

གངས་ཅན་ཁྱད་ཚོར།

༄༅། །ཀྱུ་ལ་དབང་ལྷ་པ་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་
གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ།།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ཚོགས་རྒྱིག་ཁང་གིས་བསྐྱེད་གས།

གྲུང་གོའི་ཁྱད་ཚོར་གསུང་པའི་རྒྱུན་ཁང་།

གངས་ཅན་ཁྱད་ནོར།

༄༅། །རྒྱལ་དབང་ལྡ་པ་རག་དབང་གློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ།།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས།

གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

责任编辑: 聪 博
封面设计: 李建雄

图书在版编目(CIP)数据

五世达赖阿旺洛桑嘉措文集: 第1-28卷 藏文
色昭佛教古籍经典收集整理室编. - 北京:
中国藏学出版社, 2009.9 (慧宝丛书)
ISBN 978-7-80253-136-9
I.五… II.五… III.达赖五世(1617~1682)-文集
- 藏语 IV.B949.92-53
中国版本图书馆CIP数据核字(2009)第010707号

慧宝丛书

五世达赖阿旺洛桑嘉措文集

(5/28)

色昭佛教古籍经典收集整理室编

*

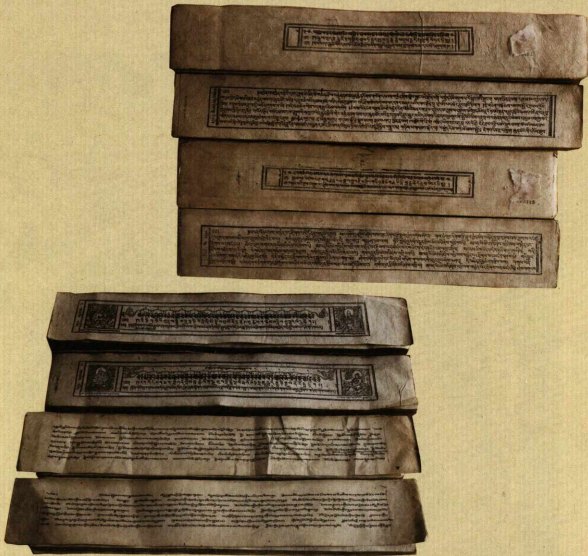
中国藏学出版社出版发行
北京洲际印刷有限责任公司印刷
开本: 787mm×1092mm 1/16 总印张: 949.25
2009年9月第1版 2009年9月北京第1次印刷
印数: 0001—1500册

书号: ISBN978-7-80253-136-9/B.71

本文集总定价(1-28卷): 1600.00元

༄༅། །མདྲ་ལྷགས་ལ་ཐོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མགོན། །དག་དབང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས། །

མ་ཕྱིའི་དཔེ་རྙིང་གིས་མ་དང་པར་མའི་འདྲ་བར།

དཔེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

འཛམ་གླིང་ཡང་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རང་མེའི་བོད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ལ་ཡོ་རྒྱས་རིང་ཞིང་མི་
རིགས་ཀྱི་བྱམ་མིན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་ཞིག་ཡོད་གཤིས། དང་
སང་འཛམ་གླིང་དུ་བོད་རིག་པ་ཞེས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོར་ཞིབ་འཇུག་བགྱི་བའི་རིག་ལམ་གསལ་བ་འདི་གསལ་དང་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་དང་
ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁུངས་ཆེད་བཙུགས་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་དང་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པ་སྤྱི་དང་། རྫོགས་སྤྱི་རང་རྒྱལ་དུ་ཉི་པའི་ལོ་འགའ་ནས་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་
ཀ་དབྱར་མཆོ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་དགོས་མཁོའི་ཆེད་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་ནང་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་དབལ་ཡོན་གསུམ་འཇུགས་སྟེལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འཇུར་བཞིན་ཡོད་པའང་མིའི་ཤེས་རིག་ལ་རག་
ལས་སྟབས། མི་རིགས་སོ་སོའི་རྩ་བའི་རིག་གནས་ཕྱལ་བྱུང་རྣམས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་
གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་དགོས་མཁོ་བཅས་ལ་དམིགས་ཏེ། འདི་ག་དཔེ་སྒྲིག་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་
པའི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རྣམ་གྲངས་གཙོ་གྲས་སུ་རྒྱུད་པའི་བོད་ཡིག་གི་《བཀའ་འཁྱུར་》དང་
《བསྟན་འཁྱུར་》དཔེ་བསྟར་མ་བར་སྒྲུབ་འགྲེམ་སྟེལ་བྱས་དང་བྱེད་སྟར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་བོད་
ཀྱི་མཁས་དབང་མ་རབས་པ་དག་གིས་མཛད་པའི་གསུང་འཕྲུལ་ཐམས་ཅད་ལེགས་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་
གཞི་ལྟར། བོད་ཡིག་གི་གནང་དཔེའི་དཔེ་དགོན་དཔེ་ཚོགས་དུ་མ་བར་དུ་བསྒྲུབ་དང་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་
ལ། ད་ལམ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་རས་དབྱེས་པའི་དགའ་ལྷོན་དུ་འཕྲུལ་བྱའི་《རྒྱལ་དབང་
ལྷ་པ་རག་དབང་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འཕྲུལ་》ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་དུས་རབས་བཙུ་བརྟན་པའི་
སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་དྲུ་ལའི་ལྷ་མ་སྒྲུ་སྟེང་ལྷ་པ་རག་དབང་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་གསུང་ཆོས་
རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་(བོད་) ༡-༢༥(ཡོད་པ་)པ་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་
ཞེས་པ་ཁོང་ནི་དྲུ་ལའི་ལྷ་མ་སྒྲུ་སྟེང་ཐམས་ཅད་ལས་བཙུམས་ཆོས་ཆེས་མང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་
སྲིད་རིག་གནས་ཐད་ལ་མཛད་པ་ཉ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད་པའི་བྱམ་མིན་སྒྲེས་མཆོག་ཅིག་ཡིན།

བཟང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་འདི་ག་དཔེ་སྒྲིབ་ཁང་ནས་མེར་གཙུག་དཔེ་རྒྱུ་འཛོལ་བ་སྤྱི་བྱས་སྒྲིབ་ཁང་དང་ཞིབ་གྲོས་བྱས་མཐར་སྒྲིབ་རྒྱུ་རིག་གནས་སྤྱད་སྒྲིབ་དང་། བོད་རིག་པའི་དབྱེད་ཡིག་སྤྱར་སྒྲིབ་དང་ཆ་ཆོད་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ཡུལ་དོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཐོག་《གངས་ཅན་ཁྱད་ཐོར་》ཞེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་པོ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་པར་སྒྲིབ་ལྟ་སྒྲིབ་གྲོས་མཐུན་བྱུང་བ་ལས། གསུང་འབུམ་འདི་ཉིད་པར་དུ་བསྒྲིབ་པ་ནི་མཉམ་ལས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་མཐུད་ལས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོང་བའི་མཛད་གཞི་ཡང་ཚུགས་པ་ཡིན།

གསུང་འབུམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་ཕྱི་བསྒྲིབ་རུབ་དང་། གྲོག་ཁྱད་དུ་འཇུག་པ། ལུ་དག་བཅས་མེར་གཙུག་ནང་བསྒྲིབ་དཔེ་རྒྱུ་འཛོལ་བ་སྤྱི་བྱས་སྒྲིབ་ཁང་ནས་མཛད་ཅིང་། སྒྲིག་རིམ་དང་དཔེ་སྒྲིག་ལུ་དག་སྐབས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ལུ་དགོས་པ་རྣམས་བསྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར་ལགས་པས་བསྐྱར་སྒྲོས་གསལ་བཤད་བྱས་མེད།

གསུང་འབུམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་སྒྲིབ་དང་། གསལ་ཡིག་འདོན་ཆོག་སྒྲིབ་ཐབས། དབུ་པར་འདུལ་མཛོད་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད། རྟེན་བཟུགས་དཀར་ཆག་ཅུས་དཀར་ནག་གསོལ་མཛོད། ཆབ་ཤོག་བཅའ་ཡིག་རྒྱུ་ཆོག་ཆེན་ཆེན་ཁྲིད་སྒྲིབ་སྤྱད་པའི་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་ནང་..... དོན་སྤྱད་མང་ལུན་སྤྱད་ཆོགས་པ་ཡོད་པས། སྐབས་དེའི་བོད་སྐད་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མདོ་སྐད་སྐད་..... རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་སྒྲིབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་རིན་ཐང་གཞུག་དུ་མེད་པའི་..... དབྱེད་གཞིའི་ཐོར་སྒྲོམ་ཞིག་རེད། འདི་ལྟར་དཔེ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་ཆ་ཆོད་བྱས་ཏེ་པར་དུ་..... བཏོན་མོད། ང་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཆོད་ཞན་པ་དང་མི་སྣ་ཉུང་ཞིང་ལས་ཀ་མང་དུག་པས་ལུ་དག་..... དང་དཔེ་སྒྲིག་ཐད་ལ་ཆད་ལྷག་ཐོར་འཕྲུག་ཡོད་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྒྲེལ་ཉེས་..... འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ཐད་ཀར་སྒྲིབ་གནང་མཁྱེན་ལྡན་དང་། རྒྱུ་མར་གསུང་འབུམ་འདི་བཞིན་..... ལེགས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱུ་མར་གནང་མཁན་གཞུང་སྒྲིབ་ཀྱང་ལ་སྤྱིར་ཐག་..... པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟོའོ།

ཁྱུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲིབ་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ཟླ་ ༥ པར།

ཐོག་མའི་སྒྲིབ་པ།

རབ་དཀར་གངས་པའི་ཁྱེད་པས་ཡོངས་ལྷ་བསྐྱེད་ཁོང་འཛམ་གླིང་གི་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
 རྒྱལ་པོའི་མཐོ་སྒང་པོད་ཅེས་གསལ་པོའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། བ་སྤྱེལ་ཆུན་དང་། མ་པག་ཐིག་གཉིས་
 རས་མཆོད་པའི་པོད་མིའི་ཐོག་མ་ལྷུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་པོ་ཀྲུང་གིས་རང་རང་གི་རྒྱལ་དཔོན་འདྲ་མིག་
 གྱི་རྩལ་ལ་བ་རྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་བྱས་བཏང་ཁོང་གཏོང་
 ལུས་མཆོས། ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གསལ་པ་ཡོངས་ལྷ་
 ལྷུང་པའི་ཆོས་གྱི་རྩལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིས་མཆོག་གང་གི་མཁུན་བཅེ་རུས་པའི་བྱེད་
 ལས་ཉག་གཅིག་གི་མཐུ་ལས། པོད་གྱིས་ཆེན་པོའི་ཁྱོད་ཀྲུང་ལ་བྱུང་བར་རུས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་།
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆོས་རོ་
 མཚར་མཉུ་དུ་བྱུང་བའི་པོད་གྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྤྱོད་གཏོང་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱའི་ཕན་བདེའི་
 གཞི་རྩ་ནང་ཆོས་པོད་དུ་བཟུང་མགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བཅུད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་རྒྱུང་
 རྟེ་བཅན་གྱིས་བསམ་ལས་ལྷ་ས་མི་བདུན་གྱིས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་གི་ལྷ་དང་། རྒྱ་བཟུང་སྤོབ་ལྷ་
 ཐོག་མར་བཙུགས་ནས་སྤོ་རིག་བཟླ་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དུ་མ་གཞོ་སྤྱོད་གནང་ཞེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
 རས་ནང་རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རིགས་གཞུང་སྤིང་བཙུང་སྤོ་ཆོགས་སྤོངས་འདིར་དང་སྤོལ་མཛད་
 དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་བརྒྱའི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ལུལ་
 བསམ་འདིར་འཆད་རྟོག་རྩལ་གསུམ་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་
 རི་སྟེན་བྱོན་པ་རྒྱལ་ཁྱིས་ལྷ་སྤྱིར་པོད་ཡིག་ཏུ་བཟུང་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་བ་དང་། གསར་རྩལ་མཛོད་
 པའི་བཟུན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལུ་ཅག་ལྷ་རུས་ཆོ་གང་དཔལ་བ་བཞེན་ནས་བཟུངས་གྱུང་བཟུང་བར་
 དཀར་པས། པོད་ལུལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱོགས་པས་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཙུགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་
 པོའི་དབང་ལའང་སྤྱོདས་པ་སྟེར་རུས་ཐོ་ཞེས་སྤྱིས་ཀྱང་ལུང་དུ་མི་ཆེ། དེ་ལྷ་སྤྱི་རྩ་ཆེའི་རིགས་གཞུང་

མོངས་པའི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྐྱེ་མཆོག་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བརྒྱད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་
 མེམས་སུ་ཤོག་ཏུ་སྐྱེ་མཆོག་བཞིན་དུ་སྐྱེམས་པ་ནས་བཟུང་། སྐྱེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོད་ཀྱང་ཆོས་མཐོན་པོར་མོན་ཏེ་སྐོ་གསུམ་དགེ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དུམས་
 དང་སྤྱིང་རྗེས་རྒྱུད་དུལ་ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྟུག་རང་ཆས་སུ་ལྟན་པའི་མི་
 རིགས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུར། དེད་གི་དུས་སུ་འདྲ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་
 སུ་གནས་པའི་སྤྱིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་དང་། ཡར་སྐོས་ཆོད་རིག་ཅེར་མོན་གྱི་ཡུལ་གྲུ་དག་གི་མི་སྣ་
 གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སློ་ཁ་སྤྱོགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་
 ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་དོན་ཡང་དེའི་བྱིར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས། ལོ་
 བརྒྱའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྤོང་གསུམ་ཞོར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཡོན་དུ་སྐུལ་ན་ཡང་སྤྱ་ཐབས་བྲལ་བའི་
 གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཁྱད་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིང་དང་བཅས་པ་པལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་རྒྱ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
 སྐུལ་ཐེན་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་ལུས་མཐུ་རང་ཅག་སུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་རབ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་
 བས་སྤེས་དབང་གིས་ད་ལྟ་སྤོང་དུ་ལྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་
 ག་སྟག་ཏུ་གྱུར་སྟབས་དེད་སྐབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྤྱང་བྱེད་
 དགོས་སྤྱོད། རིགས་གཞུང་དོན་གཉེར་པའི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་མ་བྱུང་བས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་
 བཞེན་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་འཕྲུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གནོད་བས་ས་སྤོང་དུ་ཅ་བརྒྱག་
 མི་གཏོར་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱང་བདག་སྤྱང་གནད་ལེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགེལ་ཐབས་
 མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཙུག་
 བང་བསྟན་དཔེ་རྟོག་འཛོལ་བསྟུ་སྤྱོགས་སྤྱིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་བཙུགས་ནས་ད་བར་
 བགང་བྱ་གསུམ་ལྟག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་སྤྱོགས་གཉིས་ནས་བྱུན་སོང་དུ་མ་ཐེབས་སྒོར་ས་ལ་གསུམ་ལྟག་

ཙམ་བཏང་ལྟེ་དཔེ་དཀོན་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉེར་བའི་ཉེར་མཁོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཙན་
 ཟུང་ལོར་ཞེས་བའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་པན་ཡོད་མེད་ཉེས་བརྒྱུར་ཉེ་བ་བར་སྒྲུབ་ཟིན་པ་
 དང་། དགོན་ལྟེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བརྒྱུ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆང་གཉིས་རེ་རིན་མེད་འབུལ་
 ལམ་ལུས་པ་ལུད། དེ་བྱིངས་མ་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྲུལ་འཛོལ་ལུས་ཏེ། རྒྱལ་བསྟན་ལ་སྤྱི་ལུ་དང་
 རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཐོས་བསམ་ཙན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་སྒྲོང་ཐབས་ལུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཆིས།

འདས་བའི་ལོ་རྒྱུའི་ནང་རྩ་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་ནས་
 གཟིགས་སྒྲོང་བླ་ན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཁུན་དཔྱོད་མཁའ་ལྟར་ཡངས་ཤིང་། ལྷག་བསམ་དུང་
 ལྟར་དཀར་བའི་སྤྱིས་ཆེན་དུ་མས་ར་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛིག་ཆད་མེད་དང་། མ་ལོར་ལམ་སྟོན། མ་
 དཔེ་མཁོ་འདོན་གནང་བ་ཐོགས་ཀྱིས་མཆོན། ར་ཆོར་ལྷུང་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་ལྟ་མེད་རྒྱུ་སྒྲོང་
 རོགས་རམ་གནང་བར་རྩེ་སྤྱི་རངས་དང་། སྤྱིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞེས་ལུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
 འབྱུང་འབྱུར་ཡང་མེར་གཙུག་ནས་དགེ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་ཤོར་གྱུར་བའི་རིས་མེད་གསུང་རབ་
 དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ཁག་དང་། སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རིག་
 གཞུང་དག་གྱང་རིམ་པས་བར་སྒྲུབ་ལུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྤྱིང་བཙངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷག་བསམ་
 རྣམ་དཔྱོད་ཙན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མཁོ་འདོན་དང་། ར་ཆོའི་ལས་ཀར་རྩ་ཆོའི་ལས་
 སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་སྤྲུལ་ལྟར་སྤྱི་ཡོད་པ་མཁུན་ཞེས་ལུའོ། །

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་སྤྱིང་འཛོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྤྱིག་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་༡༠༠༧ལོའི་རྒྱ་བ་ལ་བའི་ཆོས་ལ།

བསྐྱེད་གསལ་བཤད།

ཡོང་ས་ལ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་པོ་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་སྤྱོད་གསུང་.....
ཐུགས་ཀྱི་གསང་གསུང་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པ་དང་། ཡང་སྒོས་
མཛད་པའི་མཆོག་གསུང་གི་མཛད་པ་སྟེ། དམ་པ་གང་གིས་རྗེས་འཇུག་སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་བཅོད་.....
ནམས་ཀྱི་བཞོ་སྐལ་དུ་བཞག་པའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་རྩ་ཆེན་གསུང་འབུམ་དག་ནི།
གང་ཉིད་སྤྱོད་འཛོལ་ཞུགས་སྐབས་ནས་ལྷ་ཙུང་དགའ་ལྷན་ཐུན་ཆོགས་སྤྱིར་དུ་ཆ་ཆར་པར་གྱིད་དུ་བཞོས་.....
ཡོད་རུང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་རྩ་མོར་དུ་མོང་ནས་ད་ལྟ་གསུང་འབུམ་ཆ་ཆར་གཅིག་ཀྱང་
བཅའ་རྟེན་དཀའ་བར་ལྷུང་སྟབས། རྩ་མིར་དོན་གཉེར་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་དང་མི་སྒྲིལ་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་ལ། ཐུགས་བསྐྱེད་དང་དཔེ་སྒྲུབ་ལུ་འདུན་ཡོད་ཀྱང་། མ་དཔེ་བཅའ་འཛོལ་དང་མི་སྒྲིལ་
ཆ་ལྟན་མོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ད་བར་སྤྱིར་ཀྱང་དཔེ་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པར་རིམ་འགྲུངས་.....
སྤྱོད་ལུས་འདུག་པར་བརྟེན། འདི་ག་མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྤྱོད་ཐུགས་སྐྱེད་ཁང་ནས་སྤྱོད་
ལོ་༡༠༠༠ནས་བཟུང་རྩ་མིར་འབྲས་སྤྲངས་དགོན་དང་། མོ་བྱང་པོ་དྲུ་ལ། བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་མོགས་
རིག་དངོས་ཆོན་པ་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་མི་སྒྲིལ་མོགས་ནས་མ་དཔེ་གཡར་པོ་ཞུས་པ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་
ཁག་ནས་གང་ཅིའི་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་སྤྱལ་པ་བརྒྱུད་དགེ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་གནད་དུ་
བྱས་པའི་རིམ་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་སྟོང་ལྷག་བརྒྱལ་བ་ཟེར་བྱིས་སྤྱད་པར་བ་དང་། གཞན་ཡང་.....
དཔེ་དགོན་དང་ཉེར་མཁོའི་རིགས་དཔེ་དཔེ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་ནང་ཁུལ་པར་སྤྱོད་བྱས་ཟེར་བ་དང་།
དེའི་ཁོངས་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཉེར་ལྷ་དང་། རྩེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་པའི་དུ་གྲུ་ལའི་གོས་བཟང་གི་འཕྲོས་པོད་གསུམ་བཅས་ཁྱོན་པོད་ཉེར་བརྒྱད་བཞུགས་ལ།
གངས་ཅན་བྱང་ལོར་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་པོད་འབྲིང་༡༧༡ནས་༡༧༥བར་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་གཟིགས་པ་

ལས་ཚོག་རྣམ་ཀླུ་གསེར་མདོག་དང་། ཚོས་མཛོན་རིན་ཚེན་འདྲན་པའི་གིང་ན་སོགས་ཚོས་ཚན་
 གསུམ། དེབ་ ༡༥པ་ལ་པོད་རྟགས་ཁྲི་ཉེ་བཞི་དྲུག་པོ་ཚོ་སོགས་ཚོས་ཚན་བཅུ་
 གཅིག་དེབ་ ༡༦ནས་ ༡༧བར་པོད་རྟགས་ཁྲི་ ༡༣ ཁྲི་ཉེ་བཞི་གསུམ་གྲགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་རིན་
 པོ་ཆེའི་མཚོད་རྣམས་ཁང་བཟང་གི་དཀར་ཆག་དང་ཐམ་ལུང་དེབ་ཁྲི་མས་ཡིག་འགོ་རྒྱངས་ལྟེ་བཞིའི་
 རྩོམ་པར་ལྟེ་བའི་རྣལ་བཟང་པོད་གསུམ། དེབ་ ༡༩པ་ལ་པོད་རྟགས་ཁྲི་ཉེ་བཞི་བཅུ་དེབ་ཐེང་.....
 དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་སོགས་ཚོས་ཚན་བཞི། དེབ་ ༢༡པ་ལ་པོད་རྟགས་ཁྲི་ཉེ་བཞི་ལྟེ་བའི་.....
 དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྤྱ་སོགས་ཚོས་ཚན་གསུམ། དེབ་ ༢༢པ་ལ་པོད་རྟགས་ཁྲི་ཉེ་བཞི་ལྟེ་བའི་ལམ་གྱིས་
 བཞོན་བརྟན་བཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་རབ་དཀར་དགེ་པའི་རྒྱ་ཡུང་སྤྱོད་པ་མ་གཉིས།
 དེབ་ ༢༣པ་གསུང་ནང་མ་ཁྲི་ཉེ་བཞི་བཅུ་དེབ་ཀའེགས་འདུས་པའི་ལས་བྱང་ཁྲག་འཕྱང་གད་
 རྒྱངས་སོགས་ཚོས་ཚན་ཉེར་དྲུག་དེབ་ ༢༤པ་གསུང་ནང་མ་ཁྲི་ཉེ་བཞི་ཆེ་བདག་གི་ཡིག་ཆར་རྣམ་པར་དབྱང་
 པའི་ཡི་གེ་རིམ་མཚམས་ཀྱི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྤྱན་གཅིག་སོགས་ཚོས་ཚན་ཞེ་གསུམ། དེབ་ ༢༥པ་
 གསུང་ནང་མ་ཁྲི་ཉེ་བཞི་ཆོགས་ཚེན་འབྲིད་ཡིག་རིག་འཛོན་ཞལ་ལུང་སོགས་ཚོས་ཚན་ཉེར་དྲུག་ དེབ་
 ༢༦པ་གསུང་ནང་མ་ཁྲི་ཉེ་བཞི་ལྟེ་བའི་བརྒྱད་འདེབས་སོགས་ཚོས་ཚན་རྩ་བཅས་ཉེ་མོ་བྱང་པོ་
 ཏུ་ལའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་གི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན།

དམིགས་བསལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཁོང་གི་གསུང་ལས་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་བྲིས་མ་པོད་གཉིས་བཞུགས་
 པ་རྟ་ཅང་བཀའ་གཉན་པ་དང་། གསང་བ་ཁྱབ་བསྒྲགས་མི་རུང་བའི་བཀའ་སྤྱོད་ལྟར་འདིར་ཡང་བར་
 རྒྱན་ལུས་མེད་པ་ལྷགས་རིས་ལྟ་རྒྱ་མ་ཟད། མ་དཔེའི་ནང་དུ་མཚོད་བཞོན་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་
 ལ་ལྟུ་མང་ཙམ་བྱང་ཡང་ད་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱད་དུ་ལ་ལྟེ་ཡི་གེ་མེད་པས་འཛོག་སྤུང་མེད་པ་བཅས་ཀྱང་ལྷགས་
 ལ་རིས་བར་འཆལ་ལྟ།

ལྷག་པར་དུ་རྣམ་དབྱེད་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་ལྟེ་མ་ལྟར་དཔེ་སྤྱད་པ་དང་། འཛོལ་བའི་
 པའི་ཆེད་མ་དཔེའི་ཤོག་གྲངས་དང་ཉིན་སྤྱི་བཞུས་རྟགས་(༡ན) (༡བ) འདིའི་ནང་བཞོན་ཡོད།

ལུ་དག་ཕྱིན་སྐབས། ཐོག་མའི་ལུ་དག་དང་། བསྐྱར་ལུས། ཡང་ལུས། ལུས་ཆེན་བཅས་ལུ་དག་གི་
 རིམ་བ་བཞི་ལྟ་བུ་བརྒྱན་ཅིང་། ཚོགས་ཕྱད་དང་། ལྟ་བུ་བཅས། རྒྱན་སྲུང་གསུམ་གྱི་ཕྱད་དང་ཡིག་ནོར་
 མངོན་གསལ་ཅན་རེ་བྱུང་དག་བཅོས་བྱས་པ་ལུང་། སྐབས་དེའི་ཡི་གེའི་འབྲི་ཐོལ། དེང་སྐབས་དང་
 མི་འབྲུ་བ་དཔེར་ན། འབྲི་ལ་འབྲི་དང་། ཅོང་ཁ་བ་ལ་བཅོང་ཁ་བ། མཚམས་ལ་འཚམས། མཐུན་ལ་འཐུན།
 མཚོ་ལ་འཚོ། མད་ལ་སྒྲད། བྱུང་ལ་འབྱུང་། རང་རྒྱ་ལ་རང་རྒྱ། གྲུ་ལ་གྲུ། གྲོང་ལ་གྲོང་། རིག་འཛིན་ལ་
 རིགས་འཛིན། རིག་གནས་ལ་རིགས་གནས། རིགས་བ་ལ་རིག་བ། གཅོད་ལ་སྦྱོད། རྫོང་བརྟུང་ལ་རྫོང་
 སྒ། རྫོང་བརྟུང་མོགས་ཀྱང་མ་དཔེ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

སྤྱིར་ན་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་ལུས་དག་ཐེར་ཤེས་སུ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་། དེད་རྒྱམས་ཅོམ་སྒྲིག་གི་བྱ་
 བར་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རིག་ནོར་བྱིས་དབུལ་བས་སྒྲིགས་གང་ཐད་ནས་མི་ལྟོང་བའི་
 ཆ་མོགས་སྒྲོན་དང་ནོར་འབྲུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འབྱུང་ཤེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་མཁའ་ནུབ་ལྟ་བུ་ལས་ཐད་ཀར་རམ།
 ཡིག་ཐོག་ཞལ་བར་བཅས་གང་རུང་གི་ཐོག་ནས་ཉེས་འཕྱོག་ལོགས་སྒྲེལ་གྱི་དགོངས་འཆར་ལྟ་བུ་སྒྲེལ་
 གནང་ཤོགས་ཞེས་བྲན་སྒྲུལ་ལུ་རྒྱ་མ་ཟད། ལྟ་བུ་བར་དེད་ཆོའི་ལས་དོན་ཐད་ལྟ་བུ་བསམ་ནུམ་དག་གིས་
 རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཐུན་དཔལ་བཅུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་། པོ་བྱང་པོ་དྲུ་ལའི་
 རིག་དངོས་དོད་མ་ཁང་གིས་གཙོས་ཚན་པ་ཞག་དང་། མི་སྐྱེར་བཅས་ནས་གང་ཅིའི་ཐད་སྒྲོབ་སྒྲོན་དང་
 མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚད་མེད་གནང་བར་སྙིང་དབུས་ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལན་བརྒྱར་ལུ་ཤོ། །

ཐེར་གཙུག་ནང་བསྐྱར་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བའུ་སྒྲིགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།
 པོད་སྐྱང་ཡོའི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་༡༧༥།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།

རི་རྒྱད་དུ། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད་ལས། ཏུས་མཐར་འཇིག་རྟེན་ཉམས་པ་ན། ཁྱིམ་བཙོན་རྒྱལ་
པོའི་རྒྱལ་གྱིས་ནི། འབྲུང་བར་འབྲུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད། འབེར་ན་མ་ཁོལ་ཞེས་བྱ་དང། ཁེ་རྟོག་ཅེས་
བྱར་རྣམ་པར་གྲགས། ཞེས་དང། གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་གྲགས་པམ། རཏྱའི་སྤྱི་ལུང་། རོ་རྩེ་
གླིང་པའི་གཏེར་ལུང་། བཀའ་ཐང་སྡེ་ལུ་སྟགས་བཀའ་གཏེར་མང་པོ་ནས་འཕགས་མཆོག་སྟུན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་དབང་ལུ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན་ཡོངས་ཆོགས་
ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རག་དབང་ལྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཇིགས་མེད་གོ་ཆ་བྱལ་བསྟན་ལང་ཆོའི་སྡེ་ལུ།
བྱིས་པའི་མཆོན་བདུད་འདུལ་རོ་རྩེ་དང། སྟན་རག་གི་མཆོན་ཆངས་སྟས་བཞད་པའི་རོ་རྩེ། གསང་
མཆོན་སྟགས་སྟོན་ཟེལ་གཞོན་བཞད་པ་རུལ་དང། ཟ་རྟོར་གྱི་སྟགས་མཁན་ཆེ་མཆོག་འདུས་པ་རུལ།
རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གར་རང་གོལ། དེ་བཞིན་འཇམ་དབྱངས་དགའ་པའི་བཤེས་གཞེན་ནམ་ཟ་རྟོར་གྱི་
བརྟེ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། གང་གི་རྒྱལ་གཞི་འཕགས་མཆོག་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆེ་པའི་ཡོན་
ཏན་དང། རྒྱལ་བརྒྱད་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་པར་བྱོན་རྒྱལ་སྟགས་ནི་སྡེ་མིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་
དུ་ཀྱ་ལའི་གོས་བཟང་གྲེགས་བམ་གསུམ་པའི་འཕྲོས་བཞི་པ་སྟགས་ཆོས་འབྲུང་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ལག་
ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང། རེགས་ནི་དཔལ་ལྷན་ནི་བ་འཚོ་དང། རོ་པོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་རྒྱ་
འབྲུངས་པའི་རྒྱད་ཟ་རྟོར་གྱི་རིགས་ལས་ཆད་པ། དཔལ་ལག་མོ་གྲུ་པའི་ལྷོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་ཡབ་
བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དང། ལུས་ཀྱན་དགའ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྟས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་
རྒྱལ་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ལོར་རྟོ་ཁ་འབྲུངས་རྒྱས་འབྱིང་དཔར་སྟག་ཅེར་རྒྱ་འབྲུངས་གིང། སྟན་རུང་པའི་
དུས་ནས་དམ་པའི་རང་མདངས་ལྷག་པར་གསལ་ཞིང་བྱིས་པ་ལལ་པའི་སྟོང་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་ཁྱད་
ཡོན་མངལ། དགུང་ལོ་གསུམ་ཐོག་དཔོན་སྟོབ་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང།
གླིང་སྟང་ཞབས་བྱང་ཁྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་རྩ་རྒྱུད་གི་རོ་པོ་འཇམ་དཔལ་རོ་རྩེ་

དང་། ལྷ་མའི་རོ་བོ་ཤུག་མུ་མེའི་སྐྱུ་དྲུང་དུ་ཟན་ཤིང་པ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ཁག་གི་བཀའ་
 ལུང་ནམས་གཅིག་མཐུན་ཡུང་བ་ལྟར་པར་ཆེན་པོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་། ཆོས་རྗེ་སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས་
 སོགས་ནས་གཙང་བ་རྒྱལ་པོར་སྟོན་ཞུས་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་རྒྱལ་བ་སྐུ་འཕྲེང་བཞི་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 མཚོའི་ཡང་སྤིང་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་མི་རིང་བར་དགའ་ལྡན་ཐོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་
 བར་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཐུན་པོ་དང་། ཁྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་སྦྱོབ་མཛད་དེ་
 དགོ་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་བཞེས་ཏེ་བག་དབང་སྦྱོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་མེད་གོ་ཆ་བྱུང་བལྟན་ལང་ཆོའི་
 སྡེ་ཞེས་མཚན་གསོལ་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཁྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། ལྷུང་བདག་
 དབང་ལྷག་རབ་བརྟན། ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ། ཞ་ལུ་མཐུན་ཆེན་རྩོ་རྩོ་འཆང་རིན་ཆེན་
 བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། འཁོན་སྟོན་དབལ་འབྱོར་རྒྱན་གྲུབ། ཉང་སྟོན་བྲུང་བ་ཆེན་པོ་སྦྱོ་མཆོག་རྒྱ་
 མཚོ། སྟོན་འགྲོ་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ་རྩོ་རྩོ་སོགས་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་
 བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟ་དང་། གསང་ལྷགས་གསར་རྟེན་གྱི་ཆོས་སྦྱོར། རྒྱ་སྟོན་སྟོན་ཅིས་
 དང་བཅས་པ་རིག་གནས་སྒྲོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་
 དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ས་པོ་སྟག་གི་ལོར་ལྷ་ལྡན་རོ་བོ་ཤུག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་དྲུང་དུ་དཔོན་སྦྱོབ་པར་
 ཆེན་པོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཐུན་པོ་དང་གསར་སྟོན། ཁྱི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་
 སྦྱོབ། ལྷུང་བ་ཆེད་ཐང་བ་བྱམས་པ་སྟོན་ལས་གྱིས་གྱིབ་ཆོད་པ་མཛད་དེ་དགོ་འདུན་གྲངས་ཆོད་པའི་
 དབུས་སུ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དགའ་ལྡན་ཐོ་བྲང་གི་སྤིང་དབང་
 ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་ཏེ་ཐོག་མའི་སྡེ་སྤིང་དུ་ལྷག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་བསྒྲོག་གཞག་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགྲུ་པར་ཐོ་བྲང་པོ་རྒྱ་ལའི་ཐོ་བྲང་རྟེན་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོག་ཐོ་བྲང་དཀར་པོ་གསར་བཞེངས་
 མཛད་ཅིང་། ཐོ་བྲང་དཀར་པོ་གྲུབ་རྗེས་དགའ་ལྡན་ཐོ་བྲང་གི་ཆོས་སྤིང་གྱི་ཕྱིད་སྒོ་གལ་ཆེན་ཁག་དེར་
 སྟེལ་བ་གནང་། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལ་གསོ་རིག་འགྲོ་ལན་གྱིང་གསར་དུ་བཙུགས། དགྲུང་ལོ་སོ་
 དྲུག་ཐོག་གོང་མ་བྱུན་ཅིས་གདན་ཞུས་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་ར་བཞིའི་ཐོག་ར་ས་དང་བསམ་

ཡས་ གྱི་ གཙུག་ ལག་ ཁང་ བཅས་ ལ་ ཉམས་ གཤོ་ གནང་ བ། གཞན་ ཡང་ རྗེ་ འདིས་ དགོན་ རྗེ་ གསར་
 འདེབས་ མཛད་ པ་ དང་། དགོན་ རྗེ་ ལག་ ཏུ་ ལྟ་ ཁང་ དང་ རྟེན་ མཛོད་ གསར་ བཞེངས། ཆོས་ གཞིས་ མཛོད་
 རྒྱན་ རྒྱུར་ འཇགས་ མཛད་ བ། རིས་ མེད་ གསུང་ རབ་ བོད་ ཁྱིམ་ ཉེ་ བར་ དཀར་ ཆག་ གསར་ བརྒྱུགས།
 བརྒྱུའ་ བྱ་ ཁྱི་ སྤག་ མང་ བོར་ དགོ་ རྒྱལ་ རྒྱུར་ གི་ རྩོམ་ པ་ བརྒྱལ་ བ་ དང་། དེ་ བཞིན་ དཔེ་ རྒྱན་ དགོན་ རིགས་
 པར་ འདེབས་ བྱེད་ རྒྱ་ ཁྱུའ་ བཅུལ་ གཏོར་ ཆེད། འབྲས་ རྒྱངས་ དགའ་ ལྡན་ རྩོ་ བྱང་ གི་ བར་ ཁང་ དང་། སོ་
 བྱང་ བོ་ ཏུ་ ལའི་ ལྟག་ རྒྱའི་ རྒྱུའ་ གྱི་ བར་ ཁང་ བཅས་ གསར་ ཏུ་ འཇུགས་ གནང་ མཛད་ པ་ སོགས་ ཆོས་ སྤྱིད་
 གྱི་ མཛད་ པ་ རྩི་ དང་། ལྟག་ པར་ རྒྱལ་ དབང་ མཛོག་ གི་ དོན་ གྱི་ རྣམ་ ཐར་ གསལ་ ཡིག་ གཞུའི་ རྒྱུའ། སྤྱིའི་
 རྣམ་ ཐར་ ཏུ་ གུ་ ལའི་ གོས་ བཟང་ གིས་ གཙོས་ པའི་ རྣམ་ ཐར། གཞུང་ ཆེན་ ལག་ གི་ འབྲེལ་ པ་ དབུ་ མ་ ལ་ ཐེག་
 ཆེན་ རྒྱ་ མཛོར་ འཇུག་ པའི་ བྱ་ རྗེའས་ དང་། མཛོད་ ལ་ ཆོས་ མཛོན་ རིན་ ཆེན་ འདེན་ པའི་ ཤིང་ རྟ། འདུལ་
 པར་ ལས་ ཆོག་ རྣམ་ རྒྱལ་ གསེར་ མདོག་ རྒྱལ་ རབས་ ལ་ དེབ་ ཐེར་ རྩོགས་ ལྡན་ གཞོན་ རུའི་ དགའ་ རྟོན་
 དཔྱིད་ གྱི་ རྒྱལ་ མའི་ རྒྱ་ དབྱངས། རྩིན་ བྱེད་ གྱི་ འཕྱིད་ ཡིག་ རྣམ་ གཉིས་ ཉེ་ ལམ་ རིམ་ འཇམ་ དཔལ་ ཞལ་
 ལུང་ དང་། རྩོགས་ ཆེན་ འཕྱིད་ ཡིག་ རིག་ འཛོན་ ཞལ་ ལུང་། དེ་ བཞིན་ ཕྱིས་ རྣམ་ བག་ ཆེ་ བདག་ དྱིས་ ལན།
 དཀར་ ཆག་ ཞལ་ གདམས། རྟོན་ མཁུར། རྟོན་ དར་ ཞལ་ ཡིག་ ཆབ་ ཤོག་ བརྟན་ བཞུགས། ལམ་ ཡིག་
 བརྒྱ་ འཇལ། བྱ་ ཆང་ འདོན་ ཆ། དམ་ ཅན་ ཆོས་ རྒྱང་ གི་ རྒྱུའ་ རྒྱུར་། བརྟེན་ ཡིག་ སོགས་ བོད་ ཉེར་ ལུ་ དང་།
 གསར་ པའི་ བྲས་ ཕ་ གསུམ་ ལྟ་ དང་ མདོན་ རྩུམ་ མཇལ་ ཞིང་ བཟོས་ པ་ ལ་ སོགས་ པའི་ རྒྱ་ ཅན་ ཉེར་ བཞིའི་
 རུ་ ཡིག་ བཀའ་ ཕྱོམ་ བྲས་ བོད་ གཉིས་ བཅས། ལོགས་ པར་ བཤད་ པ་ བོད་ ཉེ་ རུ་ ཕ་ བཏུན་ བཅུམས་ པར་
 གནད་ རྗེ་ བརྟན་ འགྲོའི་ སན་ བདེ་ རྒྱ་ ཆེར་ རྩེལ་ གནད་ མཛད་ བས་ མཐར་ དགྲའ་ བྲངས་ རེ་ རུག་ རྗེ་ རབ་
 བྱང་ བཅུ་ གཅིག་ པའི་ རྒྱ་ རྩི་ རྗེ་ ༡༧༩༥ ལོར་ དགོངས་ པ་ གཞན་ དོན་ ཏུ་ གཤེགས་ པ་ བཅས་ དམ་ པ་ གང་ གི་
 རྣམ་ པར་ ཐར་ པ་ མདོར་ མཛོན་ ཅམ་ ཏུ་ བཀོད་ པ་ ལས་ ཞིབ་ བྲ་ རང་ རྣམ་ ཏུ་ གུ་ ལའི་ གོས་ བཟང་ སོགས་
 མཛད་ རྣམ་ གཞན་ མང་ ཏུ་ བཞུགས་ པ་ ལས་ མཁུའི་ བར་ རུའོ། །

སེར་ གཙུག་ ཀང་ བརྟན་ དཔེ་ རྩིང་ འཛོལ་ བརྟེན་ གསལ་ རྒྱུ་ ཁང་ བས།

དཀར་ཆག

- ཟ་རྟོར་གྱི་བརྗེ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདི་སྒྲུང་ལུལ་པའི་རོལ་ཅེད་རྟོགས་
བརྗེད་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་དུ་ཀླ་ལའི་གོས་བཟང་ལས་གྲེགས་བམ་དང་པོ། .....(1)
- གིས་བརྗེད་བྱས་བྱ་དང་། དེས་པོ་དེས་བརྗེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྩལ་པར་དམ་བཅའ་བ། .....(1)
- ལྷུལ་བརྒྱད་རིམ་བྱོན་ནམས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལུང་བརྗེད་ཚུལ་སྟོགས། .....(6)
- རིགས་རྩམ་ཆོ་འབྲང་གི་ཆེ་བ་བརྗེད་པ། .....(14)
- སྒྲུ་བལྟམས་པ་དང་ཡང་མིན་དོས་འཛིན་བཅས་གྱི་སྒྲོར། .....(31)
- དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་གཙུག་ལྷན་ལུང་བ་
བཅས་གྱི་སྒྲོར། .....(41)
- དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གྲིང་སྒྲོད་ཞབས་དྲུང་གིས་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་མའི་དབང་དང་།
དཔལ་ལྡན་དམག་ཆོར་རྒྱལ་མའི་རྗེས་གནང་ལུང་བ་བཅས་གྱི་སྒྲོར། .....(49)
- དགྲུང་ལོ་དགུ་པར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་པ་སྟོགས་གྱི་སྒྲོར། .....(55)
- དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་པར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མགོན་པོའི་བསྐྱང་བཤགས་བྱས་པ་འཛིན་
གནང་བ་སྟོགས་གྱི་སྒྲོར། .....(59)
- དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་པར་བསྐྱུས་བྱའི་རིགས་ལམ་གྱི་གསན་སྒྲོང་དབུ་ཚུགས་པའི་སྒྲོར། .....(65)
- དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པར་དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་
ལུས་པ་སྟོགས་གྱི་སྒྲོར། .....(69)
- དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པར་གཞུང་ཆེན་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་བྱས་པ་བསྐྱེད་གནང་བ་སྟོགས་གྱི་སྒྲོར། .....(73)

དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་མུ་འབྲུད་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་དང་། སྒྲོར་མོ་

ལུང་དང་དགའ་ལྡན་ལ་ཐེབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(77)

དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཡར་གྲུངས་དང་ཨེ་དྲགས་སོགས་སྟོ་གནས་སུ་ཐེབས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོར། .....(85)

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབྱེ་མ་དང་མཛོད་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(99)

དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ར་སྒྲིབ་དུ་ཐེབས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་སྒྲུ་མཆོར་མཆོ་མཇལ་གཟིགས་

ཤིང་ཐུག་དཔེ་པོད་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་དཀར་ཆག་བསྒྲིགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(104)

དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཁྲི་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དང་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་

ལྷུང་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་གསན་ཅིང་། རྒྱུད་སྡེ་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་བཅས་

ཀྱི་སྒྲོར། .....(112)

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུག་པར་ཐ་བོད་ཁར་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུང་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་

ཟབ་ཆོས་གསན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(115)

དགྲུང་ལོ་ཅི་ཤུ་པར་དེབ་སྟོན་དང་། རྣམ་ངེས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་སོགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་དང་

ཐུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་གསན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(120)

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་འཇམ་དཔལ་ཐིམ་གཞོན་དང་། ཐུགས་སྒྲུབ་དྲག་པོ་རྩལ་གྱི་

བསྟེན་སྒྲུབ་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(124)

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(130)

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སྒྲུབ་རྩིས་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(135)

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གྲུ་ཤི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ཏེ་

མདོ་སྒྲུང་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(140)

དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་གྲུ་ཤི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་བ་རྒྱལ་པོར་དབྱང་འཇུག་

བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(149)

དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གྱི་ཤི་བརྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་

ལུག་རྒྱ་ལུལ་པ་སྟགས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (158)

དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱན་པར་དེ་བ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྲུ་དབྱངས་མཛད་ཅིང་། སྟེགས་

བམ་རྣམས་ལ་དཀར་ཆག་གསར་བ་སྒྲིགས་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (174)

དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཐར་ཕྱིན་སྲོ་བ་ཟང་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཁྱི་ཆེན་དགོན་མཆོག་

ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་སྟགས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (181)

དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་དཀར་པོ་བཞེངས་འགོ་རྩྱགས་པ་དང་། མདོ་

སྤྱད་དུ་གྱུར་བའི་ཇོ་བོ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་གདན་དྲངས་གིང་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་

སྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (187)

དགུང་ལོ་སྟམ་རྒྱུ་པར་ཁྱི་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དགོངས་ཇོགས་མཆོད་སྒྲིན་

བརྟན་པ་དང་། སེ་རའི་འདུ་ཁང་སྟེང་འོག་གི་ལྷེ་བས་བྱིས་གསར་བཞེངས་བཅས་

ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (198)

དགུང་ལོ་སྟག་ཅིག་པར་ལྷ་ཆེ་དགའ་ལྷན་འོག་མིན་གྱིར་དང་། ཡེར་པ་དགའ་ལྷན་

གསར་སྒྲགས་ཡང་ཆེ་བཟུང་ཅིང་། དུ་མ་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའི་

སྲུ་རྒྱེད་སྟམ་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (205)

དགུང་ལོ་སྟག་ཅིག་པར་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཆེ་དང་། ཇོ་ལ་གསུང་རབ་གླིང་

བཟུང་ཅིང་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལའི་ལྷེ་བས་བྱིས་བཞེངས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (211)

དགུང་ལོ་སྟག་སྟམ་པར་རྒྱ་ནག་རྒྱ་ལེ་བས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དང་། ལྷོ་བྲག་

དགའ་ལྷན་དོན་གཉིས་གླིང་བཟུང་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (220)

དགུང་ལོ་སྟག་བཞི་པར་ལམ་རིམ་དང་སྒྲགས་རིམ་སྟགས་ཀྱི་འབྲིད་ལུང་སྟལ་རྒྱལ་དང་།

ར་སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་། ..... (227)

དགྲ་ལོ་སོ་ལྔ་པར། དགའ་ལྷན་ཕྱན་ཚོགས་སྒྲིང་དུ་གསུང་རབ་པར་དུ་བརྟེན་པ་དང་།
རྒྱ་ལྷ་གསར་ལྷགས་བྱང་རྒྱུ་ཡིད་བྱེད་པ། རྟོ་གནས་སུ་ཕེབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(232)

དགྲ་ལོ་སོ་དྲུག་པར་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས་ལམ་པོད་སོག་གི་གདུལ་བྱར་ཟབ་ཆོས་དང་། རབ་
བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་མང་དུ་གནང་ཞིང་གོང་མ་དང་མཇལ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(256)

དགྲ་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱ་ནག་དུ་མཇུང་འཕྱིན་བསྐྱངས་ལྷགས་དང་། བོད་དུ་ཐིམ་ལོག་
ཕེབས་པའི་ལམ་པར་གྱི་གནས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(295)

དགྲ་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ་གྱི་དབྱང་ནས་གསང་ལྷགས་གསར་
རྟེན་གྱི་ཟབ་ཆོས་གསན་པ་དང་། སྤར་ཡང་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(328)

དགྲ་ལོ་སོ་དགུ་པར་པ་བོད་ཁར་གཏུག་མར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་རྒྱམས་ལ་བཀའ་
ཆོས་དང་། ལུ་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་རྩོགས་མཆོད་སྤྱོན་བསྟར་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(348)

དགྲ་ལོ་བཞི་བརྒྱུད་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྲུང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རབ་གནས་དང་། དཔུང་
ཆོན་ལྷོ་མོན་དུ་བྱངས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(362)

དགྲ་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གོལ་གྱི་དགོངས་རྩོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས་ཤིང་
བསྐྱབ་བྱ་མང་པོར་དགེ་རྒྱལ་སྒྲོང་གི་རྩོམ་པ་ལྷུ་ལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(375)

དགྲ་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ཕྱི་ཕྱིད་བཅོད་ནམས་རབ་བརྟན་གསལ་གསལ་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་
ད་ལའི་རྟན་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིལ་འཁོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(381)

དགྲ་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རིས་མེད་ཀྱི་འདུས་ཕྱེ་རྒྱམས་ནས་ཕྱི་ཕྱིད་བཅོད་ནམས་རབ་བརྟན་
གྱི་དགོངས་རྩོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(394)

དགྲ་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་འབྲས་སྐྱངས་ཀུན་དགའ་ར་པའི་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་། བོད་
ཁམས་པདེ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་མཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར། .....(424)

དགྲུང་ལོ་ཞེ་ལྷ་པར་རོ་བོ་གྲུ་ལྷ་ཞེ་ལི་དབྱ་རྒྱུན་གསར་བཟོ་དང་། དབྱས་གཙང་གནས་
མཆོག་ཁག་ལ་མཆོད་རྒྱུན་རིམ་གྱོ་བརྩལ་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོར། .....(445)

དགྲུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ལྷེ་བས་བྲིས་གསར་བཞེངས་དང་།
གསར་སྒྲགས་ལོ་བྱང་གི་འབྱར་རྒྱ་བཞེངས་བསྒྲུན་བཅས་ཀྱི་སྒོར། .....(460)

དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་འབམ་དྲེག་གི་སྒྲུན་ལྷེ་བཞེས་པ་དང་། བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་
རིམ་གྱོ་དང་གཞན་པན་འཕྱིན་ལས་བསྒྲུངས་རྒྱལ་མོགས་ཀྱི་སྒོར། .....(485)

དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་མང་པོར་དགེ་རྒྱལ་སྒོར་གི་སྒོམ་པ་སྒྲུལ་པ་དང་། འབྲི་གྲུང་
གཏིར་སྒོམ་ནས་རྒྱ་ཆོན་བྲངས་ཏེ་འཕྲོད་བཞེན་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོར། .....(501)

དགྲུང་ལོ་ཞེ་དགྲུ་པར་གསན་ཡིག་གཞུང་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲི་བའི་འགོ་རྒྱལ་གི་བོད་ཁམས་
བདེ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་མཛད་མོགས་ཀྱི་སྒོར། .....(525)

༡༡༡། །ཟ་ཉོར་གྱི་བརྩེ་དག་དབང་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདི་སྣང་
ལུལ་པའི་རོལ་ཅེད་རྟོགས་བརྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་
པ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས་སྤྲེགས་
བཅུ་དང་པོ་བཞུགས།

ཤིས་བརྟེན་ཐུག་བྱ་དང་། དངོས་པོ་ངེས་བསྟན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཐེབ་སྒྲོར་མཉམ་པའི་ཕྱིན་ལས་རྒྱན་ཆགས་ལ་པ་མར་སྒྲིབ།

༡༡༢། །ཤིས་བཟུང་དཔེ་སྟོན་དང་པོ། རིང་མོ་ཉིད་ནས་གོམས་པར་མཛད་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ ཉན་
ཅུལ་གསུམ་རབ་རྒྱས་མི་འཇིགས་མེད་གེའི་རྒྱུད་གྱི་ར་རོའི་རྒྱ་དབྱེངས་ཀྱིས། །(༡ན)ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤིས་བྱའི་རྒྱུ་བ་ཆོགས་གཙན་གཟན་དེགས་སྤྱིང་སྒྲོག་མར་ཐོན་དང་ལྷན་ཅིག་བདུད་བཞི་ཐེ་བཅས་
གཡུལ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བ། །(༡བ)མཚན་དཔེའི་སྣང་བརྟེན་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཆོད་དང་ཡེ་ཤིས་དབག་
ཏུ་མེད་པས་སྒྲོབ་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་ཡོངས་བྱས་བདེ་ལུན་མགོན། །དྲན་པས་མི་ཤིག་རྟོ་རྟེན་སྒྲོག་
གི་ཀ་བ་ཉེར་འཇུགས་འདྲེན་མཚོག་འོད་མཚན་སྟོང་དུ་འབར་བས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་དགོ་ལེགས་
སྟོལ། །

ཤིས་བཟུང་དཔེ་སྟོན་གཉིས་པ། བྱ་རབ་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་ཀྱིས་མཚོན་མིན་ཐུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཁའ་དབྱེད་
ཐུང་པོའི་རང་གཞུགས་སྒྲིལ་བུ་པའི་ས་འཛིན་ལ། །རབ་བཀྲ་དབང་པོའི་གཞུང་རིས་ཀྱིས་སྤྲེགས་བཅུ་དྲུག་
ན་ཆོད་དར་དྲག་འདབ་སྟོང་ལྟེ་བར་རྒྱ་བའི་གདན་ལ་འབྱིང་བག་སྒྲ། །རྣམ་དབྱེད་དཔུང་པས་ལེགས་

བཏོག་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མེར་འཕྲེང་སྒྲུང་བས་མི་ཤེས་སྙན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་ཉེར་གཅོད་པ། །
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུ་འཇོལ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་བརྩམས་པའི་ཀླན་ལ་བཟུང་ཆེས་ཀླན་ལྟོད་ཞབས་
(༡༣) མཉན་སྟོང་གི་ཟེའུ་འབྲུང་བསྟེན། །

ཤེས་པ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་སྟུང་། མྱེད་བྱུང་བདེ་ཆེན་བུདྲ་ཅིར་སྟོན་ལས་འཆི་མེད་རོ་བརྒྱའི་བརྩུད་གྱིས་
ཆེར་སྟོས་མཛེས་སྟག་ལང་ཆོད་གར་མཁན་མ། །མཚན་བཟང་སྒྲུང་བའི་གཟེ་བྱིན་འབུམ་འབར་བླ་མེད་
ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་ལུས་ཤུའི་མི་བྱེད་མཛའ་བས་དམ་འབྱུང་པ། །ཆོ་ཡི་དངོས་པོ་མཐའ་གྲས་སྟོན་མཁས་
བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་འདོད་པའི་རེ་སྒྲོང་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་དབང་གི་རྒྱལ། །མཁའ་བརྩེ་ལུས་པའི་
ཡོན་ཏན་སྟོང་པོ་མ་སྒྲུང་བྱག་ཐེའི་གྱིབ་ཏུ་བསིལ་བར་རྟག་ཏུ་བདེ་བའི་རལ་གསོར་མཛོད། །

ཤེས་པ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་ཞེས། ཤེས་དཀར་རྒྱལ་མང་བརྩེགས་པའི་ལྷན་པོ་རྒྱ་གཞོན་གྱིས་བྱག་མཛེས་སྟག་
ཉམས་ཀྱི་འཛོ་སྟེག་ཅན། །བཟའི་ཅ་བ་ལྷ་བུར་མཉན་ལྷག་བྱག་སོར་ཅེ་ན་འབྲུར་བྱགས་སྟོང་གི་རྒྱུད་
མངས་སྟུ། །འབྲོལ་དང་ཆབས་གཅིག་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆོད་དམ་པའི་ཆོས་ཀླན་གྱི་རུ་ལེན་པའི་ལུས་ལྷ་མ། །
ཆངས་པའི་ལུ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དེ་མགིན་པའི་དབུས་སུ་བཞུགས་ལ་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེལ། །

ཤེས་པ་བརྟེན་པའི་སྒྲིག་ལྷ། ལྷུ་ལྷ་དམར་པོའི་ཞགས་པ་འཕངས་པས་བརྟན་དང་གཡོ་བའི་ཤེས་བྱའི་
ཆོགས། ཅིག་ཅར་འཆིང་དང་ལྷན་ཅིག་སྟུན་དཀྲུས་འབྲེག་པོར་གཟིགས་པའི་ཟུར་མདའ་ཡིས། །ཁམས་
གསུམ་མ་ལུས་མོད་ལ་འགྲུགས་མཛོད་བཅོམ་ལྷན་ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་ནས། །ཤིད་དང་ནི་བའི་ལུན་ཆོགས་
ཀླན་ལ་དབང་ཐང་བླ་ནས་བླར་འབར་མཛོད། །

བྱག་བུ་པའི་སྒྲིག་དཔོ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་འཁོར་འདས་དངོས་ཀླན་ཁམས་ལས་
ལེགས་གྲུབ་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་སྟེན་འཛོགས་ནས། །དོ་མཚར་བཀོད་པ་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྟེད་འབྲུམས་
སུ་གྲས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་འཛོད་མི་ཤེས་(༡༥)པའི་ཁང་བཟང་དུ། །ལེགས་སོན་མཆོག་རྒྱ་མི་འབྲུར་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་གཟུགས་དཔལ་ལྷན་སུ་བཞིའི་སྟུ་འབྲུལ་དྲ་བའི་སྒྲོམ་གར་མཁན། །ཤིད་གསུམ་
འགོ་བའི་གཏན་གྱི་སྒྲུབས་གཅིག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཟས་གཅོད་སྟེན་པོར་ཡན་ལག་མཆོག་གི་

ཕྱག་ཕྱོད།

ཕྱག་ཕྱོད་པའི་སྒྲིག་ཉིས་པ། གང་གི་མགུར་ནས་གཞོམ་དུ་མེད་པ་ན་དེ་སྒྲིག་དབང་ས་མི་ཟད་ཀྱིས་འཁོར་
ལོ་མཛོད། །འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་དབང་པོར་འཆོམ་པའི་གངས་མེད་ཆོས་སྤང་བྱ་མཆོར་ཡོངས་འབྱེལ་
ཀྱན་དགའི་དབྱེད། །སྒྲན་ཞིང་རབ་འཛེབས་ཆོངས་གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྒྲན་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་
ནད་ཀྱན་ངེས་འཛིན་ས་པ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པའི་སྒྲག་རུམ་མཐར་བསྐྱད་དམ་པའི་ཆོས་གྱིས་
ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་འདུད། །

ཕྱག་ཕྱོད་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ། གཞོད་མ་ཉིད་ནས་སྒྲོན་གོམས་རིག་གྲོལ་ཡོན་ཏན་མ་ལ་ཡི་ཡི་ནགས་སྤྱང་
ནས། །གཞན་ཐན་འཕྲིན་ལས་དྲི་བསྐྱང་ཆོས་དང་ར་ལུལ་བྱུང་བྱགས་རྗེ་རྒྱུད་གིས་ཉེར་དངས་ཏེ། །མཐའ་
སྒྲས་སྒྲེ་དགའི་ལས་ཉོན་ཆ་རིག་གཏུང་འཕྲོག་པན་དང་བདེ་བའི་གྲིབ་བསིལ་ཅན། །བསོད་ནམས་བྱེ་
བའི་ཞིང་གྱུར་འཕགས་ཆོགས་དགེ་འདུན་ཅན་དན་ལྷོན་པ་གཙུག་ན་མཛེས། །

ཕྱག་ཕྱོད་པའི་སྒྲིག་པའི་པ། གངས་ཅན་ནོར་འཛིན་དཔལ་མོའི་ལྟེ་བར་དགའ་སྒྱིད་སྤོང་པོ་དར་དྲག་ལགས་
སྒྲེལ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རིམ་བྱོན་དང་། །བསྐྱབ་གསུམ་དེ་དོན་བརྗོད་བྱར་སྒྲོན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ཡལ་འདབ་རྒྱས་མཛོད་གནས་ལྷ་མཁའ་བ་ཞི་བ་འཛོ། །ལྷ་སྒྲིག་གཏུག་པའི་ཆོང་ར་དཔལ་བཅག་
ཐེག་དགའི་བཤོད་ལམ་རྒྱལ་བཞིན་སྒྲོན་མཁས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཐོད་ཐེང་རུལ། །བསྐྱའི་རང་རྒྱལ་
རྗེ་འབངས་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷར་གྲགས་སོགས་གྲུབ་བརྟེས་ལོ་དུ་རྒྱུ་པར་ཐར་ལ་སྒྲིང་(༤ན)ནས་རང་། །

ཕྱག་ཕྱོད་པའི་སྒྲིག་པའི་པ། དྲི་པོ་ཀུ་རའི་བྲགས་རྗེའི་འོད་གྱིས་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྷན་འདབ་བརྒྱ་ཡོངས་བཞན་
རོ་བདའི་བཅུད། །ལེགས་སྤངས་འབྲོམ་སྒྲོན་སྒྲུ་མཆོད་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ཤར་ལ་སོགས་བཀའ་གང་མས་
བཤེས་གཉེན་བྱ་མ་རེ། །རིན་བཟང་འབྲོག་མི་མར་མལ་ས་རྟོག་ཤོད་དཔར་བྱ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རིན་
ཆེན་ཐེང་མཛེས་གྱི། །མ་སྒྲིད་རྟོགས་བརྗོད་དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་ཐོས་པའི་མོད་ལ་ཡིད་གྱི་མ་བྱ་གར་གྱིས་
བྲེལ། །

ཕྱག་ཕྱོད་པའི་སྒྲིག་པའི་པ། སྤུབ་བསྐྱར་ཆོས་བཟང་འདུན་ས་ཆེན་པོར་སྤོ་གསལ་མཁས་མང་ཉེད་བང་དཔུས། །

ནམ་དབྱེད་གསེར་གྱི་དྲ་བས་གདོང་གཡོགས་འཆད་ཚུད་ཚུམ་པའི་ས་སྤྱང་སྟེང་། ཚེས་ཀྱན་གཟིགས་
པའི་སྤྱན་སྟེང་རབ་ལྷན་མང་ཐོས་ནོར་བུའི་ཚོད་པན་འཆང་། ཀྱན་མཁེན་སྤྱ་མ་པའི་ཁ་པ་ཞེས་སྟོན་
མེད་ལྷ་དབང་གཙུག་ན་ཀུལ། །

ལྷག་ཅུ་པའི་སྒོ་བུན་པ། རྟོག་གི་ཐ་སྟད་རིག་པ་གཅིག་སྟོན་ནས། །ཟབ་ཀུས་སྤྱིན་གྲོལ་ཚེས་གྱི་ནམ་
མཁའ་མཛོད། །སྒོ་འབྱེད་སྒོ་བ་དཔོན་ཚོགས་རྣམས་ཀུལ་བ་དང་། །དེ་སྤྱི་སྤྱུལ་པའི་དོ་བོ་དང་བསའ་འདུད། །

དངོས་པོ་རེས་བསྟན་གྱི་སྒོ། སྟོན་རབས་དམ་པའི་ངང་རྒྱུ་རྒྱ་ཤེལ་ལ། །བཟང་པོའི་རི་བོར་སྤྱང་བསྟན་
བཟུ་བ་དང་། །དཀར་ནག་འབྲེས་མའི་དོ་ཐལ་གྱིས་ལྷགས་རོས། །ཀྱན་རྟོག་རི་མོར་འབྲི་བ་ཅི་ཞིག་
མཆུངས། །དང་དུས་སྒོ་གསུམ་མི་དགའི་དོར་ར་ན། །གྲུ་གྲུའི་གར་མཁན་རྒྱལ་འཚོས་གོས་གྲོན་པའི། །
ཆེར་སྒོམ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་འབྲེག་པོའི་ཚོག་ །མཐོང་ཆོ་དབྱེད་ལྷན་པལ་ཆེར་བསྟེང་ཚོག་སྤྱ། །སྤངས་
རྟོགས་ཡོན་ཏན་ནོར་བུས་གང་མིན་ཡང་། །དུག་གསུམ་བསྐྱང་པོའི་རྒྱ་སྤྱིན་མི་གྲུ་བར། །དག་པའི་སྟོད་
རྒྱལ་ཡོལ་མེད་རྒྱབས་འབྲེང་ཅན། །རྟོགས་བརྟུན་རྒྱ་བའི་མ་མ་(ལཔ)དེར་འདིར་བསྐྱུན། །སྟོབ་དྲགས་
སྤྱང་མའི་མི་གཙང་ལུང་པོའི་ལུས། །སྟོ་དོན་སྟན་འགྲུར་རིག་ཆེན་གྲུན་སྤྱང་ནས། །རྒྱུ་གྱི་གར་བསྐྱར་
ཕྱེ་བདེའི་བརྟུན་པ་ལ། །སྟེང་པོར་སྒོམ་ཡང་ཨེ་ར་ཏ་ཡི་འབུས། །གཞན་དོར་བཟང་བརྟུའི་སྤྱུལ་པའི་རི་
དྲགས་གྱིས། །འགྲང་མང་ལོག་པའི་ཐང་ལ་ཉེར་བྱིད་ནས། །པན་བདེའི་སྤྱི་ཏ་འབྲོག་པའི་ཆོ་ག་དག །
རྟོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་འབྲོད་སྟོགས་མང་ཞིག་མཆིས། །དང་པོར་བརྟུངས་པའི་འབྲེག་ཚོག་རྒྱད་
མངས་སྤྱས། །འཁོར་པའི་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་གྲུ། །བཤིག་གྲུར་གཞན་ལ་ཁ་འཕངས་གཡོ་
ཚོལ་མཁན། །དམ་པར་སྒོམ་འགས་ཁུབ་འཇུག་ཁེངས་པ་ཤོགས། །མ་དག་བཙོས་མའི་ར་གན་ལྷང་གྱི་
ཟོང་། །འབྲུལ་མེད་ཡང་དག་ཚོས་གྱི་གསེར་སྤྱངས་ཞེས། །སྤངས་པའི་ཆོང་འདུས་བཞི་མདོར་བྱིན་
མཐོང་ཆོ། །བྱབ་པའི་བསྟན་ཡང་རྟོགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་དཀའ་བྱུང་རབ་
ཞིག་གྲང་། །རན་སྟོད་དུག་རྒྱངས་འཕྱིལ་བའི་མགྱིན་པ་ལ། །བསྟན་བརྟུན་ལྷུ་དུ་བྱེད་པའི་ཆེན་པོ་
འགའ། །གཙུག་ན་རྒྱ་བས་འདིར་འོངས་པ་བཞིན། །ཤེས་རབ་རི་དྲགས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱར་ཆུད་པས། །

མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་ཚུལ་སྒོལ་དང་ཉེར་བྲལ་ཡང་། རྟོགས་འབྱོར་གྱི་ཡིས་གཞན་སྤྱང་བསྐྱར་ལུས་པའི།
 ཤི་ལུས་གསོན་པའི་ཐལ་དུ་བསྒྲིག་འདི་ཅི། གྲགས་འདོད་ཉི་ཟེར་གྱིས་བྱེ་བྲུའི་སྒོར། ལྷ་ཙམ་ཐུང་
 པའི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲོག་པ་ལ། ལའོན་ཤེས་ཟེའུ་འབྲུ་ཤོད་པའི་གཡུར་ཟ་མཁན། རླུན་ལུགས་བགྲང་བུའི་
 མཚན་མོའི་ཐུན་མཐར་དེབ། གཞོན་ལུའི་ལང་ཚོ་དར་པའི་དབྱིད་ཀྱི་དུས། ཤེས་བུའི་ཐ་མཐར་གོ་མས་
 པའི་ས་བོན་དང་། ལ་བཏབ་ན་ཚོད་སྒྲིན་པའི་སྟོན་གྱི་ཚེ། ལྷུང་བརྟེས་འབྲས་(འཁྲ)ཐུར་སྤྱོད་དེ་དོན་
 གྱིས་སྟོངས། ལའང་ཐོས་བརྟན་དང་མི་ལྟན་བུམ་པ་ལ། ལ་སྟོད་བསྐྱགས་པ་ལྷ་ལི་ཀའི་མགུལ་ཆིངས་
 ཅན། ལའངས་ཆོས་མ་བུའི་མདོངས་གྱིས་ལ་བརྒྱན་པ། རིང་པོར་ཆར་དུ་བསྒྲིགས་འདིའི་བྱེད་པོ་སྟ། །
 གྱེ་མ་སྟོན་བྱོན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྟེན་དུས་སྒྱེ་བོའི་བག་ཡངས་སྤྱོད་ཚུལ་རྣམས། ལ་འབྲས་
 རྒྱུད་གི་རྒྱལ་མཚན་ལྟར་མཐོང་ཆོ། རྟག་དང་སྒྱེ་བོའི་ཀུན་རྟོག་འགན་པ་བཞིན། རྟོན་གོ་མས་མི་
 དགའི་ས་འཛིན་མཐོན་པོ་ནས། རྟག་གསུམ་བག་ཆགས་རྒྱ་པོ་དག་འབབ་པ། འདིར་སྤང་དགེ་ལ་
 གཞོལ་པ་ཐ་མོའི་སྒྲིའི། རྟགས་གྱིས་གྱེན་དུ་ལྟོག་ལུས་ག་ལ་ཡིན། རྟེན་ལང་ལྷ་བརྒྱའི་ནགས་གྲུང་
 ཁོད། རྟེས་མོད་གཞན་ལ་འཛེབ་ལྟར་ལེན་པའི། ལ་རུངས་ཡལ་ག་འབྲུག་པོ་མི་ལྟན་པ། ཁོ་བོའི་རང་
 བཞིན་འབྲི་ཤིང་གཞོན་རུ་འདྲ། རྟག་སྟོག་ལས་གྱིས་ཐགས་སུ་ཉེར་བཏགས་པའི། ཆོའདིའི་ཟ་འོག་
 བདེ་སྟག་རི་མོ་ཅན། ལམའང་དག་ཡི་གེར་འབྲི་ན་ཆངས་པ་ཡང་། རང་པའི་དཀའ་ཐུང་བསྟེན་ལས་
 གཞན་དུ་ཅི། འོན་ཀྱང་རྣམ་དཀར་ལས་གྱི་འབྲུག་སྒྲ་ཡིས། རབ་བསྐྱལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་གཙུག་
 ཐུང་ཅན། རྟོད་ཚུལ་ལེགས་པའི་ཆ་ཀུན་བསགས་པའི་སྒྲོ། རྣམ་པའི་དཔྱོད་ལྡན་གཟིགས་མོར་འདི་
 བ་མཚར། རང་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་ཐུར་སྒོ་ཡི་མཚོར། རང་གི་རང་ཚུལ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བཞིན་དུ།
 རང་ཉིད་ཟོག་པོར་གཏོང་བའི་རྟོག་མ་ཅན། རང་འདོད་ལུགས་འཆངས་རྣམས་དང་འདི་མི་འདྲ། མེད་
 ལ་ཡོད་དང་ཡོད་ལ་མེད་པ་སོགས། གཞི་སྒྲིའི་ཚུལ་ལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བྲལ། རྟེན་པོའི་ཉག་ཐུན་
 རྒྱུད་ལས་འཕྲོས་པ་ཡི། ཆད་མའི་གཏམ་གྱི་སྟོད་(འབ)སྐྱུབ་འདི་ན་མཆིས། །

ཡེ་མ་འདི་སྤང་མེ་ཡོང་དུ། རྟ་ཆོགས་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་གཟུགས། ཅི་ཡང་འཆར་བའི་གླེགས་

བམ་འདི། །ཀླུ་གྱི་གཟིགས་མོར་མཛར་བའི་གནས། །འིགས་རུས་འཆི་མེད་དགའ་ཚལ་ན། །དལ་
བརྒྱད་འཕྱོར་བརྩེ་ལྷན་པའི་ཤིང་། །མོ་ཐར་ཁྱིམས་ཀྱི་ཅ་བ་བརྟན། །གཞན་ལན་ལྷག་བསམ་ཡལ་ག་
ཅན། །གནས་ལྷ་རིག་པའི་ལོ་འདབ་རྒྱས། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་མེ་ཉག་བཟ། །ཚུལ་བཞིན་བསྐྱེམས་
པའི་འབས་བྱ་སྒྲིམ། །དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་དབག་བསམ་དབང་། །དེ་ཕྱིར་ཁོ་བོའི་རྟོགས་བརྟོན་ལ། །ལྷ་
བར་བྱང་སྤོང་ལུང་བྱ་དང་། །གཞོན་རྩ་མདོངས་མཐའ་ལ་ཞོན་ཏེ། །ལྷ་ལམ་རོས་སུ་ཡང་ཡང་རྒྱ། །གསེར་
མངལ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་ལ། །གཟིགས་པའི་ཚོལ་གྱིས་ཞལ་བཞི་སྒྲུལ། །བྱང་སྤོང་དམོན་པར་སྒྲོ་བཏགས་
ཏེ། །བརྒྱ་ཕྱིར་འབྲེག་ཕྱིར་སྒྲོང་ཕྱག་བཟང་། །ལུན་ཆོགས་བཟ་ཤིས་སྤང་བའི་འོད། །སྤེར་ཕྱིར་ཉི་མ་རྒྱ་
བ་རྩུང་། །རྒྱུང་གི་ཤིང་རྟམ་ཉེར་བྱངས་ནས། །གཟིགས་མོར་ཕྱོགས་འདིར་ཡང་ཡང་འཁོར། །དེས་ན་
དོན་གྱི་ཤ་རྩུགས་ཀུན། །རོ་མཛར་གཏམ་གྱི་དུ་གྲུ་ལས། །མ་བསྐྱེད་བསྐྱོད་གསལ་མི་དབང་གིས། །གསལ་
བར་མཐོང་རོ་ཤིས་ལྷན་ཀྱ། །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལས་ཉེ་བར་བྱངས་པའི་དབྱངས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་བསུས་ཏེ།

སྤྱུལ་བརྒྱུད་རིམ་བྱོན་རྣམས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་

ཡུང་བསྟན་ཚུལ་སྟོན་གས།

དེའང་གྲེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་སྒྲེས་རབས་ལས། དེར་སང་ཚུན་ཡུལ་
དུ་ཆོགས། །མ་འོངས་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་འདུ། །ཞེས་རྒྱལ་སྤྱན་དྲུག་ན་བསྐྱེད་རྣམས་པར་སྤུལ་བ་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་དབང་བོར་འཛམ་པར་སྟོན་པས་ཆད་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་ན་འང་ཕྱེ་བྲག་
ཚུན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་མ་དེ་མ་མེད་པ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་(༥ན)གསང་བ་ལེ་ཤིས་སྟོན་གསུང་དབང་བོ་མཁའ་
འགྲོའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཆབས་གཅིག་དུ་བཞུགས་པ་དེར་ཆོས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱང་བྱོན་ཞིང་
མ་འོངས་པ་ན་དེ་དག་རྣམས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱིས་འབྲེལ་བས་འདུས་པར་

-7-

བ་ཡས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་བར་ལྷ་རྩེ་དགོ་བ་ཡལ་མ་མོག་མ་མོག་བུལ་བ་རྣམས་ལྷགས་བརྒྱད་གཅིག་བ་ཡས་ལྷེ་བ་
 རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་འཕྲུངས་རབས་མིག་བ་རྣམས་ཐར་ཆོས་འཕྲུང་ཡོ་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་ལུས། བཤུལ་དུ་བརྟེན་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་བར་འཕྲུངས་པའི་ལྷེ་བ་རྩེ་མའི་ཐམས་ཅད་མཆོག་པ་དགོ་འདུལ་བྱུང་མིག་བར་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཞུས་ཀྱིས་འཆོས་ཤིང་། རྩེ་དགོ་འདུལ་བྱུང་མོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ལྷེ་མ་རབས་ཀྱི་ལྷང་
 བར་འཕྲུང་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྷགས་པམ་ཀྱི་ཐོར་ལུང་ཆོས་ཡས།

གལ་ཏེ་གཞན་སྤངས་དག་པས། །འཕེལ་འགྲིང་འཕྱུང་བ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། །ཤར་ནས་སྒྲུབ་པའི་
དགྲིལ་ལོངས་མངོས། །ལུན་མའི་ཁྱེའུ་སྒྲུལ་པ་འགྲེད། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གསལ་(ལན་ཤེད་ཅིང་། །
ལྟ་དག་པ་ཅས་པ་གསལ་བར་ཤེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་པའི་དགྲིལ་ལོངས་ནི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
པོ་དང་ལུན་མའི་ཁྱེའུ་ནི་སྒྲུབ་པས་གཞིགས་ཏེ། དེའི་སྒྲུལ་པ་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་
ཅིང་། དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བསལ་ས། །དཀྱིམས་ལྟར་མཁན་པོའི་སྒྲུབ་སྟེན་གྱང་། །དང་
ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲུལ་ཤེས། །ཞེས་པ་འདར་གེ་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་། བཆོས་ཀྱི་ཡུང་བ་སྟན་ཆེན་
མོ་ལས།

ཚེས་དགེ་བ་བརྒྱའི་ཁྱད་འཕགས་པའི། གྲིང་ཐུན་ཐུམ་ཚོགས་པ་འཛམ་བུའི་གྲིང་། གྲོས་ཉང་
 བཤམ་ཡི་སྟེ་བཡིན། སང་ཡི་ནང་ནས་ཁྱད་འཕགས་པ། མཐོ་བཟ་གིས་བརྟན་པ་ལུན་པོའི་འདཔས།
 འོར་བུ་རྩ་ག་ཉ་མུའི་མདུན། གནས་གཡེང་མེད་བསམ་གཏན་འཕེལ་བཡི། དཔལ་ཚེས་ཀྱི་ཐང་ཞེས་
 བྱགས་པ་འབྱུང་། ཞེས་བས་ཀྱང་གནས་དང་གང་ཟག་གིན་ཏུ་ངོ་འཕྲོད་བཡིན། དེའི་འཕྲོས་ལས། ང་
 གནས་ལ་མཁའ་པའི་བསྟོན། རྒྱུད་གང་ལ་གང་ལན་སྟོན་གྱིར་གྱུང་། མི་མཁས་པར་སྒྲོམ་ལ་ཅི་བྱུང་
 ཡོད། ཅེས་པར་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་གངས་ཀྱི་རབས་བསྐྱར་བཡི། ཐང་མེར་པོ་གམེར་
 གྱི་མཛུལ་ལ། ཅིབས་མཁྱུད་སྟོང་གིས་རབ་བརྒྱན་ཏེ། རྟེན་ལ་བསྟོང་གིས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། གཤམ་
 དྲི་མ་མེད་པའི་མཚོད་རྟེན་ཡོད། རེད་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་གྱི་དགའ་བའི་ཚལ། ཉམས་པག་ལེབས་དགའ་
 པར་སྟོང་པའི་ས། ཞེས་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་བརྟན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་སྟེང་གི་ཤྲག་པ་ལ་ཤུན་པ་རིམ་པ་བཏུན་

ཐུང་བ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རིམ་པ་བདུན་འབྲུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་(ཡ)དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས།

སྒྱེ་བ་བདུན་དུ་འགོ་དོན་ལེགས་བྱས་ནས། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྒྲུབ་རྩེད། །ང་ལ་དད་ཅིང་མོས་པའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས། །དགའ་ལྡན་གནས་སུ་སྒྱེ་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར། །ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །མི་ངའི་རྒྱལ་བ་ཁྱོགས་རིས་མེད། །ཆོས་ལམ་དུ་འགོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ནི། །མི་ངའི་བསྟན་པ་བཤིག་པ་རྣམས། །ཆོ་འདི་ལ་ཆོ་སྤྲོག་བྱང་ནའང་། །མི་ངའི་ལ་ཡོགས་ཤེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་ལུང་གིས་ཟིན་པ་ཡན་ཆད་ནི་སོམ་ཉིད་དང་བུལ་བའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྒྱབ་རྒྱས་བར་གོར་མ་ཆག །

དེ་རྗེས་གོང་མའི་གདན་སར་མགྲིན་བཟང་གཟིག་ཤུན་གྱིན་པའམ་སྒྱེ་མེད་གོ་གདན་གྱི་རྒྱལ་དུ་བེད་རང་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་གར་དང་མི་འདྲ་བའི་བོད་ཡུལ་འདིར་སྐྱ་མ་ལ་གདུང་བརྒྱད་དང་སྒྱེ་བས་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་འདུག་པའི་སྐྱ་མ་ནི་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཤུལ་བྱ་འཇགས་ལྟ་བུའི་བར་གསེང་མེད་ཅིང་བུ་སྐྱོབ་འཁོར་འབངས་རྣམས་ཀྱང་བག་ལེབས་པར་སྣང་ལ། བྱི་མ་ནི་གོང་མ་ལས་གོ་ལྷག་ཅིང་གི་གསོན་གྱི་དཀོར་ནག་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་འབུལ་པ་མ་ཁི་བའི་རྟེན་སྐམ་ལྟར་ལེན་རྒྱ་རྣམས་རྒྱན་ཆད་པའི་དབང་གིས་རྗེས་འཇུག་ཆོ་སྐྱ་མ་གྲོངས་པ་ལས་སྒྱེ་བ་མ་བྱུང་བ་སེམས་ལས་ཆེ་ཞིང་དེ་གའི་ཅ་ཆད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱུ་ཆེ་གོ་མོ་ན་བྱིས་པ་ལ་མ་སོགས་ཀྱིས་གཡོ་སྒྲིས་བཟོས་པ་འདྲ་ལ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་བཞུགས་གཤལ་ལ་ཆུད་པེས་ཀྱི་ཐག་ཁ་ལ་སྒྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་སྒྱེ་བོ་དུ་མའི་རི་བོང་ཅལ་སྒྲོག་ལ་བརྟེན་མ་སྒྱེས་མེད་(༥)གེར་བརྩུ་བའི་སྣང་རྒྱལ་ཁོན་སྒྱེ། རྒྱ་མཚོན་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་རང་རྒྱལ་དུ་བཤད་འདུག་པས་དེ་འདྲའི་སྣངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ཞོག་ཏན་རང་བྱུང་སེམས་སོ་སྒྱེ་ལས་ཞུགས་ཅམ་གྱི་བག་ཆགས་དང་ཡང་མི་ལྟན་པ་རང་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་བྱིར་ན་ཆེ་འདིར་དུག་གསུམ་མི་དགེ་བས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་བྱ་བྱེད་སྒྲུ་ཆོགས་ཡི་གེར་བྱིས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་མཁས་པ་མགྱུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་གིན་ཏུ་དཀོན་

པས་ན། སྤྱི་མོ་ནས་ཉེ་སྤྱིར་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་གོགས་ལགས་རྟོགས་པའོད་འབྲི་བར་འོས་པའི་གྲོང་མོ་
བྱུང་ཡང་། ལྷོ་བྲག་མཁའ་ཆེན་ཐུག་དོར་པའི་ནང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་སྤང་རྣམ་ཐར་དུ་བཀོད་པ་
སྟན་པ་བྱུང་གྱི་ལྷོ་མིག་ལས།

སྟོགས་དུས་མཐའ་ལོབ་ལུལ་དུ་སྒྲེས་པ་ཡི། །སྟོམ་ལས་དགེ་སྒྲོང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས། སྟིང་ནས་ལྷ་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་མ་རུས་པས། །ཡི་གེར་འདྲི་འོས་རྣམ་ཐར་བདག་ལ་མེད། །ཅིས་
གསུངས་པས་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་གྱི་དོན་དེ་སྐབས་འདིར་ཐོག་ཏུ་བབས་པར་བརྟེན་རྣམ་ཐར་འབྲི་
བའི་འདུན་པ་བོར་ཉེ་རི་མི་སྟམ་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནང་། སྤྱིར་ཉེ་སྤྱིལ་བྱེད་ཅེས་པ་གིང་ཕོ་
སྤྱིལ་ལོར་བཀའ་འདྲིན་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མ་དམ་པ་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་
ཆོས་འཕེལ་ཞེས་རང་རེ་ལྷ་སའི་ཆོད་པན་འཛིན་པ་རྣམས་གྱི་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་ཆེན་པོ་དེས་རྟོགས་པའོད་
འབྲི་དགོས་པའི་ཆབ་ཤོག་དགེ་སྒྲོང་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོ་ལ་དག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་བོད་དོར་འཛིགས་
བལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཀྱང་གནང་སྟེ་འདི་ཆོག་ཚུམ་ལེགས་པར་འདུག་པས་དཔེ་(༥)ཡོང་རྒྱལ་དང་
བཅས་བྱུང་བ་དགོས་པ་ཆེ་བར་མ་མཐོང་ཡང་སྤྱི་མའི་བཀའ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དུ་ད་ལྷ་ཆོས་ལྷན་གྱི་བྱ་
བ་འདི་བྱས་མང་བ་རང་འབྲི་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་ཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཀྱང་ཚུམ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པས་
འཕལ་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུལ་བར་དེ་ལོ་དོ་ཞག་རང་ལ་རིང་ཁྱད་མི་འདུག་ཀྱང་སྤྱིར་
རིམ་གྱིས་མ་གཤེལ་བ་དགོས་རྒྱལ་བཀའ་ཕེབས།

ས་མོ་གྲང་ལོ་ཕོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་དུ་ལར་བསྟན་སྐབས་སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་བསྐྱ་
འབྱུང་གནས་གྱི་དངོས་སྒོ་བ་རྒྱ་སྟགས་འཆང་འཇམ་དཔལ་གསང་བའི་གདུང་འཛིན་གནས་སྟིང་ཞབས་
དུང་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་གྲོང་གི་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་བ་མོ་ཆོས་རྒྱལ་བའི་སྤུལ་སྤྱུ་དག་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་ཐུག་
གཉིས་གྱིས་ནན་ཏན་ཆོད་པོའི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བར་མཛད། ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་དོ་བོར་
བཞགས་པའི་དྲིན་ཅན་སྤྱི་མ་དམ་པ་བཀའ་འབྱུང་པ་མགོན་པོ་བསྟན་འཕམས་མཆོག་ལྷན་དང་ཟུར་ཀུན་

མཁའ་མོ་སྒྲིངས་རང་གོལ་གཉིས་ནས་ཀྱང་ལེགས་གསེའི་གནང་བ་བསྐྱེད།

པོད་དང་པོད་ཆེན་པོ་རྩྭ་གི་ལྷུ་ལྷུ་སྒྲིགས་གི་ཆེ་གཉན་གྱི་རིགས་དུ་མས་ཀྱང་ཡི་གེའི་ལས་
ནས་བསྐྱེད་ཆིང་པོད་མོག་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་མེད་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོད་རང་སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་སྒྲོ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་གིས་དངོས་སུ་ནན་དན་གིས་སྒྲིངས་ཤིང་། རྒྱ་བྱི་དུ་ལའི་རྒྱུ་ཐའི་ཐའི་ལན་
བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་བྱ་བྱུང་མཁའ་པོས་བསྐྱེད་བྱུང་། རྒྱུ་བར་མེད་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲིངས་གི་
བཀྲ་ཤིས་སྒྲོ་མང་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྒྱུ་བ་ག་རུ་ཞལ་སྒྲ་ནས་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་གིས་(ལེན་སྒྲོ་བ་
དཔོན་ལས་ཐོག་བ་རྒྱལ་སྒྲིབ། གནས་རྒྱུ་ཕྱོག་ནས་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྩྭ་གས་བརྒྱུད་
བྲིས་ཤིག་པའི་རྩོམ་ཐའི་གསུང་འཕྲིན་དང་བཅས་དོག་ལ་གིན་རྒྱུ་ཆེ་བས་སྒྲིང་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ལྱུང་བར་
རང་ལ་རྒྱལ་ཐར་རྩོམ་གས་བ་གཞན་ནི་འབྲི་རྒྱ་མེད། དེར་སང་ཐོབ་ཡིག་ཅིག་འབྲི་ཡིན་ཡོད་པ་འདི་ག་
དོན་གི་རྒྱལ་ཐར་དུ་འདུག་རུང་དག་གཞན་ཆར་མའི་ཐུགས་ལ་འདུག་གཤིས་ཀྱི་བསྐྱེད་མི་འབྲས་
པར་འབྲི་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡང་མེད་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་དུས་གསལ་ཐོག་ཞུས་བསྐྱེད་གས་སུ་
རྒྱུ་དུ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་པས་གསུངས་འདུག་པ། རྩོན་ཕྱོན་གི་དག་པའི་བཤེས་གཉན་སྒྲིང་
པ། རྩོམ་ལ་རམ་པ། ལྷེ་བཙུན་སེང་གོ་དབང་ལྷུག་ཀྱི་ལ་བ་བྲག་ལྷུག་པ་བསྐྱེད་ནམས་དཔལ་མོགས་
མིད་པའི་ལྷན་ཆོགས་མཐའ་དག་རྒྱུ་ལྷུ་བ་ལྷུར་གཟིགས་ཏེ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིང་པོར་མཛད་བ་རྒྱལ་དང་ལོ་
བཀ་མཁའ་ཀྱི་བ་བཤེས་གཉན་མང་པོས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གི་སྒྲོ་ནས་རང་གཞན་གི་དོན་རྒྱུ་ཆེན་
པོ་མཛད་པའི་རྩྭ་གས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཅོམ་ཡང་བདག་ལ་ཡོང་པའི་རེ་བ་མེད།
འོན་ཀྱང་སྒྲོན་བསགས་གི་ལས་འབྲོ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པའི་
བཤེས་གཉན་དུ་མ་དང་རིག་པའི་གནས་མང་དུ་མཁའ་པའི་མཁའ་པ་འགའ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་
རྒྱུ་ཟད་བྱས་བ་རྒྱལ་ཡི་གེའི་ཆོགས་ལ་མ་ཆུགས་པར་སོ་སོའི་ཞོག་ལྷུག་དེས་ཤེས་པའི་ཐོབ་ཡིག་
གསུམ་རྒྱུ་ཞེས་པ་པོ་ཏི་བཞིར་ཡོངས་པ་ཞིག་བསྒྲིགས་ཡོད་པར་རྒྱལ་དབྱེད་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ལྷན་
གསུར་གནས་རྒྱལ་གིས་གཟིགས་ན་ཐུགས་རྒྱུང་ཟད་མཁུ་(ལཔ)བར་འབྱུར་རམ་སྒྲིབ། དེ་ལས་གཞན་

པའི་བྱ་བྱེད་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྒྱན་པོ་རྣམས་ལ་འད་སོ་ནམ་དང་ཆོང་ཁེ་སྒྲོགས་དག་འདུལ་གཉེན་སྒྲོང་
སོགས་བཀོད་ན་པོ་ཉིར་ཡོངས་པ་གཞིར་བཅས་པས་དེ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བ་འདུག་རུང་། རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་གསལ་པ་དོན་ལྡན་གྱི་བརྟེན་ཆེན་པོ་སྟག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་རྣམ་ཐར་དུ།

རང་ཉིད་མཆོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ར་རོ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དམ་པའི་ཚུལ་མིན་ཡང་། །
སྒྲོ་སྒྲར་མེད་པར་རང་གི་རང་ཚུལ་རྣམས། །འཁོར་དུ་སྒྲོགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པ་
ལྟར་རང་གི་བྱ་བྱེད་རང་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་བྱུང་པར་མདོན་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲར་བ་རྣམས་ལ་མེད་ལ་ཡོད་དང་ཡོད་ལ་
མེད་ཅེས་པའི་གཡོ་སྒྲུའི་ཆོག་དང་བལ་བའི་སྒྲོ་གསུམ་བདེ་སྟག་བར་མའི་སྒྲོས་གར་འདི་ལྟར་བསྒྲུར་
ཞེས་དྲ་པོའི་གཏམ་གྱིས་གྲོང་པར་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཆོག་སྒྲོར་ཡང་སྒྲོས་གར་གྱི་བརྟེན་བཅས་ལྟར་
སྟན་དངགས་གྱིས་ལམ་ནས་དྲངས་པ་དང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སོགས་བྱས་ན་སྟོགས་དེ་
ལ་སྒྲུངས་པ་རྣམས་མཁུ་བར་འཕྱར་ན་འད་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་བྲེལ་བས་འདི་
ལ་གཟིགས་པའི་གོ་སྐབས་དགའ་ཞིང་། མཁས་རྒྱན་བར་མ་མཐའ་དག་གིས་གོ་བདེ་བ་སོས་གྱི་ཉི་མ་
འིང་པོ་འཕུལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མིག་དང་ན་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་འཕྱར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ། ཅུམ་
གཞི་ཡང་ཇའི་སང་ལྷེ་པས་བསྐལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུར་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱིས་
གནང་བའི་བྱིན་རྒྱལ་པན་བདེའི་སྟིང་པོ་ཅན་དང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་
བགས་བསྐལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོན་འགོ་བརྟེན་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་དབང་(10ན)ཀུལ་དྲོ་རྗེས་མཛད་པའི་
མཐོང་བས་དོན་ལྡན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲ་དབྱངས་གཉིས་ཆོག་སྒྲོར་གནས་ཏུ་འཇེབས་ནའང་། ས་བོན་
འོར་བ་དང་མ་ཆང་བ་དག་ལུགས་རྒྱས་ཞིབ་པར་མི་མའང་བ་སོགས་གྱི་འཕྲུལ་གཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཅང་
ཁུངས་དག་པར་མི་འདུག །སྒར་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ནས་གནང་བའི་པོ་དོང་པའི་
རྣམ་ཐར་དེ་ནི་དངོས་སྒྲོབ་ཤུ་གྱའི་དགེ་བསྟེན་འཛིགས་མེད་འབངས་གྱིས་བརྟུམས་པའི་བསྟོད་བསྟེན་གས་
ཆེ་བས་རང་གིས་རང་ལ་བསྟོད་ན་རྗེ་མེད་གྱི་གལ་དུ་ཁུད་གཤིས་དཔེར་མ་འོས། སྒྲོབ་མ་ལ་ལས་སྒྲོ་
བདགས་པའི་དམ་པ་ཞིག་གི་སྐུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྟོད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དེའི་འཕྲུངས་རབས་

སོགས་ལ་བསྟུང་དེ་སྤྱི་མ་མང་པོའི་རྒྱལ་ཐར་མཐར་ཆགས་སུ་བཞོན་ནས་རང་ཉིད་ཆོས་ཆོས་མེད་པར་
 ཁས་འཆེ་བ་འདྲའང་འོང་འདུག་པ་སྟོན་གསལ་པོར་དྲན་ན་ནི་དེར་ཟད་གཞན་དུ་མི་འཛིན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་པ་
 འཇིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཡང་བར་མཐོང་། སྤྱི་མ་ལ་ལོའི་རྒྱལ་ཐར་སྟན་དངགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དངས་
 ཆེས་པ་དང་འགའ་ཞིག་གནག་རྗེ་ཆན་པོའི་ཆོག་འདྲ་བའི་ཕལ་རྟགས་ཅན། རྒྱལ་པ་དྲང་ལ་འོ་པོ་གཞན་
 འཕྱིགས་པ་མིད་སྤྱི་མ་པ་ལྟ་བུ། རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་གཞན་ལ་འགའ་པ་འཕྱོན་མའི་
 གཏམ་ལྟ་བུ། བག་ཆ་བའི་གནས་ཁོ་ན་ངོ་མཚར་གྱི་གཏམ་དུ་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་སྒྲོར་རྒྱུད་པར་མི་རུས་
 པའི་བྱུང་བའི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཐར་ལྟ་བུ། མཆོག་དམན་གང་གིས་མཐོང་ཡང་སྟོ་བ་སྟེད་པའི་
 ལམ་ཡིག་རྟོགས་བརྟུན་སོགས་བཟང་ངན་འབྱེད་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་(༡༠བ)པར་བཀའ་པ་བྱས་པར་རང་ལོ་བཙུང་ཡུར་སྟེབས་པ་ཡན་སྟོ་ལ་གང་གསལ་དང་དེའི་
 ཕྱིན་པའི་སངས་ལྟེ་བ། འཇམ་དབྱངས་སྟོན་འགོ་ལོ་རྣམས་སྟེ་པོ་བ་སྟོ་བཟང་ལེགས་ལྟན། འཕྱོས་ཆར་
 བྱིས་པ་དག་དབང་མཁུན་བཅེ། ཏེ་པོ་སྟོས་འཛིན་པ་དག་དབང་ནམ་མཁའ། འདར་པ་ལོ་ཆེན་དག་
 དབང་ལྷན་ཆོགས་ལྷན་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་ཟིག་ཏུ་བཞོན་པར་གཞི་བྱས། དེར་མི་གསལ་བའི་ཁ་
 འགོང་དགོས་པའི་གསར་རྩོམ་གྱི་རིགས་རྣམས་འདར་ལོ། གནས་གསར་དཔོན། ཏེ་པོ་དག་དབང་ནམ་
 མཁའ། དཀར་བྲག་པ་དག་དབང་བྱམས་པ་བཞི་པོས་སོ་སོ་ནས་སྤྱད་པའི་ལོ་ཆོགས་ཤོག་རིལ་མ། བྱ་
 བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟག་རུ་ནས་སྟོ་བཟང་དངོས་བྱུང་གིས་ཐོ་ཡིག་རིགས་ལས་བརྟན་པ་ཆོར་ཞིབ་ཏུ་
 དབྱུང་། གཞན་ཡང་སྤྱད་ལ་མ་དེས་པའི་ཐེ་ཆོས་པ་རྒྱས་ཅན་གྱི་རིགས་གང་འདུག་ལ་དོགས་བཅད།
 འཆད་ཉན་དང་རྩོམ་པ་ཆོགས་གསོག་འགངས་ཆེ་བ་བྱས་རིགས་ཀྱན་དུས་ཐོག་དང་གཞན་མ་རྣམས་
 ཆོག་ཏུང་ཞིང་བརྟུན་བདེ་བའི་བྱུང་གིས་ལོ་ཁོངས་དེར་བྱུང་ཕྱིན་ལྷ་ཆོས་ལ་མ་བཞུགས་པའི་བྱོགས་
 མཆུངས་སུ་བསྐྱེདས་ནས་ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་མཁན་རིག་བྱེད་པ་དག་དབང་ནམ་མཁའ། དཀར་བྲག་པ་
 དག་དབང་བྱམས་པ། གནས་བརྟན་འཇམ་དབྱངས་གསལ་བ། དཔལ་ཁྱོད་སྟགས་རམས་པ་དག་དབང་
 དག་ལེགས་རྣམས་ཅི་རིགས་སུ་བགྱིས་ཏེ་ཡིད་ལ་གང་གར་བྱགས་འབྱུང་རྒྱུན་པོའི་རྩལ་དུ་བཞོན་པ་ལ།

རིགས་རྒྱུ་ཚོ་འབྲང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།

དེ་ཡང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལུན་
 ལུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རིགས་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་སྒྲེ་
 (173)བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ།
 དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོ་རིགས་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀླུ་པ་རིགས་ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་དག་དང་། བྲམ་ཟེའི་རིགས་
 ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་དག་ཏུ་སྒྲེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོ་རིགས་
 ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལུན་ལུམ་
 ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། རིགས་གང་ལས་སྒྲོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་བྱུང་
 བར་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཟད་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལའང་སྒྱུར་དུ་རུང་སྟེ། ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་
 ལས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཆུ་བརྒྱད་གངས་ལ་བྱག་པ་དང་མི་བརྒྱད་ལྷ་ནས་ཆད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷར་སྒྲོན་ཆད་བོད་འདིར་རིགས་རྒྱུ་ཚོ་འབྲང་ལ་ནན་ཏར་གཅིགས་ཆེ་བས་རིགས་ནི་མཁས་མཛངས་
 དཔའ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་པ་བཀའ་བཅན་ལ་དཀྱུལ་ཆེ་བ་གཞུང་བཟང་ལ་འགྲོགས་བདེ་བ་སོགས་ལ་རབས་
 ཀྱི་སྒྱུད་རྒྱལ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པ། རྒྱུ་ནི་རིགས་མ་ཉམས་པའི་མ་དཔེའི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ། ཆོ་ནི་ཁང་
 བོ་ཁུངས་དང་ལྡན་པ། འབྲང་བ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་གསུམ་བོ་དང་ལྡན་པའི་སྒྱུད་པའི་འབྲང་ས་འཛིན་
 པ་ཡིན་ནའང་ཁྱི་སྤྱི་རིགས་རྒྱུ་ཀྱང་འཆལ་བ་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱུན་ལྷ་བྱུང་སྒྲོམ་པའི་
 ཆེན་པོའི་སྒྲེ་བ་(174)མང་པོ་རིགས་ངན་དང་སྤྱ་ཏོ་བ་ལའང་བྱུང་བ་བརྟེན། རོར་ཆེན་དགོན་མཚོག་
 ལུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་ལྷུང་རབས་ཆོགས་བཅུད་མར། མི་ཤེས་གདོལ་བའི་ཐུག་གྲུ་པོངས་

པ་ཡི། །འཁོར་གྱིས་བཏེག་ལ་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པ་ཞེས། །སྤྱིག་རྒྱ་འབབ་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་བྲག་རྟོང་
 རྒྱས། །འཛིག་རྟེན་ཡངས་པོར་བྱེད་དང་འདི་མི་མཚུངས། །ཞེས་གཞན་དག་ལ་རྒྱར་ཟ་པའི་གྲས་སུ་ཕྱོད་
 མི་དགོས་ཙམ་གྱི་བྱང་ཁུངས་བྱེད་ན། ཙུ་བྱ་ཀ་ར་ཏ་ལས། བྱི་ཁྱི་ར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
 བས་བསྟུ་བ་བྱས་པའི་མ་ག་རྩ་ཞེས་དབུས་འཚང་དུ་གྲགས་པའི་ལྷེ་བའི་རྩེ་གང་ན་ནས་བཅིས་པའི་གར་
 རྟོགས་སུ་རྒྱ་བ་ལྷ་ཙམ་ཕྱིན་པའི་སར་རྩ་ལ་ཞེས་ཟ་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལྷའི་དགའ་ཚལ་ལྷ་ལུང་ཡིད་
 དུ་འོང་བ་རྟོགས་འཛིན་གྱི་དཔལ་ལ་འཁུ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ། བརྩེ་ཏ་
 སོགས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ཀླན་དགའ་ར་བ་དང་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་བཞུགས་གནས་གཏོ་
 ལ་དུ་མའི་བཀོད་པས་མཛེས་པའི་དབུས་ན་རྒྱལ་ཁབ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཙན་དུ་ཟ་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་
 མི་རབས་བདུན་དུ་མེ་སྤར་འཕྲོ་མ་ཆད་པས་མཚོན་པའི་སྟོབས་འཕྲོར་སུམ་ཅེན་བདག་པོའི་རྩེ་སུ་
 འགོ་ཞིང་ཆོས་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་མར་བྱོན་པའི་མཛད་པའི་མཐུས་འདུལ་མདོན་གྱི་བསྟན་པ་གིན་ཏུ་
 དར་བར་མ་ཟད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྟགས་ལ་འགོ་བརྒྱལ་མས་པ་དེ་ལྷ་ལའི་ཆོས་སྤྱོད་འཛིན་པའི་
 རྒྱལ་པོའི་རིགས་ནི། སངས་རྒྱལ་ལྷ་དན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱན་གྱིང་ཁྱེད་ཤིང་ཐག་ཙན་ན་རྒྱལ་པོ་
 ཤིང་ཏུ་བརྟུ་བའི་སྤྱུ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་དན་མེད་གྱིས་རྩ་ཙན་གྱི་སྤྱུ་སྟེགས་རྣམས་བསང་པའི་(༡༩)ཆོ་
 འདྲེག་མཐན་གྱི་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུ་མར་དུ་བཙོས་པ་གནོད་པར་མ་ཁུས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 རྒྱལ་པོས་གསན་པས། དེའི་སྤྱིག་པ་སྤྱོད་ཐབས་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་ལ་ཁུས་པ་ན་རུབ་གཅིག་ལ་
 མཚོད་རྟེན་བྱེ་བ་གྱིས་ཟེར་བས་དེ་མི་འབྱུབ་སྟུམ་དུ་ཐུགས་སྟག་པའི་ཆོ། གནས་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
 ཉིད་བྱང་རྒྱུབ་ཤིང་བྱུང་དུ་མཚོད་པ་མཛད་ལ་ར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིན་ན་རུབ་
 གཅིག་ལ་མཚོད་རྟེན་བྱེ་བ་ལྷ་མ་སྤྱིན་སྟེ་བརྒྱད་གྱིས་བྱེད་པར་དམོད་པོར་ཞིག་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་
 བས་འཛམ་སུའི་གླིང་དུ་རུབ་གཅིག་ལ་མཚོད་རྟེན་བྱེ་བ་གྲུབ་པོ། །

དེའི་སྤྱུ་རྒྱལ་པོ་རྩམ་ཡིན་པོ་རྩེ་ཞེས་བྱང་རྒྱུབ་དབང་པོར་གྲགས་པས་ཨ་སུ་ར་གསང་བའི་
 བྲག་སྟག་ཏུ་རྒྱབ་པ་མཛད་པའི་ཆོ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱོད་པར་ཙན་བདུན་གར་བ་བཞིན་ཐུག་ན་རྩེ་རྩེ་བ་བདུན་

གྱི་བར་དུ་བསྐྱབས་པས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔས་གསུང་རབ་གྱི་སྒྲུགས་བམ་པོ་བྲང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཆར་དུ་
ཡབ། ཉུམ་ལྷེ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་མ་ཟད་སྒྲུགས་བམ་མང་པོ་ཞིག་བྱང་བར་མཛོན་ཏེ་པོ་ཏི་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་
གྱི་ཕྱི་མོར་བཏགས་ནས་མཚོད་པའི་ཆེ། མདོ་ལྷེ་ཟ་མ་ཏོག་རྒྱུད་གིས་ཁྱེར་ཏེ་བོད་གྱི་པོ་བྲང་ལུམ་ལུ་སྒྲ་
མཁར་གྱི་ཐོག་ཏུ་བབས་པར་བརྟན་པའི་དབུ་བརྟེན་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་སྤང་། ཀླུ་པ་པོ་ཡི་རྒྱ་པོ་རྟིས་
སྒྲུགས་བམ་རྣམས་གྱི་བརྗེ་འཕྲོད་ཀྱང་མ་འཕྲོད་པ་ལྟར་མཛད་ནས། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལུ་པ་ར་ཅ་སོགས་ལ་
ཞུས་པར་བརྗེ་མ་ཁྲོལ་བར་དགེ་སྒྲོད་ཀྱ་ཀྱ་རྩ་ཇོ་གདན་དྲངས་དེས་རྒྱ་འབྱུལ་དུ་བའི་ལེའུ་གསུམ་པ་རྗེ་རྗེ་
སེམས་དབང་ཞལ་མཛོད་གི་ལེའུ་པ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱབས་པས། (༡༡བ)གྲུབ་ལྷེ་
ལུང་བརྟན་དང་མཐུན་པར་བྱག་ན་དོ་རྗེ་རྒྱ་བ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱབས་པས་དངོས་སུ་ཕྱོན་ནས་དབང་
བསྐྱར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཡི་ཅ་ཤི་དྲི་མ་མེད་པར་བྲགས་པ་ལ་ཆོག་རྣམས་ཞུས་ཤིག་པའི་གནང་བ་
ཐོབ་པ་ལྟར་མཛད་དེ་ཉུམ་རྣམས་གསུངས་པས་ཀྱིས་པོ་འཁོར་བཅས་རིག་འཛིན་གྱི་ས་ཐོབ། དེའི་སྐུས་
ཡི་རྒྱ་རྩ་ཏེ་ཞེས་འབྱོར་པའི་དབང་པོ། དེ་ལ་སྐུས་མོ་གོ་མ་དེ་སྤྱི་དང་སྐུས་ཤ་ཀྱ་ལུ་ཏི་གཉིས་བྱང་པའི་ཤ་
ཀྱས་ཀྱིས་སྤྱིད་བརྒྱང་བའི་སྐུས་སུ་ཀྱིས་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་ཏེ་དེ་ནི་ཕྱོན་སངས་ཀྱིས་གཉིས་པས་སྒྲིན་
གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཞོད།

ཐང་ཡིག་ཏུ། མ་འོངས་འབྱུང་འགྱུར་སངས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་ལྷེ་ གཏེར་རྟོན་རྒྱང་པའི་སྒྲེ་བ་བཅུ་གསུམ་
ལེན་ ཞེས་དང་། ཁ་བ་ཅན་དུ་གནམ་རི་ཞེས་བྱའི་བརྒྱད་ སྒྲོང་བཙན་སྐུ་པོ་ཞེས་བྱ་ཀྱིས་པོར་སྒྲེ་
ཞེས་སྒྲེ་བརྒྱད་རྣམས་གསལ་བར་དུ་ལུང་བརྟན་ཅིང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་གསོན་སྒྲུག་མཛད་པ་ནི་
ཆེ་བ་འབྱིན་པ་ལྷེ་རྟོན་པ་དབུག་དང་ལྷས་བྱིན་ལེགས་སྐར་སོགས་སངས་ཀྱིས་ཉིད་གྱི་རྒྱལ་པར་གསུངས་
པ་དང་འདྲ། དེའི་སྐུས་རྣམས་རྩ་ཇ། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞི་པ་འཛོ། ལྷ་ལྷུ་མ་ལྷ་ར་བ་ལྷེ་
མཛོད་གསུམ་བྱང་པའི་དང་པོའི་སྐུ་རྣམས་ལ། སྤྱུ་དེ་མ། མ་རྩ་དེ་མ་གསུམ་བྱང་། དེའང་གདུང་
རབས་ཡིག་ཆར་རྟིང་པ་ཆོར་རྣམས་ལ་རང་གིས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱོན་པ་དང་པོ་ཀར་གནས་པའི་
རྩོམ་གྲུང་ཟ་རྟོར་གྱི་ལུལ་དུ་ཡོད་པ་འདྲ་མོ་ཞིག་བྲིས་འདུག་ཅིང་། སྒྲ་མ་སོག་བརྒྲོག་པའི་རྟིང་མའི་

ཅོད་བརྒྱུག་གི་ནང་དུ། ལྷག་ཅེ་འི་ཟ་རྟོར་བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་ཟ་རྟོར་མིན་ཞེས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཟ་
 རྟོར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱིས་བྱས་སྐད་པ། (1) (3)གཉིས་ཀ་རྩ་བའི་མཆོད་པའི་མྱོང་ས་གཏམ་ཁོ་ནར་
 ཟད་དེ། དེ་གར་གནས་པའི་སྒོ་མ་གྱི་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་རྒྱ་མམ་ལྟངས་ཡུལ་མའི་ལོ་
 རྒྱས་དང་འགལ་ཞིང་རྒྱ་ལའི་ཟ་རྟོར་དང་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཟ་རྟོར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱས་ཡིག་
 ཆོང་གར་དུ་འདར་མི་གསལ། རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་རྒྱ་ལ་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་འབྲེལ་གིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་
 མཆོལ་གཟིངས་ཀྱིས་བཟོད་ནས་ཆོང་པ་སོགས་འབྱུལ་མང་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱ་ལ་འདིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་
 ཕྱོན་ནས་རྒྱ་ཏུ་རྟོར་གྱི་སྒོ་མ་གྱུར་བཞུགས་དེ་ནས་རིགས་བརྒྱད་འཕེལ་བའི་མི་རབས་འགའ་ནས་རྒྱ་
 ལ་ལར་གྲགས་པ་ཞིག་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཁ་པ་ཅན་གྱི་མྱོང་ས་འདིར་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒོང་ཕེུའུ་བཅན་
 ཀྱིས་མཁན་སློབ་རྒྱལ་གཉིས་སྒྱུར་བྱངས། ཨོ་ཏུ་ལུ་འི་ལུ་ལག་ལམ་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་དཔལ་བསམ་
 ཡས་མི་འབྱུར་ལུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་དེ་ལ་སྐྱེད་མ་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར་བ་སློབ་
 དཔོན་ཆེན་པོས་རྒྱ་ལ་བྱུར་ལུང་ལུ་པ་ལ་བཀའ་བསློམ་མཛད་པས། རྒྱས་དང་རྒྱལ་ས་དགུན་གསུམ་ཉལ་
 བས་དེའི་དུས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་དེ་བས་དཔུའི་རིགས་ལ་སྤྱི་ཆ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནོར་རྒྱ་ཁབ་ཅམ་
 གྱི་རྗེས་ལ་བྱ་ཆོད་པའི་ཉིན་ལམ་པོ་བརྒྱད་ཅམ་རེ་འགོ་བཞུགས་པ་དེ་བསྒོ་བར་ཞུས། དེ་ནས་མི་
 རིང་བར་ལྟ་སྒྲུལ་སུ་རུག་བཅན་པོས་ཞང་རྒྱ་ཆ་ལྟ་སྐྱེད་གི་ལུ་བཀའ་མས་པའི་ཆོ་སྒོན་པོ་འགོས་ཀན་གྱིས་
 ཞལ་གཙེ་འདར་གསུམ་དང་དགའ་གསུམ་བཅན་པར་བརྟེན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱིས་སོ་ཁ་བསྐྱེད་བར་འབྱོན་
 པའི་དུས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་རྒྱ་མམ་ཏུ་བདག་བརྒྱད་བཀའ་ནས་རྒྱལ་སྒོན་རྒྱལ་ས་ལ་དངོས་སུ་
 བསྐྱེད་(1) (4)ཏེ་བཀའ་བསློམ། ཞང་གཟིགས་ལྟར་མཐའ་མི་མགོན་བརྟེན་གྱིས་བྱུར་དར་ལ་བྱིས་དེ་
 ལ་རྒྱལ་སྒྲུལ་འཁོར་བཅས་དངོས་སུ་བསྐྱིམ་རྒྱལ་སུ་དཔུང་བཅས་ཁམས་ཀྱི་གཡལ་མོ་ཐང་དུ་བྱོན། ཞལ་
 ལྟ་བཟང་སྤྱད་པལ་གྱིས་རྒྱ་ཟམ་ལ་དམག་རྒྱལ་ས་བཤར་ནས་བཤངས་པས་གར་བྱ་ཁྲའི་གདོང་ཅན་ཁྱི་
 ཆོ་དགུ། རྒྱལ་སུམ་རྒྱང་ཅེ་འི་དམག་ཏུ་པོང་གི་རྒྱང་པ་ཅན་འབུམ་ཆོ་གཅིག་ཁྱི་ལུས་བྱི་བའི་མཇུག་མ་
 ཅན་ཁྱི་ཆོ་བཏུ་གཉིས། མི་ལུས་པོང་ལུའི་རྒྱ་པ་ཅན་ཁྱི་ཆོ་བཏུ་གསུམ་སོགས་དམག་བཤང་ཡས་པ་ལྟར་

པས་ཀུ་རྟོར་གྲུ་གྱའི་ཡུལ་རྣམས་བཅོམ། ཀུལ་པོ་པེ་ཀར་སྒྲག་ཉེ་བྱོན་དུ་སྐུལ་ནས་ཤོས་པར་གནོད་
 སྒྱེན་ཞིག་གིས་མདའ་འཕངས་པ་གསོག་པ་ལ་ཐེབས་ནས་ས་ལ་ལུང་བ་རྣམས་ལ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་
 བརྒྱད་ཉེ་བསམ་ཡས་སུ་བསྐྱལ། འདིའི་དུས་རྣམས་ཀྱི་སྐུལ་པའི་ཕོ་ཉ་མགོ་བརྒྱན་གྲངས་མེད་པ་ལྟ་
 གས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་དཔེ་བྱས་ཏེ་རི་མོར་བཀོད་པ་ལ་རྣམས་སྐངས་འདྲ་མར་གསལ། གོང་དུ་
 སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གནང་བའི་བྱར་དར་འཁོར་ལུང་བ་དེ་ལྟངས་ཡུལ་མ་དངོས་དེ་ཡིན། ལྷ་མ་སོག་
 བརྒྒྱག་པས་བྱར་དར་བསམ་ཡས་ནས་འབྱར་ཏེ་ཆོས་ལུང་ཆོགས་པར་ཡོད་ཟེར་བ་ཁྲུངས་མ་ཆོད་པའི་
 ཟོག་རྒྱལ་གྱི་གངས་ཁོ་ན་ཉེ་བྱར་དར་ནི་བྱོན་གསོངས་སུ་གཏོར་དུ་སྐས་པ་གཉལ་པ་ཉི་མ་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་མཁྱེད་དཔལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲོར་དར་ལྟན་དུ་སྐུལ་དངས་རིང་ཞིག་ཡོན་པ་ན་བྱར་དར་ཀམ་པའི་ཕྱག་
 ཏུ་བྱར་བཆོས་ཀུལ་སྒྲེའུ་ཆོང་པས་སྐར་པར་ཞབས་འདྲན་ལྷས་དུས་གཞིས་ཀ་སྒྲེའུར་གནན་དངས། སྒྲེའུ་
 པར་དུས་འབྱར་བྱར་སྐབས་རིན་སྐྱངས་དོན་ཡོད་དོ་རྗེས་གཙང་དུ་བསྐྱམས་ནས་(༡)ན་ཆོས་ལུང་
 ཆོགས་པར་ཡུལ་བ་ཡིན། ཟོག་བརྒྒྱག་པའི་འོལ་ཆོད་ཀྱི་རྒྱལ་གངས་དར་སྐར་ཙེ་པའི་གཏོར་བརྒྱས་
 གཉིས་པོ་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་སྐྱར་དོ། །པེ་ཀར་གྱིས་སྒྲོ་འཕོག་ནད་རིམས་སོགས་ཆོ་འབྱུལ་ཆེས་
 པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཨར་ལ་གནད་པས་རང་ཡུལ་དུ་བྱོས། འདི་དང་མངའ་བདག་གཏོར་བྱོན་པེ་
 ཀར་ཨར་གནད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་གྲུང་འགྲིག །

ཐང་ཡིག་ཏུ་རྟོར་གྱི་སྒྲོམ་ག་བཅོམ་པའི་ཀ་ཅའི་རྗེས་སུ་ཀུལ་པོ་འབྲངས་པར་བཤད་པ་དང་
 རྣམས་སྐྱེན་གསེབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་འདུག །ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་ཀུལ་པོ་གནོད་
 པས་མངའ་བདག་བསྐྱར་བར་ཞོན་ཆེན་པོས་ཁྲག་གི་གོང་བྱང་གྲུང་གྲངས་བཏར་བས་སྐྱར་ལས་བྱོལ་
 པར་ཀུལ་པོའི་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་ཡུས་གསོ་པའི་སྐྱད་དུ། གསེར་གྱི་དོ་རྗེ་བྱུག་པ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
 གསུམ། རྟོར་བྲིལ་ཆ་བཅས་རྣམས་ཡུལ་ཟེར་བའང་སྤང། གང་ལྟར་མཁན་སྒྲོབ་ཆོས་གསུམ་བཀའ་
 བཤོས་པའི་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་རྟོར་གྱི་སྒྲོམ་ག་ནས་ཟ་རྟོར་གྱི་ཀུལ་རིགས་རྣམས་ལ་བཀུག། དེ་ལ་པེ་
 ཀར་ཤིན་ཏུ་འགོ་བས་གསུའི་བྱུང་པ་རང་བྱོན། ཞལ་བརྒྱན་བསེ་འབག་ཆིབས་ཤེལ་གྱི་སེང་གོ་གསུམ་

བསྐྱམས་ཏེ་ཁྱེད་བསམ་ཡས་ཀྱི་སྤང་མར་སྤྱོད་འདྲེན་བ་གདང་བསའད་རང་ལྟ་མི་ལྟ་བུ་འདྲེང་ངོ་ཞེས་
བཏེག་བསམ་རྒྱལ་པོ་པེ་ཀར་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱོད་པའི་ཤིང་བྱ་ལ་ཞོན་ནས་བསམ་ཡས་སུ་བྱོན། ཞེས་སྤང་བ་
སྒྲོམ་ག་བཅོམ་པའི་དུས་རྟེན་རྒྱས་རྒྱལ་རིགས་རྒྱམ་པུ་ལ་རྒྱལ་ས་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོས་པའི་དམག་དང་ལྟ་
དུ་བྱོན་བ་འཐད་བ་འདྲ་ཞིག་འདུག་པ་མི་མཐུན་ཙམ་(༡༧བ)མཆིས་ཀྱང་མི་དང་དམ་རྒྱས་ལ་ཆགས་
ནས་རྒྱལ་པོ་འབྲངས་བ་དོན་ལ་གནས་སོ། །མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེས་བྱད་མེད་ཡོངས་ལ་མི་གཞོད་པའི་
རན་དུ་ག་བ་ར་རྒྱས་དང་ཡུ་མོ་སྤང་བ། རྒྱམ་པུ་ལས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་ལ་མི་གཞོད་པའི་རན་དུ་སྤྱོད་གཟིག་
གི་རྒྱལ་མཆོན་ལུ། རྩོན་ཆེན་པོས་སྤྱི་པོར་དོ་རྩེ་བཞག་ནས་དམ་བསྐྱེད་ས་བཟང་དང་སང་རྒྱལ་པོ་མིའི་
ཁོག་དུ་བསམ་པར་བསྐྱམས་ཆེ་སྤྱི་པོར་དོ་རྩེ་འཕྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་རིགས་རྒྱམ་པུ་ལས་ལྷོན་སངས་རྒྱལ་གཉིས་པ་ལ་རྩོགས་བ་ཆེན་པོ་དང་མ་གཤིན་
ལུར་གསུམ་སོགས་ཐེག་བ་མཆོག་གི་སྤྱིན་གྲོལ་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་རྩུ་པོ་རིར་བཞུགས་ནས་ཉམས་ལེན་
མཛད་པས་གྲུབ་བ་ཐོབ་མངའ་བདག་གི་སྤྱོད་མཆོད་དུ་གྱུར། ལས་ཀྱི་པོགས་འདོན་ལ་པོ་ཡོང་བཟང་བྱ་
པའི་རིག་མ་ཞིག་བཞེས་པར་སྤྱོད་དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་དང་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་གཉིས་འབྲངས། གཙུང་རྒྱལ་ར་སྤྱོད་
དེའི་གོང་ཁྱེད་དུ་བྱོན་ནས་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་ལ་གསེགས། གཙུང་གིས་བ་ཆོད་ཀྱི་རིགས་
ལས་མཆོན་ལྟར་མ་ཞིག་རོ་མོར་བཞེས་པར་སྤྱོད་དོ་རྩེ་གསལ་བ། རིན་ཆེན་གསལ་བ། ཆོས་ཀྱི་གསལ་
བ་གསུམ་འབྲངས་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་རབ་དུ་གྱུར། དང་པོས་སྤྱོད་བ་མཛད་པས་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་མང་པོའི་
ཞལ་གཟིགས་ཤིང་མཁའ་འགྲོའི་མཆོན་ལྟར་ཞིག་བྱས་རྒྱུར་བ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་གསལ་བ་འབྲངས།
དེའི་སྤྱོད་རིག་པའི་སང་གེ་དེ་ལ་སྤྱོད་པུ་སྤྱོད་གོས། ཡོན་ཏན་སང་གེ་གསལ་བ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བྱུང་
པའི་དང་པོས་སྤྱོད་འབྲུག་དང་ཁད་ཉེ་པའི་གཡུ་མིང་སྤྱོད་མཁའ་དུ་བཞུགས། འབྲིང་པོས་གནམ་ལྟེ་འོད་
སྤངས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་མཛད་ནས་མཁའ་ཐོག་བཏབ། ལུང་(༡༧ན)བས་རྒྱུ་པོ་ལོ་ཉི་ཉའི་འགྲམ་བྱེ་མ་དཔལ་
པའི་ལྷོངས་སུ་ལྟ་ཁང་བཏབ་ནས་བཞུགས་པར་ལ་ལྟ་ས་ལྟ་ཁང་ཡིན་ཟེར་ཡང་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་
སྤང། ཉར་པུ་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟེ་རྩེ་གསལ་བ་དང་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་གཉིས་འབྲངས། དེའི་དུས་སུ་

དང་ག་རག། བྱ་དང་རྡོག། རྩ་དང་སྤྲུལ་དཀར་སྟོགས་རུས་ཆེན་གྱི་འབངས་མང་པོ་བྱུང་། །
 གཅེན་གྱི་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ། དེའི་སྤྲུལ་གསུང་རྩ་བ་མ་ལམ། འདིས་རུས་ཁུ་ཡིན་པའི་རོམ་ཞིག་
 བྱུངས་པར་སྤྲུལ་མོ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བས་མཁར་ཐོག་བཅག་ནས་རྒྱལ་བྱིན་པས་ཐོ་བྱང་རྒྱའི་མཁར་
 ཐོག་ཏུ་གྲགས། དོ་རྩེ་གསལ་བའི་གཙུང་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་པ་མངའ་བདག་དཔལ་འཕོར་བཅན་གྱིས་
 གདན་བྱངས་ལུ་ལུང་འདི་རན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་དང་གཙང་པ་མི་བདུན་སྟོགས་རྒྱགས་པ་མང་པོས་མ་བྱུལ་
 བའི་ས་ཡིན་པས་ཐུལ་ཞིག་ཅེས་ཡོན་ཏུ་གསེར་གྱི་ཕྱག་གིང་ཁྱུ་དོ་ཡོད་པ་གནད་པ་ལྟར་ལྟ་འདྲེ་རྣམས་
 བརྟལ་ནས་དགོན་པ་ལྟེས་ཁ་མོ་བཏབ། དེར་རོ་མོ་མཆིམས་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྤྲུལ་དོ་རྩེ་
 གྲགས་པ་དང་དོ་རྩེ་འབར་བ་གཉིས་འབྲངས་ཡབ་སྤྲུལ་གསུམ་གྱིས་རྟོར་པ་མར་གཞིས་ཀ་བཏབ་སྟེ་རྒྱ་
 གར་བའི་ལྷགས་ལྟར་གཅེན་ཁང་པ་བྱི་མར་ཐོག་པས་སྤྲུལ་ཁང་བྱི་པ་དང་གཙུང་ལྟ་སྤྲིངས་སུ་སྟོག་པས་
 ལྟར་ལྟར་པར་གྲགས། ཡབ་དང་གཙུང་གིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་རྣམ་པོའི་ཞབས་གྱིས་བཅག་པའི་
 དཔུ་ར་དང་ཁད་ཉེ་བར་ཕྱགས་སུ། ཡབ་གྱིས་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཆོན་
 དགེ་སྤོང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོར་གྲགས། ལྷག་ལྟར་བའི་སྤྲུལ་རྟོར་ད་ལྟར་བ་ཞེས་སྤྲུལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 མཐུ(192)པོ་ཆེ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྟེན་གྲགས་གྱིས་གོང་ནས་འབོད་པར་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་ཀྱང་
 ཐབས་གྱིས་བརྟལ། དེའི་སྤྲུལ་རྟོར་བཀ་ཤིས་འབུམ་དང་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་དར་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་བྱི་མ་
 འབྲི་གུང་སྒྲོམ་པ་བྟུག་རིན་གྱིས། གདན་ས་དཔལ་གྱི་ཕག་གྱུ་དེ། རྒྱ་མིག་བརྒྱ་ཅའི་འགོ་བོ་ཡིན། །
 ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་མཐུལ་གྱི་སྤྱན་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས། རྟིང་མ་བ་རིན་
 ཆེན་དོ་རྩེ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཕྱག་རྒྱ་བའི་ཆོས་ལྷགས་ལ་གསན་པ་མཛད་ཅིང་ཀུན་བཟང་ནགས་
 ཁྲིད་གྱི་མཁན་པོ་ཞིག་ཀྱང་གནད་བས་འདི་ནས་བཟུང་ཕག་གྱུ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་
 རྟགས། རྟོར་བཀ་ཤིས་འབུམ་གྱི་སྤྲུལ་རྟོར་གཞོན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་བཀའ་བསམ་པ་གཉིས་བྱུང་བའི་སྤྱ་
 མཆེད་གཉིས་ཀས་བོད་གིང་སྒྲོ་ཅན་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་མཆོངས་པ་མ་མཆིས་པ་གོང་མ་སྟེ་སྟིད་ཕག་
 མོ་གྱུ་པ་ཏའི་སེ་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཞབས་ལ་ཐུག། གཅེན་གྱིས་སྤྱན་རྒྱ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་

ལ་སྐྱེ་ཐུང་སྐྱལ་ཞིང་གསོལ་ར་བ་ནས་བཟུང་དམག་དཔོན་གྱི་བར་གྱི་ལས་ཚན་རྣམས་ཡར་འཕར་གྱི་
 རྒྱལ་དུ་མཛད། ས་སྐྱེའི་དཔོན་ཚེན་གངས་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཅན་དེས་ཡར་གྱུངས་སུ་
 གྱུང་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐོར་བསྐྱེལ་ཞུས་ནས་སྤེལ་སྤོང་ཅེ་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་འདུན་གྱི་སྤྲེག་གཏམ་
 ཚེན་པོ་བྱས་ཀྱང་གྱུང་ཚེན་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱེད་སྐྱོན་ལྷག་མེད་དུ་མཛད་པས་པོ་བྱང་དག་ལག་ཏུ་མ་གོར་
 བར་འཕྱུ་ཐེན། སྐར་དཔོན་ཚེན་དབུས་པ་དབང་ལྷག་བཙོན་འགྲུལ་གྱིས་ཁྱོད་བཙུགས་མ་གྱི་དམག་
 ཡར་གྱུངས་སུ་བཏེག་སྐབས་ཕག་གྲུ་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་རྣམས་ཁྱིད་ནས་ས་སྐྱེའི་དབྱུང་ཚེན་ལ་ཐུས་ཉེས་
 ཆེ་བར་བཏང་(༡༦)བས་སྤེ་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་རྒྱགས་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་བཀའ་ཆེམས་
 སུ་གཞོན་ལུ་བཟང་པོ་བརྒྱུད་བཅས་བྱགས་ལ་འདོགས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་སྦྱོང་བའི་གསུང་ཡང་མང་དུ་
 ཡོད། རྟོར་ད་ལྟར་བ་ཡན་ཆད་ནང་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཚེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱི་སྐྱབ་འཕྱིན་མང་
 པོའི་སྒོ་ནས་གོང་ཆོག་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྲེགས་རྟིང་མ་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་སྐྱེད་པའི་གཏན་
 བདེ་སྐྱབ་མཁའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་འཛིན་རྟིན་འདི་སྦྱང་ལ་ཞེན་བ་རྣམས་གྱི་སྒོ་དང་མཐུན་པར་རྟོར་
 གཞོན་ལུ་བཟང་པོ་རྒྱུ་ཆད་སྤེ་སྤྱིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཞལ་ངོ་
 དཀར་ནག་ལྟ་དགོས་པའི་དཔོན་སྐྱེ་ལ་པོ་རྟོར་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྤོང་བར་སྦྱང་ངོ་།

བཀྲས་བསམ་པའི་སྤྲེག་གཞོན་ལུ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་དགའ་དབལ་བཟང་། བས་མཁའ་རིན་
 ཚེན། གྱུང་དབང་རིན་ཚེན་དང་བཞི་འབྱུངས་པའི་བཞི་གས་སྐྱེན་སྤྲེག་ཆེས་བཞི་པ་དང་གྱུང་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་
 གཉིས་ཀའི་ཞབས་ལ་ཐུག་ཅིང་འཇམ་དབྱངས་གྲུ་བྱི་ཚེན་པོའི་སྒོན་པོ་མཛད། རྟོར་ཀུན་དགའ་དབལ་
 བཟང་གི་སྤྲེག་གྱུང་ཚེན་དབལ་འབྱོར་བཟང་པོ། བསོད་ནམས་དབལ་ལྷན། སངས་རྒྱུས་སྐྱབས། དཀོན་
 མཚོག་རིན་ཚེན་དང་བཞི་བྱུང་བའི་དང་པོས་སྐྱེན་སྤྲེག་ཆེས་བཞི་གསར་མ་བ་གྲགས་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 ཞབས་ལ་ཐུག། དང་པོར་སྐྱེན་སྤྲེག་པསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསོལ་དཔོན་དང་བྱིས་སུ་དམག་དཔོན་དུ་
 བསྐྱོས་ནས་དག་ག་རྟོད་མ་ཡལ་བར་གྱུངས་ཞེས་དབང་གྲགས་ཆེ། རང་སྐྱེད་བསམ་གྲུབ་ཅེའི་རྫོང་
 དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་། བསམ་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལ་བཀའ་གདམས་སྤྲེགས་བཅུ་གསལ་

པས་ཐུགས་དང་ལྷག་(162)པར་འབྲུངས་ཏེ་མཚོད་ཡོན་དུ་ལྷུར་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོན་པ་
 འདེབས་པའི་མཐུན་ཆུན་མཛད་ཀྱིས་བགཉིས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གུགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་ཚུགས། དེས་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་དག་གནང་
 བའི་བཀའ་འབྲུང་འཕྲོང་རྒྱུ་ལྟ་གདན་དྲངས། གཙུང་གསུམ་གྱི་སྒྲུན་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་གུགས་པ་དང་
 གོང་མ་ཚོས་ཀྱུ་ལ་ཆེན་པོ་གུགས་པ་ཀྱུ་ལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་ཐུག་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཅུད་པར་ནང་སོ་
 དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གྱིས་འཕྲིང་བ་སྟུག་ཅེའི་རྫོང་གསར་རྒྱག་མཛད། དེང་སང་མི་ཐོག་བདུན་བརྒྱད་
 ཅུ་སོང་འདུག་ཀྱང་གལས་འབྲེལ་གཡོན་དཔྱདས་གྱི་རིགས་མེད་པའི་ལྷགས་ལུར་ལྷར་སྤེལ་བའི་ལས་
 རྗེས་གཙང་བའི་དཔེར་འོས། འཕགས་ཆེན་དཔལ་ལྷན་གུགས་པ་དཔོན་སྒྲོབ་ལ་བསྟོད་ནས་ཆོས་ཐོག་
 བཀྲེག་སྟེ་ཕྱོན་པར་བཞུགས་གནས་དང་ཐོགས་ཆ་བའི་མཐུན་ཆུན་གནང་བར་བརྟེན་འཕགས་སྟེ་དར་
 བས་ཀ་སྟེ་རའི་པར་ཆེན་བསོད་སྟོམས་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་སྟེལ། དུང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་དང་ནང་སོ་
 དགོན་མཚོག་རིན་ཆེན་གཉིས་གྱི་རྫོང་མོར་དུང་དཔོན་གེ་བའི་སྤྲུལ་མོ་དཔལ་འཛོལ་སྦྱིད་བསུས། སྤྲུལ་
 ཉག་སྤེལ་བར་བྱུང་བ་ལ་རི་བོ་དགའ་ལྷན་གྱི་གདན་ས་གསུམ་པ་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་ཀྱུ་ལ་མཚན་ཞེས་
 འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་མཐུ་སྟོབས་གྱི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་དེས་གཤེད་དམར་གྱི་སྒོ་
 བས་རིགས་བསྐྱུན་པའི་ཆོ་ག་མཛད་པས་སྤྲུལ་རྟོག་རྟོ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་པ་འབྲུངས། ཡ་རོལ་གྱི་དམག་བྱུང་
 བར་འོད་ཟེར་ཅན་མའི་ཐུག་མཚན་ཁབ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཆོགས་གྱིས་དག་ཅམས་སྟོང་ལུར་དུ་ཕྱོས་པ་
 དང་རྫོང་ལ་ཆུ་མེད་པར། (173)དབྱངས་འཚར་གྱི་བུམ་བརྒྱད་འཁོར་ལོའི་སྒོ་ནས་ལུ་མ་བརྟོན་པ་
 སོགས་བཀའ་དྲིན་གིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྗེ་ཞ་ལུ་བ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་ཉེར་བཞི་མཚོད་པའི་ཐེབས་སུ་
 དགའ་ལྷན་དོས་སྟེལ་དུ་གུགས་པ་ཡང་སྟར་ཆགས་སུ་མཛད། ཡལ་དུང་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་
 བཀའ་གདམས་དང་དགེ་ལུགས་ལ་ཐུགས་གུས་པའི་དགོངས་བཞེད་དང་སྤྲུལ་ཀྱང་རྗེ་ཞ་ལུ་བས་སྦྱིད་
 འབེབས་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་སོགས་ལ་བརྟེན། རྟོག་རྟོ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་རྣམས་ཀྱུ་སྦྱིད་པ་དཔལ་བཟང་
 པོས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟེ་བཏབ་ཕྱོགས་དེར་ཞུ་སེར་ཅོད་པན་འཛོན་པའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཚུགས།

ཐུབ་གསུང་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་འགྲུར་པོ་ཏི་ཕྱེད་སྤྱི་བརྒྱ་ཙམ་དངོས་གཙང་པ་བཞེངས།
བསྟན་འགྲུར་གཞན་ལ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་གཅིག་པུ་ཞ་ལུ་པོ་ཙུ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་སྦྱང་བཟང་
པོས་བསྐྱར་བའི་མངོན་པའི་འགྲེལ་བ་གནས་ཕྱགས་ཐོག་གཟེར་ཀྱང་བཞུགས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུང་
ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱི་གཙོ་བོར་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྒྱས་རིམ་པོ་
ཏི་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཡང་བཞེང་བ་གནང་། ཆོས་རྗེ་སྦྱོལ་མ་བ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་མཆོད་ཡོན་ཏུ་འབྲེལ་
བས་མཁའ་ནག་གི་ཐོད་པ་ཞལ་དབྱེའང་རྟ་ནག་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་བར་གྲིང་།

འདིའི་སྤྱི་ཏྲུ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་བ་དང་ཏྲུ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་མཆོད་གཉིས་འབྲུངས་
པའི་གཙུག་རིག་པའི་གནས་བཙུང་དང་སྤྱི་ཙམ་དྲུག་ཙུ་བ་བཞི་ལ་མཁའ་པར་གྱུར། གཙུང་སྤྱི་ཕྱི་
ཀྱི་དམག་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བརྒྱུད་བས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཤོག་ཏུ་ཆོངས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་བྱི་བ་བྱེད་པར་
བཏང་(༡༧)འདུག་པ་ཅི་འགའ་ཁྱོད་རང་ལ་བྱི་བ་ལས་འོས་མེད་རྒྱལ་སོགས་རྒྱལ་པོ་ལས་སྒྲོན་པོ་
གཙོ་བའི་གཏམ་ཐུག་ཏུ་བཀའ། ཞུ་དམར་བ་བཞི་བ་སྟུན་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཆོད་ཡོན་ཏུ་
འབྲེལ་བའི་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་འདེབས་པ་དང་སྤྱི་ཕྱི་སྤྱི་ཙུ་བ་མཆོད་གཉིས་ཏུ་བའི་དོད་མ་མཛད། འཕྱོང་
རྒྱས་ཀྱི་དགོན་ཆེ་ཆུང་ཆོང་མར་སྟུན་སྤྱི་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་རྩེ་མ་དེ་བཅུགས། འཕྱོང་རྒྱས་ནས་སྟུན་སྤྱི་
རིན་པོ་ཆེར་ཐུལ་བའི་ས་རིས་རྒྱམས་རི་པོ་བའི་ཆེན་ཏུ་སྤྱི་རྟེན་སྤྱི་ཕྱི་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོག་སོར་
གནས་བཞེན་ཀྱི་དོར་སྤྱི་མཆོད་འཛུགས་པ་གནང་འདུག་ཀྱང་དེར་སང་ནི་རི་ཟས་སྤྱི་ལ་འདོད་ཀྱང་
རི་མ་འདོད་པས་ཡིག་ཆ་བསྐྱར་ནས་མི་འདུག་གོ། །བའི་སྤྱི་ཕྱི་ཏུ་སྟུན་སྤྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིས་
འབྱར་དང་ཞུ་དམར་བ་བཞི་པའི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས། རྒྱུ་པས་
ཤིག་རྩི་མོ་ལ་བསམ་ཡས་རྒྱལ་པོའི་གཞོན་པ་བྱུང་བར་གསོལ་མཆོད་བཤོལ་ནས་ཨར་གཏད་མཛད་
པས་རྒྱལ་པོས་དངོས་གྲུབ་སྤྱི་ཞེས་རྒྱར་བཏུང་བ་བཞེན་ཏི་མ་གཅིག་ལ་རྫོང་མགོ་བཅུ་གསུམ་བྱུངས་
ཏི་པག་མོ་གྲུ་པའི་སྤྱི་ཕྱི་ཞེས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱུང་། གསལ་བ་ཤར་དང་སྤྱི་ཕྱི་དམངས་སོགས་
སྤྱི་གྲུ་མཆུ་རིན་ལ་བཞེས། སྤྱི་བཙན་བར་སོར་གཞིས་ཀ་བཅིག་པ་མཛད། ལ་ལ་སྟུན་སྤྱི་གྲགས་པ་

མཐའ་ཡས་གྱིས་ལུན་པེར་བཞུགས་པ་ལས་བརྒྱབ་ཟེར་བ་དག་རིགས་སུ་མི་འདུག །རྩྭ་མོ་སྒྲུབ་དོར་
འཕྲེང་གི་སྒྲི་ལུང་དུ།

འཕྲོང་རྒྱས་ནང་ནས་བདུད་རྒྱལ་གདོང་དམར་ཅན་ བང་སེའི་སྟེང་དུ་བཅན་རྫོང་གྲུ་ལྟར་བཙུག་
ས་བཀྲ་འཕྲུགས་པས་འཕྲུག་པའི་སོ་ཁ་བྱེ་ ཞེས་པའི་དུས་དེར་སྣང་། དེའི་སྒྲས་ཉོར་བསོད་ནམས་མགོན་
པོ། (143) ཉོར་ཆེ་དབང་བཀྲ་ཤིས། ཉོར་རིན་ཆེན་ཆེ་བཟན་གསུམ་འབྲུངས། གཅེན་གྱིས་དམག་
དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གོང་མའི་བླགས་ལ་བདགས་ཏེ་སྦྱིད་ཤོད་དཔལ་
འཕྱོར་ལྷན་པོ་ཐབ་གསོས་སུ་གནང་། སྤྱ་འབྲིང་བ་དཔལ་ཞིང་རྩལ་ཕོད་པ་སྤྱིད་རྒྱུ་ལ་འབྲས་ལུས་པ།
རྒྱུང་བ་གཙུག་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་བཟླ་བ་ཅོས་ལ་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་ཡངས་པ་ཞིག་གོ །མཆོད་གསུམ་
གྱི་རྩོམ་རྩོན་བལ་ལུལ་དུ་བྱུང་ནག་པོའི་རིགས་ཞེས་སྤྱལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་བུ་རིགས་སྤྱ་ནམ་དུ་
བསྟུ་བར་མཛད་པའི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ་བྱ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲས་མོ་ཁྲི་ལྷམ་དོན་ཡོད་སྒྲུལ་མ་
ཕོན་པའི་བླག་རྩེས་སུ་གསང་སྒྲགས་གསང་སྟོང་གི་རྒྱུད་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་བའི་བཀའ་འབྱུར་
གསེར་ཆོས་དངོས་གཅེང་བ་བཞེངས། སྒྲས་ཉོར་ཆེ་དབང་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་མི་དབང་དོན་
གྲུབ་དོ་རྩེ་མཆོད་གཉིས་འབྲུངས། གཅེན་དཔལ་མཛངས་རྩལ་ཕོད་པའི་ཞི་དག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་
མཁས་པས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གྲུང་སྟོན་དུ་གྱུར། དེ་སྒྲུབས་ཡར་རྒྱངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་པ་སྟེ་འཕྲོང་ཅེ་པའི་
ནང་སྟོན་དུ་གྱུར་པར་ཕྱེ་དཔོན་གཞན་ནམས་མ་རངས་པའི་རྒྱས་ཕྱེ་སྤྱིད་ཞལ་དོན་ཅན་གཤགས་ཏེ་ཤོད་
ཤིང་སྟོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆགས་འཛིག་ལ་བླག་པའི་ཆེ་ཡར་རྒྱུ་འཕྲོང་རྒྱས་སྦྱིད་ཤོད་སོགས་ཕྱེ་དཔོན་
པལ་ཆེར་གོང་དཀར་ཞབས་དུང་དག་དབང་གསལ་པ་ཅེའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་གདན་འདྲེན་པའི་ཆེད་དུ་ཐད་
གཟར་བསྐྱར་བའི་ཞབས་དུང་གོང་མ་ཆེན་པོ་དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱན་དེང་རྩའི་
གྲུ་ཤི་ཆེན་རྩ་མང་འན་རྒྱལ་བཟང་དུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་བར། འཕྲོང་རྒྱས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་ལ་
འོན་གྱི་ཤིང་རྩ་(144)འདི་ལུས་ལ་མི་འཕྲོད་པས་དེད་བྲག་ཁར་ཡོང་ཆོག་པའི་དོད་མ་གྱིས་གསུང་བའི་
བསྐྱབ་སྟོན་ཐེབས། གོང་མའི་ཞབས་འདེགས་སུ་ལྷ་སྒྲས་རྒྱལ་པོའི་ནམ་རྒྱལ་འབྲི་གྲུང་རྒྱར་པ་ཆོས་

ཀྱལ་རིན་ཆེན་ལུན་ཆོག་གས་ཀྱང་ཡར་ལྷངས་སུ་ཕེབས། ཆེ་གཉན་ཐམས་ཅད་སྒོ་བསྟན་གྱིས་གོང་མ་ཆེན་
པོ་མོ་བྱང་སྒྲུ་ལྷོང་ཅེར་ཕེབས་ཆོག་པའི་དོད་མ་གྱི་གཙོ་བོ་འང་མཛད། དེའི་ཆེ་རྩེ་འབྲི་གྱང་པ་སྒྱར་ཐོག་
ཏུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཐུགས་རྟིང་མའི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ཆགས་
པར་བྱུང་། ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་དང་ཀླུ་པ་མི་བསྟོད་དེ་རྩེ་ཐོག་སྒྲུ་ཆེན་མང་
པོར་ཆོས་འབྲེལ་གསན། ཀླུ་འཕྲིན་ལས་གཉིས་པ་དཔལ་སྒྱུར་ལོ་རྩྱ་པར་སྟན་དངགས་གསན་པས་
དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་ལང་ཆོར་གྲགས། གཙོ་བོ་ནི་གསར་ཐུགས་རྟིང་མ་བླ་ཆོག་ཐུགས་གསུམ་པ་
ཉམས་ལེན་གནང་བས་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱས་རྩེས་སུ་བཟུང་རོ། །

གཙུང་ནི་ཀྱལ་སྤྱི་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད་པར་མཆོད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ནང་གསང་བ་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བརྟེན་པར་མཛད། ཞབས་དྲུང་རྟོར་བསོད་ནམས་པའི་རྩོམ་སྤྱིང་གོད་ས་སྒྱོར་བཀྲ་ཤིས་
རབ་བརྟན་ཞེས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་དེའི་ལྷུ་སྤྱིང་ཆོད་བཅུ་ལ་མོ་བྱོན་
པར་སྒྲས་རྟོར་ཆོད་བཅུ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱལ། ཆོད་བཅུ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན། ཀླུ་དག་
དབང་གྲགས་པ་གསུམ་འབྱུངས། གཙེན་རང་སྤྱིང་སྒྱོར་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རང་རྣལ་དང་
གཞན་སྟེ་འཛོམས་པ་ལ་རྩ་མ་ཏེ་དང་མཆོངས་པར་གྲགས། སྒྲོབ་དཔོན་པའི་ཅ་ནའི་རྣམ་སྒྲུལ་འཕྲང་
འགོ་གཏོར་སྟོན་ཤིས་རབ་འོད་ཟེར་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། ཐུགས་(༡)ན་རྟིང་མའི་བསྟན་པའི་འཕེལ་
ཀྱས་ལ་དགོངས་དཔལ་རི་གྲ་ཆང་གསར་དུ་བཏབ། ཤིང་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ། བསྐྱར་བཀའ་ཐང་། ཐམས་
ཉིད་རལ་གསོ་གཞུང་འབྲེལ་རྣམས་པར་དུ་བརྟོན། རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་ཅེ་བའི་ཐུག་བཞེས་པོ་བྱང་
ཆེན་པོ་སྒྲུ་ལྷོང་ཅེར་ཆོས་པལྟའི་འཕྲིན་ལས་གར་འཆམས་ཐོགས་ཀྱས་པར་བརྟུགས། ལ་སྟོད་བྱང་
ནས་ཁྱི་སྤོང་རྣམ་སྒྲུལ་དཔལ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་ཀྱལ་དག་པོ་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་འཛིགས་བྲལ་
ཐོགས་ལས་རྣམ་པར་ཀྱལ་བའི་དབང་པོ་ལྟར་བསྟན་དུས་བབས་ཀྱི་འཕྱོང་ཀྱས་སུ་ཕེབས་པ་ཏེ་ཤིར་
བཀྱར་ཏེ་བཀའ་གཏོར་གདམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འབྲི་གྱང་ཞབས་དྲུང་ཆོས་ཀྱལ་
ལུན་ཆོག་ལ་ཟབ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། དགའ་ལྷན་ནས་ཤར་ཆེན་ནས་མཁའ་ཀྱལ་མཆོན་ཞེས་

ཅིང་དགེ་ལུགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལའང་སྤྱི་སྟོན་པར་སྐྱ་མེར་མཐའ་དག་མཐུན་
སྤང་དུ་གྲུབ་པོ། གཙུང་དམག་དཔོན་ལྟའི་དབང་ལྷན་ནི་སྤྱན་དངགས་(༡༠ན)དང་རྩིས་སོགས་གཙུག་
ལག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མཁུར་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་དངོན་པའི་བསྟེན་མས་ཆས་དང་དམག་དཔུང་གི་ཁ་
ལོ་སྤྱར་བ་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཆེ་བར་གྲགས་ཀྱང་ཉ་ཅང་ཀར་ཞེན་ཆས་པའི་རི་པོ་བདེ་ཆེན་པ་དང་མཚོན་
ཡོན་ལུགས་མི་ལེགས།

བྱི་སྤྱང་བདེ་གཟར་ཆེན་མོའི་སྐབས་སྤྱི་རུ་ནས་དང་གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་ཅན་གྱི་བཀའ་
གྲོས་ཐོག་ཏུ་བཏང་ན་སྤྱར་བ་པ་ཙ་ཆ་སྟོངས་སུ་འགྲོ་ཞིང་གཙང་དཔུང་གན་པ་ལ་འདའ་མི་རྩུས་དེས་བར་
ཡར་སྟོང་དགེ་ཆལ་བའི་མགོ་བཏོན་པའི་གནང་སྟོ་ཞལ་བྱིར་འཕྱུས་ཀྱིས་མ་ཁྲིགས་པར་བརྟེན་རང་སྤྱི་
མཐའ་དག་དམིགས་མེད་དུ་རྒྱས་འདེབས་གྱི་ཙ་པ་ལྟ་བུར་སོང་ཞེས་གཟུར་གནས་རྣམས་སྤོང་། འདི་ལོ་
འབྲུམ་ནད་ཡོད་གཤིས་སྤྱར་ཐོག་ནས་སྤྱི་འབྲུམ་བརྟན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཤེགས་སམ་ཞེས་མཛེས་བཅའ་
ནས་དེལ་བསྐྱགས་ཀྱང་། དོན་གཙང་སྤྱར་བཀའ་གྲོས་ཐོག་རྩི་དོམ་པོ་ཆེ་བས་ཐོག་འབྲུལ་བྱས་ནས་
སྟེ་ལྟ་སྟོང་གོང་མ། ལྟ་པ་དང་འཕྲོད་རྒྱས་གྱི་ཞབས་དུང་ཆོར་སྤྱོར་བན་ལྷས་པ་དོན་ལ་གནས། མཆོད་
གཉིས་གྱི་རྩི་མོར་བྱ་མི་སྟོན་འདི་གཏུང་འཛིན་ཡར་རྒྱབ་དཔོན་ཆེན་གྱི་ལྷ་མ་མཚན་ཡོངས་གྲགས་དཔོན་
ས་བདག་སྟོན་མར་གྲགས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྤྱས་ཏོར་བཏུད་འདུལ་རབ་བརྟན་ལྷ་མ་སྤྱི་རྣམས་
འབྲུངས།

དེའི་རུས་ཤེ་སྤྱི་གཙང་པའི་མཚན་དོན་དཔུས་གཙང་མལ་ཆེར་ལ་བྱུང་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་
མཁུར་དཔྱད་རྣམ་པར་ཡངས་པ་ས་སྤྱོད་ལུན་ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ད་ལྟ་དེད་རང་ལ་ལུ་མོ་འོས་པ་ཞིག་
མི་འདུག་པས་སྤྱ་དཀར་རྩི་ལྷ་མ་ལ་འདི་ག་ནས་པ་མིང་བྱས་ཏེ་རྩི་མོར་གཏོང་གསུང་བ་སོགས་
གཟིགས་ཕྱོགས་ལེགས་པའི་ཕེབས་སྟོ་དང་དོན་བྱག་ཐོག་ཏུ་བཀའ་བའི་རྩིང་བདའ་གནང་། དེད་གྱི་
མའི་རིགས་ནི་འཕགས་ལུལ་རྩི་རྩི་གནན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་(༡༠བ)སུ་དབག་ཆོད་བརྒྱ་བཏོད་པ་ན་
གནན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱ་དང་ལུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་ས་གྲོ་ཁྱད་སྤྱ་པོ་གདོང་ཞེས་པར་སྤྱ་ལ་

སྒྱིད་ཅེས་རྗེ་བཙུན་དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྒྱིན་པ་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ས་དེའི་དུས་པོད་ཀུལ་པོའི་ཁྲིམས་
 བེ་ཉམས། ཉོར་ཁྲིམས་ནི་མ་དར་བའི་སྐབས་སུ་སོང་བས་ད་ལྟ་སུ་ཐུ་བྱེད་པའི་དུས་འདིར་ང་རང་ཨ་
 རེ་སྒྱིད་ཡིན་ཞེས་གྲོངས་པས་སུ་ཐུ་ཨ་སྒྱིད་དུ་གསལ་གྱིང་། ཐོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ང་ལས།

ཨ་ཀོན་མི་གྲིང་གཉིས་ཡོངས་ནས། མི་སྡེ་ས་ཆ་དང་བཅས་པ། ཆེན་པོ་ཉོར་གྱིས་མིང་བདག་ས་
 པའི། ར་པའི་དུད་གངས་བཅིས་པ་ན། ཉོད་ཀྱི་མངའ་རིས་སྒོར་གསུམ་དང་། ལྟོ་རྗེ་གཞུང་པ་ལ་
 རོགས་པ། ཁྲི་སྟོང་གསལ་དུ་མི་ཐེ་པའི། བོད་འབྲོག་གང་ཡོད་ཟུར་བཞག་ནས། དབུས་གཙང་ཁྲི་
 སྒོར་ས་སྟེ་ཡི། དུད་གངས་བཅི་པ་འདི་ལྟར་རོ། ལ་སྟོང་སྟོ་པའི་དུད་ཀྱི་གངས། ཉོད་དང་དགུ་བརྒྱ་
 དགུ་བརྒྱ་ཡིན། ལ་སྟོང་བྱང་པ་ཉིས་སྟོང་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པར་བཅིས། རྒྱ་མིག་ཁྲི་སྒོར་
 ཉོར་དུད་གངས། ལྷུ་སྟོང་ཉག་གསུམ་ཡོད་པར་བྱེད། ལ་ལུ་ཁྲི་སྒོར་སུམ་སྟོང་དང་། བརྒྱད་བརྒྱ་
 དགུ་བརྒྱ་ཅ་གཉིས་ཡོད། བྱང་འབྲོག་ཁྲི་སྒོར་རྟེན་ལ་བྱུང་། ལྷར་འབྲོག་ཁྲི་སྒོར་བྱེད་ཆོས་ལ། ལེབ་
 བེ་བརྒྱ་དུག་ཟེར་བ་དེ། ཉོར་དུད་བྱེད་དང་བརྒྱད་བརྒྱའོ། དབུས་ཕྱོགས་ཙམ་དུད་འབྲེར་ལུགས་ནི། འབྲི་
 གུང་བོད་འབྲོག་གཉིས་པོ་ལ། ལྷུ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཡོད། ཆེལ་པ་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་
 ཡིན། ཐག་མོ་གྲུ་པ་ཉིས་སྟོང་དང་། བཞི་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་དོ། གཤམ་བཟང་པ་ལ་སུམ་སྟོང་
 དབང་། རྒྱ་མ་བ་དང་བྱ་ལུལ་བ། ལྷ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བྱེད་བྱེད་ཡིན། ལྷག་ལུང་པ་ལ་ལྷ་བརྒྱ་དང་། ཉེ་
 རྟེན་ལྷ་འབྲུག་ལ་རོགས་པའི། ལ་འཕོར་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད། རྒྱལ་འདི་ཉོར་དང་ས་སྒྲུ་པ། ཡོན་
 མཆོད་འབྲེལ་ནས་དབུས་གཙང་(༡༡ན)དུ། ས་རྩིས་བྱས་པའི་ཐོག་མར་འདུག མངའ་རིས་མན་ནས་
 ལ་ལུ་ཡན། ཨ་ཀོན་མི་གྲིང་ཞེས་པས་བཅིས། དེ་མན་འབྲི་གུང་ཡན་གྱི་ས། སུ་ཐུ་ཨ་སྒྱིད་པ་དག་གིས་
 བཅིས། དེ་བྱིར་ས་སྒྲུའི་དཔོན་ཆེན་ནི། ཟབ་གྲུ་གུར་མིང་དཔེན་ཏུ་ཡི། མིང་ཐོབ་ཤུག་བཟང་པོ་དེའི།
 དེབ་ཐེར་ཤོག་དྲིལ་ཅན་བཞིན་ཡིན། ཁྲི་སྒོར་དེ་བས་དབུས་གཙང་གི། འཇའ་མོ་འཛོན་ལུགས་དེ་ལྟར་
 སྒྲང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་སྐྱེ་ཆའི་སྒྲང་ལ་ཉོར་ཁྲིམས་བྱང་ནས་རྒྱའི་མི་ཆེན་ཨར་མགོན། རོ་བུ་ཨ་ལུ་
 གན། སུ་ཐུ་ཨ་སྒྱིད་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཅིས་དུད་གངས་སུ་བཅད།

དེའི་སྐུ་དག་བསྐྱེན་ཡོན་བདག་ཀྱན་དགའ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིས་རྩེ་བཙུན་ས་པར་གྱི་ཞབས་ལ་ཐུག་
 བའི་གུས་ཤིང་ཞབས་ཏོག་ཆེ་བར་གྲགས། དེས་ཡོན་བདག་འབུམ་སྦྱིད་རྩོམ་བཟུས་པར་སྐུ་མ་བྱུང་
 ཞིང་ཡུམ་གྱི་བུ་མི་མཁའ་འགྲོའི་རྟགས་མཚན་ཅན་ཞིག་གཡོག་ཏུ་བསྐྱེན་ནས་ཤིང་འབྱུང་བར་བཏང་སར་
 གཉིད་དུ་སོང་བའི་མི་ལམ་དུ་མི་ནག་པོ་མིག་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་དགའ་མཁུར་སྦྱོད་པའི་སྒྲིང་བ་
 བྱུང་བས་ཡུས་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ཤར་ཞིང་རིང་པོར་མ་ཡོན་པར་སྦྱུམ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་གྱུང་
 གཞན་ལ་སྦྲུ་མ་རུས། གླུ་བ་དགུ་ཙམ་སོང་བ་ན་ཉིན་ཞིག་ཤིང་འབྱུས་ནས་དུས་ལ་ལོག་མ་བྱུང་བས་
 ཡོན་བདག་མ་འབུམ་སྦྱིད་ཀྱིས་ལྟ་བུར་བྱིན་བས་གོད་པ་ཞིག་ལ་བྱ་མེ་མོ་ཞིག་གི་འདུག་པས་གོད་པ་
 བྱུངས་པ་གཤགས་པའི་ནང་ན་མི་ལས་འདས་པ་ལྟའི་བྱ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པར་རང་རེ་ལ་བྱ་མེད་པས་
 དངོས་གྲུབ་ཏུ་གོ་སྟེ་གསོས་པས་སྦྱིད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱུང་། ནར་སོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པའི་
 ཞབས་འབྲིང་དུ་ལུལ་བས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོག་ས་ལ་འབྱོན་རེས། སྒྱུ་བོ། མཇལ་སྒྲུ། གཟིམས་
 གཡོག་རྩོགས་མཚམས་ལྷགས་སྒྲིམ་འོག་ཏུ་ཞབས་དབང་རྒྱུན་མར་ཞུས་པས་ཐེངས་གཅིག་དཀའ་ལས་
 (༡༧)ཨ་གག་གླེན་པ་ཞིག་འདུག་གསུངས་ནས་ཞབས་མགོ་ཐོག་ཏུ་ནན་ཆེར་བཞག་པས་ཨ་གག་གླེན་དུ་
 གྲགས་ཟེར། ལྷགས་གཅིག་ལ་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྒྱ་མཐོངས་ཀྱི་ཀ་བརྒྱད་མ་བཞོས་དུས་འཕགས་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་དབྱེས་ནས་ཀ་བ་འདི་རྒྱུས་ལ་དྲི་བ་བྱས་ན་ཨང་ལགས་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཙམ་བྱུང་
 འདུག་གསུངས་པས། མིང་ཨང་ལན་རྩོ་རྩེ་དཔལ་དུ་ཐོགས་ཞེས་གྱུང་གྲགས། དོན་དུ་གཤིན་རྩེ་པུ་འདི་
 གས་ཡོན་པས་ལེགས་ལྷན་ནག་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས། འཕྲི་གྲུང་པས་སྦྱོད་རྩོར་གྱི་དམག་གེ་རྩོལ་
 བདུན་ཙམ་བྲིད་ཡོང་བར་གོང་མ་སེ་ཆེན་གྱིས་ཐི་མུར་རྩོ་ཁས་འགོ་བྱས་པའི་རྩོར་དམག་བཏང་བ་དང་
 བྲི་སྒྲོར་བཙུགས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལན་གྱིས་བྲིད་ནས་གཡུལ་སྦྱད་པས་སྦྱོད་རྩོར་གྱི་དཔུང་
 བཙོམ། འཕྲི་གྲུང་སྒྲོམ་པ་དཔོན་པོ་ཆོང་འདུས་ལ་ཏ་འབུར་མར་བྲིམས་ལ་གཏུགས། སྦྱོད་རྩོར་གྱི་རྒྱལ་
 བུ་རིན་ཆེན་གོང་དུ་བྲིད་ནས་བྲིམས་ལ་ཐོགས། དཔལ་རྟགས་སུ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུག་ཆེན་
 ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཏོན། བྲིམས་ར་ཁམས་གསུམ་དབང་རྒྱད། གཡལ་དར་བྱུར་མཐོགས་པོ་ཉ། རོ་

རྗེ་དག་དབང་འཛིན་པ་ཕྱེད། སྒྲ་འབག་འཛིགས་ཕྱེད་དཔལ་པོས་ཐོག་དྲངས་པའི་དངོས་པོའི་གནང་
 སྒྲིབ་དང་རྒྱལ་ཕུ་ཐི་མུར་སྒོ་ཁས་རལ་གྱི་ལི་ཙ་ཤེལ་ཁོག་ཏུ་གསལ་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་
 གནང་། སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ལྔ་རྒྱ་ནག་སྒྲན་ཡལ་ནས་གདན་དྲངས་རྗེ་མོ་བདུན་ཙམ་
 བསུ་བའི་དོ་དམ་མཛད་དེ་འཇམ་དབྱངས་འཁོན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཆད་མེད་ཏུ་བྱོན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲ་
 པ་ལ་ཞབས་རྟོག་གིན་ཏུ་ཆེ། ཀླུ་ཕུ་དཔོན་ཆེན་དམག་དང་བཅས་པས་བྱར་དུགས་གོང་གསུམ། ཨེ་
 གཉལ་ལོ་གསུམ། གོང་བཅའ་དེའུ་ལ་བཅས་ཏེ་བྲག་ལ་གསུམ་མངའ་ལོག་ཏུ་བཅུག། ཁོན་ལ་དཀར་པོ་
 ལ་བཅས་ཏེ་བརྒྱུད་ཐམས་(༡༩)ཅད་དབང་ཤིང་གིས་བཅད། ལམ་བར་གཉལ་སྒྲིང་གི་ས་མར་
 དམག་སྒྲོན་གཏོང་བའི་ཐབ་ཆེན་སྐས་ཆད་འཕྲུགས་དགོས་པ་ཞིག་བཅིགས། བྲག་ལ་ཨང་ལན་གྱིས་
 འདིར་སྒྲེབས་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་བརྒྱུད་པ་ད་ཏུང་ཡོད་ཟེར། འབྲི་གྲུང་གྲིང་ལོག་གཏོང་བར་ཤར་དུགས་ལ་
 སྐམ་པོའི་བར་དམག་གིས་བྱིན། གཡུ་འཇམ་གྲིང་འོད་གསལ་སྒར་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྟ་བུ་དང་པ་སྐམ་པོ་ནས་
 སྒངས་ཉི་གདན་སར་ཡལ། སྒར་པོད་ཏུ་བྱུ་ཤན་མེད་པ་ལ་རྒྱའི་བཟོ་པོ་མཁས་པ་བཀྲུག་ནས་གསར་ཏུ་
 བཟོས།

ས་ཏྲར་མཚོད་ཡོན་གྱིས་ཡར་འབྲོག་ཁྲི་སྒྲོར་རྟ་སྒྲ་འབབ་སར་འཇའ་ས་དང་བཅས་གནང་། སྒྲོན་
 གྱི་ཡིག་ཆང་ཁུངས་བཅུན་ལས། སྒྲག་འཇམ་ཡར་འབྲོག་ཁྲི་སྒྲོར་སྒྲེད། ཁྲུ་རྟ་ཆང་གི་རྟགས་མགོ་ནི།
 ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱུད་དེ་དང་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་ཤར་རྒྱལ་པོའི་ཡུང་དང་ལག་རྟགས་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རིམ་པར་
 བྱོན་པའི་གཏུང་ལས་མའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་གསལ་པ་ཞེས་ཡུགས་གཉིས་གྱི་མཁའ་དབྱེད་རྒྱུ་པར་
 ཡངས་པ་ཆས་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་སྒྲིགས་ཀྱིས་ཆེ་བ་ལ་རབས་བཟང་པོའི་སྒྲིང་རྒྱལ་དང་ལྟན་པ་དེའི་སྐས་
 མོ་ཁྲི་ལྷམ་ཀུན་དགའ་ལྟ་མཛེས་དེ་ཉིད་གཙང་ལྟེ་སྒྲིང་ནས་འབྲོན་དགོས་པའི་བསྐབ་སྒྲོན་བྱུང་བར་
 བརྟེན། སྒྲ་དཀར་ཅེའི་ཞལ་ངོ་རྒྱམས་གཙོ་པོར་གདན་ས་གོང་ལོག་དང་གོང་དཀར་ཆོས་སྒྲེད་ལོག་པོ་
 དོང་པ་དང་ཐུགས་འབྲེལ་ཆེན་འང་། རྗེ་བཅུན་གྲོལ་མཚོག་སྒྲེད་པོན་མལ་ཆར་གྱི་དབྱུང་རྒྱུར་ཅིང་།
 རྟག་བརྟན་རྒྱལ་སྒྲེད་རྗེ་གྲོལ་མཚོག་གི་སྒྲ་སྒྲེའི་པའི་གསལ་པ་ལ་བརྟེན་རྟག་བརྟན་ཏུ་བརྟག་པ་ལུ་

བ་གནད་བས་བྱོན་པ་ལག་བ་ཚུལ་དང་མིན་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྲུ་ལའི་ཐང་ཁ་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱར་བར་
མཛད། མི་འབྲུག་ལོ་ཁྲི་ལྷ་མ་དཔོན་གཡོག་འཕྲོད་རྒྱུ་ལེ་བས།

སྐྱུ་བལྟམས་པ་དང་ཡང་མིན་ངོས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་།

དམར་(༡༡༧)མེར་ཅན་ཞེས་པ་མེ་སྐྱུལ་རྟོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་དང་དུས་ཞིབ་ཏུ་བཅིས་ན་
ཉིན་ཞག་རེའི་ཐོ་རེངས་དེ་དུས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་འོང་ཡང་འཛིག་རྟེན་དམངས་རྒྱལ་ས་ཚེས་ལྷ་མའི་
ཐོ་རེངས་ལ་ཕྱི་མའི་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཉེར་གསུམ་ཀྱི་ཐོ་རེངས་ཞེས་གསུམ་རུང་
ཅིས་རིག་སྐྱུ་པའི་དབང་ལྷག་གསུལ་ལོ་ནས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལུང་འཕྲོད་ངོས་
ཡིན་གསུང་བ་ནས་དོན་དུ་ཉེར་གསུམ་ཀྱི་སྐྱུ་རེངས་དང་པོ་བཏང་པའི་ནམ་ལངས་ཡོས། དབྱངས་ལྷ།
རེས་གཟུང་ལུང་ལ། ཟླ་སྐར་རྒྱལ་འཕྲོད་ཆེན་མཆོད། སྐྱོར་ཆེན་གྲུབ་བྱ། རྟེན་འབྲེལ་ཆ་གི་ཁྱི་པའི་
ཉི་མ་ལ་རེད་བཅས་པ་ཡིན་འདུག་རུང་རང་བཞིན་བརྗོད་ཅམ་ལས་གཟུང་སྐར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་
བཤད་ཆོད་བཞིན་ཡོད་དུ་རེ་པའི་རྩོམ་པ་ནི་མིན་ཏེ་དུས་དེར་སྐྱེས་པའི་ཁྱི་ཆན་རྒྱ་པོའང་རི་སྟེང་ཡོད་
པས་སོ། །ཚེས་ལྷ་མའི་རྒྱ་ཆོད་མ་རྩོགས་ན་ཟིན་ལུང་གི་ཐོག་ཏུ་མོང་འདྲ་བ་དུས་འགྱུར་ཐོགས་འབྲས་
བཤད་དང་ཡང་མཐུན་པ་འདྲ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རྒྱས་ཆོ་འབྲང་དང་ལྷན་པ་ལས་རྟོལ་དང་ཡ་རྩ་ཆོགས་
ལ་བསྟན་ནས་རྟོགས་བརྗོད་དུ་ངོམ་ངོམ་བྱེད་པ་ཆོའི་གལ་དུ་སྟོང་མི་དགོས་པར་སྟངས། དེའང་རི་པོ་བདེ་
ཆེན་གྱི་རབ་འབྲམས་པ་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཆོ་རྒྱུ་གྱི་མཆོད་གནས་ལ་བཅར་བཞུགས་ཡིན་པ་ཁོང་གིས་
རིག་ཟིག་གི་ཤོག་དྲིལ་བྲིས་འདུག་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པར་ཉེ་བའི་ཆོ་དཀོན་གཉེར་ཡིན་ཟེར་བའི་
བཅུན་པ་ཞིག་གིས་བྲག་སྒེ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་ལི་མ་ཞིག་ཁྱིར་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས་
ལྷ་སའི་རང་བྱོན་ལྟ་ལྟ་ཡིན་གྱིང་བ་དང་བཅའ་བར་ཉེ་བའི་ཆོ་མནལ་ལམ་དུ་སྐར་ཁུང་ཞིག་ལ་མེབས་
པར་བཅུམས་པ་སྐྱུ་ལུས་མཐོ་བས་དཀའ་ཆོགས་སྐྱུ་གྲུར་པ་ན་བྱུང་མེད་རྒྱན་ཆ་མཆོར་མོ་ཞིག་གིས་བྲག་

ནས་འཐོན་ཏེ་ཐོགས་མེད་(༡༣)དུ་བྱོན་པའི་སྤང་བ་བྱུང་། དངོས་སུ་ཡང་ལྷ་ཁང་དུ་ལྷ་མེད་པའི་མེ་
 ཏྲོག་གི་རིགས་གསལ་བ་སྦྱེས་པ་དང་གཟིམས་ཆུང་གི་ཆེར་འཇུག་པ། སྤལ་མེད་པའི་ཞེས་པ་མང་
 བོས་རྩོད་ལ་སྒྲོང་བ་བྱེད་པ། བཅ་མཁའ་སྦྱིན་མེད་ལས་ཆར་བབས་པ་ཐོགས་བྱུང་ཟེར་བ་རང་གི་
 མཛོན་སྤུ་ལྷ་ལྷུང་པས་ཡིད་བརྟན་དཀའ་ཞིང་གལ་ཏེ་བྱུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་དུས་མཆུངས་པར་བྱོགས་
 དེར་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་སྤུ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་གསེགས་པ་དང་བརྟུམས་པ། ལམ་གྱི་
 ཏྲོགས་པ་མཛོན་དུ་བྱུང་བ་དང་མ་འགྲིག་པའི་དེས་པ་ཡང་མེད་དམ་སྟེ། ཏྲག་བརྟན་སྤུ་ལྷ་དེ་ལ་
 གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་མཛོན་ཤེས་ཡོད་ཡོད་མི་འདུའང་འབྱུང་བའི་མཛོན་ཤེས་ལ་མོ་བརྒྱབས་
 པའི་ལུང་བརྟན་སྤུ་པའི་བདེན་བདེན་འདྲ་ཡོད་གིན་ཡོད་ཆོད་འདུག་པའི་འབྲུལ་གཞི་ལ་བརྟེན་ཞང་
 བོ་བྱོགས་བྱགས་མོས་པས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་མི་སྟ་མངགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྒྱལ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་
 དང་རིམ་གྱོ་ཐོགས་ལེགས་ཉེས་གྱི་ལུང་བརྟན་ཞུ་བ་གནང་འདུག་པར་མཛེས་ལམ་སྤུ་མེ་བའི་གསུང་
 ཞིག་ལས་འབྱོར་རྒྱས་སུ་དུས་ལོག་འབྱུང་རྒྱ་ཤེས་བྱ་སྟོག་ལྷུང་པའི་ལན་ནི་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་གདལ་
 མིང་ཀྱང་དགའ་མི་འགྱུར་སྟོབས་རྒྱལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདོགས་པ་མཛད།

གཙང་མེ་མིན་ནས་རྒྱལ་བ་ལྷུངས་པའི་ལེགས་བྱའི་དགའ་སྟོན་ལ་མི་ཆེད་གཉེར་གནང་བའི་
 ལུགས་ལེགས་གྱི་བྱགས་བཅེ་བཟང་པོ་བསྟོད་པའི་ནང་ཏྲགས་ལྷུང་གསལ་གྱི་ཉམས་ཅི་ཡང་ཤར། བྱང་
 པ་རིག་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ནམ་རྒྱལ་མཆོ་སྦྱེས་བཞད་པའི་དབང་བོས་པར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་སྤང་བ་
 དང་བྱིན་རྒྱབས་མཛད། སྤ་ནམ་དོ་རྩེ་བདུད་འཛོམས་གྱི་ནམ་སྤུལ་བྱང་པ་རིག་འཛིན་དག་གི་དབང་པོ་
 ཆོས་རྒྱལ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་སྤུལ་པའི་མཇུག་(༡༣)མདོ་ཁམས་ནས་ཐེབས་པ་
 དང་འགྲིག་པའི་ཆོད་དབང་ལུགས་སྟོང་མ་བརྒྱ་ཅུ་དང་ཉང་ལུགས་དྲག་དཔར་གྱི་དབང་བརྒྱ་ཆར་གནང་
 འདུག་པ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱུར་ཀྱང་ལ་ཞུགས་ཉམས་གྱིས་ནད་གདོན་གྱི་འཆོ་བ་
 དཀོན་ཞིང་བརྟེན་སྤྱོད་ཅི་ཡང་མ་སོང་བའི་བྱིས་པའི་དུས་གཞན་ལ་སྤང་མཐུད་དང་མཆིལ་མ་བཏུབ་
 པའི་རྒྱ་བྱིན་པ་ཞལ་དོ་གོང་མ་བརྟེན་སྤྱོད་སོང་བའི་རིགས་ལས་ནམ་པ་ཆེ་བ་ཅམ་བྱུང་ཞེས་གྲུང་།

དབང་ལྷ་བའི་དུས་ཅོག་ཤར་བཅད་པར་ཉེ་ལོར་བ་ཞིག་གིས་ཆོ་འཛིན་ཕྱིར་བཏོན་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་
ཞུས་པར་བདག་པོ་རིན་པོ་ཆེས་འདི་གཞན་ལ་བཏོན་དགོས་པ་ཞིག་མིན་ཞེས་བསྐྱགས་བརྟེན་དང་
དགུས་ཆོར་ཆེན་པོ་མཛད་འདུག། མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་སྤྱང་ལོར་དང་རིམ་གྱོ་རྒྱུན་བསྒྲིག་མང་
དུ་གནང་། ས་རྟེན་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གཉིས་བཅུགས་ཀྱི་སྤྱུ་ཕྱི་ཆོར་ཡང་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་སྒྲོག་གསུམ་
བར་ཆད་ལས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིན་རྒྱུས་མང་དུ་མཛད།

རང་ལོ་གསུམ་ལོན་པ་ས་ལུག་ལོར་དུས་འགྱུར་འབྱུང་བའི་ཅ་བ་ནི་འབྲང་འགོ་གཏོར་སྟོན་
བཞུགས་སྐབས་ཀྱལ་ཁུ་ཞལ་རས་ཀྱི་བྱེད་ལ་གསུགས་མེད་པའི་དམ་ཐིའི་སྤྱལ་བ་ཞིག་བྱང་བ་གཏོར་
སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་འདི་གསོས་ན་མི་ལོར་སྤྱིད་ལྷེ་ཐམས་ཅད་སྤྱར་བར་བསྐྱག་གསུངས་ནས་ནག་པོ་སྤུམ་
སྤྱིལ་གྱི་སྤྱབ་པ་མཛད་པས་ཞག་བདུན་གྱི་ཐོག་ངོ་གསར་དེ་ཕྱིར་ལོག། མཐན་པ་ཆད་ལྷན་སྐབས་སྤུམ་
བབས་བས་གཟིམས་རྒྱུད་བདེ་ལྷན་དུ་ཅིག་པ་གྲོ་འབྱུར་བ་བྱས་པའི་ནང་དུ་མནན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཅུག་
དམ་སྤྱི་མི་ལྷང་བའི་ལོར་ལོ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་མང་དུ་མཛད་དེ་བཅས་མ་ཞིག་བར་དུ་སྟོན་མི་ཡང་
ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དཔོན་ས་བདག་སྟོན་མས་གྲོ་འབྱུར་འདི་ལག་དུ་འགོག་ཅེས་བཤིག་པས་དམ་སྤྱི་
ལངས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་འཕྲོད་རྒྱས་པར་མེ་རྟོག་ཐོག་པའི་ལྷ་སྐལ་(༡༩ན)ལྷ་ཁུ་ནི་གསར་སྤྱགས་རྟེན་
མ། གནས་སྐབས་སྤྱུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ནི་གདན་རབས་བཀའ་བརྒྱད། སྤྱན་སྤྱུ་ལྷ་དམར་བ། རི་བོ་
དགའ་ལྷན་པ་གསུམ་ཡིན་པས་ཀར་འབྲུག་གི་དགོས་དོན་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་དུས་འགྱུར་འབྱུང་བའི་འབྲལ་
རྒྱུན་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐལ་བ་རྒྱམས་ལ་མི་ལའི་མགུར་འབྱུར་དང་བྱ་བྱལ་གྱི་རིགས་སྤྱག་སྤྱག་མངས་ན་
རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཆས་ཀ་སྤང་དུ་འགོ་ཞེས་རྒྱལ་རྟོག་བྱེད། ལྷེ་དཔོན་ཞལ་མར་གཟིགས་ལ་ཐུག་ཆོ་
འབྲུག་སྤྱུགས་ལ་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་འབྲལ་དུ་འབྲུག་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ། ཞབས་
བྱང་དམར་དཔོན་བཀའ་ལུགས་ལ་ཐུགས་ཞེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ནང་སོ་བསམ་གྲུབ་དང་བྱམས་སྟོན་པ་
སོགས་བྱང་ལོར་ཀར་ཞེན་པ་མང་བས་ཞབས་བྱང་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་ཆོམ་ཐེན་པའི་སྤྱུ་ལྷ་ནག་
གསེར་མདོངས་དང་གོགས་པོ་གར་སྤྱུགས་རྒྱལ་པོ་ལ་འཆོལ་ཞེས་ལྷེ་པ་སྤྱུ་རབ་པ་དང་སྤྱིད་སྤྱུག་གཅིག་

པ་མཛད་པར་གཙང་མེ་མིང་གི་ཐུགས་ལ་རེ་དོགས་ཀྱི་ཀླན་རྟོག་མང་པོ་ཤར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མ་མཉམ་པའི་
 དགོངས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གཞན་དུ་གཞོལ་བ་ནི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་པོའི་གཞན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ལོག་པའི་སྤྱོད་
 ཁོང་ལས་སྤེལ་གཙང་པར་ར་འཁོར་བརྟུང་རྒྱ་ནི་མི་འདུག། ཁྱེད་ཀྱི་པ་ཡར་རྒྱུ་བྱ་ཁྱིམ་སྤོག་ནས་
 འཁྱར་བའི་འཕགས་སྤེལ་གྱི་པ་རྗེས་སྤེལ་པའི་ནང་ཟུང་ལ་མེད་པ་མཆིན་རབ་དཔལ་བཟང་ལས་
 དབང་གིས་ཐོན་པོར་ལྷུང་པ་གཞན་དུ་ཐོ་འཁྱོགས་པའི་རམ་འདེགས་དུང་ཡིག་སྤྱོད་། བྱང་གླིང་
 སངས་རྒྱལ་སྤེལ་ཐོན་ཐོན་མོ་པ་མོགས་དུང་འཁོར་དང་ནང་ཟུང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བྱས་པ་རིག་ཉམས་
 ཀྱིས་ཆེད་ཐོང་བཅན་པ་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་དུས་དེ་རིང་ནང་ཆ་རུལ་པ་འདོན་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པར་དུང་
 བས་ཀྱིས་གསེར་ཞོག་དང་ཁ་ཤས་བཏགས་གིག་(༡༧)ལྟུང་ཏེ་ད་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་མི་ལེགས་པས་སྤྱར་
 གནང་ཆོག་ཞུས་ནས་བཤོལ་ཟེར་དོན་ངན་གྱོས་བཤམས་པར་བརྟེན་ཞབས་དུང་དེ་ཉིད་ཤམ་པོ་གངས་
 རྒྱུང་ལ་ཕེབས་སྤེལ་བཏུག་པའི་འཕགས་སྤེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དུལ་ལམ་ཟེར་གང་ལྟར་བསྐྱོས་ཐབས་ཀྱིས་
 རྒྱུང་ལྷག་པོ་ནས་ལ་ཅིས་སྤྱད། ཁྱིམ་ཀྱིས་དཔུགས་དང་ཁ་ཤས་ཐོ་རེངས་ཐུ་རྒྱུར་ལ་བདེ་སྤྱིད་གླིང་
 དུ་སྤོས་པའི་ལམ་དུ་རྒྱས་གང་པའི་བུམ་པ་ཁྱུང་པ་དང་ནམ་སངས་ལ་ལྷག་པོ་ནས་མཛལ་པར་འོངས་
 པའི་ཟས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་གང་པའི་སྤྱོད་ཐོགས་པ་དང་ཡུང་པ་གཞུལ་རྒྱུ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་
 ལམ་རྟོགས་ལེགས་པར་སྤྱད།

ཞོལ་གྱི་སྤངས་མདོར་འགོ་བའི་དུས་སྤེལ་པོས་སྤྱོད་མེས་རྒྱུ་ཏེ་སྤེལ་གས་ཀྱི་ཀླུ་ཙོང་དང་བཅས་
 བས་སྤྱད་གཏོར་བ་དེ་གྱི་གཏོར་ལ་འཐོར་བ་རྣམས་པལ་ཆེར་བཟུང་ཟེར་བ་ལེགས་ཉམས་ནི་དབྱེད་པར་
 དཀའ། སྤངས་སྤེལ་ནག་ཅིན་ལྷུང་པའི་དགྲ་ཤར་པའི་བོ་བདེ་ཆེན་པས་སྤྱག་མཛོད་དངོས་གྲུབ་བསང་པར་
 སྤེལ་དགོན་པ་དམག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ཆ་འཇུག་གནང་བ་འཁོན་དུ་བཟུང་སྤེལ་ཐོར་པའི་ནང་པར་
 རྒྱུལ་གླིང་ལྗོངས་ཆེན་ཆེན་ལས་འཁྱོད་པས་དགོན་པའི་གྲ་པ་འགའ་རེས་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུར་
 བྱས་ཟེར། སྤེལ་པ་ལྷས་བྱིན། སྤེལ་པ་པོ་གས་དཔོན་ཞེན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱུང་ལ་འཛོད་པའི་གྲོས་
 བཏང་བ་ནང་མོ་ཨ་འཛོམ་པ་ཅན་གྱིས་བཤོལ་བས་འཇམ་ཆགས་སྤྱུ་ལྱུར། རྒྱུང་པ་རྣམས་གཞོགས་མ་

བདེ་བས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་འགབ་ཚུལ་གཙང་དུ་ཞུས་པར་བརྟེན་ཚུ་ཤུར་ལྷ་གཤོངས་སྟོ་སྟེལ་དུ་གནང་
 རྟེ་འདེགས་པའི་ལམ་རྒྱས་ནང་བ་ཟུར་ཅ་བས་བྱས་གྲ་ནང་བརྒྱད་མིམ་གྱིས་ལྷ་གཤོངས་སྟེ་སྟེལ་གྲ་
 ལྷམ་པོ་བ་དང་གོང་དགར་ཞབས་དྲུང་གཉིས་ནས་ངོ་ཤེས་གྱི་སྟེ་ལེན་ཅམ་མཛད་ཟེར། ཞབས་དྲུང་དེ་
 ཉིད་གནས་ཚུལ་གསལ་(༡༡ན)འབྲལ་ཁམས་སྟེ་མེབས་ཅིས་ལ་ཐུག་གཡོག་དུ་ཞུས་མཚོས་ཤོགས་མ་
 ཐོན་བ་དང་དྲུང་ལའོར་འདྲས་གྲུལ་མ་ཐུབ་ཅིང་གོ་ལུང་ཐུག་མཛོད་དར་རྒྱས་གྱིས་སྒྲུ་ར་བ་ནས་དཔལ་
 ལག་གནང་བ་འགབ་ཚུལ་ཡར་སྟོད་ཁྱི་བར་ཞུས་ཀྱང་སྟེལ་དམར་བ་དགོན་མཚོག་ཆོད་བར་གི་ཁ་དབར་
 དུ་སོང་ནས་རྟེས་བསྟེགས་པ་རྣམས་ལ་ཅིས་སྒྲུད་དེ་གཙང་དུ་མེབས་དགོས་ཐུང་འདུག། །ལྷ་གཤོངས་སྟེ་
 བཅུད་རྒྱབས་དེད་གྱི་རྩར་མི་སྒྲུག་པོ་ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་དང་དར་མང་པོ་བཏགས་པའི་ཁ་སྒྲུང་དེ་བ་
 ཞིག་ཡང་ཡང་ཡོང་བ་མ་མས་མཐོང་ཞེས་གཞན་ལ་བཤད་འདུག་པ་བདེན་ན་རིགས་དང་སྟེ་བར་འགོ་
 བའི་སྒྲུང་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ་པས་མ།

དྲུང་རམས་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གྲོ་བུར་དུ་ནང་དྲག་པོས་བཏབ་པར་ཁྱི་ལྷམ་པོ་ཉིད་གྱིས་སྒྲུང་
 མཐུད་རྒྱག་རྒྱ་ཞིག་དང་བཅས་བདེ་དོག་འདྲི་བར་བཀྲས་གཤོངས་པ་དེད་གྱི་རྩར་གནང་བ་སྟོན་མེད་
 དྲག་ཡོང་ཟེར་བ་རྒྱས་འདུག་པ་ལྟར་བདེ་བས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་ཐུང་ཡེ་མཚོན་དུ་འཛིན། དོན་གྱིས་པར་
 མོང་བས་ཤེས་བྱ་སྟོག་ཐུར་བ་མི་དགོས་སྒྲུང་དོར་རི་བཞིན་ག་ལ་ཤེས་གང་ཐུང་ལའས་པ་སྟེ་བས་
 འགྲིག་པར་སྟུང་། རྒྱ་ཆོན་པལ་ཆེར་གྱི་མཛོན་མཁེན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པ་ཤར། བྱིས་པའི་
 ཉམས་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ནས་མཛུབ་མིས་བྱེད་པ་དང་གཏམ་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཅལ་ཅལ་འདྲ་
 རྒྱས་ཆོད་དུ་གདའ་བར་སྒྲུ་པོ་འདྲས་རོ་པོ་རྟེ་དར་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་མཐོང་བ་འདྲ་ཞེས་སྟེར་བར་སྟུང་།
 མཁན་ཆོན་གཞོན་ལུ་རོ་གོས་གྱི་སྒྲུ་ཆ་ཡོལ་པ་རྒྱ་ཆོན་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚོན་ལ་སྟེན་མེལ་གྱི་རྟེས་གནང་
 འདྲ་ཞུས་འདུག། ཁྱིང་སོར་རྒྱ་ཏྲ་གཙང་ནས་བྱིར་ཡོང་པའི་བྱང་བང་དུ་བཅུད་རྒྱབས་ཁོང་གིས་དེ་བཞིན་
 ཡིན་ཀྱང་ད་ཆ་ལའས་ན་མཐོ་བསྟེགས་སྟེ་འགོ་བས་སྒྲམ་མེ་བཅུད་པ་(༡༡བ)འགབ་གསུང་སྟུང་། རྒྱལ་
 སྒྲུ་ར་རྒྱ་གྲིང་པ། པཎ་ཆོན་སྒྲུ་མཛོད། འབྲང་འགོ་གཏེར་སྟོན་སྟོགས་གྱི་ཐུང་བཅུན་མང་པོ་གུང་མཐུན་

པར་རོ་པོ་གྲུ་མུ་ནི་པ་རྒྱུ་བརྟན་པའི་ལྷ་ཆེན་ཞིག་འབྱུང་བས་གནད་འབྲུགས་ཏེ་བོད་ཁམས་མི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ལྷ་ར་ས་རྟའི་བདེ་གཟུང་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་པར་བརྟེན་སྟག་པོའི་དམག་གཏོས་ཆེ་བ་
 རོང་པོ་འདམ་དུ་འཕྱོར་བས་བོད་གིང་སྒོ་ཅན་མཐའ་དག་གེས་པ་འཚུབ་ཡིང་རེ་བར་གྱུར། བོད་ཀྱི་ལྷ་
 དཔོན་ས་ཆ་གོར་བ་དང་སྟག་པོའི་དཔོན་པོ་བུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱ་སྐྱུར་འགོ་བརྩོལ་ལ་འདུག་པས་
 དེ་སྐབས་དེད་ཀྱང་སྐྱ་སྐྱེ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་གྲུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ལ་ལ་དག་ཀར་ལྷགས་རྒྱལ་ཆབ་དྲུང་པ་
 དང་འབྲུག་པ་བླ་མ་ལྷ་ཙེ་བའི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་ནམ་ཟེར། བསམ་ཡས་སུ་འབྲས་སྤངས་སྒྱི་སྟོན་ས་རྟའི་བདེ་
 གཟུང་གི་སྒོར་ཞུ་བར་བཏང་བའི་ལན་དུ།

དགེ་བཤེས་མེད་པའི་བར་སྐབས་སུ། ཁོས་པ་གང་གི་ཚུགས་ལ་བྱེད། ཡར་ཁྱུངས་གཞེར་མ་
 གཞུང་གི་ཚུགས་སུ་ཨང་ཉན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆོར་གསེབ་ཆོས་སྒྲོང་ཆོངས་པ་དྲུང་བོད་
 གྱིས། འཕྱོང་རྒྱས་གསེར་གྱི་རྩོམ་དེ། བཟུང་རྒྱའི་ཕྱས་བརྒྱན་ནས། རང་ཆོན་གྱིས་མཛོས་པ་གིན་ཏུ་
 ལེགས། གསེར་ལས་མདོག་བཟང་གཞན་མ་མཆིས། རྩོམ་ཆེའི་མིང་དང་མཚུངས་ན་ལེགས། ཞེས་པའི་
 ལུང་བརྟན་གྲགས་རེ་ཆེ་བྱུང་འདུག་པར་གཞིགས་དྲུང་པ་ཆེ་བས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལྷུ་ལྷུའི་ཡིན་འདྲ་
 ཞེས་ཅལ་ཅོལ་དུ་བརྒྱགས་པས། ཁྱི་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ལབ་རིགས་དང་སྟག་པོ་ཁད་
 ཉེ་སར་སྤེལ་ལྷགས་གྱིས་རྒྱུང་ཁར་བཟུང་ན་ལག་པ་མི་ལག་པ་སྟགས་དྲུང་ཆེན་ཀྱན་ཆོས་པར་བཀའ་
 གོས་གནད་པའི་སྐབས་གཞིས་ཀ་ཙེ་ནས་མི་སྣ་གྲོ་བུར་དུ་ཡོང་བའི་ཡུམ་གས་རྣམས་འབྲལ་དུ་གཙང་ལ་
 གོག་གསུང་བ་ཐུགས་སྒོར་མ་(༡༦ན)གོར་བའི་སྐྱ་དཀར་ཙེར་ཞུ་བར་བཀྲས་གཤོངས་པ་གནད་བས་
 ཡར་འཕྲོག་ཞབས་དྲུང་གིས་བང་ཆེན་རྟ་བཤད་གྱིས་བཏང་བའི་ཁོང་ཡུམ་གས་འདི་ག་ནས་ཁག་ཐེག་
 བས་སྐྱ་དཀར་ཙེར་བཞུགས་ཆོག་པ་དགོས་རྒྱུ་ཞུས་པ་ལྷ་ར་དགོངས་པ་ཁོལ་ཏེ་བརྟུག་ཅིག་པ་ར་མར་
 ཡར་འཕྲོག་ལ་བསྒྲིལ།

ལོ་འདི་རང་ལོ་བཞི་པར་སྤེབས་པ་ལྷགས་སྤེལ་གྱི་ལོ་མཇུག་ཡིན། འདི་ཡན་གཞན་གྱི་དག་
 རྒྱུས་ལས་རང་ཉིད་གྱིས་ངས་པ་མི་འདུག། འདི་རྩོན་ཆད་རང་གི་དྲན་པའི་ལུལ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་

སྟེ་ལོ་ཐུང་གཉིས་ཅམ་གྱི་བར་ཁལ་ངོ་རྒྱམས་ཀྱི་འཕྱོན་བཞུགས་དང་བསྐྱེད་སྤྱོད་དཀར་ཅེ་དང་སྟག་ལུང་
 མོགས་སུ་བསྐྱད། ཁང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེན་ལྷག་ཁུང་ན་ཡོད་པ་ལྷ་ལུང་འཕྱུལ་ལག་ཅན་དེ་མིན་ཡང་ཡ་
 རབས་བཟང་སྟེང་གིས་རྒྱལ་བུ་གཉིས་དང་ཁུང་མེད་ལྷ་ལུང་བདག་རྒྱུན་ལས། སྟེང་ན་ནམ་མཁའ་བྱ་
 འཁོར། སྟག་ན་མཚན་གྱི་བྱ་འཕྲོས་ཟེར་བའི་དུས་རན་གྱི་རྒྱམ་ཐར་ཡེ་མི་མཛད། དགེས་སྟོན་ལུང་བཞེས་
 མོགས་བཞུགས་གྲལ་ལ་རྒྱལ་བུ་སྐྱེ་མཆོད་གཉིས་དང་གདན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱན་གཞོན་གོ་རིམ་སྤར་
 གྲོལ་གང་ཡོད་མཛད་པས་ངོ་མི་གཞོང་ཞིང་ཕྱགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མ་གོ་བས་སྟེང་དུ་ཆོར་བ་བྱུང་།
 རང་རེ་ལ་བློ་དཀར་པའི་བསམ་ཡོད་རྒྱམས་ལྷེ་མིད་གཅོད་པས་སྟེ་ཕྱོད་ཐོང་མ་དང་ཁོང་རང་གི་སྐྱེ་ཁང་
 ཡར་རྒྱབ་པས་གཙོས་སྟེ་དཔོན་པོ་ཡེ་ཆེར་ལ་མཐའ་རན་མཛད་པས་ཕྱགས་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཞེས་སྟོན་འབྲེགས་
 བར་བྱས་འདུག ཁྱོན་མཚོ་མོ་རྩོད་གཞིས་ཆོར་ཡེ་བས་ཀྱིན་འདུག་གྱང་རྒྱུད་རིང་ནས་མཐོང་བ་ལས་
 ཆོད་དུ་མཛལ་བ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ལྷུ་པ་མ་བྱུང་བའི་རང་དུ་སོང་།

དེ་སྐབས་བྱུང་མཐས་རྒྱུད་མ་བསྐྱད་པ་གྲུག་པ་དང་མི་གྲས་པའི་ཐ་སྟོན་གང་ཡང་མེད། ཕྱགས་
 དཀར་བས་རྒྱུན་དུ་ཐོག་ལྷ་གསོལ་བ་དང་མཆོད་གནས་འདུས་(༡༥)བསྐྱར་གསོ་བཏང་བའི་ཆོག་དམ་
 དུམ་སྟོ་ལ་ཟེན་པ་འདོན་ཞིང་ཟས་ལྷག་ལ་གཏོར་མའི་དབྱིབས་བཟོས་ནས་རྩ་བརྩུང་བ་མོགས་ལད་མོ་
 བོད་པ་ཞིག་ཡོད། འཇིག་རྟེན་བྱ་གཞག་གི་གནས་རྒྱལ་གཞན་ལས་མཚན་ཉིད་པ་སྟགས་པོན་གྱི་སྟེང་
 རྒྱལ་དང་ལྷ་འདྲའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་བ་ཉན་པ་ལ་སྟོན་ཞིང་ཁུང་བར་རྩོག་མོགས་རྒྱགར་གྱི་སྟེང་ཆ་ལ་དགའ་
 བ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་དབགས་ན་རྟོག་གེ་བ་རྒྱན་པོའམ། སྟགས་ནག་གམ། གཞེར་དང་གྲུ་ཅི་
 འཚོལ་བའི་ཨ་ཅ་ར་སྟོགས་འབྲམ་ཞིག་ནས་འཕྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་འདྲ། ལྷགས་མོ་བྱའི་ནང་
 དུ་ལྷ་བཙུན་སྟོན་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་གྲུ་རུ་རུང་ཐའི་རི་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རྟོར་མོག་གི་
 དམག་སྟེང་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་པ་དང་གཅོད་པའི་དབྱང་ཆེན་ལྷ་ས་རྒྱུད་ཐང་སྐད་དུ་གཞུགས་སྐྱད་པའི་བར་
 བར་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོའི་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དགའ་ལྷན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་
 རྒྱལ་ཁྱིམས་ཆོས་འཕེལ། སྟེང་སྟེང་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། སྟག་ལུང་

ཞབས་བྱུང་ཁྱད་པོན་གྱི་རྒྱ་ཚབ་དང་བཅས་འཛོམ་ཐོག་མཁུན་ཆིངས་མཛད་ནས་བཀའ་བྲུང་།

དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དུ་ཆོས་ལོར་ལྷ་སམ་གཙོས་རྣམས་ཀྱི་ས་རིམ་རྣམས་གསར་ཆོད་ མེར་
འབས་གྱི་མཆོད་གཞིས་རྣམས་རྒྱོན་འཇགས། དབུས་གཙང་གི་དགེ་ལུགས་གྱི་ཆོས་ལྷེ་བྱུང་མཐའ་
བརྒྱར་བ་དང་ས་རིམ་ཤོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་པ་བཅས་རྒྱ་རྒྱུག །ལྷེ་པ་རྒྱུད་ཤོད་པར་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚབ་ཏུ་
འཕན་ལུལ་མཁར་ཆེ་དང་བཅས་བཀག་པོ་ཚགས་སུ་རྒྱུད། ཞལ་ངོ་བོ་མོད་ནམས་རབ་བརྟན་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་དུ་གཞི་ཐབ་ནས་བཞུགས། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་རྒྱེ་ངོས་འཛོམ་ལ་
བྱགས་རིང་ཡང་ཐག་ཆོད་གྱི་རྒྱོ་གསལ་མ་དོད་དེའི་རྒྱ་(༡༧)མཚན་འཕྲོད་རྒྱས་ཡར་ཁྱུངས་སུ་
གཏོགས་ཀྱང་གསེར་མ་གཞུང་དུ་མི་གཏོགས་པས་བསམ་ཡས་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོས་ཡར་ཁྱུངས་གསེར་
མ་གཞུང་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེད་དང་ལོ་ཆོད་མཉམ་པའི་ཡར་ཁྱུངས་ཆོས་རྒྱལ་པོ་བྱང་པའི་ལྷེ་
པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡིན་པ་འདྲ་ཟེར། གད་ཁ་སའི་ལགས་ལགས་ཨ་རྒྱལ་གྱིས་ངའི་ཕ་གཞོན་པ་
འདིར་མངའ་དུ་ཆགས་གདོད་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཐེབས་ནས་གནས་ཆར་གཡར་པོ་
ཐོང་གསུངས་པས་མཚོན་པའི་རྒྱུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཡར་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཚོག་ཆོས་འཕེལ་ལོགས་མང་
དག་ལ་ཞུས། ཉར་པོ་ཕྱོགས་ནས་མི་ཚང་ཞིག་གི་པས་རང་གི་བྱག་གུ་ལ་ངོས་འཛོམ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་མང་པོ་བྱུང་ཞེས་ལབས་པར་བརྟན། དེ་རྒྱུབས་དགེ་ལུགས་གྱི་བླ་མའི་བགྲོས་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་
པོའི་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱུད་ཞབས་བྱུང་དགོན་མཚོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཡིན་པས་ཅི་འགའ་
གྱི་བཀའ་གྲིས་གནང་པའི་ངོས་དཔོན་རྒྱུབ་གཉིས་གྱིས་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཐེབས་ཐོབ་འཇམ་དཔལ་རྩོམ་རྩེའི་
བྱང་དུ། ཟན་རིལ་བརྒྱུལ་བ་དེད་ལ་བབས་པས་བྱགས་ཐག་བཅད། ངོས་འཛོམ་དང་བདག་བྱས་ཆོག་པ་
དགོས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཞུ་བར་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནས་ཆ་བ་དགའ་བརྒྱ་སངས་རྒྱས་ཤེས་རབ། ལྷ་
བཙུན་གྱི་མི་རྣམས་ཁིལ་ཐའི་མི། ཉར་ཐའི་ཐའི་མི་རྣམས་ཅོ་ཆོས་རྩོད་པ་དར་རྒྱས་རྣམས་རྩོད་བདའ་
མཛད།

ཡར་ལམ་དགའ་བརྒྱ་བས་སྒྲ་དགར་ཆེར་རྒྱ་མཚན་ལུལ་བར་གཙང་ནས་གང་གསུང་ལས་དེད་

ཆོས་ཐག་མི་ཆོད་ཚུལ་གྱི་ལན་བྱུང་བར་དཀའ་བཅུ་བས་དེས་ན་འདི་སྐོར་གྱི་ཐག་ཆོད་མ་བྱུང་རིང་ཚུལ་
བྱུང་འདི་ལ་ཆས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཡང་ཁྱེད་རང་དཔོན་གཡོག་ལ་འབྲི་ཁྱེད་པས། ཞབས་བྱུང་དེ་ཉིད་གཡོ་
ཅན་(༡༧བ)དྲག་བརྒྱའི་འཁྲོག་ཆོག་གསུང་མཁན་མིན་པར་རང་བློ་བཟང་པོ་མི་ལ་བཀལ་པའི་ཐབས་
སྐོར་དང་རང་གི་ཆ་པོ་ཡིན་པས་གཅེས་སྒྲུས་ལོས་བྱེད་ཀྱང་མིས་མིའི་སྒྲག་ཁག་ག་ལ་ཐེག་འདི་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྷས་ངན་དང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་མི་དགོས་གསུངས་པར་དཀའ་བཅུ་བས་ཆོག་ཅུ་བཟུང་
པའི་རྒྱས་སྒར་མངའ་ཞབས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱ་སྒྲེའི་རིགས་ཆེ་ཁ་ལ་ཡང་བྱ་ཆས་མང་ཙམ་ལྟེ་པར་འབྱུང་
དགོས་པའི་ཆོད་ན་དང་ཞལ་དོའི་གྲས་སྒྲུབ་ཡོད་རླང་དར་ཁ་གང་གི་འགྲོས་སྒྲོའང་བྱུང་མ་སོང་དགའ་ལྡན་
ཙོ་བྱང་པའི་དྲུང་འཁོར་སྐོད་ནས་སྒྲུབ་ཕྱིར་བྱས་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་ཡིན། མི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་དུ་རྒྱ་
མཆན་སྤུལ་བར་ལྟེ་མྱིད་ཀྱིས་བསྟན་སྒྲོའང་དབང་པོ་ནི་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲག་ཙམ་ལས་མི་འགྲོ་བས་སྒྲུབ་བང་
ཆེ་བ་མེད་སྟེང་། བྱང་སྒྲོན་མགོན་གཉེར་བོད་གོང་བ་དང་ཕྱི་སྒྲོན་སྒྲུང་ཟུག་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་སྒྲུབས་ཡིན་
འདུག་པས་མི་སྒྲ་རྣམས་ཁམས་སྐོར་ཁྱེད་གཤིས་མགོ་སྐོར་སྒྲུབ་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་
ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱོན་པ་མི་འགའ་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲུ་ཆོགས་ལ་བས། ཁྱེད་པར་ཟུག་པོ་ནས་ལྷ་བས་བཀྲ་གིས་
ལྷན་པོ་འདི་འཆད་ཉན་འཕེལ་བ་དང་སྐྱ་སྒྲེ་སྒྲུ་མའི་གདན་ས་ཡང་ཡིན་གཙུག་སྒྲུང་འབྱུང་བ་སྐོག་སྒྲུ་
མ་ཡང་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འཆོལ་བ་མཛད་ཕྱིན་ཐུགས་གཉེར་མཆོར་བར་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོར་
བཞུགས་པ་འགའ། གསོལ་ཆས་ཀྱང་གཞུང་གིས་གནང་བས་དབུས་ནས་འདྲེན་པའི་ཐུགས་རྩིས་མི་
དགོས་ཐོག་མར་ཐབས་སྒྲུབས་རིན་ཆེན་རྒྱན་སྒྲོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བས་མཆོན་པའི་སྒྲུར་པ་ཡལ་སྐྱས་ཐབས་
དུས་འདྲུ་པའི་གཞོས་སྒྲུ་འབྱུང་ཟེར་པའི་ཁ་གྲོས་བཤེར་བར་དཀའ་བཅུ་བས་བཞུགས་ས་དང་ཐུགས་
གཉེར་མཛད་ས་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱིས་འབྲས་པ་ཡོད་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་དགོས་ལ་གདན་དྲངས་ཆོག་
དེད་དགོ་ལུགས་པ་ཆོར་བོད་པའི་མི་ཆེན་གྱི་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆའི་བསྐྱུ་བས་སྒྲུར་ཡང་མི་ཆོ་མ་སོང་ད་དྲུང་
མི་འགྲོ་ཟེར་བ་བྱས་པས་ལ་རོལ་པོ་ལཔ་པའི་ལྟེ་ཆད། དུས་གཙོས་པའི་སོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉ་ནག་གི་
མདར་གཙང་པོ་ལ་རབས་བཅག་པས་རྟེད་ཅིང་དོན་འདི་མ་སྒྲིན་ན་སོག་པོ་གར་ཡོང་ཆ་མི་ཐིངས་པའི་

འབྲུལ་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ཁྱེད་པམ་དཔོན་ཤོན་ཅུ་མཚན་འབྲུལ་ཕྱགས་སྤང་མེད་པ་འདྲ་ཞིག་ལ་གདིང་
མཐའ་དཔག་གི་འཛིགས་པས་ཕྱགས་སྤོ་འཕྱོག་པོར་ལྷུང་། དེའི་དྲུག་ལུང་མར་མཚོག་གི་རྒྱལ་རྒྱའི་ཕྱག་
མཛོད་ཡངས་པ་ཅན་པ་ལུ་ལྷི་འབྱོར་པའི་མེ་མིང་དུ་འབྲུལ་བ་དང་ལྷག་པོ་སྤྲ་ཆེན་ལ་གཙུ་བད་ལེགས་པ་
ཞིག་གིས་གཙོས་པའི་རྩན་པ་ཕྱིན་ནས་ཀར་ལུགས་པའི་ས་ཤིས་ཀྱི་དོན་འགའ་ས་ཆེ་བ་རྣམས་མ་འཕྲུབ་
པར་འབྲས་སྤངས་སྤུལ་སྤྲུ་བདག་ཤེད་པའུག་ན་མི་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱེད་འབྲུལ་ཡོད་འདུག་པར། རྒྱར་བ་དང་
རྩོན་པ་པག་ཞིས་གཙང་པའི་སྤྲ་མར་ཐན་ཚུན་གོས་འགོག་ཤེས་ལྷུང་དོགས་པའི་ཆགས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་
པའི་པརུལ་ཁྱགས་འཛོན་པ་ནས་རྟག་པར་ཉུལ་སྤུལ་གཞེགས་སྤོག་གི་མེ་འཕྱར་མེས་མི་འོན་ཏེ་
འཕྱར་ཚུས་མི་འོན་ཟེར་པ་མེན་པས་འབྲས་སྤངས་སྤུལ་སྤྲུ་ལ་པག་ག་ཅུས་གཞན་འདྲ་ག་སྤངས་འདུག་
པས་ཁྱི་འཐབ་པ་རྒྱབ་པའི་ལྷ་དུ་མོད།

ལྷན་པའ་རྒྱ་མཁུ་རྒྱུན་ལྷུང་པ་ཞེས་མཁའ་མཆོན་པོ་དེས་དཀའ་པ་བཅུ་པར་འཕྲོར་རྒྱས་ཞབས་
 གུང་འདིར་འཕྲོན་མཁན་དེ་ནི་བཞེས་ཁྱུང་དང་དབུ་ཡང་པ་རྒྱས་པ་རྒྱས་མེད་པའི་གིན་ཏུ་འཚོལ་བ་ཞིག་
 འདུག་དེའི་རྒྱས་རྒྱ་མོང་ཅན་ནོར་ཉན་པར་རང་ཅི་འདྲ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཤུག་ལྷུང་པ་དང་རྒྱ་མཁུ་
 ཅོང་ཁ་པ་ལའང་རྒྱ་ལྷུ་མ་ལྷུང་། རྒྱ་ལྷུ་ལྷུག་ཁྱེད་(༡༥)ཀྱིས་གོང་མའི་ཞབས་འདྲེན་པས་ལྷན་མེད་ས་པོ་
 འག་པ་རྒྱལ་གཞུངས་གིང་ཞལ་དོར་ལན་བརྒྱར་ཡང་མཛད། དེད་འབྲས་རྒྱུངས་རྒྱ་ཡོང་ཆོག་པའི་དོན་
 མོག་ཏུ་འཕྲོལ་ནས་གཅོང་པའི་མི་རྒྱ་ལྷུ་ཁྱེད་པ་དང་ཆ་པ་དཀའ་པ་བཅུ་པ་གཉིས་རྒྱ་དཀའ་ཅེར་འཕྲོར་།
 དེད་རང་གི་གཞོགས་རྒྱ་རྒྱལ་བྱས་པའི་རྒྱམས་སྤེལ་མེར་པའི་ནང་ཟན་འོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྩ་
 བཟུང་རང་གིས་རྩ་བ་དང་ཞིང་གཏོར་མ་གཏོར་བ་སོགས་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པའི་ཅིད་མོད་དེ་བྱས་པས་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་བརྒྱད་གསོད་དང་གཏོར་རྒྱག་མཛད་པའི་
 བག་ཆགས་ཡིན་ཞེས་ལའག་པར་སྒྲུང་། ཅིད་མོད་དེ་འདྲ་བྱེད་མཁན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལྷུ་ཡིན་ན་གིན་ཏུ་
 འབེལ་བ་ཡོད་པ་འདུག། དཀའ་པ་བཅུ་པས་རྒྱ་འདྲ་དང་བྱག་སྤེད་སོགས་བསྟན་བྱུང་བ་དོས་ཟེན་པའི་མ་
 རྒྱད་ནི་མ་ལྷུང་རྒྱུ་མོན་ནས་དོས་འཛིན་གིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་ཞིང་རྟིང་མ་སྤོབ་གཉེར་བྱེད་

སྐབས་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཐག་མ་བྱས་ན་དེ་སྐབས་ངོས་འཛིན་ནི་མ་བྱུང་ཞེས་ཞེ་མ་བཤགས་ཟེར་གྱིན་ཡོད།

དགའ་ལྗན་པོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་པམ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེར་གཙུག་ལུང་ལུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་།

རྒྱ་པོ་ཁྱིའི་ལོ་གཙང་སྟོང་བཟླ་གིས་ལྷན་པོ་ནས་དཔོན་སྒྲོབ་པམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པས་པ་དང་
ཚྭ་གས་མཐུན་དུ་དགའ་ལྗན་པོ་བྱང་གི་མི་སྣ་ར་ཆ་བ་དགའ་བཅུ། ལྷ་གུང་པའི་མི་སྣ་མདུན་གྲོང་ཨ་པོ།
གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དྲུང་གི་མི་སྣ་དཔོན་པོ་བཟླས་བཟང་། ལྷ་བཙུན་གྱི་མི་སྣ་རྩམ་སྒྲིགས་འབྱོར། དེ་ཉིན་
སྣ་དགར་རྩེའི་དྲུང་འཁོར་རྒྱམས་གྱིས་བྱ་ར་བྱེད་ཅིང་བཟླ་གིས་ལྷན་པོའི་པམ་ཆེན་དེ་དྲུང་འབྱོར་མ་
བྱུང་ཞེས་ལབས་པ་ན་ལུག་དུ་བཞག་དཔོན་སྒྲོབ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པས་བྱང་བ་དང་བྱིས་པའི་ཉམས་གྱིས་ཁ་
མ་རྒྱགས་པར་པམ་ཆེན་འགོར་བ་ཨ་ཟེར་བ་ཞིག་ཁ་ནས་ཐལ་སོང་། (༡༩ན)བར་དེར་འཁོད་རྒྱམས་སྒྲི་
བ་དྲན་པའི་ངོས་འཛིན་ལ་མེད་པས་པ་འགོར་ཟེར་བ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་འདུག ཁ་རང་འགོ་རྒྱུའི་རུབ་མོ་མ་མ་
དང་ཞལ་ཏ་མ་སྒྲོལ་མ་དཔལ་ལྷ་གསུམ་གྱིས་ལུས་མ་བྱས་ན་བཙུན་པ་ཆོ་ལ་གྱིབ་ཡོང་ཟེར་ལུས་རིལ་པོ་
བཟླས། ཁོང་གསུམ་ནི་མིག་མཆི་མས་གང་ནས་ལབ་རྒྱ་མི་སྣང་། ཞལ་ཏ་མ་གསར་པ་འདྲས་ཁྱེད་
དགོན་པར་བྱོན་པའི་ཆོས་མཛད་རྒྱ་ཡིན་འདུག ཆོས་པ་འདྲ་དགའ་ལུབ་བསྟེན་དགོས་པས་དགའ་ལས་
ཆེན་པོ་ཡོང་དེད་འཛིག་རྟེན་པའི་རིགས་ཆོ་སྦྱིད་ཟེར། རང་ངོས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་བདེ་སྟག་གཉིས་ཀ་མ་
བྱུང་བས་ལྷེ་པའི་དྲུང་འཁོར་འདྲས་སྐམ་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་སྒྲིང་། འབྲལ་དུ་བཙུན་པ་བྱེད་དགོས་
སྐབས་ལུབ་སྒྲོང་གོང་རྒྱ་སྒྲིགས་ལུས་ཆས་དག་ལུལ་རྒྱམས་བཞག་ནང་ལུ་ག་ཆ་རུ་དང་གྱི་རྒྱ་རས་ལྷང་
གས་བྱས་པའི་རྟོར་རྒྱག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་གྱོན་ནས་ཡོང་བས་ལྷེ་དཔོན་གྱི་ལུ་མི་འདྲ་བ་འདུག་སྐམ་པ་
ཡོང་བ་ཡོད། ཡོང་ཁར་ཞབས་དྲུང་མ་ཆེན་གྱིས་འབྲས་སྦྲངས་དགོན་པ་སྦྱིད་ཅིང་གོ་ས་མཐོན་པོ་ཡིན་
པས་ལེགས་པོ་ཡོད་ཡོན་ཏན་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་བྱ་མཛད། ཁྱི་ལྷ་མ་དེ་ནི་ལུགས་སྒྲི་

ནས་གསུང་འཕྲོས་གནང་ཀླུ་མི་འདུག། བོན་ཉིན་མི་མང་པའི་འདུ་ཡོང་གིས་གཡངས་པས་ཉམས་སྦྱང་
མ་བྱུང་སང་དེ་མ་མ་དང་རྒྱན་པར་ལྷན་དུ་བསྟེན་པའི་སྒྲོལ་གྱིས་བྲན་ཏེ་དུས་པས་མདུན་གྲོང་ཨ་པོས་དྲ་
ཐོག་ནས་འཆམ་དང་དབྱངས་སོགས་ཅེད་མོ་མང་པོ་བྱས། དཀའ་བཅུ་བས་མ་མ་འཕྲོད་པར་བཏང་བ་
ཡང་སྒྲེབས་བྱུང་བས་དེད་གྱིས་ད་ཆ་འཆམ་བྱེད་མི་དགོས་པར་འདུག་ལབས་པར་མདུན་གྲོང་ཨ་པོས་
མགོ་སྒྲོར་བཏང་བ་མཁུན་ལུགས་གྱིས་སྤགས་(༡༧བ)སྒྲུག་པོ་ཞིག་ཡོང་འདུག་ཟེ། དེ་ནས་ཆ་བ་
དཀའ་བཅུ་བས་སང་ཕུག་དབང་ལྷ་མི་མང་པོ་ཡོང་བས་གནང་ལུགས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཞེས་
བསྐུལ་བས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིད་ལ་བཞག། སྦྱིད་སྦྱང་སྟེ་ཐང་དུ་སྒྲེབས་ཐོག་ཕུག་མཛོད་ཞལ་ངོ་བོ་མོད་
ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་དབུ་མཛད་སེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོལ་དཔོན་གྱི་རིགས་སྦྱིན་བདག་སོགས་བྲག་རི་མ་
རྣམས་བསྐྱུ་བར་བཀྲ་ཤིས་ཁ་བཏགས་ཀྱི་མཛལ་དར་དང་བཅས་བྱུང་བ་དང་ཡང་།

རྟོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཉེར་ལཱའི་ཉིན་གངས་ཅན་འཛིན་མའི་རྒྱན་གཅིག་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་
འབྲས་སྤངས་སུ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྒྲོང་དང་སྒྲེ་པོའི་ཁྲོམ་ཆེ་བར་འདུག་པའི་དབུས་སུ་སྒྲུལ་
པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡང་མའི་ཁོག་དུ་བརྒྱུམས་ཏེ་ཐེབས་པ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་པའི་ངོས་ཐོག་
མར་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་གཟིམས་རྒྱུང་མངོན་དགར་སྒྲེབས། ལྷ་མ་གྲ་རིགས་སྒྲུ་སེར་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་
ལྷ་མི་མང་དུ་བྱུང་བར་རིམ་པར་བྱེད་སྐྱས་མིག་ཡངས་ཏེ་སོག་བན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་མགོར་ལག་པ་
མ་བཞག་པར་ཅུང་ཟད་ལུས་པས་ཁོང་བ་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕུགས་ལ་པོག་ནས་ཕུག་འབུལ་མ་
འགྲུབ་པའི་སྐར་ཡོད་འདུག་པས་དོགས་པ་ཟོས་ཏེ་བྱིན་རྒྱབས་མ་ལུས་པར་གདོང་ལ་གཟུན་བཀའ་སེ་
བ་བྱས་ནས་བྱིར་ལོག་སེར་ཅི་སྒྲུག་དུ་མགོན་གཉེར་རྒྱ་ཡགས་པ། དུམས་གྲིང་རབ་འབྱམས་པ། ལྷག་
ལུ་དཔོན་པོ་དམ་ཆོས་སོགས་ལ་བཤད་པས་ཡིད་ཆོས་ཆེས་བྱས་སྦྱང་། རང་ངོས་ནས་དགེ་འདུན་རྒྱ་
མཚོར་མ་ཟད་དེ་ཉིན་ངོ་ཤེས་པའི་མི་མི་འདུག། སྦྱིད་ཤོད་ཞབས་བྱུང་ཡིད་བཞིན་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་ལྷ་བ་
དང་སྒྲུགས་ང་ཐོག་གོད་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་ཞེས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དུ་རེ་བ་ལ་སྟེ་དཔོན་འདྲ་མོ་འདི་སྐྱ་
(༡༠ན)ཡིན་སྐྱམ་པ་ལས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དང་མཆོངས་པས་སྒྲེ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལལ་ཆེར་མོ་སྟོན་

ཕག་མགོ་བའི་མངོན་ཤེས་སུ་འགོ་ཡིན་ཡོད་པར་གདའ།

རྟོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཕྱོགས་ཕྱི་མའི་རྒྱལ་པ་དང་པོའི་ཉིན་ལྷག་པ་ལྷ་མཆོམས་ཀྱི་འབྲུབ་སྐྱོར་
 ཐོག་གཟིམས་རྒྱུར་མངོན་དགའ་པར་ཆེན་པོ་ཆེ་སྟོབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་པའི་ཞལ་སྟེན་ནས་ཀྱི་
 བྱང་དུ་སྒྲུ་ལུང་ལུལ། མིང་སྟོབ་བཟང་རྒྱ་མཆོར་བསྐྱུལ། ཆོས་རྗེ་དེ་དུ་བས་ཕྱགས་སྟེན་གྱི་འབྲུབ་པོ་འདུག་ལྷས་
 མོང་བར་བཀའ་ལས་གིན་ཏུ་རང་ནས་སྒྲུན་ནག་རྟིག་ལ་ཁད་ཅམ་མཆིས་གནང་རྗེས་མོར་འབྱུང་དྲགས་
 ལུན་ལུ་བྱས་ཆེ་དཀའ་བརྟུ་བས་དེ་གའི་ལུང་འདྲེན་ཕྱེད་པ་ཞིག་ཡོད། དགོ་ལུགས་འཇིག་ཕྱིར་བརྟུ་
 གསུམ་མའི་དབང། ཆོད་བར་དང་རྟེན་མགིན་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་བསྐྱུལ་བ་རྗེས་སུ་རྒྱ་པོ་འདྲ་དང་འཕྲོས་
 པ་ལྷུང་བར་ཆེ་དབང་དེ་ལ་ལྷ་ལྷ་འདུག་ཟེར་བ་འཇམ་ལུགས་སུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན་པར་མངོན། རྟ་
 མགིན་ནི་ལུགས་གང་ཡིན་ཤེས་མ་ལྟར།

གང་ཁ་མའི་ནང་མོ་དྲོ་ལྷག་གྱུར་སྒྲར་རབ་འབྱམས་པ་ལུགས་སྟེན་སྟོགས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱ་
 བསྐྱེད་ནམས་དགོ་ལུགས་དཔལ་བཟང་གི་སྐྱ་སྐྱོར་དྲིལ་བསྐྱགས་པ་ལྷར་དེ་ཉིན་ཕྱོག་ཕྱུང་། གཙུག་ལྷན་
 བོ་དེའི་རྩོན་ནས་སུལ་ལྱུང་བ་འདྲ། ལྷག་ལུང་ཁྱི་གདན་རྒྱར་ཀྱིས་འབྲས་སྐྱུངས་སུ་སྐྱེད་བས་པའི་ལུགས་
 རྩ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་ཞབས་བྱར་མ་ཆེན་ནས་བཀའ་ཤོག་ཆོག་བཅད་འཛེབས་པ་བྱག་ཤིས་སུ་བསྐྱུལ།
 ཉི་མ་ཁ་གསུམ་ཀྱི་བར་རྩོད་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡིག་ལྷ་ཁང་མའི་ལུང་ཞིག་གནང་བྱུང་། ཆིང་གིས་གནམ་ཀྱི་
 གཏུང་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་བདག་ལྷ་བཙུན་རྒྱུང་བ་ལྷན་པར་ཕྱོན་ཞིང་ཞག་གཅིག་ལུང་བྱ་མའི་སྐྱ་
 (༡༠བ)ཞབས་སུ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་གར་གཟིམས། དཔོན་སྟོབ་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱ་ཆོགས་མ་བཤིག་པར་
 སྐྱེས་མ་ཡོག་གིས་བཞུགས་མོང། རེད་ནི་ལོ་གཞིན་པས་རྒྱན་དུ་གང་ཕྱེད་ལྷར་ཉལ། རྩོད་རྗེ་བྱག་ཞབས་
 བྱང་དཔོན་པོ་ཆེ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པའི་ཕྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་ཀྱི་རྟེན་འབྱོར། དཔོན་
 སྟོབ་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཐོགས། རྒྱན་ཀྱི་རྒྱ་པོ་དང་དགོ་རྒྱན་རྒྱགས་པར་གྲོགས་པོ་ནང་པའི་དགོ་སྟོང་
 དག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ཞལ་ངོས་འབོད་པར་མཛད་པ་ཁོང་པ་སྐྱ་རིང་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོམ་པ་སྟོགས་
 བས་བག་ཐེབས་པར་བྱུང་། མ་མ་ཡང་ཞག་བརྟུ་སྟོར་ཞིག་གི་བར་ལུང་སྐྱུང་ཁང་དུ་བཞག་ཉིན་སྐྱར་

གྱིས་ཞོགས་སུ་སྐྱུག་ཙམ་རེ་ཡོང་བར་ལྷུས་ཐིངས་བྱུང་གཤིས་རྒྱུ་དང་བདེ་ལ་བྱས། འགྲོ་ཁར་དཀའ་བཅུ་བ་
དང་དགོ་སྒྲོང་གཉིས་ལ་ད་ཆ་ཐུགས་བག་ཐེབས་འདུག་པས་བཞུགས་མ་རྒྱུགས་པ་ཡོང་མདོག་མ་ཁ་སྐྱ་
ན་ལ་དཔག་པའི་བཞེས་ཁྲུང་ལ་དཀྱིས་ཤིང་ཆང་རྒྱགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ཐུགས་བཅག་གནང་དགོས་
ཟེར་བ་ལ་བས་སོང་ཡང་དགོན་པར་ཆང་འཐུང་རྒྱ་མི་ཡོང་ཟེར་བ་ཐོས་པར་སྒོ་ཐག་ཆོད་གཤིས་ཉམས་
སྤང་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་།

སྦྱིད་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་བྱུང་ཨ་དཔལ་རྩེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་དམ་ཚིག་ཉམས་སྦྱས་སུ་མ་ཟད། ཞལ་
ངོ་བོ་སོད་ནམས་རབ་བརྟན་ལ་རང་གི་གཡོག་རིས་སུ་གཏོགས་པ་རྒྱང་མཐིལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བར་འཕར་
སྒྲུལ་པའི་ཆགས་སྤང་གི་གཞོད་པ་ཅི་འཁྱོལ་དང་ལྷག་ཏུ་གཙང་པའི་ཡུང་གན་བ་ལ་མན་ལ་མི་རྒྱག་པ་
ཞིག་མ་བྱུང་ན་པོད་དུ་བསྐྱང་གཞན་འདྲ་ཞེས་ཞལ་ནས་ཀྱང་འདོན་ཞིང་དོན་དུ་ཡང་ཐུག་ཐོག་ལ་བཀལ་
བའི་སོག་པོ་ལོག་ན་རྒྱུང་གཞིས་རྒྱམས་བསྐྱར་ཏེ་འཕྱོན་ཅིས་དང་ཞེ་ཐུགས་ (༡༧)སུ་དགོ་སྒྲོགས་
དང་གཙང་པ་ལུགས་ལེགས་བྱུང་ན་ཁོང་རང་གིས་ཤོགས་མི་ཐོན་དེ་གཉིས་ལུགས་མ་ལེགས་ན་སྤྱར་
ཡང་སོག་དམག་འདྲེན་ཐུབ་སྒྲུལ་པའི་རེད་ཆོས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ན་གཙང་པ་དང་འགས་འགྲོ་བ་གཞིར་
བཅས་ཀྱིས་བདེ་སྦྱིད་ཡུང་ལ་རེ་བའི་རྣམ་པས། ལྷ་བཅུན་ལ་ད་ལམ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཐུབ་ན་
གཙོ་ཆེར་དཔོན་པོ་ཁོ་ལོ་ཆེ་མཉེས་པ་དང་དེ་ནས་སོག་པོ་ཆོ་ཆེན་དུག་ལ་ངོ་སོ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་ངན་
བསྐྱབ་བྱས་པ་བསྟན་པ་བཟང་བས་མ་དགོངས་པར་བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་ལྷ་བཅུན་དང་གྲུ་རུ་རྒྱུང་ཐའི་
ཇི་སྐྱ་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་ཁར་འབྲལ་དུ་ཡོང་དགོས་རྒྱུ་ལ་ནན་ལྟོག་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བར་ཞལ་ངོ་དང་
དཀའ་བཅུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོན་སུལ་ཀྱང་མཚོད་ཡོན་ནང་ཉམས་ཀྱིས་འཇུག་སྤངས་མ་གཏོགས་
དོན་མ་མཐོང་། རང་ངོས་ནི་ས་ཐག་རིང་བ་དང་ན་ཆོད་སྤུས་པ་སོགས་ནས་འཆི་བར་འགྲོ་རྒྱུ་ཉམས་
ཙམ་ཤར་ཏེ་རྒྱ་མཚོན་བྱུང་རེས་ཀྱིས་མཆི་མ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་ཀྱང་ཐའི་ཇི་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་ངོ་དང་
དཀའ་བཅུ་བས་བཟོད་པ་ཡིན་ཞེས་བདེན་པར་མ་བཟུང་།

དཔོན་སྒྲོབ་བརྟེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ནན་ཆེ་བར་ཐེབས་ནས་སོག་པོ་འདི་སྤྱ་མར་འཛོག་ཆེ་

བསམ་ཤོགས་ཆེ་བ་ཡོང་རིགས་སུ་འདུག་གྱང་ལྷེ་པ་ཨ་དཔལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་སོང་བས་མ་ཐིང་ཐེ་ཆོར་
 བསྐྱེད་ལྷོན་མེད་པའི་དུ་ཆ་དཔོན་པོ་རྣམས་ནན་ཆེས་པའི་གཤིས་པར་ཁམས་བརྒྱན་དེ་ཐེབས་ན་འོ་མི་
 བརྒྱལ་བ་ཡོང་། རྒྱལ་མེདོག་ཐང་བར་དེད་རང་ཡང་གདན་འདྲེན་ལ་འགོ་ཐེབས་པ་རྒྱལ་ལྷེ་དགོན་ཁར་
 ལ་ཅུས་བཞེས་གནང་བའི་བཞེད་པ་ཞལ་ངོས་མཁུན་ཏེ་དགོངས་སྤྱོད་ལོན་པའི་ཤིན་ཏུ་མི་དཔེས་པ་
 བྱུང་འདུག། ཞི་བའི་སྒྲོན་མ་མཁུན་ན་དཔུང་ཤེད་(༡༡)ཀྱིས་ཁྱེད་པའི་མདངས་ཤིག་བྱུང་བར་བརྟེན་
 དཀའ་བརྒྱ་བས་བདེ་ཆེན་ཅེར་ཕྱིན། སྐར་ཆེན་ནས་ལ་ཨ་རི་སྒོར་ཕྱིན་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མོལ་བ་
 བཞིན་གཙང་དུ་བར་ཆེན་བཏང་བ་དོན་སྤྲིན་གྱིས་དོད་མ་ལ་ཐོར་སྐར་བ་བརྟན་འཛིན་རྒྱུ་བདེ་བ་
 གནང་འདུག། །ག་ཆར་ཆོས་འཕོར་གྱིང་བ་བར་སྐབས་སུ་འཕོར་བ་ཞལ་ངོས་བརྟེན་ཁལ་སྤུམ་ཅུ་ཙམ་
 དང་བཙས་བརྟན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་ཉོར་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཉེར་བཞི་ལ་བཟང་གྲོང་རབ་འབྲུམ་པ་བསྒྲོས་
 དེའི་སང་རྒྱུ་བའམ་སྤངས་ནས་བཏེག་པའི་རི་སྒོར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་འཕྲོས་དགོས་བྱུང་བ་ནམ་
 ལངས་ལ་སྤྱེ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྐར་དུ་འཕྲོར་ཞལ་རྒྱ་ནས་ཀྱིས་ལས་ཀ་འདི་འདྲ་བྱེད་དོན་རྒྱུ་བ་འདུག།
 ཅིས་གྲོང་རིམ་གྱིས་གཞུང་གོ་བྱས་ཏེ་རོང་ཆད་དཀར་དུ་སྤྱོད་པས། ཡུང་འཕོ་དཔོན་པོའི་སྤྱོན་ཁང་གྱི་ལ་
 བུར་གནས་ཆར་བྱས་ཏེ་ཞག་གཉིས་ཙམ་བཟུང་ཅིང་ཆད་དཀར་རྒྱུང་ནས་གཞིས་ལན་མཛད། ལྷེ་པ་
 དཔལ་དཔོན་པ་བག་གི་དབང་ལྷག་དང་སྤོན་ཆེན་གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་སྤྱོ་
 ཐེར་གྱིས་བཟུ་བ་དང་བཙས་ཨེ་རི་སྒོ་ཆོས་རྒྱུང་དུ་འཕྲོར་དཔོན་སྤོན་ཐམས་ཅད་ནས་རྟེན་བཀྲུང་གྱི་
 རོལ་པ་དང་བྱུང་བར་དཔོན་སུ་ཨ་ལེ་དུང་པ་བད་དཀར་ཆོས་ཉིད་བཟང་མོ་གཉེན་གསུང་ཆེ་བས་བཟུང་
 བརྟུང་གོས་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ཀྱིས་བཟིང་པའི་རྟ་དང་ཐེང་གའི་གཞུགས་བརྟན་ཤིང་ལ་བཟོས་པ་སོགས་
 སྒོ་དུ་མ་ནས་བདག་སྤོན་མཛད། མཚོད་ཡོན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་གཞིར་གཙང་ལྷེ་སྤྱིད་ལྷགས་དོགས་
 རྒྱུང་བྱིར་སྤྱོ་ཆབ་ཅིག་ཞུས་པར་ལྷེད་དཔོན་ནམ་མཁའ་འབྲུག་གནང་། ཁོ་རང་ཞལ་ངོ་དང་ལྷགས་ཁ་
 ཤིན་ཏུ་འགོ་བའི་ནང་བཟན་ལྷ་ལུ་བྱས་བཟུང་སོང་ཡང་སྤྱུ་མ་དུང་(༡༩)དཀར་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁོང་
 དཔོན་སྒྲོབ་གཙང་པར་ཁ་གདུང་པའི་སྤོན་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་འབྲུག་གིས་བཙོན་རྒྱེ་བྱས་ཡི་གོ་འབྲུ་གཅིག་

ཀྱང་ལྷིང་དགོན་མ་བརྒྱད་པར་ལེན་ས་མེད་ཅིང་བཤོས་ཐོར་གྱི་རུམ་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་སྤྱི་གུས་སྤྲེག་གིན་
ཡོད་འདུག་ཟེར་བའི་གཏམ་ཆ་ཆེན་པོ་བཞེས། རི་པོ་བདེ་ཆེན་སྤྱི་སོས་ཞལ་དཔོན་མཁྱེན་རབ་བཏང་
བའི་སྤྱི་སྤྱིན་དབངས་མཐོ་བ་དང་པོད་ཐོག་སྤྱིར་སྤྱིངས་བའི་འཇགས་གནས་ཀྱི་ཐེའུ་སྤངས་འདུག་པ་
ཞལ་ངོས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚུལ་དང་བཅས་དབུས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་འཛིས། དེ་ལྷ་པན་ཡིག་ཆོས་
ཀྱི་རིགས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པས་འདི་སྐབས་གོགས་པོ་ནང་བའི་དགེ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་དཔོན་མཛད་ནས་ལྷ་
དགོང་ཉིན་དགྲུང་གི་དུས་གསུམ་ལ་འཕྱོར་གྲོག་བསྐྱབས། དུས་གསུམ་པོ་དེའི་སྤྱིགས་བཅད་མ་
གཏོགས་པལ་ཆེར་ཅེད་མོས་དུས་འདུལ། རྒྱ་གཅིག་ནས་འཕྱོར་གྲོག་ཤེས་ཙམ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ལྷག་
གི་རིང་ཐུད་ལེན་སྤྱངས་པས་གསུང་རབ་དབུ་ཆེན་གྱི་རིགས་གྲོག་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དེ་རྗེས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དཔག་ཟོར་མའི་གཏོར་ཆོག་བསྐྱང་བསྟོད་ཀྱི་ཤོག་ལྷ་ཙམ་གྱི་བར་
ཉིན་དེ་སྤྱོ་ག་རེ་གཉིས་བཟུང་། རེས་འགའ་ཅེད་མོ་དང་ཁམས་ཉོག་པས་མ་བཟུང་བ་ཡང་ཡོད། རེས་
གྱིས་ཡི་གེ་བཟུང་མ་ཐུན་ལྷ་ལྷོགས་པ་དང་བསྐྱེན་འཕྱོ་བ་རྣམས་དཔེ་ཐོག་ནས་ཁྱེད། རྒྱ་པག་གི་ལོ་
གསར་ལ་ཟེན་པ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་ཡང་མ་རུས་པའི་སྤྱོན་གྱིས་བསྟོད་པའི་འགོ་ཙམ་ལས་མ་སྤྱོད་པས། བ་
ཆོད་སྐབས་གྱིས་ཆོགས་དངོས་གཞི་ལ་མ་ཕྱིན་པ་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཕྱིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་འདྲ་
ཞེས་སྤྱོད་གཞི་བྱུང་བས་ཐོག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལྷ་བཏོན་ནས་བཟུང་ཡང་ལོ་གསར་ཁར་ཟས་གྲིབ་ལ་
བརྟེན་མཚུ་སྤངས་པས་འཕྱོ་མ་བྱུང་། གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་གྱིས་གཟིམས་ཤག་ཏུ་པོས་ནས་གཤིས་
ལེན་བཟབས། ཨ་བར་འབྲུག་ལ་གཏོན་གནོད་བྱུང་བར་པན་པེའི་བརྩུན་པའི་མིང་ཞིག་དགོས་ཚུལ་མི་
མང་ཆོགས་(༡༡བ)སར་སྤོ་བྱུང་དུ་ཟེར་བར་རྒྱ་པོ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱབ་ཡོང་མ་བྱུང་ཞིང་རང་ལ་ཡང་རྣམ་
དབྱེ་མེད་པས་ཅུང་ཟད་ཏུར་རེ་ལུས་དེ་མུས་ཆོད་ཆོད་གྱིས་སྤོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་བ་བཏགས་པ་ཨ་
ན་ཏིང་དང་མ་རྒྱུ་ཆ་ལང་མགོའི་དཔེར་མ་སོང་བའི་གོ་མ་ལོག་ཙམ་བྱུང་འདུག །ཨེ་དུགས་ཀྱི་ཐུད་མི་མང་
བར་བྱིན་སྐབས་ངང་མེ་རྟོག་འཕྱོར་བ་སོགས་བྱས། བརྩུན་གསར་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྤྱོད་སྤངས་གིང་མིང་
མང་པོ་འདོགས་པར་དཀའ་ཆོགས་གྱིས་ཤོག་ལྷ་ལ་མིང་ཡིག་བསྐྱེབས་སུ་བྱིས་རྟེ་སོ་སོར་གཏད། མིང་

བདག་སྐྱེ་བའི་མི་གྲིས་ཞལ་སྐྱེ་ནས་བྱམས་པ་བརྟན་པས་ཞབས་ལ་མགོ་པོས་གཏུག་དགོས་གསུངས་
ཏེ་བྱེད་བཅུག་མོང་བ་ཁོང་སྐྱེ་ཐོག་གི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོར་འདུག་པས་འདུལ་བའི་ཐུག་ལེན་གྱི་ཞིབ་
ཆའི་རིགས་བསྐྱེ་མཛད་པར་སྣང་། རེད་རྒྱལ་སྐྱེ་བའི་ནས་ཐོན་པའི་ཞག་གསུམ་ཐོག་གུ་རུ་
ཐའི་རི་དང་ལྗེ་བ་སྦྱིད་ཤོད་པས་གཙུག་པོར་ཉར་སོག་གི་དམག་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་འབྱོར་འདུག་ཀྱང་
འདི་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོག། །ལྟ་བུ་བརྟན་ཀྱང་ཐུགས་བད་དུངས་པའི་དགེ་སྦྱོར་བརྟན་དར་ཅན་གསེར་
བརྒྱལ་བྱེད་པར་རི་སྒོར་བཏར་བྱུང་བ་མཆོད་ཡོན་ལུགས་ལེགས་ལས་དམ་ཆོག་གིས་སེལ་ཡེ་མེད།
ཉར་སྐྱེ་བའི་ནང་དུ་སྦྱིད་ཤོད་ལ་འགོ་ཅིས་གྱི་རི་སྐོ་ནས་ཐོན་པའི་ལམ་ན་རོང་ལྟ་བུ་མཆོན་
གྱི་རྟེན་མཁར་ཡོད་ས་དེར་འོད་གསལ་ལྟ་བུ་རིགས་འཛིན་པ་ཁྲི་ཐོག་པ་སྒོ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཆོས་རྒྱལ་
དཔོན་སྟོན་རྒྱལ་སྐྱེ་བའི་ཐུག་པོར་མེད། ར་གལ་གྱི་སར་རོང་ལྟ་བུ་ཞུགས་ནས། གཡག་གི་རུ་ཅོ་དེ་
ཆག་མོང་ཡང་དུང་གི་མཆོད་པ་དེ་སྦྱིས་བྱུང་ཡང་སོགས་ལུང་བརྟན་མང་པོ་ཟེར། ཨེ་པ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་
(༡༩༩)ཡར་སྟོན་པར་དགའ་བས་སྐྱེ་རབ་པ་རོལ་ངས་རྒྱུག་རྒྱུའི་ཆོག་ཡིན་འདུག་སྒྲིང་། དེ་ཆོ་ར་དཀར་
ཡོལ་གང་ཙམ་འབྱུང་རིང་རོང་ཆུ་དེ་གྲེན་དུ་འཁྱེལ་ནས་སྐྱེ་བའི་བྱེད་འདུག་པ་མི་རྒྱལ་ས་ཅི་ཡིན་ཞེས་
ཐེ་ཆོས་ཡང་རོང་ལྟ་དེ་དཔྱེས་པའི་མཆོན་མ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། ཆད་དཀར་རྫོང་དུ་ཞག་བཞེ་ཙམ་བསྟང་
ས་སྦྱོང་ཆེན་པོས་རྟེན་བཀྱར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྟར། ཆད་དཀར་ཆོས་སྡེ་བས་དཀར་སྦོ་བཤམས་
བཞུགས་གལ་ལ་གཉིད་ཐོ་ནས་གཙང་ཁང་སྐྱག་ཏུ་བྱུང་ཟད་སྟོད་དགོས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་བརྟེག་པའི་
ཉང་པོ་གྲུ་ཁ་དབལ་རི་ག་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་འབྱོར་རྒྱས་པའི་མོངས་ཞེན་གྱིས་སྟང་པར་བྱུང་། ཆོས་གྲུ་
ཆེན་པོ་དབལ་གྱི་ཅེད་ཐང་དུ་སྐྱེ་བས་རྒྱལ་སྐྱེ་བའི་དུ་གནས་ཆང་བྱས་སྐྱེ་ཐེར་གྱི་ཁྲོམ་ས་གཞི་ཐམས་
ཅད་མི་མངོན་པར་ལྟ་བུར་ཁེངས་ནས་རྒྱ་འབྲུལ་ཡང་བྱེད་དཀར་པར་སྟང་། འབྱོར་རྒྱས་རྫོང་དཔོན་རོ་
མོ་རྫོང་པ་ཉོར་དབལ་ཐུན་ཆོགས་གྱིས་ར་གལ་གྱི་ཐོག་བཀའ་བསྟོད་དགོས་ཟེར་བ་སྒོ་བར་དུ་སོང་བས་
དེ་བ་ལ་ཡང་མ་སྐབ་པས་ཐེ་ཆོས་མེ་བ་ཞིག་གི་ངང་ནས་སྦྱི་གཙུག་ཏུ་དམག་ཐོར་མ་གསལ་བཏབ་ཅེ་
སྐགས་བརྒྱས་ཤིང་ཐུས་བཏབ་པས་ར་གཙུག་ཏུ་མ་སོང་ཙམ་བྱུང་འདུག། ཅེད་ཐང་ལྟ་བུ་མཆོད་པ་རྒྱལ་ས་

ཀྱིས་དགོངས་རྒྱུ་རམ་གྱི་གཞིས་ལོན་གྱིས་ཐོག་སྒྲིབ་ཆ་བཟབས། གཙང་ཆུང་གིང་ཁར་སྤེལ་བྱིང་པས་
དམར་སྒོ་བཤམས་ཤིང་རས་ཆུང་ལུག་གི་བྲུ་མ་འཛམ་གྱིང་ཡོངས་གཤམ་གྱིང་རོས་ལྷན་ལ་འོངས།

སྤེལ་སྒྲིབ་དོན་པ་དང་སྒོ་མང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲི་ཕག་གི་ཐོག་ཏུ་བདེ་གཟར་
བསྐྱར་བའི་ཆུང་གྱིས་གཙང་དབྱུང་བྱེ་རི་སྟག་ཅེའི་བར་བཞེག་པའི་དཔག་གྱིས་པ་དང་ལྷག་དཔག་མི་
འབྱུང་ནད་པ་མང་པོ་དང་(༡༩བ)ལྷན་པའི་སྐྱབས་དག་གིས་ལམ་རི་ལྷག་ཆོར་འབྱུང་བཞིན་པ་ནས་ག་
ཕྱི་ནང་གི་མདའ་བརྒྱུད་ལགར་ཅུར་གནས་ཆོང་བྱས་སྐྱབས་དགོང་མོ་སྤེལ་འབྱོར་ཞོལ་དུ་འོག་ཁར་ལྷ་
ལུར་སྤོང་དགོས་ལྟར་བས་འདི་འདྲའི་གནས་ཆོང་དགའ་བ་ཞེས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོར་བར་བྱེད། རྟོལ་མདའ་
ཆུན་གྱི་ལྷ་ཅེའི་ཆོང་དཔོན་སྤེལ་བ་དོན་གྱི་དོ་རྩལ་ཆོག་གི་ཉི་དོ་བསྐྱབས། འབྲི་ལྷ་ཉི་གྱུ་དོན་
བྱེལ་བརྒྱུད་དེ་སྤོང་དཔོན་ཀྱུ་ཡགས་པའི་ནང་དུ་གནས་ཆོང་བཀྱིས་པས་གང་ཡོད་ཀྱི་གཞིས་ལོན་
བཟབས། ཆོས་སྤེལ་ཆོན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྱུང་སྐྱབས་སྤེལ་སྤེལ། འཛམ་དབྱངས་བྲུ་མ་དགོན་མཆོག་ཆོས་
འཕེལ་སྒོ་གསལ་གྱིང་གི་འཆད་ཉན་ལས་ཐོག་གི་སྐྱབས་ནས་འབྱུང་སྐྱབས་སྤེལ་ལུགས་པ་དང་འགྲིག།
ཆོ་རྟ་འཛམ་དཀར་སྒོལ་དཀར་གསུམ་གྱི་རྩེས་གནང་ལུག། སྒོ་མང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིང་རུས་རས་ཀྱིས་བཀྱ་
ཤིས་པ་སོགས་གཞན་འབྱོར་ལུན་ཆོགས་ལ་ལུག་དོག་པ་མང་པོས་གྱིང་སྒྲིབ་པར་ཆོས་འབྲེལ་ལུ་བ་མི་
འོས་ཞེས་གསེ་ནའང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་སྤེལ་ཡང་དཀར་ལུང་གི་ཡོན་
ཏན་ནི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་འདུག། སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་གཏུང་རུས་ཀྱི་གཤམ་པ་མེད་
དོ་སྤེལ་ཆོས་དེ་དགོས་པ་ཡོད་ན་དེར་མ་ཟད་སྒོང་མོས་འཆོ་བའི་ལྷ་དོ་བཞིག་གྱིང་བྲུ་མར་འཕུར་རིགས་
པ་རོག་ལེགས་པའི་ཤིས་རབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ལ་ཆོས་དེ་པར་བཀག་དགོས་པ་མེད་ན་
གཏུང་རུས་དང་སྒྲེལ་བའི་སྟན་གཤམ་ཀྱི་སྒྲིང་ལུང་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་འདྲ།

ལོ་འདིའི་བརྒྱུད་པ་ཉིས་བཅུགས་སྤེལ་བའི་དབྱར་སྟོན་དུག་གི་རིང་གཡུ་སྒྲོན་མ་དང་གཤམ་
ཀྱུལ་མའི་གསལ་མཆོང་དང་ས་ལམ་གྱིས་གཙོས་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་རགས་རིམ་རྣམས་(༡༩ན)གྲོགས་པོ་
ནང་བའི་དགེ་སྒྲོང་གིས་གང་ཁྱིད་སྒོ་ལ་བཟུང་། སྤེལ་བརྒྱུད་པ་དགྱུ་བརྒྱུད་སོགས་རོལ་མོ་དགོལ་

ལུགས་ཐུན་ལུ་བསྐྱབས། དག་སྒོར་དུང་འཕྲོ་སྒྲུབ་གཡས་པ། བྱང་ངོས་ཚོས་མཛད་བཀྲ་གིས་སྒྲུབ་
ཚོགས་གསུམ་དང་ལྷན་དུ་ཚོས་བཅུའི་དུས་གཏོར་ལྷོ་ཆགས་སུ་བཏང་ཁོང་འདུར་འདོན་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱར་མ་ལན་བྱས།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གྲིང་སྒྲུད་ཞབས་དུང་གིས་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་
གསུམ་མའི་དབང་དང་། དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་
རྒྱལ་མའི་རྗེས་གནང་ལུལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

ཤིང་པོ་བྱི་བའི་ལོ་གསར་ཀྱི་བསྐྱར་གསོར་མན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྲིང་པའི་ཚོགས་དབུར་བྱིན།
བཞུགས་གཤམ་ལ་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་སྒོ་
གསལ་གྲིང་རྒྱར་པ་དོན་བྱུབ་མགོན་པོ་དེ་བཤད་པ་དང་ཅོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལུས། རང་ལ་ཚོས་
ཀྱི་གོ་དོགས་མེད་ཀྱང་རྒྱད་ཡོད་རྣམས་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་བཤེས་འགྲན་རྒྱ་དང་བལ་བ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར། བཟང་སྤྱིངས་ནས་ཚོས་རྗེ་རྒྱུ་ཁ་བ་ལྟན་པར་བྱོན། ཁོང་པ་འབྲུག་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱག་ཆེན་ཚོས་
དུག་ལ་མ་ཁས་བྱུབ་ཆེ་པར་གཤགས། འབྲལ་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱལ་ཀྱང་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་ལྷ་པུའི་ཉེ་དུ་ཀུ་འདྲ་
པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་ལྷན་པར་གདལ། བསྐྱབ་སྤོམ་ལ་ལྷོག་ངོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚོས་མ་ཁན་ཚོ་ལས་གྲིང་ཆེན་
རས་པའི་བརྒྱད་འཛིན་ལ་འདི་རིགས་མིན་རྒྱ་མི་འདུག །དཔལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་སྤྱིན་བཞིན་འདུ་བའི་
གནས་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ཤར། དེ་སྒྲ་རི་སྒོར་གསར་སྤྱབས་ཀྱིས་བྱིན་པ་ནས་གཞིག་ཆེ་
བ་མེད་པས་འདི་སྤྱབས་ཞལ་ངོས་དུང་འཁོར་བལྟ་གསོག་ལས་ཚན་རྒྱིག་པ་སྐྱུ་དར་རྒྱ་གྲིང་གིས་མཚོན་
པའི་སྒྲ་སྒོལ་གང་ཡོད་དང་བཅས་ཉོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་བཏེག།

པོད་ལུལ་ཀྱི་ལྷེ་བ་ཚོས་འཁོར་དཔལ་ཀྱི་ལྷ་སར་སྤེལ་སྤྱུག་པོ་སྒོ་(༡༧)ལྷ་ཤག་པར་གནས་
ཚད་བྱས་ན་ལྷག་བཞེས་སྒོ་སྤེར་སྤྱིན་སོགས་མང་པ་བྱུང་། མཚོད་ཁང་རྣམས་མཛལ་སྤྱབས་བྱིས་པའི་

སྤང་བ་ཡལ་ཡལ་ལས་སྒོན་ལས་འདེབས་པའི་ཐ་སྤྲེད་ནི་མ་བྱུང་། བྱི་སྒྲོང་ལ་བྱིན་ཆོ་ཁྲིམ་གསལ་ནས་
 དེའི་ཞིག་བརྒྱལ་བ་ཏེ་དེད་གྱི་གཡས་ཟུར་ལ་སྤྲེད་ཅིག་བརྒྱབ་ནས་སྤང་བ་ལ་མི་ཤིས་པས་དེམ་གྱི་
 དགོས་ཟེར། འགའ་ཞིག་དམག་ཆོར་མ་འཁོར་བའི་ལྷ་ས་ཡིན་ཟེར་ཡང་དེལ་མངས་པའི་འདྲོགས་སྤྲེགས་
 ལས་བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་འདྲ། སང་ཉིན་ལྷ་གདོང་གི་ཤུ་དོན་གསང་སྤྲེགས་མཁའ་དུ་སྤྲེད་སྤྲེགས་
 སེར་གྱི་ཁྲིམ་མང་བར་འཛོགས་འདུག། སྤྲི་བྲང་ནས་གཞིས་ལེན་དང་རྗེ་ཡོན་ཏན་བྱ་མཆོད་གཟིམས་
 དཔོན་བྱང་འཛོམ་ཆོ་འཛོན་གྱིས་ཕྱག་དོར་གྱི་སྤྲེད་ལི་མ་ཞིག་བྱིན། འདིར་སྤྲེགས་བྲུ་ཆོན་རྣམས་ཀྱི་བྱི་ཚོག་
 དཀའ་ལས་རྒྱུད་ལ་མིང་སྤྲེད་པ་མཐོང་བས་དོན་ལྡན་ཟེར་བ་དེ་ག་བཞིན་བདེན་ན་མ་གཏོགས་འཛོམ་
 གྱི་སྤྲོན་པ་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་པོའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྤྲེད་པ་གྲོལ་བའི་རྗེས་མཐུན་
 འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་བྲལ་བས་བྲལ་བ་མེད། དེམ་གྱིས་བཏེག་དགའ་ལྷན་ཞོལ་དུ་སྤྲེད་དབང་གཉིས་
 པ་ཅོང་ཁ་པའི་གདན་ན་པ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་བྱ་མཆོད་དཔོན་སྤོབ་རྣམས་མེད་པས་པ་དང་མཇལ་སྤྲོན་
 སྤྲོན་ཞིང་འདར་ཤིག་གི་ཕྱག་མཛད་ཀྱིན་འདུག་པ་དེ་དུས་ནི་ཉམས་སྤང་མ་བྱུང་། རྗེས་སུ་བསམས་ཆོ་
 རང་ལ་སྤྲོམ་པ་སྤྲེད་གཅིག་བྲངས་པ་དང་སྤོ་ཀ་གཅིག་གི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་མེད་པར་དེ་འདྲ་ཡ་
 ར་བའི་གནས་སུ་མཛོན། དེ་ལྟ་བུ་སྤྲེད་སྤྲེགས་ཁང་དུ་བསྤྲེད་པའི་གནས་ཆོང་ཐོག་གི་བསངས་ལ་བརྟེན་
 བས་མེ་ཤོར་རྩེད་བྱང་བར་ལ་ལ་ཆོས་སྤྲོད་གི་འཕྲུབ་ཡིན་ཟེར་ཡང་(༡༧)འབྲེལ་མེད་པ་འདྲ། ལ་
 མོ་བརྒྱད་བྱ་མ་སྤོན་མདར་བྱ་མཐོངས་དང་སྤོ་མ་གཏོགས་སྤྲེད་ཁྲུང་གི་རིགས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གནས་ཆོང་
 བྱང་དགོས་སྤོང་གིས་བཞུགས་མི་རྒྱུགས་པའི་རིགས་ལ་གཟིམས་རྒྱུད་འདི་ག་འདྲ་བ་དགོས་པ་འདུག་སྤྲེད་
 ཐབ་བརྒྱབ་དོགས་མི་དགོས་པ་ཞེས་ཅུད་མོ་བྱུང་། མཁར་སྤྲེད་སྤྲེད་དགོན། རིན་ཆེན་གླིང་། འདྲ་ཟེར་
 ཀྱང་། རུ་ཐོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྲུ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འོལ་དགའ་རྗེར་བྱིར་གླིང་སྤྲེད་ཞབས་
 བྱང་རིན་པོ་ཆེས་དཔུ་གནང་བའི་བསྤྲེད་པ་དང་སེར་སྤྲེད་བཅས་འཕྲོར། ཞག་ལྷའི་བར་བསྤྲེད་སྤྲེད་སྤྲེད་
 ཀྱན་གྱིས་འཕྲོག་ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་གཞིས་ལེན་དང་སྤྲེད་ཆ་བཟབས། འོལ་དགའ་དགོན་གཉིས་
 རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འཕྲུལ་འཆམ་བྱས་པར་བྱས་པ་ལྟར་མོ་ཆེ་བ་བྱུང་། རྗེར་དཔོན་འདུས་བྱང་སྤྲེད་སྤྲེད་ཀྱི་

ཐུང་པར་བྱུང་བ་ཤི་མོས་བཞུགས་གཤམ་གྱི་འགྲོ་གདན་གཞུས་དང་བཅས་འདུག་པ་མེ་པ་གཙང་པའི་
 ཞལ་རོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ་པའི་བྱིས་པའི་ཁྱལ་རྟོག་ཀྱང་གས།
 སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔོན་སློབ་ལྷན་ཅིག་པར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་སྤྲེའམ། བུམས་
 ཁང་དང་མགོན་ཁང་རྒྱལ་མཁའ། ཞལ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་ལས་སྟུན་དར་དཀར་པོ་ཞིག་རང་བབས་
 སྤྱུ་ལག་དུ་བྱུང་བ་ཁུ་བ་རྫོང་པའི་སྟུན་བརྒྱུད་ཆད་མ་བཞི་ལྷན་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདུག
 སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེར་དགེ་ལུགས་འཛིགས་ཕྱེད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དབང། དམག་ཆོར་མའི་
 རེས་གནང་གིས་གཙོས་པ་ཁ་གསལ་ཐོབ་ཀྱང་ན་གཞོན་པས་དབང་བདེ་ནི་ག་ལ་འཕྲོད་ཅིང་ཐོར་མ་
 འཁོད་པས་རེས་པ་མ་བྱུང་། སྤྱི་པ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བ་རྒྱལ་གྱིས་ར་མགོན་ལ་པོས་གིང་གཞིས་ལེན་
 དང་(༡༧)བདོག་པའི་སྤྱེས་བསྟར། དུགས་པོ་དང་ཉང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིན་པདག་ག་རིགས་ཐུང་མི་
 མང་བ་བྱུང་བར་བྱིན་སྤྲུམ་ར་གཤམ་སྤྲུམ་སྤྱིར་བུས། ཅ་སྤྲུམ་པས་སློ་སྤྱི་ཁྱེད་ནས་སྤྲུག་སྤྲུག་མངས་
 པར་གཉེར་བ་ནང་སོས་སྤྱི་མོ་འདྲ་ཞེས་ལབས། ཟེ་མོ་གདོང་པའི་བཙུན་མ་རྒྱལ་གྱིས་བདོག་པའི་སྤྱེས་
 དང་བཅས་རིང་འཛོའ་རྟེན་འབྲེལ་བ་སྤྲིགས། སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་སྤྱིར་བོད་དུ་བྱིར་ཐེབས། བདག་
 གིས་སྤྱན་ཐུབ་དགའ་ཆལ་དབང་དུག་པོལ་པའི་དེ་སྤྱི་གི་ཁིར་ཞག་དགུ་ཙམ་གྱི་རིང་འགོལ་རྫོང་བུས།
 སྤྱད་གོངས་དཔལ་ལྷན་དམག་ཆོར་མའི་བསྐྱར་གསོ་བཏང་། ཉེན་མོ་ལྷ་ས་སྤྱོན་ལམ་ལ་ཐན་དུ་རེ་བས་
 འཁྱུངས་རབས་མོ་བཞི་པ་ལྷོགས་ཞེས་ཞལ་རོས་གསུང་བར་དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལོན་ཆེད་གས་
 འཁྱུངས་རབས་དང་དེའི་ས་བཅད་རྗེ་རང་བྱུང་བས་མཛད་པ་ནོར་ནས་ས་བཅད་དེ་ལན་གཉིས་གསུམ་
 ཙམ་གྲོག །མགོན་ཁང་རྒྱལ་ཞེབ་པར་མཁའ་ཞིང་གཏོར་གསོས་དང་སྟུན་དར་སྤུལ། སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་
 དྲུང་ནས་བསྟོ་བ་མཐུན་འཁྱུར་བརྒྱ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་སོག་དེལ་དུ་གནང་བ་བཟང་སྤྱར་རྒྱལ་
 མཐིལ་དུ་འོངས་ནས་སྤྱད་གོང་ཐམས་ཅད་མ་ཁི་འདྲོན་འདྲོན་ལྷར་བསྐྱར། ཡར་སྤྱངས་ས་བསྐྱུ་བ་གསར་
 མ་བ་ནང་སོ་ནོར་ནོར་དང་གཤམ་འཁྱུར་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་སྤྱུ་མང་ར་ཆར་བཏང་པའི་གཤམ་དབྱར་
 ཡོད་དགོས་རྒྱལ་ལྷར་བྱིན་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བསྟོ་བ་བུས་པའི་ཐོག་མ་འདི་ཡིན།

ཞལ་ངོས་དབུ་མཛད་ཟླ་པོ་རྣམས་པ་མཐོ་བ་ཆད་དོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཐག་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་འབྲང་
ལ་འགྲིམ་པ་ལས་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ། འདི་ནས་བརྒྱུད་ཡོ་བཏུ་དུག་ཅུ་ལམ་སྒྲེབས་པར་ཉེས་དམིགས་དེ་
ག་ཟུང་འདུག་པས་(༡༥)གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དྲུང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དགོ་བདེས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་འོད་
པ་དང་དཔོན་པོས་བྱག་ཕྱིར་ཡོངས་ཆོས་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀ་ནས་སྒྲུབ་པ་མ་བྱུང་དོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ཅི་ཡང་མི་དགོས་པའི་ངོས་པོ་རང་བྱུང་པའི་ལམ་ལམ་བྱུང་པ་འདི་འདྲ་མི་བསོད་ནམས་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པ་འདུག་ཅེས་ཞལ་ངོ་ཡང་ཡང་གསུང་། དྲུང་འཁོར་གྲ་ཆར་གཉིས་ལག་དོ་སོགས་ཀྱིས་
ལྷགས་པར་ཞིག་རལ་བྱུང་བ་ལ་གསོ་བྱན་གྱི་སྒྲུབས་ལག་ཆ་ལ་བསྟན་པའི་གྲ་ཆར་གཉིས་ཀྱི་གྲ་པ་ཁ་
གས་བྱག་པར་འོག་པ་ཆོས་མཛད་ཀྱི་ཞུ་བརྟེན་ལ་བརྟེན་ཞལ་ངོས་པོས་བདེ་ལེགས་བཤད་གྲིང་པར་
བཀའ་བཀྲོན་པའི་འོལ་དགའ་ནས་མ་བྱིད་པར་དོ་ལ་སྒྲོག་པས་རྩུར་ལམ་སྒྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཉུང་བ་བྱུང་།

རྟོར་ཟླ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་མལ་གྲོ་བརྒྱད་མཁས་མང་ཀླུ་མཚོའི་བསྟེན་གནས་མེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
གྲིང་དུ་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་བཞོན་པ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་སྒྲེབས། གྲ་ཆར་གསུམ་དང་
ཁམས་ཆན་མང་པོ་གཞིས་ལེན་དང་རྟེན་ཆ་བཟབས། རྗེ་པ་པོར་ཁ་པ་ཡང་དཀར་སྒྲིའི་སྒྲོམས་འབུལ་
དངོས་པོའི་སྒྲིམ་དང་བཅས་པེབས་ཤིང་ཞག་ལྷ་བསྟན་དེ་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་འབྱོར། ཀླུ་པ་ནས་རྩུར་ལམ་
འོང་གསེབ་ཁྲོམ་དང་རྟེན་ལྱིས་བརྒྱུས་པ་རྣམས་ལ་དབྱར་སྒྲིང་ལོ་ཆོན་དང་འོངས་ཆེ་ཆེར་བ་ཡུལ་པ་
རྣམས་དང་མོས་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འདྲ། དབྱར་སྟོན་གྱི་དུས་རྒྱ་ས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བརྩའི་
འཆམ་དང་སྟེ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྒྲིང་པས་དུ་འདྲེན་སྟེ་བཞིའི་འཆམ་རྒྱས་པར་བྱས་དུ་འདྲེན་གྱི་གཉན་ཆས་
དེ་རྒྱལ་སེར་ཆོལ་ཆེ་བ་བཟས་ཀྱིང་འོང་གསེབ་ལ་མ་ཤོར། དབྱར་སྟོན་རྣམས་བྱག་དུག་པ་དང་ལས་
གཤིན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་གསོ་བརྒྱུད་(༡༦)ཞལ་ངོས་ཞལ་བཞོད་མཛད་དེ་གཞིམས་རྒྱུད་བདེ་བ་ཅན་
དུ་ཆོས་སྒྲིང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་སྒྲུབ་གཞིགས་བཤམས་པས་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱ་དགྲུ་གཏོར་
མགོན་ཁང་པ་ཆོ་དང་ལྷན་དུ་སྒྲིགས་མ་བྱས།

དཔོན་སྒྲོབ་གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་ལ་ཆེ་དབང་བརྒྱ་ཅ་ཞིག་ཞུས། སྒོ་གསལ་གྲིང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་

གནང་གཤིས་ཆོས་མཚམས་ལ་སྐབས་དག་གི་མེད་ས་ཀྱིན་ཡོད་པས་གསུང་སྒྲོས་ཀྱི་ལྟོངས་ལ་དེད་ཀྱིས་
 དཔེ་ཆ་འཛིན་ཀློག་རི་ལྟར་གནང་གསུང་བར་ཆ་བ་དག་འབུ་བས་ནུས་པོ་རང་མི་འདུག་ཞུས་སོང་བར་
 བདག་ལ་གཟིགས་ནས་ཁྱེད་སྤྱི་མ་འཕགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་མཛད་དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་ག་ནས་ཡོང་
 གསུང་བར་མེད་ས་ལན་དུ་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་ལས་རྒྱ་མི་རྒྱུད་ཅམ་ཡོད་ཞེས་སྒྲོ་ལྷ་ཞུས་པས་བཞད་
 མོ་གནང་གིན་འདུག། རྒྱུད་ཆ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པས་སྤྱི་མ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་སོགས་དུས་ཕྱིས་མ་འོངས་པ་
 ཤེས་ནས་ལབས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར་དོན་ལ་ཉམས་འཆར་གྱི་སྐབས་མི་ལཔ་པའི་མཐའ་ག་ལ་ཡོད། དགུན་
 སྤྱད་མཁར་ཐོན་པོའི་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གདན་ས་པ་ཞབས་དྲུང་བུམས་པ་སྤྱལ་པའི་སྐུ་དགེ་
 འདུན་དཔལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པས་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་པའི་
 ཞམ་པའི་དུ་སྤྱི་མ་སེར་མོ་བ་གོས་ཆེན་གྱི་ཅག་པ་ས་དྲུད་གནམ་དྲུད་ཕྱེད་པའི་བག་དྲོན་ཅན་བརྒྱ་སྟོར་
 དང་བཅས་མེད་ས་པའི་གདན་འདེན་དུ་ལྟ་བུ་བཅུན་རྒྱུད་བ་དང་གྲུ་རྩ་རྒྱུད་ཐའི་རིའི་དམག་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོང་
 ཡོངས། གཙང་སྤེ་སྤྱིད་ནས་བཟང་འབྲུལ་ཡིན་འདྲ་བས་མས་ཀྱང་བྱ་མེད་ཀྱི་མི་རན་ཡོད་འདུག་པས་
 གཞུང་བཤིག་དོགས་རྒྱུལ་གྱི་ཞལ་རོར་བྱག་ཐམ་གནང་བ་དོན་བཟང་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 ཡོང་(༡༥)ལ་རའི་ལྷོགས་ལ་མེ་འབར་དང་བྱ་མེད་ཀྱི་དམག་མིས་རན་བསྐྱལ་དོགས་གསུང་སྟན་གྱི་
 དྲིལ་བུ་འབྲོལ་བར་སྟར། ཞབས་དྲུང་བུམས་པས་འབྲས་སྤྱངས་དོ་གཙལ་དུ་དགེ་འདུན་ཆོགས་ཆེན་གྱི་
 དཔུས་སུ་མུ་ཏིག་ཐོན་ཤིང་གི་ཁྱི་ཀ་གདུང་ཟེ་འབྲུ་སོགས་ཁྱེད་མཚར་རྒྱུ་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་ཡོལ་བ་
 སྤྱི་ཕྱེ་དང་བཅས་པ་རྟོར་གོས་མངགས་བཏགས་ལས་བྱུང་བ་བཤམས་པའི་སྟེང་དུ་བོས། གོས་དར་
 གསེར་དདུལ་རོལ་མོ་ཤེལ་སྤྱད་དགར་ཡོལ་གི་གྲུ་ཤེལ་སུ་ཏིག་ཐོན་ཤིང་གིས་གཙོས་རྒྱ་ནག་གི་དངོས་
 པོ་ལ་མཚན་ཞིང་གནངས་ཆེ་བ་ཁ་གྲངས་ཁྱི་འབུལ་དུ་བྲགས་པའི་སྟེང་ཆ་མཛད། སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་རྣམས་
 སྤྱི་གན་མཛོད་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་ཉ་ལས་ལས་ཕྱེད་ཀྱིན་འདུག། མུ་ཏིག་ཐོན་ཤིང་གི་ཁྱི་རྟོར་གོས་ཀྱི་
 ཡོལ་བ་སོགས་རྒྱ་བཟོ་ཆ་འགྲིག་དེ་ཁྱིམ་ཟེལ་གནོན་དུ་འདུག་ཀྱང་ཁོང་ཤིག་འདི་འདྲ་ཞེས་ཆང་མ་
 དགོངས་པར་མི་བདེ་བས་གཡས་ཐོར་གཡོན་ཐོར་ལ་སོང་བ་ཅན་གསེར་དང་སྟན་པོས་སོལ་བའི་

དཔེར་སོང་།

དེ་ནས་བཟུང་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་པར་མེར་མོ་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཚོགས་ཆེན་དུ་གདན་གྲུང་གཉིས་ཀར་མང་ར་ཉིས་སྒྲོལ་སྒྲུལ་སྒྲོལ་ཁ་བཏགས་སྒྲུབ་ཅོང་དངུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་འབྲེད་གཏང་ཐུབ་པ་གཙོ་བོར་འདོན་པའི་ཚོགས་དཔུར་བསྐྱོད་པ་ཆད་དོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཡང་དཔོན་སྒྲོབ་ཐམས་ཅད་ཉོགས་ལས་མ་ཚུགས་པའི་ཆེ་བ་སྒོར་འཁུལ་ནས་རྒྱུང་བ་བརྒྱ་འཁུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ལེན་པར་ཆག་མེད་ཕྱིན། སྒྲིང་ནས་གཏན་བདེ་བསྐྱུལ་པའི་རིགས་ལ་རང་ཉིད་འཆིང་བྱེད་ལས་དགོས་པ་མི་འདུག་གྱུང་དར་ཁ་འཁྱར་སྒྲེལ་པའི་བརྒྱ་འཁུལ་ལ་ཞུ་གྱོན་པ་དང་ནས་མད་མུ་རྒྱུག་གི་འཁུལ་བར་ཤེལ་བྱུན་(༡༧བ)སྐྱེད་ནས་བརྒྱ་ཤོགས་སྒྲིང་འགྲུགས་ཀྱི་སྒྲར་སྒོར་མཁན་རྒྱམས་མཐོང་ཆོའདོད་ཡོན་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ཚོག་པ་འདི་ཐོན་སྒྲིབ་པ་བཏང་བའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་ཡིན་པར་འདུག། །འདི་དང་འབྲུལ་རེས་པལ་ཆེ་བ་གཞན་དག་ལའང་གཙོ་བོ་ཕྱེ་སྤྱིད་དུ་གསར་སྒྲེབས་ཀྱི་ཐུད་དུ་མིང་བཏགས་པའི་གོས་དར་གྱི་འཁུལ་བ་མཛད་སོང་། ཞབས་བྱུང་བུམས་པ་དེ་མཁུན་པ་ཆེ་ཞིང་མཚོག་དམན་བར་གསུམ་དང་འགྲོགས་ལུགས་མཁས་པས་ཉི་མ་གནངས་ཆག་གིས་མེབས་ཏེ་ལོ་ཚོད་དང་བསྐྱུར་པའི་གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་བར་མཛད་པས་ཤིན་དུ་འདྲིས་པ་བྱུང་། འབྲུལ་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་བཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མེབས། རྒྱ་ཁྱིལ་ན་བུས་པའི་མཇལ་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྐྱོད་ཆེ་བ་མེད་པ་འདི་སྐབས་ཞལ་དོས་སྒོར་ཡང་ཁ་ཡང་ཞུས་པར་འགོས་དན་དཀའ་པའི་མཐར་མཉམ་ཐུག་གི་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡང་དོན་དུ་ཐུག་ལན་མི་གནང་བའི་བཀའ་བྱོས་ནང་ནས་ཞལ་དོར་བྱ་བྱུང་བའི་དེ་རིང་དེད་ཀྱིས་མཛུབ་མོ་ཀར་ན་བྱག་མ་འཁུལ་བསྐྱུམ་ན་ཐུལ་གསུང་བཀྲོག་མོའི་སྒོ་ལའོར་མདུན་དུ་བཞེངས་ནས་འདུག་པར་མིག་ཟུར་གྱིས་བཙོས་པས་ཐུག་མཛུབ་ཀར་བྱུང་བ་དེ་ཉིན་ཕྱེ་མ་མཇལ་འདྲ་བའི་མཛེས་ལམ་རྒྱུང་ཙམ་བྱུང་ཆོད་དུ་འདུག་སང་ཉིན་མེབས་སྒོར་བསྐྱུབ་ཚོགས་བཞེས་ནས་ཐུག་འཁུལ་བསམ་པ་ཡིན་རུང་ད་ཆ་ནང་སོའི་དྲུང་གི་ཐུགས་དང་བསྐྱུར་གསུང་པའི་ཞལ་དན་ལྟར་གནང་། ཞབས་བྱུང་བུམས་པ་དང་མཇལ་འཛོམ་མཛད་པར་ཁོང་དཔོན་སྒོའི་རྒྱམས་ནི་བྱིས་སུ་དགོ་ལུགས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་འདུད་པའི་གལག་

མགོ་གོ་བཞག་དག་འདུག །ཞབས་དྲུང་བྱམས་པ་ནི་ཚོས་འབྲེལ་མ་གསན་པར་འདྲ་མཉམ་ལས་བྱག་
 འཚལ་བའི་རེ་བ་མི་གནང་བས་ཉིན་གསུམ་བཞིའི་(༡༥)པར་མ་དན་པའི་ང་ཆེ་ར་བཅན་གྱི་སྒྲོར་ཡང་
 རོས་མཐར་མཇལ་དང་ཅེ་སྒྲོད་མཛད། ཉོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་ཏུ་རི་སྒོ་དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དྲུང་གིས་
 རེད་རང་ལ་གོས་སྒྲ་ཆ་ཆར་ཞལ་རོར་སྒྲ་ཁག་སུམ་བསྐྱར་བ་མཛད་པ་ཚུ་ལུག་ཟངས་རི་རྩོད་དུ་མ་ཐེབས་
 བར་སྒྲར་ཆགས་དང་མི་རིང་བར་ཆོས་རྒྱལ་པོ་བྱང་ནས་བལ་གྱི་མཐུན་གྱིན་ཞིག་ཀྱང་གནང་གིན་ཡོད་
 འདུག་པ་དང་བཅས་དབྱར་གོས་ཆར་རེའང་བྱུང་བ་ལུམ་གཤེགས་རྗེས་ཀྱང་ལུམ་དྲུང་ཞལ་བཞུགས་
 རིང་མ་ཆག་པ་བཞིངས།

དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པར་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་པ་སོགས་གྱི་སྒྲོར།

གིང་གླུང་གི་ལོ་གསར་ལྗེར་འཁྱུད་ལྟར་གྲུབ་རྗེས་ལྟ་ས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོར་བྱིན་ནང་བ་ལུལ་བ་
 མའི་ནང་དུ་གནས་ཆར་བྱས། ཆོགས་དབྱུང་དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གནང་ཞིང་། རེད་རང་ན་
 གཞོན་པས་གསུང་ཆོས་དང་སྒྲོན་ལམ་ལ་ཐེངས་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལས་འགོ་བར་མ་གཤམ་ མཆུལ་ར་
 བར་མཆོད་ཁང་དུ་ཞལ་གཞིགས་པའི་ཁྱི་སུམ་གཤིབས་གྱི་སྒྲོར་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། དེའི་བྱང་དུ་བདག །
 དེའི་བྱང་དུ་ཞབས་དྲུང་བྱམས་པ། རྩོད་ནས་བྱང་དུ་གཞིགས་པའི་ཁྱིར་གྲིང་སྒྲོད་ཞབས་དྲུང་དང་གཞིམས་
 ཁང་གོང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྟེ་ཁྱི་གོག་བཅིགས་པའི་སྒྲ་ཆེན། ཆོས་སྡེ་ལག་གི་སྒྲ་འབྲིང་། དགོན་སྐག་ལྷག་གི་སྒྲ་
 ཚུང་། འདི་ལོ་གླིང་སྒྲོད་ཞབས་དྲུང་གིས་ལྷགས་ཁུར་བཞེས་པའི་གྲ་སྒྲོར་ཚུགས་པའི་སྐབས་བཟོ་གྲོང་
 གཏོང་ཞིང་མཁས་གྲགས་རོམ་མཁན། རུས་བཟང་པོར་སྒྲིང་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་མི། ཆོང་དང་རྩོད་
 བཀུར་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་གཅིག་པ་ལ་ནང་སྡེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ་ཐ་དད་པའི་
 ཆོགས་ཁུམས་རའི་སྒྲོང་ལོག་བར་གསུམ་མཐའ་དག་ཟིང་ཡོང་རེ་བས་ཞིངས། འཕུལ་སྒྲེར་དང་འབྲེད་
 ཆོང་(༡༥)གི་འདོད་ཡོན་ནི་སྒྲར་མ་གྲགས་ལྟ་བུ་བྱུང་། རེད་རང་གིས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་མ་གཤམ་ཀྱང་

ཇོ་ཤུག་རང་བྱོན་ལུ་ལྷན། བྱམས་པ་ཚོས་འཁོར་སོགས་མཐོང་བས་དོན་ལྷན་ཡིན་པ་ལན་ཁ་ཡར་
མཇལ་བས་སྐལ་བཟང་དུ་ལྷུང། བོད་སོག་རྟོར་གསུམ་གྱི་སྒྲུ་བོ་ཁྱིམ་པའི་ཁྲོམ་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་ས་བཀའ་
པ་ལྟ་བུ་སྦྲང། ཀླུ་བཟང་པ་དགོན་མཚོག་ཚོས་བཟང། འཁུར་ལྷག་པ་དག་དབང་དཔལ་བཟང། མཁས་
བཙུན་དམ་བསྟག་བསོད་ནམས་ཚོས་བཟང། བསམ་སྒོ་ལྷན་མ། དྲགས་པོ་དཀའ་བརྟུ་ལྷས་རབ་འབྱམས་
ག་སྒོར་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་ངས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཡང་དག་པ་བྱས། སྒྲོན་ལམ་གྲོལ་ནས་འབྲས་སྦྲངས་སྒྲུ་
སྒྲིབས།

རྟོར་ལྷ་གཉིས་པའི་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་ཀླུ་པ་གསུམ་པའི་ཚོས་ལ་གཟེམས་རྒྱུང་མཐོན་དགར་
པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་ཚོས་གྱི་ཀླུ་པ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དགོན་མཚོག་
ཚོས་འཕེལ་གྱིས་སྒོབ་དཔོན། སྒོ་མངས་ཞལ་ལྷ་ནས་མངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་པས་གྲིབ་ཆོད་པ་མཛད་དེ་
དགོ་ཀླུ་མཚོས། དཔོན་སྒོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་དུ་ཞབས་དུང་བྱམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་
གསར་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་དབང་དང་ཆེ་དབང་ལྷག་དྲུག་པ་སོགས་རྗེས་གནང་ཁ་ཡར་ཐོབ་ཀྱང་གྱིས་
པའི་སྤང་བས་དབང་གི་བདམ་འཕྲོད་ཅིང་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཚོམས་པའི་ཐོར་མ་ཐེབས་པས་ཞིབ་པར་མ་
ངས། ཞབས་དུང་བྱམས་པ་དཔོན་སྒོབ་སོག་ལུལ་གྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་བྱིར་ཐེགས་ཁར་སྒྲུ་བརྟན་
གིས་འཁུར་བུ་རུ་སྒོས་ཤིས་སྦྲམ་ཐེར་བུ་རམ་འབྲས་སོགས་བོད་གྱི་ལུལ་ལྷགས་དང་བསྟན་པའི་ཐེབས་
རྫོངས་རྒྱས་པ་བསྟར་སོག་ལུལ་དུ་བསྟན་པར་ཕན་པ་མཛད་དགོས་ཀླུ་པ་སོགས་ཚོག་ཁ་ཡར་ཞལ་ངོས་
བསྐབས་བྱུང་བ་དམངས་མ་མ་(༡༩)ཐོན་ཞིང་ཐོག་མ་དེའང་མི་མངས་ལ་འཚོར་བའི་རྩམ་པ་ལ་ཕན་
པ་མཛོད་ཟེར་བ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ཞབས་དུང་གིས་སྒྲུ་ན་ལྷས་སྒྲོན་ཡིན་འདུག། ཁ་སྟན་པ་ལ་ཕན་པ་
གྱིས་ཞེས་གནང་རྒྱར་མཆིས་ཞེས་གྲིང་བཛོད་མཛད་སོང། དཔོན་སྒོབ་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་དབྱེས་པར་
ལྷུང་ཅིང་དེ་མཚུངས་འབྲུལ་པ་མཐའ་དག་ལ་བདག་རྒྱུན་མ་འཚོམས་པ་གནང། དབྱར་རྟོན་གྱི་རིང་
ལྷོག་རྩལ་ཆེ་བ་ཡོང་དུ་རེ་ནས་དགོ་སྒོར་གིས་བཀའ་གདམས་གྲུགས་བམ་ལྷོག་བརྟག་བྱུང་བ་ལྷར་བུ་
ཚོས་ཚར་གཉིས་དང་པ་ཚོས་ཚར་གཅིག་ལྷོག་པས་ལོ་རྒྱས་རགས་རིམ་སྒོ་ལ་ཟིན། འདི་དག་གི་སྐབས་

ཅེད་ཐང་གི་མེ་པ་དོ་སྒྲོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོ་ཆེན་དུ་ཡོད་ན་ཡིག་ཅིས་བརྗེད་དག་དང་གོང་དཀར་དགོན་གཉེར་དཔོན་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་གར་འཆམ་བྱི་ཐིག་དབྱངས་རོལ་སོགས་སྒྲགས་ཕྱི་ཚེ་ག་ལྷག་ལེན་མང་པོ་སྒྲོར་རྒྱུད་པ་འདུག་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རིགས་བྱུང་ན་ཞལ་ངོ་དང་དཀར་པ་འཕུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཞིགས་མ་བདེ་བྱུང་དོགས་ཡི་མི་དགེས། གྲོག་པོ་ནང་པའི་དགོ་སྒྲོང་སྒྲགས་བསམ་དག་ཅིང་རྒྱུན་དུ་འགྲོགས་པའི་རྒྱ་པོའི་དབེར་འོས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱ་གཏུགས་པའི་ཡོན་ཏན་འགངས་ཆེན་འཇགས་རིགས་མིན་འདུག །ཐ་ན་དགོས་པ་མི་དགོས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་རྒྱུག་རྒྱུད་པ་འདྲ་བསྐྱབས་པས་སྒྲོམ་འགགས་ཏེ་སྒྲོན་ལམ་གལ་ཆེ་ཆོ་འཛིན་དུ་མ་བཅུག་པས་བྱམས་སྒྲོན་དང་ཐོག་མཐའ་པ་གཉིས་ལྟ་སྒྲོན་ལམ་དུ་འགྲོ་རྟག་པའི་ཞལ་ཕྱི་འབྱངས་པ་ཟིན་ཞིང་བཟང་སྟོན་ནི་དེ་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ཙམ་རང་རྒྱ་མ་ཐེང་། མཚན་བརྗོད་དང་གཏུགས་དཀར་པ་ནི་ད་ལྟ་འདྲ་ཞལ་འདྲིས་མེད་དོ། །

འདི་དག་གི་ལོ་སྤུ་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤུ་རྒྱ་ཆང་བདུན་དང་ཁམས་ཆོན་སོགས་ཀྱིས་(མ་ལ)དཀར་སྒོ་དམར་སྒོའི་གཞིས་ལེན་སྤྱ་ཆོགས་བྱུང་། དཀར་པ་འཕུ་བ་གཙང་པ་འགྲོ་སྐབས་ཤིག་ཞབས་བྱུང་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཆས་ཀྱི་མཐུན་ཆེན་མ་ཉུངས་ཙམ་ཞལ་ངོས་བསྐྱར་སོང་བ་སྐར་ཆེན་པ་མ་ཆེན་བརྒྱུད་མེ་མིད་པ་ཞུས་པར་དེ་དག་བྱས་ཆོག་རྒྱུ་དང་སྐར་ཆེན་ནས་ཀྱིས་ལྷགས་བྱའི་རྒྱ་ལངས་སྐབས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་པ་དང་དྲུང་འཁོར་ཆོས་སྐར་དོན་གཉེར་བ་ལས་སྤེ་པའི་དོན་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མི་ཟེར་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་མང་བསྐྱེན་བསྐྱེལ་མཛད་ན་ཁྱེད་རང་དཔོན་སྒྲོལ་པ་མི་པན་ཞིང་གཞུང་དུ་དགོངས་ཆོམ་འཕྲོས་ཡོང་སོགས་མགུ་ཞེ་ཞེལ་གྱི་འཕྲོས་པ་བཏང་འདུག །དེ་དག་གིས་སྤུ་རྒྱུ་ཡང་འཕྱུ་དྲིས་པ་སོགས་སྒྲགས་རྟེན་མའི་སྤྱ་མ་མང་པོ་ཞིག་ཞལ་མཐུན་པའི་སྤེ་པ་འཕྲོང་རྒྱས་པ་འདི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་གྱི་དཔོན་བརྒྱུད་ཡིན་པས་དེད་རང་རྒྱམས་མཛལ་བྱུང་ན་ལེགས་པའི་མོལ་བསྐྱར་དང་སྤེ་མིད་དུ་དགོངས་པ་ཞུས་པར་སྒྲགས་དོགས་ངན་པའི་འཕྲོལ་ཆམ་བྱུང་སྟེ། ཟ་དམ་པས་ར་མོ་ཆེ་སྒྲོན་ལམ་གཏོང་མ་ཉན་པར་བརྟེན་གཙང་ནས་སོང་དཀར་པ་མི་སྤར་ཡོངས་པའི་ཁྱ་མས་བཅད་མཚམས་བྱས། དཀྱན་ལྟོ་འབྱུལ་འཕགས་པ་ལྟའི་རྒྱལ་སྤུ་དཔོན་སྒྲོལ་དང་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཆིང་གིས་གནམ་གྱི་གཏུང་ལས་གྱུར་དཀར་པོའི་བདག་

པའི་ཁོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལྷ་པ་ཐའི་ཁོང་གཅིག་མེད་མོ་པ་ཞབས་དྲུང་བྱམས་པའི་དུས་དང་མཚུངས་པ་
 བཀ་དྲོ་ཆེ་ལེ་པ་འབྱོར། ཐའི་ཁོང་པོ་ན་གཤམ་རྒྱལ་ཆེ་ཆེ་དུག་གི་གཞུང་མ་ཞིག་པའི་ལྷ་དུས་བཟང་
 པོའི་ཆས་གོས་སྒྱིགས་བཅང་དར་གིས་གཟི་བྱིན་ཆེ་པར་འདུག །འཕགས་པ་ལྷ་དཔོན་སྒྲོལ་གྱིས་ར་རྩ་
 དེའུས་གཙམ་པའི་སྒྲེང་སྒྱུན་བཟར་བར་མཛད། ཐའི་ཁོང་ལྷ་སར་ཡོང་དགོས་ཚུལ་བྱུང་པ་ལྷར་འགྲོ་
 པའི་སྒྲོ་ཤར། (༡༠ན)ཞལ་པོས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བརྟན་འབར་མ་བྱས་ན་འགའ་གསུང་བས་
 དཔོན་སྒྲོལ་པར་ཆེན་ཡིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་ཚིམ་གྱི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་འོད་འབར་ནོར་བུའི་ཁྱི། ཞེས་
 མོགས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོགས་བཅང་མ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཁྱི་བྱུང་པ་ལྷར་བཟང་། ལྷ་
 སར་སྒྱུན་གསུང་ཆོས་ར་བར་མེད་འབས་གྱི་དགོ་འདུན་འདུས་པས་གཙམ་ཁྱོའི་གིན་ཏུ་ཆེ་པའི་དུས་
 ཐའི་ཁོང་གོས་དར་གཟེར་དུལ་གྱི་མཆོན་པའི་རྒྱ་རྩོད་གྱི་སྒྲུང་པ་གནངས་ཆེ་པའི་ཁྱི་འབུལ། བར་སྒྲོར་
 གྱི་མེར་མོ་བ་དྲོ་འོན་ཏའི་སྒྱུན་ཆོས་རྩེས་སྒྲོང་འབུལ། གྲ་ཆར་ཆོས་རྩེ་དང་དར་ཁན་ཞེས་ཆེ་གཉིས་གྱིས་
 བརྒྱ་འབུལ། མེ་ཆོན་ཆོས་རྩེས་ཀྱང་གྲངས་སྐུམ་ཏུ་སྒྲོར་བརྟུང་། ཆོགས་ཆོན་དུ་ཉི་མ་གཅིག་པ་དེར་
 འབྱེད་ཀྱང་ལྷ་དུག་ཙམ་བཏང་སོང་། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བརྟོ་བ་དང་བརྟན་འབར་མའི་མཐུན་འབྲུང་
 བྱས། དེ་གྲོལ་ནས་རོ་མཛལ་ལ་སྒྱུན་སྒྲང་གཙལ་དུ་ཁྱི་ཞིག་བཅིགས་འདུག་པའི་སྒྲེང་དུ་བརྟུང་། སྒྲོ་མར་
 གྱུང་དུ་དང་སྒྲ་མ་དུང་དཀར་བ་གཉིས་སྒྲོན་ལམ་བསྐུལ་བ་ལ་ཤ་འཐེན་བགས་འཐེན་བྱེད་པར་སྟུང་།
 དེའི་སར་ཐའི་ཁོང་ལོ་རྩེ་བ་དངོས་སྒྲུབ་གྱི་ནང་དུ་པོད་མོག་ལུགས་གྱི་སྒྲོན་མོ་བཟང་པོ་བཏང་ཞིང་སྐུ་ལ་
 གའི་བྱལ་པ་མོགས་སྒྲེང་སྒྱུན་མཛད། ལྷ་སར་ཞག་གསུམ་བརྟན་ནས་འབས་སྒྲུངས་སུ་འབྱོར། ལྷ་པ་
 བྱེད་གཉིས་ཙམ་གྱི་བར་ཆོགས་སུ་སྒྱུན་པའི་བརྒྱ་འབུལ་སྒྲོང་འབུལ་མང་དུ་སྒྲངས། མཁར་སྒྲོན་པོ་ནས་
 སྒྲེང་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གསལ་དམག་ཁྱི་ཆོ་བརྩུ་བཞིའི་བདག་པོ་དཔོན་པོ་རུང་ཐའི་ཁོང་རྩེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་
 དུལ་གྱུང་གི་ཐེབས་འབུལ་བར་ལུལ་ཆིང་ནང་སོ། སྒྲོང་(༡༠བ)སྒྲོར་དཔོན་རྒྱུང་། ཐ་པོ་ན་གསུམ་
 མངགས། མི་སྒྲོང་སྐག་ཙམ་གྱི་ར་ཁོལ་པའི་དུལ་ཁོག་ཆོན་མོས་གཙམ་དུལ་སྒྲང་ཁྱི་ཆོར་ཉི་བ་དང་
 གོས་དར་གཟེར་ཡིན་པོ་ཆའི་ཡིགས་ཀྱང་མང་དུ་བརྟུང་། ཆ་བ་དཀར་པ་བརྟུང་དང་དཔོན་པོ་བྱིང་པ་གཉིས་

ཀྱིས་དོ་དམ། ལྷུ་ལ་སྐྱེད་གོས་སྐྱེས་དོ་རྗེས་ཐིག་ཅུ། འོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་པལ་པོ་བཙོ་ལྷོར་གྱི་ལྷ་
 སྤངས་སྐྱེད་པོ་གྲ་བཅུག་ས། དཔོན་སྒྲོབ་སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་གིས་བྱུ་བ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་གིན་ཏུ་
 བསྐྱས་པ་ཞིག་ཟེན་བྱིས་གནང་བ་སྒོར་བཟུང་ཐུབ་པ་ཐའི་རི་དཔོན་གཡོག་ལ་ཆོད་བར་བྱས་པས་ནས་
 མ་ཁའ་ལ་འཇའ་སྤྱིན་ཡ་མཚན་པ་བྱུང་ཟེར་བ་ཁོང་དཔོན་སྒྲོན་དང་པ་ཆེ་བའི་ཡན་ཡོན་འདུག། ཁར་
 རོས་ནས་ཆོག་མ་ཆད་པར་སྐྱབས་སྐྱེད་མཆི་བ་ལས་དམིགས་པའི་རེ་བའང་མེད། དགུན་སྤྱད་ཀྱི་རིང་ལ་
 མ་ཆི་བཀའ་འབུམ་བྱིས་ཤོག་ལེགས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་གྲོག།

དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མགོན་པོའི་བསྐྱར་ བཤགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

མེ་སྐྱལ་གི་ལོ་གསར་བྱུང་ནས་ཐའི་རིས་གཙོས་པའི་གསར་འབྱུལ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་ལ་
 ཡོང་དགོས་ཚུལ་ཟེར་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ཤར། སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་ནས་ཐུག་དུག་པ་དང་འཇམ་དཀར་གྱི་
 རྗེས་གནང་གི་ཡེ་གོ་གནང་བྱུང་བ་བཟུང་བའི་ཐུ་མེད་ཀྱི་མི་སྣ་རྣམས་ལ་མགོན་པོ་དང་གྲ་ཆར་ཆོས་རྗེ་
 བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལ་འཇམ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས།

རྟོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་དཔལ་གཏུང་ཐུབ་པའི་གཟུངས་བཞུགས་སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་དང་
 སྒོ་མང་གྲུང་དུ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་ལ། རབ་གནས་ལ་བཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དབྱ་གནང་སེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཁྱི་གདན་རུ། གསུང་ཆོག་པ་ཡན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བ་རྣམས་ཐོགས་མཐུན་དུ་མཛད། སྒོ་
 མང་བྱང་པ་དང་གྲུང་རུ་(༧)ན་གཉིས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་མཐུན་འཇུག་པ་གཙོག་མི་གཙོག་ལ་
 རྩོད་པ་མཛད་ཟེར་བ་རུ་ལ་ཆོན་རས་བྱིས་གང་ཡང་མེད་པའི་བདག་བསྐྱེད་ལ་དེ་འབྲའི་དོགས་པ་ཁྱི་
 གཞོང་སྤྱོད་ལ་རྩོད་པར་གདལ། སྤྱིན་བདག་ཏུ་ཐུབ་པ་ཐའི་རི་བསྐོ་ཉིན་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཡོངས་པ་
 འགབ་ཚུལ་ཞལ་རོས་གསུང་བ་ལྟར་བྱིན། བཀྲ་ཤིས་རྗེས་བཟུང་གྱི་ཆོག་རྣམས་གནང་རིམ་གྱིས་སྒོ་ལ་

ལམ་ཅན་ཟེན་བྱེད་པས་རབ་གནས་འདི་ག་ལས་མེད་ན་མང་པོ་མི་འདུག་བསམ་པ་ཤར། བཞུགས་
གྲལ་གྱི་ཐོག་རྗེ་པ་པོར་ཁ་པ་དང་སྒོ་མང་བྱུང་པ་ཚོས་གྲགས་ནམ་ཀླུ་པ་གཉིས་ཚོས་གྱི་འཕེལ་གཏམ་
མཛད་སྟངས་པ་རིག་པ་སྒོ་མང་བྱུང་པ་ནོ་བར་གྲགས་ཀྱང་བཤོ་བྱེད་འཇུགས་ས་བཞེན་གྱི་ཁྱད་ཡིན་ནམ་
རྗེ་པ་པོར་ཁ་པ་ཀླུ་པ་བྱུང་ཞེས་བྱེད། སྤྱབ་པ་ཐའི་རི་དཔོན་གཡོག་གིས་དང་སོག་ཡུལ་དུ་ཡོང་དགོས་
ཚུལ་གྱི་སྟེན་གསན་བྱུང་པ་ལྟ་བུས་གྱི་གནས་ཚུལ་དེས་སྟ་སྟན་མཆི་མ་བྱུང་ཟད་ཤོར་བར་སོག་པོའི་ཚོས་
རྗེ་ཆམས་གྱིས་རྗེ་བམོད་ནམས་ཀྱི་མཚོ་དང་ཨལ་དན་ཀླུ་པ་པོའི་དུས་ཐུགས་གྱིས་དན་འདུག་ཟེར་བ་
ལབས་ཏིང་མ་ཁོ་རང་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྤྱེད་པས་ཆེ་ཆའང་ཀླུ་པོས་གཞུང་བཞིག་པ་ན་དེ་མཁུན་ནས་སྟུན་
ཆབ་བཏོན་ཞེས་བྱེད་ཚུལ་བྱ་ནག་ཏུ་འགོ་སྐྱབས་པ་རྗེ་ཏུ་ཡུའི་ཀླུ་པ་མཚན་གྱིས་ཟེར་བ་རྟོག་བཏགས་གྱི་
བཤད་པའི་རིགས་འདི་སྒྲ་མ་ཚོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལྟན་པ་ལ་ཕན་པར་འདུག།

ས་ག་རྒྱ་བ་ལྷ་མའི་ནང་དུ་ཐའི་རི་དཔོན་གཡོག་གིས་འཕྱོན་གདོང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཚོམས་
ཆེན་དུ་བཞུགས་གྲལ་ཐོག་ཐའི་རི་དེས་དང་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་བརྩམས་ཞེས་པའི་མིང་
ཡང་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཏགས། ཐའི་རི་ལ་ཐའི་(༧)བ་སྟུན་དུང་ཐའི་རིའི་མཚན་དང་། ཚོས་རྗེ་མི་བཟང་
དག་རིགས་རྣམས་ལ་ཆོ་ལོ་སྟེར་བར་ལོ་རྩ་བས་སྒྲད་ཆེན་པོས་འཕྱོད་པ་ལྟ་བུས་གྱི་སོག་པོའི་ཡུགས་
སྒོལ་རི་ལྟ་བ་བཞེན་གྲ་ཆར་ཚོས་རྗེའི་སྟུན་སྒྲོན་ཡུལ་བ་ལྟར་ཞལ་དོས་བཀོད་པས་ཁྱོགས་པར་མཛད་
སྟངས་པ་ལགས་ཚོགས་ཆེ་བ་བྱུང་། ཐའི་རིས་གཙོས་གསར་འགྲུལ་ལོག་མི་རྣམས་ལ་བྱ་རྩ་སྒྲོས་ཤེལ་
སྟུམ་སྟུག་སོགས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་རྫོང་བ་རྒྱས་པར་བྱས། འཕགས་པ་ལྟ་དཔོན་སྒྲོབ་མེདས་
གདོང་ལ་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་གྲལ་བཤམས་པའི་གྲལ་འཕྲོས་པར་རྣམ་ཀླུ་པ་སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱི་ཆེན་པ་
དང་སྒྲོང་པོར་ཚོས་བྲིམས་པ་གཉིས་ཡོད་དུང་བཞུགས་གྲལ་ཚོགས་འཕྲལ་ནས་མ་གྲོལ་བར་ཚོས་སྒྲོད་
གྱི་ཞལ་འདོན་ཁོ་ན་མཛད་འདུག་པ་དེ་འདྲའི་གྲུ་མ་ཐོ་སྟུས་བྱེད་ཀྱང་འཕགས་པ་ལྟར་དྲི་བ་ལུ་མཁན་
བྱུང་དོགས་པའི་སྤྱབས་འབུམས་ཡིན་འདྲ་ཟེར། སྟུམ་ལན་ཀྱང་གྲུ་མོ་མ་བར་བསྟུབ། སྟུམ་ཉང་པོ་སྟུགས་
སྟུ་རྗེ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚོའི་སྟུལ་སྒྲུར་གྲགས་པ་དེ་པས་ཁྱུང་ནས་གྲུབ་ཆེན་ན་ཁ་པའི་སྟུ་སྟེ་ཡིན་ཞེས་

འབྲས་སྒྲིངས་སྒྲིབས། ཞལ་ངོས་གྲུབ་ཆེན་ན་ཁ་པ་དེ་མི་ལ་རས་པ་དང་དབྱིབས་མཆོངས་པ་ཞིག་
ཡིན་སྟེ་འདུག་པས་སྒྲིབས་དང་མ་བྱུང་བ་འགའ་འདྲ་གྲིང་སྟེ་ཞབས་དྲུང་ལ་ཁྱུ་བ་མཛད་པས་དཔོན་
སྟོབ་ཀྱིས་མཁས་མཆོག་སྒྲིབས་ཡིན་གསུམ་ཞེས་ཀྱིས་དུགས་པོ་ལྟར་ར་བར་བྱག་ཐམ་དང་བཅས་ཤོང་བདེ་
གནང་པས་ལྟར་ར་ནས་བདག་གིས་མཛད་དེ་དུགས་པོ་གྲ་ཆར་དུ་བཏང་བས་དགེ་བཤེས་སྒྲིབས་ཏེ་ག་
སྟོར་གྲང་བཏང་། གད་ཁ་ས་པ་དང་ཆེ་གསུམ་ལྟེ་པ་དགོས་ཅོད་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོའི་གཞིས་སྒྲིབས་ཤིང་
བསྟེན་བཀུར། གད་ཁ་ས་པ་སྟིང་ཤོད་དཔོན་རིགས་གཞན་ནམས་ལས་(༤༩)གྲང་བཞེས་སྟོ་དངོས་
གཙང་པའི་དཔེར་བྱེད། ཏྲ་མགིན་ལ་སྟོ་མོས་པ་ཡོད་པས་ཆ་བ་དགའ་བཙུ་པའི་དཔེ་ཆའི་གསེབ་ན་རས་
ཆུང་ལུགས་ཀྱི་ཏྲ་མགིན་གྱི་མངོན་རྟོགས་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲུབ་སེང་གེས་མཛད་པ་དེ་འདུག་པ་བཟུང་
ནས་ཁ་ཏོན་བྱས་པས། ཞལ་ངོས་ཐེབས་སྟོར་འདི་གཞན་ཕྱོགས་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་ཡིན་པ་འདྲ།
གྲིང་སྟེ་ཞབས་དྲུང་ལ་བསྐྱབ་སྟོན་ལུས་གསུང་བ་ལྟར་ལུས་པས་ཤེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་
ཁོད་ཀྱི་སྟོར་སྟེ་འལགས་ཀྱི་ཏྲ་མགིན་དེ་གནང་བྱུང་།

དེ་སྐབས་དགེ་སྟོང་བྱང་ངོས་ནས་གཉིས་དང་ལྟན་དུ་ཞེགས་པ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་
ཆར་ཤེ། དགོང་མོ་སྟེར་དུ་ཏྲ་མགིན་གྱི་མངོན་རྟོགས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱས་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་རེ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཆོས་སྟོང་སྟེ་གཏོར་བསྟོར་དེ་བྱས། ཞབས་དྲུང་དེ་
ཉིད་གཙང་དུ་སྒྱུ་ཁམས་མ་འཛོལ་པའི་གནས་ཆུལ་འཕྱོར་བར་ཞལ་ངོས་ཉེ་སྟོར་གྱི་ཆོས་ལྟེ་ཆེ་ཁག་ཆོར་
དགོངས་ཤོགས་མངོན་ཆུང་གི་སྟོན་ས་མཛད། ལོ་ལྷ་མའི་འབུལ་སྒྲིབ་དེས་གྲང་ལྟར་རིགས་བྱུང་བ་འདྲ།
སྒྲིབ་གྲུང་ཐམ་མཁར་ཤོང་རྒྱུ་པ་ལྟར་བསྐྱར་བ་འཕྱོར་རྒྱས་པའི་རྟོགས་ལྟན་ཞིག་གིས་གདན་དྲངས་ནས་བྱ་
གཏོར་ལུས་པའི་ཆེ་ཞབས་དང་ལ་ཐུགས་ཤེ་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་དྲུང་དུ་ཐེབས་ཐེར་བ་དོན་ལ་གནས་མི་
གནས་ནི་མ་ཤེས། ཞལ་སྒྲ་ནས་པ་པོར་ཁ་པས་ཐུག་ཐམ་བསྐྱབ་སྟོན་དང་སྒྲིབས་ཏེ་གནང་བ་སང་ཡོང་
རྒྱའི་དོ་རུབ་གཟིམས་ཆུང་གི་ནང་དུ་ཡུང་ཙམ་གྱི་བར་རྒྱང་དམར་པོར་ཁེངས། ལྷ་པོ་ནམས་དང་ཆར་མ་
མཐུན་སྟེ་གྲུབ་པར་མི་དམར་པོ་ཞིག་གྲང་མཐོང་བ་ཤེས་ཅེ་འདི་དཔོན་སྟོབ་དེ་ཉིད་ཆོས་སྟོང་གི་གཙོ་

བོར་འདུག་(༤༡བ)པའི་ཆོ་འབྲུལ་དུ་གོ། །སྒྲག་ལུང་ཞབས་དུང་པག་དབང་ནམ་རྒྱལ་གསལ་པའི་
ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་པ་འབྱོར་པར་གདུང་འབུལ་ཀྱང་བཟབས་པར་མཛད་མོང་།

སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དུང་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འཛིན་རྒྱ་གནད་ལུང་བ་སྒོ་འཇུག་པ་རང་མ་ལུང་
བས་དགོ་སྒྲིང་གིས་རྟིང་བསྐུལ་བྱས་ཀྱང་སྒོ་ཀ་རེ་གཉིས་ལས་མ་བཟུང་བར་བརྟེན་གྱིན་ཏུ་འགོར་བ་
ལུང་། ལ་ལའི་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་འབུལ་བའི་ཞལ་ངོའི་ཐུགས་ལ་མགོན་པོ་ཞལ་འདི་བཀྲ་མི་གིས་པ་
ལྷ་ལུང་མངོན་ནས་བཀག་ཆ་ཆེ་བར་འདུག་རུང་རང་ཆོས་སྒྲིང་འདི་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཞིག་ལུང་བས་
ཅེ་ལུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདེན་བསྐྱང་བསྟོད་ནམས་ཆང་བའི་གོག་ལུ་ཉི་ལུ་ཡོད་པ། དེར་མ་
འདུས་པའི་བསྟོད་པའི་རིགས་སྟོགས་ལྷན་ཐབས་གོག་ལུ་བཅུ་སྟོར་བཅས་པ་སྟོག་ལ་འཛིན་དགོས་ལུང་
བས་ལུང་པོ་མ་ཐུབ་རུང་ཞག་ཉི་ལུ་ཅམ་ལ་གཙང་མར་འདྲིལ། དེའི་སྐྱད་ཆ་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་གཉལ་
པ་སྒྲ་སྒྲིས་ཆོར་བས་འབྱོང་རྒྱས་ཞལ་དཔོན་སྒྲིན་དཔལ་ལ་ད་ལོ་བྱ་རྟོག་འདི་ནམས་སྟེར་འཛིངས་བྱེད་
པའི་གྱིན་ཏུ་འཛུབ་པ་འདུག་པ་ཁོང་གིས་མགོན་པོ་ཞལ་གྱི་བསྐྱང་གསོ་བཟུང་བས་ལན་ལ་བས་པ་ཞལ་
ངོས་གསན་ནས། ལྷ་འདི་འཛུབ་པོ་ཡིན་ཟེར་བས་མི་འགའ་བསམ་པ་ཤར་རུང་ཐུགས་འཛིན་བྱུང་ཐེས་
དུས་གཏོར་མཛོད་གསུང་བ་ལྷར་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་བརྒྱད་གཏོར་ཀྱང་བཅད་། དེ་ལས་སྒྲིང་ལུགས་ནམ་
སྒས་སེར་ཆེན་དང་བཅག་ཅིའི་བསྐྱང་བ་གཉིས་ཀྱང་བཟུང་བའི་ཉེར་དགྲའི་སྐབས་ཆག་མེད་བྱས། དེ་
མཛོད་དོན་བྱུབ་བཀྲ་གིས་རྒྱན་སྟོད་ལ་ཡོད་ན་དབྱངས་ཆེ་ཆུང་ཆང་མ་གསལ་ཅམ་ཡོང་བ་འདུག་ཀྱང་ཁོང་
པ་པལ་ཆེར་མ་བསྟོད་པའི་(༤༡ན)སྐབས་དེ་ལྷ་མཛོད་ཐེབས་ཆག་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲིང་བརྟོན་འབྲུས་
ཁོར་ལུ་ལ་དབྱངས་དང་ང་ཆེངས་སྒྲ་རགས་ཁྱིད་པའི་དུས་གཏོར་ལ་དེ་ལྷ་མཛོད་བྱེད་ཐུབ་ཅམ་ལུང་། དེ་
དུས་དགོན་པ་དང་གོང་གསལ་ཆོར་བེ་གོ་མཆོད་དུག་པོ་ཡོད་པར་འདུལ་བ་ལུང་ཁང་དུ་ང་མགོན་ལ་
ཐུན་པས་འགལ་པ་འདྲའི་བེ་གོ་མེ་བ་ཞིག་གིས་ཞག་ཉི་ལུ་སྟོར་ཁམས་མ་བདེ་བ་བྱུང་། དགོ་སྒྲིང་གཉེར་
པ་དང་བྱང་ངོས་ཆོས་མཛོད་ཀྱིས་ནད་གཡོག་དང་ཆ་བ་དཀའ་བཅུ་པས་རིམ་གྱོར་དམིགས་ནས་ཆོགས་
ཆེན་དུ་སྒྲིང་གི་མང་ར་ལུས། དུང་འཛོ་རྒྱན་གཡས་པས་འབུལ་སྒྲན་སྒྲ་ཆང་ལུང་ལུས་མཚོན་བཅོས་

ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཅིང་མ་དོལ་བར་ཆང་ཐུན་བྱ་དང་དེ་ནས་རྒྱལ་གསུམ་དང་འབྲས་དཀར་གྱི་ཐུག་པ་མ་
གཏོགས་རྩ་མོགས་ཡེ་འབྲུང་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུད་མན་དག་གི་དགོངས་དོན་མོར་བཞག་མིན་པ་དང་སངས་
གི་གསོ་དབྱུང་པ་རྒྱལ་ས་དང་ཅུང་མི་མཐུན་པར་སྤྱང་།

དེ་དུག་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་གྱི་བསྐྱར་གསོ་གྲུབ་བསྟན་དགེ་བསེས་དགེ་དར་བ་དང་ཕྱ་ལྟར་སངས་
རྒྱལ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱར་གཏོར་བཤིག་པའི་དུམ་ཁུ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་གྲུ་གསུམ་ཁོ་ནར་བྱུང་བས་མགོན་
ཁང་པ་རྒྱལ་ས་ཡ་མཚན་དུ་མངོན་པས་དཔལ་ཐོབ་གྱིས་ཆོས་འདུག། དགོང་སྟར་བྱུང་བར་ཕན་པེས་ཆོས་
སྟོང་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱར་བཤའགས་གཏོར་ཆོག་བསྟོད་བསྟེན་པ་རྒྱལ་ས་ལ་མེས་གྱིས་བཤར་སྤྱངས་བསྐྱར་བའི་
རྒྱལ་ཅིག་ས་རབ་པའི་གྱི་ཆོ་ཞལ་གྱི་བསྟོད་པ་གནམ་ཁུ་བས་མཛད་པའི་པོ། བད་མ་འདོན་པའི་སྤྱང་
ལ་གཡས་གྱི་སྟུང་གྱི་ཐད་དུ་བུམ་གཟུགས་ཞབས་གཡོན་སྦྱིལ་གྱུང་ལྟ་བུ་ལ་གཡས་པའི་མཐིལ་
གཤན་ལ་བསྟན་པའི་བུམ་མོ་ལ་ཐུག་གཡས་རྒྱུད་དང་དང་བཅས་བརྟེན་(༤༡བ)གཡོན་མཉམ་གཞག་
གི་སྟེང་ན་ཐོད་པ་འཛིན་པ་སྟེ་སངས་པེ་བསྟེན་ཏེ་ཅམ་པ་ཞིག་མིག་ཟུར་གྱིས་མཐོང་བ་འདྲ་བའི་སྤྱང་པ་
བྱུང་བས་འཛིགས་ཏེ་ཏར་གྱིས་ལངས་ནས་ཤོས་བས་དགེ་སྟོང་གིས་ཅི་ཡིན་འདྲི་བར་འདྲི་འདྲ་བྱུང་ཞེས་
ལབས་པས་ཆོད་མི་དགོས་དེ་འདྲའི་ཞལ་གཟིགས་ལ་ཨ་ཞེས་ཅུ་མོ་བྱེད། ཉིན་ཅིག་མེར་ཅི་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་
པར་རྒྱུད་འཇུག་ཅིག་ལངས་པར་འཛིགས་ནས་དགེ་སྟོང་འཆོལ་བར་རབ་གསལ་ལ་བརྒྱགས་པས་བདེ་
བ་ཅན་གྱི་སྟུང་མདུན་ན་ཏེ་མགིན་དམར་པོ་མི་ཆོད་ཅམ་པ་ཐུག་གཉིས་པ་ཞིག་མཐོང་བ་འདྲ་མོ་བྱུང་པ་
གང་ལྟར་མཐོང་སྤྱང་སྟུང་སྟུང་ས་སྟེ་དང་མར་མའི་འོད་འདོམ་པའི་རབ་པའི་དང་བྱི་མ་ནི་སྟོང་དམར་པོ་དེས་
འཇུག་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟ་གཉིས་ལ་མོས་དྲངས་ཆེ་བའི་སྤྱང་བརྟན་ཡིད་ངོར་ཤར་བ་འཛོམ་པ་འདྲ།
སངས་རྒྱལ་བྱུང་མེམས་དེ་དག་གི་ཞལ་དངོས་སྟུང་མཛུལ་བར་ཆོགས་གསོག་སྦྱིབ་སྦྱོང་གི་དཀའ་བ་མང་
པོ་སྟོད་དགོས་འདུག་པས་དབག་ཆོད་རྒྱུད་གྲགས་གྱིས་མི་མཚོན་པའི་ཐག་ཡིང་པོ་ཞིག་སྤྱང་རོ། །

རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་མནལ་ལམ་དུ་ཡུང་བསྟན་བྱུང་བའི་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་སྟོར་རྒྱལ་གྱི་
ཞལ་བུམ་གཟུགས་རང་བྱོན་དེ་མཛུལ་བར་བྱིན་ཏེ་གཏོར་བསྟེན་བསྐྱར་བ་བྱས། ཉིན་གཅིག་གཟིམས་

ཁང་གོང་དུ་ར་མགོན་ལ་ཕྱིན་སྐབས་པུགས་གཤམ་དེ་གར་པག་གིས་ཁ་བཏགས་འདོམ་འཁོར་མར་
མཐུད་པ་ལུས་ནས་བདེ་མཆོག་ཀུ་སྒྲོར་གྱི་ནང་སོ་ནོར་ལུར་གཤོགས་སོང་བ་དེ་ཉིན་རང་བཤིག་ནས་
གོང་པོའི་ཆོང་པ་མང་པོ་འདུག་པར་དུགས་ཅན་དང་འཕྲེང་སེར་གྱི་རིན་ལ་སྦྱད་པ་དགའ་བཅུ་བ་དང་
གསོལ་དཔོན་ནོར་རྒྱན་པ་གཉིས་གྱིས་ལབས་པར་དགེ་སྒྲོང་གིས་དང་མོས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་
པར་(༧༩)འདུག་ཅེས་ལན་བཏབ་སོང་། ར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གཤམ་གྱི་ལུར་དངོས་སུ་བུགས་པའི་
འཛིགས་བྱེད་གྱིས་གཙོས་མགོན་པོ་ལྷག་དུག་པ་ལས་གཤིན་བཅས་པའི་མགོན་ཁང་དང་སྟེར་གྱི་སྒྲོས་
སྒྲོང་ནམས་མཐའ་ཁོང་སྟན་དར་ལུམ། ཁ་སིང་པེ་གོ་ན་སྐབས་གཉིས་བསྐྱང་བར་ལུས་ལུ་མང་པོ་སྐྱངས་
པའི་སུ་འཐུད་བཞིན་གསོ་ཡིན་ཡོད་པར་ཞལ་དཔོན་གྱི་རྒྱ་རི་ཁྲེང་བར་བསྟན་པའི་ནང་སོ་ནོར་ལུས་
ཐམས་ཅད་བརྟུངས་ཤིང་སྟེ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གྱི་མས་ཀྱང་བཞོས་པ་སོགས་དབང་བྱུང་ན་རྩ་འཕྲེད་
ལ་མི་ཟ་བའི་བྱ་སྐྱད་དང་པོ་རྒྱག་གིན་ཡོད། ར་བ་དང་ལྷན་དུ་ཆ་བའི་འགྲུལ་པ་གཏོས་ཆེན་སྒྲིབས་པའི་
བཟང་པ། རྒྱན་འབུམ། སྦྱང་ཅི་སོགས་སྟེར་ཆ་མང་དུ་བྱུང་། འདི་པན་ཆད་བྱིང་ནད་ཡེ་མ་སངས་པའི་
ཟན་ལ་རྟ་གཤག་བྱ་ཁྱིའི་གཞུགས་འགོས་སྒྲ་ཆོགས་བཞོས་པ་མཆོན་མོ་སྟོན་དུ་བཅུག་ཉིན་མོ་ཞལ་པའི་
ཁར་བགམ་ནས་ཅེ། སྐབས་དབར་ནམས་ལ་དགེ་སྒྲོང་གིས་བསྐྱལ་ལུག་མཛོད་ནས་མདོ་སྟེ་མཛོད་ས་
སྟན་དང་བྱིན་ལན་བསབས་པ་བགྲགས་པས་ལས་དགེ་སྟེ་གཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆོར་འཛིགས་སྦྱང་ཡང་ཅུང་ཟད་
ཡོང་བ་ལ་རྒྱན་དུ་བྱ་ལམ་རྗེས་མེད་དུ་འགོ་བ་དེ་དྲེད་པོ་ཆོས་རྒྱས་མཁན་ཞིག་ཡོང་བའི་སྟོན་འགོའོ།

དགུན་སྟོང་ཞག་བཅུ་སྟོར་གྱི་རིང་ཆ་རྟེང་ཁ་ནས་ནམ་བྱེད་བར་མི་ཆད་པའི་རྒྱང་དམར་གིན་ཏུ་
ཆེ་བས་འགྲུལ་པ་ལ་ལ་འགྲུལ་ཁོང་ནང་དུ་འདྲོ་སྐྱར་སོགས་ཆད་མ་གཅོད་དགོས་པའི་སྟོན་མ་གཤགས་
ཤིག་བྱུང་སོང་བ་ལོ་ཤས་དུས་གཅོད་དུ་ལྷས་མི་ལགས་པ་འདྲ་བྱུང་མ་སོང་རུང་རྗེ་པོར་ཁ་པའི་ལུང་
བསྟན་ཆེན་མོར་བཟུང་སེང་གའི་མགོ་ཅན་གྱིས་གཙོས་པ་ཡོད་རྒྱལ་གསུངས་པའི་འབྱུང་པོའི་ཆོ་(༧༩)
འབུལ་གྱི་སྟོན་འགོར་གོ།

དགྲའ་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བསྐྱས་གྱའི་རིགས་ལམ་གྱི་ གསལ་སྦྱོང་དབུ་ཚུགས་པའི་སྒྲོང་།

མི་ཡོས་ཀྱི་ལོ་གསར་གྱུ་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་
འཕེལ་སྦྱོར་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུ་དང་དེ་ཟེན་བསྐྱར་འབྲས་སྤངས་སུ་ཐེབས། གྱི་རིན་པོ་ཆེ། ཞལ་
ངོ། དགའ་བཅུ་བ་གསུམ་པོ་དང་མཆོན་ཉིད་བྱེད་འཇུག་པའི་བཀའ་བྱོལ་གྱི་སྒྲོ་དོད། རང་ངོས་ནས་མཆོན་
ཉིད་ལ་ཤེས་འདོད་ཡེ་མེད། རྒྱགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མའི་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆོག་ལག་ལེན་
ལས་རབ་འབྱམས་འདྲ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྒྲུབ་པ་དུང་པའི་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པས་
བཀའ་བསྐྱར་ལུ་པའི་ལུགས་བྱས། གྱིང་སྦྱང་ཞབས་དུང་ནས་མཆོན་ཉིད་འགངས་ཆེ་པའི་བསྐྱགས་
བརྗོད་མང་པོ་གནང་ཡང་རྒྱགས་ཕྱོགས་ཤིག་མེད་ན་མཆོན་ཉིད་འདི་འདྲས་འབྲལ་གྱི་ཁ་བཤད་ལས་
ལུགས་གང་ཡང་ཕྱིན་པ་ཞིག་མེད་འདྲ་སྒྲུབ་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། གང་ལྟར་ཉོར་བླ་དང་པོའི་ཉེར་གསུམ་གྱི་
གཟའ་སྐར་ལེགས་པའི་ཉིད་དབུ་བཅུགས་ཅི་བཞག་འཛིན་རོགས་དགེ་སྦྱོང་དང་བྱང་ངོས་ནས་གཉིས་
ཀྱིས་བྱས། ཐོག་མར་ཆོག་བཀྲ་ལེགས་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཡིན་ན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་བྱུང་ཟེར་ན། རྟོན་པ་
ཤུག་བྱུང་པ་ཆོས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱབ་རྒྱ་གཅིག་དང་ཕྱི་རྒྱ་ཁྱབ་ཡིན་ན་མི་མ་ཡིན་པ་བྱུང་ཟེར་
ན། ཡོངས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཁྱབ་རྒྱ་གཅིག་གནང་བྱུང་པ་འཛིན་དཀའ་བ་མ་བྱུང་། བསམ་མནོ་
བཏང་བས་ལྷ་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་པ་བྱུང་ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་ཆོས་ཅན་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསོགས་པ་འདུག་སྒྲུམ་པས་མཆོན་ཉིད་རྒྱགས་གསལ་ཁྱབ་གསུམ་གྱི་འབྲོས་འདྲེད་ཁ་
ཡར་སྒོ་ལ་ཤར་བྱུང་བ་གྱིང་སྦྱང་ཞབས་དུང་ལ་ལུ་བར་ཕྱིན་པས། ལུག་ལུགས་(༧༣)ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་
ཉི་ཁྱེད་སྦྱོར་བཀྲ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་པའི་སྐབས་ནས་ཤེས་བྱ་འདི་ལ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་
མེད་པའི་དེ་དེ་ལི་གི་དེ་ཆོག་བཀྲ་ལེགས་ལེགས་ཡིན་སང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་དམར་གཉོང་ཅིས་ཡིན་

ཀླུ་ཁྱེད་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་རིགས་སྤྱི་མི་འདུག་པས་མཚན་མཚན་ནས་གཏོང་གསུང་རིམ་པ་བཞིན་
 ཏུ་གཞན་བྱུང་བཞག་བརྒྱད་ཙམ་སོང་བའི་ཆོ། དོན་སྤྱོད་རྣམས་པའི་ཤྲོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ན་
 མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བྱུང་ཟེར་བའི་ཆོས་སྤྱོད་གཞན་པ་ཤིན་ཏུ་འཛིན་དགའ་བར་ཆ་བ་དགའ་བཅུ་བས་
 རོགས་བྱས་ཏེ་ནམ་ཁྱེད་ལ་ཐུག་ཐུག་པར་བསྐྱར་ལྷ་པ་མང་བས་སྤྲུག་ཁྱེད་དེ་བ་ཞིག་ལ་ཟེན། ཆོས་ས་
 བས་མགོན་ཁང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས་ཤིང་བསྐྱར་སྐྱར་བྱས་པ་ཆོར་བས་དེ་འདྲའི་ཐུགས་
 ཏུས་ཆེ་བ་ཞེས་མཐུ་མཐུ་བྱེད་འདུག་པ་སྒོ་སྒྲོང་དོན་འདུན་མར། གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བོ་གསུང་
 གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་བདེན་པར་སྤྱད་མདོན་ཤེས་མེད་པ་འདི་མཚང་ཆེ་བསམ་པ་ཤིང་། སང་ནས་བརྒྱུད་
 ཕྱིས་བཞག་རྣམས་སྤར་ལུགས་ལྟར་ཟེན། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་གནམ་གང་གི་འོ་བརྒྱལ་དེ་ལ་བལྟས་ན་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་གཉེར་མི་ཡོང་བ་འདྲ་བསམ་པ་བྱུང་ཡང་ད་ཆ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མི་དགོས་པ་
 འདུག་ལེབས་པ་ལས་རྒྱུ་གཅིག་པོའི་སྐྱུག་རེ་མེད་དེས་བྱི་པ་ལ་གྲུང་ཆེན་གྱི་དཔེའི་པར་ཆེན་དགེ་
 འདུན་གྱུ་བ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་མོགས་ནི་འཕུག་འཕུག་མི་གསུང་ངོ་། །

བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པའི་བསམ་པ་འགྱུར་བར་ཆོགས་མི་འདུག་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་
 གཅིག་གཉིས་བརྒྱུད་མཚམས་སྤར་གྱི་སྒོ་འགྱུར་པའི་རྟོག་གའི་རིག་པ་ལ་ཨ་འཐས་ཏེ་པོ་ཏི་ལྷ་དང་
 (༤༧)བྱུང་བཀོལ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྤྱད་ས་ཏེ་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པའི་སྟོན་པ་ཞིག་བྱེད་སྟུམ་པ་བྱུང་།
 འདི་ནས་བརྒྱུད་དགེ་སྒོང་ཡང་འབྲལ་གྱི་རོགས་ལས་སྤྱོད་པའི་དཔེ་ཆའི་བསྐྱུལ་མའི་ཁྱུང་ཐོགས། རང་
 འོ་བཅུ་གཅིག་ལས་མི་འགོ་དུང་ཆུན་དང་ཁྱེད་པར་མེད་པའི་དབང་བོར་རང་ཁྱིམ་སྤྱིས་ཕྱིས་བཞག་
 ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བྱས། སྤྱ་ཆེན་གྱི་གལ་ཏུ་ཆུད་པ་ལ་སྤར་གྱི་འཕུལ་ཆེན་རྣམས་བཟང་ཡང་རྒྱ་གར་
 ཁ་སྤྱ་ཅན་དང་བོད་ཀྱི་ཆ་པ་ཆོས་སེང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་བཤད་མ་ཐག་པ་རྣམས་འགངས་ཆེའམ་སྟུམ།
 རྒྱ་གཅིག་ཙམ་གྱི་བར་རིགས་ལུང་ཚད་ལྷན་བྱེད་མ་ཤེས་པས་ཆོས་འཁོར་གྱིང་པའི་བར་ཤར་བ་ཁ་ཤས་
 པོས་པའི་བསྐོ་གྲེང་བྱེད་པར་རྟོག་པ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག། རྒྱ་བ་བྱེད་གཉིས་ཙམ་ནས་རྟགས་བསལ་སྤྱིལ་
 ཐུབ་པའི་རིགས་ལུང་བྱེད་ཤེས་པ་བྱུང་། རྒྱ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རིང་མཚན་མཚན་ཇུས་ཤྲོག་ཤྲོག་པ་ངོས་

འཛིན། སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱམས་ཀྱི་ཅི་བཞག་མ་བཞེད་པར་བསྐྱར། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་
 མཚོར་མནལ་ལམ་དུ་མགོན་པོ་ཞལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོ་འཇུགས་པ་གནང་པ་བར་
 སྐབས་སུ་ཆག་འདུག་ནའང་རྟོར་རྒྱ་གསུམ་པ་འདི་ནས་བརྟགས་པའི་ལོ་ལོ་བཞིན་རྟེན་སྤྱི་མཉམ་
 གྲུང་ཆོགས་གྲོལ་བསྐྱེད་འབྱུངས་རབས་སོ་བཞི་པ་དང་དེ་རྗེས་དཀའ་གདམས་གྲུགས་བཅུ་གྱི་ཆོས་ཐུན་
 རེའི་ལྷགས་ལྟར་གནང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་གསང་སྤྱད་བྱུར་ཆོས་ལ་ཕེབས། དེའི་བར་རྗེས་སྤྱི་མཉམ་རིགས་
 དང་ར་བ་སྟོད་པའི་རྗེས་སྟོན་ཆེན་མོ་དཔེ་ཆའི་སྟེང་ནས་བཟུང་། དོགས་གཅིད་བྱེད་པར་གྲོག་པོ་ལང་
 བའི་དགེ་སྟོང་གི་རོ་རོ་དཀའ་བརྒྱ་སྟོ་གསལ་ཟེར་བའི་ར་བ་སྟོད་པའི་གྲ་པ་དགའ་རྟན་པོ་བྱང་གི་
 (༤༦)དུང་འཁོར་ལ་སྟོད་མི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འབྲལ་འབྲལ་སྐད་བཏང་། བཀོ་སྐྱེད་བྱེད་པར་ཆོས་འཁོར་
 སྤྱིང་པའི་བར་གསལ་པ་མང་ཙམ་པོས་ནས་སྒྲར་པོ་བྱས་པས་སྟོ་སྟེད་ཆེར་བ་བྱུང་།

རྟོར་རྒྱ་ལྟ་པའི་ནང་དུ་དབྱུར་ཆོས་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་སྒྲུང་ཞབས་དུང་འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཕེབས། དགེ་
 སྟོང་དང་བྱང་པོས་ནས་གཉིས་ན་སོ་གསལ་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོབ་མཐན་ལ་མ་སོང་གཤིས་ཅི་བཞག་
 འཛིན་རོགས་ཆད་ལྟན་མི་ཡོད་འདུག་པས་རོགས་བྱེད་ལ་སྐྱུར་ར་བ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཚོ་པོས། ཞལ་པོས་
 གྲུ་སྤྱིངས་ཞིག་གསོས་གནང་བའི་སྟོ་ཁང་དེར་སྟོད་ས་བྱས། དབྱུར་ཆོས་ཀྱི་རིང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཚོ་དང་
 ལྟན་དུ་དགག་གཞི། སྐྱབ་སྒྲ། ཐལ་འབྱུར། རྒྱ་འབྲས་རྒྱམས་ཀྱི་ཅི་བཞག་བཟུང་། དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་
 དང་སྟོ་བཟང་དཔལ་འཕྱོར། དག་དབང་དགེ་ལེགས། ལྟར་སྟོང་ཆོད་མཛད། གར་ཁང་སྐྱ་སྒྲ། དག་པ་
 དོན་རྒྱམ་པ་སོགས་ཁ་གསལ་དང་རིགས་ལྟར་སྒྲར་བ་བྱས། ཆེན་པོའི་གོ་ས་བཟུང་བའི་སྟོབ་སྟོབ་བྱས་ན་
 མཛེས་ལམ་གྱི་རང་ལ་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་དུ་འགྲོ་འདུག་པས་གཟན་རྒྱུར། སྟོ་ཆབ། ར་པོར་བཟུང་། མཛེན་
 ཁང་བཟུང་དེ་གྲ་པའི་ཁྱོད་དུ་ཅི་འགྲེད་དང་གཞོས་མ་བྱས་པར་བཀོ་སྐྱེད་གཏོར་དགོས་རྒྱལ་ལཔས་བར་
 ལག་པ་བརྟུང་མཐན་དང་མི་བརྟུང་མཐན་སྟོ་ཆོགས་བྱུང་། གོ་སའི་སྤྱབས་གྱིས་རང་དབང་འདུ་རྒྱ་མེད་
 གྲང་གྲ་པ་སྟོབ་གཉེར་བ་ལ་ཤིས་འདོད་ལྟར་བྱངས། དེང་སང་ནི་བྲག་བཙན་པོའི་ལྷག་པ་བྱས་གལ་
 བས་སྟོད་པ་དང་ཆོས་གྲར་གོས་ལུང་ཞིང་གདན་འདྲིང་བ་སོགས་གཞུང་ལེན་པའི་པོས་སྤྱང་རྟན་

གྲིས་མོས་མོ་པ་མང་བར་འདུག། མིག་ལྟོས་ལ་ཕན་དུ་རེ་པས་ཞལ་ངོས་ལོགས་དང་ར་(༧༧) ཀུལ་
 བཏང་ལྟེ་སྟག་ཚང་ར་པ་སྟོན་པས་འབྲས་སྒྲུངས་ལྷ་ཚོས་ག་བཅུགས་ཅུ་ཚོགས་པའི་རོ་བླག་ཀུན་དགའ་
 རབ་བརྟན། ཕན་བླག་ཐོགས་ར་པ་སྟོན་པའི་བར་གར་བ་རྣམས་དང་བཀོ་སྒྲིང་རུས་པོ་བླག་པས་ཐལ་
 འབྱུར་ཅི་ཅུལ་དང་རྒྱུ་བ་རྒྱ་འཕར་ལྷགས་ཀྱི་བསྟུས་གའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་བྱང་བར་བྱང་བས་རྗེ་བླ་
 མའང་བླགས་དགྲེས། ཀུན་དགའ་རབ་བརྟན་ལ་གམ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་པས་
 ཞལ་ངོར་བསྐྱངས་ནས་གམ་ཐབས་བྱིན་པས་ཡར་སྐྱངས་ཚོར་ཁོ་རིག་པ་རྟོ་དགས་ནས་དེ་ལ་བླགས་
 མགུ་བ་ཡིན་འདུག་པསྟུས་ག་མཐར་བྱིན་པ་ཡོད་འདྲ་ཞེས་སྒྲིང་སྟངས། ར་པ་སྟོན་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ག་
 སའི་བྱ་བྱན་དུ་སྟང་པས་འགྲིམ་རྒྱ་བྱང་ན་སྟུམ་པ་དྲུངས་དྲུངས་བྱང་རུང་ཡིད་སྟོན་ལས་ལག་ཏུ་ཡོངས་
 པའི་རེ་པ་མ་མཆིས། སྒྲིང་སྟངས་ཞབས་དྲུང་གིས་སྟོ་གསལ་སྒྲིང་གི་རིགས་ག་བཏང་པའི་ཐོག་མཐའ་
 བར་གསུམ་གྱི་གལ་དབར་བྱིན། སྟོན་ར་པ་འཁོར་པའི་འབྱུལ་པའི་སྟབས་སྒྲིང་སྟངས་ཞབས་དྲུང་དགའ་
 ལྡན་དུ་ཐེབས། དགུན་ཚོས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བཅར་པའི་ཆིབས་ཁ་རྒྱར་མ་ཐུབ། བདག་གིས་ལོ་བྱང་ལྟེ་
 བར་སྟོས་ནས་ཅི་བཞག་རྟིང་པ་རྣམས་ལ་སྟོར་སྐྱང་དོན་ལ་གནས་པའི་དགའ་ལྡན་མའི་བསྟུས་དཔེ་ཆེ་
 བ་བཟང་ཞིང་བྱི་དོ་རིགས་ཡུང་གང་རུས་དང་ཐོད་ཐོ་རེངས་སྟོར་སྐྱངས་བྲས། སྟོན་གྱི་སྟོན་ཚོས་ལ་ཚོས་
 འཁོར་སྒྲིང་སྟོབ་དཔོན་བཟང་གོང་རབ་འབྲམས་པས་ལུལ་ལུལ་ཅན་གྱི་ཅི་བཞག་བཏང་བ་བཟུ་ཤིས་རྒྱ་
 མཚོའི་སྟོར་གྱིན་འདུག་པས་ཡིད་སྟོགས་ཁོང་པའི་དག་ཐོག་ནས་སྟོ་ལ་བཟང་། སྒྲིང་སྟངས་ཞབས་དྲུང་
 ཐེབས་སུ་བསྐྱབས་སུར་ལྷགས་ལྟར་དང་གསང་ལུ་དབྱར་(༧༨)ཚོས་དགའ་ལྡན་དགུན་ཚོས་ལྟ་མའི་
 ཆེ་ག་རར་མ་བྱིན་པ་བྲས་པའི་ཚོས་འཁོར་སྒྲིང་གི་ཚོས་ག་འགྲིམ་ན་ཡོད་པ་འདྲ་དཀའ་བཅུ་བ་བཅུད་དེ་
 ཞལ་ངོར་རུས་ཀྱང་བླགས་ལ་མ་བབས།

དགྲའ་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་

དྲུང་ནས་དབང་ལུང་ལུས་པ་སོགས་སྒྲོར།

ས་འབྲུག་གི་ལོ་གསར་གྱུ་བ་ནས་སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་ཐེབས་དཀྱིད་ཆོས་ཀྱི་རིང་བསྐྱུས་གཤེན་ཅི་
བཞག་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བཞུགས་ཀྱིན་བཟུང་བས་ཡིད་ལ་འཇགས་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་བསྐྱུས་ག་རང་
འདི་ཙམ་ཡིན་སྟུང་པའི་རང་མཐོང་ཡང་སྒྲུལ། དགྲ་གིས་ལྷན་དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གཤམ་དབྱར་ཐེབས་ཏེ་ལྷ་སར་བཞུགས་པ་དང་འགྲིག། ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པའི་ནང་དུ་
དགའ་ལྷན་པོ་བྱུང་དུ་གདན་དྲངས། སྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུར་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་སོགས་ནས་ཉེར་མཁོ་བཅུས་པའི་
རྗེས་གནང་སྟེ་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ཙམ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་འཇམ་དབྱངས་བྱིན་གསང་གསུམ་དང་
བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་ཆོད་བང་། གཞན་ཡང་བྱག་རྡོར་གཏུམ་ཆེན་གཏུམ་རྒྱུད་ལས་གཤིན། ཞལ་བུམ་
ཟེ་དཀར་པོ་དང་སྒྲུག་པོ། རྣམ་སྒྲུབ་ཆོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་བྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་པོ་
ཏི་གཉིས་ཙམ་རྣམས་གྲུང་ཆོགས་གྲོལ་ནས་ཆོས་བྱུན་རེ་ཉིན་སྟར་གྱིས་གནང་། རྣམ་དུས་གྱིས་ཆོས་ལྷ་
བ་ཐལ་ཆེར་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས། རང་ངོས་གྱིས་གཉིད་ལེ་མ་ཉལ་བར་བསྐྱད་པས་མཉེས་
པར་བྱུང་མོང་། འོན་ཀྱང་རྟོག་གེ་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་སྒྲགས་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཟ་ཆོས་ལྷ་བྱུར་མཐོང་
ནས་དགའ་ཆོར་མེད་པས་རྗེས་གནང་གི་ལྷའི་མཆོན་ཐོར་འགོད་པ་མ་ཤར། གཏུམ་པོ་ཆེ་རྒྱུད་རས་རྒྱུད་
ལུགས་ནི་མིན་འདུག་ཅིང་ས་ཞལ་རྣམས་ལ་མ་གྲགས་པས་གང་ཡིན་ཁྱེད་ཀྱི་མ་(༡༧)ཆོད། ཁོང་
དཔོན་སྒྲོབ་གཙང་དུ་ཐེབས། སྟར་བྱུང་པ་ཐའི་རྗེས་ཐེབས་འོས་འགབ་ལུལ་བ་དང་འདུ་ཁང་རྙིང་པ་དེ་
ལེགས་རྒྱ་མི་འདུག་པས་ཞལ་ངོས་བྱགས་ཁྱེད་བཞེས་ཏེ་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་རྒྱག་
གནང་། དེ་ལ་མཆོད་གཞིས་ཁོག་གི་དྲུང་འཁོར་དང་ལྷ་སའི་གནས་ཆེན། རི་པོ་བདེ་ཆེན་ནས་ཞལ་
དཔོན་ཞིག་ཆེད་གཉེར་དུ་མངགས་པ་རྣམས་གྱིས་འབྲེགས་བཟབས་པར་ལུས། དཀྱིད་ཆོས་ཀྱི་འཕྲོ་ཀྱུ་

མྱེངས་ལྷ་བཙུགས་ཅི་བཞག་དང་རིགས་ལྷུང་འཕེལ་བའི་ལྷ་ནས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གསང་ལྷ་དབྱར་ཆོས་ལ་
 མེད་ལ། དཔོན་པོ་དམ་ཆོས་དང་གསོལ་དཔོན་ལོ་རྒྱུན་པ་སོགས་དྲུང་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་མཚན་ཉིད་
 པ་འདི་ཆོས་པ་མིན་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་པས་སྒྲུ་མ་བྱགས་དམ་མཛད་དགོས་པ་ཡིན་འདི་འདྲ་བྱས་པས་ག་ལ་
 ཡོང་ལབས་པས་ཞལ་དོང་བྱགས་འཇུག་པའི་རེ་ཞིག་མཚམས་ཀྱིས་གསུང་བ་འཐད་རྒྱ་མ་བྱུང་དུང་ཕོ་
 བྱང་ལྷེ་པའི་རབ་གསལ་དུ་རྟོར་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་དྲ་མགིན་གྱི་བསྟེན་པ་བྱེད་ལུལ་བྱས། ལལ་
 ཆེར་གྱི་ལྷགས་ལྷར་འོལ་ཆོད་ལས་དྲོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་ཏེ་སྟོ་འདྲིགས་བཅད་པའི་བསྟེན་པ་ཆད་
 ལན་ནི་ག་ལ་ཡོང་། དེ་སྐབས་སྒྲ་དཀར་ཅེ་ནས་ཁྲི་ལྷམ་དེ་ཉིད་མེད་མཁུ་གཤམ་ཡོད་པས་ཞང་འདྲེ་གཞོད་
 པ་ལྷ་ལུའི་མིག་གཡས་ལ་ལིང་རྟོག་བྱུང་བར་ནད་གཡོག་དག་སྟོང་དང་བྱང་དོས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་བྱས།
 རྒྱན་གཡས་དྲུང་འཆོ་བ་དེ་གིན་དུ་མཁུ་གཤམ་སྒྲན་སྒྲགས་ཀྱིས་མ་ལན་བར་རེ་ཡོད་ལ་སོང་བར་དྲུང་
 འཆོ་སྐར་གྲོང་པ་དཔོན་བཟང་གིས་སྟོད་ལྷགས་གྱི་མན་རག་སྒྲུལ་ལ་བརྟེན་པའི་འདེབས་སྒྲན་ཞིག་གིས་
 གཞི་མེད་ལྷ་ལྷུང་བཏང་བར་དྲིན་ཆེ་བར་སྐྱར། འོན་(༤༥ན)ཀྱང་ཁྲི་ལྷམ་དང་མཛལ་པེས་ཀྱིས་ལིང་རོ་
 དེ་རང་ཆོ་བཟུང་བ་ག་སྒྲག་བྱུང་བས་འདྲེ་ཁྱད་ལྷ་ལུའི་རྒྱུ་རྟོག་གིས་ཁོང་དཔོན་གཡོག་རྒྱ་པ་གསུམ་
 ཅམ་བཞུགས་ཀྱང་མཛལ་མེད་ས་གསུམ་ལས་མ་བྱུབ་པས་བྱགས་ཁ་རྫོགས་པ་བྱུང་མ་སོང་ལར་ནས་པ་
 མའི་དྲན་ལན་བསལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག །ཁྲི་ལྷམ་དཔོན་གཡོག་གདན་འདྲན་དང་
 རྒྱགས་ཆ་བ་དཀའ་བཙུ་གཅད་དུ་སོང་། རྗེ་པ་ཤོང་ཁ་པའི་མེད་ས་སྟོར་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྒྱལ་གྱིས་
 མགོན་པོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྟིང་ཆུ་བཟེས་གིང་དྲོ་རྗེ་བྲག་རྫོང་མ་བདག་བསྟེན་དུ་འདྲེ་མཛད་པས་ཆོས་སྟོང་
 རྒྱལ་གཉིས་ཟུང་དུ་མ་འབྲེལ་ན་འཇུག་ཡོང་ཆུལ་གནད་བར་བརྟེན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་
 ལྷ་གསུམ་མའི་གཏོར་ཆོག་དེ་བཙུགས། བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞལ་དོར་བསྐྱབ་སྟོན་ལ་བྲུ་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ལ་གཞུང་དོན་མ་གཏོགས་བཀྲོ་བྱེད་བདེ་བདེ་མོར་དགོས་པ་མེད་ཆུལ་གནད་ཞིང་། སྟོ་མང་གྲུང་
 རུས་ངས་རྒྱས་བཀྲ་གིས་ཀྱིས་གཅོས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མི་མང་པོས་བདག་གིས་མདོ་བྲུགས་ཀྱི་སྟོབ་གཉེར་
 བྱས་པ་འདི་བྱི་རོལ་པའི་ལྷགས་ལ་སྐྱུངས་པ་ལྷ་བྱུང་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་ལུས་པ་ལྷ་སྟེགས་རྫོགས་

བྱེད་ལ་བྲམ་བཅོལ་བའི་ཉམས་ཅམ་གྱིས་གཏམ་སྒྲ་ཆོག་པ་འདྲ་འགྲིག་འགྲིག་ལབས། གཅོད་པའི་
 སྒྲོན་པོ་ཁང་དག་ནས་དབུས་ལ་ཡོང་དུས་དགམ་པ་ལ་བརྒྱབ་ནས་བཟུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་ནང་སོ་
 ཨ་བར་དང་ཞོ་ཁ་ནང་སོ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་འདི་འདྲ་ཡོད་བསམ་སྒྲོ་ཁྱེད་ཆེ་བ་མེད་ཅེས་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་མེས་པོ་རྒྱ་བྲལ་ཡིན་པ་ཅམ་ལབས་འདུག་ཅིང་རང་གཞན་ཆོད་མས་མིའི་འབྲུ་ཆོད་དུ་ངོས་འཛིན་
 རུང་གནད་སྒྲོ་ཡོང་བ་(༤༡བ)ཞིག་ལ་རང་རྒྱལ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་ཆོས་གྲང་ཕྱིན་ན་ཆོས་དང་གཞས་
 རང་ཕྱིན་ན་གཞས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲོན་འདི་ཐུགས་ཆོ་མ་ཟེན་པར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་ད་ཆ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 སྒྲིགས་གཞུང་བཤད་མ་གཏོགས་མཆོན་ཉིད་པའི་རིག་པ་ས་ལི་སི་ལི་གནད་མི་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར་
 རྟེན་ཆོས་ནས་མེ་རྩེས་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲི་དོན་ཁོད་ཤག་ཅིག་གནད་བྱུང་བ་མ་འདོད་ཀྱང་བཟུང་།
 རྒྱུ་ཆོས་ལ་ཞལ་ངོས་མ་མཐུན་པ་བྱས་ར་བ་སྟོད་པའི་རྟགས་རིགས་ཅི་བཞག་རིང་ངེས་ཤེས་པ་ཆོས་
 ཐུན་གཉིས་རེ་བཟུང་། རྒྱ་ཆོས་ལ་རྟགས་རིགས་རྟོགས་ཤིང་པར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲི་དོན་ཆོས་འཕོར་གྱི་འགོར་
 སྒྲིབས། དཀའ་བཅུ་བ་གཅོད་ནས་འཁོར་བའི་སྐད་ཆ་དྲིས་བྱུང་བར་རྒྱ་མཆོན་རྣམས་བཤད་པས་དཔོན་
 སྒྲོབ་གཉིས་ལྟར་དུ་བཞུགས་ཐོག ཞལ་ངོས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཉ་མགོ་མི་ནོན་པའི་ཁར་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་
 དགོངས་ལེན་ཁོ་ན་བྱས་པའི་ཅི་བཞག་གཏོང་ལུགས་འདི་འདྲས་ག་ལ་ཡོང་སྒྲིགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གིས་ཆོར་
 བཅད་པས་རེ་ཞིག་སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་གོགས་སངས།

རྟེན་ཆོས་གཉིས་པ་ནས་ཞལ་ངོ་པར་ཕྱིན་ལ་དགེས་པ་འདུག་པས་དགོངས་ཁྲིད་དང་བཅས་མེ་
 ར་བྱེས་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐལ་འཕྲང་གི་ཆོས་ཐུན་རེ་དང་རང་ངོས་བསྟུས་ཆོད་སྒྲེལ་འདོད་ཆེ་བས་ར་བ་
 སྟོད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཉིས་རེ་ཆག་མེད་དུ་བཟུང་། དཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་
 འཛིན་ཤེ་གཉིས་ཀ་འགྲན་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་གསོལ་དཔོན་ནོར་རྒྱན་པ་སྒྲིགས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་དགོས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་དང་མི་དགོས་བྲག་ལ་སྒྲུ་དཀར་གསོལ་བའི་དཔེ་ཁྲོན་ནས་ཡི་
 གོ་བརྟེན་དག་ཚུམ་པ་སྒྲིགས་ཡོན་ཏན་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་
 (༤༢ན)ཐུགས་ཤིག་འདུག་པས་རིགས་སྒྲུབ་འགྱུར་བར་ངེས་ནས་ཁོ་རང་གི་རྒྱ་བཟས་སྒྲུབ་ཞུ།

གོང་སྒྲོ་བ་ཟེར་ཆོས་གསལ་གསུགས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་གནས་གོས་ལྟམ་བ་ཕྱི་ནང་རྒྱུ་བའི་སྒྲོར་བ་ཅིང་པོ་
 ཞིག་འདུག་པས་ཞལ་ངོས་དབུ་གནང་པལ་ཆེར་གྱི་སྒྲོན་ཤོད་དུ་མི་བབ་ཀྱང་ག་པ་སྒྲོབ་གཉིས་པའི་
 དཔེར་འོས་པ་ཡིན་པས་ཅི་བཞག་འཛིན་རོགས་སུ་ཤོས་པས་ཆོས་འཕེལ་བར་བྱུང་། རྒྱ་བ་བརྩུ་པའི་ནང་
 དུ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་ལ་ཕེབས། ཅི་བཞག་རྟིང་པའི་སྒྲོར་སྒྱུར་དང་རིགས་ལུང་སོགས་རྒྱར་ལུགས་
 ལྟར་བྱས། ཞལ་ངོ་དང་དཀའ་བརྩུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྟམ་གྱིན་གྱི་བརྒྱལ་བ་ཀྱིས་གསུངས་པ་འབྲས་སྒྱུངས་
 ཀྱི་ཉི་མ་བཞུད་ནས་ས་མ་རུབ་གྱི་བར་དགོངས་ལྟར་གྱིས་མངོན་རྟོགས་དང་བཅས་སྒྲགས་སྟོང་ལྷག་
 གཉིས་རེ་བརྟོན་པས་རྒྱ་བ་ཕྱེད་གཉིས་ལྷག་ངེས་གྱི་སྒྲ་བས་ཤིག་མི་ལམ་དུ་ལྟ་ཁང་ཆོན་པོ་ཐལ་རྩུབ་
 ཕྱིར་ངེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྟམ་གྱིན་གྱི་སྒྲ་ཐོག་ཆོད་གཉིས་ཙམ་འདུག་པ་མཛལ་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་
 པ་ཞིག་བྱུང་བ་གཞན་ལ་བཤད་པས་འགའ་ངེས་ལྟས་བཟང་ཟེར། ལ་ལས་ཀྱན་མཁྱེན་གཡག་པས་མི་
 གཡོ་བ་བརྒྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་རན་འདྲ་སྟེང་རུང་། ཁོང་དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་མ་ཆོགས་པ་
 ལས་རང་ལ་བརྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ནི་མེད། ལྟས་དེ་བཟང་རན་གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
 འབྱེར་བའི་ལྟ་སྒྲོམ་གྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲགས་པོ་ནི་མིན། ཐལ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ལོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་
 འབྲེལ་འགོ་སྒྲུམ་པའི་མཚན་ཉིད་པའི་རྟོག་པ་ཅིང་རྩལ་ངེས་མི་ལམ་ལ་དགའ་སྒྲག་ནི་གང་ཡང་མ་བྱུང་།
 སྒྲགས་འབུམ་ཆེ་གཅིག་(༤༩བ)ལུ་ངེས་ཁ་བྲལ་འཕྱོད་པའི་ལུགས་བྱས་སང་ནས་རྩྱི་རྩྱི་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཕྱེ་
 ཐོག་ཏུ་མ་བྱུངས་པར་དགོངས་ཞོགས་ཐམས་ཅད་དཔེ་ཆ་བརྒྱར་བས་སྒྲོ་བ་དེ་མིང་པོ་མོང་། དགའ་ལྡན་
 དགུན་ཆོས་གྲོལ་འབྲལ་རྗེ་སྒྲུ་མ་འབྲས་སྒྱུངས་སུ་ཕེབས། འབྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དབག་པས་མ་དབང་པོ་ལྟ་
 སར་ཕེབས་པར་ཕན་རྒྱུ་རྩ་འདྲན་གཏོང་ངེས་ཀྱིས་མཛེས་མཆོན་ཆེ་བར་བྱུང་། དཀའ་བརྩུ་པས་ཞལ་
 ངོར་འབྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲུ་འཕྱོར་བྱས་གྱི་སྒྲུ་རྟོལ་ཡིན་འདུག་པ་དང་བཅས་ཆོས་གསལ་ན་ཡོང་ཞུས་པར་པོད་
 ལ་ཅི་ཟེར་གཟིགས་པའི་ལན་དུ་རྟོགས་ལྡན་ཀྱང་པོ་ཞིག་ལ་ཆོས་མི་ཉན་ཞུས་པས་དབྱེས་ནས་བཞད་མོ་
 མཛོད། རྣམ་ཀྱལ་སྒྲོབ་དཔོན་པ་བྱོ་འཆལ་བའི་ཆེ་དབང་དགོས་རྩལ་བྱུང་བ་བརྗོད་གསུམ་མ་བྱས་པར་
 ཐོན་པ་མི་སྣང་བས་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་ཞུས་ན་ཡོང་འདྲ་བྱས་པར་ཁམས་བདེ་རུ་སྟངས་བྱུང་ན་ལ་པོང་ཁར་

འགྲོ་དགོས་འདུག་ཅེས་རྒྱུ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་གཞི་འདུ་བ་འཕྲུགས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་གང་ལ། དགུན་
 ཆོས་ལ་བརྟུག་ཉིས་པ་ཉིས་བརྟུགས་ཡོད་པ་དང་བཅས་སྐྱབས་དང་པོ་དང་ཡེ་ལུ་དང་པོའི་འཕྲོས་རྣམས་
 བརྒྱད། ཨེ་ནས་དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དུང་ཞབས་སྒྲོར་ལ་ཐེབས་པར་གཞིས་ཡོན་དང་དངོས་པོའི་སྒྲིམ་གང་
 ཡེགས་ཐུལ།

དགུང་ལོ་བརྟུགས་ཐུམ་པར་གཞུང་ཆེན་སྒྲོལ་གཉེར་ལ་ ཐུགས་བསྐྱེད་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

ས་རྒྱལ་གྱི་ལོ་གསར་གྲུབ་རྗེས་སྒྲུབ་དང་པོའི་ནང་དུ་ཉར་བཅ་གོང་སྤྱོད་པའི་སྒྲིམ་གཞིས་སུ་
 མགོན་ལ་ཕྱིན་ཞག་གཅིག་བསྐྱེད་གཞིས་ཡོན་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་པ། དེ་ནས་སེ་རར་སྐབས་དབྱིད་
 ཆོས་དང་པོ་ལ་མར་ཕྱིན་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ར་བ་སྤྱོད་སྒྲུབ་གི་དཔེ་གཡོར་དགོས་
 སྤྱོད་ཡེ་ལུ་བར་མ་གཉིས་མ་བྱུང་བས་ཡེ་ལུ་བཞི་པའི་ཕྱི་བཞག་གནང་། ཆོས་འཁོར་གྱིང་(༡༠ན)པ་
 དཔོན་སྒྲོལ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐོག་ལ་བྱོན། སྒྲུབ་ཁག་གསུམ་དང་ཁམས་ཆེན་མི་ཆེན་གྱི་ར་མགོན་ལ་
 འགྲོ་དགོས་མ་གཏོགས་རིགས་ལུང་འབའ་ཞིག་བྱས། ཆབ་མདོའི་གནས་པོ་ཨ་བ་བྲ་སོགས་པར་ཁམས་
 བས་འགྲུལ་པ་མང་ཙམ་འབྱོར་བས་དོ་གཙལ་ཆེན་མོར་དགེ་འདུན་ཆོགས་ཆེན་གྱི་དབུས་སུ་ར་རྟ་ཁྲབ་
 མཛོས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་འབུལ་བཏེག་པར་བསྐྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ།

ཆ་ཁར་རྒྱལ་པོས་གཞུང་བཞིག་པའི་གཞིས་བྱང་ལམ་མ་བདེ་བར་རྟ་ལོན་དར་ཁན་ཆོས་རྗེ་དང་
 བྲག་ཉི་དཔོན་ཆུ་གཉིས་རྒྱའི་གཞུང་བཞོད་དར་ཅེ་མདོ་ནས་བར་ཁམས་བརྒྱུད་འབྱོར། རྟ་ལོན་ཆོས་
 རྗེས་ཆོགས་ཆེན་དུ་བོས་བརྒྱ་འབུལ་དང་འབྲས་སྤྱངས་གསེར་ཐོག་གི་ཐེབས་ལ་གསེར་ནོ་སྤྱོད་དང་ར་
 ཁོར་དུག་མ་སྤྱོད་ཐུལ། བྲག་ཉི་དཔོན་རྒྱུད་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུན་འབྲུགས། གསར་འགྲུལ་འདྲ་ལ་རྗེས་
 གནང་དགོས་པ་བྱུང་བར་རྟ་གཅིག་གི་རིགས་འགྲེམ་མས་ཅད་ལ་བརྒྱར་ཆོག་པའི་སྒྲུབ་པོ་ཞིག་མཛད་

མཁན་ཡོང་གིན་འདུག་པ་བཞིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་པས་བསྟོན་གནང་བ་ལྟར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་མི་
གཡོ་བ་སྒྲོལ་མ་མོགས་ཁ་གསལ་གྱི་རྗེས་གནང་འདྲའང་བྱས། གླེ་བ་གཉིས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྲིང་སྒྲོང་
ཞབས་དྲུང་གསར་ཁྲགས་མཁར་དུ་ཐེགས། དེད་ནམས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལོག་དཀའ་བཅུ་བས་འཇམ་
དབྱངས་ལེགས་ཆོས་པས་མཛད་པའི་མར་ཐུན་གྱི་སྒྲུབས་གཉིས་པའི་དཔེ་ཞིག་གཏད་ནས་གསུང་ཟེར་
ཡང་བྱུང་མཐའ་མི་མཐུན་འདུག་པས་འཐེན་པའི་དེ་ཆ་བ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གསལ་དང་ལྟན་དུ་ར་བ་སྟོན་
པའི་སྒྲོ་སྟོར་ནམས་དཔེ་ཐོག་ནས་ཆོང་བར་བཟུང་། ཆོས་ལའོར་གྲིང་པའི་བར་གར་བ་ནམས་རིགས་
(༡༠བ)ལུང་ལ་རེ་མོས་སུ་ཡོད་བར་མ་ཟད་ར་བ་སྟོན་པའི་ཆོས་མཆོམས་ལུང་རེས་གྱི་རྗེ་སྤྱུག་མོགས་རེ་
མང་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་དང་རིགས་ལུང་སྒྲུར་བར་བྱུང་། ཀྱལ་གཉེར་པ་ཟུར་པ་ནང་སོ་ཆབ་མདོ་རྗེ་དྲུང་
རིན་པོ་ཆེའི་ཐུག་གཡོག་ཡིན་གཤིས་ཁོ་བ་འདས་རྗེས་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་བཞུགས་ཅིས་ཀྱིས་སྤྲུཆས་
ནམས་ཀྱལ་དུ་བསྒྲིལ་ཏེ་ཐེབས་པ་ཐུགས་དང་བསྟན་ན་དགོན་པར་ཐན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་འདུག་དྲུང་
ཞལ་རོས་ཆ་བ་དཀའ་བཅུ་བ་བཏང་པའི་ནང་སོའི་ལུལ་ལ་སྒྲོམ་མདའ་བ་དང་ཉལ་ཐོབ་ལྷ་ལའི་བགོ་
བཤའ་བརྒྱབ་པའི་རྗེ་དྲུང་གནས་ནས་སྤྱང་བས་མ་ལེགས་ཅམ་ལུང་སོང་སྒྲོམ་མདའ་བ་དང་དཀའ་བཅུ་
བར་ལས་སྒྲུར་ཡང་མཛད་སྟེ།

ཞལ་རོ་སྤྱང་ཐབས་ཀྱིས་གིན་ཏུ་མཉེལ་པའི་ཉིན་ཆེན་ལུང་རུང་རུང་འཛོ་སྒྲུང་གྲོང་པས་སྒྲོངས་
སུལ་བས་འཕྲོད་ནའང་སྒྱུ་འདར་ནས་ཆོ་མི་ཐེན་པ་ཞིག་འདུག་པར་བདག་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བྱུང་བྱུངས་ཆོ་
དབང་ནམས་ཀྱིས་གསུང་བ་བྱས་འབྲལ་སྤྲུབས་འགྲིག་པའི་ཞིབས་དེད་རང་རྗེས་སུ་འཛོན་པའི་དུས་ལ་
བབ་པར་འདུག་ཅེས་ཐུགས་མོས་སྤར་བས་ཆེ་ཆེ་འདྲ་དང་དཀའ་བཅུ་བ་ཡང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་དང་བཅས་
སྒྲོ་བུར་བ་ཞིག་ལུང་དོགས་པའི་སྤྲུབས་འབུམས་པ་དེ་མངས་པས་སྒྲོ་བདེ་གསུང་། སྒྲོངས་དེ་འཕྲོད་
དགས་པས་སྤྲུག་གཞུགས་ཐང་པའི་ཆོད་ཅིག་ལུང་བས་ཆོང་མ་ཡིད་བདེ་བར་བྱུར་དྲུང་དགོ་བསྒྲོས་ཆོས་
དབང་མོགས་དྲུང་འཁོར་དབང་ཡོད་འགའ་རེས་མི་གཅེས་འདི་ལ་རྟུལ་འགྲོས་སུ་བཤའ་གཏོང་ཉེས་ཆོ་
ཟེར་ཉེས་པ་དགྱི་ལ་ཁད་ཀྱང་བྱུང་སོང་། གསར་ལུ་དབྱར་ཆོས་གྲོལ་བ་སྤྲུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྤངས་

མུ་མེབས། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྷན་གསེར་རྟོག་བཞེང་བ་གནང་(༡༡ན)
 ལྷ་བས་སྟེ་མོ་དཔོན་སའི་དགོངས་རྫོགས་ལ་གྲོ་བུར་དུ་མེབས་པའི་ཕྱིར་ལམ་འབྲས་སྤངས་མུ་ཞག་
 གསུམ་པ་ཞིག་བཞུགས། ཆོ་རྟ་བུར་མགོན་རྒྱལ་བརྒྱའི་ཆེང་ས་དང་མཐུན་པའི་རྟ་མགིན་ལང་གསང་
 ཁྲིམ་པའི་རྩེས་གནང་རྒྱལ་བསྐུལ། དགའ་བའུ་བས་སྐྱ་དོག་ཆེན་ཆོ་དབང་མང་པོ་སྟོང་སྟེང་ཀུན་ཏུ་
 གནང་བ་འདི་མི་འགའ་པ་འདྲ་ལྷན་སོང་བར་བྱས་པ་མེད་ན་ནི་རང་གཞན་སྐུ་ལའང་ཡན་གཞོད་མི་འོང་
 གཞན་གྱི་ཆོ་སྤེལ་བྱལ་ན་མིའི་སྟོག་རྒྱར་སོང་བས་རང་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་གནང་ཞིང་བཞད་ཀྱིན་འདུག་པ་
 རྟོགས་པས་བདག་གོལ་བའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་རྟགས་ཆེན་པོར་སྤྲང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་པར་ལྷ་གཅིག་
 གི་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ལྷ་བས་གསུམ་པ་དང་རྣམ་འབྱེལ་གྱི་ལེའུ་བཞི་པའི་འཕྲོས་རྒྱལ་ལྷས། ཆོས་གྲིང་
 ག་ཆར་སྟོད་ལུང་གུམ་དུ་ཆོས་དབར་ལ་བྱོན་པས་བློ་བཟང་ཆོས་གཤམ་དང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་གྱི་
 ཐོག་ཁར་ཁ་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་དང་སྟོ་སྟེ་བ་ཆོས་གཤམ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་བསྐྱེལ། སྟོ་སྟེ་བ་ཤེས་
 རབ་རྒྱལ་པའི་ཁར་སྟོ་སྟེ་ཆེན་པ་འདྲ་པའི་སྐུ་བས་བཟང་། ཁར་ཁ་བ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཞིང་ཉམས་འཆར་བ་ལྷ་
 པོ་དགའ་པའི་ཆོད་ཅིག་བྱུང་།

ལྷ་བ་དུག་པའི་ནང་དུ་སྟེ་བ་རྒྱར་ཁར་ཤར་བ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དགེ་ཅའི་གལ་དབུར་གྱིང་
 སྤྲང་ཞབས་དུང་ག་དཔལ་གྱིང་དུ་མེབས། ཐེགས་གདོང་སེར་བྱེས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་ལྷ་བས་བརྒྱད་
 པ་སོགས་ཤོག་བུ་མདའ་ཆོད་མ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་གནང་ནས། རྒྱར་ལའོར་བསྐྱེད་རྒྱགས་གཙང་སིང་
 འཕྲོད་ན་རྩེ་བརྒྱན་ཙོང་ཁ་བའི་གསེར་སྐུ་ལེགས་པོ་འདི་རྒྱལ་ལ་འཇུག་མེབས་པར་དགེ་འཕེལ་དུ་དབྱར་
 མཐོང་དང་སྐྱགས་ཞག་བརྒྱ་བཞི་བཅུད་པའི་རིང་བརྒྱང་(༡༡བ)པའི་རྒྱར་མེབས་འབྲལ་རྒྱར་ལུལ་བས་
 གསེར་སྐུའང་དབྱིས་བཞེན་པས་གནང་། ཞལ་སྡེ་ནས་རིང་ཆོད་པས་འདུལ་བ་ག་ཆོད་གི་རིགས་ག་དང་
 ཆོས་སྟོན་གཉིས་ལ་པོས། སྟོན་ཆོས་གྱི་རིང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ལྷ་བས་བཞི་པ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་འདྲིལ་བ་
 འགའ་གསུངས་ནས་ཅི་བཞག་ཀྱང་རིང་ཙམ་བྱུང་ཞིང་རྣམ་འབྱེལ་གྱི་ལེའུ་གསུམ་པའི་བྱེད་ཙམ་སོང་།
 དགའ་ལྷན་དུ་ཐེགས་གདོང་འདུལ་བ་ཞིག་འཛིན་འདོད་ཡོད་ལྷས་པས་སྟེང་ཆོལ་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་

བདུས་པའི་གཞི་སྟོང་ཡན་གྱི་སྤྱི་མ་ཐལ་གོག་ལུ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཟེན་གྱིས་སྤྲུམ་པ་འཕྲུལ་ནས་གནང་། བཀྲོ་སྤྱིང་
 བྱེད་རྒྱུ་མལ་ཆེར་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་པར་སོང་བས་བྱེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཕྱོགས་ལོག་ཅིག་ཡོང་
 གིན་འདུག་པས་པར་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་པར་བྱིན་ཐལ་འབྲེད་སྟེང་གི་དགོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་རོ་
 མང་ཙམ་མཆིས་པ་ལུང་པའི་རགས་རིམ་དང་འདུལ་པའི་ཟེན་གྱིས་རྣམས་སྟོན་གྱི་རིང་བཟུང་། ར་པ་
 དང་མཉམ་དུ་སྤྱུལ་སྤྱུ་རག་དབང་དཔོན་སྟོབ་བྱོན་ཆོགས་ཆེན་དུ་བོས་ཏེ། སྟོབ་ཅེ་བརྒྱའི་སྟེང་སྟོན་
 མཛད། བར་ཁམས་པའི་བདོག་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ཀླུན་གྱིས་ཉལ་ས་པར་བཅི། བརྟེན་གསོས་བྱས་
 པའི་ཁོང་དཔོན་སྟོབ་ལ་ཆོད་བཤད་བྱས་དུག་པ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ལུལ། རིག་
 པ་དངས་བྱེད་ནས་སྟོང་དང་ཐོ་རིངས་རབ་གསལ་གྱི་ཁང་དུ་བཟུང་པའི་དཔེ་ཆ་བཤར་སྤྱད་བྱས་པ་སྤྱུལ་
 སྤྱུ་རག་དབང་གི་འགྲུལ་རྒྱ་ལ་གྲུང་རུ་རབ་འབུམས་པ་ཾོམ་པའི་འདུག་པས་ཆོར་ཏེ་གྲ་པ་སྟོབ་གཉེར་བ་
 འདྲ་ཟེར་དགའ་དགའ་བྱེད། གསོལ་དཔོན་ཞོར་རྒྱན་པར་བསིང་གསོགས་རེ་ཉལ་ཁར་སྟོལ་བྱས་པ་
 ལྟར་བསྟུལ་བྱུང་རུང་མི་རྣམས་ཀྱི་རྩར་ཐུགས་(༡༩ན)རུས་འདི་འདྲ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ཐུགས་དམ་ལ་
 མཛད་ན་བྱེད་ཉམས་སྟོ་ཟེར་བ་ལབས་འདུག། ཁངས་ཅན་གྱི་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་པ་བོང་ཁ་བྱང་རྒྱུ་
 བིང་གི་ནགས་ཁོད་དུ་རྩེ་ཞལ་ལྷ་ནས་ཀྱིས་གོག་གསུང་བ་ལྟར་བྱིན། ཞག་གཅིག་གནས་འབྲེལ་བྱས་
 གཞིས་ལེན་བདོག་པ་གྲ་ཞོམ་པ་བསྟར། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་རང་བྱོན་སོགས་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 རོ་མཚར་ཅན་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་ཀྱིས་འབུམ་གྲྲས། དུང་འཚོ་སོག་གོར་གྱི་སྤྱིལ་བུར་གསོལ་ར་
 བཞེས་སར་སྟོན་ཆོག་དར་ཆོག་གི་གསུང་བཤད་གནང་གིན་འདུག་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་
 བསམ་པ་ལས་མ་བྱུང་། དེ་དུས་ཞལ་ལྷ་ནས་ཞེ་གསུམ་པ་ལྷ་ལུའི་མཚན་ཉིད་པ་སྟོན་བཟང་གི་རིགས་
 ལ་གཤམ་འདོད་འགྲོ། གཞན་སྤྱུ་ལའང་མོས་པ་རྒྱུང་ཞིང་རྩལ་སྤྱུམ་དེལ་ལུ་སེལ་སེལ། སྟོན་མ་གཟེངས་
 མཐོ། ལུས་གནད་སྟོང་བ། སྟོམ་ཐག་ཅན་སོགས་གང་ཡང་ཟག་ཟོག་ཏུ་མངོན་པའི་སྟོན་གྱིས་མཁས་
 གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་དང་མཛལ་ཡང་ཉ་ཅང་མོས་པ་མ་བྱུང་། དེ་སྤྲུམ་ནས་ཞབས་པད་བསྟེན་ན་རིས་
 མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཀླན་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒྱ་བརྒྱ་པ་ལྷ་ལུ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་འདུག་རུང་མཚན་ཉིད་པའི་ང་

ཀྱལ་དེ་ཚོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱུ་སྤང་ངོ་། །

དགུན་ཚོས་གོལ་པའི་དགའ་ལྡན་ནས་རྗེ་བླ་མ་འབྲས་སྤངས་སུ་མེད་པ། སར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་དོན་
དང་ཁྱེད་ཕྱག་ཕྱམས་པ་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་དབུ་མའི་ཐལ་འཕྲེང་གི་དབུ་བཙུགས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གཉིས་
པའི་ཕྱག་དཔེ་མ་ཐུང་བས་རྩར་ཚོས་ལ་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཅི་བཞག་ཅིག་ཞུས་པར་པར་ཆེན་དང་ལས་
ཆེན་དངོས་གྲུབ་པའི་ཡིག་ཆ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐུབ་པོ་རང་མི་འདུག་གནད་པའི་ཚོས་འཁོར་(༡༩༧)ལྟན་
པོའི་པར་ཆེན་གཞུང་ལུགས་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་བ་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་གྱི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་བསྐྱུས་
ཏེ་ལུང་རིག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ།

དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སློབ་གཉེར་ལ་མུ་འབྲུད་ཐུགས་གཉེར་

གནད་བ་དང་། སློབ་མོ་ལུང་དང་དགའ་ལྡན་

ལ་མེད་པས་པ་བཅས་ཀྱི་སློབ་།

ལུགས་རྟའི་ལོ་གསར་གྲུབ་བསྟན་གླིང་སྤྱད་ཞབས་དུང་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་
མེད་པ། དེའི་བར་འཇམ་དབྱངས་སྟག་ལུང་ཕྱག་པའི་གསུང་རྒྱུན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་པའི་ལུང་
འགལ་གྱི་སློབ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྩར་པ་འདྲ་དང་སློ་གསལ་གླིང་པ་དམ་ཚོས་དཔལ་གྱིས་མཛོད་པའི་
དྲང་པོས་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་རྫོགས་པའི་བར་རྣམས་བཟུང་དབྱེད་ཚོས་གསུམ་པོའི་རིང་འཇུག་
པའི་ཐལ་རྟོག་ནས་བདག་འགོག་བར་གྱི་ཐལ་འཕྲེང་མཛོད་ཀྱི་གནས་བཞི་པ་མན་ཡོངས་རྫོགས། སར་
ཕྱིན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་མཇུག་མན་བཞི་པའི་ཕྱིད་ལྟག་ཙམ་ཡན་གྱི་སྤྱི་དོན་རྣམས་བཟུང་། འདི་སྐབས་
ནས་སློ་ཁ་མཐོ་པའི་ལུགས་ཕྱུག་། ཚོས་འཁོར་གླིང་པ་དང་ར་པ་སྟོད་པའི་བར་གསར་བ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་
དགའ་རབ་འབུམས་ཀྱན་པ་རྣམས་དང་སློ་གསལ་གླིང་ནས་ཕྱམས་གླིང་རབ་འབུམས་པ་སྤྱེལ་ཀྱན།
དགའ་བ་གདོང་ཅེ་མོ་རབ་འབུམས་པ། སློ་མང་ནས་སེ་ཆེན་རབ་འབུམས་པ། བསམ་སྤང་རབ་འབུམས་

པ་སོགས་མང་པོའང་རིགས་ལུང་བྱེད་པར་བོས། ཉིན་གཅིག་གཟིམས་ཁང་གོང་སྐྱལ་སྐྱུ་ལེབས་བྱུང་པ་
 གྱུ་སྤངས་ཀྱི་དཀར་ལེབས་ཤར་དུ་གྱིང་སྤྲང་ཞབས་བྱུང་དང་གསུང་སྒྲོས་མཛད་ཀྱིན་བཞགས་སོང་།
 ཁོང་དཔོན་སྒོའི་ཀྱི་རྒྱར་བྱེས་པ་སྒོའི་དཔོན་ཟུར་པ་བྱམས་པ་སྒོའི་ལམ་འདུག་པ་དང་ཚོ་རིགས་ལུང་
 བྱེད་པའི་ཁྱོད་དུ་བྱོན། བདག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྒོར་ལ་འགྲོ་བཅིས་པའི་བཀྲོ་བྱེད་བཏང་བྱུང་ཡང་ཁས་
 བླངས་མ་ཤོར། ཡར་སྒོག་པ་ལ་བསྐྱབས་དོན་བྱན་(༡༩ན)བྱུང་བྱུང་བ་ཁོང་དག་བཤེས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་
 ཡོན་ཏན་ཡོད་ནས་ཚོད་པ་སོང་པ་ག་ལ་ཡིད་ཀྱང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉི་རྒྱ་ཚུགས་ཤིག་ཡིན་པར་སྤང་། རྗེ་བདེ་
 ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བའི་སྒྱི་དོན་ཞིག་ཡོད་གསུང་པ་གཡར་བས་སང་ཆེད་བསྟན་སྒྲུལ་བར་བྱོན་ཏེ་
 སྤར་ཤེས་འདོད་བྱས་ནས་བཤུས་པ་ཡིན་ཀྱང་ད་ཆ་འཆད་ཉན་པ་མིན་པས་མཁོ་ཆུང་ཞིང་ཞབས་བྱུང་
 རིན་པོ་ཆེས་བྱགས་གཉེར་གནང་ཡུགས་འདི་ག་ཡིན་ན་བྱགས་པེད་ཆོད་པ་འདུག་ཅིས་སྟེར་པར་མཛད།

གྱིང་སྤྲང་ཞབས་བྱུང་གསང་སྤྱད་བྱུང་ཆོས་ལ་ལེབས། དེ་རིས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པའི་
 དཔེ་ཆ་བྱུང་བས་དཔེ་ཐོག་ནས་ཆོང་བར་བཟུང་། ར་བ་སྟོད་འཆད་ཉན་ཁང་དུ་དཔེ་ཆ་དེ་ག་ལས་མི་
 འདུག་ཅུང་སྤྲང་ཆ་དེ་སྤྱོད་ཞིག་འབྱུང་ཆོད་ཡིན་འདྲ་བ་དུས་ཕྱིས་ལྷང་ལོ་ཅན་སྒོའི་དཔོན་འཕྲིན་ལས་
 ཀྱུ་མཚོས་ལྟོ་བྲག་ནོར་བུ་གྱིང་གི་འཆད་ཉན་བྱེད་སྐབས་རྟེན་ནས་བཤུས་འདུག་པ་མཐོང་། ར་བ་སྟོད་
 ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་དཔེ་གཅིག་མར་སོང་གཤིས་འཆད་ཉན་སྐབས་ཀྱིས་གཡོར་ཁ་དོག་པོ་སྤང་བས་
 གཡར་རིམ་ནས་ཆོར་བར་བཤུས། མཁར་ལྷག་ཞབས་བྱུང་ཀྱུ་ལ་བུས་ལྟ་ཀྱུ་རི་བའི་ནང་རྟེན་ལྟོ་བྲག་
 མཁན་ཆེན་བྲག་དོར་བ་ཀྱུ་ལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོམས་རེ་དང་རི་པོ་བདེ་ཆེན་དག་སྤྲང་སྐལ་ལུན་
 ཀྱིས་བུམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་ཆོམས་ཤིག་བྱིན། རི་སྒོ་ནས་ཀྱུ་རི་དཔོན་སྒོའི་ཀྱིས་འཕོད་པར་ཨ་བར་ཆོ་
 དབང་དར་ཀྱས་བཏང་བྱུང་ཡང་སྒོའི་གཉེར་ལ་གནོད་དོགས་ཕྱིར་སྒོག། རིགས་ག་ལ་ཆོགས་ལངས་
 ཤིག་བྱེད་འདོད་བྱུང་བས་ཡར་ཕྱིན་གྱི་སྒྱི་དོན་གྱི་འཕྲོས་བཞག་སྟེ་ཡར་ཆོད་གཉིས་ཀའི་ལྷོ་བཟུང་། ག་
 པ་རྣམས་ཆས་ཀ་གོས་ཟས་ཀྱི་ཕྱོལ་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད་ཅི་བཞག་ཀྱང་ཆོས་མཚམས་(༡༩བ)
 ཆོར་ཡོང་མི་ཡོང་སྟེ་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་མ་ཆག་དང་བདག་དེ་འདྲ་མི་དགོས་པའི་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་

ཁོང་མང་བྱས་ཆོག་པ་ཅུང་མི་འདྲ་འདྲ་གྲུ་རྒྱ་སྒྲིལ་བྱི་ཐུགས་ལ་ཡུན་
 ཐུངས་པས་པོ་ཉིའི་འགྲོ་ཆོད་དེ་ཙམ་མིན་སྐྱུ་པས་ཉིན་གཅིག་ཉིན་རྒྱ་དང་བཅས་ནས་བྱོན་བྱུང་། ཁོང་
 རང་གི་ཆ་པོ་རབ་འབྱུངས་པ་ཆོས་དབང་དང་དེད་གཉིས་པོ་ཉི་ལྔའི་སྟོན་སྒྲུང་བར་གསུམ་ལ་རིགས་ལུང་
 བྱེད་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་བྱས་པས་ནང་དུ་ལོག་ནས་རྒྱུ་ལ་དཔགས་ན་ནི་འགྲོ་ཆོད་མིན་གྱིར་སྒྲུང་
 པའི་འབྲུང་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཁྲབ་རེ་བཏང་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་ཙན་པོ་ཉི་ལ་འགོ་མཇུག་མི་འདུག་པས་ཅི་
 ཡིན་ཞེས་དཔུ་ཡོན་ཡོན་མཛད་སྒྲིང་།

ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞལ་ངོ་སོགས་དཔོན་སྒྲོབ་རྒྱལ་འཛོམ་པའི་ཐོག་དུ་འོན་ཆོས་རྗེས་སོགས་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཆ་ཁར་རྒྱལ་པོས་དབང་དུ་བསྐྱུས་སོང་བས་གདན་འདྲན་བྱུང་ན་ཐེབས་པ་འགའ། གནང་
 ལུགས་ཀྱང་འདི་འདྲ་དགོས་ཀྱི་གསོམ་ར་ལུ་འདུག་པར་དལ་འབྱོར་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་སྟོང་ལོག་ཏུ་བཏང་
 བས་ཅི་བྱེད་སྐྱུ་པ་བྱུང་། དེ་དུས་སྟོན་བྱོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྒྱལ་ཁྱི་རྒྱལ་ཐར་ལ་ཡིད་སྦྱོར་ཞིང་དུང་རྒྱ་
 གར་དུ་ཆོས་པསྒྲུབ་ཏུ་ཐིན་ན་སྐྱུ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ཆེར་སྒྲོམ་གཞན་གྱི་ཆོད་ན་སྒྲོ་ཅི་གཏོང་བྱོགས་
 དགའ་མོར་འདུག བྱིས་ནི་དགོར་གྱིས་ས་ཆོས་དོ་ཆོས་ལ་སོང་བས་དེ་འདྲ་མི་འཆར་བར་གདའ། རྒྱུད་
 སྟོན་གྱི་སྒྲ་མར་འབྱོན་དགོས་པའི་ཆོས་གྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་བཟང་གོ་རབ་འབྱུངས་པར་སྐྱོན་གསན་བྱུང་
 བས་དེ་ཅིས་གྱི་ཞལ་ངོར་བསྐྱབ་སྟོན་ལུ་བར་བྱོན་པའི་འཕྲོས་ལ། ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་གཉེར་
 གནང་ལུགས་འདིས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འདྲ་པའི་ནོར་ཉན་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག་(༡༩ན)ཞུས་པ་ཞལ་
 ངོའི་དགོངས་པར་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་སྐུར་པ་བཏང་བར་མཛོན་ནས་སྒྲ་མ་ལྷགས་པ་དེ་
 འདྲ་ཞིག་ལ་གྲ་པ་ཆོས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་གཟུགས་ཅན་ཟེར་གྱིན་འདུག་ཅེས་འཕྲུ་འཕྲུ་མཛད། ག་
 ཆང་རང་གིས་བཤོལ་ཐེབས་པས་དེ་རེས་རྒྱུད་ལ་མ་བྱོན། འདི་པ་འཆད་ཉན་ལ་བརྩོན་ཞིང་གྲ་པའང་
 བྱིན་ཏུ་རགས་ལ་པོ་ཉི་བཞི་པོ་དར་པའི་སྟོན་དུ་བསྐྱུས་ཆོད་ཀྱང་སྐྱ་མ་འགགས་ཙམ་ཡོད་པས་མཚན་
 ཉིད་པའི་གྲ་ས་ཞིག་ལ་ཤེས་འདོད་དོད་པ་བྱུང་སོང་།

སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གསལ་རྒྱལ་འགྲེལ་གྱི་ཆོད་འབྲས་དང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་བྱམས་གཞུང་ལ་ཆོགས་

ལང་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་འདུག །ར་བ་སྟོང་པའི་རོ་བྱུག་ཀྱན་དགའ་རབ་བརྟན་དང་ཅེད་ཐང་ཆོས་མཛད་བྱམས་
 པ་བརྟན་འཛིན་སོགས་ཀྱང་ནམ་འབྲེལ་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་ཤེ་སྒྲངས། དེད་རང་ཡང་ཆོས་འཁོར་གྱི་
 བཤད་པ་བྱེད་ཁུར་གྱིས་དེ་ག་འཛིན་པར་མ་ཟད་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོར་རོགས་དང་བཅས་ཤེ་རེས་དེ་བ་ལ་ལུགས་
 གྱིས་ལངས་ནས་བཤད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲོར་སྒྲུང་བྱས་པར་དྲུང་འཁོར་འདྲས་མཐོང་བས་གྲ་པ་རྣམས་
 ཆོགས་ལངས་སྒྲིང་བསྟེ་བྱེད་པ་སྒྲིབ་མའི་ཨང་ཉན་ཡིན་མོད་རང་ཤེ་ལ་དེ་འདྲས་ཅི་བྱེད་སྒྲིང་། དཔོན་པོ་
 དམ་ཆོས་གྱིས་ཅེད་མོར་བརྟན་པའི་དངོས་སྒྲུང་སྒྲིང་བསྟེ་ཞིག་ཐུབ་ན་འདུལ་བ་གྲ་ཚད་གི་སྒྲིབ་ཡོང་
 བས་ཁས་ཟེར། ཞལ་ངོས་ཡི་གེ་སྒྲོབས་གསུང་བར་དྲུང་ཡིག་རག་དབང་དགེ་ལེགས་གྱིས་སྒྲུང་ལེབ་
 ཁར་དཔེ་བྲིས་ནས་ཉན་གཅིག་གཉིས་ཤིག་སྒྲུངས་པས་དཔེ་ཆར་གཞོད་པོ་བྱུང་བས་རང་ལ་དགོས་དུས་
 ཉི་ཡིག་མ་ཁན་ཞིག་རྟེན་ཡོང་། མའི་ཡིག་མ་ཁན་བྱས་ནས་མི་ཆེ་འབྲིད་པ་མི་འཆར་སྒྲིབ་མ་དེ་གསུང་རབ་
 ལ་ཨེ་མ་ཁས་ཟེར་བ་ལས་ཡི་གེ་ལ་ཨེ་(༡༩བ)མ་ཁས་ཟེར་བ་མི་ཡོང་སྟུང་བསྒྲུར་བཤད་། ཆོགས་
 ལངས་བྱེད་པ་ཞལ་ངོས་ཐུགས་ལ་འབད་རྒྱ་རང་མི་འདུག་པའི་ཁར་རིགས་གའི་གདོད་ལ་སྒྲོ་མང་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱང་དུ་སྒྲོ་བོར་དུ་གོངས་པའི་སྒྲོ་མང་བྱོགས་གྱི་ཆོགས་ལངས་པ་རྣམས་བཞོལ་བས་ཆོས་འཁོར་
 གྱི་བྱི་རྒྱལ་བ་ཡང་ཐབས་ཆག་ནས་སྒྲབས་མ་འགྲིག །ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་གི་བར་ཤར་བ་ཁ་ཤས་ལ་དྲུང་
 རྒྱ་སྒྲིང་བསྒྲབས་སོང་བའི་ཁོད་དུ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོའང་དང་རངས་གྱིས་སོང་བ་དཔེ་ཆ་མ་ལུས་པ་ཡིན་
 འདྲ་བས་བཞོལ་འདེབས་མ་བྱས།

ཆོས་ཤེ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་ལུང་པ་སྒྱི་སོས་ཡོང་དགོས་རྒྱལ་ལྟར་ཉོར་སྒྲིབ་དུན་པའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་
 སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དྲུང་ཕེབས་པ་དང་བྱོགས་མཐུན་དུ་བྱིན། གདོད་དཀར་ཞེས་དུ་རྫོང་དཔོན་སྒྲོར་རབས་
 བཞེས་སྒྲོ་བཤམས་ལམ་ཞོར་མཁར་གོང་ནས་གྱིས་དཀར་སྒྲོ་དངས། ཆོས་དེ་བ་དང་ལུན་དྲུང་འཁོར་
 རྣམས་གྱིས་ཏུ་བསྒྲ། ག་དམངས་གྱི་སེར་སྒྲིང་། སྒྱ་སེར་གྱི་ཁྲོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་བཅས་དེ་རུབ་ཆོས་
 ཤེར་སྒྲིབས། སྒྱི་སྒྲིང་ཚང་མས་རྟེད་བཀྲར་བཟབས་པའི་ཞག་བཞི་པོའི་རིང་ཉིན་ལྟར་གྱི་དམར་སྒྲོ་
 གཉིས་དང་དཀར་སྒྲོ་བུན་བརྒྱད་ཅུ་ཤེ་བྱུང་བ་ནམ་ལངས་ས་དུབ་ལྟ་བུར་བྱིན། མི་ཡོང་གོང་འབྲས་

སྤྱངས་སུ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་ཕེབས་སྐོར་སྐོར་མོ་ལུང་དུ་སྒྲི་ཆོས་ཤིག་གནང་དགོས་ཡོང་བ་བཀའ་གནམས་
 སྒྲིགས་བཅུ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་གནང་རྒྱུའི་བཤད་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཞིག་དང་གྲིས་འབྲུལ་ཕེབས་བྱུང་ཡང་
 འྲི་གྲུ་ལུགས་དེ་མ་གཏོགས་འཕྲོལ་བཤད་སྒྲོ་ལ་འཆར་མདོག་ཁ་པོ་མ་བྱུང་བས་དགོངས་པ་ཞུས། མ་
 ཉན་ཀྱང་གཞོན་དུས་ཡོང་མདོག་ཁ་མོའི་མ་བཟང་སྒྲིགས་དེ་མིན་ཡང་ཤར་དུ་སོང་ཆེ་ཕོ་རོག་གི་ཐུག་གྲུ་
 འདྲ་དུ་མི་འགོ་ཙམ་བྱུང་། དགོན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་(༡༡ན)ས་ཁྱིའི་སྤྱོད་ནས་ཁྱེད་གསལ་བའི་འབྲུངས་
 རབས་ཤོག་བྲུ་ལྟ་ཙམ་ཞིག་ལུང་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲིག་། སྒྲིག་པའི་སྤྱོད་འགྲོར་སྤྱིང་སྤྱང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་
 ཆོས་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྱོད་ནས་བཞེངས་ཏེ་ཐུག་དང་བཅས་དཔེ་ཆ་ཞལ་བྱེ་ལག་རྒྱ་གཏོད་པ་གནང་བ་ལ་ང་
 བ་བྱུང་ཞིང་ལ་ལས་རྒྱུ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཡང་སྤྱིང་ཐུགས་གྲིས་བྱན་འདྲ་ཞེས་ཀྱང་གྲོང་སྤྱང་།
 འགོ་མཇུག་ཆོར་སྤྱ་མ་དུང་དཀར་བས་མ་ཉི་བསྐྱལ་བའི་རྟ་སྟན་པོ་མང་པོ་བྱེད་འདུག་ཅིང་སྤྱ་མས་ཞལ་
 རོ་ལ་སྐོར་མོ་ལུང་བ་དང་སྐོར་ལུང་བ་ཆོར་ཞལ་རོས་མགོན་བརྟུང་བའི་འབྲུལ་གྲིས་འབྱོར་བ་ཁྱོམ་
 བའི་ཡ་པོར་ཤིན་རྒྱུ་མཐོ་བའི་རྗེས་སུ་འཕྲོས་ཀྱང་ཡང་ཡང་མཛད་སོང་།

ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བ་རྩ་པོར་གྱི་ཁ་རྒྱ་ཙམ་བ་བཟས་བ་ཁྱོམ་བ་ཀྱན་གྲིས་
 མཐོང་བ་བཀའ་གནམས་སྒྲིགས་བཅུ་འགངས་ཆེ་བའི་བྱིན་རྒྱབས་སུ་མཛོམ། ཚུར་ལམ་ཆོར་གསེབ་
 དགོན་པའི་མདོར་རབ་འབྲུམས་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དཔོན་སྒྲོབ་གྲིས་གཞིས་ལེན་བསྐྱབས།
 ཁོང་གིས་བཞུགས་གྲལ་ལ་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུ་བའི་སྒོ་བྱེ་སོང་བར་གསོལ་དཔོན་དང་
 དམ་ཆོས་སོགས་བྱུང་འཁོར་མང་པོས་སྤྱ་མ་ཟེར་ན་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟུར་ཟ་
 བར་བྱེད། ཤག་སྐོར་བའི་རིགས་གྲའི་སྐལ་བར་ཞལ་ཐུ་ནས་ཕོ་ཁང་བས་སྤྱ་བྱང་དུ་པོས་ཏེ་གཞིས་ལེན་
 དང་སྤྱོད་སྤྱོན་བཟབས། སྤྱོན་ཆོས་དང་པོ་ལ་ཕར་ཆད་གྱི་འྲི་གྲུའི་འཕྲོས་ལེན་གཉིས་པ་ཡན་དང་སྐབས་
 བཞི་བའི་འབྲེལ་འྲི་གྲུ་བྱེད་ལྷག་ཙམ་སོང་། ཟུར་ཆོས་ལ་སྤྱོད་ཆལ་བའི་འདུལ་བ་ལུང་རིགས་གཏོར་
 མཛོད་གྱི་སྤྱོད་ནས་གཞི་སྤྱང་བཟུང་། ཉིན་གཅིག་རྟོར་ཨ་མདོ་བའི་བྱང་བཞུ་བྱེད་མི་སྤྱོདས། དེ་འདྲ་མི་
 ཤེས་ཞུས་པར་ཞལ་(༡༡བ)རོས་ཐུགས་གཉེར་གནང་ནས་འདི་རིགས་མེད་པ་ཐབས་རྒྱགས་གསུང་།

གསོལ་དཔོན་དང་དགེ་བཤེས་དགེ་དར་བ་ཚོགས་ཀྱིས་ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྒྱགས་དེ་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་
 ཟེར་ཞེས་ཁྲེལ་ཁྲེལ་བྱེད། དེད་ཆོས་དེ་རིགས་འགངས་ཆེན་རྒྱན་ཞུགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲལ་མེད་བྱེད་
 མཁན་རྣམས་བཟང་བ་འདུག་སྐྱེས་པ་ཚོགས་སྟེང་རྗེའི་མདུང་སྐོར་ཞིག་དེ་རུབྱུང་། བྱང་བཞུན་ཞལ་སྔ་
 བས་རྒྱ་ཆེན་པ་དང་དབུ་མཛེད་སྒོ་བཟང་བཞུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས། སྒྲིང་སྒྲུང་ཞབས་བྱུང་དགའ་ལྗན་
 ལ་ཕེབས། ང་པ་དང་མཉམ་དུ་རྟ་ཆག་རྗེ་བྱུང་གིས་གཙོས་ལྟོ་འབྲལ་མང་བར་འཁྱོར། རྗེ་བྱུང་རིན་པོ་
 ཆེས་ར་བྱུང་རྟ་མཛོད་ཚོགས་སྟེང་ཆ་རྒྱ་ཆེར་བཞུར། ལྷ་གཅིག་གི་བར་དཔེ་མཆོམས་བྱས་ཤག་སྐོར་
 ཞལ་སྔ་ནས་མོ་མས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང། བདེ་ལེགས་ཉི་མའི་འདུལ་བའི་སྦྱིར་བཞུན། དམ་
 ཆོས་དཔལ་བའི་བྱུང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐལ་རང་གཉིས་ཆར་བར་བཟུང་།

ལྷ་བ་དགུ་བའི་ནང་དུ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཕེབས་པར་ཆད་ཀྱི་ལྟོ་མའི་འཕྲོ་མུས་དང་བྱུང་ཆོས་ལ་དགེ་
 འདུན་ཉི་ཤུ་དང་བསམ་པ་གཟུགས་ནས་གང་འགོ་བཟང་། དགའ་ལྗན་སྦྱི་སོ་ལོང་དགོས་རྒྱལ་ལྟར་ཆོས་ཉི་
 ཤུ་སྐོར་ལ་དཔོན་སྒོ་བ་ཕྱིགས་མཐུན་དུ་ཕེབས་ཡར་ལམ་རྣམ་རྒྱལ་དགོན་པོ་དང་ཁན་ཞེས་ཆེ་འདས་
 བུལ་དུ་གྱུང་གི་དོ་བཞུག། གསང་སྐྱགས་མཁར་པ་དང་ལྟོ་བྱུང་གི་རྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བ་ཁྲིམ་གྱིན་ཏེ་
 ཆེ་བ་འདུག་པ་བརྒྱད་གཟིམས་ཁང་དུ་སྒྲེབས། སང་སྟྭ་གས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་གར་ཙོང་ཁ་པ་སྒོ་
 བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གདན་ས་རི་པོ་དགའ་ལྗན་དུ་འཁྱོར། དགུན་ཆོས་དང་ཐུག་པས་གཞི་བྱས་ཀྱི་
 དགེ་འདུན་སྟེང་དུ་ཉི་བས་མེར་སྒྲིང་སྒྲེ་བོའི་ཁྲིམ་རི་སྒྲུངས་(༡༩)གང་བ་ཆོགས། རྒྱ་འགོའི་ཐད་དུ་སྒྲེབས་
 པ་དང་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་ལུ་བ་ཅན་གྱི་ཆར་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་ཐུགས་རྗེར་གོ།

ཁྱི་ཐོག་ཁང་དུ་གནས་མལ་བྱས་ཞག་བརྒྱ་བཞི་བཅུད་དཔལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་བསྐོར་བའང་།
 མང་དུ་བྱས་ཤིང། ཁྱི་ཐོག་ན་རིམ་གྱི་དཔལ་འབུམ། རྟོག་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས་ཚོགས་ཕྱི་དར་གྱི་
 བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་སྦྱོམ་བསམ་གྲུབ་ལྟ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་བ་མ་ལམ་པའི་སྐྱ་རྒྱ་
 གར་མ་བཞུགས་པའི་མཆོད་ཁང་མགོན་ཁང་སྟེང་ཤོད་རྣམས་ཞིབ་པར་མཇལ། བྱང་ཙེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་
 པོ་ནས་ཞལ་འཛིན་གནང་བའི་ནང་རྟེན་ཆོ་དམ་ཐུག་གིས་མནན་འདུག་པས་མཇལ་རྒྱ་མ་བྱུང་། ཕྱིའི་

སྒྲིང་ལམ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་དྲུང་ལྷ་འདི་བྱས་གཏེར་དུ་སྒྲུབ་པ་བརྟོན་པའི་ལུལ་དང་གཞན་ཡང་
 རྒྱག་རྩེས་ཞབས་རྩེས་རང་བྱོན་ངོ་མཚར་བ་འདུག་པ་རྣམས་མཇུག། གཙང་ཁང་གི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་
 དཔུལ་ཁྱིའི་སྡེར་ནས་བསྡོར་བ་དང་རྒྱ་མགོའི་བཞུགས་ཁྱིར་བྱིན་པའི་སྒྱུ་སེར་གྱི་ཁྲོམ་ལ་ལམ་འཛུགས་
 མའི་དབུ་ནས་ཤོག་བུ་ལྷ་ཙམ་ཞིག་སྒྲིག་ལུང་གི་རྒྱལ་དུ་སྒྲུབ། དེའི་ཆེ་མེ་ཏྲེག་གི་ཆར་མང་དུ་བབས་པ་
 བྱི་གནས་ཀྱིས་གང་ཟག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་མཛོམ། བར་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་ན་བཟང་
 རྣམས་མཇུག་ཞིང་དང་རྟེན་དུ་ཅུང་ཟད་ལུས། སྒྱི་གཟིམས་བྲ་ཆར་ཁག་ཁམས་ཚན་མི་ཚན་རྣམས་ཀྱིས་
 ཆ་གུང་དང་དགོང་རྩ་བུ་རམ་སྒྲིགས་བསྒྲེན་བཀུར་ལ་པོས་པས་གྲིང་གསེབ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བཞིན་སྒྲུབ།
 ཏྲེར་བར་ཏྲེར་དཔོན་དགོན་མཆོག་སྒོ་བུར་དུ་ཏྲ་དབས་ཀྱིས་འདས་པའི་བསྡོར་བུ་བར་སྒོར་བོ་ཐོད་
 དཀར་འབྲོར་བསྡོར་བ་གང་ལེགས་བྱས། བྱང་བཞུ་ཤེས་གྱིན་མེད་པས་ཁྱི་འེན་པོ་ཆེས་(༡༥བ)གནང་
 མོང། རྒྱར་རྒྱལ་དང་འབྲས་ཆེས་པའི་འབྲོང་བཤགས་སྒྱི་སྒྲོམ་ཡན་རྒྱལ་ལེགས་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མང་པོ་ཞལ་ངོར་སྒྲུབ་པའི་བཀའ་བྲོས་ཀྱིས་འབྲངས་ཏེ་བམ་སོ་དགོན་གསར་དུ་གྲུང་ཆོགས་ལ་
 སྒྲིབས་པ་ལས་མ་བྱུང་། དེར་གར་ར་ཏྲེར་ནང་སོས་བཀུ་ཤིས་ངོ་ཁ་མ་ཁུངས་བཅུན་ཞིག་བྱིན་པས་ནོམ་
 པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བདེ་ཆེན་རྫོང་དཔོན་གངས་ཆེན་ནས་དང་འོ་རྒྱལ་ནས་ཀྱིས་གཙོས་རྟ་བསྐྱུས་པ་དང་
 བཅས་དར་རྒྱས་ལུང་རར་གྲུང་ཡོལ་སྒྲོར་བཀོད་པས་མཛེས་པར་བྱས་འདུག་པར་པོས་པའི་རྫོང་དཔོན་
 གཉིས་ཀྱིས་དཀར་སྒོ་བཟུངས་རྒྱས་བཤམས་ཤིང་བདོག་པ་བསྐྱར།

གསང་སྒྲགས་མཁའ་དུ་ཞག་གཉིས་བསྐྱར། སྒྱི་གཟིམས་ཀྱིས་གཞིས་མེད་ལེན་དང་ཁ་རབ་ནང་
 མོ་རྣམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དཀར་སྒོ་དམར་སྒོ་སྒྲུམས་ཆེ་བ་དངས། རྩོག་རྩོ་མའི་གཡབས་སྡེར་ནས་ཁྲོམ་ལ་
 བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་གྱི་ཚོས་བུན་ཞིག་བསྐྱགས། ཚལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཆམ་ལུང་བྱེད་ཅིས་གྱི་
 བྱ་སེང་གཉིས་དོན་བྱུང་བར་སྒྲ་མ་དུང་དཀར་བས་མ་ཁི་བསྒྲུལ་པའི་སྒོ་བཀག་དོགས་མཆོར་དང་མེད་
 པའི་ཁྲོམ་གཏམ་བཏང་བས་འཆམ་པ་རྣམས་སྒྲུག་སྒྲུག་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང། ཁྲོམ་པ་ཚོས་མེ་ཏྲེག་གི་ཆར་ལ་
 གི་ན་ཞེས་མཇུབ་མོ་འཇུགས་ཤིང་ལྷ་བར་སྒྲ་མས་དེ་འདྲ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཡོན་དུ་སྒྲུལ་པ་ཡིན་མོད་

ལྷ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། དེ་བས་ཡིག་དྲུག་སྒྲིངས་སོགས་མ་ཁི་བའི་སྤྲོད་ཤོབ་ཀྱིས་ལུང་པ་བཀའ། རྩེ་སྒྲུ་མ་སོག་
མར་ལྷན་དུ་ཐེབས་ཅིས་ལ་སྤར་བྱགས་འབྱུང་བའི་གསང་སྤགས་མཁར་དུ་བཞུགས། དང་ཆོས་ཆོལ་
ཟུར་ཁང་གི་རྒྱ་སྤངས་སྤྲོད་བསྟེན། ཡང་དགོན་སྤྱན་སྤ། དབུས་སྤྱིང་རྩ་ཆེན་པ། འབྲུག་པའི་སྤར་འགྲོ་
མགོན་པ་སོགས་སྤད་བར་བྱུང་། ལྷ་གདོང་གི་(༡༧ན)གྲུ་ཁར་ལྷ་སའི་གཉེར་པ་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་
དཔལ་གྱིས་གཙོས་རུ་བཞིའི་རྟ་བསྟུ་བ་རྣམས་འབྱོར། ཡར་ལམ་གསང་སྤགས་མཁར་དུ་འང་ཞལ་ངོའི་
ཆིབས་པ་འདྲོགས་པ་སོགས་རྟ་རྣམས་འཆུབ་པེ་བ་བྱུང་བའི་སྤབས་ལྷ་སར་བྲོམ་ཆེ་གཤིས་མེ་ཏོག་ལྷུ་མ་
ར་ནས་རྟ་བབས་རྟོ་ཁང་དུ་སྤོད་ས་བྱས་རབ་འབྱམས་པས་གཞིས་ལེན་བཟབས། སྤོད་ལ་མཚོད་མཇལ་
དང་དུང་སྤོད་དབང་མོར་གསོལ་མཚོད་འཕྲིན་བཅོལ་སྟུལ། སང་ཉིན་ཆོས་སྤེ་ཆེན་པོས་བསྟུ་བ་སེར་
སྤོང་དང་བཅས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སྤེ་སྤབས་རེ་ཞིག་དཔེ་མཚོམས་བྱས་བསམ་གཞུགས་དང་
དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ཅི་བཞག་གི་འཕྲོ་སྤས་དཔེ་སོག་ནས་བཟུང་། སྤར་ཡར་ཆད་ཀྱི་འྲི་གཏོང་བ་དང་ཅ་
བ་སྤགས་ནས་འཛིན་པ་དེ་སྤན་པོ་ཞིག་འདུག་པས་འཇུག་པའི་ཅ་བ་སྤོ་ལ་བྱུང་བར་བྱངས།

རྟོར་སྤྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་སྤྱིང་སྤྱད་ཞབས་བྱུང་ཐེབས། རོང་པོ་འགྱིར་ཏེ་སྤྱ་སྤྱེ་དང་སྤྱར་
ཞིག་སྤྱ་སྤྱེས་སོགས་བར་འབྲུལ་དུ་མ་པ་འབྱོར་བྱུང་འབྲུལ་དུ་སོང་བས་གདུལ་བྱ་ཡོང་ལ་རེའི་སྤོ་འཆུབ་
ཀྱིས་ཆང་མ་གཡོང་བས་ཁྱེར་ནས་དགུན་ཆོས་སྤར་རྒྱ་མ་བྱུང་། ཞལ་ངོས་སྤྱོན་ལམ་ཆེན་མོར་འགྲོ་དགོས་
ཆུལ་མཛད་པས་སྤྱིང་སྤྱད་ཞབས་བྱུང་དུ་འབྱུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ལེའུ་བཟུད་ཅམ་གྱི་གསུང་བཤད་
ཞིབ་པར་ཞུས། ཆོས་འཆད་ལུགས་རྒྱན་བསྟེན་པ་གནང་བ་དེ་ག་ནས་བཟུང་འཆད་པའི་སྤོབས་པ་རྟོལ་
བ་ལྷ་བས་བཤད་བྱའི་དོན་དཀའ་མི་དཀའ་ཉན་པ་པོའི་ཆོགས་ཆེ་རྒྱང་ལ་མ་བཏོས་པར་ནང་དུ་དཔེ་
ཆར་བལྟས་དུས་གོ་རྟོགས་འབྱིང་ཅམ་ཞིག་བྱུང་ན་ཆོས་གར་སྤོབས་དུས་དེ་ལས་འཆར་སྤོ་ཡོག་པོས་ཆེ་
བའི་འཆད་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པ་འདི་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་(༡༨བ)བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས་འཛམ་སྤྱིང་
གསེར་གྱིས་བཀའ་ཡང་གཞལ་བར་དཀའ། །ཞལ་ངོར་ཆོས་མཛད་དགོ་ལགས་རྒྱ་མཚོས་སྤྱོན་ལམ་ལ་
ཐེབས་ན་གསུང་ཆོས་ལ་བཤད་པ་མཛད་རྒྱ་ཡོད་ལ་ཆེ་རྩེ་གོང་མའི་དུས་ཀྱང་གསུང་བཤད་མ་གནང་

བས་གྲ་བ་འགའ་ཤེས་གནས་ཆར་དུ་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་ལམ་ཁོང་ཆར་གི་ཆོས་འདོན་ཉན་པར་འགྲོ་སོགས་
 སྐར་ལྷན་ཕྱེད་པར་དེ་སྐབས་གྲ་ཁོད་དུ་བཞུགས་པས་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པ་ཡིན་བྱས་འདུག །
 སྤྱི་སོས་སྤྱི་མ་སྤྱིར་བཞེར་ཤོག་གསུང་པ་ལྟར་ལྟར་མོ་དང་སྤྲུགས་ཏེ་ཕྱིན། སྤྱོད་དཔོན་དཔུ་མཛད་སྤེ་
 སེར་དུང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅུ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་གང་ཐོན་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་བརྒྱབ་སོང་། དམ་བཅའི་སྐབས་
 བཤོ་སྤྱོད་གཏོར་ཅིས་ཡིན་གྱུར་དཀའ་རབ་འབྱུངས་ཁ་གས་ཀྱིས་རིགས་ལུང་བྱས་སོང་བའི་ལན། རྩེ་
 ལྟབ་མེད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱིར་ཞེན་མེད་ལ་འཁུན་པར་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་པས་ཁོ་ནར་འདུག་པས་རོ་
 མདུང་གི་དཔེར་མཛོན་ནས་ཐལ་འབྱུར་འཕེན་པའི་ཚུལ་བ་བཞག། སྤྱོད་དཔོན་ཚུལ་བས་སངས་ཡར་སྤྱིར་
 བཞེར་ཤོག་ཟེར་བ་མཚན་ཉིད་པའི་ཁོད་དུ་འགྲོ་བར་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁས་སྤངས། སྤྱོད་དཔོན་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་ན་བཤད་པ་ཨེ་བྱེད་གསུང་བར་ལར་ཆད་ཀྱི་དྲི་གྲྲ་སྤྱོད་བཞིན་པར་སོང་སྤྱི་བཤད་གྱུར་
 ཆོགས་ལངས་ཀྱི་ལྟ་གོན་སྐབས་རང་དང་རྒྱ་བོའི་འཛིན་རིགས་བྱས་པ་རྣམས་དཔེ་བཤར་བརྒྱབ་ན་
 བརྟེན་གསོས་ཐེབས་པ་འདུག་པས་བྱེད་ཅིས་ལ་ཆ་བ་དཀའ་བཅུ་བས་བཤད་པ་བྱེད་ན་ཁ་སང་བལ་
 འབྲེལ་ཡོད། དེ་རིང་རྒྱ་ཡགས་ཞལ་ལྟ་ནས་སྤྱོད་མང་སྤྱོད་དཔོན་མཛད་འབྲེལ་གྱི་སྤྱིལ་པ་ཡིན་པས་གྲ་
 སའི་སྤྱིགས་ལ་གཞོད་སྤྱོད་ལོང་ཡོང་ཟེར་བས་ཁ་སང་ལུགས་ལྟར་ལྟར་མོར་ཕྱིན། བདེ་བཅུན་དང་
 བཞུན་འབར་མ་(༡༥ན)ཆད་དོགས་དགེ་སྤྱོད་གི་བསྐྱེད་ལུག་གིས་ལྟ་དགོང་ཐམས་ཅད་མ་ཁི་འདྲན་
 འདྲན་བྱས།

དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཡར་གྲུངས་དང་ཨེ་དུགས་སོགས་
 ལྟོ་གནས་སུ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ།

ལུགས་ལུག་གི་ལོ་གསར་གྲུབ་ནས་ཆོ་འབྲེལ་མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་ལྟོ་སར་སྤྱིར་སྤྱོད་ཞབས་དུང་
 དང་དཔོན་སྤྱོད་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འབྱོར་ལུང་དུ་གནས་ཆར་བྱས་པེད་ཆོས་ལྟེ་བ་དང་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཚུ་

མིག་པོ་བྱང་དུ་བཞགས། སྒོན་ལམ་རྒྱང་པའི་གལ་དབྱར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་པེལ། ར་ས་འབྲུལ་སྒྲུང་དུ་
གསུང་ཆོས་སྒོན་ལམ་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་པར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་གནང་། ཉི་མ་གསུམ་པར་བདག་གིས་ལད་
མོ་གཤོད་པའི་ལུགས་བྱས། བརྟན་འཔར་མ་དང་བདེ་བ་ཅན་ཆད་དོགས་སྒྲོ་བོ་མཐའ་དག་སེམས་ཆད་
ཆེ། དཔོན་པོ་དམ་ཆོས་གནས་ཆད་གི་གཞིས་སྒྲུང་ལ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོང་མ་ཐུབ་ས་གཅིག་ཏུ་མྱོད་
མི་ཚུགས་པ་ཅམ་གྱི་སྒོ་ལའོར་པའི་རང་ནས་ཆོགས་གྲོལ་བྱུང་བ་དང་ལུབ་ཀྱི་སྒྲག་རར་ཡོངས་ནས་
མགོན་གཉེར་རྒྱ་ཡགས་པར་དྲིས་པར་ཆད་ལྟག་མེད་པ་ལེགས་པོ་བྱུང་བུས་འདུག་པས་བཀྲིག་ཐག་
བཀྲོལ་བ་ཅམ་གྱི་ཉམས་ཤར་ཟེར། ཉི་མ་བཞི་བ་ནས་བཟུང་ཆེ་སྒྲ་མ་དང་དད་དཔོན་སྒོ་བ་གཉིས་ཆོས་
ག་སྒོན་ལམ་ཉི་མ་རེ་མོས་ལྟ་བུར་སྒྲེལ་མར་གནང་། དགོངས་སྒྲར་རོ་མཇལ་ལ་ཐྱིན་ཀྱང་ཁ་བཤད་
ལས་སེམས་རྒྱུད་མ་དུལ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་ནད་མེད་པ་ཆེ་རིང་བ་དཔེ་ཆ་སྒྲར་བ་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྒོན་ལམ་ལས་རྒྱ་ཆེན་འདེབས་པ་མ་ཤར། དུང་སྒྱུང་རྒྱལ་མོར་གསོལ་མཆོད་ལྟ་བུ་ཅིག་ལུལ། ཡོན་
ཏན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་མཐན་རྣམས་ནི་བཤད་པ་ལ་རྟོག་པ་འདུག། ལལ་ཆེ་བ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྒོན་
ལམ་ཆད་མ་ཆད་ཟེར་རྒྱ་གར་རུ་པོ་གརྒྱ་ཚུན་ལ་མཐས་པའི་རྗེ་རྟག་ལུང་བྲག་པས་ཀྱང་བདེ་བ་ཅན་ཆིག་
རྒྱུ་མི་པེར་དབྱེ་(༡༥བ)མཛད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཆོས་སྒྱུད་སྒོན་ལམ་རྒྱ་རྒྱག་རྒྱག་ཡོང་བས་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་
མིའི་སྒྲུང་རྒྱལ་ལ་རེས་པ་ཅི་ཡོད། སྒྲས་སྒྲུང་དུང་འཆོ་བས་རྒྱུའི་གདུགས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཞལ་རོར་ལུལ་
རྗེ་གོང་མའི་སྐབས་གསུང་ཆོས་སྒོན་ལམ་ཆོར་དབྱེ་གདུགས་དང་རྒྱ་སྒྲིང་སྒྲིགས་མར་གནང་གིན་ཡོད་
པས་སྐབས་བདེ་འདི་འདྲ་མི་འགའ་ཞུས་སྒྲུང་ཡང་དགོངས་པར་མ་བལ། བ་མོ་སྒྲལ་པའི་སྒྲས་གསྐོར་
མཛད་པའི་ཉིན་དཔོན་སྒོ་བ་དང་ཞལ་རོ་གཉིས་བཀའ་གྲོས་གནང་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བ་འདུག་
ཅེས་དགོངས་མོའི་སྒོན་ལམ་ཟེན་འཕལ་བཞགས་ཁྱི་གཉིས་རུབ་ཚུགས་སུ་ཁ་རྒྱུར། སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་
དང་གྲ་དམངས་ཆོགས་ཐོག་སྒྲལ་པའི་སྒྲས་དམ་བཅའ་མཛད།

སྒྲིང་སྒྲུང་ཞབས་དུང་ནས་བདག་ལ་བཀོ་སྒྲིང་གནང་བ་འགའ་ཀྱང་ར་བ་སྒྲུང་པའི་མིག་རྟོས་
ཀྱིས་སྒྲན་འབྱིན་དང་ཆག་ཁྱད་སོགས་མེད་པའི་འཇམ་དོར་རེ་བ་ཞིག་མཛོད་གསུང་བདེ་འདྲ་བུས་ན་མི་

མང་ཁྱོད་དུ་ཤོགས་ཤིག་མི་ཡོང་བ་འདུག་ཅུང་བཀའ་དང་བསྟན་པ་ལས་འོས་མ་བྱུང་བས་དམངས་ཀྱིས་
 མི་གོ་བའི་དུ་མར་ལྟ་བུ་ལ་མ་བཏང་བར་འདུལ་བའི་དུས་ཚོགས་ལ་ལུབ་མ་ཞིག་བསྐྱེས་ནས་ལུལ་བ་
 མ་དགོངས་པའི་ཐལ་སྒྲོར་གསུམ་ཙམ་ནས་ཞལ་སྤངས་ཤོར། ལྷ་བ་བཅིས་པས་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་བྱུང་བ་
 ཁྲོམ་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་ནས་སྤྱོད་པ་དང་བྱད་མེད་མང་པོས་རྟ་ཆག་རྩེ་དུང་ལ་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་ཡོད་
 པར་འདུག་ཅེས་རྒྱུས་ལབས། སྤྱོད་དཔོན་དཀའ་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་བཤོ་སྤྱོད་འབུལ་མི་མང་བར་
 བྱུང་མོང་། མཐར་སྐྱོར་ལུང་པ་མར་པ་ལངས་བྱུང་བ་ན་ཁོ་པ་ཁ་གཟན་དཀས་པས་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་
 ཐུགས་ལ་ར་ཆེན་གྱི་རིགས་ཁྲོམ་དུ་དབབ་བ་མི་མཛེས་དགོངས་པའི་དུལ་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་གསུངས་
 འགོལ་བཅུག་པར་སང་ཉིན་མར་པས་རྟ་ཆག་རྩེ་(༡༩ན)དུང་འབྱུག་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་བཟོ་བསམས་པར་
 སྤྱིང་སྤྱད་པར་དེུར་ར་བཞི་དོ་བཀའ་ལ་བས་བརྟན་ནས་བྱེད་མ་བྱུབ་ཅེས་སྒྲོ་སྐྱར་བྱས་འདུག་ཅིང་མ་ནས་
 ཆད་མ་དང་མཛོན་པ་ལ་ཞལ་འདྲི་མི་ཆེ། དུ་མར་འདུལ་གསུམ་ལ་རིགས་པ་མ་ཆགས་པའི་ལུང་
 ཚོགས་རེ་ཆེ་སྤང་བས་ར་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པོན་གྱི་ཡང་ཅེ་ཞིག་ཡོང་བར་གདའ། ས་པོང་ཁ་ནས་དཀའ་བཅུ་བ་
 འཕྲིན་ལས་ལུན་ཚོགས་རྫོང་བདེ་མཛད་པའི་བཞེས་སྒྲོ་ལགས་སྤྱོད་རྟ་དག་གི་ལམ་ནས་དངས་པའི་
 ཐུག་ཐམ་བྱུང་། བསྟན་གནས་མ་རྒྱུས་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཕྱོམ་བ་མཐ། རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པ་ཞིག་
 བྱེད་ཅིས་ཡོད་པས་གདན་གྱུང་གི་ཚོགས་ཁ་གསལ་བྱིན་ནས་བྱ་སྐྱོར་བ་རྒྱམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཉན། ཉི་སྐྱ་
 སྤྱོ་ཅན་བརྟུངས་པའི་ཁ་མཆུ་ལལ་པར་ཞལ་དོ་ཐུགས་ཤེལ་བྱུང་བའི་སྤབས་སྒྲོན་ལམ་གྲོལ་རྩེས་ཀྱང་
 ཞག་གསུམ་ལྟ་སར་འཁོར་དེ་ནས་འབྱས་སྤངས་སྤྱོད་བས། དཔྱིད་ཚས་དང་གཉིས་ལ་པར་བྱིན་གྱི་
 རྒྱབས་ལྟ་བ་མན་གྱི་འགྲེལ་ཁྲིག་དང་འཇུག་ལྟར་པའི་ཐལ་ལྡོག་མན་གྱི་ཁྲིག་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ནག་བྱུང་གི་
 འཇུལ་དང་བཅས་པ་གནང་། བདག་གིས་སྐྱོར་དཔོན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཐེངས་ཤིག་ཁམས་ཉོག་པའི་
 ཟེན་པ་རང་མ་བྱུང་བས་དེད་ཀྱིས་སྐྱོར་རྒྱའི་ཁུལ་ལ་མ་འཁྱོར་ལྟར་གྲོང་སྤོ་བཟང་ཆོས་ཀྱགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 ཡོད་ལྟོད་ཅིག་ཤོར་བ་འདྲ་བས་རི་བཞིན་མ་ཟེན་འདུག་པས་སྤྱོད་བྱས་ཐུགས་ཚིག་སྤྱོད་ཐུགས་གཉེར་ཞེ་
 ཐག་པ་ནས་མཛད་འདོད་ཡོད་ན་འདི་འདྲ་མ་གནང་བར་བཀའ་མེད་ན་ཁྱེད་རང་ཐུགས་སྤྱོད་པ་ཞལ་དོ་

ཐུགས་འགྲོལ་ཆེ་བ་དེད་ཀྱང་དགོན་གོག་འདྲའི་ཁ་འཛིན་དང་བཅས་(༡༧བ)ཤེལ་བ་ཡོད་ཁྱེད་རྣམ་པ་
 སྤྱ་ཆེན་གྱི་རིགས་འདི་ཁྱི་མཐོན་པོར་བེར་གྱིས་བསྒྲིལ་པའི་ཟོབ་ཟོབ་དེ་གས་གསོལ་བ་ནི་ཕྱིད། རྗེ་གོང་
 མ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་ས་ལམ་དེ་གས་བཟོད་འདུག་པ་མོགས་བདག་མོ་མ་སྒྲིལ་པའི་ཞོར་ལ་སྤྱ་མ་གཞན་
 ཆོར་ཡང་སྒྲུར་སྒྲུང་བྱུང་བ་ཐུགས་དག་སྒྲུལ་བ་ལས་རྒྱ་མཚོན་ནི་འདུལ་མ་རུས། ལྷུང་གོང་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་
 བྲགས་གྱིས་ད་ལྱང་བལྟ་བ་དགོས་ཚུལ་ལུས་སོང་བ་ལྟར་གནང་བྱུང་བས་ཟེན་ཙམ་བྱུང་འདི་རེས་ཐུགས་
 རྒྱལ་བཞེད་བར་འདུག། གཞན་མ་ལོ་ལྷ་མ་མང་པོར་སྒྱ་རྩེད་ལ་གཞོགས་སུང་པའི་ཁྱེད་རང་ཐུགས་
 གཉེར་ཡག་པོ་མཛོད་སྤྱ་མ་རང་ཞིག་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། ལྷེ་པ་དམར་པོའི་རིགས་ལ་དགོས་པ་མེད་ཀྱེད་
 བ་ལྷེ་པ་ཐོན་པོ་རང་དགའ་གསུང་བར་ལྷེ་པ་དམར་པོ་སྤྱ་ལ་ཟེར་ལུས་པས་ཁྱེད་སྤྱ་ཆེན་གྱི་རིགས་འདི་
 ལྷེ་པ་དམར་པོ་རང་ཡིན་མོད་གནང་བ་འབྲལ་ཉམས་འཆར་དུ་འདུག་ཀྱང་གཟུར་གནས་གིག་གིས་
 བརྟགས་ཆེ་བ་པས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ལ་བསྒྲུལ་པའི་བསྒྲུབ་སྟོན་སྒྲ་མ་མ་མཆིས་པའོ། །

སྤྱ་བ་བཞི་པའི་འགྲོར་རྗེ་སྤྱ་མ་གསང་ལུང་བྱུང་ཆོས་ལ་ལེབས། ཏྲ་ཆམ་རྗེ་དུང་ལ་ཆོས་འཤེལ་
 ཐན་ལུ་ལུལ་ཞིང་ཐེབས་རྫོངས་བྱས། ལྷེ་པ་རྒྱ་རི་བ་དཔོན་སྒྲོན་ནས་ཨ་བར་ཆེད་བར་དར་རྒྱས་འཕོད་
 བར་གནང་བ་སྤྱེབས། བྱ་གངས་དཀར་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས་པའི་བསྐྱོ་རྟེན་དང་། ལྷ་སའི་དཀར་མེ་
 ཐེབས་གྱི་རུབ་འཕུལ་བར་མགོན་གཉེར་འཛོམ་པ་འབྱོར་དགེ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱས། མཚན་ཉིད་གྱི་
 རྒྱབས་དབང་རྗེས་གནང་ཆོ་ག་བསྐྱར་གསོ་ཡིག་རྩིས་གྱིས་མཚོན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྒྲུབ་པ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཤེད་སྒྲོབ་སྒྲོབ་ཀྱེད་པ་མཐའ་དག་སྒྲོབ་གཉེར་གྱི་གོགས་ཁོ་བ་ཀྱེད་པས་ཨོ་སྤྱུགས་
 ལ་འགོ་(༦༠ན)པའི་གྲུབས་ལུལ་གྱིས་དཔེ་ཆ་རིགས་ལུང་ཆང་མ་བཏང་སྒྲོ་མས་སྤྲུལ། ལྷུར་ནས་ལས་
 ཆོན་མོགས་སྒྲོབ་ཆེན་ཀྱེད་སྒོལ་སྤྱང་པའི་སྤྱིང་གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་གྱིས་གང་རྒྱས་རྒྱས་དགོས་ཚུལ་
 ལུས་འདུག་པ་ལྟར་སྤྱ་ཆེན་རྣམས་གྱི་དོམ་གཅིག་མོ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲོས་པ་ཆར་དུ་དངར་བ་
 དང་བཅས་ཉོར་སྤྱ་ལའི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་འབྲས་སྤྱངས་ནས་བཞེག་ཆོས་ལུང་ན་ཁར་འབྱོར།

དེ་ལོ་ཐན་པ་གིན་རྟེན་ཆེ་བས་ཞལ་དོས་ཆར་འཕེབས་གྱིས་གསུང་བ་གང་མས་དག་ནི་མཚན་ཉིད་

བ་སྐམ་པོས་ག་ལ་ཤེས། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་པ་ཤི་ཤྱག་འོད་ཀྱིས་བྲག་རྩོམ་ཆོ་བརྟན་ནས་ཆོ་རྒྱུ་དང་ལྷན་དུ་
 གནད་དངས་པའི་ཕུར་པ་ལྷག་པ་ལྷང་པའི་ནང་རྟེན་ཀྱན་བཟང་ཅེ་བརྒྱད་རྩེ་ནས་མ་ཁའ་རྒྱ་མཆོད་ལྷག་
 ཏུ་འཕྱོར་བ་བྱུ་དྲགས་ལ་རྩོམ་པར་བྲགས་ཤིང་མཆོད་དོས་པ་དང་ཕུར་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་
 འཕྱོད་པ་དེ་ཆུ་འགམ་དུ་གནད་དངས་ནས་སྒྲུ་བྲུས་གསོལ་བས་དེ་ལྟ་བུ་ཆར་དབའ་ཐོན་ཅམ་ཞིག་བབས།
 རྒྱོད་དཀར་ལ་བརྒྱད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པའི་གཞི་དགོན་རྩོད་དགའ་ལྷན་
 རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྤྱེབས། ཞལ་ལྷ་ནས་རྒྱ་ཆེན་པས་ཞག་གཉིས་སྟོད་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་དང་སྐར་པ་མང་པོ་
 ཤི་ནད་ཀྱིས་ན་བ་འདོམ་པའི་བཅག་མལ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ལ་གཞི་བྱེས་བྲགས་ཅེ་མཐུན། ག་ཆར་གིས་
 གཞིས་ལེན་དང་སྟེར་ཆ་བཟབས་ཤིང་སྒྲུ་མེར་གྱི་ཁྲོམ་ལ་ཡི་གེ་བྲུག་པའི་བརྒྱས་ལུང་བྲས། ལྷ་མ་དུང་
 དཀར་བས་བརྒྱལ་པའི་བརྟན་གསར་བྱེད་མཁན་ཡང་ཁ་ཤིག་བྱུང་། ག་ཆར་གི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུར་པ་ཞལ་
 ལྷ་ནས་སྒྲོ་བྲོས་རིན་ཆེན་ཀྱིས་ཤོད་རྒྱུད་དམར་པོ་འབྱུར་བ་ཞིག་ཁྱེར་ཏེ་འདི་གྲུར་ཞལ་གྱི་ལེའུ་
 ལུམ་ཡིན་རྩེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་(༤༠བ)མཆོས་བདག་ལ་སྒྲོར་ཅིག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱར་རྒྱུར་དགོས་པ་ཡོད་གནང་
 བྱུང་བས་ད་འལལ་བ་ཡིན་ཟེར་གནད་བྱུང་། དེ་ཏི་དེ་དགོན་མོད་མ་ཤེས་པར་འབྲས་སྤངས་སུ་བདེ་
 གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུངས་བཞུགས་གནང་སྐབས་དཔེ་ཆ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བརྒྱལ་བ་
 ཆོས་ཆོན་རྣམས་གཏོར་ནས་མཆོད་རྟེན་སོ་སོའི་གཟུངས་བཞུགས་ལ་སོང་བར་སྤྱང་། བྱིས་སུ་བྱས་ཆོ་
 ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། ལུས་སྤང་བ་ནི་དཀར་ཆག་ཁྲིགས་ཆགས་ཅན། གཟུངས་པའི་རྩོད་པོད་
 ཡིན་འདུག་པ་ནོར་མེད་དང་ཉམས་མེད་ཀྱི་དཔེར་སོང་། ལྷེ་པ་བྲག་ཁ་བས་ཆོས་གཅིག་པ་བཏང་ནས་
 བྲག་ཁར་ཡོང་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བར་ཞལ་ལེན་གནང་སོང་ཡང་སང་མི་བརྒྱུར་མ་འོངས་པའི་ཁོང་རང་
 བསམ་ཡས་མདོ་སྟེའི་བྲགས་བེལ་ཀྱིས་བཞུགས་ཡོང་མི་ཡོང་འདུག །ཞབས་ཏོག་བྱེད་མི་རྣམས་ཆུགས་
 འཛོག་ཟེར་བར་ཞལ་དོ་མ་མཉེས་པའི་རྩོད་ལ་མ་བྱིན་པར་རྒྱ་གར་གིར་ཟེར་བ་དེར་མངའ་རིས་ག་
 ཆར་སྤྱ་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་བཞེས་སྒྲོ་དང་རྩེ་ལུས་བྲས་ལུངས་འབྱུང་ཡོད་ཡར་ལུངས་སྤྱ་མོ་ཤག་པ་
 འཁོར་བ་དོད་ནས་སྒྲུགས་པའི་ལུ་འབྱིར་པོའི་གཙུག་ལུང་སྤངས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་རྩེ་རགས་གང་ཡོད་

ལ་ཀར་རག་འགག་ལ་བཅའ་ནས་བརྒྱབ་པས་མཚོན་དཀར་སྒོ་བཟང་པ་དང་སྟེར་ཆ་བཟང་པོ་བསྟར་
 དེ་རྒྱབ་ལྷངས་ནོར་འཁྱིལ་དུ་བསྟན། སང་ལྷ་ཁང་གྲུ་ཁར་འོད་གསལ་ལྷ་འཁྱེད་པ་ས་སྒོར་སྒོ་
 བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཆོས་རྒྱལ་དཔོན་གཡོག་རྣམས་བསྟུ་བར་ཤེས། ཞབས་དྲུང་ཉིད་དམར་སེར་གོས་
 གྱི་ལྷ་ལྷུབ་དང་ལྷན་ཞིང་དྲུང་འཁོར་རྣམས་གསུ་པད་ཀོང་རྒྱ་སྟགས་པོད་ལུགས་གྱི་རྒྱན་བཀོད་
 བཟང་པས་གཤོམ་དང་བཅས་སྒྲུ་གྱི་སྟེ་སྟེང་(༦)ན་ཁུངས་བཅུན་པའི་སྒྲིགས་སྒྲུལ་བཟང་པོ་བགྲོ་
 བ་ཞིག་འདུག བྱོགས་དེའི་དཔོན་པ་རྣམས་གྱི་སེར་སྒྲིང་དང་ཁྲོམ་སྒྲིག་ཆེལ་ལེ་བའི་གཞུང་གསལ་ས་
 ཆད་དཀར་རྫོང་དུ་སྟེབས། སྒྲུ་སྒྲུ་སྟགས་གྱི་འཁོར་ཁ་བཏགས་བསྐྱམས་ཏེ་ལག་པ་ནས་འཐེན་པའི་
 སྒྲིགས་མ་དམ་པར་འདུག་གཞིས་ལེན་བཟང་པས་རྒྱས་མཛད། ཉིན་ལྷར་མཚོན་ཡོན་གདན་འཛོམ་པའི་ར་
 སྒོར་གསུམ་རེ་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཞབས་དྲུང་ཉིད་དང་ཆ་བ་དཀར་བཅུ། མཁར་ནག་ལོ་ཙུ་བ། དྲུང་འཚོ་
 དཔོན་པོ་རྣམས་གསུང་འཛོམ་རྒྱ་འདོན་སྒྲུན་འདོན་གྱིས་སྒྲུར་བར་མཛད། རང་ལ་བྱིངས་དང་མཐུན་
 པའི་ཀླན་སྒྲིང་གི་འཆིང་བ་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ཞབས་དྲུང་དེ་ཀར་རྟིང་ལ་མོས་པའི་གསལ་མ་རང་
 མེན་པ་འདུག་སྟུང་དག་སྟུང་མ་བྱུང་། ཞི་བ་ལྷ་ས། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ། ཀླུ་པས་ཀྱང་ནི་
 མི་མགྲུ་ན། བདག་ལྷ་རན་པས་སྒྲོས་ཅི་འཆོལ། ཞེས་པའི་དོན་དེ་མ་གོ་བའི་སྒྲོན་དུ་གདལ། ཆད་
 དཀར་ཆོས་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་གཞིས་ལེན་དང་བདག་པའི་སྒྲོས་བཟང་བ་བསྟར་ཅིང་ཁྲོམ་ལ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་
 རིམ་ནས་ཆོས་བྱམ་གཅིག་བསྟགས། དྲུང་འཚོ་དཔོན་པོས་དཀར་བཅུ་བར་གསུང་བཤད་མ་མཛད་པ་
 ཡིན་ལའང་འདུག་ཀྱང་ལམ་རིམ་ལ་སོ་ཐེབས་གྱིན་མེད་པས་མེད་པར་ཁྱེར་ཤོག་དང་གི་བར་ཡོད་ཤོག་
 ཅི་ལ་ཡོད། སང་རི་སྒྲོར་བཏེག་ཞལ་དོ་བཀྲ་གིས་གཅོས་པའི་དྲུང་འཁོར་དམངས་མ་རྣམས་མཚོར་
 ཆས་གྱིས་རྒྱང་རིང་ནས་བསུ་བ་དང་། གསོལ་དཔོན་མ་ཆེན་སྒོན་པོ་མགར་ལྷ་འཁྱེད་བགྲོ་ཉམས་གྱིས་
 རྫོང་ནས་ཆ་ཁད་གཅིག་ཙམ་གྱི་སར་ཐབས་བསུར་འབྱོར། དུགས་པོ་གྲ་ཆོང་བ་དང་ཨེ་དཔོན་བདུན་
 གྱིས་(༦)བ་གཅོས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱིས་སེང་སྟེང་། སྒྲི་པོའི་ཁྲོམ་ཁྱི་ཐག་གིས་བསུས་ཏེ་
 ལྷག་རྫོང་གསར་བརྒྱབ་བཀྲ་གིས་མཐོང་སྒྲོན་གྱི་དུགས་པོ་གྲ་ཆོང་གི་འདུ་ཁང་སྟེང་དུ་སྟོད་ས་བྱས།

ལྷ་པ་བྱེད་གཉིས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཞག་ནི་ཤུ་རྩ་འདྲེན་གྱི་པར་གཟིམས་ཤག་ནས་རྒྱུན་གྱི་ནར་
 མའི་རྟེན་དཀར་དང་ཐོག་མཐའ་པར་གསུམ་དུ་དཀར་སྟོང་དམར་སྟོང་གཞིས་ལེན་གྱི་ཆེ་ལྷན་སྟོང་མས་
 སོགས་འཇུགས་ཆེན་ལ། ཞལ་དོ་དང་སྤྲ་མ་རྣམ་པར་མཐུན་ཅོག་པར་ཁེབས་བཤུར་ཐག་གཏོང་བ་
 སོགས་ལྷེ་དཔོན་གྱི་རྒྱུགས་སྟོལ་གིན་ཏུ་དམ་པར་འདུག། དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དུང་གིས་གཙོས་ཞལ་དོ་
 རྣམས་དང་གསོལ་དཔོན་པས་ཐོག་དྲངས་པའི་ནི་ཤུ་རྩོར་ལ་ཞོགས་ལྟར་གྱིས་བྱུང་བྱུལ་ལུགས་གྱི་ཆེ་
 དབང་ཆར་བརྩ་ཙམ་རེ་བསྐྱར་པའི་བརྒྱ་རྩ་བྱུང་རྟེས་སྤྱད་ལུགས་གྱི་རྟ་མགིན། རིགས་གསུམ་
 མགོན་པོ། སྟོལ་དཀར། བྱག་དུག་པ་རྣམས་གྱི་རྟེས་གནང། ཆོས་སྤྱོད་སོ་སོའི་བསྐྱར་གསོའི་ལུང་དགོས་
 གསུང་བ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དགོ་འདུན་བྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་ནང་ན་གང་འདུག་གི་ཉེར་མཐོའི་
 ལུང་ལུལ། འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཐབས་ཟ་མ་ཏོག་གི་ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་སྤང་ཞིག་མ་བྱུང་པར་
 གྲོག་པ་ཐལ་སོང་བ་སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་བདག་གིས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཁྱེད་སྐྱུ་གལ་ཆེ་བས་འཁུལ་ཟེར་པའི་
 དཔེར་སོང། མཐུན་གྱི་རྟོག་ཅུལ་དེར་དུགས་པོ་གྲ་ཆར་པ་དང་དྲུང་འཁོར་ཁྲོད་དུ་ཆོས་འཁོར་གྱིར་པ་
 ཡོད་པ་རྣམས་བཞོ་གྲོང་ལ་རྩལ་མཁུང་ཆེན་པོ་བྱེད་འདུག་པ་ཆོར་བས་དེ་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ན་རྣམས་པའི་
 གདན་ཁར་སྟོད་མི་རྒྱགས་པ་ཙམ་བྱུང། ཞག་གསུམ་བཞི་ནས་དུགས་པོ་གྲ་ཆར་བྱུལ་དཔུར་ཆོས་ལ་
 བཞུད་པའི་རིགས་ལུང་བྱེད་མཐུན་མེད་པར་ཁྱ་སེམ་མེ་བྱུང་(༥༩ན)པས་མིག་དང་ལིང་ཏོག་གི་དཔེ་
 ལྟར་སྟོ་སྟོད་གྱིས་སོང་རི་སྟོ་ཆོས་ལྷེ་པས་དུགས་པོ་གྲ་ཆར་པའི་འདུ་ཁང་དུ་གཞིས་ལེན་དང་ཟང་ཟིང་གི་
 དོར་པོ་བསྟར། རྒྱགས་བཅུ་ཐུ་ཆོས་གྱི་ལེའུ་གཙོག་ཀྱང་བསྐྱུགས་ལུང་དུ་བཤད། ཉ་སྟོངས་བརྒྱད་
 གསུམ་ལ་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་དཔོན་སྟོན་རྣམས་དང་རྟོག་ཅུལ་དུ་ཁྲོམ་ལ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྟོམ་པ་ཐབ།
 རྒྱུད་གནས་རས་པས་བསྟེན་གནས་ཉི་མ་ཤར་ནས་བྱས་པའི་མིག་སྟོང་གིས་དུས་ལ་མི་འཚོགས་པར་སྤྲ་
 མ་དུང་དཀར་པས་ཁྲོམ་གཏམ་བཏང་པས་རྟེས་མ་ཆོར་ལྷ་བྱུང། བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཐང་ཡངས་པོ་དེར་རྟོ་
 ཁྲི་ལགས་པོ་བཅུགས་པའི་སྟེང་དུ་པོས་པའི་གསོལ་དཔོན་པས་གསེར་ཞོ་བརྒྱ། རྟ་ཁྲུའི་ཟངས་མར་
 བཙོད་གོས་སྐྱམ་སོགས་བརྒྱ་འཁུལ་ཆར་དུ་དངར་བར་བསྟོ་བ་དང་ཁྲོམ་ཁྲི་བྲག་བརྒལ་བར་ཆེ་དབང་

བྱས། གཉིས་སྡེ་དྲུག་གི་སྡེ་མོ་ལས་འཛོམ། དག་སྡེ་ཚོས་རྗེས་ཐོག་དྲངས་སྤྱོད་མ་ཀར་འབྲུག་སྤྱོད་གནས་
 པའི་དགོན་ཆེ་ཆུང་། རྟོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་པདག་མང་པོ་སྤྱད་པར་བྱུང་། གསོལ་དཔོན་པས་ཁུར་སྤངས་ཨ་
 སེ་མདོར་དགོན་རྫོང་ཟུང་འབྲེལ་རྒྱལ་པར་ཡོང་དགོས་ཚུལ་ལྟར་ཕྱིན། མཁར་ལས་སྤྱོད་ཙམ་གྲུབ་
 འདུག་པར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གཏོར། ཁོམ་སྟོང་ཐག་གསུམ་ལྷག་འདུག་པར་སྤྱོད་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་
 མ་ཁིའི་བསྐྱས་ལུང་པལ། འདི་དག་གི་སྐབས་ཁོམ་ཚོས་བྱས་པ་ལྷ་སྤྱོད་འཇམ་སྤྱོད་དང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་
 མོགས་ལྷས་ཡ་མཚན་པ་རེ་བྱུང་འདུག་པ་ཨ་ཕྱོགས་འདི་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་དང་མོས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྤྱོད་མ་དེ་ཉིད་དངོས་ཡིན་སྟུང་པའི་དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྩོལ་པ་རིང་བསྐལ་བྱུང་
 བར་(༤༡བ)གདའ།

ལམ་ཞོར་དུ་སྒྲོག་དགོན་པར་དྲོ་བསྐྱབ་དེར་བསམ་ཡས་པ་དང་གཅིག་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་
 ཞིག་འདུག་པར་སྟོན་དར་ལུལ། སྒྲོལ་དཀར་གྱི་བཀའ་པལ་མཉམ་མེད་སྒྲེ་པའི་གཟིམས་སྤྲུག་མཇུག།
 ཞལ་ངོ་དང་སྤྱོད་མ་དུང་དཀར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུམ་དང་བསྐྱུན་པ་ལས་མཚན་ཉིད་པ་རྒྱན་པོའི་ཉམས་
 ཀྱིས་གནས་སྟོར་ལ་དག་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཆུང་། རེ་སྟོར་སྤྱོད་པས་བསྐྱུན་རྒྱ་རིག་ཁུང་ནས་ཞག་ཉི་ཤུ་སྟོར་རྒྱན་
 ཀྱི་རྟེན་བཀྲར་དང་རྫོང་དུ་བོས་ནས་གཞིས་ལེན་སྟེར་སྤྱོད་བཟབས། བར་ཡང་དཔོན་སྟོན་རྣམས་ལ་
 ཤངས་ལེན་ཆེས་པས་རྒྱར་བྱིན་ལ་ངོ་སོ་མ་བྱུང་དོགས་པའི་གསོལ་དཔོན་པས་ད་ལམ་འདི་འདྲ་རང་མ་
 གནང་ན་ཡོང་རྒྱར་འདུག་སྤང་རྒྱན། སེར་སྤྱོད་གི་མང་འབྲེད་ཀྱིས་མཚོན་སྒྲུ་སེར་ཆང་མར་གང་ལ་གང་
 འཚམ་གྱི་སྟེར་ཆ་གྲུ་མོམ་པས་སྤྲུགས་དམ་བསྐྱང་། རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་དཔོན་པས་གཙོས་ག་ཆང་གི་ག་པ་ཉི་
 ཤུ་ཙམ་ཡོད་པས་གསོལ་དཔོན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གཏོར་རྒྱག་ཅིག་བྱས། རྒྱལ་མཚན་སྟོར་པའི་གོ་མ་
 བཟབས་མཚོར་དུ་བཤམས་འདུག། རྟེན་རང་རྒྱར་དུ་ནས་ལུལ་འབྱུང་པའི་མི་ལ་གཉེན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེད་མི་
 འདུག་ཀྱང་ཨ་ནེ་དུང་པ་རྒྱར་ཕན་ཐོགས་དྲགས་པའི་གལ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་ཏིག་གི་འཕྲེང་བ་ལེགས་པ་
 ཞིག་སྤུལ། རོང་ཆད་དཀར་དུ་ཞག་བཅུ་བཅུད་ནར་མ་དུས་སྟོན་བདོག་སྤྱོད་བཟང་པར་མཇེད།

ཞབས་དུང་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་པར་བརྒྱ་ཅ། ཏུ་མ་གྲིན་གསང་རྒྱལ། སྤྲུག་དྲུག་པའི་རྗེས་

ཆེ་པོར་ཁ་པས་ཆེ་དགེ་འདུན་གྱི་མཚོའི་འཕྲིན་པས་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་མོར་བཟང་པ་དང་
དཔོན་རྒྱལ་ཏུ་འབྲེལ་བས་རྒྱལ་པ་ཡིན་པས་ད་ལས་ཀྱང་མིན་ཅེན་རྒྱར་གི་རྒྱ་འདྲ་མིན་པོ་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
མཁལ་དགོས་ཞེས་ཁ་པོར་རྩོམ་རྒྱུ་ལ་ཁར་ད་ལྟར་མིན་ཅེན་རྒྱར་དུ་རྟེན་མཁལ་པ་ཕྱིན། ལྷ་ཚོན་ཁར་
ཞག་བཞི་བརྟན་རྒྱུར་དཔོན་ཁར་དཔར་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ལོག་དང་བཞུགས་གཤམ་གྱི་
གཞིས་ལན་དང་ལྷེད་རྒྱུན་བརྟན།

-93-

སོགས་ཆེ་བའི་དྲག་ཞན་ཆང་མར་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་བཀུར་བཟང་བས་དམངས་མ་རྒྱལ་མགུང་ཞལ་རོ་མ་
 མཉེས་པའི་རྒྱུད་བཅད་མཛད་པར་གཉེར་བས་འདི་འདྲའི་ཐོག་རྟེན་མི་ཡོང་སྟོན་མཁྱོགས་པོ་སྟེ་བས་ཡོང་
 ཞེས་འབྲོག་དྲགས་གྱི་ལྷ་བ་ལུ། དབྱར་ཆོས་དང་ཐུག་པས་བག་དྲོ་ཞིང་ག་ཆང་ཁག་དང་ཐུག་པོ་རྒྱལ་ས་
 གྱིས་སྟེ་ལེན་རྒྱས་པར་བྱུང་། རི་མཐིལ་གྱི་མགོན་ཁང་རྒྱལ་ས་མཛལ་ཞིང་གཏོར་གསོ་བྱས། སྤྱིང་སྤྱང་
 ཞབས་དྲུང་ར་བ་སྟོན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དུས་བཟང་ཆོས་སྟོན་ལ་མཉེས་པའི་སྟབས་གྱིས་ཆོས་འཁོར་གྱིང་
 བའི་ཆོས་ཐོག་སྐབས་འབྲལ་འབྲལ་ཡོང་གིན་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བྱམས་ཁང་དུ་མངའ་དགས་
 གཉིས་གྱི་དུས་བཟང་ཆོས་སྟོན་ཅི་རིགས་པར་བྱིན། ལར་མཚན་ཉིད་པའི་དུས་འདིར་བླ་ཆེན་གྱི་བཟང་
 རྒྱ། མི་ཆེན་གྱི་སྒྲིགས་མ། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་སྒྲུབས་ཤིང་། རྣམས་པའི་བརྒྱལ་ལུགས། རྒྱ་རྒྱུད་གི་མི་ཆོས་
 རོགས་རེ་དོགས་གང་ཡང་མི་དགོས། དགོ་འདུན་སྤྱི་ཁྱིམ་དང་མ་འགལ་ཞིང་དཔེ་ཆ་རིགས་ལུང་རུས་
 བྱིན་རྒྱུ་གངས་མང་པོའི་གཡོང་བའི་རྩོ་རྩ་དང་སོ་ལག་གི་ཁྲེས་པོ་ནི་མེད། རྒྱུང་བ་གདོང་གཏད་གྱི་
 ཉམས་འཆར། འབྲལ་སྒོ་བདེ། ཐུགས་ཞེ་གཅོང་། ཆོས་སྟོན་གྱི་གདངས་དང་ཐལ་སྐད་གྱི་སྒྲུ་ཐོས་ཆེ་
 རྟེན་ཁོང་བདེ་སང་སང་ཡོང་བའི་ཆོས་པའི་ཡང་ཅེར་(༥༧)ཡོད་དོ། དབྱར་ཆོས་གྱི་མཇུག་གི་སྟོན་
 ལམ་གྱི་ཆོགས་དབུ་བྱས། རྩ་དྲོ་འབྱུངས་རབས་ནས་ཆོས་བྱུན་རེ་བཤད། རྟོན་ལམ་གྱི་དུས་དབུ་རྒྱུན་
 རོགས་མཆོད་རྩས་འགའ་ཞིག་ལ་སོ་སོའི་མཇུག་ཏུ་མཐུན་འབྱུང་བྱེད་དགོས་ཀྱིན་འདུག་པས་རྩ་ས་
 རྟོན་ལམ་དང་མི་འདྲ་བའི་རིག་པ་བསྐྱུངས་བསྐྱུངས་པ་བྱེད་དགོས་པར་སྟེ། བད་རིམ་པ། ལྷུང་ར་བ།
 རྒྱུ་མ་མདའ་བས་མཆོན་པའི་སྒྲུ་སེར་མང་པོ་བྱུང་བར་བྱུང་བའི་རེ་བ་བསྐྱུང་། དྲགས་པོ་ག་ཆང་སྟོབ་
 དཔོན་བྱམས་པ་ཆོས་མཆོག་པའི་ཕྱི་བཞག་གི་ཟིན་བྲིས་གནས་གསུམ་པ་ཞིག་མཐོང་བར་སྒོ་སོང་ནས་
 རྒྱུ་གཡོང་གི་སྒྲུབས་དབར་ལ་བརྒྱུང་། རྟོན་གཞི་བྱས་མཐའ་དག་ཆོས་ཐོག་དང་བསོད་སྟོམས་ལ་
 རྟོགས་སོ་སོར་བརྟེན། རྒྱུར་གྱི་དྲུང་འཁོར་ལག་དོ་རྒྱལ་ས་ཀྱང་དྲགས་རོང་གི་གིང་བདག་མེད་གཅོད་
 པར་སོང་བས་གིན་ཏུ་འགོ་ལ། ཞལ་རོས་བདུན་ལྷག་གཅིག་མཚམས་གྱིས་གསུང་བ་དོ་མ་སྟོངས་པར་
 བཀའ་གདམས་པོ་བྱང་དུ་བཞུད་ཀྱང་བསྟེན་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སྟོམ་སྟོམ་སྟོམས་ལ་གཤམ་འདོད་ཀྱང་མེད་

ཅིང་ཤེས་ཀྱང་མི་ཤེས་དཔེ་ཆར་བལྟས་ན་ནི་གཞན་གྱིས་འབྱུང་དོགས་ཞག་བདུན་པ་དེ་ལོ་ལས་རིང་བ་
ལྟ་བུའི་དཀའ་བ་བསྟུང།

ལྟ་བུ་གྲེང་གི་མཚོ་མཇལ་ལ་ཕྱིན་བྱག་ཆེན་པ་དཀའ་བཅུ་བྲག་དྲོས་མཛད་ཁོང་དོ་སྒྲོག་མེད་
བའི་ཆོས་པ་བཟང་པོ་ཞིག་སྟེ། སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚོ་ནས་མེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་དང་ལྟ་ས་
གསལ་པོ་བསྟན་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ཞིང་སྟེར་མགོན་གཉེར་དུ་ལས་དྲགས་ཏེ་ལབ་
རྒྱུའང་མི་འདུག། ཁྲོལ་མ་དཀར་སྟོན་གྱི་མཚོ་ནས་གོང་ལུའ་ཐོར་རེ་བ་བསྟན། ཏེ་མགོན་གྱི་མཚོར་ལྷ་
པོ་རྒྱལ་ལ་ནི་མ་བྱུང་ཟེར་(༥༧)བདག་གིས་མཐོང་སྟངས་ལ་མཁའ་དམར་པོ་ཐོག་གསུམ་པ་སྟེ་ལ་
སྟེ་ཞོལ་ཅན་སྟོ་སྟེ་ཁྱེད་མེད་པ་ཞིག་བྱུང། དྲགས་ཀྱི་ཤིང་གཅོད་ས་དེ་ས་གཉན་པོ་ཡིན་འདྲ་བས་རྒྱ་
གྱིང་པ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་རྒྱུ་ཁ་པ་ཆག་ཁ་འཐབ་འདྲ་དང་བཅས་ཆམ་རྒྱུའང་མ་བྱུང་ཞིང་དེ་གའི་འཆུབ་
ཀྱི་རྒྱལ་བས་ཞལ་དོ་ཟ་འབྲུག་གིས་མཉེལ་ལ་ལ་གཟིམས་རྒྱུད་སྟུག་གི་གཏོར་རྟིང་རྒྱལ་པ་ཤིག་པས་
ལན་འདྲ་ཟེར། གང་ལྟར་འཕྲོད་བསྟེན་དུ་དཔོན་གཡོག་ཀྱང་བསྟུས་རྒྱ་ཆོན་ལ་ཐེབས། དམར་ས་མས་
རིང་ཕྱིར་ཕྱིན་ཞག་བཞི་བཅུད་སྟེ་མོ་དང་ལྷག་པོ་མང་བས་བསྟེན་བཀྲུ་གྱི་བཞུགས་གལ་ལ་མཁའ་ལོ་
དང་མོག་པོ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་གལ་འཕྲོས་བྱས། མཁའ་ལོ་འདི་ག་ཅན་ལ་མ་སྟུངས་ཀྱང་
འཕལ་སྟངས་པད་ཞིང་དོ་རྩེ་གདན་རྒྱུན་བསྟོར་བ་བཀའ་བསྟན་འབྱུང་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ལ་འདིས་བའི་
ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྩལ་བསྟོར་རྒྱུང་བས་མི་གལ་དུ་རྒྱུད་པོ་མི་འདུག། ཁྲོལ་ལ་ནི་མ་དང་པོར་
འབྱུངས་རབས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་གཅིག་དང་། ཉི་མ་ཕྱི་མར་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བྱས། མཁའ་
ལོས་འབྱུངས་རབས་ཀྱི་བཤད་པ་ལེགས་བྱུང་ཟེར་བ་མཁྱེད་པ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་འདོན་མ་བྱས་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་འདྲ། རྒྱ་ཆོན་ཁར་ཞག་གཉིས་བཅུད། ལྷ་མ་དུང་དཀར་བསྟེད་གྱིབ་འདྲ་མོ་
ཞིག་གིས་ན་བར་ཆོ་རྟ་རྒྱུང་འབེལ་བྱས། བད་གཞི་མེད་པར་རྒྱ་ཆོན་ཁ་གསལ་བརྒྱབ་པ་སྟོ་ལྟའི་སྟོན་དུ་
འདུག། ཁྲེ་པ་བྲག་ཁ་བས་ཨ་བར་དངོས་གྲུབ་བཏང་ནས་ནན་ཆེན་གྱིས་ཡོང་དགོས་རྒྱལ་ལྟར་མཁའ་
ལྟག་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིན་སྟེ་པ་དཔོན་གཡོག་པོད་ཆས་འཆོར་ལ་པོ་ཉམས་ཀྱང་མ་ཤོར་བའི་རང་ལུགས་མ་

ཉམས་པ་དང་བཅས་ལྡངས་འཕྲང་གི་སྒྲིབ་ཚུ་ཡོད་མར་བསྐྱབ་པའི་གྲུང་གི་(༥༦)ནྱོ་བཤམས།
སྒྱུ་པོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་བཤགས་རྫོང་དུ་སྤྲེལས། གྲུང་ཚོགས་བསྐྱར་ནས་འདྲེན་གསུང་བ་མི་ལག་ཚུ་ལ་
ལབས། དག་ལྟགས་ཕྱོགས་ལ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་མི་འདུག། ཁོང་དཔོན་གཡོག་ཀར་ལྟགས་པའི་སྒྲིབ་
བདག་ཏུ་སོང་བའི་སྒྲིབ་ལྟོས་ཡིན་པ་འདྲ། ཞག་བཙུ་ཙམ་རྫོང་གསུང་ཡང་བྱང་དུ་སོག་པོ་སྤྲེལས་པའི་
སྤྱིར་གཏམ་གྱིས་གཙང་ལྗེ་སྤྲོད་ནས་ཚོན་ཙམ་ཆེད་ཆེད་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཁ་བདགས་བཙུག་པའི་བཀའ་ཤོག་
ཞལ་ངོར་གཙོག་རྗེས་གཙོག་ནོན་སྒྲུལ་མི་སྤྲེལས་པས་ཞག་གཉིས་ལས་རྫོང་མ་ཁོམ་དེ་བར་བསྐྱེན་
བཀྲར་བྱ་ནོམ་པ་མཛད། མངའ་རིས་བྱ་ཆར་ནས་གྲུང་གཞིས་ལེན་བཤམས་ཤིང་སྤྲོད་ཆ་བྱང་།

བདེ་ཆེན་ཆེད་དུ་བྱིན་ཙམ་ཚོགས་མ་པན་པོ་ཁང་དམར་པས་གཙོས་པའི་ཡར་གྲུངས་ལྟོ་བྱང་གི་སྒྲུ་
སེར་ཕྱང་མི་རྫོང་ཕྱག་ཕྱེད་གསུམ་ཙམ་དང་རྫོང་དུ་འང་ཕྱེད་ཐང་ལུ་མཚོད་ལ། རི་པོ་ཆོས་སྤྲིང་ལ། རབ་
བརྟན་ཤར་ལ། ས་བ་བྱ་བ་སོགས་སྤྲེལས་བྱུང་། ལྗེ་བ་དཔོན་གཡོག་ལ་ཆོ་རྟ་དང་དཔོན་ས་ཤར་རྫོང་
མར་རྒྱལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་བས། ཁོང་དཔོན་གཡོག་སོག་ཆས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དོད་པའི་བྱ་འགྲིག་
གིས་སྒྲུལ་བྱང་ལ་རྒྱང་ཙམ་བྱོན། ལུ་འབེམ་དང་རྟ་རྩྭ་འདྲད་བ་སོགས་སྒྲུ་ཙམ་གྱི་རྩམ་འཕྱར་མང་དུ་
བསྐྱེན། ལྟོ་ཁ་ཕྱོགས་གྱི་དུང་འཁོར་འདྲ་ཡང་ཁ་ཤས་འདུག་པ་འབེམ་ལ་ས་བ་བྱ་པའི་དམག་དཔོན་
བཀྲ་ཤིས་འབྲུག་མ་གཏོགས་ཐེབས་མ་པན་མ་བྱང་བས་བྲག་ཁ་ནས་དཔོན་གཡོག་རྣམས་ཞལ་ཕྱང་ཟད་
སྤྲོངས་འདུག་ཟེར། རི་པོ་ཟེལ་གནོན་དུ་གྲགས་པའི་གསར་མ་ལེགས་པ་ཞིག་སྤྲོད་པ་མཛད། སྤྲེལ་རྫོང་
ཙམ་ནས་ཞབས་ཏོག་ཆེ་བ་ཨེ་ཡོང་མི་ཤེས་གྲུང་མི་རབས་མང་པོའི་བར་གྱི་མཚོད་ཡོན་ཐུགས་(༥༧)བ་
འདྲིས་ཆགས་ཤིང་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞབས་དུང་དག་དབང་
གྲགས་པ་གཉིས་ཐུགས་ནང་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་ནས་ད་ལམ་གདན་འདྲེན་ཞིག་གནང་ཡང་ཡོང། དེར་
སངས་རྒྱ་རྫོངས་ཉ་ཅང་མི་ཆེ་དུང་བོད་ཤིང་རྫོང་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་མཛེས་
ལམ་ཆོང་མར་ཐན་པ་འདུག་གཤིས་དཀའ་ལས་ལ་མ་བཙུགས་པར་ཐེབས་སུ་བ་བྱེད་ཙམ་ཞལ་ངོས་
ཐུགས་ནང་གཙང་ས་ཚོར་གསུང་གིན་འདུག་གྲུང་དེ་འདྲའི་འཕྲོས་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་། བདག་མོ་སྒྲུ་ནི་

གཉེན་ལྷན་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་འཁོར་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་སྤྲོད་པ་ལྟར་གཞིམས་སྒྲིབ་ཡོད་སྟེ་
གསོལ་ཐབས་སྤྲོད་པ་སྒྲིག་ཆེ། ཕྱིར་སྐྱམས་དཔག་དོན་གསུམ་གྱིས་གཙོས་དྲུང་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་
ཕག་མོ་གྲུ་བའི་བདག་མོར་འོས་པའི་ལས་ཚན་སྒྲིག་པ་བཞུགས་པ་དོན་ཆེལ་ལེ་བ་སྟུང་། དུགས་གྲུ་
གྱི་སར་འབྲས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མེད་འཕོད་མི་ཉ་ཞིང་ཆོས་རྒྱུ་དང་ས་པ་གྲུ་བའི་ནང་སོ་སྒྲོ་བཟང་བ་གཉིས་གྱིས་
གྲུ་ལ་འཕྲོས་རྒྱུ་པར་བྱས།

ནང་སོ་སྒྲོ་བཟང་བ་མདོ་སྒྲིག་པ་དེག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་མི་དཔའས་
རྒྱམས་ས་པ་གྲུ་བའི་མི་དེའི་ཁྲོད་ནས་ཐབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུ་བཞུ། རྒྱལ་སྒྲིབ་པ་དང་བཀྲས་རབ་པ་
སྤྲོད་པ་གྱིས་འབྲས་སྒྲིབ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ་ནི་ཐུག་དབང་བཞིན་ཞུ་དགོས་ཡོང་གཞན་ར་མགོ་ལྷག་མགོ་
ལའང་ཉི་གྲུ་རེ་བྱེད་བས་ནང་སོ་སྒྲོ་བར་ལན་ཐུག་འཚལ་མི་ཐུབ་ཟེར་བ་ལའང་འདྲག་། ཉེ་ཐུབ་ཕན་
བདེའི་ཅུ་ལག་ཆོས་འཁོར་བཅས་ལས་སྒྲུ་སྒྲིབ་པ། སང་དཔུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་མཇལ་བའི་སྒྲིབ་པ་ཆོས་
སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྒྲུ་ལེབས་ཡོད་པས་ཤོག་ཟེར་འཕོད་མི་ཐུང་། དེད་རང་ལ་ནི་འགྲོ་མི་འགྲོའི་རྒྱལ་དབྱེ་(༥༦)
མེད་ཞལ་རོ་ཐོ་ཆོས་མཛད་གྱིན་འདྲག་ཀྱང་དཀའ་བཅུ་བས་ཀྱང་པ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་རྩོམ་ལྟར་ལྟར་
དཔར་བ་སྒྲིབ་ཉིང་རྒྱུ་ཡོན་ཉན་རྒྱ་མཚོ་སྤྲོད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་མང་པོ་ལ་འདིས་བར་ཆད་བཅུང་བའི་
ལན་གྲངས་མང་བས་ལེབས་པ་མི་འགའ་བས་ཕྱིན་ཆོག་ཅེས་འཁུལ་བ་དང་བཅས་ཐང་ཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཞུ་བར་སོང་ཡང་ཆོས་སྒྲིབ་གིས་ཕྱིའི་ས་གཞི་ཡངས་པ་ལ་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དོག་པ་ཅི་ཡིན་
པའི་རྩོམ་གདན་ལ་སྒྲོར་བ་འཁོར་ནས་སྒྲིབ་འཕྲོའི་གནས་ཁང་དུ་མི་སྒྲིབ་པ་ཅི་ཡིན་སྤྲོད་པ་མི་མཉེས་
པའི་རྒྱལ་འཁུལ་བསྒྲིབ་མཐར་ཀླང་བཞི་ལ་མི་གཞོད་དམ་གསུང་བ་ཁང་གྲོང་ནས་འབྲས་སྒྲིབ་པར་དུ་
ཉེད་ལ་ལྟུག་ལ་གོད་ཁ་ཐུང་དཀའ་བཅུ་བར་ལྟ་ཁྱད་བཞག་པ་འདྲ་ནི་ཟེར་མཆོད་མཇལ་ལྷག་མ་བྱེད་
འཕྲོ་རྒྱལ་བཞག་། ཉེ་ཐུབ་ཐུང་མཁར་ཁང་གྲོང་དུ་བསྐྱེད། གསེར་ལ་བརྒྱུད་ཉོར་ལྷ་དཔུ་པ་ཉིས་བཅུགས་
གྱི་སྒྲིབ་མའི་ཆོས་བཅུ་ལ་ཆོས་ལུང་དུ་སྒྲིབ་པ། དཔེན་ས་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐོག་དངས་ཨོ་
རོད་སྒྲིབ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་འཕྲོར་བ་ལྟ་ས་པ་རྒྱལ་སྐྱེད་ལྟ་གདོང་གྲུ་ཁར་བསུ་བ་ལ་

ལྷང་། གནས་ཚད་སྒོ་སྒྲིབ་གཤམ་ཏུ་བྱས། དཔེན་ས་སྐྱེས་གཙོས་སོག་པོ་རྣམས་དང་ལྷང་། དེ་ལྟར་མཚོན་
ཁང་རྣམས་ལ་སྟན་ཤལ་དང་བཅས་སྟོད་མཇལ་ཞིག་ལ་བྱིན། དཔལ་ལྷ་ཚུགས་ཏུ་སྒྲོན་ཆས་ལུལ། སང་
དཔལ་ལྷ་རྣམས་འབྲས་སྤངས་སྤྱེ་བས།

འདམ་དུ་སོག་པོ་གཏོས་ཆེན་སྤྱེད་བས་པས་ཏོང་སྟོད་སྤྱད་སོགས་ཀྱང་རྩོད་ལ་བསྒྲིལ། རྩེ་སྤྱིད་ཀྱང་
ཐུགས་ལ་འཚབས་ག་ཞིག་ཞུས་ཉམས་སྤྲུའདུག། །མི་རིང་བར་ཁལ་ཁ་ཨ་ཁའི་དའི་ཆེན་གྱིས་ཐོག་དངས་
ཁལ་ཁ་སྟོང་ཙམ་དང་མེར་ཁ་ལོ་ལོ་ལྱིས་འགོ་བྱས་ཨོ་རྩུམ་(ལ་བ)བརྒྱ་སྟོར། ཅོ་ལོ་དར་ཁན་ཆོས་
རྩེ་དང་བྲག་ཏི་རྒྱ་སྟོར་ཨེམ་ཆེ་སོགས་མཚོ་ཁའི་འབྲུལ་པ་ཚན་མ་རྒྱུད་ཙམ་སྤྱེལ་པར་ལྷ་བཙུན་རྒྱུད་པ་
དང་གུ་རུ་རྒྱུད་ཐའི་རིའི་མི་བཟང་གིས་གཙོས་པའི་བྱ་མེད་སྤྲུམ་བརྒྱ་སྟོར། བ་རྩོད་ཁར་པའི་མི་སྤྲུམ་རྩོ་
རྩེ་སོང་གོ་ཟེར་བ་བཙུན་པ་དང་མི་སྤྲུམ་སྤྱེལ་མར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སྤྱེད་སྤྱེལ་སྤྱེལ་སྤྱེལ་
འབྱོར་པའི་ཐོག་མར་དགའ་ལྷན་ལོ་བྱང་ཆོས་ཆེན་དུ་བྲག་རིམ་དང་དམངས་མ་རྣམས་བདེ་ཡངས་
སོགས་སྤྱེད་སྤྱིགས་ནས་སོག་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་མོ་བཟབས་རྒྱས་བཏང་། ཨ་ཁའི་དའི་ཆེན་དེ་ཨོ་རྩུམ་གྱི་
དམག་མར་པོས་བསྟོར་པའི་དཀྱིལ་ནས་གཞི་མ་བསྒྲིལ་ཏེ་གཤལ་འབྲུག་བཞིན་པར་དོན་ཡོངས་པའི་
དཔལ་བྲགས་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་བཟོ་རྩེག་པ་ཏོང་སྟོད་སྤྱད་བར་གསུམ་རྣམས་ཨ་ཁའི་འདི་གོ་སར་གྱི་སྤུལ་པ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྟོག་པ་དེལ་ལའི་འབྲས་འདྲ་བ་ཞིག་གྱུན་འདུག་པས་རྒྱས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་ཁལ་ཁ་ཆོ་
ཁུར་དཔོན་པོ་ཅན་གོས་ཆས་རི་ཚོང་རྒྱལ་པོ་དང་དཀྱིལ་འདྲེ་འདྲེ་བག་གང་བར་གྱུང་། ཨོ་རྩུམ་
རྣམས་ལའང་སྤར་མཐོང་མ་སྟོང་པའི་གོན་པ་འདུག་པ་མགོ་དཀར་གྱི་ཆས་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་མཚར་
མཚར་བྱེད་སྤྱང་།

དེ་ནས་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་བར་ཚོགས་སྤྱེད་གདན་གྱིང་འབྲེལ་པའི་མང་འབྲེད་ཀྱི་ཚོགས་དཔུང་
བརྒྱ་འབྲེལ་ལེན་པར་ཆད་མེད་དུ་བྱིན། ཞག་གསུམ་ནས་ཆ་གན་ལོ་མོན་ཁན་དཔོན་སྟོབ་འབྱོར། ཚོགས་
ཆེན་དུ་པོས་པའི་ཁྱི་འབྲེལ་གནངས་ཆེ་བ་བཏོག་ཅོ་ལོ་དར་ཁན་ཆོས་རྩེ་དང་བྲག་ཏི་ཨེམ་ཆེ་ཆོས་རྩེ་
གཉིས་ཀྱིས་སེར་ཐེག་ཆེན་གྱིང་དུ་པོས་རྩོད་གཙལ་ཆེན་མོར་སྟོང་འབྲེལ་དང་བརྒྱ་འབྲེལ་སོགས་ཁྱིར་ཉི་

བ་བསྟར། རྒྱ་མེར་གྱི་ཁྲོམ་ལ་ཆེ་དབང་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བྱས། ཁལ་ཁ་ལོ་རོད་གྱི་དཔོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
(ལེན་)ལྷ་པོ་དང་མེ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་ལྟ་བུ་ནས་སོག་ལུ་ལྷ་ཡོང་དགོས་པའི་སྟུན་གསལ་པ།
དྲ་ནས་བརྒྱ་གཉིས་སྤངས་པ་ལ་ལོ་རྟལ་ཆེ་ཆོད་གི་ཞིག་གསོས་གྱི་བཞེད་པའི་ལོ་རྟལ་སྤངས་ལྷ་པོ་བ་
སོག་ལུ་ལྷ་ཡོང་དགོས་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང་མཆི་མ་གདོད་སྤངས་པ་ཙམ་གཏོད་འདུག་པར་སོག་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་ལའི་བླ་མའི་ཡུལ་ལོན་པར་སྤང་ཞེས་བྱེད་། སྤང་འབྲས་སྤངས་སུ་སྤྲེའམ། ལོ་རོད་
འབྲལ་དཔོན་ཆོས་རྒྱལ་ཆེད་པ་གང་ཡོད་ཅིས་སྤྲ། བྱང་འབྲལ་གྱི་རྒྱ་མེར་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་ཡུད་པ་
དང་ཆོས་འབྲལ་འདོད་པ་ལྟར་བྱས། དཔྱད་སྤྲེད་དཔེ་མཆོམས་ལ་བསྟན་པའི་ཀོང་པོ་བསྟན་དར་པའི་
ཡར་ཐིན་གྱི་ཐལ་འབྲེད་དུ་ནས་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དོག་བསྟུགས་ཀྱིས་བཟུང་། ཤར་ཅའི་
འདུལ་པའི་སྤྱི་དོན་ཆེན་མོ་དེ་འཛིན་ནམ་སྟུམ་ཤོག་ལྷ་ལྷག་བུལ་ཙམ་བཟུང་ཡང་གྱོད་པོ་ཁོ་བོ་ཤོག་
ཅིག་འདུག་པས་དེ་ཆོད་འབྲས་ལུ་སྤྲེད་ཆོལ་པའི་འདུལ་པའི་གཞི་སྟོད་དེ་སྟོར་ཆུད་པར་བྱས་པས་
འདམ་གོམ་ལོག་པ་བྱུང་།

རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ལའི་དཔེ་ཆོན་ལ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྒྱུས་གནད་དང་ཆེ་དབང་
གྲུབ་ཀྱིས་མ་ཞིག་བསྟར། བྱམས་སྟོན་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་དཔུར་ཐིན་བདེ་བ་ཙན་གྱི་མཐུན་འབྲུང་ཆོག་
འགགས་བཟུབ་ནས་དཔུར་མཛད་ཆོགས་གཉིས་གྱི་རྒྱུས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་ཤར།

དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔུར་མ་དང་མཛོད་ལ་

ཐུགས་གཉེར་གནད་བསོགས་སྟོར།

རྒྱ་ལྷོ་ལོ་གསལ་སྤང་འབྲུང་བཞིན་བྱས་འདི་ལོ་སྟོན་ལམ་ལ་འགྲོ་བྱུང་ན་དཔོན་སྟོབ་པར་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཐུགས་ཐོག་ནས་ངོ་མཆར་བ་གནད་འདུག་པ་ཉན་
པའི་སྐལ་བཟང་འཕོ་བ་རྒྱུར་སྤངས་མ་འགྲིག་ཐུགས་བསྟེལ་གསོ་ལ་མ་བརྟེས་པར་ཐོགས་མེད་དུ་དེ་

འབྲ་གནང་བ་(༤༡༧)མི་བརྗོད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པའི་དབག་པར་དཀའ་བའི་རྣམ་ཐར་རོ། །

ཀླུ་པ་དང་པོའི་རིང་དཔེ་མཚམས་ཀྱི་འཕྲོ་དང་། ཀླུ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་འབྱུལ་བ་རྣམས་རྗོང་བདེའུ་བ་བྱས། ལྷ་ས་ནས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གནད་དྲངས་ཞག་ནི་ཤུ་སྟོར་བཞུགས། གདན་བཞི་དང་གྲོ་རྩོར་གཉིས་རྩོ་རྗེ་འབྲེང་བ་ནས་ལྷུ་བརྟོན་པའི་དབང་། ཐུགས་དཀྱིལ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་འཁོར་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་རྗོགས་ཀྱི་བྱིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། རྩོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་ལྷ་མོ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་མ་སོགས་རྗེས་གནང་ཁ་གསལ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་ཀླུ་མཚོའི་གསུང་འཕུམ་སྐར་མ་སོང་བའི་པོ་དྲི་ཕྱེད་བཞི་ཙམ་དང་ལུང་ཐུན་ཁ་གསལ་ཐོབ་པར་ཞབས་དྲོག་དང་འཕུལ་བ་གྲོ་རྩོར་པ་ལུལ་ནས་ཕྱིར་ཐེགས།

རྩོར་ཀླུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས། སྐྱོ་བ་ཟེང་ཆོས་བྲགས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་དཀར་པོ་རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་གིས་ཀླུལ་མཚན། རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་གིས་དོན་བྱུང། རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་གིས་དཔལ་འབྱོར་གསུམ་ཡང་བོས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་འི་འཕྲོ་དང་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུ་འི་དུམ་བཅུགས་ཆོས་ཐོག་གཅིག་སོང་མཚམས་སྤྱིར་སྤྲད་ཞབས་དྲུང་གསང་ལུང་ཐེབས། དབྱར་ཆོས་གྲོལ་ནས་འབྱས་སྤངས་སུ་གདན་འཇུགས་དུམ་མ་འཇུག་པ་དང་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆར་བར་སོང་། ཟུར་ཆོས་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་བཏང་། ག་པའི་ཁྱོད་ནས་ལྷ་ས་སྤོན་ལམ་ལ་གྲ་སྟོར་བྱས་ན་འགའ་ཚུལ་ཟེར་མཁན་བྱང་ཁིང་རང་ལའང་གསལ་འདོད་ཆེ་བར་ཡོད་པས་ལོ་ཕྱི་མའི་ནང་དུ་གྲ་སྟོར་ཅིས་བཞག་གི་འགྲོ་ཀྱུ་སོགས་གང་ལ་དབགས་ཀྱང་ཐེར་བར་ཡོད། དེ་ནས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་བཞི་ཞིག་སྟོབ་གཉེར་སྟོས་མི་གཏོང་། མདོ་(༤༥ན)ཐུགས་བྱུང་རྗེས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་བག་ཆགས་ཙམ་བཞག་པོས་རང་གི་བརྗོད་གསལ་སུ་ཆོས་སྤྱིར་ག་ཆར་པ་ལྷ་སུའི་འཆད་ཉན་ལོ་བཞི་ལྷ་ཙམ་ཞིག་བྱས། དེ་རྗེས་ག་ས་ལན་རྩེན་གྱི་དབྱར་དགུན་གྱི་དུས་ཆོས་ལ་མཁན་པོས་རྒྱུ་གཏོང་སྟེ་ལ་རུབ་པ་སྤྲང་བཅུགས། རྒྱུན་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་སུམ་ཅུ་རྩེན་ལ་ཅི་བཞག་འབྲ་བཏང་ན་སྟམ་པ་ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད། སྤྱ་ཆེན་གྱི་སྟོབ་སྟོབ། སྟོམ་ལྷ་སུས་འཕྱུང། སྟོན་མ་གཟེང་གཟེང་སོགས་ཀྱི་སྟོམ་རྩུགས། རོལ་མོ་འུར་ཆེམ་དང་རྟུ་

ཁོག་ཁོག་གི་སྒྲགས་པ། བྱ་ཚོད་རོ་ལ་བཤུར་བ་ལྟ་བུའི་གོང་ཚོག་པ་རྒྱམས་ལ་གཤམ་འདོད་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིང་སྤྲད་ཞབས་དུང་ལ་ཁྱུས་གིང་ཆ་བ་དཀའ་བཅུར་ཡང་མོལ་བས་རྗེ་བླ་མས་གིན་ཏུ་ལེགས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་གྱུ་བ་པ་དབུ་སྒྱུ་ཤིལ་ལེ་འཆད་ཉན་མཛད། ཁོ་བོའི་བླ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཅེ་
བའང་དེ་དང་འདྲ། རོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་རྒྱམ་ཐར་ནི་མཐའ་བཟང་བ་ཡིན་ཞེས་མཉེས་མཉེས་
གནང་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་དཀའ་མང་པོས་བླ་ཆེན་ལ་སྒྲུ་ཡོན་སྒྲོར་མ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་མཚན་ཉིད་པ་
སྒྲམ་པོ་ཅི་འདྲ་བ་འདིས་གར་ཡང་མི་བྱིན། དུས་མོ་གཤམས་འཇུགས་གཡོན་འཇུགས་བྱས་ནས་ཅོད་པ་
བྱེད་དགོས་མི་ཡོང། དབང་ཆོས་ལུ་མི་རྒྱམས་ལ་བགོ་གྲོང་བཏང་བས་གོ་གར་ཆོད་སྟགས་འགྲིག་འགྲིག་
མང་པོ་ལ་བས་པས་ཞལ་ངོ་ཐུགས་འཕྲུལ་ཏེ་ག་སྒྲོར་གནང་ན་ངམ་རིང་ལྟ་བུར་འགབ། ལྟ་ས་སྒྲོན་ལམ་
རང་ཐུགས་རྒྱུང་པའི་ཁོད་དུ་སོང་བས་སྒྲུ་ཆོས་འདྲ་མོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱལ་ས་བདག་མགོ་སྒྲོར་གྱི་གསུང་མང་
དུ་འབྱོར་པར་སྒྲོར་ཅིག་ལན་མ་ལུལ།

ཁལ་ཁས་ཉོར་སྟོད་པ་དང་ཡ་མི་སྒྲེར་དུ་བཅོམ་པར་བརྟེན་གཙང་(༥༥བ)ས་ནས་རང་གི་ལྷན་མི་
འཆོར་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབུང་བསྟུ་གསོག་གི་ག་བསྒྲིགས། བར་དོ་ཨ་དུང་རྟ་ཞོན་
བཀའ་ཤོག་སྒྲུལ་བར་བཏང་བའི་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞལ་ངོ་གཉིས་ཀ་སོག་ཁྲོད་དུ་ཆིངས་ལ་ཕེབས་
དགོས་པའི་བསྐབ་སྟོན་མཛད་དཔོན་སྒྲོབ་པཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའང་སྟེ་མོ་པའི་བཀའ་འཇུར་གྱི་རབ་
གནས་ལ་བཞུགས་ཐོག ལྟ་སར་ལོག་ཕེབས་ཞལ་ངོས་ཀྱང་གདོན་གཅིག་གིས་ཟེན་པའི་ནད་དུ་དགོངས་
ནས་བསྐབ་སྟོན་ལུ་བར་ཐེགས་ཀྱང་ཆོས་དཔལ་དང་ལྷན་ལུ་བ་ཅན་ཐུག་གཡོག་འདྲའི་ལྷད་བར་ལ་སོང་
བས་ཞལ་ངོར་ནང་བཅར་མ་གནང་བར་ཁོ་རང་དཔོན་སྒྲོབ་ལ་ངོ་སོ་མ་བྱུང་དོགས་འཕྲལ་དུ་སོག་ཁྲོད་
ལ་ཕེབས། ཞལ་ངོ་ཐུགས་ཆོམ་ཆོམ་གནང་གིན་འདུག་པར་གྱིང་སྤྲད་ཞབས་དུང་ནས་ལྗོང་དཔོན་ནམ་
མཁའ་འཐུག་མ་སྒྲེབས་བར་དུ་བསྐབ་སྟོན་གྱི་དོ་ཆོག་མེད་པར་ཐེགས་ཀྱང་དོ་ཉི་མའི་བང་ཆེན་ཡིན་
གསུང་བ་བཞིན་ལྗོང་དཔོན་འབྱོར་བསྟུན་བྱང་དུ་ཐེགས། དོ་ཆོག་དང་བསྟུན་པའི་སོག་པོ་རྒྱམས་རང་
ཡུལ་སྒྲོག་སྟེ་དོན་རབ་ཏུ་འབྱོལ་བས་གཙང་བ་དཔོན་སྒྲོན་དབྱེས་པའི་འཇུམ་ཞལ་ལྷག་པར་བསྟན།

དཔུང་ཆེན་གྲང་འདམ་གོ་ཁྱིམ་བར་བཏེག་པའི་སྒྲན་གྲགས་དང་གཟི་བྱིན་མ་གོར་བའི་མུས་ནས་སོ་སོར་
གྱུས། དཔུང་འབྲེགས་པའི་དུས་དེར་མི་དམངས་ཀྱི་ལཔ་རིས་གཙང་དཔུང་གིས་མེར་འབྲས་གཉིས་ལ་
རྒྱག་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཟེར་བའི་གཏམ་ལུང་གིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱགས་པ་སྔ་མ་སྟེ་མེར་བྱང་ཆེན་དང་དགེ་སྟོན་
ཀན་པས་མཚོན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དགོན་པའི་ཆས་རྣམས་གཞན་དུ་བསྐྱུལ། རྒྱ་རི་བའི་དམག་ལ་ཁྲི་ཟམ་
ཁར་བྱུང་སོས་བཟབས་རྒྱས་སྐྱེལ་མི་བཏང་སོང་ཡང་གནས་ཚད་ནང་དུ་བྱོན་ནས་(༥༩ན)བདག་རྒྱུན་མ་
བྱས་གིང་ཡིག་ལན་གྲང་མ་བྱུང་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་དོགས་པ་རན་པ་དེ་གས་བཅིངས་པར་སྤང་། རྒྱ་རི་
ལམ་ཞལ་དོ་བཀྲ་གིས་ཀྱིས་གཙོས་པ་རྒྱ་རི་མཛུམ་བག་དང་བཅས་འབྲས་སྤངས་སུ་འབྱོར་བས་གཤེས་པ་
སྤྲད་ཅིག་མའི་སྔ་ཕྱི་ལའང་འབྱུར་ལྟོག་འདི་གཤིས་ལུགས་སུ་གདའ། ལཔ་རིས་མང་སྐབས་ཞལ་དོའང་
ཐུགས་སྒྲོ་མ་བདེ་བས་པ་ཤོང་ཁར་བརྟག་པ་ལུ་བ་གནང་བར་ཉེས་སྒྲོན་མེད་རྒྱུ་གི་ལུང་བསྟན། སྟོབ་
དཔོན་རིན་ཆེན་བཀྲ་གིས་ཀྱིས་རིགས་གྲ་བཏང་བའི་སྐལ་བ་བདེ་ཡངས་ལྟོག་ཏུ་བསྟར།

རྒྱ་རི་བརྒྱུད་པའི་ནང་དུ་སྤྱིང་སྤྲད་ཞབས་བྱུང་དགའ་ལྡན་ལ་ཐེབས་གདོང་རེ་ཞིག་སྟོབ་གཉེར་
གི་སྔ་མཐུད་འདི་ག་འགའ་པ་འདྲ་ཞུས་པར་དེ་ག་འདུག་སྟེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ལཔ་རིས་དང་བཅས་དགའ་
ལྡན་ཐོ་བྱུང་དུ་སྤྱིང་ཆགས་བྱས་པ་འདྲ་མོ་མི་ཡོང་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་ནན་ཆགས་ཞུ་མི་བདེ་གནང་།
དགའ་བརྒྱུ་བ་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ནས་ནད་བབས་ལྟེ་བ་ཞིག་གིས་ཟེན་པའི་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ནང་དུ་ཁམས་
མ་འཚོ་ཁོང་པ་ཡོད་ན་ཞལ་དོར་མཛེས་ལམ་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་བྱིན་སྟོབ་གཉེར་
གི་ཐོག་སྤྲད་ཁོ་ན་དང་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་འཕུལ་མི་ལུས་ཞལ་དོར་གྲ་སྟོར་གི་སྟོར་
བསྐྱར་ནས་ཞུས་པར་གྲ་སྟོར་དམ་རིང་རང་འགའ། དེས་ན་སྟེ་པ་གཙང་པ་དང་ཡང་མཇལ་འཛོམས་གར་
ཡོང་། གཙང་པའི་གལ་འཕྲོས་པ་སྟོན་འགོ་ནས་སོགས་དང་གསུང་འཕྲོས་མཛད་དགོས་ཡོང་བས་མཚན་
ཉིད་གཅིག་ལུས་མི་འབྱས། རྒྱགས། རིག་གནས། ལོ་རྒྱས་སོགས་ཚང་མ་ནས་མཁྱེན་དགོས་ཞེས་མི་
འདོད་གདམ་ངའི་ཆོས་གངས་དུས་ཚོད་བྱུང་བས་གཏམ་མགོ་མཐོང་(༥༩པ)ཅམ་གྱིས་ལུས་དོ་གཤེས་པའི་
དཔེ་བཞེན་ཉ་གོ་སྟུམ་མདོ་བྱོགས་ཀྱི་ལཱི་བ་མད་བཅད། དེ་སྔ་དགེ་སྟོར་གི་རྒྱ་ཤོར་བྱང་དོས་ཆོས་མཛད་

དཀའ་བཅུ་པའི་དགེ་ཅུ་འཛིགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཐོན་གསུང་པར་དགེ་སྤྱོད་གྲོང་སྤྱོད་ནས།
 དཔོན་པོ་དམ་ཆོས། དགེ་བཤེས་དགེ་དར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་བོ་བྱས་ཐོ་མེད་ས་ཁར་མདོན་རྟོགས་ཆར་མེ་
 བཏང་། གཤིན་རྗེ་ཉི་མ་བཞི་པའི་དྲག་སྤྲུགས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ནམ་ཤོག་ལ་འོད་གསལ་དར་བཞེས་
 ཉི་གཤིན་པོའི་དགེ་བར་བརྟོན། སྤྱིར་དུ་ཞི་དགུ་མ་ཐོན་པར་སྟོན་ལམ་རྣམས་སྟོ་ཐོག་དང་དཔེ་ཆ་གང་
 འོས་ནས་མ་ཆག་པ་བྱས། ཞལ་ངོས་ཆོ་ག་ཆར་ཐོག་སྤྱད་གིས་མཐའ་བརྟེན་པའི་དགེ་བ་ལེགས་པོ་
 མཛད། དཀའ་བཅུ་བ་དེ་སྒྲ་མ་རྗེད་ཁ་པར་བྱག་ཆེན་ལྷས་པས་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཆགས་ཞེན་ཅུང་ཞིང་
 འཕོ་བ་རྣོན་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་ཆོས་པའི་རྒྱུད་མ་དངས་ཙམ་ལུང་སོང་། ལམར་གྲོད་ཆོས་མཛད་
 སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་སྒྲིངས་པས་ཐེབ་དག་རྒྱ་མེད་པའི་གཤུགས་བསྐྱར་ཡིག་འབྲི་ཐུབ་པེས་
 ཤེས་པ་བྱུང་། ཆཀར་རྒྱལ་པོས་གཞུང་བཀྱིག་པའི་སྤྲུམས་ཀྱིས་ལུང་གི་ཡི་ཐུབ་དཔོན་པོ་བཞི་ཆལ་ཉམ་
 རྟོགས་སྤྲུལ་དོན། དེ་ཁོད་ནས་སྤྲུག་ལུང་པའི་སྟེན་བདག་སྒྲ་མ་སྤྲུམས་ཆོ་ཁྱར་འདམ་དུ་འབྱོར། རྩ་
 མཛལ་དང་སྤྲུགས་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱད་པར་བྱུང་། ཁོད་ཆོ་བཀའ་བརྒྱུད་པར་མོས་ཀྱང་ཟུར་རིས་ལ་
 དབགས་ན་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་མན་ཆད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་ཙམ་ཡང་མི་གྲགས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་
 བམས་རྒྱ་མཚོའི་(༡༠ན)བཀའ་དྲིན་ལ་བསྟན་པ་དང་མཛལ་པའི་དྲིན་དུ་གཙོ་རྒྱུད་ཉམས་འདྲ་ཞིག་
 སྤྱང་། གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་བསྐྱར། རབ་འབྲུམས་པ་ཆོས་དཔལ་གྱིས་ལྷ་སའི་གཉེར་ཁ་བརྒྱུད་
 བས་ནང་ཁུལ་དུ་འཛུགས་སྤང་གི་བྱེད་པ་ཡོད་པར་དུང་འཁོར་ལ་ལས་ཨ་ཁའི་དཔེ་ཆོན་ལ་རན་བསྐྱབ་
 བརྒྱབ་ནས་སྤྱད་ན་ཞུ་པར་བྱི་རིན་པོ་ཆེས་སོག་པོའི་འཕྲུལ་གྱིས་སྤྱད་ན་ཁོའི་རྒྱན་ལ་འགོ་གཙང་པ་ལ་
 བརྟན་ནས་འབུད་དགོས་གནད་པ་ཞལ་ངོའི་བྲགས་ལ་བབས་ན་འད་གཙང་སོག་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེས་མི་
 དགོས་པའི་རང་གྲོལ་ཞིག་ཨེ་ཡོད་དགོངས། སྤར་སྟོང་ནས། ཞལ་དཔོན་སྟེན་དཔལ། བྲས་པོ་རབ་
 བརྟན་གསུམ་བཏང་ནས་བཀྱ་གིས་ལྷན་པོར་མང་ཐའི་ཐོག་དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འབྲལ་བ་

དགུ་ཚན་གསུམ་དང་པཅས་ཚས་དཔལ་གྱི་ཐད་འདི་ནད་མ་ཐེག་པས་ལྷགས་པོ་རིའི་བཀའ་ཁྲིའི་དོན་
 བཞིན་ལྷ་ས་ཚུར་གནད་དགོས། དཔོན་སྒྲོབ་ཚོའི་ཞབས་ཏྲག་དང་ཕྱག་གཡོག་ཚས་དཔལ་ལས་ལྷག་པ་
 ལུ་ལུས་པར་སྐྱེ་མདུན་སྒྲུན་ཐང་ནས་དང་རབ་འབྱམས་པ་ཚོགས་གསོག་པས་ནད་སོ་ལ་བར་འདི་སྐྱག་
 དགས་པར་གཙང་པ་དཔོན་སྒྲོན་བཀྲོལ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་ཁ་བས་གཏོད་པ་རང་རྩོམ་དང་ཚས་གཏམ་
 གཉིས་ཀ་བཟང་ཚུལ་གྱི་སྒྲན་སྒྲོན་ལུལ་བ་དགོངས་པར་མ་བཟས་པའི་ཁར་ཕྱགས་ཕྱི་རྣམས་གྱི་ལུ་
 དབང་དུ་སོང་པའི་དགེ་སྒྲོན་ཞིབ་ཆ་རབ་འབྱམས་པ་ཚོས་ཁོག་སོགས་ནད་མི་འགས་སྐར་སྒོང་ནས་ཅན་
 ལ་བྱ་བཏང་བ་ལྟར་དོན་མ་ཐོང་པའི་གཞིས་ཅེར་གཏུགས་པས་སྐྱེ་མདུན་ཁང་དག་ནས་དཀྲུལ་ཆེས་
 པའི་ཁྱེ་བ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ལུ་ཁས་གཙུག་ཚོགས་སྐྱེ་བྱངས་ཤིང་ཐེལ་འཇུག་གི་ཆེད་དུ་ལུ་ཁ་བསྐོལ་
 བས་གཏད་ཀྱང་(༡)བ་འདི་ལོ་ཞལ་ངོ་ལ་དཔོན་སྒྲོན་རྣམས་དབྱེས་པ་ཞིག་ལྷུང་སོང་བས་དོན་སྒྲིན་ཏེ་
 དོ་རྩེ་ལགས་ཀྱིས་མི་སྒྲ་བྱས་པའི་ལྷ་སའི་ཕྱི་སྒྲོང་རྣམས་ལོ་གསར་གཏོང་ལ་ཐལ་ཆེར་བྱུང་།

ཁྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནད་དུ་སྤྱིར་སྒྲད་ཞབས་དྲུང་ཐེབས་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་བ་ཡོངས་
 རྩོགས་ལ་ལྷགས་བཤད་གནད་ཁིང་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་དོགས་གཙོད་ལུས། དེ་ཞོར་བཀའ་གདམས་
 བློགས་བམ་ལ་སྐྱི་ཚས་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམས་དང་གནད་འགག་ཚོ་འགྲོལ་བ་གནད་།

དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ར་སྒྲེད་དུ་ཐེབས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་སྤྱ་མཚོར་

མཚོ་མཇལ་གཟིགས་ཤིང་ཕྱག་དཔེ་བོད་ལུ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་

དཀར་ཆག་བསྐྱིགས་པ་པཅས་ཀྱི་སྒོར་།

ཆུ་མོ་བྱའི་ལོ་གསར་གྱུ་བ་ནས་སྒོན་ལམ་དུས་ཐོག་དུ་འཇུགས་ཅིས་ལ་ས་སྐྱེ་ཞབས་དྲུང་མཐུ་
 སྒོབས་དབང་ཕྱག་བརྟན་པ་གསོ་ཚོགས་སོགས་པོད་འབངས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ཚུགས་པ་མ་ཟིན་པས་
 འབྲངས། ལྷ་ས་ཕྱི་སྒྲོངས་ཐོག་ས་སྐྱེ་པས་རབ་གནས་མཛད་པ་འདི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་ལྷུང་ཞེས་

ཞལ་ངོ་དཀྱིས་དཀྱིས་མཛད། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་པན་ཚུན་རྩ་འདྲན་སྒྲིམ་གཏོང་རེས་འབྲེལ་ཆགས་
 པ་བྱུང། རྟོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སེར་འབྲས་མཆོད་གཞིས་ནིང་ཁྱད་སྤྲུལ་ལྟ་ས་ཏུ་བཞེན་མས་
 གྱིས་བསུ་སྒྲེལ་དང་བཅས་འབྲུལ་སྤང་བྱ་འདབས་སུ་འབྱོར། སྒྱ་སེར་གྱི་ཆོག་ས་ནི་གིན་ཏུ་ཆེ། ར་མོ་ཆེ་
 སྟོན་ལམ་ལ་ཁྲི་རིན་པོ་ལེབས། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་
 གཉིས་ཀྱང་མེབས་པའི་བཞུགས་ཁྲི་མང་ཞིང་བག་ཏོ་བ་བྱུང། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ནས་མཆོད་པ་སྒྲ་
 ལྟ་ལེ་དགོང་མོའི་སྟོན་ལམ་དུས་ཡོང་པ་ས་རྟའི་བདེ་གཟར་ནས་ཆག་པའི་ཆར་ཡོད་སྐབས་སྒྲིབ་བདག་
 གིས་ཐུན་ལུ་མ་གཏོགས་མེད་པ་འདི་ལོ་ནས་ཕུམ་གཤོར་ཁལ་ལེ་དང་མར་མཁར་ཉག་ལྟ་ལེ་ལས་གྲུབ་
 པའི་ཞལ་ཟས། མཁར་ཉག་བཙུའི་དཀར་མེ། གཤོར་ཁལ་མེའི་(༡༧)མཆོད་འབྲུ། སྟོས་དང་ལུམ་རྩས་
 རྩར་ཆགས་སུ་བཙུགས། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་ལོ་ཆོགས་དབུ་ཡོངས་རྩོགས་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་
 གིས་མཛོད་གསུང་བྱུང་བ་ལྟར་བྱས་གིང་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེན་དཀར་ནའང་སྟོབ་དཔོན་
 རྒྱལ་པ་དང་གྲ་རིགས་ཆོ་མཁུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་མཛད་འདུག་པ་གཞན་རོག་ཟུང་བ་མེན་ལ་
 ཆེ་དེ་སྐབས་ལྟ་ས་གཙང་སྟེ་སྟོན་ནས་སྟོར་འཇགས་མཛད་པའི་ལེགས་བྱུང་བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་
 འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ལྟ་སའི་གནས་ཆོན་དྲག་རིགས་མལ་ཆེར་གྱིས་སོ་སོའི་འབྱོར་པ་ལ་དབགས་
 པའི་དཀར་སྟོང་དམར་སྟོང་དགའ་སྟོན་དང་སྟོར་སྟོན་ཁྱེད་པར་ནང་པ་ལྷུ་པ་དང་སྒྲུས་སྟངས་གསེར་ཁང་
 པ་གཉིས་ལ་ཆོས་དཔལ་གྱིས་ཕྱོགས་འབྱུང་གི་རྒྱལ་པར་གནག་གནག་བྱས་འདུག་པའི་གཤིས་གང་
 ཡོད་ཀྱིས་སྒྲིག་སྒྲིག་གསིག་གསིག་བྱས་སོང་རྩི་མཛལ་དཔལ་གསོལ་སོགས་སྟར་སྟོལ་གང་ཡོད་རོས་
 དཔལ་ལྟར་སྟོན་གཟིགས་གསོལ་མཆོད་རྒྱས་པ་མཛད། སྟོན་ལམ་གྲོལ་རྩེས་གང་ཁ་སར་འགྲོ་དགོས་
 བྱུང་ཞིང་། ཏུ་པ་གཞན་རྒྱལ་གྱིས་སྟོམ་འབུལ་དང་བདོག་པ་བཟབས། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ས་ནས་གསར་
 ལུང་ཤར་རྒྱག་མེབས། དེད་རྒྱལ་གྱིས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལོག། ཁྱེད་དང་འོར་དུས་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་
 པ་མང་བ་བྱུང་ཕྱིན་པན་ཚུན་ལད་མོ་གཤོད་རེས་འབྲའི་རྩི་རྩེ་འཕྲེང་བ་དང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ལ་
 དོན་གཉེར་བྱེད་སྟོལ་འདུག་པར་བརྟེན་གྱིད་སྟོང་ཞབས་དུང་དང་ཞལ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་གྲོས་ཀྱི་འཆར་

ལ་རྩེ་ལ་པོང་ཁ་པར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཁུས་ན་འགའ་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་མ་པོང་ཁ་ནས་འབྲས་སྤངས་
 སུ་གདན་དྲངས། ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཆོས་འབྲེལ་(༧༡)བཤིག་དགོས་གསུང་བར་ཆོད་དབང་གྲུབ་
 ཀླུ་མ་ལུལ། རིག་འཛིན་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཐུགས་རྩེ་ཆོན་པོ་འགོ་བ་ཀླུ་སྒྲིལ། རིན་ཆེན་གླིང་པའི་གཏོར་
 མའི་ནུ་ག་རྒྱའི་དབང་སོགས་ཆོས་བཀའ་ཁ་ཤས་ཁུམ། ཐོག་མར་ཞལ་དོད་བསྐྱབ་སྟོན་དང་བརྟུན་པ་
 ལས་མོས་པ་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་ཉེ་བར་བརྟགས་ཆོ་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིན་མཆོན་ཆོས་གྱིས་འདེལ་བའི་མཛད་པ་དང་
 གསུང་འཕྲོས་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་དད་པ་མི་འགོ་བའི་རང་དབང་མི་འདུག །བསྐྱབ་སྟོན་དང་ཐེབས་སྟོ་
 མཐའ་དག་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བ་ཁོ་ནར་སྤང་བས་སྟོན་ཆད་ཐོས་བསམ་བྱས་སྐྱེད་ལུགས་ན་མས་ཀྱང་སྤང་
 བས་གྱི་མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་ཁོ་ནར་སོང་བའི་རང་རྒྱུད་ཐ་གོད་ལྟར་རེངས་པ་འདི་ནས་བཟུང་
 ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་བྱེད་དགོས་སྒྲུ་ཡིན་འདུག ལྷ་མ་པའི་སྒོ་སྤྱད་ཟད་ནང་དུ་ཐུགས་པའང་
 རྩེ་སྒྲུ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་པ་བྱེད་སྐབས་དུས་གཏོར་གཏོར་བསྟོ་ཁ་
 ཏོན་ཆག་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབ་སྟོན་བཞིན་གསོས།

ཏོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་བརྒྱུད་གཏོར་ལྟར་ཕྱོད་ལྟར་བྱས། རྣམ་ཀླུ་ཞལ་ལྷ་ནས་རྒྱ་ཆོན་པ་ཞལ་
 དོད་དགོངས་པར་མ་བཅས་བས་བདེ་ཡངས་སྟོབ་དཔོན་ལ་བསྐྱོས། རྩོ་ལྟངས་ཅིས་ལེན་ལ་ན་ཁ་ཅན་
 ཆོས་མཛད་བཏང་། ག་ཆར་ཡང་ཕྱིར་འབྱོན་བཅུག །ག་ཆར་རྩྭ་གས་ནས་ཐོར་མ་ཕྱོད་ཞེས་པའི་ཁ་ཐོ་ལ་
 མ་མཉེས་བའམ་ཅི་ལྟར་ཡང་འདི་ལོ་ཡོང་སྟོ་བཀར་རྒྱར་བཅུ་ཐོགས་ར་ཐུག་ཡོ་མ་གནང་ཡང་ག་པ་
 རྣམས་གྱིས་ལྟོ་རྒྱུད་ལྟོ་བྱང་གཉིས་ཀར་སྒྱི་བསོད་བརྒྱུའི་པའི་ལྟར་ལུགས་བཞིན་ཆོས་ཐོག་བཅུགས་
 བས་དད་ཞེན་དང་སྤྱིང་རུས་ཆེ་བར་གྲགས།

རྒྱ་མཆོམས་ལ་ཀླུ་པ་མི་ཏོག་ཐར་དུ་བཏོག །ལྟས་སྤྱུ་ཁང་དུ་(༧༡ན)སྤྲེལས་སྐབས་གླིང་སྤྱང་
 ཞབས་བྱང་ཡང་ལྟན་དུ་ཐེབས་ཅིས་གྱིས་ཕྱོན། བྱེ་རི་སྟག་ཅེ་ནས་གཙང་སྤེ་སྤྱིང་ལྷ་མ་གྱིས་ར་འདྲན་
 བྱང་། དེ་སྐབས་ན་འཚུབ་མཛེས་ཁ་ཁྱེར་ཅན་གྱི་རིས་ལ་དགའ་བས་ཞལ་དོད་ཆེབས་པ་ཁྱུ་བྱ་ཟེར་བ་
 ཏོར་ན་འཚུབ་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་ཞོན་པས་ལ་མོད་ཁྲོམ་གསེབ་དུ་བསྐྱར་བ་ཨ་བར་མཐུག་དཀར་

གྲིས་འཛིན་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་དགོས་མེད་ཀྱི་བརྟུང་བཅག་ཡོང་གྲུབས་ཐུང་བའང་སྒོ་ཞུ་བའི་སྒྲིན་ཁོ་
 བར་སྟངས་། །མལ་གྲོའི་ཕྱེ་དགོན་རྒྱམས་ཀྱིས་སྟར་ལུགས་བཞིན་བསྟེན་བཀྲུ། མཁར་སྐྱ་བ་སྐྱ་མེར་
 ཚོར་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་བཀའ་གདམས་གྲུགས་བམ་གྱི་ཚོས་ཐུན་གཅིག་བཤད།
 ལོ་སྐྱ་མ་ཤངས་ཁོང་ར་བས་རྟོར་སྟངས་ཉའི་དམག་ཁྲིད་བ་དང་ལལ་ཁ་དུག་ཅུ་སྟོར་ཞིག་འབྲི་གྲུང་དུ་ཐག་
 ལ་ཕྱིན་བ་ཐུད་པའི་མཚན་བརྟུང་གྲིས་བསཏ་པས་རྟོར་རྒྱམས་སོག་དམག་ལ་འཛིགས་གིང་གཙང་ཕྱེ་
 སྟིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐབ་སྟོན་ཐུང་བར་བརྟེན་རྟོར་གྲིས་འབོད་མི་ཐུང་བ་ལྟར་འོད་ཟེར་གྲུང་ནས་ཕྱིར་ལོག་
 ཀྱངས་ཤོད་གྱེན་བརྟུད་ལམ་དུ་ཕག་མོ་བའི་ར་འབྲེན་བཏང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚུ་འགོ་བྱང་དུ་སྟེང་དུ་
 སྟེབས། དགོན་ལོག་དུ་གནས་ཚང་བྱས། ས་ག་རྒྱ་བའི་རྟེན་དགམ་ཆོན་མོ་དང་ཐུག་པར་རྟེན་འབྲེལ་
 འགྲིག །རྩོ་པོ་འཇམ་དཔལ་རྩོ་རྩ། གདུང་རྟེན་དདུལ་གདུགས་མ། དཔུ་ཡོན་མ་ཆེ་རྒྱང་སོགས་རྟེན་
 རྒྱམས་མཇལ་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆོན་བཏབ། འབྲེལ་སྟོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བོའི་བལྟགས་ཁྲིར་ཕྱིན་ཏེ་དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་འཁྱུངས་རབས་ནས་ཚོས་མཐུན་གསུམ་བཤད་
 འཇམ་སྟོན་དང་མེ་རྟོག་གི་ཆར་འདུག་ཅས་དགོ་སྟོང་མང་པོ་ནམ་མཁའ་ལ་མཇུབ་རྟུགས་བྱེད་ཞལ་ངོ་
 (༧༥)སོག་ཁྲིད་དུ་མདུན་ཆིངས་ལ་བྱོན། སྐམ་པོ་སྐུལ་སྐྱ་ནོར་དུ་རྒྱན་བ་གསེགས་པའི་ཐུགས་དམ་
 གསལ་འདེབས་བ་འབྱོར། རེད་ཀྱིས་རྟུང་རྒྱ་བཟོ་ཤིས་ཀྱིན་མེད་པས་གདུང་བརྟུད་རིན་ཆེན་གྱི་ཡིག་
 ལན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་དུང་ཡིག་ཨ་ཁུ་བཀའ་བཞོས་ནས་བཟོས་སོང་བ་གྲོང་པོ་ཞིག་ཐུང་ཆོད་ནས་ཡིག་
 འགྲུལ་བཅད་སོང་།

ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་ཡོང་དགོས་ཚུལ་ནན་
 ཆགས་མེབས་ཐུང་ཡང་རྒྱལ་དུ་འགོ་བའི་ཁྱད་ཀྱིས་སྟེབས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཐུལ། ར་འབྲེན་ལ་ནང་
 མོ་འབྲས་པ་རྫོང་བདའ་གནང་ཐུང་ཞིང་ཕར་འབུལ་འབུལ་བྱེད་པར་རུབ་གླིང་དཔོན་པོ་བཏང་། རྟོར་
 ཀྱིས་སོག་པོ་ལ་རྟ་བརྒྱ། གནག་ཐུགས་ལ་བརྒྱ་ལུག་སྟོང་སྟངས་པའི་མདུན་མ་གྲུབ་ནས་རྟོར་དཔོན་སྟོན་
 ཀྱིས་ཡོང་དགོས་ཚུལ་ལྟར་འབྲི་གྲུང་བརྟུད་ཉང་བོའི་ཕ་སྐམ་དུ་དཔོན་ཆང་གི་དུ་བར་ཕྱིན་འབྲི་གྲུང་

ཞབས་དྲུང་ཁྱི་པ་དང་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་རྫོང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ར་འབྲེན། ཡང་རི་སྐར་པས་སྒྲོམ་འཕུལ་ར་ཞུས་
 བསྟར། འབྲི་གྲང་མཐིལ་གྱི་མདུན་དུ་ཆོས་སྡེ་སྤྱི་མོས་སྡེ་ལེན་བྱས། གནས་མཇལ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རྒྱུར་
 འདུག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཇལ་བ་མ་ཤར། དཔོན་ཚང་གི་རུ་ཐོག་ཏུ་ཞག་བཅུ་
 བསྟར་དཔོན་སློན་ལ་ཆེ་མགོན་གྱི་རྩིས་གནང་བྱེད་ཁར་སློ་བྱར་དུ་འཕྱུབ་དང་སེར་དག་ཅིག་བྱུང་བ་སྟེར་
 བས་རྒྱལ་དང་འཕོན་འགྲམ་ཆེས་པས་ཆོས་སློང་གི་འཕྱུབ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་དོགས་ཀྱང་། དེ་སྐབས་མཚན་
 ཉིད་པའི་མཇུག་གི་རྫིང་བུ་རྩོག་ཅན་ལ་དམ་ཆོག་གཙང་བའི་དངོས་གྲུབ་དང་མ་གཙང་བའི་བར་ཆད་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཀ་ཡོང་དོན་མི་འདུག་པས་ཆམ་པ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་། སློན་པོ་ཐོད་དཀར་དང་
 གོ་(༥༩)ནའི་བརྩེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེར་སྦྱིན་དང་སྟོན་མོ་རེ་བཤམས་མི་ཉག་དང་དམར་སྦྱོན་སོགས་
 མི་བཟང་མང་ཡང་ཀར་འཕྱིའི་ནད་ཀྱིས་དོ་ཤེས་བྱེད་པར་མི་སྟངས་། ཉར་པོ་གིང་ཉེ་ལ་བརྒྱད་འབག་བག་
 གའི་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མར་སྦུར་སྦུར་བྱར་སྦྱངས། ཏ་ཀོད་ཤེལ་ལྷགས་རི་བརྒྱད་གྱི་ལ་ཁར་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲ་མཚོ་འདུག་པ་མཇལ། གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོའི་གངས་ལས་རྒྱ་སློ་བྱར་དུ་དོལ་བ་
 གནས་སྦྱང་དབྱེས་པའི་མཚན་མར་མཐོང་།

ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་སྒྲེབས་ནས་མི་རིང་བར་དབྱར་ཆོས་ཆོགས། གཞི་བྱས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་
 ལ་ཉིན་ལྟའི་བར་ལ་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་སྦྱིས་རབས་རྫོགས་པའི་བཤད་པ་ཞིབ་པོ་ལུལ་བས་
 དུགས་པོ་ག་ཆང་གི་སློབ་དཔོན་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཐོག་དྲངས་མཁས་རྫོམ་རྣམས་ཀྱང་མགྲུབའི་
 རྣམ་འབྱུར་མཇུག་ག་ཆང་ཞག་དང་སྦྱག་པོ་མང་པོས་མགོན་ལ་པོས། རི་ཁྲོད་ཆེན་མོར་ར་འབྱུང་བའི་
 ཞོར་ལ་ནང་རྟེན་འདུག་པ་ཆོ་མཇལ། དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་མའི་སྒྲ་མཚོ་མཇལ་བར་བྱིན་པས་མི་
 མངས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཐོག་མར་འཕྱུབ་གྱི་རྣམ་པས་ཁ་བ་སོར་དོ་ཙམ་བབས་ལ་ཁར་སྒྲེབས་པ་དང་
 གངས་སྒྲོམ་ཆེ་རྒྱུད་ཤོས་ཙམ་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་འདྲིལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་ཞོར་ལུའི་
 གཟུགས་བརྟན་སྟེ་ཆོགས་བབས་བྱུང་བ་ཀྱུན་ཡ་མཚན་པར་འཛིན་ཞིང་ཆོས་སློང་དབྱེས་པའི་རྟགས་སུ་
 མངོན་དེ་ནས་ནམ་མཁའ་གཡང་དག་པའི་མཚོའི་ཞལ་ཞབས་སྒྲ་ལྟ་དཀར་དམར་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་

བསལ་པའི་ནང་ནས་དགོན་པ་དང་གོང་ཁྱིམ་གྱི་འོག་ཏུ་མང་བར་བསྟན་ཞིང་། མཁར་སྤེལ་སྤེལ་ཞེས་ཡོད་
པའི་ཐོན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གྲང་མཐོང་། རི་མཐིལ་(༧༣༧)ཀྱི་མཆོད་ཁང་དང་ནང་རྟེན་རྒྱུ་སེར་མང་པོ་ཆོགས་པར་
མཛལ་ཞིང་། ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་རྫ་དང་ནས་འབྱེད་བཏང་། དུགས་ཉར་གི་སྤྱ་སེར་མང་པོ་ཆོགས་པར་
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ཕན་པ་བསྒྲུབས།

ཕྱག་དཔེ་པོ་ཉི་ཉེས་བསྐྱུ་ཙམ་འདུག་པར་དཀར་ཆག་བསྒྲིགས། མར་རྩུང་ཟད་དགོན་པར་
བརྟེན་མགོན་ཁང་ཆོར་གཏོར་ཁ་གསོ་བ་ལས་གསར་བཞེངས་བྱུང་མ་སོང་བའི་འཕྲུབ་ཀྱིས་དགོན་པ་
ནས་ཐོན་ཉིན་ཉིལ་ལ་ཆད་ལྷག་ཆེ་ཞིང་འབྲལ་དཔོན་ཐོན་པོ་ཟེར་བའི་ཞོན་ཏུ་དུག་པ་དེའང་རྫ་
གསེབ་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཆག་པས་ཆོས་སྤྱང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཁོག་ཡངས་དང་རྟོག་གི་པའི་ཉར་སྤྱོད་
མཁའ་པོ་རྒྱམས་རྒྱམ་རྟོག་གི་དྲ་བར་ཚུད། སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་ར་བ་སྟོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་སྐབས་
དུགས་པོ་ག་ཆར་པའི་བླ་མའི་སྟོན་གསན་བྱུང་ཡང་ཐེབས་པར་མ་ཤར་ག་ཁོད་ནས་བྱམས་སྤྱིར་རབ་
འབྲམས་པ་ཆོས་མཆོག་རྫོངས་བདེང་གནང་བས་བསམ་སྤྱིར་རབ་འབྲམས་པ་བསྟན་པ་བྱ་མཆོར་
འཁར་ཞུགས་པའི་རྟེང་སོར་ཁོང་བསམ་སྤྱིར་གི་བླ་མའི་སྐབས་གཏིང་གུས་རྒྱ་མི་འདུག་པས་འདི་ལེས་
གྲང་དགོན་པའི་མདོར་ཏུ་བཤོལ་བའི་ར་བཞེས་སར་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཉེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀའ་གནས་
ལ་དྲི་བ་ཞུས་སོང་བར་ལ་བབས་མར་གཏམ་མ་འདྲི་ཟེར་བ་ཡིན་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས་ཤིག་པའི་ལན་གནང་བས་གོལ་བར་བརྩམས་པ་ལམ་དུ་མ་སོང་ངོ་། ཁོལ་དགའ་ཚུ་ཆོན་ཁར་
ཞག་བཞི་བསྟད། འོལ་དགའ་འདི་དགོ་ཡུང་སྟོག་མོར་སོང་བ་དང་བྱད་པར་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་
མནལ་ལམ་ཡུང་བསྟན་དུ་དངོས་ཀྱི་གཏུལ་བྱའི་ཞིང་དུ་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱ་སེར་མཐའ་དག་
གིན་ཏུ་མོས་པས་ཁྲོམ་པ་རྒྱམས་ལ་བྱིན་རྒྱལ་དང་མ་རིའི་བསྐྱེས་ཡུང་བྱས་རྗེར་བྱིར་ཞག་གསུམ་
(༧༤)བསྟད། མལ་གྲོ་བརྒྱད་སྤྱིར་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གསང་ཐུགས་མཁར་དུ་
གདན་ཆགས། ལམ་ཞོར་ལ་གྲང་ཐང་གི་གནས་མཛལ། ལྷ་སར་ཞག་གསུམ་བསྟད། རྫོ་རྗེ་འཆད་ལ་
བོང་ཁ་བ་ཐེབས་ནས་མཆོམས་དང་ཁ་རྟོན་དགོ་སྟོར་ཉམས་ལེན་གྱི་བསྟན་བརྫོད་མང་པོ་གནང་བས་

ཡིད་དྲངས། དེ་རིགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཏུ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྒྲིབས་འཕྲལ་ཟླ་བ་བྱེད་གཉིས་ཙམ་
མཚམས་དམ་པར་བྱས་པ་སྒྲོ་བར་བྱུང་ཞིང་དེ་སྒྲིབས་དམག་ཟོར་མ། གྲུར་ཞལ། བཤུ་ཙེ་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་
ཚོག་བསྐྱར་གསོ་གང་རྒྱས་ངོས་བསྒྲས་པ་འོས་འཚམ་འབྲོག་པའི་ཡིག་དྲུག་ལྟར་བགྲངས། བྱག་དྲུག་པ་
ལས་གཤིན་རྣམ་སྒྲས་གསུམ་གྱི་མཚོན་གཏོར་ཆག་མེད་དུ་སྤུལ།

གཟིམས་རྒྱུད་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཀ་སྒྲིང་ཡོལ་པས་བཅད་ཡོད་པའི་རྒྱབ་ཏུ་མི་ནག་རྟ་ནག་ལ་ཞོན་པ་
དར་གྱི་ཙེ་བེར་ཅན་ཞིག་ཉམས་སྤང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཤར་པ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པ་ཀ་དྲུག་མའི་མཚམས་
ཁང་ཤོད་ནས་ཞལ་ཐང་ཁ་ཤས་བྱུངས་པའི་ཁྲོད་དུ་ཙེ་འི་ཞིང་སྒྲོང་གི་ཐང་ཁ་འདུག་པར་ཅད་ཆོད། དག་
སྒྲོང་དང་རྒྱ་ཡགས་ནས་སོགས་ཀྱིས་སྤར་སྒྲུལ་སྒྲུ་བསྔོན་ནམས་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་རབ་
འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིང་སྒྲོང་ལ་སྒྲིན་སྒྲེག་སྒྲུག་པའི་མེ་དང་སྒྲུ་རའི་དཔེ་ཁོ་
ནར་སོང་བས་འབྲས་སྤངས་སྒྲོགས་ལ་ཟ་ཁ་ཟུག་གཤིས་མི་ལེགས་པ་འདྲ་ཟེར། རིང་ཞིག་ལོན་པ་ན་སྒེ་
པ་ཞང་མཁར་བ་འཇམ་དཔལ་དང་འཕྲོས་བྱུང་བར་ཞབས་དྲུང་གཞུང་གི་ཚོས་སྒྲོང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་
ཐོས་པས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་འགོ་བར་འདུག་སྒྲུབ་བྱ་ཚོས་མཛད་ཀྱིས་ཞལ་ངོས་གཙོས་པའི་དྲག་རིས་རྣམས་
ཀྱི་མིང་ཡིག་དབེན་ས་དགོན་གྱི་དམག་ཟོར་(༡༤བ)མའི་ཞལ་དུ་བརྩྭ་པར་རབ་འབྱམས་པ་ཆལ་ཞོག་
དང་ཚོགས་གསོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་འདུག་པ་སྒྲུ་རིམ་མཛད་པ་འགའ་ཅས་སྒྲོག་ཏུ་བྱ་བྱུང་བ་
ཞལ་ངོས་བསྒྲོག་པ་ཞིག་ཀྱིས་གསུང་བ་ལག་ལེན་གྱི་རིགས་ཙེ་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་ཞལ་གྱི་སྒྲོབ་པའི་
གཏོར་མ་ཅད་མ་ཆོད་པར་སྒྲུ་དྲུགས་སུ་གཤེགས་གཏོར་ཟེར་གྱིན་འདུག་པ་དེ་མཛོན་སྒྲོད་རོལ་པས་
བསྒྲུལ་ནས་དམོད་བཙོལ་དང་བཅས་འཕངས་པས་ཟླ་བ་བདུན་ཙམ་ན་ཁོ་པ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་སོང་
བ་ཆེ་དུས་ཀྱིས་སྒྲིབས་པ་ལས་དེ་འདྲ་ལ་མཐུའི་ཐ་སྙད་ཙེ་ཡོད་ཀྱང་བྱིས་པའི་ཕྱིད་མོ་ལྷ་ལུ་དེ་ལ་མ་
རྟུགས་པ་པད་གཞུབས་དྲག་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲོམས་ཚོར་བལྟས་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་འཕྲུགས་པར་སོང་འདུག་
།མཚམས་ཀྱི་རུབ་འགའ་ཡེར་ཟླ་བོ་རྣམས་གཙིག་ཏུ་འགོ་མི་རུས་པའི་འཕྱབ་བྱུང་ཟེར་བ་དགོས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཅིག་འཕྲོས་པ་འདྲ། བསྐྱར་གསོ་ཙམ་ཤེས་པ་ལ་ཚོས་སྒྲོང་གི་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་བརྩི་བ་རྣམས་

མཐོང་ན་རང་ཉིད་ཟོག་པོར་གཏོང་བའི་རྣམས་སེམས་ཤིག་བྱས་ཆོག་རྒྱུར་འདུག། རྒྱར་གྱུར་མགོན་ལྟ་
གསུམ་མའི་གཏོར་ཆོག་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་གྲ་ཆང་ལ་རྩྭ་གས་ཡོད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཉུང་ས་
སྟོན་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་རྩོམ་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་མའི་བསྐྱར་བ་དེ་
བརྩམས། སྟོན་མཐུག་ནས་དགུན་གྱི་རིང་ལྷ་དགོང་ཁ་ཏོན་ཅི་རུས་དང་ཉིན་མོ་པོ་ཉི་ཟུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་
གི་དཀར་ཆག་བསྒྲིགས། མཁར་གོང་ཆོས་མཛད་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐུག་ལུགས་གྱི་ཆེས་རྒྱར་
ནག་ཅིག་སྟོབ་སྟུམ་ཡང་ཁོང་པ་སྟོ་བྱུར་དུ་གོང་ས་ནས་ལྷག་རྒྱ་ཆད་པའི་ཐིང་ལྷར་སོང་། ཡོང་གི་ཡེ་བྱ་
ཀམ་ཡི་ལ་དན་ལྷག་ལུང་བརྒྱད་ལྟ་སར་འབྱོར་འབྲས་སྤངས་སུ་བྱུང་བ་ཆོ་དྲིའི་རྗེས་(༥༥)གནང་དང་
བདག་རྒྱུན་ལེགས་པོ་བྱས་དེ་ནས་མཆུར་ཐུར་སོང་བ་འབྲས་སྤངས་སུ་བྱིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཞལ་མཇལ་
ཙམ་ལས་བྱག་དབང་མ་གནང་བས་ཐའི་རི་ཁྲོས་ཏེ་མཆུར་ཐུའི་དཀར་མེ་རུ་བར་བརྒྱབ། བོ་མ་ཆེ་ཐའི་རི་
དང་ཀམ་རྒྱུད་བ་གཉིས་སྟོད་ལུང་བརྒྱད་རོ་མཇལ་ལ་ཡོངས་པར་ལམ་ཀམ་རྒྱུད་བས་གླིང་ཁའི་གིང་སྟེལ་
ལག་བརྒྱབ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱས་སོང་བར་གནངས་རྒྱུད་ཡང་བྱེད་ལུགས་མ་འདྲ་བས་འདོད་ཁམས་
དབང་ཐུག་མའི་གཏོར་མ་སྟོར་བ་དྲག་བསྐྱལ་གྱིས་དམོད་པའི་མཚན་ཆ་ཞིག་པལ། ལོ་འདིའི་སྟོད་དུ་
ཞལ་ལྷ་ནས་བཟང་གོང་པ་རྒྱུད་སྟོད་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བྱོན་པས་ཆོས་འཁོར་གྱིང་གི་འཆད་ཉན་པར་
དཀར་པོ་རབ་འབྲམས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་བསྟོས་པ་ཁོང་པར་བསྐྱབ་སྟོན་གནང་བ་དེ་བའི་སྟབས་
ཐོགས་དང་རྩལ་ནར་མ་བཞག་སྟེ་མཚན་གཞིས་དབྱེ་འབྱེད་མཛད་པའི་དཀའ་བརྒྱུ་བ་དག་བསྟེན་
དོན་གྲུབ་གཉེར་བ་དང་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་གི་གཉེར་པར་འབྲུས་པ་གས་པོ་ཆོས་མཛད་བསྟོས།

དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པར་བྲི་ཆེན་དགོན་མཚོག་ཚོས་འཕེལ་དང་འཁོན་སྟོན་

དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཚས་གསུན་ཅིང་།

རྒྱུད་ལྗེ་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

ཤིང་ཁྱིའི་ལོ་གསར་གྲུབ་ནས་སྟོན་ལམ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཤལ་དབྱར་ཕྱིན་སྟོན་ལམ་རྒྱུད་
བར་ཞབས་ཏོག་དེབ་བཤར་མར་སོང་བས་སྒྲུ་མ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིན་མེད། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་འདི་ནས་
བརྒྱུད་ལུགས་སྒྲུལ་གྱི་བར་དེད་རང་འགོ་རེས་ཀྱི་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་སྒྲུའང་ཆག་མེད་དུ་བྱོན། ར་མོ་
ཆེའི་གོས་སྒྲུའི་ཉིན་གྲུང་ཆོགས་གོལ་བསྟན་དོ་རྩེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་པ་ཕེབས་པ་དང་གསུང་གླིང་ཞིབ་པར་
བྱུང་། གང་ལ་དྲི་བ་ཞུས་ཀྱང་གསུང་རྒྱ་མེད་པ་མི་འདུག་སྟོན་ལམ་གྲོལ་ནས་འབས་སྒྲུངས་སུ་སྒྲེབས།
གླིང་སྒྲུད་ཞབས་དྲུང་དགོན་མཚོག་ཚོས་འཕེལ་ཕེབས། རྒྱ་གཅིག་ཙམ་དཔོན་སྒྲོབ་ཐམས་ཅད་སོས་དལ་
དུ་བཞུགས་(༥༥)ཞལ་ངོས་ཚོས་འཁོར་གླིང་པར་འཛིགས་བྱེད་དང་བསྐྱང་གསོ་སྒྲོར་འཕྲུགས་ཅིས་
མཛད་སོང་བ་གླིང་སྒྲུད་ཞབས་དྲུང་གིས་མི་འགའ་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་པ་ཞལ་ལྷན་ནས་བཟང་གོང་པར་ཀྱང་དེ་
མཚུངས་ཀྱི་ཞུལ་གསུལ། ཞལ་ལྷན་ནས་དཀར་པོ་བས་གཙོས་པའི་གྲ་བསྟོབ་གཉེར་གཉེན་གྱི་མི་རྣམས་
ཀྱང་མ་འདོད་འདུག་རུང་། བཀྲས་རྒྱུ་པས་མཚོན་པའི་ཕེར་རྒྱ་ཅན་མང་པོས་ཞལ་ངོའི་དགོངས་བཞེད་
དང་བསྟན་ཏེ་རམ་བཀྲེག་གོ་གསར་མའི་ཨ་ཀྱད་ཀྱི་དཔེ་བཞེད་བསྐྱང་གསོ་རྣམས་བཙུགས་པའི་ཆོས་
རའི་གོང་འོག་མཐའ་དག་སྒྲུན་གསུམ་དང་མཆོད་བཀའ་གཙོགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཤར་སྒྲུང་གིས་ཁེངས་སོང་།

གླིང་སྒྲུད་ཞབས་དྲུང་གསང་ལུ་དབྱར་ཆོས་ལ་ཕེབས། དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་མཚོན་ཉིད་དང་ལྷན་
པའི་ཞབས་པད་བསྟེན་ནས་ཡི་དམ་ཆོས་སྒྲིང་རྒྱུང་འབྲེལ་གང་ཡང་རུང་པའི་ཉམས་ལེན་བསྟར་ལུགས་
ཀྱི་བྱུགས་འགོ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ལོ་གཞོན་སྟོན་གྱིས་ལྷན་ནས་འདོམ་པར་གཞལ་པའི་མགོན་ཁང་ལྷང་
ལོ་ཅན་དུ་མཚམས་དམ་པོ་ཞིག་བྱེད་ཅིས་བྱས་པ་རྟེན་འདོགས་ཀྱི་གཡག་ཅིག་དགོས་འདུ་ཞེས་རྒྱ་བོ་

རྒྱལ་མཐོང་ཡང་མཐོང་འདྲའི་ཁ་རྒྱུད་གིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིན་ཏུ་སྤྱུགས་ནད་སྤྱོད་མ་གྲགས་མུང་བ་དང་
 བཅས་མ་རྟེན། ཞལ་དོས་སེར་ཅི་སྤྱུག་ཏུ་ཐབ་རྒྱུད་བསྒྲིགས་པའི་རང་དབང་འདུ་བོ་ཞིག་གི་ཞལ་བཞོན་
 མཛད་རུང་ཉམས་ལེན་འདི་བྱེད་མེད་པར་མཛམས་ལ་གནས་ཀྱང་རྒྱུགས། ལྷག་ཏུ་སོས་བྱ་གདོང་གི་
 ཚད་བ་དང་མདོའི་ཐབ་མེ་འདོམ་པས་རིག་པ་ཉོག་ཅིང་དགེ་བསེས་དགེ་དར་བ་དང་གསོལ་དཔོན་རྒྱུ་
 རྒྱན་པ་ཅན་སྒྲ་པོ་ལས་སྤྱོད་མ་རུངས་ཤིང་ཁྱད་པར་སྤྱོད་བྱི་བདུག་སྒྲོས་ལ་བསྟན་པའི་མཛམས་
 བར་དུ་བསངས་བཏང་བ་ལྟ་བུའི་རྟོད་མི་རྒྱུགས་བར་བདེ་བ་ཅན་དུ་གསང་དགོས་(ཡུན)ལ་སོགས་
 རྒྱུ་དུ་མས་ཞེ་གསོག་དང་བཅས་མཁས་པ་གཙང་ནག་པའི་དམ་བཅར་སོང་། འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དགེ་
 དར་བ་བྱི་ནད་མི་མཚུངས་པའི་ཁ་བྱི་ལྟ་དང་གྲོད་པ་ནད་ལྟའི་བྱེད་སྒྲོས་སེམས་རྒྱུད་མར་དུ་བསྒྲིག་ཅིང་
 རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ལའང་ཉེར་མཐོང་ལག་འཇོགས་ཀྱི་ཆོས་འདྲ་ལུ་བཞེན་དུ་དམ་ཚིག་གི་རྒྱུང་
 རྟོག་གང་ཡང་མི་བྱེད། ཡར་རྒྱངས་བཀྱ་ཤིས་ཅུའི་ཆོས་སྤེལ་ཞིག་པར་ཉེ་བའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་
 མགོན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རྗེས་གནང་དང་ལུང་ཁ་ཤས་ནན་གྱིས་ལུས་པའི་དམ་སེལ་གྱིས་སྒྲ་ཆོའི་གོགས་སྤྱོད་
 སོང་བར་མདོན་ཞིང་མི་ཆོའི་སར་ར་དེ་འདྲ་ལུ་འདོད་མེད་ཀྱང་དཔོན་སྒྲོལ་རང་གིས་གནང་བུང་སོགས་
 འདྲ་མེན་ཀྱན་འདུས་ལ་བས་སྒྲད།

ཞག་ལྟ་བུ་གནས་དག་སྒྲོང་དང་རྩ་ན་ཏུ་རབ་གསལ་ཏུ་དོན་ནས་བསྟན་པ་སྒྲུབ་པ་ཀའ་ཐང་མི་ལའི་
རྣམ་མཁུང་སྟོགས་རྣམ་ཐང་མང་པོ་སྟོག་པ་དང་ཡངས་སུ་ཞུ་ཞུ་བ་ཀྱི་མིའི་ཏུ་ཡག་གིས་གཞན་འཕེན་
བ་ཉན་ཞིང་ཁ་ཐང་ས་མིག་ཐང་ས་ཀྱི་རང་ལ་རྒྱ་གཅིག་ཙམ་སྟོང་། རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉེས་པ་ཆེ་གསུམ་གྱི་རྩ་མའི་
ནང་ཏུ་གསང་སྟེ་ནས་ཁྱི་མི་པོ་ཆེ་ཐེངས། དེ་ཆེན་པོ་སྟོན་ནམས་ཀྱགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་རྣམ་གྱི་ཅི་
བཞག་གནང་བ་ཆོང་བར་བརྒྱུད་། སྟོ་མང་སྟོ་བ་དཔོན་གྱི་ཡགས་པ་ས་ཡིགས་གྲའི་ཆོགས་དཔུང་པོས་བ་
ལྟར་ཕྱིན།

ལྷ་པ་པརྟུན་པའི་ནང་དུ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསལ་གྱི་ཞིག་གསོན་ལུང་པའི་གཞིས་ཀར་ཤོག་
གསལ་པ་ནས་དཔོན་རྒྱལ་ལྷན་ལྷན་ལུང་པའི་གཞིས་ཀར་ཤོག་ཞིང་མདུན་དུ་ལྷ་ས་དང་གཤམ་གཤོན་ལུང་པའི་

ཚོར་སྒྲུབ་ཉར་དོགས་སྒྲེ་བཞིའི་གྲང་དང་འོང་གསེབ་ཀྱི་ཆེ་བས་དེ་ཞིག་ཐོག་སྒྲོར་དང་ལྷན་པོས་གཡེངས།
 སྒྲིབ་ལྷ་ཁྲོར་མེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ལས་ཚན་(༡༥༧)དཔོན་ཚོས་མཛད་ཀྱིས་གཙོས་དྲག་རིགས་
 རྣམས་ལ་གཞིས་ཀར་བཞུགས་གྲུལ། རྒྱ་སྒྲོར་སྒྲིབ་གྲར་གྲུར་ལུ་བའི་རྟ་བ་གནས་ཆེན་ཚོར་གཞིས་
 ལེན་ཁྱུང་བཞེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མཛད། མེར་བྱེས་སྒྲོབ་དཔོན་བྲམས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཐུགས་གཉེར་འཕྲོས་གནད་དགོས་ཚུལ་ཞལ་དོར་ལྷས་བས་ཐུགས་འཁྱུང་བའི་ཕྱི་བཞག་འཛིན་དགོས་
 ཚུལ་གསུང་བུར་བ་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་མདོ་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་ཐེངས་བརྒྱ་དང་འཛིན་ཐེངས་བརྒྱ་
 མི་ཡོང་ཐག་ཚད་དུ་འདུག་བསམ་དེ་ཆ་མི་ཚུགས་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསོལ་ཞིང་བསྐྱལ་མ་རྣམས་ན་
 པའི་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱས། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་གདམས་ཚོས་འབྱུང་གི་ལུང་ལྷས་བས་ཚོས་གཤམ་མ་
 ཞིག་བྱེད་ན་འདི་འདྲ་དགོས་རྒྱུར་འདུག་སྟུང་བ་བྱུང་། ལ་པོར་ཁ་ནས་རྩོམ་རྩོམ་འཆང་དེ་ཉིད་ཐེབས་ཚོས་
 ཀྱི་བཀོ་བས་ཉི་མ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་བྱུང་། ཉམས་ལེན་གང་ལ་དགའ་ལྷས་པར་འཆང་མཁས་དྲགས་
 པས་གཅིག་ལས་གཅིག་ཟབ་པའི་འདམ་དོ་མི་གས་པ་མང་པོ་གསུང་།

རྩོམ་པ་ཚོས་དབྱིངས་རྩོམ་རྩོམ་ཀྱི་སྒྲར་པའི་སྒྲིགས་སྟེལ་རྣམས་དོར་ཞིང་སྒྲུ་ཆས་ཀྱང་འབར་
 ཆས་སྒྲུ་བསྒྲུར་པའི་ཆིབས་རགས་སྒྲུ་མ་ཐུ་ཙམ་ཞིག་ལྟ་སར་ཐེབས་ནས་མཚོད་མཛལ་ཞབས་སྒྲོར། བ་
 ཐུགས་དང་ཁྱིའི་ཉི་ཚོར་གནད་སྐབས་ཐན་ཚུན་རྩ་འདྲེན་ལྟ་རེས་ལས་གཞན་མའི་ས་བཅད་མེད་རུང་
 ཙལ་ཚོག་ཏུ་དེད་དང་བྱག་ཅེ་སྒྲོད་ཀྱི་མཛལ་རྒྱ་ཡིན་འདྲ་གྲེད་མི་བྱུང་འདུག་པར་བརྟེན་མོན་མཁར་རྣམ་
 སྒས་གྲིང་པ་ཅན་མང་པོས་འབྲས་སྒྲུངས་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་འདྲ་འདྲ་ཅི་ལ་སྒྲིད་དམ་ཞེས་སྒྲོ་ཁོལ་བ་བྱས་སྟངས།
 ཨར་ས་ལང་གིས་ཨ་ཁའི་དའི་ཆེན་བསྐྱས་ཉི་དམེ་བརྒྱལ་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བས་རོ་མཛལ་སྐབས་
 གྲིང་སྒྲིབ་ཞབས་དུང་(༡༥༩)ནས་དམིགས་ཐུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་གསུང་ཐུགས་དྲག་པོ་སོང་པའི་ཞབས་
 ཕྱི་ལྷས། སྒར་སོག་པོ་ཆོ་ཆེན་དུག་གི་དཔོན་པོ་ཐམས་ཅད་གསུང་རུས་གཅིག་པའི་གཤིས་གསལ་གྲུལ་
 དུ་འཕྲིག་ཉེས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་སྒྲར་ངན་བྱེད་སྟོལ་མི་འདུག་རུང་ཆ་ཁར་ལེགས་ལྡན་དང་ཆོག་ཐུ་
 གཉིས་ནས་སྟོལ་ངན་གྱི་དཔེ་དོད་སོང་།

རྟོག་པོ་དགྲུ་པའི་ནང་དུ་དཔོན་སྒོ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་པར་འབྲས་སྤངས་སུ་ལེབས། དཀ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསར་འདུས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་རྒྱད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་མཚམས་
སྒྱུར་བར་གྱི་སྒྲིག་འཛིན་བཞག་གནང་། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་བྱི་ནང་གི་ལྷགས་ལུང་དང་སྒྲགས་
གསུང་བཤད་གིན་ཏུ་ཞིབ་པ་ཞུས། རྟོག་པོ་མདོ་པའི་དཔོན་ཁ་གསུ་ཏ་བཟང་བ་ཉི་ཤུ་སྟོར་བྲིད་ནས་
སྟེར་བར་བྱུང་བ་ལ་ཆོ་རྒྱུང་འབྲེལ་བསྐྱར་ཞིང་བདག་སྟེན་ལེགས་པ་བྱས། ར་པའི་བྲོད་དུ་བསྐྱར་མ་
སྐྱུལ་བར་གོང་པོ་དགའ་བཅུ་དང་འགྲུལ་སྒྲུང་ཐང་རབ་འབྲམས་པ་འབྱོར། དེ་སྐབས་ཆ་ཁར། ཆོག་
ལ། བི་རི་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་ཟམ་བཅུད་པའི་སྐབས་སྤར་ཞབས་དུང་བུམས་པ་ཅན་གྱི་བྲི་འབུལ་ལས་
བསྐྱར་མ་ཉང་ཉུང་བྱུང་བ་དོ་སྟོན་ཆེ་བར་འདུག། རྟོག་པོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་སྤྲིང་སྤྲང་ཞབས་དུང་
དགའ་ལྷན་ལ་ལེབས།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་པར་ཡ་བོང་ཁར་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ བྱུང་གི་དུང་ནས་ཟབ་ཆོས་གསན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

གིང་ལག་གི་ལོ་གསར་གྱུ་བ་རྗེས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུར་བྱིན། ཨེ་ནས་དཔོན་ས་ཨ་ལེ་
དུང་ལུམ་སྐས་ཞབས་སྟོར་ལ་ལེབས་བསྟེན་གནས་ཆོ་རྟ་ནང་རྟེན་གྱི་མཛལ་ཀ་སོགས་སུལ་ཞིང་གཞིས་
ལེན་ཀྱང་བཟབས་པར་བྱས། ལྷན་སྤྲིངས་ཀྱི་དབུངས་ཅན་དུང་རོ་མཛལ་དང་སྒྲགས་སྤྲད་པར་བྱོན་ཆོ་རྟ་
སུལ། ཡ་བོང་ཁར་བཀའ་ཆོས་མང་ཙམ་ཞུ་བའི་སྟན་གསན་(༡༧བ)འབུལ་བར་སྐས་པོ་རབ་བརྟན་
བཏང་། དགྲུང་ལོ་མཐོ་ཞིང་སྒྲུ་གཙོང་ཆེ་བའི་སྐབས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལེབས་མི་བྱུང་ཚུལ་བྱུང་བས་དོས་
ཀྱིས་ཡ་བོང་ཁར་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་སུལ་ནས་རེ་ཞིག་འབྲས་སྤངས་སུ་འབྱོར། དྲགས་པོ་ལྷང་ར་བའི་
སྟེ་པ་མ་ཆེན་གྲོངས་པའི་དགོངས་རྫོགས་ལ་ཆོགས་ཆེན་གྱི་མང་རའི་གྲལ་དབུར་བྱིན། གསེར་ཞོ་བརྒྱ་
དང་རྟ་གསར་མས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་རྟེན་དཔངས་མཐོ་བར་འདུག། ཞལ་དོ་འབམ་གྱིས་བསྐྱར་གྲབས་

ཐུང་བར་བྱང་འཛོལ་རྒྱུ་པ་གྲོང་པ་ལྷ་རྩེ་མཁས་ཤིང་དབྱང་ལག་ཏུ་འགོལ་བའི་ཉམས་ཐྱིང་ཆེ་ལ་ཆོད་
ཐིངས་པས་གཏར་ཁ་བརྒྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོད་པའི་གདོང་བསྒྲོག་ཏུ་ཐུང་།

རྟོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བོང་ཁར་ཕྱིན་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ལུས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཆོག་སྤྲོ་
འདྲ་ལ་དགའ་ཆོར་ཆེ་བ་བྱས་པས་ཐེབས་སྒྲོར་སྤྲུག་སྟེང་མའི་ཆོས་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ཉམས་སུ་
བཞེས་ན་རྩོག་སྤྲོ་ཆེན་གྱི་ཁོག་ལྷག་དགོས། ཁོ་པོའི་སྒྲ་མ་ཉི་རྒྱ་སངས་རྒྱུས་དེ་འཕྱིན་ལས་བཞི་ལ་གཙོ་
བོར་མི་མཛད། ཀ་དག་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གོལ་ལམ་བརྟེས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་དང་བཅས་
རིག་འཛིན་རྒྱ་གྲིང་པའི་གྲོང་གསལ་གྱི་དབང་ལུང་རགས་རིམ་ངོ་རྒྱུད་མདོར་བསྡུས་དང་བཅས་པ་
བསྡུལ། དབང་རྩེས་གནང་གི་ཕྱག་ལེན་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲོང་ལུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལས་ཆོག་སྤྲོ་མན་རག་
གང་ཅི་ལུས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོས་མི་མཛད་པར་སོ་སོའི་ལུགས་ལྟར་འཆད། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་མོ་
ཐུང་ཡང་འདི་རང་ལ་མཁས་པ་འདུག་སྟུམ་པ་ཡོང། སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་བྲ་མོ་ལའང་མི་འདལ།
སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གསན་ན་སྤྱན་ཆབ་ཤར་མར་འདོན་པས་མཁས་བཙུན་བཟང་(༡༥)པོའི་
ནུམ་ཐར་ལ་འདི་པན་ལས་འགོ་ས་མེད། སྤྲུག་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིས་ལ་མི་རྒྱས་ཆེན་གྱིས་གཏམ་
འཆད་པ་ལྷ་བྲུ་མ་གཏོགས་ཆོག་སྒྲུམ་བཤད་པ་ཆོད་པའི་འདྲ་བས་རྟོགས་པ་ནང་ནས་དོལ་བའི་ཉམས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ། འབྲུལ་དུ་མོ་ཅིས་མཛད་པ་ལྟར་ལས་དོན་མདོན་པར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་རྒྱ་མཆོད་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། སྟོན་ཆད་རྟོག་གི་ཕྱི་ལྷས་ཀྱི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱུས་ལའང་དག་
མི་སྟེར་ཞིང་མིག་ཏུ་སྒྲོག་ཆུ་སོང་ཡང་མཆི་མ་མི་འཆོར་བ་ཞིག་ཡིན་རུང་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ནུམ་
དག་ཅིག་བྱེད་འདོད་ལྷན་སྦྲེས་སུ་ཤར་ཞིང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་གསོག་པའི་འཕྲོ་ཆད་པས་
བཀའ་འདྲིན་འཁོར་ཐབས་མ་མཆིས།

ཉིན་གཅིག་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འཕྲོས་ནས་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་གི་
སྒྲ་མཆོད་ལ་ཐེབས་དགོས་པ་ཡོང། ཞལ་ངོ་ལ་བོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་མཛད་པའི་ལས་འཕྲོ་འདུག་གནང་བ་
དེ་སྐབས་ནི་ཀུ་རེར་གོ་སྤྱིང་སྤྱད་ཞབས་བྱང་ལ་ལུས་པས་ཁྱེད་ཆོང་པ་ནི་མིན་རྒྱ་ནག་ལ་འབྱོན་དོན་ཅི་

ཡོད། གཙང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཐང་གུང་ལ་རྒྱལ་པོའི་འདྲེན་ཞལ་དེ་ལ་དཔོན་པོ་ཅི་ལ་ཡོང་ཆོས་རྒྱུ་
ཡ་པོང་ཁ་པ་མིའི་རོ་འཛིན་མཁས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུར་ཟེ་གནང་བྱིས་སུ་བསམས་ན་མཛོན་མཁུན་ཁོ་ནར་
གདལ། གསུང་འབྲོས་ཀྱི་སྟོང་སྤུངས་ལ་དབང་གི་ལས་ཆོགས་ལ་བསྐྱགས་པ་རྒྱུ་གསུང་པ་ལོ་མཇུག་ལ་
ཡར་སྤུངས་མཁུན་མ་རྒྱུང་པ་ཡོང་བ་དབང་དུ་སྐྱེས་གིག་པ་བར་ཐབས་གྱིས་བསྟན་པར་གོ།

དོར་རྒྱ་བཞི་བའི་ནང་དུ་འབྲས་སྤངས་སུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞོར་ལ་སྤུལ་སྤུ་ལྟར་བྱལ་གྱི་ནང་དུ་ཆ་
བ། གོང་སྤངས་དུ་གྱུང་ཆོགས། རིན་ཆེན་ཆོས་དུ་དགོངས་རྒྱུ་མཁུན་གྱི་བསྟན་བུམ་བཟབས། (ཡ་པ)
འབྲས་སྤངས་སུ་འབྱོར་ནས་ཞལ་དོ་དཔོན་གཡོག་ཆང་ཆོན་དང་སྤྱགས་རྒྱལ་ལ་ཐེབས། ཆོགས་ཆེན་ལ་
ཞག་བཅོ་ལྔ་སྟོར་གྱི་བར་རྒྱལ་ཐར་དང་པའི་འཇུག་རོགས་མ་ལུ་བསྐྱེད་ཆོག་བཅད་ལྟག་མཐའ་དག་
ལ་བཤད་པ་ཞིབ་པར་སྤུལ། ཐུགས་རྒྱུ་གཞན་གྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་རང་ཉིད་ལ་མེད་པའི་སྟོང་གསན་
པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་གིས་རྒྱལ་བའི་སྟོན་གྱིས་འཇུག་དང་མེ་རྟོག་གི་ཆར་ནི་མི་ལམ་དུ་འང་མ་
བྱུང་། ས་སྤྱུ་བདག་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་པ་ལྟ་སར་སོག་བསྟོག་ལ་ཐེབས། གཏོར་རྒྱལ་སྤྱིར་སྟོག་འཆམ་
དབྱངས་སོགས་རྣམ་དབྱེད་དོད་པའི་སྤྱུ་སྤྱུང་བཞག། གཏོར་བསྟོག་ཟིན་འབྲལ་རྒྱུ་འཆུང་ལྟ་ས་ནས་
ལངས་སྟོལ་ལྟོགས་སུ་སོང་བར་སོར་ཞེན་སྤྱིད་ཞེན་བྱེད་མཁན་མང་པོས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱས་ཟེ།
སོག་པོ་ནི་རྒྱ་བ་བཞིའི་ཐོག་གཏོས་ཆེ་བ་བྱུང་བས་སོག་འགྲུགས་མཛད་པ་འདྲ་མོར་སོང་། བྱང་རོས་
ནས་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱུ་ཞབས་སུ་རྒྱ་ལ་བཏང་རྒྱུར་ཡང་མགོན་གཉེར་དེ་གནང་བྱུང་།
དབྱར་གྱི་རིང་རྒྱུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ཐེབས། བདག་གིས་རྒྱ་བ་ལྟ་པ་དང་དུག་པ་གཉིས་ཀྱི་
རིང་འཇམ་དཔལ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ལྷོ་རིང་འབྲམ་ཐུག་གཅིག་གི་བསྟེན་མཆོམས་གིག་བྱས། དཔོན་སྟོབ་
གྱིས་དུས་དབྱའི་དབང་པོའི་སྤྱུ་བསྟན་བྱས་གྱིས་སུ་བསྟར་ཞིང་མཆོམས་འོག་དུ་གཤགས་སེལ་བོགས་
འདོན་གྱི་བསྟེན་སྟོན་དང་དམིགས་སྟོར་སོགས་ཆོས་འབྲེལ་ཐུན་བུ་ལྟས། མཆོམས་གྲོལ་བསྟན་ཉེར་
མཁོའི་ཐུག་བཞེས་མང་པོ་དམར་བྱིད་དུ་གནང་། ཞེ་སྟོན་གདོང་ལ་བསྟེན་མཆོམས་ཟིན་པས་ཡང་དགོན་
གས་སྟོར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆམ་སྤྱུ་མང་པོའི་ལྟ་མོ་བྱུང་། ཏ་ཞིང་ཆོས་རྒྱུ་འདུལ་པ་གྲ་ཆང་གི་རིགས་

གྲའི་ཚོགས་དབུ་པོས། རྒྱ་ལྷགས་གྲོལ་(༡༧)ནས་སྤོང་གི་ཤིང་དགེ་འཕེལ་དུ་རྒྱ་པོ་བརྩ་ཙམ་དང་
བཙས་བསྟེན་རྒྱུ་པ་འདྲ་བའི་འདུན་པའི་སྐབས་ཁལ་ཁ་ཚོགས་མཉེན་པུ་ཨང་ས་ལང་ཁྱི་དམག་རྩ་ཉི་བ་
འདམ་དུ་འབྱོར། ཡུང་གི་ཡི་ཐུ་དཔོན་ཁག་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་བཅོམ་ཆོ་ཁུར་དམག་རགས་བསྟུས་
བཙས་སྤོང་ལ་སོང་བ་དང་འགྲིག། བུ་ཁོར་བུ་ཤིན་ཆེན་དང་ཀམ་ཆེ་བ་གཉིས་དཔོན་གཡོག་ལྷ་དུག་ཙམ་
བློས་པས་ཐང། ཀམ་རྒྱུད་བ་དང་ཁོམ་ཆེ་གཉིས་བསད། ཐམས་ཅད་ས་འདར་དོ་འདར་ལ་སོང་བའི་
གནས་རྒྱལ་སྟག་ལུང་ཐུག་མཛོད་བཟང་སྤྱིན་གྱིས་ཞལ་དོར་སྒྲེལ་བར་བཏང་བ་ལྟར་སྤོང་མགོན་གཉིར་
ལ་དག་མ་བསྐྱར་ནས་དགེ་འཕེལ་དུ་བྱུང་། སོག་པོ་འབྲལ་དུ་ལྷ་སར་ཡོངས་ན་ཐུགས་དབང་མ་འདུས་
དོགས་པས་ཐང་མ་བྱེད་བར་སྐྱུ་མཚོམས་དངོས་གཞི་འཐེན་པ་འག་བརྩལ་བྱུང་།

ཞག་གསུམ་ནས་སོག་པོ་དེ་རྒྱ་བ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ཡོང་བ་མེད་འདུག་པས་དེ་ཅིས་ཀྱི་མཚོམས་
གིག་བྱས་ཆོག་རྒྱལ་བྱུང་བ་ལྟར་འཇམ་དཔལ་དུས་དགྲའི་བསྟེན་མཚོམས་ལ་ལུགས། རྒྱ་བ་བྱེད་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་འཐེན་པ་བཏང་བས་ཐུགས་ཤིང་འབུམ་ཐུག་གཅིག་སོང་། སྤར་བོད་དུ་སོག་པོ་བྱུང་བ་ལ་
གཉིས་ཆེ། ལྷ་དམར་རབ་འབྱམས་བ་དང་ཁོང་རང་ལ་བུ་རྣམས་ཀྱི་བློས་ལ་གཙང་བ་དང་གཞུང་གཅིག་
བྱེད། ལྷ་ས་ཟ་དམ་པ་དང་རྩ་སྤོང་འབབ་ཤོད་པས་འཛིན། ས་ལུགས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་དམངས་མ་
རྣམས་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་དགེ་ལུགས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོང་། ཀར་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་བྱེད་
པའི་གཤོམ་ར་དང་ལྷ་ཅེ་དཔོན་མོ་སྤྱེའུ་དང་ཐང་རྒྱུའི་དཔེ་ཡིན་གསུམ་ཁ་ཡང་དགེ་ལུགས་ཀྱི་སེར་མོ་བ་
ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་རང་སྤྱོགས་རྣམས་ཀྱང་ཞལ་དོར་པ་བོང་ཁར་བརྟག་པ་ལུ་(༡༨)བར་གནང་
བས་འཆུབ་ཆེའང་སྐྱུ་ཤིམ་གྱིས་བསྐྱོག་ཐུབ་རྒྱལ་བྱུང་བས་ཟིལ་གཞོན་དུས་དགྲའི་ཟོར་སྐབས་ཞག་བདུན་
པ་ཞིག་བྱས། དགུན་ལ་ཟིན་པས་གང་རང་ཆེའང་འབྲུབ་ཁྱད་ནང་དུ་སྤྱོག་ཆགས་ཐུ་མོ་དངོས་སྐྱུ་བ་
དང་ཟོར་འཐེན་རྒྱུ་ལྟོངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྤར་མ་གྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་འཆུབ་བྱུང་ཡང་ཟོར་བཀྲ་དང་མེ་བཀྲ་
གིན་རྩ་ལེགས།

དོར་རྒྱ་བརྩུ་པའི་རྒྱ་སྤོང་ལ་འབྲས་སྤངས་སྤྱེའུ་བས། སོག་པོ་དང་མི་སྣ་གཏོང་རེས་ཀྱིས་འབྲལ་

ཆེ་རུ་སོང་། ཡོང་གི་ཡེ་ཡེ་དཔོན་འབྲས་སྤྲེགས་སུ་ཡོང་མི་གཉིས་ཤོས་པས་ཐར་ཞིང་། གཞན་གཉིས་
 མཚོན་འོག་ཏུ་ཤོར་བར་སྒྲོ་བཏགས་གི་སྤྱིང་བརྟེན་འགའ་ཞིག་ལྷུང་བའི་སྤྱིན་གྱིས་ཨར་ས་ལང་ཡང་རེ་
 དོགས་མང་པོ་གར། ཨེ་ནས་གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་གི་བརྟེན་ཏེ་ཐུབ་སྒྲོར་གྱིས་གཙོས་པ་རྒྱང་གཏད་
 གྱིས་སྤྱུལ་བར་བཏང་བརྟེན་གྱིང་ཅི་རུས་བྱས། ཨར་ས་ལང་གིས་མཆུར་ལུར་སྒྲར་པ་མཛལ་ཅིས་ལ་
 དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེས་པར་བྲགས་སྤྲེགས་འབྲམས་ནས་སྤོ་ལུང་དུ་དོལ་བརྟེན་གར་ཐོགས་པས་ཐའི་
 རིར་ཕོག་སྟེ་ཞུ་དམར་རབ་འབྲམས་པའི་བཀའ་གྲོས་རྒྱལ་ཆེས་ཆོན་ལྷུང་ཡལ་བས་དགེ་ལུགས་
 སྤྲེགས་ལ་རེ་འགས་སུ་སོང་། ཅི་ནེ་གི་རེལ་ཐུས་གཙོས་པའི་གསར་འབྲལ་ཁ་གསལ་འདུག་པས་ཞག་
 བརྟེན་གི་བར་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་འབྱེད་ཐོག་བརྟེན་འབྲལ་བཏེག་ཅིང་བརྟེན་བཏེག་བྱེད་བྱ། ལྷུང་པར་ཐུ་
 མེད་གི་ཁི་ཡ་ཐའི་རིས་ཡོད་དགུ་བྱིན། ཆ་ཁར་གྱིས་གན་རུར་མི་བྱི་ཐུག་བསད་པའི་རུས་བཟོས་པའི་
 མགོ་པོ་བརྟེན་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐོད་འབྲེད་སྤྱི་ཡོད་འབྲེད་འལ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོང་པོ་ཨེམ་ཆིས་བྱིན་
 ལྷུང་པ་འདི་མ་ཟད་གི་བར་དུ་སྤྲེགས་སྤོན་བཀྲའས་ནས་ས་སྤོན་ཉི་བཟང་དང་སྤྲེགས་བཀྲའ་མཚན་
 (༡༠ན)ལྷུན་གྲུབ་ལྷ་ལྷ་བྱས་ན་སྤྲེགས་པ་གར་མོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་བརྟེན་སྤྲེགས་ཐོགས་གར་ཡང་མཐའ་
 ཆོས་བསམ་ཐོག་ཏུ་མི་རྒྱུག་པ་འདི་ཆེ་རབས་སྤོན་མ་དུ་མར་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་མང་པོ་
 བསགས་པའི་ཆོད་དུ་འདུག། ཆོག་ཐུས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གི་སྤྱི་མ་ཆེ་ཁ་ཐལ་ཆེར་ལ་འབྲལ་བསྐྱར་
 ཆོན་མི་རྒྱུང་ཙམ་སྤོན་པོ་ཐའི་ཆེན་ལ་བསྐྱར་སྤྲེགས་བ་དེའི་སྤྱུལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་སྤྲད།

དགུན་སྤྲད་སོག་པོའི་གཡས་རུ་འབྲི་གྲང་དང་གཡོན་རུ་གཙང་བྱང་བརྟེན་ལ་བཏེག། ཐའི་རི་རང་
 གིས་གཙོས་པའི་དམངས་མ་ཡར་འབྲོག་ཏུ་རྒྱ་ཀ་བརྟེན་པའི་བདེ་གཟར་ཆེན་པོ་ལངས། ཞང་པོ་དཔོན་
 གཡོག་ཡར་འབྲོག་པའི་བརྟེན་ལ་ཉམས་པས་རྫོང་མ་བཟུང་བར་བབས་གཏད། དཔལ་དེ་བ་
 བར་དུ་ཁྱོ་གས་བརྟེན་པའི་འབྲེག་བཟུང་བས་ཐར་ཁ་ཉེས་ཀྱང་བཏང་སྤྲད། ཞལ་ངོས་གཙང་སོག་རུས་སུ་
 སུ་བཟང་གསུང་བར་བྲགས་དམ་མེད་པར་བྲགས་དམ་བརྟན་པ་ནི་ག་ལ་ཡོང་མོ་སུ་ཞིག་བཏབ་པས་
 གཙང་པ་བཟང་བར་བབས། གཞིས་ཅེ་དང་རྒྱལ་ཅེའི་ཞོལ་ཀྱང་སྤོས་བཏང་རྫོང་རྒྱང་འཛིན་ཅིས་

སོགས་དབུས་གཙང་རྒྱལ་ས་ནི་གནས་ས་འགས་པ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་སྒྲག་ཆེ། མོག་པོའང་ཐར་ལང་ལྷ་
མས་པོད་དམག་ལུང་བ་གང་བ་ཡོང་འདུག་ཟེར་བའི་ལུང་ཞོགས་དང་གམ་པ་ལ་ཐོག་ནས་བལྟས་པས་
ལུང་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྩྱུང་པ་ལྟ་བུའི་འཆོབས་ཤིས་བྱོས་མ་ཐབས་ཀྱིས་ལོ་གསར་སྐབས་དམག་རྒྱལ་ས་
སྤྱིད་ཤོད་དུ་འགྲིམ།

དགུང་ལོ་ནི་བྱ་པར་དེབ་སྟོན་དང་། རྒྱལ་དེས་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་སོགས་ལ་
ཐུགས་གཉེར་དང་རྒྱར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱང་ནས་
ཟབ་ཆོས་གསན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོར།

མེ་ལོ་བྱེ་བའི་ལོ་གསར་ཀྱི་རྟེན་འདྲེགས་བྱུང་མཚམས་ཨར་ས་ལང་གིས་ལྟ་སར་ཡོང་དགོས་ཚུལ་
ལཔ་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོ་ཇིའི་སང་གི་ཁྱར་ཁྱེར་ནས་བྱུང་བ་བཞིན་དེ་རུབ་(༡༠བ)དགའ་ལྡན་ཁང་
གསར་དུ་བྱིན། སང་ཐང་སྐབས་སྤྱི་ཁྱེར་ཁྱེར་མི་འཆོལ་བའི་ཁྲིམས་བྱས་པ་གློ་བུར་དུ་ཐོག་མར་ཐའི་
རི་རང་གིས་བྱག་བཅའ་ཞིང་བྱིན་སྐབས་ཁྱེས། བཞུགས་གྲལ་དུ་བདེ་ཡངས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཆེན་པ་དང་
བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྩེད་ཐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཞོ་བྱེད་བྱས་པར་རྩོད་པ་སྤྱི་མོང་ཞེས་དེད་ལ་འདྲི་འདུག།
ར་མོ་ཆེ་མཇལ་སར་ཐ་བྱ་ན་ལྷ་ཅིང་ལོ་བྱ་ཏས་དེ་རིང་ཁྲིམས་སྤྱི་ཁྱེར་བཞིག་བྱས་པར་ཐའི་རིས་ར་རང་གློ་
འགྱུར་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་རྒྱལ་ཐོག་སྤྱི་ཁྱེར་པ་སོགས་སྟེང་། རང་རེའི་རྒྱ་པོ་རྒྱལ་ས་རྒྱུ་གནང་ཞིག་ཁྱེས་
ན་སྤྱི་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་རིགས་ལ་མ་དགོས་པ་དེ་ག་བཞེན་པ་འདུག། །དེ་སྐབས་བལ་པོ་ཇོ་གི་རྩ་ཇིའི་
གཉོར་ཆ་རྒྱར་དུ་ཨེམ་ཆེས་ཁྱེར་བ་མ་བསྐྱར་བར་སྤྱི་ཁྱེར་ཁྲིམས་མེད་ཀྱིས་སོག་པོ་བྲིད་ནས་ཆས་ཀ་གང་
ཡོད་ནང་ཆང་རྒྱལ་ས་འཕན་ལུལ་དུ་བསྒྲིལ་བར་སོག་པོ་རྩ་དབང་ཆེ་དགས་པའི་རྩ་འགྲོས་ཀྱིས་བལ་པོ་
ལ་ཆད་བར་གཞི་རའི་ཞིག་གསོས་བཀལ་བར་པད་གདན་བསྐྱར་བཟོའི་ལུགས་སྤྱི་ཁྱེར་པར་ནོར་བྱ་དགའ་
འཁྱེལ་རང་བྱོན་དུ་བྱུང་བ་བལ་པོ་རྒྱལ་ས་ལ་མཚན་དུ་བཅི་ཞིང་སྤྱི་ཁྱེར་ཐང་དུང་འཆོ་བས་དགའ་ལྡན་པོ་

བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་གོང་འཕེལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར། ལྷ་ར་རྒྱལ་གི་རྒྱལ་མོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚོ་
དངུལ་རྒྱུ་བཞེངས་པའི་ཁ་ལུང་ལ་ཁོར་ལུ་དགའ་འཁྱིལ་བྱུང་བའང་སོག་ལུལ་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་དཔེ་
དང་བཅས་ཞལ་འོར་ལྷས། ཆ་ཁར་རྒྱལ་པོའི་དམག་ལ་རྒྱ་ནང་དུ་འགོས་པའི་འབྲུམ་ནག་མཚོ་ཁར་བྱུང་
བ་སོག་པོ་གཡོན་དུའི་ཕྱོགས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་དུང་དཔུས་སུ་ས་གཙང་སྐབས་ཡིན་པས་སྟོན་
ལམ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཕྱིན་པའི་སྐར་འབྲས་སྐྱདས་སུ་སྟེབས།

གཙང་གི་དཔུང་ཆེན་(༡༧)ཡང་གནམ་མཚོ་ལེ་གུང་དང་ཁད་ཉེར་འབྱོར། རྗེ་སྲིད་དཔོན་སྟོན་
ནས་སྟེ་སེར་བ་རྫོང་བདེ་མཛེད་པའི་སྐར་བ་ཡབ་སྟེ། ལྷག་ལུང་ཞབས་དུང་། འབྲུག་བ་སྐུལ་སྟུ། དང་
རྒྱལ་མཛུན་ཆེངས་ལབ་པར་སོག་ཁྲོད་དུ་འབྱོན་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་དག་མ་ནན་ཆེར་འདུག་གྱང་
སྐར་ལྷག་རྒྱལ་སྐུ་དབང་བཙན་པས་འབྲུམ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སོག་ཁྲོད་དུ་གར་མར་ཐེབས་མ་སོང་། དེ་
མཐུན་འདི་ག་ནས་གྱང་འཕམ་ལུལ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བར་ཐག་བཅད་དེ་ཉར་བཅ་ལབ་ལ་བརྒྱད་ཅིས་ཀྱིས་
སྐར་རར་ཞག་གཅིག་བསྟན་པས་ལ་པོང་ཁ་ནས་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ཆང་གི་མིང་སྟུང་དང་བཅས་སོག་
པོད་གཉིས་མར་ལ་མར་སྐར་བ་ལྷར་གཞུང་འགྲིག་ཡོང་སོགས་བསྐྱབ་སྟོན་བསྐྱར་བར་དགའ་བཅུ་བ་
གནང་བྱུང་བ་ལུང་བསྟན་དུ་འདུག་ཅིང་ལྷ་ཁང་བར་ཕྱིན་ལམ་དུ་ཟ་དམ་གཉེར་པས་ཐབ་བསུ་བཏེག་
པའི་མི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ལེན་དང་ཡར་ཡང་མང་འབྱེད་གྱུ་ཚོམ་བ་བཏང་། ལྷག་མཛོད་ཁག་རྒྱལ་ས་གཙང་སོག་
གི་དམག་སར་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་བྱོན་པའི་སྐར་མ་ནི་སོག་པོས་དོར་ཆར་སྟེ་ལེན་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་འདུག །
དེ་ག་སུ་མཐུད་ན་པོད་གིང་སྟོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཆགས་འཛིག་ལས་འོས་མི་སྤྱང་བས་སྐར་ཆེན་འཛམ་
སྲིད་རྒྱུན་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ཁྲགས་དང་དབལ་ལྷན་ས་སྐུ་པའི་གར་འཆམས་ཀྱིས་ཤོགས་མ་ཐོན་དུང་རྟིང་
མ་པའི་སྟགས་ཀན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྗེ་བརྒྱད་བཅ་དུ་བཀོལ་བའི་མཐུས་ཐའི་རི་སྟོ་བུར་དུ་སྟོ་འཕོག་གི་སྟུན་
ཀྱིས་བཏབ། རྗེ་ཁྲོད་ཆོར་ཐོག་འབྲུག་གི་འཛིགས་པའང་ཁ་ཤས་བྱུང་འདུག་པས་སྐར་རེས་བར་མའི་
དུས་ལབ་སྟེ་བྲངས་པའི་བར་ཆེངས་བྱུང་བར་བརྟེན་པོད་དམག་རྒྱལ་ས་བཀྱིགས་ཐག་བཀོལ་བ་བཞིན་
གྱིས། འཕན་(༡༧)ལུལ་ལྷ་ཁང་དུ་སྟོད་རིང་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས། རྒྱལ་རེས་རིན་ཆེན་སྟོན་

མེ་སྟོགས་འཕྱོང་ཀླུ་པའི་མ་ཚེས་གོ་ག་པོ་འདྲ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས། གཟིམས་ཁང་གི་སྒྲོར་ལམ་ལ་སྒྱུ་མེར་
མང་པོས་བྱག་དང་བསྐྱར་བ་ཡིག་དྲུག་དང་དམིགས་བརྟེ་མའི་རྒྱང་འཐེན་གྱི་ལུང་སྒྲ་ཆིལ་ལེ་བ་བྱུང་།

འཕན་ལུལ་སྟོང་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱད་མི་མང་ཞིང་ཉི་གྲིང་བྲ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ཉེ་མའི་གངས་ཐིགས་
ལས་རང་བྱོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཞལ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་བྱིན། བར་དུ་རྒྱལ་མེ་ཉླ་ཐང་བ་དང་ཉོར་སྒྲིབ་པ་
ལུགས་ལེགས་ཁུལ་ལ་སྒོ་བུར་དུ་སྒྲུགས་མ་བརྒྱད་བརྒྱར་ཉེ་བ་དེད་པའི་གནས་རྒྱལ་སྒྲུལ་བར་ལྷ་སར་
བང་ཆེན་འཕྱོར་གཤིས་གཉེར་བ་དོན་གྲུབ་ཆེ་འིང་བྱུང་། ཐོན་གདོང་ཁྲོམ་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་བོའི་སྒྲུས་རབས་
ནས་ཆོས་ཐུན་ཞིག་བཤད། སང་ཉིན་རག་མར་སྒྲེབས་མདུང་ན་ཁར་ཁྲོམ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་
དབང་བྱས། རྒྱུར་ཡང་ཁ་སིང་གི་ལམ་བརྒྱད་པ་པོར་ཁར་སྒྲེབས་སྒྲེལ་སྒྲེལ་ཆོས་བརྒྱད་དང་འགྲིག་པས་
གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ལུང་ཞུས། རྒྱན་རིང་ཙམ་ཞིག་བཀའ་ཆོས་ཞུ་བར་སྟོང་འདོད་
ཀྱང་རིན་ཆེན་ཆོལ་སྒྲོར་དུ་འབུམ་པ་མཆེད་དུག་པས་ཞལ་བོའི་བསྐྱབ་སྟོན་དང་བསྐྱབ་ཞག་བརྒྱ་སྒྲོར་
ལས་སྟོང་པ་མ་གར་དེ་བར་བཀའ་ཆོས་ཁ་གས་ནོས། འདས་མ་ལོང་གི་གསུང་གྲེང་བསྐྱབ་སྟོན་ཀྱང་
འཕེལ་བར་བྱུང་། བྱད་བར་ད་ལོའི་འབུམ་པ་འདི་མཐའ་འདྲའི་ཁ་རྒྱང་དུ་འདུག་པས་འགོང་པོ་ཨར་ལ་
གཏད་ན་ཡན་ཞེས་དེ་གའི་ལྷགས་ལུང་བྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་གནང་།

དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་བྱས་པས་མཚམས་ཁང་ནང་དུ་བསམ་བྱེའུ་དེད་དེ་དངོས་སུ་
བསད་པ་དང་མི་ལམ་དུ་ལོང་སྟོང་ཞིང་ཁ་ཡིན་རྒྱའི་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་གཡག་བརྒྱ་སྒྲོར་(༡༩ན)བསད་པའི་ག་
ཞོག་བརྟེགས་ཉེ་དུ་རོང་པེ་འདུག་པ་སྟོགས་དངོས་དང་མཚན་མའི་རྟགས་ཀྱང་ལེགས་པ་མང་དུ་བྱུང་།
དེ་ལོ་ཉ་ཅང་ཞོད་ཆེས་པས་ཆར་གཙོད་ཀྱི་ལས་སྒྲོར་ཁ་ཡར་བྱས་པའང་ལག་ཏུ་ལོངས། འབྲུག་པ་སྒྲུལ་
སྒྲོ་དང་བྱག་མཛོད་ཁག་ནམས་སྟོན་ཁོད་དུ་བྱོན། སྒྲུལ་སྒྲུས་འབྲུག་པ་པད་དཀར་ལ་ཁྱོན་རིན་པོ་ཆེས་
གནང་ཟེར་བའི་དུག་པོའི་དབང་མཛད་ཅིས་ཐའི་མིས་ཡིད་མ་ཆེས་ཀྱིས་ཞུ་མ་ཉན་པར་བདེ་མཆོག་སྟན་
བརྒྱད་ཀྱི་དབང་གནང་བར་སྟོག་པོ་རེ་དེད་བྱུང་འདུག་རུང་ཆིངས་ལ་ཡན་པའི་གསུང་འཕྱོན་རྒྱ་མེད་པ་
ལ་ལྷེ་མིག་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་སྒྲུ་སྒྲེད་ལ་བསྐྱམས་ནས་བྱག་མཛོད་པར་བྱགས་སྒྲོ་མི་འགེལ་བའི་བྱ་མ་རོ་ཞིག་

སྒྲུང་ཞེས་ཞལ་ངོ་ཡང་ཡང་གསུང་། བའི་རི་སྒྲུབ་མ་དྲག་པ་ནས་གཏན་ཆིངས་ཀྱི་དན་ལ་བྱུང་བས་སྒྲུང་
བའི་དཔོན་པོ་བྱག་མཛོད་ཀྱིས་རང་བསྟོད་སྟོང་སྒྲུང་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གཟུ་བཏང་།

དེ་ལ་སྒྲུང་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཤོག་གི་ལ་ཐམ་གྱིས་ཐོག་དྲངས་བྲལ་ཆེན་རྒྱལ་གྱི་ཐེལ་གོག་དམར་པོ་
ཆར་དུ་དང་། ཞལ་ངོ་རྒྱུར་ལམ་སྒྲོ་ལ་བརྒྱད་ཐེབས་པར་གད་ལ་སའི་ནང་སོ་རྒྱལ་སྒྲུང་ཞེས་འཛིག་རྟེན་
གྱི་མེས་པོ་དེས། དགེ་འཕེལ་ས་གཙང་ཡང་སྒྲུ་ཆས་རྒྱལ་ལྟ་ས་འབྲས་སྒྲུང་ས་ནས་སྒྲེལ་ཞིང་ཉང་དོགས་
སྒྲུང་དྲུག་ས་རྒྱག་དགོས་གཤིས་གཙང་པོ་ཞིག་དཀའ་བས་རྒྱལ་མེ་དོག་ཐང་དུ་ཐེབས་ན་འགབ་རྒྱལ་
ཞུས་པ་ཐུགས་ལ་བབས་པས་རྒྱལ་བ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་དེད་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ་དང་ཐུག་མཛོད་གཞན་
རྒྱལ་གྱིས་འབྲུམ་པ་མ་ཐར་བར་བརྟེན་ཞལ་ངོས་སོག་པོའི་མི་སྒྲུ་ཁྱིད་པའི་བ་རྒྱལ་དུ་གཙང་བའི་བློན་
པོ་རྒྱལ་དང་བཅས་སོ་སའི་ཕྱི་ཁ་ལེན་པ་དང་ཁ་མའི་ཆོད་ཡིག་རྒྱག་པར་བྱོན། མནའ་(༡༩བ)དཔང་
ལ་བྲལ་ཞིག་དགོས་རྒྱ་སྒྲུ་འབྲུམ་བཞེས་པ་དང་ས་ཁད་ཉེ་གཤིས་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོ་ནས་པར་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ་ཐེབས་པའི་འཆར་བྱུང་། ལྟ་སའི་སྒྲོར་ལ་ཐན་རྒྱུན་ལུས་མཉམ་འདྲ་མའི་མཛེས་རྒྱུང་བར་དགེ་
ལུགས་ཐལ་ཆེར་གྱི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་གཉིས་ཀ་སེལ་འདོན་མཛད་བཞེད་དུ་སྒྲུ་མཐུན་ཁང་དྲག་པ་
ལེགས་ལྟན་རྟོ་རྟེ་མེས་པོ་ཆངས་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་དགོངས་ཁྲོལ་ཡོང་བའི་གསལ་ཆ་ཆེ་བ་བྱུང་མ་
སོང་བ་འདི་སྒྲུབས་སྒྲོག་ལུང་ནས་དང་ཅུ་ཁུན་གཉིས་སོག་པོ་ལོག་ཉན་པ་རང་ལ་དགའ་མགུ་ཡི་རང་
བའི་རི་ལྟར་གསོལ་བ་ལ་དེ་དེ་བཞིན་ནོའི་གསུང་ལྷན་པར་བྱོན་པ་ལ་བརྟེན་ཞལ་ངོས་བཀྲ་གིས་ལྷན་
པོར་ཐེབས། འབྲལ་ཆས་འགངས་མི་རྒྱུང་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནང་ཁྲལ་དུ་སོང་བས་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ཐམ་གཡར་
པོ་ཞུས་ཏེ་འབྲལ་བ་ཆོགས་ཆེན་དུ་བཏོག་ནས་བཤགས་པ་ལུལ། དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་ཐུགས་ལའང་ཞི་
བའི་ལུགས་ལེགས་ལུན་སྒྲུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་བར་སྒྲུང་། དེད་ཀྱིས་ཤོད་དཀར་ལ་བརྒྱད་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་
དུ་ཕྱིན་རྒྱུན་བྱུང་དགའ་ཆལ་དུ་རྒྱ་གཉིས་ཙམ་བཟུང་ནས་གཏོར་གསོས་དང་བསྐྱང་གསོ་བྱས། དུ་སྒྲུང་
བར་གསུམ་གྱིས་སོག་པོ་ལོག་པ་མ་གཤིས་པའི་རྒྱ་ལངས་བརྒྱབ་པ་ཆབས་སུ་མ་སོང་བར་གཙང་དཔུང་
གཉལ་དུ་འབྱོར་བས་བདེ་གཟར་ཆེན་པོ་ལངས། བར་རིམ་ཆོས་སྟེ་འཛིག་པར་ཐུག་པའི་མགོ་འདོན་ལ་

ཞལ་ངོ་གཙང་དབྱང་གི་སར་བྱོན།

དབྱར་ཚེས་གྲོལ་ནས་རྒྱལ་མཐིལ་དུ་སྒྲོན། དེ་ཚེ་སྟོན་དུས་སུ་སོང་བས་ལྷ་ཐོག་སྟེང་གི་མཚོ་
 བལ་ཆེར་མཇུག། ཞལ་གྱི་མཚོ་དེ་གཉན་པས་དབྱར་སེར་དྲག་དང་དགུན་ཁའོལ་ཡོད་གིན་ཡོད་འདུག་
 རུང་དེ་ཉིན་ནམ་མཁའ་དངས་ཤིང་མཚོ་མར་གད་གྱི་མདོག་འདྲ་བས་རྟེན་འབྲེལ་(༡༩ན)ལེགས་པར་
 མཛོན། མགོན་པོ་བླག་དྲུག་པའི་མཚོ་ནས་ཡུལ་གྲོང་སྐྱོ་ཚོགས་དང་ཁྱད་པར་གཙང་དབྱང་གིས་བྱ་བ་
 བཅོམ་པའི་དར་འབྱར་འོལ་དགར་བྱས་པ་གསལ་བར་མཐོང་བ་རྗེས་སུ་རྩད་བཅད་པས་ཆོས་གྲངས་
 གྲང་འགྲིག་པར་འདུག་ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ལེབས། རྒྱ་བ་ལྷ་ཙམ་གྱི་པར་
 བཞུགས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དཔག་མེད་ཅིག་ཞུས། ཞལ་ངོའི་ཐུགས་ལ་མི་འབབ་པའི་
 གཤིས་ལག་ལེན་དོགས་གཙོད་འདྲ་བྱེད་ཁུལ་དག་རིམ་གྲོར་བསྟེད་པའི་གསང་ཐབས་དགོས་པ་བྱུང་།
 དགའ་ཚལ་དུ་དམག་ཐོར་མ་དང་ཁྱབ་འཇུག་གི་མདོས་གསར་འཇུགས་གྲང་གནང་།

དགྲའ་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་འཇམ་དཔལ་ཐིལ་གཞོན་དང་། ཐུགས་སྒྲུབ་
 དག་པོ་རྩལ་གྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

མེ་གྲང་གི་ལོ་གསར་གྲོལ་རྗེས་པེད་དང་གོང་སྒྲིད་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྟེང་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱས་དང་སྒྲི་
 གཙན་ཞིག་ཁྲིད། ཞར་བྱུང་ནག་ཅིས་གྲང་རགས་རིམ་སྒྲུངས། ཞུལ་ན་ཁོར་མུའི་འཕྲེང་པའི་ཡུང་དགོས་
 གནང་བ་ཐུལ་ཞིང་འཕུལ་བ་གྱ་ཚོམ་པ་དང་བཅས་རྗེ་ཉིད་སྒྲིད་ཤོད་དུ་ཐེབས། ཞལ་ངོ་གཉལ་ནས་
 དུགས་བརྒྱུད་རྒྱལ་དུ་བྱོན་སྒྲིད་ཤོད་ལ་ཐེབས་གདོང་འབྲས་སྒྲངས་འདུལ་ལ་གི་ལོགས་ཁྲིམ་རི་ལྟར་
 འགབ་གསུང་བར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དང་འབྱུངས་རབས་བརྒྱ་པ་ནི་འགོར་གཞིར་དགོངས་ནས་
 ཐུགས་ལ་མ་བབས། ཁྲིམ་ཚོགས་ཀྱི་ཤོག་ཁྲ་བཞོས་པ་ལྟར་དེ་ལོ་ཁྲིམ་སོང་རུང་རྗེས་སུ་བརྟགས་ཆེ་པེད་
 རང་གི་བཞོད་པས་མ་ཁྱོགས་པའི་འཕྲིང་སྒྲིད་ཅིག་བྱུང་འདུག། ཁྲམས་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ཡོལ་ཞིག་བྱུང་ན་

ཞུས་པར་ཐིགས་ཆད་སྒྲུངས་པའི་བཟོ་ཕྱིས་མཛད་སྟོང་ཡང་འདི་ལོ་ལྷོ་བ་བྱིས་དང་སེ་འདི་འདྲུ་ཁང་ཞིག་གསེས་ཀྱི་གཡེར་བས་འབྲུངས།

སྒྲིབ་པ་གཉིས་པ་ཉིས་བརྟེན་གསུམ་ནས་བཟུང་ས་འཇམ་རྣམས་བརྟེན་དོགས་ལྷ་བསྐྱེས་ལོ་འཁོར་ཅ་ལོངས་ཆར་གཉིས་ཅམ་བརྒྱབ། (༤༡བ)ལོ་ལྷ་མ་དག་འཕེལ་དུ་གཞི་བསྟེན་ཡོངས་ཆོགས་ཤིག་མ་སོང་བས་འཇམ་དཔལ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་གཞི་བསྟེན་བཏང་པའི་མཇུག་ཏུ་དགྲ་མནན་བྱས་པར་རྟགས་དང་ཆོ་འབྲུལ་ཆེ་བར་བྱུང་། མནན་པ་རྒྱབ་ལྷུང་ཡས་མས་རྣམས་ཁ་མི་འཆམ་པའི་བཤུག་སྒྲིབ་དང་ཀྱུ་སྒྲིབ་གྱིས་ཆོར། མནན་དོར་དུ་བྱེད་ཞིག་ཀྱང་དངོས་སུ་མཆོངས། དགོན་པ་ས་མཐར་སོང་བས་སྒྲེར་དུ་མིང་བྱང་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་དགོས་རྒྱུར་ཞལ་དོའི་བྱགས་ལ་མ་བབས་པས་མེད་ཀྱང་དུགས་སྟོང་སྟོང་ཆོང་མ་ལས་བཤད་སྒྲིབ་གྱིང་པ་རྣམས་འབྲུམ་པས་ཆད་ལྷག་ཆེ་ཞིང་། སྒྲེར་རུ་དེད་པའི་རྟོར་སྒྲིབ་ཏའི་གཉེལ་པོ་དེའང་ནང་འབྲུག་ཅིག་གིས་སྟེན་པའི་རང་མཚོན་རང་ལ་འཁོར་ནས་ཤི་འདུག་པ་དེ་ཀྱང་རང་གཞོང་ལངས་པའི་དོགས་གཞི་ཆེ་བར་བྱེད་ཡོད་སྟེ། སྟིང་པ་སྒྲིག་པའི་བསམ་སྒྲུར་འཛིག་རྟོན་པ་གཞུང་མ་ལ་འཕལ་མཐུ་མོགས་མི་བྱེད་པ་སྟེད་གྱི་རྒྱལ་འཆོས་པ་བས་རྒྱུད་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་ཁ་སྒྲུར་དབྱེ་བ་འདི་ག་དོམི་གཞོང་ཞིང་ལྷ་སྟེན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཆད་བཅོན་པར་འདུག །

ལེགས་བཤད་གྱིང་སྒྲོབ་དཔོན་འོལ་དགའ་ལྷ་པ་གྲོངས་པས་འཇམ་རྣམས་དབྱུ་མཛད་རབ་འབྲུམས་པ་འཇམ་ཆེན་ལྷོ་གོས་བསྒྲིག། གསང་བ་འཇམ་ཆེན་འདུས་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་བྱགས་སྒྲིབ་དག་པོ་རྩལ་གྱི་བསྟེན་པ་བྱས། རིག་འཛིན་རྒྱུ་གྱིང་པའི་གཏོར་བྱོན་གྱི་གནམ་ལྷགས་ཐུགས་ཆོད་བརྒྱབ། སྒར་ལེགས་བཤད་གྱིང་སྒྲོབ་དཔོན་འབྲུམ་རམས་པས་དུགས་པོ་སྒྲོམ་མདའ་བར་བེག་ཅིང་གཏོར་མ་འཕངས་པའི་དམ་སེལ་གྱིས་སྒྲོམ་མདའ་འདི་མི་ཡོང་བྱིན་དབྱར་གནམ་དོ་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག་པས་སྒྲོམ་མདའ་སྟེ་པ་བྱུང་ནིར་འབྲུག་སྟེད་གྱིས་ཐུགས་ཆོད་པ་ཁ་གཅོད་གྱིས་མི་ལུབ་བར་འཕར་པའི་(༤༢པ)འཕྲུབ་འབྱུར་ཆེ། བན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྱིང་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་བྱག་སྒྲུ་ཆོས་རྩེ་ལྷོན་བསྟན་འཛིན་བསྒྲོ་བཞག་བྱས། འབྲུམ་འཛིན་སྟེ་བས་ནས་ཤིན་ཏུ་འགོལ་བས་སྒྲོབ་སྒྲུངས་སྒྲིབ་ན་ཤོགས་ཐོན་པ་ཡོང་རུང་དབང་ལུང་

གནང་བ་དང་ཡོན་ཏན་འབྲིང་པའི་བླ་མ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་རིགས་པོས་ན་ཞལ་ངོ་མི་མཉེས། ཡོན་ཏན་ས་
ལས་དོལ་ཞིང་གནམ་ནས་འབབ་སྒོལ་ནི་མི་འདུག །ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ལྷ་
རྟོག་འདྲ་བརྟུག་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་དོན་མ་ཁྲོལ་བས་སྟོམ་ལས་སུ་ལུས།

རྟོར་སྒྲུག་པའི་ནང་དུ་དུགས་སྟོང་གྱི་ལུང་སུལ་ཚུན་དུ་ཕྱིན་དེར་མཚོ་སྟོན་ཆད་མིང་མི་གསལ་བ་
ཞིག་འདུག་པ་རྒྱུ་འབྲེན་རྟོགས་པར་དཀའ་ཡང་འགོམ་གཤིན་རྒྱུ་གིར་དོགས་ཀྱང་ཉེ་བར་དབྱེད་
ཆོད་པལ་མགོན་མ་ཞིང་གི་མཚོ་ཡིན་འདྲ་བསམ་པ་ཤར། སྒྲར་ལྷ་ཐོག་སྟེང་གི་མཚོ་རྣམས་མཇལ་བས་
ཐུག་དུག་པའི་བླ་མཚོའི་རྒྱབ་ནས་གངས་ཆེན་པོ་ཉེལ། ལུང་གྱི་མཚོའི་འགམ་གངས་དང་གཡལ་འདྲེས་
པ་ཞིག་ནས་ཀུ་རྟའི་ཆོད་ཅམ་པ་རྒྱུར་གཅིག་གི་བར་དོལ་བ་སོགས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རྒྱ་དབུས་
གྱི་གསེར་ཟམ་ཚུགས་པའི་རྟགས་སུ་མཛོད། དེ་ལས་སྒྲོས་པའི་མཚོ་མཇལ་ནི་རབ་འབྱམས་པ་བཀྲས་
རྒྱུ་པ་དང་དཔོན་པོ་མཚོ་སྒྲུད་པ་སོགས་མཚོ་དང་གནས་ལ་སྒྲར་ཁུར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པ་དང་ནམ་ཞོད་
འདྲོམ་པ་གཉིས་ཀས་ལན་འདྲ་བས་གསལ་བ་མ་བྱུང་། གནས་མཇལ་བ་ཡང་དམ་ཆོག་གཙང་བ་གཡལ་
ཆེ་བར་མཆིས། ཨོ་རོད་ནས་གྲུ་ཤི་དཔོན་པོས་རང་འདོད་མ་འབྲིས་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་གསུལ་
བཤམས་པའི་དམག་རོགས་ལྷ་མུར་རྒྱུང་ཐའི་རིས་མཛད་པའི་(༡༧)ཨོ་རོད་ཀྱི་དམག་ཁྲི་ལྷག་ཅམ་
སྒྲུང་ལོ་སྒྲུབ་དང་པོའི་ནང་དུ་འབྱོར་ནས་ཆོག་ཐུད་པོན་པོ་ཁྲི་དམག་གསུམ་དུ་ཉེ་བ་དུས་གཅིག་ལ་བཅོམ།

བྱི་ལོ་སྒྲོན་པོ་ཐའི་ཆེན་དང་ལྷ་དམར་རབ་འབྱམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་པོད་ནས་བར་ཆེན་བཏང་བའི་
ལུ་ཨར་ས་ལང་འདི་ཡབ་ཀྱི་གསུང་དང་འགལ་སོང་བས་རྒྱུར་བྱེད་དྲིས་པར་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱིས་སོད་
ཅེས་ལན་བྱུང་བ་ལྟར་བེ་རི་བཅོམ་པའི་ནོམ་པ་ལ་མགོ་འཁོར་བའི་སྐབས་ཨར་ས་ལང་དཔོན་སྒྲོན་
གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་བསད་པས་ཆོག་ཐུད་པོན་ནམ་མཁའི་འཇའ་ལྟར་ཡལ་བའི་སྒྲིར་གཏམ་དབྱར་
སྒྲོད་ནས་ལབས་བྱུང་བ་དོན་ལ་གནས་པའི་སྟོན་གྲུ་ཤི་དཔོན་པོ། ཅན་ཆོས་རྒྱུ། ས་སྒྲོང་ཐོག་ཆོད་ནམ་
རྒྱལ་ཁུ་དཔོན་གྱིས་གཙོས་པའི་འབྲུལ་པ་སྟོང་ཐུག་ལྷག་ཅམ་འདམ་དུ་བྱོན། འབྱམ་ནད་ཀྱང་པལ་ཆེར་
ཆད་པའི་ས་གཙང་བ་དང་འགལ་ཞིག་སྒྲིད་ཤོད་ལ་ཆས། རྒྱ་མཚོ་སྒྲུག་ཏུ་ཆད་དཀར་ཞབས་དུང་གིས་

ཆོས་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཅན་བཅས་པའི་གྲང་གི་དྲོ་བཏེག། དཔོན་ས་ཨ་མེ་དྲུང་ཡུམ་སྐུ་ལྷན་པར་མེད་པ། འོན་
དོ་བྲག་གཞིས་ཀའི་སྒྲིང་ས་སྒྲིང་བཟང་། དཔོན་ས་ཤོད་མས་གཞིས་ལེན་དང་སྐུ་སྒྲིག་གི་སྒྲིང་
སྒྲིག་བཟང་པ། ཉན་པར་ཆོད་འི་རྒྱུ་གནད་བྱས། སང་ཉིན་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་འཇམ་སྒྲིན་ཅི་ཤར་
ཕྱེན་བསྐྱེད་སོགས་ངོ་མཚར་པ་མང་དུ་འདུག་པ་མ་པོད་ཁར་རྒྱུ་མ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་དུས་
དེར་སྐྱེད།

ཤོད་དཀར་ལ་བརྒྱད་ཤར་མར་འགྲོ་ཅིས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་སྒྲུངས་སྒྲིང་འབྲས་ཐག་གི་མཆུག་མ་ཆོད་
པས་གཞིས་ཀ་དགའ་ལྷན་ཁར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་པོད་ཁར་གསུང་མཇལ་ཞིག་ལ་འགྲོ་འདོད་ཀྱང་རང་
དབང་མ་འདུས་པས་མཚོན་སྒྲིང་ཐག་མི་ལ་ཤོར་བའི་རིགས་ལ་འདི་འདྲ་བ་རང་ཡོང་འདུག་(༡༧)དེ་
སྐབས་མཐོང་ཕྱིར་མེད་པས་མཚོད་འབྲལ་བྱེད་པ་མ་ཤར་དད་རྟེན་དུ་སྐུ་སྒྲིང་དང་ཞུགས་འབྲལ་ཟེན་
ནས་སྐྱགས་གསུང་དུས་ཆོམས་དབུ་ཞུ་ནམས་ལག་རྒྱ་སོན། གཞིས་ཀའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་གསར་འབྲལ་
རྒྱུས་དང་ཐང་། ལྷ་ཤི་དཔོན་པོས་དཔལ་སྒྲུང་སྒྲིང་ཐག་བཞི་དང་ཆོས་རྒྱུ་ལག་གིས་གཙོས་པའི་སེར་མོ་
པ་ཆོས་རྟེན་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད། ལྷ་ཤི་དཔོན་པོ་ལ་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཆར། དག་པོ་མཐིང་ཁ། རྟ་མགིན་
གསར་སྐྱེད། ཐུག་དུག་པ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་གནད་དང་སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་བཤད་ལུང་། དཔོན་ལག་
སེར་མོ་བ། མི་བཟང་སོགས་ལའང་སྒོ་དང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་འབྲེལ་བྱས། རྟེན་ཡང་གཞན་གྱི་བྱད་ཁ་ལ་
བརྟེན་ཆོ་ཆེན་དུག་པོ་ཐལ་ཆེར་ཉམས་པ་ཞིག་ལྷུང་བས་ད་ལམ་ཁོང་ཡབ་སྐུ་ལ་སྐྱེད་པ་རེ་བཅགས་
པས་དེ་ཁོ་ནའི་རྒྱས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འགྲིག་གིས་འཕྲོད་ཉམས་ཆེ་བ་ལྷུང་སོང་། ཆོག་ཐུད་པོན་
པོ་དེ་བཀའ་བརྒྱད་ལ་མོས་ཁུལ་ནས་མཐར་ཐུག་དོག་སྤི་ལ་དད་ཅིང་ནང་བའི་བསྐྱེད་པ་ལས་ཕྱིར་གྱུར་
པ་བདུད་ཀྱིས་བརྒྱུས་པ་འཛོམས་ལུགས་ལ་དབགས་ན་སྐུ་ལ་སྐྱེད་པའི་ལུང་བསྐྱེད་དུ།
སྐྱེད་ཡང་མཐའ་དམག་ལན་བདུན་ཐ་མ་ལམ་། བརྒྱ་པུ་རིའི་སྐུ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་། པོད་ཁམས་དར་
ཅིག་བདེ་ལ་སྐྱེད་པ་འབྱུང་། ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིན་པར་མངོན་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱགས་ལ་
བསམས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྐུ་རྒྱུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུའི་སྐུ་མདུན་དུ་སྐྱེད་མཐོན་པོ་བཤམས་པར་

བཞུགས་སུ་བརྩམ། །བརྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ལོ་སོག་ལྷགས་ལྟར་འབོད་པ་དང་ཐམས་ཀྱི་
རྒྱལ་པ་ཙཱ་ཁ་པའི་གསེར་སྒྱ་ལེགས་པ་ཞིག་གིས་(༥༥བ)གཙོས་པའི་དངོས་པོའི་སྟེར་ཆ་དང་བཙས་
བརྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་གྲུ་དུ་འདེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། སྤྲས་དང་མི་བཟང་ནམས་ལའང་ཆོ་
ལོ་བདེགས། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཞལ་ངོ་ལ་ད་ལའི་ཐུག་མཛོད་དང་གྲོང་སྐད་ནས་ལ་ཐའི་སངས་ལྟེ་བ། བྱང་
དོས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཐུན་ཆོགས་ལ་ལྷུལ་ཆིང་སྟེ་པ་དང་གཞོན་པ་ལ་མར་གན་ཨོ་ཐོ་ཆི། ལྟར་སྟོང་ནས་
ལ་ཐོ་རིག་སྤྱད་པ་ལན་དེ་མཆི་སོགས་དྲུང་འཁོར་དྲག་རིས་ལ་ཆོ་ལོ་བྱིན། མཚོད་ཡོན་ཐུན་མོང་བཀའ་
གྲོས་ཐོག་ནས་ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་བརྟན་པའི་ལེགས་སྟེལ་དུ་དར་ཁན་ནང་སོ་དགེ་འདུན་
དར་རྒྱས་རྫོང་བདེའ་བྱས།

རྒྱལ་པོས་སོག་ལྷུལ་དུ་ཡོང་དགོས་རྒྱལ་གསུང་བར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ནས་ཁས་ལེན་ཙམ་སྟུལ།
སྦྱིད་གོད་ཁུ་དཔོན་ནི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ལྟོགས་ཀྱི་དོགས་གཙང་སྟེ་སྦྱིད་ཀྱི་དགོངས་པར་སྐལ་བ་
ཐུན་བས་ཆོག་དུ་རེ་བས་ཞལ་ངོའང་མཛད་བསྟན་ཅིང་དགེ་ལྷགས་བྱིངས་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་མཛོ་ཐོའི་
ལམ་དང་གཤོལ་རིས་འཁྱོག་པོའི་དཔེར་སོང་། རྒྱལ་པོ་ཐེགས་པར་རིངས་པས་དོན་གྱི་རྟོ་ཀར་མ་
འཁྱོལ། རྟོ་གསལ་ལེན་པར་གྲམ་བྱ་རབ་འབྱམས་པ་ཟེར་བའི་བྱི་ཤམ་ཐབས་རྒྱ་ན་སེར་པོ་ལ་ནང་ཆེར་
མ་བཞིན་རྟོ་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེས་བསྒྲུག་སྟོང་བྱས། རབ་འབྱམས་པ་འདིས་སྦྱིད་གོད་ཆོས་རྒྱུང་
ཁ་ཤས་དཔོན་སྒོ་བ་གླིང་སྐད་ཞབས་དྲུང་ལ་སྦྱར་འབེབས་ཞུས་འདུག་པར་རྫོང་བཙན་གནམ་གྱི་ཀ་བ་
དག་ལག་དུ་གོར་རྒྱལ་ཡོད་སྐད་བར་ལེབས་སྒོར་བསྟོ་ཞུས་ལ་མཚོན་ཆ་བྱུང་བ་གཙོག་པ་དང་ནང་
ཕྱོགས་ནས་འབྱུ་དྲངས་ཏེ་སྟོག་གཙོད་མི་མཛད་པ་ལེགས་པོར་མངོན་རུང་མང་པོ་གསོད་པའི་དོན་དུ་
སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་དཔེ་བཞིན་རྫོང་བཙན་པོ་ཐུགས་ལ་མཁར་བས་(༥༦ན)སོག་པོ་ཁ་དྲང་བའི་ཆེད་དུ་
ལས་དཀར་རྣམ་སྦྱིན་གནག་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དཀའ། དེར་སང་རང་ཕྱོགས་རྣམས་སོག་དམག་གིས་
བདེ་གཟར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོང་ལ་རེ་མཛད་ཀྱང་རྒྱལ་པ་ཙཱ་ཁ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་མི་ཕན་
དགའ་ལྟར་ཐོ་བྱང་པ་ལྟ་སས་གཙོས་སྟེ་བདག་ཆེན་པོ་གཞན་སྦྱོན་པའི་ལྷུལ་ཡིན་པས་ཉ་ར་མཛད་

དཔོན་སྐྱོད་པ་ཁ་ཆེན་འཛིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསལ་དུ་བཞུགས་གནང་འདགས། ཟླ་བ་བཅུ་
 བ་དང་བཅུ་གཅིག་པའི་འཛིན་པ་ནས་དགོངས་ཆའི་བར་ཀྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འཁུམ་
 བོ་ཏེ་བདུན་ཙམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་འདུལ་བའི་གྲུང་འཁུམ། མར་མིའི་རྣམ་
 མཁུམ། འཕྲོན་འཛིན་པོ་ཆེའི་བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་འཕྲུང་སྒྲུགས་ལུང་མང་པོ་དང་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་དབང་
 བཅོ་ལུ་ཙམ། གཞན་ཡང་རྗེས་གནང་ཁ་གསལ་སྒྲུབ། ཉི་མ་གྲུང་ཞིང་ལྷགས་ལུང་དང་བཅས་དབང་སྒྲུབ་
 མོ་སྐར་སྒྲེལ་པོ་ཆེའི་གྲོ་དང་འཆོམ་པ་གནང་སྒྲུབ་ལྷན་མཛོད་ལྷན་སྒྲུབ་དམ་པ་བསྐྱལ་པའང་སྒྲུང་ཅིག་
 མར་བསྐྱར་གྲུབ་པས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཏྲེང་ཏྲེ་འཛིན་གྱིས་མཛོད་དམ་སྒྲུབ་ལྷགས་ལུང་གི་སྒྲུབས་ཤིག་
 སྒྲུབ་ཅུང་ཞིག་མཉེལ་བར་སྒྲུབ་འཁུགས་དོགས་འདུག་པས་ཉིན་གཅིག་གཉིས་ཤིག་འཕྲོད་བརྟེན་གནང་
 བ་འགས་པ་འདུལ་པར་དགོན་མཆོག་མཁྱེན་སྒྲུབ་པ་བྱས་ན་དགའ་མོ་ཡོང་འགྲོ་ཞེས་ཆོས་མཆོམས་
 འཛོག་པ་མ་གནང་ཡང་སྒྲུབ་དུ་གདངས་སོང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་འདྲེ་མོ་ཅིས་པ་གང་ལའང་ཐུགས་སྒྲུང་
 ཡེ་མི་གནང་བས་མཆོན་པའི་ཆེ་འཛིན་དགའ་རྣམ་དགའ་གྱིས་སྒྲུགས་གསུང་མཁུམ་(༥༧)གྱི་དོན་
 ཐུག་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་བ་རྒྱུར་མཐོང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཡུལ་དུ་མི་རྒྱུད་པར་གདལ།

[illegible]

དགུང་པོ་ཉེར་གཉིས་པར་བསྟེན་ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་པ་སོགས་སྒྲིམ།

ཀླུ་པ་གསུམ་པའི་ཆོས་ལུ་གཟུང་སྒྲིམ་གྱི་འཕྲོད་བཟང་བར་རྩོམ་པོ་ཆེ་སྒྲིམ་གཙལ་སྟེང་དུ་
 ཡོངས་ཆོག་སྒྲིམ་པའི་མའང་བདག་པའི་ཆེན་པོ་ཆེ་སྒྲིམ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚོ་གྱིས་མཁན་པོ་
 དང་གསར་སྟོན། གླིང་སྒྲིམ་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་སྒྲིམ། བྱས་
 པ་ཞལ་སྒྲིམ་ཆེད་ཐང་བ་བྱམས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་གྱིབ་ཆོད་པ། འབྲས་སྒྲིམ་འདུལ་བ་སྒྲིམ་དཔོན་
 ཏེ་ཞིང་པ་བྱུང་བ་སྒྲིམ་ཀླུ་ལ། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དཔོན་པོ་ཁང་པ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས། ཀླུ་
 པ་སྒྲིམ་དཔོན་སྒྲིམ་ཐང་བ་ཆོས་ལུན་ཆོག་གས། སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་དཔོན་སེ་ཆེན་པ་ནམ་མཁའ་ཀླུ་མཚོ། སྒྲི་
 མང་སྒྲིམ་དཔོན་བསམ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་བཟང་བཀ་དབང་། གསུམ་སྒྲིམ་དཔོན་སྒྲིམ་ཆེ་བ་པ་སྒྲིམ་ཆོས་འཕེལ།
 བདེ་ཡངས་སྒྲིམ་དཔོན་གེ་ལ། སེར་སྟོན་པ་སྒྲིམ་དཔོན་སྒྲིམ་ལུ་པ་སྒྲིམ་དཔོན་གྲུང་ལུ་བ་དགུས་
 ཁ་སྒྲིམ་པ་མཚན་དེ་ཡོངས་སྒྲིམ་ཆོག་གས་པ་དགོ་སྒྲིམ་གི་དངོས་པོར་བསྒྲིམ། གླིང་སྒྲིམ་ཞབས་དྲུང་གིས་
 ལྷང་མཐུན་བྱིན་བསྐྱབས་ནས་བཟུང་མིང་ཉིང་པའི་སྟེང་དུ་དག་གི་དབང་སྒྲིམ་ཅེས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པ་
 གནང་། པའི་ཆེན་པོ་ཆེ་སྒྲིམ་པ་བརྒྱད་གཙང་(༡༧)དུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྲིམ་སྟེ་ཐང་ཞོར་ལ་སྒྲིམ་ཆུན་
 ཞལ་ངོས་ཆིབས་སྒྲིམ་ལ་ལེབས། ཀླུ་པོའི་འཕུལ་བ་དཔུལ་ཆོན་ཆོས་པའི་སྟེང་ལ་རྟེན་བཞེད་ཞིག་བྱེད་
 ཅིས་ཡིན་པའི་བསྒྲིམ་སྟོན་ཞུ་བ་མཚན་པར་ཀླུ་མེ་རྟོག་ཐང་གནས་བཟང་ཡང་ཉེ་ཅང་ལུང་ཀྱོག་ཏུ་སྟོང་
 པའི་ངོས་ཆེ་བ་མི་ཡོང་འདུག་པས་སེར་འབྲས་ལྷ་ས་གང་འོས་སུ་འགབ་ཆུལ་བྱགས་ནང་དག་པའི་
 ལེབས་སྒྲིམ་ལྷག་སྒྲིམ་དུ་གནང་། དེས་སྒྲིམ་དོགས་འཕྲོས་པའི་ཀླུ་པ་བྱམས་པའི་ཀླུ་པོ་ལ་ཀྱང་རིམ་
 འགྲུངས་སུ་ལུས། དཀའ་བརྒྱ་འཕྲིན་ལས་ལུན་ཆོག་གས་ཀྱིས་མ་ཐོང་ཁར་རྩོམ་པོ་ཆེ་ཉིང་གི་དཔུལ་གདུང་
 བཞེད་པའི་གིས་བཞེད་ལ་བྱིན། དེ་ལྟར་དཔུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲིམ་ལྷག་དུ་བསྐྱང་དེ་བཅས་ནང་དུ་
 དཔུ་ཐོད་ཉིལ་པོ་བཞུགས་འདུག་པར་སྒྲིམ་ལམ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ། བར་པར་དགོ་སྒྲིམ་ཀླུ་མེ་ཆེ་

དབང་དང་རྒྱལ་ཐར་དང་པའི་འཇུག་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐུན་གཅིག་ཐུབ། ལམ་ཞོར་ལ་པོ་ཏ་ལའི་མཆོད་
མཇལ་བྱས། རེ་ཞིག་ས་གཙང་ཁྱད་ནས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་བསྐྱད། ཞལ་ངོ་དྲག་ལས་ལ་མི་
མཉེས་ཤིང་བྲམ་གང་འདོད་ཀྱང་བསྐྱེད་ཆོག་རིགས་མིན་འདུག་པས། ད་ཆ་ཐུགས་སྦྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་གྲོལ་
ལས་ཆོགས་སོགས་མཐའ་ཆོད་པ་ཆང་མར་ལྷ་ས་རྟེན་པ་དགའ་སྐྱམ་རེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཉེ་བ་སྐྱེད་མཁུ་པོ་
རང་ཞིག་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ཆེ་བསྐྱད།

ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བྱང་དུ་ཟུར་གྱི་ལྷ་འཕྲོས་བྱུང་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེས་ནས་བཟུང་ཞག་
གསུམ་རྒྱལ་དབྱེད་བར་གྱི་ཅིས་པལ་ཆར་བྱང་བར་སྐྱེད་སྤྱོད། འབྲེལ་བ་མཆོག་དགའི་སྐྱེད་ནས་དབྱེད་སྤྱོད་
འཆར་གྱི་གསུང་བཤད་རགས་བསྐྱེས་ལྷས། མཆོམས་སྐྱོར་ལྷ་པ་ཞིག་གནང་གིན་འདུག་པའི་རི་མོ་
བཏང་ཞིང་སྤེལ་སྐྱོར་མེ་རྟོག་ཆུན་པོའི་སྐྱེད་ནས་བྱིན་པའི་གསུང་བཤད་(༡༧)ཀྱང་ཉན། དེའི་ཆོ་བདེ་
གསེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་བཞིང་བའི་ཐིག་ཅུ་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་སྒྲུ་འབྱང་ཁ་བའི་ཡིག་ཆ་སོར་བཞག་
གནང། ཅེ་ཁ་སྒྲུལ་སྒྲུ་སོགས་ཤིང་བཞོ་བ་བརྒྱུད་དང་གྲུ་ཤས་གཙོས་པའི་བལ་པོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བཞོ་
གྲ་བཅུགས། གཙོ་བོར་ཞལ་ངོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཤིང་དོ་དམ་ཞལ་དཔོན་སྒྲིན་དཔལ་གྱིས་
བྱས། བདེ་མཆོག་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་ནང་སོ་ནོར་བུ་གཉེར་བ་ཡིན་པས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐིག་ཅུ་མ་བྱུང་ཞེས་
བཞོད་པ་བྱས་ཤིང་ཆོ་ལ་བཙས་བརྒྱུབ་པས་མེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་
འབྲས་སྐྱེད་ཀྱི་འདི་བཞོ་དབྱིབས་ཡོང་བ་བྱུང་སོང། དཔལ་སྐྱེད་སྐྱོང་ཐུག་གཅིག་དང་དུག་བརྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་སངས་ཁྱིམ་དམ་སྐྱེས་པ་བྱེད་དེ་ཕྱིན་གསེར་ཟངས། གཤམ་སྤྱོད་ཤེལ་གྱི་ཤ་རྒྱུན་ཡང་མ་ལུངས་
ཙམ་དང་བཙས་པའི་ཐོག་ཆང་མ་ལྷོ་བ་བཞེ་ལ་བྱུབ། དེ་ཞོར་རྩོ་པོ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་རྒྱན་ཞིག་གསོས་
མཛད་པའི་ཕྱི་སྐྱོད་ཡོན་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་ནས་སྐྱེས་སྐྱེད་བྱུང་འཆོ་བ་དང་ཡོ་པ་ཆོས་མཛད་ལ་དོ་
དམ་བཙོལ་སྐྱེད་གྱི་འདོལ་ཁ་སྤྱོད་ཤིག་ཆལ་ལ་གཤམ་ཤ་ལྷ་ཆོམ་དང་གཤམ་ཤི་གཙལ་བསྐྱིགས་སྐྱུག་པ།
དར་དབྱེད་གསར་གསོས་བཙས་པར་གསེར་སྐྱེད་སྐྱེས་ཆུ་དང་དཔལ་སྐྱེད་ལྷ་བཅུད་རྒྱུབ་ཤིང་དབྱེད་སྤྱོད་
ཐན་རྒྱན་གྱི་སྐྱོག་ཁར་རིན་པོ་ཆའི་ཤ་རྒྱུན་དང་བཙས་པ་བཞོས།

འདི་ལོ་ཐན་པ་ཆེ་པའི་ཚད་ཅིག་བྱུང་བ་ཆར་འབེབས་གྱིས་གསུང་བར་དྲག་འབེབས་བྱས་པས་
 དེ་རུབ་ཐེར་ཚལ་དང་འབྲེས་པའི་ཁ་མ་སྒྲིངས་ཙམ་བབས། རིའི་སངས་ལྷེ་པར་ཅུང་ཟད་མ་མཉེས་པའི་
 རྒྱུན་གྱིས་འོལ་དགའི་སྟོན་སྒྲུང་ལ་བརྒྱངས་སྤོང་བའི་ཆབ་རྩ་ནང་སོ་ནོར་ལུ་འཛོག་བཞེད་ཀྱང་གང་ཅི་
 བས་སྒྲོར་མ་བབས་པས་ལོ་པ་ཆོས་མཛད་རོགས་སུ་(༡༥ན)བསྐྱེལ། གང་ཁ་ས་པའི་མི་ངོ་གཞོན་པ་
 རྣམས་ཉོར་གྱིས་བསད་པར་བརྟེན་མག་པ་གཞན་ཞིག་བྱས་ན་ཡོང་རྒྱར་འདུག་ཀྱང་ཉེས་འདོད་གྱི་རྣམ་
 བས་ནང་སོ་ནོར་ལུ་བྲངས་སོ། །སྒྲ་ཀ་ལུ་པ་བསྐྱབ་འདོད་པར་སྒྲིད་ཤོད་སྟོང་སྒྲིད་རྩ་བ་དཔོན་རྩ་འོས་
 པ་ལྷེ་པ་ཞང་མཁར་པ་འཛམ་དབལ་མ་གཏོགས་མ་རྟེན། ཁོང་གི་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་པའི་སྟེང་ནས་
 འཕྱིད་ཅིས་མཛད་རུང་བཤད་རྒྱར་དེ་ཁ་དམ་པ་དང་གཙང་པའི་བཀའ་བརྒྱུན་ལོག་པའི་སྒྲོས་བཏང་
 ཆས་སྒྲོན་གྱིས་རི་མོ་རི་བཞེན་མ་སོང་། རྟག་ལུང་ནས་སྟེ་ཐང་ལོ་རྩ་བའི་ནག་འགྲོས་གཡར་བའི་ཆར་
 གཅིག་ཁྲིད་ཀྱང་ཁ་བྱང་བ་ཙམ་ལས་རྟགས་དང་རྣམ་དབྱེ་བྱིངས་དང་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་གོ་བ་གང་ཡང་མ་
 བྱུང་བས་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་འདི་བཞེན་འདུག་ཚུལ་སྟེབས་པར་ལན་དུ་ཞུ་དམར་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱས་མཆོན་
 པའི་སྒྲ་ཆེན་རྣམས་གྱིས་སྒྲ་མཉེན་ཟེར་བ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཡིན། ལོ་རྩ་བ་ཆད་པ་ནི་གྱི་ཐུགས་ཅེ་བསྟན་
 ཡོད་ན་བདག་གིས་སྤར་ལོ་ཆེན་སངས་རྒྱས་དབལ་བཟང་གི་དུང་རྩ་ཀ་ལུ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་བསྐྱབས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་དུས་འགྱུར་གྱིས་དཔེ་ཆས་མཐའ་བརྟེན་པ་ཤོར་ཞིང་དོན་གཉེར་མ་བྱས་པས་ཐུག་གཡོག་
 མི་འབྲུབ་འདུག། དེར་སང་རིག་པའི་གནས་ལུ་ག་ལ་མཁས་པ་ནི་སྟོན་འགོ་ནས་ཡིན། སྒྲ་རང་ལ་བྱར་
 བོ་ལོ་ཆེན་གྱིས་རབ་དབལ་བཟང་དང་ཁྲོ་རྩ་ལུས་ཞབས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐུལ་རྩ་བྱིན་པས་དེ་ཆོ་སུ་རིགས་
 ཤིག་འབོད་པ་འགའ་ཚུལ་བྱུང་། མཁས་པ་བརྟེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཟེར་བ་གཅིག་ཏུས་ཀྱང་ཁོང་དྲིན་
 ཆེ་བར་ཡོད། གཞན་ནི་སྒྲ་ཆེན་བྱས་ནས་མི་སྟེ་ཆོགས་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་ཞེས་ནག་ཅན་དུ་བརྩི།
 རྟག་ལུང་དཔོན་རག་གི་དབང་ཐུག་(༡༥ན)ཁྲི་འདོན་གྱི་ལེགས་བྱར་བཀའ་ཤོག་ཅིག་བཟོས་གསུང་བ་
 འདི་ཐན་ཆད་རུང་ལ་སྒྲོ་མས་ཆེ་བ་ཙམ་ཡང་བཟོ་གེས་གྱིན་མེད། དེ་ནས་ལྷེ་པ་ཞང་ཀར་བར་དོན་རྒྱན་
 སོ་ལཱའི་རྩེ་མ་རྒྱགས་ཐུལ་བས་གཞུང་དོན་རི་བཞེན་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཆོག་བཅད་ལུག་རྩེ་མ་པར་དཀའ་

ཆོག་མཆོག་པ་མ་བྱུང་། དེར་སང་ནི་མ་བསྐྱབས་ན་མཁུན་ཞིང་བསྐྱབས་ན་བྱགས་སུ་མི་ཆུད་པ་མང་བར་
གང་། ཁོ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཐུན་ཆོག་མཆོག་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་ཤེས་པ་ཤིས་ལྟག་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱིང་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྟུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དཀའ་གནད་
ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པ་ཞུས། དཔོན་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་གནས་ཙོ་ནེ་ཆོས་རྗེ། ཏ་ཞིང་ཆོས་རྗེ།
གཉལ་བ་ཆོས་རྗེ་མོགས་ཁ་ཤས་ལ་གྲུང་ཆོགས་གྲོལ་ནས་ཞག་ཉི་ཤུའི་བར་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོ་ཉི་ལྔའི་ལུང་རྫོགས་པར་སྟུག། ཙོ་ནེ་ཆོས་རྗེས་ས་པར་གྱི་ཏ་ཞིང་
ཐིགས་འཇམ་དབྱངས་སེང་བཞེན་མ་ཁུང་མཚར་དེ་བྱིན། བསྟེན་རྫོགས་སྟུབ་པ་བྱང་ཁུང་གྱི་ཏ་ཞིང་
ཆོས་རྗེ་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱར་སྟུབ་གྱི་མཁན་པོ་བྱས། དེ་ནས་གོང་པོ་རབ་འབུམས་པས་གཙོས་སྟུབ་མི་
ཁ་ཡར་བྱུང་། རི་པོ་དགའ་ལྟན་གྱི་བྱག་ལེན་དེའང་ཤེས་ན་འགའ་འདྲ་སྟུམ་གྱིང་སྤྱད་ཞབས་དྲུང་གིས་
མཁན་སྟོན་སྟུགས་པ་གནང་། བདག་གིས་གསང་སྟོན་བྱས་ཏེ་དཀའ་བཅུ་དགའ་གདོང་པ་མོགས་ཁ་
ཡར་གྱིས་བསྟེན་རྫོགས་སྟུབ་པ་བྱག་ལེན་ཞིབ་དགས་པས་སྟུབ་གྲ་བཞི་ལྟ་ཙམ་ལ་གྲུང་ཆོགས་གྲོལ་
ནས་སྐར་མཁུ་ཆེས་ཆེས་གྱི་བར་འགོར་གྱིན་འདུག། ཁྱར་ཁས་ལེན་ཙམ་བྱས་པར་འཕྱིས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་པེད་འཕོད་པར་མེལ་ན་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། རའི་སང་མེ་(༥ན)དའི་ཆི། རའི་
སང་གྱ་ཤི། ལྷ་ཆེན་ཆེ་ཆེན། པོདོང་གྱ་ཡེང་། ལྷེར་གལ་ཆེ་ཆེན་རྣམས་གྱིས་གཙོས་མི་སྟུམ་བརྒྱ་སྟོར་
རྫོང་བདའ་མཛད་པ་འབྱོར།

སྟོན་མཁུག་འབྲས་སྤངས་སུ་བྱིན་འཛིན་གེ་བཟང་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་པས་རྗེ་ལྷུར་ཆེན་ལ་
དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོའི་རྗེས་གནང་དང་བསྟེན་སྟུབ་གྱི་བྱག་ཁྱིད་ཞུས་པའི་སྟུབས་འདི་སྐབས་ཞག་
བདུན་གྱི་བར་བསྟེན་མཚམས་བྱས་པར་བྱུན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པ་གཞན་དུ་འཕྱོས་པའི་དམིགས་པ་
ཚད་ལྡན་ཡེ་མ་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་པར་དངོས་ཉམས་ལྟ་ཞོག་མི་ལམ་བཟང་བ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་རྒྱ་
མེད། བྱིས་སུ་རིན་སྤངས་ཞབས་དྲུང་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་བྱེད་ན་ཉིན་རེར་སྟོ་ཀ་བཙོ་ལྟ་ཙམ་དང་
སྟུར་ཐང་པ་དང་དབལ་ཁང་པ་ལྟར་བྱེད་ན་སྟོ་ཀ་ཉི་ཤུ་སྟོར་རེ་ཙམ་སྟུབ། འཆར་སྟོ་ཡངས་པའི་སྐབས་

ཀླུ་ནག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་དེ་ལ་སྒོ་ཀ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་པཎ་ཆེན་སྟོན་འགོ་ནས་གྱིས་
 ལྷག་ཁྲིས་སྟོག་ལྟར་འབྲུག་པས་འབྲི་ཉག་གཅིག་པ་ལ་གཅིག་མཇུག་གཅིག་ནོན་དུ་དཔོད་པས་ར་ཡུན་
 རིང་པ་གསུམ་གྱི་མགོ་མཇུག་ལ་བྲུབ་མོང་། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལས་འབོལ་ཅུ་སྒྲ་མ་མང་པོའི་ལྷགས་
 ཅུ་ཏུ་ཡོང་འདུག་པ་འདི་འདྲའི་རིགས་དཔོད་པ་དང་ཏུང་ལ་དུལ་མ་པམོ་བ་དཀའ་སྒྲ་ཁྱད་མེད་པ་
 རང་སྒོ་རང་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་བྱུར་ཅིང་ཡིག་མཐན་མཐའ་དག་ལ་རྒྱས་ཡོད་པ་འདི་ག་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་
 བསྟན་པ་བྱས་པའི་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་ན་ནི་གཟུང་ཆོག་པར་སྣང་།

དབྱངས་ཅན་མ་དང་སྒོལ་དཀར་གྱི་བསྟོད་པ་ཞིག་བརྩམས་ཀྱང་ཁྲིས་ཀྱི་ཆོད་བསྟར་ན་ཅུ་པ་
 བོ་མི་གཅིག་པ་འདྲ་བ་ཡོད། སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དུང་སྒྲ་ཞབས་སུ་རིམ་ལྡུག་སལ་སྟོན་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་
 (༥༧)གསུང་བཤད་མདོར་བསྟུན་ཤིག་ཞུས། རབ་འབྱམས་པ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྟོགས་རབ་བྱུང་
 བསྟན་ཚོགས་ཀྱི་ལྷག་ཙམ་བསྒྲུབས། ཀླུ་པོའི་འབོད་མི་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བསྒྲུབ་སྟོན་ལྷ་བར་ཞལ་ངོས་
 གཞིས་ཀ་ཅེར་བྱོན། ཁང་དག་པ་མ་ཆེན་ཡོད་པ་པན་དང་མི་འདྲ་བའི་དཔོན་སྟོན་རྣམས་ལ་བཙའ་
 བརྒྱབ་ནས་ཁྱེད་རང་དགོ་ལྷགས་པ་ཆོར་ཁེབས་གང་ཆེ་གྱིས་གསུང་བ་ལས་དག་གཞིན་གང་གིའང་ཐ་
 སྟོད་མེད་པའི་ཆོམ་ཐོམ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པར་ཞལ་ངོ་ལྷགས་ལའང་ཆེ་བ་ཞུགས་པར་གདའ། མེ་
 ཀན་དཀར་པུ་ཅན་ལ་བདག་ཀྱིན་དང་འདོད་ཆོས་གང་ལེགས་ངོས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་
 སྟོར་ཞིག་ཡོང་མི་བྱུང་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་བཟངས། འགྲུལ་ཐེབས་འདིར་ཅ་ནེ་ཆོས་རྟེན་དང་
 ལྷགས་པ་སྟོབ་དཔོན་སེཾ་ཆེན་པ་སྟགས་ལོག་མི་མང་བར་བྱུང། ཐེ་པ་སྟྱིད་ཤོད་པའི་དོན་སྟོར་ལ་ཞལ་ངོ་
 ཡོངས་ཚོགས་པོད་དུ་བསྒྲུལ། རེ་རེས་གཙང་དུ་དྲུང་འཁོར་མཛད་པའི་སྒོ་འབེབས་ན་འཕན་ཡུལ་
 མཐའ་ཅེ་ཡོང་ཟེར་པའི་དོ་སྟགས་བྱུང་བ་གམ་བྱ་རབ་འབྱམས་པའི་བསམ་པར་ཞལ་ངོས་མདའ་ཆོད་
 རྒྱད་འཛིན་དུ་གོ་ནས་སྟྱིད་ཤོད་པར་དོན་ག་ལ་ཡོང་ནེ་པ་གཙང་པ་དགའ་ལུན་ཐོ་བྱང་དུ་བཞུགས་
 འདུག་ཅེས་སྟེང་སྟངས། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་དགུང་སྟག་ཅིག་སྟོར་གནང་བ་ལྟར་བཅིས་པའི་འགོ་བརྟེན་དང་
 བཅས་ཡུལ་ལོ་སྟངས་དུ་དགའ་ལུན་ལ་ཐེབས།

ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཐོ་རངས་གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་ཤར་བའི་དུང་གཏོང་མ་ཐན་
སོགས་གྲབས་ཐོགས་མེད་བྱས་ཀྱང་ཕྱིས་གསར་ལ་སོང་བའི་ཉམས་སྦྱང་མ་ཚད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་ཚུ་ཚོད་
ཐལ་བའི་གླིང་འདི་ནས་མ་མཐོང་བ་རྟེན་སོར་སྒྲོ་ཡིག་སྒྱར་བ་ཀྱང་ལ་བཟོ་ཉེས་བཟོའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དུ་
སོང་། དེར་སངས་གི་ཕྱིས་པ་ཚོ་ལྟར་རྫོང་གོག་(༧༠ན)རང་བཟུང་བ་མ་ཤར།

དགྲའ་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སྒྲན་ཕྱིས་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོར།

ས་ཡོས་གྱི་ལོ་གསར་དུས་འདོད་གསོལ་གྱི་ཚོགས་བཅད་བྱས་པའི་སྒྲན་ཤལ་སྒྲོར། བཞུགས་གྲལ་
དང་བསྟན་གསོལ་གྲུབ་རྗེས་སྒྲོན་ལམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་ཕྱིན་འདི་ལོ་གདུལ་བྱ་ཆུང་བས་སྒྲོན་ལམ་དང་
ག་སྒྲོར་འཕེལ་བའི་ཚད་ཅིག་བྱུང་། སྒྲོན་ལམ་གྲོལ་ནས་ཆུ་མིག་ཁ་བ་ཨ་པོ་དར་རྒྱས་གྱིས་ར་མགོན་ལ་
པོས་ཏེ་གཞིས་ལེན་དང་སྟེར་ཆ་བཟབས་རྟིང་ཁུངས་ཞེན་ཅན་པའི་གསལ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་བདག་སྐྱོན་མ་
བྱུང་བའི་བར་ལ་འདས་འདུག །སངས་ཡེར་བའི་གནས་མཇལ་ལ་ཕྱིན་ཡར་ལམ་ཨོ་གེ་གཞིས་ཀར་དཔོན་
ས་རྗེ་བཙུན་མ་དགྲའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་འགྲོ་བ་དེས་བསྟེན་བཀྲུ། ཉང་བར་བྲག་གསེབ་གྱི་གནས་མཇལ་
ཚང་མ་དང་ན་ཚོད་གཞོན་བས་ཅེ་སྒྲོར་ཀྱང་ཚོགས་མེད་དུ་གྲུབ། ཟླ་བ་ལྷག་དུ་ལེའུ་བདུན་མ་བཏོན་ཞིང་
སྒྲོན་ལམ་ནན་ཏན་དུ་བྱས། ཞག་ཤས་སྟོད་བྱབ་ན་སྙམ་པ་ཡིད་དུང་བས་ཅུང་ཟད་ལུས་པར་གཏེར་
འདོན་རྒྱ་ཡོད་དམ་ཞེས་རྒྱར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་དགེ་བཤེས་དགེ་དར་བ་སོགས་ལ་གསུང་སྒྲོས་གནང་
ཡང་དེ་འདྲའི་སྒྲལ་ལུན་ཞིག་མིན་པར་མཆིས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཐུག་ཕྱར་བཞུགས་པའི་མཚོད་རྟེན་
དང་ཅེ་ལྷ་གཉིས་ལ་སྒྲོར་བ་བྱེད་སྐབས་རྒྱར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་གནས་འདི་ལ་ཕྱི་རྟེན་རྟོར་སོག་གི་
གཞོད་པ་མང་བས་དེ་མི་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིགས་གསུང་བ་ལྟར་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་བས་ཐེབས་མ་
ཐེབས་རི་ལྟར་ཡང་དག་ཆག་མེད་པའི་སྟེང་དུ་རྟེན་བཀྲུང་བྱེད་མ་ཐན་བྱུང་ཟེ། རྫོང་ཆེན་པོའི་བཞུགས་
ཁྲིའི་སྟེང་ནས་དེར་ཚོགས་རྒྱམས་ལ་སྐྱེགས་བཅའ་གྱི་ཚོས་ཐུན་ཞིག་བཤད། འབྲོམ་གྱིས་རྫོང་པོར་ལུལ་

པའི་གསོལ་སྒྲེར་ལ་ཕྱག་བྲིས་མའི་སྐྱ་བརྟན་ཡོད་པ་དེ་མཛལ། བྱིར་(༡༠༧)ལམ་ཡང་ཨོ་གེ་གཞིས་
 ཀར་ཡོངས། དཔོན་ས་སྟག་ལུང་མའི་རྟེན་སྐལ་སྒྲོལ་མའི་སྐྱ་དང་བླ་གཟུ་ལེགས་པ་དེ་སྟེར་སྒྲིན་མཛད།
 གསོལ་སྐལ་རྒྱུད་དུ་དེ་ག་ལ་སྐར་པའི་ཚོ་འཛིན་པ་དང་བཅས་བྱགས་དབང་འདུས་པོ་མི་འདུག་པས་ཟང་
 ཟེང་གི་པན་པ་བསྐྱབས། ལམ་དུ་རྩུར་འཇམ་དབྱངས་བླ་མས་སྒོ་དགའ་ནས་དཀར་སྒྲོའི་གཞིས་ལེན་
 དང་གནང་ཆ་མཛད་ཅིང་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་བྱོན་པར་གསུང་བྱེད་ཞིབ་ཏུ་བྱུང། ཟླ་
 པ་གཉིས་ཙམ་གྱི་པར་དགའ་ལྗན་ཁང་གསར་དུ་བསྐྱད། རོ་རྩེ་བྱག་ནས་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་སྐྱའི་
 བཀོད་པ་ཞང་སྐྱ་ནམ་པ་ཆེན་པོའི་བྱགས་ཀར་བསྐྱས་ཏེ་རྩ་ཡབ་པདྨ་འོད་དུ་གཤེགས་པའི་བྱགས་དམ་
 གསལ་འདེབས་པ་འཕྱོར་དོན་བཞིན་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་འདྲེན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟན་གྱིས་
 འགྲུབ་པའི་བསྐྱོ་སྒྲིན་བྱས། ལེའུ་ཐོ་རྒྱས་པར་བཞོས་པའི་ལོ་བཤད་ཕྱག་ལྷགས་གྱི་བྱག་ལེན་ལས་
 བསྐྱངས་གིང་སྟན་རག་གིས་བརྟན་པ་བཀོད།

འདི་ནས་བརྒྱུད་ལོ་སྐོར་གཅིག་ཙམ་གྱི་པར་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་བྱེད་ཅིས་དང་གཟའ་ལྷའི་
 མཁུགས་ཅིས་ཇའི་སངས་ལྟེ་པས་བཀོད། གྲུབ་ཅིས། གཟའ་ལྷའི་ཅ་སྒོར། སྒྲོམས་སྒྲིག་ཁོ་རྒྱའི་བཤད་པ།
 མཚོད་བརྗོད་རྣམས་དེད་རང་གིས་བྱས་པ་གསུམ་ཆེ། ཀྱུ་རུ་ཀྱུ་སྟེ་དང་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མའི་བསྟོད་
 པ་ཞིག་བརྩམས་པ་རམ་རིང་མཁན་པོས་སྐྱ་མདུན་སྒོན་འགོ་ནས་ལ་སྐྱོན་འབེབས་ཞུས་པར་ཀྱུ་རུ་ཀྱུ་སྟེ་
 འདི་ལ་སྒྲིན་འགའ་ཞིག་འདུག། དམག་ཟོར་མའི་འདི་རྩུང་ཟད་ལེགས་ཞེས་གསུངས། རི་པོ་བདེ་ཆེན་
 པ་བརྟན་སྒོར་གཙང་གཞུང་གི་ཆོས་འདོན་ལ་ལྟ་སར་འཕྱོར་པར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒོར་གྱི་ཕྱི་ནང་གསར་
 གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་སྟགས་ཆོས་འབྲེལ་ཁ་ཡར་དང་གསོ་སྦྱང་(༡༡)ན་ལྟན་དུ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ལྟར་
 བྱས། ཁོང་རྣམས་གྱི་ཟླར་དུང་ཡིག་ས་སྒྲོང་གི་སྤྱི་བདག་དང་ཅན་གྱི་གས་སུ་འདུག་པར་ཞལ་ངོས་
 ཆོས་གལ་དུ་བརྟག་པ་མི་འགའ་འདྲ་གསུང་ཡང་གཙང་པའི་སྟན་དུ་དབང་ན་ཅི་དགོངས་མི་གཤེས་སྐྱམ་
 བཀག་ཆ་མ་བདེ། རི་པོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཟེར་པ་མཛེས་མཚོན་ཙམ་ཡང་ཡིན་འདྲ་
 ཞིང་དོན་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཕྱགས་སུ་ཕྱག་ཕྱག་མངས་ན་སྟེ་སྤྱིང་གྱི་དགོངས་

ཚོས་འཕྲོས་འགྲོ་རིགས་ནས་མི་ལེགས་ཐག་ཚད་ཀྱི་ལན་བཏང་།

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་མཇུག་དུ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྒྲེབས། བྲག་སྤྱ་ཚོས་རྗེས་ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལས་བྱང་
བསྐྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཟེར་བ་བཞིན་བརྩམས་པ་བསམ་སྒྲོམ་བྱོངས་པས་གྲ་ཚང་ལ་རྗེས་སུ་དེ་ག་བཙུགས་
དུང་སྐར་གཏེར་གཞུང་དང་ཡིག་རྒྱུ་ན་དབྱི་སྟོན་མང་བྱས་ན་འདྲ་གྲང་བར་དུ་སྒོ་ཁ་ཁེངས་པ་ཡེ་མ་
བྱང་། དཀྱན་སྤང་དང་དབྱིད་འགོས་ཀྱི་རིང་སྡེ་བ་ཁང་མཁར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཡར་སྤངས་སུ་བྱོན།
རིན་པོ་ཆེ་སྤྲན་ལུང་པའི་དུང་དུ་ཞུ་ལོ་ཆེན་གྱི་བཤད་སྐྱར་སྟེང་ནས་མིང་ལེ་རྒྱང་བ་གཉིས་པའི་བར་གྱི་
བརྗེད་གསོས་ཐེབས་པ་མཛད་ནས་བྱོན་ཐུང་བ་ཁྲིད་པས་མིང་ལེ་རྒྱང་དུག་པ་ཡན་གྱི་རི་མོ་རགས་རིམ་
འགྲོ་ཤེས་པ་བྱང་། སྡེ་བ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐལ་མ་མཛད་པ་ལྟར་ཁང་སྟོན་གྱི་གཏོར་བམ་ཞིག་བྲིས།
ཚོས་འཁོར་གྱིང་གྲ་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ས་ཡུལ་དུ་ཞལ་དོས་སྤྱི་ལོ་གནང་བར་བྱི་ནང་ཚང་མ་མ་
འདོད་པའི་དུང་འཁོར་ཚོས་ཞུ་འབུལ་དང་འབྲས་སྤངས་སྤྱི་མོས་གྲ་ཁང་རྒྱག་ས་ཁམས་ཚན་མི་ཚོན་གྱི་
ས་ཆག་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་འབུལ། སྤྱི་ལོ་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་(༧)བ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནས་
བཟུང་སྤྲ་མ་མང་པོའི་གཟིམས་ཁང་བྱིན་རྒྱལ་ན་ཅན་ཡིན་པས་བཞིག་ན་མི་ཡོང་ཞུས་སོང་དུང་། རབ་
འབུམས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་མ་བྱང་བྱིན་ཟ་དམ་ལྟ་བུར་དོན་འགོ་
ཞེས་ཐེལ་བསྐྱས་ཀྱང་བྱས་ཞེས་སྤྲད་ཆ་ཁུངས་མ་གྲ་ཚང་རང་གི་དཔུ་མཛད་རག་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་
བཤད་ཐུང་ཞིང་རི་བསྐལ་མཚོ་སྒྲོམ་གྱི་ཞུ་དབང་དུ་སོང་ནས་གྲ་ཚང་རྒྱམས་མཁར་ལས་ཀྱིས་མ་ཁོམ་
པའི་གྲ་པའི་ཞལ་གྲངས་ལ་རྩུང་ཟད་གཞོད་པ་བྱང་ན་འདྲ་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོ་དེ་བྱེད་གསུམ་གྱི་ལུང་ལུལ།

ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཡིག་སྤྲང་། སྤྲག་ལུང་མ་ཆེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་གན་
འགོས་གཡར་པོ་གནང་བ་བཤུས་གྲུབ་པའི་མ་དཔེ་བྱིར་སྐལ་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་ཞུ་ཡིག་སྤྲན་རག་གི་ལུགས་
ཤིག་བྲིས། ཞུ་ལན་པའི་མཆོད་ཅན་གནང་། གཟིམས་རྒྱང་མགོན་ཁང་དུ་སྤྲན་དར་ཞལ་ཡིག་ཅན་ལེ་ཆོན་
གཉིས་སུལ། ཚོགས་ཆེན་དཔུ་མཛད་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་ཁ་ཆེ་བའི་ཆེན་དང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་

པའི་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུའི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་རྩོམས་ཟེར་བར་ཞལ་རོས་ལུ་
 རྟོན་རིན་པོ་ཆེ་པར་ཆེན་བསོད་ནམས་གཤགས་པའི་བརྟན་བཅོས་ཞིག་གི་མཛད་བྱར་གི་ཚིག་ལ་འབྲུལ་
 བ་ཡིན་ཞེས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་བྱར་ཕེབས་སྒྲོ་གནང་འདུག་པས་མི་འགའ་གསུང་
 བར་བརྟེན་ཡོངས་གཤགས་ཞིག་བརྒྱགས་པར་ཁོ་པ་མ་འདོད་པའི་ཤོག་རིལ་ལ་དབྱུགས་སྒྲོར་བྱེད་འདུག།
 གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་པར་མའི་སྡེར་ནས་ཀ་ལཱ་པའི་རྩ་བ་འཕེང་གསུམ་རེ་སྡེའི་རིང་བཟུང་། དེ་ལས་
 མང་བ་བཟུང་ཡང་(༤༡ན)མི་ཟེན་ཅིང་ཟེན་ཀྱང་མི་བྱང་ལ། གསོ་རིག་ཅིག་ཀྱང་སྒྲོབ་འདོད་ཡོད་པས་
 བདུད་ཅི་སྟིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསར་བ་མན་རག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྩ་རྒྱད་དང་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་
 བཟུང་། བྱང་རོས་ནས་གཞན་ཕན་དབང་པོས་རྩ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་འགྲེམ་དང་གསུང་བཤད་མཛད་།
 ཕྱི་རྩེ་རྩ་སྟེར་རེའི་ཡུན་ལ་སྒྲུའི་རི་མོ་གང་ཤེས་རྣམས་བརྒྱབ། འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་ལ་བཞག་
 མཆོམས་ནས་སྟོད་ཡོལ་གྱི་བར་སྒྲུ་དང་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས་སྒྲོར་སྒྲུངས་བྱས།

འཕྲོང་རྒྱས་རི་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་གནས་སྟིང་ཞབས་བྱར་ཕེབས་བྱུང་བར་བཀའ་གདམས་ལུ་
 ཆོས་ཀྱི་ཡུང་དང་དབྱངས་ཅན་མའི་རྗེས་གནང་ལུལ། མདོ་སྒྲུད་ཀྱི་ག་པ་བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་དགོ་ཚུལ་བསྒྲུབས།
 རྒྱ་སྟན་སོགས་ཐ་སྟད་བསྐབ་པ་འདི་ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་ཆག་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན། སྒྲོབ་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 དེ་སྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྩ་བུའི་ཡུལ་མི་གཉན་ཡང་རྟོག་གའི་རིག་པ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བས་སྒྲོབ་དཔོན་དང་
 སྒྲོབ་མའི་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས་ཀྱང་། མི་དམངས་དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་བསྐབས་པར་སྒྲ་མར་མི་བརྩི་
 པའི་སྟབས་ཞལ་རོ་ཡང་སྒྲུའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བྱགས་དོགས་རྒྱུད་བ་འདུག་པས་འབྲལ་འབྲལ་བསྐྱལ་མ་
 ཞུས་པར་བརྟེན་རྟེན་ལ་གྱི་བསུ་བ་དང་བཅས་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆོང་གི་ག་པ་གཉལ་པ་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་
 དང་རག་དབང་བརྟན་འཛིན་གཉིས་བྱར་པོ་ལོ་ཆེན་འཕོད་པར་གཏང་བ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ལན་
 རྒྱུལ་བར་རྟུང་བརྟུང་མ་ཡོངས་པར་སྒྲ་བ་བྱེད་གསུམ་ཅམ་ནས་ལན་འབྲམ་ཞིག་བསྐྱར་བའི་གོ་མ་ཆོད་
 བྱས། ཁོང་གོངས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་སྐྱང་བས་དེའི་ཉར་ལེན་བྱེད་བྱེད་ཀྱིས་དབྱར་ལལ་ཆེར་རྫོགས། དགོ་
 བརྟོས་ཀྱིས་བརྟོ་འཛའི་(༤༡བ)འགོར་མཆོད་བརྗོད་ཅིག་བྲིས། སྒོ་གསལ་གྱིང་པའི་རིགས་གའི་ཆོགས་

དབུ་ཕྱིན། དུས་ཞབས་པ་འཕོད་པར་དེད་ཀྱིས་འབྲུག་པ་རྒྱལ་བའི་རྒྱུར་ལུ་ཡིག་དང་ཞལ་པོས་སྒྲེལ་
 མེར་པ་ལ་བྲུག་ཐམ་དང་བཅས་ཆོས་ལ་ཁོར་གླིང་གི་གྲ་པ་བྲུག་པོ་ཅན་གཉིས་གནང་སོང་པར་འབྲུག་
 རྒྱར་ནས་བྱ་བའི་མགོན་གཉིས་འཛོམ་པ་བསྐྱབ་སྟོན་བསྐྱར་བར་བརྒྱུད་སོང་རང་ཡང་ཡོང་འདོད་ཆེ་
 བ་ཡོད་འདུག་རུང་སྟོན་མ་ཐོན་པར་གྲ་དམངས་ཀྱིས་བཀག་ཆ་བྱས་ནས་འགྲུངས། ཞལ་པོ་སྟག་ལུང་
 དབུ་མ་ལོ་རྩ་བ་པོས་ན་གསུང་བ་སྟག་ལུང་བྲོགས་འདི་ཡོན་ཏན་ལ་ཐབས་རྟགས་པར་བཅི་འདུག་པས་
 དོན་གཉིས་མ་བྱས་ཀྱིས་སུ་ཅུད་ཆོད་ཆོལ་ཁོར་རྒྱ་མཐུན་སྟོན་འགོ་བའི་ཞལ་སྟོབ་ཀ་ལུ་པ་མཐའ་ཕྱིན་ཡིན་
 འདུག་པས་དགོ་སྟག་ཐུགས་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་ས་ཁད་ཉེ་བ་སྟགས་གང་ཅི་ནས་ལེགས་པ་ཡོང་རྒྱལ་
 རྒྱས་མེད་ལན་ཅིག་གར་ཡང་འཕྲང་བའི་དཔེར་སོང་། ཁོ་བོ་སྒྲ་སྟོབ་པར་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་ཉིད་རྒྱར་
 བས་དགོན་རང་གིས་ཤེས་ནས་གཞན་ལ་བསྐྱབ་འདོད་ནའང་ཕག་པའི་ན་པར་བི་མང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་
 པར་འདུག།

རྟེན་ལྗེ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་དུ་རི་ཡལ་ཁོ་བོར་ཆེད་སེ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གཙོས་འབྲུལ་པ་གཏོས་ཆེ་
 པ་འབྱོར། ཞལ་པུ་སྟོར་གྱི་བར་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་འབྱེད་གྱི་རྟེན་བཀྲར་ཆེ་ཁོང་བསྟོལ་པ་ཕྱིན་པར་
 དབུལ་སྒང་སྟོང་ཕག་ལྷ་དུག་དང་གོས་དང་སྟོང་ཕག་གཉིས་གསུམ་སྟགས་བདོག་པ་གྲ་ལོ་མ་པའི་རྟེན་པ་
 གྲངས། ཉེར་གསུམ་ལ་གསུམ་འབྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་པོས་པའི་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཕྱིན། ཆོགས་སུ་ཟང་
 ཟེར་གི་བདོག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟེན་ཅིང་བསྟོན་བྱས། ཏུ་མགོན་ཁང་མཇལ་ཁོང་སྟན་དར་ཞལ་ཡིག་མ་
 ལུལ། (༡༩ན)འབྲས་སྒྲུངས་སུ་སྟེབས་ནས་མི་རིང་བར་སྟུ་དགར་ཅེར་ཁྱི་ལུ་མ་དེ་ཉིད་གཤེགས་པའི་
 དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་བྲོས་ལ་ཞལ་པོ་ཡར་འབྲོག་ཏུ་བྱོན། བན་བསྐྱབས་འདྲ་བྱུང་ཆོད་ནས་དུ་རི་
 ཡལ་གཙང་དུ་དམག་ལ་འགོ། ཆོས་སྟེ་གསུམ་པར་འཆི་ས་བྱེད་ཟེར་བ་སྟགས་དགོ་བསྟན་རྒྱལ་བསྐྱར་
 པའི་གྲབས་བྱེད་པར་སེ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ཞི་དུག་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་ལབས་པས་བཤོལ་ཐུབ་རུང་དམག་
 གི་ཁ་ལུང་ལྷ་ལུ་རྒྱ་མར་བརྒྱབ་པའི་དབ་གསེག་ཆེ་རབ་བྱུང་སོང་། ཁྱི་ལུ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་
 མང་འབྱེད་གདུང་ཆོག །གདན་ས་གོང་འོག་འབྲི་སྟག །རྒྱར་པ། བཀྲ་ཤིས་ལུ་རྟུང་པོ་སྟགས་སུ་བསྟོན་རྟེན་

བཟངས་པ་ལུ། རྒྱུད་སྒྲིབ་སྒོ་བ་དཔོན་ཞལ་ལྷ་ནས་མངའ་རིས་པ་པག་དབང་དོ་རྗེས་ཚོགས་པ་ལ་
གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དགོས་གསུང་བས་དབང་བརྟེན་འབྲོད་རིས་མ་ཐོབ་
པའི་ཉེད་གསར་མ་བྱོགས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་བྱེད་མ་སྐྱོང་ཁྱེད་ལྷག་ལེན་ཀྱང་ཤེས་ཀྱིན་མེད་པར་མཚན་ཉིད་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་མི་ཡོང་འདུག་ཀྱང་རོ་མ་ལྷོག་པར་ཚོགས་པ་ལ་དབང་ཚོག་གི་རྒྱགས་ཆད་ལྷག་མེད་པ་
སྤྱད། དབང་གལ་དུ་ཁྱི་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་གཡོག་དུང་ཆེན་ཀྱན་དགའ་ཚོས་འཕེལ་ཡོད་པས་དཀྱིལ་
འཁོར་ཟུར་བཀའི་དབང་ཁྱོམ་ཚོས་བྱེད་པ་འདི་ཞེད་ཅིག་ཅིག་ལྷུང་། འོན་ཀྱང་དབང་བཤད་སོགས་ཤིན་
ཏུ་ལེགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རང་དུ་མཆིས་ཞེས་ཅུམ་གཏོར་མང་དུ་བྱེད། ཞལ་རོ་ལ་དབང་གི་སྒྲིབ་
བསྐྱར་བྱུང་བར་འདུག་བཤད་པའི་སྒྲོམས་སོགས་སྒྱ་ཡོན་མི་འདུག་པས་ད་དུང་ལྷགས་གཉེར་གནང་
དགོས་པའི་ག་ཚར་བཅར་པའི་ཁྱ་བ་ལུལ་ནང་ཀོང་ལུལ་དུ་བསྟན་པར་རྒྱ་ཐོག་གི་ཁག་ག་ལ་ཡོད།
སང་ཉིན་(༡༩༥༠)མེ་ཆེན་ཚོས་རྗེ་འཁོར་བཙས་ལའང་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར། ལྷག་མཛོད་
བཟང་སྒྱིན་ལྷ་སར་བསྐྱོར་བ་གསོག་པ་དང་སྒྲགས་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེས་རིང་འཛོའི་རྟེན་འབྱུང་གི་
སྒྲིས་དང་ལྷགས་ཅོམ་གྱི་ཚིགས་བཅད་གནང་བ་བསྐྱབ་སྟོན་བཞིན་ཞལ་རོས་ཚོགས་སུ་འཇུགས་ཅིས་
མཛད་པ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་རིགས་རྣམས་མ་བཞེད་པའི་རྒྱགས་པ་ཞིག་མ་ལྷུང་།

དགྲའ་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གྲུ་བྱི་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀྱལ་གྱིས་ཁམས་པེ་རི་

ཀྱལ་པོ་བཅོམ་སྟེ་མདོ་སྤྱད་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་།

རྟོར་སྒྲིབ་བཅུ་གཅིག་པ་ཉིས་བཅུགས་ཡོད་ཀྱང་ལྷགས་བྲེལ་སྟབས་ནས་གཙུག་ལག་ཅིས་རས་སུ་
པོར་ཉེ་ལོ་གསར་སྟོན་ལམ་བཤེད་མཛད་པ་ཤར་དཔོན་སྒོ་བ་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཡོད་
པས་ལྷགས་འབྲུག་གི་ལོ་གསར་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་ལྷན་ཅིག་པར་གནང་ཁྱེད། འདོད་ཁམས་
དབང་ལྷག་མར་ཚོགས་བཅད་བྲིས་པའི་སྟན་ཤལ་ལུལ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གལ་དབང་དཔོན་སྒོ་བ་རིན་

པོ་ཆེས་གནང་བའི་གསུང་ཆོས་དང་ལྷགས་བསྟོན་པར་ཕྱིན། རོ་ཤྲི་དང་དྲུང་སྟོང་རྒྱལ་མོར་སྟོན་
ལམ་འདོད་གསོལ་གྱི་ཆོགས་བཅད་བྱིས་པའི་སྟན་དར་སྟོན། དྲུང་ཆེན་ཀྲན་ཆོས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་རྒྱ་
ཁྲོད་ནས་ཕུ་རུའི་ཐུག་འབྲེང་དེ་གཏད་བྱུང་བར་སྐབས་དབར་ཆོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དང་གཟུངས་
སྟགས་འདྲ་བརྒྱས། རྒྱན་དུ་སྟེ་ལ་གྲོན་པ་ཨ་མ་གྱི་བའི་བང་ཆེན་ལས་ངོ་མཆོར་རྒྱ་མེད་རུང་སྐལ་པའི་
སྐྱ་འཆོར་ཆས་སུ་དགོངས་ཏེ་གད་ཁ་ས་ནས་ཤལ་དམར་པོ་གཡར་བའི་ཞབས་ཤུས་ལ་ཤེག་པ་བཞེས་
འདུག་པ་ཐག་ཁྲའི་སྐལ་གྱི་དབེར་མདོན།

པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་རྩོམ་གྱི་གཙང་ལྗེ་སྟོན་གྱི་བརྟན་བཞུགས་དེ་སྟོན་ལམ་ཆོགས་ཆེན་ལ་
འཇུགས་དགོས་ཚུལ་མེད་པ་བཞེན་ཞལ་ངོས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཀྱང་གྲ་དམངས་ཀྱིས་གསུང་(༧༩)
མ་ཉན་པར་དབུ་མཛྙད་གཅིག་ཤུས་རྒྱགས་སྟོན་པ་ལྟ་བུས་གཙང་བའི་མི་སྣ་མཐོང་སར་མཛེས་ལམ་
རྒྱང་བ་བྱུང་སོང་། ཁོང་དཔོན་སྟོན་རྒྱ་མཆོན་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་བརྟེན་རང་ཕྱོགས་ལ་མི་མཉེས་པ་ནི་
གཟུར་གནས་ཀྱིས་བཏུས་ན་ཐུགས་བདེན་པར་གདལ། སྟག་ལུང་ཐུག་མཛྙད་པར་ཆོས་འབྲེལ་དགོས་
ཚུལ་བྱུང་བ་བྱས། བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཅིག་བྱིས། སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་སུ་དཔོན་སྟོན་པར་
ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་འབུལ་ཆོན་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་སུལ། རྩོམ་གསར་པར་སོང་བས་ལེགས་
རྒྱ་རང་ནི་མ་བྱུང་། ལྟ་བུ་སྐྱ་སྐྱེས་གོ་དཀའ་བ་རྩོམ་པའི་སྟོན་ཞེས་ལབས་པ་ཁོང་གིས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་
བྱེད་ཆེ་བྱ་མ་སྐྱ་ཁམས་བཟང་པར་གསོལ་བ་འདེབས་ལྟ་བུ་དགོས་རྒྱུར་སྟེ། སྟོན་ལམ་གྲོལ་ནས་
འབྲས་སྒྲུངས་སུ་སྟེབས། དཔོན་སྟོན་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཅའི་དུམ་ལུ་པོ་ཏེ་གཅིག་ཆོགས་
ལྷགས་ལུང་ཁ་ཤས་དང་གཡུ་ཐོག་སྟིང་ཐིག་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གིས་མཆོན་པའི་ཆོས་
བཀའ་ཁལར་སྐལ། མེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱུ་ཆེད་ཀྱི་སར་འགོ་བའི་སྟོན་དོད་པར་བོག་ཏེ་རྒྱལ་པོར་ཡི་གེ་རྟེན་
བཅས་བཞེད་པ་ཤིང་ཆོས་རྗེ་དང་དྲུང་རི་ཡལ་མཆོད་ཡོན་ལ་རྫོང་བ་བཟབས། བདེ་གཤེགས་མཆོད་
རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུངས་འབུལ་གནང་གདོང་ཞལ་ངོས་ཆོས་རྗེ་སྐྱ་སྟེའི་ལག་ལེན་གང་བྱུང་མ་བྱུང་དེ་ཆོས་
མི་འཕུས་ཐུག་ལེན་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཞིབ་པོ་རྒྱག་གསུང་བ་གཟུངས་འབུལ་དགོས་ཆ་དང་བརྟན་པའི་ལམ་

ཅམ་ལས་གོ་ནད་དམ་པ་མི་སྣང་པོ་འཁོར་སྤྲེད་དུ་ཡོད་པའི་གོད་སྒྲིན་ལའོར་ལོས་མ་ལོ་བར་གཟུངས་
 རྟགས་(༧༧བ)མེད་པའི་གོད་སྒྲིན་པོ་དགུ་མོ་དགུའི་འཁོར་ལོ་ལྷ་བཟོ་ལྷང་སྤྲེད་ཁང་པས་འབད་ནས་
 བྱིས་ཀྱང་མངས་ནས་མ་ཚར་བས་སྟགས་ཡུན་ལ་ཉི་མ་གཅིག་ཅམ་འགོར་སྤྲེད་པ་ཐོག་སྟུབ་པ་རབ་
 གནས་ཀྱི་ལོར་ནི་བྱུང་མ་སོང་མར་དང་སྤྲེད་ཅིས་ཁ་སྤྲེད་པའི་སྤྲེད་དུ་འབྱུག་མར་སྤྲེད་སྟགས་མཁོ་
 དགུའི་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲེད་པས་འདོད་ཡོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ཉམས་ཆེ་བ་བྱུང་ཞིང་རབ་
 གནས་གནད་ནས་གཅོད་དུ་ཆེབས་ཁ་བསྒྱུར། ཁྱོ་སྤྲེད་ཁབས་པ་སྟུང་བ་བཞི་པའི་ནད་དུ་འཁོར་པའི་ཆ་
 དོན་ཡོད་ནའང་ལོ་པ་ཆོས་རྗེ་ཅན་སྒོ་རྒྱུང་མང་པོས་དེ་བསྟུལ་མཚོ་སྒྲིམ་གྱིས་པག་པའི་རྩལ་བ་བྱས།
 དེ་ལ་བརྟེན་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་སྤྲེད་པ་ཐེབས་པའི་ཁབས་བྱིར་མང་ལུལ་ལོ་རྩལ་བ་འབྲིད་པ་གནད་པའི་
 སྤྲེད་སྟེང་དཔོན་འདི་འོས་ཐེབས་པ་ལྟར་དུས་ཁབས་པ་བཞེད་ནས་ཁོང་གིས་སྟེང་དཔོན་མཛད། ལོ་རྩལ་
 འདི་པ་སྟོན་འགོ་བར་ཆེན་གྱི་སྟེང་མར་སོང་བས་ཁ་ལུ་བའི་བཤའ་སྤྲེད་ལ་འགྲེལ་པ་ལྷ་སྟགས་ཀྱི་རྩལ་
 དུ་འབྲིད་པས་བཅད་ཁ་གཅིན་ཏུ་གཅོད། མིང་ལེ་ཡན་སྟོ་ཐོག་དང་ཀྱན་བཤའ་མན་བཤའ་སྤྲེད་ཀྱི་སྤྲེད་
 བས་བསྟུབ་ཀྱང་ཁ་དམ་དྲགས་པས་དོན་ལ་སྟོར་སྤངས་པ་དང་ཁྱད་མི་འདུག་ཀ་ལུ་པ་ཡོངས་རྟོགས་
 གིན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱུང། རྣམ་དབྱེ་བསྟུང་གསུམ་ཉི་ལུ་རྩ་བཞིའི་འཇུག་རྩལ་ཞིག་ཀྱང་བཅུམས། ལོ་ཆེན་
 རྟགས་རབ་ཆེ་རྒྱ་མི་སྣང་བས་དཀའ་གནས་ལ་དོགས་པ་ཆོད་པའི་སྟོ་ཁ་ཁེངས་པ་ནི་མ་བྱུང། རྣམ་
 རྟགས་འབྲིད་པའང་དེ་དང་འདྲ། དབྱངས་ཅན་བྱ་ཀ་ར་ཆའི་འགྲེལ་པ་རྟག་བརྟན་སྟུལ་སྟུས་མཛད་པ་དེ་
 མཐོང་བས་ཁོང་འབྲེལ་སྟངས་ལ་མཁས་དྲགས་པ་རྟེན་ལ་འདྲི་ཡིན་བཅུམས་པ་ལས་སྟུང་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 བས་མཛད་(༧༧ན)པ་མི་འདྲ། ཨ་གུལ་ལ་བསྒྲིགས་ཟེར་བ་སྟགས་དོན་སྒྲི་རྒྱུང་རྒྱུང་མང་པོ་འདུག །དེ་
 མོ་ནི་མ་འབྲིད་ཀྱང་ལམ་ཅམ་ཐེབས་བྱུང།

མང་ལུལ་ལོ་རྩལ་པ་ཅན་པ་དང་སྤྲེད་སྟེང་གྱི་སྟེང་བདར་ལ་གཅོད་དུ་བྱོན་སྟོང་རྒྱུད་སྟེང་དཔོན་
 དཀོན་མཚོག་ཆོས་བཟང་གིས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་ཐུག་དུག་པ་ལས་གཅིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་
 གནད་དགོས་རྩལ་ལྟར་རྒྱུད་པའི་སྤྲེད་དུ་ཡན་བདེ་ལེགས་བཤའ་སྤྲེད་པ་བསྟན་པར་ལུལ། དེད་རང་གི་

མ་ཁི་ལྷུ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཆོག་སུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་དཔལ་སྐྱོ་རྩོམ་ལྷུ་མ་ཁི་ལྷུ་མ་དང་
མཉམ་པ་ཞལ་ངོས་ཁྱེད་དེ་བཞེངས། ལག་ལེན་ཁྱེད་སྐྱེད་ལེས་ཀྱིན་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱོད་ལྷུ་མ་གོ་
ཆོད་ཅམ་གྱི་གཞུངས་བཞུགས་རབ་གནས་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་སྟོ་བྱས། བྱམས་ཆེན་དཔལ་གཏུང་གཉིས།
བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། དམག་ཐོར་མའི་བྱིས་སྐྱ། གཟིམས་རུང་མགོན་ཁང་རྒྱམས་ལ་འདོད་
གསོལ་ཁ་བྱང་། གླིང་ཆོས་རྩེ་མགོན་པོ་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དཔོན་སྟོབ་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་
བསྟོད་བརྒྱམས། ལུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པར་ཁྱེད་ལྟོན། ཁང་མཁར་ནས་འཇམ་དཔལ་ཆོད་པས་བྱོ་
འཆལ་བར་སྐྱོ་བ་བསེང་བའི་ཡི་གེ་སྟན་པའ་ནས་དྲངས་པ་བེ་མཉུ་ཅན་ལུ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེད་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་དུས་འཇམ་དཔལ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཐུགས་དམ་དང་
རྒྱན་འདོན་སོགས་ཡོད་པ་རྒྱམས་རྩེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་སྐབས་ཆག་འདུག་པ་ཞལ་ངོའི་ཐུགས་ལ་ལྷུ་ར་
གྱི་བྱག་ལེན་དེ་བྱུང་ན་དགོངས་པ་འདོན་མི་རྒྱར་དུ་བྱེད་པ་ལས་རྒྱམ་པར་རྒྱལ་བའི་པན་བདེ་ལེགས་
བཤད་གླིང་པ་རྒྱམས་ལ་བཅུགས་ན་སྟར་ཆགས་པ་འདྲ་སྟམ་དབང་(ལྟ་བུ)ལུལ་ཞིང་ལས་བྱང་འཆམ་
དབྱངས་གྲ་བརྒྱགས། ལྷ་སར་མཆོད་འབུལ་ལ་སྟར་ཐང་ལུང་པ་གྲ་ཆང་ནས་འགའ་ཞིག་འདུག་པའི་
རོལ་མོའི་ཆེས་དགེ་སྟོང་ཆོས་ལུན། དཔལ་མཛོད་མདོ་ཐུགས་གླིང་པ། སྟར་ཅེ་པ་ནམ་མཁའ་ལུན་ཆོགས།
ཟམ་ལོག་པ་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན་རྒྱམས་འཆམ་བསྐྱབ་པར་བཏང་། ཞལ་ངོ་འདི་རིགས་ལ་མི་མཉེས་ཀྱང་
བདེ་གཟར་གྱི་དགོངས་གཞི་འདྲ་ཡིན་ནམ་པོད་ཀ་སོགས་ཀྱི་དགོས་ཆ་ལ་ཐུགས་དང་མི་དོད་པ་མི་
འདུག་ཅིང་ཞིབ་ཆའི་གྲ་སྒྲིག་དོ་དམ་ཇའི་སངས་ལྷེ་པས་བྱས། སྟོ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་རབ་བྱུང་
བསྟེན་རྩོགས་མང་དུ་བསྐྱབས། རྒྱལ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་སྟོབ་དཔོན་དུ་གར་ཁང་སྐྱོ་སྐྱེ་བསྐྱོས། ཁོང་དང་གཉལ་
གྲང་སྟངས་ཆོས་རྩེ། རི་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་གྲ་ཆན་འགའ་ལ་ཆེ་བདག་གི་དབང་བྱས། ལྷ་སྤྱིངས་གཟིམས་རུང་
ཉི་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་པའ་ཆེན་འབུམ་ཐུག་གསུམ་པའི་སྐྱ་གཏུང་བཞུགས་པར་གྲགས་པའི་བུམ་ཁང་ལོ་སྟ་
མ་ལྷ་སྤྱིངས་དང་ལྷན་དུ་བཞག་སོང་བ་སྐྱ་གཏུང་ཡོད་ལ་རེས་ཞལ་ངོ་གཟིགས་པར་ཐེབས་དུང་གྲགས་
སྐམ་མམ་བར་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་རི་ལྷུང་ཡང་བུམ་པའི་ནང་ནས་རག་གི་པར་ལུ་སྟོག་ཅན་ཅམ་ཞིག་

ལས་མ་ཐུང་བ་གངས་ཁ་སོད་བྱེད་དུ་དུལ་གདུང་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་པར་བྱ་དེ་བཅུག་ནས་མཚོད་
ཁང་ཆེན་མོར་བཞུགས་པར་གཟུངས་བཞུགས་སུལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གནས། རིག་འཛིན་ཡོལ་མོ་བའི་གཏེར་
གསར་ལུང་བྱང་དུ། ཡོས་ཀྱི་ལོ་ལ་དལ་གསོ་བྱེད། འབྲུག་གི་ལོ་ལ་འབྲུག་ལྟར་ལྟེར། སྤུལ་པ་སྤུལ་
ཤུན་ལྟ་བུར་མཐོར། དེ་ཕྱིར་ཡོས་ཤུའི་ལོ་ལ་ལོང་། ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་ཡོས་ལོ་གཏེར་འདོན་པར་བྱོན་
པ་བོད་ཁམས་ཀྱི་བསོད་(༧༦ན)ནམས་དམན་པས་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་།

ལུང་བཙན་ལྟར་འབྲུག་ལོ་སོག་དམག་བར་ཁམས་སུ་སྒྲེབས་པའི་སོག་སྐྱད་ཆེན་པོ་ལངས།
དེའང་ལྟག་ལོ་དཀའ་བཅུ་ཤིས་རབ་ཀྱི་མཚོ་ཅན་མི་སྒྲར་ཡོངས་པ་གཙང་ལྟེ་སྤྱོད་ནས་ཆོས་ལྟེ་ཆེན་པོ་
གསར་ཀླག་མཛད་པའི་འགོ་སྐྱང་དང་ཐུག་མི་དམངས་ཀྱིས་ཀྱན་སྦྲོང་དན་པས་དགོན་པ་བྟབ་ཅེས་
སྤྱིར་བརྟོད་དང་ལུ་ལག་ནམས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་ལྟན་པོའི་རྒྱལ་རི་ནས་དོ་བཅའ་པའི་ཐབ་འབྲིལ་བས་
སྤྱིལ་པོ་འདྲ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཐུགས་ཆོས་མི་བདེ་བའི་དཔོན་སྦྲེབ་པའམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འོ་
བརྒྱལ་བའི་ཚུལ་དང་གསུང་གཙོར་གནང་བ་མི་སྒྲ་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚོར་བྱུང་ཞིང་། སྤྱ་བྱང་གི་ཕྱགས་
ཕྱི་དང་ཐོས་བསམ་སྤྱིར་སྦྲེབ་དཔོན་ཡན་ཀྱིས་བརྟོད་རིགས་དུ་མ་ན་བར་བྟབ་པས་མི་སྒྲ་ནམས་མཚོ་
ཁར་སྒྲེབས་ཐོག་མཐོང་ཐོས་ཚོ་ཀུལ་པོར་ཁྱེས་པས་ཐུགས་ཁྲིས། སྤྱོ་བྱར་དུ་དམག་བོད་ཕྱོགས་སུ་
བཏེག་པ་ལམ་ནས་བེ་རིའི་སྟེང་དུ་བྱོན་འདུག། ཆོར་གསེབ་ཆོས་སྦྱོང་གིས་ད་ལོ་བོད་འདིར་མཐའ་
དམག་འོང་པ་འདྲ་བ་ཡོང་བྱ་བས་ལ་བོད་འབངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་སོག་བརློག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་
རེ་ཞིག་འགྲངས་སོང་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། ཐུགས་རྟེ་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་དབང་ལྷུག་གི་ལུང་བཙན་དུ།
དེ་དུས་ཉིར་སོག་བརློག་འདོད་ཐབས་༥ ཀྱུ་བོད་ལས་སྒོ་བཙམ་ཞིང་སྤངས་༥ གསེར་ཡིག་རྒྱ་ལམ་གཙོད་
ལ་འབོད་༥ ར་ས་དཔལ་ཀྱི་བསམ་ཡས་སུ་༥ བསྐྱང་བརློག་མནན་པའི་ལས་ལ་སྦྱོར་༥ ཞེས་པའི་དུས་
དེར་སྤང་། དགོ་བརློག་ཀྱི་བརློ་འཛའི་ཆོག་བསྐྱིད་པ་ཕྱིས་ཤིང་སྒོ་མང་སྦྲོབ་དཔོན་པས་རིགས་གའི་ཆོགས་
སུ་བོས། དབྱར་(༧༧བ)སྤྱང་ཁམས་ནས་སོག་པོའི་མི་སྒྲ་མང་ཅམ་འབྱོར། ཀུལ་པོས་ནང་བཙར་ཀྱི་
ཡིག་དག་སྤུལ་བར་ཤི་དེ་བྱ་བུར་ཁི་ཡ་གནང་བ་ཞལ་ངོས་ཀུལ་པོའི་ཐེབས་སྒོ་འདི་བཞིན་ཡིན་འདུག།

གསུང་བར་རང་ངོས་ཀྱི་ཆ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཀྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
 བར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་གཟར་བསོལ་བ་མིན་པས་དེ་འདྲའི་ཨོ་ཟོབ་བྱས་ཀྱང་གཞན་ཁྱེལ་བ་ལས་
 མི་ཡོད། རང་ལ་གཅེས་པའི་ཤར་ཚོད་གཙང་པས་དགེ་ཤྲོགས་ཆོས་སྡེ་རྣམས་ལ་མཚོད་གནས་འཚོལ་
 བའི་ཆོས་མཐོང་ཡང་དགའ་མོ་འདུག། སེར་འབྲས་ལ་དམག་ཐོག་པ་ནི་ལྷ་ས་དང་རི་མགོར་བདེ་གཟར་
 དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་ལན་དུ་གདའ། ས་སྐྱ་གོང་ལོག། །གམ་བ། རོ་ནང་བ་གསུམ་ནི་རྩ་བའི་སྤྱ་མར་སོང་བས་
 འགན་རྒྱ་ཅི་ལ་ཡོད། དེ་ཕྱིན་དགེ་ལྷགས་བསྟན་པའི་ལ་རྒྱ་དང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་སྒྲོས་ཀྱི་སྟོབས་
 འཕྱོར་གྱིས་ཀྱང་འབྲས་པ་ནས་བྱེད་རྒྱ་མངས་ན་མུར་ཁ་ཡར་བྱུང་འདུག་པ་ལྟར་ད་ལྟ་ཡོད་པ་འདི་འང་
 དམིགས་མེད་དུ་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡོང་ཉེན་ཆེ་སོགས་ཞུས་པར། ཞལ་ངོས་ཅི་ཟེར་བཞིན་ཡིན་ནམ།
 དགེ་ལྷགས་ལ་འབྲས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འཕྱོར་རྒྱས་པའི་གནས་རྒྱལ་གསུང་བར་གཙང་བ་དང་
 འཕྱོར་རྒྱས་པའི་བར་འཕྱོར་རྒྱས་པ་རང་མ་འདྲ་བ་ལས་གཙང་བར་འཁང་ར་བྱེད་རྒྱ་མེད། གལ་ཏེ་དགྲ་
 ཤ་སྤངས་ཀྱང་ར་འཕྱོར་རྒྱས་པའི་མི་མཉུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གདན་སར་བསྐྱད་པའི་བཅུན་པ་
 ཞིག་བན་ལོག་པ་མི་འཆར་ཐག་ཚོད་ཀྱི་གསུང་གྲུང་ཞིབ་པར་མོལ་བས། དེ་གས་འབྲས་པ་འདུག་ཅས་
 རིའི་རི་རྒྱུགས་ལ་གྲུ་ལྷག་གྲིང་ཁར་ཡོངས་ཐོག་མི་སྣ་རྣམས་རྒྱུང་བདེའ་མཛད།

དེ་རྒྱུབ་གྲུང་གི་ནང་དུ་ཕྱི་རྩུར་ཞལ་ངོས་མི་སྣར་(༧༥ན)འགོ་མི་དཀའ་བརྩུ་དགེ་བསྟེན་དོན་
 གྲུབ་ལ་བསྐྱབ་སྟོན་དུ་བེ་རི་འདི་རྩ་བ་ཚོད་པ་ཅིས་ཀྱང་མཛོད་དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རང་མཚོ་ཁར་ལོག་
 ཐེབས། རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་དགེ་རྩ་བྱེད་མི་གཏོང་བ་དང་བདེ་གཟར་མི་འགའ་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་
 རྒྱས་པར་མཛད་སོང་། སང་དཀའ་བརྩུ་དགེ་བསྟེན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དགོས་ཆ་སྟོན་པར་ཞལ་ངོ་དགའ་ལྷན་
 ཁང་གསར་དུ་ཐེགས་པའི་ཆབ་སྟེང་ཁར་ར་ལུན་གཉིས་ཅམ་གྱི་བར་བཀའ་བྲོས་གནང་སོང་ཟེར་ཡང་
 མདའ་རྒྱན་གྲིང་བྱུར་བསྐྱར་ཡོང་བསམ་པ་མ་བྱུང་། སྟོན་གྱི་རིང་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་བསྐྱད། དཔེ་
 ཆ་རྟོང་པ་རྣམས་ལ་བཤར་སྦྱང་། གསར་དུ་ཀ་ལཱ་པའི་བྱིངས་མདོ། ཞ་ལུ་པའི་སྤྱི་དོན། སྟན་དངགས་མེ་
 ཡོང་། གསོ་དབྱང་གྱི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་རྣམས་ཚང་བར་བཟུང་ཞིང་ཅུ་པའི་རྩ་བ་ཤོག་ཐེབས་གསུམ་ཅམ་

ཞིག་ལ་སྒྲེབས། སྒོ་ལུལ་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་སྤྱན་དོན་ཀླན་གསལ། མཁས་
 གྲུབ་ནོར་བཟང་པའི་དུས་ལོར་སྤྱི་དོན་དང་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས། སྤྲུག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་རིག་
 གནས་ཀླན་ཤེས་གྲུབ་མཐའ་ཀླན་ཤེས་གཉིས་ཅུ་འབྲེལ་དང་སྒྲུལ་གསུམ་གྱི་ལྷོ། གསོ་དབྱེད་ཀྱི་མན་
 དག་རྒྱད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་པོ་ཏྲ་མང་བ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་ཐོ་པོ་གྲུ་མུ་ནིར་རྒྱགས་ལུལ་ན་སྤྲུལ་བ་ཤར།
 འདི་ལོ་ཡང་རྩེ་ཀླུ་པ་འབྲུལ་ཞིག་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་བཅས་ཐེབས་འདུག་དུང་མཛེས་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་གཞི་
 བེ་ག་ལ་ཡོང་། ཟུར་ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷ་སའི་རྩེ་ལ་བྱག་མཉམ་འཇུག་གི་སྤྱོད་དམིགས་
 ཀྱི་མདངས་ཤིག་སྤྲང་ཡང་། ལོ་མཚམས་སྤྱར་པོར་དགའ་གཤོང་ཆོས་སྤྱོད་གི་ཁྱུང་ཁས་དཔོན་པོ་ནམ་
 མཁའ་སྒོ་ལུར་དུ་འདས་(༡༧བ)པ་རབ་འབྲུམས་པར་དུག་ཁག་བཅུགས་པའི་ནང་ཞིག་དང་མི་བསད་
 ཀྱི་བསམས་པ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་མ་བསམས་པ་བརྒྱའི་དཔེར་སོང་། ཆངས་པ་དུང་ཐོང་ཅན་ལ་ཆོགས་
 ཆས་སྤྱོད་གཞིགས་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བཅས་སྤྱར་སྤོང་ནས་ལུང་བསྐྱར་ཁྱབ་པ་བྱང་།

མང་ལུལ་ལོ་ཆེན་བྱོན་པའི་ཙོང་པའི་འབྲེལ་བ་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་བདེ་སྤྱོད་ཀླུ་མཆོད་
 གྲུ་རྫོངས་སྤྱེད་ནས་རི་མོར་རགས་རིམ་འཁྲིད་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་འདུག་པ་ལྟར་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་གང་མཉེན་
 རྣམས་ཆར་གཅིག་བྱང་། ཐེབ་སྤྱོད་ནི་མཆོན་ཉིད་པའི་དང་རྒྱགས་ཀྱིས་དོགས་པ་ཞིབ་གཏོད་མ་མཛད་
 གཤིས་རང་གིས་གང་ཤེས་ལས་ལྷག་པོ་གསུང་རྒྱ་མི་འདུག །གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་ཞིག་དགོས་
 རྒྱུ་བཅུམས། བདོག་པའི་ཡོན་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ལོ་ལྷ་བ་ཐུར་ཐེགས་དགའ་ལྷན་དུལ་
 གདུང་རིན་པོ་ཆེར་འདོད་གསོལ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཤལ་ལེ་ཆོན་ལུལ། ལྷ་ས་ནས་ཞལ་ངོས་སྤྱན་པོ་རབ་
 བརྟན་བྱང་པའི་རྒྱལ་པོས་ལི་རིའི་ཐོག་ཏུ་དམག་མཛད་པ་འདི་ལ་སྤྱི་རིམ་ཞིག་དགོས་འདུག་པ་རི་
 ལྟར་འགབ་གསུང་བར་སེའུས་ཆོགས་ཆེན་དུ་གདུགས་དཀར། ཤེར་སྤྱོད་རྒྱད། རྣམ་རྒྱལ་
 སྤྱད། རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་། འབྲས་སྤྱངས་ཐུགས་ཁང་ཆོ་ནས་བསྐྱར་གསོ་གཏོར་བསྐྱོག་མཛད་ན་ལེགས་
 འདྲ་ཞུས་པར་ཡང་བསྐྱར་དུ་དེ་བཞིན་བྱེད་ཅིས་ཡོད་ཀྱང་དག་ལས་ཤིག་དགོས་རྒྱལ་གསུང་བར། རྟེན་
 མ་ཐོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྤྱངས་ལུན་ལུ་བྱས་པ་རྣམས་དེང་སང་ལ་མེས་ཀྱི་ཡི་དམ་སྤྱང་མའི་བསྐྱས་གཏོར་

ཙམ་ལས་སྒྲོས་བཏང་ནས་མེད། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་ལམོར་པ་པོར་ཁར་ལྷས་གིང་། དུག་ཅུ་པ་
 དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིག་པོ་ཆེད་སྒྲུ་ཞབས་(༧༥ན)སྒྲོབ་ཀྱང་བསྐྱེན་སྒྲུབ་ཅིང་བྱེད་མ་ཕྱོང་ད་ལྟ་
 རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོབ་གཉེར་འདྲ་དང་འདྲོམ་པས་མི་བྱུབ་ལྷས་པར། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་དེ་ལེགས་པོ་
 ཡིན་འདུག་རུང་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དུས་གནང་བར་མར་ཡང་རྒྱས་པ་ཆེ་མདོག་ཁ་མོ་བྱུང་རུང་རྒྱར་
 མ་རྒྱལ་སྒྲོན་བྱེད་མ་ཐག་ལྟ་བུར་མེ་ཏོག་འཕོར། གྲུ་ས་གཉིས་ཡུལ་དོན། བསོད་ནམས་གཤམ་པར་
 ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་པའི་འཕྲོད་ཉམས་གིག་མ་བྱུང་བས་དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་མ་དང་ཞལ་གང་རིགས་
 བས་ཨེ་ཡོང་གསུང་བར་དེ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པ་ལྟ་ཞོག་རྗེས་གནང་བྲོ་ཁ་རྗོགས་པ་ཙམ་ཡང་ལུ་མ་
 ཕྱོང་རྒྱལ་སྒྲོངས་པས། དེས་ན་མ་ཁར་ཐན་ན་ཁྱི་ཆོལ་གྱི་དཔེ་བཞིན་རྟེན་མ་རར་ནས་མཛོད་གསུང་།
 སྒར་དུག་ལས་ཤེས་འདོད་ཡོད་སྐབས་ནི་བྱེད་མ་བཅུག་འདི་སྐབས་དགོས་དུས་དོ་རྗེ་དང་མི་དགོས་དོ་
 འཛོང་གི་དཔེའི་མི་བྱེད་དབང་མེད་ཅིག་བྱུང་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདི་ཐོབ་ཐོབ་འདྲ་བ་ལ་ཞིབ་དུ་
 དཔྱད་ན་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་པ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་སོགས་གང་ལའང་འགལ་སྟེན་མང་ཞིང་མཐུན་སྟེན་
 ཉུང་བས་མི་ཁོམ་པའི་རྟེན་གྱི་བཞུགས་གཤམ་དུ་རྒྱུད་པར་སྒྲུང་དོ། །

དེ་ནས་དཔེ་ཆ་བསྒྲུབ་སྒྲུངས་བྱེད་འཕྲོ་རྒྱལ་ཡིངས་ཀྱིས་བསྒྲུར། གཤིན་རྗེ་མེའི་སྒྲུ་གྱའི་ལས་
 བྱུང་བསྐྱེས་པ་ཞིག་བཅུམས། རུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བརྗོད་གསོས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ལྷས་ནས་
 འབྲས་སྒྲུངས་སུ་བྱེད། ག་ཆར་སྒྲོབ་དཔོན་རུར་པ་དུག་སྒྲོ་ཆོས་རྗེ་ཕྱོན་བསྐྱར་འཛིན་གྱིས་གཙོས་པའི་
 རྒྱལ་རྒྱལ་ག་ཆར་གི་ག་པ་ཁ་གས་ཀྱིས་བསྒྲུང་བསྒྲོག་དང་པོ་དང་གྱིས་ལུགས་སྒྲིག་གི་མནན་པའི་ལས་
 སྒྲོར་བཅུམས་པའི་སྒྲུ་གོན་གྱི་ཆོ་སྒས་པོ་རལ་བརྟན་བཏང་ནས་གཙང་པའི་སྒྲགས་པ་(༧༥)འདི་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་ལ་རན་བྱེད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་འདྲ་བས་མིང་ཡིག་རྒྱུག་གསུང་བར་དེ་ག་བྱེད་ཟེར་བ་ཙམ་ལབས།
 གཙང་པ་དཔོན་སྒྲོན་ཡང་གསུང་རྒྱ་མང་པོ་གདའ་བས་ཁྱེད་ཆོས་ལས་སྒྲོར་བྱས་འདུག་པ་སུ་ལ་ཡིན་གྱི་
 ཅད་གཅོད་བྱུང་ན། དཀར་ཡང་ཐོར་པ་ཞིག་བྱེད་སྒྲུམ་དེ་ཕྱོགས་སུ་དམིགས་པའི་རྗེས་སྒྲོན་ཐུན་གཅིག་
 གསོག་པ་དང་ལམོར་ལོ་སྒར་མཐིལ་ཙམ་ཡང་མ་བྲིས། མཚམས་ཐོན་རྒྱའི་རུབ་རྒྱུང་སྒར་མ་གཤམ་ལངས་

ནས་དོ་གཅུང་དུ་ཆོག་ས་ཆེན་གྱིས་ཤིང་སྒྲིང་གསུང་བ་ཅད་གྱིས་ཆད་ཐེངས་གཉིས་བྱུང་འདུག །

ཤིང་གྱི་དགུ་གཏོར་སྒྲར་པའི་ཁྱོད་ནས་ལྷ་ས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་དགའ་ལྡན་ལོ་བྱང་བས་སོག་པོ་
ཁམས་སུ་མི་གཏོར་པའི་ཁག་ཐོག་མ་བྱུང་ན་ཡང་མི་གཏོར་བྱས་པ་དེ་རེས་ཞང་སྟོན་སྒྲར་པའི་རོང་
བཏང་། འོན་ཀྱང་ལྷག་སྟོ་བ་སྟོ་སྟོ་ཤག་པའི་མག་པར་སོང་བས་རྒྱ་ཚོར་ཅིས་བྱུངས་པའི་ཆོ་དད་ཆོད་ར་
ཁྲལ་སོགས་ཟ་དམ་པར་འགྲོ་པའི་མི་སེར་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གསེད་བཀྲོལ་བཏང་ནས་རྗེས་སུ་གཏོར་ཉན་
ཙམ་བྱུང་། ས་ཡོས་དགུ་གཏོར་སྒྲར་པར་ལྷ་རི་ལ་དར་ཚུགས་རྒྱ་བསྐྱར་ཡོད་སོག་པོའི་ཁག་ཐོག་
ཀྱང་མ་བྱུང་བས་ལོ་རྟེན་མར་དེད་དཔུང་བཅས་དབུས་གཙང་དུ་ཡོངས། རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་པའི་
ཟངས་ལྷ་དེས་དམག་སྟེ་འབྲེན་གྱི་འདུག་པས་རྒྱར་བསྐྱར། སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་བཤིག་ནས་མཆོད་
རྟེན་རེ་བརྟེན་གཙང་པ་དང་ཁོ་རང་གཉིས་གཉེན་བསྟོལ་ཞིང་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བན་པོན་
བསྟེན་བཀྱར་འོད་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་པའི་ལན་ཆོད་དཔོན་དག་ལྷ་ཙན་ལ་བྱས་པའི་གསལ་བ་བྱུང་བ་
གཙང་བ་དཔོན་སྟོན་མ་རྣམས་རོ་བཟང་ལ་ཐུག་པས་བཟང་རན་གང་ཡང་མི་ཡོང་རུང་ཤེད་འདི་ཞིང་བཅུ་
ཆང་དེས་པས་ལས་(༡༩ན)སྟུང་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་མངོན། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་གྲུ་ཆང་
དུ་འཆམ་གསལ་དུ་ཚུགས་པའི་འཆམ་ཐུད་དང་དེ་བ་ལ་བྱས། ལུན་འདུར་ཆོས་རྒྱུ། སེ་ཆེན་ཐོ་ཡོན། མེ་ཆུན་
དགའ་བཅུ། འཁོར་སྟོང་ནང་སོ་སོགས་འབྲུལ་བ་མི་གངས་ཉུང་ལ་འཁྱོར་བ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་སྟེ་བས། ཆོག་ས་
ཆེན་དུ་མང་འབྱེད་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཐོག་བསྟོ་རྟེན་དཔལ་སྤངས་སྟོང་ཐག་བཞི་ལྷ་དང་དེ་མཆུངས་གྱི་གོས་
དར་བསྟར། ཨེར་ཉི་ཉི་ཐོ་ཡོན་གྱིས་རོ་བོའི་གསེར་ཉོག་ཐེབས་སུ་དཔལ་སྤངས་སྟོང་ཐག་གཉིས་སུ་ཉེ་བ་
ཞལ་བོའི་ཐུག་ཏུ་ཅིས་སྤྱད། ལོ་མཇུག་དུས་རིམ་དང་སྒྲགས་གཤིན་རྗེའི་ཟོར་ལས་གྱི་རྩེ་རྩོལ་དཔོན་
དུ་ཕྱིན་པ་བཀྲ་རྟགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་གྱི་མཆོན་དོན་དུས་
ལ་བབས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕྲལ་སྟེར་མན་དག་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་བསྟེན་སྐབས་ཐེངས་སྟོར་གཙོག་ཀྱང་མ་
སོང་བས་ནོར་སྟོང་གཟན་གྱིས་རྒྱ་པར་ལྷ་ཡོད་ཅན་རྣམས་དང་མི་འདྲ་པའི་ལག་རྟགས་སོ། །

དགྲའ་ལོ་ཉིང་ལྷ་པར་གྱི་ཕྱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་ རྒྱལ་པོར་དཔུང་འབྲུག་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་།

ལྷགས་རྒྱལ་གྱི་ལོ་གསར་ཐོག་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མར་འཕྱིན་ལས་གསོལ་བའི་སྟན་
དར་ལུལ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་བྱིན། འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པ་ཆར་གཅིག་གྲུབ་སོང་བས་མ་བཤམས་
པར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་གསུང་བཤད་ལྷན་མ་ཟེན་རུང་སྟན་དངགས་རང་སྟོས་གང་སྟོབས་ཀྱི་
བཤད་པ་འོས་འགབ་དང་བཅས་དབུ་བཙུགས། ལུང་མ་ཐོབ་པར་སྦྱི་ཆོས་བྱེད་པ་འདི་འོས་སུ་མ་འཐད་
ཀྱང་མཆོན་ཉིད་པའི་གྲ་སའི་སྦྱི་སྟོལ་དུ་འདུག། སྟོན་ལམ་གྱི་སྒྲིང་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་
མདོ་ཁམས་སྒྲིང་དུག་མཐའ་དག་དབང་དུ་བསྟུས། དེ་རི་རྒྱལ་པོ་བློས་(༧༧བ)པས་ཐར་ཡང་ལས་
དབང་གིས་ཐུ་མ་ལེབ་དང་མར་མའི་དཔེ་བཞིན་བྱག་ཏུ་འཕྱོར་བའི་གནས་རྒྱལ་སྒྱུལ་བར་དཀའ་བཙུ་
དགོ་བསྟེན་དོན་གྲུབ་དང་རྒྱལ་མོ་ཆེ་བས་མཆོམས་དྲི་སྟུགས་སེ་ཆེན་ཨོ་པ་ཤི་ཅན་གཏོས་ཆེ་བ་འཕྱོར།
སྟོན་ལམ་གྱོལ་ནས་འབས་སྒྲིངས་སུ་སྟེབས། ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཀམ་གྱུ་རུ་དང་འཛོམས་བྱེད་
ཉི་ཁྱེན་ག་པོའི་སྒྲིང་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཅི་རིགས་ལུས། དཀའ་བཙུ་དགོ་བསྟེན་པ་བྱིར་ཐོག་སྒྲིངས་གྱུ་ཤི་
སྒྲུ་མར་མཆོམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་བེ་མཆོ་ཅན་བསྐྱངས། སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་སྟར་
སྟོང་རབ་འབྲུམས་པས་བསྒྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱས། ཞལ་ངོས་མི་འབྲུགས་པའི་ཆོག་ཞིག་ཚུམས་
གསུང་བ་དབང་མ་ཐོབ་ཅིང་གསར་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འདྲིས་པ་རུང་བས་འོས་སུ་མི་སྟར་ཡང་དགོ་
བཤེས་དགོ་དར་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲིངས་སྒྲིགས་དང་དེད་རང་གིས་ཆོག་སྒྲིང་སྟེལ་རུང་རྟེས་སུ་
བཙུགས་ཆེ་སྒྲིང་དངོས་རྟེས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་གང་ཡང་མི་འདུག་པར་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལུ་
སོགས་མཁས་པ་རྣམས་མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་བཙུ་གསུམ་མ་རྣལ་འཕྱོར་རྒྱུད་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར་འདི་རིས་
རང་གི་ནང་ཆ་བྱི་རོལ་ཏུ་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་དུ་གངའ་བ་དགོ་འབྲི་འབྲུག་གསུམ་དུ་དར་བོ་འདུག་མོད་

ཀྲང་རྒྱ་འབྲུག་བྱ་རྒྱུ་ལྟ་དགྲ་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་གསར་དུ་འབྲི་སྒྲོར་བྱས། དཀའ་བརྒྱ་ཡི་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་
བསྐྱུལ་བའི་གསོལ་འདེབས་བརྒྱམས། དེ་སྐབས་འབྲུམ་དཀར་དང་འབྲུམ་ཡན་རེ་མང་ཞིག་འདུག་པས་
གང་ཡིན་ཀྲང་འགོས་པར་བྱང་ངོས་ནས་གཙུང་པོ་སྐྱ་ཡོན་ཆེ་འདྲ་བྱང་རྒྱུངས་པས་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་
ལུང་སྟོན་རྒྱ་མ་བྱུང་། རེས་སུ་དཔོན་ཆང་ཆ་རོང་པ་སོགས་ལ་དྲིས་(100ན)པར་ན་ལུགས་ཀྱིས་འབྲུམ་
ཡན་དུ་ཐག་བཅད་སོང་ཞིང་རང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སེམས་སོ། །ག་ཆང་གི་གྲ་པ་གྲངས་བཅད་ལ་འཇམ་
དཔལ་མེའི་སྐྱ་གྲིའི་སྐྱབ་པ་བཅུགས། ར་མཚོད་དང་རིང་འཛོའི་ཆོགས་བཅད་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བའང་
བརྒྱམས། བར་ཁམས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ག་ཆང་སྐྱགས་ཁང་། གནས་རྒྱུང་ཕྱོག་ནམས་
སུ་གཏང་རག་བཏང་བའི་སྟན་དར་ཞལ་ཡིག་གིས། ཞིང་སྒྲོང་དབང་པོ་མཚོད་པའི་གཏོར་བཤགས་བྱེད་
གཏོང་གཏོར་མ་རྒྱུ་བྱ་འབྲེལ་བ་ནི་པ་རོལ་གཞོམ་བའི་ལྟས་ལེགས་པར་སྤང་། དོན་གཉེར་ཅན་འགས་
བསྐྱུལ་བའི་ངོར་རི་རབ་སྟོབས་ཆེན་ལ་བརྟེན་པའི་མནན་པའི་ཁོག་འབྲུགས་ཤིག་དང་གཉལ་སྡེ་དུག་གི་
མ་ཁན་པོར་ཁང་མདར་ཆོས་རྗེ་བསྐྱོས་པའི་བསྐྱོ་འཇམ་པི་མཆྱ་ཅན་བཀོད་། སོག་པོའི་དམག་ཐོག་ནས་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་པ་ཆོས་རྗེ་སོགས་འབྱོར་བའི་མང་འབྲེད་དང་སྟེར་སྐྱིན་བྱས། ཆོགས་
ཆེན་དུ་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་བུ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་ལ་རྒྱ་གཅིག་གི་བར་བཟབས་བཤད་སྟལ་བ་ཐུགས་
ལ་འཕྲོད་པོ་བྱུང་འདུག །

དེ་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལས་མཚོ་ཁར་ལོག་གམ་ཟེར་འགའ་ཞིག་གིས་དམག་དང་བཅས་ཁང་ཉེར་
འབྱོར་འདྲ་ཞེས་རེ་དོགས་ཀྱི་གཏམ་སྐྱ་ཆོགས་སྒྲིར་རེ་བྱེད་། ཞལ་པོའི་ཐེབས་སྒྲོར་གཙང་པ་དཔོན་སྟོན་
ལ་ཅི་ཞུས་ཀྲང་དགོངས་པ་དམའ་ཞིང་ཐུགས་དོགས་ཅན་གས། རང་ཕྱོགས་ནམས་ནི་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་
པས་གཙང་ཞེན་བྱས་ཟེར་ཉག་ཅིག་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་དྲིན་ལ་གཙང་པའི་བྱིམས་འོག་ནས་མ་ཐར་ན་སྒྲར་
ཐར་དུས་ཤིག་མི་ཡོང་འདྲ་བསམས་དག་བསྟེན་དོན་གྲུབ་བཏང་སྐབས་(100བ)དམག་བྱེད་དགོས་
རྒྱལ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་བར། དེ་གཅིག་དུ་ཐལ་འདུག་ཀྲང་གཉིས་སུ་སོག་པོ་འདམ་ནས་སྒྲིག་ན་སྒྲིག་
གོ་ཆོད། ཁ་སིང་གི་གསུང་འཕྲོས་དེའི་སྐབས་ཞལ་ངོ་རང་ནས་མཇུག་མ་བདེ་ན་པེད་ཀྱིས་འདམ་དུ་བྱིན་

པའི་ཚོས་དམ་ཚིག་ལ་བཀར་གཏོང་གཏམ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་བཟང་བ་ཞིག་ཡོང་ཞུས་པར་བརྟག་པ་
ཞིག་གིས་གསུང་བ་ལ་དཔལ་ལྷན་དམག་ཟེར་མར་གོ་མོ་ལུལ་བས་འབྲལ་ཞུས་འགྲོ་ལུགས་ངན་ཟེར་བ་
བབས་དེ་བཞིན་མོལ་བས་ཞུས་སོང་ན་དེ་གས་ཚོག་ལུགས་ཐམས་ཅད་གི་འགྲོ་གསུངས་ནས་དམག་
བཤོལ་པའི་སྐར་ཀ་མཛད་མ་བྱུང་། རྒྱལ་པོས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་བཞུགས་ན་སྐྱ་
ཉེན་ཡོང་རྒྱལ་མོ་ཆེ་བ་ན་སོའི་སྐབས་ཀྱིས་གཙང་དུ་མི་སྤྲེའས་པས་དབུས་སུ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་
གསུང་བ་ལྟར་བྱི་འཆར་དུ་དེ་བཞིན་དང་ནང་དོ་ཞལ་དོའི་ཐུག་གིས་ཡིག་རྒྱུང་དང་བཅས་དཀའ་བཅུ་ཡེ་
ཤིས་རྒྱ་མཚོ་གདན་འདྲན་ལ་བཏང་སོང་བ་རིན་སྐབས་སུ་ཕེབས་ཐོག་དེ་སྐབས་རྒྱལ་པོ་མཚོ་ཁར་ལོག་
ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་སྟག་ལུང་ནས་གཙང་དུ་ལུལ་པའི་རྒྱས་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་རེ་ཞིག་
མཁའ་རུ་སྟེང་དུ་བཞུགས་གདན་འཇགས་དགོས་བྱུང་བ་གསན་པས་ཞལ་དོའི་གདོང་འཆོབས་ཀྱིས་
སོག་ཁྱོད་དུ་ཐེགས་སོང་། ཞག་ཤས་ནས་ཐུག་ཐམ་ཞིག་བྱུང་བར་སྐར་སྟོང་ནས་ཀྱིས་ཐུག་གཡོག་ཞུས་
རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་གཙང་ལ་ཕེབས། དེད་དང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཐུགས་མཐུན་དུ་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་དེ་
གའི་གནས་ཚུལ་སེར་འབྲས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལའང་གནང་བ་དང་དེ་བར་ཐུགས་བཅག་གང་ཐག་
མཛོད་གསུང་བ་འདུག །རོང་བ་རྟ་མགིན་པ་སྟེ་སྤྱིད་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་ཁྱེར་ནས་སྤེབས། ཞལ་དོ་ཐེགས་
(109)དོན་ཅི་ཡིན་དེད་གར་བཞུགས་སར་འགྲོ་ཨེ་དགོས་འདྲི་བར་ལན་དུ་ཞལ་དོ་སོག་དམག་ཁ་
བསྐྱེལ་ཨེ་ཐུབ་ལྟ་བུར་བྱོན་པ་ཡིན་ཁྱོད་རང་ཡང་བྱིན་པ་འགའ་ཅས་རྒྱན་ཞིག་གཏོང་དགོས་བྱུང་རྗེས་
སུ་ཞེ་ཁྱེལ་ཡོད་དམ་བསམ་པ་ཤར། སེར་འབྲས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་གནས་ཚུལ་བཤད་
པས་དམངས་མ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་འདྲ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་དབུ་མཛད་སྟོ་གསལ་གླིང་པོ་ཁང་ཞལ་སྐྱ་
ནས་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གཙང་བ་འདི་ལ་འདི་ག་འོང་བ་ཡོད་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་འགྲོད་
པ་མེད་སོགས་གཏམ་ཉལ་གཏོར་འདུག །ད་ཆ་རྒྱ་བ་དུག་བདུན་ཅུ་ནས་སྐར་འགྲོ་མ་བྱུང་བའི་ཐང་
སྟོང་ཞིག་ལ་ཐལ་བ་རྩར་རེ་འགྲོ་དགོས་པ་མི་ཡོང་ངམ་སྟུ་ཞེས་སྟོ་མ་བདེ་ཡང་འབྲལ་ཉམས་སྐར་མེད་
ཁུལ་གྱི་བརྒྱབས། ཞལ་དོའི་རྒྱར་རྒྱལ་མོས་གཙོས་པའི་འགྲལ་བ་རྣམས་འབྱོར། ཞག་ཤས་མང་འགྲེད་

སྟེར་སྒྲིན་གྱིས་གཡངས་གིང་ཁྱད་པར་ཀྱན་ཅི་རྒྱལ་མོས་དངོས་པོ་ཁྱི་ཐུག་བཞིའི་བདོག་པ་བཏེག། བོ་
དོར་གྱ་ཡང་གིས་ཁྱིད་པའི་སོག་དམག་གིས་སྟོད་ལུང་དུ་བརྒྱགས་པས་རྫོང་དང་ཡུལ་པ་འབྲུལ་བཅད།
སྒྲོར་མོ་ལུང་ཐུང་ནས་འབྱམས་པ་རྣམས་རྒྱ་གཙང་གི་ཞེན་དང་ཐུག་ཁང་པ་སྒྱིད་སོག་གི་ཞེན་པ་བར་
སོང་བའི་འཐེན་འབྱེར་གྱིས་ཁ་མ་དན་པའི་སོག་འབྱམས་པ་ཟུར་བ་དཔལ་སྤངས་པས་བརྟན་པ་ལ་སྒྲིབ་
རྒྱུ་ཆེན་དམག་གནང་བ་ལས་འོས་མེད་རྒྱུ་པོ་དན་འབག་གིང་ཁ་ཙམ་དུ་ལུས་ཀྱང་འགྲོད་པ་མི་
བྱེད་སོགས་ཀྱི་གྲོད་ལབ་ལ་བརྟེན་ངོ་མ་ལོག་ཀྱང་དུང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ། ཞལ་ངོས་ལྷ་
རྒྱ་རི་བ་སོགས་སྟོ་རྒྱུད་རྣམས་འཐེན་པར་གྲོང་སྤྲད་དགོས་པ་(༡༠༡)བ)བཀྲ་གིས། ཐུག་ཁང་ཆེ་གསུམ་
དངོས་གྲུབ། རི་པོ་བདེ་ཆེན་དང་རྩི་ཆོར་གྲ་ཆང་གཉིས་ནས་གྲ་བདོ་ཆོད་སྒྲུལ་བ་རེ་བཏང་སོང་།

རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་གི་གྲ་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཙན་གཉིས་བརྩམས་སྟབས་ཀྱིས་སྤར་སྟོང་མགོན་
གཉེར་གྱི་སར་སོང་བ་ཐྱིར་འཁོར་བའི་ཞུ་ལན་གནས་རྒྱལ་དུ་གཙང་དཔུང་དུང་ག་ཟིམས་བརྩམས་ཏེ་སྤར་
གཙལ་གྱུ་སྤངས་སོགས་ཆང་མ་བཟུང་བའི་འཛིན་ར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སོག་དམག་འབྱོར་ཉིན་རྒྱགས་མ་ཞིག་
བཏང་བར་བརྒྱག་ཆ་ག་ཟན་དཔགས་པས་ཐག་ཉེར་བཏུང་མི་ཐུབ་པ་འདུག། ཁང་ནས་ངོ་ལོག་གསལ་སྟེ་
པ་གཙང་པ་རང་གྲོངས་སམ་བརྒྱགས་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་བརྒྱགས་ན་མ་གཏོགས་འབུལ་དུ་ལོན་པའི་རེ་
བ་མེད་རྒྱལ་ཡུལ་བར་བརྟེན་ས་སྟེའི་དུས་ཏ་ལས་ལས་ཀྱིས་ཞལ་ངོ་བྱོན་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་ཐེབས་པ་ཙམ་
ཀྱིས་འཛིགས་ནས་བབས་གཏོང་ཡོང་བསམ་པ་ཤར་བས་ད་ལམ་གྱི་དམག་འདི་ཐལ་བ་ཙམ་བྱུང་འདུག།
ད་ཆ་གཙང་དུ་ཐེགས་པའི་བར་པ་ག་སྟག་ཅིག་གནང་ན་འགལ་འདྲ་གསུང་བར་དེ་སྟེ་ཐན་འཇམ་པོ་
ལས་རྩལ་པོའི་རིགས་ཞུ་རྩལ་གྱིན་མེད་ཀྱང་འདི་རེས་སེམས་རྩ་གིན་ཏུ་འབྲུག་པ་ཞིག་བྱུང་བས་གཙང་
པ་ཆོ་མ་ཟིན་པར་སྟག་ཐུག་ན་མ་གཏོགས་བབས་གཏོང་དོགས་མེད། འདི་མི་དགའ་རྒྱལ་ལན་དེ་ཙམ་
ཀྱི་བར་ཞུས་ཀྱང་གསན་མ་སོང་། ད་ཆ་དགའ་ལཱ་པོ་བྱང་པ་ངོ་ལོག་ནས་སྤར་སྟོང་པས་དམག་སྟེ་
འདྲན་མཁའ་བྱས་ཟེར་བ་ཀྱང་གྱིས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་འདི་བཞིན་ལ་བར་པའི་རེ་བ་ཅི་ལ་ཡོད།
ཁོང་དཔོན་སྟོན་ཐབས་ཟབ་པས་འབུལ་དགེས་པའི་རྒྱལ་སྟེ་སྤངས་ཡོང་ཡང་སོག་པོ་ལོག་བརྟན་

མཐའ་གཤམ་ཆོས། རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཏུ་བྱོན་ཚུལ་གྱི་བར་ཆེན་འབྱོར་པ་(༡༠༡ན)ནས་བཟུང་སློ་ཐག་གཅིག་
 ཏུ་བཅད་པ་ལས་རྒྱུ་པ་ཉིས་འཇུག་མེད་པའི་ལོ། ཆོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ནས་ལུས་གང་འཕྲོད་
 ཅིག་བྱས་པས་ཆབས་ལྷ་མོང་ན་རབ་མ་མོང་ན་གཙུག་པའི་ཁྲིམས་འོག་ཏུ་མི་མོད་ཐག་ཆོད་ཡིན་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་ཁྲིས། ཐོག་མར་བདག་གིས་གཤིན་རྗེ་བཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྲོས་ཀྱི་མཐན་པ་ཞིག་བྱས། ལོ་ལྷ་མ་
 དེ་འདི་ཐོག་ཏུ་ལས་སྦྱོར་ཆོད་ཆེ་བ་བཞིན་དགོས་ན་སྒྲུལ་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཆོག་ཆེན་མོ་ལྷ་མ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པས་ལྷགས་བཀོད་གནང་བའང་གྲུབ་པའི་འབྲས་སྤངས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ཐེབས་བྱུང་།
 འགྲུལ་པའི་འཕྲོས་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་ལྟོགས་ལ་མེ་འབར་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་དེ་ལྷན་མཆོམས་བྱས། མཆོད་རྟེན་
 གྱི་བཅས་ཆོད་པར་བསྒྲིགས་མཛོད་སྦྱོད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས། མཁར་ནག་གི་མཆོལ་གཏད་
 ཁམ་བརྒྱབ་དུས་གཏད་སྤངས་ཉམས་ཀྱིས་འཚུབ་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སྒྲུབ་མཆོམས་གཤོག་ཚུལ་ཁྲིམས་
 སློ་བཟང་གི་མི་ལས་དུ་མཆོན་གཤོག་ཐ་སྲབས་ནས་མཁའ་ལ་འབྱུལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་མཛོད་སྒྲུལ་དུ་དྲན་ཆེ་
 ཡང་འཇིག་ཤུམ་སྒྲུལ་པ་འདུག་ཟེར།

ཐག་སྒྲུ་ཆོས་རྗེས་གཙོས་བྱ་ཆོད་གི་བྱ་པ་གན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་མཐན་བསྐྱེད་དང་
 དམངས་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་བསྐྱང་རྒྱུན་གཏོར་བསྒྲོག། བྱ་ས་ལན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་དུ་རྒྱ་སྒྲེལ་གྱི་
 མདོ་རྒྱུལ། ལྷགས་ཁང་དུ་བསྐྱང་རྒྱུན་བཏུགས། འབྲས་སྤངས་ཀྱི་བྱ་པ་བར་ཤར་བ་རྒྱམས་དང་ཆོས་
 གཞིས་རྟེན་ཁྲུངས་ལྷན་པའི་དམག་རྒྱམས་དང་བཅས་པས་རྒྱ་པ་ལྷ་པའི་ཉེར་ལྷ་ལ་ལྷན་གདོང་དཀར་ལ་
 ཆོད་པའི་ལྷགས་བྱུངས་མཛད། རྫོང་བཅོན་པས་ཉི་མ་ཁ་ཡར་མི་ལབས་གཞིར་(༡༠༡བ)བཞག་གིས་
 གཤོར་རོགས་ལ་སེར་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་བྱུངས་ལུལ་ཐོགས་མེད་བསྒྲིགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་ལུང་དུས་
 བབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཆོས་སྦྱོར་སྤྱང་མའི་ལུས་མཐུ་ལ་བརྟེན་ཆ་རྟེན་ནས་དགོངས་ཇའི་བར་ལས་མ་
 ལུབ་པར་རྫོང་ཞོལ་གཉིས་ཀ་ཤོར་བས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱུགས། དེ་གའི་དབྱ་ཟེལ་གྱིས་བདེ་ཆེན་དང་སྤྱེའུའི་
 འཛིན་ཆེ་བ་རྒྱམས་ཀྱང་དེལ་བྱ་དགོལ་བར་གྱུར།

དཔོན་སྦྱོབ་བཅ་ཆེན་འིན་པོ་ཆེའང་མོག་པོའི་གདན་འདྲེན་པ་དང་བཅས་བྱང་ལམ་བརྒྱད་ནས་སྒྲུ་

མར་ལེབས། ཡལ་མོ་སྐུལ་སྐུ་སོག་བརྒྱུག་གི་གནོད་གིས་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་ཡང་བར་གནས་དགོན་མཆོད་གཞིས་ལ་སྒྲོན་མི་ཡོང་བའི་བབ་ཡིག་ཟུར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དང་དེད་དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བས་བརྒྱབས་པས་ཨེ་མི་ཕྱོག་སྒྲར་བའི་གསོས་སྒྲན་དུ་སོང་། ཟུར་ཁྱབ་བདག་སྒྲ་མས་འབྲུག་ཁྱེད་རྒྱུད་དམར་གྱི་ཐུག་ལེན་གནང་བ་དེད་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཤུན་གྱི་སྐལ་ཤིལ་ཅེར་བརྟགས། ཉོར་གནམ་རུ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པར་དམིགས་པས་ལ་དགོས་གསུང་བར་རྗེ་ཟུར་ཆེན་གྱིས་ལུས་ཐང་རྒྱུད་འཁོར་འཇུགས་པར་མཛད་པ་རྒྱ་གཅིག་གི་ཐོག་དཔོན་རྣམ་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མི་གཅེས་ཁ་ཤས་དུ་རྒྱ་ཤུར་དུ་འཐབ་བྲལ་ལ་ཤོར། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་རྒྱུན་ལ་མི་ནོར་ཐམས་ཅད་རྩ་བརྒྱུག་ཏུ་སོང་འདུག། གཤོད་དཀར་ཤོར་བས་སྒྲོན་བྱས་བདེ་ཆེན་རྫོང་དཔོན་གྱིས་དཔོན་སྒྲོབ་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞལ་ངོ་གཉིས་གདན་དྲངས་ནས་བབས་འབྲལ་དུ་ཐུག། ཞལ་ངོ་སྒྲུབ་ཤིང་དཔུང་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ཤོད་དཀར་གྲ་དོལ་འཕྱོང་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་དམག་རྣམས་ལྟ་བས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་པ་སོག་པོ་ཡོད་འདྲ་ཟེར་བའི་རྫོང་ལུང་གིས་(1033)བྲོས།

རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཉིར་དགུ་ལ་གནམ་ལྷགས་ལུར་མའི་ལས་སྒྲོར་དང་ཟོར་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་མིན་དཔོན་སྒོན་དང་མངའ་བདག་ཐུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་ཅན་གྱི་མིང་འབོད་ཁྲོམ་དུ་བྱས་པར་ལ་ལས་རྒྱས་མ་ཐིངས་ཞེས་པ་ལ་བས་ཀྱང་དུས་ཆོད་དེ་དུ་སྒྲིབས་ནས་རྒྱ་བཀྲལ་བ་ལ་དོང་རིང་བྱང་ག་ལ་ཡོད། རོ་སྒྲོག་ཁྱེད་མ་ཤེས་པ་འདི་མི་གསེབ་དུ་མི་འགྲོ་བ་འདུག། ཁྱ་སྒྲུར་བར་གསུམ་རྣམས་སྒྲོམ་འདོད་རྒྱ་ཁར་འཛོམ་པས་འབྲལ་དུ་ངོ་ཡོག་རྒྱ་རི་ཞབས་དྲུང་ཀར་ཞེན་ཆེས་པས་འཐེན་ཐྱོགས་ཅིང་མཛད་ཀྱང་གོང་སྒྲོད་ནས་འགྲོ་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཐོག་ཞལ་ངོ་བཀ་ཤིས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ལྟ་བུ་ཅེ་བརྒྱལ་གྱི་དཔུང་ཡར་རྫོང་ནང་དུ་བརྟུག་པས་འཕྱོང་རྒྱས་སུ་རི་པོ་བདེ་ཆེན་པས་ཐོག་དྲངས་སྐྱ་ཐེར་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱ་ལངས་བརྒྱབ་པའི་རྫོང་ལུར་སྒྲོད་ཀྱི་བརྒྱལ་མར་སོང་ཞིང་། རྗེ་ལྷོ་རྫོང་པ་དང་ཆོས་རྒྱལ་པོ་བྱང་པ་གཉིས་སྒྲུང་མ་མེ་འོད་དུ་མ་བཅགས་པའི་དཔུང་ཁྱི་འབྲངས། དེ་བར་བྲག་ཁ་བས་ངོ་ཡེ་མ་འོག་པར་ཁྱེད་དཔོན་སྒྲོབ་སྒྲ་མ་བྱས་ནས་འདི་འདྲའི་གྲ་བརྒྱུག་ཅས་བརྒྱར་སྒྲུང་ཡང་མང་དུ་བཏང་།

[illegible]

ཁལ་ཁལ་མོ་རོད་ཀྱི་འབྲུལ་པ་གཏོས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རིམ་པར་འབྱུང་། མོ་རོད་གཤམ་རུའི་དཔོན་པོ་
མེལ་པ་དཔེ་ཆེན་ལམ་དུ་འདས་པའི་དགེ་ཅུང་དཔོན་མོས་སྐུ་ཐུག་གིང་ཁར་བོས། མོག་ལུགས་ཀྱི་ཆོན་
མོ་དང་གསེར་དཔུང་གོས་དང་རྟ་དེལ་གུང་རྒྱར་ཆས་ཀྱིས་གཙོས་པ་ཁྲི་ཐུག་ཏུ་ཉེ་བ་བཞུགས། ག་ཆར་
དང་ལྟན་དུ་བཞུགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོག་ཞིག་བཏང་། ཞབས་དུང་བུམས་པའི་གཟིམས་
དཔོན་ཁལ་ཁལ་མེ་ཆེན་ལོ་མོན་ཁན་གྱིས་མོག་དྲངས་གཡས་རུ་གཤམ་རུའི་མེར་མོ་བརྒྱམས་ཀྱིས་འབྲས་
སྤྲངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཉི་མ་བཅོལ་ཅམ་གྱི་བར་གདན་གྲང་གཉིས་ཀར་མར་འབྱེད་སྒྲེལ་ཞིང་རྟོང་འཁུལ་
དང་བརྒྱ་འཁུལ་ལེན་པར་འགོ་ཉག་ཅིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཁལ་ཁལ་མོ་རོད་ཀྱི་འབྲུལ་པ་རྒྱམས་ལ་
དབང་ཆོས་(༡༠༩)ཟུང་གསོས་མོགས་ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཆོམས་པར་བུས། རྗེད་བྱི་བས་གཙོས་

འོལ་དག་འཇུ་མེར་གྱི་སྒོར་རྒྱལ་ཡོད་ན་འང་ཆོད་པ་ཅན་པས་ལུས་སྒོད་ཆེར་མ་བྱུང་ཅུང་སྒྱིད་ལུག་པས་
འདི་གར་སྒོ་བསྟད་ཀྱིས་འོལ་དག་འཇུག་ཅི་ཅིས་སྒོད་ཟེར་བ་ལྟར་ཆུ་མིག་ཁ་བ་དར་རྒྱས་བཏང་ཞིང་
བར་རིམ་ཨ་པོ་མཐོང་དགས་ཀྱང་རོགས་བྱས་པའི་འབབ་ཁ་བ་ཅན་པ་བྱུང་འདུག། བཀའ་སྤྱི་གཞི་
དཀར་མཆོར་ལུ་དུག་པས་གཞུག་ནང་པའི་བཟུང་གིང་ལྟ་བུའི་དམག་རྣམས་ཀྱང་གཙང་དུ་བཏོག་སྐར་
པས་ཀར་ལུགས་རང་འཇགས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་དགོས་གསུང་བ་དགོ་ལུགས་ནས་ཐར་གོར་བ་རྣམས་ལེན་
ཅིས་འདུག་པས་མི་འགའ་འདྲ་སྐྱམ་མ་བརྒྱབ་པར་མཆོད་ཡོན་ལ་ལུས་པའི་སྤྱི་པོ་རབ་བརྟན་བཏང་སྟེ་
བསྐྱར་སྐྱེད་དང་སྤྱི་གསུང་ཀྱི་ཐོབ་གསུང་བ་བཞིན་སྒྲིབ་འབྲུབ་བྱས་ཀྱང་དེ་རྗེས་ཞོ་ཁ་བས་རྒྱལ་ལ་ལག་
བརྒྱག་བྱས་སྟེ་གཤིས་ཐམ་ཁར་ཆ་བཞག་ཡོད་མི་ཡོད་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་མི་དགོས་སེམས་ཅན་གྱི་
དབང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགོངས་པས་ཆོད་དགོས་པ་འདུག་ཅུང་ཐེལ་ཆེར་བརྩི་འཇོག་མ་བྱུང་ཞེས་མ་ཁི་
འདྲེན་འདྲེན་མཛད་པར་གདའ།

གོང་པོ་ཀར་སྒྱིད་ཀྱིས་དམག་སྟོད་བྱང་གཉིས་ཀ་ནས་བཏོག་ཞོ་ཁ་བས་རྒྱལ་མེ་རྟོག་ཐར་ལ་ལག་
བརྒྱག་བྱས། གཙུག་ལག་ཁང་འཆོར་བར་ཉེ་བ་ན་དཔོན་པོ་དམ་ཆོས་ཀྱིས་མགོན་པོ་གོ་གཏུམས་མ་
བརྟེན་པས་ལུགས་མ་རྟ་དམག་ཏུ་འབྱུང་ནས་སྟོང་ལུང་བྱས་འདུག་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་གི་ལུས་མཐུར་
མཛོད། མོ་སྟེང་ཁ་གཞོན་དུ་ཨོ་རོད་གཡོན་རུའི་དམག་བརྒྱ་སྟོར་གཉེར་བ་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་དང་ཆོས་རྗེ་
ཅེ་མོ་བས་ཁྱིད་ནས་ཨོ་རི་སྟོ་དང་བར་བཟུང་གི་དམག་ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པས་ནས་བྱིན་པས་
(༡༠༧)རེ་ཞིག་ལུལ་དུ་ཡོག་སྟེང། ཀར་སྒྱིད་ཀྱི་དམག་རྣམས་ལ་ལས་སྒྲིབ་ཁ་ཡར་བྱས། གོང་པོ་ཆོ་
རང་ལུལ་བཅན་པོ་དཔུང་ཆོམ་པས་ཅན་དེ་ཆོས་བཟུང་ནས་བསྟད་ན་དུ་རྩྭས་བསྟོད་མི་བྱུང་འདུག་
ཀྱང་ལོ་རྟེན་མ་སྟོག་པའི་གདོང་དུ་ཨོ་དང་འོལ་དག་ཡོངས་ནས་ཐལ་བ་རྒྱུང་ཁྱེར་དུ་སྟོང་བར་ཆོས་
སྐྱེད་སྟེ་བརྒྱད་རྣམས་ཆད་པཅན་པར་གོ། ཉོར་སྒྲིབ་དགུ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྟོར་འཆངས་མཛད་འདུག་
ཀྱང་རྒྱག་ཆ་གཟན་དགས་པའི་འགྲོ་བྱུང་ཆེ་བ་རང་མ་བྱུང་ཟེར། དག་གིས་ཆོས་སྟེ་བ་ཆོས་མཐུ་བྱས་
ཞེས་དགོ་བཤེས་དགོ་དར་བས་དཔོན་སྟོབ་ཞབས་དུང་གི་སྟོན་ལ་ལུལ་བ་སྟོགས་རི་བསྐལ་མཆོ་སྒྲིམས་

ཀྱི་འཕྲོང་རྒྱུ་ནས་མཆོད་གཞིས་ལ་བསྐྱམ་པའི་བཀོད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་རང་དབང་འདུ་བོ་ཞིག་མ་
 བྱུང་བས་དཔལ་འི་བས་མནན་པ་བརྒྱུ་པ་ཐོན་པའི་གཉེར་པ་སྒྲེལ་བོས་རྒྱུར་བསྐྱར་བ་མཆོད་ན་བྱེད་
 གཏད་ཀྱི་རྒྱུ་མོང་དོགས་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ངོས་རྒྱུར་སྒྲོད་ལ་དེ་གའི་བསྐྱབ་སྟོན་བྱས། ས་སྐྱ་
 ཞབས་དུང་མཐུ་སྟོབས་པས་སྐྱར་མོག་བརྒྱོག་མཛད་པར་བསྟན་སྒྲིལ་དོན་སྟོང་ནད་ཀྱིས་བྱམས་པ་གྲིང་
 ལ་མཆོད་པ་ཆོས་ཐུགས་སྐྱར་བྱུང་བར་ཞབས་དུང་དང་བསམ་ཡས་ཆོས་སྒྲོང་གཉིས་ཀའི་བཀའ་ཤོག་
 བྱུང་བ་ལྟར་བཞུགས་མི་བདེ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཞབས་འདེགས་ཞུས།

དབྱར་མཚམས་ཁང་དུ་གནས་སྟོང་རྒྱལ་བོས་ཆོ་འཕྲུལ་འདྲ་བརྒྱུས་བྱུང་བ་ཨར་གཏད་བྱས་པས་
 གཏུག་རྒྱུ་བ་རྒྱུས་རང་ཞིར་སོང་། གཙང་དཔོན་སྟོན་ནས་སྟག་ལུང་ཞབས་དུང་། པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ།
 རྒྱལ་ཆབ་དུང་པ་གསུམ་ལ་བར་པར་ཕེབས་དགོས་པའི་བྱག་ཐམ་ཡང་ཡང་གནང་ཞིང་དེད་འཕྲོང་རྒྱུ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མི་གཞོན་འདྲེར་འཛིན་པའི་གཉེལ་(༡༠༥ན)པོར་བཟུང་བྱིར་འབྱུང་མཛད་པར་མངོན་ཤིས་
 མེད་པ་ནི་ཉམས་དགའ་བསམ་པ་ཤར། མེ་ཆེན་ཨོ་པ་ཤི་བྱིར་འགྲོ་སྐབས་ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཀྱི་གཞུང་
 བདེ་ཐབས་དགོས་པའི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ཆོར་ཡི་གེ་སྒྲོམས་ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱར། དཔོན་སྟོན་པར་ཆེན་རིན་པོ་
 ཆོས་མཁན་པོ་དང་དེད་ཀྱིས་སྟོན་དཔོན་བྱས་ཏེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་བསྐྱ་སྐྱེས་གཙུག་པའི་རབ་
 བྱུང་བསྟོན་རྩོགས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྲུང་ཆོགས་གྲོལ་ནས་ཉིན་མཚམས་ཀྱི་གོང་ལ་གྲུབ་པ་གནང་།
 ཨོ་པོ་མཐོང་དགའ་སྒྲིགས་ཁང་དུ་མེ་མདས་གོན་པའི་བསྟོ་རྟེན་འཕྲོར་ཞིང་བསྟོ་སྟོན་བྱས། གཙང་པ་
 དཔོན་སྟོན་བབས་གཏོད་པ་འདྲ་ཨོ་ཡང་གི་ཉེར་ལེན་དང་བཅས་རྒྱལ་བོ་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་
 འཕྲུལ་ལྟར་དཔོན་སྟོན་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དགུན་སྐྱད་འཕྲུག་གྲིང་དཀར་དུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར། གྲུང་
 སྐྱར་ཆོས་རྩེ་མཛེས་པ་དཔལ་དང་གྲ་ཆར་སྟོན་དཔོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་འཇམ་དཔལ་ཟེལ་
 གཞོན་ཀྱི་དབང་ཆོག་ཅིག་བྲིས། རུས་རིང་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡང་བཙུགས་པའི་འཕྲོ་མ་ཆད་པའི་ངོས་རྒྱར་
 རོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཟབ་ཆོས་ཀྱང་མང་ཙམ་ཞུས། དུས་རིམ་ཟོར་ལས་གཙང་གི་བདེ་གཟར་ལ་དམིགས་སྟུག་
 པའི་རོ་རྩེ་སྟོན་དཔོན་དུ་བྱོན།

གནམ་གང་གི་སྤོང་ཡོལ་ཙམ་གྱི་ཚེ་དྲག་སྒྲ་ཆོས་རྩེ་དང་དགེ་བཤེས་དགེ་དར་བ་སོགས་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཐོས་པར་དགོན་གསལ་ནས་ལུང་མེད་གྱི་སྐད་འདྲ་བའི་ར་རོ་དྲག་པོ་ལྷང་ལྷང་སྒྲོག་པ་ལན་
 གཉིས་གསུམ་བྱུང་འདུག་པ་ཆོ་འཕུལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། ལོ་སྟོན་མའི་དཔྱིད་ཀ་གཙང་གི་སྤོང་
 གྱུ་བཙུན་གཉིས་གྱི་རྩེས་ལ་དེུ་ཁྱེར་རུས་པའི་རྒྱུད་ནག་གི་གསེབ་ནས་ལུང་མེད་ནག་མོ་རལ་བ་དྲིང་
 པར་སྒྲིབས་པའི་མི་རོ་མར་པོ་ཁྱར་ཏེ་དེུ་ལ་བཞེན་པ་ཞིག་ལུལ་མི་འགས་མཐོང་བས་ཨ་བ་ལས་ལ་
 དྲིས་པ་ན་མེ་སྤྲིད་གཙང་པའི་བྲུ་ཁྱེར་ཞེས་ལབས་ཀྱང་སྤྱིང་མ་རུས་རྩེས་སུ་རིམ་གྱིས་མཆེད་པའི་གཏམ་
 དང་ལུལ་མི་དོར་བསམ་ལའང་རྒྱས་སྒྲུང་བར་དབགས་ན་དོན་གཅིག་པར་མངོན།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གྲུ་བྱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ ཡོངས་ཀྱི་སྤྲིད་དབང་བྲུག་ཏུ་ལུལ་བ་སོགས་སྒྲོང་།

རྒྱ་རྟའི་ལོ་གསར་གྱི་དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་མའི་བསྐར་བ་དང་བཞུགས་གཤམ་དཀྲུག་བཞེན་
 བཏང་། བར་སྐབས་སུ་སྟོན་ལམ་རྒྱུད་པའི་གཤམ་དཀྲུག་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་འབྱོན་གྱིན་
 (1042)ཡོད་ཀྱང་དཔོན་སྟོབ་པཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་དོར་སྟོན་ལམ་ལ་བྲུ་མ་མར་པོར་བཞུགས་ཁྲི་
 རྒྱག་པ་འདྲི་སྐབས་སུ་བབས་པོ་མི་འདུག། ཁྲོང་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་དམར་པོ་དེ་ཏེ་ཞིང་ཆོས་རྩེ་
 ལྷ་བུས་མཚོ་ཁ་བར་དུ་ཕྱིན་པ་ལར་སྒྲིབས་ནས་ཐེལ་དམར་བརྒྱལ་བ་དང་ཁྱེད་ཅི་ཡོད་སོགས་ཐེབས་སྟོ་
 བྱུང་འདུག་པའི་སྟོན་གྱིས་གཙང་ནས་སྤར་སྟོང་བ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བཏང་བའི་ཁྱེད་རང་དཔོན་སྟོབ་
 བཞུགས་གདན་ཁ་གང་མ་ཙམ་མཛད་ན་མ་གཏོགས་བཞུགས་ཁྲི་མི་ཡོང་རྒྱལ་གསུངས་པར་བརྟེན་སྟོན་
 ལམ་ལ་ཐེབས་མི་དགོས་པའི་ཁྲོལ་ཆ་དགོས་རྒྱལ་མཛད་བྱུང་བ་ཐུགས་མཆོར་བ་བདེན་པར་འདུག་
 དེའི་སྐབས་གྱིས་སྟོན་ལམ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་གཤམ་དཀྲུག་འགྲོ་དགོས་པ་གསུང་། འབྲུལ་བ་མང་བས་འདོད་
 ཡོན་ཡོངས་སྟོད་ནན་ཏན་ཆེ་བའི་བགཏོ་བྱུང་། ཁྱེད་པར་ཁལ་ཁངོ་རྩེ་རྒྱལ་པོའི་མི་སྤྲས་གོས་ཆེན་ཁྱེད་

འཕགས་ཀྱི་གྲུང་ཙན་དན་དཀར་པོས་ཤིང་ཆ་བྱས་པ་ཞིག་ཁ་བྱང་དུ་བསྟན་ཏེ་ལུག། དེར་པོས་ནས་གཞིས་
ལེན་དང་ཉེར་སྦྱོན་བཅས་སོག་ལུལ་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་སྟུན་གསུམ་པལ། ཉེར་འཁོར་པ་ལ་སྦྱལ་སྦྱ་
གསུམ་འདུག་པའི་འོར་དུས་ཉེར་འཁོར་བས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བ་བསྒྲུབས།
སྦྱལ་པའི་སྦྱའི་མཚན་དག་དབང་འཇམ་དབྱངས་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་བཏགས། སྦྱོན་ལམ་གྲོལ་ནས་འབྲས་
སྦྱངས་སུ་སྒྲེབས། ཨོ་རྟེན་གཡོན་རུ་མེད་དའི་ཆེན་གྱི་དགེ་རྩལ་དཔོན་མོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
དདུལ་སྦྱ་བསྒྲུབ་པར་གཟུངས་བཞུགས་སུལ་ཞིང་རབ་གནས་དང་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་ཞབས་དྲུང་བྱམས་
པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དདུལ་གདུང་གི་རྒྱ་ཆ་སྤྲད་བྱུང་བར་བཞིང་རོགས་གྱི་དོ་དམ་གང་ལེགས་བྱས།

དོར་རྒྱ་གཉིས་(1063)པའི་ཉེར་ལྔ་ལ་ཆོས་ལྟེ་གསུམ་པར་འཛང་ཁ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པས་དམིགས་
ལུག་གི་སྦྱ་རིམ་གྱིས་གསུང་བར་ཆོས་ལྟེ་ཆེན་པོ་པན་རྩེན་དུ་རྩ་རྩལ་ཐོག་མདོ་སྒྲུབ། པན་བདེ་ལེགས་
བཤད་གྲིང་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པ་དང་འདོད་ཁམས་དབང་ལུག་མའི་གཏོར་ཟོར་འཕངས་
པའི་རུབ་བཙོ་ལན་གཉིས་ཙམ་རྒྱགས། བདག་གིས་གཤིན་རྗེ་བཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྲོས་པའི་རྒྱལ་པ་བྱས།
སེ་ཆེན་ནོ་མོན་ཁན་དང་གཡོན་རུའི་དཔོན་མོས་གཙོས་པའི་གསུམ་པ་འབྲུལ་ཡོག་མི་རྒྱམས་ལ་འདོད་ཆོས་
དང་རྫོང་བ་སོགས་སྤོའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བཀའ་།

རྒྱ་པ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་དུ་བོད་ཤིང་སྒོ་ཙན་རྒྱམས་
རྩལ་པའི་གནས་རྩལ་འབྱོར་བ་བཞིན་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་རྒྱམས་ལ་ལེགས་སའི་རྫོགས་བཅད་ཀྱི་སྟུན་དར་
དང་བཅས་གཏོང་རག་རྒྱས་པ་སུལ་ཞིང་སེར་འབྲས་ལྟ་ས་སོགས་ནས་དར་འབྱར་ཡང་གཟུབ་རྒྱས་
བསྟར། དབྱར་ཐོག་གི་རིང་མཚམས་ཤིག་བྱེད་བསམ་ཡང་སྟར་སྟོང་མགོན་གཉེར་ལམ་ནས་སྒྲིག་པའི་
རྒྱལ་པོའི་དགོངས་བསྟན་བྱུང་སྟེ་མང་མ་ཡིན་པར་འདུག་པས་ཅིས་ཀྱང་གཙང་ལ་མེབས་ན་འགལ་གདན་
འཕྲེན་ལ་མ་གཅིག་ཐའི་རི་དང་སྦྱིད་ཤོད་ཐའི་རི་མཚོ་སྒྲིམ་པ་གཉིས་འབྱོར་རྒྱ་ཡིན་འདུག། །ད་ལམ་ཆིབས་
རགས་ལྟར་བསྟུས་ལས་རྒྱས་རྒྱས་མི་དགོས་པའི་དག་མ་དང་བཅས་བྱུང་། བདེ་གཟར་གྱི་མཐུག་ཏུ་སོང་
བ་དང་ཁྱད་པར་སྦྱ་རིམ་གྱི་ལས་སྦྱོར་མང་པོ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བའི་དམ་ཉམས་ཆོགས་པའི་གསེབ་ཏུ་

འགོ་དགོས་དེར་གིན་ཏུ་ཡང་བའི་མ་འདོད་པ་བྱུང་རུང་རང་དབང་མ་ཐོབ་པའི་གཤིས། ཟུར་ཀྱན་མཁྱེན་
 ཚེན་པོས་དམ་མེལ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་(106བ)པ་ཟབ་པ་གནང་སྟེ་བརྒྱུད་གཏོར་མ་ཆག་ཙམ་
 ཞིག་བྱས་པའི་རྟོག་སྒྲུ་གསུམ་པའི་ཆོས་པུཅ་གཅིག་ལ་འབྲས་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་ཕྱི་
 དང་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱས་རྒྱས་དགོས་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཟེར་ཡང་ཞལ་ངོའི་དགོངས་གཞི་མ་ཐོབ་སྐྱེད་
 པས་མ་བདེ། རྟོག་ལུང་ནང་དུ་རྒྱ་ལམ་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་སྟེ་ཡོན་བྱུང་ཞིང་གྲུ་གྲུ་ལ་བརྒྱབ་ཏུ་
 ཡུག་སྒྲིང་དཀར་དུ་སྟེབས། ཤངས་ཀྱི་ཕུ་བརྒྱུད་ཟབ་ཏུ་མཇུག་ན་སྐྱེད་ཡང་རྒྱལ་མོ་ཆེ་བས་གཙོས་སོགས་
 པོ་གཏོད་ཆེ་བའི་གཤིས་རང་དབང་མ་འདུས། རྒྱས་ཡོད་འདུས་པ་གིའི་ཐང་ན་ཟབ་ཏུ་ཡོད་ཟེར་བར་
 གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་བྱས། དེའི་ཐང་གི་མཁའ་འཇམ་སྟེན་ཞིག་བྱུང་བ་ལྟོན་ཆེན་པོ་བྱགས་དབྱེས་
 པ་ཡིན་ནམ་ཁྲེལ་བ་ཡིན་ནི་མ་ཤེས། ཐོབ་རྒྱལ་གི་མདའ་བདེ་ཆེན་དུ་སྟེབས་ཉིན་གནམ་སའི་དབང་
 ཡུག་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དཔུ་གནང་། ཞལ་ངོ་། གྲུ་ཤི་སྒྲ་མ། གསུ་དཀར་པུ། ཡེར་ཏེ་ནི་
 དའི་ཆེན། སྒྲིང་ཤོད་ཞབས་དྲུང་མ་ཆེན་སོགས་སྒྲུ་མེར་གི་བསྐྱེད་པ་གཏོས་ཆེ་བ་འབྱོར། རྒྱལ་པོ་དང་ཐོག་
 མར་མཇུག་སྐྱེད་པས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་ན་རྟོའི་ཡུག་དེའི་དང་གསོལ་ཙན་མར་གད་ལས་གྲུབ་པ་
 སོགས་པོ་ཐང་འབྲེལ་དུ་བྲགས་པའི་རོར་སྐྱ་ཤོད་ཁྲི་སྒོར་བཅུ་གསུམ་དང་གཡས་བཞག་གཡོན་བཞག་
 ཡིན་ཟེར་བ་སྟེ་ལུ་སྟོང་ཆེ་བརྒྱུད་རིན་སྐྱེད་སྐྱེད་པར་བྱུང་བའི་ཁྱེད་ཙན་དེ་སྟེར་བར་མཛད། གདན་ས་འོག་
 བས་ཆེ་གཏོང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་འབྲེན་རྒྱས་པར་གནང་།

ས་སྒྲུ་རབ་འབྲམས་པས་ལུ་མ་ཞོར་ལུ་ལ་གཏུང་བརྒྱུད་འབྲུངས་པའི་སྐྱེད་པས་ཐེབས་མ་བྱུང་ཅེས་
 གཉེན་ཆོན་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་པོའི་བྱེད་སྐྱེད་པར་ཏེ་ཞིང་ཆོས་རྒྱུ་ཁྱེད་དཔོན་སྟོབ་ཐོག་ཆང་(107ན)
 མར་སྐྱེད་ཅེས་མི་ཆེ་འབྱེད་རྒྱ་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཏུ་ལ་གསུངས་ཀྱང་བྱས་སོང་། སང་རི་ཞིང་གི་གྲུ་དོན་གསེར་
 མདོག་ཙན་གི་མདར་ཆོགས་པའི་མེར་སྐྱེད་དང་སྐྱེན་དུ་མཁན་སྟོབ་རྣམས་ཤང་པར་བྱུང་ཞིང་མཁན་པོ་
 ཨ་འདུས་དེ་ཆང་མ་བོད་དུ་དར་རྒྱུའི་སྒྲིང་མོ་མང་པོ་མཛད་འདུག །མཁན་ལུགས་འདམ་པ་བྱོན་པའི་
 ཁོང་གི་སྒྲ་མ་རོ་ནང་སྐྱེད་སྐྱེད་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྒྱུ་སྐྱེད་ཡིན་པས་འབྲས་སྐྱེད་སྐྱེད་པས་ལ་དག་

སྤང་ཆེ་བའི་མཇལ་བར་ཡོང་རྒྱུ་ཟེ་དགྲུང་མངོན་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་མཇེད་པའི་གཡོ་ཅན་དྲང་པོར་སྤྱ་
 མཁན་ཞིག་སྤང་། སང་གནས་སྤྱིར་ཞབས་དྲུང་བཟུ་གིས་ལྷན་པོའི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་སྤྱ་བྱང་གི་ཕྱག་
 མཇེད་ལྷན་གྲུབ་སྤྱིར་པ་སྒྲིག་པོད་པ་དང་རི་ཁོང་སེ་ཆེན་ཏུང་ཐའི་རི་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་སྒྲིག་
 པོའི་རྟ་པ་དྲུག་བརྒྱ་སྒྲོར་བསྟར་བར་འབྱོར་ཞིང་ཉེར་ལྷ་ལ་ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོ་བཟུ་གིས་ལྷན་པོར་སེར་སྤྱིང་
 དང་བཅས་སྤྱེབས། བར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ཞིང་སྤྱི་སྤྱ་བྱང་སོ་སོ་ནས་གཞིས་ལེན་དང་
 བྱངས་ལེན་པར་རྒྱུར་གཞུག་པར་བསྟར། ཅེ་ཆོག་སྤྱི་མཁན་པོ་རྒྱུར་པ་ཁང་དམར་བ་མཆོད་ཡོན་གྱི་
 དགོངས་ཐོག་ལ་བཞེན་སྤྱིར་གསེབ་རྒྱ་མེ་བཅད་རྒྱ་བཅད་ལྟ་བུས་ཉམ་ཐག་པ་འདུག་པར་པན་ཐོག་
 དགོས་རྒྱུ་གི་སྤྱི་པ་བྱང་བྱུང་པ་ལྟར་ཉམ་དམིགས་ལས་གྲོལ་པའི་རོགས་དན་བྱས། ཐོག་པོ་དང་
 གཙང་གི་སྤྱི་སེར་རྒྱལ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་པར་འོངས་པའི་ནམ་ལངས་ས་རུབ་པར་མཆོམས་མེད་
 པ་ལྟ་བུར་མ་པར་གཡོངས། སྤྱི་ལྟོ་ཅེ་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་མེད་པ་བྱུང་བ། དཔལ་ལག་མོ་གྲུབ་
 ཁབ་ཅན་འདིར་སྤྱ་དཔོན་རྒྱུང་དུ་འདུག་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་གཉན་རུང་དེང་སང་བསྟན་པ་མིང་གི་(102)བ)
 ལྷག་མ་ཙམ་དུ་གྱུར་བས་ཀྱང་གྱིས་བརྟན་བཅོས་ན་འདྲ། རང་ངོས་ནས་གནས་དུས་མ་བལྟས་པའི་
 བཟུང་བཅོས་ཆེ་བ་ལུ། ཞལ་ངོས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་མཇེད་སོང་། གནས་ལྷ་རིག་པའི་པཱི་རྟ་
 སྒོན་འགྲོ་བ་ཆེན་མོ་རིག་གནས་རྒྱ་མཆོའི་འབྲེང་པ་འཛིན་པ་བྱོན་བྱུང་པར་མདོ་སྤྱུགས་ཐ་སྙད་གང་ལ་
 དྲིས་ཀྱང་མི་མཐུན་བྱ་བ་མི་འདུག་པས་གཤགས་པ་དོན་ལྡན་གྱི་མཁས་པ་འདི་འདྲ་སྟུང་མོས་པ་འཕེལ།
 གཞིས་ཀ་ཅུར་སྤྱིང་རིང་སྤྱི་མཐུན་གདན་དྲངས་ནས་བསྟུན་སྤྱུངས་ཤིག་བྱས་ན་བསམས་ཀྱང་བསམ་
 ཐོག་རྒྱ་མ་ཁེལ། ཅུར་བྱིན་པའི་ཐོག་མར་ཆོམས་ཆེན་དུ་བོད་སོག་གྲངས་མེད་ཆོགས་པའི་བཞུགས་
 གལ་གྱི་ཆེ། གོང་མ་སེ་ཆེན་གྱིས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་ཆེན་གསུམ་དུ་མཇེད་པའི་བྱི་མ་མ་སྤྱིས་
 དྲུའི་རྟེན་སྒྲུལ་རྒྱལ་པ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་འཕེལ་གདུང་རྒྱལ་མཁར་ཅུར་བཞུགས་པའི་གཤགས་པ་ཅན་
 དེ། ཡོངས་གཤགས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་བཅུག་པའི་བྱུས་ཡོང་མ་ཁི་མའམ་
 ལུགས་གཅིག་ལ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་བྱགས་གསལ་མེ་ཡོང་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་

ཕྱོན། རིན་སྒྲུངས་འག་དབང་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་ཞལ་བཀོད་མའི་རིགས་ལྷན་ཡོལ་བ་བྱུང་མཚར་
 གྱིས་སྒྲུངས། འདྲ་རྟེན། ༩༥། ལེ་མ། ཀླུ་ནག་མས་མཚོན་པའི་རྟེན་མཚོན་མང་པོ་དང་གཞིས་ཀ་བསམ་
 བྱུང་ཅེས་ཐོག་དྲུག་པོ་དང་བྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབུལ་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིལ་བསྒྲགས།
 འབྲུག་པ་བསྐྱ་དཀར་པོས་གཙང་རོང་གི་བདེ་གཟར་བར་ནས་ལབ་གཏེར་བསྟུང་པའི་བརྒྱུ་རྫོང་
 གཡར་པོ་བདག་བཟུང་གི་སྐབས་སྡེ་དཔོན་གྱི་གོ་ས་འདྲ་བ་བྱུང་ཞེས་ངོམ་ངོམ་མཛད་པ་ཁོང་ལ་དཔལ་
 ལྷན་ས་སྐྱ་པ་དང་(༡༠༥ན)སྡེ་སྡིད་པག་མོ་བྱུ་པའི་མངའ་ཐང་དང་མཚུངས་པ་འདི་འདྲ་འབད་མེད་དུ་
 གཞན་གྱིས་སྡེར་མཐན་བྱུང་ན་ཁོན་པའི་སྐལ་བའི་དཔེ་ལྟར་བྱགས་གས་ནས་གཤེགས་དོགས་ཀྱང་
 དགོས་རིགས་སུ་འདུག །སྡེ་བ་གཞན་དུ་རང་གིས་ཕར་ཕན་བདགས་པའི་དྲིན་ལན་གཞལ་དགོས་
 བཞིན་ཡིན་ན་ཟེར་ཅུང་ཟད་ཡང་། དེ་མིན་ཀླུ་པོའི་ཐུགས་ཅེ་བསྟུང་ལྷགས་ལ་དཔགས་ན་འདི་སྤང་གི་
 ཐེགས་སེལ་དང་རྟེན་མའི་ཡར་འདྲེན་ཡོང་བའི་གཏེར་གང་ཡང་མེད་པས་དེན་ལན་བསྐལ་བར་ཡང་
 གཞལ་དཀའ་བའི་ཁྱུང་ལྱི་བར་གདའ། འདི་རིགས་དམ་ཚེས་སྐྱབ་པའི་ཤོགས་སུ་ནི་ག་ལ་འགོ་འོན་ཏེ་
 བོད་འདིར་མགོ་ཆེངས་གིག་ཡོད་ན་དུས་ཀྱང་བདེ་ཞིང་། ས་ཀར་རྟེན་གསུམ་སོགས་བྱུང་མཐའ་གཞན་
 རྣམས་དམིགས་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཀླུ་མི་འདེབས་པར་ཕན་ནམ་སྟུམ་པ་བྱུང་། ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་
 དེར་སྐྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་དང་མདོ་རྣམས་གསེ་རིག་སྐྱ་སྟན་གྱི་འཆད་ཉན་འཇུགས་སའི་དྲི་གཙང་ཁང་
 ཀྱན་རར་བཅས་པས་མཚོན་པའི་དགེ་སྟོབས་དེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་བཤད་པའི་བདུད་ལས་སུ་སོང་
 འདུག་ཀྱང་མཛད་པ་ལ་དཔགས་ནས་སྡེ་སྡིད་དེ་ཚོས་ཀླུ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་བསམ་པ་ཤར། དེར་རང་
 གིས་ལས་སྒྲོར་མངས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ངོས་མཛལ་དང་རྒྱ་འབྲུལ་བྱེད་མ་རུས། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མ་
 དགོས་ན་དབུས་བྱོགས་ནས་གསོལ་སྐལ་རྟེན་བྱུང་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་པས་སུ་མ་སོང་ཙམ་ཞིག་བྱུང་
 བར་འདུག །དྲུང་འཁོར་ཚོར་དྲག་ཆས་རྣམས་གཏོར་ན་མི་འབྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པས་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལ་འཇུག་
 མི་ཡོང་བས་ས་རིས་ཀྱི་ལུ་རྟེན་ལ་ལུལ་ཚོག་ཚུལ་གནང་སོང་། འདི་ཡོ་ནས་བཟུང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་(༡༠༥བ)གླིང་པར་རྟེན་མཚོན་སྐྱི་རྩ་ས་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཕན་

དམིགས་བསལ་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པོ་སྒྲ་མོགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཁྱོན་བཞུགས་པར། སྤྱབ་དབང་
 ཟངས་ཐད་མའི་འདྲ་ཅིག་ཀྱུལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་ལོ་བྱེད་པ་ཞུགས་པའི་གསེར་སྒྲ་སྒྲུ་རྒྱུ་
 མ་འཕྱོད་རྒྱས་ཆུ་མིག་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་བསྐྱོད་རྒྱུ་བྱུང་བ་ཁྱུངས་བཅུན་དང་དཔོན་ས་སྟག་ལུང་མའི་
 ཕྱག་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་གསེར་སྒྲ་གཙོས་སངས་རྒྱུས་བྱང་མེམས་ཀྱི་
 གསེར་སྒྲ་སྒྲ་མོགས་བཅུ་བདུན། ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་མཁའ་པའི་ཕྱགས་
 དམ་རྟེན། སྤྱབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཡང་ལེ་ཤོད་དུ་བར་ཆད་ཀྱི་མཆོན་མ་བཅོམ་པའི་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱར་
 བ་མངའ་བདག་ཉར་གི་གཏེར་ཕྱོན་ཁྱུང་མཆར། ཆེ་མཆོག་གི་རྟག་སྒྲ་གཅིག་ཕྱག་དུག་པ་མོགས་ཆོས་
 སྤང་གི་གསེར་སྒྲ་བཞི། མཆོན་བརྒྱུ། དྲག་དམར། མ་ལིང་དང་བཅས་པའི་ཐང་ཁ་ཡར་རྒྱབ་དུ་བཞེངས་
 པའི་མཁྱེན་རིས་ཁྱུང་མཆར་གྲ་ཆར་བཅུ་གཅིག། འབྲི་གྲང་གི་ཕྱགས་དམ་ཐང་ཁའི་གསེར་སྒྲ་སྒྲ་མཆོད་
 ཞིང་བཀོད་ལྡེ་ཆར། ཆོས་རྒྱལ་བཟླ་ཤིས་སྒྲོ་བས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་དམ་རྟེན་དོ་རྩེ་དྲག་པོ་སྒྲལ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་ཕྱགས་དམ་རྟེན་དོ་རྩེ་གདན་བཞེད་དཀྱིལ་ཐང་སྒྲན་
 ཐང་པའི་ཕྱག་བྲིས་མ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་མཆོད་ཕྱགས་དམ་རྟེན་དཔལ་ལྷན་དམག་
 རྩེར་མ་སྒྲལ་སྒྲ་ང་ལ་གཟིགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་མ། འབྲི་གྲང་ཞབས་བྱང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཕྱགས་
 དམ་རྟེན་ཆེ་བདག་མའི་སྒྲ་གི། གཤིན་རྩེ་ཁྱོ་ཆུ། ཀུན་པཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྱོས་གསུམ། སྒྲགས་འཆར་
 གཞིས་ཀ་ཤར་པའི་ལག་བྲིས་མའི་དོ་རྩེ་(104ན)གཞོན་རུ་དང་ཁྱབ་འཇུག་གཞན་ཡང་སྒྲགས་ཐང་སྒྲ་
 ཆོགས་བཅུ། ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་ཕྱག་བྲིས་མའི་བེག་ཙོ་ལ་འཁོར་པེ་
 ཏར་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ཅན་གཅིག། ཤེ་སྟག་སྒྲལ་སྒྲ་དགོས་སྒྲིས་པ་ལ། མངའ་རིས་སྒྲལ་སྒྲ། གསང་སྒྲགས་
 སྤྱིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་གཏེར་དུ་བཞེངས་པའི་གསང་བདེ་དུས་གསུམ། གྲེདོར། ཏ་མགྲིན་ཤངས་ཕྱགས་
 བག་པོ་སྒྲོར་གསུམ། དམག་རྩེར་མ། བརྟན་མ་གཉིས། སྤར་ཞལ། ལས་མཁན། རྣམ་སྒྲས་སེར་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་ཐང་གྲ་ཆར་བཅུ་དུག། ཁྱུང་རྩེ་ཡེ་ཤིས་རྒྱ་མཆོད་ལག་ནས་བྱང་པའི་བག་པོ་སྒྲོར་
 གསུམ། མགོན་དཀར། དམག་རྩེར་མ། དུང་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཐང་གྲ་ཆར་འཕྱོང་ཆེ་སྒྲོ་བཟང་གི་རི་

མོ། སྤུང་དབང་། མི་འབྲུགས་པ། སྤུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱིས་ཐང་གཉིས་པེ། གསང་འདུས།
 འཛིགས་ཕྱེད། སྤར་པ། སྤུག་རྩོར་གོས་ཐོན་ཅན། སྤུག་སྤུག་པ། སྤར། དམག་ཐོར་མ། ཏུར་ཁྱོད་པདག་
 པོ་རྣམས་གྱི་ཐང་ཁ་ཆོས་ལྷ་ས་མ་ལེགས་པ་དགྲ་དང་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷ་དགྲའི་དགྲིལ་ཐང་གོས་ཆེན་ལྷན་
 ཐབས་ལས་གྲུབ་པ་བཅས་པར་སྤྲ་ཏིག་བྱ་རུ་སྟགས་རིན་པོ་ཆའི་བྱ་རྒྱུ་འཛོར་ཆེ་པའི་སྤུས་གཙང་།
 སྤུང་དབང་། རྩོར་སེམས། འཇམ་དཀར། རྩོལ་མའི་སྤུ་ཐང་ཐགས་གྲུབ་མ་གྲ་ཆར་རིགས་ལྷ་གྲ་ཆར་གྱི་
 གཉིས་དར་དབྱངས་དགྲ་བརྩ་དང་བཅས་པ། གསེར་ལྷང་བརྩངས་གྱིས་ཁ་ཐོར་དང་གསོག་པ་བྱས་པའི་
 ཏུར་དཀར་ལེགས་པ་ལྷངས་བཟོ་མ་ཆ་དང་དེ་མཚུངས་དདུལ་གྱིས་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས། རྒྱ་སྤྱག་ཆེ་
 ལེགས་ཆ་གསུམ་དང་རྒྱ་སིལ་ཆ་གཅིག་སྤུབས་བཅས། རྒྱ་རྩ་ཆེ་ཆུང་(༡༠༧༧)གཉིས། ལྷང་སེར་གྱི་ཏིང་
 བརྒྱན་ཆར། རག་གི་པད་ཐེར་ལྷ། ཟངས་དམར་གྱི་བདུན། རག་གི་མེ་དམ་གསུམ། ད་ཁབ་གྱི་མཚུལ་
 དདུལ་གྱི་མེ་ཏྲིག་འཕུལ་མ་ཡོད་པ་གཅིག་དང་ལིའི་གཉིས། ར་མ་ལུག་གི་སྟོན་ཐོར་ཁབས་བཅས་ཆ།
 ལྷང་སེར་གྱི་ག་སྟོན་ཆ་གཉིས། ལྷགས་གྱི་འབྲུབ་ཁུང་གསུམ། རྩོ་བ་བཞིའི་སྤུག་མཚན། ཁྱོ་ལྷགས་
 སྤར་པ་བཞི། གྱི་གྲག་གཅིག །རལ་གྱི་གསུམ། གསེར་ཟངས་གྱི་རྩོ་རྩེ་གཅིག །ལིང་གདན་གཡང་གཞི།
 ལྷགས་གྱི་མཛྲི་གཅིག །མེ་ཡོང་དདུལ་མཐའ་མ་གཅིག་གཞོད་སྟེན་པེག་ཅའི་རྟེན་རྩས་ཟངས་གྱི་སྤུབས་
 བཅས། མདའ་གཞུ་མདུང་དམར་དར་ལྷོག་རྩ་ལྷན་ཞགས་པ་སྟོ་སྟིང་དང་བཅས་པ། བསྟེ་ཁབ། ཅེ་འུ་
 དམར་པའི་ཞལ་འབག །གོས་ཐོད་ལེགས་པ་ཞེ་ལྷ་རྒྱུ་ལེ་བཅས་པ། མཐོངས་བཀྲལ་བཏགས་གྱིས་
 བྱས་པའི་རྟེན་ཁབས་དང་བསྐྱེལ་བཏགས་གསེར་གཞི་མས་གཙོས་རྟེན་ཁབས་བརྩ་གསུམ། གོས་ཤོ་
 བསྐྱིགས་ཆོན་ཁྲ་ལས་གྲུབ་པའི་མཚོད་ཁབས་ལྷ། ལྷ་བྱེ་དྲིང་བཏགས་སུམ་གདན་མ། གོས་ཐོན་གསེར་
 མ། མེ་འུ་མ་ལས་གྲུབ་པའི་ཆེ་ལེགས་གསུམ་དང་མང་ལྷག་དང་རྩས་དམར་གྱི་གཉིས། གོས་སྤྱ་ཆོགས་
 ལས་གྲུབ་པའི་འཕན་ལ་ལར་སྤྲ་ཏིག་བྱ་རུ་སྟགས་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་ཡོད་ཆེ་པ་བཙོ་བརྒྱད། འཕན་སྤར་
 བདུན། བཟང་གོས་གྱི་འཕན་མགོར་གསེར་ལྷང་བརྩངས་རོར་སུའི་དབྱིབས་ཅན་མཐའ་རྩོར་དུ་བྱ་རུ་
 དོན་དག། ར་ཤེལ་རེ་ལྷ། ལུ་མེན་ཞེ་བདུན། མཚམས་སུ་སྤྲ་གཉི་དང་སྤྲ་ག་ཤེལ་ཡོད་པའི་བྱད་མཚར་ཆ་

གཅིག །མརྒྱལ་རྒྱལ་གསུམ། མན་རྒྱལ་ཉིར་གཅིག་འབྱར་བའི་མཐོན་མིའི་སྟན་དར་གོང་བ། དམར་
འབལ། བོད་དམར། རྩོད་རྒྱུ་། (1109)ཤ་རྒྱུ་མོགས་ཁྲབ་ལེགས་རྩོག་བཅས་དག། དུས་མ་བཅུ་
གཅིག །མོག་ཁྲབ་རྩོག་བཅས་གསུམ། ཟངས་ཁྲབ་རྒྱ་བཟོ་མ་གཅིག །མག་ཐག་ཆ་འགྲིག་མོགཅིག །
དུགས་དོང་གསེར་ཤོག་དཀར་ཐག་གསལ་མཇུག་ཆང་བདུག །གྲི་གོས་འཛབ་མ་དེ་མཆུངས། སྟན་དར་
ཁྱོན་བསྟོམས་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ་ལྷག་བཅས་མོང་། རྒྱ་རི་ཞབས་བྱང་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཆོས་རྒྱལ་
གཤེགས་པའི་གསང་ཁོག་ནས་མཁྱོགས་བསྟོ་ཞིག་བྱུང་བར་སྟོན་ལམ་ཡང་དག་བྱས། རང་ཁྱོགས་ཀྱི་
དགོན་པ་དང་ས་རིས་མར་ཤོར་བ་རྒྱམས་ནི་རྒྱུར་ལེན་དགོས་པ་གཞིར་བཅས་དེ་ཕྱིར་བསྟན་དོན་ལ་རྒྱར་
མི་བརྟུབ་པ་དང་རྒྱུར་གྲོ་ལ་གྱི་ཞབས་འདྲེན་མ་བྱུང་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་དག་རང་འཇགས་སུ་བཞག་
ན་རང་གཞན་ཆང་མར་སླེབས་ཆེ་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པའི་རྒྱམ་ཐར་དཔེར་བྱངས་ནས་མཆོད་
ཡོན་གཉིས་ཀར་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དབུ་ཁྱུག་ཁྱུག་མཛད་འདུག །སྟེ་པའི་
དགོངས་པར་བབ་མ་བབ་ནི་མ་ཤེས། སྒྲར་བཟུ་ཤིས་རྒྱུན་པོར་ཡོངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་བཀའ་གདམས་
གྲུགས་བམ་པ་ཆོས་སྟན་གཅིག་ལ་གཟབ་བཤད་བྱས་པས་སྟགས་གའི་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རིན་པར་
གསལ་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་དེ་ཆེད་བསྟན་གྱིས་ཁྱོན་ཏེ་བཤད་པ་ལ་མཁྱུ་པའི་ལེགས་སོ་བྱེད་འདུག།
གཞན་བདེ་གཟར་གྱི་མཇུག་ཏུ་སོང་བས་ནོམ་པ་དང་ས་ཆའི་ཡང་ཉན་མ་གཏོགས་ཆོས་ཀྱི་བགོས་
བགོས་ཆེན་པོ་མི་གདལ། བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་རབ་གནས་ལ་
པར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་སྟུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་འཁོར་ལའི་གཙོ་བོར་བཞེངས་པའི་གལ་དུ་དེད་ག་ཆང་
དང་བཅས་(1110)འཕོད་པ་གནང་། སྟགས་ག་སྟོབ་དཔོན་པ་རྒྱལ་གལ་བ་རྒྱམས་དང་འཕྲོས་པ་ལས་
ཞལ་འདོན་ཡེ་མི་མཛད་འདུག །

དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆོས་མཁན་པོ་དང་བདག་གིས་སྟོབ་དཔོན་བྱས་ནས་གྲུ་བྱི་བླ་མས་
གཙོས་པའི་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་ཁ་ཡར་བསྐྱབས། གཡེང་པའི་དབང་གིས་ཡོང་གདོང་བཀའ་བསྟོའི་
ཁྱོན་རྒྱལ་ཙམ་ལས་གསུང་ཆོས་ནི་ཞུ་ཡོང་མ་བྱུང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟོན་ནམས་རྒྱ་མཆོས་

བཞེད་པ་གནང་པའི་རྒྱལ་པ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དུལ་སྐྱེས་ཐོག་དབངས་བདོག་པའི་སྐྱེས་བཟང་བར་
བསྐྱལ། ཉེར་ལྷ་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་པོ་ནས་བཏེག་ལ་ལུ་རི་སྐྱེག་དབུ་མཛད་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་
གྲུབ་ཀྱིས་གཙོས་ལ་ལུ་རི་མཐིལ་གྱི་རྩ་འབྲེན་ཞིག་བྱུང་དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ལྷ་པ་འབྱོར་ལུ། ལུར་
པ་གཙུག་དང་མ་ཁི་རྒྱུ་བ་སྒྲེའི་སེར་སྤྱོད་གིས་བསྐྱེས་པ་རྣམས་ཏུ་འབྱོར་ཞིང་ལྷ་སྤྱིངས་སུ་ཞག་གཉིས་བཞུད།

འདི་རྒྱ་བས་ཀར་ལུགས་ཕྱོགས་ནི་བདེ་གཟར་སྒྲོང་པའི་བཀའ་གྲོས་གྲུབ་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འབྲལ་
སེལ་འབྲལ་མཛལ་ཙམ་ལས་ལྷ་དོན་གྱི་རིགས་མི་བྱེད་འདུག །དེ་ཕྱིན་གཞན་ཕྱོགས་རྣམས་སྤར་
འཇགས་མ་བྱུང་དོགས་པ་དང་རང་ཕྱོགས་རྣམས་གསར་བ་འབྱུང་པའི་ལྷ་དོན་པ་དབྱར་གྱི་གྲོག་ཆང་
དོལ་བ་ལྷ་བྱ་སྤྱང་། དེ་རྒྱ་བས་རྙིང་ལུགས་དགོན་ཆེན་ནང་མི་ཐེག་པའི་རིགས་མ་གཏོགས་དམངས་མ་
རྣམས་ནི་སྤྱི་ལུང་གསང་བའི་གལ་མདོར། ལོ་དགུའི་བར་དུ་དབུས་གཙང་དབུ་རུ་འཛོལ། ཅས་པ་ལོ་
དགུའི་བར་དབུས་པར་མ་ཟད་གཙང་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་དོན་ལ་དབུས་སུ་འཛོལ་བ་དང་། སྤང་ཅེ་ནས་གྱི་
གསང་བའི་ལུང་བསྟན་དུ། བསྟན་པ་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་བརྩུབ་བར་བྱེད། (1113)ཅེས་ཆུ་བརྩུབ་
ལྷ་བྱའི་དོན་མ་འབྲོལ་བར་ལོ་གངས་ལ་འབྲལ་བའི་དེ་བར་ལྷ་དོན་བྱེད་རིང་མི་ཆོག་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ནས་ཡོང་མི་ཉུང་བ་བྱུང་། མོན་དུ་སྤྱ་ཁག་ལྷ་དང་འབྲལ་བ་ཐུག་པའི་དམག་བསྐྱལ་ལ་ལྷ་བའི་
གཏུང་བརྒྱད་སྐྱ་གཞོན་པ་བྱོན། དེ་ཉིན་མཆོད་ཡོན་རྣམས་རྫོང་དུ་བཞུགས་གཤམ་ལ་ཐེབས་པ་དང་
འགྲིག་པེད་ལ་རྒྱ་མཆོན་རྣམས་གསུང་བ་སྒྲེ་པར་གནས་ཚུལ་འདི་བཞིན་ཡིན་འདུག་པས་དེང་སང་
དབུང་སྒྲོན་ཞིག་མཛད་ན་དཀའ་ཆོགས་མེད་འཕྲོས་ལུས་པར་ཁྲེལ་དགོད་དང་བཅས་གཙང་བས་སྐྱག་
པོ་བཏང་ནས་དམག་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་དེ་འདྲའི་སྒོ་རྒྱ་མེད་གསུང་ཡང་མེ་རྒྱུང་རིང་དུ་མ་བསད་པས་
མོར་དང་འདོམ་གྱི་དཔེར་སོང་ཞིང་གཙང་དུས་ལྷོ་འབྲལ་གི་བྱ་གཏེ་གནད་ཆེ་བ་རྫོང་གོ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པ་སྒོད་བཀོལ་མཛད་པའང་རྙིང་རྩེ་གས་པ་ཞེ་སྤང་གི་རྒྱ་བུས། སྤར་ཐང་ལུར་པ་བའི་མཆོད་གཞིས་བྱེ་
སྒྲེ་བདེ་འབྱོར་བྱང་པར་ཤོར་འདུག་པ་ཁོང་ཚོའི་རལ་མོའི་ཆེ་ས་དེས་གཙུག་ལ་འཆམ་དབྱངས་བསྐྱབས་
པའི་འདྲིས་ཡོད་གཤིས་ཆོས་གཞིས་རྙིང་པ་ལྷོགས་ན་དང་དེ་མིན་ཆབ་ཅིག་དགོས་ཚུལ་ལུས་པར་སྤྱོད་

ཐོགས་གསུམ་ལས་གནང་མ་ཉན་པས་འཐོར་དགོས་བྱུང་སོང་། འགོ་དོན་གྱིར་པ་དང་ཐར་པ་བ་ཐོགས་
 བྱི་གཙང་པའི་སྒྲིལ་བས་གྲ་ཚང་པ་ཡིན་པར་བྱུང་མེད་རུང་རང་འཇགས་ལས་འཕྲོར་མ་བྱུང་གཤིས་
 ལུང་པ་བ་ཆོས་མཁས་དྲག་པ་ཞིག་ལ་རྒྱ་པ་མ་ཐེབས་པའི་སྒྲིལ་དུ་སྤང་། གྲ་ཚང་གཅིག་གི་ས་རིས་
 ཙམ་གྱི་ཕན་པའང་སྒྲིབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱ་དཔོན་འདིའང་རོ་མིང་པོ་ཆེ་གྲྲ་པའི་མཆེ་བར་
 མེམས། ཁོ་ལྟ་བུས་ཞབས་པར་རྒྱལ་གྱི་སར་ཀ་ལཱ་པ་དྲི་བ་བྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་མང་པོ་བསལ་བས་རྒྱལ་
 དཔྱོད་ཙན་ཞིག་(༡༡༡༥)སྤང་སྒྲུམ་པའི་རྒྱུ་ལྷི་རང་ཤར། གྲྲ་སྤྱིངས་ཀྱི་ཁང་པ་དེ་ཀ་མ་པའི་གཟིམས་
 རུང་ཡིན་ཟེར་འགདས་ཆེ་བར་བྱེད་ཀྱང་དཔེ་ཆ་ལྟ་མཁན་གྱི་སྤྱོད་སར་མི་འདུག ཞིན་མོ་བཞུ་མར་སྤར་
 མ་དགོས་ཙམ་ལས་གིན་ཏུ་འཐིབས་པས་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་གཉིད་ཡོག་གམ་ཡང་ན་དུང་འགོ་འཛོག་
 པའི་འོས་སྒྲིལ་གདའ་བར་ཞག་གཉིས་ལས་མ་འགོར་བས་བཙོན་ནས་ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་བྱུང་།
 རིམ་གྱིས་རྒྱལ་མཁར་ཅེར་སྒྲེབས། གྲ་ཚང་རྒྱལ་གྱིས་མེར་སྤྱོད་དང་གར་ཐོགས་རྒྱས་པར་བསྟར།
 དཔལ་ལའོར་བདེ་ཆེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་མཇུག། བདག་པོ་རབ་བརྟན་ཀྱན་
 བཟང་འཕགས་དེ་ལྷོན་ཆེན་པོའི་ལུང་བསྟན་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱག་རྒྱུ་ཆེ་སྒྲུམ་
 པའི་དག་སྤྱང་ཤར། དེར་དུས་ཀྱི་སྤྱ་མ་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ཙམ་མི་ལམ་དུའང་མཛད་དོགས་ག་ལ་དགོས།
 དགེ་ལུགས་གྲ་ཚང་བདུན་གྱིས་དཀར་སྒོ་དང་སྤྱིར་སྤྱིར་གྱུར་པ་རི་སྤྱིངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་གྱར་དང་
 ཡོ་གའི་གར་རྒྱས་པ་སྒོམ། ཐོང་ལུགས་ཐོང་དུ་བདག་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་དུས་ཀྱི་མགོན་ཁང་བྱིན་སྤབས་
 ཙན་ཡོད་རྒྱལ་ཐོས་པས་མཇུག་འདོད་རུང་ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ཡིག་ཏུ་བདེ་གཟུར་ཆེན་མོ་
 འདུག་ཁའི་གཟེར་ཡིག་ལྟར་གསུང་བ་དེ་གིན་ཏུ་མད་པར་འདུག་པས་དཔག་དང་བསྐྱེས་ནས་འགོ་
 དགོས་གཤིས་གནས་མཇུག་གི་རེ་བ་མ་བྱུང་།

སྤེལ་ས་རིན་སྤྱངས་དང་མཁར་ཅེར་གཉིས་སྤྱིད་ཤོད་ཐའི་རིམ་གཏོད་དགོས་འདུག་གསུངས་པར་
 ཐུགས་སྒྲུམ་ཐིངས་ནས་གཏོད་ཡོང་ཡོང་ལྷན་པས་རིན་སྤྱངས་འཐེན་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་མཁར་ཅེར་སྤྱད་པ་
 རང་གིས་ཡ་མཆོན་དུ་བཅིས་སོང་རུང་དེད་རྒྱ་ནག་ཏུ་སོང་བུལ་རུང་བཞེས་འདུག་པས་སྤར་གནང་བ་ལ་

དགའ་ཚེར་ཟི་(༡༡)ནས་ཅམ་གྱི་ཡང་དེ་དུས་བྱས་པ་ལི་རྩི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པར་གང་ལ།
 འོས་པར་བརྒྱད་ལྔ་དཀར་ཅེར་སྒྲིབ་པ་ཞང་པོ་ཁྱི་དཔོན་པ་སྐྱེ་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་བཟུ་བ་གཞིས་ལེན་
 དང་པོ་དོག་པ་གཟུབ། ཞབས་བྱང་གཞུང་གིས་མདོ་རྒྱགས་ཡིག་གནས་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་ཅི་འདྲ་བྱས་
 མོགས་གཞུང་གྲེད་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་མཛད། ལྷ་མ་དགེ་བཤེས་ཚོ་ནི་དེ་འདྲའི་འཕྲོས་པ་འབྲུག་འབྲུག་མི་
 ལྷང་། དཔལ་དེ་བས་གྲུང་གི་དོ་བསྟུམ་གན་པ་ལ་བརྒྱུ་བནས་པོ་བྱང་གོང་ཟི་དཀར་པོར་འོར་བའི་བཟུ་
 བར་མེར་སྒྲིང་ཅེད་སྐྱ་མོགས་ཁྲོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདུག། ཞབས་བྱང་འགོ་བའི་མགོན་པོའི་དཔལ་གཞུང་
 དང་མགོན་ཁང་རྒྱལ་ལ་སྟུན་དར་ཞལ་ཡིག་མ་དང་བྱང་པར་ཀུན་མཁྱེན་རྟོ་རྗེ་གདན་པའི་ཡབ་ཀྱིས་
 བཞེངས་ཤིང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་པད་ཏུ་གནས་པའི་བྱུགས་དམ་རྟེན་ལྷང་པོ་ཙན་གྱི་མགོན་པོ་ཞལ་གྱི་སྐྱེ་བྱིན་
 རྒྱབས་གྱི་དཀྱུགས་མཚན་མདོན་གྱུར་ཙན་དེར་བསྐྱར་གསོ་དང་འཕྲིན་བཙོལ་རྒྱས་པར་སུལ། ཚེས་རྗེ་
 དཀོན་གཉེར་དཔོན་དགེ་རྟེན་ལྷ་མ་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཐོག་དངས་དཀོན་གཉེར་
 རྒྱལ་ཀྱིས་ཚོམས་ཆེན་དུ་འབྲུབ་འཚམ་ཡིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་ཅི་བའི་བྱག་ལེན་གྱི་རྒྱན་རོ་མཚར་བ་
 བྱས། གོང་དཀར་ཚོས་སྒྲེད་གནས་མཇལ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ལྱང་ཡང་སྟབས་མ་འདིག།

ལྷ་མ་ལྷ་ཙུང་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་རྒྱུ་དང་སྤྱང་མོ་ཞིབ་ཏུ་མོལ་མི་ཆོས་ལ་ཁས་ཤིང་བརྟེན་
 པ་གཙང་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱ་མའི་ངོས་སུ་འདུག། རྩེ་པས་པེད་ཀྱི་སྒྲོང་ཅི་ཡོད་དགོངས་པའི་ད་ཆ་
 རྒྱར་དང་མི་འདྲ་བས་བྱག་ས་ཁྲུང་ཆེ་ཙམ་བཞེས་ཐེལ་གཏོང་ལུང་རྒྱགས་ལ་བཀའ་ཤོག་དམར་པོ་གཙང་
 འོས་བདག་གིས་ཀྱང་རྒྱར་ལུགས་ཀྱི་ཁྲུང་རྒྱང་དུ་མ་སོང་བ་བྱེད། རྒྱ་མེད་ཐམས་ཅད་འཛོམས་དགོས་པའི་
 རྒྱབས་ལྷ་སར་རྟག་ཙམ་བཞུགས་ཐུལ་གནང་དགོས་ཡོད་པ་འདྲ་གསུང་བར་སེམས་ཀྱི་ཤར་ཆོད་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བར་དང་ཤེས་འདོད་གནིག་མེད་ལྷག་ཏུ་དེ་ལམ་གྱི་འགྲུལ་ཐངས་གཅིག་པོ་འདིར་
 འདོད་སར་འགོ་ཚུངས་བྱེད་རང་དབང་མི་འདུས་པའི་གཡེང་བས་རྩ་རྩལ་རྩ་ས་རྩ་བུའི་ཐེ་ཞེལ་ཆེན་
 པོར་རྒྱན་རྟོད་ཀྱི་རེ་བ་མེད། དགོངས་པའི་བབས་ཀྱང་བསྐྱེམས་ཆས་གཏོང་ལུགས་སོགས་ནས་པོད་
 ལུགས་ལ་ནི་མི་དབྱེས་པ་འདུག། སོག་ལུགས་ཆོད་ལྷན་ནི་པོད་པས་ག་ག་ལ་འགྲིག་རྒྱ་སོག་ཁམས་

པོད་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པའི་ར་མ་ལུག་དེ་འདྲ་རང་ལ་གཤམ་འདོད་ཀྱང་མི་འགོ། ལྷག་ཏུ་འགོ་ལ་སྟོད་
 གྱིས་ཐོས་བསམ་སྦྱོར་རྒྱ་བྱུང་ན་སྒྲུལ་པ་དུར་རེ་བ་ཡོད་པས་ཕེབས་ལན་དུ། ས་ཕག་འབྲི་སྟག་སྟགས་གོ་
 བབས་དེ་བཞིན་མི་མཛད་ཀ་མེད་དུ་འདུག། །དེད་རང་དཔོན་སྟོབ་རབས་ཆད་སོན་མ་པའི་རིགས་ལ་དེ་
 འདྲ་པར་བཀའ་མི་དགོས་རང་ངོས་ནས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀས་མི་རུས་དེས་པས་ཐེལ་གཏོང་སྟགས་
 མི་བྱེད་ཞུས། དང་སྟོང་སྟོན་པོ་དེ་དང་ཐག་ཉེ་སར་བྱུང་ཡང་མཇལ་བའི་སྒྲལ་བ་དང་མ་ལྟར། ལམ་ཞོར་
 དུ་གླིང་སྟང་ཞབས་དུང་གིས་གསང་ལུང་ཡོད་དགོས་ཚུལ་གནང་བ་ལྟར་བྱིན། ཞིང་སྟང་ཞིག་དུ་ཆོས་
 འཆད་རྒྱུ་མས་དང་ལྟན་དུ་བསྟེ་བ་ལ་ཕེབས་འདུག། །བདག་གིས་སྟར་ལུགས་བཞིན་བྱས་དང་མཇལ་
 དར་ཅེ་སྟོང་། མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་དབང་ལྷ་བ་གནང་བ་གཞིར་བཅས་ཀྱང་ཏེ་ཞིང་ཆོས་རྩེ་
 སྟགས་ལ་ལས་གསང་ལུ་བ་རྒྱུ་ལ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིབ་གཤམ་གསང་ཡང་མེད་ས་འདིར་བསྒྲིགས་
 བས་འབྱུང་པོ་གནང་ཞེས་སྟར་ཞུས་ཀྱང་བྱེད་(༡༡) ༣༣)དེ་རུབ་གསང་ལུར་བསྟང་སྟོལ་མ་ཅོད་རྒྱལ་མ་
 དང་རྟོག་ལའི་གདུང་རྟེན་གྱི་གཙོས་པའི་རྟེན་རྒྱུས་ཞིབ་པར་མཇལ། ཆོས་སྦྱོར་ལ་སྟན་ཤལ་ལུལ།
 གླིང་སྟང་ནས་གཞིས་ལེན་གྱ་ལོ་པ་བཀར། གླུང་ཆོགས་ལ་གཞིས་ཀ་སྟེའུར་འཕྱོར་ཞག་གཉིས་བསྟང་
 ལམ་ཞོར་དུ་རྒྱལ་ཁང་གཉན་པོ་དེར་སྟན་དར་དང་གསེར་སྟེམས་ལུལ་བསེ་འབག་དེ་གིན་དུ་ལེགས་
 པར་འདུག། །ཉེར་ལྷ་ལ་དཔལ་ལྷན་འབས་སྟངས་སྟེ་འདུས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེ་བ་དང་བཅས་སྟེ་བས།

རྟོར་སྟེ་དུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་། རྒྱུད་སྟོང་པ། མི་རུབ་སྟགས་ཀྱི་སེར་སྟོང་
 དང་ཕྱོག་ཞེས་ཀྱི་ཅེད་སྟེ་མང་པོས་མདུན་བསྟེས་སྟེ་ལུག་གླིང་ཁར་བྱིན་ཏེ་སྟར་བསྟེས་ནས་ཞག་བཙོ་ལྷ་
 ཙམ་བསྟང་། འབས་སྟངས་སྟགས་པ་གཉལ་གྱང་སྟང་ཆོས་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་སྟལ་སྟེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
 འཕྱོན་རྒྱུ་དང་ཐུ་ཤི་ཡེ་ཐུ་རྒྱལ་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་མི་སྟེ་སྟགས་ལལ་ཆེད་དང་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་
 བླ་མཆོད་དུ་སྟེ་འབུམ་ཆོས་རྩེ་བཀྲ་གིས་དོན་གྲུབ་བརྟེངས་གིང་འཇམ་དབྱངས་སྟལ་སྟེའི་ཆོགས་བཅད་
 ཀྱི་འཕྲིན་ཡིག་བསྟེངས། རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་ཅེ་པའི་ཞལ་ངོ་ཐ་མ་དེ་ལུགས་གཉིས་ཀའི་མཛད་པ་
 ལེགས་རྒྱ་མི་འདུག་དུང་ཞལ་ངོ་གོང་མ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟོན་ནམས་རྒྱ་

མཆོའི་དགོངས་བསྟན་ལ་གོང་ཀླག་གི་བདག་རྒྱུན་ཡོང་ལ་མེད་ཕྱོན་བྱུང་ཡང་མཛུགས་དང་སྒྲིག་ཅམ་ཡང་
བྱུང་མ་སོང་བས་མི་འིན་ཅན་གྱི་ངང་རྒྱལ་བས་མཁན་དགོན་བར་སྤང་། མཆོང་ཡོན་བྱུན་མོང་ནས་
མེར་གསོག་ཆེན་མོ་ཞིག་མཛད། དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷངས་རམས་པས་དབུ་གནང་ཅེ་གར་
གཉིས་དང་བཅས་པ་མེབས། བཞུགས་གཤམ་གྱི་(༡༡༩བ)སར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟན་པ་བརྒྱུང་
བའི་བསྟགས་བརྗོད་ཅུང་ཟད་དང་གར་པ་བརྒྱུང་བཞུགས་དཔོན་པོར་གྲགས་པས་དཔགས་དབྱུང་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། རྩོམ་གྱི་མཛུགས་པར་ཕྱིན་ཉིན་ལྷ་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་པརྩའི་འཆམ། ཆོས་རྒྱལ་སྟོར་བཙན་
སྐམ་པོ་བཙུན་མོ་སྐམ་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ། ཀླུ་མིང་སྣ་བརྟན། སྟེ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྤང་བས་ཏུ་
འདྲན་སྟེ་བཞིའི་འཆམ། གཤམ་ཡང་ཅུང་སྟེ་མི་དགས་ཤིན་ཏུ་མང་པ་བྱུང་། ཏུ་འདྲན་གྱི་འཆུབ་སྟོངས་
ཀྱིས་སེར་བས་དཀར་པོར་བཏང་ཡང་འོང་ཁར་མ་གོར་ཞིང་དཀར་པོར་སོང་བརྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་
འདྲ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེའི་མཁན་པོར་ཨེར་ཏེ་མོ་ཆོས་རྩེ་བསྟོན། ཟུར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་ཁུའི་
རྩོམ་ཞལ་གྱི་སྒྲུབ་རྟུན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་ཕྱག་བྲིས། དཔག་སྣ་ཆོས་རྩེས་དང་
བཙུན་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མོའི་དབུ་ཐོད། མཁན་པོའི་གིང་སྒྲུ། ཆོས་དབང་གི་ཆོམས་རྣམས་བྱིན། ཆོས་བརྩ་
དུག་ལ་འབས་སྤངས་སུ་བཏེག།

འདི་ལོ་གཞིས་ཀ་ཅེར་བསྟན་པ་དང་ཐུད་མི་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་དམ་སེལ་ལ་བརྟེན་གྱོ་ནད་འདྲ་བ་ལ་
འཕྲོད་བསྟེན་གང་ཡང་མི་ལེན་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཅམ་མནར། ལ་ལ་ཟས་ངན་ཡིན་ནམ་ཟེར་
ནང་བཟུན་པ་ཉིས་བཅུགས་ཀྱི་རྩོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ཁ་རྩུན་ན་བཞིན་པ་ལ་སང་
ཞོགས་ཆེར་མ་བཏོན་པ་བཞིན་མི་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་ནི་ཆ་མ་ཐིངས་ལ་མཆོན་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན་གཞིས་ཀ་
ཅེར་གྱོང་སྟངས་དགོས་པ་བཀྲ་ཤིས་འདས་པའི་སོ་དང་སྒྲུ་ལ་སྤྱང་བ་བསྟེགས་པའི་ཐལ་བ་གསེར་ལ་
སྤངས་ཏེ་བཏགས་གྲོལ་དང་ངན་སོང་སྤྱོད་པའི་གཟུངས་མང་དུ་བྲིས་གིང་སྒྲུ་འདྲ་བཏབ། རྒྱ་རི་ཞབས་
དུང་ཁྲི་པའི་དགོངས་རྟོགས་དང་ལྷ་(༡༡༩ན)དག་དབང་དགའ་ལྷན་རབ་བརྟན་གྱི་ཁྲི་འདྲོན་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་གིང་བསྟོམས་པར་འདྲེ་ཡོང་ཨེ་བྱུང་གྱི་ཐང་ལེན་བྱུང་བ་མ་བྱུང་བས་གཟིམས་ཁང་

གོང་སྐུལ་པའི་སྐུ་གདན་དྲངས་པའི་ཁྱི་འདོན་སྐར་རྒྱུན་གང་ཡོད་མཛད་པར་སྐར་། ཁལ་ཁ་གཡས་རུའི་
 དཔོན་པོ་ཨེར་ཏེ་ནི་རྩེ་ཐའི་མི། རྩོད་འཁོར་ཞབས་དྲུང་རྒྱལ་ཁང་ཅེ་སྐུལ་སྐུ་སྒོགས་འབྲུལ་གཏོས་ཆེ་
 བ་འབྱོར། དེ་དུས་སྐར་བ་ཡཔ་སྐས་ལྟེ་བྲག་ན་བཞུགས་པའི་དཔུས་གཙང་གོང་གསུམ་ནས་བདེ་གཟར་
 ཆེན་པོ་སློང་བའི་ས་འོག་དར་བདགས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ཁོང་རང་དཔོན་སློབ་ཀྱི་སྐུ་ཆགས་ལངས་ཉམས་
 ཀྱིས་ཨེར་ཏེ་ནི་རྩེ་ཐའི་མི་འདུ་ཀར་སྒོག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་བདེ་གཟར་སློང་བའི་དུས་ཚོད་ལ་འབྲུལ་གདོང་
 བཀའ་གྲོས་བྱིར་མཆེད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་དམག་གི་དཔུང་རྒྱམས་མལ་གྱོ་བརྒྱད་ཐེགས། མངའ་
 རིས་དྲུང་རྒྱུང་འདི་གའི་མགོན་གཉེར་བྱས་པའི་ལོ་བཞི་ཙམ་སོང་ནའང་ས་རིས་གིག་ཞུས་པའི་ལན་དུ་
 ཁྱོད་ཆོ་ལྷ་ལུའི་ཉལ་ནས་སྔོན་མི་ཆང་མར་ས་ཆ་བྱིན་ན་ལང་ཕྱིད་མི་ཡོད་གསུངས་པར་བརྟེན་བདག་གི་
 སར་བསྔན་ན་དགའ་ལྷན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་འབྲིང་ཙམ་ཀྱི་ཆོད་ལས་ཤོགས་མི་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ་
 དཔུང་ཐོག་ཏུ་བྱག་བྱིར་བྱིན་ཆོག་པ་དགོས་ཟེར་བ་འདོད་སྐར་བྱེད་བཅུག། ཁགས་སྤེལས་སྤེལས་མཆོམས་
 བྱེད་ཡོང་མ་བྱུང་ཡང་རུས་རིམ་ཀྱི་སྐྱབ་ཁག་རྒྱམས་སྐར་རྒྱུན་བཞིན་བཅུགས།

དྲུང་འབྲུལ་རྒྱམས་ལྷ་སར་སྤེལས་པའི་ཉེན་ནས་ཞག་བཅུ་སྟོར་ཀྱི་བར་འབྱེད་མང་ར་བརྒྱ་འབུལ་
 རྩོད་འབུལ་སྒོགས་འདོད་ཡོན་ལྷག་པར་ཆེ། གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུ་སེར་རྒྱམས་ཀྱིས་བདེ་གཟར་མདོན་
 དོང་དུ་བསྐྱང་བའི་རྒྱུ་གྱིང་འབྲུལ་དུ་ཤོར། (117) རིན་སྐྱངས་རྒྱ་སྤེལ་གྲུལ་མ་བྱུང་པར་ཞག་ཤས་
 བས་སྤྱད། པ་རྒྱལ་དམག་གིས་བསྐྱོར། གཞིས་ཀ་ཅེ་སྟོར་དུའང་རྟ་ནག་ལོ་རྩྭ་པས་གཙོས་གཡག་པ་
 སྒོག་དམག་སང་ཡོད་གནང་ཡོད་གིས་དཔོན་སློབ་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་ཉེན་ཆེན་པོ་ཤར་བས་དམག་
 བསྐུལ་ལ་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་མི་རུ་བའི་གྲ་བ་བྱེད་སྐྱོང་བའི་སྐྱང་པོ་དཀའ་བཅུ་ཟེར་བས་མར་ལམ་
 རྩེ་མོ་ནས་རབ་འབྲམས་པ་ཆོགས་གསོག་པ་ཁྱིད་དེ་འབྱོར། བར་སོ་ནོར་བུས་རྒྱལ་ཅེ་རྩོད་བསྐྱར་དུ་
 བཞག་སྟེ་བྱོས་པས་མཆོན་པའི་གང་ས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་ཆོ་མི་ཟེན་པར་བྱག་ཀྱང་ཞོ་ཁ་བའི་དམག་
 གིས་རྩིང་བྱིར་བརྒྱབ་པ་དང་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ཐེབས་པ་དུས་འགྲིག་པས་ཞོ་ཁ་ནང་སོས་གཙོས་པའི་
 རྩོད་དམག་ལྷ་དུག་ཙམ་རྩ་སྐར་མེ་ལ་བསྒྲིགས་པ་ལྷར་གྱུར་པས་རང་བསྟན་ཀྱི་རུས་ཅུ་ཟེན། མགོན་

གཉེར་ཚོགས་གསོག་པ་དང་ལྷན་དུ་གྲོང་སྡེ་ནས་ཁལ་ཁ་དཔོན་པོའི་ཅུར་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་
 ཉེན་སེལ་གྱི་དམག་དགོས་ཚུལ་ལབ་པར་བཏང་བ་ལ་ང་དགོ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཡོང་བ་ལས་དམག་ལ་ཡོང་
 བ་མིན་ཁྱེད་དགོ་ལུགས་པས་ཉ་མགོ་མཚོན་པ་འདི་འདྲ་བྱས་སོགས་གྱིས་བསྐྱར་སྐྱར་མང་པོ་བཏང་བའི་
 མཐར་དེ་ཙམ་གྱི་ཁ་གཏོན་ལ་དཀའ་ལས་མེད་ཚུལ་གྱི་དཔལ་སྐྱད་དང་བཅས་ཁོ་རང་གི་རྩ་བོ་ད་ཡན་ནོ་
 ཡོན་གྱིས་གཙོས་པའི་དམག་སྐུལ་བསྐྱོར་བཏང་། དེ་དང་ཅེ་འཛོམ་དུ་མཚོན་ཡོན་གྱིས་ཀླུ་ལ་མོ་ཆེ་བའི་
 མི་བཟང་ཨལ་དར་ཁོ་ཤོར་ཆེས་གཙོས་སོགས་དམག་ཁ་ཤས་བརྒྱུད་པའི་སྤྲུལ་གཙང་ཕྱོགས་
 ཆོ་ཟེན། མཚོན་ཡོན་རྣམས་འོལ་དགའ་ནས་དུགས་བརྒྱད་བཅུད་པ་ལུར་ཅེ་ཟུར་གྱིས་གཙོས་གོང་དམག་
 མྱོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཙམ་སྤྱབ། སྐར་པའི་(1174)མི་སྤྱ་ར་མ་ཆོས་དབྱིངས་བཙོན་དུ་བཟུང་བའི་གཤུའི་ནང་
 དུ་ཀླུ་པོ་མཚོན་ཡོན་བཀོངས། པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་པོ་དང་དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་གོང་པོར་བཙོན་ལ་བྲིད།
 དགོ་དགོན་རྣམས་བཤིག། སྐྱུ་རབ་པར་ལུགས་སྤྱེལ་བདེ་གཟར་གྱི་དུས་ལ་ཆ་བཞག་གི་རྩོད་གཞིས་
 གཏོད། འཕྱོང་བྱས་རི་སྒོ་འོལ་དགའ་གསུམ་ཅེ་ཟུར་ཞོགས་མ་གྱིས་འཛིན། གོང་དཀར་སྐར་པའི་ཕྱག་
 མཚོན་ཁྱེད་ཀྱི་བྱེད། བྱ་བས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་གཤིས་ད་ལྟ་ཡན་རང་འཇགས། གཉལ་དང་འོལ་དགས་
 མཚོན་པའི་ས་ཆ་བ་སྐྱུ་རབ་པར་གཞན་ནས་སྤྱོད། རིན་སྤྲངས་པ། ལྷོ་སྤྱོད་པ་སོགས་བཀག་པོ་རྣམས་
 ཆང་འཇུད་གཙང་བ་གཞིས་ཀ་སྤེལ་ཡོད་པ་བཏོན་པའི་ཁྱོད་གྱིས་ས་སྐྱུ་དང་རྩོད་པོ་ནང་པའི་སྤྱིན་བདག་
 བྱས་ཏེ་ཀར་ལུགས་པ་འབའ་ཞིག་མ་བྱས་པའི་བསྐྱར་སྐྱར་བཏང་ངོས་གཞིས་ཀ་ཅེ་དང་ཤངས་རྣམ་གྱིང་
 བ་རྣམ་གསུམ་གཏོད། ལྷེ་བ་སྤྱོད་ཤོད་པ་འདི་གཞན་དུ་མ་འབྱར་བ་འགའ་འདུག་པས་བདེ་ཆེན་ཆལ་
 བྱིན་ནས་འཛོག་པའི་གཤོམ་རའི་བརྟེན་ཐོ་ཀླུ་པའི་བཀའ་ཤོག་འབྱར་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མཚོན་ཡོན་གྱི་
 ཕྱག་དུ་བརྒྱབ་པས་ཀླུ་པོ་ལྷག་པར་ཕྱགས་ཁྱོས་ཏེ་ཀར་བསྐྱར་ཆགས་འཛིག་ལ་གྲུ་པའི་ཅུ་བར་སོང་།
 ཨེར་ཏེ་ནི་རྩ་ཐའི་རིས་གཙོས་པའི་འགྲུལ་བ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིགས་མང་དུ་བྱས། དགུན་སྐྱད་
 ཀྱི་རིང་མཚམས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་དང་པལ་ཆེར་ཕྱི་མཚམས་ཁོག་ནས་ཟེལ་
 གཏོན་གྱི་རྣམ་པེས་སོགས་ཅུ་མ་པ་ཁ་ཡར་དང་དཔེ་ལྟ་འདྲ་བྱས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་

མཆོས་ཆོས་བཅུ་འཇུགས་བཞེད་ཀྱིས་ཕྱག་ཤིས་མའི་ལས་བྱང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་གནང་
 ལྟ་བུམ་མ་བདེ་བར་ལུས་(༡༡༧)པའི་དགོངས་པ་སྒོར་ཕྱིར་བྱང་གཏོར་ཕྱགས་སྒྲུབ་པའི་འབྲིང་པོ་ནས་
 བརྟུས་པའི་ལས་བྱང་དང་པ་མེས་ཀྱི་རྟེན་སྤྱད་ཁྱད་འཇུག་རྩ་དུ་ལའི་བསྐྱར་བསྟོད་རྒྱས་པའི་ཆོག་
 བསྒྲིགས་ཀྱང་གྲ་ཚང་དུ་བཅུགས་ཆོགས་ལ་ཕྱིན་རྒྱལ་ཕྱགས་རྗེའི་དབང་ལུལ། བྱ་བ་མཛད་རྒྱ་མང་
 པའི་སྒྲོན་ཀྱིས་ལྟེ་བ་ལུས་སྒྲུ་སྒྲེ་འགྲུང་མེད་ལྷན་གྲུབ་དང་མགོན་གཉེར་ཀྱན་སྟོན་ཅན་རོང་ལ་ཕྱོས་ཤིང་
 རྫོང་གཞིས་ལྷ་སྒྲིད་སོ་སོར་བགོས་ནས་གནང་། མཆོད་ཡོན་དཔུང་བཅས་ཀྱིང་པོའི་མཐིལ་དུ་བྱོན།
 སེབས་གདོང་སྒོས་མ་བཟོད་པར་ད་ཆ་ལ་རྒྱ་གོག་པོ་འདི་འཛིན་དགོས་ཕྱིན་ཀྱིང་པོ་སྟོད་སྒྲིད་དུ་རྫོང་
 གཞིས་གཉིས་གསུམ་ཞིག་གཞུང་འཛིན་མཛད་པ་ལེགས་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆེན་ཆེད་དུ་བཏང་བར་ལྟེ་བ་དང་
 ལྟར་སྤྱོད་ནས་དཔོན་གཤེག་གཉིས་ཀས་དེད་ཆོས་མ་རུས་པའི་སྟོན་ཅན་འདྲ་མོད་གསུང་གྲོང་དང་ཡིག་
 ལན་དུ་ཀར་སྤྱིད་ཀྱི་དཔེ་དྲངས་དེ་མེད་སྤྱིད་ཀྱིས་བཟུང་བས་འཕུས་གཞུང་འཛིན་སྒྲུབ་པ་ལས་མེད་རྒྱལ་
 བྱུང་བ་ཕྱིས་སྒྲུ་མན་བདེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་བཅས་ལ་དཔགས་ན་པོ་ཆོད་ཀྱང་མ་རྒྱུད་ཅམ་བྱུང་འདུག །
 སྤྱིར་སྒྲིད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲུབ་སྟོད་མཇུག་ཏུ་སྟོན་ལམ་གྱི་བརྟན་བཞུགས་དང་བཅས་
 ཡོད་པ་ཞིག་བརྩམས་ནས་སྒྲན་ལམ་དུ་འཕེབས་པར་སྟན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ཞུ་ཡིག་དང་
 བཅས་བཏང་། ཀོང་དམག་རྗེས་འབྱང་བཅས་པ་བཅོམ་ནས་གཞུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་གཏང་
 རག་གི་ཆོ་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ལ་ཞལ་བྱང་བཏང་པའི་སྟན་དར་ལུལ། རི་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་དབུ་མཛད་སྟོ་
 བཟང་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་རྣམ་སྤྱང་གྱི་རྒྱ་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བར་རེ་བ་བཀའ་བའི་ཆོ་བསྐྱིདས་པའི་འཕྲིན་
 ཡིག་། ཏཱ་ལའི་ཆོས་རྗེ་དགོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐུལ་(༡༡༧)མ་བཞིན་བསམ་སྟོན་གསུམ་པ་ཉི་མར་ཆོགས་བཅད་
 ཀྱི་རྩེ་རྒྱ་བསྐྱར། ཟུར་འཇམ་དབྱངས་བྲུ་མས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་རྟེན་དག་པོ་རྩལ་དང་ཁྱད་འཇུག་གི་སྒྲུ་
 བརྟན། རྫོང་གཞོན། བྲ་རྩོ་སོགས་སྒྲུབ་འཕོར་གྱི་རིགས་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཐོག་སྒྲུ་རྣམས་ཕྱག་ཤིས་སྒྲུ་
 གནང་ཞིང་དེ་སྐབས་སྒྲན་ལྷས་ལེགས་པའང་བྱུང་བར་སྤྱང་། ཡེར་ཏེ་ནི་རྩེ་ཐའི་རིས་གཅོང་ནས་ཡི་གེ་
 བྱུང་བའི་ལན་སྟན་ཆོག་ཏུ་བསྐྱིངས། ཀོང་པོ་ནས་དཔུང་གུས་པའི་རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཤོག་སྟོན་ལ་སེབས།

དུས་ཤིང་གི་གདབ་ལས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཨེར་ཏེ་ནི་རྒྱུ་ཐའི་ཇིས་གོ་བའི་ཀྱུ་པ་དང་ཡིག་འབྲེལ་བྱས་
པར་དོན་མེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལངས་པའི་བཀག་མཁན་མེད་པར་དགོ་ཡུགས་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་
པའི་མནའ་བརྒྱ་མནའ་སྟོང་སྟེལ་འདུག།

དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱན་པར་དེབ་ཐེར་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱ་དབྱངས་

མཛད་ཅིང་། སྤྱིགས་བམ་རྣམས་ལ་དཀར་ཆག་གསར་

བསྒྲིགས་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

1643

རྒྱ་ཡུག་གི་ལོ་གསར་རྒྱས་པར་བྱས། རྒྱལ་པོ་དང་ཨེར་ཏེ་ནི་རྒྱུ་ཐའི་ཇི་ཡུགས་མ་ཡུགས་བས་
ཐའི་ཇི་དཔོན་གཡོག་རྒྱུ་གཤིས་སེ་ར་བསམ་སྒོ་ཁང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུ་ཅིས་དང་ཨོ་རོད་རྣམས་ཀྱང་
འཛུབ་འཁྱར་ཆེ་ཙམ་སྤང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དགོ་སྒྲོན་འདྲ་བྱུང་ན་ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཀྱི་གཞུང་ཡང་ཞིག་
པའི་ཕྱིག་རྒྱན་ཆེན་པོར་སོང་དོགས་རྒྱལ་པོར་རྒྱ་མཚན་ནན་ཏན་དུ་ལབས་གིང་། ཀྱུན་ཅི་རྒྱལ་མོས་
ཀྱང་མཐུན་འཁྱར་གྱི་རམ་བཏེག་ རྒྱུ་ཐའི་ཇི་ལམ་དུ་གཞོད་བ་བྱས་དོགས་འདུག་པར་བྱམས་གླིང་ནོ་
མོན་ཁན་དང་རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་དགོ་ཡུགས་གཉིས་བསུ་བར་བྱིན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཐའི་ཇི་
ལྷན་དུ་བྱག་བྱག་པའི་རྗེས་གནང་བསྐྱར་ཏེ་ཕན་རྒྱུན་དམ་ཆོག་སྟེལ་པའི་འཁོན་མེད་ཡུགས་ཡུགས་
སྟེལ་ནས་སྒྲོན་ལམ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ཆོགས་དབྱར་བྱིན། སྟེ་པ་གོང་པོའི་ཆབ་མ་འཕྲོད་པས་གངས་མཚལ་མང་
ཙམ་གོར་བའི་(1716)འཕྲོད་བརྟེན་དང་བཅས་རྒྱུགས་བྱུང་གིས་ར་མོ་ཆེའི་སྒྲོན་ལམ་ཐོག་གཞིས་ཀར་
བྱོན། ཞབས་བྱུང་སྟིང་སྟིང་གིས་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་བྱུགས་དམ་ཕྱིག་པར་དང་བྱང་བདག་པོའི་སྤྱ་དབྱེ་
པོ་ཏི་གཉིས་བྱུང་བར་ལན་གྱི་སྟེར་བྱིན་བཟབས། སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་རྗེ་རྗེ་བྱག་ནས་གཏེར་སྟོན་
རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡོལ་མོ་སྟེལ་པའི་སྤྱ་ལེབས། བྱང་བདག་རིག་འཛིན་དབང་པོའི་སྟེར་ཡུང་བསྟན་
ལྷར་གཏེར་ཁ་སྤྲོ་མ་མཐའ་དག་གི་བཀའ་བབས་པའི་གཏེར་རྗེས་མང་དུ་བཞུགས་པའི་བློད་ཀྱི་ཆོས་

དབང་དང་རྒྱ་གྲིང་པ་སོགས་ཀྱི་གཏེར་བྱོན་ངོ་མཚར་ཅན་ཁ་གསལ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་བྱེད་སྟེར་བར་
 མཛད། དེའི་ལུ་པ་སྟོན་མར་མི་ལམ་དུ་སྒྲགས་སྤྱང་དང་ཁྱུ་ལ་འཇུག་གིས་མཚོན་པའི་སྤྱང་མ་རྒྱམས་དཀྲུག་
 པའི་ཉམས་མཛད་པ་ཞིག་ཤར་བརྟེན་རྒྱམས་ལ་མི་ལ་ཞུམ་པའི་བདར་གོ་བཀའ་གཏེར་གྱི་སྒྲོར་ལ་གསུང་
 བྱེད་མང་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་སྤྱངས་དང་སྒྲ་ཆེ་འདིར་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་གཙོས་པའི་ཆད་བྱུང་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྟེན་པའི་ཉམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དཀྱོང་གིན་ཏུ་གཙང་། ར་གན་གསེར་རྩེས་བྱུག་པ་ཆོད་དར་
 མི་འདྲ་བའི་ཚུད་བྲལ་གྱི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོར་འདུག་པས་མོས་པར་བྱུང་། བཀའ་གདམས་ལྟ་བཞིན་
 རྩེས་གནང་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་དེ་དུས་ཟུར་བཀའ་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲར་ཐང་བརྒྱ་ཅན་སྟེན་པའི་དུ་བྱུང་
 རྟེན་ལུ། ཨེ་མོ་ཕྱོག་སྒྲར་བར་སྒྲགས་ཞུ་ལན་གྱི་མཚོད་གཞིས་གསར་ཆོད་དང་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པས་
 མཉེས་པར་བྱས། ཁལ་ཁ་ཨེར་རྟེ་ནི་དུང་ཐའི་རིས་ཁྱི་འབྲུལ་གྱིས་གཙོས་འབྲུལ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཆོས་
 གར་ཞོགས་སྤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྒྲིས་ཆད་མེད་དུ་བསྟར། དགོ་འདུན་ཆོག་སྟེན་དུ་འདྲེད་བཀྱར་མཐའ་
 གྲུས་པ་(༡༡)ལ་འདུག ཐའི་རིས་རྩོམ་པོ་རྟེན་པོ་ཆེར་སྒྲུལ་པའི་དདུལ་གྱི་མཛུལ་ཁ་ཡིག་དཀར་པུ་
 བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གྱི་ཁ་རྟོན་དུ་འཇམ་དབྱངས་ལུས་དཀྱིལ་དང་དམར་ཐེར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས། ཨེར་ཁེ་
 ཐའི་རིས་བསྒྲུལ་པའི་སྒྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་མངོན་རྟོགས། བསྒྲུལ་པ་པོ་མེད་པའི་དབྱངས་ཅན་མའི་
 སྒྲུབ་ཐབས་ཆོག་སྟེན་བཅད་རྒྱམས་བཅུམས། རང་ཉིད་གྱི་དད་པའི་གསོས་སུ་རྩོམ་ཆེ་འཆར་དཔལ་འབྱོར་
 ལྟོན་གྲུབ་གྱི་གསོལ་འདེབས་གིག་བྱིས་ནས་པ་བོད་ཁར་བཅུགས། ཐའི་རིས་ཁལ་ཁ་སྒྱི་པའི་ལུ་པ་ཡིན་
 ཞེས་སོག་ལུལ་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་སྟོན་གསལ་པལ། འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་དང་རྩེས་
 གནང་ཁ་ཡར་བསྟར། ཐའི་རིས་དེ་བོད་ཡིག་ལ་འདྲིས་གིང་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོམ་པས་ཞབས་
 དུང་དང་སྒྲུལ་སྒྱའི་མིང་བཏགས་ཆོད་ལ་འུར་ཞོགས་མི་བྱེད་པའི་ཁེངས་ཅན་ཞིག་སྟེང་། སྒྲུབས་དབར་
 ལ་སྟོན་རག་སོགས་དཔེ་མང་པོ་ཁྱུར་ནས་དོགས་གཙོད་བྱེད་པར་སྒྲུབས་སུ་གང་བལ་གྱི་ལན་བཏབ་
 པས་མགྲུ་པའི་ལུགས་བྱེད། བྱང་ཐོང་ལྟ་བུའི་སྟེང་དཔོན་ཡོན་ཏན་ཅན་ཙམ་ག་ལ་ཡོད་ཀྱང་། གསེར་དང་
 ར་གན་མི་རྟོར་པ་ཞིག་གདལ། ལུགས་གཉིས་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་བཅུམས། ཐའི་རིས་

གཙོས་པའི་འགྲུལ་པ་རྣམས་ལ་རྫོང་པ་གཟུང་རྒྱས་བཞུར། ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱ་དན་ནས་ཐུགས་རྩིས་རྒྱས་
པ་གནང་འདུག་པའི་བཀའ་ཤོག་ལན་དེ་མཚུངས་སུལ།

ལྷ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྒྲེབས། མཚོད་ཡོན་གཙང་ལ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱོད། ལྷག་
ལུང་ཞབས་བྱ་དང་དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱི་ཀར་དགའི་མདུན་ལ་ཆིབས་ཁ་སྒྱུར་ནས་རོ་མཇལ་
དང་(11)ལྔ)སྒྲགས་འབྲས་སྤངས་སུ་སྒྲེབས། ད་ལམ་ཐུག་འཆལ་པ་ཡིན་ཞེས་ནན་ཆེན་གནང་བྱུང་
རུང་ལོ་ཐོན་མ་ལན་ཆད་འདྲ་འདྲའི་གོ་ལུལ་གྱི་སྤར་གྲོ་བྱུང་དུ་དཔོན་གཡོག་ཐུག་པ་འདྲ་མོ་བྱེད་པ་རོ་ཆ་
ཞིང་མི་ཆད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་དོགས་ཀྱང་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྒྱུ་པ་དང་སྤྱེའུ་སྤོང་གོང་མ་ལའང་
བཀྱར་གཟོས་མེད་པའི་རྟ་རྒྱགས་དང་པོར་རྒྱགས་འགན་པའི་དུས་འདིར་དེ་འདྲ་བྱས་པས་ཆེ་རུ་མི་འགོ་
སྤམ་སྤར་ལུགས་ལྷར་མཇལ་དར་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷེ་མ་མཇལ་ཞུས་པས་ཁོང་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱང་དཔྱེས་ཤིང་
ཉམས་ཡོད་རྣམས་སྤོ་ཆད་པ་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་དཔེར་བཅུ། ཞབས་བྱ་དེན་པོ་ཆེ་འཛིག་རྟེན་ཆོད་
དགས་པའི་བྱོད་ཅན་དུ་བྱེད་མཁན་མང་ཡང་རོས་ཀྱིས་མཇལ་བས་གདུང་རབས་ནས་གདུང་རབས་སུ་
ཆེན་པོར་བརྒྱད་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་བྱིན་ཀགས། ཆོས་ཐུགས་ཀྱི་གསན་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱ་མི་རྒྱུང་པའི་
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁའ་སྒྲུན་མཚོག་ཏུ་ཡངས་པས་མངལ་ཉམས་སྤོ་ཞིང་སྤོ་སྤྱེ་འབྱུར་བྱུང་པ་ཞིག་སྤར།

མེཀན་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོར་སྤྲོད་དག་ནས་དངས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་པེ་མཆོ་ཅན་བསྐྱར།
ཟུར་བྱུང་བདག་ཆེན་པོར་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ལོས། གཞན་གྱི་བྱང་གཏད་ལ་བརྟེན་པའི་བཙོ་དང་སྒྲ་ཆེན་
པོ་རྒྱགས། དེ་དང་ཐུགས་མཚུངས་སུ་བརྒྱད་མཚོད་ཀྱི་འཕྱར་ཐབ་ལ་མེ་ཤོར་པའི་རྒྱུན་གྱིས་པོ་བྱང་
ཞེལ་ལ་མེ་སྤོན་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་ཟུར་པའི་བཀའ་དབང་དང་འགྲིག་པའི་རྟགས་མཚན་ལ་དབགས་ན་དེའི་
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པ་མ་གཏོགས་པོ་བྱང་དངོས་གཞི་ཆོག་པའི་ཆབ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོང་རིགས་སུ་
འདུག །ཨར་པོའི་རིང་མེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་བཞུད། ཀྱལ་འགོང་གི་འཛུལ་རེ་ཆེ་བྱུང་བར་བྲག་སྤྱ་ཆོས་
རྗེས་གཙོས་ག་ཆད་གི་བྲ་པ་བྲངས་བཅད་(11)ལྔ)ཀྱིས་གཤིན་རྗེའི་མནན་བསྐྱོག་གི་སྒྱུབ་པ་དམིགས་
སུ་བཀར་བས་རང་ཞིར་སོང་། ཡུང་གི་ཡེ་ལུ་ལོར་ལུ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་མི་དྲག་རིམ་བདུན་

ཅུ་ཙམ་བསྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བར་རྟ་ཡོད་པོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དམག་བཏར་སོང་ཡང་བྱ་
 བོར་ནས་ལག་རྩུ་མ་རྒྱུ་བས་ཐུགས་སོག་མའི་མེ་སྐྱུ་བྱུང་དོགས་ཀྱིས་ཆང་མ་གཞོགས་མི་བདེ་བར་
 ཟུར་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོས་གཞུགས་ཆེན་གྱི་མན་རག་ཟབ་བྱུང་མ་ཞིག་གི་ཐུག་བཞེས་དང་། བྱ་ཆང་ནས་
 འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་རྒྱུ་བ་བཅུགས་པས་རྒྱ་བ་དུག་སོང་མཚམས་ནོར་ལུ་རིན་ཆེན་བྲོས་པས་ཐར་
 རྒྱུ་ལ་མུ་གཤ་ཀྱིས་བཅེངས་ཏེ་རྗེ་ནོར་གི་གཙོས་པའི་གཤུལ་ཐོག་རྩུར་ལྷུའི་མཆོངས་བརྒྱུ་བས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་ལྷ་དཔོན་སོང་འདུག་པར་འཆི་བདག་མནན་པའི་རྣ་ཆ་ཅན་ལ་གཏར་རག་སྟན་དར་
 ཞལ་ཡིག་དང་བཅས་སུལ།

གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་གསར་སྤྱོད་ས་ལེབས། མེ་ར་གཟིམས་ཁང་གི་ཐོག་རྩུ་ཞབས་
 འཇག་སྐབས་གཟིགས་རྟོག་གནང་བའི་རྟིང་མའི་ལུང་བསྟན་འདྲ་ལ་ཡོད་ཟེར་བ་བདེན་མི་བདེན་ནི་
 ལྟར་ཡང་དམར་ཕུགས་གཉིས་སྒྲེལ་བའི་བཅོན་རྫོང་གིན་རྩུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་མེར་འབྲས་གཉིས་དང་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་འཕྲལ་ཐུགས་སུ་བརྟན་བསྐྱིད་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིན་པས་མ་ཁི་རྒྱུ་བ་
 རྗེ་ཞིག་ཚུགས་ན་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཐིག་སྒྲིང་ལ་ལེགས་རྒྱུལ་ལེབས་པར་སོག་པོ་ཡོད་རིང་ནི་
 རྒྱོན་མི་ཡོང་དེ་མིན་རྫོང་ལ་འབྲུ་བའི་ཐུགས་རྩིས་ཡོད་མདོག་མ་ཁ་ཞུས་པ་དེ་ལྟར་ན་བདེ་གཟར་འདི་
 འདྲ་སྒྲིང་དོན་ཅི་ཡོད། ཐུགས་རྩིས་ཐིང་པོ་མཛོད་ཡོས་དགོས་སྐར་ཡང་བདེ་གཟར་འབྲེལ་མེད་རེ་
 བསྐྱུང་མཐའ་མ་ཆོས་པར་བྱུང་ལ་བྲོས་པས་བསྟན་པ་ལ་(༡༡༥)ཉམས་ཆགས་བྱུང་བ་ཡིན། ད་ཆ་བྱ་
 བ་འདི་ལ་ཐུག་ཆོ་རྗེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འདི་རྒྱུལ་བསྐྱར་ན་མི་ཡོང་བས་མ་ལེ་སོར་
 གསུམ་ཞལ་རྩུ་བཅུག་ནས་མདུང་ཁག་མེད་རྩུ་མ་ལོག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཕྲལ་ཐུགས་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་
 བསྐྱུ་བ་སྟོན་རྒྱས་པར་གནང་། ཆོས་ཐུགས་ལ་མཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་མ་ཟང་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆར་ཡང་མེས་པོ་ཆངས་པའི་བྲོ་བྲོས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུར་འོས། རྒྱུས་ལུ་དམ་པར་མ་གཤགས་ཀྱང་
 བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐུགས་ལ་བཅངས་པའི་འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་མངའ་བ་ཞིག་གོ།
 རྒྱ་གསུམ་རིགས་འདུས་ཀྱི་བསྟན་མཚམས་དམ་པ་རྒྱུན་རིང་ཙམ་བྱས། རྗེ་བ་ཐུགས་ཐེལ་མ་ཆོད་པས་

རྗེས་ལ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཕྱོག་ལ་མེབས་ཐུང་བར་ཆེད་བར་དགུང་གངས་ལུལ། ཁ་སང་གཙང་ལ་
 ཐེགས་གཏོང་ཕྱེ་བས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ཤེལ་དཀར་ལྷ་ཅེ་གསུམ་སྒྲིད་ཤོད་ཁྱུ་དཔོན་ལ་གཏོད་ཅིས་ཡིན་
 གསུངས་པར་ཡང་ན་དབུས་གཙང་གི་ཁྲིམས་བདག་གཏད་ནས་རང་གྲུ་ཡངས་པ་ཞིག་འགབ་ཕྱེད་ཀ་དེ་
 འདྲ་མཛད་དོན་མེད་དམ་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན་པར་ཐུག་ཏུ་བཀལ་བས་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་མ་དགུས་པར་རང་
 ལུལ་དུ་ཕྱོག་ཅིས་མཛད་པར་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཞུགས་དགོས་
 མོལ་བ་དེ་ཁོན་ལྷར་མཛད་མོང་། རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅེ་ཞིང་ཐུགས་བསམ་དང་དད་པ་བརྟན་
 དགས་པ་མ་གཏོགས་ཁྲིའི་སྒར་མོར་ཡོས་སྒྲག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བས་ཐུང་། མེ་ཤོར་གྱི་ཞིག་གསོས་
 གྲུབ་དབྱར་སྤྱོད་འབྲས་སྒྲིངས་སྒྲིངས་དུགས་པོ་སྒྲུ་རབ་གནས་གཞིར་སྒྲོམ་མདའ་དགོན་གསར་བས་
 ས་བོན་བྱས་དགའ་ལྷན་རབ་བརྟན་བརྩུགས་པའི་མཁན་བོར་སྒྲོམ་མདའ་ (1919) ཆོས་རྗེ་མཐུ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་བསྒྲོམ་ཁོང་པ་ལུགས་གཉིས་ནས་རྒྱལ་པོར་ཆེ་བས་འཛོན་སྦྱོར་སྤེལ་གསུམ་
 ལེགས་རབ་ཐུང་སྒྲིང་།

སྤྱིགས་བམ་རྣམས་ལ་དཀར་ཆག་གསར་བསྒྲིགས་དང་ཡིག་བསྐྱར་དེབ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་བརྗོད་།
 རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཐུས་བཅས་ཀྱི་བསྟོད་པ་རྣམས་བརྩམས་པེད་སོག་ལུལ་དུ་འགོ་མི་
 འགོའི་བརྗོད་རིགས་ལ་བརྟེན་ཟུར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་ཐུག་ཁྲིས་གནང་བུང་པའི་དེ་ལན་ལུལ། ག་
 ཆང་ཆོས་འཁོར་གླིང་པའི་བསྐྱང་གསོས་འཆད་ཉན་ལ་གཞོད་པོ་བུང་མོང་བས་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་པེད་
 གོས་མཐུན་གྱིས་གཏོར་འབུལ་ཙམ་བྱེད་པར་ཐག་བཅད་དེ་སྤྱ་མས་ག་རྒྱན་ཆོར་འཕྲོས་པ་བཏང་པའི་
 ལན་ལག་ཤད་ཆིག་རྩལ་མང་པོ་བྱས་ལབས་པར་བརྟེན་སྤྱ་མ་སང་བུང་བ་གདན་ཁར་སྤྱོད་ཡོང་མེད་
 པར་མཆི་མ་མང་དུ་བརྟོན་ཏེ་ངས་ཤོགས་མི་ཐོན་འདུག་དུང་འཁོར་ཞིག་བཀའ་བཏོད་བསྐྱར་བར་
 གནང་ན་ཨེ་འགབ་ཀྱི་འཆར་བུང་རུང་ལ་བཞག་ ཁྲེ་པས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་གྲུ་ཤི་སྤྱ་མའི་དདུལ་
 གཏུང་ལ་གཟུངས་བཞུགས་ལུལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གནས། དཔུ་མཛད་མདོ་ཐུགས་སྤྱིང་པ། སྤྱང་ཅེ་པ། ལམ་
 མཁའ་ལུན་ཆོགས། སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན། བུམས་པ་སྒོ་བཟང་། སྒོ་བཟང་རབ་བརྟན་

རྒྱལ་སྐོར་དཀར་ཏུ་འཆམ་བསྐྱབ་པར་བཏང་། ལུང་སྒྲུབ་འཇུག་ས་ཅིས་ཀྱིས་ལྷག་ས་ཁང་མའི་ལས་
བྱང་ཞིག་གསར་བསྒྲིག་ས་བྱས། རྒྱལ་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟོན་པ་སྟན་དངས་དང་འབྲེལ་ལུལ་གྱང་
བརྩམས། ཁར་ཁ་རབ་འབྲམས་པ་སྟོ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་དང་རབ་འབྲམས་པ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་
གཉིས་ལ་ལོ་ཆེན་གྱི་བཤད་སྒྲུར་གཞུང་དོན་གསལ་(༡༡༥བ)བའི་སྟེང་ནས་མིང་ལེ་རྒྱུ་པ་དུག་པ་ཡན་
གྱི་རིམ་ཞིབ་པར་བྲིད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱང་འབྲེལ་འབྲེལ་བས་གཞུང་ས་པ་དང་ཁོ་རང་གཉིས་གྱང་རི་
མོ་ཡོངས་རྫོགས་སོང་བའི་མིང་ཙམ་འདོད་འདུག་པས་ཀྱང་བཤད་མན་གྱི་བརྟེན་དང་དབྱིངས་སྒྲུབ་
བྱེད་ལུགས་རགས་པ་ཙམ་བསྐྱབས་པའི་ས་བཟང་པའི་སྒྲུ་ལྷིག་སྟེང་ནས་རྫོགས་པ་ཞིག་སོང་བ་བྱས།
ད་ལའི་ཀྱང་ཅི་རྒྱལ་མོ་སྟོ་ལུང་ཏུ་བསྟར་པར་ལྷ་སར་བྱིན་པའི་གོགས་སེལ་གྱི་རིམ་གྱོ་དང་རྗེས་གནང་
ཐོར་བྱ་བྱས་པས་ཕན་སྟེད་ཆེ་བར་བྱང་། བཟ་ཆེན་སྒྲུ་མཆོད་ཀྱི་གཏེར་ལུང་ཐོག་ཏུ་བལས་པའི་ལོ་སྟོན་
མ་གཉིས་ལ་སད་མོ་ཆེ་བསྟར་པའི་སྒྲུ་མམ་པར་འབྱུང་བའི་བཅུད་ཉམས་གསོ་བའི་བུམ་གཏེར་སྒྲུ་
སྟོན་སད་བསྐྱངས་བྱས་པའང་ཁ་མ་སྟེངས་ཙམ་བྱང་། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་ཆེ་བས་མཆོ་ཁར་ཡོང་དགོས་
ལུལ་ནན་ཆགས་པར་ཟུར་ཀྱང་མཁུན་བརྒྱད་རིག་འཛིན་ཡོལ་མོ་བར་འབྲོ་དགོས་ཡོང་མི་ཡོང་གི་བརྟག་
པ་ལུས་པའི་ལན་དུ་ད་ལྟའི་སོག་པོ་འདིས་དོན་ལ་གདན་མི་འདྲོངས་ལོ་ཤས་སོང་མཆོམས་འདི་ཆོ་དང་
ཆ་ལུགས་མི་གཅིག་པ་ཤར་བྱོགས་ནས་གདན་འདྲན་ཡོང་ཐེབས་པ་འཆར་ཡང་རྒྱན་རིང་མི་འགོར་བ་
ཡར་ལྷོག་གསུངས་པའི་བྱག་བྲིས་མ་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་དེས་པ་རྟེན།

རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་རབས་ཡིག་ཆ་དེ་ཞིབ་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་བཟེང་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་
ཤུ་དབྱངས་སྒྲུ་གསལ་པ་བརྩམས། དེ་སྐབས་ཚུམ་གསར་པའི་ཉམས་ཀྱིས་བཅད་ལུག་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟན་དག་མང་བས་མཆོག་དམན་ཀྱང་གིས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ཞིང་སོག་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལའང་རི་
བཞིན་མི་འགྱུར་བ་འདུག་ཟེར། འཆམ་དབྱངས་བསྐྱབ་མི་རྒྱལ་དང་ལྷན་དུ་དགོན་གཏེར་དཔོན་དགེ་
སྟེང་བླ་མ་བྱང་(༡༩༠མ)འོང་བ་ཅེ་ལུགས་ཀྱི་བྱག་ལེན་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་རྒྱམ་དབྱིད་གཙང་བ་
འདུག །སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་གིས་བར་བ་གནང་བའི་དྲུང་བ་རྒྱལ་ཆབ་པ་དཔོན་སྟོབ་མཆོད་ཡོན་ལ་

བབ་འབུལ་བར་ཐེབས་པའི་དུས་སྐར་ཁོད་དུ་བྱུང་བའི་འབུམ་ནག་ཅིག་གཙང་ནས་དཔུས་སུ་མཆེད།
 དཔེན་ས་སྐུལ་སྐྱུ་དང་ཐོར་གོད་དའི་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་འབྲུལ་པ་མང་བ་འབྱོར། ཐོར་གོད་དའི་ཆེན་
 གྱིས་ཐོག་མར་མཇལ་དར་ལ་རྟ་སྐུ་མ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བྱུང་། འབྲུག་པ་བསྐྱོད་དཀར་པོ་ཡིན་ན་མཇལ་དར་
 ལའང་འདི་འདྲ་བྱུང་ཞེས་ཞལ་པོ་སོག་ལོགས་གཅིག་ཙམ་ཡོང་ཡང་ཁ་ཐག་རིང་དོགས་མ་བྱིས། དཔེན་
 ས་སྐུལ་སྐྱུ་དང་དའི་ཆེན་གཉིས་གྱིས་ལྷ་སར་བོས་པའི་བྲི་འབུལ་འགངས་ཆེ་བ་བསྟར་བར་བསྐྱོད་སྟོན་གྱི་
 ཀླུ་པདྨ། ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱུང་ཐེབས་འདུག་པ་དང་མཇལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་གྲོང་ཞིབ་པར་
 བྱུང་། འབྲས་སྐྱངས་སུ་འོངས་ཏེ་གཤམ་གྱི་གྲ་པ་གྲངས་བཅད་ལ་འཇམ་དཔལ་དམར་པོའི་སྐུ་པ་ཞིག་
 བཅུགས་དགོན་སྐྱང་ཆོར་འབུམ་པས་ཆད་ལྷག་ཆེ་ཙམ་སྐྱང་བས་འཛོམ་ཆའི་ལུགས་གྱིས་འོལ་དགའ་
 རྟོགས་སུ་བཏེག། །མལ་གྲོ་གྲུང་དཀར་དུ་སྒྲེབས་ཐོག་ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱུང་མཆེན་གྱི་སྐྱུ་ཞབས་ནས་ར་
 འདྲེན་ལ་དཔུམ་པོ་རྩ་བ་གནང་བྱུང་བ་ཁོང་སྟོན་འགོ་བཀྲ་ཆེན་གྱི་ཞལ་སྟོབ་ཏུ་སོང་བས་ཐེབ་སྐྱོར་ལ་
 ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འདུག་པས་ཤིན། རྗེ་ཏི། རོ་མཆར་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་དོགས་གཙོད་བྱས་སྐབས་ས་གཞོང་
 མ་བྱུང་བར་སྐྱེ་ལ་བཀོད་ནས་ཁྲིད།

སྐྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་ཀྱི་གང་དང་ཆེ་བས་དང་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་ལག་པ་བཟང་མི་
 འདུས་པ་བྱུང་ཡང་དཀར་པ་བྱུང་དུ་གསོད་རིང་ཆོག་(190བ)པར་གདལ། རྗེང་ཕྱིར་ཞག་གཉིས་དང་
 འོལ་དགའ་རྫོང་དུ་ཞག་བཅུ་སྟོར་བསྐྱད་ནས་མཆོད་ཡོན་རྟོགས་མཐུན་པར་ཆོས་འཁོར་ཀླུལ་པ་བཏེག་
 པ་ཁ་བ་ཆེ་དགས་པས་བོད་སོག་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཞིག་བྱུང་། ལུན་གྲུབ་དགའ་ཆལ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་
 ལྟེང་དུ་བདུན་གཅིག་གི་རིང་མཚམས་དམ་པར་བྱས་ཤིང་ལུང་པའི་བདག་བསྐྱེད་བརྒྱས་པ་དང་འབེལ་
 པའི་སྟོན་ནས་ལྷ་ཆེན་རྒྱར་ལུང་ལྷ་པར་གསོལ་མཆོད་འཕྲིན་ལས་བཙེལ་བར་རོ་མཆར་པའི་ལྷས་ཀྱང་
 བྱུང་། ཀླུལ་མཐིལ་དུ་སྒྲེབས་བསྟན་དུགས་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱུ་སེར་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་ལྷ། གཞི་བྲེས་ཀྱི་
 ཁྲོམ་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་བྱས། ལྷོ་བྲག་བྲག་རྫོང་པའི་གངས་མཚལ་ལས་གྲུབ་
 པའི་སྣམ་བརྒྱད་རྟོགས་བམ་རྗེ་དགོ་འདུན་ཀྱི་མཆོས་བྱམས་པའི་གཟུངས་བཞུགས་ལ་འབུལ་བ་གནང་

རྒྱ་ཨོར་པ་སློ་གསལ་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྒྱ་ཐབས་ལ་བརྟེན་འབྱར་བ་བཅས་རིང་ཨ་མས་བྱིན་ཕྱང་བ་རྟེན་
 བའི་མཆོག་དུ་གྱུར། དཀའ་བཅུ་དོ་མཆོར་བ་སོགས་རབ་ཕྱུང་བ་སྟེན་རྟོགས་སུ་མ་ཅུ་ཅམ་བསྐྱབས། མགོན་
 ཁང་རྒྱམས་ལ་གཏོར་གསོས་སྟེན་གཟིགས་ལུལ་ཞིང་བསྐྱང་གསོ་བྱས། བུམས་ཆེན་དང་རི་མཐིལ་གྱི་
 མགོན་ཁང་ཆོར་ཞལ་ཡིག་དང་བཅས་པའི་སྟེན་དར་ལུལ། རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་ཏུ་བསྐྱས་ལ་གནམ་
 ལུགས་རལ་གྱིས་གཙོས་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་མཇལ་ཁ་བཏང་།

གོང་པོར་སྐྱར་ལངས་ཕྱུང་བའི་ཕྱེ་པས་ནང་སོ་ནོར་བུ་དང་སྐར་ཕྱོད་ནས་དམག་དཔོན་སྐྱེལ་པོར་
 རྫོང་བདའ་མཛད་ཀྱང་དོན་དུ་དཔོན་གཡོག་ལས་སྐྱེལ་པོ་བྱེད་དགོས་མ་ཕྱུང་བའི་ཁར་སྐར་ཕྱོད་མགོན་
 གཉེར་རྒྱ་མ་འཕྲོད་པའི་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཡོག་དགོས་ཤར་བ་བར་ཆད་མི་འཇུག་པའི་གསོན་བསྟོ་ལྷ་
 མི་(༡༡༩)སྐྱབས་ཤིང་བསྐྱང་བ་དང་དམ་རྒྱས་སོགས་ཀྱང་བཟབས་ནས་བསྐྱར། དེད་ཀྱིས་འོལ་
 དགའ་རྩེར་བསྐྱད་ཅིང་མཆོད་ཡོན་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ལེབས།

དགྲའ་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ལར་ཕྱིན་སློ་བཟང་དགོངས་རྒྱུ་

དང་། བྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་

རྒྱལ་ཐར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོར།

ཤིང་སྐྱེལ་གྱི་ལོ་གསར་དུས་འདོད་དོན་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་སྟེན་དར་ལུལ། གཉགས་བན་ནང་ར་
 བ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་སློ་གྲོས་བས་པའི་འགྲེལ་བ་མཆོག་དགའི་སྟེང་ནས་དབྱངས་འཆར་དང་
 བཀ་རྩིས་ཀྱིས་གཞུང་མང་དུ་སྒྱུངས། ཟུར་འཇམ་དབྱངས་བྲུ་མའི་གསུང་ལན་དང་གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་དྲུང་
 སྟོན་ལམ་ཆོགས་དབྱར་ལེབས་པར་ལུ་ཡིག། །སྐྱུ་མདུན་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་མ་ཆེན་ལ་ཤས་པོ་སྐྱབས་སྐྱར་
 ལ་སྐྱོབ་དཔོན་དུ་འཕོད་དགོས་འདུག་པར་དཀའ་གནད་ལ་མཐའ་གཙོད་གྱི་བསྐྱབ་དགོས་རྒྱལ་དང་
 ཤས་པོར་ཡང་དེ་དང་དབྱིབས་མཆུངས་པ། ཨེར་ཏེ་ནི་རྩུང་ཐའི་རིས་སྐྱུ་འཕུམ་མཆོད་སྟོང་དཔལ་གྱིས་

གཏུམས་པར་ལེགས་སེའི་ཡིག་ལན་རྣམས་ཀྱིས་གྲིས་སྒྲུབ་པ་བསྒྲུབ། རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་སྒྲུ་འདྲ་རིན་པོ་
 ཆེའི་མཆོད་ཁབ་སྒོ་ཀྱོན་དུ་སྟོན་དག་གིས་བརྒྱན་པའི་བསྟོད་པ་བརྩམས། སེ་ཆེན་དཔོན་པོས་བསྒྲུལ་
 བས་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་རྒྱས་བསྒྲུབ་གཉེས་ཀ་ཐོན་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོག་མང་ལ་དོན་ཉུངས་པས་དག་
 ཡིག་སྒྲུ་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་ཅིག་བྱང་འདུག། །འོལ་དགའ་ཆོས་བརྒྱ་པ་རྣམས་གྲིས་ལུར་པའི་འཆམ་རྒྱས་
 པར་བྱས། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་བརྒྱ་སྟོར་བསྒྲུབས། དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལ་ཆོ་དབང་སྟོན་
 ཆོས་འབྲེལ་འདོད་བསྟན་བཤད། དཔེན་ས་སྒྲུ་སྟེ་བཀྲ་གིས་ལུན་པོར་གྲོ་བྱར་དུ་གྲོངས་པའི་ཐོར་གོད་
 དའི་ཆེན་ཅན་འབུམ་པར་འཛེམ་སྟབས་འདམ་དུ་སྒྲེབས། ཀྱལ་མོ་ཆེ་རྒྱུད་དང་དའི་ཆེན་སྟོན་སྟེ་མང་ལུལ་
 དུ་ཡོག་རིངས་(179)བར་ཟླ་པས་དབྱར་འོང་གསེབ་ལ་མི་གཤོད་པའི་ཁྱད་གྲིས་འཕན་ལུལ་ནས་
 བརྒྱུ་ན་འགའ་འདུག་པས་ཟ་དམ་དུ་ཤོག་གནང་བ་ལྟར་མལ་གྱོ་བརྒྱད་ལམ་དུ་འདེགས་གདོང་རྒྱལ་
 དུ་དཔལ་ལྡན་དམག་ཟེར་མར་འདོད་དོན་གསོལ་པའི་སྟོན་དར་འབུལ་མི་མངགས།

འདི་སང་ཟླ་པ་འོལ་དགར་བད་སྒྲུག་གིས་མ་བདེ་བ་དཔོན་ཆང་བྱང་པོས་པས་སྒྲོངས་འབེབས་མ་
 ལུས་པའི་སྒྲོན་ལ་བརྟེན་འོད་ཟེར་གྱིང་ནས་ལོད་དུ་སོང་བས་ཞག་གསུམ་ཙམ་བཅག་མལ་དང་རྗེས་
 གནང་བསྐྱང་བ་རིམ་གྱོ་གང་ཟུང་བས་པས་བདེ་སྦྱིད་ཆེ་ཞིང་འཕྲོད་བསྟེན་མཁུག་སྒྲོང་ལ་དཔོན་ཆང་
 བར་སོ་དར་རྒྱས་དང་བསྐྱང་འཕོར་བར་བྲག་སྒྲ་ཆོས་རྗེ་བཅས་རིན་ཆེན་གྱིང་དུ་བཞག། །དེད་རྣམས་ཐང་
 སྒྲུ་ལུགས་ཟམ་ཁ་ནས་བྱང་ཁར་དོན་པོ་རྟོ་ཤར་སྟོན་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གནས་མང་པོ་མཇལ་འདོད་
 ཀྱང་རང་དབང་མ་འདུས། ཨ་མེས་ཀྱི་བསྟན་སྐྱུང་གཙོ་པོ་ཡིན་པས་ཟིང་པ་སྟག་མགོའི་ཁྱབ་འཇུག་གི་
 དམ་ཤིང་ལ་སྟོན་དར་སྟོན་གཟིགས་འབུལ་མི་བཏང་ཞིང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། ཟ་དམ་གྱི་དགོན་རྫོང་
 རྣམས་བཀོད་པས་ཁྱད་དུ་ཐོན་པའི་ལེགས་ཀྱང་གཙང་ཁབ་གི་བྱུང་ཆེན་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲག་ཆོམ་
 ཆོམ་མགོན་ཁབ་དེ་གིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་གཏོར་མ་རྣམས་ཀྱང་བསེ་དང་འཛེམ་པ་ལ་བཞོས་པའི་བྲག་རྒྱ་བ་
 ཀན་པོའི་ནང་རྟགས་བྱིར་ཤར་ཞིག་སྟུང་། དཔེན་ས་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ཆབ་མར་གྲེ་པ་རྗེ་དྲུང་ཟེར་པའི་ཆོ་སྒྲོས་
 བཏང་གི་རི་ཁྱོད་པར་རྫོམ་པ་ལ་ཁོང་གི་གྲ་རིགས་མངའ་ཐང་ཐམས་ཅད་མིག་འོག་དུ་བརྩག་པ་ཞིག་

འདུག་པ་གྲ་པ་རྣམས་དང་མ་འཆམ་པར་བྱིར་ལྟོག་གོས་ཤར་སོང་། ཆོས་རྒྱུ་པོ་ཅོད་བརྒྱད་པ་ཁྱད་པོན་
 དང་སྒྲགས་བྲོགས་ཀྱི་སྒྲེང་མོ་མར་དུ་བྱུང་བ་དབང་ཁྱིད་ལུང་གསུམ་ལ་(199)གསན་བྱ་ཆེ་བའི་ཆོད་
 ཅིག་ཏུ་སྤྱང་། སྒྱིད་ཤོད་ཐའི་རི་སྐྱེ་མཆོད་ནས་གཞིས་ཅེ་སྒྲགས་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པར་མ་
 བབས་པ་མཁུན་པས་ཚུར་ཅིས་སྤྱོད་མཛད། གཞིས་ཅེ་རྫོང་དཔོན་ལ་ཉེ་གནས་སྒྲགས་ལུང་བའི་རྣམ་ཐར་
 མ་ཁྱོངས་དོགས་ནང་སོ་ནོར་བུ་བཏང་སོང་། འདི་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆེར་གྱིས་སྤེ་སྤྱོད་དང་སྤེ་པ་ཞེས་
 འབོད་ཅིང་ཁོ་རང་ཡང་སྤེ་པ་དང་རུས་གཅིག་གི་གཙུང་པོ་ཡིན་པའི་ཉམས་ཙམ་བྱེད་པ་འདུག །སྒྲགས་པོ་
 རྣམས་སྒྱིད་ཤོད་དུ་ཐེབས་བསྐྱུར་རྫོང་བདའ་གནང་དགོས་ཞུས་པར་བརྟེན་ཟ་དམ་ནས་ཐོན་པའི་ལམ་
 ཞོར་སྤྱང་མ་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་གནས་དབལ་ལྡན་ཅེ་མཇལ་བར་འདོད་ཀྱང་སྒྲབས་མ་འགྲིག །སྒྲམ་ལ་
 བརྒྱད་འབྲས་སྒྲབས་སུ་འབྱོར། གཞིས་ཀ་ཅེའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་གཏོར་དུས་ཀྱི་ཤ་བ་སྐྱུ་རིང་གི་གཡུ་
 རྣམས་ཀྱན་ཅི་རྒྱལ་མོས་རོ་པོ་ལྷ་གྲུ་ཐུ་འིའི་དབུ་རྒྱན་ལ་སྤྱར་བ་སྒྲགས་རོ་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་
 ཞིག་གསོས་དང་རོ་འདྲར་དབུ་རྒྱན་གསར་དུ་བཞོས་པའི་ཁ་ཡིག་བརྒྱམས། རྒྱལ་མོ་ཆེ་རྒྱུད་དང་དའི་
 ཆེན་གྱིས་གཙོས་པ་རྣམས་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་དངོས་པོའི་རྫོང་བ་བཟབས། སྒྲགས་ཁང་
 དུ་བསྐྱར་གསོ་བཅུགས་ཐོག་ཆོས་སྒྲོལ་རྣམས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་བྱས་པའི་སྐྱེད་ཤལ་ལུལ།

རྒྱ་རྟ་ཀོང་དམག་གིས་རྫོང་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་མེས་བསྐྱེགས་པར་འབྱུངས་མེད་དུ་ཞིག་གསོས་
 གྲུབ་པའི་འདུ་ཁང་གི་ལྗེ་བས་བྱིས་ལ་དབུ་མཛད་འབྲོང་ཅེ་སྤོ་བཟང་དང་འབྲས་སྒྲབས་དགོས་ནོར་
 གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་བཞི་བརྒྱའི་བརྒྱད། རོ་དམ་དཔོན་ཆང་ཆོར་བ། སྒྲགས་པོ་ནོར་བུ། གཙང་པ་
 གསེར་སྤངས་ནས་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་གཙོ་པོར་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་ལའོར་དག་པ་(199)རྣམ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་འཁྱུངས་རབས་སྤྱི། སངས་རྒྱས་ལྷུ་
 ཅུ་སོ་ལ། གནས་བརྟན་བརྒྱུད། འག་པོ་སྒྲོར་གསུམ། བེར་བྲག། བྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། སེང་གཡལས་
 ལ་བཀའ་གདམས་ལྟ་བུ་བཞི་རྣམས་བྱིས། ལོ་པ་ཆོས་རྒྱུས་རྫོང་ཕྱིའི་བྱམས་པར་སྤྲམ་སྤྱར་ལུལ་པའི་སྒྲོན་
 ལམ་དང་དགེ་བཤེས་དགེ་དང་བས་བསྐྱར་པའི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་བྱིས། ལྷུ་བ་བདག་

ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱིས་སྒྲན་འག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ཕྱག་ཤིས་ལྷུང་བ་དེ་ལན་ལུལ། བྱང་རྒྱལ་
ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་རྒྱུ་ལ་ཆེ་བྲམ་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲག་ལུང་ཤག་པའི་བར་དུ་བཤད་རྒྱུ་ཉམས་པ་མེད་པ་
གྲིང་སྒྲིང་ཞབས་བྱུང་ལ་མངའ་ཞིང་དུས་ཐོག་དེར་ལམ་རིམ་ལ་དེ་ལས་མཁས་པ་མེད་པར་ངེས་པ་རྟེན་
དེ་གསང་སྒྲགས་མཁའ་ནས་གདན་དྲངས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་སྟོན་པ་སྤྱི་བསྐྱབ་ཡན་ལ་ཞིབ་བཤད།
ཞི་ལྷག་ལ་དོན་བསྟུ། ལམ་རིམ་རྒྱུང་བའི་ཞི་ལྷག་ལ་ཞིབ་བཤད་དང་དེ་ཕྱིན་ལ་ལྷགས་ལུང་གནང་ཞིང་
གསུང་བཤད་ནམས་ལ་རྒྱགས་འབྲུལ་གྱང་ལུས། ལར་སྒྲམ་བུ་འདོམ་རེ་ཅམ་རྟེན་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མི་
འདུག་གྱང་པམ་ཞུ་མེར་པོ་སྟེ་རིང་ཆད་གྱིས་ལམ་རིམ། ས་ལུ་འཁྱོར་ཆད་གྱིས་ལམ་འབྲས། ལྷོན་པམ་
ལུ་དམར་ཟེང་ཆད་གྱིས་རྫོགས་ཆེན་སྒྲོམ་ལུ་བསྐྱེད་ཡོད་ཆད་གྱིས་ཕྱག་ཆེན་འཆད་ག་ལ་ཤེས།
ཆོས་འདི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་གཏུགས་པ་གནད་ཆེ་བར་སྟུང་། གཞན་ཡང་རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན། དྲང་རེས་
ནམ་འབྲེད། བར་ལམ་གསལ་བྱེད། སྟིང་པོ་རྒྱུན་ནམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་མང་པོར་དོགས་གཅོད་ལུས།
ཟླ་བ་བདུན་པའི་གནས་གང་གི་ཆ་རྟེང་ཁར་ཉི་མ་གཟའ་(༡༩༩ན)འཛིན་འོང་བའི་ལྷ་སའི་རྫོང་རིང་ལ་བི་
མན་དང་བཅས་ཡི་གེ་སྟུར།

པོད་འབངས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་མཐུ་དམན་པས་རིགས་འཛིན་ཡོལ་མོ་བ་ཆེན་པོ་ལུང་བསྟན་བཞིན་
གཏེར་བཞེས་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་མཐུ་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིང་ཞིང་ཁམས་འཕྲོས་པའི་དགོངས་
རྫོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་མཆོག་མེད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་མགོན་པོ་ལུང་ཞབས་མས་ཐོག་དྲངས་པ་དང་གདུང་
ཆོག་མེར་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་ཆ་ཡང་མི་སྒྲུན་སྟུང་ལུལ་དྲ་བས་མངའ་བདག་ཕྱག་མཛོད་བྱེད་དཀའ་སྟུར་
བར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྟུང་དཀའ་བརྒྱུད་ག་ཆར་གྱི་ལུ་རྟེན་བྱུང་བ་ལྟར་འདོད་པའི་རེ་བ་བཀའ་།
དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་སྒྲགས་མཁའ་དུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བའི་གོས་སྟུ་གསལ་བཞེངས་གནང་བར་
སྟོན་ལམ་ཞིག་ཚུ་མས་ཐེབས་པ་ལ་དེ་འབྲལ་དུ་མི་ཁར་བྱིས་ནས་སྟུན་འཕེབས་ལུས་པས་སྟར་དབྱངས་
ཅན་མའི་བསྟོད་པའི་ཐུགས་ཚུ་མ་སྐབས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་འདྲ་རྒྱེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོད་དེ་
དབྱངས་ཅན་མས་རྫོགས་སུ་བཟུང་བའི་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པ་ཡོད་འདུག་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྒྲམ་

པ་ཡིད་ལ་རུར་རུར་གར་ཡང་ད་ཆ་རེ་བ་བཞིན་བྱུང་ཞེས་དཔྱེས་དཔྱེས་གནང་། པའ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པ་དང་ལས་ཆེན་དོན་གྲུབ་པའི་མཛོད་གཞིས་པོ་ལེགས་ཀྱི་མི་འདུག་པས་ཡིག་ཆ་འབྲི་དགོས་
པའི་བསྐབ་སྟོན་ལེབས། གྲང་སྤྱང་ཆུ་ལྷའི་བུས་ཉལ་འགོ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིར་བསྐྱར་བའི་ཞག་བདུན་
གྱི་རིང་དན་འབག་གྱིང་ཁར་ནད་སེལ་སྟོན་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་སྒྲར་བུས་ནས་བསྟངས། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་
ཆུ་ཞུགས་ལ་ཕྱིན་རེས་གྱི་གྲོང་སྒྲུང་ནས་བཞེས་སྤྱོད་གཟབ་རྒྱས་བསྟར། ར་བ་སྟོད་པར་དོལ་བརྒྱད་
གྲའི་མཛོད་གཞིས་དང་གསར་བྱ་སྤྱི་མོར་ཟུལ་ཕྱིད་བྱར་(1932)ཆོས་ཕྱི་མས་མཆོན་བསྟན་རྒྱུན་ལ་
ཐན་པའི་ཐེ་པར་བཀའ་འཕྲོས་གནང་། ཁལ་ཁ་ཕྱོགས་དུས་འཇམ་པ་འདུག་རུང་ཨོ་རོད་དུ་གཞུང་དོན་
ལ་འདུལ་བ་བྱ་མ་རག་དབང་ཆོས་འཕེལ་རྫོང་བདའ་བུས། བོད་གྱི་བདེ་ཐབས་སུ་གཙང་འགམ་ལྷ་ཁང་
ཞིག་གསོས་དང་གནས་འཛིན་སྒྲོལ་མ་ནས་ལྷ་བུས་བུས་ན་ཡོང་ཚུལ་ཐེ་པར་ཞུས་པ་བྱགས་ལ་བབས་
པའི་བྱག་ཏུ་བཀལ། དཔེན་ས་དགོན་པས་གོ་ཆོད་པས་ལྷ་ཁང་འདི་མེད་ཀྱང་ཡོང་ཞུ་མཐན་བྱུང་གསུང་
བ་མཐའ་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་དེ་ཐོག་མ་ནས་དཔེན་སའི་ཐད་དེར་བཅུགས་ན་ཡོང་རྒྱར་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་
བཅན་སྒྲུལ་པོར་མཛོད་མཁའུ་མེད་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་འདྲ།

ལུག་སྤེལ་གྱི་མཆོམས་སུ་ཆོས་འཁོར་གྱིང་ཞལ་སྤྱ་ནས་དཀར་པོ་བ་འབྱམ་ནད་གྱིས་གོངས་པས་
འཆད་ཉན་དུ་མངའ་རིས་ག་ཆར་སྒོལ་དཔོན་གཉལ་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་བསྐྱོས། ཁོང་པ་འཛིན་
གེ་ཡངས་པས་པའ་ཆེན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་གཏོང་ཅིས་འདུག་རུང་། ཐེ་པས་དཔེ་ཆ་རྣམས་དམ་འབྱར་
གྱིས་མནན་པའི་སེ་ར་བུས་པའི་ལུགས་ཐོང་གསུངས་པར་ག་དམངས་རྣམས་བླ་མ་བུས་པའི་ཅུ་གར་
སོང་བས་བུས་སོ་སྟུམ་པའི་ལོག་དྲིག་གིས་ལུགས་མི་ལེགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་གཤམ་བྱུང་། ཞལ་སྤྱ་ནས་
མཛོད་བསྟན་པས་གཉེར་བ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་སྟོན་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་
དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་གྱིང་སྒྲུང་ཞབས་བྱར་སྤྱི་མོར་དུ་མོན་དུ་པར་ཕྱིན་འབྲི་པའི་དགོས་
དོན་འདི་བཞིན་བྱུང་ཚུལ་སྟན་འབུལ་ཞུ་བར་བཏང་། འདི་ལོ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཁྱིམ་ཐལ་འཕྲེང་ཟུང་འབེལ་
གྱི་སྒྲུབས་གསུམ་པ་ཡན་བུས། གྲུང་རམས་པ་བསོད་ནམས་ཆོས་བཟང་ཞེས་དོམ་བསྟན་ཏུ་གྲགས་པས་

ཁྱེས་དག་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་བཅུན་བཟང་གསུམ་(༡༩༣)འདྲོམ་པའི་དགོ་བཤེས་འགན་ལྷ་དང་བྲལ།
ཁོང་གི་ཞལ་འདོན་དུ་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་བརྟེན་པ། ཆོས་འཁོར་གླིང་གྱི་ཆོག་གིས་བསྐུལ་པའི་རིང་འཛིན་
ཆོག་པ་བཅད། སྤ་ཐུར་རྩེ་ཐའི་རིའི་རྒྱན་ཁྱེར་དུ་ཐུག་དུག་པའི་གཏོར་འབུམ་རྣམས་བྲིས། འཇམ་
དབྱངས་སྒྲ་མ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཀྱང་བཅུམས་པའི་སྐུ་ལམ་དུ་སྤྲུལ།
སྤོང་ཅེ་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཆེན་པོའས་པའི་སྐུ་སྐུ་སྐུ་པ་པའི་ཐུག་བྲིས་ཐུགས་ཐར་ག་ཆོང་
གིས་གཙོས་གནད་སྐུ་བཟབས་གིང་པར་ཡང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་གཞོན་གིས་གྲུས་འདུང་ལྟར་སྤངས།
ཆོ་དབང་གྲུབ་ཀྱལ་མ་དང་བྱང་གཏེར་ཐུར་པ་ཐུགས་ཁང་མའི་ལས་བྱང་གསར་བསྐྱིགས་གྱི་ལྟར་ཐུལ།
མ་ན་རྟོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཆེབས་ཆས་གིས་གཙོས་བདོག་པ་གྲོལ་པའི་འབུམ་པ་བཟང་དུ་བསྟར།

ལྷགས་འབུག་ལོ་དཔོན་སྒྲོབ་པ་ཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སེ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ཐུར་ཆེད་ཀྱལ་པོ་འདི་
སྟོབས་གིན་རྩ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་རང་སྟོགས་གྱི་སྐུ་བདག་ལ་ཨེ་ཐུགས་ལྷོས་གསུང་རྒྱུ་
བདེའ་གནད་སོང་པའི་ཞབས་མཐུན་བྱས་ཏེ་བོག་རྟོ་ཀྱལ་པོར་ཡི་གེ་རྟེན་སྐྱགས་བསྐྱར་བ་ཀྱལ་པོའི་
གམ་ནས་གོགས་མེད་དུ་ཐྱིར་འཁོར། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་ཆགས་སྒྲ་མ་ཅན་གསེར་ཡིག་པ་ཐོན་ཆེ་བ་
འབྱོར། བོག་རྟོ་ཀྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་མང་པོ་ལ་ཡི་གེ་གོས་དར་གསེར་དདུལ་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་
འདུག། དེའི་མཇུག་ཟིན་པ་ཁལ་ཁ་གཡོན་རུ་མོན་ཨེ་རེན་དང་འཕྱོང་ཀྱས་པ་རྟེན་སྐྱགས་འབྲུལ་པ་
གཏོས་ཆེ་བ་སྟེབས། འབྲུལ་པ་པན་ཚུན་རྣམས་བསྟོམས་པའི་ཆོག་ཆེན་དུ་ཞག་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་བར་
མང་འགྲེད་དང་དེ་མཚུངས་བཟུ་འབུལ་སྟོང་འབུལ་མང་དུ་སྤངས་དགོ་བ་རྣམས་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོས་
གིང་(༡༩༤)འདོད་སྐྱར་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་ཀྱང་བཟུ་སྟོར་བསྐྱབས། ལྷག་ག་
སྐུ་སྐུས་རེའུ་མིག་ཀྱི་མཆོ་མ་ཆོང་བ་ཞིག་གསར་བསྐྱས་གྱི་བསྐྱངས་པའི་འཕྱོད་ལན་པི་ལྟ་དང་
བཅས་པ་བྲིས། མཆོད་ཡོན་ལྷོ་བྲག་སྟོགས་སུ་ཐེབས་པའི་གཏོར་དུ་སྐྱག་ལྟར་ཞབས་དྲུང་བར་ཆེངས་ལ་
ཐེགས་ཀྱང་སྐར་པ་དཔོན་སྒྲོབ་པ་ཐུགས་མ་ཐུས་པར་བྲོས་ཐབས་གིས་ཁམས་ལ་ཐེབས། བོད་སྐག་གི་
དམག་བདུན་བཟུ་སྟོར་མོན་དུ་རྟུལ་འགོས་གིས་གནད་འདུག་པ་དཔུང་རྒྱུང་བས་ཁ་ཉེས་གྱི་རྣམ་པའི་

ནང་སོ་དངོས་གྲུབ་འབྱོར་ཅེ་ནས་དང་འདུས་བྱུང་ནས་ཀྱིས་གཙོས་པ་ཁ་གསལ་བཙོན་ལ་ཤོར། མོག་
དམག་དུམ་ལུ་དེ་ཚུར་ཐར་ཡང་གྲུང་ཤོར་བ་ལྟ་བུས་མ་ལེགས་ཅམ་བྱུང་འདུག། ཁོ་དུས་ཀྱི་རྒྱུབ་ཁག་ལེ་
ཚན་རྣམས་གྲུབ་ནས་ག་ཚང་ལ་ཆོ་བདག་དང་ལུང་བའི་དབང་། དཔལ་ལྷན་དམག་ཆོར་མའི་རྗེས་
གནང་མོགས་ཉེར་མཁའི་དབང་ལུང་ཁ་གསལ་ལུ། མའི་རྒྱ་གྱི་དང་བཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྲོས་བའི་རྒྱུབ་
ཁག་གཉིས་དང་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་རྒྱ་དམིགས་ནས་ལུང་རྒྱུབ་བཙུགས།

དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་པོ་ཏ་ལའི་ལོ་བྱང་དཀར་པོ་བཞེངས་འགོ་རྒྱགས་
པ་དང་། མདོ་རྒྱད་དུ་གྱུར་བའི་ཨོ་པོ་ལོ་གེ་ལུ་ར་གདན་
བྱངས་གིང་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་རྩུན་གྲུབ་
ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོར།

གཤིན་རྗེའི་དུས་རིམ་དང་གིང་བྱའི་ལོ་གསར་ལྷུང་འཁྱུང་བཞིན་བྱས་གིང་འདོད་ཁམས་བདག་
མོར་མཆོད་གཏོར་ཐོག་འདོད་དོན་གསོལ་བའི་སྟན་དར་ལུ། ལོ་གསར་འབུལ་མའི་གོ་རིམ་རྒྱ་བྱི་མི་
མཆུངས་པ་ཐོར་བུ་འདུག་གྱུང་གས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས། གདན་ས་གོང་། རྩེ་ལྗོང་ཅེ། ལྷག་ལུང་ཅེ་
ཟུར། མཆུར་ལུ་བྱང་པ། འབུག་རྒྱར་པ། དོ་རྗེ་བྲག་པ། ཚག་མིག་མཁན་སྤྱི། རྒྱ་རབ་དགའ་ལྷན་རབ་
བརྟན་མཁན་པོ། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཕོར། ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེའི་བླ་སྤྱི། ག་བྱམས་པ་གླིང་། བཀྲ་གིས་ཅེ་
ཆོས་སྡེ། བདེ་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན། མཆུར་ལུ་ག་ཚང་དང་བསམ་གཏན་གླིང་། ཡང་ཟུར། ཉིན་བྱེད་གླིང་།
ལེགས་བཤད་གླིང་། ཉི་ལྗེ་དགོན། སྐས་རྒྱར་པ་ག་ཚང་(༡༥༥)དང་བཅས་པ། ལྷགས་ལྷོག་གཉིས།
འགྲོ་དོན་གླིང་། འད་ཟེར་གླིང་། ཏ་རི་ཁ། འཛིམ་པ། ཤེལ་གྲོང་གསང་ལྷགས་གླིང་། ག་བྱི་ནང་གི་
ཆོགས་པ་གཉིས། ཆོས་འཕོར་ཡང་ཅེ་དང་ཐར་གླིང་གཉིས་ཀྱི་གཉེར་བ། སྡེ་པ་བྱ་པ། མདོ་མཁར་ནས་
གཏོར་རྒྱུས། མོན་མཁར་རྣམ་སྐས་གླིང་པ། གཞུང་འཛིན་རྫོང་གཞིས་ཁག་རྣམས་ནས་བདོག་པ་ཚན་

གངས་དགའ་སྟོན་ལོ་ལོ་བཞིན་བསྐྱར། བཞུགས་གཤམ་རྒྱུ་གསོས་སྟེར་ཆ་སོགས་བདག་ཀྱིན་དེ་བ་
ལོད་བཞིན་བྱས། སྤུལ་སྤོང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཤོག་ཚིགས་བཅད་གནང་འདུག་པར་དེ་
མཚུངས་ཀྱི་ལྷ་ལན་དང་གོང་དཀར་ནས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོས་ཆབ་ཤོག་བྱུང་བའི་ལན་གསུམ་
པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཏུ་སྟེལ། སྟོན་ལམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་འགྲུལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་འདོད་ཡོན་གིན་ཏུ་ཆེ་
ཡང་ནམ་གཤེད་གིས་ཁྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོར་ནི་སྤྱིར་རྒྱུ་མ་བྱུང་། རོ་ཤྱག་ཁྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
རྗེ་བརྟན་ཙོང་ཁ་བ། དྲུང་སྒྲོང་ཀྱལ་མོ་ནམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་སྟན་དར་ཆོགས་བཅད་མ་ལུལ།

ཆོས་བརྟན་གཤམ་ལ་མང་ལུལ་ལོ་ཆེན་ཆེ་བརྟན་ཀྱལ་མཚན་རམ་རིང་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་
བའི་བསྐྱོ་འཇའི་ཡི་གེ་བསྐྱར། གསར་འགྲུལ་ནམས་ལ་རྗེས་གནང་མང་ཙམ་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་
ལུང་བྱས། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལུགས་བྱུང་གི་སྒྲུང་དོར་དང་རོ་བོར་གསེར་གོང་ལུལ་བའི་
ཁ་ཡིག་ཁྱེད་ལོ་ལྟོ་རྗེ་ཀྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་དུ་ཀྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་དང་པུ་ཐུང་ཏུང་ཐའི་རིང་རྗེ་རྗེ་
འཆང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མའི་ནལ་འབྱོར། ཁལ་ཁ་ནོ་མོན་ཨེ་རེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་ནམས་
བརྟེན་སྤྱི་མ་ལྟ་ཆེ་བའི་སྟུལ་སྟུལ་ལ་ཆེ་དབང་གྲུབ་ཀྱལ་ལུགས་བསྐྱར། སྟོན་ལམ་གྲོལ་ནས་འབྲས་
སྤངས་སྟུ་སྟེབས། གོང་པོ་ཐན་བདེ་སྟུལ་སྟུ་(1992)སོགས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗེས་བསྐྱོར་བསྐྱེད་པས།
དེས་བསྐྱེད་པའི་གསོལ་འདེབས་བྱས། ཐན་བདེ་སྟུ་སྟེ་དེ་གསུམ་རབ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་ལ་བརྟན་མདོག་ཁ་བ་
ཞིག་འདུག ཁྱེད་ལུང་ཞབས་དྲུང་མཆོན་སྟོ་བྲག་ནས་ཡར་སྟོད་བསམ་ཡས་བརྟུང་སྟེབས་པ་དང་མཇལ།
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་སྟོན་སྤྱིར་ཞིང་གཞིས་ལེན་རྒྱས་པར་བསྟན། གནས་རྟིང་ཞབས་དྲུང་ཁྱི་ཐོག་པར་
རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱུ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ནས་ཆོས་སྒྲོང་སྒྲོར་སོགས་པོ་ཏི་གཅིག་ཙམ་གྱི་ལུང་ལུལ། ལྷག་
ལུང་ཞབས་དྲུང་ཁྱི་ཐོག་པ་དག་གི་དབང་ཐུག་སྟེབས་པའི་ཐུག་འབུལ་བྱས་ཆོག་པ་དགོས་གསུང་བ་
དགོངས་བཞེད་དང་བསྟན། རོན་ཀྱང་ལྷང་བ་མཇལ་དར་བཞུགས་གདན་གྱི་བཀུར་གཞོན་གང་ལེགས་
ཞུས། ཆོས་ཐོགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཆེ་བ་མི་འདུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུགས་ཁུར་གིན་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གསུང་གྲུང་
འཕེལ་བ་ཞིག་སྤང་། དཔལ་མགོན་སྟོབས་འབྲོག་དབང་པོའི་ལོ་དུས་ཀྱི་གཏོར་མའང་རྒྱས་པར་བྱས།

དཔོན་སློབ་སྤྱི་སྤྱད་ཞབས་བྱུང་གིས་དབུ་མཛད་བྲག་ཞན་མང་པོས་ད་ཆ་ཤེ་དཔོན་ལུགས་ཀྱི་
 རྩོད་གཞིས་ཀྱི་ཤེ་བ་ཙམ་ཞིག་མེད་ན་ལུགས་ལག་དང་ཞིང་འཕམ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིང་མི་ལེགས་པར་
 འདུག གཞིས་ཀ་གོང་དཀར་ཡང་མེད་འབམས་སྟགས་དང་ཐག་ཤིང་བའི་སྤྲུམ་པོ་ཏྲ་ཡར་ཨར་པོ་
 གནད་དགོས་ཚུལ་ཁྱེད་ལ་ཡུར་མཛོད་ཡོན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་ས་འདུལ་ལ་ཡོད་དགོས་
 ཚུལ་བྱུང་བ་བཞིན་ཉར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཉེར་ལ་པོ་ཏྲ་ཡར་བྱིན། དན་འབག་པོ་ཆེན་སྐད་ཏུ་སྟེབས་
 བ་དང་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འབྱུག་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཙས་ཆར་ས་སྐད་བྱུང་པའི་རུལ་མི་ལྡང་བ་བཟུགས། དེ་
 བས་པ་བྱུང་(༡༥ན)མ་སྟེབས་པར་རྒྱང་ཆེན་པོ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བ་ནི་རྒྱང་གི་གྱུར་ཁང་ལྟ་བུའི་ཚུལ་
 ཏུ་འདུག་པས་སྤིང་གསུམ་བདག་མོ་དཀྱིས་པའི་ལྷས་ཡོན་ནམ་སྟུམ། སྐབས་ཤིང་ཤར་བྱུང་གཉིས་ཀ་
 བས་རྒྱང་འཕྲུམས་ཏེ་ཁོལ་བྱུང་འབྱུག་པ་ནི་ཤེ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟོངས་སྟུ་སྟངས། ཉེར་བྱག་ལ་གྲུབས་ལུལ་རྣམས་
 བྱས། ཟུར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོས་བསངས་རྩན་སྟགས་ཤེ་བརྒྱད་ཆ་མཉམ་པ་ཞེགས་ལྟར་གྱིས་གནད།
 རྒྱ་མཁུན་ནང་ར་བས་སྟོམ་གཏས་མཛོན་པའི་ཕྱིས་སྐར་ནག་གི་གཏོ་ཆོག་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟར།
 རྟོན་ལྷོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་དོ་རྟེ་ལུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ལྟ་འདྲི་རྣམས་དམ་ལ་བཏགས་པས་
 བསམ་ལས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གེགས་མེད་ཏུ་གྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་དང་བོད་འདིར་སློབ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་དང་རྒྱུབ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཁྱེ་བྲག་རྣམས་ཕྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆད་ཁ་ཆེ་བས་བྱང་གཏེར་ལུང་པ་ལྟ་
 བག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཁྱེ་སྟེ་རྒྱུབ་བ་བཙུགས།

ཅེས་བཟུང་གི་ཉིན་ཟུང་ཀྱང་མཁུན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱིས་བྱག་དར་ཏེ་ཕྱོད་མཁུང་ཐིག་རྒྱུད་
ལྗོངས་དགོངས་པ་བཞིན་འདེབས་པ་གནང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དྲུང་རྒྱལ་པ་ཙོང་ཁ་བས་དགའ་ལྷན་
མོར་ལམ་ནས་གདན་དྲངས་པ། དཔལ་དྲི་པོ་ཀ་འདི་ཆོས་དྲུང་། རེ་བཙུན་ས་པར་གྱི་ཆོས་དྲུང་ལས་གྱི་
རྒྱ་ཁྱོད་གས་ཀྱན་ཏུ་བརྒྱགས།

ཉེར་དགུའི་དམག་དཔོན་ཐ་སྐར་གྱི་འགྲུབ་སྐྱོར་ཐོག་མོ་བྱང་ལྷེ་པ་ཡོང་སའི་མ་ཡུལ་དུ་མཆིན་བཅུ་
ཆེན་མོའི་བྱག་པུའོའི་ཡུར་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་མ་གཏན་དུ་བཟུམ། དཀོན་གཉེར་དཔོན་དགེ་རྩེད་ལྷ་མཁའ་ཆུང་།

དཔོན་དང་བཅས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕན་བདེ་ལེགས་(1) ༡༧༧)བཤད་སྤྱིར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་ཆེན་
 ཁག་འཐུང་ཁྲོས་པའི་སྤང་སྤྲུབས་ཀྱིས་ས་བཏུལ། རང་བྱོན་མཆོད་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིར་བཅོན་
 སྒྲུལ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་ལྷ་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་ཆོས་རྒྱལ་ནས་བཟུང་། གྱེ་རེ་ལྷ་པ། ཆལ་པ་ཁྲིད་པོན།
 རྩེ་སྤྱིད་པག་མོ་བྱུ་པ། སྤྱིད་ཤོད་ས་སྤྱིར་བཟུང་གིས་རབ་བཟླ། ཡན་གྱི་དཔོན་ཐོག་རིམ་པར་པོ་རྣལ་ཁོ་
 བར་བཞུགས་ནའང་སྤེ་བ་གཡུལ་རྒྱལ་བའི་དུས་གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་དུ་གདན་དྲངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་
 འཕུགས་ཏེ་སྤྱིད་སྤྱིད་གྱི་ཆོད་གཞིས་རྣམས་ཤོར། རྩེ་པ་ཨ་དཔལ་གྱིས་དཔག་གི་རྩལ་པར་བྱ་མེད་གྱི་སྤེལ་
 ཆེན་ཐའེ་རི་ལ་ལུལ། ཐའེ་རིས་མཆོ་ཁར་གདན་དྲངས་པ་ནས་དེ་ཕྱོགས་སུ་དུས་མི་བདེ་བ་རིམ་པར་
 བྱུང་བའི་བྱ་མེད་གྱི་དཔོན་པོ་རྣམས་ཐོར་བ་དང་ཁམས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དེར་ས་
 ཡོས་ཀྱིས་དགོན་གྲོང་མང་དུ་བརྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་བོད་ཁམས་ཀྱུན་ཏུ་མི་བདེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྱོད་
 དཔོན་ཆེན་པོའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་ཏུ། བོད་རྟེན་གཅིག་མཐའ་ལ་འཕྱར་ན་མཐའ་དཔུས་འཛིག་ཅེས་
 པའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་བབས་པར་གདའ། འདི་དག་གི་དུས་ལྷ་ཕྱིར་བསམ་གཤམ་ཅན་མང་པོ་ཞིག་
 འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་ར་བོད་དུ་ཐེབས་པ་ཞིག་ཨོ་ཡོང་གི་རེ་སྟོན་ལས་འབྲལ་དུ་ཐེབས་ཡོད་བསམ་པ་
 དང་དེ་འདྲའི་རྩོལ་བ་བྱེད་མཁན་ནི་ག་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ལའི་ཀྱན་ཅི་རྒྱལ་མོ་ཞེས་བྱུང་མེད་པལ་
 པའི་སྤྱོད་རྒྱལ་ལས་རྣམ་པར་འདས་པའི་ཞོར་འཛིན་དབང་མོ་དེས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲལ་དང་མི་
 དཔག་པའི་བརྩོན་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔོན་པོའི་ལག་ནས་བྱུངས་ཏེ་སྤྱེལ་བར་མཆོ་གྱི་ཆོས་རྩེ་བཏང་བ་ས་
 འདུལ་གྱི་ཐོག་འདིར་ཐེབས་པ་ནི་མ་བཞིགས་པར་ལུན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྟེན་བྲེལ་ལོ། (1) ༡༧༨)དེ་
 ཡང་རྟོར་བཞེད་བཞི་པ་ཉིས་བརྟེན་གྱི་ལྷ་མའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱེལ་ལ་གཞུགས་མར་གནས་པའི་
 ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བའི་སེར་སྤྱོད་། ལྷ་ས་ནས་གདན་འདྲེན་གྱི་རྒྱལ་དུ་གྱ་
 ཆོང་ཆོས་འཁོར་སྤྱིར་པ་དང་མི་རུ་བཞི་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སེར་སྤྱོད་། ལྷ་ས་རུ་བཞིའི་སྤྱོས་པོ་མོ་མང་པོ་རྒྱན་
 གོས་གཟབ་འཛོར་དང་བཅས་སྤྱོ་སེར་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་རྒྱལ་མཆོན་པ་དན། མེ་དོག་། ལྷ་བཤོས།
 སྤྱོས། རོལ་མོ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་དཔུ་མཛད་སོག་བོད་གྱི་རྟ་པའི་དཔུང་ཆེན་པོ་དང་

བཅས་འཕགས་མཆོག་འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་བརྒྱན་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བྱ་བོད་འབངས་བསོད་
 བསྐྱེད་གྱི་ཞིང་དུ་སྤྱར་ཡང་རང་གི་བསྟི་གནས་སུ་ལེབས། ཁ་སང་པན་ཆད་རྒྱུད་འཛུབ་ཆེ་བ་ལྡང་ལྡར་
 ཡོད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ཅིང་རྒྱུད་བསེར་བྱ་ཅམ་ཡང་མི་ལྡང་བ་འཇའ་ཆོན་གྱི་དྲ་བ་
 དང་སྤྱོད་དཀར་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་བས་གཤམ། བྱེད་སྤྱོད་གྱུ་ཆད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ། མེ་ཉླ་གི་ཆར་
 སྐྱེགས་མཆོག་དཔལ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་བའི་ལྷ་ས་རོ་མཆར་བ་བྱུང་། བརྟན་འཛིན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་ནམ་
 མཁའ་ནས་མིའི་དབྱིབས་ཅན་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་དུ་མས་འཕགས་པ་ལ་མཆོང་བ་བྱེད་པ་གཟིགས་པ་
 བྱི་ལྷའི་བྱ་བུ་མོ་ཡིན་པའི་ཆོད་དུ་སྤྱང་། རྟེན་འགངས་ཆེ་བ་ཅམ་གྱིས་མཐའ་འདྲེ་མ་རུངས་པའི་སྐབ་འདྲེ་
 མི་ཡོང་བའི་རེས་པའང་མི་འདུག་པས་ཁྱབ་བདག་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་དཔལ་ཆེན་ཉེ་དུ་ཀའི་ཆས་
 སུ་ཞུགས་ཏེ་དོ་རྗེ་འབར་བའི་མཆོན་ཆར་གྱིས་རྗེས་འབྱེད་གི་འབྱུང་པོ་རྣམས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ལ་རོལ་
 ཏུ་བསྐྱེད། འཕགས་པ་གཙང་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་རྣམས་འཕགས་(༡༩༥༦)པའི་སྐྱེ་
 མཉུན་དུ་ལོ་རྒྱུས་གྱི་གྲིང་མོ་དང་བཅས་པའི་དགའ་སྟོན་མཛད། བྱི་དྲི་ལྟ་འབྱུང་ཐིག་ཐིག་བཞིན་ས་
 བརྟོན་བས་ཐོག་མར་ས་སྐྱམ་པ་དང་དེ་ནས་དཀར་བ་འབའ་ཞིག་བྱུང་བ་བརྟོན་གྱིས་དུ་མ་གོར་བར་
 སྤྱར་བྱུང་། ས་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་བཞི་གར་སྟོན་རྒྱས་གང་བ་ཁྱར་ནས་ཡོངས་པ་དང་བྱད་ཅིང་འཁྱར་
 མཁལ་གྱི་མིང་བཀྲའང་ལེགས་པ་གསྟེན་བྱུང་། འགོང་པོའི་རིགས་གྱི་འཛུབ་རྒྱུད་ཟད་ཆེ་བར་བྲག་སྐྱ་
 ཆོས་རྗེས་གཙོས་གྲ་ཆད་གི་གྲ་བ་གྲངས་བཅད་གྱིས་ཨར་ལ་གཏད། གཞན་ཡང་བུམ་གཏེར་དང་ཀྱུ་རྟེན་
 བཅའ་བ་སྐྱེགས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བའི་ཐབས་རྒྱལ་མང་དུ་སྒྲེལ། བྱི་རོལ་དག་བགགས་གྱི་དཔུང་ཆོག་ས་
 གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་ཟིལ་གཞོན་དུས་དབྱའི་དབང་པོའི་སྤྱད་ལས་དག་པོ་ཟོར་གྱི་སྦྱར་བ་བསྐྱབས། ཟོར་
 འདོན་ཁར་རྒྱུད་འཛུབ་གྱི་རྟོང་ས་ཆེའང་བདུད་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་བྱིར་ཐེན་པ་དང་འཐེར་རྒྱུད་གིས་ཟེར་སྐྱ་
 དྲངས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷ་ས་ལེགས་པར་བྱུང་།

ཆོས་བརྒྱལ་གྱི་མའི་ལས་ཀྱང་དང་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷན་མའི་བསྐྱར་བ་གཏེར་གཏད་ལུན་
 ཆོག་ས་བཀྲ་ཤིས་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་མཐའ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་བརྒྱལ་གཙོག་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་

ལྷ་སྒྲིབས། རྫོང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་མུང་དུ་དག་བཞགས་གཞོན་པའི་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་སྐུ་པ་
 དག་སྣ་ཚོས་རྗེས་ཐོག་དངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད། ཤངས་སྐྱ་དགའ་ལྡན་ཚོས་འཁོར་བཅུགས་ནས་
 འཆད་ཉན་ལ་ཁར་ཁ་རབ་འབྱམས་པ་སློབ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱོས། ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞག་ཉི་ལུ་སྟོར་
 གྱི་བར་བྱང་རྩབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྩེད་ཕྱོད་ལན་ཙམ་ལ་བཤད་ལུང་གིན་ཏུ་ཞིབ་པ་སྤྲུལ།
 སྐྱ་མདུན་སྟོན་འགོ་ནས་སྐྱ་གཞོན་པ་འགྲུངས་མེད་དུ་འབྱོན་(1) ༡༥ན)ཅིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལན་ཏུང་གྱི་མཐུན་
 རྒྱུན་གྱི་ལམ་ཡིག་བསྐྱེདས། འབྲུལ་སྤངས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་པའི་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཐེབས་གཙང་
 གི་ཚོས་སྤེལ་ཆེན་པོའི་ཤིང་ཆ་སོགས་ད་ལའི་ཀྲཱ་ཅི་རྒྱལ་མོས་སྤུལ་བར་བརྟེན་ནང་ཀ་བ་བརྒྱ་སྟོ་ཁང་ཀ་
 བ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྫོང་གི་ཞབས་ཏྲུག་དང་མཉན་ཡོད་མཆོད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཀྲཱ་དགའ་ར་བར་
 དམིགས་པ་ལེགས་པར་འབྱུག། བསམ་ཡས་སྐྱ་གཙང་དུས་ཀྱི་མཆོད་འབྲུལ་རྒྱུན་འདུག་ལ་གོང་འཕེལ་
 གྱི་རྒྱལ་དུ་མཆོད་འབྲུལ་པ་ལྷས་མཆོད་པ་སྣ་ལྟ་བུ་ཅུ་རེ། དགའ་ལྡན་དཔལ་གསུང་རིན་པོ་ཆེར་གསར་
 འཇུགས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྣ་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་འབྲུལ་བར་ཉང་རོང་གྲ་ཆང་གི་ག་བ་ལྟ་སྟེ་རེས་སྟོར་གྱིས་
 གཏན་འཇགས་སྐྱ་བྱས་ཀྱིང་བསམ་ཡས་ཀྱི་དེ་གྲངས་ཆང་ཐུག་ཏུ་མ་ཁེལ་བའི་འབྲོས་གིག་སྤང་། བདེ་
 ཆེན་ཚོས་འཁོར་ནས་བ་སོའི་ཁ་ཏྲི་ག་རྩེད་ཕྱོད་ཉེན་དང་བཙས་པའི་ཡིག་ལན་སྣ་དག་དང་རྗེ་བཙུན་མི་
 ལ་ལྟ་སྟེ་གཤམ་པ་དོན་ལྡན་གྱི་བྱུ་བ་ཆེན་དཀའ་བཅུ་བག་དྲོ་དག་དབང་ལྷུང་བྱུ་བ་ལ་ཆེད་དུ་བསྐྱགས་
 པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཆོག་བཙད་བསྐྱུར། ཞེ་བ་དཔོན་ཡིག་ཚོས་ནོར་བུ་དང་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་
 ཀྱིས་སྐྱོགས་བམ་མང་དུ་བཞེངས་གིང་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་བར་རྒྱང་
 རྒྱུགས་སྐྱ་བསྟན།

དབྱར་སྟོན་གྱི་རིང་གྲ་ཆང་ལ་དཀོན་གཉེར་དཔོན་དགེ་སྟེང་སྐྱ་མས་ཐུར་པ་དང་རྫོང་རྗེ་བྱག་པའི་སྐྱ་
 མདུན་ཀྲཱ་བཟང་དབང་པོས་ཆོ་བདག་གི་གདངས་དབྱངས་ཡོངས་རྫོགས་དང་ཁ་ཤིས་ལ་གཏོར་བཟོའི་
 ཐུག་ལེན་བྱིད། དཀོན་གཉེར་དཔོན་པོས་བསྐུལ་བའི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས། རོང་པ་སྐྱ་མདུན་
 གྱི་རིང་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ། རབ་འབྱམས་པ་སློབ་བཟང་ཚོས་གཤམ་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་ཚོས་གྱིང་

གྲ་ཚང་གི་དེབ་(༡༩༤)ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད། དཔོན་ཚང་བྱང་པོས་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་གི་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྱུར་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་བཅའ་ཡིག་གི་མྱིང་སྒྲ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བསྟུལ་བ་བཞིན་པར་བྱིན་བརྒྱུད་འདེབས་རྣམས་བྲིས། སྒྲ་མདུན་ཀུན་བཟང་དབང་པོས་མཁའ་འགྲོ་ཡོ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ཕུག་མཚན་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པའི་སྒྲ་དོ་སྒྲགས་དམ་རྟེན་གྱི་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ། རུབ་དགོན་རྩེ། དན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་བརྟན་བྱུང་བར་གཏན་འཇགས་ཀྱི་གཤོར་འདེབས་སོགས་བདག་སྐྱོན་ལྷ་ཕྱིར་གསལ། གསོ་བ་རིག་པ་འདི་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་པས་རུབ་མར་ཉི་ཐང་བྱང་ཆེན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཅས་སྒོ་བ་མ་སྒྲུལ་ཅུ་རྩེར་ལ་ཐོགས་རྩེ་ཆུལ་དང་འཆད་ཉན་བཅུགས་ན་ལོགས་རྒྱལ་ལྷེ་པར་ཞུས་པ་ལྟར་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ནས་འབྲལ་དུ་བསྒྱུབས་པའི་མིང་གསོ་རིག་འགྲོ་ཕན་གྱིང་དུ་བཏགས། རྒྱུད་བཞིའི་བརྒྱུད་འདེབས་དགོས་རྒྱལ་བཞིན་བཅུམས།

འབས་སྤངས་འདུའང་སྟེང་གི་དཀར་ཕིབས་ཆེན་མོར་རྒྱལ་བཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཞིང་བོད་དེ་བྲིས། པར་བྱིན་གྱི་སྐྱབས་བཞི་པ་མན་གྱི་འཕྲོ་མུས་རྣམས་དབྱེར་ཐོག་འདིར་གྲུབ་པ་བྲིས། རབ་འབྱམས་པ་དོམ་བསྟག་གྲོངས་པར་བརྟེན་རབ་འབྱམས་འཕུར་ལྷག་པ་དག་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་ཞུ་དག་མཛད་པར་བཞུ་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་བཟོས་སོང་བར་ཚོས་འཁོར་གྱིང་པ་རྣམས་མི་འདོད་འདུག་པས་སྒྲར་བདག་གིས་བསྐྱར་ནས་བཅོས། དཀར་ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་རྩེ་ཏེ་པོ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོད་བཟང་དང་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་(༡༩༤)བྱང་པའི་ཞལ་དོ་ཁ་རག་རྒྱལ་སྒྲ་བྱང་རྒྱབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་ལུང་ལུལ། ལྷེ་པས་བསྒྲུལ་མ་མཛད་པ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་དུང་སྒྲོང་དབང་མོ་དང་སྒྲིབ་པའི་རྫོང་བཅའ་བཅས་པའི་གཏོར་ཆོག་བསྐྱང་བ་བརྟོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སྒྲིགས་བཀོད། ལྷོ་གསལ་གྱིང་གི་རིགས་གར་ལོ་ཁང་དཔོན་སྒོ་བ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བོས། རོ་རྩེ་འཆང་ལ་པོང་ཁ་པའི་རྟོགས་བརྟོན་སྟན་དངགས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱངས་པ་ཞིག་བཅུམས། ཅ་ཞུ་ནས་དང་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་པ་འབྲིང་པོ་སོགས་མང་དག་གིས་ཡར་པོ་སྒྲོན་བཅུགས་གནང་ན་མི་འགབ་རྒྱལ་ཞུས་འདུག་ཅིང་དང་

རང་གིས་ཀྱང་སྐྱེ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་ཐོག་མོ་རེ་ལ་ལོ་རེ་མཛད་པས་དང་སང་གིན་
 ཏུ་ཐང་པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཁོང་ཚོའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཞབས་འབྲུད་ཀྱང་སྟག་ལུང་ཞབས་བྱུང་དང་ཕྱག་
 མཛོད་གཉིས་ནས་མགོ་གས་ཁྱད་གྱི་རྒྱ་མཚན་བྱུང་འདྲ་ཟེར་གང་ལྟར་ཕྱག་ལས་གང་ལའང་ཆར་བཅིབ་
 རྒྱུངས་ལ་འདུག་ཅིང་སྟར་སྟོང་མགོན་གཉིས་དང་མངའ་རིས་བྱུང་རྒྱུང་གིས་དགུ་འབྲེན་སྐབས་ཀྱི་
 བརྒྱབ་པ་སོགས་ཏུ་ཅད་ཚུལ་དྲགས་པས་ཤོར་གསར་ནས་ཀྱང་རང་དབང་མ་འདུས་པའི་རྗེ་རང་བྱུང་
 པས་འབྱི་གྲང་དཔལ་འཛིན་ལ་གྲུང་ཆན་དུ་སྐྱེ་གསུངས་པར་བེའུ་བྱེད་ཡོང་མི་ཡོང་བ་འདྲ་ཞུས་པའི་
 དཔེར་སོང་། འཕོག་གོང་སྟོར་ར་ཆོས་སྡེའི་རབ་འབྱམས་པ་ཞིག་གིས་འབུམ་པོ་ཏི་བཙུ་དྲུག་གི་རྒྱགས་
 གྲུང་། ར་ཁག་ལ། གོས་དར། ཏུ་སོགས་རྒྱས་པར་བརྟུར། འདི་ནས་བཟུང་རྒྱགས་སྟོན་པ་མང་གཤིས་
 རྒྱུད་བཞི་དང་ལར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་པོ་ཏི་ཆད་ཡོངས་དེས་ལ་ཁ་བཏགས། ར་ཁག་ལ། བན་གཟན། གོག་བུ་
 ཉིས་བརྒྱ་རྩ་ལ་ར་པར་ཁག་དང་གཟན། ཉང་ཏུང་གི་རིགས་ལ་གང་འཚམ་གྱི་ (194) རྟེར་སྟོན་
 སོགས་འཛེམས་མེད་དུ་བྱས།

སྟོན་པར་ཆེན་སྟོན་འགྲོ་བ་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲེང་བ་འཛིན་པའི་སྤྲས་འཇམ་དབྱངས་དབང་
 ཀྱལ་དོ་རྗེ་གདན་དྲངས། རྒྱ་ཀ་ཙན་གཉིས་གྱི་རི་མོ་ཡང་བསྐྱར་གྱིས་དཀའ་གནས་གྱི་དོགས་གཙོད་དང་
 བཅས་གིན་ཏུ་ཞིབ་པ། སྟན་ངག་མེ་ཡོང་རིན་སྤངས་པའི་འགྲོལ་བ་ལ་གཞིགས་འཕྲོལ་བ་གཞན་དང་
 ཁྱད་པར་གསུང་རྒྱན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པས་བརྒྱན་པའི་ཞིབ་བཤད་ཉན་ནས་ལེའུ་གསུམ་གའི་རྩོམ་
 རྒྱགས་རྒྱས་པར་ལུལ། གཟུང་ལྔ་ཆེས་སྟོན་གྱི་རེའུ་མིག་རྒྱ་མཚོ། དུས་རམས་པ་འཆི་མེད་བདེ་བས་
 དབྱངས་འཆར་ཕྱག་ནས་དཔལ་མགོན་འཕྲིན་ལས་པའི་བྱུང་དུ་རྒྱུངས་པར་མ་ཟད་འཇུམ་ལང་གི་པརྟི་
 ཏུ་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རྒྱན་ཉིས་ཆོགས་གྱི་གསུང་བཤད་དང་རི་མོ་ཡོངས་རྫོགས། བཏྲ་ལྟ་
 རོ་མཚར་རྟོགས་བྱེད་དེ་སྟོབ་སྟོར་ཆ་ཆར། སུམ་རྟགས་གྱི་རི་མོ་དང་ཞིབ་བཤད། རྟོགས་བརྫོད་རིན་པོ་
 ཆེ་དཔག་བསམ་འཕྲི་གིང་གི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཞུས་གིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པའི་ལུགས་སུ་བྱས། ལྟ་བུ་སྐྱེ་བྱེད་ལྟ་བུ་བུས་པ་བཙུན་རྒྱུང་སོགས་གྱིས་མི་སྐྱེ་ལ་སྤྲ་མ་བཙོལ་ཞེས་ཁ་

ཟེར་བ་ཁྱིམ་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ན་རྟིང་མར་མ་ཟད། འབྲོག་ཁམས་མར་བ། མར་དོ། འགོས། ས་ཆེན།
 ར་འབྲུམ་སེང་ཁྱེད་པོན། རྒྱ་ལོ་རྒྱལ་རྒྱལ་དོ་རྩོ་ལྷ་ལྷ་གསར་མ་བ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང། དེ་དག་ལྷགས་
 པ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་དག་དབང། པོད་དུ་སྤྱང་བཅོན་སྒྲུལ་པོ། རིགས་ལྷན་
 རྒྱལ་རྒྱལ་གསལ་པས་མཚོན་པ་རི་སྟེད། རབ་བྱུང་དང་སྐྱུ་པོ་འདམ་འདོད་བྱུང་ནས་སྐྱུ་པོར་འདམ་པ་
 མིན། ཡོན་ཏན་(1303)འདི་ཙམ་ཡོད་པའི་དགེ་ཚུལ་སྤྱོད་ཞིག་འདིའོ་ཞེས་མཛད་པ་མོ་འཇུགས་རྒྱ་ཡོད་
 བ་ཁྱིད་ཤོག་དང་ཁོ་བོས་ཤུས་མོ་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་ལག་པའི་སོར་མོ་སྟིང་གར་སྤྱོད་བར་ཐེ་ཆོས་མེད་
 གྲང། འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས། ཁྱེད་ཉ་མ་རྒྱལ་གྱི་དད་པ་དེ། གཞན་ལ་མི་འདུག་ཟེར་ཟེར་ནས།
 རར་ལ་མེད་པ་རོ་མཚར་ཆེ་ཟེར་བ་དེ་གར་གདའོ། འབྲུག་པ་བསྐྱེད་ཀར་པོས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་
 མཁས་པའི་སྒྲོན་ལམ་རོ་ཤུག་མཛལ་སྒྲུབས་མཛད་པ་ལྟར་འབྲུབ་གསུང་བ་བདག་གིས་སྒྲོན་ལམ་
 འདེབས་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཡང་ཏྲ་མཁྱོགས་པོར་བྱ་འགྲོར་ཞག་ས་གནས་མལ་གཅིག་པའི་དཔེར་སྤྱད། སྤྱོད་
 དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་འགྲོ་ནས་ཀྱི་གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཀ་ཙན་སྟན་དག་དབྱངས་འཆར་བཞིའི་
 བརྒྱད་འདེབས་ཤིག་གྲུང་བཅུམས། ཡབ་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲེང་བ་འཛིན་པས་སྟག་ཆང་ལོ་རྩ་བ་
 དང་ལོ་ཆེན་འབྱུར་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པའི་ཆོད་པག་མེད་དང་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་ཀྱི་བྱིངས་སྐྱུབ་ཀྱི་
 དཔེ་ཆའི་རྟེན་དང་བུ་རྒྱུང་སོར་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ཤིས་བྱུང་བའི་ལན་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱད།

སྤྱོད་དཔོན་ལ་བྱིན་དུ་གཞོ་བའི་བདོག་པའི་དངོས་པོའི་ཡོན་པསྟར་ཏེ་གཙང་དུ་ཐེགས། དེ་མོ་
 སྤྱུལ་སྤྱུང་དང་རྩེ་པ་གཞི་རྩ་བ་སོགས་པར་འབྲུལ་མང་ཞིག་འབྱོར་ཏེ་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གྲོ་ཞི་བ་
 བསྟར་ཞིང་འདོད་ཆོས་འདྲའང་བྱས། གཞི་རྩ་བས་རེད་གྲུབ་མཐའ་མི་གཙང་ལཔས་སྟར་བས་རྒྱལ་བ་
 ཙན་ཁ་པ་ཡབ་ལྷས་ནས་བརྒྱད་པའི་དབང་ཁྱིད་བཅད་བཀའ་ཆད་ཟེན་བ་ཆོ་ནི་མར་པས་གསོ་དབྱད་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་བར་ར་མཁས་གྲུང་རོ་མགོ་མེད་ལ་བྱ་ཐབས་མེད་རྒྱུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཅི་བྱེད་ལས་མི་
 འདུག། (1304)གཞན་རྩེ་ཡབ་ལྷས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡོད་པ་ཆོ་ནི་ས་ལུག་གནམ་བརྟེན་གྱིས་རྩེ་ལ་
 བ་བྱས། མཁས་གྲུབ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཤེས་ཤིང་ཆོས་རྒྱལས་ལ་ཞིབ་མོར་དབྱད་བརྒྱད་པ་བཅའ་

པས་ལྷ་གྲུབ་མི་གཙང་བར་སོང་བ་ནི་བདེན་གསལ་ཆེ་ར་པོ་དཀར་པོ་ལྷག་ཁྱུར་མི་འགྲེ་བ་འཛིག་རྟེན་སྒྲི་
སྒོལ་དུ་གདལ།

ལྷངས་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ལ་མཆོམས་འདྲིའི་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་པའི་ཞར་
བྱུང་དུ་སྒྲིམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་མཆོད་ཀྱང་འདུག། འབྲི་གྲང་ཞབས་བྱུང་རིག་པོ་ཆེ་དགོན་མཆོག་ལུན་ཆོགས་
གྱིས་བར་སྐབས་སུ་མཆོད་ཡོན་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་མངོན་སྟོན་གྱི་ལས་སྟོར་འདྲ་གནང་བ་ཕྱག་གཡོན་
ནང་མ་ནག་དགུ་བ་ལ་བྱིར་འཆུས་པའི་སྟག་ཅེ་ཐའི་རི་སྒྲི་མཆོད་ལ་གཏུགས་པ་མཆོད་ཡོན་དུ་ཞུས་པའི་
འབུམ་གྱིས་ལྷ་སར་གདན་དྲངས། དེ་སྒོར་ལ་དཀར་ཡང་གནང་མ་རུས་པར་བརྟེན་ཞབས་བྱུང་དཔོན་
སྟོབ་བདུན་བརྒྱད་ཅིག་སྟག་ཅེར་བཟང་བཙོན་དང་མཐིལ་སོགས་དགོན་བ་རྣམས་ཞབས་བྱུང་སྒྲི་འབྲིང་
བར་ཅིས་སྒྲུད། རྫོང་གཞིས་རགས་རིམ་བཞེས་པའི་ཕྱགས་ཐག་བཅད། ལྷ་ས་བཞུགས་མཆོར་དུ་སྒོར་
བསྒྲིལ་དང་ཕྱག་གཡོག་དམངས་མ་སྟོག་པའི་སྟ་གོན་སྐབས་གནས་སྟུལ་འདྲི་བཞིན་འདུག་པས་ཐན་
ཐོགས་གནང་རན་སྟུལ་ཟུར་ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཐེབས་བྱུང་བས། བླ་མའི་བཀའ་དང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་
ཆེན་ལུན་ཆོགས་ཡབ་སྲས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཐོབ་པའི་དམ་ཆོག་ལ་བསམས་སྟེ་བར་
ནང་བཅར་གྱི་སྐུ་ལུལ་བར་མི་འགལ་བའི་ཕྱོགས་བྱུང་བ་ལ། སྒར་ནན་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡི་གེ་ལུལ་བར་
ད་ཆ་ཐག་ཆོད་གྲུབ་བྱུང་མི་གནང་ཀ་མེད་རང་ཡོད་ན་པོ་དང་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་
སྒྲི་ཞབས་(༡༩༩)སུ་བཅར་བ་ཞིག་ཐོང་གསུངས་འདུག་པ་ལྷར་དགེ་བཤེས་དགེ་དར་བ་བཏང་བས་
སང་ཕྱག་གཡོག་ཕྱིར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱང་སྟོག། །ད་ཕྱིན་ཆད་ནས་རང་ཕྱོགས་ལ་ལས་སྟོར་མི་མཛད་པའི་
རྫོང་གྲུ་སྒྲི་ཞབས་སུ་སྒྲི་རོས་གྱིས་དབུ་རལ་བསྟོལ་ཏེ་ཅི་ཁ་ལུལ། ཞབས་བྱུང་གིས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཆུལ་གྱི་
བཀའ་ཤོག་རག་བཅས་དང་ད་ཆ་དཔོན་སྟོབ་ཉི་ལྔ་སྟོར་གྱི་སྒྲི་རྣམས་ལྷང་བའི་གསོལ་སྐལ་ཞིག་ཡོང་བའི་
དོད་མ་གནང་དགོས་སོགས་བདེ་གྲོལ་བྱུང་བ་རང་ལ་ཕྱགས་དགའ་མགུ་ཡི་རང་བའི་འབྲི་གྲང་གི་ས་ཆ་
རྫོང་གཞིས་ཆོར་རེ་ཐག་གཙོད་ལ་མཛད་འདུག་ཀྱང་ནང་གི་སྒྲི་རྣམས་དང་ཕྱིའི་ས་རིས་རྣམས་ཐགས་
འཐོར་མེད་པར་ཕྱག་ཏུ་འཁྱོར་བ་ཞུས། རོས་ལྷང་ཅིག་དགོས་ཐེབས་ཀྱང་མཆོད་ཡོན་གཙང་ལ་ཐོགས་

པའི་གཡེང་པས་རྗེས་སུ་མཛེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུལ། རང་ཕྱོགས་སལ་ཆེར་བསྟན་བཤིག་དེ་མེད་པ་
 ཞིག་ཡོད་གཤམ་ལ་མ་བྱུང་ཞེས་རེ་ལཔར་བྱེད། ལྷག་ཏུ་གསར་སྟགས་མཁར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 མཆེན་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་ག་ནས་ཡིན་ཟེར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་ཡིན་པར་འདུག་ཅེས་གྲེད། རྒྱལ་པོ་
 གཙུག་ལག་འཛིན་ཡིན་ན་སྤང་རར་མ་སོང་གཞན་ཉེས་དམིགས་ལས་བསྐྱབས་པས་ཐམས་ཅད་མཆེན་
 པ་མིན་པར་སྒྲུབ་དེད་ལ་མ་བཞུགས་ཀྱང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན་ཡིན་པ་འདྲེད། དྲག་ཁ་བ་
 ཞལ་ངོ་ནང་མཚམས་སུ་མ་མཐུན་པའི་ལྷ་སར་བཞེར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སོང་སྐབས་ལྷེ་པ་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་
 འབྲས་སྤངས་སུ་འབྲོས་ཅིས་ལ་སྒྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་ནས་བཤོལ་བར་གདལ། འབྲས་སྤངས་སུ་
 བྱོལ་ན་བཙོན་དུ་མི་རྒྱུད་པའི་དཔར་ལག་ཅམ་བྱུང་རིགས་ཡིན་སྤང་(༡༩༡༧)བསམ་ཡས་རྒྱུང་མཁར་
 ཀྱི་ས་རིས་རྣམས་ཆོས་སྒྱུར་གཉན་པའི་ལྷེ་པ་ཞལ་འཛིན་གནང་འདོད་མི་འདུག་ཅིང་དྲག་བསམ་སྤར་
 བས་བདག་པོ་མི་གཅིག་པའི་ཁ་ཐལ་ཆོག་པ་གཞིར་བཅས་སུ་འདུག་ཀྱང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་ཞིག་གསོས་
 སུ་པན་ལ་རེད་དྲག་བསམ་རྒྱུང་མཁར་དང་བཅས་པ་ཐའི་རི་སྐྱ་མཆེད་ལ་ཅིས་སྤང་པ་འགའ་རུལ་གྱི་
 ཆར་སྟོན་བྱས་པ་ལྟར་ལྷེ་པས་གནང་ཞིང་དྲག་ཁ་བའི་དུས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་སུ་བཞུགས་གསོ་
 བ་སོགས་གོག་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས། ད་ཆ་ལྷ་ཁང་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོས་བདག་སྟེན་
 གང་ཆེད་གོས་རུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་སྤེད་ཅིང་ཐའི་རི་མཆེད་གཉིས་ཀྱང་བསམ་ཡས་ལ་བག་ཆགས་བཟང་
 པོ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཐུགས་སྤར་ཆད་བཞེས་ཁོན་བྱུང་། དཀོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་
 བས་ལྷ་ས་མ་ཐའི་དཀར་ཆག་ཅིག་བྲིས། བར་སྐབས་སུ་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་དུས་ཀྱི་བསྐྱང་
 གསོད་གདངས་དབྱངས་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཆལ་འདུག་པར་དབུ་མཛད་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་སྟོ་
 བཟང་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུ་མཛད་དོན་གྲུབ་བཟླ་ཤིས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་པའི་ཉམས་པ་གསོས། ག་ཆར་གི་
 བྱང་འདྲན་དུ་དབུ་མཛད་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན་བསྐྱོས། མའི་སྐྱ་གྱི་དང་བཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྲོས་ཀྱི་རྒྱུབ་པ་
 དཀྱུས་བཞིན་བཅུགས། ཟུར་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་བདེ་འདུས་ཀྱི་རྒྱུབ་དཔར་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས།
 རྗེ་ཟུར་ཆེན་གྱིས་དྲག་སྐྱ་ཆོས་རྗེར་ཡང་རྒྱུང་སྤྱིང་ཉིག་གསན་སོང་དུང་ཞལ་སྐྱ་ནས་འཆམ་ཆོག་མེད་

པའི་གཏུམ་པོ་ཞིག་འདུག་པས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་མར་ཡོད་ཀྱང་དམ་ཚིག་ལ་སེལ་བྱུང་དོགས་མ་ཞུས་པས་
བར་སྐྱབས་སུ་གཞན་ནས་(149)མ་རྟེན་གཤིས་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱུར་འགོ་ལ་ཁད་ཅམ་བྱུང་།
ཏོར་རྒྱ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་འདོད་ཁམས་དབང་ལུག་མའི་བསྐྱར་བཤགས་ཁྲི་ཆར་
བསགས་པའི་དུས་གྲ་ཆར་གི་འབྲས་སྤར་བྱིས་སྒྱུར་འཕྲིན་བཅོལ་བཀོད་པའི་དར་ཚོན་སྒྲ་ལའི་སྟན་དར་
ལུལ། རས་རྒྱུད་ལུག་སྒྲུལ་སྒྱུ་བྱོན། བྱ་བའི་ཞལ་རོ་མཐའ་དག་མཁྱེན་རབ་ཡངས་པའི་དཔེར་བརྟེན་
སྒྱུ་སྒྲུའི་སླེང་གཞི་བྱུང་ནས་རྒྱལ་ཁྲིད་འཛིན་པར་མ་པན་དོགས་ཟམ་པའི་འོག་སོགས་མི་གཅང་པའི་
རྩམ་ཁོ་ནས་སྐྱབས་སྒྲོན་ཡིན་འདྲ་ཟེར་གང་ལྟར་གསུང་སྒོ་ཤིན་ཏུ་དོག་པ་ཞིག་སྤྱར། ལོ་མཇུག་གི་དུས་
རིམ་དང་།

དགུང་ལོ་སྤུམ་རྩུ་པར་ཁྲི་ཆེན་དགོན་མཚོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དགོངས་ཚོགས་
མཚོད་སྒྲིན་བསྐྱར་བ་དང་། སེ་རའི་འདུ་ཁང་སྟེང་འོག་གི་
ལྷེབས་བྲིས་གསར་བཞེངས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

མེ་ཁྲིའི་ལོ་གསར་གྱི་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལྷུང་ལྟར་བྱིན། ཆ་བ་སྤྱི་ཁང་དུ་གུང་གི་དྲོ་ལ་བོས་
ཤིང་ར་སོགས་ཁམ་པའི་སྟེར་ཆ་རྒྱས་པར་བྱས། དེར་འོད་ཟེར་སྤྱི་མ་ཡོད་འདུག་པར་གདན་གཞོས་མ་
བྲས་བས་སྒྲོམས་རྒྱུད་གི་སྤྱི་མ་མི་ཡོང་བ་སྤྱང་ཞེས་ཏེ་འཁང་བྲས་གདང་བསོ་དང་རུས་པའི་རིགས་ལ་
རང་བྱོན་བཞོ་བའི་ཁོང་གི་ཕེར་བོ་དེ་འདྲ་མི་ཤེས་པས་རིགས་མཐུན་བ་དཀའ་བར་མཆིས། སྒྲོན་ལམ་
ཆེན་མོར་དཔག་བསམ་འཕྲི་ཤིང་ལ་སྤར་གྱི་རྩལ་བཤད་དང་མི་མཚུངས་པའི་བཟབས་བཤད་བྱས། རོ་
ཤྱག་རང་བྱོན་ལྡན། རྩེ་བརྩུན་ཚོང་ཁ་བ། མ་གཅིག་དཔལ་ལྷ་རྩམས་ལ་སྟན་ཞལ་ཁ་ཡིག་གིས་སྒྲས་
བ་ལུལ། འདི་ནས་བརྒྱུད་སྒྲོན་ལམ་ཁ་ཡར་ལ་ཆོས་རྩེ་པོ་དང་ལྷ་ཙུ་རྒྱ་སྒྲུའི་ཡང་བྱུང་། མངའ་རིས་ལ་
དུགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གོ་རྩམ་རྒྱལ་འདས་པའི་དགོ་རྩུར་མང་སྒྲོལ་དང་གལ་དཀའ་དམར་གསེར་གུར་གུམ་

སོགས་འཕྲོར་བར་བསྐྱོན་གྱིས་རྒྱས་བཏབ། རྟོང་འཁོར་སྒྲུལ་སྒྲུལ་བ་རྒྱ་མཚོ་མངལ་(༡༩༩ན)
 དུ་མྱིང་པ་འཛོན་མ་དགོས་པར་རྒྱ་ཐུག་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འགོ་བཞིག་གི་ཕུང་པོ་དུར་ཁྱོད་དུ་བསྒྲུལ་བར་བྱ་
 འཕུར་བ་བཞིན་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་འཕོས་ནས་ར་སྟོང་འཁོར་བ་ཡིན་ཞེས་དོས་བཟུང་བར་བརྟེན་སྟོང་འཁོར་
 འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་པར་གྲགས་པ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ། སེ་ཆེན་ཐའི་ཇི། དཔོན་པོ་ཁོ་ལོ་ཆའི་སྐྱ་སྐྱ་ཅན་
 འཕྲོར་བའི་ཆོག་ས་སྐྱ་མང་འབྲེད་དང་བསྐྱོད་ཅེན་བསྒྲུན་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བྱ་རྒྱས་བཏབ། འབྲོག་
 མའི་རྒྱལ་ཐར་བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱར་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་ནི་འཇུག་པ་བཤད་ཀྱང་
 གྲོང་འཇུག་བརྒྱུད་ནས་འདི་འདྲི་ལས་སྤྱ་བ་མ་བསྟན་པས་གང་ཡིན་ཆ་མ་ཐིངས། སྤྱིང་སྤྱང་ཞབས་
 དུང་སྐྱ་ཅེན་བབས་ཕྱི་བའི་མཛད་པ་མཐའ་མ་སྟོན་པར་ཉི་ལྔ་པ་ཐོས་པས་སྟོན་ལམ་གྲོལ་འཕྲལ་གསལ་
 རྒྱགས་མཁར་དུ་ཕྱིན་ཞག་གཉིས་བསྟད། ཅེན་འབྲེལ་དུ་ཆོད་བཤར་ཞིག་ཐུལ་འཕྲལ་ཡུན་གྱི་གསུང་སྟོང་
 ཞིབ་དུ་གནང་། ཕྱི་སྟོར་འབྲི་གུང་པ་འདི་དགོ་གནག་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྤྱར་རི་པོ་དགའ་ལྗན་འདེབས་པའི་
 སྟོན་བདག་ཀྱང་ཡིན་པས་ད་ལོ་པན་ཐོགས་གནང་བ་ལེགས་འདུག་གསུང་། ཕྱིར་ལམ་ཆོལ་གུང་གི་
 གནས་རྒྱལ་སྤྱི་བའི་མཛལ། ཆོས་ཁྲི་བླ་བྱང་དུ་ཞག་སྟོང་བྱས་ནས་ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བྱང་
 གཏེར་གྱི་ཆོད་བཤར་ཞུས་གིང་ཡང་ཡང་ཐུལ། གཞོ་ལ་དང་འདུ་ཁང་ལ་གསར་དུ་ཞིག་གསོས་གནང་
 འདུག་པར་བཀྲ་ཤིས་གྱི་མེ་ཏོག་གཏོར། ཞག་གཅིག་ཕུ་དེར་རྒྱུད་ནག་གི་གྱར་ཐུབ་པར་འདྲ་བ་བྱང་སྟང་
 བ་ཆོས་རྒྱུད་གི་མཚན་མར་མདོ།

རྟོར་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྗན་གྱི་
 གནས་སྐྱ་རྩེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དུང་དུ་གསེགས་པའི་(༡༩༩ན)གནས་རྒྱལ་བྱང་བས་ལྷ་ལྷ་གྱི་
 ཅེན་རྒྱལ་ལ་གསེར་སྒང་དོའི་ཞལ་གསེར། རྫོ་ཤྱག་དང་དགའ་ལྗན་དཔལ་གདུང་རིག་པོ་ཆེས་གཙོས་
 བར་གོས་དར་གྱི་སྟན་ཤལ་ལ་མཁའ་ཁྱབ་གྱི་འགོ་བ་རྒྱལ་སྟོལ་བར་དགོངས་པའི་བཞེད་དོན་ལྟན་
 གྲུབ་གྱི་སྟོན་ལམ་ཆོག་བཅད་དང་དཀར་མེ་སོགས་རང་གི་ཆོག་ས་གསོག་གི་ཕྱིར་དུ་འཕྲལ་བར་བཏང་།
 སྐྱ་གདུང་རིག་པོ་ཆེར་སྟན་ཤལ་དང་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྒྲུལ་གྱི་མཚོད་པ་དགོས་རྒྱར་འདུག་ཀྱང་

ཉམས་ཐྱིང་མེད་པས་ཡིད་ལ་མ་ཤར།

སྒྲུལ་ཡོད་མཁུག་ཏུ་ཤར་ཀུལ་པོའི་ཀུལ་ཁབ་ཆེན་པོར་དུས་འགྲུར་གྱིས་འཕུལ་ཆེན་ཆེན་ཀུལ་པོའི་ཀུལ་སྒྲངས་པ་འཛིན་ཀུ་མ་ཐུང་བར་རྒྱུ་ཆེད་ལ་ཤོར་ཏེ་མང་བཀྲར་ཀུལ་པོའི་ཀུལ་སར་ཤུན་ཅི་
 ཀུལ་པོ་ཐོག་མར་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པས་ལེགས་སའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེན་སྒྲགས་འབྲལ་བར་ཨོ་པ་
 སི་ཁི་ཡ་ཐའི་རི་བོར། ཐུག་གྲ་སྒྲིམ་འཕྲོང་ཀུས་དཔལ་འབྱོར་རབ་བརྟན་པའི་ཐུ་དེ་འབྲུག་པ་
 དཔག་བསམ་དབང་པོའི་སྒྲུལ་སྒྲར་རོས་འཛིན། ལྷ་ཅེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལྷོ་བྲག་ལྷ་ཁང་གི་དེ་ཡིན་པའི་ཐོགས་
 གྱིས་འབྲུག་པ་ནང་ཁུལ་དུ་སྒར་གྱི་སྒྲིམ་ལྷ་ཁང་གྲ་བས་གྱིས་འཐེན་ཁྱེད་སྐབས་ནས་ལྷ་ཅེ་སྒྲུལ་སྒྲིམ་
 སར་འབྱོར་པའི་བརྟན་པ་དགོས་ཚུལ་ཐུང་བ་སྒྲིམ་པའི་དུས་འདི་མོ་ལྷ་ས་ནི་མི་ཐེངས། ཐུགས་དམ་གྱི་
 བརྟན་པ་ནི་རི་བོར་གི་རྒྱར་འདུག་ལན་ཅི་འདྲའི་རིགས་བཏབ་པ་དགའ་སྐྱམ་ཙཱ་ན་དེ་ལུབ་མི་ལམ་དུ་
 དགའ་ལྷན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀུལ་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་ཁུལ་ཞིག་གིས་ཐུང་པའི་སྒྲིམ་མ་རུ་པའི་རྩོད་ལས་གྲུབ་
 པ་ཞིག་གཏད་ཐུང་བ་པད་གདན་གྱི་རོས་ལ་ལྷོ་བྲག་མཐོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏོར་ཡིན་ཟེར་(144)
 པའི་ཡི་གེ་སྒྲར། སྒྲ་མ་དེས་རྩོད་པོ་ཁོ་དྲགས་ནས་ཆག་དྲགས་འདུག་གསུང། དེ་གའི་ཐུས་ལ་སེམས་
 ཉིད་པལ་གསོར་གྱུར་པ་ཞིག་ཐུང་བ་ཡི་དམ་ཐུང་པ་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ཤིང་ཆེ་རུང་གཙང་པ་
 ཀུ་རས་སྒྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་སྒྲུལ་པར་བྱེད་འདུག་པས་སྒྲིམ་པའི་བརྟན་པར་རོས་བཟུང་ཡང་རྒྱུན་དུ་མི་
 འགོ་བའདྲ་བསམ། ལྷ་ཁང་གི་དེ་ག་ཡིན་ཤིང་ཆེ་ཞིས་ལན་བཏབ། ལྷ་ས་ནས་ཡོང་གཏོང་དཔལ་གསོལ་
 ཐོག་འཕྲིན་བཙོལ་གྱི་སྒྱུར་དར་ཐུལ། འབྲས་སྒྲངས་སྒྲིམ་ཐེབས་ནས་དྲག་པོ་གཟི་ལྷན་དབང་ཐུག་མཆོད་
 གཏོར་གྱི་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་བཙོལ་པའི་ཁ་བྱང་ཙན་གྱི་སྒྱུར་དར་སྒྲོན། ཆོགས་ཆེན་དུ་
 ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲིམ་ཐུ་རུང་དུའི་འཕྲོ་དང་འབྲིང་གི་ཆ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལ་བཤད་ཐུང་སྒྲགས་ཏེ་ཐུལ་
 བར་ཞག་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་སོང་།

སྒར་གླིང་སྒྲིང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ཐེབས་པ་ཐོད་དུ་བཅིངས་ཏེ་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཁྱི་
 གལ་ཆེས་ཆོར་མཐའ་གཙོད་དང་བཅས་ཡོད་པ་ཞིག་བརྟམས། སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་འདུ་ཁང་ལ་ལོགས་

བྱིས་མཛད་ཅིས་ཀྱིས་ཅི་འདྲ་འོས་ལྟེ་པས་གསུང་བར་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ། འདྲ་ཁང་སྟེང་ཐོག་ཉི་འོད་
ལ་ཆོ་འཕྱུལ་མཆོད་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བྲགས་པ་དང་ཅན་གོ་མི་གཉིས་ཅོད་པ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་
འགའ་རྩལ་གི་ལྟ་བུ་དེ་བྱས། འབྲུག་པ་ལྟོག་གྲ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གྲུལ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བསྐྱུད། ཁོང་
པ་སྟན་ངག་གི་ཆོགས་བཅད་ནི་ལེགས་ངེས་དང་སྒྲ་ཀ་ལཱ་པ་ཡོངས་ཆོགས་འགྲོ་ཡིན་ཡོད་ཆོད་དུ་གདའ།
འབྲུག་པ་རང་གི་པ་ཆོས་ཆོ་ནི་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་པའི་བཟང་རྒྱའི་སྒྲུབས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ།
སྟན་བྲགས་ལ་དབགས་(1) ༡༩༣)པའི་མཁས་པ་རང་ནི་དཀའ་བ་འདུག །དག་བཤེས་དག་དར་བ་སྐར་
ནས་རིམ་གྲོར་དགོས་པའི་ལག་ལེན་རྣམས་ཁལ་ཆོས་ཅམ་ལས་དོགས་ཀྱང་ཁོང་ཡོ་སྤྱ་མའི་ནང་དུ་འཆི་
མེད་སྒྲ་གསུམ་འདུས་པའི་ཆོ་བུམ་ཞིག་པའིང་བཅུག་པ་བུམ་པ་ལ་སྤྱ་ཆོགས་དོ་རྩེ་བརྒྱབ་པ་འདི་འདྲ་
ཆོས་རྩེ་སྒྲ་སྒྲུལ་རི་མོར་ཐོན་པ་མོར་བཞག་གི་བྱིས་པ་ངས་མར་དང་ཟན་ལ་ག་ནས་ཐོན་ཐོགས་སྐར་
སྐར་ཆེ་བ་བྱེད་འདུག་པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་ལུལ་ངན་སྟོང་པའི་དཔེར་བསམས་ཡ་བོ་མ་བྱས།
འདིའི་སྐབས་སྟེ་པས་ཡོལ་རིན་ཆེན་གྱིང་གི་སྤྱ་མའི་འོས་ཤིག་ཨེ་ཡོད་འདྲི་བར་གྲ་ཆང་ལ་རྒྱལ་མོ་རྒྱང་
བས་ལུལ་པའི་སྤྱ་བྲེ་ཀ་གྱིང་བཞི་ཅམ་ཁེབས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲུབས་ཐོས་བྱས་པ་ཐོགས་གང་ཅི་ནས་ཉེ་
བར་འཁོད་པ་ཡ་མི་མཆོན་པར་མཛོན་ཏེ་ཁོང་པ་འོས་སྒྲུ་ལུ། མཆོད་དཔོན་ལ་སྒྲོ་བཟང་ལུང་རིགས་གྲ་
ཆང་གི་དཀོན་གཉེར་ཐེམས་ཟིན་ལག་པ་བདེ་བར་འདུག་པ་བསྐྱོས་པས་བྱག་ལེན་རྣམས་བཀོད་པ་དང་
མཐུན་པ་བྱུང་། སྐར་རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱར་སྒྲུབ་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་ལས་མེད་པས་གོང་དཀར་དཀོན་
གཉེར་དཔོན་གྱིས་རྩ་འཆམ་དང་བྱིས་ཐིག་ཐོགས་པོ་བྱང་ཡས་མས་ཀྱི་བྱག་ལེན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཁྱིད་པར་
རྟེན་མ་རང་སྐྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆེན་གཞུང་བསྐངས་པའི་ཆོག་ཁྲིགས་བརྒྱམས་པ་བཅུགས་ཤིང་དེད་རང་ནས་ཀྱང་
བྱིས་ཐིག་སྟོང་བདར་བྱས། ཏྲ་ནག་སྒྲོལ་མ་ལུག་པ་རིན་སྐྱངས་པར་ལྷོགས་འཕུལ་གྱིས་གཙང་དུས་སྒྲ་
རིམ་ལ་འཇུག་མེད་པས་མཛོན་སྟོད་སྟོར་ལ་དོ་མ་གལ་པའི་མཐའ་མཆོད་རུང་། སྟེ་པས་སྒྲ་རིམ་པ་བཅོལ་
བར་བརྟེན་ཆོས་རྩེ་མ་ཆེན་བྱག་ལེན་འདྲ་འཁྲིད་པར་བྱུང་བར་འཛོམས་བྱེད་ཉི་ལྷ་ནག་པོ། སངས་རྒྱས་
གྱིང་པའི་འཇམ་དཔལ་སྟོར་ཐོགས་དབང་ལུང་ལག་ལེན་ཁལ་རུལ། ཁོང་པས་བརྟན་བཞུགས་(1) ༡༩༤)

ཆོག་མ་པཅད་ཅིག་ཀྱང་བརྩམས། གསལ་འདེབས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བའང་བྱིས། རིན་པོ་ཆེ་ཁ་ཚང་པ་
 ཡུང་པར་བྱོན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞི་བ་འཛོའི་ཆོས་ཤིག་སྟེར་སྦྱིན་མཛད། གནམ་ལུགས་རྩལ་
 རྒྱུ་ལྷུ་པ་དང་ཡང་གསང་ལས་བཞིའི་བསྟེན་མཚམས་ཤིག་ཏུ་དམ་པ་རྩུ་ལྷག་ཅིག་པཅད། སྟེ་
 གདོང་ཅེ་ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན། ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱུང་ཀུན་སྤངས་པ། རྒྱ་འབུམ་ཆོས་རྩེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
 སྟོན་འགོ་བརྟེན་ཡལ་ལྷས་གཉིས་ནམས་ཀྱི་གསུང་ཤོག་གི་ལན་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ། རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་
 བཟང་ཆོས་གཤམ་གྱིས་བསྐུལ་བའི་མཚོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་བརྟན་བཞགས། ཀྱུལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ནས་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཚོག་ཆོས་འཕེལ་བར་གྱི་ལམ་རིམ་བཤད་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས།
 མཁན་པོ་བླ་མེད་ཀ་འཕྲེང་གི་བསྟོད་པ་རྣམས་བརྩམས། བྱང་པ་རིག་འཛིན་རྟག་གི་དབང་པོའི་རྒྱལ་རྒྱ་
 གང་ཏུ་འབྱོན་པའི་རི་རྒྱུད་དགོན་གྱི་དབྱིབས་ཡོལ་མོ་རྒྱལ་པའི་རྒྱས་ལྷག་བྱིས་སུ་མཛད་དེ་ཡུང་
 བསྟན་པ་དང་མཐུན་པར་རྒྱ་སྟེ་མོན་མཁར་རྣམས་གྱིད་ཏུ་བྱུང། རིས་འཛིན་གྲུབ་ནས་རྩེ་པ་བྱུག་པའི་
 བྱང་ཏུ་ཕེབས་པར་ཆོས་བརྩ་དགུ་ལ་གཙུག་ལྷན་བྱུངས། མཚན་གྲོ་བཟང་བསྟོ་འཕྲིན་ལས་ཐེག་མཚོག་
 དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་འདུའི་སྟེར་གསོལ། ལུགས་སྟོང་མའི་ཆོ་དབང་དང་ཡེ་འབྱུན་མ་བསམ་པ་
 ལུན་གྲུབ་མཁུན་བསྟེད་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་གི་ཡུང་ལུལ། སྟོ་བཟང་ཞེས་པ་རབ་འབྱམས་པ་སྟོ་པ་
 སོགས་ག་རིགས་འགའི་སྟོར་མ་བཤས་འདུག་པར་ཀུན་བཟང་བྱས་ན་ཡོང་རྒྱུར་གཞན་སེམས་མ་ཤེས་
 པའི་སྟོན་ཏུ་མཆིས།

རྟོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ཏུ་སྟེ་འགདོང་ཅེ་ནས་(1) 343) ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡལ་ལྷས་ལྷན་རྒྱས་
 ལུ་ཕེབས། ཆོས་བརྩ་བཞིའི་ཉིན་ཞབས་བྱུང་གསུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལྷན་བྱུངས། མཚན་གྲོ་
 བཟང་མཁྱེན་བརྩའི་དབང་ལྷག་རྟོར་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟག་གི་ལྷར་གསོལ་རྒྱུའི་འགྲོའི་སྟོམ་པ།
 ཆོ་དབང་དང་མགོན་པོ་ལྷག་བྱུག་པའི་རྩེས་གནང་ལུལ། དར་རྒྱས་ཆོས་སྤྱངས་པ་རིག་འཛིན་འཕྲིན་
 ལས་ལྷན་གྲུབ་ལ་སྟོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་འཕེལ་བཞེད་པ་དང་རྒྱུར། དམ་རིང་མཁན་པོ་པོ་ཆེན་
 བྱོན། རོ་པོ་ཆེན་པོའི་ལུན་ཐིགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཆོ་དཔག་མེད་དང་ཡོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེར་པ་

སོག་གནས་རྩུ་ཚེས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོ་ཁོག་ནང་སོད་གོས་ཅོང་འདས་པའི་ཁོག་གསར་རྒྱལ་ལ་ཐེངས་

ཁ་ལྷ་པ་བྱུང་བས་དེ་ལ་ཕན་རེ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ལྷེ་པས་རྒྱལ་གསོལ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཚོགས་སྒྲིགས་ཀྱིས་
གསུང་བ་ལྟར་དབུ་བཅུགས་མཚམས་རྒྱུར་དུ་གྲུབ་ན་ཡིགས་པའི་མཚན་མ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་བས་གསར་
ཅོམ་ནམས་སྟེ་ཁར་བཀོད་ཡིག་རྟིང་ནས་ཡེན་དགོས་ཚོལ་ཏུགས་བརྒྱབ་པའི་ཉིན་གཅིག་ལུ་དེ་ལ་
སྒྲོམས་སུ་རྒྱུད་པ་བྱས། འབྲུག་པ་གཏུང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁོང་རང་དང་(༡) ༡༩༣)འཕྱོང་རྒྱས་པ་གཉིས་བྱང་
པ་བདག་པོ་བརྒྱད་པའི་ཉི་རིགས་སུ་འགྲོ་བུལ་གྱི་འཕྲོས་པ་མཛད་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ལ་བསྟན་དེ་འདི་
ནས་མི་ཞིག་བཏང་། ཁོང་ལྷོ་ལྷེ་བྱང་ལྷེ་གནང་བར་ཉེས་སྒྲོན་མི་ཡོང་བའི་ཅི་ཁ། ལྷོ་པའི་བཀག་པོ་ནམས་
རགས་རིམ་ཚགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་གཙང་དུ་མ་ཡོང་བའི་འབྲས་བུལ་སྒྲོད་པ་ཅམ་བྱས་ན་སྒྲེལ་ལོ་བོད་
སོག་གི་དཔག་ལ་ཁ་ཉེས་བཏང་བ་དེས་ལྷོ་པ་ནམས་སྒྲོ་མི་བདེ་བའི་རུར་ལྷེ་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་
མོན་བོད་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ཤིག་ཡོང་བ་འདྲ་ལྷེ་པར་ཞུས་པ་ཐུགས་ལ་འཐད་སོང་ཡང་། ཞག་ཤས་ན་ཤངས་
བཀྲ་གིས་ཅེ་བའི་བཅུན་པས་ལྷོ་པ་འབྲུག་གིས་འབྲོང་ཅེ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཁོང་ལ་གཏོད་པའི་དོ་དམ་གནང་
དགོས་པའི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཞུ་ཡིག་ལུལ་བར་རང་དབང་མི་འདུས་རྒྱལ་གྱི་ལན་བསྐུལ་བའི་ཡང་
ལན་དུ། བྱེད་སྒྲུ་མ་དགའ་མོ་ཞིག་ཡོང་འདྲ་སྟམ་ཅ་ན་མིན་བྱའི་རྒྱུ་དུག་གཏོང་མཐན་ཡིན་འདུག་པ་
གཙང་པའི་སྟེང་དུ་སོག་དཔག་འདྲེན་བྱབ་ནས་ང་ལ་དགོན་པ་གཅིག་གཏོད་དབང་མེད་པ་ཅི་ཡིན་
སོགས་ཚོགས་རྒྱལ་པོ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པས་ཐུགས་འཕྱུར་མི་གནང་ཡང་དོན་མི་སྟེ་བའི་ཁར་ཅི་
ཟེར་མི་ཤེས་འདུག་པས་མི་འགའ་ཅས་ཐུགས་ཐག་བཅད་སོང་། པོ་དྲུ་ལའི་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་
མཚོད་དཔ་ཀྱི་འགོ་བརྗོད། བསྟན་འཛིན་གྱིས་བསྐུལ་བའི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བའི་གསོལ་འདེབས། དེ་ལ་
ཀམྱེ་རའི་ཀུན་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་གྱི་བཅའ་ཡིག ལན་བདེ་སྐྱ་སྐྱེ་དང་ལྷང་
ར་ལྷེ་པའི་ཁ་ཏོན་དུ་བདེ་མཚོག་དཀར་པོའི་ཆེ་སྒྲུབ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོར་ཐམ་ཤུའི་ཕུད་ལུལ་བའི་ཁ་
བྱང་(༡) ༡༩༥)དེ་ལའི་བྱ་བྱར་གྱིས་བསྐུལ་བའི་གསོལ་འདེབས། ཐུགས་འཆར་དོན་བཀྲས་པའི་རོར་
འབྲངས་རབས་བརྒྱད་འདེབས་ནམས་བྱིས། རྒྱུང་བསྐྱོག་མནན་སྟེག་གི་སྒྲུབ་པའང་ཆག་མེད་དུ་བསྟར།
དཔུན་གྱི་རིང་དབུ་མཛད་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འབྲིད་རོགས་བྱས་གར་འཆམ་ནམས་ཞིབ་པར་དབྱད།

དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ལྷ་ཅེ་དགའ་ལྡན་ལོག་མིན་གླིང་དང་། ཡེར་པ་

དགའ་ལྡན་གསང་སྒྲགས་ཡང་ཅེ་བཏབ་ཅིང་། དལ་མ་

ཐེག་ཆེན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྒྱེད་ས་

མཇེད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་།

ལོ་འཇུག་དུས་རིམ་དང་མེ་ལག་གི་ལོ་གསར་རྒྱས་པར་བྱས་ཤིང་སྟོན་དར་འདོད་གསོལ་དང་
བཅས་པ་ལུ། འཕྲོས་གཏམ་པ་ཆ་མ་འགྲིག་པར་གྲུང་བུ་ནས་ལ་དྲི་བ་སྒྲོམས་གང་ཆེའི་བཤད་པས་
གལ་འཕྲོས་པའི་ས་སྟོང་བགགས། ག་ཆར་གི་ག་པ་ཁ་ཤས་ལ་དུག་ཅུ་པའི་ལག་ལེན་བྲིད། སྟོན་ལམ་
དུ་འགོ་བའི་ལམ་ཞོར་ལ་སྒྲིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་གིས་བཀྲ་གིས་མཐོང་སྟོན་དུ་བོས་ཏེ་སྒྲིད་ལ་ཁ་དྲོའི་
གཞིས་ལེན་དང་ཚན་གྲངས་བཟབས། ཏེ་ལོན་དུ་རི་ཡལ་དཔོན་བོས་བརྒྱ་འབུལ་བྱས། ཆོས་གྲ་སྟོན་ལམ་
འཕེལ་བར་བྱང་། རྩོམ་གྱི་དུང་སྒྲིད་རྒྱལ་མོ། གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྒྱལ་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་མས་ལ་ཆོག་ས་
བཅད་བྲིས་པའི་སྟོན་དར་ལུ་ཞིང་སྒྲིད་གྲོང་གི་འཕགས་པ་མ་ཏི་བཟང་པོར་དེ་མཆོངས་ཀྱི་སྟོན་གལ་
འབུལ་རྒྱ་བསྐྱར། རྒྱ་རི་དཔོན་སྟོན་ནས་ཆོག་ས་ཆེན་དུ་མར་འགྲེད་དང་བདོག་པ་རྒྱས་པར་བསྐྱར། རྒྱ་
རི་བ། སྒྲིད་ཤོད་བ། དེ་མོ་སྒྲུལ་སྒྲུ། ཆོས་རྒྱེ་ཏེ་བོ་སོགས་སྒྲུ་ཐེར་མང་པོ་ལ་གྲུང་ཆོག་ས་ཀྱི་བཞུགས་གལ་
དང་མཚོད་དབྱངས་གསྒྲོར་བར་དགོངས་ར་བུ་རམ་སྒར་འབྱུང་བཞིན་བཏང་། དེ་སོག་དྲུང་འཆོ་བ་དཔོན་
པོར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲོས་གཏམ་གིན་དུ་འཕེལ་བར་བྱང་རྒྱ་རི་དཔོན་སྟོན་ལ་ཆེ་ཏེ།
བསྐྱ་གླིང་པའི་དྲག་དམར་གྱི་དབང་། ལུག་དུག་(1)ལྟ་བུའི་རྒྱུ་གནད་། ཞབས་དྲུང་ལ་སྒྲེར་དུ་དམག་
ཐོར་མའི་རྒྱུ་གནད་ལུ་ཞིང་རྒྱུང་བ་གཟབ་པར་བྱས། ཆོས་རྒྱེ་འདྲ་འབར་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་རྒྱ་རི་
ཞབས་དྲུང་གི་བརྟན་བཞུགས། ཅེད་ཐང་ལས་ཆེན་མཆོན་སྟོགས་པའི་འདོད་སྒྱུར་བཞིན་གསྒྲོར་གྱི་བཅད་
ཆོ། དག་སྒྲོང་ནམ་མཁའ་ལྷ་དབང་གི་ཁ་ཏོན་དུ་ལུག་དུག་པའི་བསྟོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ། ལྷ་པ་དཔོན་

སློན་གྱིས་པར་བྱིན། མཛོད། ཀླུ་རབས་གསུམ་པར་དུ་བརྒྱུ་པའི་ཐུགས་རྩིས་འདུག་པའི་པར་བྱང་ཚེགས་
བཅད་པར་ཡིག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་སློན་ལམ། མཚན་དཀའ་བཅུ་ཤིས་རབ་ཀླུ་མཚོས་བྱམས་པ་གདན་
འདྲེན་གྱི་ཤིང་རྟ་ལའོར་ལོ་ངོ་མཚར་བ་བཞོས་པའི་སློན་ལམ། ད་ལའི་བྱ་ཐུང་དང་ཆོད་བར་བསྟན་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་སངས་ལྷེང་ནགས་སློལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་བྱིས།

འབྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དབུ་ཆེ་རྣམས་དང་བཅས་པེབས་གཙུག་ལུང་བྱངས་མཚན་གློ་བཟང་མི་ལམ་
དབང་པོ་ངེས་དོན་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོའི་སྤེར་གསལ། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་
བརྒྱབས་བཞུགས་གྲལ་ལ་གྲལ་འཕྲོས་པ་པར་བཀའ་ཅིག་མེད་པས་ངེད་རང་གིས་སྟོང་དགོག་པའི་
འཕྲོས་གྲོང་མང་ཅམ་བྱས་མཐར་གློ་གསལ་གླིང་སློབ་དཔོན་དམ་ཚུགས་རྣམ་ཀླུ་དང་ཚས་ལའོར་གླིང་
སློབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་གཉིས་རིགས་ལུང་ལ་བསྐྱངས། གྲུབ་ཀླུ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་།
སློལ་དཀར། ཐུག་དུག་པའི་རྗེས་གནད་དང་བླ་ཆས་ཆེབས་ཆས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གངས་ལེན་རྒྱས་པར་
ལུལ། དེ་མཚུངས་བདེ་ཆེན་ཚས་ལའོར། དྲིན་ལས་པ། རྟོག་གྲུབས་མཚོན་བླ་ལག་མང་དག་ལའང་མཇལ་
དར་སྟོག་འཚོམས་མེད་(༡༩༧༦)དུ་བྱིན། ཟླ་ནང་སོས་གཙོས་མདོ་སྨྱད་ཀྱི་གསར་འབྲུལ་འགའ་ཞིག་
འབྱོར་བར་འདོད་ཚས་ཅི་རིགས་བྱས། ལམ་ཞོར་དུ་པོ་རྒྱ་ལའི་ཆོང་གི་ལྷེ་བ་ལམ་ཅམ་ཐེབས་འདུག་
པར་ཉུང་མོར་ཤོག་གསུང་བ་བཞིན་བྱིན། འཕགས་པ་ལོ་གེ་ལུ་རར་ཚེགས་བཅད་བྱིས་པའི་སྟན་གལ་
ལུལ། གྲུང་གི་དྲོ་བསྟབ་ནས་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་སྒྲེབས། ཟངས་རི་དཔོན་ས་ཡུམ་སྒྲས། གླིང་སྟོང་ཚས་རྗེ།
རོང་ཆང་ཚས་རྗེ་སོགས་ལ་ནང་མཇལ་དང་དཔོན་ས་ཡུམ་སྒྲས་ལ་ཆོད་ལུལ། གླིང་སྟོང་ཚས་རྗེ་དང་རོང་
ཆང་བླ་མ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་བླ་མའི་རྒྱུ་པོ་བཞི་དབང་། ཐུག་དུག་པ་དང་མགོན་དཀར་གྱི་རྗེས་
གནད་ལུང་ཐོར་བུ་ཐུགས་དང་སྒྲུར། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་གློ་བཟང་ཉི་མ་ལ་མགོན་པོ་ལལ་གྱི་རྗེས་གནད་
ཞིག་བསྒྲུར། ཞིང་སྟོང་དབང་མའི་མཚོད་གཏོར་གྱི་དུས་སྟན་གལ་འཕྲིན་བཙལ་དང་བཅས་པ་ལུལ།

རོང་དགའ་ལྷན་བྱམས་པ་གླིང་བར་སྒྲུབས་སུ་ཉམས་པའི་སྤེ་གོག་རྒྱ་སོང་བར་བཤད་གྲ་
བཅུགས། སློབ་དཔོན་དུ་ལྷུང་གོང་རབ་འབྲུམས་པ་གློ་བཟང་ཚོས་གུགས་བསྟོས། བོད་དུ་ལྷ་ཡིག་རྟེན་

ལྷགས་འབྲུལ་པར་རོལ་ཆོས་རྩོམ་པ་དང་བྱས། རྒྱུ་ལུང་ལུང་ལོ་ཙམ་རལ་འབྲུམས་པ་འཕྲིན་ལས་
 རྒྱུ་མཆོ་ལོགས་རལ་བྱུང་བསྐྱེན་རྩོགས་སྐུ་ཅུ་རྒྱུད་བསྐྱུད་ས། སྤིང་སྤྱང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་
 པ་རྒྱོད་ཆེད་རལ་སྤྱོད་པ་ལྷགས་ཀྱི་པག་ད་གྲ་ཁ་གས་བྱུང་ན་བསམས་པའི་ལྷོ་བྲག་ཁར་དགའ་ལུན་ལོར་
 ལུ་སྤིང་བཙུགས་པའི་སྤྱོད་དཔོན་དུ་ལྷུང་ལོ་ཙམ་རལ་འབྲུམས་པ་བཏང་། རམ་རིང་མ་ཁན་ཆེན་ལོ་རྩལ།
 ལེགས་སྐུ་ལུ་མ། རྩེ་པ་བྱ་བ། ཡར་འབྲོག་ཁྱོད་མཆོམོ། བར་ཁམས་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་རིགས་སྤང་(༡༩༧)
 མི་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་སོ་སོར་འདོད་ཆོས་ཀྱང་བྱས། གསང་ལུང་དཔོན་ཆེན་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་དགོན་
 མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དགོངས་རྩོགས་སུ་དདུལ་གདུང་བཞེངས་པའི་གསུངས་གཞུགས་ཀྱི་བྲ་སྤྱིག་དང་
 རྒྱུག་གཞིགས་སུ་དདུལ་གྱི་མཛུལ། ཁ་བདགས། རྒྱན་ཙོ་ལྷག་བཙས་སུལ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ལྷ་སྤྱི་
 དོན་ཐལ་འཕྲེང་རྒྱམས་ཆོང་པའི་ཡིག་ཆ་རྒྱ་བགས་མེ་ཙམ་གྱི་པར་ལ་གྲུབ་པར་བརྩམས།

སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་བྱུང་འིན་པོ་ཆེས་པག་འ་བརྩུལ་པར་བརྟེན་སྒྲོན་འགོ་པམ་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་
 དབང་བྱུལ་དོ་རྗེས་དེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྫོང་མཛད་པའི་སྒྲིགས་པམ་སྒྱུལ་པ་དང་ལྷན་དུ་སྟན་ཆོག་བྱུང་པའི་
 ལན། པམ་མ་སྒྲིང་སྒྲོབ་དཔོན་བརྟན་པ་བྱ་མཆོར་བརྟུར་བའི་འཕྱིན་ཡིག །ཁྱམས་སྟོད་པ་དོན་གཉིས་
 ལྷན་གྱུབ་ཀྱིས་བརྟུལ་བའི་བསྐབ་བྱ། བྱུལ་པོས་ཁྱམས་ཡིག་མཛད་ཅིས་དང་མོག་པོའི་གཞུང་གི་དན་
 ཡིག་འགོ་བརྫོང་། རྒྱུ་མཁན་པོ་དགོ་འདུན་རྣམ་བྱུལ་གྱི་པར་ཆད་སེལ་བའི་བདེན་ཆོག །རའི་སང་
 ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་པག་གིས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཆོ་འཕྱུལ་མཆོད་པའི་གྲ་སྒྲོར་གྱི་བཅའ་
 ཆོ་རྣམས་པགོད། ཉི་ཐང་བྱུང་ཆེན་སྒྲིང་སྟོད་ཀྱི་ཁྱིའི་འཁོད་པར་བརྟེན་གསོ་རིག་འགོ་པམ་སྒྲིང་གི་སྒྲོབ་
 དཔོན་བྱང་པོས་ནས་སྒྱ་གཞོན་པས་མཛད་བཅའ་ཡིག་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བའང་བྲིས། ཡེར་པ་བཟག་གསེབ་
 ཏུ་ག་ཆར་དག་འ་ལྷན་གསར་སྒྲགས་ཡང་ཅེ་གསར་འཕྲུགས་ཀྱི་བཅུན་གསར་བརྒྱ་སྒྲོར་གྱི་སྒྱ་བཅུད་ཅིང་
 མིང་བཏགས། སྒྲོབ་དཔོན་དུ་འབྱོར་བྱས་སྒོ་སྟེ་རབ་འབྱམས་བསྐོ་བཟང་པག་གིས་བསྐོས། གསེར་སྒྲིངས་
 ག་ཆར་པར་བྲུག་དུག་པ་དང་ལས་གཤིན་(༡༩བ)གྱི་རྗེས་གནང་འཛིགས་བྱེད་ཟ་མ་དོག་གི་ལུང་ལུལ།
 ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དགོ་སྒྲོར་རྟེན་གྱི་ཞལ་ཐང་གཅིག་གཉིས་དང་མདོས་གྱི་ཁིང་བྱང་གི་བྲུག་

བྱིས་ཀྱམས་གནང་། འདི་པོ་ཀྱུ་པོ་སྐྱ་དོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་ཚུལ་ཆོས་སྒྱུར་ཀྱམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་
 ཅིང་མོ་ཕུ་ཅི་བསྟར་ལ་ཕུང་བའི་ཉིན་སེལ་དང་སྐྱགས་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྱིར་ཕན་ཆེད་
 གོང་དགར་ནས་ཞོལ་སྟོད་ཆོས་མཛད་ཀྱིས་སྐུ་ལ་ཐགས་ཀྱིད། དམག་ཟོར་མའི་མདོས་ཀྱི་ལས་གཞུང་
 ཆོག་བསྐྱིགས་བྱས་ཏེ་གྲ་ཚང་དུ་བཅུགས་པའི་རྩི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བྱུང། ཀྱུ་པོའི་སྐྱ་མདོག་ཞི་ཞིང་ས་
 གཙང་བའི་འཕྲོས་ལམ་ཆེ་བར་བྱུང། ཀྱུ་ལྟན་གྲུབ་དགའ་ཚལ་གི་བྱག་བཞི་བ། མ་འོང་སོགས་སྐྱུང་
 མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་བསྐྱར་བཤགས་བྱིས་ཏེ་འདུགས་ཀྱི་བསྟར་རྗེས་སུ་གཞིག་པ་བཅུག་པས་
 ཁང་སྒོན་ཆད་དེ་དང་གཞན་ཡང་འགའ་ཞིག་ཆད་པ་འདྲ། ཞོ་སྟོན་ལ་གནས་རུང་ཆོས་ཀྱུ་དག་ལྟའི་
 ཁོག་གཡར་ཀྱིས་ཐེབས་པ་གཙོ་འཁོར་སུ་ཡིན་ཀྱང་འཕྲུབ་ཅིང་ཐེལ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག ཁོ་རྩོད་ཆོས་
 རྗེས་འདུལ་བ་གྲ་ཚང་གི་རིགས་གྲུའི་ཆོགས་དབུར་བོས། གོང་མ་ཀྱུ་པོའི་གསེར་ཡིག་པར་ཁི་ལ་བྲུ་མ་
 ཅན་སྐྱ་སེར་མང་ཙམ་དང་དེ་མཚུངས་སུ་འབྲུལ་བའང་ཁ་ཤས་འབྱོར། གོང་གི་བཀའ་ཤོག་དང་གནང་
 གྱིན་སྐད་ཅིང་སྟེར་གྱིན་དང་མང་འབྱེད་གཞི་མ་བསྟར།

ཨེར་ཏེ་ནི་ཐོ་ཡོན་ཀྱིས་ཐེབས་ལུལ་བའི་རྩི་ཐོག་གི་གསེར་རྟོག རྩུར་ལྷག་གི་གཞིར་
 བཞི་དང་བཅས་པ་སྟེ་པས་བྱགས་ལུང་བཞེས་པར་ཐེབས་ཀྱིས་མ་ལུངས་པའི་བསྟོན་མ་རྣམས་ཁྱོན་
 བསྟོམས་ཟངས་མཁར་ཁལ་ཆིག་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ། གསེར་བཙོ་མ་ཞོ་བཞི་སྟོང་དུག (1) ༡༧༧) བརྒྱ་
 བརྒྱད་ཅུ། དེལ་ལྷ་ཞོ་ནི་ཁྱི་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི། སྐུས་སྤང་གསེར་ཁང་པས་ཞལ་འདེབས་
 གསེར་ཞོ་དུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་ཡང་རུང་། ལྷ་ཟོམ་དོ་རེ་འཕྲོ་བའི་ཟངས་གསུམ། ལྷགས་སྟེད་གསུམ་
 ལུལ་ཞིང་གིང་བཟོ་བ་སྤྱིར་རྩི་ཤོར་དུག་མས་གཙོས་པའི་ལོགས་སོ་ཡང་བྱས་འདུག ཁྱེད་ཀྱིས་འཆར་
 བསྟན་པའི་ཁྱ་ཀྱུ་དང་མདའ་ཡལ་ཀྱི་རྩི་རྣམས་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བརྗེས། ཐེ་བ་རང་གི་དགོངས་
 བཞེད་བྱམས་པ་མཛོད་བཞིའི་དུ་ཐོག་དུ་གསེར་ཐོག་གསེར་འཕུབས་རྣམས་ལ་ཀྱུ་ཐེབས་སྟོང་པ་དང་
 གཡུང་དང་ཟ་དམ་ནས་དྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུངས་པའི་གསེར་བཟོ་མ་དགོས། ལྷ་སྐྱ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་
 བཞེད་ས་པ་མཛོད་འདུག་པའི་གཟུངས་བཞུགས་བྱུག་ལེན་སྐྱ་ཆོས་སུ་མ་སོང་བའི་ཞིབ་ཆ་དང་རྩི་འཛིགས་

བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་འབྱེད་པོ་སྒྱུན་སྟེག་དང་བཅས་པ་བྱས། དགའ་ལྡན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དུགས་པོ་
ཞིང་བརྟེན་པའི་བསྟོར་ཉེན་སྒྲུལ་མི་བྱུང་བར་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་བསྟོར་སྒྱུན་གྱིས་མཚམས་སྦྲུང་།

འབྲས་སྤངས་སུ་འབྱོར་པའི་གོང་གི་མི་སྡེ་རྣམས་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་མེད། སྒྲུལ་དཀར།
ཕྱག་རྟོག་གོས་སྟོན་ཅན། ལས་གཤེན་བྱ་སྒྲུབ། རྣམ་སྒྲས་མེར་ཆེན། རྣམ་འཛོམས། སྒྲེ་བཅེགས། དུམས་
པ། སྒྲན་བླ་སྒྲུལ་སྒྲ། རེས་དཀར་སྟོགས་རྟེན་གནང་ཁ་ཡར། ཉར་ལུགས་ཀྱི་དུག་པོ་དང་པད་བྱིང་པའི་
རྒྱམ་པོ་བཞི་དབང་བསྒྲུབ། གོང་དུ་ལྷ་ཡིག་རྟེན་སྒྲགས་སུལ་ཞིང་དགྲང་སྟོན་ཨ་མ་དབང་ལའང་ཡི་གེ་
རྟེན་བཅས་བསྟོངས་པའི་མི་སྡེ་རྣམས་བརྗངས། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་ཉི་ཤུ་སྟོར་བསྒྲུབས། མཆོ་ཁ་
ནས་མཁའ་འགོ་(༡༩༧)འབྱོར་པའི་རྟ་དཀར་པོ་བཅུ་ལ་དཔལ་སྒྲ་གནང་པའི་ཕྱག་རྟེན་དང་བཅས་
ཐང་ཅིང་མགོན་པོ་དང་རྟ་མགིན་གྱི་རྟེན་གནང་བྱས། གུམ་པ་རྒྱང་གི་ལྷ་ཁང་དུ་མཆོད་པ་སྡེ་ལྷ་ལྷ་ཆར་
འབུལ་མི་བཞི་ཕྱེད་དང་སྒྲགས་པ་རྒྱུད་འཇགས་སུ་བཅུགས། ཆ་གན་ཅོ་མོན་ཁན་གྱི་མི་སྡེ་དང་བཟག་ཉི་ལྔ་
འབུམ་གྱི་གསར་པ་རྣམས་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་ཕྱག་དུག་པའི་རྟེན་གནང་བསྒྲུབ། སྟེང་གོང་
ཞབས་བྱུང་ཡིད་བཞིན་ལ་རྟེན་བསྟོད་རྣམས་རྒྱ་མཆོད་ཉི་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོད་བཟང་དང་རྟ་མགིན་སྒྲིབ་སྒྲང་ལུགས་
ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སུལ། རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གཙང་དུ་ཐེབས་གདོང་བར་ཆད་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གནང་ཁ་
གས་དང་བྱུང་འགོལ་བྱས། དཔོན་སྟོབ་པར་ཆོད་རིན་པོ་ཆས་དབྱ་གནང་ཆེ་གཉན་བར་མ་འགའ་ཞིག་
གིས་གཙང་རོང་ཡར་སྒྱུར་སྟོགས་ཀྱི་དུས་སྟོགས་ལུགས་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་ལུགས་མཆོད་ཡོན་ལ་བྱུང་ཁ་
མང་བའི་སྟབས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་མི་ལ་འཕྲོད་ལམ་མི་ཡོང་རྩལ་ཕྱེ་པའི་སྟན་དུ་སུལ་པའི་སྟབས་ཀྱིས།
ད་ལོ་རབ་འབྱམས་པ་དཔོན་དར་གྱིས་ཕྱག་དུག་པའི་ལས་སྒྲོར་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། དེ་ཕྱིན་ཆོས་ཕྱེ་ཆེ་རྒྱུང་
ཐམས་ཅད་ནས་མདོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུན་བཅུགས་པའི་རྟེང་མ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་སྒྲོར་ཁམས་པ་སྟགས་འཆང་གི་
རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་མ་བྱེད་ཅིས་མེན་ཐེབས་བྱུང་བ་ནས་ལོ་ལོ་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་
བརྟེན་དེབ་བཤར་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་མོན་དུ་དབྱང་ཆེན་འཇུག་པ་གནང་པའི་རྩམ་རིམ་གྱི་གཡེང་བ་
བྱེད་མ་དགོས། ལྷ་ཅེ་ཆོས་ཕྱེད་གའ་ལྡན་འོག་མེན་བྱིང་བཅུགས་པའི་བླ་མར་ཆེ་གསུམ་རབ་འབྱམས་

པ་སྒོ་གོས་ནམ་རྒྱལ་རྫོང་བདའི་སྟེ་གོ་གྱི་རྣམ་འཛོམས་སོགས་རྗེས་གནང་འགའ་ཞིག་དང་བསྟེན་
(1903)རྫོགས་འདོད་སྦྲུང་བྱས།

དེ་མོ་སྦྱལ་སྦྲུང་མངའ་རིས་གྲུབ་ཆེན་སྟིང་སྟོང་སྦྲུང་རྒྱ་མཚོ་ཅན་ལ་འདོད་ཆོས་ཀྱི་ལུང་ཁ་ཡར་
བསྐྱགས། ཁམས་པ་ལྷགས་འཚར་གིས་བསྦྲུང་བའི་རྒྱལ་པོ་བྲེས་ཆས་ཀྱི་དག་བསྐྱིགས། ཨ་ཁུ་དྲུང་ཡིག་
གི་ཁ་ཏོན་ཏུ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་ཆོགས་བཅད་མ། དོན་གཉེར་ཅན་འདྲས་བསྒྲལ་བའི་གསང་བའི་རྣམ་
ཐར་བྱི་བའི་ས་པོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་པར་ཆེན་རིག་པོ་ཆེར་ཁུ་འཕྲིན། གོང་ར་ལོ་རྩ་བའི་སྟེན་དག་གི་ཡིག་
ལན། བསམ་ཡས་དང་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྦྱོན་གཟིགས་ལུལ་བའི་འཕྲིན་གསོལ་རྣམས་སྟེལ། དག་སྟེ་
ཆོས་རྗེས་གོང་ར་བའི་ལག་གི་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་འཁོར་ལོ་བར་མ་ཞིག་ཁུར་འདུག་པ་ཁང་བཅུགས་
སོགས་ལུལ་བཀོད་འདྲ་རུང་བ་ལ་ཚུ་བབས་ནས་སྟུ་ཁུ་ཀྱི་ཀློང་པ་རྣམས་བཅད་འགྲོ་བའི་འཁོར་ལོའི་
མཚན་ཉིད་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས་ཟོག་ཆོས་སྟུ་མངོན། ལྷ་དམར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དུག་པས་དམ་
རིང་ལྟ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་བཏོན་ཟེར་བའི་སྟོང་སྟོང་ཅན་དེ་ཡིན་འདུའོ། བལ་ཆེར་ལ་མཚམས་བྱས་
ཞོག་སྟེན་དག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་རྩ་བ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་ཉིས་བཅུགས་ཀྱི་སྟེ་མའི་རིང་རྫོགས་
བར་བཅུམས་ནས་སྟོན་འགྲོ་པར་ཆེན་ཡཔ་སྒྲས་ལ་གཟིགས་འབུལ་དུ་བཏང་བར་ལེགས་སའི་སྟེན་དག་
གི་འཕྲིན་ལན་རྒྱས་བར་བྱུང་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཁུག་ཏུ་པར་ལ་བཀོས་ཡོད། ལྷིང་སྦྲུང་དཔོན་པོས་
ཡོང་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་གསང་སྦྲུང་བྱིན་ཞག་གཉིས་བསྟན། དཔོན་སྟོབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངུལ་གདུང་
གསར་བཞེངས་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་གིས་པ་བཞེད་ཅིང་དངུལ་གདུང་དང་བསེ་ཁྲབ་བའི་སྟེན་དར་ལ་ཞལ་
བྱང་བཀོད།

རྩ་བ་བཅུ་(1904)གཉིས་པའི་འགོར་རྒྱར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཟབ་ཆོས་ཅི་རིགས་ལུས། ཁལ་
ཁ་ནས་ཞབས་དྲུང་བྱམས་པའི་སྦྱལ་སྦྲུང་མི་སྟེ། རྒྱལ་བྱེད་ཆོས་རྗེ། གོ་མོན་ཏར་ཅན་འབྲུལ་པ་ཁ་ཡར་
འགྱོར་ཅིང་མང་འགྲེད་དང་སྟེར་སྦྱིན་བྱུང།

དགུང་ལོ་མོ་གཉིས་པར་དགའ་ལྷན་ཆོས་ལམ་ཡང་ཅེ་དང་། རོལ་

གསུང་རབ་གླིང་བཏབ་ཅིང་ཕོ་བྲང་པོ་ཏྲ་ལའི་ལྷེ་བས་བྲིས་

གསར་བཞེངས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་།

དུས་རིམ་གྱི་ཡུར་སྒྲུབ་ཆོར་ལས། ས་བྱིའི་ལོ་གསར་དམག་ཆོར་མའི་བསྐྱར་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་
སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ཐུང་རྒྱུན་བཞིན་ཕྱིན་པའི་སྟན་ཤལ། སྤེལ་གདོང་ཅེ་ནས་ལོ་གསར་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཆོག་ས་
བཅད་མ་འདུག་པའི་ལན་ལུལ། ལྷ་ས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་གྲལ་དབུ་བྱས་པའི་ཆོས་གྲ་སྒྲོན་ལམ་ཆག་མེད་དང་
རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗེ་གས་བརྒྱ་སྒྲོར་བསྒྲུབས་ཤིང་། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་ལ་བསྟེན་གནས་མ་ཆོར་ཕྱི་ལ་
ལལ། རྗེ་ཤུག་གིས་གཙོས་པའི་མཆོད་ཁང་རགས་རིམ་ལ་འདོད་དོན་གསོལ་བའི་སྟན་ཤལ་སྒྲོན། ཞ་ལུ་
རི་སྒྲུག་དབུ་མཛད་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཞབས་སྒྲོར་དུ་བྱོན་འདུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་སྒྲུག་
ཏུ་གྲུང་གི་དྲོའི་ཐོག་རྒྱུད་ལྷེ་རྒྱམས་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསུང་འཕྲོས་ཞིབ་ཏུ་བྱུང་བས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་
པོ་རེས་པ་རྟེན། འགྲུལ་པ་རྒྱམས་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་རེ་བ་བསྐྱར་བའི་རྗེ་དང་བདའ་བུས། བུམས་པ་སྤུལ་
སྒྱུ་དང་ཨེར་ཉི་མ་རྒྱུད་ཐའི་རི་ལ་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཡི་གེ་བསྐྱིདས། འདི་ལོ་དབུས་དབུས་རྒྱམས་ཀྱིས་
སྒྲ་ནག་ཁར་ཆ་ལམ་གྱིས་སྤེལས་སར་བྱིན། གཙང་དབུང་གིས་རྒྱུང་རལ་ཁར་སྒྲོར་རྒྱག་ཆ་སྤུལ་བས་ད་
ཆ་ལྷག་ཤིང་ཁྱེད་ལ་རྒྱས་འགོ་རྒྱལ་ས་གོ་ཅེ་བཀྲས་བཞིས་ལྷེ་པར་ཞུས་འདུག་ཀྱང་ལྷེ་པ་ལོར་བུ་སྟོང་མ་
རྒྱས་པར་འུར་ཞོགས་ཀྱིས་བྲོས་པས་སྒྲར་ཆས་དང་གོ་ཆ་ལལ་ཆེར་ཡང་ཤོར་བའི་ལག་རིང་དཀྱིལ་སྒྲར་
ལ་ལྷོག་བུ་ཞིག་འཁུབས་དགོས་(༡༩༡༣)པ་སོགས་སྒྲིང་ཆ་བཤད་ཐེབས་མེད་པ་མང་པོ་སྟེང་འདུག་
།དེའི་སྒྲོན་གྱིས་དབུས་དབུས་རྒྱམས་ཀྱང་རྒྱུར་བསྟོན་པར་དགའ་ཆོག་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བྱུང་ཆེ་འོར་
གསུམ་ཡང་ལའང་ལང་ཆ་བར་སྒྲིང་། ལོ་སྟོན་མའི་བརྒྱུད་གཏོར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་དང་མཚུངས་
པར་སྟོན་མཐུག་ཡང་ཀྱུངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་བའི་དགེ་བའི་གྲལ་དབུར་ཞ་ལུ་ནས་གནས་གསར་དཔོན་

རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཆོག་པའི་སྡེ་པའི་དགོངས་པ་ཁྲོལ་བར་བརྟེན་ཟུར་ཀྱན་མཆོན་ཆེན་པོ་གསེར་ཆོས་དང་
ཆོས་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་གྱིས་གཙོས་པ་མང་ཞིག་གསན་པར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེར་ཐེགས་ནས་རྩེར་ཐེབས་པ་
དང་དུས་འགྲིག་། ཁྲུ་སྤྲེད་ལ་འབས་སྤངས་སུ་སྤྲེད་པས། ཟུར་ཅུ་པའི་སྤྲེད་མར་སྤྲེད་བརྒྱུད་ཚད་མ་བཞི་ལྷན་
གྱི་སྤྲིན་གྲོལ་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། འདི་དག་གི་སྤྲེད་མེ་པ་དཔོན་ཡིག་ཞུ་ན། ལོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
སྤྲེགས་བམ་དུ་ལོངས་པའི་དཔེ་མང་དུ་བྲིས།

ཏོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་མཆོད་ཡོན་རྣམས་ཕྱིར་ཐེབས་པ་དང་མཇུག། མཆོད་སྤྲིན་སྤྲེད་ཤིལ་
དང་བཅས་བརྒྱུད་གཏོར་གྲུབ་རྗེས་རྒྱུད་པ་ཞལ་སྤྲེད་ནས་དམ་ཆོས་རྣམས་རྒྱལ་ལ་བྱག་དུག་པ་དང་ཆོས་
རྒྱལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་སངས་སྤྲེད་མ་ཀྱན་དགའ་དོན་ལྷན་སོགས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་ཤིས་
བསྐྱབས། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ཤིས་རབ་ཡོན་ཏན་དང་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་སྤྲེད་མ་རྟེན་ཁང་
པ་ཅན་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། བྱམས་པ། མི་གཡོ་བ་དཀར་ཐོན། རྒྱལ་ལྷང་། རི་མ་རྩ་ལ། རོར་རྒྱུན་
མས་མཆོན་པའི་རྗེས་གནང་མང་པོ་དང་བྱག་དུག་པའི་གཏོར་དབང་བསྐྱག་ལུང་གི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཆོས་
ཁ་(༡༧༡)ཡར་བཞེད་པར་དང་སྦྱར། རྒྱལ་པོ་འདམ་དུ་ཐེབས་གདོང་ཆེ་དབང་ལྷགས་སྤོང་མ་དང་དྲག་
པོ་མའི་སྤྲེད་ཀྱི་འདོད་དབང་ལུང་ཞིང་མི་བཟང་རྣམས་ལ་ཆེ་མགོན་གྱི་རྗེས་གནང་བས། སྡེ་པ་འདམ་བསམ་
གྲུབ་སྡེ་ཆེན་གྱི་མཁར་ལས་ཀྱི་ཞལ་བཀོད་ལ་ཐེགས་སྐྱབས་ཨར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་པའི་
དྲི་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་ཟུར་ལུང་ལྷ་པ་ལ་འཕྲོན་བཅོལ་བཀོད་པའི་སྤྲེད་དར། སྤྲེད་མའུན་སྤྲིན་འགྲོ་ནས་ཡལ་སྤྲེད་
ཀྱིས་གསུང་དོག་རྒྱན་གྱིས་སྤྲེད་པའི་དེ་ལན་ལུ། མདོས་བསྐྱང་གི་དུས་རིམ་དང་ཆོས་བརྒྱ་བཏང་།
ཆོགས་ཆེན་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་སྤྲེད་ཆོས་ཀྱི་འཕྲོ་སྦྱོང་པ་སྤྲེད་བསྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་ཙམ་ལ་སྤྲེད་པ་ལུ།
ཆོས་གྲུའི་མཇུག་ལ་སྡེ་པ་འདམ་ནས་ཐེབས་པ་དང་ཕྱེ་འཛོམ་དུ་གསེར་ཐོག་ཐོ་ཡོན། ཁལ་ཁ་ར་སྤྲེད་ལྷ་
དང་ཨེར་རྟེ་ནི་རྩེར་ཐེའི་རིའི་མི་སྤྲེད་འཕྱོར། ཐོ་ཡོན་གྱིས་ཆོས་གྲུའི་སངས་རྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བསྐྱར། ཆོས་
རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྤྲེད་པ་རྒྱལ་གྱིས་གཡས་རུ་བྱུང་གི་རྒྱལ་སྤྲེད་འཛོམ་སྐྱབས་རྒྱུ་ཏོར་གྱི་གོས་དར་དྲག་པོའི་
ས་སྤྲེད་རྩེ་སྤྲེད་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་འཇམ་དཔལ་བྱག་རྒྱ་ཟེའི་གོན་གྱི་སྤྲེད་སྤྲེད་ཕྱོད་གཙང་ལྷག་དང་

ལྷག་པ་གཟུངས་གཞུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱུ་ཤེས་ལྷན་ལྷན་མཆོག་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་ལྷག་དོར་ལོར་བས་ཆེད་དུ་
སྟེར་བྱིན་མཛད་པར་གསར་བཟོས་ཀྱི་བཞུགས་ཁང་རྒྱ་མིབས་ཉིས་བཅུགས་ཅན་གྱི་ཆར་དུ་འཇམ་
དཔལ་དུས་དགའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྦྱར།

ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་རྩིང་བྱི་མ་ཁན་པོ་ལོ་པ་ཆོས་རྗེས་ཆོད་པར་དང་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་
བས། ལྷགས་ཟམ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྦྱར་ཞབས་དུང་བདག་པོའི་ལྷགས་བསྒྲིགས་ཆོག་ཀྱང་སྒྲགས་མའི་ལུང་ལུལ།
འབས་སྦྱངས་སྒྱི་མོ་ནས་རྩོམ་(༡༧༡༣)འཕྲེང་པའི་དབང་དགོས་ཚུལ་གྱི་སྟོན་གསན་མཛད་བྱུང་བར་
ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ལུང་ལྟ་བུ་ཨོ་འགའ་ཀྱི་ལན་བཏབ། ཆོས་དབང་གི་
གདུང་བརྒྱད་གནས་གཞི་པའི་ཐུགས་སྒྲུལ་སྦྱངས་སྟོན་དང་མིང་སྟོ་བཟང་བསྟེ་ཆོད་པར་དུ་བཏགས།
ལྷག་ལུང་ཐུག་མཛོད་བཟང་སྦྱོན་གྱིས་ལྟ་མའི་མཆོད་ཁང་དུ་འབུལ་རྒྱུའི་སྟོན་དར་ཞལ་ཡིག། འདི་གནས་
འབས་སྦྱངས་ཀྱི་མཆོད་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ལྷགས་ཁང་། དགའ་ལྡན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་མགོན་ཁང་
རྣམས་ལ་སྟོན་དར་ཁ་བྱང་གིས་སྦྱས་པ་ལུལ། པོ་དྲ་ལའི་ཆོམས་ཆེན་ལོགས་བྲིས་ལ་བོད་དུ་འགྲོ་བ་མི་
བྱུང་ཚུལ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བསྟན་པ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས། དེ་ཐོག་ཕྱི་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་རྩོམ་དཔེ་འདུན་
གྲུབ་ཀྱི་འཁུངས་རབས་ལྟ་བུ་རྣམས་སྐྱུ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་ཆོས་གཙོས་པའི་དབུས་གཙང་གི་ལྟ་
བྲིས་པ་མཁས་མང་བསྟུས་ནས་བཀོད། གསར་ལྷགས་དགའ་ཆོལ་དུ་མཆོན་ལུགས་མཁས་བསྒྲགས་
ཀྱིས་གསར་ལྷགས་གསར་རྟེན་གི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱང་གི་ལྟེབས་བྲིས་དངོས་གཙང་། དེ་མཆོངས་བཀའ་
འཁྱུར་ཁང་དུ་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ་འདྲི་ཅིས་ལམ་དཔེ་བྱུང་འདི་རིམ་ཞིག་གཏད་པའི་དེ་ལྷགས་བྲིས་གནང་
འདུག་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་རྣམས་མ་གོམས་པའི་སྟོན་གྱིས་ལུགས་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་བྲིས་
གསར་རང་བྱོར་དུ་བྱུང་། བསྟན་མ་ལྟོག་དུ་བསྟན་མ་བརྒྱ་གཉིས་དང་ལྷན་ཆོགས་ལྟོག་དུ་རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་ལྔ་
རྣམས་ཀྱང་བཞེངས། དེ་སྐབས་རྩོད་གི་ཆེ་བརྩོད་དང་ཆོམས་ཆེན་ལྟེབས་བྲིས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་དགོས་ཚུལ་
བྱུང་བ་བཅད་ལྷག་མོ་མོར་བཀོད། འོན་ཀྱང་ས་པོན་དུ་ལྟེབས་(༡༧༡༥)བྲིས་ཤིང་ཅི་ལས་མི་སྦྱང་བས་
ངོད་རང་གིས་རྩོམ་གསར་མ་བྱུང་བར་ཕྱི་པས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ལུགས་དང་གྲོང་གསར་ནས་ཀྱིས་བཀོད་

བ་བྱས་པ་མ་ཐེབས་འདུག་པས། སྐར་བར་ལ་འགོད་གདོང་བཟོ་སྒྲིབ་བྱས་གཤིས་ཚེས་ཚེན་གྱི་ཞལ་
 བའི་ཐེབས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཞུས་དག་ཐེར་བ་མེད། བྱས་རར་ལྷ་ས་སྒྲོན་ལམ་ཚེན་མོ་དང་འབྲེལ་
 མཚུངས་བྱང་ནས་ཚོ་འཕྲུལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་འབྲི་ཅིས་ཡིན་རུང་དབུ་མཛེད་བཅུན་རྒྱུད་གིས་སངས་རྒྱས་
 རྟོང་སྒྲིབ་དགའ་ཞེས་ཐེ་པར་ནན་ཏན་ཞུས་ནས་ཚང་མ་བཅའ་བས་པར་གྱིས་ལས་སྒྲུ་དང་མཁྱེགས་བཅོས་
 ཁོན་ལྷུང་སྒྲངས་སོང་བས་ཁོང་བ་བཀོད་པ་མ་ལེན་གཤིས་འདོད་པ་བཞིན་མ་བྱུང་། འཕགས་པ་ལོ་གེ་
 ལུ་རའི་འཁོར་དུ་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་ཉེ་བའི་སྐས་བརྒྱད་གསར་བཞེངས། སྒྲ་མ། ལི་མ། རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་
 ཁང་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱང་མཚར་དུ་བསྒྲིགས། ལྷ་དཀར་ཅེ་ནས་ཁང་པོ་སྒྲིག་ཞོན་པ་ཀླན་དགའ་རྒྱལ་
 ཚེན་རབ་བརྟན་ཐེབས། གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཚོད་བང་། སྐར་སྐར་ལུགས་ཀྱི་རྟ་མགིན། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་
 བཞིན་འཁོར་ལོ། ཀླུ་ཀླུ་ཕྱི་སྒྲུབ། འཇམ་དབྱངས་ཚེས་སྒོར་གྱི་འཇམ་དབྱངས་ཕྱི་ནང་གསར་གསུམ།
 བདེ་མཚོག་དཀར་པོ། བྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་ཆད་ཀླན་སེལ་དང་གཏོར་དབང་བར་ཆད་ཀླན་སེལ་
 རྣམས་སུལ།

ཞལ་དོ་གོང་མ་ཚོའི་རྒྱན་མ་ཉམས་པའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཁྱེན་པ་གིན་ཏུ་ཡངས་པས་ཚེས་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གསུང་གྲེང་རྒྱས་པའི་སྒྲ་མ་ཚོ་དང་གོ་ལོག་པ་ཞིག་འདུག །འདི་ལོ་དབྱར་བདག་བྱེད་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་
 བ་བཞིན་དབྱར་གནས་ལ་བསྔན་ཅིང་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་(1༧ ༡ན)དབྱར་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
 སྒོ་གསལ་གླིང་ཞལ་རྒྱ་ནས་འབྱར་ལྷག་པས་དབྱར་རྒྱ་བ་གསུམ་རང་བྱེད་དགོས་གསུང་བར་གཞན་
 རྣམས་ཉ་ལས་པའི་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་དབྱར་གནས་མི་བྱེད་ཅེས་ཕྱི་འཐེན་བརྒྱབ་བྱུང་། རོན་ལ་སྒོ་གསལ་
 གླིང་པ་བདེན་པ་འདུག་ཀྱང་དམངས་དང་བསྐྱར་དུས་ཀྱི་བྱག་ལེན་བྱེད་པོ་དེ་ག་བྱས། མཁན་པོ་ཞི་བ་
 འཚོ། དབལ་མར་མེ་མཛད། རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་འདེབས་སྟན་རྒྱ་ནས་བྱངས་པ་རེ་
 དྲིས། ཚེས་རྗེ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས། ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡིག་རྟིང་དང་བཀའ་གདམས་པ་ཚེས་ནས་
 ཚེས་སུན་གསུམ་བཞི་ཞིག །རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོད་བང་། ལ་པ་རི་ལུགས་ཀྱི་ཞལ་
 ཀྱི་ལས་ཚོགས་གང་ཐོབ་ཀྱི་ཡུང་སུལ། སྟན་བརྒྱད་སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི་སྒོར་གྱིས་མཚོན་པའི་དམ་པའི་ཚེས་

གྲི་གསུང་གྲུང་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་མོས་པ་ཐོབ། ཞོ་སྟོན་ལ་སྒྲུལ་པའི་ཆོས་སྒྱུར་ཆེན་པོ་སྐུ་པོ་བསྐྱེད་ནམས་
 གྲི་ཁོག་ཏུ་ལྷགས་ཏེ་ཐེབས་པའི་ཐོན་བྱུང་ད་ལྟར་གྲི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྷང་བསྟན་ཡིད་ཆེས་པ་མཛད།
 གྲུང་ཐང་དུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་ཟུར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུ་མར་སྒྲ་སོར་གྲི་ཆོས་ལམ་འཕྲུང་པའི་ཐན་
 རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ནས་གསན་པ་མང་དུ་དགོས་པ་ལུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་ཆེས་གྲིས་སྒྲེ་པར་གསོལ་སོགས་
 ལྷ་བར་བཏང་བ་ལ། བཀྲ་ཤིས་ཅེ་བ་སྒྲིར་རང་ཕྱོགས་དང་སྒོམ་འབྲས་སྒྲུངས་པར་དམིགས་ནས་དགོན་
 བ་བཏང་པའི་ས་ལུགས་གཞན་ལས་ནག་ཅེ་རྩལ་གྲི་སྒྲུར་སྒྲུར་སྒྲི་ཏ་ཁེངས་པ་བསྒྲུར་བྱུང་པར་ཐེབས་
 ལན་དུ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱེད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་རིན་པོ་ཆེ་བོད་མཁར་བར་ཆར་ལུགས་གྲི་ཆོས་
 (༡༩༩༧)བཀའ་པལ་ཆེར་གསན་པའི་རྒྱུན་ཉམས་པ་དེ་གསོས་ན་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟར་ཁྱེད་གསུང་
 པའི་དུས་གྲི་ཐན་རྒྱུན་གཉིས་ཀའི་མི་ཐོག་ལོས་ནས་རུས་པ་ལའང་བཅའ་རྒྱུ་ཆར་འདུག ཁྱེད་རང་
 དཔོན་སྒྲོབ་ཆོའི་ཐོག་ལ་དུགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་གྲིང་བས་རྒྱལ་གྲི་གཉེར་པ་བྱུང་ལོར་གན་ཁ་དགོ་སྒོམ་
 ཆོས་དབང་རྒྱས་མི་གཅེས་མང་པོ་བསད་པའི་དགོན་པ་ཆགས་འཛིག་ལ་གྲུ་བ་བཅོས། རྒྱ་བྱར་བྱང་རྒྱུབ་
 གྲིང་བས་གཙང་དུ་ལྷ་ལོག་ཐུལ་བར་བརྟེན་སྒྲར་རྟོར་འདྲ་ཡོང་མ་ཐོང་པའི་སྒྲེ་པ་གྲུང་བྱ་བ་ཅན་མི་སྒྲ་
 གཉོས་ཅེ་བ་ཟམ་གཞོན་དུ་བྱུང་། གཙང་དུས་རང་ཕྱོགས་ལ་གནག་པའི་མཐར་ཐུག་བྱེད་པའི་བྱུང་ལོར་
 ཁ་ཤས་ཀྱང་དེར་སང་གཟི་བཞིན་འབར་དགོན་པ་དེ་ཆོའང་ཁ་རྒྱུག་གོ་འདུག པའི་སྐབས་གྲིས་དག་
 གཉེན་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་འདྲ་བསམ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་སྒྲུལ་གྲི་དག་སྒྲིར་
 གནང་འགོ་བཀའིར་བཅས་པས་ཁོང་དཔོན་སྒྲོབ་ཅི་འདྲ་ལ་གྲུ་ཡང་ལྷུ་བ་འབུལ་རྒྱུ་མི་འདུག་རྩལ་གྲི་སྒྲི་
 ཏ་ཕྱིར་སྒྲོག་པའི་ལན་དུ་སྒྲུ་མ་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་པར་སོགས་སོགས་དགོས་བྱེད་འབུལ་དུ་སྒྲོན་པ་ཡོད། ཅས་
 པའི་ལན་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཞིག་བྱུང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱགས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་དོ་རྟེན་འཆར་ཆར་པ་ཆོས་རྗེར་རྒྱུ་པར་ཐར་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསོལ་
 འདེབས་ཤིས། གཤམ་ཆོས་རྗེ་ཉི་རྒྱ་མངས་རྒྱས་གྲི་སྒྲུ་སྒྲེ་སོགས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྒྱུ་གས་ཁ་ཤས་བསྒྲུབས།
 གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་འདར་བྱ་རུ་པའི་གདུང་བརྒྱད་སྟོང་རི་བ་རྒྱལ་སྐུ་བའི་བ་བཟང་པོ་དང་ག་

ཚང་གི་གྲ་པ་ཁ་གསལ་བཀའ་བརྒྱན་བདེ་འདུལ། ལུང་པ་ལྷགས་(173)ཁང་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་།
 ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་མཆོད་དཔོན་དབུ་མཛེད་གསུམ་ལ་བྱང་གཏེར་ལུང་པ་ལྷགས་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཚང་
 མའི་ལུང་བསྐྱགས། དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ནས་མངའ་མེས་པ་མེད་པས་བར་བཀའ་གདམས་གྲགས་
 བམ་པ་ཆོས་རགས་མིམ་དང་ལུ་ཆོས་ཀྱི་ལེུ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་སྤུལ། མ་གཅིག་ཐའི་ཟི། ལྷེ་པ་ལྷུང་ར་བ།
 ལྷ་ཅིང་ཅན་ལ་ཆེ་མགོན། དོལ་དགའ་ལྷན་གསུང་རབ་གླིང་གསར་བཙུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མར་འགྲོ་མི་རབ་
 འབྲམས་པ་སྤྱོད་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་པའི་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་ཡར་བརྒྱབས། སྤྱོད་མར་
 ཆེ་ན་ཞིག་བསྐྱར་ཞིང་གྲ་ཚང་དམག་ཐོར་མར་གཉེར་གཏད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཤིས།
 གྲ་ཚང་ཆོས་འཁོར་གླིང་པར་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་བསྟོད་སྐལ་མཆོག་མ་བཙུགས་པར་གདངས་གསར་
 འགོའས་ཀྱི་དང་དོད་ཆེ་བ་ཡོད་ཁུལ་གྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཙོ་ལའི་དུས་བཟང་ཆོས་སྤྱོད་ཆོམས་ཆེན་
 དུ་ཆོགས་པའི་གྲལ་དབུར་ཕྱིན་པས་འདུར་མ་ཙམ་ཡང་བཏོན་མ་སོང་། གཉལ་པ་ཞལ་སྤྱོད་ནས་བསྟན་
 འཛིན་འཕྲིན་ལས་ལ་དྲིས་པས་དེ་འདྲ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མོ་མ་གཏོགས་འདོན་ཀྱི་འདུག་པ་མ་ཐོས་
 ཟེར། མཆོད་ཡོན་བཀའ་གྲོས་ཐོག་བྲ་བྱུང་ཐའི་ཟི་འཕོད་པར་སྒྲིབ་རྒྱས་བརྟེ་རྫོང་བདའ་མཛད།

རྒྱ་པ་བདུན་པའི་ནང་དུ་གོང་དཀར་དཀོན་གཉེར་དཔོན་པར་ཆེ་དབང་ཉེ་བརྒྱད་ལུང་དང་བཅས་
 པ་ཞིག་བྱས། གངས་ཆོ་སྐྱེལ་དུག་སྤྱགས་མང་ཞིང་ཟབ་བྱུང་འདུག་པ་རྣམས་ལ་དོན་གཉེར་བྱས་པས་
 ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱུ་གནད་དགོས་ཟེར་བ་བསྐྱར་བའི་ཐོག་མཆུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱིན་བྱུང་། ཡི་གེ་
 དུག་པའི་རྒྱུ་ཐབས་ཤིག་དགོས་ཚུལ་ལྟར་(174)བརྟམས། རྒྱུ་བཙུན་ན་རྟ་པའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་
 རྟོ་རྒྱུ་བཙུན་མོའི་སྐུ་བསྟོན་ར་ཆོག་ནས་གདན་བྱངས་བརྒྱ་མཆོད་ལུལ་ཞིང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ཟབ་མོ་བརྒྱས་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། བསྟོད་པ་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་པ་
 ཞིག་བརྟམས། ལྷག་ལུང་དབུ་མ་ལོ་རྩ་པར་ལམ་མིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་གལ་ཆེ་སར་བགད་པ་དང་བཅས་
 པ་བྱས། ཁམས་འཛིན་ཆེན་ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱང་དག་གི་དབང་ལྷག་མེད་པ་ལ་ལྷུལ་ཞིག་གི་མཛེད་པས་
 གྲ་དམངས་དང་ལྷགས་མ་ལེགས་པར་བརྟེན་བསྟན་པའི་ཉམས་གསོས་ལ་ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱང་མཆོད་

ཆེ་བས་ཁ་སྐྱོར་བར་སྐྱོར་དག་གི་ལམ་ནས་དངས་པའི་ལུ་ཡིག་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་
 དང་བཅས་ཐེབས་ཆོངས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུལ་ལ་སྤྲེལ་སྟེ་མདོ་བ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་བཏང་། དཔོན་སྒྲོབ་
 རྣམས་རི་བོ་ཆེར་ཐེབས་པ་དང་ཡེར་ཉི་ཤེས་ཀྱི་གསེར་ཉོག་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཁར་མི་སྐྱར་བཏང་བའི་ལམ་ཡིག་
 སྒྲོམས་ཆེ་བ། ར་སྒྲིང་དུ་དགོན་གོང་འོག་གཉིས་བརྒྱད་པས་འཛིན་ཞིང་ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ཡན་
 ཐོགས་མི་ཆེ་བར་བརྟེན་ཐེ་བས་གནས་དབྱེད་མཛད་དེ་སྒྱི་སའི་མཁན་པོར་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྒྱུ་དག་དབང་རྟེ་
 རྒྱུ་མངའ་གསོལ་བའི་བསྐོ་འཇའ་ཡི་གེ་བྲིས། བསྐྱར་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ད་ལའི་བླ་མུར་ལ་ཆོད་
 དང་མགོན་པོའི་རྒྱུ་གནད་ལུ། ད་ལའི་བླ་མུར་བར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འདེགས་པའི་རྫོང་བ་བྱས།

རྟེན་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བསམ་ཡས་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོས་དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་བཞེན་སྒྲུག་
 ཆོལ་གྱིས་ཐོག་དངས་པའི་སྐྱོན་གཞིགས་འཕྲིན་ལན་དང་བཅས་པ་ལུ། སྐར་དཔོན་སྒྲོབ་སྤྱིར་སྐྱོད་
 ཞབས་(1743)དུང་ལ་འདུས་པའི་སྐོར་གིན་ཏུ་ཞིབ་པ་ཞུས་ལུ་ཡིན་ཀྱང་རིམ་ལྡོག་སུ་སྐོན་ལ་
 དོགས་པ་མང་ཙམ་ཤར་བས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་འབྲུལ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དགའ་ལྡན་ཤར་ཤར་པ་འོལ་
 དགའ་ལྡོ་བ་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཡིན་པ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་གདན་དྲངས་པའི་བཤད་ལུང་
 གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞུས་པར་གསང་འདུས་ཡིག་རྒྱུད་གི་ལུང་ལུ། གསང་བ་འདུས་པར་དུས་ཐོག་དེ་ལ་རྒྱ་
 པོ་གར་རྒྱུ་ཆད་ལ་མཁས་པར་སྐར་ཡང་གྲ་རྒྱ་དང་རྒྱུད་བཤད་ཆོང་མ་མཛད་པར་བརྟེན་རྒྱུད་གན་ཆོས་
 གུས་པོ་བྱས་མ་སོང་དགེ་བཤེས་རྣམས་ནི་སྤྲེལ་དེ་འདྲ་ཞེས་བཤད་གསུངས་པ་ཁོན་བྱེད། དགའ་ལྡན་ཆོས་
 འཁོར་ཡང་ཅེ་གསར་བཙུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དུ་རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་བཏང་བའི་སྤྱ་
 མས་གཙོས་རབ་བྱེད་བསྟེན་རྒྱུ་ཁ་ཤས་བརྒྱབས། རྟེན་དཔོན་ཀམ་བསོད་ནམས་ལ་ཆོད་དབང་བསྐྱར་
 ཞིང་གསར་འབྲུལ་ཡང་ཁ་ཡར་སྤྱོདས། ཡ་མ་འགམ་འགྲིག་གི་ནད་ལྷི་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བར་ཐའི་སངས་ཐེ་
 པ་དང་དཔོན་ཆོང་གཞན་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ནད་གཡོག་དང་བཙོས་ཀའང་དཔོན་ཆོང་རང་གིས་མཛད།
 རྟེན་རྒྱ་དགུ་པའི་ནང་དུ་ཆོས་རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་རིང་འཆོའི་རྟེན་འབྱུང་བསྒྲིགས་ཤིང་མས་པ་གིན་ཏུ་
 ཆེ་བ་བྱུང་བས་ཆོང་ཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོན་པོའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ལུང་དང་ཉ་ལ་ནག་

པོའི་ཐ་མུམ་མགོ་ཐོག་དྲུ་བཞག་པའི་བཀའ་བསྒྲིལ། མལ་གྲོ་འཆད་ཀ་སྒྱུན་སྒྲིམ་གཙུག་པའི་རབ་བྱུང་
བསྟེན་རྫོགས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབས། བྱང་པོས་དཔོན་ཚང་གཞན་ཡན་པས་བསྐྱེལ་པའི་གཡུ་ཐོག་སྟོང་གི་
ཐིག་ལས་བྱང་བརྩམས། །ལལ་ཁ་ནས་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་(༡༧༥)ཀླུ་མཆོན་ཅན་འགྲལ་པ་མང་ཙམ་
སྒྲེབས། ཆོགས་ལ་ཉིན་ཁ་ཡར་པོས་པའི་བརྒྱ་འབུལ་སྟོང་འབུལ་བྱུང་བར་བསྟོ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་
དང་འདོད་ཆོས་བྱས།

རྟོར་རྒྱ་བརྩུ་བ་ནས་རྒྱུར་དོ་རྗེ་འཆད་ཐེབས་པའི་སྒྲོབ་བཤད་སྟེན་བརྒྱད། དགེ་ལུགས་གསར་སྒྲགས་
སྒྲ་འཕྱར་སྟོགས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཞུས། རོ་རྗེ་བྲག་རྫོང་མའི་ཁྱིད་གྱི་རྒྱ་བས་ལྷས་ཀྱང་བཤད་ཆོད་
དང་མཐུན་པའི་ལ་མཆོན་པ་འདྲ་བྱུང། ཡང་བརྒྲོག་དང་གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་རིམ་གྲོའང་གྲངས་བཅད་
གྱིས་བསྐྱབས། དེ་མོ་སྐྱལ་སྐྱུ་བསྟེན་རྫོགས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་གསར་སྟོན་སྐྱེས་མཛད་དྲིམ་པར་རྣམ་
ཀླུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཤར་ཁང་བས་ཡོང་གསུང་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སྐྱེ་ཁོང་ཞལ་སྒྲ་ནས་སངས་རྒྱས་རིན་
ཆེན་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་འདུག་པ་ལྟ་ཅེ་དཔོན་མའི་ལུང་བསྟན་ན་བདུད་སྐྱུལ་དྲུ་བཤད་པས་མ་ལོ་ཞེས་འགྲོད་
ཐལ་མཛད་བྱང་གྱི་ལ་ཤོར་པའི་སྐར་ཁུང་དུ་སོང། མཆོན་དག་དབང་དགེ་ལུགས་ཀླུ་མཆོན་དུ་གསོལ།

རྟོར་རྒྱ་བརྩུ་གཅིག་པར་འབྲི་གུང་ཞབས་དྲུང་ཆོས་གྱི་བྲགས་པས་གཡར་པོ་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པའི་
འདུལ་པའི་རྒྱ་ཆར་འགལ་འབུལ་བ་དང་རྩ་མྱིར་གྱི་རྒྱུང་ཁྱིད་སྐར་མ་མྱིར་ལྷ་བར་ལྷ་མཆོད་རྒྱན་གྱིས་རྒྱས་
པར་དེ་ལན་སྟེན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་དངས་པ་བྱུག་དཔེ་དང་བཅས་བསྐྱེལ། ཐམས་ཅད་མ་ཁྱེན་པ་བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཆོད་དུས་ཞལ་གྱི་བཀའ་བརྩེ་ལུགས་སྤང་ནའང། མོ་སོའི་རང་སྤྱང་བཞེན་ཚུགས་ན་ཁུངས་
བརྩན་པར་འདུག་པས་བདག་བསྐྱེད་བྲག་རྫོང་རྒྱན་ཁྱིད། མགོན་པོ་ཆེ་རྒྱུང་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་བསྐྱང་བ་
བསྟོད་འབུམ་དང་བཅས་པ་ཁུའུ་བྱང་རྫོང་པའི་བཞེད་པ་མ་ནོར་པའི་ཆོག་(༡༧༦)འབྲིགས་བཀོད།

རྒྱ་སྤྱང་དུ་གོང་ནས་ཤེས་རབ་བྲུམ། གཙང་པ་དཀའ་བཅུ། ད་ལའི་ཆོས་རྗེ། མེད་པོའོ། ཚུལ་
ཁྱིམས་ཁི་ལ་རྣམས་རྫོང་བདའ་གནང་པའི་བཀའ་ཤོག་གོས་དར་རིན་པོ་ཆའི་གནང་སྒྱིན་དང་བཅས་པོ་
བྱང་དུ་ཡོང་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་འདུག །གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་རྟོ་སྟོགས་རྗེས་གནང་དང་བདག་

ཆེན་གང་ལེགས་བྱས། གཙང་དུས་གཞན་གྱི་རེ་བརྟེན་མེད་པའི་སྐབས་ཡོད་མོ་སྐྱལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་
 ཟུང་དོན་འཆང་བརྒྱད་ནས་གཏིར་གྲུང་དུ། ལས་ཅན་སྤྱིར་གི་བྱ་བ་དུན་འབྲུང་། ཞེས་པའི་ནང་གི་འཇམ་
 དཔལ་སྐྱལ་པ་དབུས་སུ་འབྱུང་། སྒོ་བྱར་ཆེན་གྱིས་མ་བསྐྱབས་ན། རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་དེ་ཡིས་འདུལ་
 ཞེས་པར་དོས་འཛིན་གནད་པ་སྐྱལ་པའི་རེ་བ་ག་ལ་ཡོད་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་དང་ལས་འབྲེལ་ཡོད་པ་
 ཙམ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ། རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་གྱི་ལ་ལ་ཡོན་མཚོན་དང་འགའ་ཞིག་འབངས་གྱི་ཚུལ་
 དུ་མ་གྱུར་པའི་མནའ་ནི་ཐོན་པ་མེད། འཕྲང་བྱེད་སྒྲ་མ་སྟོབས་ཆེན་བཞིའི་བཞུགས་གཤམ་དུ་ནི་ཆུད་པར་
 མི་གདལ། རྟོ་རྟེ་བྱག་ནས་རིག་འཛིན་སྐྱལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས། སྟོན་པོ་བཀའ་ཐང་ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་
 ལྷེ་འཕཅན་ཉིད་། རྒྱ་གསུང་གྲགས་ཡོན་འཕྲིན་ལས་ལྷ་། འབྲུལ་ལྷ་བསྐྱར་པའི་སྟོབས་སུ་འབྱུང་། འདྲ་
 མིན་ཞིག་དང་མ་ཞོར་ན། གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་མཛད་། བྱང་མིང་འདུལ་སྟོང་གནམ་སའི་
 བདག་། ཟ་རྟོར་ཆབ་ལས་འབེབས་པ་འབྱུང་། ཞེས་པ་ཉང་ཆོས་དབང་པཎ་ཆེན་དབང་པོའི་སྟེ་ལན་
 ཡོངས་གྲགས་དང་བར་སྐབས་སུ་གཙང་སྟེ་སྤྱི་ཀུམ་བསྟན་སྟོང་དབང་པོ་ལ་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆེ་
 བ་འདྲ་མིན་དང་(1964)དངོས་བསྟན་དེ་དང་ལ་དོས་འཛིན་པ་སྤྱང་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་པའི་སྟེ་བ་རྣམ་
 ལུས་འདོན་། ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པས་གཏིར་ཞིག་དགོས་རྒྱུར་ཆུ་སྟག་བསམ་ཡས་སུ་འགྲོ་གདོང་
 གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ད་ལམ་ལས་མཁན་གྱིས་གཏིར་ཐོན་ཟེར་བྱུང་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོར་གཙོད་
 པ་ཡོད་པས་མ་འདོན་ཞེས་མཚོན་དཔོན་པར་ནན་གྱིས་གསུངས་འདུག་པ་རྟ་མགིན་གྱིང་རས་ཁ་བྱང་
 ཞིག་རྟེད་པའི་འབྲས་བྱུང་ཡང་དོག་ལ་མ་བྱས་པས་དེ་འདྲའི་རེ་བ་གང་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འཕྲོས་དང་
 པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྟེ་བ་བརྒྱད་དགོས་རྒྱུ་ནས་ད་ལམ་དོག་འཆང་མི་ལྟ།

མངའ་རིས་གྲུབ་ཆེན་སྤྱིར་སྟོབས་རྒྱ་མཚོས། གྲེགས་བམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་དུ། དེའི་དུས་ཀྱི་
 སྟེ་བ་དེ། མའི་སོན་ལས་རུས་བྱས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཆོས་གང་བྱས་ངར་ཆེ་ལྟག་པོར་དྲག་པོའི་བསྟེན་པ་
 ལ་བསྟགས། བདུད་སྟེ་དང་སྟེག་ཅན་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་རིགས་ཡིན་དེས་ཚུད་པ་དང་པས་རྩིས་ཟེར་
 མངའ་འོན་ཀྱང་རང་པམ་པར་མི་རུས་ཞེས་པར་དོས་འཛིན་པ་ལོ་ཁམས་འགྲིག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མའི་

ཏིག་བསྟན་ཅི་ཡོད། ཤིང་ཡོས་དུམ་ལུག་ནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་འཛིན་རྟེན་འབྱུང་སྐབས། རབ་འབྱམས་
 ཚོས་རྗེའི་རིན་ཆེན་ཀུ་མཚོས། འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས། རྟོན་པའི་གསུང་རབ་མ་སྟེང་དུ། དུས་མཐར་
 འཇིག་རྟེན་ཉམས་པ་ན། །སྟོན་བརྟེན་ཀུལ་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །
 དཔེར་ན་མ་ཁོལ་ཞེས་བྱ་དང་། །མེ་ཏྲག་ཅེས་བྱར་རྣམ་པར་གྲགས། །ཡི་གེ་མ་ཞེས་གཞོན་ནུ་ཞེས། །
 ཞེས་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཀུ་མཚོན་མཛད་པ་སྟོའི་རྒྱུད་དོད་མི་རྟོག་དང་སྟོར་གྱི་དབང་གིས་བསྟོར་དང་མ་ཏི་
 རོགས་འཛོག་པ་འདུག་མོད། ཚོས་གྱི་ཀུལ་པོ་འཕགས་པའི་མཚན་(17 མེད)ལ་སྟོ་གོས་ཀུལ་མཚན་
 ཞེས་པས་ཐེ་མི་ཚོམ་པར་སྟངས། འོན་ཀྱང་རང་རང་གི་དག་སྟངས་མཛད་པར་རྟེན་སྒྲུབ་པའི་རང་དོ། །

དགྲའ་ལོ་སོ་གསུམ་པར་རྒྱ་ནག་དུ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ གནང་བ་དང་། རྟོ་བྲག་དགའ་ལྷན་དོན་གཉིས་ གྱིང་བཏབ་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་།

ལོ་མཇུག་གི་དུས་རིམ་དང་ས་གྲང་གི་ལོ་གསར་ཐོག་མཚོན་སྒྲིན་སྟན་པལ་སྟོས་ནས་སྟོན་ལམ་
 ཚེན་མོར་ཕྱིན་པའི་སྟེང་འབྱུང་བཞིན་བྱས། གཙང་ཁང་བྱང་གི་ཕྱོག་འོག་ཀ་བཞི་མར་སྟེ་པས་ཞལ་བཞོད་
 མཛད་དེ་རྟེན་མཚོན་ཀུ་མི་རུང་ཅམ་གྱི་མཚོན་ཁང་གསར་དུ་བསྒྲིགས་འདུག །ཚོས་གསུམ་ལ་ཐོ་བྱང་
 ཚེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་སྟེབས། ཞོང་གི་གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ལ་ཆོད། མགོན་པོ། ལོ་མ་གྱོན་མ། འོད་ཟེར་
 ཅན་མ་སོགས་རྟེན་གནང་ཁ་ཡར་དང་འདོད་ཚོས་གྱི་ལུང་འགའ་ཞིག་བྱས། ཞོང་གི་བཀའ་མ་བརྟུག་
 པར་ཡོང་བའི་ཁས་ལེན་བྱས། རྒྱ་ནག་ཡུལ་གྱི་ཆེས་པས་འབྱམ་པ་དང་ཆོད་པའི་ནད་གྱི་དོགས་པ་ཡོང་
 འདུག་པས་ཡུན་རིང་མི་འཕོགས་པར་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆའི་ཀུ་མཚན་འབུལ་བར་བྱ་ཡིག་རྟེན་སྒྲགས་
 དང་བཅས་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་དེའི་ལོ་རྩེར་རྟོར་བཀྲ་ཤིས་བཏང་མི་སྟ་རྣམས་དང་
 ལྷན་དུ་འགོ་མི་གསར་འབྱུལ་ཚོར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་རེ་བ་བསྐྱང་།

དེ་ཡང་གཙང་དུས་ནིར་ཁྱིམ་ས་མོན་པའི་སྒྲིན་གྱིས་སྟག་ལུང་དང་ཡངས་པ་ཙན་དུ་བཞེབས་
 དྲིལ་གྱི་ཚུ་ལེན་པར་བྱིན་པ་བདེ་བར་འཁོར་བ་དང་དག་ལག་དུ་ཤོར་བ་སྟོ་ཚོགས་པས་དགུ་གཏོར་སྐར་
 པ་རི་ཆུང་ལྷ་ས་དཔུང་བསྐྱེལ་པའི་པིར་སྐྱད་པ་དང་ཐུག་སྐབས་ཆུང་མདོར་སྐྱ་བ་ཉེར་གཅིག་གི་པར་
 འཁར་བའི་དབུས་གཙང་དུ་གསེར་ཚོ་དེར་སྐྱ་རྩ་སྐོར་དུག་ཤེད་པའི་རྩ་མོགས་འདོད་ཡོན་ཐང་ལྟོད་མི་
 མཉམ་པ་དེར་སང་མངའ་རིས་རྒྱ་དར་ཅེ་མདོའི་(༡༧༧)བར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མོ་གསེར་ཁུར་ལྟ་
 བུའི་ཚོད་འཇགས་ལ་ཞེ་བ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་བརྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་དུ་འབེལ་
 བའི་མཛད་པ་བཟང་པོར་སྐར་བ་ཁོང་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ལ་རྣམ་ཐར་མི་འདུག་གཤིས་དེད་གྱི་འདིར་སྐྱ་
 ཚེན་སྐྱ་མཐུན་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན། གནས་སྟེང་ཞབས་དྲུང་ཁྱིམ་པ་དང་དོ་རྩེ་བྲག་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུས་གཙོས་གྲ་
 ཚང་གི་གྲ་པ་སོགས་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་རིག་འཛིན་གཤུང་སྐྱབ། ཐུགས་སྐྱབ་དག་པོ་རྩལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཞེ་
 བརྒྱད། ཆོ་བདག་གསུམ་གྱི་དབང་། བསམ་པ་རྩུན་གྲུབ་མའི་དབང་ལུང་། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་
 ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བང་། ཁོང་རང་དོན་སྟོབ་གཉིས། རའི་སངས་ཞེ་བ། དཔོན་ཚང་བྱང་པོས་པ། མཆོད་
 དཔོན་དཔུ་མཛད་རྣམས་ལ་སྒྲིར་དུ་ལས་འབེལ་རྩལ་གྱི་གཏོར་མའི་ཁྱབ་འཇུག་གི་དབང་རྒྱལ་པའི་སྐྱ་
 དགོ་བསྟན་དུ་བསྐྱབས། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གར་གྱི་མཁར་ལས་པོ་ཐོན་མ་ཐོག་ཆོག་ཉིས་གྲུབ་པའི་འཕྲོས་
 དང་ཞོལ་དུ་ཨར་པོ་རྩྭ་གས་སོང་བར་ལུར་སྐྱབ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྐྱ་རིམ་ཁང་ཞིག་བྱང་ན་ལུས་པས་སྟེན་
 བས་གནས་སྟེང་པ་དང་དོ་རྩེ་བྲག་པར་སྟེང་མའི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱུར་སྐྱང་མང་དུ་མཛད་
 བྱང་བ་ལ་ལན་འབུལ་མ་ལུས་པར་སྐྱམ་མེ་བསྟན། ཡུན་རིང་ཙམ་རྒྱ་མཆོན་ཆེར་མ་ལུས་པར་ཐུགས་ཆོམ་
 གར་བའི་དོགས་སེལ་གྱི་མོལ་མཆིད་ཞིབ་དུ་མཛད་བྱང་བའི་འཕྲོས་ཤིག་ལ་དབང་ཆོས་མང་བ་དགོས་
 པ་ཡོང་ན་ཞེ་དུག་མཁན་པོ་ཁ་རབ་པ་ལྟ་བུ་ཡར་སྐྱུངས་བཀའ་ཤིས་ཅུར་བཏང་ན་གསུང་བར་ར་རྩེ་བསོད་
 བས་རྒྱ་མཆོ་ལས་མི་ལྟག། དཔོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་མཁར་པ་ལས་མི་ཞན་དེ་རིགས་བར་དུ་བརྒྱུད་ན་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་(༡༧༩)ཡོང་བ་དགའ་ལུས་པར་འབུལ་དུ་གསལ་ལ་ཁ་བྱང་ཡང་སྟོན་མཇུག་ཐུགས་
 བད་དུངས་པའི་ཐུག་དུ་བཀའ་མོང་། ཏུ་ཚག་རྩེ་དྲུང་དང་གནས་སྟེང་ཞབས་དྲུང་གིས་གཙོས་པའི་མི་ཉི་ཤུ་

སྒྲོལ་ལ་འདྲ་རང་གི་ཚུམ་པ་འདི་ལུང་ཁ་གསལ་དང་རྟ་ཆག་སྒྲུལ་སྒྲུར་ཆོལ་གོན་གྱི་རྗེས་གནང་ལུལ།
 རྒྱ་བ་གསུམ་པ་འདི་ནང་དུ་སྒྲེལ་ཐོང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོན་དགེ་ལུ་གྱི་ཐོམ་པ་བཞེས་པར་
 ཆེད་གཉེར་ཐེབས་པ་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་བཀའ་བའི་མཆོན་སྒྲུབ་གྱི་རྟིང་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྒྲུབ་ནས་
 བློ་བཟང་བསོད་ནམས་དབང་ལུག་གསལ་པ་ནམ་ཀླུ་པ་དཔལ་བཟང་དུ་གསོལ། ཞབས་དུང་གི་ལུག་
 ལྷིང་གནས་རྟིང་ཁྱིའི་པ་དང་རྟ་ནག་སྒྲོལ་མ་པ་སྒྲུ་མཆོད་གཙང་གི་གྲ་པ་བརྒྱད་ཅུ་སྒྲོལ་ལ་ལུར་པ་ལུགས་
 ཁང་མའི་དབང་། ལྷན་སྒྲུ་ཆོས་དུག་གི་ལུང་། ཅེ་ཞབས་དུང་དང་གནས་རྟིང་ཁྱིའི་པ་གཉིས་ལ་སྒྲོལ་དུ་
 དཔལ་ལྷན་དམག་ཟོར་མའི་རྗེས་གནང་ལུལ། ལྷན་ཅེ་ཐའི་རི་སྒྲུ་མཆོད་གྱི་རྩོད་གི་སྒྱུར་ལུ་ཁྲོར་ཆོལ་ས་
 ཆོན་དུ་བཞུགས་གཤམ་བཤམས། མགོན་པོ་ཆེ་ལས་མཁན་དང་བཅས་པའི་གཏོར་ཆོག་བཀའ་བ་
 བསྟོད་འབུམ་གསལ་བ་སྒྲིགས་ནམས་བཅུགས་ཏེ་ནག་རྒྱའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཆོད་གཏོར་སྒྲུབ་གཟིགས་
 ལྷན་དར་འདོད་གསོལ་དང་བཅས་གིན་དུ་རྒྱས་པ་བྱས། གཤམ་དཀར་དུ་དགེ་ལུགས་གྱི་ཆོས་ལྡེ་གསལ་
 འཇུགས་མཛད་ཀྱང་སྒྲུ་མ་གཙང་པ་རྒྱད་ལུ་ཞིག་འཕོད་པ་བསམ་པ་མ་དག་པའི་གྲ་པའི་ཐོགས་ཐེབས་
 ཁོ་རང་གི་སྒྲོལ་ཆས་སུ་བསྒྲིལ་བས་ཐན་ཐོགས་མ་ལུང་འདུག་དུང་སྒྲུར་གོང་པོ་ཆབ་ནག་རབ་འབུམ་ས་
 པ་སངས་རྒྱས་དཔལ་འབྱོར་བསྒྲོས་པས་ད་ལྟ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་བར་གདའ། ཀླུ་མོ་རྒྱུད་པ་སྒྲུབ་དམ་པོས་
 (1942)བཅུབ་པར་རྗེས་གནང་ཁ་ཡར་དང་དུས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ལྷུར་པའི་ཆོལ་ཐོལ་གསལ་འདེབས་
 བྱས། དགེ་བར་རྩོལ་ལ་དཀར་མེ་སྒྲན་གཤམ། རང་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་ལྷུར་པའི་བོད་གྱི་སྒྲུ་ཆོན་རགས་
 རིམ་ལ་བསྟོར་རྟེན། ཐེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་དགོན་པ་བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་ལ་མང་འབྲེད་རྒྱམས་
 གྱི་དགོས་ཆར་གོས་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་ཐོལ་ལྷུ། གོས་དར་གྱི་ཡོལ་བ་བདུན། རྒྱ་གོས་སོ་གཅིག་། གོས་ལུག་
 བརྒྱད་ཅུ། ཁ་འཁྱར་སྒྲུམ་བརྒྱ། དར་སྒྲན་ཚོམ་བཅས་ལུག་སོ་དགུ། ཁ་འཁྱར་བརྒྱད་ཅུ། ལུ་རྟིག་
 དཔུས་ཞོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ། དཀར་ཡོལ་བཅུ་གཅིག་། ལ་སྒྲུ་རྩ་ག་དང་རྟོར་གཤམ་གྱི་ཐོང་པ་ཤེ། ལུ་རུའི་
 འཕྲེང་བ་ལ། སྒྲོས་གཤམ་གྱི་འཕྲེང་བ་བདུན། ལུ་མཆོལ་ས་དུག་། ཁ་ལུ་རྟོག་པ་ལུ་དུག་། རྒྱ་ཟམ་ལྟོ་རས་
 བསྟོལ་ས་པ་ལུག་ཞེ་གཉིས། གསེར་སྒྲུ་ལ་མེད་ཆ་འགྲིག་བཅུ། དེ་མཆུངས་དུལ་སྒྲུ་གསུམ། ར་མ་

ལུག་བདུན། སྐད་མར་དེའུ་ཤེས་པ་བཅུ་གཅིག། ཁྱོད་མོ་དུག། ཁྱོག་ལྷ་མ་བདུན། གུ་མ་ཅེ་བཅུ། ཏཱ་ལྷ་བདུན་རྣམས་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་པར་མཁར་ཁལ་ཁྱི་ཚོ་སྤྱད་གསུམ་དུ་སྒྲིབས། འབྲུ་འབྱེད་ནས་ཁལ་ལྷ་སྤྱོད་ཆོག་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱེན་བསྒྲིབས། བྱང་ཆེན་མཆོད་རྟེན་དེའུ་ལས་གྲུབ་པ་གསུ་མུ་ཏྲིག་མུ་ཏུ་ཤེལ་སོགས་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱན་ཅན་ཐོག་ཚད་མ་ཞིག་བཞེངས། སྐར་མ་སྒྲུལ་དོ་རྩེ་འཆང་པ་པོར་ཁ་བས་ལུང་བསྟན་གནང་བའི་ཆོ་བྱང་པ་ལས་རྒྱུད་ཁིང་ཡུན་བྱང་པ་ལ་གཞན་མ་འདི་དུས་ཁྱེད་རྣམས་ཉིན་མོའི་གྲང་ལའང་ཉི་མ་ཟངས་སྤེར་འདྲ་བ་ཉིན་ལྷ་ཅམ་བསྟུང་བ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་སྒྲོད་ག་ཆེར་ཡོད་པ་དེམ་གྲོས་བརྒྱུག་པར་སྤྲོད།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དུ་གནས་རྟིང་ཞབས་དྲུང་དང་སེར་བྱེས་(༡༧)འི་སྒྲོབ་དཔོན་པས་གཙོས་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས། ཏན་གསྐྱོལ་མ་ནས་སྒྲུ་མཆོད། གྲ་ཚང་གི་གྲ་པ་རྣམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་པདྨ་དབང་ཆེན་ཡང་གསང་བྱོས་པའི་དབང་བཞི་རྟུ་པད་ཀྱི་ལུང་དང་བཅས་པ། སེར་བྱེས་སྒྲུད་ཀྱི་གྲ་པ་སྐྱེད་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་བསྟོད་ཆེན་བཞི་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་ཁ་ཤས་དང་གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་གསོའི་གསྐྱོལ་གྲ་དང་མི་ཏུ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲན་བྲ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་བྲག་དུག་པའི་རྩེས་གནང་བྱས། གནས་རྟིང་ཞབས་དྲུང་དཔོན་སྒྲོབ་ཏུང་བསྐྱེད་ལ་བྲག་དུག་པའི་རྩེས་གནང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་མགོན་པོ་སྤྱིང་ཞུགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་། ཆོ་དབང་ཉེ་བརྒྱད་རྣམས་ལུལ། གྲ་ཚང་གིས་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཆོན་གངས་དང་བཅས་རྟེན་འབྱུང་བསྒྲིགས། བྲ་མ་སྒྲོལ་མ་ནས། སྐགས་འཆང་དོན་གྲུབ་བྲག་གིས། མཆོད་དཔོན་དེའུ་མཛད་བཞི་ལ་དུག་འཛིན་རཏུ་གྲིང་པའི་རྩོགས་ཆེན་སྒྲོང་གསལ་གྱི་དབང་ལུང་དང་ཀ་དག་གི་ཉམས་འབྱིད་ཞག་ཉི་ཤུའི་བར་སྒྲིན་རྒྱས་སྤྲུལ་བ། ཐོགས་འདུས་ཀྱི་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྩོགས་ཉི་ཤུ་སྒྲོར་བསྒྲིབས། ཆོས་བཙོ་ལྷ་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་སྤྲུ་ཕྱིན་པའི་འདུས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་གནས་པའི་བདེན་ཆོག་གི་སྒྲོན་ལས་མཛད་ཅིང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའང་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་ཐེབས། ཁར་ལ་གསོ་སྒྲོང་བྱས་ཏེ་པོ་དུ་ལར་ཉིན་སྒྲོར་དུ་སྒྲིབས། ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ལ་སེར་ཐོག་ཆེན་གྲིང་ཆོགས་ཆེན་ཀྱིས་པོ་དུ་ལའི་ཆོས་ཆེན་དུ་བདོག་པ་དང་བཅས་རིང་འཛིན་རྟེན་འབྲེལ་

པལླིགས། རྩོད་གཏོང་བོ་རྩོང་དགའ་ལྡན་དོན་གཉིས་གླིང་པུཅུགས་པའི་སྤྲ་མར་སྤང་མགོ་རབ་(༡༧:བ)
འབྲུམས་པ་དག་དབང་ཀླུ་མཚོ་བཏང་། སེར་སྒྲིང་པའི་སྤྲ་མ་ཕྱེད་མི་འབྲུམ་སྤྱིང་པ་ཅན་པ་སྤྱིན་རྫོགས་ཁ་
ཤས་པ་སྤྲུབས། གསར་ཚོམ་གྱི་པར་ཕྱིན་མཛོད་ཀླུ་པ་བས་གསུམ་གྱི་པར་སྤེལ་ལྟ་ཀླུ་རི་བ་དཔོན་སྤོན་
ནས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་བརྗོད་ཟེར་པའི་སྤྱུལ་མི་སྤྱེལས།

སྤྱི་པ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་སྤྱིད་གསུམ་པདག་མོ་མདོས་གྱིས་མཛོད། ཞེ་པ་སྤྱུལ་སྤྱོད་དར་དང་པག་
དོས་གཙོས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ཁ་ཤས་བཀུག། །གྲ་ཁང་གསར་སྤྱགས་དགའ་ཚལ་སྤྱག་གི་གཙང་ཁང་དུ་
ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ། སུར་པ། དམག་ཟེར་མ། རྣམ་སྤྱས། གུར་ཞལ། དེག་ཅེ། པསྟན་མ་ཁང་དུ་དུང་
སྒྲོང་ཀླུ་མོ་རྣམས་གྱི་སྤྱོད་བརྟན་བཞེངས་པར་རྒྱུད་སྤེལ་ནས་བཤད་པའི་གཟུངས་གཞུགས་མཚན་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་ལུལ། རྩོང་དང་སྤྱགས་པའི་རབ་གནས་མཛོད་ན་བསམས་ཅུང་ཐུགས་འབྱོས་ཆེས་པའི་འདི་
ལོ་གནང་སྤྲུམ་མི་བདེ་ཚུལ་ལུང་བས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་རབ་གནས་མདོར་བསྤྲུས་བྱས། སྤྲུམ་སྤང་སྤྱོད་པས་
བསྤྱུལ་ནས་འབྲུངས་རབས་བྱིས་ཐང་བྱི་པའི་ཞིང་བཀོད། བཞི་བ་དཔོན་མཚོག་སྒོ་གྲོས་གྱི་རོར་སྤོན་
ལམ་དམ་བཅའི་འགོ་བརྒྱུངས། སྤྱག་ཅེ་ཐའི་རི་མཚོ་སྤྱིས་དོ་རྩེའི་ཞལ་འདོན་དུ་བདག་བསྟོད། ལྟ་སའི་
ཆེས་བཅུ་པ་རྣམས་གྱི་འདོད་པ་བཞིན་ལུ་བདུན་བརྒྱུད་འདེབས་མཁུག་ཏུ་རིང་མཚོའི་ཆོགས་བཅད་
དང་བཅས་པ་རྣམས་བརྟམས། དེ་མོ་སྤྱུལ་སྤྱོད་ག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀླུ་པ་མཚན་བར་ཁམས་སུ་འབྱོན་
གདོང་ཆོས་ཉན་པ་སྤྲུམ་ཅུ་སྒྲོང་ལ་ཉང་ལུགས་དྲག་པོ་མའི་སྤྱོད་གྱིའི་དབང། རས་རུང་ལུགས་གྱི་རྟ་མགོ།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། སྤྱེ་བཅུགས། རེ་བསོད་ནམས་ཀླུ་མཚོའི་ཆེ་དབང་ཉི་བརྒྱུད་དང་ཐང་སྤྱོད་ཀླུ་
པའི་འཆི་(༡༧:ན)མེད་དཔལ་སྤྱིར་སོགས་རྩིས་གནང་ཁ་ཤས་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགེ་འདུན་ཀླུ་
མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོ་ཏེ་དང་པོ། ལས་ཆེན་ཀུན་ཀླུ་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྲུང་ཕྱིད་ལྟག་ཙམ་
གྱི་ལུང། སྤྱུལ་སྤྱུའི་ཐུགས་ཕྱིར་ཞལ་སྤྱན་ནང་དཔོན་དར་བ། དྲག་སྤྱོད་ཆོས་རྩེ། གུལ་ཆེན་བག་དྲོ། མཚོད་
དཔོན་དབུ་མཛོད་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བེག་ཅེའི་རྩིས་གནང་དང་བེུ་བུམ་གཟའ་གདོང་དམར་ནག་གས་
བཤན་པ་མིག་དམར་གྱི་དབང་ལུང། གཤིན་རྩེ་ཁྲོ་རྒྱུའི་དབང་ལུང། བསྟན་པ་བཅུག་ཉིས་གྱི་སྤྱོད་དབང།

དྲེགས་པ་ཉི་ཤུའི་ལུང་ཕྱག་ལམིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འདོད་ཚུལ་མང་དུ་བྱས། གཟུངས་གཞུགས་འབུལ་
ཚུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་འདྲ་བཅུམས། ཚེས་མཇུག་སྐྱ་པ་ཅན་ཚོས་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
བཀའ་གདམས་ཚུལ་འབྱུང་གི་འཕྲོ་ཆོགས་པར་བྱས། ཚེས་མཇུག་དཔོན་དར་པ། སྤྱུང་ཆེན་བག་ཏྲོང་ག་
དབང་ལྷན་གྲུབ། བྱང་པོས་ནས་སྐྱ་གཞོན་པ། རྒྱ་ཡགས་དག་སྤོང་། མཚོན་དཔོན། དཔུ་མཛད་རྣམས་
ལ་རྩ་འཁམས་ལྟོད་ཀྱི་ཉམས་འཁྱིད་སྤོབ་བཤད་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཚད་མ་བཞི་དང་ལྷན་པ་རྒྱ་གཅིག་
ལ་ཉི་ཤུ་པར་ཐབ། སྤྱུང་ཆེན་བག་ཏྲོང་ལ་མནལ་ལྷས་ཀྱང་ལེགས་པ་བྱུང་སྤང་།

རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ནང་དུ་མའི་སྤྱི་གི་དང་བཤོར་སང་ཉི་མ་ཁྲིས་ཀྱི་སྤྱུབ་པ་བཅུགས་སྐབས་མཚམས་
ཁང་ཐོག་དུ་བྱ་ལོག་འཛིངས་ནས་ཁ་ཡར་བསང་པའི་འཕྲུབ་ལྷས་སྐྱ་ཆོགས་བྱུང་། སེར་རབ་འབྱམས་པ་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་གྲ་ཚད་གི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ལ་དུག་ཅུ་པའི་ཕྱག་ལེན་ཁྲིད། དེས་པ་སྤོབ་དཔོན་
འཕྲིན་ལས་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བཅུམས་(1900)རབ་འབྱམས་པ་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་གཟུངས་གཞུགས་འབུལ་ཚུལ་ཞིབ་དུ་སྤྱངས་ནས་མཇུག་ཕྱིར་གཅོད་གི་ཚེས་
ལྷེ་ཆེན་པོའི་དདུལ་གདུང་གསར་བསྒྲིགས་མཛད་མོང་བར་གཟུངས་འབུལ་ལ་བརྒྱངས། ལ་བོང་ཁར་རྩོ་
ཇེ་འཆང་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་འཕུར་སྤྱི་མི་སྤྱང་བས་སྤྱུལ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་སྤྱད་དང་
ལྷན་དུ་བཞེངས། བལྟན་པ་སྤྱི་དང་སྤྱུབ་སྤྱེ་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས་པ། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བའི་འདོད་
གསོལ་དམིགས་ཕྱག་སྤེ་དཔལ་ལྷན་གྲུབ་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སྤོབ་ལམ་ཚོས་སྤྱངས་ལ་གཉེར་
གཏད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་གང་ཞིབ་ཀྱི་ལུས་ལག་དར་ནས་སུལ། དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བྱང་
ཚུབ་གིང་གི་ནགས་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་བ་བརྒྱུད་པར་སྤྱོན་དངས། དཀར་ཆག་ཞིག་ཀྱང་བཅུམས། ཟུར་འཇམ་
དབྱངས་སྤྲ་མ་ལ་ཐུགས་གསར་རྫིང་གི་ཟབ་ཚོས་མང་དུ་ཞུས། ཁྲད་པར་ཤུའི་རྗེས་གནང་གི་དུས་མེར་
ཆོལ་དང་དྲག་པོ་དཔུ་དགུ་པའི་དབང་ལ་འཕྲུབ་ཆེ་བ་བྱུང་། ལྷར་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱི་སོས་རྩོ་ཇེ་འཕྲང་པའི་
དབང་དགོས་གསུངས་བྱུང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ག་སར་དབང་གི་བཤད་ཀྱང་རྒྱུད་དེ་ལས་ཇེ་བལྟན་ཚོང་ཁ་པ་
ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྒྱུད་གི་རིགས་མཐོབ་འདྲ་གྱིང་ལྷང་འཕྲང་བ་དགོས་པའི་བསྐྱལ་

མ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་ནས། སྤང་དབང་རི་ལྷ་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་པས་འཕྲེང་བ་དང་རྒྱར་བཀའི་དབང་མང་
ཙམ་གནང་དགོས་ཚུལ་གྱི་སྟེན་གསན་འབུལ་བར་སྡེ་བས་སྟེན་གྲོང་སྡེའལ་བ་ཚོ་དབང་དར་རྒྱལ་ཡར་
ལྷུངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེར་རྫོང་བདེ་མཛད།

ལྷ་པ་བཙུ་པའི་འགོར་དོ་རྩེ་འཆང་བཀའ་འཁྱུར་བ་ཚེན་པོ་ཐེབས། རང་བྱོན་འཕགས་པ་འཇིག་
རྟེན་དབང་(༡༧)ན་ཐུག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱི་བཀའ་དང་རྒྱར་བཀའ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་དུག་ཅུ་
སྟོར་དང་གསུང་རག་སྟོབ་བཤད་གྱི་ཉམས་འཁྱིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བཅས་ལྷ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཤེད་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པའི་སྟོན་རྒྱས་སུ་ཁྱེས། སྤང་གསུམ་སྐབས་ཤིང་པའི་བདེ་པ་ལ་སྦྱག་ལོག་པའི་
ཐར་བ་ཞིག་མ་བསྐྱབས་ན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་འདུག་སྟུང་པས་ཟས་གྱི་དང་ཁའང་འགགས་པ་
དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཚེ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་སྦྱ་མ་ལྷ་པའི་བན་བུན་གྱིས་བདག་འཛིན་མངོན་གྱར་
བཞོན་པའི་རྒྱན་དེ་གསྟོང་རྒྱ་བྱུང་ན་ཚོས་ལ་དགའ་མོ་ཞིག་ཡོང་ཚོད་དུ་སྤང་ཡང་རྩེ་སུ་དགུག་གི་ན་
བུན་ལྟར་ཡལ་ནས་བྱ་ལམ་རྩེས་མེད་དུ་སོང་། པཱ་ཚེན་སྟོན་འགྲོ་བ་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲེང་
འཛིན་དེ་གཙུག་ལག་བྱེ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤང་པོ་དང་བཅས་དོ་རྩེ་བཙུན་མའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྲས་
གྱིས་བསྟོ་རྟེན་གནས་རྒྱལ་ཞིབ་ཆ་སྟེལ་མི་མངགས་པར་སྐབས་དང་སྦྱར་པའི་འཕྱིན་ལན་བདོག་པའི་
སྦྱིས་བསྐྱངས། གསུང་ཚོས་སྐབས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པས་བྲ་ཚང་གིས་དུས་རིམ་འབྲས་
སྤངས་སུ་བཏང་།

དགྲའ་ལོ་སོ་བཞི་པར་ལམ་རིམ་དང་སྐྱགས་རིམ་སོགས་ཀྱི་འཁྲིད་ལུང་

སྐུལ་ཚུལ་དང་། ར་སྤྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་

ཉམས་གསོ་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་།

ཕྱགས་སྐྱག་གི་ལོ་གསར་པོ་ཏ་ལར་བྱས་ནས་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་བྱིན། འདི་ལོ་ལྟ་བུར་གི་འགྲུལ་
པ་ཏུང་བས་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཆེད་ཆོས་བྱ་སློན་ལམ་བྱ་སྒྲོར་རྒྱལ་མཉམ་འཕེལ་བ་བྱུང་། རྒྱ་གར་སོགས་ལ་
ཡན་བདེ་སྤེལ་བའི་སློན་ཆོག་གི་སྐྱོད་དར་ལུལ། རབ་བྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བརྒྱབས། བླ་མ་ལྟ་
ཙུང་བའི་སྐྱ་སྐྱེར་གྱུ་རུ་ཡོན་ཏན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དབང་དང་ལས་གཤིན་བྱིར་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བ་སྐྱེར།
ལོ་ལྔ་(༡༧༡)མ་རྒྱལ་མོ་རྒྱུད་བའི་བྱི་རྟེན་ལ་དདུལ་གདུང་བཞེདས་པ་སྐྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་པར་
འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་སློན་མ་རབ་གནས་འབྲིང་པོ་བྱས། སློན་ལམ་གྲོལ་བསྐྱེད་འབྲས་སྤྱངས་སྐྱ་སྤེབས།

ལྷ་པ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྐྱུ་རིམ་ལ་མཛོད་དབྱས་མ་ནས་བྱོན་པའི་འཆི་
བདག་བརྒྱུག་པའི་ཆོ་ག་འབྲུགས་སྤེབས་སྐྱ་བཞོད་དེ་བཏང་བས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྷས་ལེགས་པ་བྱུང་།
ཆ་གན་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་གཙོས་གསར་འགྲུལ་ཁ་ཤས་འཕྱོར། རོ་མོན་ཁན་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
བསྟོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་ཕྱག་སྐྱག་ཏེར་ཆོལ་གྱིས་གཙོས་བདོག་པའི་སྐྱེས་མང་དུ་བྱིན། གསར་འགྲུལ་ལ་
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ཡན་པ་བརྒྱབས། རྗེ་རྗེ་ཕྱག་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུར་ཉར་ལུགས་དྲུག་པོའི་དབང་རྩོམ་རྗེ་སྐྱུ་
སྐྱགས་དང་བྱུང་གཏེར་ནས་ཉེར་མཐོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལུང་ལུལ། བརྒྱ་གྲིང་པའི་གསུང་སྐུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྩོམ་
རྗེ་སྒྲོར་ཆེན་བཤག་པ་དང་སྐྱགས་བྱོན་བྱུང་བའི་གཞུངས་སངས་རྒྱལ་མེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆའི་ཐུན་རུ་རིན་
སྐྱུངས་པའི་ནང་རྟེན་ཆོས་མཛད་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ནས་བརྒྱད་པ་དེ་སྤྱོད་སྐྱེན་མཛད། འདིའི་ཆ་དེ་ལྟ་
ལུང་ག་ཆང་བས་བྱིས་སྐྱ་སྤེལ་བ་བློ་བཟང་མཐུན་ལས་ལ་ལུག་པ་སྐྱམ་ཐུན་དང་རྫོན་ཐུན་གྱི་སྤྱོད་དུ་
མཛོན། བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བརྒྱུག་ཡིག་རྩིང་གི་ལུང་ལུལ། ཁོང་སྐྱུ་འགྲུར་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་

ལ་མི་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་དབེན་བཅོས་པའི་སྒྲོ་མ་ལྷ་བཅན་ཞིག་འདུག་པར་རྗེ་ཟུར་པའི་བདེ་འདུས་
 ཀྱི་དབང་ལུང་གི་བརྒྱད་པར་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དགོས་ངེས་སྣང་ཅེ་བས་སྤྲས་པ་དེ་ལས་འབྲི་གྲང་དུ་
 འབྱོན་ཆོད་གསལ་བ་ཆོད་ཡོང་ཚུལ་མོལ་བས་ཞབས་དུང་དང་མཁའ་བ་ནས་བཟུང་ཐུགས་ངེས་(༡༧༩ན)
 རྟེན་པའི་གོང་ར་བའི་རྩལ་ལུགས་དེའི་པར་སྣང་། ཐུགས་སྤྲས་སྒྲོ་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དགེ་བསྟེན་དུ་བསྐྱབས་
 ཤིང་མཚན་བསྟན་འཛིན་འཕྱར་མེད་རྩི་རྩེར་བཏགས། ཀམ་གྱ་རུའི་གཏོར་བསྟོག་གི་སྒྲུབ་པ་ལ་མཚམས་
 ཤིན་དུ་དམ་པར་བཅད་སྒྲོ་བ་གསུམ་པའི་བརྒྱད་གཏོར་ཨེ་ཨོ་པོ་བྱང་དུ་གཤམ་པ་གསུར་པ་དེར་བྱས།
 གོང་དཀར་ཆོས་རྗེ་དགོན་གཉེར་དཔོན་པ་དགེ་སྟེང་སྒྲོ་མ་བྱམས་པ་ཀྱན་དགའ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
 དབང་ཆས་མཚོད་ཆས་གསར་བཟོའི་བཞོད་པ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་ལུགས་ཡོས་དང་ཤིང་ལུག་ཚོར་གར་
 འཆམ་གྱི་ཆས་ཀྱི་བཟོ་བཞོད་དང་དེ་མཐུན་དེབ་ཐེར་བསྒྲིགས་པ་སོགས་བྱས་པ་དངོས་གཅད་ཞིང་ལས་
 རྗེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། གོང་དུ་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་པ་རྫོང་བདའ་ཞུས་པ་ཡར་ཡོག་པ་དང་ལྷན་དུ་མོ་
 ཆི་སྒྲོ་མ། ཏེའོན་མོར་བྱ་དཔོན་པོ། ཏེ་མོའི་ཁི་ལ་གསུམ་གྱིས་གཅོས་པའི་གསེར་ཡིག་པ་གཏོས་ཆེ་བ་
 འབྲུལ་སྟེངས་མང་བ་དང་བཅས་འབྱོར། སྤར་ཡང་མོ་བྱང་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་དངོས་པོ་
 གནངས་ཆེ་བའི་གནད་སྒྲིན་ནམས་སྤྱད། འབྲུལ་པ་ནམས་ཀྱི་མང་འབྱེད་ཞག་བཅུ་སྟེལ་དང་དེ་བར་
 སྟེར་ཆ་ཁོར་ཡུག་དུ་བྱངས། འབྲས་སྤངས་བདེ་ཡངས་གྲ་ཆང་ལ་ཆད་མའི་འཆད་ཉན་ར་བ་སྟོད་པའི་
 ལུགས་ལྟར་བཅུགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་མི་རུ་དཀའ་བཅུ་པ་ལུན་ཆོགས་ཆོས་ལྷན་བསྟོས། འདོད་ཁམས་
 དབང་ལུག་མའི་མདོས་བསྐྱང་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་བཏང་། བྱང་རྩ་སྒྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱམས་ཆེན་དང་
 བཅས་བཤོག་ཉམས་ཆེ་བར་ཞིག་གསོས་སྤར་ལས་རྒྱས་པ་སྟེ་པས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ནས་བསྐྱབས།
 སྒྲོ་བ་དུག་པའི་ནང་དུ་གོང་གི་མི་སྣ་ཆོད་ལྷན་དུ་སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་རྫོང་
 བདའ་བྱས་པའི་ཞུ་ཡིག་རྟེན་སྤྲུགས་སུལ། ཆ་གན་ནོ་མོན་ཁན་ལ་(༡༧༩༠)རྗེས་གནང་དང་དངོས་པོའི་
 རྫོང་པའི་འབྲེལ་པ་སོགས་ལ་ཉིན་གསུམ་བཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་སྒྲོ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བརྒྱད་
 པ་སྤྲ་མའི་ཁུ་ཞུགས་ཀྱི་བར་དཔེ་མཚམས་ཀྱི་ངོས་པར་ཆེན་ཐར་པ་ཅེ་བས་མཛད་པའི་འཕྲེང་པའི་མདོན་

དཀྱིལ་སྒོར་རྒྱུད་པར་བྱས། འབྲི་གྲང་ཞབས་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ལྷགས་
 ཚུམ་གནད་བཞེད་པས་མདོ་རྩའི་དཔེ་དག་པ་གཡར་པོ་དགོས་ཚུལ་མེད་པས་ལན་དུ་སྟན་ཆོག་ནས་བྱངས་
 བའི་ཁུ་འཕྱིན་གྲེགས་པམ་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ། སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྒྲོན་འགྲོ་བཏ་ཆེན་
 མེད་པའི་ལྷ་གཅིག་སྒྲོར་བཞུགས། ལི་མ། ཡ་ཙེ། རྒྱ་ནག་གསར་རྟེན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱུང་དོན་གྱི་རོ་སྒྲོན་
 ཞིབ་ཏུ་ཞུས། ཨེ་རི་སྒྲོར་ཞལ་དོ་བཟླ་གིས་པ་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ལྷུང་བའི་བསྟོ་རྟེན་སྒྲེལ་མི་བྱུང་བར་
 དགོ་བཅོམས་བྱུང་དུ་བསྟོས། དུ་རི་ཡལ་ཁོན་རིན་འབྱོར་བའི་གོས་དར་གསེར་དཔལ་རྩ་རས་ས་གདན་
 ཏྲ་མེའི་སྟོང་འབུལ་བཏེག། གཞན་གྱི་བྱང་ཁའི་རྒྱལ་པས་ཁམས་ནན་ཏར་མ་བདེ་འདུག་པས་རྩེས་
 གནད་གདོན་འགྲོལ་བྱུང་བྱས་བྱས་པས་ཡན་རོ་རྩུང་ཟད་བྱུང་། དཔལ་རི་སྒྲེལ་སྒྲུ་དག་དབང་བསྐྱེད་
 ལས་ཅན་རབ་བྱུང་བསྟོན་རྟོགས་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། གནས་རྟེན་ཞབས་བྱུང་གངས་ཅན་མཁན་པོ་ལ་རྩེ་
 དགོ་འདུག་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ནད་གི་ནི་གྲུ་ཆོས་དུག་གིས་འབྲིད་ཀྱི་ལུང་ལྷགས་དང་སྒྲུང་།

དོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པ་རྩེས་མའི་ནད་དུ་མ་འགམ་འཕྱིག་གི་རྒྱལ་པས་ཕྱོ་འཆལ་བ་རིམ་བདེའི་སྐབས་
 ལྷུང་བདག་སྒྲུ་མ་བཀའ་འཕྱུར་བ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པའི་གྲང་ཐང་ནས་མེད་ས། རྩེ་བཙུན་
 རོ་རིངས་པས་མཛད་པའི་མགོན་པོའི་གསང་འབྲིད་དང་། ཆར་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱུ་འབྲིད་ནད་འབྲིད་ཀྱི་
 རྒྱན་འབྲིང་སོགས་བཀའ་ཆོས་ཐོར་(༡༥ ཉན)བྱུང་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མའི་ཕྱག་ལེན་དང་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་
 ཚུལ་གྱི་ཕྱག་འབྲིད་དོགས་གཅོད་ཞུས། རིང་པོར་འཆོ་བའི་ཆོ་ཆོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་ཀྱང་གནད་ནས་
 ཡར་ཁྱུང་ས་སྒྲུ་མེད་ས། ལྷུ་བ་དགྲུ་པའི་ནད་དུ་ཆོགས་ཆེན་ལ་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་
 ཁྲོད་ནས་རྩེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐར། མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
 གྱིས་གསང་བདག་ལ་ཞུས་པའི་གསང་ཆོག། གསལ་ཡིག་སྟོད་ཆ། ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད། ལྷགས་རིམ་ཆེན་
 མོ། གསུང་འབུམ་ཐོར་ལུ་རྩེ་རོ་ཆོས་དུག་གི་འབྲིད་ཡིག། བསྟེ་འཕོའི་གདམས་དག་རིམ་ལྗོ་བསྐྱས་པ།
 བཤད་རྒྱུད་རོ་རྩེ་འཕྲེང་བ། དོར་བཞུས། མདོན་པར་བྱུང་རྒྱུབ་པ། བདག་བྱིན་རྒྱབས། དགོངས་པ་སྒྲོན་
 མེད་པ་རྒྱལ་གྱི་ཟེན་བྱས། སྒྲིན་བུལ་བའི་མན་དག། ཀྱུ་དོར་རྒྱུབ་ཐབས། བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་

འཁོར། བརྟག་གཉིས་གསུམ་གྱི་ཟེན་བྲིས། མ་ཁའ་སྤྱོད་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་
 དུ་ཉིད་གྱི་དོན་བཤད་པ། འཛོལ་ཀླུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་མཚན་དང་དེའི་དོན་བཤད་པ། འདིར་གཉིས་སུ་
 མེད་པ་ཞེས་ཐོགས་གྱི་དུས་འཁོར་གྱི་ཟེན་བྲིས་ཏུ་དེ་དང་མདོན་རྟོགས། དབང་། སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་
 རྒྱུ། འད་ལེ་རྣམས་གྱི་ཟེན་བྲིས། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས་བསྐྱེས་བརྟེན་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ཆེ་བ། འཆི་
 ཞག་དང་ཆེ་ལྷག་བཤད་པ། སྤྱུ་ཆེན་བརྒྱུད་གྱི་བཞུགས་ཚུལ་རྣམས་གྱི་ལུང་ལུལ། གདན་ས་གོང་ནས་
 ལོ་རྒྱུད་མར་གསུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱིའི་འདོན་གནང་བཞེད་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཐེབས་ལན་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེས་པ་
 ལུལ། སྤོན་འགོ་བཅའ་ཆེན་དབང་རྒྱལ་རྩོམ་ཆེ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་གསུང་འཕྲིན་སྟན་
 ཆོག་བསྐྱེད་པར་ཡབ་གྱི་རྣམ་ཐར་འབྱུངས་པའི་རིགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་འཛིན་(1432)པ་ལེགས་སྤྱོད་ས་
 དོན་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་ལས་བྱུངས་པ་གསལ། ཁལ་ཁ་གཡས་རུའི་སྤོང་འཁོར་སྤྱུའི་འཕྲིན་ལན་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་ཞིག་བཞིན། བོད་འབངས་བདེ་ཐབས་སུ་ཁྱོད་མགོ་མོ་མོར་ཆོས་བརྩའི་མཆོད་པ་མཛད་
 བཞེས་གྱི་ཆོག་བསྐྱེགས་དགོས་ཚུལ་ལྟར་རིག་འཛིན་གསུང་སྤྱུབ་གྱི་ལས་བྱུང་བསྐྱེགས་ཆོག་མ་བཤོད།
 འོན་ཀྱང་རྩུའི་གཙང་ལ་ཐན་པའི་ཞལ་ཆེམས་ལས། དག་བཤེས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཆེད་འབྱུང་གིས་
 ཟེན་ཆོས་དང་ཆོས་པ་གཞན་ལ་སྤོད་པ་དང་། རྒྱུད་པར་བཤུད་གིས་བྱིན་སྤྲུམ་དག་བཤེས་འགས་
 བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལོག་ཟེར་། སྤྱེས་ལུལ་གཏེར་ཆོས་སྤོད་དང་ཡ་ག་སྤྱོད་། ཅེས་པའི་དོན་ཐོག་ཏུ་
 བབས་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཕྱག་ཏུ་ཁེལ་མ་མོང་།

ཟླ་བ་བརྩུ་བར་དམ་སེལ་གྱི་རྣམ་པས་སྤྱང་མའི་འཁྱུ་ལྷག་གིས་ཉེ་འཁོར་བ་ཁ་ཤས་གཉན་ཆད་
 གྱིས་ན་ཞིང་། དེད་ཀྱང་གས་རིམས་གྱིས་བཏབ་པར་ལྷ་རྩེ་བྱང་པོས་པ་སྤྱུ་མཆོད་གཉིས་གྱིས་བསད་
 དབྱུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ནད་གཡོག་རྒྱུ་མཚན་ལྟར་ཕྱེ་པ་དང་བྱང་པོས་ནས་སྤྱུ་གཞོན་པ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་
 ཕྱེ་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁུང་བཞེས་ནས་རིམ་གྱོ་རྒྱས་པར་བྱས་པས་ཞག་བརྩུ་རྩེད་ནས་བདེ་བར་བྱུང་། རྩོམ་ཆེད་
 པ་བོད་ཁ་བའི་བཀའ་འབུམ་རྣམས་དཔོན་ལྷོན་ཅན་ཨེ་པའི་དཔོན་ཡིག་གསུམ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆེ་འབྱུངས་
 རབས་བརྒྱུད་འདེབས་སྤོན་ལམ་བཅས་པ་དང་རྩོམ་ཆེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རམས་པ་དག་འདུན་བཀྲ་གིས་གྱི་

གསོལ་འདེབས་བརྒྱམས། ཉི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་ཟུར་དོན་རྗེ་འཆང་ལ་དབང་ཚོས་མང་དུ་ཞུས།
 ཚོས་བཅུ་བཞི་ལ་སློ་ལ་ཐོལ་བྱུང་དུ་ཤར་བ་བཞིན་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་བདུད་འཛིན་སྟོན་
 རྗེར་བསྟོད་པ་གསོལ་འདེབས་བརྒྱམས། གདན་ས་གོང་དུ་ཁྱིའི་འདོན་ཞལ་དཀར་གྱི་ཚོན་གྲངས་ལེགས་
 སོ་བརྗོད་པའི་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀར་སྟོན་(༡༧༩)ཚོགས་རྒྱུན་གྱིས་སྟུང་པའི་ཁྱུ་འཕྲིན་འབུལ་བར་འོལ་
 དགའ་འཕྲི་ལུང་པ་བཏང་།

རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་ཁལ་ཁ་བྱ་ཤི་ཡི་བྱ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་སྟུང་ཨོ་རོད་ནས་
 ཉོ་གོ་ལོང་ཆེ་རིང་སོགས་འབྱུལ་པ་མང་བ་འབྱོར། ཁོང་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་སྟུ་སྟེའི་དབང་དུ་
 བཏང་པའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་སྟེར་སྟེར་དང་རྟ་བསུའི་བདག་སྟོན་ཆེར་མཛད། ཞག་བཅུ་སྟོར་གྱི་བར་མང་
 འབྲེད་གྱིས་འབྲེལ་ཞིང་དེ་མཆུང་ས་བསྟོར་ཉེན་གྱི་སྟེར་ཆའང་མང་དུ་བྱུང་། རྗེ་བས་རྟོ་འབྲུག་ལ་ལས་སྟོར་
 ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུང་ཡང་བྱས་ཟིན་རྗེས་ཉེས་ཆེ་བ་འབྲུ་མོ་རེ་ཡོང་གིན་ཡོད་པས་ལྷགས་པའི་སྟོ་ཚོད་
 གྱིད་པར་བསམ་པའི་ད་ལྟ་དོན་རྗེ་འཕྲོང་པའི་བསྐྱབས་སྟུང་རང་བཅས་ཡོང་མེད་ཚུལ་ཞུས་པས་གྲང་བཅད་དུ་
 སེབས་སྟོན་གནང་པའི་ཟུར་བྱུང་བདག་ཆེན་པོས་འབྲུག་བྱེད་གྱི་སྟུང་འཁོར་ལག་རིར་འཇུགས་པ་གནང་
 སོང་བ་དེ་ནས་རྒྱ་བ་བཞི་ཙམ་ན་ཞབས་བྱུང་བཤུ་དབང་རྒྱལ་རྒྱ་ཚོན་ཁར་གཟའ་ནད་དམ་ཅི་དུག་
 གང་ཡིན་ཁ་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་གྱིས་བཏང་ཞལ་དབུགས་མ་ཆད་ཙམ་ཞིག་འདོ་ལེ་ལ་བཏེག་ནས་སྟུ་
 བཤུ་དུ་ཁྱེར་འབྲེལ་གཤེགས་པའི་རྟགས་སྟུང་དུ་ཐོན་སོང་བར་རྗེ་སྟུ་མ་དང་འཁོར་ཡོད་དམ་ལ་འགོ་
 མི་བཤུ་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ལ་ལེགས་སོ་བརྟུ་ཙམ་མཛད་སྟུང་། འདི་ལོ་དུས་རིམ་སྟུར་
 འབྱུང་བཞིན་ཐུགས་ལ་མ་བཞེད་པའི་ཐུག་དུག་པའི་གཏོར་རྒྱག་གིས་གསུང་བ་གཏོར་ཆེན་ཆོད་ལྷན་
 འབྲེལ་དུ་ག་ལ་ཚུགས་གྲང་དུས་འབྲེ་ཞིག་བྱས།

དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར། དགའ་ལྡན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་དུ་གསུང་རབ་པར་དུ་
བརྟེན་པ་དང་། རྒྱ་བྱལ་གསང་སྤྲུལ་གསུང་རབ་པར་དུ་བཏབ་པ།
ལྷོ་གནས་སུ་ཐེབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་།

ལྷོ་གསུང་ལོ་གསང་གྲུབ་ནས་སྒྲིང་ལམ་ཆེན་ལོ་ལྔ་ལྟེན། འཇམ་དབྱངས་སྐུ་ལྔ་སྟེ། གཉལ་གྲུང་
(1960)སྐད་མཛེས་བཀོས་ཆེ། དཀའ་བཅུ་ཆོས་འབྱུང་། དོ་གོ་ལོང་ནམས་ཀྱིས་གོས་དར་གསེར་དཔལ་
ར་རས་ཀྱི་སྒྲིང་འབུལ་བསྟར། སྒྲིང་ལམ་གྲོལ་ནས་ཆོས་རྒྱུ་དཀའ་བཅུ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ས་
པོར་ཁར་མགོན་ལ་པོས། ཁོང་པ་དགེ་བཤེས་མི་ཆེའང་བླ་མ་ལ་གྲུས་གིང་རྗེས་སུ་གནད་ས་བཟུང་སྟེ་འི་
ཁོད་ཀྱི་འཛིན་སྒྲིང་མ་པོར་བའི་ཆོས་དང་མཐུན་པས་ཉེ་གནས་ཀྱི་དཔེར་པོས། མར་ལམ་གྲོང་སྐད་དང་
ཆེ་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟེར་སྒྲིབ་དང་དཀར་སྒྲོ་བཤམས། ལྷ་སར་ཞག་གསུང་ནས་དཀའ་བཅུ་
ཆོས་འབྱུང་དང་དོ་གོ་ལོང་སོགས་ལ་རྗེས་གནད་ཅི་རིགས་བྱས། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་འགོར་འབྲས་སྐད་ས་
སྐྱེའབས་པའི་གསང་འདུས་འཇམ་དབང་དོ་རྗེའི་གཞི་བསྟན་བཅུ་ཆའི་སྒྲིབ་སྟེན་དང་བཅས་པ་རྒྱད་
སྟེ་དགོངས་པ་བཞིན་སྒྲིབ་སྐྱེས་སྐྱེམ་སོང་པར་ཉམས་སྐྱེས་བསྟར། བསྐྱེས་སྐྱེའི་འདོད་སྒྲིང་ཅམ་དུ་བྱང་
རྒྱུ་པར་རྗེས་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་དང་། ཉེ་པོ་རྟོར་ཆང་ཆོས་རྗེས་བསྐྱུལ་པའི་དམག་ཆོར་མའི་བརྒྱད་
འདེབས་བྲིས། སྐུ་ལྔ་རྟོར་དར་ཅན་མི་གངས་བཅུ་དྲུག་གི་དོ་དམ་རྒྱལ་ཅེ་དགའ་བས་བྱས་པའི་ལྷོ་
བཀའ་དགའ་ལྡན་དོན་གཉིས་གླིང་གི་གཙང་ཁང་དུ་བྱལ་ཆེན། མཆོག་ཟུང་། ཉེ་གསུང་བརྒྱད། སྒྲིབ་སྐྱེས་།
བླ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་རྫོང་འབྲོམ་ཡབ་སྐུས་དང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་འབྲུངས་རབས། མགོན་ཁང་དུ་ནག་པོ་
སྒྲོར་གསུམ་དམག་ཆོར་མ་རྣམས་བཞེངས་པའི་གཟུངས་འབུལ་ལ་རབ་འབྲུམས་པ་འཇམ་དབྱངས་
གསུང་པ་བཏང་། ནག་ལྷའི་ཆོས་གསུམ་ལ་གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞལ་བཀོད་
མཛད་པ་ཞིག་བསྐྱར་ཉེ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་མཆོད་བྲིས་(1963)གསུངས་པར་ཐང་ཁའི་ལྷ་

མགོན་གྱི་སྐུ་མ་བསྐྱར་བའི་གསར་དུ་བྱིས་པ་དང་བསྐྱར་ནས་བཅུ་མས་ངོས་སྐུ་བསྐྱར་དང་གསོལ་མཆོད་
གཉིས་ཀ་ལྷོག་ཏུ་སྤུལ། བྲེལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྱུང་གིས་ཉེར་གསུམ་ལ་བརྒྱད་གཏོར་བཅུད་།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དུ་དཔེ་ཆའི་བརྗེད་གསོལ་ངོས་ལྷོག་ལེན་གྱི་མཐའ་གཙོན་བྱས་པའི་འཕྲེང་བ་
དང་དབྱེ་ལྷ་ཅོལ་འཁྱུ་ལྷ་ལ་སྤྲུལ་བའི་འཁྱུ་ལ་ལ་དལ་པོར་བྱེད་ན་ཟླ་བ་གཅིག་། འབྲིང་ལ་ཞག་
བཅོ་བརྒྱད་། ཚུལ་ཁྱད་ཆེན་ཞག་བཅུ་བཞིར་གྲུབ་པ་ཆོད་ལྷན་མཁས་པའི་ལྷོག་ལེན་དུ་སྤྱད་པའི་འབྲིང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས། གནས་སྤོང་ཞབས་དྲུང་བྱི་པ། གཟིམས་ཁང་གོང་སྤུལ་སྤྱ། འཇམ་དབྱངས་སྤུལ་སྤྱ།
གླིང་སྤོང་ཞབས་དྲུང་། རྩ་སྤོང་མཁན་པོ། སེ་འབས་གྱི་སྤྱོད་དཔོན་རྣམས་གིས་ཐོག་དྲངས་དགེ་འདུན་
རགས་བསྐྱས་སྤོང་དུ་ཉེ་བ། ཁལ་ཁ་བླ་མུར་རྒྱང་ཐའི་རྩི་སོགས་དཔོན་པོ་རྣམས་གིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་
ལྷོད་ཅམ་དབང་གལ་བྱས་པའི་འདུ་ཁང་ཁངས་པ་ལ་ཉོར་ཟླ་ལྷ་པོའི་ཆོས་བདུན་ལ་སྤྲུལ་གོན་དང་བརྒྱད་
ལ་གསང་འདུས་འཇམ་དོར་ནས་བཅུ་གས་པའི་ཉེར་ལྷ་ལ་དགེ་ལེགས་སྤྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཕོར་གསུམ་
གྱི་བར་ལྷོག་ལེན་སྤྱོད་མོ་ཚུན་ཡང་སྤྲུལ་ཆོས་སྤུམ་སོང་བའི་བསྐྱར་རྒྱུན་ལ་ཕན་བ་སྤུལ། དགེ་འཕེལ་རི་
ཁྲོད་པ་དཀའ་བཅུ་བཅོས་རས་འཕྲེང་བའི་རྒྱ་གཞུང་ལྷོག་སྤྱེད་དབང་དག་མི་དག་རྟོག་འཁྱུ་བྱེད་ཅས་
སྤྱུས་འདུག་པ་ཁོ་པོ་དོ་རྩི་འཆང་ནས་བརྒྱད་པ་ཟམ་མ་ཆད་པའི་དོ་རྩི་སྤྱོད་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་
པའི་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷོག་བཞེས་མན་རག་སྤྱོད་རགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་སྦྱོར་དབྱེད་པའི་
སྤྱོན་(༡༡༡༡)དཔེ་ཤིག་བསྐྱུགས་པའི་ཟག་ཟོག་མཁན་པོ་རྣམས་གིས་མཁྱེན་པར་དཀའ་བས་དེ་ལས་
འཕྱེ་བ་སྤྱོམ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་འཛིན་པ་རང་མི་ངལ་བར་མཆིས། དཀའ་བཅུ་ཤིག་རབ་སོགས་གིས་
དབང་གལ་ལ་ཡང་ཡང་ཐེབས་པ་འདི་སྤྱི་ངལ་བས་དབང་རྩིས་སོགས་སྤྱད་དམིགས་གིས་གནང་ན་ཡོང་
རྒྱ་ལེན་འདུག་རྒྱལ་གྲེང་བ་དང་མོས་བརྟན་པོ་མི་ཡོད་ཆོད་དུ་སྤྱད་། སྤྱོད་མ་དད་པ་ཅན་གིས་སྤྱོད་མ་ཟོག་
པོར་གཏོར་ཞེས་པ་ལྟར་དེ་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་རྩིས་རྣམས་མིག་ལ་སྤྱོན་པ་བཞིན་སྤུལ་སྤུལ་
བྱེད་པ་སོགས་ལྷོག་ལེན་མཐའ་དག་ལུལ་པའི་རྩ་བ་ཞིག་དུ་འགྲོ་བར་གང་ལ།

ཆ་བ་དཀའ་བཅུ་བས་གླིང་སྤོང་ཞབས་དྲུང་པོ་པོ་ཆེར་ཁྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་རྣམས་ལ་གྲ་བ་ཆོས་མཛུལ་འཕུལ་

དུས་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆར་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཟེར་བར་བརྟེན་དེ་དོ་རྩེ་འཆར་རང་ཡིན་འདུག་སྟེ་པ་
 མཛད་ཆོ་ཐོག་སྟོང་ལ་རྒྱག་པས་བྱགས་སེམས་ལ་ཡུར་མ་ཡུར་མཛོད་ཞུགས་ཡོད་པ་དེ་གིན་ཏུ་བདེན་
 བར་སྒྲུང་། འབྲུག་པའི་དྲུང་དཀར་མི་མཉམ་སྒོ་གྲིས་ཀྱིས་སྟག་ཡུང་དུ་ཆོས་ཞུ་བར་བྱོན་སྐབས་ཁོང་རང་
 གིས་བཀོད་པ་བྱས་ནས་དབང་ཞུ་གིས་ན་འདི་གས་ཆོག་ཅེས་དཀྱིལ་ཐང་ཀ་པའི་ལོགས་ལ་བཀྲམ་བུམ་
 པ་ཞིག་བཤམས། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆོས་དབང་ཆོག་གི་ལྷགས་ཡུང་གནང་བའི་བུམ་དབང་བསྐྱར་
 ཆོག་བྱང་དུས་བུམ་ཁུ་རེ་གནང་བ་དེ་གས་དབང་ཡུང་གཉི་གའི་གོ་བཅད་འདུག། ཀྲམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྩེ་
 དང་པོ་དོར་བའི་བྲེ་མ་མང་པོས་དཀྱིལ་འཁོར་བཤམས་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་མཚོན་གང་ཡང་མེད་པར་དབང་
 བསྐྱར་བ། ཉག་བརྟན་སྒྲུལ་སྒྲུས་མཛོད་རྟོགས་བྱགས་ལ་མེད་པ་ཐང་ཀར་གཟིགས་གིང་ལྟ་དོ་(1946)
 སྟོན་ཞུ་དམར་བ་དྲུག་པ་དང་གོང་ར་ལོ་ལྷ་བས་ཐིག་ཚོན་སྟོན་ཅིང་མ་བྱས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་
 ཅས་དབང་གི་བྱ་བ་འཇུག་གིན་ཡོད་སྟེ་བ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཆོད་དོ་རྩེ་འཆར་དང་དགོངས་པ་མཉམ་པའི་
 རྩུང་ཅན་ཞིག་ལས་འོས་ཅི་ཡོད། འཇམ་དབྱངས་ས་པར་གྱིས། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནི། ཁུབ་ཀྱང་
 གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་སྒྲུང་། རྩོད་ཐེག་པའི་བརྟན་པ་ལ། གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུང་དོ། །
 ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ནི་མིན་ལས་ཆོ། སྟོ་དམན་བདག་གིས་སོ་སོ་སྒྲུ་བོའི་དོ་རྩེ་སྟོབ་
 དཔོན་ཞིག་གིས་སོ་སོ་སྒྲུ་བོའི་དོ་རྩེ་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྩེ་སྒྲུ་འབྲངས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་འཇིགས་
 མེད་འབྱུང་གནས་དང་དབྱུར་གཉིས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ཁུ་བུན་མ་བྱགས་པའི་ལྷགས་ཙམ་མོ། འབྲང་
 འགོ་གཏེར་སྟོན་པའི་རིགས་བསྐྱས་བརྟན་དབང་ལྷ་པའི་གཏེར་སྒྲུ་འཕྲོང་རྒྱས་ཀྱི་ནང་རྟེན་དཔལ་རིར་
 ཡོད་པ་དེ་དཔོན་པོ་དོར་བརྟན་གྱིས་བྲུངས་པའི་ལག་ཏུ་བྱུང་། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་ཆོགས་མ་འཆོལ་
 བའི་བར་ཁྱོད་བསྐྱམས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་གྱི་བར་དུ་རིམ་པར་གཟུངས་བྱ་ལ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
 སྟོར། བྱང་རུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་གནམ་ཅི་བས་སྟེང་མ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་གྲུང་འབུམ་ཆེན་མོ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་
 པའི་དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་རྒྱན། ལས་ཆེན་ཀུན་རྒྱལ་བས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་

ཆོས་འབྱུང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོ་དྲི་(༡༥༥)ལ། པར་ཆེན་ལེ་
 ཤེས་ཅེ་མོས་མཛད་པའི་རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་དང་གཡང་པས་མཛད་པའི་རྗེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་
 ཐར། རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད། རྗེ་རྗེ་འཆང་པ་པོང་ཁ་པས་མཛད་པའི་
 ལྷན་བརྒྱད་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཁྲིབ། ལྷན་པས་འགྲོའི་རྣམ་བཤད། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྦྱོན་ལམ་གྱི་ཁྲིད། ཀུན་རའི་བཛྲ་
 འགྲོལ་དང་བཞི། ཀུལ་པའི་མདོ། དཔང་ལོས་མཛད་པའི་ཆོགས་གསུམ་གསལ་བ། ཞལ་ལོ་ཆེན་གྱིས་
 མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་གྱི་འགྲེལ་བ། གསར་ཅོམ་དབུ་པར། མདོན་པ། རྒྱལ་རབས། ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་རྗེ་འཆང་པ་པོང་ཁ་པ། བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ། སྤྱིང་
 ལྷན་ཞབས་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་སོགས་བརྗོད་ཤིང་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རྗེ་སྤྱིང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གནས་
 གྱི་བར་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཆོས་སྦྱིན་མི་ཟད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་པའི་འདུན་པས་དགའ་ལྷན་སྟན་ཆོགས་
 སྤྱིང་དུ་པར་དུ་བརྗོད་པའི་བཀོད་པ་བྱས། གསར་ཅོམ་མིན་པའི་པར་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བསྒྲིག་
 དགོས་དང་རིང་ཐུང་ཆད་སོགས་གྱི་བསྟན་བྱ་ལས་སྦྱོས་པའི་ཞུས་དགའ་མ་བྱུང་ཅིང་ཅོམ་པ་རྣམས་ལའང་
 དོན་ཞུས་ཞིབ་པ་དང་སྤེལ་ཞུས་ཆད་མེད་བྱས་ཞུལ་ཡིན་ཅུང་སྤང་ལ་མ་དེས་གྱིས་སྦྱོན་རྟགས་དཀའ་བ་
 དང་སྟན་ཆོགས་སྤྱིང་གི་པར་ཞུས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། བྱམས་སྦྱོན་གྱི་སྟུག་བསྐལ་ཞེས་སེམས་ཅན་
 ཐར་བྱེད་ཤོག་ལ་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐལ་བསྐྱར་བ། བཟང་པོ་སྦྱོད་པར་དེ་དག་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
 འཆལ་བར་བཀྲི་ལ་ཁ་འཇུག་བརྒྱུ་བ་སོགས་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་རྒྱུར་བའང་འགའ་རེ་སྤང་བས་
 (༡༥༥)ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱེད་པར་ཆད་བྱུང་གྱི་དབང་པོ་རང་ནི་དཀའ་བར་འདུག །

ལྷན་པ་ལྟ་བུའི་མཁུག་དང་དུག་པའི་སྦྱོད་གྱི་བར་འཇམ་དབྱངས་སྟུལ་སྟུལ་དང་གཉལ་གྱུང་སྤང་ཆོས་
 རྗེ་ལྟ་མཛེས་པས་ཐོག་དངས་མང་ཅོམ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོ་དྲི་
 དང་པོ་དང་སྤྱར་ཐར་བརྒྱ་ཅའི་ལུང་ལུལ། ཁོང་དཔོན་སྟོབ་ལ་སྤེར་ཆ་དང་སྤྱེམ་ཤར་ཁང་ནོ་མོན་ཁན་
 བྱག་མཛོད་མགོན་གཉེར་ལྟ་རྗེས་གཙོས་པའི་གྲ་རིགས་གྱིས་མཚོན་བཞེད་པ་དང་བསྟན་པའི་རྗེ་དང་བ་
 གང་ལོགས་སྟེ་པས་བྱགས་ཞུར་བཞེས་ནས་མཛད། གཉལ་པ་ཆོས་རྗེ་བྱ་ལུལ་མང་རའི་སྤྱེམ་པ་བརྗོད།

བཤེས་གཉེན་བྱ་ལུའལ་པའི་སྐྱེ་དུ་བྱུང་དུ་མྱོང་བཤེས་སྐུམ་གྱི་མེད་མི་ལུས་པར་ཁོང་གིས་གྲང་
 གསེར་སྤྱིཔ་བྱུགས་དང་དགོན་པ་མེད་ཁྱིམ་གཅིང་དགོན་དུ་བསྐྱུར་པའི་ཉམས་གསོས་གྱིས་བསྟན་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤིན་ཏུ་མན་པ་བྱུང་པའི་སྤྲེགས་པམ་རིན་པོ་ཆའི་མཆོས་ལུང་བསྟན་ལས། བམ་མཁའ་
 རྣམ་དག་དྲིམ་མེད། །གསེར་སྤོང་གེས་རབ་མཚུངས་པ་མེད། །ཁ་མ་བསྟན་པའི་མེ་རོལ། །གསལ་པའི་
 དབང་གིས་གསོ་བར་བྱེད། །ཅེས་ལུང་བསྟན་གྱིས་ཟིན་ཅིང་། དཔེ་ལ་ལམ་གསལ་སྤོང་བསྟོང་ནམས་
 མཚུངས་པ་མེད་ཅེས་སྟངས་ལ་གང་ལྟར་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ནམ་མཁའ་བསྟོང་ནམས་གསལ་པ་ཟེར་བས་མཆོན་
 ཡོངས་རྫོགས་སམ་ལལ་ཆེར་ཆོང་ཞིང་ག་པའི་དུས་ནས་མཁའ་པའི་བཙུན་བཟང་གསལ་འཛོམས་པ་དོན་རྒྱེས་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲེགས་སྐྱེད་ཤོལ་པ་ཞིག་གོ། །ལོ་རྒྱུན་མ་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འབྲུག་པར་ལས་
 རྒྱུར་གནང་སྐབས་རྒྱུ་ཆོས་སྤྱ་གཤིན་རྒྱལ་པོ་རང་གཤེད་ཅིག་(༡༥༥)པོར་གསུང་བ་ལྟར་དུ་ཡོངས་
 པས་ལས་གཤིན་རྒྱེ་པ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཤེགས་པའི་དམག་ཆོགས་ལ་གཏོར་མའི་རིལ་པོ་དང་ཁྲག་ཆར་གི་རྒྱ་
 མཆོ་ལུའ་པའི་ཆོ་སྟན་དར་ལ་ལེགས་སྤོང་ཁ་བྱང་བྱིས། ག་ཆོང་གི་རྒྱུ་པ་མཆོང་། ཀས་ཞུགས་ཁང་། བསྐྱང་
 གསོ། གཏོར་བསྐྱོག། །དུས་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལ་མགོ་པའི་ཉེར་སྟུང་། སྟོང་གཉེར་དགོན་གཉེར་སྤྲེགས་ཅིས་
 འཁྲི། ག་ཆོང་སྤྱིར་གྱི་རྟེན་གསལ། སྤྲེགས་ཀས་སྟན་དར་པོ་མོ་འཕམ་གདུགས་སྤྱི་ཤོ་ཡོལ་པ་གོ་ཁྲིཔ་
 དཀར་སྟུང་སྟེར་སྟུང་ཆོགས་གྲུབ་གྱིས་གཅོས་པའི་སྤྱི་རྩིས། སྤྱི་བཀའ་རྒྱུར་བཀའི་དབང་རྩིས་གནང་གི་
 ཀས། ག་ཆོང་དུ་གཏོར་པའི་ལུང་རྒྱུ། མདོས་ཟོར། བསྐྱང་བཤགས། མཉན་སྤྲེག་གི་དགོས་ཆ་མཆོང་
 དཔོན་པའི་ཅིས་འཁྲི་རྣམས་ཆོས་རྒྱུ་དགོན་གཉེར་དཔོན་པས་ག་བསྐྱིགས་པའི་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྗོད། ལྟ་
 ཅི་དགའ་ལྟན་ཤོག་མིན་གྱིང་དུ་ལྷགས་སྟེག་གཅིང་ཁང་ལ་སངས་རྒྱལ་སྟོང་སྟུ། འདུ་ཁང་དུ་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་
 ཞིང་བཀོད། ལྟ་ཁང་གཞན་བཞི་ལ་བདེ་གཤེགས་བསྐྱེད། ལམ་རིམ་བསྐྱེད་པ། བྱིས་སྤྱི་མཐོང་བདོན་
 ལྟན། གནས་བཙུ་རྣམས་ཟིན་གྱིང་འདི་ལོ་སྤུལ་སྤྱོད་དར་ཅན་བཙུ་དུག་གིས་ལྟོ་བཀ་གི་བྲལ་བ་ཆོང་
 བས་ལམ་བསྐྱངས་ཏེ་ཕྱིན་པའི་གཅིང་ཁང་དང་ར་མ་ལྟ་ཁང་དོན་གཉིས་གྱིང་དང་འདྲ་བ། མགོན་ཁང་
 དུ་ནག་པོ་སྤོང་གསལ། གྲུང་ཞལ་དམག་ཟོར་མ། སྟན་སྤྱི་ཁང་དུ་དུས་གསལ་སངས་རྒྱལ་དང་བདེ་གཤེགས་

བརྒྱད་རྒྱལ་ས་པའི་གཟུངས་བཞུགས་འབྲུལ་བར་སྒྱུན་གཤམ་དཀའ་བཅུ་ཤོ་བཟང་རྒྱལ་ཀྱིས་
བཏང་། གནས་རྟིང་ཞབས་དྲུང་ཁྱི་པ། ལྷགས་ཟམ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་(༡༧༥)ཤ་གཟུགས་སྒྲུ་སྒྲེ་གསུམ་ལ་
འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གཏེར་རྩོན་ཞིག་པོ་གྲིང་པས་ལྟོ་བྲག་མཁར་རྒྱ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་དྲག་དམར་ལ་
དབང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་རས་བྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་སྒྲོལ་ལས་ཆོགས་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཡུང་ལུལ། ཐང་སྐག་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་དུ་གཙང་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་སློབ་དཔོན་
འོས་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུར་འདུག་དུང་ལྟེ་བར་བྲགས་རྒྱས་མེད་པས་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པ་རྟུང་འགྲོས་སུ་གནང་།
མངའ་རིས་ཁྱུང་རྫོང་དཀར་པོར་དགའ་ལྡན་འཕེལ་རྒྱས་གྲིང་བཅུགས་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་བཏེ་
དཀའ་བཅུ་བཤེས་རབ་བཟང་པོ་བཏང་། ཀོང་པོ་རྫོགས་ཆེན་པ་ཀུན་བཟང་རྒྱལ་ཀྱིས་འབྲས་གཤོངས་
གནས་སྒྲོ་བྱེ་ནས་ལྟ་རི་རིན་ཆེན་སྤངས་པར་དག་སྤྱང་གི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་བྱུང་བ་པོད་འབངས་བཏེ་
ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་མཛད་པར་བྱོན་ཏེ་གྲུང་ཐང་དུ་རྗེ་སྤྱུ་མར་ཆོས་པ་ཀུན་མཁས་རྫོགས་པར་ལུལ། དཔོན་
སློབ་ལྷན་དུ་རིག་འཛིན་ཐོག་རྒྱུ་བའི་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། འབྲས་སྤངས་སུ་འོས་བྱོན་གྱིས་ལྷན་དུ་
གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ཤིང་འཇའ་ཤིང་འཇའ་ཤེལ་ལ་མཚན་ཅན་སོགས་འབྲས་གཤོངས་ཀྱི་
ས་སྒྲོ་ཤིང་དུ་མ་བྱིན། ཐང་རིགས་འཛིན་ཆེན་པོའི་གཏེར་གསར་ཀྱི་ཆོ་རྒྱུ་བ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་གསང་
ཡིག་གི་ཡུང་ལུལ། མཁའ་འགྲོ་རྟེ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟན་བཞུགས་ཤིག་འདུག་པ་དེ་མཁའ་འགྲོས་དག་སྤྱང་
དུ་གསུངས་རྒྱལ་བྱུང་ཡང་གཏེར་མ་མིན་པའི་ངས་པ་མི་སྤྱང་གང་ལྟར་གཙང་དུ་བཅུགས། རིག་འཛིན་
ཡོལ་མོ་བའི་གཙུང་རྒྱལ་སྒྲོན་རྒྱལ་སྒྲུར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་གསང་(༡༧༥)འདུས་
དམར་འཁྲིད་ཀྱི་ཡུང་ལུལ། བརྒྱད་འདེབས་དགོས་རྒྱལ་ལྟར་བཅུམས་པ་ཡུང་ལས་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱད་
པ་ནི་མིན།

རྒྱལ་བ་བདུན་པ་ནས་བཟང་རྒྱལ་བ་བྱེད་གཉིས་ཙམ་ཀྱི་བར་ཟུར་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་དུ་མདོ་ལྷགས་
ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ནོས་ཤིང་བྱུང་པར་ལྟོ་བྲག་གཏེར་བྱོན་གྱི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་རང་ཤར་དང་
དགོངས་པ་ཟངས་ཐལ་གྱི་ཉམས་འཁྲིད་ནན་ཏན་དུ་ཞུས་པས་འདི་གའི་ལུས་བསྐྱངས་ན་འཇའ་ལུས་

འགྲུབ་པར་ཆོག་སེམ་མི་འདུག་སྐྱུ་པའི་ཐོད་ཁ་ཙམ་བྱུང་རུང་ལོ་མི་དགོས་ཟླ་བ་གཉིས་གསུམ་ཡང་སྒྲུལ་
 བས་དགོས་སྒྲོང་སྒྲོང་ཀླུ་མེད་པའི་ཐོན་ལས་ཀྱིས་ཆོས་དང་རང་སེམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པར་མི་སྤང་།
 མིང་གསུམ་བདག་མོའི་མདོས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་བྱས། སྐུ་པ་པོ་ཁཔས་དུང་ནོར་བུ་རྒྱུན་པའི་
 སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དགོ་སྒྲུལ་དུ་བསྒྲུབས་ཤིང་མཆོད་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ནམ་ཀླུའ་པེས་དོན་གྲུབ་པའི་ཤིང་
 ཏུ་མཆོག་གི་ཐེར་གསོལ། ཁོང་དཔོན་སྒོའ་ཀྱི་ཕྱག་གཡོག་འདྲ་དང་ཤངས་པ་བསོད་ཀླུའ་ཀྱིས་ཀར་མིང་
 དང་འབྲེལ་བྱས་པ་སོགས་བྱ་བྱེད་མ་མཁས་པས་སྡེ་པའི་ཐུགས་ལ་ལོག་ནས་བདག་རྒྱུན་ཆེ་བ་མཛད་
 ཅིས་མི་འདུག་རུང་ཀླུ་མཆོད་མོལ་པའི་བཞུགས་གདན་བཀྲུ་གཞོས་འབྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་ཁྱད་མེད་
 ལུས། གནས་རུང་ལྷོག་ཏུ་རྟེན་མདོས་ཤིག་འཇུགས་པར་མཆོད་དཔོན་པ་བདར་སྐབས་ལན་བདེ་ལེགས་
 བཤད་གྲིང་པར་གསོལ་མཆོད་རྒྱས་པ་ཞིག་འཇུགས་དགོས་པའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལྟར་ཡི་གེར་བཀོད་
 དེ་སྐབས་སྒྲུར་ལ་བཅུགས།

གོང་ནས་ཀླུ་ནག་ལ་སྒྲུར་དུ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་བཀའ་རག་སྒྲུལ་བར་སེ་ཆེན་
 དཔོན་པོ་དང་(༡༧༩ན)པོ་རོ་ཆེ་རིང་གཉིས་སྡེ་མཁྱོགས་སུ་འབྱོར། སྤར་གསལ་ལུལ་ལམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་
 འདི་ནས་བཟུང་སྡེ་པས་སྟོད་སྤྱད་ཀྱང་ཏུ་བདའ་རྒྱག་དང་བཞོ་ག་འཇུགས་པ་སོགས་སོ་སོར་རྒྱ་རང་
 ཁོལ་དུ་སོང་། ཀླུ་ནག་ཏུ་འདེགས་རྒྱུའི་སྒྲོར་ལ་དགའ་ལྡན་ཅེ་ཤར་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་དངས་སེ་འབྲས་
 དགོ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལས་ཆོད་རྣམས་ཆོགས་པའི་རབ་ཏུ་བཤོལ་ཐེབས་པ་ཞིག་དང་དེ་མིན་ལོ་གསུམ་
 ལས་མ་འགྲུངས་པར་ཡར་ལོག་པའི་དན་ཁ་དགོས་པའི་བཀའ་གྲོས་ཞིབ་མོལ་བྱུང་བར་བཤོལ་ཐེབས་
 མི་འདུག་པས་སྒྲུར་དུ་ལྷོག་པའི་དན་ཁའི་ཐེུ་བྱས། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་མཆུར་ལུ་ནས་ཀླུའ་ཆཔ་
 སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ཐེབས། ལྷག་ལུང་ཕྱག་མཛོད་བརྒྱད་པའི་ལྷང་བ་ཞིག་ཡོང་པའི་མདངས་བྱུང་རུང་གདན་
 ས་གོང་ལོག །སྡེ་ལྷོང་ཅེ་འབྲི་སྐྱེ་ལུ་པོ་མ་གཏོགས་པར་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པས་སྐུམ་འབྲུག་གཉིས་དང་
 འདྲ་པའི་བཀྲུ་གཞོས་གང་ལེགས་ལུས། ཀླུའ་སྐས་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་སྒོ་སྒྲོང་གི་བཀྲུགས་ལུང་
 ཞིག་ལུལ། ཉི་ལྷིང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་ལྷ་ཅེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྷ་བུའི་མེས་པོ་ཆངས་པའི་བརྒྱལ་ལུགས་

འཛིན་པ་དེ་མིན་འདུག་ཅུང་ཟུག་དབང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ཚེན་སྒྲུབ་ས་འབྲུམ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གར་སྒྲུ་
 འཛིན་ཆོས་རྒྱུ་སྒྲུ་པ་སྒྲུ་པ་མང་པོར་ཆེན་པོའི་གོ་ས་བཟུང་བའི་སྒྲུབ་ལྟོས་ཀྱིས་བབས་ཆགས་པོ་
 སྒྲུང་། འདི་ལོ་ཐུགས་འགྲོའི་ཅིས་བཞིན་མེད་ཅུང་གོང་གི་ཡུང་ལྟེ་བར་བརྟེན་འབྲུག་ལོར་འདེགས་དགོས་
 ཤར་བས་བསམ་ཡས་ཁྱ་འབྲུག་མཇལ་བ་དང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཁྱད་ཀྱིས་གྲོ་བར་དུ་ཉེར་དགུ་ལ་འབས་
 སྒྲུབ་ནས་བཅུག། ཞལ་ལྟེ་བར་ལྟ་སར་(༡༥༨)བསྟུང་། གོང་གིས་འཕོད་པར་གནང་བའི་མི་སྣ་དོ་
 པོ་གསུམ་པ་སྒྲུ་མ། དཀའ་བཅུ་སྒྲུ་མ། ཆ་གན་དར་ཁན་ཆོས་རྒྱུ། དོན་བཟང་གུ་ཤི། དོ་རྩེ་དར་ཁན་ནོ་
 ཡོན་ལྟ་ས་གཙོས་པའི་མི་ཉེས་བརྒྱ་སྟོར་འབྱོར། དཀའ་ཤོག་རྟེན་རིག་པོ་ཆེད་རིགས་གསེར་དདུལ་གོས་
 དར་གྱིས་གཙོས་པའི་གནད་སྒྲིན་སྒྲུམ་ས་མཐོ་བར་བསྟུལ། ཤེས་བྱ་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་ལུ་བའི་གོང་གི་
 སྒྲུ་རིམ་གྱི་དཀའ་འཁྲུང་ཐབས་སུ་དདུལ་སྒྲུང་ཁྱིའོ་འབྱོར་བ་ཕྱེ་བས་རྫོང་མགོ་མང་པོར་ལོ་ཁ་ཤས་སྒྲེལ་ན་
 ས་དཀའ་འཁྲུང་རྒྱར་པ་བཅུགས་པའི་ཆད་ལྟག་མེད་ཀྱང་བྱམས་གྱིང་ཞེས་ཆིས་སྒྲུ་རིམ་མ་བྱས་པར་
 དདུལ་བཟས་ཞེས་གྲུང་སྟུང་། འབྲུལ་རྒྱ་མང་ཙམ་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་པ་རྒྱས་པར་བསྟུང་ཞིང་མི་
 སྣ་དང་གསར་འབྲུལ་རྣམས་ལ་དབང་ཆོས་ཁ་ཡར་བྱས།

ཅོར་རྒྱ་དགུ་བའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ལྟན་རྒྱས་སུ་ལྟ་ས་ནས་ཐོན་པའི་ས་སྒྲིང་
 དགའ་ལྟན་པ་ཐོག་མོད་རྣམ་རྒྱལ་ཐབ་བསྟེད་གཞིག་སྒྲུ་ཏུ་སྒྲུབ་ལྟོས་བབས་ཆགས་པ་དང་བཅས་
 ལྟ་གདོང་གན་ཁར་ཆོལ་གུང་གི་སྒྲུ་མ་རྣམས་དང་ཆབས་གཅིག་པར་བྱོན། བདེ་ཆེན་ཅེར་ཞལ་གསུམ་
 བསྟུང་ཅིང་རྟེན་པཀྱར་བཟབས། ཞལ་དོ་རྣམས་ལ་ཆོ་རྟ། སྒྲོལ་དཀར། ལོ་མ་གྲོན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
 གནང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་གི་རྟེན་མཇལ། ཞབས་བྱང་མ་ཆེན་སྒྲེར་དུ་སྒྲིང་པོ་དོན་
 གསུམ་གྱི་འཕྲིད་ཡིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཇོང་པའི་ཡུང་དང་དམིགས་རིམ་
 གལ་ཆེ་སར་བཤད་པ་དང་བཅས་པ། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་པལ། ལམ་ཞོར་ལ་རྒྱལ་
 ཁང་གཉན་པོ་ཞལ་འདུག་པ་དེར་བྱིན་(༡༦༠)སྟུན་དར་དམོད་ནས་དང་བཅས་དམ་བསྒྲུགས། དཀྱ་
 ཤིས་ལྗོངས་ཀྱི་མདར་སྒྲི་མོས་སྟེར་ཆ་ཞབས་དོག་བཟབས། ཆོགས་པར་སྒྲུ་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་

འབྲེལ་དང་མང་འབྲེད་བྱས། རྒྱ་འབྲུག་རྩྱུར་རྒྱ་བདུན་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཞབས་སུ་འབྱོར་གང་
 ཐུབ་ཞུ་བའི་ཁྱེད་ལྷོ་ལག་ངག་མ་འབུལ་བར་པོ་རོ་ཆོ་རིང་གི་རྒྱུར་སེ་ཆེན་དར་རྒྱས་བཟང་པོ། པོ་རོ་ཆོ་རིང་གི་
 ཁ་རྩོན་དུ་བདག་བསྟོད་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཤིས། ཅེ་ཤར་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་བསུ་བ་མེར་སྦྲེད་དང་
 བཅས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཐྱིན་ཞག་གསུམ་བཟང་།
 རྒྱུར་གནས་མཇལ་ཞིབ་རྒྱས་བྱེད་ཁུལ་ཡིན་དུང་ལོ་གཞོན་པས་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་བས་ད་
 ལས་ཐྱི་ནང་ཆང་མ་ཞིབ་པར་མཇལ།

ཁྱད་པར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དང་ཐམ་མི་དང་པར་ཆོས་རྗེས་འབྱང་པའི་དང་
 པས་གསོལ་བ་ཐུབ་རྒྱུས་སུ་བཏབ། དེའུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ། ཐུབ་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་མ། མགོན་ཁང་
 རྣམས་ལ་འདོད་དོན་གསོལ་བའི་སྟུན་དར་སྟོན། གསེར་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་ཆོགས་ཆེན་དུ་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་
 རིམ་པའི་ཆོས་ཐུན་གཅིག་བཟབས་བཤད་དུ་སྤུལ། ཁྲི་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་བཟང་ཞལ་ལྷ་ནས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་
 བཟང་བཞུགས་པས་གཙོ་མཛད། སྤྱི་མོ། ཅེ་ཤར། བྱང་ཕྱོ་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་དང་ཉ་འོང་གཙུག་གཉིས།
 ཆ་བ། བསམ་སྟོ། ཉ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་གཞིས་ལེན་དང་སྟེར་ཆ་བཟབས་པ་བྱུང་ཞིང་འདུས་སྟེར་མང་
 འབྲེད་ཀྱིས་ཆོགས་བསགས། ཞལ་ལྷ་ནས་ཤར་བ་དང་སྟེར་དུ་གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་རྒྱས་ཞུས། སྟོན་འགོ་
 བཞུ་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་(1700)དབང་རྒྱལ་རྩོ་རྗེ་ཐེབས། དུང་འཁོར་དང་གྲུ་ཆང་ལ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་
 བ་ཆེན་པོའི་ན་བཟའ་སོགས་ནང་རྟེན་གྱི་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཆར་གུང་ཆོགས་བྱས་ནས་བྱེན་དུ་སྦྲེབས།
 བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཉི་ཤར་ལ་ལྷ་ཆེན་ཆངས་པ་དུང་གི་ཐོར་རྒྱུགས་ཅན་སྐུ་ཐེབས་ཞུས་པའི་སྐུན་གཟིགས་
 མཆོད་སྦྱིན་བསྟར། དེའུ་ཐོག་ཏུ་རྗེ་འཇགས་སྟེ་དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོས་ཐོག་དབང་རིགས་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་
 དམ་བསྐྱགས་ཤིང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལུང་བསྟན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་གསུངས། སྤང་མ་འདི་འཕྲལ་དུ་
 འཇམ་དབང་པས་ཆང་མས་འཛིགས་སྤང་མི་བྱེད་འདུག་དུང་ཞིབ་ཏུ་བཞུགས་ན་དེགས་པའི་སྟེ་དཔོན་
 ཆེན་པོའི་ཉམས་ཀྱིས་བརྒྱས་ན་ཐུབ་མའི་རྒྱ་དོང་འོང་བར་གདལ། མལ་གྲོ་གུང་དཀར་དུ་དར་ཁོ་ཤིའི་
 ཆིས་གུང་གི་དྲོ་བཞེག་ཞབས་རྟོག་དང་སྟེར་ཆ་དང་དོད་བྱས། འབྲི་གུང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲི་ཐོག་པ་

དགོན་མཆོག་ཕྱན་ཆོག་ས་ཡེ་བས། འབྲི་གྲང་པའི་བླ་དོར་གྲགས་པའི་ཉོར་ལྷག་བྱ་རྟོག་ཆོད་གིས་གཙོས་
གནད་ཆ་གྱ་མོ་པ་མཛད་ཅིང་ཡར་ལེགས་སྒྲིག་གྲང་བཟང་ས་ནས་ལུལ་གསོལ་རྩ་གསུམ་ཙམ་གྱི་
བར་གསུང་གྲེང་ཞིབ་པར་བྱུང་བར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ཕྱག་རྒྱ་པའི་བཟང་རྒྱུའི་སྒྲིབ་ཤིང་གི་སྒྲག་
སྒྲག་ཅན་དང་མི་འདྲ་བའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་གསན་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ། བྱང་བར་ཆོས་རྒྱལ་རིན་
ཆེན་ཕྱན་ཆོག་ས་གྱིས་མའང་རིས་པ་ཁ་ཆེན་དང་རིགས་འཛིན་ཆེན་པོ་སྐུ་མཆེད་ལ་ཐུག་པ་ནས་བརྒྱུང་
སྒྲགས་རྟེན་མ་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་རྒྱན་གྱིས་བཀའ་གཏོར་གང་ལ་བྱི་བ་ཞུས་གྲང་ཐོག་ས་
པ་མེད་པ་ཞིག་འདུག། འབྲུག་པ་བསྐྱ་དཀར་པོ་རྟེན་མ་ལ་མཁས་པར་རྒྱུ་ཐར་དུ་ཞུལ་གྱིས་(169)ན་
འཆེས་རུང་བཀའ་བྱེ་བྲག་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཟེལ་གཞོན་ལ་མེད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟོར་ཐོག་ས་མར་དུ་
བསྐྱར་ཏེ་ཕྱན་པའི་མདའ་འཕེན་མཁན་པོ་རྩ་ཆོག་ལྷང་མ་དྲོས་ཆོད་མི་འདྲ་བར་སྣང་། དེ་རྒྱབ་རྒྱལ་
བཟང་དུ་བསྟན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་སྐྱོན་དུག་ཆོད་པ་དང་མཁས་སྐྱ་སྟེ་དགོན་གཉིས་བརྒྱ་བཞི་ལ་
རིན་ཆེན་གྱིང་པ་རྒྱམས་གྱིས་རྟེན་དཀར་རིམ་བཞིན་བསྟེན། བཙོ་ལ་ལ་རུ་ཐོག་བརྒྱུད་བཀྱ་ཤིས་སུམ་
མདོར་སྒྲིབས་ཐོག་ཕན་བདེ་ཆོས་རྩེ་ཤུ་ལྟ་དབང་འབྱོར་བའི་སྣམ་ཕྱག་སྐྱང་མར་བཙོད་གྱིས་མཆོན་
པའི་ལུལ་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེར་བསྟར། ཆོས་རྩེ་འདི་བསྟན་པ་ལ་ཞེན་རུས་ཆེ་ཞིང་ལུགས་གཉིས་
ཀ་ནས་ལུས་ཐིངས་པས་ཁོང་རང་ཡོད་རིང་ཕན་བདེ་པ་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་། རྩིང་ཕྱིར་ཞག་གཉིས་བསྟན་
པའི་གཞིས་ལེན་དང་རྟེན་པ་གཟབ་ཅིང་རྒྱ་སེར་གྱི་ཁྲོམ་ལ་བཀའ་གདམས་སྒྲིག་ས་བཟ་གྱི་ཆོས་ཕྱན་
ཞིག་བཤད། མ་ལམ་པའི་སྐུ་འདི་འགངས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཙུག་ལག་ཁང་མེས་
བཞེས་པའི་དུས་རྒྱོན་མ་ལུང་བའི་མུམ་མ་དང་དདུལ་གདུང་གཉིས་ལ་ལྟ་རྩལ་དར་གྱི་མཆོད་སྒྲིན་ཁ་
ཡིག་ཅན་སྒྲིག། རྒྱུ་སྒྲིག་གྱིང་པ་ཕྱན་ཆོག་ས་དབང་པོས་བསྐྱལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་གྱིས། རྒྱལ་ཁབ་ལོ་རེ་
ལ་ལཱ་ཅིག་ལས་སྒྲོ་མི་འབྱེད་འདུག་རུང་ནང་དུ་ཕྱིན་སྐྱོན་གཟིགས་སྐྱོན་དར་ལུལ་ཞིང་དམ་བསྐྱགས།
སྐུ་གསོལ་དེ་སྐྱང་མ་ཆགས་པའི་ཉམས་གྱིས་ཟེལ་ཅན་དུ་གདལ། རེད་དང་མཆོད་དཔོན་དཔུ་མཛད་ལ་
མཐོང་སྣང་མི་འདྲ་བ་རེ་བྱུང་། ཀོང་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་མེས་བསྐྱགས་སྐབས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རག་(༡༧)བ)སྐྱེ་མེ་ཐུབ་མ་བྱུང་མཚར་ཞིག་ཀྱང་ལག་ཏུ་སོན།
 ཆོས་བཅོམ་བརྒྱུད་ལ་ཟམ་སྒྲེར་བསམ་གླིང་སྒྲོབ་དཔོན་གྲོ་བོས་རིན་ཆེན་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་གྲུང་གི་
 ཏུ་བཞུགས། རི་ལོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་དགོན་སྐར་དྲུགས་དམག་གིས་བཤིག་པའི་ཞིག་གསོས་མཐིལ་དུ་བྱས་
 འདུག་པའི་འདབས་སུ་དེ་རུབ་བསྐྱད། རྗེ་བས་ཚང་མར་ཡང་ཆས་ཀྱི་བདེའམ་མཛད་པར་བརྟེན་
 མལ་ཆས་སྒྲུབ་བ་དང་ནམ་དུས་ཀྱི་གང་དང་འདོམས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ལ་སྐྱད་རན་ཆེར་འོང་ཚོད་ལ་ཁ་ཁྱུ་
 མི་སྒྲུབ་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མེད་པའི་རང་མཚར་གིས་ཚབ་དུ་སོང་བར་གདའ། ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ལ་བསྐྱེ་
 བ་སེར་སྒྲེར་དང་བཅས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་སྒྲེབས། དྲུགས་པོ་ག་ཚང་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱང་བྱོན་འདུག་པའི་
 གཞི་བྱས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་དུ་བྱུག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་སོགས་ལུང་ཁ་ཤས་ལུལ།
 ཉེར་བདུན་ལ་དབལ་ལྷན་དམག་ཟེར་མའི་བླ་མཚོ་མཇལ་བར་ཐུན་བས་མཚོ་མཇལ་ནམ་གངས་མང་
 ཞིང་སྐར་མཐོང་མ་སྒྲོང་བའི་ལུལ་གྲུ་དུ་མ་བྱུང་བ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞོད་པའི་དུས་རོའ་མཐོང་བ་ཁ་ཡར་སྐར་
 ལྷན་གྲུབ་དགའ་ཚལ་གྱི་ཆོས་འཕུང་སྒྲེར་དུ་བདུན་པུག་གཅིག་བསྐྱེན་མཚམས་དང་རི་མཐིལ་གྱི་མགོན་
 ཁང་ཚོར་གཏོར་གསོས་སྐུན་གཟིགས་སྐྱོན་དར་དེ་སྤྱི་གོ་ཁེར་ཞལ་བྱང་བྱིས་པ་དང་བཅས་རྒྱས་བ་ལུལ་
 ཞིང་ག་ཚང་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་བསྐྱང་གསོ་གཟབ་རྒྱས་སུ་བཏང་། གཙང་གི་རྗེ་གཟམ་དུས་བསྐྱོར་
 བའི་འཕྲུག་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནམས་གནས་རྒྱུད་ལྷོག་ཏུ་སྐྱས་ཡོད་བ་སྐྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་རལ་
 གི་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱར་ནས་དགའ་ཚལ་གྱི་ཆོར་ཡུང་ཅུ་བར་སྐྱོལ་ལྷས་ཤིག་ཡོང་བ་(༡༧༩ན)ཡོད་
 གསུང་བ་རི་བཞིན་མ་ཤེས་ཀྱང་དྲག་པོའི་ལས་སྒྲོར་ཞིག་འགྲུབ་པའི་བདེ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ། གཏང་རག་
 ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྐྱོན་ཤལ་སྒྲེལ།

རྟོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལྔ་པ་རྒྱལ་མཐིལ་དུ་ཡོངས་བུམས་ཆེན་ལ་སྐྱོན་དར་ཆོགས་བཅད་ལུལ་ཞིང་
 བསྐྱོན་བ་རྒྱས་པའི་སྐྱོན་ལམ་བཏང་། སྐམ་པོ་རྒྱལ་སྐྱར་སྐྱོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་ལུལ། བར་རིམ། ལྷང་
 ར། ལྷུམ་པ། སྐྱོམ་མདའ་བ་སོགས་སྐད་མི་མང་ཙམ་བྱུང་བར་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བྱུག་བཞི་པའི་རྗེས་
 གནང་དང་སྐྱོམ་མདའ་མཁན་ཆེན་མཐུ་སྐྱོབས་དཔལ་འབྱོར་ལ་སྒྲེར་དུ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་གསར་རྩོམ་གྱི་

ལུང་། མེ་འོག་ཐང་དུ་གཞུག་མར་གནས་པའི་ཐོག་རི་ལ་སར་སེང་གི་སྒྲ་མ་གྲ་རིགས་དུགས་ཉར་གི་སྒྲ་
མེར་གྱི་ཁྲིམ་སྤྲོད་ཐུག་གཉིས་ཙམ་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དྱིན་རྒྱལ་གྱི་ནས་འཐོར་པ་སོགས་སོ་སོའི་
སྤྲོད་རེ་བ་བཀའ། གཞི་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟེན་པུར་བཟབས་རྒྱས་བསྟར་ཞིང་རྒྱལ་འོལ་མས་དྲོད་
ཆོས་ལྟེ་མཐའ་དག་ལ་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པ་ལེགས་པར་བསྐྱུན་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང་གོང་འོག་ཆོར་གསལ་མི་
གསལ་སྒྲ་ཆོགས་ཕྱུང་སྟངས་འདུས་ལྟེ་ཆོར་མར་འགྱུར་དང་སྒྲ་མེར་གྱི་སྤྲོད་ལན་སོགས་འཆོམས་མེད་
དུ་བྱས། ལྷན་གཡས་དཀའ་བཅུ་སྟོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལྟ་ཅེ་ནས་འབྱོར་གཟེར་ཆེན་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོ་རིང་
གིས་སེ་སྟོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབུ་རལ། སྒྲ་ཤམ། ལུང་དགོན་པ་བུམས་པ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་མགུལ་
ལུང་། སྒྲ་ཐོད་རྣམས་པུར་བསྟན་བྱུང་།

ཆོས་བསྟན་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲའི་ཉིན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་བུམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་
ཆོས་ཀྱི་བཀོ་བ་མཛད་པ་སོགས་གཟིགས་སྟངས་ལྟར་པར་(༡༦༡བ)ཅན་བྱུང་བའི་འོལ་དགའ་བསམ་
གཏན་གྱིར་གི་གཟིམས་ཐུག་མཛལ་ཞིང་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་བུས། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་
གཟིགས་སྟངས་བྱུང་བ་བདེས་པཅིངས་པ་གསར་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་བཀོལ་བར་བྱ་སྤྱིའི་གོང་གི་ཅན་ལྷི།
མིག་དང་རྒྱ་པའི་གྲངས་གསུམ་ལ་ཞེས་པར་ཡིག་མོར་རྒྱུན་ཤོར་བའི་ཅན་ནི་ཟེར་བ་དག་པར་ངོས་
བཟུང་ལྟེ་ཅན་རྒྱ་པར་བཤད་པ་འདྲིའི་སྒྲ་བས་ཀྱི་རྒྱ་པ་ནི་ལོ་རྒྱའི་རྒྱ་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་སྟེ་ལུ་འཇུག་ལ་
ཅན་ནི་ཉི་མ་དང་རྒྱ་པའི་རྒྱས་བྱེ་བའི་རྒྱ་པ་ཡིན་པས་འཆི་མེད་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ལོག་
བཤད་དུ་སྟངས་བར་སྟངས། མ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཁས་གྲུབ་ཆོད་ཕུག་ལེན་ལ་གཞུག་མོ་སྟོམ་པའི་ཆོ་མེ་
དང་ཉི་མ་སྟངས་ཞིང་དུས་གྲང་རབ་དགུན་དང་རྒྱུད་འབྱོངས་ཆད་གྲང་གྲང་བའི་དུས་སྒྲ་མཛད་ལ། བོད་
འདིར་ཉི་མ་རྒྱ་པ་བཅུ་གཅིག་པ་དང་རི་རབ་ཀྱི་ཆོངས་ཐིག་ནས་བརྩིས་པའི་ཉི་ལྷོག་བཅུ་གཉིས་པར་
འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་གཞུག་མོ་སྟོམ་པའི་རྒྱ་པར་ངོས་བཟུང་བའི་ནང་གསེས་གང་ཡིན་ལ་མིག་དང་རྒྱ་
པ་ཞེས་ས་རིས་ཀྱིས་སྒྲ་བས་ལྟར་ཨཱི་ཀྱིས་པས་བཅུ་གཉིས་པར་ཡོང་བ་རྩེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་
པས་ཅན་ལྷོག་གྱི་སྟངས་ལ་རྒྱ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་མ་སྟེས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་བར་གང་།

རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་སྐྱ་མེར་གྱི་ཁྲིམ་ལ་སྒྲ་མའི་ནལ་འཕྱོར་བྱས།
 སྒོ་བ་དཔོན་རིན་ཆེན་སྒོ་གྲས་བདོག་པ་སྟེལ་བ་དང་གིས་བརྗོད་བསྐུལ་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེགས་པས་ཚང་
 མ་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་ཁོང་པ་སྐྱབས་ཆེན་དེ་མིན་པའི་ཉམས་འཆར་བའི་ཚད་ཅིག་ཡོད།
 རྩ་ཐང་དུ་ཞག་བདུན་བསྐྱད་ཉིན་མོ་སྟེ་རི་བ་སོགས་འོལ་དགའ་སྟོང་(1743)སྟེད་གྱི་དགོན་པ་དང་སྟེ་
 པོའི་འདུ་ཆོགས་ཆེ་བར་ཆོས་འབྲེལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་མོ་མའི་འདོད་སྒྱུར་དང་མར་སྒྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཟང་ཟེང་གི་སྟེར་སྟེན་གྲང་མང་དུ་བྱུང་། འཕྱི་ལུང་གཞོན་ཚང་ལྟེ་པ་དཀའ་བསུ་བས་ཁོ་རང་གི་ལྷ་སྟོད་
 རུས་རྒྱན་སོགས་སྐྱེགས་ཆས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱིན་ནས་དུང་འཁོར་གཞན་གྱི་མི་རྟའི་གོ་ཆ་ལུལ་བའི་དོད་
 ཡིན་ཟེར། མཚན་མོ་སྐྱེན་སྐྱེ། ཡག་པ། གམ་སྟེ་གསུམ་དུ་གང་འཕྲོད་གྱི་ཆུ་ཚོན་བརྒྱབ། རྗོད་དུ་བྱིན་
 པའི་བཀའ་འཕྱུར་གསར་བཞེངས་ལ་རྟོག་འཇུག་དང་མེ་རྟོག་གཏོར། རྗོད་སྟོད་སྟག་རུ་བ་རོར་བས་
 རྗོད་གི་ལྟོ་རྒྱད་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོས་བྱས་འདུག་པ་དག་ཐོན་པར་སྟངས། ལམ་དུ་མཁའ་ལྷག་ནས་
 ཞབས་དུང་རྒྱལ་བས་གཞིས་ལེན་མཛད། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཏུ་སོགས་སྐྱེན་སྟེའི་རྟེན་བཞེངས་མང་དུ་
 གནང་འདུག་པར་མེ་རྟོག་གཏོར། ཟངས་རི་རྗོད་དུ་ཞག་གསུམ་བསྟུང་། དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དུང་ལུམ་སྟག་
 ལ་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོད་བདེ་ཆར་ཉི་ཤུ་ཅམ་སྟེལ། གཞིས་ལེན་དང་སྟེར་ཆ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་
 དེ་ལན་གྲང་གྲ་ཐོམ་པ་བསྟར། མཁེན་རབ་དཔལ་བཟང་དང་ཐྱོགས་མཐུན་པའི་ཕུམ་རྗེ་མི་ལའི་ཨ་ནེ་
 འདྲ་བ་དེའང་ཐེབས་འདུག་པ་དངོས་པོའི་སྟེལ་གྱིས་མཛོས་མཚོན་བྱས། པ་སོ་སྟུལ་སྟུ་རེད་རང་གི་
 རྟོགས་བརྗོད་ལ་སྒྱུར་བསྐུལ་དང་རྒྱ་ནག་ནས་སྐྱུར་དུ་ཐོག་དགོས་པའི་བྱ་གྲིས་ཆོགས་བཅད་མ་བྱུང་
 བའི་ལན་དེ་མཚུངས་སྟེལ།

ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་ཆད་དཀའ་དུ་བྱིན་རྒྱ་རི་ཞབས་དུང་ཁྲི་པ་དག་དབང་དགའ་ལྷན་རབ་བརྟན་དཔོན་
 སྟོན་གྲུ་ཁར་བསུ་བ་ལ་བྱོན། སྐྱ་སྟོབས་སྟུར་དང་མི་འདྲ་བའི་ལྷབས་ཆེན་པོ་ལ་གནང་སྟོ་རྒྱ་མ་བོད་
 (1743)ལྟ་བུའི་ཁྲི་གོང་མའི་དུས་ཀྱི་བབས་ཆགས་པ་དེ་མི་འདུག། གཞིས་ཆུང་ཉིན་མོ་ལས་མཚན་
 མོ་ཐངས་ཕུང་ཟད་དཀའ་བ་དེར་ཞག་བཞི་བསྐྱད་པའི་བཞུགས་གཤམ་ཆེན་མོའི་ཉིན་མཚོད་ཡོན་ལྷན་

ཉེར་བཞི་ལ་མཆོད་ལོན་གཉིས་ཅུད་ཅང་དུ་བྱུང་ཞིང་དང་ཚོས་སྤྱུ་ཁང་གུ་དོན་པའི་སྤྱུ་གར་གར་
སྤྱིར་དུ་སྦྱིད་ཤོད་པའི་རི་མཚོ་སྦྱེས་པ་དང་ཁལ་ཁ་འོ་མོན་མེ་རེན་བྱང་ནས་འབྱོར་འཕྲལ་གྱི་སྤྱུ་གས་པ་
བརྒྱད་བྱོན་པ་དུས་འཛོམ་པའི་མོག་ཤོད་ཀྱིས་རྟ་བུ་ལ། མངའ་པོས་གཙུག་གིས་སེར་སྦྱིར་དང་འོ་མོ་
གྱི་བོ་གཞས་རྒྱས་པ་བཟུང་། དེ་ལྟར་འོན་མཛའ་སྤྲུལ་ཁང་ཅེར་བཟུང་། གཙུག་གིས་དགའ་སྦྱོར་འཕམ་སྦོ་
དང་སྦྱར་མ་བཟུང་མཛའ་ཚོགས་སྤྱུ་མང་འབྱེད་བཏང་སྤྱུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་འབྲེལ་དང་གཙང་ཁང་
འདུ་ཁང་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་གསར་སྤྱུ་ག་རྣམས་པ་མེ་འོག་གཏོར། མར་པམ་འག་ཁ་རྒྱོད་དུ་སྤྱོད་
མཚོ་སྦྱེས་པས་ཚ་བཞེས་གཉིས་པ་བཤམས། ཅུད་ཅང་སྤྱུ་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་སེར་སྦྱིར་དང་ལུལ་པའི་བོ་
གཞས་མོགས་ཁྲོམ་འོན་དུ་ཅེ་བ་བརྒྱད་སྤྱུར་ཚོགས་པ་སྤྱུ་གཡེར་སྤེབས། ལྷ་མཆོད་པས་བཟུན་བཀྲུང་།

ཡང་དག་བཟབས་ཤིང་འབྲས་ལུ་གྲིང་པས་སྒྲོམས་འབུལ་བྱས། དཀའ་བཅུ་བྱམས་ཚོས་པས་བཟང་
 རས་གཙོས་པའི་སྒྲིལ་ཆ་དཔངས་བསྟོད་ཏུ་བསྟར། མཉམ་མེད་གསེར་གྲིང་པ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཐུགས་
 དམ་རྟེན་ཐུབ་པ་གསེར་གྲིང་མས་གཙོས་པའི་རྟེན་རྒྱུས་མཛུགས། ཐང་པོ་ཆེ་བློ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱས་ལུ་པ་ཚོས་
 ཐུབ་པ་གསེར་གྲིང་མའི་འདྲ་ཙག་ཙག་བཞོས་པ་དེ་ཕྱི་ལ་བཏོན་ངོ་པོ་སྒྲུལ་མེ་པ་བྱས་པར་བརྟེན་བྱང་
 ཚེན་རིན་པོ་ཆེར་བཟ་རྟེན་ལ་འདྲ་ཙག་ལུལ་པས་ཐོག་མ་ནས་འབུལ་གཞི་ཡོད་ཟེར་བ་དང་དེ་ག་ཡང་
 བྱིས་སྐར་པས་བརྟེས་པར་གྲིང་པ་རི་ལྟར་ནའང་མཛུགས་སྒྲིལ་ཞིག་སྟར། བསམ་གཏན་གྲིང་འདི་
 དཔལ་ལྷན་སྒྲིལ་དམ་པ་བསྟོད་(142)ནམས་ཀླུ་མ་མཚན་དང་རྣལ་འབྱོར་དཔང་ཐུག་ཡང་གྲུངས་པ་
 མེད་གོ་ཀླུ་མ་མཚན་ལུ་དཔོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གྲུང་མ་རང་བཞིན་གྱིས་འདྲུ་བའི་གནས་ཡིན་
 པས་དཔལ་གྱུན་བཟང་ཅེ་པ་ཡབ་སྐུས་རྒྱུས་ཐུགས་གཙོག་ནན་ཏར་ཆེ་བས་ཆེད་གཉེར་ཏུ་མཛུགས་པར་
 བྱིན། ཡང་གྲུངས་པར་གྲུ་མ་དམ་པ་ཞལ་གཞིགས་ཐུང་བའི་གཞིམས་ཁང་དེ་བྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆགས། ཚོས་
 རེ་གྲུ་མའི་སྒྲུ་འདྲ་ཚུལ་བྲིམས་མ་དང་ན་བཟའ་སོགས་ནང་རྟེན་རྒྱུས་མཛུགས་ནས་སྒྲོན་ལམ་བཏབ།
 གྲུང་མ་རྒྱུས་ལ་སྟན་དར་ལུལ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། ལྷ་མོ་ཤག་གྲུབ་ཆེན་པས་ཚོས་ཀླུ་མ་པོ་བྲང་བའི་
 སྒྲིལ་པོར་བོས། ལས་འཕྲོ་གྲིང་གྲུ་རུ་རྩ་འགོ་འདུལ་དང་ཚོས་ཀླུ་མ་སྟོང་བཅན་སྐུ་པོའི་སྒྲུ་ཞིག་འདུག་
 པ་འདམ་བཏང་བྱང་བས་རྩ་འགོ་འདུལ་ཞེས།

ཞུགས་བྱུང་གཏུང་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་གནང་ཚོགས་མཁན་ཆེན་གྱིས་ཐོག་བྲངས་སྐུ་མེར་གྱི་རྟ་
 བསྟུང་ཅེ་ཚོགས། རི་པོ་ཚོས་གྲིང་། བཀྲ་ཤིས་ཚོས་ཐེ། བན་ཚང་པ། རས་རྩུང་ལུག་པ་སོགས་མེར་
 གྲིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པོ་བྲང་འཛུམ་གྲིང་རྒྱན་གཙོག་སྟེ་ལྟོ་སྟོང་ཅེར་འབྱོར། དེ་རུབ་ལྷ་མཚན་
 ཆེན་མོ་དང་འགྲིག་ཡས་མས་ཐམས་ཅད་གྲིང་མེ་སྐར་ཚོགས་ལྟར་བཀྲ་བས་རྟེན་འབེལ་ལེགས་པ་བྱུང་།
 ཚོམས་ཆེན་བཞུགས་གྲུལ་དུ་ནོ་མོན་ཨེ་རེན་དང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀླུ་མ་གནིས་ལ་བྲི་ཞལ་སྟོང་དང་
 བཅས་པོད་སོག་གི་ཚོགས་ཆེ་བར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་ལུང་པ་དང་པར་ཆེན་སྒྲོན་འགོ་ལོ་རྩ་བ་གནིས་ཀྱིས་
 འབེལ་གཏམ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མཁས་པ་མཁས་པའི་བྱུང་དུ་མཛུགས་པའི་དཔེར་སྟངས་གཞིས་ལེན་དང་

གནང་ཆའང་རྒྱལ་པར་བསྟུལ། ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་(༡༧༧)ཡཔ་སྤྲུལ་ལ་སྒྲོལ་དཀར་ཆེ་སྤྱོན་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ཡེད་རྗེས་གནང་སྟུལ། དཀོན་གཉེར་ཕྱི་ནང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་བརྒྱ་ཆེན་མོ་དང་འཆམ་
གསར་གྱི་ལྟ་མོ་ཆེ་པར་བྱུང་། འཆམ་གསར་གྱི་འཆམ་དཔོན་དུ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་གདུང་བརྒྱད་
ཕེབས་པ་སྤྱི་རྒྱལ་འཕྲུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བདེ་ལ་བྱིན་ཆགས་པ་སྤྲང་ཞིང་ལེགས་སེའི་འབུལ་བ་
སྟུལ། སྤྱོན་སྤྱོད་གཞིགས་རས་པའི་གདུང་རྟེན་པའ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱི་བྱག་ནས་མའི་གྲུར་
མགོན། གོང་མ་ཀླན་དགའ་ལེགས་པའི་བྱག་བཟོ་མར་མཁན་ཆེན་གཞོན་ལྷ་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་ཆོན་ཅི་མཛད་
པའི་ཞལ་བཞི་པ་བཞུགས་པའི་མགོན་ཁང་པོ་ཏ་ལས་ཐོག་དྲངས་མགོན་ཁང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་ཆེན་དུ་
སྤྲང་པའི་འཛུགས་ཀྱི་དུས་ཞལ་པར་གོང་སྤྱོན་གྱི་ཞབས་རྗེས་བྱུང་བས་གཙོས་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་མཛུགས་
པོ་བྱང་མདུན་ངོས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ཤག་པལ་ཆེར་འབྲེལ་ཞིང་རྫོང་གི་འཛིན་སྤྱི་སྤྱི་དང་མཆོད་ཁང་མགོན་
ཁང་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་ཏེག་ཏེ་ཅང་མི་ཁྱོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་དཔུལ་གདུང་ཁང་གི་ལྷགས་ཁ་
བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བས་དྲངས་པ་དམག་ཤོག་བཟུལ་ལྟ་བུའི་མི་མཛེས་པ་ཞིག་སྤྲང་། ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན་
སྤྱོད་ཀྱི་མཉེལ་གཞིའི་ཁར་ཞབས་བྱུང་གདུང་བརྒྱད་དང་ཡོལ་གདོང་གི་ལྷ་མ་ཐུགས་མ་མཐུན་པར་
བརྟེན་སྤྱི་ཆེན་ཆོས་མི་བདེ་བ་བྱུང་དོགས་ཀྱིས་དགོངས་སྟོ་འབྲེག་ཆེ་ཙམ་འདུག་པར་ཞབས་བྱུང་གདུང་
བརྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པར་གང་ཡོད་གནང་ཆོག་ཚུལ་ཞུས་པས་གིན་ཏུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་དེད་རང་ཕག་མོ་གྲུ་བ་
དང་གཉེན་སྦྲེལ་པ་ཞིག་བྱེད་ན་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བལ་ཡུལ་ལྟ་བུ་ནས་ལེན་དགོས་འདུག །

བོད་(༡༧༧)འདྲིར་གཡོག་རིས་སྤྱོད་མ་གྲུར་པ་མེད་པས་ས་པ་གྲུ་བ་དེད་སང་བྱུང་འཁོར་ཆེ་གྲ་
ཡིན་ཚུལ་སོགས་དབྱེས་པའི་ཅེར་སོན། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ལུང་པས་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་བསྟན་
ཁུངས་བཅུན་འདྲ་བསྟུལ་ཏེ་གསུང་བཤད་མཛད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོར་འདུག །སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་ཞག་
གཉིས་བསྟན་ནས་སྤྱིར་ཐོན་པའི་ལམ་ཞོར་དུ་ཆོགས་པས་ཀ་བཞིར་ཆོ་བཞེས་དྲངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བདོག་
པ་བསྟར་ཞིང་ཆོགས་སྤྱོད་ཆོས་འབྲེལ་དགོས་ཚུལ་ལྟར་བྲུ་མའི་རྒྱལ་འབྲུར་ཞིག་སྟུལ་པར་མཁན་པོས་
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་གོས་སོགས་སྤྱོད་ནས་ཤོག་ཅེས་བདེ་འབྲེལ་མཛད་པར་གྲ་ཆེན་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་

ཡོད་དོགས་མེད་གྲོངས་པར་ཅན་མགོན་པ་ཡོད་པ་མོགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གསུངས་སྟེ། མ་བྱོན་སངས་རྒྱལ་གསུམ་པ་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་གྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་རྗེ་བཙུན་མའི་བྱིས་སྟུ། པར་ཆེན་རྩ་སྟུ། བཀྲ་ཤིས་རྩོམ་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ཞུས་པའི་གཡུ་རུ་བྱ་འབྲུག་ཏུ་བྱིན་སྐུ་པས་ཆོས་སྦྱོང་ལས་མཁན་གཉིས་ཀ་ལོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་བསྟུ་བ་ལ་བྱུང་། རྟེན་རྣམས་ཞིབ་པར་མཇུག་ཞིང་བསྟན་འགྲུའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་སྦྱོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ། དཔལ་ཕྱོན་ཆེན་པོས་རྒྱལ་སྐུ་ལྷ་རྗེ་ལ་བཀའ་དུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོད་དབང་གནང་བའི་ས་སྟེགས་ཀྱི་མདུན་ཏུ་བསམ་པ་ལྷུང་བྱུང་མའི་གསོལ་འདེབས་གིག་བྱས། བྱིས་དེར་ཆོས་སྦྱོང་ཆངས་པ་དཔོན་གྲོན་སྟེ་ཐེབས་པར་སྟན་དར་ཐུལ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། ཀླུ་ཁང་དུ་བྱིན་ཏེ་དམ་བསྟུག་པའི་སྒྲུབ་ལ་སྟུ་མོ་གཤམ་བྱུང་ཆེན་པས་སྟུ་གསོལ་གྱི་དབུ་དབུལ་ནས་སྟུ་འདྲ་མོ་ཞིག་དོན་བྱུང་ཞེས་མཆོད་དཔོན་པར་ཟེར་ཞིང་ཡར་ཁྲུངས་སྟོད་སྟུང་དུ་ཆོས་སྦྱོང་རུལ་བའི་(1766)གསལ་བྱུང་སྟེ།

ཤེལ་བྱག་ནས་ཀོང་པོ་རྩོགས་ཆེན་པ་བྱོན་པའི་སྟོད་སྟུང་པར་གསུམ་གྱི་ཡུང་བསྟན་རྣམས་ཞིབ་མོལ་དང་བྱུང་འཇུག་ཆེན་པོའི་བླ་རྩོམ་མཆོད་ཅན་དེ་སྟེར་སྦྱིན་མཛད། རྩ་འབྲུག་ཏུ་གཙང་དུས་སུ་མཆོད་པའི་རྒྱུ་བཙུགས་པ་བར་སྐུ་པས་སྟུ་ཆག་སྟུང་བ་སྟུར་ལས་རྒྱལ་པ་ཞིག་འཇུགས་དགོས་ཚུལ་སྟེ་པར་ཞུས་པ་ཐུག་ཐོག་ཏུ་བཀའ་བའི་ཆོགས་པའི་བཞི་སྟེས་མཆོད་པ་སྟུ་ལྷ་ཆར་སྟུ་ལྷ་རེ་རེ་ཆུ་འབྲུག་ནས་ཚུགས་པ་ཆད་མེད་དུ་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གྱི་གནས་འདི་རྣམས་བོད་ཁམས་ཀྱི་ཕན་བདེའི་ཆུ་ལག་ཏུ་འདུག་ཀྱང་སྦྱི་རྟ་སྐུ་ལ་རལ་དུ་སོང་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དོ་དམ་བྱེད་པ་དཀོན་ཞིང་གོགས་མང་པར་སྟུང་། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྟེ། རས་རྒྱུང་ཐུག་པ་མོགས་དགོན་ཡས་མས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་འབྱོར་པ་དང་བསྟན་པའི་བདོག་པ་བསྟུ་བས། རི་བོ་ཆོས་གླིང་པར་མོག་ཡུལ་ནས་འབྲུལ་པ་ཞིག་འཁོར་བའི་སྦྱི་སྟེབས་ཀྱི་སྟེང་གི་ར་མ་ལུག་གི་སྒྲ་དང་གོས་ལུག་བཅོ་ལྷ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྟེར་ཆ་གཟེངས་བསྟོད། ཡར་ཁྲུངས་ཀྱི་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མེར་སྟེང་གི་མང་འབྲེད་རྒྱས་པར་བཏང་། མང་སྟུ་པར་བཏེག་ནས་ཆེ་རྒྱུ་འབུམ་པ་མཇུག། དེར་ལྷས་ལེགས་ཉེས་སྟུ་ཆོགས་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག་རུང་རྒྱ་མངོན་སྟུ་དུ་བབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གིང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བཞེས་ནས་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མཛད། ལམ་དུ་

བཤམ་བྱས་གི་གསང་སྤྱོད་མཐོང་བར་གསེལ་འདེབས་སྤྱོད་ལམ་ནན་ཏན་དུ་བྱས། དགོན་མང་འབུམ་མོ་
 ཆེ་མཇལ་ཞིང་སྒྲོང་པ་ལོ་གྲངས་བསྒྲོང་། ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོ་གིར་བྱ་ཅན་གྱི་སྒོན་པོ་བཤན་པ་ལག་དམར་
 ཡང་སྐྱུ་ཤོག་(༡༥༧)ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱུ་མེད་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་བསྐྱེད་ཏེ་མང་པོ་ཆེར་
 གྲེབས། མཆོད་པར་མཇལ་ཞིང་པ་མེས་ཀྱི་དབྱེ་ལྟ་བཤན་པ་ལག་དམར་སྐྱུ་མེད་ཀྱིས་ནས་སྐྱེན་གཟིགས་
 བཟབས་ཀྱིས་སྤུལ་ཞིང་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པ་ཏེ་ཡུང་བསྐྱེད་ཁྱེད། ཉེར་དབྱེ་ལ་པོ་པོ་བདེ་ཆེན། སྐྱེད་གཤམ་
 དཔལ་རི། དབྱེ་གིས་བདེ་ཆེན། ལམ་རིམ་པས་ཤོག་དྲངས་རྒྱུ་དོག་ཆོས་ལྷེ་ལག་རྣམས་ཀྱིས་མེད་སྒྲིང་
 སྐྱུ་མེད་ཀྱི་རྩ་བསྐྱེད་དང་བཅས་འཕྲོད་ཀྱིས་རྩེར་གྲེབས། ལྷེ་པ་ཡུང་པའི་གཟིགས་འཕྲུག་ལ་མོ་བྱང་དང་
 ཡང་སྤྱོད་ནས་གྲུང་ལ་བསྐྱེད་སྐྱེད་མཆོས་ལ་ལེབས།

ལྷ་པ་བརྟུག་ཅིག་པ་ཆོས་བརྟུན་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་མེས་དཔོན་པར་ལན་གཉིས་པོས་པའི་གཞིས་
 ལེན་དང་བྱིངས་ལ་བརྟུ་མོགས་དོད་ཀྱི་འབྱུ་བརྟུ་བ། ཆོགས་པར་དུ་མའི་ལྷ་མིང་མོགས་ཀྱི་ཆོས་འབེལ་
 ཁ་གསལ་བྱས། འཕགས་མྱེ་པའི་བྲ་མ་བརྟུད་པའི་ཐང་པའི་དུ་ལྷ་རྣམས་བརྟུར་ནས་བཀྲམ་འདུག་པས་
 མྱེ་བ་སྐྱ་རབ་པས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་བྱིས་སྤྱིའི་པར་ལྷ་ལ་མཆོལ་བྱུགས་པའི་མཆེད་ལྷ་དོན་ལ་
 བན་གནོད་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིག་པ་གསོག་མཁས་སྟམ་པ་གཤམ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན་པ་
 རྣམས་ལ་རྫོང་དུ་བྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གཞན་ཡང་སྐྱ་མེར་མོ་མོར་འདོད་ཆོས་སློང་དང་བརྟུན། དཔལ་
 རི་སྐྱབ་མྱེ་བས་ཆོས་བརྟུའི་འཆམ་བརྟུབ་ཅིང་བྲ་མ་གྲ་བཅས་ལ་ཆོ་བདག་གི་ལས་བྱང་མེ་སྟོན་རིན་ཀླན་
 བས་མཛད་པ་ལ་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་རྩུར་བརྟུན་པའི་ལུང་བསྐྱགས། ཁྱོམ་ལ་ཆོ་དབང་ཞིག་
 བྱེད་ཅིས་ཡིན་ནའང་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་སློབ་ཐང་བརྟུན་འཕེལ་གྱིས་མི་འགའ་རྩལ་ལྷས་པར་
 བརྟེན་བྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས། སྐྱ་མེར་(༡༩༡༣)རྣམས་གྱིས་ལུལ་ལུགས་དང་བརྟུན་པའི་སྐྱེས་གཟུབ་
 ཅིང་ལུང་མ་ཆོས་མཛད་གྱིས་གལ་སྤྱིག་ཁོ་ཐངས་སྤྱིར་ཁམས་བསྐྱེད་དེ་བརྟུར། སྟུན་གལས་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཡོང་དགོས་རྩལ་ལྷར་དེ་ནས་ཟར་པོའི་ལ་ལ་བྱས་བྱམས་པ་སྤྱིར་བར་བྱིན་ལམ་ཅུང་ཟད་འཕྱོག་
 ཀྱང་རེད་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ་འགོ་པའི་ས་བཅད་བྱས་རུང་རི་བོ་བདེ་ཆེན་མཁན་པོས་དགྲ་འདྲོན་པའི་

ཟླ་བར་ན་བ་འཐག་ལ་ཤོར་བ་མང་ཞུས་པས་ཐུགས་འཕྱར་བས་སྤྱན་གཡས་མེད་གོན་གྱིས་གཞིས་ལེན་
 རྫོང་དུ་བཀྲེག་སྟེ་སྤམ་སྤྱག་སོགས་དངོས་པོ་རྒྱས་པར་བྱུང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་བར་དགོངས་སོག་
 གིས་འཕོ་འཕྱར་ཤར་བར་འདི་ཆོ་སྤར་ཡང་རྩིང་ཡུགས་ཡིན་ཏུ་རིན་སྤར་ས་དོན་ཡོད་དོ་རྗེས་ཀླུ་བ་
 ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོར་སུལ་ནས་བྱུང་མཐའ་འཕྱར་དེ་སྒྲུབས་ཀྱང་སྤར་པར་མི་གིས་བ་བྱུང་སྤར་དུ་འདུག
 ད་ལམ་རང་ཕྱོགས་བ་ཞིག་བཅུགས་ཏུ་གནས་སྤར་དང་དུ་མཐུན་བ་ཨ་ཡོད་མི་གིས་བས་དཔལ་རི་
 བར་གནང་ན་འགའ་ཚུལ་ཞུས་བ་བཞིན་ལྟ་འདྲིའི་དོགས་གཞི་དང་བཅས་འཕལ་དུ་ཅིས་སྟོང་མཛད།
 ཡར་སྟོང་བསམ་སྟེར་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གྱི་དབུགས་པའི་ཐོ་བཅུན་ནམས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཟུབས།
 དེ་ཐོག་ནས་ག་ཆར་ལལ་གས་བཅུག་ཅིང་ཡར་འབྲོག་གི་ཐོ་བཅུན་ནམས་ཀྱང་འབྱོར། ར་བ་སྟོང་བ་ཡུགས་
 ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱུང་གིས་ལྟོ་བྲག་ལོར་བྱ་གྱིར་བྱུང་བ་ལྟར་ལོ་ཅན་བ་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས།

རྒྱ་ནག་ཡར་མ་ལྟོགས་པར་བྱས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ག་ཆར་གི་ཞལ་འདོན་ནམས་ཀྱང་གནད་དུ་འགོ་
 བ་དཀའ་འདུག་པས་དེའི་ཆག་གསོས་ལྟ་བུར་གོང་དཀར་ཐོད་བ་རིར་དགའ་(1942)ལྟ་གསང་སྟགས་
 གྱིར་བ་བཅུགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དུ་ཆོས་རྗེ་བྲག་སྟེ་བ་བསྐྱོས། རྫོང་སྟོང་གཟེར་ཆེན་ནས་ལ་གཉེར་
 གདམས་བྱས་བ་བཞིན་སྟགས་ཆས་སྟེ་རྗེས་ག་འགྲིག་བ་འདུག་ཏུ་བྲམ་མ་དང་རྫོང་དཔོན་རྗེས་སུ་
 ཡུགས་མ་ལེགས་པའི་སྟོན་ཅུང་ཟད་བྱུང་བར་གདལ། རས་ཅུང་ཐུག་སྟུལ་སྟུང་རིན་པོ་ཆེ་སྟུན་ལུང་
 པས་གཙོས་པའི་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་གས་བཟུབས། སྟུལ་པའི་སྤྱར་མཆོན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་
 དབང་པོར་གསོལ། ཡས་མས་ཀྱི་སྟགས་བ་ནམས་ལ་ལྟེ་རིར་གི་བཟུངས་ལུང་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་
 དམིགས་སྟོར་ནམས་ཞིབ་མོར་བྱས་པས་སྟེ་བ་སྟོན་འགོ་ནས་ཀྱིས་འབྲོག་པ་དེ་ཆོས་ག་ལ་གོ་གསུང་བར་
 སྟགས་བ་ཡིན་ཞུས་པར་སྟགས་བ་ཟེར་ཅན་ཤམ་ཐབས་དཀར་པོ་སོགས་ཆས་ཆད་ལྟར་དགོས་པར་དེ་
 འདྲ་ཡོད་བ་ཞེས་ཁྲེལ་ཁྲེལ་མཛད་པ་རང་བཟོ་རང་གིས་བཤིགས་པས་ཐུགས་མེད།

ཆོས་བཅུ་ལ་སྟོང་བཅུན་བར་སོར་བྱིན་པའི་ལྷ་དྲོའི་རིང་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་ཁ་དོག་སྟེ་ལྷ་བ་བཀྲ་
 གིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རི་མོ་བས་ཐང་ཀར་བྱིས་པ་ལྟ་བུས་ཁྱབ་འདུག་པར་ཀུན་ལ་

མཚན་དུ་བྱེད། མེ་དོག་གི་ཆར་ཡང་མཐུན་གྲུབ་དུ་བབས། མཚོད་ཁང་མཇལ། སྤུན་ལུང་གྲུག་གཞོན་
 ལུང་གངས་མཚལ་གྱི་མགོན་པོ་མ་ལོང་གི་སྤྱང་ཕྱིའི་རྟ་མགིན་ལ་སྤུན་དར་ལུལ་ཞིག་སྤོན་ལམ་དང་
 འཕྲིན་ལས་བཅོལ། ག་ཆར་དང་ལྟན་ཅིག་པར་ཡན་ལག་བདུན་པ་བསམ་པ་ལྟན་གྲུབ་མ་བཅས་བྱས་
 གནལ་ཤེ་དུག་མ་ཁན་པོ་ཁ་རབ་བས་གཙོས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱུ་མ་གྲུ་རིགས་ཀྱང་མང་ཙམ་འདུས། རྩ་
 གླིང་པའི་གདུང་བརྒྱད་རྒྱ་མིག་དགོན་གསར་པའི་ལག་ནས་མཚོ་རྒྱལ་(༡༥༥)ཀྱི་སྤྱུ་གཏེར་ཕྱོན་དེའི་
 སྤྱུ་ཡོན་དུ་རྟོགས་དར་འབྱུ་སྤུ་མས་བསྟེན་པ་བྱིན། དུགས་པོ་གསལ་བ་སྤྱང་པའི་སྤྱུ་མ་ཀུ་ཚོས་རྒྱལ་ཤེ་
 བ་ལྟང་ར་བས་དགོ་ཆན་བྱས་པའི་གཏེར་རྩལ་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་རྒྱལ་ཟེར་བ་ལུང་བསྟན་ཀ་རྟ་བསྟེགས་པ་
 ཞིག་འདུག་ལ་ནི་མི་མ་ཡིན་འདས་བྱས་པར་སྤྱང་། སྤྱུ་ཕྱོར་དེ་ཆོ་ཡིག་རྟེན་ནས་བསྟུས་པའི་རྩལ་མ་
 ལས་གཏེར་གསར་ནི་མིན་པར་མངོན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་བྱ་སྤྱོད་པ་འདིའི་ཆོད་ན་ཡོན་ཏན་དང་རྟེན་
 ཁ་ནད་ཁྱག་ཅིག་གངལ། ཉེར་གཅིག་ལ་ཐང་པོ་ཆེར་གྱུང་གི་དྲོ་བསྟབ་ནས་བཅོན་ཐང་གཡུའི་ལྟ་ཁང་དུ་
 བསྟེན་ཅིང་གནས་མཇལ་བྱས། དེར་ཡས་མས་ཀྱི་དགོན་མང་པོའི་གྲ་བའང་འདུས། བྱ་སྤྱུ་ཁང་དུ་
 གནས་མཇལ་དང་སྤྱགས་གྲུང་ཚོགས་ཀྱི་སར་ཞབས་དུང་གདུང་བརྒྱད་ཀྱང་ཐེབས། ཤེ་བ་ཐུགས་ཆ་བ་
 དང་བཅས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གནད་སྟོ་ཐུགས་ལྟས་གང་ཐིངས་དགོས་རྒྱལ་གྱི་སྤུན་སྟོན་མང་དུ་ལུས་པ་
 གྱུར་གྱི་ཕྱི་ནས་ཐུག་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པས་བསྟུབ་སྟོན་དེ་ལས་གནད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་བདེ་ཆེན་ཆོས་
 འཕོར་བས་ལུས་ན་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཐུགས་ལ་བབ་མི་ཡོང་ལབས་པ་བཅོན་ཐང་བ་ཞིག་གིས་
 ཆོར་བ་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་མཆོད་པའི་འཕྲོས་པ་གྲུ་བྱམས་པ་གླིང་གི་མ་ཁན་པོ་མཁས་བཙུན་རིག་
 ཆེན་ལས་ཐོས་པས་ལུགས་དང་རྩའི་དཔེ་ལྟར་བག་ཡོད་བསྟེན་དགོས་པའི་བརྟུར་གོ། ཁའང་རྒྱུང་གླིང་
 ཁར་བྱིང་བསམ་གཏན་ཅེ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེར་སྤྱིང་དུ་འབྱོར། ལྟག་ལུང་ཞབས་དུང་བག་གི་དབང་ཐུག་
 ཁམས་ནས་ཐེབས་པ་དང་མཇལ། སྤྱུར་གྱི་ན་བཟའ་དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་དོར་ཅུག་པའི་སྤྱིང་དུ་
 (༡༥༥)ལྟ་བ་བཞེས་ཏེ་སྤྱུ་ལུང་བཙུན་པོས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཐེར་བྱང་ཟད་བྱང་བར་མཆིས།
 མཚོད་ཡོན་རྣམས་རྒྱ་ལྟོ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས། བདག་གིས་འབས་པ་གྲུ་བརྒྱད་བསམ་ཡས་སུ་བཏོག་

བྲག་སྐྱེ་ཆོས་རྒྱུ་ཤོང་དགར་དུ་གྲ་ཚང་གི་འགོ་སྟེང་ལ་གར་མར་འཕྱོད་ཅིས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་ཅེར་གྲོང་སྟོང་གི་ནང་མོ་ཆོད་པལ་ཟས་རན་གྱིས་སྒོ་བུར་དུ་འདས་པའི་དགེ་སྤྱུལ་གྱི་རྟོགས་རམ་ལ་ཁོར་ཙམ་གཏོང་དགོས་ཚུལ་ཐའི་སང་ལྟེ་པའི་འདོད་པ་བཞིན་གྲུ་ཁ་ནས་རྫོང་བདེ་བུས།

གློ་མདར་གྲ་ཚང་གིས་གྲུང་གི་དྲོ་བསྟུབས་གཞས་ཤོན་ཕྱོ་ཕྱོ་པ་མོགས་ཅེད་སྐྱ་མཐའ་སྒྲིམ་པ་དང་བཙས་ས་སྒྲོང་མཚོ་སྒྲིམ་དོ་རྩེ་དཔོན་གཡོག་གིས་མདུན་བསྟུས་ཏེ་བསམ་ཡས་པོ་བྲང་ལོག་ཏུ་འཕྱོར། སང་ཉིན་སྟེན་གཟིགས་མཚོད་པའི་བྲེ་བྲག་རྒྱས་པ་བསྟར་ནས་དཔུ་ཅེ་རིགས་གསུམ། མ་ཁབ་པོ་རིག་པོ་ཆེད་དཔུ་ཐོད། གཡུའི་ཐུབ་པས་མཚོན་པའི་ནང་རྟེན་རྣམས་མཐའ་ཁོང་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པར་བྱས། བསྟན་སྲུང་གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་སྒྲ་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡོང་དགོས་གསུང་པ་ལྟར་ལྟོན། ཞབས་བྲུང་ཐའི་རིས་གདན་ཅི་འདྲ་དགོས་གསུང་པར་ཆོས་སྒྲོང་རང་གིས་གང་མཛད་གྱིས་འབུས་ཚུལ་མོལ། དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཡང་ཀམ་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྩེ་བྲོད་གྱིས་ས་སྒྲུ་བདག་ཆེན་ལ་ཐུག་འཕེན་བྱེད་གྱིན་ཡོང་འདུག་པ་ད་ལམ་ཡང་དགོས་གསུངས་པར་ཆོས་སྒྲོང་གིས་སྟག་འདྲེས་ཐུག་འཕེན་བྱས་པ་དགའ་ན་བྱས་ཆོག་ཅེས་ཁ་བཏགས་ཁྲག་གིས་སྟགས་པ་བསྟུམས་ཏེ་ཐུག་ལ་འཇུས་པས་ཐུགས་རྟོག་ཟོས། སྟན་ལ་བཞུགས་ནས་ངས་བྲོད་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཐོམ་པ་འདོགས་གསུངས་པར། ར་སྒྲོབ་དཔོན་བསྐྱའི་དགེ་བསྟེན་ཡིན་ཞེས་མ་དགེས་(1747ན)པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེར་བསྟན་པའི་འཚུབ་གྱིས་ཀམ་པའི་པོར་མ་ལོན་པར་ཁོང་བརྩེས། རྟེན་མའི་སྟགས་ཀྱན་རྣམས་ནི་ཕག་ཀོགས་གྱི་སྟེར་སྟག་ཏུ་འདུག། གཞན་རྩེ་བཙུན་གོང་མའི་གསང་བྲིད་གྱི་ཟབ་བཞེས་དང་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་དམ་ལ་བཏགས་པར་བརྟེན་ས་སྒྲའི་གདུང་བརྒྱད་རྣམས་དང་རྩེ་རིན་ཆེན་སུན་ཆོགས་མན་གྱི་འཕྱི་གུང་པའི་ཞལ་ངོ་གཉིས་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྒྲ་ཆེན་པལ་ཆེར་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུ་དབབ་པ་དང་བརྒྱད་ནས་བམ་ཆད་བཏང་བ་མང་། བསྟུ་བ་ལ་དོ་སྟགས་འགོ་ལས་ཕྱོད་མི་ཡོང་བསམ་པའི་ཕྱིས་ལ་མཐོལ་གྱི་དོ་གཅལ་དུ་ལེབས་པའི་དགུ་སྒྲོར་མཛད་པས་རྒྱ་པོ་པལ་ཆེར་གཡས་ཕྱོས་གཡོན་ཕྱོས་གྱི་འུར་ཞོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཆོས་སྒྲོང་བྲིའུ་ཤིང་གི་ཁར་བཞུགས་པའི་གདོང་ཐད་དུ་སྐམ་ལ་སྟག་གདན་གཏིངས་འདུག་པར་རྟོར་

སྒྲིགས་ཀྱི་བཅུད། ཚེས་དང་འཇམ་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཁ་བཙོ་ལྷ་པ་མོན་ལུ་ཐང་ལྷ་ཁང་ནས་གདན་དྲངས་
 པའི་ལོག་འདྲན་གདོན་བཞགས་འབྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོ་རྩེ་ཆེ་ཆེ་ལ་དེ་དབུ་ཐོག་ཏུ་
 བཞག་སྟེ་རིགས་འཛོན་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བསྐོ་དམ་བསྐྱུགས་སྒྲུབ་མཚོག་བདུད་ཅི་ཞལ་དུ་ལུ་པས་
 དང་དུ་བྲངས་སོང་། གསེར་སྒྲིམས་སྒྲུབ་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་བརྟུར། གསོལ་མཚོན་ཅིག་དགོས་པའི་བས་
 པའང་འགྲངས་མེད་དུ་བརྟུན། རྟེན་པས་རྒྱུར་གསུངས་ན་མ་གཏོགས་མར་བཀའ་བྲོས་དང་དྲི་པའི་
 རིགས་མི་འགའ་རྒྱལ་པ་བརྟེན་ལུང་བརྟུན་མ་ཞུས་པས་སྟག་འདྲེ་ལ་འདས་མ་འོངས་འཆད་རྒྱ་ལོས་
 ཡོད་ཀྱང་དགོ་བཤེས་ལ་གཞན་གྱིས་ཁ་བརྒྱུར་ནས་དྲིས་མ་བྱུང་(༡༥༧)ཞེས་གསུངས་སྟེ། ཕྱི་དྲོ་དང་
 སར་གི་རིང་གྲིང་བཞི་གྲིང་ཐུན་རོ་མོ་གྲིང་ཐོགས་གནས་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་མཇལ། ལྷ་ཁང་ཚོར་རྟེན་
 བཀྱར་དང་ཞིག་གསོས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་སྟེ་དུས་མཇལ་བ་དང་ལེ་མི་འདྲ་པའི་མཇལ་ཉམས་སྒྲོ་བ་
 ཞིག་འདུག །སྟེ་མོ་གཤམ་བྱུང་ཆོན་པས་སྒྲིམ་པའི་ཤེས་དོ་རྩེའི་དབུ་ཐོད་ཕྱིན། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོན་པོས་གྲུང་
 ཐང་ལ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཞབས་རྩེས་ཁྱད་འཕགས། ཉམ་གྱིན་གྱི་སྒྲུ། དཀར་པོ་བའི་གྲུ་རུ་མཚོ་སྒྲིམ་
 དོ་རྩེ་ཁྱད་མཚར་རྣམས་ལ་ཕྱིན་སྐབས་ཞུས། དབུས་རི་ནག་པོར་སྟེ་བརྒྱད་དམ་བཟར་བྱེད། ཅས་པའི་
 ལུང་བརྟུན་ལྷར་ཚོས་རྒྱལ་བཀྱ་ཤིས་སྒོ་བས་རྒྱལ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་གྱིས་ཉམས་པོ་རི་དང་ཀོང་པོ་ཚོར་བྱང་
 རྒྱུ་གྲིང་པའི་གཏེར་ཕྱོན་གྱི་བཀའ་ནན་རབ་བརྩིད་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་འདྲེ་དམ་ལ་འདོགས་པ་གནང་ཡང་ཕྱི་
 སྒོར་རྟེན་མ་བརྟུན་སྒྲུ་བཙུན་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུད་དུ་ལ་དུ་སོང་བས་དེ་འདྲའི་རིགས་གྱིས་འབྲག་འབྲག་མི་
 གདའ་བས་ཐོད་འབངས་བདེ་ཐབས་ལ་དམིགས་ཉེར་དུག་གི་ཞོགས་ཉམས་པོ་རིའི་རྩེར་བཀའ་ནན་རབ་
 བརྩིད་རྒྱས་པར་བྱས། ཐོག་མར་ལྷ་འདྲེའི་ལྷོངས་གྱི་རྣམ་པའི་གང་དང་དང་ཁ་ལུ་རྒྱུང་འཛུབ་ཆེ་བ་
 བྱུང་ཡང་སྒྲིད་པ་ཅམ་ནས་འཇམ་དུ་སོང་ཞིང་ནག་པོའི་རིགས་ལ་གདབ་ལས་བྱས་མཚམས་སུ་ནམ་
 མཁའ་གཡང་དག་ཅིང་ཉི་མ་དྲོ་བས་མཚོན་པའི་ལྷས་ལེགས་པ་བྱུང་། གྲུང་ཚོག་གྲོལ་ནས་རྟ་རྒྱའི་ལྷ་
 ཁང་མཇལ་ཉེ་བས་ཡས་མཚམས་ལུར་ཕྱིན། གསང་ལུག་གི་བྱམས་དེར་གྲ་ཚང་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་
 འདེབས་ལེུ་བདུན་པ་བསམ་པ་ལྷུན་གྲུབ་མ་དང་བཅས་པ། རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷའི་བརྟོད་པ་སྒྲོན་ལས་

གྱི་རིགས་རྒྱལ་པར་བཏབ། ལག་གཉིས་(1)ཡོན་པོའི་རིང་གསང་ལུག་ཏུ་མཚམས་བསྐྱམས་པའི་དགེ་
སྦྱོར་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད། སྦྱོར་དཔོན་པའི་པོའི་ལུག་བཟོའི་ལྷོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ལ་སྦྱོན་ལམ་གྱིས་པའི་
སྦྱོན་གལ་ལུལ་ཞིང་། གྲོང་སྐོང་ནས་ཀྱིས་ཆེ་དཔལ་བའི་དོན་དུ་ལུལ་བར་ཡང་ཁ་བྱང་བཏོད། མཚོན་
དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་པའི་འདོད་མོས་གྱི་སྤྲ་མའི་གསོལ་འདེབས་དང་དམག་ཟོར་མའི་
གཏོར་བཟོ་གིས། ཕྱིའི་གནས་རྒྱལ་མེས་དང་ནང་རྟེན་རྒྱལ་མཛལ། ཕྱིར་ལམ་དུར་ཁྱོད་དང་མཚམས་
སྤྲ་རྒྱ་རལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཆོར་ཕྱིན། དེར་ཏུ་ར་ལྷ་གོང་ཁོག་ཏུ་ལུགས་འདུག་པར་སྦྱོན་གལ་བཏགས་གིར་
སྦྱོན་གཟིགས་བསྟར། དབུ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་
བྱས། དེ་ལྟར་བསམ་ཡས་མཐེལ་དུ་བསྟར། ལཔས་དུང་དཔོན་གཤོག་ལ་ཆེ་དབང་ལུལ། དཔལ་རིག་
ཆར་དང་རབ་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་མང་འབྱེད་རྒྱས་པ་བཏང་། མཐོང་ཁ་དུ་བསམ་ལུང་མཁར་དུ་གྱུར་གྱི་དྲོ་
བཀྲེག་རྒྱལ་གྱིར་ཆོགས་པ། དེ་མཛོད་ཆོགས་པ།བྱམས་པ་གྱིར་། ག་ཐང་། རྩོག་ག་མོགས་ག་ཕྱི་ནང་གི་
ཆོས་རྟེན་རྒྱལ་གྱིས་མེར་སྐྱོང་དང་བཅས་སྒྲུགས་མདར་སྐྱབས། མཁན་སྦྱོབ་ག་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྟེར་
ཅ་རྒྱས་པ་བསྟར་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་གངས་ལེན་གྱིས་སོ་སོའི་རེ་བ་བཀའ། རིགས་འཛིན་སྐུལ་པའི་སྐུ་
དཔོན་སྦྱོབ་ཀྱིས་མདུན་བསྐྱུས་ཏེ་དོ་རྟེན་ལུ་ཕྱིན་གྱུར་གི་བསྟེན་བཀྲུང་ཞིང་གཏོར་རྩམ་རྣམས་མཛལ་
ལན་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟར། འཕང་འགོ་གཞིས་ཀར་སྐྱབས་ཆེ་མཚོན་ཡོན་རྣམས་ཀྱང་བྱོན་གྱུར་འདུག་
ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྱིར་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་གོང་དཀར་ལུལ་གྱི་ཐོ་བཙུན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལུང་(1)ཡོན་
སྤངས། སྐུལ་པའི་སྐུ་སྦྱོན་པ་མོ་དེས་ཐུགས་གདུངས་ཐུགས་དྲག་པོས་དམོན་པོར་བའི་བྱང་རྒྱུབ་གྱིར་
པའི་ཤོག་མེར་ཁྱོད་ནས་གཅིག་འཐེན་པ་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་བ་ཐུགས་འཚར་དག་དབང་ལུག་
ཆོགས་སྐྱེལ་བར་གཏོང་བ་མཛད་པའི་རྒྱ་ནག་ཐུགས་སུ་བར་ཆད་མི་བྱུང་པའི་སྐུ་ཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་
གསུང་བ་ལུང་བསྟན་དུ་འདུག །

རྟོར་བླ་བཙུག་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བྲག་དམར་ལ་བརྒྱབ་གསང་ཞེ་ལུ་ཐོག་ཏུ་འབྱོར། རྟེན་རྣམས་
མཛལ་ཞིང་གཏུགས་མར་གནས་པ་རྣམས་ལོངས་སྟོན་གྱིས་ཆོས་པར་བྱས། སང་འབྲུག་པ་སྐུལ་པའི་སྐུ་

དང་ལྟ་ཅི་སྒྲིག་སྒྲེད་པོན་སྒྲོབ་རྒྱལ་རྟ་བུ་ལ་ལེབས། སྒྲེད་ལྷུང་གསེབ་ཏུ་སྒྲར་བྱས་ཞག་གཉིས་བསྟན།
 འབྲུག་པ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲིམ་རབ་བྱུང་སྒྲུབ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་མཁན་སྒྲོབ་སྒྲིགས་རྒྱའི་ཅིས་འདྲ་ཞིག་འདུག་
 རུང་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་ཅི་སྒྲུལ་སྒྲིམ་ར་གིས་མཛད་པ་འགའ་ཅིས་མོལ། སྒྲོབ་དཔོན་མཛད་སྒྲུབ་ས་མཆིལ་
 ལྟ་མ་འབུལ་ཅིས་མི་འདུག་པ་འབྲུག་དགོས་ཞེས་བསྒྲུལ་བ་ཚུད་པ་བཏང་བ་འདྲ་ཞིག་ལ་མོང་བས་རྗེས་
 སྒྲུབ་དེ་ཆེན་ཆོས་འཕོར་བ་དང་ཕྱོག་གྲ་བ་སོགས་བྱ་གྲལ་ལའང་ཆབ་ལེན་ལྟ་མ་འབྲུག་དགོ་ལྟགས་པའི་
 ལད་མོ་གཤོད་པར་སྟངས། ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པ་མེར་སྒྲིང་དང་བཅས་ཆོས་བཞི་ལ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་
 སྒྲུངས་སྒྲུབ་བས། བདུན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དགོ་སྒྲོར་གྱི་བཅད་རྒྱ་གིན་ཏུ་དམ་པས་མཆོམས་བཅད།
 འདི་ལོ་གཡང་བས་སྒྲུབ་ཁག་རྣམས་འཇུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་དུས་རིམ་གྱིས་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལྷར་རྒྱུན་
 ལྷུང་བྱིན་པ་ཐོར་བ་ཀྱང་ལེགས། ལྷར་བྲག་སྒྲུབ་ཆོས་རྗེ་གོང་ར་ལོ་རྩ་བར་ཆོས་ལྷུང་འདེངས་མོང་སྒྲུབས་ཁ་
 དལ་དུ་སྟངས་ཅི་ནས་(༡༧)ན)དམག་བསྐྱོག་ཉེར་ལྟ་དེ་ལྷས་ན་ཡོང་སྒྲིངས་པ་བདག་ལ་དགོས་རྒྱུར་གོ་
 བས་དཔེ་ཆ་དང་བཅས་དོ་གལ་ཆེན་པོ་དང་ལོ་རྩ་བ་ལ་མཛལ་ན་བདག་ཀྱིན་ཡོང་སོགས་འཆར་ཀྱང་
 བསྟན་ཆོད་དུ་གདའ། ལྷར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུབ་པ་དེ་ཕྱོགས་ལའང་དག་སྟངས་མཛད་གཤིས་དཔེ་དེ་གྱང་ཐང་
 དུ་ལུལ་བ་དར་སྒྲིངས་རིག་འཛིན་བྱོན་པ་དང་འགྲིག་གསན་པས་དེད་ཀྱིས་དེ་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ལྷས་པར་གོ་
 བའི་ཞལ་སྒྲུབ་ནས་དར་རྒྱས་ཆོས་སྒྲིངས་པར་གིན་ཏུ་གནག་པ་ཞིག་བྱུང་མོང་། སྒྲར་མོལ་མཆིས་ཀྱི་
 སྒྲུབས་སྟངས་ཅི་པའི་གཏེར་ཆོས་མི་དགོས་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའང་ལྷ་ཡིན་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་
 ལྷར་སེམས་ཀྱི་ཆ་དང་དེ་ཞིབས་སྟངས། གོང་ར་ལོ་རྩ་བ་སྟངས་ཅི་སྒྲེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་དགོ་ལྟགས་འདི་བདུད་
 ལྟ་སྟར་མཛོན་པ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་ནས་འདི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཡོང་བར་སྒྲོབ་པ་མེད་འདྲ་རུང་མཛེས་ལམ་གྱི་མཛལ་
 འདོད་ཡོད་རྒྱལ་བརྗོད་པ་ཆོས་རྗེ་བྲག་སྒྲུབ་བས་བདེན་པར་བརྒྱུད་སྟེ་ཡང་ཡང་བསྒྲུལ་བའི་དབང་གིས་
 གནམ་གང་གི་དགོང་རའི་ལོ་གསར་གྱི་གཏོར་མ་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་ཁར་སྒྲེབས་བྱུང་ར་སྒྲོར་སྒྲེལ་གྱི་རིང་
 སྒྲིང་མོ་འོས་འཆོམ་བྱས་པས་ཁེངས་པ་ཆེ་མདོག་ཁ་པོ་ཞིག་གདའ། ཐེལ་བ་ཆེ་སྒྲུབས་ཡོད་པ་བསྐྱེད་ཆ་
 བྱེད་མ་འདོད་པའི་སྒྲིན་ལུལ་དུ་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་བསྟན་དེ་བྱིན་ན་སྒྲིན་པོ་རྣམས་བསྟེན་གནས་དང་འདོམས་

ནས་ངན་མི་བྱེད་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་པག་འགད་མས་སྒྲེགས་པམ་ན་འདུག་པའི་རྒྱ་པོར་མཆིས།

དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ལམ་བོད་སོག་གི་གདུལ་བྱར་ཟེར་
 ཆོས་དང་། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་མང་དུ་གནང་ཞིང་
 གོང་མ་དང་མཇལ་འཛེམས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

ཀུ་འབྲུག་གནམ་ལོ་ཆོས་པའི་ཆོས་སྒྱིང་མཚོད་པ་དང་ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་དུས་ལྟར་
 བཏར་། འདི་ལོ་ནས་བརྒྱུད་ལོ་དྲུག་གི་ལི་ཐོ་ནང་(1711)ར་ཆོས་མཛད་ཀྱིས་བཟོས། ཐམས་ཅད་
 མཆིན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་གྲུང་དུ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་མི་གྲུས་པའི་བྲག་ས་ཞེ་གསོག་མཁན་མང་
 བར་བརྟེན་དུས་སུ་ལོག་ཕེབས་འདོད་མེད་འདུག་པས་གྲུང་ལོ་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྟག་ལོའི་དུས་
 ཀྱི་སྟོན་ལམ་འཕར་མ་འཇུགས་པ་གནང་བ་ཡར་ཕེབས་རྒྱ་མི་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟོག་པ་ལྟ་བུར་གོ་
 བའི་རེད་ཀྱིས་ཞག་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་རིང་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་དུ་བྱས། འདི་ལོ་འབྲུལ་པ་གཏོས་ཆེ་བ་
 འཕྱོར་བས་ཁལ་ཁན་མོན་ཨེ་རེན་སྒྱིད་གོད་ཀྱིས་སྡེ་པ་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་སྟེན་ཐོག་དངས་ཆོ་ཁུར་ཨོ་པ་གི་
 འཁོར་བཅས་སོགས་མང་དག་གིས་སྒྲོང་འབུལ་བརྒྱ་འབུལ་ལྷགས་པ་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་
 དདུལ་སྤང་བྲི་ཅམ། གོས་དར་སྒྲོང་ཐུག་ལྷག་བཅས། འཕྱོང་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ཉམ་གསེར་ཞོ་ཁྱིར་ཉེ་བས་གཅོས་
 རྒྱ་སོག་གི་དངོས་པོ་དངོས་ཆེ་བ་བསྟར་ཞིང་དགེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པུར་དུ་བཞུགས། མཚོད་མཇལ་སྐབས་
 སྟོན་ལམ་ནན་ཏན་བཏབ་ཅིང་དུང་སྒྱིང་དབང་མོར་གསོལ་མཚོད་སྟེན་གཟིགས་ལུལ་བས་འཕྲིན་ལས་
 རྒྱས་པར་བཅོལ། སྟོན་ལམ་འཕྲོ་ཆེན་དུ་བཞག་སྟེ་མཇུག་སྒྱིང་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་བཟང་ལུས་
 གནང་། བདག་གིས་པོ་ཏ་ལར་གྲུང་ཆོགས་བྱས་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལོག།

ས་རྟའི་བདེ་གཟར་སྐབས་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དདུལ་གདུང་གི་སྟོན་རྒྱ་
 ཐོན་པའི་ག་ལྟ་ཅན་གྱིས་ཁྲིར་བའི་ཞིག་གསོས་ལ་འཕྱོང་རྒྱས་པ་རྒྱུ་ཉམ་གསེར་གསུ་ལས་གྲུབ་པའི་

གསེར་ག་ཤ་མངས་བཀོངས་ནས་སྤུལ། ལྷགས་པ་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་འབྲས་སྤྲངས་སྤྱི་སྤྱིར་ཆང་མར་
མཐུན་སྤྱི་དེལ་བཞག (1)ལྟེ་སྤྱི་ལན་མཇལ་བྱུང་པའི་དོ་ཆེ་བག་ཡོད་དང་ལྷན་པ་བྱས་
སྤྱི། འདོད་ཁམས་དབང་མའི་དུས་ཀྱི་མདོས་མཆོད་དང་བརྒྱད་གཏོར་སྤྱི་བསྐྱར་དུ་བཏང་། འདི་ནས་
ད་ལྟའི་བར་ཨོ་པ་དཔོན་ཡིག་དག་དབང་ཆེ་རིང་གིས་ཡི་གེ་འདི་བར་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱར་།

ལྷ་པ་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་མ་ཐོན་པར་ལ་ཆོད་པ་དང་ཐུང་པར་དབྱས་གཙང་སྤྱི་དག་
ཞན་འཕྲིང་གསུམ་ཤིན་དུ་མང་བ་ཆད་མེད་ལྟ་བུ་བྱུང་། འབྲུག་པ་སྤུལ་སྤྱི་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ་དང་
བཅས་པ་བྱོན། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བས་སྤུལ་པའི་སྤྱི་མདོ་སྤྱིགས་ཀྱི་གསན་སྤྱི་གནང་དགོས་འདུག་
པར་སྤྱར་ཡང་སྤྱི་བདེ་ལྷགས་པ་བོས་པ་ལས་འབྲུག་ནང་གི་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་པའི་ཞིག་
མ་བྱུང་། ད་ལས་དགེ་ལུགས་སྤྱིགས་ནས་ཞུ་དགོས་འདུག་ཆུལ་བྱུང་པ་ལྟར་ཆོས་འཁོར་གྱིར་པའི་ག་
རིགས་གཉིས་པ་རབ་འབྱམས་པ་སྤྱི་ཡོན་འབྲུག་པར་བརྒྱུད་ས། ཕེ་གདོང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱིམ་ག་
པ་ཐེབས་པར་ལྷང་བསྐྱུ་མཇལ་དར་སྤྱིགས་བཀྲམ་གསེས་གང་ཆེ་སྤུལ། ལྷགས་གཉིས་ཀའི་གསུང་
འཕྲིས་ཏེ་ཆང་མི་སྤྱིར་བའི་སྤྱི་མེ་བ་ཞིག་སྤྱིར་། དངོས་པོ་རྒྱུར་ལེན་དང་ལས་འབྲུག་གང་ལེགས་བྱས།
པ་པོར་ཁའི་བྱ་མ་དཀའ་བཅུ་འཕྲིན་ལས་སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་དུ་བྱུར་པའི་གནན་སར་སྤྱིར་
མཇུང་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱུང་པ་བརྟེན་པའི་དུང་རམས་པ་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་བརྟེན།
གནས་དེར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྱི་བ་རྒྱལ་ས་ན་པོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱི་ལ་ལན་པ་འདུག་པས་
ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལྷགས་འཕྲུགས་ཕྱིས་ལ་ལས་བྱུང་(1)ལྟེ་ལག་ཏེར་གཞུང་དེ་འདོན་མི་བདེ་
ཞིང་མངའ་རིས་ལ་ཆེན་དང་གངས་རི་བསྤྱིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བྱུང་ན་དེ་གས་འབྲས་རྒྱུར་སྤྱི་ཡང་མ་རྟེན།
སྤྱི་བསྐྱར་ཕེ་བའི་དེ་སྤྱིར་བཅུན་རྒྱ་མི་འདུག་པས་གཏོར་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཆོག་བསྤྱིགས་
ཏུང་དུ་ཞིག་བརྒྱུས་ནས་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་ཆོགས་ལ་བཅུགས། དབང་བྱེལ་བས་བསྐྱར་མ་བྱུང་པས་
གུང་ཐང་དུ་རྒྱུར་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོར་ཁྱེད་པའི་ས་བཅད་བྱས། སྤྱི་དཀའ་ཆེ་པ་སྤྱི་མཆོད་ལྟ་བུ་སྤྱིགས་སྤྱི་
དཔོན་དང་རམ་རིང་མཁན་པོ་སྤྱི་ཁང་མཁན་པོས་མཆོན་པའི་བྱ་མ་ག་རིགས་སྤྱི་མེར་མང་པོར་བྲུགས་

[illegible]

མེད་མོང་ལའང་འཕྲུལ་པའི་པོ་མེས་ལྷ་མོས་ཀྱི་བྱུང་པོ་འཕགས་པའང་བྱུང་པ་མོག་རྟགས་པམ་
འདམ་པར་སྒྲེལ་མ་ཞུས་པ་དང་། (༡༥༣)དབྱིབས་འདྲ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་དུ་དེ་བར་ཅིས་གུང་འགྲོ་ཞེས་
ཆོད་མ་ཁ་སྒྲུར་འདྲག །

[illegible]

པོ་ནས་བཀྲེག་ཡས་མས་ཀྱི་ཁྲིམ་གྱི་ཁྲི་ཆེ་བ་འདུས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མུར་ལྷན་གྱུ་བ་
 སེམ་བཅུན་དུ་འབྱོར། འདི་ནས་ཡར་མ་འགོར་བར་བག་གྲོས་གསོས་པའི་བཞེན་དྭ་ནམས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་
 སེམ་བཅུན་དང་པ་དང་ལྷན་སྒྲིག་གཉིས་བཅུད་ཆེད་བ་བྱུང། མེ་འབྲས་གསར་གསུམ་ཀྱི་སྒྲུལ་མི་སེམ་ཆེར་
 སར་གནས་སུ་ཡོག། མེ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་ཁ་གས་འདམ་བར་དུ་ཡོད། ས་སྒྲོང་ཀྱི་རི་བས་
 བོད་ལ་སྒྱུར་དུ་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་ཞིག་དགོས་གསུང་བཅུད་འབུལ་དུ་སྒྲུལ། སར་སྒྲོར་
 མོ་ཡུང་དུ་གཞིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུས་ལུང་གི་དོ་བསྟུབས། སྒྲོར་ལུང་སྒྲི་སོས་བཅོག་པ་བསྟུར།
 ཆལ་པོར་སྒྲེབས་ཀུལ་ཆེབ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུས་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་པུ་རྩ་གའི་རྟ་ཆས་ཀྱིས་གཙོས་
 པའི་སྒྲེར་སྒྲིན་གྱི་རོམ་པ་མཛད། ཀུལ་མ་ཐིངས་གསུམ་ཡང་ལུང་གིས་མཚོན་པའི་ཀར་དགོང་ཆོས་སྒྲེ་སྒྲོ་
 མོ་ནས་བསྒྲེན་བཀྲུལ། ཁང་སྒྲོན་སྒྲར་པ་སྒྲུ་མདུན་ལྷན་གྱུ་བ་པའི་རིའི་བྲམ་པ་དང་མག་པར་སོང་བས་ཀུལ་
 པོ་ཡལ་སྒྲས་ནམས་མི་དབྱེས་པའི་གཞིགས་ཕྱོགས་ཡོག་པ་འདུག་པར་འཛིགས་པ་ལས་བསྒྲུབས་གིང་
 བསྒྲེན་རྫོགས་སུ་བསྒྲུབས་མཚན་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་པར་བཏགས། རོར་མཁན་ཆེན་གེས་
 སེམ་འབྱུང་གནས་དང་གྲོང་མོ་ཞིབ་དུ་བྱུང་བ་གསན་(176)ཀྱི་སོགས་སྒྲུ་ཡོན་ཆེ་གས་སུ་འདུག།
 སེམ་གདོང་དུ་ཀྱི་རི་དཔོན་སྒོན་ལ་སྒྲོལ་དཀར་དང་ཕྱག་དུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་སྒྲུལ།
 བཅུད་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་པ་ནམས་ཀྱིས་སེར་སྒྲེད་གིས་མདུན་བསྒྲས། སྒྱུན་སྒྲས་འཛིགས་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་
 མའི་སྒྲུངས་སྒྲུ་ཀྱན་ག་མ་ཞིག་བྱིན་ནས་འདི་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་པུ་ཡོན་པས་བྱི་འབྲར་
 མེད་པ་དགོས་ཚུལ་གསུངས།

ཉེར་གསུམ་གྱི་ཉིན་ན་དཀར་མོར་སྒྲར་པལ། བཀྲ་གིས་ལྷན་པོ་ནས་པའ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་
 མཁན་སྒྲོབ་ནམས་ཕེབས་པའི་གནང་སྒྲེས་པར་འབུལ་སོགས་ཀུས་པ་དང་ཞག་དུག་གི་རིང་གང་ཅིའི་
 གསུང་གྲོང་བསྐབ་སྟེན་ཞིབ་མོལ་དུ་ཕེབས། སྒྲོ་སྒྲོང་སྟེན་བརྒྱད་ཆེན་མོའི་ལྷགས་ལུང་ཞིག་ལྷས་པ་བྱེད་
 ཅམ་བསྒྲུལ་བའི་ལྷག་མ་ཀྱན་གས་ནས་ཡར་ཕེབས་དུས་འབུལ་བའི་རྟེན་འབེལ་བྱེད་ཅེས་འཕྲོ་འཛིག་པ་
 གནང་བ་ལུན་རིང་མི་འགོར་བ་ཡོ་གེས་ཀྱི་གཞིགས་པའི་མཛོན་པར་མཁྱེན་པར་གོ། །འོན་ཀྱང་ལྷགས་

ལུང་གི་འཕྲིན་ཁྱུ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་དག་ཞུ་བ་ཆེན་པོར་རྟེན་སྦྲེལ་ཆེད་པ་ཞིག་ཉན། བསྟན་འཛིན་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཆོ་སྒྲུབ་ལུགས་སྤྱོད་མའི་དབང་བཟུ་ཅ་ཞིག་ལུལ། བཀྲ་ཤིས་ལུན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 རྣམས་ལ་སྟུན་རས་གཟིགས་བྱུག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་དང་དུ་རི་ཡལ་གྱི་ནོ་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཐོ་ཡོན་ལ་
 དབུ་མའི་ལྷ་འཁྲིད་ཀྱི་ལུང་། རོ་སྒྲོད་ལ་ཞིབ་ཆ་བཅས་དགོས་ཚུལ་བཞིན་བཤད། དཀའ་ཆེན་ཆོག་ས་
 གསོག་པས་གཞོན་རྟེན་པོའི་རྟེན་སྦྲེལ་པོ་ལེགས་པ་ཞིག་བྲི། རིག་སྒྲུགས་འཆང་བའི་དབང་པོ་ཆོས་རྗེ་
 ལྷག་པ་ལུང་པ་མ་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་ནག་ནས་སྤྱར་དུ་ལྷོག་དགོས་ཚུལ་གྱི་སྟུན་དག་གི་ལམ་དུ་བྱངས་པའི་
 (1)ལྷན་འཕྲིན་ཡིག་བྱུང་བ་དེ་ལན་པེ་མན། ཅིས་རིག་སྒྲུབ་པའི་དབང་སྒྲུག་གཉགས་བན་ནང་ར་བ་དང་
 བདེ་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་སྟུན་སྒྲ་ཀམ་ཉི་མ་སོགས་སྒྱི་ཆོག་ས་ཀྱིས་བསྒྲུལ་བའི་རིང་འཛོམས་ཆོག་ས་བཅད་
 རྣམས་བྲིས།

ཉེར་དགུ་ལ་བཏག་པའི་མཐོང་སྟོན་དུ་བསྟན། སང་བཤེས་གཉེན་ལུ་རྒྱུད་པར་འཕྲོམ་སྟོན་པས་
 རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་ཞིང་མངའ་རིས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལུ་
 རྒྱུད་པར་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གནང་བའི་ཕྱ་སྒྲེ་མོར་གྱུང་ཆོག་ས་བྲིས། མཆོད་རྟེན་བྲིན་རྒྱབས་ཅན་དེར་
 བསྟོར་བ་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་བཟང་། གན་ཏུ་ལའི་ནང་ཁོངས་ཀྱི་ཟའི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གངས་ཀྱི་
 རི་པོའི་མདུན་དུ་གཉན་ཆེན་པོའི་གསོལ་མཆོད་གཏེར་གཞུང་ལྷན་མེད་གྲ་ཆར་གི་ཆོག་ས་སུ་བཅུག་ས་
 པའི་དེ་རུབ་གངས་ཆེན་པོ་བབས་པ་ལྷ་ཆེན་དབྱེས་པའི་མཆོན་མར་གོ། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་
 བསམ་གྲུབ་བདེ་ཆེན་དུ་སྒྲེབས་དཔོན་མོ་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མས་བསྒྲུལ་བའི་སྟོན་ལམ་བྲིས། ལྷུ་ལྷན་
 ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་གནང་། གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་སྒྲུ། ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱ་རི། སྒྱིད་ཤོད་པ།
 མེར་འབྲས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་དང་བཅས་པའི་སྒྲེལ་ལྷང་མཛད་མི་སལ་ཆེར་བྱེར་ཐེགས། འཕྲི་གྱུང་
 ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱི་བ་མེབས་པའི་སྤར་མལ་གྱོར་མཛལ་དུས་ཀྱི་འཕྲོ་མུས་ལས་བརྒྱམས་པའི་
 གསུང་སྒྲིང་གིན་ཏུ་འཕེལ། ལྷག་ལུང་ཞབས་དྲུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ལེགས་གྲུབ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་
 པ་ཞིག་མེབས་བྱུང་བ་ཁྱི་འདོན་མ་གྲུབ་འདུག་པའི་སྒྲུབས་བཀྲུང་གཞོས་རྣམས་འབྲུག་རྣམས་དང་ཆ་འདྲ་

ལྷལ། བསྟན་འཛིན་ཚེས་ཀྱི་(༡༥༥)ཀླུ་པོ་ཆཔ་མ་འཕྲོད་པས་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བརྟེན་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ལྟ་སར་ཕེབས། ར་སྒྲིང་གི་མཁན་སྒྲོབ་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་དུག་པའི་བཞུས་ལུང་། སྒྲིང་ཤོད་སྒྲིང་ཆོ་མགོན། ད་ལའི་བྲ་མུར་གྱི་དཔོན་མོར་ཆོད་བར་རྣམས་བསྟན། བྲ་ཆར་ལ་སྟག་ཞོན། ཞིང་སྒྲིང་། ལྷུག་འཇུག་ཁྱེད་མར་བ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་གཤེད་ལུང་ལུ། གཞན་མའི་བྲལ་བ་ཆར་མ་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་མེ་ཁྱིའི་བརྩམས་པར་བཟོ་སྒྲིང་དང་ལྷུས་དག་བཏང་། ཐར་ལྟ་ལ་རྟེན་འཇུགས་གསོལ་མཆོད་ཀྱིས་པར་ལུལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཐང་ལྟའི་གངས་ཀྱི་སྒྲིང་པར་འཇའ་ཚོན་གྱིས་འཕྲུང་བ་དང་ཉི་མ་གར་པའི་བཟླ་རྟགས་ལེགས། གསོལ་མཆོད་ལྷུང་དུ་ཞིག་བརྩམས་ཤིང་ཞལ་བྱང་བཏབ་པའི་དར་ཚོན་སྟུ་ལྟ་བུར། མཆོད་དཔོན་དང་བཅར་ཕྱོད་ཀྱི་ལྷ་པོ་ཉིས་སྟགས་ཁྱེད་ནས་སྒོ་བཟང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྟེན་ཚོགས་བསྐྱབས་པའི་ལས་ཆན་གྱི་བབས་དང་བཅས་སྒོ་བཟང་མཐུ་སྒྲོབས་བཏགས་པ་མིང་དོན་མཐུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སོང་། ཀླུ་པོ་སྟུ་ཁམས་གཞི་མེད་དུ་གངངས་པའི་གཏམ་སྟན་འཕྱོར། ཉེ་སྒྲོར་དུ་ཉོར་སོག་འཕྱོག་པའི་རིགས་མང་པའི་ཐང་མི་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་འདོད་སྒྱུར་བསྟན། བྱོར་སྒྲིང་ཨ་སྟག་ལ་འབྱུང་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་མི་བདེ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་སྒོ་བུར་དུ་བྱུང་འདུག་པར་སྟགས་དང་བསྐྱུང་བཅས་ཁ་ཡར་བསྐྱུང་བས་ལྷ་ཁྱེད་ཙམ་ལ་གཞི་མེད་དུ་སོང་།

ཉེར་གཅིག་ལ་བསམ་གྲུབ་བདེ་ཆེན་ནས་བཏེག་ཁེམས་དབང་ཆེན་པོའི་སྒྲུལ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་གི་ཚུ་ཆན་གྱི་ལུས་པ་གཏར་ཁ་བསྟན་པ་དང་མཉམ་ཚུལ་བྱུང་བར་བརྟེན་དེར་བྱིན་ཏེ་ཞག་(༡༥༦)གསུམ་བསྟན་གྱི་ཁ་བ་ཆེས་བས་འབྲལ་ཕྱོད་ཉམས་མ་སྒོ་ཡང་དྲི་ཟའི་ཀླུ་པོ་རྒྱར་ལུང་ལྟ་བུ་དང་དབྱེས་པའི་མཆན་མར་བྱེད་འདུག་གིས་ལེགས་པར་མངོན། དུང་འགོ་སོགས་ལ་གནོད་ཆཔས་ཆེ་བ་དེར་དམིགས་ཏེ་བསངས་མཆོད་ཅིག་ལུལ་བས་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་བྱུང་། ཚུ་ཆན་དེ་ཉ་ཅང་བསེལ་དུགས་ཐར་བརྟེན་ནན་ཆེ་ཙམ་བྱེད་མཁན་ཆར་མ་བདེ་པའི་ཀླུ་བསྐྱབས་པའི་འབས་ལྟ་བུར་རྒྱུང་ལ་སོག་པས་ལྷ་གཅིག་ཙམ་གྱི་བར་སྒོ་འཕྱོག་གི་སྟག་བསྐྱལ་སྒྲིང་བསྐྱོངས་པའི་རང་མཆོང་གསལ་བར་བསྟན། ལྷོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་གྲགས་པའི་ས་ལུག་ཅིག་མཆིས་པ་ཐེའུ་རང་སྒྲུབ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་བྱིན་

ཏོར་རྒྱལ་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་མོ་མང་པོར་མ་རྩེ་མ་རྩེ་ལ་བཅུང་། ད་པའི་བྱ་དྲུང་ལྷན་གྱི་འཕམ་པར་
ཆོད་པར་དང་མགོན་པོའི་གཏོར་དཔར་བར་ཆད་ཀྱང་མེལ་ལུལ་བས་མང་ཉིན་ནས་པདོ་བ་ལྷུང་ཟེང་།

ཁྲིམ་ས་སྟེང་དུ་རྟོར་ཆ་བར་ཏའི་དཔོན་གྲུ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་གཞིས་ལེན་རྒྱས་པ་དང་དྲ་བརྒྱ་ཙམ་ཀྱིས་
 གཙོས་པའི་སྟེང་སྒྲིབ་བྱུང་། ཆོད་པལ་མེད་བྱུང་བ་རྒྱལ་ལྷ་གཅིག་ཤུམ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཞིག་བསྐྱར།
 འབབ་(1)ལ་མེད་དུ་སྟོང་མིའི་རི་ཁྲོད་པ་འགའ་འདུག་པར་མ་ཁིའི་བསྐྱེས་ལུང་བྱས། རྒྱ་ནག་ཁར་
 ཨོ་རོད་གཡོན་རུ་ཨ་ཁའི་ཆོ་ཁུར་རང་ལུལ་ལ་འདེགས་པར་མཛོད་དུ་སྒྲིགས་པ་དང་འཛོམ་པའི་དེར་
 མོག་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་གྱ་ཞོམ་པ་བསྟབས། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེང་མཁན་པོ་ཨེར་ཏེ་ཞིའི་གཞི་
 མ་རྣམས་འདུག་པའི་འཕྲད་མི་མང་བ་བྱུང་། དཔོན་མོ་གེས་རབ་སྒྲོལ་མར་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལཔ།
 ག་ཆར་གཉིས་ཀྱིས་བྱེས་ལམ་དུ་མཁོ་བའི་བཅའ་ཡིག་མདོར་བསྐྱེས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱད། ཆོས་
 འཁོར་གྱིར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་མཆོད་འབྲིན་ར་མཆོད་ལྷ་ཤུ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་བྱུང་
 བའང་བྱིས། རྟོར་ཨ་མདོ་པ་རྣམས་ཁ་ལྷ་གཏིང་འཁྱགས་སུ་མ་མོང་བའི་སྐར་གྱི་སྒྲིབ་བདག་ར་མ་ནག་
 པོའི་ཆོས་ཕན་གྱི་སྐབས་མཆོ་མོར་བ་བཀྲ་གིས་སུམ་མདོར་སྟེ་ཆར་མ་བྲིལ་འདུག ། དེར་བྱ་དམར། ཨི་
 བིག་། རྒྱ་བ་རི། བཅའ་ཆོད་དར། དབང་རྒྱལ། མགོན་ཆོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་པས་དྲ་དངོས་གཙང་ཉིས་
 བརྒྱ་ལྷ་རྒྱ་ཙམ་བདོག་པ་བསྟར། ཆོས་དགའི་ཉིན་ལྷ་རར་སྤང་དུ་ས་ཁྲི་བཅིགས་པའི་སྟེང་ནས་རྟོར་ཨ་
 མདོ་བའི་ཁྲོམ་སྟེང་ཐུག་གསུམ་ལྷ་ག་བར་ལྷ་གཅིག་ཤུམ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱུང་བ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་
 དབང་རྒྱས་པར་བསྐྱར། དེ་སྐབས་ནམ་མཁའ་དྲངས་གིང་རྒྱུད་བམེར་བྱ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་འཇའ་སྒྲིབ་
 བྱུང་བ་ཁོ་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་གཙང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཛོད། རྟོར་སྤང་པ་ལྷ་རྒྱལ་དར་གྱིས་མཛོ་མོ་
 བེའུ་དང་བཅས་པ་བརྒྱ། མཛོ་པོ་ཉི་ཤུ་རྣམས་བྱིན། སྟེ་པས་ཐོ་ནང་ལྷ་ར་སྤང་གལ་བསྐྱིགས་པའི་བྱུང་མ་
 བྱུང་གི་གཞིགས་རྟོག་དང་བསྐྱབ་སྟོན་མཛོད། འདི་སྐབས་(1)ལ་མེད་ཆོས་འཁོར་གྱིར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཡས་སྤང་ལ་ཅོད་ཅིས་ཀྱིས་ཟུར་དུ་དོན་པའི་རན་གྲ་བསྐྱིགས་པར་སྟེ་པ་ཐུགས་རྒྱལ་བཞེངས་ཏེ་དར་
 ཁན་ནང་སོ་བཏང་ནས་གྲུར་ཐབ་ཆས་རྒྱར་སྟོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་སོང་སོགས་རྒྱར་སྒྱུར་གིས་ཆར་བཅུད་སོང་
 བས་རེ་ཞིག་བརྒྱད་སྟོད་རྣམས་ཞི། སྟེ་པས་སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་ཕན་བཏང་བའི་འཇམ་པོའི་བསྐྱབ་སྟོན་ལྷ་
 འབུལ་ལྷ་བྱུར་བྱུང་ཚུལ་ག་ཆར་རང་གི་གྲ་རིགས་འགས་གྱིང་བ་ལྷ་ར་ན་ཡོངས་གཤགས་དང་གསང་བའི་

ནམ་ཐར་གཉིས་ལྷུང་པམ་སྒྲུལ། ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་འཕྲོང་ཅུང་སྒྲེབས། རྒྱུད་སྟོང་སྒྲིང་། ར་བ་སྟོང་བ། མངའ་
དུགས་རྒྱལ་གྱི་གྲ་བ་སྒྲུལ་ཅུ་སྟོར་རེ་ཡོད་པ་སོ་སོར་བཅའ་ཡིག་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བཞིན་གྱིས་གིང་
རབ་འབྱམས་སྒྲུབ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསལ་བས་བསྒྲུལ་ནས་རྟོར་ལེགས་ཀྱི་གཏོར་བསྟོ་བརྒྱལ་འཕྲོང་
རྒྱལ་ནང་སོ་དོས་གྲུབ་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་གསོལ་འདེབས་ཆོགས་བཅད་ཅིག་གྲང་བཞོད། ཆོས་བརྒྱ་
བཞི་ལ་གས་ཏུ་སྒྲེབས་པའི་སངས་ཉིན་སྟེ་པམ་སྒྲུབ་དམངས་ལ་བྱང་དོར་འདི་ལྟར་གྱིས་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་
སྟོན་དང་བཅའ་ཡིག་ལས་མི་འགལ་བའི་གན་རྒྱ་བྱངས་གིང་མང་པོ་ལ་སྒྲུ་མེར་ཆོགས་སར་བཅའ་ཡིག་
བསྒྲུགས། ཐོག་མར་སྒྲུ་མེར་ཏུ་ཐའི་སངས་སྟེ་པ་དང་ཐུག་མཐོང་ལོར་བུ་གཉིས་མཐོང་ཅིས་འདུག་གྲང་ག་
བརྒྱད་སྒྲུག་པའི་བབ་ལུལ་བལ་པོས་སེལ་དང་ཁ་དོག་ཤོ་བའི་དཔེར་མཛོན་པས་ཐའི་སངས་སྟེ་པ་ཐུག་
མཐོང་དུ་རྒྱན་སྟོང་མི་ཐུབ་གཤིས་སྒྲུན་གྱིང་ཆེ་དབང་དར་རྒྱས་སྟེ་པ་རྒྱར་མོར་པ་འགལ་ཞུས་པ་བཞིན་
སྒྲུ་མེར་གསུམ་མཐོང་སོང་བ་རྒྱ་ཆེ་མཐིལ་དོལ་དུ་མི་འགོ་བར་ཐན་བ་བྱུང་སོང་། སྟེལ་ནག་ནང་སོ་དོས་
གྲུབ་དང་མངའ་རིས་དྲུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་(༡༥༥)ཞབས་ནས་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་རིས་ཆེ་རྒྱུང་
ཅི་བྱུང་ཡང་དགོས་སྒྲིང་བར་དེ་སྟོར་ལ་རེད་ཐེ་རག་མེད་པ་མོངས་སྒྲུ་ཀྱིས་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་གནམ་
ལ་མི་རྒྱལ་བའི་ན་འཛིན་དུ་ཀའ་ཡང་དོ་མ་བསྒྲོག་པར་སྟེ་པར་མོལ་བས་ཐུན་བུ་ཅམ་གནང་བྱུང་ཞེས་
དགའ་བའི་ལུགས་ཕྱེད་འདུག །

ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ལ་གད་སྒྲུ་སྟོན་དུ་འཕྱོར། སྟེ་པ་དཔོན་གཡོག་ལ་ཆེ་དབང་ལུགས་སྟོང་མ་དང་ན་
མགིན་སྟེར་རྒྱང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱབས་ལུལ། དེ་རྒྱལ་ས་ཀར་རྟིང་གསུམ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཕྱོན་ས་
མེད་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡང་རིམ་གྱིས་བསྒྱུར་བའི་ཐུགས་ཅུ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལ་ལེགས་སོ་དང་བསྒྲུལ་
མངའ་རང་ཐོགས་ཆེ་པ་མང་པོ་ནས་མཐོང་འདུག་པ་རང་བསྟན་ལ་ཐན་ན་ལུགས་གཅིག་ཡིན་གས་
ཆེའད་གཞན་ལ་གཞོན་ཅིང་རང་ལ་མི་ཐན་པར་མ་བཟད་ལུགས། གང་གང་འདྲ་བའི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་
བུདེ་ལྷ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ། །ཞེས་པའི་དོན་ལྟར་དགག་བྱ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་རྒྱུད་པས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དང་
ལྷ་སྟེབས་མི་བསྒྱུར་པ། ལུགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱུང་བའི་དགོར་ས་གྲ་རྒྱུན་བཀག་པའི་མིག་ལྟོས་ངན་

པ་མི་ཡོང་བ། མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོས། བོད་འབངས་བདེ་
ཐབས་སུ་སྒྱི་སྒྲོམ་གྱི་རིམ་གྱོ། མེར་འབྲས་གཉིས་གྱི་གམེར་རྟོག་དང་རྟེན་བཞེང་འདུ་ཁང་གསར་བསྐྱེད་
རྒྱུ་ལོ་ལྟེ་བས་བྱིས་སོགས་གང་ཅིར་བསྐྱེལ་ཐོའི་སོག་དྲིལ་བཤད་བ་དང་བཅས་ལུ།

ཉེར་གསུམ་ལ་སྒྲུག་ལའི་ལ་སྒྲིང་གི་རྩ་བ་ཐག་ཉེར་མཚོ་འོ་མའི་མདོག་ལྷར་དཀར་བ་གཡས་སུ་
འབྱེལ་བ་གཉིས་དང་མི་རིང་བའི་ཆར་གྲུང་གི་དྲོ་མཐ། ཉེན་སྡེ་མ་ཁ་(174)གས་སུ་འབྲལ་ལུགས་
རྒྱང་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲོས་མོལ་མཆིད་ཞིབ་པར་བྱུང་བས་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལས་པར་
བཀའ་གྱི་འབྲོས་གྲུང་མཛད་དགོས་ཀྱང་མེད་ཅིང་གཞི་བྱེས་རྣམས་ཡན་རྩལ་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེང་གི་
རྣམ་པས་ཆང་མ་བཞིན་བསྐྱེད་ཤིང་གསུང་འབྲོས་ཀྱང་སྒྲུང་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ལྷག་ཏུ་མགོན་གཉེར་དུང་བ་དང་
དར་ཁན་ནང་སོ་སོགས་སེམས་ལྷགས་སྒྲུབ་པ་ལ་གས་གདོང་མཆི་མས་བརྒྱངས་ཏེ་གཟན་གྱིས་མགོ་བོ་
གཏུམས་ནས་འདུག །སྤེལ་ཤོར་བུ་འི་སྒྲུབ་དང་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་བག་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྤང་བ་རྒྱ་
ནག་སྒྲོགས་ཆད་པ་སོགས་ནད་རིགས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆེས་པས་དེར་བགྲོད་མི་རྣམས་ཡར་མི་སྤྲོག་པའི་
གདེང་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ནད་དུ་དགའ་བའི་ཉམས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གར་བ་བརྟག་གཉིས་སུ། བསམ་པ་ནང་ན་
གནས་པ་ཡིན། །རྣམ་པ་སྤྱོད་པར་ཡོངས་མི་རུས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་ཡང་གཙང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་
གཏམ་དུ་ཨང་ཡིག་པ་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཉེ་གནས་སངས་རྒྱས་པའི་དཔེར་སོང་། དེད་རྣམས་རྟོ་ཐོག་ཏུ་
འབྱོལ་གདོང་ནམ་མཁའ་འཇའ་སྒྲིན་གྱིས་གང་བའི་དབུས་ནས་ཆར་ཟེམ་བུར་འབབ་བཞིན་པར་ལ་
སྐྱོད་ཅམ་དུ་འབྱོར་སྐབས་སྤེལ་བའི་དབུས་སྤོན་བཞིན་མགོན་གཉེར་དུང་བས་གཙོས་པ་འགའ་ཤེས་བཀྲ་
ཤིས་ཁ་བཏགས་ཀྱི་གཡའ་མོ་བརྒྱུལ། བྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོ་ཁ་ཐིམ་སྒྲོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་
ལེགས་བསྐྱིགས། དེ་ལྟར་ནས་ལ་ཕེ་ཐོན་ཐོན་གྱི་བར་ཆར་ཆད་དེ་གངས་ཀྱི་འབབ་ཆོལ་གྱི་དྲོག་པོ་ས་
ལ་ཐན་རྩལ་འབྲེལ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱུང་ཞེས་པལ་ཆེར་ཁ་འཆམ་ཞིང་གྲོང་སྤྱད་ཨ་
སྤག་གི་བརྗེད་ཐོའི་སོག་དྲིལ་(175)ཞིག་ཀྱང་བྱིས་སྤང་བ་མཐུན་པས་ལེགས་པའི་མཚན་མར་མདོན།
དེ་རུབ་སྤྲུག་མདའ་རྩ་ཚན་ཁར་སྤེལས། གང་དལ་སྒྲོར་གཞི་བདག་གཉན་པས་འབྲུལ་པའི་རིགས་ཀྱི་རྟོ་

ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཉིས་པ་ཡག་པ་གཞུང་དུ་འབྱོར། ཁང་ཆོ་དགོན་མཆོག་ནུ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཁ་དོན་
དུ་མཚན་བརྒྱད་གྱི་བརྟེན་པ་ཞིག་གིས། བཀའ་སྤྱིར་དགའ་པོ་ཟེར་བར་སྒྲེབས་ཐོག་འཕྱི་རྒྱ་ཁན་ས་མ་ཁལ་
འགྲོའི་མི་སྣ་ཨར་དེ་ནི་ཁོ་ཤོའི་ཆེ་ཚན་ཉི་ལེན་དུ་འབྱོར་པའི་ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུ་མེར་གཏོས་ཆེ་བ་ཡོད་
ཅིང་གོ་བ་རྒྱུད་རྒྱ་མང་བ་ཁྲེར་བའི་གནས་རྒྱལ་པ་བརྟེན་སྒྲུ་ཆ་བ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུ་མ་ཁོ་སྒྲུ་བ་དང་མཚལ་
མིག་པ་གཉིས་གོ་བ་རྒྱུད་བར་བཏང་། ཁང་ཆོ་དགོས་གྲུབ་དང་མདའ་དཔོན་ཤོར་བ་གཉིས་ཀྱང་རབས་

བདུན་མ་ཐུགས་སུ་བཀོད་པ་བྱེད་པར་སོང་། རིམ་གྱིས་ཐོ་ཁོལ་ལུ་སྤྱི་ཟེར་པའི་ཀུ་བརྒྱལ། ཨག་འདམ་
 བས་འདིའི་བར་ལ་ཀུ་ཆེ་བ་མང་ཟེར་ཡང་གུམ་པ་སྒྲུལ་ཤར་པེ་བ་ལས་བརྒྱལ་དཀའ་བ་ནི་མི་འདུག་ཆོས་
 འུག་ལ་ཐོ་ཁོལ་ཐོ་ལོ་མགོ་ཆེ་དེར་གྱུར་སྟེ་བས། དཔོན་མཁའ་འགྲོ་མགོན་གཉེར་མ་ཁི་བ་དང་དར་དར་
 གཉིས་ལ་ཀུ་འདི་ཉ་ཅང་ཆོས་པས་རྟམ་ནི་མི་ཀུགས་ཀོ་བ་དང་རྒྱལ་བ་སོགས་བཟོས་པའི་ཐབས་བྱེད་
 ཅིས་མོག་པོ་ལུ་བཙུ་སྒྲོར་མགོན་གཉེར་གཉིས་ཀྱི་གདོང་རྒྱག་ལ་བཏར། ཁོང་རང་དཔོན་གཤོག་ཉིས་
 བརྒྱ་ཅམ་བསུ་བར་བཏེག་འདུག་ཀྱང་ཐོ་བྱང་གི་གསེར་ཡིག་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རབས་རྟེན་པའི་རབས་
 བདུན་མ་ཉིན་ལམ་བྱེད་ལྷག་མར་བཞག་པའི་གདོང་ཐང་དེར་འབྲི་རྒྱའི་རབས་བརྒྱལ་ནས་པ་རིར་
 བསྟན། (༡༩༠ན)དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་མཁན་པོས་རབས་འདི་ལ་མིང་ཞིག་ཀྱང་གསར་དུ་འདོགས་
 དགོས་ཞེས་གྲུབ་རྟགས་ལྟ་བུའི་ཡ་མཚན་དུ་བརྟེན་དེ་འདྲ་ལ་རོ་མཚར་དུ་བྱེད་ན་སོག་འབྲུལ་མང་
 པོས་ལོ་ལོ་བཞིན་གྲུབ་རྟགས་བསྟན་པར་སྟར། ཆར་དགོངས་པེ་ཅམ་བབས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་དུ་མི་ཐར་
 པའི་དམར་རྒྱ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རྒྱལ་ཐོས་པས་སང་ཉིན་རྒྱགས་ཐག་རིང་བར་བྱས་ནས་དམར་རྒྱའི་པ་
 རིར་སྟེ་བས། དེ་རུབ་ཆར་ལྷག་པར་ཆེ་བས་དེ་ཉིན་ཀུ་དམར་མ་ཐོན་ཆོ་མི་ལའི་སྐྱ་མཚམས་ཁ་བས་
 བསྟམ་རྒྱར་འདུག རྟེ་པ་དཔོན་གཤོག་ལྟ་མར་བྱོན་ནས་འབྲུངས་མེད་དུ་རྒྱུང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 ལྗེ་བས་བྲིས་ལ་བྱབ་དབང་། རོ་པོའི་ལམ་ཡིག །བཀའ་གདམས་སྟེགས་ བམ་ནང་གི་འབྲུངས་རབས།
 གྲུབ་ཐོབ་བརྟུན་ཅུ། གནས་བརྟུ་ལམ་རིམ་བརྟུན་པ། བདེ་གསེགས་བརྟུན། གསང་བདེ། བཀའ་གདམས་
 ལྟ་བཞི། རྒྱལ་མ་འདིགས་པ་བརྟུན་སྟེ་བ། བཀའ་ཐོ་སྒྲོར་གསུམ། མགོན་པོ་སྟོན་པ་བ། རྣམ་སྟེས།
 རོ་པོ་བྱེད་དཀར་བ་རྣམས་འཁོར་ཅེ་སྟོ་བཟང་དང་འབས་སྤངས་དགོས་ལོར་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རི་
 མོ་བ་ལུ་བཙུ་སྒྲོར་གྱིས་བྲིས། སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མཆོད་ཁང་ཀུག་མར་བཞགས་རྒྱའི་བདེ་གསེགས་
 མཆོད་རྟེན་བརྟུན་གྱིས་འཛིན། ལུམ་འདེབས་པས། ལུམ་པའི་སྟེན་སྟེམ། སྟོ་ཁྱི་པ་འ། ཉི་ཁྲའི་གདན།
 ཡུ་ཁྱང་པལ་ཆེར་གྱི་མཐའ་སྟོར་ཆ་གསེར། དེ་བྱིན་དཔལ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱ་རྒྱར་དཔལ་ཤར་སུམ་སྟོང་
 སུམ་བརྒྱ། གསེར་བཙོ་མ་ཞེ་ཉིས་བརྒྱ། ཟངས་མཁར་རྒྱའི་པལ་སུམ་ཅུ། ལུབ་སྟོར་བརྟུན། གཡུ་སྟུང་

ཆེ་བ་བཅུ་དྲུག་ །གཡའི་དོ་རྩེ་བཞི། ལུ་ཏིག་ཡི་མ་ཙམ་(༡༥༠བ)ཆིག་བརྒྱ་དོན་གསུམ། གཡང་ཏི།
 ད་ཅུང་དག །ལྷ་གཞི། ལྷ། ལྷ་མེན། མཆོང་། ཤེལ་ཡིགས་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱུག་པ། མཆོང་ཁང་ཅེར་གསེར་
 ཐོག་ཟངས་ཁལ་བརྒྱད་བརྒྱ། གསེར་ཞོ་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ། དཔལ་ཆུ་མཁར་རྒྱའི་ཁལ་ཕྱེད་བཅོ་ལྔ་
 ལས་གྲུབ་པའི་དོ་དམ་ཅེ་ཆེན་གྲོང་གསར་བ། དལ་པོ་མ་ཁི་ཤིང་། ཨ་མ་ར་སིན། ཟངས་མཁའ་དཔུ་
 མཛད་ཡིག་འཛིན་དང་ཤེལ་དཀར་རབ་བརྒྱན་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱབས་འདུག །ཆུ་དམར་བརྒྱད་ཀྱི་
 ལུང་མཁའ་འགོས་གཙོས་པར་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་མེར་པོད་འབྲོག་གཏོས་ཆེ་བས་སོ་སོའི་ལུལ་ལུགས་དང་
 དམུན་པའི་རྟ་ཁབ། ར་པགས་ཡིགས་སོགས་པདོག་བ་རྣམ་གྲངས་མང་བ་བསྟུང་། ཁྲོམ་ལ་ཡི་གེ་དྲུག་
 པའི་རྩིས་གནང་དང་དཔོན་རང་ལ་སྒྲེར་དུ་ཡིགས་གསུམ་མགོན་པོ། དཔེ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་འཛུལ་རྣམས་
 ཀྱི་རྩིས་གནང་བུས།

ཡི་པོ་ཆེ་ནས་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་པོད་དུ་སྟུང་འོང་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཤོག་
 དང་སྟགས་ལྷག་མཛོད་དཔུ་མ་བ་དག་དབང་བཟང་སྦྱིན་འབྲོར་པའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་སྒྲོང་མོ་ཤིན་ཏུ་འཛེབས་པ་བྱུང་། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེབས་ལན་དང་སྟག་ལུང་དཔུ་མ་
 ཡོ་རྩེ་བས་སྟན་དངགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ཡི་གེའི་ལན་ཐེབ་སྦྱོར་གྱིས་སྟག་བ་ཞིག་གྲང་བསྟུང་།
 སྟུང་ནས་མེན་དཀར་བཅུ་ཤས་རབ་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱལ་བ་དང་ཉེ་ཆར་སྦྱོན་འགྲོ་བའི་ཆེན་གྱི་གསུང་
 གིས་མཆོམས་སྟུང་པའི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱ་མ་མཆོད་བ་བཅུ་མས། ཨ་ཏི་གཉིས་
 པ་ཡན་ལ་ཞོན་རྟ་རེ་བཀྱེད། དེ་ཕྱིན་གྱི་རྟ་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་གསེར་ཞོ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་སྟེ་པར་འབུལ་བ་དང་
 བཅས་ནང་སོ་དངོས་(༡༥༡ན)གྲུབ་དང་མདའ་དཔོན་འོར་པ་གཉིས་ཕྱིར་བཟངས། ཁ་ར་འུ་སྟ་ཟེར་བ་
 བརྒྱལ་པའི་རྒྱ་ནག་སྤྱ་མོའི་གཡས་སྟོགས་ཀྱི་ལུང་བ་ཞིག་ཏུ་འབྱོར་ཐོག་ཨ་ག་དགོ་ཚུལ་གྱིས་ར་མོར་
 བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་དང་རྟ་སྟོ་བཅས་གཉིས་རྣམས་བསྟུ་པའི་རྒྱལ་དུ་བསྟར་པར་གྲུ་ཡན་བ་སྟ་ཁའི་ཅན་སུམ་
 བརྒྱ་སྟོར་འབྲོར། མཁའ་འགྲོ་བར་ཁམས་སྟུ་ཕྱིར་བཏེག །

ཆེས་བཅུ་བཞི་ལ་ན་འོངས་ཁ་ར་འུ་སྟ་ནས་མགོན་གཉེར་མ་ཁི་པ་གོང་དུ་ཁྱུ་ཡིག་དང་རྒྱ་མཆོན་

འབྲམ་བར་བཏང་། དཔའི་བྲུ་ཐུར་གྱི་གཞིམ། མགོན་པོ་ཚེ་དབང་། བཀྲ་ཤིས། དཔེ་ཚེན་པོ་ལོ་ཚེ་རྣམས་
 གྱིས་ཁྱོན་པ་སྒོ་མས་ར་མོང་བཀུ་སྒོར། མཚན་རི་འོང་གིས་རྟ་དང་ར་མོང་བསྒོ་མས་པ་བཀུ་ལྷག་རྣམས་
 བསུ་བའི་ཚུལ་དུ་སྒྲེལ་མི་ཚད་བསྟན་གྱིས་འཁྱོར། འབྲི་ལུན་མ་མདོར་སྒྲེབས་ཐོག་ཏེ་པོ་རྟོར་ཚང་གི་རྟ་
 ཏེལ་མཛོ་རྣམས་སོ་སོར་བཀུ་ལྷག་པེ། དག་ཅེ་སྒྲུ་སྒྲེས་ཀྱང་ཟང་ཟིང་གི་སྟེར་ཆ་མང་དུ་བསྒྲུན། དཔོན་
 གཞོག་སུམ་བཀུ་ཙམ་ལ་ཡིག་དྲུག་གི་བསྒྲས་ལུང་བྱས། སྒྲ་མ་ཁག་གཉིས་ཏུང་བསྒྲས་གྱིས་འབྲི་ལུ་རོང་
 བས་མདོ་པ་སེ་ལེ་བར་ཉི་མ་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བཤོད་པར་ཚད་དབང་ཕྱགས་སྟེང་མ།
 རྟ་མགོན་སྒྲིང་སྒྲིང་ལྷགས་གྱི་དབང་བཞི་ཕྱིན་རྒྱབས་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲུར་བ། ལྷག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་
 བར་ལྟ་ཀྱན་སེལ། ལྷང་བཤགས། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་བ། ས་ལམ། གསར་ཚུམ་ཁ་ཤས་དང་མཁའ་
 སྟོན་དཀར་མོའི་འཕོ་ལུང་། ལས་གཤིན་དང་དམག་ཟོར་མའི་གཏོར་ཚོག་དང་བསྐྱང་གསོའི་ལུང་རྣམས་
 བཞེད་པ་དང་སྒྲུར། བསྟེན་རྫོགས་བཅུ་གསུམ་དང་དཔོན་ཚང་ཚོས་རྗེའི་གཙུང་བསྟན་འཛོན་འབས་
 སྒྲངས་སུ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་(༡༩༧)འགོ་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པས་གཙོས་དག་ཚུལ་སུམ་ཅུ་ལྷག་པ་བསྒྲུབས།
 དཔོན་ཚང་ཚོས་རྗེས་བསྐྱལ་པ་ལྟར་སྒྲུར་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་རལ་གསོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་
 རྣལ་འབྱོར་བཙུམས། བ་ཡན་ཀ་རར་སོག་པོ་ཞིག་བཅོན་དུ་སྒྲེས་པའི་རྟ་ཏེལ་ལ་གཞོད་འཚོ་ཆེ་བ་ཡོད་
 ཟེར་ཡང་དེ་རེས་སྟོན་ཆེན་མ་བྱུང་། ཉིན་ཆར་ཆེ་བར་ཆར་གཅོད་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་འགྲུལ་ལ་མ་
 གཞོད། ག་ལ་ཐུར་སྒྲེབས་ཐོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་གསར་ཚུམ་གྱི་འགོ་
 བཙུགས། ཉེ་སྐོར་དུ་བསྐྱེ་སྒྲུ་འབྱོར་པའི་རྟ་ར་མོང་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཕྱིན། མཚོ་སྒྲུ་རེངས་གྱི་འགམ་དུ་
 མཛོ་དག་པ་པོ་སྒྲུ་སྒྲེ་ཟེར་པའི་ས་ལྷགས་པ་ཞིག་སོག་ཁྱོད་དུ་ལྷ་སེར་པོ་ཕྱོན་ནས་དག་ལྷགས་པར་
 བརྟུན་ཏེ་འོངས་པར་ཞིབ་དུ་དྲིས་པས་ས་ལྷགས་ལས་དག་ལྷགས་གྱི་སྐྱད་ཆ་བཤད་རྒྱ་མི་སྤང་བས་
 བརྟུ་ཞིག་སྟེ་གདན་ས་གོང་བར་གྱི་ལམ་ཡིག་དང་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་རྗེས་གནང་སྟོ་དང་
 བསྟེན་པ་བྱས། སེ་ཆེན་ཏུང་ཐའི་རིས་ར་མོང་ལྷ་བཅུ་སྐོར་སྒྲེལ་བར་ལུས་རིང་དག་སྟོར་ཅན་འབྱོར།
 རིམ་གྱིས་རྟོ་རོ་རྩོར་སྒྲེབས་ཨོ་རོད་བྲུ་ཐུར་ཏུང་ཐའི་རི་ཚང་གི་སྒྲུ་ཏེ་སྒྲ་མ་གངས་ཅན་རབ་འབྱམས་པ་

སྤྱི་བཟང་བརྟན་པ་དང་དེ་ཤིང་མེད་པ་འབྲུམ་པའི་དཔོན་པོས་གཙོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་
 མདོད། དཔལ་བཤེ། གོས་དང་སོགས་ཀྱི་བརྒྱ་འབྲུལ་བརྟན། དཔོན་མ་རྒྱ་རྒྱ་དང་པ་རྒྱ་རྒྱ་ཐའི་ཐའི་
 ཡི་གེ་དང་བཅས་མི་རྒྱ་ཐའི་སང་ནང་སོ་འབྱོར། གོ་སང་ཀྱི་དུས་ཤིང་དཔལ་གི་ཡི་རྒྱུད་གང་ཟེར་
 བའི་ཨ་བ་ཀྱི་དུས་ཐང་བརྒྱད་ཨ་ལག་པ་མི་ཆགས་ཁྱུ་ལ་དུ་དཔོན་པོ་ལག་གི་རྩ་མོང་རྒྱུའམ་གྱི་བརྒྱ་རྒྱུ་
 ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བརྟན། གོ་(༡༥༩༩)སང་ཀྱི་མཛོད་དོགས་ས་ཡིན་ཟེར་བའི་ཡི་རྒྱུ་
 ཞིག་གི་ཉི་འགམ་སྒྲུང་རྒྱོན་པོ་ལ་བུག་དཀར་པོ་རྩོག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྲུ་དུ་དོད་པའི་ས་འཛོན་མཛོ་
 ཁ་ཤིངས་ཀྱི་རྒྱུའམ། དེ་མོ་རྒྱལ་རྒྱ་བྱོན་པ་འདི་ནས་སྒྲུང་རྗེས་ཟེན། དེར་མར་ཁ་རང་འབྲུམ་པ་དང་
 ཨ་ཡིག་དཔལ་བཟང་གིས་གཙོས་བརྟུ་མི་རྒྱལ་ཁྱུ་ལ་རྒྱུའམ། ཐུག་རྟེན་དུ་རྟུ་ལ་ཁྱུ་དང་གཞིར་ཞོ་
 དུག་ཁྱུ་བརྟན། ཨ་ཡིག་དཀར་པོ་ཐང་དུ་ཡོང་དགོས་ཟེར་པ་རྒྱུར་ཁས་སྒྲུང་ལ། མཛོ་རྒྱན་ཐུག་མོ་རྒྱན་
 ཐའི་ནང་ཆོན་ཤིང་ར་མཛོ་ནག་དང་ཐུ་དུག་མཛོ་གཉིས་ཀྱི་འགམ་བརྒྱད། ཡི་རྒྱུར་ཞིག་ནས་མ་ཆེན་
 རྒྱུ་མར་ལ་གསོལ་མཛོད་ལུ་ཁིང་འཕྱིན་ལས་བཅོལ།

[illegible]

སྒོར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཏེག་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ལྷ་བར་འཛངས་པའི་པ་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁྱིའུ་ཤིང་གི་ཁར་བསྟར་དེ་ཁྲོམ་པ་རྣམས་བཤར་ནས་མགོ་བོར་ལག་པའི་འདེགས་འཛོག་ལ་གཞན་མན་དུ་རེ་བའི་བླ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཟེན་ཤེས་པ་དང་ལྷ་ཅི་སྒྲོར་མི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཡིག་དུག་གི་བརྒྱས་ལུང་དང་འཕྲོ་བའི་ལུང་བྱས།

འདི་ནས་བརྒྱུད་མེ་མིམ་གྱིས་བསྟོད་པའི་སྒྲུ་ཀྱུ་མལ་ཆེར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་ལའང་མོས་པ་ཆེར་བྱེད་འདུག་པ་ཆོས་ཀྱལ་མེས་དཔོན་གྱི་མཛད་པ་གནས་འཕོས་བར་སྟངས་། སྒྲར་པ་བྱིངས་ལ་མར་བྱུང་ནི་མོགས་ཡུལ་ལུགས་དང་བསྟན་པའི་བསྟོན་པ་ཀུར་བསྒྲུབས་དེ་ནས་པ་ཏེག་པའི་སངས་ཉིན་གྲུང་གི་དྲོའི་ཐོག་ཏུ་གོང་དུ་ལྷ་ཡིག་འབུལ་བར་བཏང་བའི་སེའུ་དང་རྒྱས་འབྱོར། ཁོ་པ་མི་སྣ་གཞན་ཆོ་ལྟར་ན་བོད་དུ་སྒྲེབས་ཆོད་ཡིན་འདུག་དུང་མཆོ་ཁར་རྒྱ་བ་གཉིས་ཙམ་བསྟར་བའི་དོ་ནི་མའི་བང་ཆེན་དུ་གདལ། སེའུ་ཐོ་ཡོན་གྱི་མི་བཟང་རྟ་བ་བརྒྱ་སྒྲོར་གྱིས་མདུན་བསྐྱས་ཏེ་གནམ་གང་ལ་སྤིང་ནི་ལ་བྱུ་ལེས་པར་སྒྲེབས། འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་དབུ་མཛད་རབ་འབྲམས་པ་བཟོད་པས་གསེར་ལུག་མིག་མ་གཅིག་། ཏུ་འདི་ལས་བཟང་བ་སྒྲར་བྱོད་ན་མེད་པ་གཅིག་། བྱ་ཁྱུང་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱུ་མཆོ་དང་ཨི་ཆེ་ཁ་ཆོས་རྗེས་རྟ་དཔལ་གྱི་སྟེར་སྒྱུར་བྱུང་། ཁྱི་ཞིག་གསུར་དུ་བཅིགས་འདུག་པའི་ཐོག་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བྱས། ལྷ་བཙུན་སེའུ་ཁྱེན་ཁྱེན་གྱིས་རྟ་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་བྱིན། ཏོར་རྒྱ་བཙུན་པའི་ཆོས་(༡༥༥)གཅིག་ལ་རྟོག་གཞུང་དུ་སྒྲེབས། རའི་སངས་གྱི་རྟ་བ་ལྷ་བཙུན་སྒྲོར་བྱ་མེད་ཀྱི་ཆས་གོས་དང་བཙས་བསྐྱ་བ་ལ་འབྱོར། མཆོད་གནས་སེར་མོ་བ་བརྒྱ་ལྷག་འདུག་པས་སེར་སྒྲུང་གི་རྩལ་བྱེད་པར་སྟངས་། ཁྱི་གསུར་དུ་བཅིགས་པའི་སྟེང་ནས་ཁྲོམ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཡིག་དུག་གི་བརྒྱས་ལུང་བྱས། རྟ་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་རྗེ་མོང་ལུག་མོགས་མང་བ་བྱུང་། དཔུན་ཨེར་སྒྱི་ཟེར་བའི་གཙོང་ཤོང་གཟར་གཟུག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཁལ་མ་དང་རྟ་རགས་འདོམ་པའི་ཐབ་དོ་འབྲིལ་བ་ཐག་ཞགས་དོ་ཙམ་ནས་རེ་ངོས་གཟར་དེ་ག་ལ་བརྟེན་མཁན་ཡོད་པ་ལྷ་བྱུར་ཆགས་ཏེ་མི་ཁལ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་སོ་སོའི་འགོ་བའི་ལྷས་བསྐྱབས་པར་མངོན། ཏང་པེ་གཞུང་ལས་ཁྱུང་ཐོད་དང་ཉེ་བར་ཨ་རིག་སྟོད་པ་བརྒྱ་སྒྲོར་གྱིས་རྟ་

སྐུ་ཅུ་ཙམ་བསྟར། གཏུགས་དཀར་གྱི་རྩིས་གནང་བྱས། འོ་པས་ཆེན་གཞུང་དུ་སླེབས་ཐོག་ཆོག་ཐུ་ཇའི་
 མང་། ཞེར་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཤོ་ཆེ། མེད་པ་ཤི་གསུམ་གྱི་རྟ་སྐྱ་གནག་ལུག་གསུམ་མང་བའི་སྟེར་སྟེན་བྱུང་།
 ཁལ་ཁ་ནས་ལྷ་པ་ལོ་མོན་ཁན་དག་ལེགས་དཔལ་ལྷན་གྱི་མི་སྣ་འབྱོར་བའི་དཔལ་སྤང་ཉིས་
 བརྒྱས་གཙོས་པའི་གོས་དར་རྩ་མོགས་སུམ་བརྒྱར་འོངས་པ་བྱིན། སང་ཉིན་རྟག་རིག་ཤོག་གི་རྒྱ་རབ་
 འབྱམས་པ་ཙན་དང་དགོན་ལུང་སྟེ་པ་བསྐྱེད་པས་རྟ་བརྒྱ་ལུག་བྱུང་། གསེར་ཏོག་ཆོས་རྩེ་ཨོ་རོ་དུས་
 འཁོར་བའི་དཔོན་ཁག་རྣམས་གྱི་ཡིག་ལན་སྤྲད། ཆའི་རར་སླེབས་ཐོག་སྟེང་གི་མི་བཟང་ཁོན་ཅིན་
 ཙན་དང་མཁའ་འགྲའི་སྤྲ་མ་མེད་དཀར་བཙུས་རྟ་ལུག་གི་བདོག་པ་སྟེལ། ཨ་མདོ་ཆོ་ལྷ་ནས་རྟ་པ་
 བརྒྱ་རེ་བསུ་བ་ལ་འབྱོར། ཨོ་རོ་དཔོན་ཁག་རྣམས་གྱི་རྟ་(༡༥༥)རྒྱགས་བྱས་པའི་ཞེར་ཏེ་ཁོ་དའི་
 ཆེན་གྱི་རྟ་ཞིག་ཅེར་ཐོན་པ་དཔལ་གྱི་སྐྱ་ཆས་གཏད་དེ་བྱིན། ཁལ་ཁ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཅེ་སྐུལ་སྐུ་བྱོན་པའི་
 ཁ་བཏགས། གོས་བྱིན་ར། དཔལ་རྟ་སྐྱ་ལ་ག་རས་གཙོས་ཉིས་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་བསྟར། མེ་ཆེན་ཏུང་ཐའི་རི་
 དང་བསྟན་འཛིན་ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བརྒྱ་ལུག་བསུ་བར་འབྱོར་བའི་ལུག་རྟེན་དུ་རྟ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ།
 བསྐྱེད་པས་ཤི་བ་གན་ཆས་རྟ་བཙུ་ལུག་ །གུར་གདན་བཙས། ཨ་མདོ་ཆོ་ལྷ། ཟག་ཏི་རྟ་འབུལ་བ།
 ཞིང་སྟོང་ནང་མོ། སྐུ་འབུལ་ཆོས་རྩེ་མོགས་གྱི་ཁྱོད་བསྐྱེད་པས་རྟ་བརྒྱ་ལུག་ །གོས་དར། ཤིང་འབྱམས་དང་
 ཟས་སྒྲའི་རིགས་གྱིས་མཆོན་པའི་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་གཏོས་ཆེ་བ་བྱུང་། དགོ་བ་རྣམས་རྩོགས་བྱུང་དུ་
 བསྐྱེད་ཤིང་སྟེ་པོ་སྟོང་ལུག་གཉིས་ལྷག་ལ་བྱིན་རྒྱལ་བས་བྱས།

ཆོས་བརྒྱ་གཙོག་གི་ཉིན་གོང་མའི་ལུང་གིས་བསུ་བར་མངགས་པའི་ཨས་ཁན་ཨ་མའི་ལས་ཆན་
 འཛིན་པ་ཤི་རྟ་ར་ཁོན་ཅིན་དཔོན་གཞོག་འབྱོར། བཀའ་ཤོག་སྐྱ་ཏིག་གི་འབྲེང་བ། དེས་སྐྱས་པའི་ལྷ།
 ཟང་ལ་གི་བར་གྱིས་གཙོས་གོས་སྤྲ་ཆ་ཆང་། རྟ་དཀར་པོ་གསེར་གྱི་སྐྱ་ཆས་ཙན་གྱིས་ཐོག་དངས་རྟ་བརྒྱ་
 རྣམས་གྱི་གནང་སྟེན་སྤྲད། ཆེན་དུ་མུན་མོགས་མོག་པོ་འགས་རྟ་ལུག་ཁ་ཡར་བྱིན། ཁ་ཐུང་རྒྱལ་ཁབ་
 ཅེ་སྐུལ་སྐུ་ལུམ་སྐྱས་ལ་སྐུན་རས་གཟིགས་ལུག་བཞི་པའི་རྩིས་གནང་ལུག། སང་ཉིན་ཟེ་ན་མི་ཉག་
 །ཞིང་སྟོང་ཙན་གོང་གི་ལས་ཀས་མཐོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱ་བན་རྟ་པ་བརྒྱ་སྟོར་དང་ཨོ་རོ་དུ་དཔོན་ཁག་

ནུམས་བསྐྱེམས་པར་རྟ་པ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་རྟོར་སོག་གི་ཁྲིམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མདུན་གཤགས་ཏེ་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་མཚོ་ཁྲི་སོག་ཀྱལ་(143)མོའི་འགམ་ཀྱལ་པོ་དང་ཇི་ལོང་གི་སྡེ་སོག་ཏུ་འབྱོར། ཨེར་ཏེ་ནི་དའི་ཆེན་གྱི་སྐམ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་ཇི་ལོང་གི་སྐམ་མེ་ཨེར་ཆོག་གི་གཙོས་རྟོར་སོག་སྟོང་ཐུག་གསུམ་དུ་ཉེ་བར་བྱིན་རྒྱུ་ཡིན། ཇི་ལོང་གི་པུ་མོས་གསེར་ཐིག་པུ་སྐལ་པ་འབྲིང་གི་ཆོང་ཙམ་པ་ཞིག་བྱུང་། ཏ་སྟོང་དོར་ཤེ་རབ་འབྲམས་པས་ཀྱས་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་འདེབས་ཅིས་འདུག་པར་ཡི་དམ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་དང་ཆོས་སྒྲིང་དམག་ཟེར་མ་འགའ་ཚུལ་མོལ་ཞིང་མིང་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་བཏགས། རོ་ཁྲི་གསར་དུ་བཅིགས་པའི་སྟེང་དུ་རབ་འབྲམས་པ་ཞབས་བྱུང་གིས་གོས་དར་སུམ་ཅུ་ལྷག་དང་ཨོ་ཆེར་ཐུ་ཐའི་རིའི་མི་བཟང་སྐལ་པ་ཆེའི་བསྟོ་རྟོན་རྟ་ར་མོང་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར། མཚན་ཇི་ལོང་། ཨ་ག་དགོ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲོན་བསྐྱེམས་རྟ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཐུང་གྲུར་བརྒྱ་ལྷག་། དགོན་ཡུང་སྤྱི་སོས་རྟ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བསྟར། ཁྲིམ་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བརྒྱས་ཡུང་བས། མགོན་པོ་ཆེ་དབང་། ཇི་ལོང་། དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་ནུམས་ཀྱིས་སྒྲར་ལ་སྟོན་མོ་རྒྱས་པར་བཏང་། ཟེ་ཡིང་མཁར་གྱི་མི་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ར་འབྲས་དཀར་ཤིང་རྟོག་གི་རིགས་སྒྲེལ་མི་ཆེད་དུ་མངགས། ཀྱལ་ཁང་ཅེ་སྒྲུལ་སྒྲི་དང་རབ་འབྲམས་པ་ཞབས་བྱུང་ལ་བྱུག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟར། ཇི་ལོང་གི་མ་སོགས་སྒྲེ་པོ་སུམ་སྟོང་ཙམ་ལ་སྒྲན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བས། ཁལ་ཁ་རའི་སང་ཨོ་པ་ཤིས་རྟ་བརྒྱ་དང་ར་མོང་གཉིས། གོས་ཡུག་གསུམ་ནུམས་བྱིན། མགོན་པོ་ཆེ་དབང་དང་དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་འཁོར་ནུམས་ལ་རྟ་འབྲེད་བཏང་།

ཆོས་བཙུག་པ་བྱ་ཁ་ཕ(144)ལག་ཏུ་འབྱོར། ཟེ་ཡིང་མཁར་ནས་མགོ་དཀར་ངན་ཙོང་དཔོན་གཡོག་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་འོངས་པའི་ཁ་བཏགས་བརྒྱ་བམ་གསུམ། གོས་ཡུག་བདུན། རྟ་སྐ་མ་གཉིས། སྐག་ར་བརྒྱད། ཤིང་འབྲས་རོ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཁལ་གསུམ་གྱི་བྱུག་རྟོན་དང་བཙས་རྒྱ་ཡུགས་ཀྱི་བྱུག་དང་ཞེ་ས་གཟེངས་བསྟོད་བྱེད། ལྷ་གང་ཡིན་དེས་པར་གནམ་ཡིན་ཟེར་བ་དབང་བྱུག་དང་བྱུང་འཇུག་ལྷ་ཡུར་སྒྲུབས་སུ་སོང་བར་བརྟེན་ཉི་ཁྲིས་མཚོན་པར་བྱུག་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་དུ་འདུག་པས། ཁྲ་པ་

ཉི་མ་རྒྱུད་ལ་མ་ཁམ། ཞེས་སྟན་དངགས་མེ་ཡོད་ནས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ། སྒྲུ་འབུམ་གྱི་གདན་
 ཟུང་། དགོན་ཡུང་སྒྲུ་མ་ད་ལའི་ཆོས་རྒྱུ། ཁོ་ལོ་ཆེ་སྒྲུ་ཆུ་ཅན་མི་ལུ་བཅུ་ལྷག་ལ་ཡིག་དྲུག་གི་བརྒྱུས་ཡུང་
 བྱས། གོང་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལ་སྒྲེབས་པའི་པར་ཆེན་ལུ་གེ་དེ་ཁའི་འཕྱོར། བྱ་ཁྱུང་དགོན་གྱི་ཁྱི་གདན་
 ཟུང་དང་ཡུང་ལྷུ་ནང་མོས་གཙོས་ཏེ་པ་བརྒྱ་ལྷོར་བཟུ་བར་བྱུང། རིང་མོ་ཞེས་པའི་མཚོ་མཐུག་གི་
 རྒྱུད་སྒྲེབས། རྒྱུང་འཁོར་སྒྲུལ་སྒྲུ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ། རིང་པོ་སྒྲུ་མ་གན་གཞོན། ཡུང་ལྷུ་ནང་ནང་
 སོགས་གྱིས་ཏེ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དང་སྒྲུ་གནག་བརྒྱ་ལྷོར་བཟུར།

ཆོས་ཉི་ལུ་ལ་སོག་པོ་རྒྱལ་པོ་རོ་རྒྱ་འགག་ཏུ་འབོད་པ་དཀར་ཐང་མར་ཁུའི་མཚོ་མོར་སྒྲུབ་གྲུལ་
 བརྒྱག་མི་སྟོན་དུ་བཏང་ཁལ་ཁ་ཡེར་ཉེ་ནི་རྒྱུང་ཐང་རིའི་གཙུང་པོ་ཡེལ་དེར་ནོ་ཡོན་གྱིས་དེར་རུས་ཁྱུང་
 འཕགས་གྱིས་ཐོག་དྲངས་གོས་ཆེན། དུལ། ཏེ་བཅུ་སོགས་བྱུང། ལྷ་བཅུན་རྒྱུང་བའི་སྒྲུ་ཆ་ཡེར་ཁེ་
 ཐང་རིས་གཙོས་བཟུན་འཛིན་གྱི་མ་དང་ཡེར་ཁེ་ཆོས་རྒྱུ་ཅན་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱལ་པ་དང་སྟེང་ད་ལའི་ལྷ་
 ཐུང་གི་དཔོན་མོ་ཡལ་དར་གྱི་སྒྲུག་གྲུ་གིན་ཏུ་གཙུག་པ་སྟོན་ཆད་(143)གཞན་གྱིས་མཐོང་མ་སྟོང་པ་
 དེའི་རྒྱུ་སྒྲོ་མེ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་འཕྱོར་བའི་དཔོན་གཡོག་བསྟོམས་པས་གསེར་ཞོ་ལྷ་བཅུ་དང་ཏེ་ཕྱེད་
 སུམ་བརྒྱ་བྱིན། ཁོང་ཆོད་འགོ་པ་དྲག་པ་ཞིག་གིས་དེ་ནས་བཟུང་རྒྱུ་མ་མི་བྱེད་པའི་བསྟོམ་ར་དང་
 མནའ་གཤེར་བྱས་འདུག་ཀྱང་རྒྱུ་སྟེང་སྟེང་ལ་གནས་པ་བྱུང་རིགས་མིན་པ་འདྲ། ཉེར་གཙིག་ལ་ཡལ་
 ཁེན་གྱི་པར་ཐང་ཞེས་པར་སྒྲེབས། འཕྲིན་ལས་བཞིའི་ཁ་དོག་མཚོན་པའི་དར་ལྷོག་ལ་གཞི་བདག་
 རྒྱལ་སྟོབ་དཔོན་བུ་ཐོད་འཕྲེང་གི་བཀའ་དང་དམ་ཆོག་ལ་གནས་དགོས་ཚུལ་ལེགས་སྒྲུར་གྱི་སྒྲུང་དུ་
 བརྒྱུར་ནས་འཇུགས་པ་དང་ཁྲིལ་མོག་གསེར་དུལ་ར་སྟོན་སྒྲུའི་རྒྱས་མཚོ་གི་ཤོག་རྒྱལ་མོར་སྒྲེལ་མི་
 ཆད་དུ་མངགས། ཆ་གན་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་ཏེ་སུམ་བརྒྱ་དང་པ་ཡན་སྒྲུ་མས་བཅུ་ལྷོར། སྟོ་མེ་འོག་མ་
 རྒྱལ་གྱིས་གསེར་སྟང་ཉི་ལུ་དང་ཏེ་ལུའི་སྟེར་སྟོན་བྱུང། རབ་འབུམས་པ་ཞབས་དྲུང་ལ་ཟང་ཟིང་གི་
 བདོག་པ་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་བཅས་ཨོ་རོད་ཕྱོགས་སྒྲུ་རྫོང་བདའ་བྱས། ཡེར་ཉེ་ནི་དའི་ཆོན་གྱིས་དུལ་
 སྟང་ལྷ་བརྒྱ་གོས་ཡུག་ལྷ་བཅུས་གཙོས་པའི་ཏེ་ར་མོང་ཡུག་གིས་མཐའ་བརྟེན་པའི་བརྒྱ་སྒྲག་ལྷར་

འོངས་པ། གཡོན་རུའི་ཤོག་རྩེ་ཨ་ཆི་ཐུ་ལོ་ཡོན་གྱིས་གོས་དར་རྟ་སོགས་ཀྱི་བརྒྱ་འབུལ་བྱས། ཤོང་གི་
གསེར་ཡིག་ལ་ཤ་རི་རྩེ་ར། བསོད་ནམས་ཤི་པ་གན་ཆ། ཐོངས་མོག་རབ་འབུམས་པ་མགོ་ཁ། དགའ་
ལྷན་དར་རྒྱས་ཀྱི་དཔོན་མོ། ཨ་ག་དག་ཚུལ། ཆོས་སྦྱིད། ཁལ་ཁ་ཆེ་རིང་རྣམས་ལ་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་འོའི་རྩེས་གནད་བྱས། ཨ་མདོ་ནས་དོ་རྟེ་ནང་སོ་དཔོན་གཡོག་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་འབྲུང་བར་
འོངས་པ་བཞིན་རེ་བ་བཀའ། འོར་རུས་སུ་མཛུ་ཤྱ། གཡོན་(144)རུ་མཁན་པོ་སྐྱ་སྟེ། སྦྱིད་ཤོད་ཀྱི་
དཔོན་ས་ཨ་སྟིར། ཨེར་རྟེ་ནི་དའི་ཆེན། ཨས་ཁན་ཨ་མ་ཅན་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བསྐྱར།
སེ་ཆེན་དར་རྒྱས་གྱིས་གོས་དར་གསེར་དཔལ་གྱི་མཛུལ་རྟ་ཀོ་རྣམས་རྣེ་དངས་པའི་ཐུག་རྟེན་དར་བྱ་བྱང་
མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་བདོག་པའི་དངོས་པོ་བསྟར། བསྟན་རྩོགས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་དར་དག་
ཚུལ་ནི་ཤུ་ལྷག་བསྐྱབས། མཁན་པོ་སྐྱ་སྟེ་ཅན་མི་གཉིས་ལ་བེག་ཅའི་རྩེས་གནད་དང་དམངས་མ་ལ་
གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཁ་ཡར་བྱས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལུགས་འབྱུར་
པའི་སྐམ་ཆེ་བ་བྱ་བྱར་ཐའི་རིམ་འདྲ་དུ་བསྟན་པ་འགའ་ཚུལ་གསུངས་པ་སྟེ་པས་ཆེད་དུ་མི་གོ་བྱུང་དོན་
ལྟར་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་ནིན་བཤད་མཆོན་བཤད་གྱིས་རབ་འབུམས་པ་
ཞབས་བྱུང་གི་རྩེས་སུ་བཏང་ཡང་ཁོང་གིས་བྱིར་སྒྲོག་མ་བྱུང་བར་སྟར།

རྩེ་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ནིན་དཀྱིལ་སྒྲར་དུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ལན་བདེ་ལེགས་བཤད་
སྦྱིང་བ་རྣམས་གྱིས་དམག་ཐོར་མའི་མདོས་བསྐྱར་བརྟུགས་པའི་རྩེ་རྩེ་བ་དཔོན་དུ་བྱིན། ཆོས་ལུ་ལ་
གདབ་ལས་ཀྱི་འཆམ་རྒྱས་པར་བྱས། ཆོས་དུག་ལ་ག་ཆང་གི་ག་པ་ཁ་ཤས་གྱིས་བདུན་གཅིག་གི་བར་
འབྱུང་པོ་མི་བསྐྱར་བ་ཨར་ལ་གཏད་པའི་སྐྱབ་པ་བརྟུགས་པས་ལྟ་འདྲེ་མ་རུངས་པའི་ཆང་ར་ཆག་པའི་
མཆོན་མ་ལེགས་པ་བྱུང། ཆོས་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཨར་རྒྱ་སྐྱ་སྟེ། ས་ལུ་མདོ་པ་ཐུན་ཆོགས། གྲུབ་རྒྱུར་བ་
འབུམས་པ། ཞིང་སྦྱིང་། སྐྱ་འབུམ་ཁྲི་པ་དང་རྒྱད་པ་སྟེ་མ། ཡང་དགོན་ནང་སོ། ད་ལའི་ཆོས་རྩེ། བྲག་
རྟེ་རྟ་འབུལ་བ། ཤེང་མདོ་དཀར་བརྒྱ། གཡིག་རྒྱ་དཀར་བརྒྱ། ཀ་མགོ་རབ་འབུམས་པ། ཨེར་ཁེ་ཐ་
(146)སོར་ཁའི་ཅན་སྐྱ་སེར་མང་པོས་རྟ་དང་གོས་དར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟེར་ཆ་བྱུང། མ་རྟེ་དགོན་

གསར་བཟུ་གིས་ཆོས་འཕེལ་ནས་ར་ཅུ་དཔོན་པོ་ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་གྱིས་གཙོས་ར་ཁྱུང་གཉིས་གྱིས་དྲ་
བརྒྱ་དུག་མོགས་བརྒྱ་འབུལ་བྲག་གཉིས། ཏན་ལྷག་ལུང་ཁྱུང་དཔོན་གྱིས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཕྲུལ་ལ། དེལ་ལ་
སྒྲུག་མིལ་གྱིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་བྲག་ཏུ་ལོངས་པ་བཟུང་།

ཆོས་འདུན་གྱི་མ་ལ་མོག་པོ་སྐྱེ་པའི་སར་ཁྱེད་སྒྲོག་པའི་འབྲས་མོ་ལྗོངས་དང་པོད་གྱི་གནས་
ཆེན་ཆོར་བཟུན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སུ་ལུས་གཏོར་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེལ་མའི་ཡི་གེ་ཞིབ་བྱས་ལུལ། རོང་པོ་
རབ་འབྲས་པ་བཅོད་ནམས་བཟུ་གིས་ ཟེ་ན་ནང་སོ། མཛོ་མོ་མཁར་པ། སྒྲུ་འབྲས་ཁྱེ་མ་ག་བཅས།
སྒྲུ་འབྲས་ར་སྒྲོ་རབ་འབྲས་པ་མོགས་འོངས་ཏེ་དྲ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག །སྒྲུ་གནག་བཞི་བརྒྱ་སྒྲོར། ར་གོས་
དར་གྱི་དངོས་པོ་བཟུང་། བྲག་ཏི་དྲ་འབུལ་བས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་འབྲས་དང་རྟེན་ལ་གསལ་
མེ་ཏོག་གཏོར། འབུལ་དཔོན་ཆོས་རྗེ་དང་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་སང་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་སྒྱུན་
རས་གཟིགས་བྲག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་བྲས། མདོ་པ་དཔོན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གིས་གཙོས་པའི་བསྐྱེན་རྫོགས་
འདུན་ཏུ་ལྷག་བརྒྱབས། སེ་ཆེན་རྒྱུད་ཐའི་རིས་ཁྱི་གསར་དུ་བཅིགས་པའི་སྤྲོད་དུ་བོས། དྲ་སྤོང་ཐག་
གཉིས་གྱིས་ཐོག་དངས་པའི་ཁྱི་འབུལ། ཁྱེ་མ་བཙན་པོས་དྲ་ལྷ་བརྒྱས་གཙོས་པའི་སྤྲོད་འབུལ། མོ་ཡོན་
ཁྱེ་མས་དདུལ་མདོར་ལྷས་སྒྲུ་དངས་པའི་བརྒྱ་འབུལ་བྱས་པར་བཟུང་། དགོན་ལུང་སྒྲུ་འབྲས་གྱི་ག་པ་
མོགས་སྒྲུ་མེར་ཁྱིར་ཏེ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོད་ནམས་རྒྱ་མཛོའི་ཏེ་བརྒྱད་གྱི་སྒྱུར་རས་
གཟིགས་(144)གྱི་རྗེས་གནང་བྲས། འདི་ཁྱོད་ནས་འགའ་རེས་གསང་འདུས་དང་འཇིགས་ཁྱེད་གྱི་
རྗེས་གནང་དགོས་རྒྱལ་ནན་ཆེ་ཙམ་ཟེར་བ་དེ་འདའི་སྒྲོལ་མེད་ལཔས་རུང་སྤྲོད་སྒྲོར་སྒྲུལ་སྒྲུ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
མཛོ་མོགས་མཛོད་མཁར་ཁ་གས་བྱུང་ཆོད་ནས་བདེན་པར་མི་བཅི་ཡང་བདག་བསྐྱེས་ནི་ཁྱེད་མ་ལུས།
སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྒྱལ་དུ་ཏེ་རུ་ག། །གཤིན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་མོགས་དང་སྒྲར་ཐང་བརྒྱ་རྒྱར་མི་
འཕྲུགས་པའི་རྗེས་གནང་འདུག་པའི་པར་གྲུབ་ཁྱེད་པར་ཅན་ལ་ཡི་དམ་ལྷས་གནང་པའི་དམིགས་
བསལ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གིས་དཔལ་འཛིན་དང་བིརྒྱ་པའི་གཤེད་དམར། ར་པའི་དགྲ་ནག །བྱ་རྒྱུད་དང་
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཕྲུགས་པའི་གོག་ལ་ཆོད། པར་ཆེན་བཟང་བཟུས་

དང་ཀར་འབྲུག་འབྲས་དོ་རྩེ་འབྲེང་པའི་དབང་ཚོས་སོ་སོའི་རྒྱུ་པ་གཞི་གོ་གཅོད་པའང་ཚོ་གའི་མིང་ས་
 དང་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བས་ན་མ་དབྱེ་མ་དོད་པའི་ནག་རྟགས་ཕྱིར་བཤུ་བྱ་བ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱ་ཅ།
 ལྷུང་ཐང་བརྒྱ་ཅ་སོགས་གཅིག་གོ་གཅིག་གིས་ཚོད་པར་གྲགས་པའང་དེ་དག་ལ་རྩེས་གནང་མང་ཉུང་
 གི་ཁྱད་པར་ཡང་ཆེ་ཞིང་བརྒྱུད་པ་དང་བསྐྱར་རྒྱུ་གི་མིང་ས་གནང་ནས་མི་འདྲ་བས་ཉ་དང་ཉུང་མ་
 བསྐྱེས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་སྦྱིད་ཤོད་པའི་སྐད་བཅས་ལྷུང་ན་འབྱོར་དང་སྐྱར་མས་བསྐྱར་པ་འཛིག་མི་
 དགོས་པ་སྐྱར་རོ། །དེ་ལའི་ཀྲན་ཅི་རྒྱལ་མོས་གྱུར་སྐྱར་མ་གྲགས་སོག་གསུམ་བཅུགས་གཞལ་ཡས་
 ཁང་གི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཁྱིའི་ཅོག་དང་བཅས་བསྐྱེས་པའི་ནང་དུ་རའི་སང་པའི་ཆེ་ཡེ་ཆེས་ཡོང་དགོས་རྒྱལ་
 ལྷུང་བྱིན། ཨ་ག་དགོ་རྒྱལ་གྱིས་གསུང་རབ་གསར་བཞེངས་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར། ལྷུང་ས་འདི་སོག་དགོན་
 ལུང་པ་དང་སྤྲ་མ་བཅོན་པོའི་བྲ་པ་གཞན་མའི་(147)འཁོགས་འདུས་ཀྱི་རིགས་བསྐྱེས་པ་བསྐྱེན་
 རྩོགས་ཕྱེད་སྐུ་པ་བརྒྱ་དང་དགོ་རྒྱལ་ཕྱེད་ཉིས་བརྒྱ་བསྐྱེས་པ། ཤེས་རབ་སྤྲ་མ། ཨ་ག་གི་པ་གན་ཆ།
 རའི་སང་པའི་ཆེ་ཡེ་ཆེ་ཅན་གྱིས་གོས་དང་རྟག་གཅོས་པའི་བདོག་པ་བསྐྱར་ཁོང་ན་མས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་
 ལུམ་ཐའི་རི། རའི་སང་སྤྱི་གི། ཐ་སོར་ཁའི་ཅན་ལ་རྟ་མགིན་སྦྱོར་སྐད་ལུགས་ཀྱི་དབང་བཞི་བྱིན་
 རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར། ཞིང་སྤྱོད་ནང་སོས་བཞེངས་པའི་ཞལ་ཐང་གསར་རྩིང་དང་བྱ་ཁྱུང་ཚོས་རྩེས་
 དཔལ་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འབྲུང་གསར་བསྐྱར་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར། སྤྲ་མ་བཅོན་པོའི་རོང་རིང་འཚོ་
 དང་བོད་དུ་སྐྱུར་བར་ལོག་པའི་ཆོགས་བཅད། གྲགས་རྒྱལ་མ་དང་གནས་རྒྱུང་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གསོལ་
 མཚོད་རྣམས་བརྒྱལ་ས། ཁོང་གིས་དགོན་གསར་གཉིས་ལ་དགའ་ལཱ་ཚོས་འཁོར་སྤྱིང་དང་དམ་ཚོས་
 སྤྱིང་ཞེས་མིང་བཏགས། སྤྲ་མ་དང་ཨེར་ཏེ་ནི་དའི་ཆེན་གཉིས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་
 བྱག་དུག་པ་རྩེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱུན་སེལ། སྤྱོད་འཁོར་རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་འབུམ་ཚོས་རྩེ།
 མེ་ཆན་རི་ལོང་། ཨེར་ཏེ་ནི་དའི་ཆེན། ཨ་ག་དགོ་རྒྱལ། ཞིང་སྤྱོད་ནང་སོ་སོགས་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་སྦྱེ་
 བཅུགས་དང་རོམ་རྒྱ་ལ་སེར་པོའི་རྩེས་གནང་བྱས། ཐང་རྒྱགས་རིང་ཀྱི་སྐྱ་སྦྱེ་ག་བཅས་སྐུ་པ་བརྒྱ་བརྒྱལ་
 བ་འབྱོར་གསེར་སྐད་བརྒྱ་གསུམ། རྟ་བརྒྱ་ཅམ་དང་ཤེར་དཔལ་ཐས་ཀྱི་ཆོ་བོས་དཔལ་སྐད་ལུ་བརྒྱས་སོག་

དངས་པར་བྱིན། བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིང་དཔོན་ཁག་རྣམས་ལ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་དང་ཕྱག་དྲུག་པ། ཡེར་ཏེ་ནི་
 དའི་ཆེན་ལ་སྒྲིང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གནད་བྱས། བྱུང་སྐྱེ་འབྱུང་དགོན་ལུང་སོགས་ནང་ཕྱོགས་ཀྱི་(༡༥ན)
 དགོན་པ་རགས་རིམ་ལ་རྟ་དང་དཔལ་འབྱེད། སྐར་ནང་གི་གྲུ་ཆང་ཁག་བདུན་གྱི་གྲ་པ་རེར་རྟ་རེ་དང་
 ལག་དོ་སྒྲིང་གཡོག་བཅས་པ་གཉིས་དབར་ལ་རྟ་རེའི་འབྱེད་བཏང་། གསེར་ཞོ་སྒྲིང་ཕྱག་ལྷག་དང་རྟ་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་མེ་པའི་སར་སྒྲིལ་བར་ལྷ་བཙུན་རྒྱུང་བའི་མི་བཟང་རྒྱམ་ཁི་ལ་ཐའི་རི་བཏང་བའི་ཞར་
 བྱུང་དུ་བརྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མཆོམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་ན་བཟལ། སེར་འབྲས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྒྲི་
 སོ་སོ་སོར་དཔལ་སྤང་བརྒྱ་རེ། བྱུང་བདག་སྒྲུ་མ་རྒྱུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་བཀའ་
 འབྱུར་བ་གཉིས་ལ་ཁུ་འཕྲིན་དཔལ་གྱི་རྟེན་སྒྲགས་རྣམས་ལུལ།

འདི་ནས་བརྒྱུད་གོང་ནས་ལུང་གནད་པའི་ཕོགས་ཁལ་རྟས་སོ་སོའི་འབད་རྩལ་ལ་བརྟོས་པའི་
 གཡེང་བ་རང་སར་གྲོལ། ཆོས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་ཉིན་ཨོ་རོད་ཀྱི་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེལ་མ་དང་བཅས་
 པོ་རོ་རྩུ་འགག་ནས་བཏེག་ཡོ་ལེ་བྱར་བསྐྱད། བར་པར་སེ་ཆེན་རྒྱུང་ཐའི་རིའི་དཔོན་མོས་མུ་ཏེག་གིས་
 བརྒྱན་པའི་འཕམ་ལྷ་དང་རྒྱ་སྒྲིང་འབྲས་བཅས་ཤིག་བྱུང་། དཔོན་མོ་དང་མགོན་པོ་ཆེ་དབང་གཉིས་ཕྱིར་
 ལོག་ཁྲོན་ཤིང་གནམ་ལ་སྒྲིག་པ་འདྲ་བའི་ནགས་རོང་བརྒྱད་ཆ་གན་ཐོ་ཁོའི་ཞེས་པའི་ནགས་སྒྲུག་
 ཤིག་ཏུ་བསྐྱད། སར་རི་རྒྱུང་ཀུན་ལྷགས་རིས་སྒྲེལ་བ་ཆ་རྣམས་ཐིན་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལྟ་མགྲོན་བཙུན་
 གོང་ཁྲིར་འདྲ་བའི་རྒྱའི་ལྷགས་རི་ཕྱི་མའི་ནང་བརྒྱད་ལམ་དུ་གོ་སྒྲུ་མཁའ་གྱི་མི་དཔོན་འོངས་ཏེ་ཤིང་
 འབྲས་གོ་ཕྱིའི་ཟས་སྒྲུ་ཕག་ལྷག་གི་ཤ་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོར་དངས་པའི་གྲུང་གི་དོ་ལ་བསྒྲེན་བཀུར། འདི་
 ནས་བརྒྱུད་ཟན་ཉེན་རིང་ཟེར་བའི་མཁའ་གྱི་བར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཐལ་ཆེར་རི་རྒྱུང་ཀུན་སྤང་ལྡོངས་དང་ལེའུ་
 གསིང་མར་གད་(༡༥ན)ཀྱིས་ཕྱགས་པ་ལྷ་བྱར་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ལྡོན་ཤིང་དང་ཟ་ཤིང་མེ་ཏོག་སྒྲུ་
 ཆོགས་འཕྲིགས་པའི་སྒྲིང་ཆལ། གོང་དག་གོང་ཁྲིར་བཀོད་པ་འཆི་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུར་ཅོ་འདྲི་བ་ཤ་སྒྲུག་སྤང་།

རྒྱལ་པ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་སྒྲུ་བལྟམས་པའི་གནས་ལུས་འེ་ཆལ་གྱི་རྒྱེས་སུ་འགྲོ་བ་སྒྲུ་
 འབྱུང་བུམས་པ་སྤྱིང་དུ་འདུས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་བསུས་ཏེ་འབྱོར། ཨོ་རོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་

བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཀླུ་ཁང་གསལ་བརྒྱུ་ཅིག་འདུག་པ་ཕྱིན་ཐུང་པར་སྟོང་ས་བྱས། ཕྱིན་པ་གི་རྟེན་
 རྣམས་ཞིབ་པར་མཛུམ། རྟོགས་ཆེན་གྱིས་ཤིང་པོར་འཆོ་བའི་བདེན་པ་བརྟུན་དེ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 དགོན་པའི་མདུན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟོན་ནམས་ཀླུ་མཆོད་བཞུགས་ཁྲི་ཞིག་འདུག་པ་དེར་བོས།
 སྒྱི་སྒྲིལ་གྱིས་རྟ་བརྟ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གོས་དར་གསེར་དཔལ་རྩ་སྟགས་ཀྱི་སྟོང་འབུལ་བྱས། ཀླུ་
 པོད་རྟོར་སྟག་གི་ཁྲོམ་སྟོང་བྲག་ལྷ་ཙམ་ལ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ནས་ཆོས་ཐུབ་གཙོག་ཞིབ་རྟ་
 བཤད། ཁྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་དང་བསྟན་ཏེ་མེ་རྟོག་གཏོར། བསྟན་འཛིན་དང་དཔེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་
 བཞེངས་པའི་བཀའ་འཕྱུར་ལ་གིས་པ་བརྟུན། རྟོགས་པ་ལ་མང་རྩ་དང་རྩ་དཔལ་གྱི་འབྱེད་བཏང་། ཞག་
 གཉིས་བསྟན་ནས་བཏེག་པའི་ཉིན་ཟླ་ལིང་མཁར་གྱི་མི་དཔོན་པའི་ཐུབ་ཅན་། རྟོ་ཆོན་ཅན་། ཐུང་ཡེ།
 བང་ཡེ་བཞི་རྟ་པ་བརྒྱ་ཐུག་གིས་བསྟོར་ཏེ་བསྟུ་བར་འོངས། ཟླ་ལིང་གི་ལྷགས་རིའི་འདབས་སུ་འབྱོར།
 དེར་ཁྲོམ་གངས་ལས་འདས་པ་རྟོགས་འདུག་ཀྱང་ཀླུ་པ་པོའི་ཐམ་ཀ་འབྱར་བའི་གིང་དང་ལྷགས་ཐག་
 གཉིས་ལག་པ་རེ་མོས་ཀྱིས་འཛིན་མཁན་ཞིག་(༡༥༥)འགོ་ཡིན་འདུག་པར་བརྟེན་སྒྲིལ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
 མིག་ལྷ་པ་ལས་འབྲིས་སུ་བཅར་མི་རྣམས་པར་སྟང་། འདི་ནས་བཟུང་གིང་རྟ་ལ་རྩ་གིང་རྣམས་བྱངས་ཏེ་
 རྒྱགས་གཏོར་པའི་འགོ་བརྒྱམས། མི་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཀླུ་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཀའ་བྱས། བྱང་པར་
 ཐུན་དོ་ལོ་སྟེའི་ཐུ་ཆང་། ཡེ་ཐུ་ཆང་། མན་ཅུན་མིན་གྱི་མི་གཉིས་རྣམས་བྱང་པར་བྱང་། ཀླུ་མི་ཞིག་གིས་
 ཀླུ་པ་པོའི་གན་མཛོད་ཀྱི་དཔལ་སྟངས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་བརྒྱས་པའི་ཉེས་པར་བཙོན་རར་ལྷགས་ཀྱི་
 བཙེངས་པ་དཔལ་སྟངས་ཐུམ་བརྒྱ་དང་རྟ་སྟགས་སྟངས་ནས་བྱས། ཀླུ་རྣམས་དཔལ་ལ་སྟེད་ཅིང་མན་
 ཐེམས་རྒྱང་པས་སྒོས་མི་འཕྱུང་པ་རྩོམ་གྱི་མཆར་དུ་བཅུ། དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་རྟོན་ཕྱེད་རྒྱའི་
 རྟོགས་བཅད་ཅིག་བརྒྱམས། ལྷ་རས་འབྲི་གྱང་སྒྲི་སྒྲིལ་རྟ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བྱིན། ཨོ་ཤོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཆོ་དང་
 སྒྲི་འབུམ་ཆོས་རྩེ་ཞིང་སྟོང་ནང་སོ་ཙན་ཕྱིར་ལོག། དེ་སྐབས་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བཏགས་ཀྱི་
 གཡལ་མོ་དང་ཀྱུ་བརྒྱུ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་རྟ་ཁ་ཕྱིར་སྟོན་བྱས། ཐུ་ཆོན་དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་གྱི་གདུང་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མི་རིང་པའི་ཆ་མེད་ཀྱང་ཡི་རུ་བསྟན། མར་ཆོ་

དང་མི་སྒྲིག་མཚོན་པའི་ཕྱད་མི་མང་དུ་བྱུང་། རྒྱ་མི་འཕམ་གཏུགས། རྒྱལ་མཚོན། མེག་དོག། སྒྲིང་ལུ་
 སྒྲིགས་པོ་ལོ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འཛིན་བ་དང་བཅས་དོ་རྩེ་འཆར་གི་ལས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་པའི་སྒྲོ་ཆར་
 བད་མའི་དགོ་འདུན་རྒྱལ་མའི་བསྐྱེད་པའི་ཕས་སྒྲིག་བསྐྱེད་པའི་མི་དཔོན་གྱིས་ར། ཤེལ་ཀར་ཤིང་
 ཏོག་ཤ་མར་གྱི་གཞིས་ལན་བཟབས། སྒྲོ་ཆར་ནང་སོ་དང་གྲ་ཤིགས་གྱིས་ར་གོས་དར་གྱིས་གཙོས་པའི་
 དངོས་པོ་སྒྲོང་དུ་ཡོངས་པ་(༡༧༩)དང་དགོན་ལུང་གྲ་ཡོན་རྒྱལ་མའི་ཕས་སྒྲིག་རྩ་ཉི་ཤུ་སྒྲོང་བྱུང་། ཕྱགས་དེའི་
 སྒྲི་རྒྱ་ཆོ་དང་བ་དང་སྒྲི་རྒྱ་ཕས་གཉིས་ཀ་འགན་བ་ལྟར་གྲུར་བས་ཡིག་དུག་གི་བསྐྱེད་ལུང་དང་བྱིན་
 རྒྱལ་བྱས། ཟམ་པ་ཤིང་པོ་དང་བཅས་པའི་མེན་པས་མཁར་གྱི་ཕྱི་ལོ་ཆོང་འདུས་གྱི་ལས་ལྷང་ཆེན་པོ་
 བརྒྱད། ཡེའི་ཀྲོ་ཆར་གི་མི་དཔོན་ཅན་ཆེན་ལུ་ཕྱགས་བསྐྱེད་བཀྲར་ཁོང་སང་ཉིར་དུག་པ་ཟབ་ཅིང་ཤིང་
 བའི་དཔུ་འཕྱང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ་ཤིང་ཀྲར་གྲུང་གི་དྲོ་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་ལྷ་རས་སྒྲོང་ཤལ་སྒྲི་མེར་བྱེད་
 ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོངས་དེ་རྩེ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་བསྐྱེད། ཁྲོང་ལང་མཁར་གྱི་མི་དཔོན་དེའི་དུང་། མེར་ལུང་
 སྒྲིགས་གྱི་རྩེ་ཕ་སྐྱེ་རྩེ་སྒྲོང་བསྐྱེད་པར་འབྱོར། ཉིའི་དུང་མེར་ལུང་གི་གྲ་པ་ལྷ་བརྒྱ་བརྒྱལ་བའི་མེར་སྒྲོང་
 དང་བཅས་མི་ཤི་དེའི་དུང་དུ་སྒྲིགས་ཐོག་མི་དཔོན་ལི་པར་ལུ་ཕྱགས་ལྷ་ཕྱགས་གྱི་བསྐྱེད་བཀྲར་བསྐྱེད་པས།
 ཉིའི་དུང་ནང་སོ་བཟོད་བ་ཤིན་ཆེན་དང་དཔོན་པོ་ཤིས་རབ་གྲགས་གྱིས་གོས་ལུག་བརྒྱ། ལ་ཤེ། རྩ་སྒྲི་
 བཅས། མེ་ལུང་དགོན་བ་བ་དང་ཉིའི་དུང་དགོན་བ་ཆེས་རྩེ་ལྷ་སྐྱེད་པའི་མཚོང་བསྐྱེད་པས་རྩེ་དུག་
 རྩེ་ཅམ། ཐང་ཤིང་གྲ་ཆར་སྒྲི་སོ་སྒྲི་སྒྲི་གཉིས་དང་བཅས་པས་གམེར་ཞོ་བྱེད་ཉི་ཤུ་བརྒྱེད་ཐོག་དང་ས་པའི་
 གོས་དར་རྩེ་གཙོས་པའི་བདུན་བརྒྱར་ཡོངས་པ་བཏེག། ཁང་ཉིན་སྐྱེ་རྒྱ་སྐྱེ་ཐོག་ཤིང་གི་སྒྲི་པོ་མང་
 དུ་འདུས་ཤིང་མདོ་པ་གྲུ་བྱིས་གཙོས་པ་རྒྱལ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་བྱས། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཟམ་པ་བཟོད་པའི་ཉི་
 འདལས་རྩེ་འཛམ་དུ་གྲོ་ལང་མཁར་གྱི་ཤིང་ཡེ། ལུང་ཡེ། ལུང་ཆོན་ཅང་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ཕྱགས་གྱི་བཞེས་
 སྒྲོའི་ཤིང་པ་བསྐྱེད། ཡས་བྱིན་གྱི་དགོན་(༡༧༩)ཐག་ནས་བསྐྱེད་རྩེ་གསལ་ཞེས་ལྷ་ལྷ། དགོ་རྩེ་ལྷ་ལྷ།
 རབ་བྱུང་བརྒྱད་རྩ་རྒྱལ་བསྐྱེད། དེ་ཉིན་གྲུང་གི་དྲོ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་རྩེ་འཛམ་དང་ཁོང་འདོན་གྱི་ཤིང་
 རྩེ་རྒྱ་བྱེད་ས། ཁྲོང་ལང་མི་དཔོན་གྱིས་བྱི་པ་ཁ་རྒྱོན་བ་དང་གོ་བ་ཞེས་པའི་ཤིང་འབྲས་བྲེ་གང་ཤོང་

པའི་ལུས་པའི་པོངས་ཚོད་ཙམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཟས་སྒྲ་དང་ས། གྲོང་ལང་མཁར་གྱི་མི་དཔོན་གྱིས་དཀར་
གུར་ཆེན་པོ་ཞིག་ལུབ་ནས་ཐབ་བསྟ་བུས། ས་མདོག་དམར་པོ་ཡོད་པའི་ལམ་གྲོང་སྐབས་རིང་བརྒྱད།
གཡས་གཡོན་དུ་བྱར་དར་འཛིན་མི་དང་དབུས་སུ་རྩལ་མོ་སྒྲ་ཚོགས་ཐོགས་པའི་ཀླུ་མི་རྟ་ཞོན་གྱི་མདུན་
བདར་ཏེ་གྲོང་ལང་མཁར་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་སྒྲར་ཡབ། མི་དཔོན་གསུམ་གྱིས་གོ་ལྟའི་ཟས་སྒྲ་ཚོགས་
དང་བྱ་ལག་སོགས་བྱུང་བར་སྒོག་ཆགས་ནམས་ཆོ་ཐར་ལ་བཏང་། མི་དཔོན་ཆན་པར་བེར་གོས་ལྷག །
གཞོན་པ་ལུ་ཚུན་ཙང་གིས་ཁ་བཏགས། དཀར་ཡོལ་སྒྲེགས་བཅས། སྤར་མ། བཤའ་ཆེད་ལྷེར་མ་བརྒྱད།
གོས་ལྷག །རྟ་སྒྲ་བཅས་སོགས་བྱིན་ཙང་རྟ་མགིན་གྱི་རྩེས་གནང་བསྐྱར་དེར་བཅག་མལ་ཞིག་བྱས་ནས་
ཉེར་བརྒྱད་ལ་མིང་ཏིང་ཆང་དུ་སྒྲེབས། མི་དཔོན་ལུ་སྒྲི་ཡི་བསྐྱེན་བཀྱར་བུས། ཀླུ་དོར་རྟ་དཔོན་གཡོག་
དྲུག་ཅུ་སྒྲོར་འབྱོར་པའི་དདུལ་གྱི་ལྟེ་རི་ར་ཆགས་ཆབ་རིལ་མཛུལ་གོས་དར་རྟ་སྒྲ་བཅས་གྱིས་གཙོས་
པའི་ཀླུ་འབུལ་བཏེག །ཉི་མ་སྒྲ་རྟེང་ཆོར་བླ་རས་མང་བ་རིམ་པར་བྱུང་བས་རྟ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཏྲར།
ཡིག་དྲུག་གི་བཟུམ་ལུང་དང་བྱིན་སྐབས་གྱིས་སྒྲའི་རེ་བ་བཀའ། སྒྲ་མ་བཅན་པོའི་ག་པ་རྣམས་གྱིས་
བསྐྱལ་བར་བརྟེན་ཆོས་རྩེད་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བརྒྱམས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ལྷགས་རིས་(1703)བསྒྲོར་
པའི་ཉེ་འགམ་ཟན་ཡོན་ཙང་དུ་འོར་དུས་སུའི་བ་ལུལ་དོ་རྩེ་འབུམ་སོགས་གྱིས་རྟ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་གཙོས་
པའི་སྒྲེར་ཆ་དང་གྲོང་ལང་གི་ལྷ་པ་ལ། ཟུང་ཟན་བྱུ་མི། མྱི་ཀླུ་ཡིང་བྱ་མྱི་གསུམ་གྱི་གོས་ལྷག་གསུམ་དང་
ཤིང་འབྲས་བཏེག །རྫོ་བྱི་ཞིག་འདུག་པའི་སྒྲེང་ནས་བླ་རས་དང་ཀླུ་མི་མང་པོར་སྒྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་
རྩེས་གནང་བུས། ལམ་དུ་བླ་རས་བཟང་པོ་ཀླུ་མཚོན་གྱིས་རྟ་སྐམ་ཅུ་ཙམ་བྱུང་།

རྟོར་སྒྲ་དགུ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ལམ་པར་དུ་ཤིང་གི་སྒྲོ་དར་རི་ངོས་ལ་འབས་ཆེན་པོ་བཤར་ཙང་
གཡས་གཡོན་གྱི་རི་ཆུར་སྒྲོན་ཤིང་བྱར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ། རི་སྐལ་གྱི་སྐབས་འགར་ནགས་ཆལ་ཡོད་པའི་རྩ་
བཟང་ཞིང་ཆུ་མེད་པའི་སྐབས་བརྒྱད། ལ་ལར་རི་སྒྲོད་གྱི་སྐབས་ལ་ནགས་ཆལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་སྐམ་
ཙོག་གི་བ་འབྲའི་ཉེ་འགམ་ས་ཁད་ཡངས་པ་མན་རྩའི་སའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡང་ཐའི་ཆིང་དུ་འབྱོར། བླ་
རས་གྱི་བསྐྱེན་རྩོགས་ཞེ་ལ། དགོ་རྩལ་ལྷ་བརྩ་སྒྲོར་བསྐྱབས། དེའི་སང་ཉིན་གོང་ནས་ལོམ་ཆི་སྒྲ་མ།

ཁི་ཡ་གཅིག་། རང་གི་དང་བཅས་འབྱོར་པའི་བཀའ་ཤོག་ལུ་ཏིག་གི་འབྲེང་པའི་གནང་སྒྲེས་སྤྲད། དེའི་
 སང་མོག་པོ་རྒྱལ་སྤྱོད་པོར་འབྲོད་པ་ཅུ་ཆུ་མེད་པའི་ཐང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལྷག་ས་འི་ཕྱིར་ཐོན། ལུ་ཐང་
 གི་སའི་ཆ་ཡིད་ཡན་སྤྱོད་ཐང་བརྒྱལ་ཏ་དང་ཅི་ཏྲེ་ཤིང་ཐུན་གྱི་ནགས་ཡོད་སར་སྤྱེབས། ཆོས་དྲུག་ལ་རྒྱ་
 མེད་པའི་སྤྲེའ་ལེ་དབར་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་བཅད་དེ་ཉིང་ཞའི་ཆ་ཆར་ལུང་སྤྱིར་འབྲོད་པའི་གོ་ས་གཞུང་
 འདམ་གྱི་གང་པའི་གསེབ་ལ་བྱ་དང་སྤྱལ་དགར་ཁ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བསྤྲད། བོ་མ་ཆི་བླ་མ་དང་པོ་
 ལོ་སྤྱོད་ལ་ལྷག་དྲུག་པའི་དབར་(༡༩༠བ)བཞི་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྤྲད། ཞག་བཞི་བཅག་མལ་
 བྱས་ནས་གོང་དུ་འབུལ་རྒྱུའི་ལུ་ཡིག་རྟེན་བཅས་གྲ་བསྒྲིགས་པའི་གསེར་ཡིག་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་བདའ་
 བྱས། ཆོས་བརྒྱའི་གྲང་ཆོག་ས་སར་ཆ་ཁར་ཐ་ཡན་ཆི། ཆགན་ཐ་ཡན་ཆི། བརྟེ་ཐ་ཡན་ཆི་གསུམ་གྱིས་
 རྟེན་མོང་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་བསུ་པའི་རྒྱལ་དུ་སྤྱེལ་མི་བཏང་། ཉིང་ཞ་མཁར་གྱི་རྒྱུའོ་ཟེར་བས་གཉའ་བ་ནས་
 བཏེག་པའི་ཁྲི་དང་རྟོད་ཁང་རྒྱ་ཐིབས་ཅན་རྒྱ་སྤྱིན་གྱི་མགོ་འབྲེང་བ། ལས་ལྷ་དམར་པོ་ཕྱོན་པའི་ཕྱར་
 དར་དང་རྩལ་མོ་ཐོག་ས་པས་མདུན་བསུས་ཏེ་དུང་མིར་སྤྱེབས། དེའི་མི་དཔོན་གཉིས་དང་ཉིང་ཞའི་ཏུ་
 ཡེ་ཅོང་ཡེ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏྲེག་དང་ལས་གོས་ཕྱོན་པ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་དཔོན་གཡོག་བརྒྱ་སྟོར་
 འོངས་པའི་རྒྱ་ལྷགས་གྱི་སྟོན་མོ་བཟབས་པར་བཏང་། གོང་ནས་མཁོན་གཉེར་མ་ཁྲི་བའང་འཁོར།
 ཞག་གསུམ་བསྤྲད་དེ་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་རྟེ་རི་སྤྱོད་པོ་མཁར་སོ་ལག་གི་ལྷགས་རི་དང་ཕྱོན་ཤིང་གིས་
 བརྒྱན་པའི་འགམ་བརྒྱད། རིན་ལུ་ཕུའུར་སྤྱེབས་ཐོག་ཆ་གན་དར་ཁན་ཆོས་རྗེས་གཙོས་གོང་གི་མི་སྤྱ་
 རྒྱལ་གྱིས་རྟེན་མོང་བསྟོན་པ་བཞི་བརྒྱར་ཉེ་བ་བསྟར། སྤྱན་རྟོན་འབྲང་རྒྱས་པའི་རོང་སྤྱིང་པོ་དོན་
 གསུམ་གྱི་བརྒྱད་འདེབས་བྲིས་ཏེ་ལུང་བྱས། ལུང་དཔོན་པོས་བསྐལ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བརྒྱམས།
 རིམ་གྱིས་ཕྱིན་པའི་ཤི་གོང་ཟེ་ཟེར་པའི་མཁར་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་བསྤྲད། མི་དཔོན་ཐང་ཕུའུས་རྒྱ་ལྷགས་
 གྱི་ཟས་སྤྲདས། དེའི་ཁད་ཉེ་ཤི་གོང་ཟེའི་གཙུག་ལག་ཁང་མི་གཅིག་གིས་ཉེ་མ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་གྲུབ་
 པར་གྲགས་པ་རྒྱ་ཐིབས་དང་བཅས་པ་ན་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་རང་ཕྱོན་གཞུ་འདོམ་དོ་ཆོད་(༡༩༡ན)དང་གང་
 ལོགས་གྱི་ལྷག་པར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་གྱི་ལྷ་ཁང་སོགས་ཁ་ཡར་འདུག་པ་རྒྱང་ལྷས་ལས་ནང་དུ་

ཕྱིན་པའི་མཛེས་མ་གྲུབ། ཡུལ་སྤོངས་ཁ་ཡར་བརྒྱན་ནས་རང་ལེ་ཕུ་ཟེར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་འབྲིས་ན་ལྷ་
ཁང་ཞིག་སྤྱང་པའི་ཉེ་འགམ་དུ་སྤྲེབས། ཀླུ་མི་བདུན་གྱིས་གྲོང་འབྲས་རིགས་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་ཁྱིམ་
ནས་འོངས། ཙོ་ཡོན་ཕུ་ཟེར་པའི་མཁར་རྒྱུང་ཞིག་གི་མི་དཔོན་ཆོད་ལུས་བསྟེན་བཀྲུ།

ཆོས་པའི་བརྒྱན་ལ་སྟོན་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་གྲོང་དུ་ལུང་བསྟན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
མཆོད་རྟེན་གོ་མ་ས་ལ་གསྐྱར་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱིས་དོས་འཛིན་པ་དེ་རྒྱ་པ་རིའི་སར་མིག་རྒྱུང་གང་གི་ཆོད་ན་
ཡོད་པ་གོང་ལུང་ཞེས་པའི་མཁར་དང་མི་རིང་བར་བསྟན། དེའི་མི་དཔོན་ལྷའི་རྟོག་གེལ་ལས་གྲུབ་པ་
ཡུལ་སྤྱི་ཟེར་བས་སྟོན་མོ་དང་གོས་ཡུག་མཐོང་ཁ་སོགས་ཀྱི་སྟེར་ཆ་བྱས། ཡུའི་ཆོན་ཡང་མཁར་གྱི་མི་
དཔོན་ལས་ལྷ་དང་ལས་གོས་སྟོན་པའི་ཆོན་ཚང་ཡེས་སྟོན་མོ་བཏང་། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་མང་དུ་བརྒྱན་
ནས་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གཡུ་ཐོག་ཅན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་དོ་བསྟུང་པའི་སར་རྒྱ་བན་
གཉིས་འོངས་པའི་ཡིག་དུག་འདྲེན་ཅིང་རྒྱན་དུ་ན་མོ་ཨ་མི་ཏ་སྟེ་ཡ་འདོན་གྱིན་ཡོད་འདུག་ཅིང་རྒྱ་བན་
རྒྱ་གོས་ནག་པོའི་སྟེང་དུ་སྟུ་སྟུར་ནག་པོ་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱུ་པར་ཁས་འཆེ་བའང་ཁ་བས་བྱང་།
ཉིང་ཞལ་མཁར་ལུགས་རི་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ནང་དུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞིག་དང་དྲིན་གཞོའི་
ལྷ་ཁང་དུ་གཤགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཡུ་ཐོག་ཅན། ལུགས་རིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་
སྒྲུ་ཆོས་དང་ལྷུང་(199)བ་བཟེད་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་སོགས་ཀྱི་འགམ་
བརྒྱན། བགས་ཆལ་འབྲུག་པོའི་བར་དུ་ལམ་སྟུ་མ་ལུ་བརྒྱུང་བ་འདྲ་པ་ལ་འོངས་ཉེ་ཐིང་རྒྱ་ཕུ་ཟེར་པའི་
མཁར་རྒྱུང་ཞིག་གི་འགམ་དུ་སྤྲེབས། ཉིང་ཞལ་མི་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་སྟོས་ཐོར། དཔུལ་གྱི་
སྟེར་མ་བཞི། གོས་ཡུག་བཞི། གོས་གདན་གྱིས་གཙོས་པའི་སྟེར་ཆ་རྒྱུ་པར་བསྟུང་། རྒྱའི་གྲོང་ཁྱིམ་
རྒྱམས་སོ་ལག་གི་ལུགས་རི་ལ་རྒྱར་ལུག་དང་སྟོ་སྟེ་གྲོང་བཅུགས་མཐོན་པོའི་འབྲུལ་གྱིས་བཏྲེག་པའི་རྒྱ་
ཐིབས་འོ་མཆར་བ་ཡོད་ཅིང་མཁར་གྱི་སྤང་མདོ་བརྒྱན་པ་ལས་ཆེར་ལ་ཁྲོམ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་ལ་ལ་
སྟོས་ཆག་བརྒྱུང་ནས་དུད་པ་སྤྲེང་བ་དང་འགའ་ཞིག་ལྷ་དུ་མོ་དང་ལུག་འཆལ་བ། ཙོག་ཙེའི་སྟེང་དུ་མི་
རྟོག་དང་བཟའ་བཙའི་རིགས་སོགས་བརྒྱུད་སྟེ་སྟོད་པའི་རྒྱམ་འབྲུར་སྟུ་ཆོགས་མཐོང་།

ཏོར་རྒྱ་དགུ་པའི་ཉེར་གཅིག་གི་ཉིན་མ་རྒྱུར་གྲགས་པ་ཡར་རྒྱུ་གཙང་པོ་ལས་སྐྱུ་འགྱུར་གྱིས་
 ཆེ་བ་གནས་སྟོན་ཞུན་མ་ལྟ་བུར་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་དེར་རྒྱུ་ཁྲིར་ཐོག་གཉིས་མ་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་བ་རྒྱམས་བཏང་ཏེ་རྒྱ་པ་རིར་བརྒྱལ། ཉིང་ཞལ་མི་དཔོན་གཉིས་སྒྲེལ་མར་འོངས་པ་འདི་ནས་ཕྱིར་
 འོག་གཏོང་རྒྱ་ལྷགས་ཀྱིས་བསྟེན་བརྒྱུ། འོར་དུས་སྤེལ་ས་ཁུལ་ལྟ་བུར་དུ་ཨ་ཁའི་སྤྱོད་མ་ཅན་མེར་མོ་
 བ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་ཤན་ཏ་པའི་ལིས་གཙོས་པའི་འོར་དུས་ཀྱི་བསྐྱུ་མི་ལྟ་བུར་ཅམ་འབྱོར། ཤན་ཏ་པའི་
 ལིས་གཙོས་ཀྱི་མཛུལ། ཏ་རྩེ་མོར་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་པ། རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གི་སྤྱོད་མས་གོས་དར་དཔལ་
 མོགས་ཀྱི་བརྒྱ་འབུལ། ཨ་ཁའི་སྤྱོད་མ་ཅན་དང་ཐ་ཡན་ཆེ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཏ་རྩེ་མོར་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར།
 གམེར་དཔལ་(༡༩༩ན)༥། བཟང་བཙའི་རིགས། ཉིང་ཞལ་དཔོན་རྒྱུད་དུག་གིས་གོས་དར། དཀར་
 ཡོལ། ལང་རྩེའི་མི་དཔོན་གྱིས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་དོ་བོས་སྒྲུ་དྲངས་པའི་བདོག་པ་རི་སྟེང་ཅིག་སྒྲངས། དར་
 ཁན་ལོ་ཡོན། ཤ་རི་རྩ་ར་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མ། ཨ་ཁའི་སྤྱོད་མ་ཅན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་རྩེས་
 གནང་བས་ཤིང་གཟུངས་སྒྲགས་བརྒྱ་རྩ་འདྲན་པའི་དམ་བཙའ་སྤངས། ཨ་ར་ཁའི་སྤྱོད་མའི་སྟེ་ཆན་མེར་
 མོ་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་རྒྱར་དམངས་ལ་རྩོལ་ཞིང་དར་འབྱེད་བཏང། ཉེར་གསུམ་ལ་གོང་དུ་ལྷུ་ཡིག་རྟེན་
 དང་བཙས་ཤ་རི་རྩ་ར་ཕྱིར་སྟོག་འོར་དུས་སྤེལ་རྒྱ་ཁར་ལོ་ཡོན། ལྷ་སྐྱབས་ཐའི་རི་ཅན་བརྒྱ་ལྷག་ལ་
 ལྷུན་རས་གཟིགས་བྱག་བཞི་བ་དང་ཤན་ཏ་པའི་ལིར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་བས། ཤན་
 ཏ་པའི་ལིར་རྩ་པོ་སྟེན་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབས། གོང་ནས་ཁི་ལ་སྤྱོད་མ་མགོན་པོ་ཁི་
 ལ། ལྷ་ཐའི་རང་གི་འབྱོར་པའི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཤོག་གནང་རྟེན་སྤྱད།

རྒྱ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རྒྱར་སྟོག་ཏུ་འབྱོར། སང་ཉིན་ཁར་ལུ་སྐྱུ་ཟེར་བའི་ནགས་ཆལ་ཞིག་
 ཏུ་སྤྱེལས་ཐོག་བོད་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱི་ཕྱག་ཐམ་དང་ཉེར་སྤྱད་སྤྱེལ་བར་འོལ་དགའ་སྤྱོད་པ་སྤྱང་བ་
 འབྱོར། འདི་ནས་མ་རྒྱུའི་གྲུ་སོར་ལྷག་གི་ཁྱེ་ཐང་དང་འདམ་རྩ་སྐྱ་ཆོགས་འདྲེས་ཤིང་རྒྱ་ཐལ་ཆེར་ཡང་བ་
 རྩ་ཅན་མང་བ་འདུག་པའི་ཐོ་སྐྱུ་ཐུར་འབྱོར་ཐོག་བཞི་ཏུ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཙོས་པའི་མེར་མོ་བ་ལྟ་
 བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་གམེར་གྱི་མཛུལ་གྱིས་སྒྲུ་དྲངས་དཔལ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་དང་ཏ་བརྒྱ་ལྷག་གོས་དར་རས་རྩ་

བསྐྱེད་པའི་ལྷོང་འཕུལ་བྱས། ཁི་ལ་བླ་མ་ལ་སྐྱེད་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་(1943)གནང་འདོད་པ་
 དང་སྐྱེད་ཁིང་གོང་ནས་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་གི་ལན་དང་བཅས་ཐོན། སང་ཉིན་ཤར་ཏེ་པའི་ལི་དང་
 རིན་ཆེན་པའི་སེ་གཉིས་ཀྱི་སྤེཾ་ཁྱི་སེར་མོ་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་འཕྱོར་བའི་དཔུལ་དང་རྟའི་ཕྱག་རྟེན་
 བཟབས། ཨོ་ལོན་ཏུ་ལག་ཏུ་སྤྲེཾ་བས་ཐོག་གནས་ཆིང་གིས་ཀྱི་ཀླུ་པ་བརྒྱད་གྲར་དཀར་པོའི་བདག་པོ།
 རིན་ཆེན་དབང་། རིན་ཆེན་པའི་སེ། ཆོ་རིང་པའི་སེ། སྤྱུ་པའི་སེ། ཆོ་གྲར། ཀླུ་མཚོ་གྲུ་གྱི་ལོ་ཡོན།
 ཨེར་ཁེ་སེ་ཆོན། སྤྱུ་པུམ། ཤ་རི་པོ། ར་ཏ་པོ་རྣམས་རྟ་པ་རྟོང་ཕྱག་གིས་བསྐྱོར་ཏེ་འཕྱོར་བའི་དཔུལ་
 གང་བརྒྱད་དང་རྟ་ཕུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཀྱི་ཕྱག་རྟེན་འཕྱོར། སྤྱུ་འཕུམ་དང་ཁན་ཆོས་རྗེ། བརྟེན་ལྟའི་ཀླུ་མཚོན།
 ཁོན་རིན་བླ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཡོན་དུ་དཔུལ་གྱིས་ཉིས་བརྒྱ་དང་རྟ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཕྱིར་ཅིང་སྐྱེད་རས་
 གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། སོག་པོ་རྟོང་ཕྱག་ལྷ་ཙམ་ལ་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་མེ་རྟོག་གཏོར།
 པ་ཡེན་ཐོ་ལོ་གེར་ག་རི་ལུལ་དུ་ཆེ། ཨོ་ཆིང་ཐལ། ཀླུ་མཚོ་ཡི་དམ། བི་ར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་
 ལུམ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་དང་ཆོན་རྟ་ལྷ་བཀྲགས་པའི་གསེར་དཔུལ་ཀྱི་མརྒྱལ་རྟའི་ཕྱག་རྟེན་དང་བཅས་ཏེ་
 བྲད། ལོ་ཡོན་དཔོན་པོའི་གཞི་མ་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ་ཡིག་དྲུག་གི་བརྒྱས་ལུང་བྱས། རིན་ཆེན་དབང་ལ་ཕྱགས་
 རྗེ་ཆེན་པོའི་བརྒྱས་ལུང་ལུལ། ར་ས་སུ་ལོ་ཞེས་པར་རྩ་མཚོའི་འབྲམ་དུ་མཁར་སྐྱོན་པོ་ནས་གོ་ལུ་
 ཆོ་གྲར་གྱིས་དཀྱིལ་རྒྱར་གྱི་གྲར་ཤིང་རྣམས་གྲ་འགྲིག་པའི་གནས་རྩལ་སྤྱེལ་བར་བཏང་བའི་འབྲི་ར་
 ཤིས་གསེར་སྤྲས་མནན་པའི་རྟ་དང་ར་མོང་དཀར་པོའི་སྤྲེར་ཆ་བྱས། རིན་ཆེན་དབང་དཔོན་མོ་དང་
 བཅས་པས་གསེར་དཔུལ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱད་(1943)སྤྱུ་ལ་གའི་པེར། རྟ་ལྷག་གིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་འཕུལ་
 བྱས། ཤར་ཏེ་པའི་ལི་དཔོན་མོ་ཙན་གྱིས་དཔུལ་གྱི་རྟོང་། རྟ་རྟོང་། ར་མོང་བརྒྱ། ལྷག་ཁྱི། ར་གོས་དར་
 གྱིས་མཚོན་པའི་ཁྱི་འཕུལ་གཉིས་སུ་ཉེ་བ། རིན་ཆེན་དབང་གི་རྩའོ་ཆོས་ཆོ་གྲར་གྱིས་སྤྱུ་ལ་གའི་ད་
 ཁོ་དང་དཔུལ་གྱི་སྤྲེཾ་ཕུམ་བརྒྱ་ལ་ཤར་ཁིང་དེ་དག་རྗེ་འབངས་རྣམས་ལ་བྱུབ་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་
 གཙིག་ལུམ་གཙིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་དབང་བསྐྱར། ཤར་ཏེ་པའི་ལིས་རྒྱར་དམངས་ལ་བཟང་བཅའ་སྤྱ་
 ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱོན་མོ་བཏང་། དེར་བཅག་མལ་ཞིག་བྱས། སང་དྲོ་པལ་སང་ཆོ་གྲར་གྱིས་རྟ་ར་མོང་ར་

མོགས་སྒྲེལ་མི་མངགས། ཤི་ཏ་ལ་རྩེ་དུ་སྒྲེབས་ཐོག་ལ་ཡན་དུ་གྱུ་ཤི་དག་ལེལ་དང་པའི་མེ་ལ་ལུ་
 རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་སྒྲེལ་པོ་སྟོང་ལྷག་གསུམ་ཙམ་འདུས། གསེར་དཔལ་གྱི་མཛུལ་དང་གོ་ས་དར་གྱིས་སྒྲུ་
 དངས་པའི་བདོག་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་ཡོངས་པ་བསྟར། དག་རིམ་སྒྲུལ་ཅུ་སྟོར་ལ་སྒྲུར་ཐང་བརྒྱ་ཅ་ནས་
 བཤད་པའི་ཕྱག་རྩྱེར་འབྲུང་འདུལ་གྱི་རྩིས་གནང་བྱས། གཙང་པ་དཀའ་བརྒྱས་གསེར་གྱི་མདོར་མོ་དང་
 རྩ་སྒྲུ་བཙས་བསྟར། རིན་ཆེན་པའི་མེས་སྒྲུར་ཆེན་ལ་ཤ་དང་མར་བྱུང་གིས་བསྟེན་བཀྲུ། ལུལ་ཆུར་དུར་
 བསྟེན་རྩོགས་དགུ། རབ་བྱུང་བཞི། དགོ་བསྟེན་བཙོ་བརྒྱད་བརྒྱབས། མེ་ཆེན་དཔེ་ཆེན་གྱི་ལུ་མོ་མོགས་
 ལུ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྩིས་གནང་བྱས། བརྩེ་ཏ་ལུའི་རྒྱལ་མཚན། ཤན་ཏ་
 པའི་ལི། རིན་ཆེན་པའི་མེ་རྣམས་སོ་སོས་སྒྲུར་དམངས་ལ་དར་འབྱེད་བཏང་། ཁ་ར་ལུ་ལག་ཏུ་འབྱོར་
 ཐོག་ཆེ་རི་པའི་མེ། རཏྣ་(༡༩༩༧)ཐའི་ཇི། དཔོན་ཆུང་ཏའི་རི་ཅན་སྒྲུ་མེར་སྟོང་ལྷག་ཙམ་སྟངས་པར་འོངས།
 གྱུར་ལྷ་ཕྱེ་གདན་བཙས། དཔལ་སྟངས་སྟོང་ལྷག། ལྷུ་ལ་ག། རྩྱེ་མོང་མོང་མོགས་ཀྱི་བདོག་པ་བཏེག། ཆོ་
 རིང་པའི་མེ་དང་ལྷ་གྱུ་པའི་མེས་གཙོས་པ་ལ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་རྩིས་གནང་དང་། ལ་དོ་
 ཁར། ཤ་རེ་ལུལ་དུ་ཆེ། རཏྣ་ཐའི་ཇི། དཔོན་ཆུང་ཐའི་རི་ཅན་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་ནས་
 གསུངས་པའི་ཡི་གེ་དྲུག་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྩིས་གནང་བྱས། གནོད་སྒྱིན་ཆེན་པོ་ཤེག་ཙམ་གྱི་
 རྟེན་དུ་མཚོན་བཅུགས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་གཉེར་དུ་གཏད། རིན་ཆེན་དབང་། གྱུ་ཤི་དཔོན་པོ། ལུ་པ་ཤི་
 དུ་རག། གཏུགས་དཀར་ཐའི་ཇི། དཔལ་འབྱོར་ཐའི་ཇི། དུམས་པ་དཔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་དཔལ་
 གྱི་མདོར་མོ་ཆོ་ལག་ཀ་ཏོར་མོགས་སྟོང་སྒྲུ་ཆོགས་དང་རྩྱེ་མོང་མཚོན་པའི་བདོག་པ་མཐའ་གྲས་པའི་
 རྟེན་པ་བསྟརས། ཡི་གེ་དྲུག་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྩིས་གནང་བྱས། ཤན་ཏ་པའི་ལིའི་ཨ་ཆེ་ཨ་པ་
 ཁལ། ལུལ་ཆུར་དུ་གྱུ་ཤི། རྩྱེ་ཐ་བུན་། རིན་ཆེན་དབང་གི་དཔོན་མོ། རའི་སང་ལོ་ཡོན། མགོན་པོ་
 ཐའི་ཇི། ཆོས་རྩེ་ཐའི་ཇི། ཁོན་རིན་སྒྲུ་མ། ཤ་རེ་ལུལ་དུ་ཆེས་གཙོས་པའི་མཚོག་དམན་གྱི་སྒྲེལ་པོ་སྟོང་ལྷག་
 གསུམ་ཙམ་སྟངས་པར་འོངས། གསེར་དཔལ་གོ་ས་དར་རྩྱེ་མོང་རས་ཆའི་བདོག་པ་སྟོང་ལྷག་ཏུ་ཉེ་བར་
 བསྟར། ལུལ་ཆུར་དུ་གྱུ་ཤིའི་རག་འདོན་དུ་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་ཞིག་བཅུམས། རབ་བྱུང་དང་དགོ་

བསྟེན་བསྟེན་པ་བཅོ་ལྔ་བསྟེན་པ། སྤྱུ་ཤེའི་སེའི་སྟེ་དམངས་རྣམས་ལ་བྱིན་རྒྱལ་དང་མེ་ཏོག་གཏོར། ཤེའི་སེས་གསེར་དཔུལ་གོས་དང་རྩ་རས་སྟོང་ལྷག་བསྟར།

ཆོས་(1943)བཅུ་དྲུག་ལ་རྩ་ཤིན་ཏུ་བཟང་པའི་ཐང་བསྟར་མ་རྒྱའི་འགྲམ་དུ་བཅག་མལ་བྱས། ཞུམ་སེ་ཆེན། སྤྱུ་ཤེའི་སེ། རྩོ་ལྷ་ཡོ་ལོ། ཐའི་ཆེ་གཉིས། ཀུ་མཚོ་ཐལ། འཕེ་ར་སམ་ཅ། ཤ་རི་ལུལ་དུ་ཆེ། བ་པོ་ཐལ་སོགས་ལ་ཤངས་ལུགས་རྟ་མགིན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་དབང་བཞིའི་རྒྱལ་དུ་བསྟེན། བསྟེན་རྩོགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི། དགེ་རྒྱལ་དགུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི། དགེ་བསྟེན་བདུན་ཅུ་ལྷག་བསྟེན་པ། བཅོ་བསྟར་གྱི་ཉིན་མཐའ་འདྲེའི་འཕྱུ་ལྟོངས་གྱི་རྣམ་པའི་རྒྱུང་འཕྱུ་ལྟོངས་པམ་རྒྱུ་མཐོང་རེས་མེད་པ་ཙམ་བྱུང་རུང་སྟུ་ལ་འགོ་མཁན་ཁ་ཤས་རྒྱུང་མ་ལྟངས་གོང་ནས་མ་རྒྱུའི་ཤ་རིར་བཞོད་ཐུབ་ཅིང་བྱེད་ལྷག་བྱི་དོ་རྒྱ་འགྲལ་མ་ཐུབ་པར་སངས་ལྟོང་དགོས་པར་བྱུང་། རྩོ་ཐོ་གེ་ཞེ་ལེ་སྟར་རྒྱུ་ལ་བསྟེན་པ། མཁའ་སྟོན་པོའི་ཐ་ཡན་ཆེ་རྣམས་གྱིས་སྒྲུ་མ་བསྟེན་ཅུས་གཙོས་པའི་རྟ་ཉིས་བསྟེན་ལྷག་སོགས་བྱིན།

ཆོས་ཉི་ཤུ་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་རིང་འཕྲིན་ལས་དྲག་པོར་བསྟེན་པའི་གཏོར་བསྟོག་བཅུ་གསུམ། ཞག་གསུམ་གྱི་བར་རྒྱུང་དང་ཁ་རྒྱུ་གྱིས་གང་དང་ཆེ་ཞིང་ཉེར་གཉིས་གྱི་ཉིན་ལོ་ལྟོར་གཤགས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་འཕྱུ་ལྟུང་དེ་རུབ་བདུད་ཆས་སུ་ཞུགས་རེ་ཆོར་ཁ་བསྟེན་པ་དང་ཆབས་གཅིག་པར་མེ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཆོར་དང་མཉམ་དུ་སང་བ་ལྟ་བུའི་ལྷས་ལེགས་ཤིང་སང་ནས་འཇམ་པ་བྱུང་། བྱུང་བུ་བ་དག་དབང་ལེགས་ལྡན་གྱི་ཁ་ཏོན་དུ་ཆོགས་བཅད་ཅིག་བྱིས། ཉེར་གསུམ་ལ་གོང་དུ་མེ་ཆུན་དཀར་བཅུ་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞུ་ཡིག་འབུལ་བར་བརྟེན། ཐ་ཡན་ཆེ་ཞེས་བཞིའི་གྲ་པ་བསྟེན་རྩོགས་(1944)རྒྱུ་མི་དགུ་དང་དགེ་རྒྱལ་བཞི་བཅུ་ཙམ་བྱུང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྩེས་གནང་བྱས། མཁའ་འགོ་མགོན་པོ་ཐམ། ལུས་རིང་ཆོས་རྩེ། སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་རྣམས་ལ་སྟེར་སྒྲུང་ལུགས་གྱི་རྟ་མགིན་གྱི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྟེན། ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་རུབ་བྱིང་མེ་མང་ཞིང་གསལ་བས་མཚན་མོའི་སྟག་རུམ་སངས་པ་སྟུམ་བྱེད་ཅིང་རྒྱུང་བསེར་བུ་ཙམ་ཡང་ཤིང་ལྟོགས་དེར་སྟུར་ཡང་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འཕེལ་པའི་ལྷས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

ཉིད་དུག་ལ་ཐུ་མཁེར་འཕྱོད། དེར་སྤྲེལ་སྒྲིག་གོང་དབྱར་དུས་ལྟར་ཆར་ཆེན་པོ་བཟུང་འདི་སྤྲོད་
 བ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འདུག་པར་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དུ་བཅིངས་པ་ལྟན་པའི་མང་པོར་
 འཇིག་རྟེན་ན་མི་སྤྲོད་པ་བྱུང་བ་དེ་རྒྱལ་པོ་འཆི་བ་ཞོགས་ལྟས་རན་པར་བཤད་པས་ཡིད་མོམ་ཉིད་གྱུར།
 ཐུ་མེད་ཀྱི་ནོར་བུ་ཐའི་ཇི། བརྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། ཆོག་ལྷུངས་འབུམ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱད་ལྷུངས་བཅུན་
 ཡིན་ཀྱང་ཡང་བྱན་ལྟ་བུར་འདུག་པ་སྤྲོད་པའི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་
 རྟོན་པར་སྤྱད། ཤེས་བྱ་རབ་འབྱམས་པ་ཐོག་མར་མཁར་སྤོན་པོར་འཕྱོར་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཐུ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 དང་ཐའི་ཇི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འཁོན་ལ་བརྟེན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྱས་པའི་
 གྲགས་པ་ཞིག་འདུག། ཁག་ལྟར་ཁོང་མཆོད་ལ་ཟུང་ཟུང་གི་སྤྲོད་ཆའི་བདག་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱས། དེ་
 བས་འཇིག་ཀྱིས་བཞོན་པ་ན་གྱུན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རྟ་པ་ལྟ་བུར་ལོངས་ཏེ་གོས་དར་གསེར་
 དངུལ་གྱིས་བྱག་རྟེན་བྱུང་། རྟེ་ཁོ་ཁོ་གོ་ཆེས་སྤྱོད་(༡༧༧)གསུང་བྱགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མེ་རྟོག་
 གཏོར། ལྟ་རབ་ཀྱི་དཔོན་པོ་དུག་གིས་གཙོས་མི་དུག་བརྒྱ་སྟོར་དང་ཐ་ཡན་ཆེ་ཅན་ལ་ཡི་གེ་དུག་པའི་
 བཟུངས་ལུང་བྱས། ཐུ་མེད་ཀྱི་ཐའི་ཇི་གསུམ། བེ་ལི་བྱ་རང་གི། རྟོ་རྟོ་རང་གི། རྟོ་ཡོན་སྤྱོད་མ། དར་ཁན་ཆོས་
 རྟེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཡི་གེ་དུག་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྟེས་གནང་བསྤྱད།

ཉིད་དུག་ལ་ཨེ་རེ་ཁྱེན་སྤྲོད་པའི་གྲུང་གི་རྟོ་ཐབས་པེ་ཤིག་གེ་ཆེན་དབང་བསྟན་པ་ལ་འཕྱོན་
 ཀྱིན་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་ནོ་མཆི་སྤྱོད་མ་དང་མི་བཟང་བཞི་བྱུང་། ཉི་མ་གཉིས་གསུམ་གྱི་བར་རྟ་རམོ་སྤྱོད་
 ཞོགས་ལ་བཞོན་པའི་སྤྱོད་པོ་ཐཐའ་ཡས་པ་འོངས་ཏེ་བྱག་དང་སྟོར་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་རྟ་བ་
 གཙོར་ཁོང་ཉིན་ལྟར་གྱིས་མི་སྟོར་བྱག་གསུམ་རེ་ཅམ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་དང་མེ་རྟོག་འཁོར་བ་བྱས། ཁ་
 བརྟགས་ཀྱི་མཇལ་དར་སྤྱད་ལུང་སྤྱད་པ་ཁ་བ་བབས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་གོང་མའི་ལྟ་ཁང་གི་
 དཀོན་གཉེར་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་དཀར་ཡོལ་གསེར་གྱི་སྤྲེགས་བཅས། གི་གྲུ་ཤེལ་དང་གསེར་གྱི་
 བཟེད་ཞལ་བྱིན།

རྟོར་རྒྱ་བརྟན་གཙོག་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ཁྲིམས་ལས་ཀྱི་མཚན་ཆ་དང་བྱག་མཚན་སྤྱོད་ཆོགས་

འཛིན་པའི་སྐྱུ་བོ་དང་རོལ་མོ་དུ་མ་འབྲེལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཁེ་གིང་གེ་ཆེན་དབང་རྟ་པ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་
 ཙམ་གྱིས་བསྐྱོར། གདུགས། བ་དན། བསེལ་གཡལ་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་བཙས་པ་འཛི་མེད་
 བདག་པོའི་འདུན་ས་ལྟ་བུ་ཆར་དུ་དངར་བ་བྱོན། བཞུགས་གཤམ་ཐོག་གོང་གི་པག་འཕྱོག་དང་ཐུ་དྲིག་
 གིས་སྒྲུ་ས་པའི་སྐྱམ་སྐྱར་གྱིས་གཙོས་པའི་ཉེར་(༡༧༧བ)སྐྱུད་ཀྱི་གནང་སྦྱིན་རྣམས་སྤྱད། དབང་རང་གི་
 ཕྱག་རྟེན་དུ་རྒྱལ་སྤྱིད་སྐྱ་བདུན་ཡོད་པའི་གསེར་གྱི་མཆུལ་ཞིག་བྱུང་། དེར་དབང་བྱོན་པའི་སྐབས་ཞག་གསུ
 མ་བཙག་མལ་བྱས།

ཆོས་ལུ་ལ་ལུ་སྐྱ་བྱ་རུང་འཕྲོར་སྐྱབས་ཆེ་རིག་ཐུབ་དབང་གིས་གསེར་གྱི་མཆུལ་དང་ཀ་རྟོར། དུལ་
 གྱི་མཆུལ་དང་གཞོང་པ། ཐུ་དྲིག་གི་འཕྲེང་བ་དང་གོས་དར་རྟ་སོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཕུལ་བསྐྱར། མི་བཞི་
 བརྒྱ་ཙམ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བྱས། རོར་དེ་མུར་ནས་སྐྱག་གཟིག་གནས་པའི་རོང་བརྒྱད། རོའི་ཐོ་ཞེས་པའི་
 རགས་རོང་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྱིན། དེ་ཉིན་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཆོར་སྐྱ་ལྟ་བུའི་གདུགས་ལྟར་སྐབ་འདུག་
 པར་དབང་ཙན་ལ་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་དབྱེས་ཆོར་མཛད། ཕྱོགས་དེར་དབྱུན་གང་རར་ཆེ་བའི་གྲགས་
 པ་ཆེའང་བོད་བཙུན་རྣམས་རང་ཆས་ལས་རྩག་པ་བྱོན་མ་དགོས་པ་གང་དྲོ་ཀླན་ལ་གོ་མས་ཆ་འདི་གཙོ་
 ཆེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་མངོན། གོང་ནས་ཤེད་ཀྱི་སྟོང་སར་ཁི་རི་ཏའི་ཁར་གསར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱ་ཁང་རྒྱ་
 སིབས་ལུགས་རི་དང་བཙས་པ་དེར་ཆོས་དུག་གི་ཉིན་སྤྱོད་ས། དུམས་སྤྱིང་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་བཀྲས་
 བཏགས་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མ། ལྷ། གོས་ཤེར། ཐུ་དྲིག་གི་འཕྲེང་བ། དབང་གི་གོས་སྐྱ་ཆ་ཆར། ག་
 ཆར་ཆོས་རྗེ་སོགས་གྱིས་གསེར་སྐྱས་མནན་པའི་རྟ་རོ་མོ། གཙང་པ་རབ་འབྱུངས་པས་གསེར་གྱི་མདོར་
 མོ། གོས་ལུག་བཅུ། དུལ་གང་ཉིས་བརྒྱམ་མཚོན་པའི་བརྒྱ་འཕུལ་བཏེག། བོག་ཏོ་རྒྱལ་པོའི་དབྱི་ནག་
 སྒོ་བཟང་དགེ་སྟོང་གིས་གཙོས་བསྟེན་རྫོགས་ལུ་དང་དགེ་ལུ་གསུམ་བསྐྱབས། ག་ཆར་ཆོས་རྗེས། རུ་
 རིག་ཐུ་དབང་། རོ་རིས་ཁུ་དགེ་སྟོང་། དགེ་སྟོང་སྒོ་(༡༧༧ན)བཟང་། ཁལ་ཁའི་སྒྲ་མ་ཐ་ཡན་ཆིག་ཉིས།
 བདེ་མཚོག་སྒྲ་མ། ཤི་རེ་སྐྱ་སྐྱེ། རོ་མོན་ཁན་གྱི་ག་པ་སོགས་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་
 གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་། དགེ་སྟོང་སྒོ་བཟང་ཙན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སེང་ལྷེང་ནགས་སྒྲོལ། ཞེ་

ཁའི་སྒྲ་མ་དང་དགེ་སྒྲོང་སྒྲོ་བ་ཐང་ལ་སྤྱད་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་ཚེ་དབང་། རྩོམ་པའི་རིམ་མཛུགས་ཀྱི་དང་ཐང་གི་
བརྒྱ་མཉམས་ཀྱིས་ཐོག་དང་མ་པའི་རྩེ་མེད་བརྒྱ་སྒྲོང་ལ་སྒྲོལ་དགའ་སྤྱད་མ་དུན་མའི་རྩེ་མཉམས་ཀྱི་
ཞེ་ལུས་ཐོག་སྤྱི་ཤིང་གི་འཕྲེང་བ་ཚེ་ལགས་ཀྱིས་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱིས་མཛོེན་པའི་བདོག་བརྒྱ་མེད་སྤེལ་
ཁོང་སྤྱད་ཀྱིས་ཚེ་མཉམས་ཀྱི་རྩེ་མཉམས་ཀྱི་ཐང་།

ཁེ་ཤིང་གེ་ཆེན་དབང་གིས་བསྐྱལ་ནས་སྐྱབ་རས་གཟིགས་བྱས། བཞི་པ་དང་སྐྱོལ་དཀར་སྐྱབ་
བདུན་མའི་སྐྱབ་ཐབས། དགེ་སློང་སློ་བཟང་གི་ཁ་རྟོན་ཏུ་སྐྱབ་རས་གཟིགས་ལ་སྐྱར་པའི་སྐྱེ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་བརྩམས་ཤིང་དེ་དང་གཏོར་མ་བརྒྱ་རུ་ལུང་བྱས། ཉེར་གཅིག་ལ་གོང་ནས་མེ་ཆུན་དཀར་བཅུ་
དང་ལྟན་དུ་བ་རྩི་ར་རྩོད་བདའ་གནང་། ཉེར་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སྐྱར་མཐོང་མ་སྐྱོང་བའི་འཇའ་ཆོན་
གྱི་བྱ་བས་བསྐྱོར་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཡང་འཇའ་གྲུར་ཡ་མཚན་ཅན་མང་པོས་མཐོང་བ་ལགས་
ཉེས་གང་ཡིན་ནི་དབྱུང་དཀའ། ཕྱི་སྐྱོར་བོད་དུ་རེ་གཉིས་བྱུང་སྐོང་བ་ནི་མི་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་གཤེགས་
བཞུད་ཡོང་བར་བཏུས་སོང་། སྐོན་ནས་འབྱུང་བ་དང་ཆད་བས་རྒྱ་ནང་དུ་ཡུན་རིང་སྔོད་མི་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཁུས་ཤིང་། ཉེ་ལམ་མེ་ཆུན་དཀར་བཅུ་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་
བརྟེན་མཁྱོགས་འཁོར་མཛད་(༡༩༥༧)ཆོ་སྐར་དམངས་ནང་ཕྱོགས་སུ་བྲིལ་ན་འགོར་གཞི་ཆེ་ཞིང་ནད་
སྤུངས་འགོས་དོགས་པས་དམངས་མ་ཉའི་ཁར་བཞག་པའི་སྐུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་འབྲལ་དུ་འབྱོར་དགོས་
པའི་ལུང་བྱུང་བ་ལྟར་ཉེར་བདུན་གྱི་ཉིན་བརྟེག། བརྒྱད་ལ་ཁུ་ཁེ་ལུ་སྐྱར་སྐྱུ་ཁུན་ཐ་པོ་ན་དང་མེའི་རིང་
རང་གི་ཅན་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བྱས། གཟུ་ཨེ་བུ་པ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དིང་ལོན་དང་རྟོར་རུས་
སོགས་སྐྱུང་བ་དངོས་ཆེ་བ་བསྟར་། མི་སྐུ་བརྒྱར་ཉེ་བར་བྱིན་རྒྱབས་དང་མེ་རྟོག་གཏོར། གནམ་གང་
གི་ཉིན་ཁལ་ཁག་ཡོན་རུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་གྱི་མི་གོང་དུ་ཁུ་ཡིག་འབུལ་ཞིང་ཆོང་དོན་
དུ་གཉེར་པར་བཏང་བ་ཁ་གས་དང་སྟང་།

ཏེང་ལྷོ་ཡུལ་གྱི་ས་པའི་ཆེན་མོ་ལཱ་ལྷ་ལགས་ཀྱི་འཛིན་པ་དུ་ལྷགས་དང་ལྷ་ཁྱི་ཆེན་པའི་མ་ཁམ་འོ་ལས་
ལྷགས་ཀྱི་ར་པ་ཆམ་ཆེན་དང་དོ་ལེགས་ལྷོ་ཕོ་ལོ་དཀི་ཤ་རྒྱལ་པའི་ཁད་དུ་དོ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ག་པ་

ཉུ་མུ་འདུག་པའི་འགྲམ་བརྒྱད་ལུ་ཡ་གྲོང་དུ་བསྐྱད། རིམ་གྱིས་པ་ཡན་སུ་མི་ཟེར་བའི་མཁར་ཆེན་པོ་
 དང་ཉེ་བར་འཕྱོར་ཆོ་མཁར་སྒོ་ནི་མི་སྒྲོང་ཐུག་ཙམ་ཐོན་ཐུང་བ་དེར་འབྱུམ་པའི་དོགས་གཞི་ཡོད་སྐད་
 བས་དབང་གིས་མི་གསུམ་བཞི་ཞིག་འདྲར་བའི་ཆང་མ་ནང་དུ་བསྐྱད་སོང་། ཨོ་འོད་ནས་དབེན་ས་སྐྱ་
 སྒྲི་དང་ཕྱ་ཐུང་རྩེ་ཐའི་རིས་གོང་དུ་མཆོམས་འདྲི་ཞུ་བ་དང་ཆོང་ལ་འདྲར་བའི་མི་ཁ་གས་འདུག་པ་
 རྣམས་ཐུད་པར་བྱུང་། དེ་ནས་ལ་ལ་རྩོར་དུས་ཀྱི་དགོན་པ་ཡིན་ཟེར། འགའ་ཞིག་རི་པོ་ཅེ་ལཱའི་ཡ་གྲུ་ལ་
 དུ་སྒྲེང་བ། ལོ་རྒྱས་གཞན་ན་སྒོན་མིང་སྒྲིང་གཉིས་གཅིག་གིས་དགོན་པ་ཐེབས་པའི་ཆོ་གཅིག་གིས་
 ཟམ་པ་འཕྱོར་ལུས་པར་གྲགས་པའི་རི་ཅུའི་དགོན་མའུན་ན་རྒྱ་འབབ་པའི་འགྲམ་བརྒྱད་(192)ལུ་ཡ་
 གྲོང་མང་ཞིག་འདས་པའི་སར་ཁོང་ལས་ཞེས་པའི་མཁར་ཟམ་ཆེན་དང་བཅས་པའི་འགྲམ་ན་གོང་མ་
 འདི་ཉིད་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྱར་པའི་དགོན་གསར་གྲུ་པ་བརྒྱ་སྟོར་ཆོགས་པ་སྒྲུ་མ་རུང་རྒྱ་རབ་འབྱུམས་
 པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་བྱེད་འདུག་པས་གཡང་འི་ལུང་འཕྲེང་བ། གོས་ཆེན་ལུམ་གདན་མ།
 དངུལ་སྒྲིང་བརྒྱ་ཐུག་གིས་སྐྱ་དྲངས་པའི་བདོག་པ་བཏེག་ཁ་རྩོལ་ཞེས་པའི་ལུགས་རིའི་ནང་ལུགས་རི་
 དཀར་པོའི་ཁོར་ལུག་མཛེས་ཤིང་བཅན་པས་སྒྲེལ་བའི་ལམ་རྩོད་དོག་པོ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྐྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་གཙོས་རྒྱ་པིབས་སྒོ་ཁང་སྒོ་སྒྲིང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ལམ་སྒྲིང་དང་བཅས་པའི་མཐར་
 ཟུང་པེ་རྒྱ་ཞེས་པར་སྒྲེབས། སར་ཉིན་ལྷ་ཁང་མེར་པོའི་སྒྲུ་མ་བསམ་སྒོ་ཨ་ཁང་གྲུ་སྒྲོབ་སུམ་ཅུ་སྟོར་
 འཕྱོར་ཞིང་། གོང་ནས་སྒོ་བཟང་དག་སྒྲོང་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་རྒྱལ་གྱིད་སྐྱ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་ཆིབས་
 སྒྲ་ཆས་ཅན་གཉིས། བཀྲས་བཏགས་ཉིན་བདེ་མ་གཅིག་དང་བཅས་བསུ་བའི་རྒྱལ་དུ་མཛངས། ཆིབས་
 པ་གཉིས་ཏུ་ཅང་རྒྱགས་དྲག་པའི་ཞོན་བདེ་བ་མི་འདུག་དུང་རྒྱལ་པོས་ཆེད་དུ་གནང་བར་ཡོངས་མ་སྐྱད་
 ན་མ་འགའ་བས་ཡང་སེ་བ་ཞིག་ལ་ཞོན་ཏེ་ཞུ་ཆང་ཟེར་བའི་མཁར་ཟམ་བཅས་ཐོན་པའི་ཉེ་འདབས་
 སུ་འཕྱོར། མི་དཔོན་ལུ་གོན་གྱིས་གཞིས་ལེན་བྱས། ཨ་མདོ་རྒྱ་བཟང་པ་དང་སྐྱ་སྒྲུ་མ་འོངས་ཏེ་རྩོར་
 ཤེལ་གྱི་འཕྲེང་བ། སྒྲ་གོས་གཏྲར་ལུ་དང་སྐྱགས་པ་བྱིན། ཆིང་རྩོད་ཟེར་བའི་གོང་བདལ་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་
 གི་སྒྲིང་དུ་སྒྲེབས་སྐབས། གོང་ནས་བསུ་བར་མངགས་པའི་(193)ལུ་འི་རིང་ཆེན་དབང་རྟ་པ་སྒྲོང་

ཐུག་གསུམ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་མཚོན་ཆ། གདུགས་པ་དན་རྒྱལ་མཚན་རྩལ་མོ་སྟགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
 བྱས་ཏེ་བྱོན་བྱུང་མ་ཐག་ཁེ་ཤིང་གི་ཆེན་དབང་དཔོན་གཡོག་ཏུང་བསྐྱས་ལས་ཁྲིམས་ལས་ཀྱི་ལག་ཆ་
 དང་དམངས་མ་རྒྱམས་མངོན་རྒྱུ་བྱས་སོང་བ་དང་རང་བོད་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁྲིམས་ཡོད་
 བའི་རྟགས་སུ་གདེལ། དབང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ཐ་ནའི་འཕྲེང་བ། གསེར་སྒར་ལྷ་བརྟུ་ལས་གྲུབ་པའི་
 མདོད་མོ། གསེར་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱ་ཙན། ཁ་བཏགས་ཉིན་བདེ་མ་རྒྱམས་ཀྱི་ཐུག་རྟེན་བསྐྱར། སང་
 ཉིན་དབང་གིས་རྒྱ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་མོ་བཟབས་པར་བཏང་། དེ་ཉིན་ཁ་རྒྱུབ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རྒྱ་གར་གྱི་
 རུ་སྟེགས་པའི་ཕྱིས་པ་ཐང་གི་དབང་གིས་རི་ལྷ་ར་འོང་བར་ལུང་བསྟན་བ་ལྷ་ར་བྱུང་ཞེས་དབང་ལ་མཚན་
 ཏུ་བཟུང་སྟེ་བསྐྱགས་བརྫོད་བྱེད་སྐད། དེ་ནས་ཞག་གཉིས་ཐོག་ཆེན་ལོ་འུར་བསྐྱར། གོང་མས་སྒར་གྱི་
 ཡིག་ཚང་རྒྱམས་དང་བསྐྱར་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རི་དྲགས་ཁོ་ཐོར་ལེབས་འདུག་པ་ཆོས་བརྟུ་དུག་ལ་
 རྒྱལ་པོའི་བྱུང་ཏུ་བཏགས་པའི་ལུགས་རིའི་ནང་དུ་རྒྱུད་དེ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོད་ཆོ། རྒྱལ་གྱིད་སྒྲ་བདུན་མདུན་
 ཏུ་བདར་བ་སྟགས་འཁོར་ལོས་སྒྲར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཆེ་བ་དང་ལྷན་པའི་གཟིང་འཆི་མེད་བདག་པོའི་
 དབལ་ལ་ཕ་ཙྰ་འདྲི་བའི་གྲང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་ས་མཐོང་མི་མཐོང་གི་མཚམས་སུ་སྟེབས་པ་དང་
 དམངས་མས་རྟ་བབས། ད་ནས་ཀྱང་མདའ་རྒྱུང་བཞི་ཙམ་གྱི་བར་ཕྱིན་མཚམས་རྟ་ལས་གཞུལ་ཏེ་ཕྱིན་
 པ་ན་གོང་མ་ཉིད་ཁྲི་ལས་བབས་ཏེ་གཞུ་འདོམ་བརྩའི་ཆོད་ལ་ལེབས་ནས་དེད་ཀྱི་ལག་པ་ལ་ཐུག་གིས་
 འཇུས་ལོ་རྩ་བརྟུགས་ཏེ་(༡༧ན)མཚམས་འདྲི་གནང་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་བཞུགས་ཁྲི་མིའི་སྟེང་བ་དང་
 མཉམ་པའི་སྟེང་ཁྲིའི་ཤིང་གི་ཁར་བཞུགས། དེ་དང་འདོམ་པ་གང་ལས་མི་རིང་བའི་སར་དེད་ལ་རྒྱལ་
 པོའི་བཞུགས་ཁྲི་ལས་རྒྱུང་ཟད་དམའ་བ་ཞིག་འདུག་པའི་སྟེང་དུ་བསྐྱར། གསོལ་རྩ་བྱུང་བའི་དུས་སྟོན་
 ལ་འཕྱུང་གསུང་ཡང་དེ་འདྲ་མི་འགའ་ཞུས་པས་དུས་མཉམ་དུ་འཕྱུང་གནང་བ་སྟགས་མཐོང་བཟོས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཛད། བྱ་རུ་སྟོས་ཤེལ་ལ་མེན་གྱི་འཕྲེང་བ་ཁ་ཤས། ལྷ་མ་ཐུག། ཁ་རམ་གྲུ་གྲུལ་གྱི་ལྷ་
 ཙེ་མང་བ། རྟ་དང་སྐུ་ལ་གའི་བགས་པ་སྟོང་ཐུག་རེས་གཙོས་པའི་འཕལ་བ་བྱས། དཔུས་གཙང་གི་
 གནས་རྒྱལ་གྱི་དྲི་བཤད་ཁ་ཡར་མཛད། མདོ་ལས། རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དུམ་ལུས་

ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལལ་པ་དྲུ་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་ཀྱུ་ལ་རིགས་ན་ཚོད་པ་མོས་ཀྱང་སྒོན་པོ་ཀྱན་པོ་
 རྒྱལ་ས་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་རྒྱོན་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དཔེར་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དང་ཉན་རང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཀྱུ་ལ་པོ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་ར་བལྟ་བའི་རྒྱ་ན་ཆེས་
 བྱའང་སྟེ་པོ་རྒྱད་རིགས་མི་གཅིག་པ་གྲངས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དབྱུག་སྟུགས་ལའང་འཛིགས་པ་མེད་པ་
 སེར་གེ་སྤྱབ་མེད་དུ་འཕྱོ་བའི་རྒྱལ་པར་ཐར་པ་ཞིག་སྟུང་། གཞིས་ལེན་གྱི་ཏུ་ཀྱས་པ་མཛད་། དེ་རྒྱུ་
 མདད་གི་བསྟན་ལྱལ་ཆེན་ལོ་ལྟར་གནས་མལ་བཅས། ལམོར་ལོས་རྒྱུར་བའི་ཀྱུ་ལ་ཁབ་ཆེན་པོ་མདང་
 འོག་ཏུ་རྒྱད་རིགས་མི་གཅིག་པ་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་པོ་བྱང་པེ་ཅིང་དང་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ཅམ་གྱིས་
 ཆོད་པའི་སར་གོང་ནས་དདུལ་སྤང་བྱི་ཕྱག་དགྲའི་མཐུན་(1742)རྒྱུར་སྤྱད་ཏེ་དེད་ཀྱི་རྣོད་ཁང་དུ་ཆེད་
 གཉེར་བརྒྱབ་པའི་གཟིམས་ཁང་སེར་པོར་གྲགས་པའི་ཁང་བཟང་ལྟའི་སྟེང་ཆལ་ལྟ་ལྟ་གས་རི་ཤག་
 རྒྱོར་དང་བཅས་པ། ལྟེ་བའི་མདོ་སྟུག་བར་མཆམས་མེད་པ་ཆོན་ཅི་ལ་གསེར་ཤོག་ཏུ་ཅང་རྒྱ་ཆེས་པའི་
 འོད་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེར་ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ལ་སྟེ་བས།

ཆོས་བརྒྱ་དགྲུ་ལ་བིང་བྱ་དབང་བརྒྱ་ལྟག་འབྱོར་བའི་གསེར་གྱི་ཀ་ཏོ་ར་དང་གོས་ལྷག་བརྒྱ་ཅམ་
 གྱི་དངོས་པོ་བསྟར། རོར་པ་ཤར་པའི་གྲ་པ་བན་ལོག་བི་ཡིག་བྱ་ནང་སོར་གྲགས་པ་རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་
 གྱི་ཡིག་རིས་ལ་འདྲིས་ཤིང་ཆོས་ཉམས་ཆེ་བའི་ཁྱར་ཅན་དེ་དང་ཁ་རན་བྱ་ཐའི་ཇི། པོ་བྱང་གི་ཡིག་
 མཐན་ཁ་ཤས་དང་བཅས་པར་སྟུན་རས་གཟིགས་གཙོ་ལམོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། བི་ཡིག་
 བྱས་སུ་ཉིག་གི་ཟར་ཆགས་ཤིག་བྱིན།

ཉིར་ལྟེ་ལ་གོང་ནས་གསེར་དདུལ་གྱི་མཐུལ་རྒྱལ་སྤྱིད་སྟུ་བདུན་བཀོད་པ། དཀར་ཡོལ། གསེར་
 ལས་བྱུབ་པའི་དཀར་སྟེགས། བཟེད་ཞལ། སྤྱི་སྟུགས། སྤེར་མ་འབྱུག་འཕུལ་བའི་ཁྱད་མཆོར། སྟོས་པོར།
 དུང་ཆེན། རྒྱ་སྤྱིང་དང་བཅས་པ། འཕམན། གདུགས། རྒྱལ་མཆོན། བ་དན། ཉིལ་མོགས་ཏི་ཤིར་འོས་པའི་
 ཆས་རྒྱམས་གནང་བར་ནང་སྒོན་ཀ་པ་ལ་ཡམ་དང་ཡས་ཁན་ཡམ་ཅན་ཁ་ཤས་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་གྲུན། གཙང་
 པ་རབ་འབྱམས་པ། རྒྱལ་ཁལ། བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མི་སྣ་ཁོན་རིན་གཞན་མའི་ལྟེ་བས་འབྱུར་བརྒྱ

སྒོར་ལ་སྒྱུར་རས་གཟིགས་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། ཏའི་ཁ་ནས་མཚོ་སྒྲོང་པ་ལོ་གསར་
འབུལ་བར་འབྱོར།

དགའ་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱ་ནག་དུ་མཇུག་འཕྲིན་བསྐྱེད་ས་ལུགས་

དང་། བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་གྱི་

གནས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

ལོ་འཇུག་དུས་རིམ་དང་རྒྱལ་ཁེས་པ་(1993)ཚུ་མོ་སྐུལ་གྱི་ལོ་ཆོས་པའི་སྤྱིད་གསུམ་བདག་
མོ་མཚོད་པའི་རིམ་བ་དང་འདོད་དོན་གསོལ་པའི་སྒྲུབ་དར་ལུ། བཅུགས་གཤམ་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱེས་ལམ་
ཡིན་ཀྱང་གཞིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་གྲ་འགྲིག་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་བྱུང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་བར་
དབང་། པའི་ཡི། བའི་སེ། ལུན། ལམ་པ་སོགས་དྲག་རིགས་རྒྱམས་ཀྱིས་ལས་ལྷ་ལས་གོས་གཟབ་
འཆོར་དང་བཅས་ལོ་གསར་དུས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁ་བཏགས་ཉིན་བདེ་མས་མཚོན་དར་ཟབ་གྱི་ཕྱག་རྟེན་
བསྐྱར་པའི་ཐུང་མི་མང་བར་བྱུང་། ཁོར་ཆེན་པོར་བྱ་དབང་། ཁི་ཡ་སྒྲ་མ། ཁོ་པོ་སྒྲ་ཁུ་ཁུ་བོག་དགེ་
བཤེས་ཅན་དུག་གིས་གཙོས་ལྟ་བུ་སྒྲོར་ལ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་། ཁེ་
ཤིང་གི་ཆེན་དབང་གི་ཕྱག་ཕྱིར་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་དང་བཅས་པར་སྟོལ་དཀར་སྒྱུན་བདུན་མའི་རྗེས་
གནང་དང་དེའི་མཛོན་རྟེན་གསར་གསར་རྩིས་ཀྱི་ལུང་ལུ། བླ་བྱར་ཇའི་སང་དང་བླ་མ་སོར་ཁའི་སོ་སོས་
དུལ་སྤང་བརྒྱ་སྒྲོར། མ་ཅིག་དབང་གི་སྤིང་མོའི་བསྟོ་རྟེན་དུ་གསེར་སྤང་ཞེ་ལྟ་ལས་བྱུང་པའི་མཚོད་
ཀོང་། ལུས་རྒྱན་གྱི་རིག་པོ་ཆེ་དང་གོས་དར་གྱིས་མཚོན་པའི་བདོག་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བ་དགེ་བ་རྫོགས་
བྱང་དུ་བསྟོས། དཔོན་ཆོང་བྱང་ངོས་པ་གཉན་ཆོད་དུ་དོགས་པའི་ནད་ཀྱིས་བྱོ་འཆལ་བར་སྒྲུབ་བཅོས་
རིམ་གྱོ་དང་ངོས་ཀྱིས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་གནང་གདོན་འགོལ་རྒྱལ་རྫོངས་བྱས་རུང་དུས་བབས་དང་སྟོ་བྱར་
བ་རི་ལྟར་ཡང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྒྲ་མའི་པོ་ཉས་ཟིན་པར་འཕོ་བ་བཏབ་ཅིང་རྩ་རོ་མཁའ་སྟོན་གྱི་ཉམས་

ལེན་ཆག་མེད་ཏུ་འདུག་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་དེ་ཉིན་ནམ་མཁའ་ལྟག་པར་དྲངས་(190པ) བར་འཇའ་
 སྤྱན་ཉ་གཤིབས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱི་བས་ཤར་གྱིན་སྤྱོད་གི་ལྟས་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་སྟེང་། གོང་ནས་ཀ་པ་ལ་
 ཨ་མ་དང་ཨས་ཁན་ཨ་མ་གཉིས་གནང་བའི་ཆོས་བརྩ་གཅིག་ལ་པོ་བྱང་ཏུ་ཤོག་གསུང་བ་ལྟར་ཕྱིན། པོ་
 བྱང་ཆེན་པོ་འདིའི་འོག་ཏུ་སྤུ་ཀྱང་བརྩ་གསུམ། ཁིང་ཆེན་རེ་རེའི་མཁའ་མོ་ཆེའི་མི་དཔོན་གྱུན་མིན་རེ།
 གྱུན་མིན་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་ཐིའི་རྒྱའི་བརྩ་གསུམ། ཐིའི་རྒྱའི་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་ཙོང་ཡེ་བརྩ་གསུམ། ཏུ་ཡེ་
 བརྩ་གསུམ། བཅང་ཡེ་བརྩ་གསུམ། ཐོང་ཡེ་བརྩ་གསུམ། ཡོད་ཅིང་མཁའ་མོ་ཆེ་རེ་ལ་དཔག་མིའི་གངས་
 ཉིལ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱེའོ་ཆེ་ལྷའི་གངས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་རེ་དཀར་པོ་སེར་པོ་གྲོ་བོ་སྟེ་
 དེམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་ལྷགས་རེ་ཕྱི་མའི་ཤར་ལྟ་བུ་བྱང་མཐའ་དག་ལ་ཆ་བད་རེ་ཙམ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་ཁོར་ལུག་གིན་ཏུ་ཡངས་པ། ཉང་ཐམས་ཅད་ཁང་བྱིས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གདམས་པ། པོ་བྱང་
 ཉང་མའི་རྒྱལ་སྤོའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱལ་གྱིད་སྟོན་བདུན་དང་བྱིམས་ལས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་རུ་མཚོན། གདུགས་པ་
 དན་སྟོན་ཆོགས་བསྐྱེད་བ། སྟན་བཟེད་ཀྱི་རོལ་མོ་མང་པོ་སྒྲུ་འབྲོལ་བ་རྒྱུས་འཇིགས་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་རྣམ་
 ཐོས་སྒྲས་ཀྱི་ཁང་བཟང་ལྟ་བུར་བགྱོད། གསེར་བྱི་ཡོད་པའི་བ་གམ་དེར་སྤེབས་ཆོ་མདུན་ན་འདོན་མི་
 བཟང་ཏུ་གདོགས་པ་ཆང་མཚོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མ་ཐེབས་འདུག་པས་དེད་རང་ལ་སྟན་བྱུང་དོ་ཙམ་ཞིག་
 བརྩིགས་པ་དེར་ཉོར་སྟེགས་བྱས་བཟུང། རེ་ཞིག་ན་རོལ་མོ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྲོལ་བ་དང་ལྟན་
 ཅིག་པར་རྒྱལ་པོ་ལྷག་སྟོན་ནས་ཐེབས་ཏེ་གསེར་བྱི་གྲུ་ཆེ་ཞིག་དཔངས་མི་ཆད་ལྷག་པའི་སྟེང་ན་
 སྒྲར་(༡༠༠ན)ཡང་བྱི་རྩུང་དང་བྱིའུ་ཤིང་བརྩིགས་པར་བཞུགས་པ་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པར་སྟན་ལ་
 ལངས་ནས་ཡོད་པར་ཨས་ཁན་ཨ་མ་གནང་སྟེ་དེད་བྱིའུ་ཤིང་ལ་སྟོང་བ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་བྱི་ལ་
 བཞུགས་གིག་པའི་བཀའ་བསྒྲུར་བྱུང་། བྱིའུ་ཤིང་གི་གཡས་གཡོན་ན་སྟོན་པོ་རེ་སྟོང་གིན་འདུག་པའི་ར་
 ཁ་སིང་ལུགས་བཞིན་བཟེད་ཅིག་པའི་ལུང་བསྒྲུར་བར་ཀ་པ་ལ་ཨ་མ་སྤེབས་བྱུང་། ཅོག་ཅེ་རེའི་སྟེང་ཏུ་
 རྒྱལ་པོ་ལ་གསེར་གྱི་སྟེར་མ་དང་གཞན་རྣམས་ལ་དདུལ་གྱི་སྟེར་མ་ཤ་སྟག་ལྟ་བུ་ཙམ་བརྩིགས་པའི་
 གཞིས་ལེན་བཟབས་རྒྱས་སུ་བསྟར། དེ་མོ་སྒྲུལ་སྒྲུ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེའི་མཁན་པོ། ཇའི་སངས་སྟེ།

མེན་དཀར་པུ། མེན་དཔོན་པོ། གསོལ་གཟིམས་མཚན་དཔོན་དཔུ་མཛད་སྤྱོད་པོར་པ་སྤྲེགས་དཀར་
 རིམ་བཅོལ་སྤྱོད་ལ་གོང་མས་གསོལ་རས་ཀྱང་གནང་། བཞུགས་གཤམ་གྱི་ལ་ནས་རང་གནས་སུ་ལོག།
 མེན་བཅུ་གཉིས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་མེགས་སུ་བཅད་པའི་དུང་ར་ལུལ། མེན་བཅུ་བཞི་ལ་གྲ་ཚང་
 དུ་འདོད་ཁམས་བདག་མོའི་མདོས་བསྐྱར་ཞག་བདུན་པར་བཅུགས་ཐོག་འདོད་གསོལ་བྱིས་པའི་སྟུན་
 དར་སྟོན། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པའི་མཚན་མ་གཤམ། གདོང་གཤམ་གཤམ་གྱི་འགོའི་ཀ་གདན་དུ་ཆུ་འབྲེལ་
 བ་ཐོག་མར་དེར་སྟོད་མོའི་ཆབ་རིལ་གྱི་ཆུ་པོ་བ་དང་དགོན་གཉིས་གཉིས་ཆུ་ལྷག་པོ་བ་སྤྲེགས་ལ་
 དོགས་པ་ཐོས་པའི་རང་ཀ་པའི་སྟོད་ནས་བརྒྱན་གྱིས་ཅུང་ཟད་གཤམ་ཏེ་བབས་པ་མཐོང་བ་ན་སྟེང་གི་
 གཟིམས་ཆུང་དུ་ཆུ་པོ་བ་ཞིག་འཛགས་པར་དོགས་འདུག་ཅུང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ཆོ་ཀ་བ་ལ་གཞལ་མ་
 བསྤྲེགས་པ་ཅམ་ནི་ཡོང་དོན་མི་སྣང་ཞིང་པོ་བྱང་ནས་བྱིར་ཐོན་གདོང་བར་ཆུ་མ་ཟད་པ་དེ་ག་བབས་
 འདུག་པས་ལེགས་ཉེས་རི་ལྟར་ཡང་ལྟས་ཤིག་ནི་ཡིན་པར་མཛོམ། རྟེན་སུ་ཆུ་འབྲེལ་སར་མེ་ཏོག་སྤྲེགས་
 པར་གོང་ནས་གཟིགས་རྟོགས་ལ་ཐེབས་འབྲུ་ཟེར་བ་བདེན་ཆུན་གྱི་ངམ་པ་མ་རྟེད། ལུའི་རིང་དབང་གི་
 སྤུས་ཞེལ་མེ་དབང་མཚན་གཉིས་གྱིས་གསེར་གྱི་མཛུལ། གསེར་སྒྲ་ཁྱུང་མཚར། ཁེ་ཤིང་གི་མེན་དབང་
 གིས་དཀར་ཡོལ་དང་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་སྟེགས། སྤྱི་སྤྱགས། བཟེད་ཞལ་གྱིས་ཐོག་དངས་པ་བསྟར།
 དབང་དང་ཨོ་མིར་དོར་གོ་ཨམ་པ། ད་ཡོན་དོར་གོ་ཨམ་པ་སྤྲེགས་ནི་བྱ་སྟོར་ལ་སྤྲེགས་སེམས། ལྟར་
 བཤགས། ས་གསུམ་མ། གདོང་མ་བརྒྱ་ཆུ་(༡༠༠)རྒྱམས་གྱི་ལུང་། ཨམ་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་
 པའི་མི་བྱེད་སུམ་བརྒྱ། བལ་པོ་བརྟེ། ལྷ་ཁང་ཐེང་པོའི་གཤམ་པ་ཁ་གསལ། མགོན་པོ་སྤྲེགས། མགོན་པོ་ཐའི་
 རི། བའི་ཐེ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པར་བཞུགས་རྗེ་མེན་པོ་གཙོ་འཕོར་གསུམ་པའི་རྟེན་གནང་བུས། མགོན་
 པོ་ཐའི་རིའི་གསེར་གྱི་མདོང་མོ། དཔུལ་སྤང་སྟོང་ལྷག། ཁོས་ལྷག་བརྒྱད་ཆུ། དག་སྟོང་བསམ་གྲུབ་ཆོས་
 འཕེལ་གྱིས་གསེར་སྤང་སུམ་ཆུ་དང་དཔུལ་སྤང་སུམ་བརྒྱ་ལ་བརྟེད་པའི་མཛུལ་དང་། མགོན་པོ་ཐའི་
 རིས་སྤྱར་པ་རྒྱམས་ལ་དཔུལ་དང་གོས་མེན་གྱི་འགྲེང་བཏང་། བི་ལིག་ཐུན་པོ་ལ་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར།
 ཆུལ་བྱིམས་ཁི་ཡ་མི་སུམ་ཆུ་སྟོར་ལ་སྤྲེགས་ཐབས་ཆུ་མཚོ་ནས་གསུངས་པའི་གདུགས་དཀར་གྱི་རྟེན་

གནང་། དཔོན་མོ་མའི་ད་རི་དང་ཁ་རན་ཐུ་ཐའི་རི་གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་དུ་བདག་བསྟོད། བལ་པོ་བརྗེས་
བསྐྱལ་བའི་རོང་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་སོགས་སོ་སོའི་རེ་བ་བཀའང་།

ཆོས་བཙུང་ལ་ཡུའི་རིན་ཆེན་དབང་གིས་ཅོག་ཅེ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་གཞིས་ལེན་དང་
ཉེར་གཅིག་ལ་ཆ་ཁར་དའི་རིན་ཆེན་དབང་གིས་བསྟེན་བཀའ། ཁེ་ཤིང་གི་རིན་ཆེན་དབང་ལ་ཐོག་མཐའ་ལ།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་གསོལ་འདེབས་ཉེར་མཁོའི་ལུང་ལུལ། དབང་གིས་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་
འདེབས་སྟོན་ལམ། དབང་དང་ཀོང་རྩོ་སོ་སོར་བསྐྱབ་བྱ། བེ་ལིག་ཐུ་ནང་སོའི་ཁ་ཏོན་དུ་ལྷོན་རིན་པོ་
ཆའི་བསྟོད་བ་རྣམས་བརྩམས། དབང་དང་པོ་རོ་ཐའི་རི། ཁ་རན་ཐུ་ཐའི་རི། མགོན་པོ་ཐའི་རི། ལུ་གེ་
དེ་ཁའི་ཁི་ཡ། བ་རས་ཐུ་ཁི་ཡས་གཙོས་པའི་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་བ་ཙེ་(༡༠༧)ན་
ན། བེར་ཐུ་དབང་གི་ཐུ་ཡེ་བེ་གེ་ལ། ཨ་ཡོ་ཤི་རའི་སངས་སོགས་བརྒྱ་ལྔ་ལ་སྐུན་རས་གཟིགས་གཙོ་འཁོར་
གསུམ་ལ། བསྐྱེད་ཐའི་རི། ར་ལ་ཐའི་རི། བལ་པོ་བརྗེ་ཅན་ལ་སྐུན་རས་གཟིགས་དང་སྟོལ་དཀར། ཀམ་
ཨ་ཐུ་ལ་སངས་གདོང་མའི་རྗེས་གནང་རྣམས་བྱས། ཉེར་གསུམ་ལ་ཡི་ལེ་ཐུ་དབང་གིས་སྟོན་མོ་རྒྱས་པར་
བསྟར། ཨོ་རོད་ནས་ཀུན་ཅེ་རྒྱལ་མོ་དང་ཨོ་རི་ཐུ་ཐའི་རི་གཉིས་ཀྱི་མི་སྐྱ་འབྱོར། བསམ་སྒོ་ཨ་ཞང་
གྲ་བཅས་ཀྱིས་ཐུ་ཏིག་གི་སྐྱམ་སྐྱར་གྱིས་གཙོས་པའི་གོས་དར་གསེར་དཔལ། མཚོད་རྟེན་དཀར་པོའི་སྒྲ་
མ་རབ་འབྱམས་པ་གྲ་སྟོབ་ཀྱིས་གསེར་སྒང་སྐུམ་ཅུ་ལ་བརྟུངས་པའི་མརྟལ། འབྲུག་གི་སྟོང་། ཐུག་
ཆོལ། དཔལ་གོས་དར། དར་སྐྱ་སྒྲ་མ་གྲ་རིགས་ཀྱིས་དཔལ་གོས་ཆེན་སོགས་བརྒྱ་འབུལ་གཟབ། ལས་
ཅི་ཐོ་ཡོན་འབྱོར་པའི་དཔལ་སྒང་སྟོང་ཐུག་གི་སྟེར་ཆ་དང་སྐར་དམངས་ལ་དཔལ་སྒང་སྟོང་ཐུག་གཅིག་
གི་འབྲེད་བཏང་།

ཉེར་བརྟན་ལ་ཁེ་ཤིང་གི་རིན་ཆེན་དབང་གིས་ཅོག་ཅེ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་སྟོན་མོ་བཤམས། རྒྱ་
དྲིལ། འཕྲེང་བ། བེར་སྒྲ་རེ། གཏུགས། གདན་ཆས་མཚོན་པའི་ཉེར་སྐྱད་མང་དུ་བསྟར། དེ་ཉིན་ཐུ་
ཡེ་མི་ལྷང་པའི་ནམ་མཁའ་དྲངས་ཤིང་སྐུམ་བག་ཆེ་བ་བྱུང་། རོ་འོན་ད་རི་ཐུ་ཞེས་པའི་ཁ་ཏོན་དུ་
ཆོགས་བཅད་ཉུང་དུ་ཞིག་བརྩམས། ཨེར་ཁ་དབང་། དའི་འོག་གི་པའི་སེ་གཉིས་དང་བཅས་པས་གསེར་

དདུལ་གྱི་མཛུལ། རྟ་གོས་ལྷག་གིས་གཙོས་པ་རྣམས་གྲངས་མང་པ་བརྟེན།

ཉེར་དགུ་ལ་གིང་གིང་དབང་གིས་སྒྲུ་མ་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་གཞིས་ལེན་བཟབས། ལྷ་ཁང་སེར་
 བོའི་བླ་མ་ཨ་ཁང་གིས་འདོད་མོས་(༡༠༡)པ་གྱི་དངོས་བརྒྱད་བླ་མའི་གསོལ་འདེབས་བརྟན་བཞུགས་
 རྫོན་ལམ་བཤགས་པ་སོགས་རྩོམ་པ་ཁ་ཡར་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བྱིས། རྫོན་གྱི་རྫོན་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་
 ལས་རྒྱ་རྟོར་གྱི་ཡུལ་གྲུང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ལྷག་པར་འཇུག་པའི་སྟབས་གྱིས་རིམ་གྱི་
 གཞན་གང་ལས་ཀྱང་དམིགས་བརྩེ་མ་འདི་འགྱུར་ཆེ་བ་ནས་ཐོ་བྱང་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་བོད་རྟོར་གསུམ་གྱི་
 བརྟེན་དང་རྒྱར་པ་རྒྱ་སེར་ཀུན་འདྲན་དུ་བརྟུག་པའི་སོ་སོའི་གྲངས་དང་བསྟན་པའི་ཡོན་ལ་དདུལ་སྒང་
 བྱིར་ཉེ་བ་སོང་། དེ་མོ་རྒྱལ་རྒྱལ་ལས་གཤིན་གྱིས་གཏོར་བསྐྱོག་ཅིག་མཛད་པ་བྱུག་ལེན་འདི་ཡིན་རང་
 མི་འདུག་ཀྱང་གསུང་བསྟེན་མང་དུ་སོང་བའི་ཉམས་གྱིས་མཚན་ལྷས་ལེགས་རབ་སྣང་། ལུབ་ཅིག་སྟོང་
 ལའོར་ལ་སྒྲིན་པ་དང་དུང་པ་གང་རུང་དབྱིབས་བྱུང་འཇུག་རྩ་དུ་ལའི་རྣམ་པ་གིན་ཏུ་དོད་པ་མདོག་དུང་
 ཁ་རྒྱག་རྣམས་ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱ་བཞིན་པར་ལྷགས་རི་དཀར་བོའི་ཐད་ཅམ་ནས་ཡལ་བ་བོད་སོག་འགའ་
 ཞིག་གིས་མཐོང་བའི་གྲེང་གཞི་བྱེད་འདུག་པ་ངས་པར་བདེན་ན་རིགས་གྱི་སྒྲུང་མར་སོང་བའི་འཁོར་
 ཉམས་ཡིན་འདུག་པས་ལེགས་པ་འདྲ། བས་ཅི་ཐོ་ཡོན་གྱིས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་བླ་མེད་
 གྱི་ལྷའི་མངོན་རྟོགས་དུ་མ་ཐོ་མོ་ཀུན་ལ་བྱུང་གདལ་དུ་བསྐྱབས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་སྒྲར་མ་གྲགས་
 གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱར། ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མདོག་ཀྱང་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྟེ་ཚོགས་བློས་བྱས་
 གྱིས་བཙོས། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་བོའི་སྟེ་སྟེར་ཁས་འཆེ། དངོས་པོ་རྣམས་འཕངས་མེད་དུ་མཚོག་
 དམན་ཀུན་ལ་བྱིན་པས་སོག་པོ་ཡལ་ཆེར་དད་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་ལུང་ལངས། དེ་ལ་བྱམས་སྤྱིང་ནོ་
 མོན་ཁན་གཞན་འབྱོར་(༡༠༩)ལུན་ཚོགས་ལ་བྲག་དོག་དང་ཁོང་བའི་སྟོང་ཚུལ་ལ་ཡི་མ་རངས་པ་
 ཡན་རྩེད་དུ་འགན་བས་གནས་ཚུལ་བརྟོན་པ་མཛོང་འདུ་ལྷ་བྱུང་སོང་སྟེ་བྱ་རྟོག་ལུག་པའི་བརྟུལ་ལུགས་
 འཛིན་པ། རྫོན་བདག་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་བྱོགས་སུ་ལྷངས་པའི་བན་ཅུལ་བརྟེན་གོང་གི་སྟེན་དུ་འང་
 རང་བྱོགས་སྒྲུབ་འདོད་གྱི་ལྷ་རིགས་མང་ཅམ་བྱུང་འདུག་པ་ནས་ཀ་པ་ལ་ཨ་མ་དང་ཨས་ཁན་ཨ་མ་ཙན་

ཆེད་དུ་མངགས་ཏེ་སྒྲུ་མ་གཉིས་མ་མཐུན་པའི་ཅ་པ་ཆོས་ཡིན་གཤིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་ལྷེ་ཆོད་གསུངས་
 བསམ་མཆོན་དཀའ་བརྟུ་དང་སེམས་དཔོན་པོ་གཉིས་པདྨ་པའི་ཏོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་
 མོ་སྟེ་ཆོག་ཅ་རྣམས་བཅད་ཆོ། བས་ཅི་ཐོ་ཡོན་དེ་བསམ་པ་སེམས་ཅན་དང་རྗེ་བཙུན་ཅོད་ཁ་པ་ཆོན་
 པའི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་དུ་འེ་པའི་དག་པ་ཡོད་འདྲ་རུ་སྒྱུར་བ་ཐོས་པ་རྒྱུད་ཞིང་བཤེས་གཉེན་ཆོད་ལྷན་
 ཞིག་གིས་མ་ཟེན་པའི་སྒྱོན་ཀྱིས་ལོ་མོན་ཁན་གྱི་བརྗོད་རིགས་ཡལ་ཆེར་བདེན་པ་ཙམ་འདུག། ཁོ་མོན་
 ཁན་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་བསྟན་པའི་ཡ་ཤལ་གྱི་དབང་ཐང་མ་བཟོད་པའི་སོག་པོའི་སྒྲུ་གན་དེ་
 ཀྱལ་པོའི་ཁྱིམས་རར་རྒྱུད་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱང་བ། སྒྱི་བ་དང་བར་པ་གྲོས་པ་གསུམ། ། ཕྱོགས་རིས་ལྷག་རྩ་
 ལྷང་པའི་རྒྱ། ཞེས་པ་ལྷང་འདི་རིགས་མཐོང་ཕྱོགས་ཁྱེད་བསྟན་གྱི་རྒྱར་འདུག་དུང་གོང་གི་བཀའ་ལྷོག་
 བར་མ་རྒྱས་པས་དྲང་པོའི་དོན་ནས་ཕན་རྒྱུན་གཉིས་ཐད་དུ་ལོ་པའི་གཅོད་མཆོམས་ཀྱིས་ཅོད་པ་ཆོས་
 ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས། དེ་གའི་གནས་རྒྱལ་གོང་གི་སྟན་དུ་དྲངས་པས་དགོངས་པར་བབས་པ་བྱུང་
 འདུག། ཆོ་རིང་ཆེ་ཆེན་ཇང་གི་ཁེར་ཁེད་འི་ཆོན། ཆོ་བརྟན་(༡༠༡༧)དབང་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱལ་བར་
 སྒྱུན་རས་གཟིགས་གཅི་འཁོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་དང་ཁེ་ཤིང་གི་ཆོན་དབང་། འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་
 དག་དབང་ཆོས་འཕེལ། མན་རྒྱན་ཐའེ་ཇི། བོ་རོ་ཆོ་རིང་། ཁ་རན་བྱ་ཅན་ལྷ་བཙུ་སྒྲོར་ལ་ལྷ་གཅིག་ལུས་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱུཔ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་ལུལ། ཐར་ནི་ཆོ་དགོ་སྒྲོང་གིས་གསེར་སྒང་ཉི་ཤུའི་
 མ་རྒྱལ། སྒྲ་ཉིག་གི་འཕྲེང་བ། གསེར་སྒང་བརྒྱ་ཕྲག་གི་དངོས་པོ་བསྟར། བས་ཅི་ཐོ་ཡོན་ལ་བདེ་དབྱེས་
 གསང་འཛིགས་སོ་སྟེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་བརྒྱས་དགོས་ཟེར་བ་འདོད་སྒྱུར་བཞིན་ཆར་རེ་དང་
 སྒྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྱུབ་ཐབས་གསུང་ཙོམ་གྱིས་ལུང་བྱས།

ཆོས་གསུམ་ལ་ཆོག་ཤིན་དབང་གིས་བསྟེན་བཀུར། ཇའི་སངས་ལྷེ་པའི་མི་ལམ་དུ་བཙུན་མོ་ཆོལ་གྱི་
 ཐང་འདྲ་བ་ཞིག་ནས་ཆོས་སྒྲོང་གི་ཕེབས་བསྟེ་ཡོད་ཟེར་བར་བསྟན་པས་རུ་འདྲན་སྒྲེ་བཞི་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་
 སྒྲོང་མོ་འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་དང་པཎ་ཆོན་སྒྲོན་འགོ་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གཏོང་བའི་བང་ལ་ཏའི་ཁར་ཆོས་
 འཕེལ་བཟང་པོ་ལ་གནས་རྒྱུད་ཆོས་རྒྱལ་ཆོན་པོ་གསུང་དུ་ཕེབས་པའི་རལ་གྱི་མདུད་པ་ཅན་སྒྲོན་གྲོང་

ཆོ་དབང་གི་ཡི་གེ་དང་བཅས་སྒྲེལ་མི་འབྱོར་བས་ཉིང་འབྲུལ་མི་བདེན་པའི་དཔེར་སྣང་ཡང་རེས་བདེན་
པ་ཞིག་འདུག། རྒྱ་སོག་གི་སེར་མོ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་འཛིན་རྒྱུའི་བཅའ་ཡིག་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་བྲིས།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཆོ་བརྟན་དབང་གིས་གསེར་གྱི་བུམ་པས་གཙོས་པའི་ཐང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་གུ་
ཀོམ་པ་བཟུང། རི་པོ་ཅེ་ལུ་ནས་རྒྱ་བན་རི་ཁྲོད་པ་སྐུམ་བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་འོངས། འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བུམ་པ་དང་མེ་རྟག་གི་རིགས་སྟེ་ཆོགས། གཞན་ཡང་ཤིང་(༡༠༩ན)འབྲེང་ལུ་
བརྒྱ་ཙམ་བཀྟེ། ཁེ་ཤིང་གེ་ཆེན་དབང་ཐུགས་འདོད་ལྟར་རྒྱ་ཡུལ་དུ་མཁོ་བའི་བསངས་དཔེ་བྲིས།

ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཐེལ་གའི་དབང་གིས་སྟོན་མོ་བཏང་། གོང་ནས་ཀ་པ་ལ་ཨ་མ་མངགས་ཏེ་སྟེ་
རྟིག་གིས་བརྒྱན་པའི་པེར་རྒྱམ་གྱིས་གཙོས་པའི་གོས་སྟེ་ཆ་ཆང་། མཐེ་པོང་ཉིས་འབྲུར་ཙམ་གྱི་སྟེ་རྟིག་
ཀོར་བུ་རེན་ཐང་མེད་པ་ལྟ་བུ། དྲུང་འཁོར་རྒྱམས་ལ་སོ་སོར་ལུ་བརྒྱུ་མ་གསུམ། དདུལ་མདོད་། གོས་
ཡུག་བཙོ་ལུ། དར་ཡིང་། སྒྲན་ཅེ། ར་མ་ཡུག་གི་སྒྲ་ཐག་ཆལོ་བ་གདན་དང་བཅས་པའི་གནད་སྒྲིབ་བསྐུལ།
ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་སྟོན་པལ་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་རྒྱལ་པ་དེའང་བརྒྱམས།
ཆོ་བརྟན་དབང་། ཆགན་དར་ཁན་ཆོས་རྩེ། དེ་ཡིག་ཐུན་མོ་ཙན་ལ་སྒྲོལ་དཀར་སྒྲིབ་བདུན་མ། ཁེ་ཤིང་
གེ་ཆེན་དབང་ལ་རྟ་མགིན་སྟེར་སྒྲང་ཡུགས་དང་རས་རྒྱུང་ཡུགས། གསེར་ཆོས་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་ནག་
པོ། ཨེར་གེ་དའི་ཆེན་ལ་རྟ་མགིན་སྟེར་སྒྲང་ཡུགས། ཁེ་ཡ་སྒྲ་མ་ག་བཅས་ལ་ཐུག་དུག་པ། ལུ་གེ་དེ་
ཁེའི་པའི་སེ་སོགས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྒྲིབ་རས་གཟིགས་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ་རྒྱམས་ཀྱི་རྩེས་གནད་
བྱས། སྒྱ་འབྲུམ་བྱམས་པ་གྲིང་གི་བཅའ་ཡིག་དགོས་ཚུལ་རྒྱ་ཡུགས་འགའ་ཞིང་རབ་འབྲུམས་པས་བསྐུལ་
པ་ལྟར་ཟིན་བྲིས་སྟེ་བཀོད། ཉའི་ཁ་ནས་འཕོད་པར་སྟར་སྟོང་ལམ་པ་སྒྲིབ་སྟེ་འབྱོར།

ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ཐོ་བྲང་ཆེན་པོར་འཕོད་མི་གནད་བྱུང་བ་ལྟར་བྲིན། གཞིས་ལན་སྟར་ཡུགས་
ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད། རྒྱུང་ལམ་ལྟ་ཁང་སེང་པོའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གརྒྱ་ལར་མེ་རྟིག་གཏོར།
(༡༠༩བ)གོང་ནས་གསེར་སྒང་ལུ་བརྒྱུ་ལས་བྱུལ་པའི་མདོད་མོ་གཉིས་དང་ཀ་རྟོ་ར་ཆ། གསེར་སྒང་ལུ་
བརྒྱ། དདུལ་གྱི་མདོད་མོ་བརྒྱད་དང་ཀ་རྟོ་ར་བརྒྱད། དདུལ་སྒང་ཁེ་ཆོག་ཅིག། སྒང་སྟོང་ལས་བྱུལ་པའི་

དདུལ་ཁོག་ཆེན་མོ། གོས་ལྷག་སྟོང་ཡུག་གཅིག་གསེར་སྒྲ་བརྒྱ། ལྷག་གཟིག་གི་པགས་པ་དང་རོར་སྒྲུ་
 སོ་སོར་བརྒྱ་རེ། ར་ཀོང་བརྒྱ་ཡུག་སོགས་རྫོང་པའི་གནང་སྒྱིན་གིན་དུ་རྒྱས་པ་བསྒྲུལ། ཀླུལ་པོའི་ལྷུ་
 ཐའི་ཁོས་གསེར་སྒྲ་བརྒྱ། དདུལ་སྒྲ་སྟོང་། གོས་ལྷག་བརྒྱ་རྒྱུ་མས་བསྟར། བསམ་སྒྲོ་ཨ་ཁང་རབ་
 འབྲུམས་པ་གྲ་བཅས་ལ་སྒྲོལ་དཀར་སྒྱུན་བདུན་མ། ལྷར་ཐང་བརྒྱ་རྒྱུ་མས་གསུངས་པའི་མི་འབྲུགས་པ་
 གཙོས་རྒྱུང་། ལས་གཤིན་ཕྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུས་གནང་། དམིགས་བརྩེ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར།
 ཁོང་རང་གིས་བསྒྲུལ་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་ལྷ་རྩེ་གློ་བཟང་རིན་ཆེན་ལ་སྒྲན་སྒྲ་བདེ་
 གཤེགས་བདུན་མཆོ་བརྩེགས་ཀྱི་རྒྱུས་གནང་བྱས། ཁེ་ཤིག་གེ་ཆེན་དབང་གིས་བསྒྲུལ་པའི་གསོལ་
 འདེབས་ལ་རང་འབྲེལ། མགོན་པོ་སྒྲུབས་དང་ཨོ་ཆེར་དོར་གེ་ཨམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་དུ་ཆོགས་
 བཅད་ཅིག་བརྒྱམས། ཟུང་རྒྱ་རབ་འབྲུམས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་རི་པོ་རྩེ་ལྷར་ལྷ་ཁང་བཞེང་བར་དོས་
 པའི་མཐུན་སྒྲིལ་བྱིན། བར་ཆད་སེལ་བྱེད་ལྷ་སྒྲིན་སྒྲེ་བརྒྱུད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིངས་ཡིག་བསྒྲུར། འབངས་
 འཁོར་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཉན་འཛོག་དཀར་པའི་ལྷ་འབྲེར་ལུང་གཏོང་བ་འབྲི་གྲུང་ཁཔས་བྱུང་གིས། ར་
 རང་གི་དུས་རིང་བསྐལ་མི་ཡོང་བའི། རྟ་ཡི་རིང་བསྐལ་དེ་ཡང་ཨ་ལ་ལ། གསུང་པའི་དཔེར་གདལ།
 བསྟོད་པ་ཞིག་དགོས་ཟེར་བའང་བརྒྱམས། ཨེལ་གའི་དབང་གི་(༡༠༧ན)བསྟོད་རྣམས་ཨེ་ལ། མེར་
 གན་ནོ་ཡོན་ལ་ལ། ཆོས་རྩེ་ཐའི་རི་སོགས་བརྒྱུད་བརྒྱར་ཉེ་བ་ལ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་
 པའི་རྒྱུས་གནང་བྱས། ལུས་རིང་ཆེན་དབང་གིས་གསེར་སྒྲ་བརྒྱ། གསེར་གྱི་མདོར་མོ་དང་ཀ་ཏོར་།
 གོས་ལྷག་བརྒྱས་གཙོས་པའི་སྟོང་འབྲུལ། ཁེ་ཤིང་གེ་ཆེན་དབང་གིས་གསེར་སྒྲ་བརྒྱ། གོས་ལྷག་སྟོང་
 ཉིས་བརྒྱུ་ཐོག་བྱངས་པའི་སྟོང་འབྲུལ། དབང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོང་དང་ཆ་གས་ཀྱི་བདོག་པ་
 བསྟར། བྱམས་སྒྲིང་ནོ་མོན་ཁན་གྱིས་སྤྲིག་གི་འབྲེང་བ། གསེར་སྒྲ་སྒྲུམ་བརྒྱ། ཁ་བཏགས་ཀྱི་ཡོལ་
 བས་མཚོན་པའི་སྟོང་འབྲུལ་བྱས། ཏཱ་ཤང་སོགས་ཆོས་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་མི་མང་པོར་དདུལ་སྒྲ་
 ལྷ་སྟོང་ལྷག་པའི་འབྲེད་བཏང་བ་དགའ་ཆོར་ཆེ་བས་ཡན་ཡོན་ཀྱང་དེ་མཚུངས་སྟར། ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་
 གཟིམས་ཁང་སེར་པོ་ནས་འདེགས་གདོང་གོང་གིས་ཐ་ན་སྤྲིག་མཚུབ་མའི་མགོ་ཙམ་པའི་བརྒྱ་འབྲེང་

ཞིག་གནང་བར་མི་བཟང་གི་གུ་ཆེད་བསྟེན་གྱིས་མངགས། ལྷ་མོར་བསྟེན་པའི་གདུགས། རྒྱལ་མཚན་
བ་དན། དར་ཆ་སྒྲུ་རགས་ཀྱི་ཕྱོད་དུ་སྒྲིག་དགོས་ན་མས་བསྟར་ཏེ་དལ་འགྲོས་གྱིས་འོངས་པའི་དེ་རུབ་
ཆེད་སྤེལ་ཏོར་འབྱོར། ལུང་ཐིང་ཆེན་དབང་དཔོན་གཡོག་སྤྱུ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱིས་སྒྲེལ་བར་བྱོན། དབང་
གིས་རྒྱ་གུར་ཁྱེད་མཚར་ཡོལ་བ་སྤྲེལ་བའདུག་སྟེ་འཕོལ་ཏོར་གོས་ལས་བཞོས་པ་ཞིག་བྱིན། གོང་གི་སྒྲུ་
ཞབས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བཏང་། ལྷང་ཆོགས་གྲོལ་རྗེས་རྒྱུད་གྲགས་གསུམ་གྱི་ས་
ནས་དབང་ཕྱིར་འབྱོན་གདོང་ཁོང་རང་གི་འོག་རྟ་དེ་བྱིན། ཟེའགོ་རུ་ཤར་(༡༧བ)གཅིག་ཐེ་པའི་
བསྟན་རྫོགས་ལྡང་། ལྷགས་རིའི་མཚམས་ལུང་ཡིན་དུ་ཨ་ཁང་ག་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་རྫོགས་བཅུ་བདུན་དང་
དགེ་ཚུལ་བཅོ་ལྔ་བསྒྲུབས།

ཉེར་ལྔ་ལ་སང་ཆེད་དུ་སྒྲེབས་པའི་བཅག་མལ་ཞིག་བྱས་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱི་ཡིག་ལན། ལྷག་
ཏུ་སྟེ་པའི་དེར་བོད་འབངས་བདེ་ཐབས་ལ་ཆོས་བཅུ་མ་ཁི་རི་རྒྱ་ཁྲུངས་རྒྱ་ཉམས་པ་རྣམས་གསོ་བ།
འབས་གཤོངས་ཀྱི་དགོན་པ་གསར་པ་དེའང་མ་སྟོངས་པ་དགོས་ཚུལ། སེར་འབས་སྒྱི་སོར་འཆད་ཉན་
བསྟན་རིམ་ལ་ལེ་དབར་མེད་པ། རྒྱབ་བདག་བཀའ་འཁྱུར་བ་དང་ཟུར་ཀྱང་མ་བྱེད་གཉིས་ལ་རིང་པོར་
འཆོག་ཞེས་ཀྱི་སྟན་བསྒྲུལ། བསམ་ཡས། གནས་རྒྱུད། བཅུན་མོ་ཆོལ། ཐང་པོ་ཆེ་ཆོས་སྟོང་རྣམས་ལ་
འཕྲིན་བཅོལ་བ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་རྒྱུད་རྒྱ་ལོ་མ་པའི་རྟེན་དང་བཅས་སྤྲེལ་བ་སྒྲུང་བ་བརྗོད་སྤྲུལ།
ཅིང་མིན་ཟན་དུ་ཁོང་ལས་སྤྲེལ་པ་དང་ཨར་ས་ལར་ཏུ་ཤི་ཡེ་སྤྲེལ་གསལ་ཡིག་དུག་གི་བསྒྲུས་ལུང་།
དམིགས་བཅུ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲེལ་པའི་རྣལ་འབྱོར། ལྷགས་རི་མཐོན་པོའི་ཆ་གན་ཐོ་ལོ་གོར་གལ་ལྷ་
རང་གིས་གཙོས་པ་ལ་སྤྱད་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བས། དེ་དང་དགེ་སྟོང་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་
ཏོན་དུ་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བཅུ་མས། ཁེ་ཤིང་གོ་ཆེན་དབང་དང་ལུང་ག་པའི་སྟེ་གཉིས་ལ་མི་གཡོ་བ་
དཀར་པོ་དང་རྩལ་ལྷ་ལ་སེར་པོའི་རྗེས་གནང་བསྒྲུར།

རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བྱུར་ཁ་སྤྲེལ་པའི་ཁ་འཛམ་དབྱངས་སྒྲུལ་སྒྲུ་དག་སྤྲེལ་གྱི་ཡེ་
སྤྲུལ་པའི་མཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་དང་བཅས་ཏེ་མི་སྣ་འབྱོར། སང་ཉན་ཆ་ཁར་དང་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་སྒྲེལ་

སྐུལ་བརྒྱ་ཙམ་ཕྱིན་རྒྱབས་ཁུང་འོངས་ཏེ་རྟ་དྲུག་རྩུར་ཉེ་བ་ཕྱིན། ཤ་ཇི་རྩྭ་ར་དང་(༡༠༧ན)ཁིལ་བརྩ་སྒྲོར།
མགོན་པོ་གྲ། ཀམ་ཨེ་ཤའི་བུ་ལྟ་སྐབས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སྤྱོད་ཕྱག་བརྒྱལ་བར་སྐུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་
བཞི་པ་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྩེས་གནང་བྱས། རྟ་ཕྱེད་བཞི་བརྒྱ་བརྩར། ལུ་ད་ག་པའི་སེལ་སྒྲོལ་དཀར། ཁེ་ཤིང་
གོ་ཆེན་དབང་ལ་བ་རི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་འཛོམས། མི་ཏྲ་ཇོ་གི་ནས་བརྒྱད་པའི་ཆོད་པག་མེད་དཀར་པོ།
རྒྱལ་ཐབས་རྒྱལ་མཚོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱལ་པ་དམ་ཚོག་གསུམ་བཞོད། ཁོ་པོ་སྤེལ་བཅེགས། ལུ་ད་ག་པའི་སེ་
དང་དོ་རོ་ལོར་ཨ་ལ་ཁེན་ཨམ་པ་གཉིས་ལ་གསེར་ཆོས་ཀྱི་སྐུན་རས་གཟིགས་མེད་གོ་སྒྲོ་དང་ཁིལ་བརྩ་
སྒྲོར་ལ་མི་གོ་དྲུག་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པའི་རྩེས་གནང་བྱས། ཁལ་ཁ་ནོ་མོན་ཨེ་ཇེན་གི་མི་སྒྲ་འཕྱོར་
པའི་མི་གོ་རྟེན་བཅས་སྤྱད།

ཆོས་བརྩལ་གཞིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟ་བསྐུ་མེར་སྤྱོད་ཆོས་སྒྲོད་ཆེན་པོ་འདར་སྐྱ་ཁོག་ཏུ་ལུགས་ནས་
མེབས་པ་སོགས་པོད་སོག་གི་ཁྲོམ་གིན་ཏུ་ཆེ་པའི་གཞུང་བཅགས་ཏེ་ཏའི་ཁར་སྤྱོབས། ཁེ་ཤིང་གོ་
ཆེན་དབང་ལ་མེད་ལྗོང་ནགས་སྒྲོལ། ལྷ་ཆོགས་ཕུམ། ལུང་ཁྲའི་རྩེས་གནང་། སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
འཕོ་བའི་དམིགས་ཁྲིད། ལུ་ད་ག་པའི་སེལ་གྱལ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་པར། མེད་ལྗོང་ནགས་སྒྲོལ་དང་
འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་རྩེས་གནང་བྱས། དགོ་སྒྲོད་དག་དབང་སྒོ་བཟང་གིས་བསྐུལ་ནས་འདུལ་པའི་
བསྐལ་བྱ་དང་གི་ཇི་རྩྭ་རའི་རོར་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་མངོན་རྟོགས་བརྩམས། དབང་ལ་ནང་
རྟེན་གྱི་མཇལ་ཀ་དང་ཆོས་བཙོ་ལྔ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐབ། དཔོན་གཡོག་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་
ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་རྩེས་གནང་བྱས། དབང་གིས་མེད་(༡༠༧བ)ལྗོང་ནགས་སྒྲོལ་གྱི་བརྒྱད་
ཡིག་དང་བརྒྱ་ཕྱེད་པོ་ལ་ཅུད་གཙོད་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པ་བྲིས། ས་གང་དུ་འདར་སྐྱ་མེར་གཉིས་གོ་སྤྱོག་
པ་རང་ཡོང་བ་ཞིག་ཤས་ཆེ་འདུག། དབང་ཕྱིར་འཕྱོན་གདོང་ཆོད་པག་མེད་ལུགས་སྤྱོད་མའི་དབང་
ལ། དབང་དེ་སྐྱོ་ཆོ་སྐུ་མའི་བག་ཆགས་སད་པའི་ཆོས་ལ་དཀར་ཞིང་དང་མོས་བརྟན་པས་ཕྱགས་གིན་
ཏུ་འཕྱོད་པའི་རྣམ་འབྱུར་མཛད། ཤ་ཇི་རྩྭ་ར་ལ་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་དང་། རོ་འཕྱོ་ཇང་གི་སོགས་ལྔ་བརྩ་སྒྲོར་
ལ་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྩེས་གནང་བྱས། གོང་དུ་འབུལ་རྒྱའི་ལུ་ཡིག་སྐུན་དག་གི་ལམ་ནས་

དངས་པ་རྟེན་གྱི་རྟོམ་པ་འབྲུལ་བར་དབང་དང་ལྷན་དུ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་བཏང་། བི་ལིག་ཐུ་
ནང་སོར་ཡང་རྒྱན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཡི་གེ་བསྐྱར། མོ་ནི་ཀམ་ཐུ་རྩེ་ནི་ལོ་ལོ་ན་དཔོན་གཡོག་བརྒྱ་སྒྲོར་
འབྱོར། དདུལ་སྒང་སྒྲུམ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཁོག་མ། གསེར་གྱི་མཛུལ། ཏྲ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ། མོ་ནི་དདུལ་
རིང་དབང་དཔོན་གཡོག་གིས་གསེར་གྱི་མཛུལ་སོགས་བདོག་པ་རྒྱམ་གྲངས་མང་བ་བཏོག །

ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ལ་ཁ་ར་ཆིང་གི་ཤོག་ནས་ཐུ་རྩེ་ནི་ལོ་ལོ་ན་དཔོན་གཡོག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་འོངས།
གསེར་སྒང་དུག་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཀའྲོར་དང་ལྷ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷེ་རེ། དདུལ་སྒང་ལྷ་བརྒྱའི་ལྷེ་རི་
ཆ། ལུ་ཏིག་གི་སྒྲུམ་སྒྲུབ། དདུལ་ལྷ་བརྒྱ་མས་གཙོས་པའི་སྒྲོང་འབྲུལ། ལོ་ལོ་ན་གྱི་རྒྱར་གྲུ་ལུ་གྲུ་ཆོ་ཁུར་
གྱིས་ཐོག་དངས་སྒྲོང་ཐག་ཙམ་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་བས། རྒྱ་ཁོག་ལ་ཆོས་སྒྲོང་
གིས་དངོས་གྲུབ་ཏུ་གནང་བའི་མིག་མཐོང་གསལ་བར་འདུག་པར་མཐོང་སྒྲུང་ལ་ནད་བདག་གི་རིགས་
མང་ཞིང་ཁྱད་པར་འབྲུམ་ཐུའི་ནད་བདག་དེ་ཆོས་འཁོར་གླིང་པའི་གྲར་ལ་བཅར་(༡༠༧ན)ནས་འདུག་
ཟེར་བ་རེ་ཞིག་སྒྲོན་མ་བྱུང་ཡང་འོར་དུས་སུ་ག་པ་གཅིག་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་བལྟམས་སྟུམ།

ཆོས་བརྒྱ་བདུན་གྱི་སྒྲོང་ལ་རྒྱ་བཤར་ཟེན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བ་ལ་བཀྲག་རྒྱུང་པེས་
ཤིག་རི་ཕྱོད་ནས་དོན་སྒྲུང་བར་བྱན་གཏོར་འཕངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལ་མ་ནད་དུ་ལྷོག་སོང་བ་རྒྱ་པོ་
འབྲིས་སུ་ཡོད་པ་རྒྱམས་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ངོ་མཆར་ཅན་བྱུང་བ་རྒྱ་འབྲེའི་འཆུབ་སྒྲོངས་ཐུང་ཟད་ཞི་
བའི་ལྷས་སུ་མངོན། མཆོད་དཔོན་པ་དང་སྒྲུད་གྲོང་སྤེལ་བ་གཉིས་གྱིས་དོད་མ་བྱས་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་
ཡོད་ཀྱི་འགྲིག་དུག་ཅུ་སྒྲོར། བྱར་དར་བྱས་ལུགས་ཞེ་མཆོངས་བཟོས། བོད་དང་མི་འདྲ་བའི་གོས་
ཆེན་གྱི་ཆོས་ཁ་དོག་རི་མོ་གང་འདོད་འབྲུལ་འབྲུལ་ལས་སྒྲོ་ནས་བཙལ་ཆོག་པས་སྒྲུབས་བདེ་བ་ཞིག་
འདུག་ཅུང་ཐུག་མཐོང་ནོར་བུས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཁུར་འཁུར་པོ་བྱེད་མ་ཉན།

ཉེར་གསུམ་ལ་ཞིང་སྒྲོང་དབང་པོར་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྒྲུལ་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱང་ཞིང་འདོད་དོན་
གསོལ་བའི་སྟན་ཤལ་ལུལ། ཐོག་བོག་ཁོ་ཤིའི་ཨེ་ཀེན་དང་ཆ་དཀར་ཡ་དག་གི་ལུལ་དུ་ཆོས་གཙོས་
པའི་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་གྱིས་གསེར་དདུལ་རྟ་སྒྲ་བཙས་གོས་དར་གྱི་བརྒྱ་འབྲུལ་བསྐྱར་ཞིང་སྒྲུར་རས་གཟིགས་

[illegible]

པ། ཟ་དམ་ལྟ་ལུང་པ་གསུམ་གྱིས་དོད་མ་བྱས་བྱིས་པ་ཨེན་མ་པོས་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རྒྱལ་
བཞེངས་པའི་ཐོགས་གྲ་ཡོན་གོང་གསལ་གཉིས་སོ་སོར་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་བྱིལ་བར་མཁར་ཁལ་ཆིག་ཁྲི་
བརྒྱད་མྱོང་ལྟ་བརྒྱ་སྤང་གདལ།

རྟོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་ཨ་བ་ག་ཤོག་དཔོན་བྱ་ད་རྒྱབས་པ་བྱ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་
བཞི་བརྒྱ་སྟོར། ཁ་ར་ཆེན་ཐང་གུད་ཐའི་རི་ཅན་འབྱོར་ཏེ་གསེར་དངུལ་གོས་དར་གྱི་བརྒྱ་འབུལ་བྱས།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ་དང་རྒྱལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་། ཆ་ཀའ་ལྟ་པས་སེ་ཆེན་ཆེན་
དབང་དཔོན་གཡོག་བརྒྱ་ལྟག་འོངས་ཏེ་གསེར་དངུལ་གྱི་མཛུལ། ཀའོ་ར། མདོང་མོ། གོས་ཕྱི་ནང་།
གསེར་རྒྱས་མནན་པའི་རྟ་སོགས་བརྒྱ་ལྟག་ལྟག་པ་བྱུང་། དབང་འདི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཆོས་ཕྱོགས་
ལ་རྒྱུར་པའི་ཆོགས་བཅད་རྩེལ་པ་ཞིག་འདུག ལམ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་། ཉ་སྟོང་
ལ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྟོམ་པ་རྒྱལ་མདོང་པ་དང་བསྟེན་ཏེ་རེ་བ་བཀའ་། འདི་རྒྱབས་རྒྱ་འབྲེའི་འཛུལ་
འདྲའི་སྟོངས་གྱིས་རིག་པ་མི་གནས་པ་དང་ནད་སྦྱ་ཐོར་བྱ་བྱུང་བར་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོས་རྒྱར་དམངས་ལ་
མཆིད་དོགས་པའི་ངོ་འདུག་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྟེ་དབང་ལུས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་བརྟེན་སྟེ་སོས་
རིང་པོ་འཆོ་ཞིང་གོགས་མེད་བོད་དུ་འབྱོར་བའི་སྟོན་(༡༠༧)ལམ་ཆོགས་བཅད་དགོས་རྒྱལ་བྱིས།

ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དཀྱིལ་རྒྱར་གྱི་གྲུར་ཆེན་གནམ་སྟོན་མོར་རྒྱར་དམངས་གྱིས་གོས་ལུག་བཞི་
བརྒྱ་བརྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་བདོག་པ་བརྟེག་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་ཤིས་པ་བརྗོད་པས་རྟེན་འབྲེལ་
བསྐྱིགས། རྟ་མགིན་སྟེར་རྒྱང་ལུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྒྱུབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་ནས་གསུངས་པའི་གཤེད་
དམར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས། ཆ་ཁར་གྱི་ཁོ་ཤོའི་ཆེན་དབང་དཔོན་གཡོག་ལྟ་བརྒྱ་ཅམ་བྱོན། གསེར་སྤང་
བརྒྱ་ལྟག་ལས་གྲུབ་པའི་མཛུལ། ལྷམ་སྟུར། ལྷ་བྲེ། འཕན་གདན། བསེལ་གཡལ། ཅོག་ཅོ་རྒྱལ་
ལུ་ཏིག་གིས་བརྒྱན་པ། ལུ་ཏིག་ ལྷུ་བྲ། མ་ན་རྟོག་སྟུམ་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱམ་རྒྱུང་། གསེར་གཞོང་། དངུལ་
གཞོང་། ཤེལ་གྱི་པར་བྲ། གོས་དར། གསེར་རྒྱས་མནན་པའི་རྟ། བགས་རིགས་གྱིས་མཆོན་པའི་སྟོང་
ལྟག་ཏུ་ཉེ་བ་བྱིན། ལུང་། རྗེས་གནང་། ཀའོན་འགྲོལ། བྱང་འགྲོལ། བྱབ་ལུས་སོགས་རྒྱལ་གྲངས་མང་

པོས་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀའ་། དབང་དང་གོང་ཚོ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དུ་བདག་བསྟོད་ཅིག་བྱིས། དེ་
མོ་བ་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་གདུགས་དཀར་མདོས་ཡིན་ལུལ་ལ་གཏོར་མ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་འོལ་ཚད་ཀྱི་ཆོ་
ག་ཞིག་མཛད་པ་གོ་ཆོད་པོ་མི་འདུག་རུང་མཐའ་ཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མཁན་མ་རྟེན་པས་རྣམ་རྟེན་གྱི་སྟོན་
སྟོན་ལ་གཤོ་ཉུང་མས་བཅད།

ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྱིར་པའི་
ཆོགས་དབུར་བྱིན་ཐུང་དང་མདོས་བཀའ་སྒྲགས་མ་བཅུགས། ཉེར་གསུམ་ལ་འབྱུང་འཆམ་དང་
བཅས་གདབ་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དག་བཤེགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོགས་སུ་རོལ་པའི་མཚོན་པ་ལུལ། མི་ལམ་
(༡༠༥)དུ་བྱིད་གསུམ་བདག་མོ་ལྟ་རྟེན་ཅད་དམའ་པའི་མཚན་མ་བྱུང་བས་ལྟ་རྟེན་ཐུང་མའང་
གསལ་གསུང་དུ་བརྒྱུ་ས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཏང་། ཆོས་སྒྱོང་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་ཁོག་གིས་སྒྲར་གྱི་མཐའ་སྒྲོར་ཀྱུན་
ཏུ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཐོར་ཅོག་ལ་ཐུར་བས་བརྒྱན་པ་སྒྲེ་འགྲུལ་ཁྱོག་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱོངས་འདུག་
པས་གག་རིམས་ལྟ་བུའི་ནད་ལོད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཟེར་བ་ནང་པར་སྒྲུ་ཕེབས་ཞུས་པས་ཁོག་
པས་མཐོང་ཡང་གཙོད་མ་ཤེས་པ་ཡིན། ད་ལམ་གྱི་རྒྱུབ་པས་བཤེགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ལ་ཐུར་པ་ཕེབས་
པས་ད་ཆ་སྒྲོ་འབོག་ནད་རིམས་ཀྱི་སྒྱོན་ཆེ་བ་མི་ཡོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་གཏང་རག་གི་སྒྲུབས་སྟན་
གལ་ཞལ་ཡིག་གིས་སྒྲས་པ་ལུལ། མཐའ་འདྲེའི་འཕྲུབ་ལྟངས་ལ་དམིགས་བྱས་སྒྲ་ཆོས་རྗེས་རྗེ་རྗེས་བ་
དཔོན་བྱས་ཏེ་གྲ་གངས་ཀྱིས་བདུན་གཉིས་ཨར་གཏད་བསྒྲུབས་ནས་མཐན་པ་རྟགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་
བྱུང་། མེཀན་དབང་དང་མ་གཅིག་དབང་གཉིས་ཀྱིས་གུ་ཚོམ་པའི་བདོག་པ་བསྟར་ཞིང་ཁོ་མོ་སྒྲེ་བཅུགས་
ཀྱི་རྗེས་གནང་། སོ་ནེད་རིན་ཆེན་གྱིས་གཙོས་པའི་ལྟ་བུ་སྒྲོར་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བརྒྱས་ལུང་བྱས།

ཉེར་དགུ་ལ་ཁོར་ཆེན་རྗེ་རིག་ཐུ་ཆེན་དབང་དང་བླ་ཐུར་དབང་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ལྟ་བུ་
ཅམ་འཕྱོར། གསེར་དུལ་གྱི་ཀ་ཏོར། མདོང་མོ། གོས་དར། དུལ་གྱིས་ཐོག་དངས་པའི་སྟོང་འབུལ་
བྱས། ལྷན་རས་གཟིགས་གཙོ་ལའོར་གསུམ་པ་དང་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་། སོ་ནེད་ཐུ་རོའི་མོ་ཡོན།
ཐི་ཐུར་ཁོ་ཤོ་ཆེ། ཞོ་ཁན་གྱི་བམ་སོ་ཆོ་ཐུར་སོགས་ལྟ་བུ་སྒྲུག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་ལའོར་གསུམ་

པའི་རྩེས་གནང་། བསྟེན་རྩོགས་བཅོ་ལྔ། དགེ་ལུ་(༡༠༥)ལྷུ་ཅུ་མོ་གཉིས། རབ་བྱུང་མ་བཅུ་བདུན།
དགེ་བསྟེན་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རྣམས་བསྐྱབས།

ཏེར་རྩུ་ལུ་པ་ལྷ་མའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཨོ་ཁན་གྱི་པམ་སོ་ཆོ་ཁུར་ཅན་ཉིས་བརྒྱམ་གོ་ས་དར་གསེར་དཔལ་
སོགས་གྱི་སྒྲིམ་བསྟར། མེཀན་དབང་དང་མ་གཅིག་དབང་གཉིས་ལ་སྐྱབས་སེམས། སྤྲེལ་འཛུལ་འབྱོར་རྩེར་
སེམས་སྒྲིམ་བསྐྱབས་རྣམས་གྱི་དམིགས་པ་ལ། འདྲ་ཏེན་གྱི་མཛལ་ཀ་བཏང་། ཁོར་ཆིང་ལུ་ཇ་ག་དབང་
དཔོན་གཡོག་ལུ་བརྒྱ་སྟོར་གྱིས་གསེར་གྱི་མཛལ་གྱིས་གཅོས་པའི་བརྒྱ་འབུལ་བསྟར་གྲུབ་རྒྱལ་མའི་ཆོ་
དབང་དང་བའི་ལུགས་གྱི་རྣམ་འཛོམས་གྱིས་རྩེས་གནང་བྱས། མེཀན་དཀའ་བཅུ། མེཀན་དཔོན་པོ། འབུལ་
པ་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་དཀོན་མཆོག་གྲགས་པ། བདེ་མཆོག་སྤྲེལ་མ་ཅན་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་ལ་སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་
གྱི་ཁྲིད་ཞལ་བཅུ་སྟོར་གྱི་པར་ལ་སྟོན་རྒྱས་སུ་ལ། སྒྲར་དམངས་ལ་མི་ཤེར་གོ་ས་ལུག་འབྲེང་བ་སོགས་
དཔལ་སྤར་བཅོ་ལྔའི་ཆོད་གྱི་འགྲེང་ཆེན་དང་ལས་མས་གྱི་སྒྲར་དཀོན་གཉུག་མར་གནས་པ་ཀུན་ལའང་
མང་འགྲེང་བཏང་། པོ་རོ་ཆོ་རིང་། མེཀན་དཀའ་བཅུ། རྩེ་པ་བྱ་པ། སྤར་བྱ་ནས། འོ་སྟོན་པ་སོགས་ཁ་
གས་གྱིས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་བ་དཀོན་མཆོག་སྟེ་འབུས་གྱི་དབང་ཞལ་བསྟར། འགོ་དོན་ཐ་མ་རྒྱ་
ནག་བྲག་སྟོར་དར། ཁྲིས་པའི་གོ་ཆོད་དུ་མངོན། མོ་འོད་ཐིང་གིས་ཐའི་ལྷའི་ཆོན་དབང་། ཁོར་ཆིང་གྱི་
པོ་ལོད་ཨེར་ཏེ་འོད་ཐིང་གིས་ཐའི་ཆོན་སྟོན་ཆོགས། ཟའོག་ ཁགསེར་དཔལ་གྱི་སྟེར་ཆ་རྣམས་བསྟོད་པ་བཏེག་ །
སྟུན་རས་གཟིགས་དང་སྟོལ་དཀར། ཨེར་ཏེ་འོ་དབང་ལ་སྟེར་དུ་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། ལུ་ལུ་གུ་ཆོ་
ཁུར་གྱིས་གཅོས་པའི་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཆོ་རྟ། གདུགས་(༡༠༩)དཀར། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྟོར་
གྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་ཆོད་དབང་། ཁོར་ཆིང་གྱི་པོ་ལོད་ཨེར་ཏེ་འོ་དབང་ལ་གཉེར་ཁ་གོང་མའི་དྲག་
པོ་མའི་སྟེ་གྱིའི་དབང་། ཁེན་ཐེར་པའི་མེ་ཅན་སྟེ་སེར་སྟོང་དང་སྟུམ་བརྒྱར་ཏེ་པ་ལ་སྟུན་རས་གཟིགས་
དང་སྟོལ་དཀར། ལྷའི་ཆོན་དབང་དཔོན་གཡོག་ལུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྐྱབ་རྒྱལ་ས་གསུངས་པའི་ཐུབ་པ་དམ་
ཆོག་གསུམ་བཀོད་དང་ལྷོན་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲེལ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་སོ་སོའི་འདོད་སྦྱར་
བྱས། ལྷའི་ཆོན་དབང་གིས་བསྐྱལ་ནས་ཐུབ་དབང་གི་བསྟོད་པ་དང་མགོན་པོ་གུན་གྱི་རོང་སྟོན་ལམ་ཞིག་བྱས།

རྩོམ་གྱི་ཆེན་དབང་། ལུ་པ་པའི་རི་མོགས་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ཆག་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་པག་མེད་དཀར་
 བོ། ལུ་རད་དོལ་པ་གུན་ཅན་སྐྱ་མེར་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དང་སྒྲོལ་དཀར། སྐྱ་མེར་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅོན། གདུགས་དཀར། དབང་གིས་ཐོག་དྲངས་བརྒྱ་སྟོར་
 གྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བང་། ཐ་ཡན་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་པར་ཐུབ་པ་དམ་
 ཆོག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་རྩིས་གནང་། བསྟེན་རྩིས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བདུན། དགོ་རྩལ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད། དགོ་
 བསྟེན་སུམ་ཅུ་མོ་བཞི། དགོ་རྩལ་མ་བརྒྱ་གསུམ་བརྒྱ་བས་པ་མོགས་མོ་མའི་རེ་བ་བཀའ། མཁར་སྟོན་
 རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱ་མ་དང་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབྱེར་མེད་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་
 ཆོགས་བཅད་ཅིག་བརྒྱམས། སྐྱོ་བ་ཟེར་དགོ་སྟོང་གིས་གཙོས་དགོ་འདུན་ལུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་གསར་ཅོམ་
 ཀྱི་སྐྱམ་པའི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་བྱས་གོང་ནས་རུབ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཆེས་དགོ་བ་བདེ་བར་གནས་པའི་སངས་
 ཀྱིས་(༡༠༧)བཀའ་ལུང་གནམ་འོག་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་གཙོག་ཏུ་གྱུར་པ་འགྱུར་མེད་དོན་རྗེ་
 འཆང་བ་མཆོའི་སྐྱ་མ་ཞེས་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་གསེབ་སུ་ཡོད་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ག །
 གསེར་གྱི་སྤང་ལེབ་ཆོས་ཤོག་མཐུག་ཤོས་དང་སྟོམས་པ་ཞེད་སོར་བཞི་དུ་ལྷན་མཐོག་གང་ཡོད་པ་བཙོ་ལུ་
 ཅམ་འབྲུལ་མིག་ཏུ་སྒྲེལ་ནས་སྟེབ་ཆོག་པ་ལ་གོང་གསལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཆང་བར་ཉི་མ་རུབ་ཕྱོགས་
 མཐའ་དག་ཤེས་སུ་བརྒྱག་པའི་འཇའ་སའི་ལུང་ལས་ཀ་གནང་སྟེན་དང་བཅས་བསྟུལ་བ་སྟོན་མོ་གཟུབ་
 ཀྱིས་ཀྱི་ཐོག་སྤྱད། ཐམ་ཀར་ཡོད་པ་དེ་སོག་པོའི་ལོ་རྩུ་བས་བསྐྱར་བས་འགྱུར་མི་ལེགས་ཤིང་གོང་དུ་
 སྟོས་པ་རྒྱུའི་ལོ་རྩུ་བ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱར་བ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མར་
 བཀའ་གིས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་བྲིས་ཏེ་ཐམ་སྤྱད་སྤུལ། སྤུམ་མེད་ཀྱི་ཐའི་རི་གསུམ། ཨ་པ་གའི་ཨ་ལུ་ཤེ་ཐེ་རི་
 རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་སྐྱ་མེར་ཉིས་སྟོང་ཅམ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་རྩིས་གནང་བྱས།

གོང་གསལ་དཔོན་མི་བཟང་ཆོས་མོ་མའི་འབྱོར་བ་དང་བསྟན་པའི་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པ་རྒྱ་
 ཆེར་བསྟུངས་དབུས་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཡོང་དགོས་རྩལ་གྱི་བསྐྱལ་མར་རྫོང་བདའ་
 མཛད་པའི་མི་སྣ་འབྲས་སྤངས་སྟོ་མང་སྟོབ་དཔོན་ཟུར་པ་ག་རུ་བ་དག་དབང་དཔལ་འབྱོར་དང་དར་

ཁན་ནང་སོ་གཉིས་ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཉེན་འབྱོར། བོད་དུ་ཐོན་པའི་སྐྱུལ་མར་གོང་ནས་ཁི་ཡ་སྒྲུ་མ། ལུ་དག་གི་མེས་གཙོས་པའི་མི་བཟང་ཁ་ཡར་འབྱོར། སོ་ནི་དེ་བརྟན་པ་ཐའི་ཇི། རྟོ་རྟོ་ཐའི་ཇི། ཆོས་སྦྱང་གུ་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་ཐུད་མི་མར་དུ་བྱུང། ལུ་དག་པའི་སེ་ཅན་ལུ་བརྟུ་སྦྱར་ལ་བྱུ་བ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་(༡༡༠ན)བཀོད། ཆིང་ཁད་ལུ་རད་རྟོས་པ་དགོན་སོགས་སྦྱང་ཐུག་གཉིས་ཅམ་ལ་སྦྱུན་རས་གཟིགས་དང་སྦྱོལ་མའི་རྟོས་གནང། ཐོག་ལས་བྱང་གིའི་མཆིས་བྱང་ཅན་ཁ་ཤས་ལ་དགོ་བསྟེན་གྱི་རྟོས་པ། སྦྱོ་བཟང་དགོ་སྦྱང་གིས་ཐོག་དྲངས་དོན་གཉེར་ཅན་བརྟུ་སྦྱར་ལ་སྦྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྱིད་ལུང་གིས་མཆོན་པས་མཆོད་དམན་ཀུ་གྱི་སྦྱིང་རེ་བ་བཀའ། ཉེར་ལུའི་ཉེན་ཨས་ཁན་ཨ་མས་སྒྲར་དམངས་ལ་ཁལ་རྟ་སྤྱད། ཉེར་བདུན་གྱི་ཞོགས་ག་ཆང་དང་ལྟན་དུ་བསངས་རན་རྒྱས་པར་བཏང་པའི་ཐོག་སྦྱུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞོག་རུ་ཞུགས་ཏེ་སྤང་དོར་གྱི་ལུང་བསྟན་མཛད།

རྟོར་སྒྲུ་ལུ་བ་བྱི་མའི་ཆོས་གཅིག་རྒྱལ་ཐུར་གྱི་འགྲུབ་སྦྱོར་ཉེན་ཏའི་ཁ་ནས་བཏེག་ཁ་གན་ལུ་ལག་རུ་འབྱོར། སོ་ནི་དེ་གྱི་དཔོན་ཁག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐོག་དྲངས་སུམ་བརྟུ་སྦྱར་ལ་བྱུགས་རྟོ་ཆོན་པོ་གཙོ་ལའོར་གསུམ་པའི་རྟོས་གནང་དང། དར་ཁན་ཨོ་བ་ཤི་དགོ་བསྟེན་དུ་བརྟུ་བས། སང་ཆོས་གཉིས་ལ་ལུ་དག་པའི་སེ་དར་ཁན་ནོ་ཡོན་ཅན་སོ་བྱང་ནས་སྦྱུལ་མར་གནང་པའི་རྟ་པ་བརྟུ་ལྟག་རྒྱུ་མས་ཐིར་ལོག། ཆ་ག་རིུ་གས་དུར་བན་ཁུ་ཁན་སོགས་དཔོན་ཆེ་ཆུང་བརྟུ་གཅིག་དང་ཁལ་ཁ་ནས་འབུམ་དར་ཆོ་ཁྱར་སྦྱར་བཅས་བྱས་ཐའངས་པ་དཔོན་ཆེ་ཆུང་བརྟུ་ཅམ་དང་ཐུད། ཤི་རི་ཡེ་ཐུ་སྦྱ་སྦྱ། འབུམ་དར་ཆོ་ཁྱར་ཅན་སྦྱང་ཐུག་གསུམ་ཟེན་ལ་བྱུགས་རྟོ་ཆོན་པོ་གཙོ་ལའོར་གསུམ་པའི་རྟོས་གནང་བས།

ཆོས་དུག་ལ་མཁར་སྦྱོར་པོར་སྤྱེབས། ལུལ་དེ་ཤིན་རུ་སྦྱོར་ཁིང་རྒྱ་སོག་གི་ཆོང་གི་ལས་སྦྱིང་ཁྱད་ནས་འདོད་ཡོན་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁྲོམ་དམར་ནག་རུ་འཁྱེལ་པ་ལྟ་བུ་ཆོགས་པ་ལ་ལ་ལྟ་མོ་དང་འགའ་ཞིག་གསོལ་འདེབས་བྱེད་(༡༡༠བ)པའི་སྦྱོ་རིགས་ཐ་དད་པར་སྤྱང། སྦྱར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་དང་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་གྱི་དུས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱམས་ཆ་ཁར་རྒྱལ་པོས་གཞུང་བཞིག་སྒྲབས་ཉམས་ཆག་ཆོས་པར་ཞིག་གསོས་བྱས་འདུག་པར་མེ་རྟོག་གཏོར། བན་དེ་ཐ་

ཡན་ཆེས་བསྐྱལ་ནས་རང་བསྟོད་ཅིག་བརྩམས། དེ་རྒྱབ་ཨ་ཁའི་སྒྲ་མ། རོ་ཡོན་དཔོན་པོ། ཁལ་ཁ་འབུམ་
དར་མོགས་སྟོང་ཐུག་ཕྱེད་གཉིས་ཙམ་ལ་འཇམ་དབྱངས་དམར་མེར་དང་། ལུ་ལུ་ལུ་མོ་ཁྱར། ཐོ་ཤོག་
རང་གི་ཙན་སྒྱུ་མེར་སྟོང་ཐུག་ལྷ་ཉེ་བ་ལ་ཡིག་གི་དྲུག་པ་གཙོ་ལམ་གསུམ་པ། སྒྲོལ་དགའ་གྱི་རྒྱུ་
གནང་རྣམས་བྱས། ལུ་ལུ་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེད་བྱེད་ཅིས་གྱིས་ཁྱིའི་ཐང་དུ་རྟགས་བརྒྱབ་
སོང་བ་རྒྱུ་སྒྱུ་བཙུགས་མ་བཙུགས་ནི་མ་ངེས་ཉིན་གསུམ་ཙམ་གྱི་བར་ཐུད་མི་སྟོང་ཐུག་གསུམ་བཞེ་
ཆད་མེད་དུ་བྱུང་ཞིང་ཡིག་དྲུག་གི་བརྒྱས་ལུང་བྱས། དར་ཁན་ཆོས་རྒྱུ། ལུ་ལུ་ལུ། ཐོ་ཤོག་རང་གི་གསུམ་
ལ་མཁར་སྟོན་པོའི་ཞིག་གསེས་ཐེབས་སུ་གསེར་ཞོ་ལྷ་བཙུང་དང་རྟ་ཉིས་བརྒྱ་སྟུང་། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་
བཟོ་མས་པ་སྐུམ་ཅུ་སྟོར་བརྒྱབས།

ཆོས་བརྩུ་གཉིས་ལ་ཞོར་ལམ་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཕྱིན་མ་རྒྱུའི་གྲུ་ཁང་སྐུ་མང་གྱི་ཐའི་རི་གསུམ་
གྱིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས། དེ་ཉིན་གྲུ་དོན་ནས་ལེ་དབར་ལྷར་ཉེ་བའི་སར་
བཞུད། ཞག་ལྷ་བཙག་མལ་བྱས་པའི་རིང་སྐུ་མེད་གྱི་ཐའི་རི་གསུམ་གྱིས་ཐོག་དངས་མཁར་སྟོན་ཕྱོགས་
གྱི་སྒྱུ་མེར་དྲག་རིགས་ལ་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་གནང་བསྟུང་། རྒྱ་ལ་རིར་རིན་ཆེན་དབང་
དང་བཞེད་ཀྱའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཙོས་པའི་སྒྱུ་མེར་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་བསྐྱབ་བར་འབྱོར་(༡༡༡ན)དབང་ལ་
རོ་པོ་ལུགས་གྱི་སྒྲུ་བཙུགས་གྱི་རྒྱུ་གནང་སྤུལ། ཁལ་ཁ་གཡོན་རུའི་རྒྱལ་པོ་ཡོན་མཚན་གྱི་མི་སྒྲུ་བརྒྱ་
ཟེན་འབྱོར་བའི་སོ་སོའི་ཡིག་ལན་རྣམས་འཆོམས་མེད་དུ་བྱས། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ངོར་གཞོད་
སྟོན་པེག་ཙའི་སྟོན་འདྲན་བརྩམས། ཞོང་ནས་ལུང་ལས་མོགས་བདག་རྒྱུན་སྒྲུ་སྐུ་ཆོགས་པ་ཐུགས་
ལ་བཏགས་ངོས་པོད་ལ་བཏགས་གྲུབ་པའི་གནས་རྒྱལ་མཚན་ཡོན་གཉིས་ལ་སྒྲུལ་བར་དར་ཁན་ནང་སོ་
ཆོས་བརྩུ་བདུན་ལ་རྫོང་བདེའ་བྱས། ཟུར་ཀླུན་མཁེན་ཆེན་པོ་དང་ཁྱབ་བདག་བཀའ་འཕྱུར་བ་གཉིས་
ལའང་ཁུ་འཕྲིན་རྟེན་སྒྲགས། གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོའི་དོ་རྩོམ་གསུང་འཕྲིན་གྱི་ལན། རོ་པོ་ལྷག་
སྟེན་གོས་ཆེན་གྱི་སྟོན་ཤལ་སྟོན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་དངས་པའི་ཁ་བྱང་དང་བཙས་པའི་གོང་ནས་གནང་
བའི་གསེར་ཐམ་གྱི་ཐམ་སྤུང་སྤུལ། རིན་ཆེན་དབང་གི་ལྷ་ཁང་དང་རི་ལོང་རྒྱལ་པོས་བཞེངས་པའི་རོ་པོའི་

མཆོད་ཁང་སོ་སོར་བསྐྱོད་ནས་མེ་ཉྱལ་གཏོར། དབང་དང་བརྟེན་ཅན་ལ་ཆེ་རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་བསྐྱར།
 དབང་གིས་གྲུང་གི་དུས་སྟོན་བཟང་པ། བསྟེན་རྫོགས་ལྟ་བུ། དགོ་ཚུལ་དུག་ཅུ། དགོ་བསྟེན་སྒྲུལ་ཅུ
 ཅམ་བསྐྱབས། རི་ཁོང་གི་མཆོད་ཁང་དེར་ཆིང་གིས་རྒྱལ་པོའི་ཐང་ཁ་ཁ་སྟེན་དེ་ཉིན་ངེས་པར་མི་ལ་གི་
 ཆད་འོང་བ་ཁྲག་མཆོད་ཕྱེད་དགོས་པའི་གཉན་པོ་དེ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་མི་འབྱེད་པར་མཛད་པ་
 ལྟབས་བཅས་ཀྱང་ཡོད་འཕྲོས་སྤང་། བཀའ་འཕྱུར་གྱི་གླེགས་བམ་རྒྱལ་བཅུགས་ནས་མ་ཁིའི་ཆོས་
 འཁོར་ལྟར་བསྐྱོར་ཡང་དེ་ལ་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མི་སྤང་བས་ཕན་ཡོན་རང་ནི་དཀའ་བ་འདྲ།

བརྟེན་ལུང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བདེ་མཆོག་(༡༡༡བ)ཡིན་ཟེར་པའི་བོང་ཞལ་ཕྱག་གཉིས་པའི་ཐང་ཁ་
 ཞིག་འདུག་པ་ནན་ཏར་གཅིགས་ཆེ་ཞིང་དབང་ལོ་ནག་དང་བརྒྱད་པ་གཅིག་པ་ཞིག་བོད་དུ་ཡོངས་
 སྐབས་ཐོབ་ཟེར་བ་རྒྱ་བལ་བོད་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་བོང་ཞལ་ཅན་དེ་ནི་མིན་འདུག་ཅིང་དབང་རྒྱན་
 ཡང་དོར་ཆེན་གྱི་སྟོབ་མ་གྲུ་གེ་བརྟེན་སྐྱབས་ཆེན་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར་ལ་ཞུས་ནས་དར་བ་ཡིན་པས་
 དེར་བརྟེན་མ་ཞིག་སྐྱབས་པར་སྤང་། དབང་། གན་ཏ་པའི་ལི། ལྷ་ཀྱ་པའི་སེ་སྟགས་སྟུ་མེར་ལྟ་བུ་
 ཅམ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བཅུད་དཔོན་ཁག་རྒྱལ་གྱིས་གཙོས་པའི་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་ཕྱགས་
 རྗེ་ཆེན་པོའི་བཞུས་ལུང་བྱས། དེད་རང་འདེགས་གདོང་ཐོ་སྤུལ་པའི་ནང་གི་རྒྱགས་ཡང་རྫོང་དུ་བྱེད་
 དགོས་ཀྱིས་མཆོན་པ་ཁ་གསལ་ཕྱག་ཏུ་མ་ཁེལ་འདུག་ཅུང་རྒྱ་ནག་ས་རྒྱ་གཉན་པ་དང་མཆོད་ཡོན་གཉིས་
 ཀྱང་སྟུན་པེབས་པ་ནས་ཆང་མའི་རིམ་གྱོར་མི་ཁ་སོད་པའི་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་འགབ་རྒྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་
 ཆོས་བརྟུབ་ཁེལ་ལྟ་ས། བོད་དཀའ་། འཕྱོད་རྒྱས། རྟོ་བྱག་ཁོ་བོ་རྫོང་། འོལ་དགའ། གཞིས་ཅུ།
 གངས་རྒྱལ་གྱིང་། རིན་སྒྲུངས། རྒྱལ་ཅུ། ལྟ་ཅུ། རམ་རིང་། ཤེལ་དཀའ་རྒྱལ་སྒྲུ་མེར་ཆོགས་བརྟུ
 གཉིས་དང་དེར་མ་འདུས་པ་བཅས་དགོ་དུན་ཞལ་གངས་བཞི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བྱུང་པའི་མེར་
 ཆོགས་པ་རྒྱམས་ལ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆར་འབྱེད་དགོས་དར་དཔུལ་འབྱུ་སྟེན་འབྱེད། མེར་ཆོགས་མ་
 འདུས་པའི་དགོན་ཆེ་ཁ་བརྒྱད་ལ་དེ་དོད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་བྱོན་བསྐྱེམས་ཁ་བཏགས་ཆིག་ཁྲི་
 བདུན་སྟོང་དུག་བརྒྱ། ཉེན་ཁེབས། སྤ་བྲ། གོས་བེར། རྒྱ་གོས། གོས་དར་གྱི་ཡོལ་བ་རྒྱམས་བསྐྱེམས་

པར་ཆིག་བརྒྱ་ཉེ་དུག། ཁོས་ལྷག་ཕྱེད་ཉིས་བརྒྱ། ཁ་འཁྱར་ཆིག་ཁྲི་དགུ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ། དར་(༡༡༩༩)
 མེན་སྒྲ་ཆིག་ས་ལྷག་སོ་དུག། ཁ་འཁྱར་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ། གསེར་རྒྱ་ཐུར་གྱི་སྒང་སྒྲུལ་བརྒྱ་དོན་
 གཉིས། དདུལ་སྒང་ཉེ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་སྒྲུལ་བརྒྱ། ཐུ་དྲིག་རྒྱ་ཐུར་གྱི་སྒང་ཆིག་བརྒྱ་རེ་དུག། སྤྲུག་སེལ་བརྒྱ་
 དུག། འདྲུལ་ཡོལ་བརྒྱ་གཅིག། འར་ས་ལྷག་ཉིས་བརྒྱ། གསེར་མའི་གསེར་ཆས་ཆ་འགྲིག་པ་དབུལ། མདོ་
 ཆས་གཉིས། ཟེ་ཁེབས་སྒྲ་ལེན་མགོ་འཕན་བདུན། གསེར་སྒྲ་དདུལ་སྒྲ་ར་མ་ལྷག་གི་སྒྲ་ཐག་ཆ་ཡོལ་
 གདན་ཆ་འགྲིག་བརྒྱ་དང་གོ་དགུ། ཁི་སེར་དང་བཅས་པའི་འབྱེད་ནས་ཁལ་བདུན་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བདུན་
 བརྒྱ། ར་མར་རྩ་ཐུར་ཅམ་པ་འོ་རེ། འབྲས། གནམ་སྒང་བཅས་པ་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་དྲིལ་བར་མ་ཁར་ཁལ་
 ལ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་སོང་བར་སྒྲང་། ཉེར་གཉིས་ལ་དབར་གཤེད་འབྱོར་ཞག་གསུམ་བཅག་མལ་
 བྱས། ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ཁོག་གི་མཐོང་སྒྲུང་ལ་འབྲུམ་པའི་ནད་བདག་གིན་ཏུ་ཆོན་ཆེ་ཞིང་ཡོད་པ་
 འདུག་ཚུལ་གྱི་དང་པ་ལྟར་ཆོས་གྱི་དང་གྲ་ཆོང་གི་གྲ་པ་གཅིག་གཉིས་དང་ལག་དོ་གཉིས་ཅམ་ལ་འབྲུམ་པ་
 ཐུང་བའི་ཕྱིར་གཞན་ཏུ་དབྱེ་དགོས་ཤིང་། དེད་རང་གིས་འཕྲིན་ལས་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་གྱི་ལས་སྟོར་
 བརྒྱམས་པའི་གཏོར་བཞེངས་སྒྲ་བས་གྲུར་བསྐྱེལ་པའི་རྒྱུད་འཛུལ་དང་གྲ་ཆོང་གི་གྲུར་རྒྱག་ལ་ལྷག་
 ཐེབས་པའི་ལྟོངས་ཆེ། ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྱི་དང་པས་ཐུར་བསྐྱོག་དང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ནས་དུག་ཅུལ་
 བཤམས། གྲ་ཆོང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་སྟོག་གདུགས་དཀར་ཤེར་སྟོང་གི་བསྐྱོག་པ་མཛད་པའི་སྟྱི་
 རིམ་སྒྲར་བས་ནད་རིམས་ཀྱི་མཚམས་ཆད། ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོས་ཀྱང་ད་ཆ་བཤེགས་དང་བྲལ་ཞེས་
 དུགས་སྒྲུང་། (༡༡༩༧)ཆངས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་འབྲུམ་ནད་ཕན་སྒྲ་ཡོང་ཉེན་ཡོད་ཀྱང་རིམ་གྲོས་
 བསྐྱོག་གསུང་བར་དེད་པ་རྟེན། ལྷ་ཕྱེད་བར་ཞག་བབས་ཀྱི་རུབ་རེ་བཞིན་ནད་རིམ་ལ་དམིགས་པའི་
 ཐུན་གཏོར་དང་ནད་བདག་སྟོབས་འཛོམས་ཀྱི་འཁོར་ཡོང་རྒྱུན་པར་རྒྱུད་ལ་ཐུར། རིན་ཆེན་དབང་
 གིས་གཙོས་དཔོན་ཆེ་རྒྱུ་སེར་སྟོང་ཕག་སྟོར་ལ་བ་རི་ལྷགས་ཀྱི་རྣམ་འཛོམས་ལྡར་སྟོན་གྱི་རྟེན་
 གནད། གྲུ་ཤི་ལོ་ཡོན་དང་ཡེལ་དེད་པའི་སེལ་སྒྲེར་ཏུ་བྱལ་བྱས། ཆེ་རིང་པའི་སེལ་གཏོར་ཁ་ལོག་མའི་
 ཐུག་དོར་གཏུམ་པོའི་དབང་། མགོན་པོ་གུན་ལ་མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ། ཡེར་ཁེ་སེ་ཆེན། གནམ་པའི་ལི།

རིན་ཆེན་པོའི་སེ་སོགས་ཀྱིས་སོག་དྲངས་སྟོང་ཐུག་གཉིས་བརྒྱལ་བར་སྒྱུར་རས་གཟིགས་གཙོ་ལའོར་
 གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗེས་པའི་བཅུ་ལྷག་དང་དགེ་བསྟེན་བཅུ་ཙམ་བསྒྲུབས།
 ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཙོག་ལ་ཨོ་ཡན་པུ་ལག་ཏུ་འབྱོར། ལུ་ཤི་ནོ་ཡོན། གཞུ་པའི་ལི། རིན་ཆེན་
 པོའི་སེས་གཙོས་སྒྱུལ་མར་འོངས་པ་སྟོང་ཐུག་ཙམ་ལ་འཇམ་དྲུངས་དམར་སེར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས།
 གཞུ་པའི་ལི་ལ་ཁྱོན་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྱུར་སྒྲུང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་མགིན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་
 འདོད་པ་དང་སྒྱུར། ཆོས་བདུན་ལ་མ་ཆུའི་གྲུ་བརྟོན། ཉིང་ཞལ་མི་དཔོན་གྱིས་གྲུ་ནང་དུ་སྡོད་ས་སྒྲུག་
 མའི་ཁང་པ་རྒྱ་མིབས་སྟོ་མང་ཙན་ངོ་མཆར་བ་བཟོས་འདུག། ཉི་ཅུ་བ་འོར་དུས་སུ་ཟེར་བའི་ཐང་ལ་
 བསྐྱེད། སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་མང་པོར་རྒྱུད་སྟོང་སྒྲུང་གྱི་ཁྲོད་ནས་སྒྲ་མ་གཏོང་དགོས་ལྟར་བ་སྒྲ་ཆས་
 ཁལ་རྟ་གྲུ་བསྒྲིགས་ཏེ་བརྒྱུད་ཤིང་གྲུང་ཆོ་ལར་སྒྲུང་རུར་(༡༡)ནས་སྟོང་མི་རྒྱ་བན་བཅུ་སྟོར་དང་དེ་
 གའི་མཁར་གྱི་མི་དཔོན་གྱིས་བཞེས་སྟོ་དང་བཙས་ཐུང་པར་འོངས། རྒྱ་བན་དུག་གིས་ལྷ་ཁང་ཞིག་
 གསོས་ཀྱི་སྟོང་མོ་དགོས་ཟེར་བར་རྟ་བཞེས་གཙོས་དངོས་པོའི་སྟེར་སྒྱུར་བྱས། ཉིང་ཞལ་ས་མཆོམས་སུ་
 མི་དཔོན་གྱིས་གདུགས་གཉིས། གོས་ལུག་བཞི། དདུལ་གྱི་མདོར་མོས་སྟེ་དྲངས་པ་བྱིན། ཆོས་བཅུ་
 དགུ་ལ་སན་ཡང་བྱིན་དུ་ལུང་ཐང་རྟ་ཙང་། རྟ་ཤི་ཆོན་ཙང་སོགས་མཁར་གསུམ་གྱི་མི་དཔོན་གྱིས་འོངས་
 བས་ཤིང་འབྲས་ཟས་སྟེའི་རིགས་མང་དུ་བསྟར། དེའི་བྱི་ཉིན་ཆོར་ལུང་ཐའི་ཁོང་གི་ཆོན་རང་། ལུང་ཟན་
 མཁར་གྱི་ཤོ་བི། བར་རྟ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་གཞིས་ལེན་བཟབས། སྤ་རས་ཀྱི་སྟེ་དམངས་དང་རྒྱ་འདྲིས་
 པའི་སྟོང་ཐུག་ལ་ཙམ་ལ་སྒྱུར་རས་གཟིགས་གཙོ་ལའོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། བསྟེན་རྗེས་
 དུག་ལྷ། བར་མ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་ཉི་ལྟུ་ལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་རྣམས་བསྒྲུབས། ལྷ་མ་བཙན་པོ་འང་
 ལུགས་རུང་གི་མདོར་བསྐྱུ་བ་ལ་འབྱོར། ཉིང་བཞི་ལ་གྲོང་ལང་མཁར་དུ་སྟེབས་ཉིན་མི་དཔོན་གསུམ་
 ཀྱིས་གཞིས་ལེན་བཤམས། དགོན་ལུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོང་དགོས་ལུལ་ནན་ཆོས་པར་བརྟེན་སྒྲུང་སྟོང་
 ལའོར་བ་དང་སྒྱིད་ཤོད་ཆོས་རྗེ་སོགས་སྒྲ་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་མང་པོ་སྟོ་བུར་དུ་གྲོངས་པའི་གཞི་བདག་
 བྲག་ཕྱོགས་པའི་བརྟོད་སྟོང་ལ་བརྟེན་ཁོང་དཔོན་སྟོ་བ་གཉིས་ཀྱང་འབྱོན་འདོད་མི་འདུག་པ་ཐུགས་དང་

བསྟན་ཏེ་དེ་མོ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་མཁན་པོས་གཙོས་པའི་སྐར་དམངས་ནུམས་ཟེ་ཡིང་གཞུང་བརྒྱད་ལ་བཏང་
 དེད་རྟ་རགས་དང་བཅས་པ་སྒྲུལ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་འདེགས་པའི་རྟ་གོན་བྱས། ཉིད་དུང་དགོན། མེམས་
 ཉིད་(༡༡༩བ)དགོན། སྤ་རས་སྟོང་ཤག་གི་སྟེ་དམངས། ཞོར་མོ་ཐང་རའི་རྒྱ་རྟོར་ཅན་སྒྲུ་མེར་སྟོང་ཕྱག་
 ལཱ་ཉེ་བ་ལ་ཡིག་བྱག་པའི་བསྐྱེས་ལུང་ཕབ། བསྟན་ཐོགས་སྒྲུལ་ཅུ་དང་དགེ་རྒྱུལ་སོ་གཉིས་བསྒྲུབས།
 སྒྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གདུང་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་མཇལ། གནམ་གང་ལ་དགེ་འདུན་དགུ་
 བརྒྱ་ལྷག་གི་སེར་སྟེང་དང་བཅས་དགོན་ལུང་དུ་འབྱོར། དགོན་པའི་གཡས་ངོས་གྱི་རི་ལ་ཚོས་ཁྲི་གསར་
 དུ་བཙུགས་འདུག་པའི་སྟེང་ནས་སྒྲུ་མེར་གྱི་ཁྲོམ་ཁྲི་ཕྱག་བཀྲལ་བར་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཚོས་
 སྟན་གཙིག་ལ་ཟབས་བཤད་དང་ཁྲོམ་པ་རྣམས་བཤར་བའི་བྱིན་རྒྱབས་བྱས།

རྒྱ་པ་བདུན་པའི་ཚོས་གཙིག་ལ་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྒོ་དམར་སྒོའི་གཞིས་ལེན་བཟབས། ར་གོས་
 དར་རས་རྟ་སྒྲུ་ནག་གིས་གཙོས་པའི་ལུལ་ལུགས་དང་བསྟན་པའི་བདོག་པ་བསྟར། ཚོགས་ཆེན་ལ་
 འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་རྩེས་གནང་ཐུལ། རིམ་གྱིས་བཏོག་པའི་ལམ་དུ་སེཾ་ཆེན་རྒྱུང་ཐའི་རི་དང་
 ཆོ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྟ་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་བསྟ་བར་འབྱོར། རྒྱུང་ཐའི་རིས་རྟ་དཀར་པོ་བརྒྱའི་ཕྱག་རྟེན་
 བསྟར། རྒྱ་བཟང་རབ་འབྱམས་པའི་ག་རིགས་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་བག་ཐང་དུ་གྲུང་གི་དོ་དྲངས། མེཾ་ན་རི་
 རོང་། མགོན་པོ་ཆོ་དབང་། དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་གཙོས་རྟ་པ་དུག་བརྒྱ་སྟོར་བསྟ་བར་འབྱོར།
 གསེར་ཁོག་ཏུ་སྒྲ་མ་བཅོན་པའི་དགོན་གསར་དུ་ཡོང་དགོས་རྒྱུ་བྱུང་བ་ལྟར་བྱིན་དཀར་སྒོ་དམར་སྒོས་
 བསྟན་བསྟར། བྱམས་ཆེན་ཚོས་རྩེད་དུས་ཀྱི་བཀའ་འཁྱུར་མཚལ་པར་མ་སྒྲིགས་ཤིང་སྒྲིགས་ཐག་རྒྱ་
 ལུགས་དངོས་གཙང་པ་ཆ་ཚང་གིས་ཐོག་དྲངས་གོས་དར་རྟ་སོགས་ཀྱི་བདོག་པ་བཏོག། བཀའ་
 འཁྱུར་ད་ལྷ་འབྲས་སྒྱུངས་སུ་བཞུགས་ཤིང་ཁོ་བོས་ལུང་ཡང་(༡༡༩ན)བྱིས་སུ་འདི་ཐོག་ནས་ཐོབ་པ་
 ཡིན། ཁྲོམ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་པ་ལ་མ་ཉིད་བསྐྱེས་ལུང་བྱས། སྒྲ་མས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ཀྱིས་དགོན་
 མཚོག་བཙུགས་པའི་དབུ་ནས་སྟོག་དགོས་གྲུང་པ་འདི་རྒྱལ་ལུང་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་
 ཀྱི་རྒྱ་རྟ་བར་ཐོས་པའི་པན་ཡོང་ཡོང་བས་འགལ་བ་མེད་འདྲ་སྟུམ་ཤོག་ལྷེབ་གསུམ་ཅམ་ཞིག་བསྟུགས།

ཁོམ་པ་ཀུན་པལ་པའི་བྱིན་རྒྱལ་བས་བྱས། ཁྱེད་པའི་པོ་ལྷ་བཙུགས་ལྷ་ལྷོ་ལ་བྱས་ཀྱིས་པའི་དབང་
 བཞི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར། ལམ་དུ་སྐྱེ་མེད་མང་པོ་དང་ཐུད་བཞིན་པའི་མུར་ཆོས་དུག་ལ་ཁ་སྤོ་
 ལུ་སྤེལ་པའི་རྒྱ་ཆོན་ལ་བྱིན། འོ་དུས་སྤྱན་རྒྱས་རྒྱུ་པ་གཡོན་པའི་མགོ་རྒྱ་མེད་རྒྱས་པའི་མ་པདེ་པ་
 བྱུང་པ་དེ་མོ་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཆད་གི་ཀོང་པོའི་ལྷ་རྩེ་ཞིག་འདུག་པ་དེས་སྤྱན་འདུག་གི་པོ་ཙམ་ཐབས་བྱས་པས་
 འབྲུལ་ལ་ལ་མི་གཞོད་ཙམ་གྱི་ཆོ་ཟེར་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆོན་གྱིས་གཞི་མེད་དུ་སོང་། དཔུས་གཙང་ནས་མཆོད་
 ཡོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་རྩེ་པ་མགོན་པོ་ཆོ་བརྟན། མགོན་གཉེན་དུང་བ། རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོའི་སྤྱུ་
 ཆོད་བསྐྱར་གསོ་པའི་དགོ་སྤོང་ཞིག །ལྷ་རྒྱ་རི་པའི་སྤྱུ་འབྲིང་སྤོང་དཔོན་པ་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་སོགས་
 ལྷ་དཔོན་ཁག་གི་མི་སྤྱུ་གཏོས་མི་རྒྱུད་པ་འབྱོར། ལྷ་ལྷ་མི་སྤྱུ་མཆོག་དམན་མང་དག་གི་ཡི་གེ་རྟེན་
 རྒྱགས་པའི་བརྒྱ་ལྷག་བྱུང་། རྒྱག་ལུང་པའི་མི་སྤྱུ་སྤོང་དུ་སོང་བར་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་མའི་ལྷ་ལན་པི་
 ར་ཏྟ་ཙན་ལུལ། བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཆ་གན་ཐོ་ལོ་གོར་སྤྱེད་སྤྱེད། ཉིན་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་མཆོ་ཁའི་དཔོན་ཁག་
 རྒྱམས་གྱིས་གཙོས་སྤྱེ་མེད་གྱི་ཐུད་མི་རིམ་པར་འོངས་པ་སྤོང་ཐུག་བདུན་བརྒྱལ་བ། བསྐྱེད་(༡༧བ)
 རྟོགས་བརྒྱ་དུག་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་དང་དགོ་རྒྱལ་སྤྱུ་ལྷ་ལྷོ་བསྐྱེད་སྤྱེད། ཁལ་ཁ་མཁའ་འགོ་ནོ་ཡོན་ལ་བྱུལ་རྒྱལ་
 ལུགས་གྱི་ཆོ་དབང་དང་སྤོང་དཀར་སྤྱན་བདུན་མ། ཨ་ཀ་དགོ་རྒྱལ་ལ་འཇམ་དབྱངས་དམར་མེད་གྱི་
 རྟོགས་གནད། ཨས་ཁན་ཨ་མ་ལ་སྤྱེད་རྒྱུ་ལུགས་གྱི་རྟ་མགོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་འདོད་པ་དང་སྤྱུར་ཞིང་
 གོང་དུ་འབུལ་རྒྱུའི་ལྷ་ཡིག་གལ་དཀར་དམར་སོགས་རྟེན་དཔངས་མཐོ་བ་དང་བཙུག་རྩེད་བདེ་བས།
 བོད་ནས་ཐོན་སྤྱེད་སོགས་ཁོད་དུ་འཛོལ་དཀར་པའི་སྤྱེད་སྤྱེད་ནས་མང་བ་བཀལ་འདུག་པ་ལྷ་པས་
 བསྐྱེད་མེ་པོ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བྱུང་བ་འདུལ་བ་ཡུལ་ཆོས་གྱི་དཔེ་ལྷ་རྒྱགས་པདེན་པར་གོ་ནས་
 རྒྱན་གཏོར་དུས་གཏོར་སོགས་ཆད་མ་རྟ་མ་ཆད་ཙམ་པས་ཉུང་རུང་བྱས་པ་ཡིན་རུང་ཐུག་མཐོང་ནོར་ལུ་
 ལྷ་ས་པའི་གནས་ཆེན་དུ་སོང་པའི་འབེལ་རྒྱ་ཆོ་གཤིས་ནས་གྱི་སྤྱེད་སྤྱེན་ལུག་པར་འདུག་པས་མཆོད་
 རྟེན་དང་ཐུག་གི་སྤྱུ་དཀར་གྱིས་དཔེར་མཐོན། རྒྱར་དམངས་ཟི་ལིང་དུ་འགྲོགས་གདོང་སྤྱན་གྱིང་ཆོ་
 དབང་ལ་གཏོར་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྩོད་བཏགས་ཆོན་ཆོ་བ་གཙང་བ་བཟོས་ལབས་པ་བཞིན་ཆོས་

བརྩ་དྲུག་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་པར་གྱུར་གནས་སྒོན་མོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་
 པ་རྣམས་ཆོག་པའི་དོ་རྩེ་སྒོ་བདེན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་སྤང་ཆང་མར་མཆོད་གཏོར་བསྐྱར་བསྟོད་རྒྱས་
 པར་བཏང་ཞིང་ལེགས་སོའི་ཆོག་པའི་ཕྱི་ཁ་ཡིག་འབྱར་པའི་སྟུན་དར་ལུལ། མཆོད་དཔོན་པ་ཅན་
 ལས་བྱེད་རྣམས་གཏོར་ཆོག་པའི་དཔེར་འཛིན། ཆོས་བརྩ་དགའི་ཞོགས་བསངས་རན་རྒྱས་པར་
 བགྱིས། ཆོས་སྒྱུར་ཆེན་པོ་ཁོག་ཞུགས་སུ་སྤྱན་དྲངས་པར་མཐུན་ཐུག་ལུ། ཉེར་གཉིས་ལ་ཆ་གན་ནོ་
 མོན་ཁན། སྐྱེ་(༡༡༧)འབུམ་དགོན་ལུང་། བདེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་སོ་རྣམ་པ། མཆོ་ཁའི་དཔོན་པོ་མི་བཟང་
 དམངས་སོགས་ཁྲིམ་ཁྲི་རྩ་ཅན་ལ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཕྲོར་གསུམ་པ། རི་ནོང་ཆོས་སྒྱིད། ཡེར་ཏེ་
 བེ་དའི་ཆེན། ཨ་མི་རྩར་རྣམས་ལ་ཆོ་རྟ། ཨ་ག་དགོ་རྩུལ། དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས། མགོན་པོ་ཆེ་དབང་
 ཅན་ལ་རྟ་མགོན། ཆེན་ད་ལུ་ཅི་ལ་ཆོ་མགོན། སྐྱེ་འབུམ་ཆོས་རྩེ། བདེ་སོ་ཁག་ཁྲི་ཁྲིད་པ་ཁ་གསལ་ལྟེ་
 པ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་ལུང་རྣམས་བྱས། དེ་མོ་རྒྱལ་པའི་རྒྱས་བདོག་པའི་ཆོན་གངས་སྒོན་ལམ་
 ཆོག་པའི་ཕྱགས་རྩུམ་མཐོང་དེ་རིང་འཛོའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། ཆོ་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་
 བསྐྱལ་པོར་དོ་རྩེ་འཆང་པ་པོར་ཁ་པའི་སྐྱེ་བསྟོད་དང་བདག་བསྟོད་ཅིག་གུང་བརྩམས།

ཉེར་དྲུག་ལ་ཆ་གན་ཐོ་ལོ་གོ་ནས་བདེག་མཆོ་ཐུག་པོ་བ་ཡན་ནོར་དུ་འབྱོར། བསྐྱེ་སྐྱེ་ལ་གྲུབ་
 རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རྒྱ་བཟང་ཆོས་རྩེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཆོ་ག་བཅས་ལ་
 མི་འབྲུགས་པའི་མཐོན་དཀྱིལ་གྱི་ལུང་། ཆབ་རྩ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐྱེ་འབུམ་ཆོས་རྩེ་དང་ཟེན་
 བདེ་སོ་ལ་ཐུག་ན་དོ་རྩེ་གོས་སྒོན་ཅན། མཆོན་ཐའི་རི་ལ་སྐྱེ་བཅེགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་རྣམས་བྱས། རྒྱ་བ་
 བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བསྟན་འཛིན་རྒྱུང་བར་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་བསྐྱར། སེ་ཆེན་རྒྱུང་ཐའི་རི་
 དང་རི་ནོང་སོགས་དཔོན་ཁག་སྐྱེལ་མི་རགས་རིམ་འདི་ནས་ལོག། །རྩེ་སངས་གྱུ་མིའི་སྤེ་དམངས་ལ་མ་
 ཁིའི་ལུང་། གཞན་ཡང་ལམ་པར་དུ་སྤང་མི་སྟོང་ཐུག་གཉིས་ལྷག་ལ་ཕྱིན་རྒྱལ་དང་མེ་རྟག་འཕོར་བ་
 བྱས། ཆོས་ལྷ་ལ་ཨ་རིག་གི་རང་བྱུང་བྱས་ཀྱི་རྩེར་ཐའི་འགམ་དུ་སྐྱེ་བས། ཉིན་མོ་སྤང་མི་སྟོང་ཐུག་གཉིས་
 ཅམ་ཆོག་པའི་གཡང་བས་མཆོན་མོ་རྒྱ་ཆོན་ཞིག་བརྒྱབ། མེ་ཆོན་དཀར་བརྩམ་བསྐྱལ་ནས་སྒོམ་རའི་

གསོལ་མཆོད་ཅིག་བྱིས། དེ་སྐབས་ཨ་འིག་གི་སྒྲེང་འབྲི་དུག་ཕྱུང་གཤིས་སྒྲར་དམངས་ལ་འགོ་སྟོན་གསུང་
 པས་སྤང་མི་ཚང་མ་གཏོང་མ་ཐུབ། བསྟན་འཛིན་ལ་དོ་རྗེ་འཚར་པ་བོད་ཁ་པའི་བསྟོད་པ་གསུང་རྩིས་བྲི་
 ལུང་བསྒྲགས། ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞེགས་ལ་ཐོག་ནས་མ་ཆེན་སྒྲོམ་ར་ལ་བསངས་དང་གསོལ་མཆོད་རྒྱས་
 པ། རྟེན་མཁར་ཡོད་སར་མདའ་དར། གོང་དཀར་ལྗེ། སྐལ་ཐག་གཞུ་བཅས་རལ་གྱིས་གཙོས་རྒྱན་
 གཟིགས་སྒྲེལ་བར་བཏང་། དེའི་དུས་སྒོ་ཐུར་དུ་ཁ་རྩལ་ཆེན་པོ་ཐུང་པ་ལྟ་ཆེན་དབྱེས་པའི་ལྷ་ས་ཡིན་
 ཞེས་རྒྱས་ཡོད་ན་མས་སྒྲེང་།

ཆོས་དགུ་ལ་ཨ་ལག་ཤར་དུ་འབྱོར་བཅག་མལ་གྱི་ཐོག་སྒྲར་དམངས་ཀྱིས་བསྐྱར་གསོ་གསུང་
 རྒྱུག་གིས་སྒྲི་རིམ་བྱས། དེ་མོ་སྒྲེལ་སྒྲར་གྱི་ཤིང་ལུང་ལས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་ལེགས་སྒྲེས་ཀྱི་
 བདོག་པ་ཆོན་གྲངས་དང་བཅས་བྲི། རྒྱན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀླུ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོད་ལོ་རྒྱུས་
 བཞིན་གཞན་འབྱོར་ཐུན་ཆོགས་ལ་ཐུག་དོག་པའི་རྒྱས་འཕགས་པ་ལྟ་དང་དཔོན་སྒྲོལ་བར་གྱི་འབྲེང་
 པར་སོང་བ་འབྲེ་ཞིག་ཐུང་། ཁོང་དཔོན་སྒྲོལ་འདི་ནས་བར་ཁམས་སུ་བཤེག། རིམ་གྱིས་བཟོད་པའི་
 ཉེར་གཅིག་ལ་འབྲི་ཐུར་གསེར་ཁ་དགོན། འཕ་ཆོས་སྒྲེ། ར་ལུལ་སྒྲུ་མ་ཅན་གྱིས་གཙོས་རྒྱ་སེར་དུག་
 བརྒྱ་ལྷག་ལ་ཡི་གེ་དུག་པའི་བརྒྱས་ལུང་བྱས། གསེར་རྟ་ཐབ་ཀྱི་སྒྲེས་མང་དུ་བསྟར། ཉེར་བདུན་ལ་འབྲི་
 རྒྱུའི་གྲར་བན་ནོ་མོན་ཁན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་སྒྲར་པ་བཞག་བཞིའི་པར་བཅག་མལ་ཐོག་ཆལ་མདོ་དཔོན་
 ཐུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་དཔོན་མཁའ་འགྲོས་གཙོས་པའི་པར་ཁམས་(༡༧)འོག་གི་རྒྱ་སེར་སྟོང་དུ་
 ཡོངས་པ་དང་སྤང་ཅིང་བདོག་པ་བསྟར། དཔོན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་རྒྱ་སེར་ཆང་མར་རིགས་གསུམ་
 མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་བསྟར། དཔོན་ཐུང་ལ་ཞལ་ཐམ་ནག་བཤན་པ་དུག་སྒྲར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱེད་
 གཏོང་སྒོ་ཐུར་དུ་འབྲུག་གི་རྒྱ་དུག་པོ་དང་བཅས་པའི་སེར་པ་ཐུན་མི་ཐུང་ཙམ་པཔས་པ་དེ་སྐབས་ཆོས་
 སྟོང་གཉན་པའི་འཛུལ་ཁོ་ནར་གོ་ཡང་རྗེས་སུ་བསམས་ཆེ་ཁོང་གི་སྐུགས་རྒྱུད་ཆེར་མ་དར་གྱིས་
 གཏུམས་པ་དེ་དམར་རྒྱུ་རྒྱན་གྱིས་གཟིགས་ནས་རྗེས་གནང་མ་བྱེད་ཅེས་འགོགས་པར་སྤང་ཡང་རང་
 ཉིད་མ་རིག་པའི་སྒྲག་རུམ་དུ་ཆེར་རྒྱུད་པའི་སྒྲོན་ནོ། །ཏའི་ཁར་བསྟན་སྐབས་བོད་འབངས་ཀྱི་པདོ་

ཐབས་ལ་ལན་པའི་མཚན་མ་བྱུང་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་གཏེར་བྱོན་གྱི་ལུང་པ་རྩལ་པའི་གཏེར་བསྐྱོག་གི་ཆོག་
 སྒྲིགས་བྱས། གྲུ་ཚང་དུ་བཅ་པ་གང་། མཚོན་བསྟོད་གསལ་སྒྲོན། ལྷག་ཞོན་གྱི་གཏེར་ཆོག་རྣམས་བརྟགས།
 གླེ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་འབྲི་ཆུ་ནས་བཏེག། ལྷེ་པས་དགོ་རྒྱས་བསྟེད་པ་ཨ་ནཱ་གཉིས་ལ་
 ཞོན་ཏུ་གཏམ་ཞིག་བསྐྱར་པའི་བསྐྱར་བར་བཏང་། ཨ་ནཱ་ར་སྐུ་ལ་གའི་སྟོན་ཅག་ཅིག་བྱིན། བྱི་དོ་རྩོ་
 ལྷན་དགོན། ར་བྱུ་ལ་དགོན་སོགས་ཀྱི་བྱ་པ་བརྒྱ་སྟོར་བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབས། འོ་མ་ལ་རྩ་མཐའ་འགོ་
 ལ་ནང་མཇུག། སྐབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་ཀྱི་རྩེས་གནང་དང་ཏུ་མགིན་སྟེར་སྐྱང་ལུགས་ཀྱི་བྱིན་
 རྒྱུའི་ཐབས་ལག་ཐར་ཁོ་ལོ་ཆེ་དབུས་ནས་བྱིར་འོངས་པར་རྩོ་བོ་ལུགས་ཀྱི་སྟེ་བཅེགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་རྣམས་
 བྱས། ལྷེ་པ་འདར་པས་ཆར་ཆེན་གྱི་དདུལ་གདུང་ལ་འབུལ་རྒྱའི་སྟེན་དར་ཁ་ཡིག་དགོས་ཆུལ་བྱུང་བ་
 ལྟར་བྱིས། མོག་ཐོངས་སུ་དགོ་རྒྱས་ཆོས་སྒྲོན་སྟེན་གསུམ་(༡༡༥)ཀྱིས་གཙོས་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་མ་
 ཁིའི་བསྐྱས་ལུང་། དོན་གཉིས་ཅན་དུ་མར་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྩེས་གནང་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་
 ལུང་བྱས། དཔོན་ངག་དབང་རྩོ་རྩེས་བསྐྱལ་པའི་རང་བསྟོད་ཅིག་བྱིས། ལོ་སྟོན་མ་གདང་ལ་ཐོན་པ་
 བས་བརྒྱུད་འདི་ལོ་ས་མཚམས་འདིར་འབྱོར་པའི་བར་གྱི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་དཔོན་ཆེ་ཆུང་སྐྱེར་དུག་ཞན་
 རྣམས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་དང་རྟེན་གསུམ་དམ་ཆུས་སོགས་ཀྱི་སྟེར་སྐྱིན་སོ་སོའི་ཐད་
 དུ་གང་བྱས་བྱིས་ན་ཡི་གའི་ཆོགས་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་ཟིན་བྱིས་ཆོར་ཡང་ཞིབ་ཆ་མི་འདུག་པས་འདིར་
 གསལ་བར་བྱིར་མ་ཡང་མོད། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ནི་སྟེགས་དུས་ཀྱི་
 ཆོས་པ་སྟེ་དང་བྱེ་བུ་གས་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་མཇེད་པའི་གཙོ་བོར་འདུག་པས་ཅི་ལུས་ལུས་སུ་འབད་པས་
 བྱས་ཡོད་དོ།

ལྷ་བྱག་གཏེར་བྱོན་གྱི་ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགོ་བུ་ཀུན་སྒྲོལ་གྱི་ལས་བྱུང་ཆོག་སྒྲིགས་བྱས། ཆོས་བརྟུ་
 དགུ་ལ་གདང་ལའི་ལ་ཐོག་ཏུ་ཀུན་བཟང་སྐུགས་གཏེར་གྱི་བཀའ་ནན་རབ་བརྩིད་ཀྱི་ལུག་ལེན་ལྟར་ལྟ་
 འདི་རྣམས་ཡང་སྒྲོར་གྱི་ཆུལ་དུ་དམ་ལ་བཏགས། འཕྲིན་ལས་ཀུན་འགྲུབ་པས་སྟམ་པ་རྟོག་པ་འོག་
 འགྲུར་ཤར་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཅི་ལ་ཡོད། སྟོན་འགོ་པའ་ཆེན་ཏའི་ཁ་ནས་ཟི་ཡིང་བར་འབྲུང་བའི་གནོད་

པའི་རྣམ་པ་ཞིག་གིས་ཐུགས་ཚོ་མི་ཟེན་པ་མཚོ་ཐོན་པོར་བྱོན་པ་ཐུན་གཞི་མེད་དུ་བྱུང་ཀྱང་ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་
 སོག་ཏུ་བར་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྒོ་བྱར་དུ་གཤེགས། ཞུགས་འབུལ་གྱི་ཉིན་ནམ་མཁའ་གཡང་དག་པ་ལ་
 རྒྱུད་བམེར་བྱ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱ་ཞིང་འཇའ་སྒྲིན་གྱི་ཁྱར་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་། ཨེར་ཉེ་ནི་དཔལ་ལྷན་གྱི་
 དཔོན་གཡོག་སྐུ་བ་བརྟུ་སྟེར། སྟེང་ཉ་ལྷ་རྒྱལ་དར་(༡༧)ནང་སོ་དངོས་གྲུབ། ཉོར་བྱ་དམར་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱུ་བ་ལ་འཕྱོར། ལྷ་རྒྱལ་དར་ལ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞི་པ། བྱ་དམར་ཙན་སྐུ་བ་བརྟུ་
 སྟེར་ལ་སྒྲེར་སྒྲེར་ལུགས་གྱི་རྟ་མགིན། དཔལ་ལྷན་གྱི་སྐུ་བ་ལ་སྒྲེ་བཙེགས་ལྡང་ཐོན་གྱི་རྩེས་གནང་རྣམས་
 ཐུགས་དང་བསྐྱུན། ཤག་ཏུ་སྒྲར་དམར་ས་གྱིས་ཉིན་གཅིག་སྒྲི་རིམ་བྱས། ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོ་མེད་ས་ནས་
 ད་ཆ་ཁོག་འདི་ལ་མི་ཞུགས་པ་དག་སྒྲུ་ཆས་སྒྲུན་གཟིགས་རྣམས་ཐོག་ཏུ་སྒྲེལ་པའི་བསྐྱུ་བ་སྟོན་མཛད།
 མཚོ་མོར་བར་དཔལ་ལྷན་གྱི་དཔོན་མོ་ཙན་བརྟུ་སྟེར་དང་ཉོར་ཨ་མདོ་བསྟོང་ཐུག་ཙམ་ལ་ཐུགས་རྩེ་
 ཆེན་པོ་གཙོ་འཕོར་གསུམ་པའི་རྩེས་གནང་། ཉོར་རྒྱ་བརྟུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སོ་མོང་འཛིན་རར་ད་
 པལ་ལྷན་གྱི་མི་ལྷན་སོག་པོ་སྟོང་ཐུག་དང་ཉོར་བརྟུ་ལྷག་ལ་བྱིན་སྐབས་བྱས། ཆོས་ལུ་མ་ན་
 ལུང་དཀར་མོར་འཕྱོར། དེ་ནས་ཐང་ལྷའི་གངས་རི་མཐོང་གིན་འདུག་པས་གསོལ་མཚོན་བཟབས་རྒྱས་
 ཞུ་ཐུལ། རྩེ་པ་དཔོན་གཡོག་རྣམས་མེད་ས་ཞག་གསུམ་བཙག་མལ་ཐོག་མེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་མཚོན་
 བྲམ་མཆེ་རྒྱུད་པ་ཤས་སྒྲིད་ཤོད་རྩེ་པ་ལག་གཉིས། ཐོན་པ། འཕྱོང་ཅེ་བ། ཉོར་ཆ་བར་ཉའི་དཔོན་སོགས་
 མང་དུ་ཆོགས་པ་ཞེས་སྒྲོ་དང་ལེགས་སྒྲེས་གྱི་དངོས་པོས་བསྟེན་བཀྲུ། ཉོར་ཆང་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་
 ཐུན་ཆོགས་མཚོན་ཡོན་མཛལ་བར་བོད་དུ་བྱོན་པ་བྱིར་ལོག་པར་བྲམ་མཚོན་པ། གཟུངས་བཞུགས་
 འབུལ་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་བརྒྱམས་ཆོས་ཁལ་དང་ཆར་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་རིག་བྱེད་
 མའི་མངོན་རྟོགས། རོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འཛིན་ལྡང་ཐོན་གྱི་སྐུ་བ་
 ཐབས་(༡༧)རྣམས་གྱི་ལུང་ཐུལ། གཡང་རའི་མདོར་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་སོག་ལུགས་གྱི་སྟོན་མོ་
 གིན་ཏུ་བཟབས། ཁོང་རང་ལ་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྩེ་མི་ལྷན་རིམ་གྱིས་ཐུང་། བཀྲ་གིས་ལྟོངས་ཆོས་
 རྩེ་རྩེ་པ་ཐོན་མདོ་བ། ཐུག་དབར་གྱི་ཆང་གི་བྲམ་མཚོན་འཕྱོར། མཚོ་སྒྲེ་གདངས་ནས་བཏྲེག་པའི་

འདོགས་ཀྱི་སར་སྟག་ལུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཅམ་ཀླུ་ལེགས་ཀྱུ་བ་བསྟ་བར་མེད་པས་གསོལ་
 ར་སྒྲོར་སྒྲེལ་ཀྱི་བར་མཇལ་གྱིང་ལུས། ཨྱེ་པས་དཔལ་མདོད་གོས་དར་གྱིས་གཙོས་པའི་སྐུ་མས་ཆེ་བ་
 སྒྲོས་མའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པ་མཛད་སྟེ་དབང་དུང་འཁོར་ཅམས་ཀྱིས་དགའ་དགའ་བྱས་པས་གླིང་པའི་ག་
 ཀན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེའི་མགོ་འཛོད་བར་བྱིན་པ་ལ་རིན་ཞིག་ལོས་ཡོང་ཟེར་སྐད། དེ་
 དགོངས་པ་ཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚུ་འགོ་རྩ་སྒྲིང་ཀླུ་པའི་དཔོན་གནས་སུ་དགོ་འདུན་ཅམས་ཀྱི་བསྟ་བའི་
 བཀོད་པ་དང་བཅས་འཁྱོར། མཆོད་ཁང་གསར་ཀྱུ་བ་ཀྱི་སྟེང་དུ་གནས་མལ་བྱས་ཏེ་ཞག་གསུམ་བཤད།
 རོ་བོ་འཇམ་པའི་རྩོམ་རྩེ་དང་སྒྲུ་འདྲ་དཔལ་ཡོན་མ་གདན་དུངས་ནས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤམས། བཀའ་
 གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དུག་གི་དམིགས་རིམ་ནན་ཏན་དུ་བསྒྲོམས་གིང་དབང་བླངས། འདྲུ་ཁང་དུ་སྒྱི་
 མོས་གཞིས་ལེན་དང་བདོག་པའི་སྒྲིམ་བཟབས། འབྲི་གུང་སྒྲུ་འཕྲིང་བ་ཞབས་དུང་དགོན་མཆོག་རིན་
 ཆེན་མེད་པས། བཞུགས་གདན། ལུང་བ། མཇལ་དར་སྒྲུ་གཞོན་པར་ཆ་བཞག་གི་བཀའ་གཞོས་གང་ཆེ་
 ལུལ། ར་ལུན་གསུམ་ཀྱི་བར་སྟགས་གསར་རྟེང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་པར་བྲི་བ་ལྷ་མ་དགོས་
 པར་གིན་ཏུ་མང་བ་མེད་པས་སྒོ་གནང་གིན་འདུག་དུང་དཔལ་མཆོས་པའི་རྩ་གཙོག་ཁོ་ན་ལས་ཆད་ལུན་
 ཆེར་མ་མཆིས་པ་སྒྲུ་མཆོད་གཉིས་ཕྱོགས་ཅམ་(༡༡༥ན)ཡང་མི་འདྲ་བ་བཀའ་གདམས་གྲེགས་བམ་དུ་
 བ་གཙོག་གི་ལུ་ལ་སྒྲུང་ལྟགས་ཡོང་བར་གསུངས་པ་གིན་ཏུ་མང་པར་སྟངས། ཆོགས་ཆེན་དུ་སྟགས་བམ་
 རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་ལུན་གཙོག་ལུལ། བྱོང་སྒྲུང་ཨ་སྟག་ལ་སྒྲོས་མའི་ལྟགས་ཀྱིས་ལུ་ཏིག་གི་འཕྲེང་བ་ཆེ་
 ལེགས་གིག་བྱིན། དེ་ལས་མང་བ་རའི་སངས་ལྷེ་པའི་བློར་མི་འདུག་པས་བཅས་དང་བསྟན། གནས་རྟེང་
 ཞབས་དུང་ཁྱི་ཐོག་ལ། ཨྱེ་པ་རྒྱ་རི་བ། སེར་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཅམ་ལ། ཆ་བ་སྒྲུ་སྒྲུ། དུང་བ་རྒྱལ་
 ཆབ་པའི་ཕྱག་མཛོད་ནག་ལུ་བྲུ་མ་ཅམས་འཁྱོར་བ་དང་ཤད། སྟག་ལུང་དགོན་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་སྒྲེབས་
 ཉེན་སྟག་ལུང་ག་ཆང་བ་ཆོགོས་ཆེན་གསེར་མའི་སྒོམ་ལ། ཅམས་སྒྲུང་། ཕྱག་མཆོན་ག་འགྲིག་ལ། གླིང་
 པ་ཆོ་འདོག་ཐོ་དང་ལྷ་ཕུལ་ཤེས་པོ་སྒྲུ་ཆོགས་ཁ་འདྲིལ་ཀྱི་སྒྲོས་མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དང་ནས་སེར་སྒྲིང་
 གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བསྟངས། ཞབས་དུང་དང་བྲུ་མ་ནགས་བརྒྱད་ཅམས་ཀྱི་ལེགས་སྒྲིམ་ཀྱི་བདོག་པ་བསྟངས།

[illegible]

ཚེས་བརྒྱུ་ལ་ཐོན་པའི་ལམ་དུ་དགའ་ལྷན་གྱི་མིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་བཟང་པ། ཤར་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་
 བུམས་པ་རྣམ་རྒྱལ། གྲ་ཚང་ཁག་གི་སྒྲོབ་དཔོན། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་དཔོན་སྒྲོབ་ཚུགས་མཐུན་དུ་
 མེད་པ། ཞལ་ལྷ་ནས་ཤར་བས་ཚས་ཚུགས་དང་འབྲེལ་པའི་གཞུང་གྲུང་རྒྱས་པར་གནང་། ཐང་སྐྱ་
 དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་དུ་གྱུར་གྱི་དྲོ་བབས། ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པས་དང་མཇལ་ཞིང་གཞུང་
 གྲུང་ཞིབ་པར་བྱུང་། འདྲུལ་ཁང་གསར་བརྒྱལ་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར། པོར་བརྒྱད་ཚོས་རྗེ་བུམས་པ་དག་དཔང་
 ལྷན་གྲུབ་ཨུའི་བསྟེན་ཆེན་དང་འགྲིག་པའི་གཞོན་པ་སོགས་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེར་མང་བ་ཤད་པར་
 འཕྱོར། དུ་མི་སྟག་ཅུར་ཞག་གཞུམ་བཟང་། ཐའི་རི་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་གཞིས་ལེན་དང་གོས་དར་གྱི་
 རྟེར་ཆ་ལོན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད། ཞལ་དོ་རྣམས་ལ་རྟ་མགིན་སྒྱུར་སྒྲོང་ལུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་སྒྲོལ་
 དགའ་སྟེན་བདུན་མའི་རྗེས་གནང་ལུལ། བཀྲ་དབལ། འོལ་སྒྲ། རྟག་ལུ། ལྟ་ལུང་། གྲུར་སྒོན། བུམས་
 པ་གྲིང་། ལྷ་ལྷ་ཁང་པས་མཆོན་པའི་དབྱ་དུ་ཚུགས་ཀྱི་དགོན་ཁག་མང་པོ་དང་རྟག་ཅེ་མངའ་ལུལ་གྱི་
 དག་མེས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་(༡༩༦༩)ཆ་བསྟར། ཚངས་པ་དྲུང་གི་ཐོར་ཚུགས་ཅན་ལོག་ཏུ་སྟེན་དངས་

འཕྲིན་ལས་གྲུབ་པའི་གཏང་རག་གི་མཚོན་སྒྲིལ་རྒྱུ་པར་ལུལ་ཁིང་སྤྲར་ཡང་དམ་ཚིག་བསྒྲགས། གེ་རེ་
 གླིང་ཁར་བཀྲ་ཤིས་ལྷོངས་ཚོས་རྗེ་བྲ་བཅས། བར་སྒྲུ། ལྷ་བྲ། གེ་རེ་དགོན་གསར་ཡོན་མཚོན་རྣམས་
 བྲད་པར་འབྱོར། འབྲོམ་སྤྲོད་དུ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ནས་གྲུང་གི་དྲོ་བཅེས། གཤམ་མགོན་ལུག་ཏུ་སྒྲུབ་གཟིགས་
 འབུལ་པར་མཚོན་དཔོན་བ་དང་སྤྲུགས་བན་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་བཏང་། དེ་ཉིན་བྲག་དགར་
 མན་ཚལ་གྲུང་ཡན་གྱི་ཁྲོམ་སའི་མདོག་འགྱུར་བ་ལྷ་བྲ་ཚོགས། འཆམ་དང་ཤོ་གནས་ཀྱི་ཅེད་སྤྲི་
 རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྤྲང་། རི་བོ་བདེ་ཆེན་མཁན་པོ། དཔལ་རི་རྒྱལ་སྒྲུ། མི་རུ་བྲ་མ། ཡེར་བ་སྤྲོབ་
 དཔོན། ཚལ་དབུས་གླིང་གི་བྲ་མ་རྣམས་བསུ་པར་འབྱོར། རག་མདར་དགའ་ལྷན་གསར་སྤྲུགས་གླིང་
 བས་མེར་སྤྲོང་དང་བཅས་གྲུང་ཚིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཀྲུང་། སྤྲོབ་དཔོན་འཕྲོང་རྒྱུ་པ་གློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་གཙང་བས་རྒྱ་མཚོན་འབུལ་ཆགས་ཀྱི་གླིང་མོ་ཞིབ་པར་བྱང་། དགའ་མོ་
 བར་དུ་རྒྱལ་པོ་མཚོན་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མཛད། མེར་འབས། སྤྲོར་ལུང་མོགས་སྤྲིད་སྤྲད་ཀྱི་ཆོས་ལྷེ་
 ཁག་གི་བྲ་མ་དང་སྤྲོ་མོ་བ། སྤྲང་འཕོར། ལྷ་སའི་གནས་ཆེན་མོགས་ཀྱི་རྟ་བསྒྲུ། ཆོས་ལྷེ་ཆེན་པོ་མེར་
 ཐེག་ཆེན་གླིང་གིས་ཐོག་དྲངས་ཉེ་སྤྲོར་ཀྱི་དགོན་ཁག་རྣམས་ཀྱི་མེར་སྤྲང་། ལྷ་ས་པའི་རྒྱལ་གྲིང་སྤྲ་
 བདུན་གྱིས་གཙོས་ཅེད་སྤྲ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་བསུས་ཉེ་བོད་ལུལ་ཀྱི་དོ་རྗེ་གདན་ར་ས་འབུལ་སྤྲར་གི་
 གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འབྱོར།

ཉེར་ལྷ་པ་བཀྲ་ཤིས་ལུག་པོ་ནས་བཤ་(༡༧༧༠)ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་ཚབ་མགོན་གཉེར།
 བྲ་གཤོངས། སྤྲར་རི། བདེ་བ་ཅན། དཔལ་འཕོར་ཆོས་སྤྲ། ཁང་སྤྲོན་ཆེ་ཆུང་། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཕོར།
 དྲིན་ལས་བ། སྤྲོངས་པོ་ཆེ་བ། རྒྱལ་སྤྲ་གསུང་རྒྱལ། ལུག་པོ་ཅེ་བས་མཚོན་པའི་དབུས་གཙང་གི་ཆོས་
 ལྷེ་བྲ་ཁག་མང་པོས་ལེགས་སྒྲིལ་བསྤྲར། དེ་རུབ་གླིང་མོ་ཤིན་ཏུ་འཛམ་བ་བྱང་། ཉེར་དུག་ལ་དོ་རྗེ་བྲག་
 རྒྱལ་སྤྲ། ཁྲོན་མཚོ་མོ། རས་ཆུང་ལུག་རྒྱལ་སྤྲ། སྤྲོན་གཡས་བ། ཟངས་རི་ནས་དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དུང་ལུམ་
 སྤྲས། ལུམ་རོར་ལུ་བསྤོར། དབྱངས་ཅན་མ། བྲ་བ་དཔོན་ས་མོགས་སྤྲ་མེར་མང་པོས་ལེགས་སྒྲིལ་ཀྱི་
 བདོག་བ་བསྤྲར། ཨ་ནེ་དུང་ལ་གསུང་དག་འཕྲིད་ཡིག་གི་དཔེ་ཆ་འདྲི་རྒྱ་ལུལ་བ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དངོས་

གཙང་བ་བསྐྱམས་ཐེབས་འདུག། རྟིང་ཁུངས་དྲུང་འཁོར་ཆོས་སྒྲིབ་དུ་སྒྲེར་སྒྲིབ་བྱས། ཡོ་རོང་སོལ་ཐོན་
 ཐའི་ཤིས་དངུལ་སྒྲང་བཞི་བརྒྱུས་གཙོས་པའི་བདོག་པ་བདེག། རྩེ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སྒྲང་བ། མི་རུ་བ། ལྷ་
 སའི་ཆོས་བཅུ་བརྒྱམས་ཀྱི་འཆམ་དང་བོ་གཞས་ཀྱིས་ཁྱམས་ར་ས་གཡོ་བ་ཙམ་བྱེད་འདུག། ལྷ་ལའི་བླ་
 ཐུང་། སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་གཉིས་ལ་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་བརྒྱ་རྩ་དང་སྤྲིངས་པོ་ཆེ་བར་
 རྫོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལའི་རྩེས་གནང་བསྐྱུར། གནམ་གང་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡཔ་སྐས་དང་ཕྱོགས་
 མཐུན་དུ་མཆོད་ཁང་རྒྱམས་ལ་སྟན་ཤལ་དང་བཙས་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་སྐྱར་ཞིང་དཔལ་ལྷན་དྲུང་
 རྫོང་དབང་མོར་གསོལ་མཆོད་སྟུན་གཟིགས་རྒྱས་པར་ཐུལ། ཉོར་རྩ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་
 ཁྱམས་ར་ཆེན་མོར་བྲིས་སྐྱེ་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་གོས་ཡོལ་སོགས་བཀོད་ལེགས་ཐུན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་
 དང་བཙས་(༡༩༠ན)སྒྲར་སྟོན་གྱི་བཞུགས་གཤལ་ཐོག་གནས་རྟིང་ཞབས་དྲུང་ཁྱི་ཐོག་པས་ཆོས་ཀྱི་
 གསུང་གླིང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐྱ་ཡོན་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་ངར་པའི་གསུང་བཤད་མ་རྩོགས་དོགས་པ་ལྷ་ལའི་
 རྫོང་དམ་དུགས་པའི་སྟོན་ལས་མང་དུ་ཐོས་པའི་རྒྱལ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆེར་སོན་བཞིག་གདལ། སང་ཉིན་སྟེ་བ་
 ཐོན་པ་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྒྲར་སྟོན་དང་ལེགས་སྒྲིམ། དམར་ཁམས་གོ་བོ་དཔོན་པོས་ར་རྟ་ཁབ་
 སོགས་ཀྱི་བརྒྱ་འཕུལ། མཚུར་ཐུ་དྲུང་པ་རིན་པོ་ཆེ། རྫོང་ར་རྩལ་སྐྱ་རྩེ་རྩེ་པོས་གཙོས་ཕྱོགས་འདུས་
 ཀྱི་མཆོག་དམན་མང་པོ་དང་མཇལ་ཐུང་བྱས། སྟེ་བ་ཐོན་པ་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བསྐུལ་པའི་ཚུན་
 རིན་པོ་ཆེའི་བསྟོད་པ། རྟགས་བན་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོར་རུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འབྲུངས་
 རབས་གསོལ་འདེབས། དཔོན་ཆང་བྱ་མཆུ་བ་ཆོད་བར་རྩེ་རྩེ་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་ལྷར་གསོ་རིག་གི་ཆོ་
 བརྟེན་རྒྱམས་བྲིས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུགས་སྤོང་མའི་ཆོད་བར་བརྒྱ་རྩ། དྲུལ་ལའི་བླ་ཐུང་
 ལ་སྟེ་བཅུགས་ལྷང་སྟོན་དང་ཕྱག་དུག་པའི་གཏོར་དབང་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ། སོལ་ཐོན་ཐའི་གི། དགལ་
 ལྷན་དར་རྒྱས། རྩེ་རྩེ། བཀྲ་ཤིས། སྟེ་བ་ཐོན་པ་རྒྱམས་ལ་ཐུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་དང་སྟོམ་མདའ་
 མཁན་པོ་མཐུ་སྟོབས་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཕྱག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་མི་
 འཕྲུགས་པའི་མངོན་དཀྱིལ་གྱི་ལུང་བཟླགས། ཁོང་དཀར་རྫོང་སྟོན་གཟེར་ཆེན་པ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་

གིས་གྲ་བསྒྲིགས་པའི་རྫོང་འོག་གི་ཆོས་སྡེ་ཁག། གྲུང་ལའོར་ན་མས་བསྐྱེད་པས་མཚུངས་སུ་ལེགས་སྒྲེས་
སྒྲེས་པར་འབྱོར། དགའ་ལྡན་གསང་སྐྱགས་སྤྱིར་སྟོབ་དཔོན་(༡༩༠༧)འགྲམ་སྒྲ་ཆོས་རྗེ་གྲ་བཅས་ཀྱིས་
ཆོན་གྲངས་སྒྲེས་ཏེ་ནམ་རྒྱལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། དཀོན་གཉེར་དཔོན་དགེ་
སྟེང་སྒྲ་མ་ཉིན་ལྟར་གྱིས་འོངས་ནས་མོལ་མཆིད་ཞིབ་པར་བྱུང།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་གསར་རྒྱག་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་རྒྱལ་པོས་ཤོག་གསུང་བ་
ལྟར་ཕྱིན་པའི་གྲང་ཆོགས་བྱས། གཞིས་ཀ་སྤར་གྱི་བཀོད་ལེགས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་གནས་འབྱུར་ཞིང་
བསེལ་ཁང་བྱང་དུ་བཏོན་པས་མཚོན་པའི་བྱགས་རྟོག་ཅིང་སྟོན་དུ་མཛོད། གོས་ཆེན་གྱི་སྟོག་པས་
གཙོས་དངོས་པོ་ཆོན་གྲངས་ཀྱི་སྟེར་སྟོན་མཛད་ཅིང་སྟོན་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པ་གྲ་ལོ་
པ་བསྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ། དཔོན་རིགས། ཆོས་སྡེ་ཁག། གྲུང་ལའོར་སོགས་མཆོག་དམན་དང་
བསྟན་པར་འབུལ་སྟེར་གང་ལ་གང་འཆོམ་འཆོམས་མེད་སོང་ཕྱིདྱོ་རྒྱང་ཐང་སྒྲ་བྱེ་གཞས་ཀྱི་ཅེད་སྒྲ་
མང་ཞིང་རིག་ཆེན་སྒྲ་དུ་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཁོག་ཞུགས་ཀྱིས་ལེབས། དན་འབག་སྤྱང་གི་རྒྱ་ཁ་ནས་ཆོས་
སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་གྱིས་སེར་སྤྱང་རྒྱས་པས་
བསྟས་ཏེ་དགའ་ལྡན་སོ་བྱང་དུ་འབྱོར། ཉི་མ་གསུམ་གྱི་པར་རིམ་བཞིན་སྟེ་སོས་འདུ་ཁང་ལན་བདེ་
ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པ་དང་ལེགས་བཤད་ཆོས་ལའོར་སྤྱིར་པ་སོ་སོའི་གྲ་ཁང་དུ་གཞིས་ལེན་བཟབས།
དུགས་ལ་སྐམ་པོའི་སྟུལ་སྟུ་ལེབས། ལྷ་བྲག་གཉེར་བྱོན་བྱགས་སྒྲུབ་དག་པོ་ཅུལ་གྱི་དབང་ལུང་ཡོངས་
རྫོགས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་ཡང་སྤྱེད་པས་འབུལ་དུ་སོང་བའི་མ་སྟབ་པས་ཤོག་ལུ་ཅུ་འདྲན་གྱི་ལུང་དབུ་
ཚུགས་ཙམ་སྟུལ། འག་དཀར་ལྷ་ཚུ་ནས་ཆོ་བདག་གི་ཆོས་སྟོར་ཞིག་བཏོན་རྒྱུའི་ཁུལ་མཛད་འདུག་ཀྱང་
རྗེས་སུ་བྱས་(༡༩༡༩)ཆོ་ཁུལ་རེའི་མགོ་སྟོར་གྱི་ནམ་པ་ཡིན་སྟེ། ལུང་དཔོན་པོས་དགའ་ལྡན་དཔལ་
གཏུང་རིག་པོ་ཆེ་དང་མགོན་ཁང་། མལ་གྲོ་གཟིམས་ཁང་ཤར་གྱི་བྱག་བཞི་བ། སྟེ་པ་བྱ་པས་ཡང་ཅེ་
གཟུང་ཁང་དུ་སྟན་དར། འོ་རྟོན་པས་བྱག་དུག་པའི་ཕྱི་རྟེན་འབུལ་བ་དང་སྟན་དར་གྱི་ཞལ་ཡིག་དགོས་
ཚུལ་བྱུང་བ་རྣམས་བྱིས། དཔ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་བསྒྲུབས། སྟེ་པ་བྱ་བ་འགྱུར་མེད་ཡབ་

གསལ་བློ་བཅས་མཚན་སྒྲིག་ཏུ་གྲོ་བའི་ལུ་བ་བརྟེན་ཞེ་བ་རྒྱལ་པོ་བཟླ་བྱིས་མིང་འཛིན་ཏུ་འཁོབ་པའི་
 མོ་ཤར་ཏེ་ཁྱེད་འཇུག་གི་དབང་དགོས་གསུངས་པར་ལས་འབྲེལ་རྩལ་གྱི་གཏིང་མའི་དབང་རྒྱས་པ་དེ་
 ལུལ། དབུས་གཙང་གི་དྲུང་འཁོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་མེད་འཁོར་ཞག་ཏུ་མོང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྒྱ་བརྩེ་
 མཚམས་ལ་ལུས་ཀྱི་འཛོལ་གལ་ཆེ་བཤིས་དེ་ཞིག་འགོལ་མཚམས་ལྟ་བུ་སྟངས། བཟླ་བྱིས་ཆོས་ལྟོན་སྐུ་
 ཁྲལ་བདག་བཟང་འཇུག་པ་ཆེན་པོ་ལེབས་པར་ལས་པ་ལྟུང་སོགས་ཆག་མེད་རྣམས་གསོས་ཤིང་གཞན་
 ཡང་འདོད་ཆོས་ཅི་དེགས་ལུས། ལར་ཆོ་དཔག་མེད་ལྷགས་སྟོང་བརྒྱ་ཙུ། རཏྱ་གླིང་པའི་གློང་གསལ་སྟིང་
 ཐིག་གི་ཆོ་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་བཟླ་བྱིས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་གཏིང་གསར་མཆོལ་ལྟོན་ཏོ་རྩེ་གསུམ་དེགས་
 འདུས་ཀྱི་དབང་རྣམས་ལུལ། གཏིང་གསར་ཀྱི་ཆོ་དབང་རྒྱལ་མདའ་ཅེ་སོར་ལྷེད་ཅམ་འཕེལ་འདུག་
 པ་སྐྱེ་ཆོའི་བར་ཆད་སེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཛོན།

གོང་གིས་བསྟན་པ་ཐོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡུང་པས་གནང་སྟོན་བཟང་པོ་རྩལ་པའི་ཐམ་ཡུང་རོ་
པོ་ལྟ་བུ་ཞིང་ཡུལ་པའི་ཆོག་ས་བཅད་བརྩམས། གཞིམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་མོ་པོ་རྩལ་དོན་ས་
ལེབས་(༡༩༡༧)པ་རྒྱ་པ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཡུང་པར་བྱོན་དེ་ར་རྟ་ཁབ་ཀྱི་སྟེར་ཆ་མཛད།
སྟག་ཡུང་ཞབས་ཡུང་མ་ཆེན་ཁམས་ཀྱི་པོ་ཆེར་བཞུགས་པའི་དབུ་མ་ལོ་ལྷ་བ་ར་འདྲེན་དུ་ཆེད་བསྟན་
ཆོང་བདེ་གནང་། དེ་གའི་ལན་གྱང་སྟན་དག་གི་ལམ་ནས་དངས་པ་ཞིབ་པར་གསོལ། ལོ་མཇུག་དུས་
རིམ་གྱི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོན། འཇམ་དཔལ་དུས་དགའི་དབང་པོའི་ཆོར་ལས་རྒྱས་པར་བྱས་གིང་
བཀྲ་རྟགས་ལེགས་པར་བྱང་།

དགྲ་ལོ་མོ་བརྒྱད་པར་ཟུར་ཚེས་དབྱིངས་རང་གོལ་གྱི་བྱང་ནས་གསང་ཐུགས་

གསར་རྟིང་གི་ཟབ་ཚེས་གསན་པ་དང་། སྤར་ཡང་གཙང་

ཐུགས་སུ་ཕེབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

ཤིང་མོ་རྩ་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་འདོད་ཁམས་དབང་ཐུག་མའི་མཚོད་གཏོར། རྟེན་
འདོགས་གཟབ་རྒྱས་སུ་བསྟར་ཞིང་ཚིགས་བཅད་བཀོད་པའི་ལྷ་རྩལ་ལུ། བཞུགས་བྱལ་གྱི་དུས་སྟོན་
སྤར་འབྱུང་ལྟར་བྱས། བསྟན་འཛིན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་འཛི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཚེད་བང་བརྒྱ་ཅུ་དང་
གྲུར་མགོན་གྱི་རྩལ་གནང་ལུ། གནས་རྒྱུང་ཚེས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་ཕེབས་ཞུས་ཏེ་དགའ་ལྗན་ལོ་བྱང་དུ་
གདན་དྲངས་གཏང་རག་གི་རྒྱུན་གཟིགས་བྱ་ཚོས་པ་བསྟར་ཁྲབ་དེ་དམ་ཉམས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པའི་པའི་
ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་སྤྱི་ཚེ་བརྟན་པར་ཨེ་ཡོང་གསོལ་བར་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ཐེ་
ཚོམ་མེད་པའི་སྐྱག་ཅུས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། རྟོ་དགའ་ལྗན་རྩལ་རྒྱལ་གྱི་ཁྱུ་འཛིན་པ་ལག་མངས་ཁོག་
ཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་བཞིན་གསོལ་མཚོད་བརྩམས། ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཚོད་དཔོན་པ་རྒྱ་ཆེན་ལ་འགོ་
ཞོར་བསམ་ཡས་དང་ཐང་པོ་ཆེ་ཚེས་སྟོར་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་གོགས་མེད་འཁོར་བའི་གཏང་རག་གི་ལུ་
འཕྱིན་ཚིགས་བཅད་རྒྱུན་གཟིགས་དང་བཅས་པ་བསྟར། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་འཕན་འབུལ་བའི་ཁ་བྱང་
དགོས་རྒྱལ་བྱང་བའང་བྱས། ལྷ་བ་དང་པོའི་ཚེས་ལྷ་ནས་གསུམ་པའི་(༡༩༩༣)ལྷ་སྟང་བར་ལལ་ཆེར་
ཐུ་མཚམས་ངོས་ཟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕེབས་ཏེ་སྤྱི་མ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་ལུང་དང་རྩ་བོད་སོགས་
གསང་ཐུགས་གསར་རྟིང་གི་དབང་ལུང་བྲིད་མང་དུ་ཞུས། བར་འཚམས་ཚོར་ཉི་མ་གཉིས་གསུམ་ཅུ་
མཚམས་ཀྱི་བར་གསེངས་ཏེ། གོང་ནས་སྤར་ཆེན་བོད་དུ་སྐྱེལ་བ་དང་བསྟན་འཛིན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་
ལུང་ལས་གནང་བར་ཁི་ཡ་སྤྱི་མ། དར་ཁན་ཚོས་རྩེ། གཙང་པ་དཀའ་བཟུ། བང་ཞུག་དོག་གི་ཨམ་པ།
ཤུ་ཤི་ཐར་དོར་གི་ཨམ་པ་མང་ཁས་རྩེ་གོ་ཆི། རོ་རས་རྩེ་གོ་ཆི། བི་ཆི་ཡ་ཆི། རྩེ་མེད་ཅན་མི་སྤྱི་རྩལ་ས་

ཇོང་བདེ་ལྷ་གོན་གྱི་རྗེས་གནང་གི་རིགས་དང་ལུང་བསྐྱགས། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗེས་ལོད་རྒྱར་བསྐྱབས། གོང་དུ་ཞུ་ཡིག་རྟེན་སྒྲགས་འབུལ་བར་ལུང་ལོ་ཅན་དཀར་པུ་བ་བག་དབང་ཞོར་བཟང་དང་རྟ་འབུལ་དཔོན་རྒྱུ་གཉིས་ཇོང་བདེ་ལ་བྱས། ཁེ་ཤིང་གི་ཆེན་དབང་ལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་འགྲེམ་རྒྱུ་རྩོད་པོ་ལྷ་མུ་ལོར་སྒྲུབ་སྒྱུར་མངགས་བཏགས་ཤིག་སྟུལ་ན་ལེགས་མོལ་བ་ཐུགས་ལ་བཅས་འདུག་པ་བཞིན་ཁ་བྱང་ཐགས་སུ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཆོག་པ་བཅད་མི་སྟེ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ཁྱུང་གིས་བྲིས། དེས་མཆོན་ཐོགས་འདུས་ནས་ཕྱོན་བ་རྒྱུས་དང་བྱང་ལེན་གྱི་ཕྱེལ་བ་བཅད།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཟླ་ཉེད་དུ་རྒྱམ་སྟོན་རྒྱལ་སྒྱུ་བྱས་དོར་ཞོར་བྱར་ཆོད་བད་གྲུབ་རྒྱལ་མ། བན་བདེ་སྒྱུ་སྟེ་དང་འབྲུལ་སྒྲུ་མ་བྱེད་མི་ཆོག་ཆེན་དཔུ་མཛད་ཟུར་པ་གཉིས་ལ་བྱས་དུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱང་སེལ། ཞོ་མོང་། ཟླ་ཆག་ཁའོས་མི་སོགས་གོང་པོ་སྒྱུ་མེར། རྟ་ནག་ཆོས་རྩེ་སྟོལ་མ་བ། མདོར་མཁའ་ལུ་མ་རྒྱལ་དང་བྱང་། དེ་སྐབས་འཕྱུ་གྱི་རྒྱལ་པ་ཆེ་པའི་(༡༩༡༧)ལྷས་བྱུང་བས་ག་ཆོང་དུ་གཤིན་རྗེའི་རྒྱུབ་པ་དང་ལྷུ་ཡིང་བྱེ་བ། རྒྱལ་ལུང་གྲུབ་དགའ་ཆོལ་དུ་དམག་ཟོར་མའི་བསྐྱང་བ་ཁྲི། འབས་སྒྲུངས་སྒྲགས་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྟེད་པས་ལ་མ་རྩ་ཅ་འབུམ་ཆོད་པུ་དང་ཆོས་སྒྲོང་གི་བཀའ་བ་སྟོང་ཅ། གནས་རྒྱུད་ཐོག་དུ་བཀའ་བཅགས་ཁྲི་ཆོང་། གོང་དཀར་ཇོང་དུ་ཆོས་སྟེ་བ་གངས་བཅད་གིས་གྱར་མགོན་དང་དཀོན་གཉེར་ནང་མ་རྒྱལ་གིས་ཞལ་གྱི་བསྐྱང་བཅགས་སྟོང་ཅ་བཏང་པའི་གོང་གསལ་མགོན་ཁང་སོ་སོར་འཁྲིན་བཅོལ་གྱི་ཆོག་པ་བཅད་བཀོད་པའི་སྟེན་དར་ཐུལ། ཡེར་བར་སྒྲ་ལྷ་འབུམ་ཐེར། སེར་འབས་གཉིས་སྒྲ་སྟོལ་མ་ཤེར་སྟེད་གདུགས་དཀར་སོ་སོར་འབུམ་ཐེར། དཔུས་གཅོང་གི་ཆོས་སྟེ་ཁག་རགས་རིམ་ལ་མང་འབྱེད་བསྐྱབས། འཇམ་དཔལ་མེད་སྒྲ་ཤིད་རྒྱང་བསྟོག་གི་རྒྱུབ་པ་བཅུགས། རྒྱ་གར་མ་ར་རྩ་མའི་བམ་ཐེད་འཁྲི་ཏག་གོ་ཀྱུ་ལ་མི་ཤིད་རྒྱུད་དུ་སྟེ་བ་འདར་བ་བག་དབང་ཐུན་ཆོག་སྟེ་ཐུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་བཅུག་པ་བག་རིག་པ་རིམ་ཕྱོན་གྱི་བརྒྱུད་དང་བཅོན་དཔྱེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པས་ཟླ་བ་བཅུ་འེབས་ལ་མཁས་པར་ཤེས་ཤིང་ཞར་ལ་རྒྱ་གར་སལ་སྐྱང་གྲང་གིན་དུ་བྱུང་བ་བྱུང་འདུག །

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་འཁོར། ལྷ་སར་རྟེན་རྒྱལ་ལ་གསེར་ཆབ་དང་མཆོད་པ་བརྒྱ་ཅ་སྟེན་དར་

ཞལ་ཡིག་དང་བཅས་བསྟར། མཚན་དཔོན་གློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་དང་དབུ་མཛེད་གློ་བཟང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཐན་བདེ་ལེགས་བཀད་གྱིང་པའི་འདུ་ཁང་དུ་གོས་ཆེན་གྱི་གནས་རྒྱུ་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་པའི་ཁ་བྱང་དགོས་ཚུལ་བཞིན་བྱིས། འབྲས་སྤྲངས་འདུ་ཁང་གསར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིག་གསོས་མཛེད་པའི་སྤྱི་གོ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཤིང་ཅི་བཟབས་རྒྱས། འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱ་(༡༩༩༧)དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟེབས་བྱིས་ལ་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་དབང་ཉན་ཐོས་གཉིས། སྤྱིན་བདག་ཁོས་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་དང་གཙོ་བོར་རྟོགས་བརྟུན་ཅིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་འཕྲི་ཤིང་། གནས་ཡངས་ལ་ལམ་མེས་ལྟ་བུར། སྤྱོད་ཁང་ལྟེ་ལྟུལ་ཆེ་བཞི། གར་ལ་སྤྱིད་པ་འཁོར་ལོ། དདུལ་གདུང་ཁང་གི་ལྟེབས་བྱིས་རྟེན་པའི་འཕྲོ་འཕྱད་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ། ཐུག་འཆལ་ཉེར་གཅིག་ཏེ་འཕྲོ་འཕྱད་པ་གསལ་ལ་སྤྱོད་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་དང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒོར། མཚན་ཁང་གསར་པའི་ཞལ་རས་ལྟ་ཁང་ལ་གནས་བཅུ། གསར་བདེ་འཛིགས་གསུམ། གཟིམས་རུང་རྟོར་མིགས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཞིང་བཀོད། རྟོག་ཅལ་གྱི་ཁྲི་རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཡཔ་གསུམ། བདེ་ཡངས་གྲ་ཁང་ལོ་ལྷ་མ་ནས་གསར་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་གོ་ཤིང་ཅི། ལྟེབས་བྱིས་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ། སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་མོ་ལ། གནས་བརྟན་བཅུ་དུག་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་འཕྱངས་རབས། དམག་ཐོར་མ། དཔག་མོ་རྒྱལ། གནས་རུང་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་དང་སྟག་རུ་བའི་འཆར་སྟོན་བཞིན་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་རབ་གསལ་རྟེན་པར་ཤིང་ཅི། རྟོ་བོའི་ལམ་ཡིག་བཀོད་པའི་གོང་གསལ་ལ་སྤྱོད་ཐང་པའི་དབུ་ཆེན་སྟག་ལུང་དཔལ་མགོན། ལྷ་ས་སྐལ་ལྡན། འཕྲོང་ཅེ་གློ་བཟང་། མཁྱེན་བརྟེ་པའི་དབུ་མཛེད་གོང་དཀར་གསར་སྟགས་མཁར་བ། ཞོ་ར་དགོས་དགོས་ཀྱིས་གཙོས་སྤྱོད་མཁྱེན་བརྟོམས་པ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲིབ་དུག་ལ་གྲུབ་པའི་དོ་དམ་སྟག་རུ་བཞོར་བྱ་དང་རོང་དཔལ་གྱིང་བས་བྱས།

རྩ་སྤྱོད་དུ་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྟོར་དར་ཅན་མི་གངས་(༡༩༩༧)བཅུ་གཅིག་གིས་མི་གཡོ་བ། མགོན་པོ་དམར་ནག་སོགས་འབྱར་སྤྱོད་ཁ་ཡར་བཞེངས། སྤྱི་གོ་ཤིང་ཅི་ནས་ཞབས་བྱང་ཅིན་པོ་ཆེ་ཡཔ་གསུམ་ཐེབས། སྤྱོད་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྩེས་གནང་ལུལ། ཐུག་ཤིར་ཅིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ལུང་བ་ཕྱོར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དཀར་ལ་བཀའ་བབས་ཀྱི་བརྒྱད་ལུགས་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་དང་ད་ལམ་གྱི་འདི་ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་

པོའི་ཕྱག་ལེན་ཡིན་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་གྱི་པ་པོ་དོར་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་གྲུལ་
ལ་གསན་པའི་ཆེ་རིལ་ཆེ་ཆར་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་བ་དེར་སངས་རྒྱུན་ཡོད་མེད་གྱི་དྲི་མལ་ཞིབ་
ཏུ་མཛད། ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་རྒྱུ་གནང་པར་འབྲུལ་གྱི་པ་ནས་ཐོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཕྱིར་ལེབས། རྒྱ་ཐོག་
གྲུ་གོ་ཆོས་རྗེ་སྤྱིར་སྤྱོད་པས་རྒྱ་མཆོས་ས་པོན་རྒྱས་པ་བྱིས་ཏེ་བསྐུལ་ཡང་བྱེལ་བ་གཞན་གྱིས་འགྲུངས་པ་
ཉེ་ལམ་གསར་བསྐུལ་བ་མེད་རུང་དཔོན་སློབ་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་བྱིས། ཆོངས་
པ་རུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་རིམ་གྱི་བསྐུལ་མའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བའི་འཕྱིན་ལན་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྟོན་ཤིང་
དང་སྒྲགས་པ་ལུལ་བྲེ་མ་བཅན་པོའི་དགོན་པ་དག་འཕྲན་དམ་ཆོས་སྤྱིར་དཔལ་ལྷན་དམག་ཟེར་མར་
གཉེར་གཏད་གྱི་ཆོགས་བཅད། རྒྱལ་གཉེར་པ་རྩིང་པ་སྒྲེར་ཡོགས་དཔོན་དར་གྱིས་བསྐུལ་བའི་རྟ་རྒྱོད་
ཤེལ་ལུགས་གྱི་གསོལ་མཆོད་བྱིས།

ཟླ་མཇུག་ཏུ་རྗེ་བླ་མ་ཟུར་ཆེན་གྲུང་ཐར་དུ་ལེབས། དེ་སྐབས་ཟུར་མའི་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཞབས་
ལ་སྒྲངས་འབྲུབ་རུང་ཟད་བྱུང་བའི་ཆེན་གྱིས་ཟླ་ལྷག་ཅམ་བསྟན་རྒྱུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་བརྟན་བཞུགས་
དང་བཅས་པར་གཅོད་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་འབྲུལ་བར་བཏང་། རའི་
སང་(༡༩༦༩)ལྟེ་བས་བསྐུལ་ནས་སྒྲུ་འདེབས་པའི་ཡིག་དང་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མའི་དོར་གྲུ་གཏོར་
བྱིས་ཤིང་ལྷང་རམས་པ་དག་དབང་དོན་གྱི་ཐོག་སྐོས་ཆོས་འཁོར་སྤྱིར་པའི་ག་པ་པ་ཤས་གྱིས་ཉིན་ག་
རས་མང་བར་བཏང་ཆར་ཡང་ལེགས་པོ་བབས་པ་དེའི་ཐན་ཡོན་ཡིན་ནམ་ཟེ། དེད་གྱིས་ཟླ་བ་བཞི་པ་
ནས་ལྷ་པའི་རྒྱ་སྟོད་པར་ལྟ་བུ་གཉེར་བྱོན་ལས་ཁུང་གི་བསྟེན་མཆོམས་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་བྱས།

རྒྱ་ནག་གི་ས་རྒྱ་མ་འཕྲོད་པས་གསངས་པ་མ་གཏོགས་མེད་འདུག་ཅེས་ཕྱོགས་མཐའ་མང་པོར་
གྲགས་པས་དག་འཕྲུག་གི་རྣམ་འགྲུབ་སྟེ་ཆོགས་བསྟན་ཆོད་དུ་སྒྲང་། མཆོམས་སྟེ་མའི་སུ་འབྲུད་ནས་
གནམ་ལུགས་དག་པོ་རྗེས་རྒྱུད་གྱི་སྐུ་བ་པ་བདུན་གཅིག་སུན་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་སྐབས་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་རྟགས་མཆོན་གྱང་ལེགས་པ་བྱུང་། ཉེར་གཉིས་ལ་ནང་མཆོམས་གྲོལ་བའི་སྤྱིད་གསུམ་
བདག་མོ་མཆོད་པའི་མདོས་བསྐྱང་གི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་ཕྱིན་རུང་ཉེར་གཅིག་གི་ལུ་མོ་སྟོ་ལུར་དུ་

ཀླང་པ་གཡས་པའི་མགོན་པའི་ཞོགས་པའི་ཚོགས་ལ་བྱིན་པས་ཀྱང་འབྲུགས་ཉམས་ཀྱིས་ཚ་རྟེང་ཁ་
ནས་འགོ་མ་ཐུབ་པར་རྩུང་འཕྲོང་དུ་བསྐྱད་པའི་ནད་གཡོག་ཇའི་སངས་ལྷ་པ་དང་མཚོན་དཔོན་གཉིས་
ཀྱིས་བྱས། དཔོན་ཚད་བྱང་ངོས་པ་གདན་དྲངས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱིས་ཞག་བརྩ་སྒྲོར་ནས་འཇམ་བདེར་
སོང་རུང་ལྷ་པ་གཙང་ལ་ཐེགས་པའི་འིང་ཁྱད་ཀྱིས་བསྐྱུལ་མ་ཚད་ཀྱིས་བྱང་ངོས་ནས་ཀྱི་བྲུགས་དང་
མཐུན་པའི་འཇམ་སྒྲོངས་ཀྱི་བཙོན་ཀ་བྱེད་ཡོང་མ་བྱུང་ཞིང་གཏར་ཁ་བྱས་ན་ནད་གསར་པར་སོང་བས་
རྗེས་སུ་འབྲུན་ཚོད་པ་ཡོད་འདུག་རུང་བྲུགས་གཞོ་དྲགས་པས་(༡༩༧༧)པན་ངོ་ཆེའང་གནངས་ཆེ་སར་
དེ་འདྲ་མི་འགའ་གསུང་མཛད་མ་ཉན། རྒྱུན་དུ་ནད་འདི་ལ་བཙོན་ཀ་འདི་ཟེར་བ་ལས་མི་དྲག་ཞན་གྱི་
དབྱེ་བ་ནི་མི་འདུག་ཀླང་པ་གཡས་པའི་མགོན་དྲག་འདི་ཡང་ཡང་འཕར་བ་ནད་དྲག་ཡོང་མ་བྱུང་བར་
འབྲུལ་བརྒྱབ་པའི་རོ་ལས་པར་མངོན། དོན་ཀྱང་ལྷ་པ་བྲུགས་ངང་བྱུང་བའི་ཚད་པ་ཁ་སེལ་དུ་རྩ་བརྒྱབ་
པས་འགྲོ་བར་མི་གཞོད་ཅུང་བྱུང་། མཚོན་དཔོན་པ་གནས་རུང་ལྷོག་དུ་རྟེན་མདོས་གཉིས་འཇུགས་
པར་བཏང་།

ཤངས་བཀྲ་གིས་ཅེ་བ་མངའ་འཇམ་སུ་འགོ་གདོང་ཆེ་དབང་བྱུབ་ཀྱུལ་མ། བྲུག་དྲུག་པ་དང་ལས་
གཤིན་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས། ཞབས་དྲུང་ཡིད་བཞིན་ལའང་ཆེ་དབང་བྱུལ། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་
ཤས་བསྐྱབས། ཆོས་རྗེ་བཙོན་བརྒྱུད་པ་དང་ངོར་པ་ཤར་བ་གཉིས་སྟངས་པར་བྱོན། བྲུགས་ཀྱི་དྲུང་འཁོར་
ནམས་ཀྱང་བསྐྱས་ཤིང་གོང་གིས་གནང་བའི་གདུགས། ཀླུ་མཚོན། བ་དན། དར་ཆ་སོགས་སྐྱ་རགས་
ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ནམས་བཟབས་གཤོམས་སུ་བསྟར་བའི་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་བརྩ་གསུམ་ལ་
འབས་སྐྱངས་ནས་བཞེག་མར་ལམ་གནས་རུང་ལྷོག་དུ་བྱིན། དེ་སྐབས་དཔོན་སྒྲོབ་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
རིན་སྐྱངས་སུ་ཐེབས་པའི་ས་བཅད་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོར་གོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བ་ཞུས་པར་
རིན་ཆེན་སྐྱངས་པ་མ་བསྐྱུལ་ན་བར་ཆད་མི་ཡོད་པ་སྟུག་འདྲེས་ཁག་ཐེག་བྱེད་ཅེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
ཀླང་དུ་བྱུན་པའི་དྲུང་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྲར། དེ་ལྟབ་སྟེ་ཐང་འོར་དུ་བསྐྱད་ནས་མཉམ་མེད་རོ་
པོ་ཆེན་པོའི་མཚོན་སྒྲོང་སོགས་མཇལ་ཞིང་སྟོན་ལམ་བཏབ། དགོན་ཁག་ཆོས་སེར་སྒྲེང་ཡང་བསྐྱོགས་

འདུག །སང་ལྔ་དུ་གྲུང་གི་རྩོད་འདེབས་སུ་འབྱུག་པ་སྐྱལ་སྐྱེ་(༡༧༩༩)དང་ཡོངས་འཛིན་སྐྱལ་སྐྱེ་གཉིས་བྱོན་པ་དང་མཇལ། བཅོམ་ཡི་ཉིན་དགོན་པའི་མདུང་དགའ་ལྡན་གསང་སྐྱགས་གྲིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆམ་རྒྱས་པར་བྱས། རྒྱ་ཤར་དུ་བཅག་མལ་ཐོག་ཐར་པ་གྲིང་པས་བཅོས་པའི་སྐྱེ་མེར་ལ་སྐྱགས་ཤིང་ཆེན་མོའི་དབུ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བྱས། ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེར་བཅག་མལ་བསྐྱད་པའི་ཆོགས་སྐྱེ་ཤིང་འཛོམ་རྟེན་འབྱུང་དང་པར་བྱིན་གསང་རྩོམ་གྱི་འགོ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་གི་ཡུང་འདོད་པ་དང་སྐྱར། དེ་ཉིན་བྱི་རྩོད་རབ་གསལ་དུ་བསྐྱད་སྐྱབས་ཚུ་པོ་ཤིང་ཐར་དུ་འཇའ་ཆོན་སྐྱ་ལྔ་གྲུང་ཐུབ་པ་འབྱུང་བ་ཞིག་འདུག་པ་མཆོད་དཔོན་པ་འབྲིས་ན་ཡོད་པར་བསྐྱར་པས་དེ་ལ་སྐྱོ་བདགས་ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་གྲགས་པ་བྱུང་བ་ལ་འཇའི་ཞལ་ནི་གཟིགས་ཤེས་རང་ཡིན། ཉང་ཟབ་ཀྱི་གྲུ་བཏོན་ལྷུ་ལ་བརྒྱུད་དཔལ་དེ་བས་གྲུང་གི་རྩོད་འདེབས་ཏེ་ཡུང་བཟང་དུ་བསྐྱད། དེར་སྐྱ་དཀར་ཅེ་ཞབས་དུང་སྐྱ་མཆོད་དང་ལྷོན་མཆོ་མོའི་སྐྱལ་སྐྱེ་བདེ་ཆེན་འཕྲིན་ལས་མཆོ་མོ་རྣམས་བྱོན། ཅེ་ནས་གཞིས་ལེན་དང་རྟེན་པ་རྒྱས་པར་མཛད། ཞབས་དུང་མ་ཆེན་དེ་ཆོས་བྱོགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་རྒྱས་དྲགས་པས་ཁོང་མཆོད་ཡོན་གོ་ལྷོག་པ་ཞིག་སྐྱར། རྩེ་ཐང་རྒྱ་ཐང་དུ་ཉ་སྤུལ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྒྲར་སྟོན་རྒྱས་པར་བཏང་། ཉར་གྱི་སྤྱེད་མངས་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གཅི་འཁོར་གསུམ་པའི་རྩེས་གནང་བྱས། ཉར་གཉིས་ལ་རྒྱ་རྒྱ་ཆོན་ཁར་སྤེབས། འདི་པན་རྒྱུང་པར་ན་ཆ་ཆེར་མེད་པ་ལ་སྐྱུངས་པོ་མ་ཞི་བའི་བོད་ལྷམ་ཐར་གྱིན་མེད་ཀྱང་བཅག་མལ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆོན་བརྒྱུབ་པས་གཞི་མེད་དུ་བདེ་བའི་ཉེར་བཞི་ལ་དགའ་ལྡན་བྱམས་པ་གྲིང་དུ་འབྱོར། ཆོགས་པས་ཡུན་(༡༧༩༧)འཛོམ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ཅིང་ལམ་ཤིང་ཆུང་པ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་བཤད།

ཉེར་དུག་ལ་ཤིན་ཆེན་སྐྱུངས་པའི་རྩོད་དུང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་བསྟ། ཆོས་ཡུང་ཆོགས་པ་དང་སྐྱེད་ཆལ་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱེ་ཁག་གི་སེར་སྤྱེད་གི་མདུན་བསྐྱས་ཏེ་འབྱོར། སྐྱེ་མེར་གྱི་ཡུང་མི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་། གཤིན་རྩེའི་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཆོག་དང་འཆི་བདག་ཞལ་དབྱེ་ཟུར་པ་ཞིག་འདུག་པ་མཆོད་དཔོན་པ་དང་སྐྱགས་བཅར་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ལྟར་བཏང་བ་སྐྱར་ཤིན་སྐྱུངས་པ་དང་འཕྲི་གྲུང་

པ་སྒྲོལ་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལིང་ལས་སྤྱི་སྒྲོར་རོང་སྤྱགས་སུ་སྤྱགས་འཆང་ཆད་ལྷན་མེད་པའི་ཉམས་
 ཀྱིས་འབྱིན་འཇུག་གང་ཡང་མ་བྱས་སྟེ། སྒྲིང་ཆལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འབྲེལ་དགོས་ཚུལ་སྒྲུ་མ་མ་ཏི་
 བ་བརྒྱད་ཟེར་བར་ཆར་གསུམ་ཁྲུག་པའི་བྱིན་རྒྱུའི་ཤིག་བྱེད་ཅིས་ཡིན་རུང་སྤྱི་པས་མགོན་གཉེར་ལ་
 རྒྱར་རྒྱུད་གནང་བས་སྒྲོ་འགགས། དེའི་གྲགས་པས་ཆོས་འབྲེལ་ཉན་འདོད་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
 འཐེན་སྟེ། དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཚུར་ཆེབས་ཁ་བརྒྱར་པའི་མཆོད་ཡོན་རྣམས་རིན་རྒྱུད་ས་
 བརྒྱལ་ནས་འབྱོན་མི་དགོས་པའི་ས་བཅད་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་སྒྲུ་བྱང་གི་སྒྲུ་ཆས་ཀྱང་བྱིར་བསྒྲིང་
 པའི་ཕེབས་མ་རག་ཡིན་འདུག་རུང་ཆར་ཞོད་ཆེ་ཞིང་གཅོད་ཚུ་རྒྱས་པའི་གཞུང་གོ་ལ་སྒྲུ་ཉན་དང་པར་
 ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ན་ཏ་ཅང་ཕེབས་ཆེས་པས་སྤྱི་པ་སྤྱགས་འཕྱར་བས་མཆོད་ཡོན་རྣམས་ཡར་ཕེབས་
 བར་ཐག་བཅད་པའི་ཞུ་ཡིག་སྒྲུལ་བར་ཨ་རུང་རྟ་ཞོན་ཞིག་འབྲལ་དུ་གནང་མོང་།

སྒྲུ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་རིན་རྒྱུད་ས་ནས་བཏེག་། ལྷན་དུ་འབྱོར། པ་རྣམས་བརྒྱད་ཆོས་དུག་
 གི་ཉན་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་ཆོག་ཆེན་དགོན་ལག་(༡༩༦)དང་བཅས་པའི་སེར་སྒྲིང་། ཞ་ལུ་པའི་མཆོད་
 གར། སྒྲི་སྒྲུ་བྱང་དང་གཞིས་ཅེ་ཁུལ་དུང་འཁོར་གྱི་རྟ་བསྟ། སྒྲི་པོའི་ཁྲོམ་གངས་མེད་པའི་མདུན་བཏར་
 ཏེ་ཆོས་ག་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་སྤྱི་ཆེན་པོར་འབྱོར། དེ་ལྟུང་སྒྲུ་བ་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་
 པོའི་ཆོས་ཆེན་དུ་དཀར་སྒྲོའི་ཐོག་པར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་བཀའ་མཆོད་ཞིབ་རྒྱས་སུ་
 ལྷུལ། སྒྲི་སྒྲུ་བྱང་སོ་སོས་གཞིས་ལེན་དང་སྤྱིར་སྒྲིན་ཉན་གཉིས་སུ་རྒྱས་པར་བཤམས། པར་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེའི་བཀའ་ཕེབས་དང་བརྒྱན་ཆོགས་ཆེན་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཆོས་ལུན་གཅིག་དང་སྤྱེགས་པས་ས་
 ཆོས་ནས་ཆོས་ལུན་གཉིས་ལ་ཞིབ་བཤད་ལུལ། དུམས་ཆེན་གྱིས་གཙོས་མཆོད་ཁང་གསར་རྟེན་རྣམ་
 གུངས་མང་པ་འདུག་པ་རྣམས་ཞིབ་པར་མཇལ།

ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་གཞིས་ཀ་ཅེར་བྱིན། བརྒྱ་གསུམ་ལ་དཔོན་སྒྲོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་
 པའི་ཉེར་དཀྱའི་བར་སྟོན་ཆགས། གནངས་ཆགས་ཀྱིས་མཇལ་ཞིང་ཆེ་དབང་འཇམ་ལུགས་ལྟ་ལྟ་མ་
 བརྒྱ་རྩ་ལྷུས། སྒྲུ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྒྲིང་མཐའ་དག་ཆར་པའི་དཔེན་ས་སྟོན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་གནང་ཞིང་

བརྟེན་པོ་བཏབ། རྟོན་ཆར་རི་ཁྲོད་པ་མོགས་ཕྱོགས་འདུས་བརྒྱ་ལྷེད་པ་སྟེང་པོ་དོན་གསུམ། དབུ་མའི་
ལྷ་འཕྲིད། ཁྲི་མའི་རྣལ་འབྱོར། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ། སྒོ་སྒྱུར་དོན་བདུན་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལུང་། འདས་
དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་བསྟོད་པ་བརྟན་བཞུགས་ཐོར་བུའི་ལུང་། རྟག་བརྟན་ཆོགས་
བར་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་བུ་ནས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་ལ་ཞེབ་བཤད། ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ནག་མཐའ་
པོར་ཆེ་རྟ་རྒྱུང་(༡༩༧བ)འབྲེལ་བུལ་གངས་ཅན་མཐའ་པོ་གནས་སྟེང་ཞབས་དྲུང་སྐྱེ་འབྲིང་གིས་གཙོས་
གཞིས་ཅེ། འདས། འུ་ལུག། ཁ་སྐྱམ་མོགས་ཀྱི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ཆོས་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པ་དང་བཅས་ལྟ་
མི་ཉེན་སྟར་ཟིང་ལོང་རེ་བས་གཤེདས། རྟོན་ཆར་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དཔོན་སྒྲོབ་པཅ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་འདེབས། ག་ལུམ་པོ་པ་དང་དཀའ་ཆེན་དགེ་འདུན་རྩེལ་བྲིམས། སྐྱེ་འབྲུམ་སྟགས་
ག་སྒྲོབ་དཔོན་བསྟོད་ནམས་རིན་ཆེན་གསུམ་གྱི་དོར་བདག་བསྟོད། དགེ་སྟོན་གསུམ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
ཏེ་སྟེང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་དམིགས་འཕྲིད་ཆོགས་བཅད་མ། རྒྱ་མཆོན་གཤམ་ཏེ་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་
བར་དད་པས་ཀྱང་ནས་སྒྲུངས་ཏེ་བསྟོད་པ་རྣམས་བྲིས།

ལུང་ར་བ་མགོན་པོ་ཆེ་བརྟན་གྱིས་སྟན་དག་གི་ཡི་གེ་བྱུང་བ་དེ་ལན་གྱང་བསྐྱར། རྟོན་གྱི་སྒྲི་མ་
མང་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་གནས་གང་བཟང་མཇལ་མོས་ལུལ་གྱི་སྒྲི་མར་ཆོས་ལུ་ཞིང་སྟོད་ལྷན་ལ་པར་
སྟོན་པའི་རང་དབང་ནི་གཅིག་ཏུ་ཆེན་པོའི་སྟོང་ལུང་གྱི་སྒྲོབ་འདི་དང་གཉིས་སུ་གང་ཡང་བྱེད་མི་བདེ་
བའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་བྲེལ་བ་ཆེར་མ་བྱུང་གཤིས་མི་དམངས་འདི་ཆེ་དབང་ལ་དགའ་
བ་ནས་སྐྱེ་དབང་ཞིག་བྱས་ན་ཡོད་འདྲ་ཞེས་སྟེ་པར་ལྷན་པས་དེ་ཅིས་ཀྱི་སྟེ་པ་མོར་བུས་ནང་སོ་རྣམས་པ་
དྲུང་གཟིམས་དྲག་ཞན་དང་བསྟན་པའི་དབང་ཡོན་གྱི་ཐོ་སྒྲིགས་བྱེད་འདུག་པར་བརྟེན་དེ་རིགས་ཟ་
འདོད་ཀྱི་ཁལ་བགལ་བའི་གཏམ་རན་ལ་བག་ཆ་སྟེ་དབང་བཤོལ། རྒྱ་རྟ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་སྐབས་
དུས་ཟིངས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སོང་བའི་ཤིན་ཏུ་རང་དབང་མ་འདུས་པས་ད་ལམ་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ།
སྟར་ཐང་། ཁོ་ལྷ། པོ་དོང་ཨ། (༡༩༧ན)དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ། ཁུ་སྟོན་ལྷས། གང་མོ་ཆེ། བྱལ་བསྟན་
དགེ་འཕེལ། དོར་ཐར་བ། ལ་ལུ་མོགས་དགོན་གནས་མང་ཅོམ་ཞིག་མཇལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་པའི་

ཐུགས་ལའང་མི་བབས་པ་མི་འདུག་པས་སྐྱུ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་གདན་སར་མཇལ་མཚོག་ཅིས་
དང་ལ་སྟོད་པ་རྣམས་གཞིས་ཅེར་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གནང་སྟངས་དང་འདི་ལོ་བྱང་ནས་ཁྱེད་འདུ་ལེན་
ཨོ་པ་ཤི། ཨོ་ཆེར་བྱ་ཐའི་ཇི། དཔོན་མོ་སའི་ཁན་རྩལ་གཙོས་ཡོང་མི་མང་བར་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་ལའོལ་བས་
གནས་མཇལ་བཞོལ་ཏེ་སྐྱུར་དུ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་འདེགས་དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་ལ་བརྟེན་གདན་ས་གོང་
གིས་དབུ་གནང་ལ་སྟོད་ཚུ་བྱང་རྣམས་གཞིས་ཅེར་འཛོམ་དགོས་པའི་མ་མའི་བསྐྱབ་སྟོན་ཨར་ཁྱེད་སྟོན།

ཁྱེ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་འགོ་ལ་གདན་ས་གོང་ནས་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་པ་དང་མཇལ།
དམ་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་གྲུང་ཞིབ་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་སྒྲར་བ་བྱུང་། ཞབས་དྲུང་འདི་ཉིད་ཆོས་
ཕྱོགས་སུ་མཁྱེན་པ་དང་གསལ་གཞིགས་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱད་སྒྲ་ཆེན་ཀུན་གྱི་ནང་ན་འགན་ཁྱེད་དང་བལ་
བ་ལྟ་བུར་སྒྲར་། གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་གར་པ་འཇམ་དབྱངས་བུམས་པ་རྣམ་རྒྱལ་གོགས་མེད་དུ་
ཁྱིའ་ཐེབས་བྱུང་ན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོང་འདུག་དྲུང་ལྷར་གར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
མཚན་ཀྱང་གོགས་དབང་དུ་སོང་བའི་སྤྱི་རན་ལྟ་བུས་དགའ་ལྡན་ཡོད་དགའ་ཆོས་འཛོམ་དུ་གཤེགས་
པའི་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་པ་འབྱོར་དོན་བཞིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོན་ལམ་
ཡང་དག་དང་དོས་བཤམས་གི་མཚན་པ་བུས། ཆོས་བདུན་ལ་སྐད་རྒྱད་པ། རིན་(༡༩༧༧)ཆོན་ཅེ་བ་ཆོས་
ལྷེ་བ་དང་བཅས་པས་རྟེན་པ་བསྟར་ཞིང་། མཁན་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོས་དབུ་མཇུང་དམ་རིང་ཆོས་ལྷེའི་
སྟོབ་དཔོན་དམ་རིང་ཁྱལ་གྱི་དྲུང་འཁོར་ཆོད་ལྷད་ལྷད་བྱང་ལྟ་ཅེ། ལྷག་ཅེ། ལྟོ་ཤེལ་དཀར་གྱི་ལྟ་ལྷེ་མི་ལྷེ་
རྣམས་ཀྱང་འཇལ་བར་བྱུང་ཞིང་བྱང་གཙང་གི་དུས་འདར་གདོང་གཉིས་ནང་སོ་རྣམ་པ་ཆེ་བ་ཡིན་འདུག་
ཀྱང་འདི་སྐབས་སྤྱི་པ་ལོར་ལུང་ལྷན་འདར་པ་བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་དོ་རྗེའི་གྲལ་འགོར་ས་ལུང་
པ་སྟོད་པར་སྒྲར་།

ཁམས་གཞི་རྩ་སྤྱི་པ་དང་གདས་པ་གྲ་གིས་ཅེ་པ་མ་བུ་ཅན་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆེ་དབང་།
དཔལ་འཁོར་ཆོས་ལྷེའི་མཁན་སྟོབ་། རྒྱལ་ཅེའི་དྲུང་འཁོར་སྐྱ་སེར་བསྟོམས་པར་སྟིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་
འབྲིད་ལུང་དང་རྒྱལ་སྐྱས་ཐོགས་མེད་པས་མཇུང་པའི་སྒྲ་མ་སྟེ་བསྟོད་གྱི་ལུང་བསྐྱགས། སྐྱར་པོ་བ་

མགོན་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་ཁ་ཏོར་དུ་ཚུན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མཐི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། དེ་སྐབས་ལ་
མ་འགྲམ་འགྲིག་གི་ནད་རོ་ཞིག་འཕར་པའི་རིའི་སངས་ལྷེ་བ་དང་མཆོད་དཔོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནད་གཡོག་
དང་དཔོན་ཆ་དང་སྤོངས་པས་སྒྲུབ་པ་མཛད་དེ་འགོ་ལ་སྤོང་གི་འབྲོད་བརྟེན་ངོས་འགའ་ཞིང་རབ་འབྱམས་
པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་ལན་སྟན་ངག་གི་ལམ་ནས་དངས་པ། དཔོན་སློབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་
ཆའི་བརྟན་བཞུགས་དང་ཞ་ལུ་རི་མཐིལ་སྤྱི་མོས་བསྐྱལ་ནས་ཤེད་རང་ལུང་འཛོལ་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་སྟོན་
ལམ་རྣམས་གྱིས། ལྷ་ཙུ་ཆོས་སྤེའི་སྤྱི་ལུང་རབ་འབྱམས་པ། རྟ་ར་བ་སོགས་ལུས་གསར་རྩོམ་མར་བྱིན་
དང་དབུ་མ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཞིག་གི་རྒྱགས་སྤྲད། ཉེ་སྐོར་དུ་ས་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག་པས་སྐྱ་
པར་མང་པོ་ལག་བརྟར་དུ་བཏབ། (༡༩༤)མཆོད་ཡོན་གཉིས་ལྟན་རྒྱས་ཉེར་གཅིག་ལ་བཀྲ་ཤིས་
ལུན་པོར་ལེབས། དཔོན་སློབ་ཞབས་དྲུང་ག་དན་དྲངས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་དུ་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་པ་ལུལ།

འབྲས་སྤྲངས་སྤྱི་མོས་བསྐྱལ་པར་བག་སྐོར་སློབ་དཔོན་མདོ་སྤེ་རྒྱ་མཆོད་ཏང་། ཉེར་གསུམ་ལ་ངམ་
རིང་དང་དབལ་འཁོར་ཆོས་སྤེའི་མཐའ་པོ་གཉིས་དང་ཞིབ་དུ་མོལ། བཟང་ལུན་མཐའ་པོ་ཞབས་དྲུང་
རྒྱལ་ཙུ་བ་སྤྲད་རིན་ཆེན་ཙུ་བ་གཉིས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆོད་བང་། ལུག་དུག་པའི་རྩིས་གནང་།
ཆོས་རྩི་ལུག་བྱ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས། སློལ་མ་ནས་སྐྱ་མཆོད། སྤྱིང་རི་ཆོས་རྩི་སོགས་ལ་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པའི་
གཏོར་གསར་ཀླུ་ཁུ་རུའི་སྟོག་དབང་རྒྱབ་སྐོར་གྱི་ལུང་དང་བཅས་པ། ཁྱོད་ཆང་རི་ཁྱོད་པ། ཐོན་དམག་
དཔོན་པ་གཞི་ཙུ་བ། རིན་ཆེན་ཙུ་བ་ནས་ཙན་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྩིས་གནང་དང་ལྷ་ཙུ་ཆོས་
སྤེའི་ག་པ་སྤུམ་ཙུ་སྐོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བསྐྱབས།

ཉེར་བདུན་ལ་རྒྱལ་པོ་མ་འཇུ་པའི་སྟུན་ནད་གྱིས་བཏབ་སྟེ་རྒྱུན་སེལ་གྱི་ཆོད་བྱུང་བསྐྱས་ལུལ།
གནས་རྒྱང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རིན་ཆེན་སྤྲངས་པ་མ་བསྐྱལ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོག་དུ་བབས། རྒྱལ་པོ་སྐྱ་
ཁམས་རྒྱང་ཞིག་བདེ་བ་བྱུང་བས་ཉོར་རྩུ་དུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཆས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལུན་པོའི་མདུན་
དུ་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོ་ནས་ག་སྤྱིག་གནང་འདུག་པ་བཞིན་གྲུང་གི་དྲོ་དང་བཅས་དཔོན་སློབ་པར་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་དང་མཛལ་ཏེ་གཟིམས་གྲུར་ནད་དུ་རྩ་འདེབས་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་བཞུགས་པའི་གསུང་གྲུང་འཕེལ།

དེ་ལྷུ་ལ་ཞུགས་པ་ཁང་དུ་སྒྲུ་མེར་གྱིས་མཛུགས་བསྟན་ཏེ་འབྱོར། མང་ལྷ་ཏྲོ་(༡༩༥༧)འི་སྒྲུག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་
 འབྱོར་དབང་སྒྲུག་བུ་རྩེ་པའི་ལུས་པར་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལུ་སྟོན་རིག་པོ་ཆེས་རྒྱུད་རྟེ་བཞིའི་དབང་གི་
 རྒྱ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་ལུས་རྒྱ་ཉམས་མེད་གྱི་རྒྱུན། གྲུག་མཁུན་ལུ་ཕྱོག་ལུ་རྫོང་དེ་ལ། རྒྱ་
 དབུ། གསལ་བྱེད། བྱང་རྟེན། དབང་ཁང་རྣམས་ཞིབ་པར་མཇལ་ཞིང་། རི་སྒྲུག་དལ་མཛད་རིག་ཆེན་
 བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་གྱིས་ཕྱག་ཆེན་མཛད་ནས་གསུང་བཤད་ཞིབ་ཏུ་བྱུང་། བྱང་རྟེན་ནས་བྱིན་
 རྒྱལ་རྟེན་ཁ་ཡར་ལུས། ཕྱི་རྒྱ་གསེར་ཁང་གི་རྫོང་གཅེས་ཆེན་མོར་རྣམ་སྤྲས་ཏེ་བདག་བརྒྱུད་གྱི་འཆམ་སྒྲུ་
 ཆོག་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲུག་དྲངས་པའི་ལྟ་མོ། སྒྲུག་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན། དག་འཕྲུལ། རོ་མོ་རྒྱགར་མ།
 རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་མགོན་ཁང་སོགས་གནས་རྣམས་ཞིབ་པར་མཇལ་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་
 སྒྲོར་བྱས། མ་རྟེ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཞལ་འབག་དུས་མིན་དུ་ཞལ་འབྱེད་སྟོལ་མི་འདུག་གྱང་ཞལ་བྱེ་བའི་སྟན་
 དར་དམོད་ནས་གཏོར་ཏེ་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། རི་མཐིལ་གྱི་ཆོགས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལུ་ལུ་སྟོན་
 བསྟོད་གསུང་རྩུམ་དང་ཁོང་རང་དཔོན་སྟོབ་གྱིས་བསྒྲུལ་བའི་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་གྱི་ལུང་ལུ། དེ་
 ལུབ་པ་རྣམ་དུ་འབྱོར་བའི་གྲིང་ཁར་སྒྲར་པུ། སྟོས་ཁང་མཐའ་པོ་མཆོན་སྟོ་མཐའ་པོ། པ་རྣམ་ལུལ་གྱི་
 དྲུང་འཁོར་སོགས་སྤྱད་མི་མང་དུ་བྱུང་།

ཆོས་དྲུག་བདུན་ལ་བཅག་ཞག་བྱས་པའི་རྒྱ་རོའི་སྒྲུགས་དམ་གྱེ་རྫོང་དཀྱིལ་ཐང་། ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་
 དང་དབུལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བཞེས་ལྟུང་། པར་ཆེན་གྱི་འཁར་བཞིལ། དྲུང་རང་སྤྱད་མ། རྒྱུད་པེས་གཅོས་
 པའི་ཐར་པའི་བྱང་རྟེན་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་གདན་དྲངས་ནས་མཇལ་ཞིང་སྟོན་(༡༩༥༩)ལམ་བཅད། གྱི་
 རྫོང་རྒྱ་རིས་མའི་དུར་ཁྱོད་དེ་སྤྱང་འཁོར་གྱི་བྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཆར་རེ་སྤྱང་ཞིང་ཡབ་གྱི་བཞུགས་རྒྱལ་
 སྒྲེ་མ་དམ་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་པ་དང་མཐུན། ཆོས་བརྒྱུད་ལ་པ་རྣམ་ནས་བཅད། བཅུ་ལ་རིན་སྤྱངས་
 མཐའ་རུ་སྟེང་དུ་སྒྲེབས་རྒྱལ་པོ་སྒྲུ་ངལ་གསོ་བ་དང་སྒྲུགས་ཞག་ལྷ་བསྟན། ཆོགས་ཆོས་ལུང་པའི་ནང་
 རྟེན་འཕགས་པ་མཆོད་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའི་ལྷེ་མ་སྒྲུ་ཞིག རྣམ་སྤྲས་ལྷངས་ལུལ་མ་གཏོར་
 བྱོན་འཁུལ་མེད། ལྷ་རོའི་ལུང་ཆོམས། པར་ཆེན་རྩ་སྒྲུ་གཉིས། གྲུ་རྒྱུབ་གྱི་ཕྱག་བཟོའི་ཤིང་ག་ལ་འའི་

སྤྱི་རམ་གཞིགས་མེད་གོ་སྤྱི། ཁ་ཆེ་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་རམ་སྤྱི། ལྷ་པ་བཟེད། ཞབས་ཕྱགས། ཞང་སྤྱི་རམ་
 བཟེད་ན་མས་གྲགས་པ་དང་མེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྤྱི་རམ་སྤྱི། གཙང་པ་སྤྱི་རམ་གྱི་སྤྱི་
 ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རམ་གཞིགས། ལུན་ཐིགས་གྱི་གསང་འདུས། བདེ་མཆོག། སྤྱི་རམ་གཞིགས།
 རམ་གྱ་ལ། རོ་པོ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དཔེ་མོགས་ནང་རྟེན་དངོས་མ་ཆེ་བ་འདུག་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་ཞིང་
 སྤྱི་རམ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ། རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་རྫོང་སྤྱི་རམ་གྲགས་པོ་དངོས་གྲུབ་དང་རིན་སྲུངས་རྫོང་རྫོང་
 དུགས་པོ་བཟླ་གིས་གཉིས་ལ་ཆེ་རྟ་རྒྱུང་འབྲེལ་བསྒྲུབ། གོང་ར་ལོ་རྩེ་བ་འདས་པའི་གདན་སར་རིན་པོ་
 ཆེ་སྤྱི་རམ་ལུང་ནས་བསྐྱོས་པའི་སྤྱི་རམ་ཅེ་བ་ཕྱོགས་གྱི་གཏེར་ཆོས་རྣམས་མི་ཕྱེད་པའི་སྤྱི་རམ་བསྒྲུབ་སྤྱི་རམ་
 ཞིབ་རྒྱས་གནང་པའི་སྤྱི་རམ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་དོན་ལྷུང་ལེན་ལས་སྤྱི་རམ་པ་མཇེད་ཐེབས་མི་འདུག་དུང་ག་
 པ་རྣམས་གངས་རི་རྫོང་སྤྱི་རམ་གོ་ཤོག་གིས་ཁོ་ནས་དུས་འདུག་པ་ཞིག་ལྷུང་ཆོད་དུ་གདལ། ཆོས་རྒྱལ་བྱང་
 པའི་གཏེར་(༡༧༧༧)གནས་ཁམ་ལུ་ལུང་དུ་དར་ལྷོག་འཇུགས་གིང་བསངས་གཏོང་བར་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་
 འཕེལ་བཟང་པོ་དང་དག་དབང་བཟང་པོ་དང་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་བཏང་། ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ལ་
 བཏེག་པའི་བྱམས་ཆེན་དུ་གྱུང་གི་རྫོང་བཟས། དེ་ཞོར་གསེར་མགོན་མཇལ་བ་ལ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
 དུས་གྱི་གྲུང་མགོར་རྒྱ་ནག་མ་ཡིན་ཟེར་ཡང་སྤྱི་རམ་སྤྱི་རམ་ཆོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་བལ་པོ་མཁས་པ་བཟླ་ག་
 བས་བཞེངས་པའི་ཞལ་བཞི་པ་དངོས་གིན་ཏུ་གཙང་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་དོན་ལ་གནས་གྱང་འདི་
 སྤྱི་རམ་བལ་ལྟ་གིན་ཏུ་དངོས་མི་གཙང་པའི་མགོན་པོ་ཞལ་བྱ་ཅན་གྱི་སྤྱི་རམ་སྤྱི་རམ་པའི་རྟེན་སྤོར་མཁན་
 པོ་དོགས་བདེ་བ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་འཕྲོས་སྤྱོད་ལྷུང་བར། སྤྱི་རམ་རྒྱལ་པའི་དུས་རན་པ་བཟས་
 བས་གཞིམས་ཁང་གོང་གི་སྤྱི་རམ་པ་བཞིག་དང་བརྗེ་འབྲེལ་བྱས་ཟེར་བ་ད་ལྟའི་སྤྱི་རམ་དེ་དང་གཞིམས་
 ཁང་གོང་དུ་དགེ་སྤྱོད་བསམ་རྒྱལ་གྱིས་དོ་དམ་བྱས་པལ་པོ་མི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་སྤྱི་རམ་པས་བཞེངས་
 མོང་པའི་དབྱིབས་དང་ལྷས་དག་མེར་བ་ལྟ་སྤྱི་རམ་པས་བདེན་པ་འདྲ། ཆོས་བརྒྱ་བརྒྱལ་ལ་ལུང་
 བཟང་དུ་སྤྱི་རམ་དཀར་ཅེ་ཞབས་དུང་སྤྱི་རམ་ཆེད་གཉིས་དང་བསམ་སྤྱི་རམ་སྤྱི་རམ་ཅན་འབྲོག་ཕྱོགས་གྱི་དུག་
 ཞན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་དང་མཇལ། ཞབས་དུང་སྤྱི་རམ་ཆེད་ནས་ལུགས་རྒྱུང་དང་འབྲེལ་པའི་གསུང་

འཕྲོས་ནི་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། སྐར་ཉེན་གྱི་དུལ་ལུགས་དང་བསྟན་པའི་བཟུངས་རྒྱུ་མཛད་སྲོལ་དུང་
 ལྷུང་གི་རྟ་ཟན་རྣམས་ལུག་རོས་འགྲུངས་པའི་གསུང་འཕྲོས་མི་མཛད་འདུག། དཔོན་གཤོག་བརྒྱ་ཕྱིར་
 ལ་ཆག་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་མེད་དཀར་པོའི་རྗེས་གནད་ལུལ། ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ལ་གན་ལ་ལ་བཟས་
 མཚམས་རྒྱ་(༡༩༠ན)བསྟན་འཛིན་དཔོན་པོ་དང་ཨོ་ཆེར་ཐུ་ཐའི་ཐིའི་མི་སྣ་ཐའི་སང་འཕྱོར། སང་གྲུང་
 ཆོག་མ་ཐོག་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ་དང་གྲུ་ཁར་རིན་པོ་ཆེ་ལུགས་ཟམ་པ་གཉིས་བྱོན། ལྷུ་ཐོན་པའི་རྒྱ་
 འགམ་དུ་རྒྱགས་རྩ་བྱུང་བར་བརྟེན་དེར་ཆོག་མ་གྲུལ་བསྒྲིགས་པའི་ཐོག་རྒྱལ་པོ་གྲུ་བརྟོན་ནས་ཐེབས་
 པ་ཞལ་དུ་བུགས་ཉོད་དུ་འཆངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱོན་རྒྱུ་ལ་དང་རྒྱགས་རྩ་བ་དང་གི་སྤྲུལ་མོ་ལ་དུ་
 བརྟུགས་ནས་བྱན་མེད་ལྷ་ལུར་སོང་བར་མི་ཆོག་མ་ཆེས་པ་དང་བཅས་ཆང་མ་རྟ་ལས་ཤིང་དེ་ཡིང་ལམ་
 མོ་ཁ་འདྲིར་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་པའི་འཛིགས་སྒྲིག་གི་སྤར་རྩོད་རྩོད་པོ་རྩལ་གྱི་
 བསྐྱེད་རིམ་ཞིག་བྱས་པར་གསལ་བ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་སློ་ལུལ་པའི་ཆོ་དུ་བརྟེན་ནས་སྟན་
 གྱིས་གཟིགས་ཤིང་གསུང་འཕྲོས་མཛད་པས་ཆང་མ་སློ་ལྟོད་པའི་ཆད་དུ་སོང་། རྒྱ་ལུར་དུ་བཅག་མལ་
 ཐོག་གོང་དཀར་དཀོན་གཉེར་དཔོན་པ་དང་ཆོས་སྤེའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་དང་རྒྱ་ལུར་སྐྱོར་གྱི་ག་ཆང་
 ཁག་སོགས་སྤང་མི་མང་དུ་བྱུང་། ལམ་ཞོར་དུ་ཁོལ་མ་གཞིས་ཀའི་མགོན་ཁང་མཛལ་བར་བྱིན། བྱང་
 རུབ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་མ་སྤྱད་པའི་གཞིས་ཀ་རྩེ་བརྟུན་མི་ལའི་པ་གཞིས་ལྷར་ཞིག་རལ་དུ་
 སོང་། ཤོད་ཀྱི་གཤིན་རྩེ་ཁང་དེ་སྤགས་འཆང་རུས་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་རྩམས་དང་བྱིན་
 ཆགས་པར་སྤྱང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕུག་ལེན་ནི་རྩེ་མ་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་ལས་ཆོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
 ཕུག་བཞེས་དང་བསྟན་ན་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་པ་ཞིག་འདུག། ལྷེད་ན་གཤེད་དམར་རུ་
 མཆོན་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཁང་ཡོད་ཟེར་ཡང་ཞིག་རལ་གྱི་སྤྲུལ་འགྲོ་(༡༩༠བ)མ་ཐུབ། དེ་རུབ་བཀྲ་
 ཤིས་རྩེར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོ་དབང་ལུལ། ཉེར་བཞེ་ལ་སྟེ་ཐང་དུ་འཕྱོར།

ཉེར་ལཱི་ཉིན་དགའ་གདོང་སྒྱོར་ལུང་པའི་བསུ་བ་དང་བཅས་ཀྱི་ཟམ་ཐོན་ཅམ་དེར་གྲུང་གི་དྲོའི་
 ཐོག་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུལ་གཙོས་ཐེར་འབྲས་ཀྱི་རྟ་བསུ་བ་རྣམས་འཕྱོར། དགའ་གདོང་

ཆོས་སྒྲིབ་མིར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁོག་དུ་མཚོན་ལེན་པ་སོགས་འཕྱུག་པ་མཛད་འདུག། སྒྲིབ་པ་ལ་གྱིས་སྒྲེ་ལེན་
 ཅམ་མཛད་ན་སྒྲམ་ཡང་སྒྲེ་པ་བྱུགས་ཏུར་པ་ཞིག་དང་འགྲིག་ནས་བྱུང་མ་སོང་། ཆོས་སྒྲེ་ཆེན་པོ་དཔལ་
 ལྷན་འབྲས་སྒྲིབ་ཀྱི་སེར་སྒྲིབ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་སྒྲུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའང་ཁོག་དུ་ལེབས་པའི་
 སྒྲེ་པོའི་ཁྲིམ་བརྒྱད་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དུ་སྒྲེབས། ཨོ་ཆེར་མུ་ཐའི་རི་ཅན་འགྲུལ་པ་སྒྲོན་མ་རྒྱལ་ས་རིམ་
 གྱིས་འབྱོར་པའི་ཐའི་རི་དཔོན་གཡོག་རགས་བསྐྱེད་ལ་བྱུག་དོར་གོས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་གནད་། གནམ་
 གང་གི་ཉིན་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་ཉིན་འཁོར་ལ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་པོར་ཆོད་བར་ལྷགས་སྒྲིབ་མ། ཉར་
 ལུགས་ཀྱི་དྲག་པོ་མའི་སྒྲུ་གྱིའི་དབང་ལུལ་ཞིང་བྱང་འགོལ་ཞིག་བྱས། ཡང་རྟོར་རྩ་བཅུ་པའི་ཆོས་
 གཅིག་ལ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་ཕྱིན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུ་རིམ་ལ་བད་གྲིང་བྲག་དམར་གྱི་གཏོར་བསྐྱོག་
 ཞག་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་འཕངས་པའི་རུབ་ནང་པ་རུབ་པ་བའི་ཁང་བར་མེ་ཤོར་ཆོན་ཆེ་ཅམ་བྱུང་པ་
 བཀ་ཅིས་ལྷར་ན་ལྷས་གིན་དུ་ཡོད་པ་འདུག་པས་སྒྲུ་རིམ་གྱིས་མི་བསྐྱོག་པའི་མཚན་མར་གོ། ཆོར་གསེབ་
 བས་ཆངས་པ་དུང་བོད་ཅན་གྱིས་ཆོད་བར་སྒྲོང་ཆར་ཞིག་ཞུ་དགོས་པར་ལུང་བསྐྱོན་པའང་སྒྲུ་ཆེ་ལ་བར་
 ཆད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བད་སྒྲོན་དུ་སྒྲིང་། མོ་ལུང་སེལ་བྱེད་དུ་དབེན་ས་པའི་འཇམ་ལུགས་(༡༧)ཀ་སྒྲུ་
 གསུམ་པའི་ཆོད་བར་ལ་རྒྱན་དུ་ལྷ་གངས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་གཅིག་གིས་བརྒྱ་ཅུ་འགྲོ་བར་འདུག་ཅིང་
 གསུང་རྒྱན་དུ་རིང་ཁྱད་ཡོད་ན་བུམ་ནང་དུ་ལྷ་བརྒྱའམ་ལྷ་བརྒྱ་གང་འོས་བསྐྱེད་ནས་ཆོ་རིལ་གངས་མ་
 ཆད་ཕྱིན་ཆར་གཅིག་གཉིས་ལ་བརྒྱ་ཅུ་འགྲོ་བ་གནད་རྒྱན་ལྷར་སྒྲོང་ཅའི་ལུགས་གིག་ལུལ། མཚོད་
 གཡོག་ཆོ་རིལ་བསྐྱེད་པར་དགའ་ཆོགས་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སྒྲུ་མ་ཆོར་ཡང་པའི་དབེར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན།
 མགོན་པོའི་རྒྱུ་གནད་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་གྱང་བྱས། རྒྱལ་པོ་དངོས་འཛིན་རུང་ཞིང་རྒྱལ་པོ་མེད་པའི་
 སྒྲུབས་བྱུག་རྒྱུ་ལུལ་ཆེ་བ་མི་འདུག་རུང་སྒྲེ་པས་བྱུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་སེར་འབྲས་སོགས་སྒྲུ་
 རིམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཞལ་འདོན་དུ་རྒྱུ་བཅུན་སྒྲོལ་དགའ་ལ་གསོལ་འདེབས་སྒྲུ་ཆོ་སྒྲེལ་
 པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱས། ལམ་ཞོར་དུ་པོ་ཏེ་ལའི་མཚོད་ཁང་རྒྱལ་ས་མཛལ་ཞིང་
 དགའ་འཕྱུར་གསར་བཞེངས་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྒྱུ་གེ་བ་དག་དབང་དོ་རྒྱུ་གདན་ས་ཆེན་

པོའི་ཁྱིམ་འཛིག་མ་རེག་གི་ཐུགས་སྒྲོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱོན་པ་དང་མཇུག། སྤར་རྩེ་ཞལ་སྤར་སྤར་མཇུག་པ་
 བྱང་ཆེན་འབྲོན་གདོང་དུ་ལམ་བྱང་ཆེ་ཆེས་ལེན་ཅམ་བྱས་པོས་རང་སྐྱལ་གྱི་ཁྱི་ཐོག་འབུལ་གསུང་བར་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཅོང་ཁ་པའི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྱིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་པར་བཀག་
 དགོས་སྐྱུ་མེད། རེ་པོ་དགའ་ལྟན་གྱི་སྒྲིགས་མ་ཞིག་པ་ལེགས་པས་ཉིད་བྱོན་པ་རང་འགབ་རྒྱུ་ནན་
 ཏན་དུ་མོལ་པ་ཡིན། རྩེ་ཞལ་སྤར་སྤར་གྱི་དེ་ཐུགས་ཐག་པ་ནས་མཛད་པར་སྤྱང་། སྤྱན་གཡས་རབ་
 འབུམས་པ་བསྟན་འཛིག་ཀྱི་(༡༩)བ་མཚོས་ཁོང་པའི་རང་སྐྱལ་གྱིར་སྤྱང་གྱི་ཁྱི་ཐོག་ཞལ་སྤར་སྤར་དམ་
 ཚོས་རྩམ་ཀླུལ་ལ་འབུལ་ཟེར་བའི་འགྲོ་སྒྲོ་མེད་པའི་མཛེས་པ་སོ་དཀར་པོས་སྤྱན་སྤྱིང་ཉེན་ཆེ། སྤྱོད་ཀྱི་
 གདང་དགོན་གསར་གྱི་སྤྲ་མ་སྤྲོ་གོས་དོན་གྲུབ་གྱི་བསྐྱོད་ཆེན་སྤྱིལ་བ་དང་སྤྲ་མ་གསར་པ་ལུ་བ་བསྐྱེམས་
 པའི་ག་པ་འགའ་ཞིག་ཆེད་བསྟན་དུ་འབྱོར། དེ་ལྟུང་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱོད་པས་པའི་ཉེན་ཁ་གསུང་གྱི་པེར་
ཨོ་ཆེར་བྱ་ཐའི་རི་དང་དཔོན་མོ་ཐུག་ན་རྩེ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གསར་འབྲུལ་མང་པར་སྤྱན་རས་
 གཟིགས། ཐུག་རྩེར། ཐུག་དུག་པ། གཟིམས་ཁང་གོང་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་དང་ཆོ་བ་སྤྱོད་གཉིས་ལ་ཆོ་དབང་
 བཟུ་ཅ། གུང་དུ་སྤྱོད་ཐུག་ཐུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུ་པས་གྱི་རྒྱུ་རྩམས་བསྐྱར། ཐའི་རིའི་དཔོན་
 མོར་མིང་སྤྱར་དགོས་རྒྱུ་བྱང་བར་ཐུན་ཚོགས་སྤྱོད་མར་བདགས། ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཚོགས་ཆེན་
 དང་ལྟན་དུ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱེབས་བྱིས་ལ་གིས་བཞུད་མེ་རྟོག་གཏོར་པའི་ཐོག་ཨོ་ཆེར་བྱ་ཐའི་རིས་
 གོས་དར་གསེར་དཔུལ་གྱིས་སྤྱོད་པས་པའི་སྤྱིང་འབུལ། ཚོགས་ཆེན་དུ་རྩེ་དཔུལ་སྤྱན་ཅོའི་འབྲེད་
 བཏང་། གུང་གི་དྲོ་ལ་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་བྱིན། བྱིར་ལམ་སྤྱགས་ཁང་གི་གནས་མཇུག་བྱས། ཤག་
 སྒྲོར་སྒྲོབ་དཔོན་མདོ་རྩེ་རྩེ་མཚོས་རིགས་གའི་སྐྱལ་བ་འབྲེན་པར་སྤྱོད་པས་དཔུལ་དུ་བོས། དཔག་བསམ་འཁྲི་
 ཤིང་གི་ཁ་བྱང་རྩམས་གཙང་ལ་འགྲོ་བའི་གཞིས་བྱེས་ཆོར་ལོང་གང་བྱུང་ལ་བརྩམས་པའི་བྱིས་གྲུབ་
 རུང་སྤྲ་མ་དང་ཚོས་སྤྱོད་གི་ཞལ་བྱང་མ་གཏོགས་དམངས་མ་ཡིག་མཁན་བཞད་པ་མ་ཁོམ་པར་ལུས་
 འདུག གང་ཟིན་ལ་ཡོང་ཞོར་དུ་ལུས་དག་ཅིག་བཏང་ཞིང་པོ་བྱང་རབ་གསལ་གྱི་ཁ་ཡིག་རྩམས་
 (༡༩༩༦)ཞོར་ལ་བྱིས་སྤྱང་། ཤག་སྒྲོར་སྒྲོབ་དཔོན་དང་གོང་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་གྱི་དོར་

རང་གང་མོས་ཀྱི་བྲམ་ལ་སྤྱར་ཆོག་པའི་བྲམ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཉི་ཐང་བྲམ་མས་བསྐྱལ་བའི་བདག་བསྟོན་
དང་གླིང་སྟོན་ཆོས་རྩེ་ལྷ་རྩེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསོལ་འདེབས། ལུང་ཁྱབ་བདག་བྲམ་མའི་བཀའ་སྤྱལ་
བཞིན་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་
བརྒྱན་འདེབས་རྣམས་བྲིས།

ཉིར་བཞི་ལ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་ཐུན་རྒྱལ་པོར་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཅ།
གདོན་འགོལ། ལུ་བརློག་གི་སྤྱི་རིམ་གྱི་རིགས་སྤྱ་གང་མང་བྱས་ཀྱང་ངོ་མོ་ཡོད་པ་ནི་མ་བྱུང་། གླིང་སྟོན་
ཆོས་རྩེ་དང་དཔོན་ཆོང་བྱང་ངོས་པ་གཉིས་བཅུར་བཞུགས་མཛད་པའི་གསོལ་སྤྱན་གྱི་འབྲོད་ངོའང་མ་
བྲངས་ཤིང་དགྲའ་ལོ་མཐོ་བ་ནས་སྤྱ་གཞུགས་རེ་ཞན་དུ་འགྲོ་ཡིན་འདུག་པས་བྲམ་མ་སྤྱལ་པོན་སྤྱན་པ་
མཐའ་དག་གི་ཐོག་མཐིལ་འདི་རིགས་ཀྱིས་འདོན་པར་མཆིས། ལུ་མཚོད་ཆེན་མོའི་གླིང་མེ་རྒྱལ་ཁམས་
བྱིངས་ཀྱི་ལོ་ལེགས་ཉེས་ལ་བརྟུ་བར་གྲགས་པ་དོན་ལ་རི་ལྷར་གནས་ཀྱང་རང་རེ་ལྷ་མེར་ཅོད་པ་ན་
འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་ངེས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་སྤྱང་བས་མེར་འབྲས་སོགས་རིའི་སྤྱར་དུ་ཡོད་པ་
ཆོར་ཡང་རྒྱང་འཕྱུང་གིས་སྤྱར་མ་བྱབ་ཅིང་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་མར་མེ་ལྷ་ཞོག་གོང་ལ་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱང་གིས་ཁྱེར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་བྱུང་། ཉིར་དུག་ལ་འབྲས་སྤྱངས་སུ་འབྱོར། ཁལ་ཁ་ཨ་
ཁའི་དའི་ཆོན་གྱི་སྤ་ཆ་གན་བར་དང་སྤད་ཅིང་ཆོ་མགོན་གྱི་རྩེས་གནང་ལུ། དགའ་ལྷན་གསང་སྤགས་
གླིང་པར་བྱང་གཏེར་ཐུགས་སྤྱབ་རྣམ་གསུམ་གྱི་(༡༩༩༧)ཆོས་སྒོར་དང་ཆོ་བདག་ལུགས་འབྲུན་སྤྱང་
གི་དབུ་ཚུགས་ཅམ། ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་པར་སྤྱབས་སེམས། སྤྱན་འདེན་བྲས་གསོལ། ས་ལམ་
གསུམ། རྣམ་དག་གངས་རི་མ། ཡོངས་རྩོགས་མ། ལོ་བསྟོན། ཉི་གཞོན་འཆར་ཀ་མ། བདེ་ཆོན་ལུན་
གྲུབ་མ། རབ་དཀར་དགེ་ཆོགས་མ། རྒྱ་ཆེན་བསོད་ནམས་མ་ཆོགས་བསམས་མ་སྟོན་བསམས་མ།
རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ། སྤྱབས་གསུམ་པ། གསར་ཅོམ་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བའི་བསྟོན་པ་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་
མོའི་རྒྱ་དབྱངས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལུ། སྟོར་རོང་དཀར་བརྒྱ་གསལ་པ་ཅན་བསྟེན་རྩོགས་ཉིར་གསུམ་
དང་རབ་བྱུང་ལུ་བཙུ་སྟོར་བསྤྱབས། རྒྱ་པ་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ལུན་འདུ་ལེན་ཨ་བ་ཤི་

དཔོན་གཡོག་འབྱོར་བ་དང་ལྷན། ཚེས་ལྷ་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་བཅད་རྒྱའི་ལོག་ཏུ་རྒྱུ་ཁྱུང་བདག་སྒྲུ་མ་
གནད་དངས་ཏེ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་དབང་ལོགས་ཟབ་ཚོས་མང་དུ་ལུས། སྐུ་འབུམ་ཚོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་
ཀྱུ་མཚོས་སྐྱུ་ག་པས་མ་དང་དཀར་གྱི་དྲི་ལན་ཞིག་པསྐུལ་བའི་ཡིག་ལན་ཚིགས་བཅད་དུ་བཞིངས། ཉེར་
གཉིས་ལ་ཚིགས་ཚེན་དུ་ཨོ་པ་ཤིས་བསྐུ་འབུལ་བའི་གཙུག་ཅིང་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཚེ་དབང་། སྐུ་ར་ས་
གཟིགས་དང་བྱུག་དུག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནད་དང་། ཡང་དགོན་སྐུན་སྐུ་ཤ་ཤ་རྩོར་སྐུ་ཞེ་
པ། བསྟན་འཛིན་གསུམ་ལ་ཉར་ལུགས་དྲག་པོ་མེད་སྐུ་གྱི་དཔེ་དབང་བསྐྱར། མེད་སྐུ་གྱི་དང་ལས་གཤིན་
རྒྱུད་སྐུ་ཤི་སྐུ་པ་བཅུགས་ཤིང་གཞན་གྱི་མཐོན་གཏད་སྐྱོན་ནས་ཀྱལ་པོ་སྐུ་མི་འཚོ་བའི་ལྷ་ས་ལ་ཡར་
བྱུང་སྐྱོང་།

ལོ་འདིའི་དབྱིང་ཀ་ལན་ཆད་སྐུ་ཁག་སལ་ཆེར་གྱི་དོ་རྗེ་སྐོབ་དཔོན་ཤག་(༡༩༩ན)སྐུ་ཚོས་རྗེ་
ཚུན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་ཅིང་། འདི་ནས་བཟུང་མཚམས་ལེ་ཚན་དང་ས་པག་མན་གྱི་སྐུར་སྐུ་བ།
ཁོ་རོལ། ཆོ་འཆར་ལོགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སྐོབ་དཔོན་ཞལ་སྐུ་ནས་སྐོ་བཟང་དར་རྒྱས། བྱིང་པ་སྐྱགས་རམས་
པ་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ། དགེ་སྦྱོང་སྐོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། དཔུ་མཛད་སྐོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཤག་སྐུ་ཚོས་
རྗེ་སྐོ་བཟང་དག་དབང་། དགེ་སྦྱོང་བུམས་པ་སྐོ་བཟང་། དགེ་སྦྱོང་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ། སྐྱགས་རམས་པ་
དགོན་མཚོག་ཡིན་ཆེན། དགེ་སྦྱོང་འཇམ་དབྱུངས་ཤགས་པ། ཚོས་རྗེ་ཀན་ལུ་པ་ཟིལ་གཞོན་དོ་རྗེ། རྫོང་
ཡི་ཚོས་རྗེ་སྐོ་བཟང་བཟུ། སྐྱགས་རམས་པ་ཞོར་ལུ་ཚོས་འཕེལ། དགའ་གདོང་སྐྱགས་རམས་པ་དོན་གྲུབ་
རྒྱ་མཚོ། ཡར་འབྲོག་པ་སྐོ་གོས་རྒྱལ་པ། སྐུ་པ་དག་དབང་ཚོས་འཛིན། གམ་པ་སྐོ་བཟང་དག་དབང་།
དོ་པ་སྐོ་བཟང་མཐུ་སྟོབས། གནད་བྱུང་པ་སྐོ་བཟང་མཐུན་བཅེ་ལོགས་བསྐྱེན་སོང་ནམས་ཀྱིས་སྐབས་
དང་སྐུར་ཏེ་བུས། ཉེར་ལྷ་ནས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་སྐུར་ཡང་གོང་གི་ཚོས་འཕྲོ་ལུས། ཀྱུལ་པོ་ལ་མཛོན་
བྱུར་གྱི་སྐུན་ནད་མེད་ཅིང་སྐུའི་རྒྱངས་རིམ་ཡོད་དུ་སོང་བ་སྐེ་པ་དང་བྱུང་འཚོ་བ་ནམས་ཀྱིས་མ་མཐུན་
པའི་རེ་ཞིག་སྐྱོན་མེད་ཡོད་ལུལ་རེ་དོགས་ཀྱི་དང་རྩོར་སྐུ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོས་བདུན་གྱི་སྐོང་ལ་གནམ་
སའི་དབང་ལུག་སྐོན་པོ་འགར་གྱི་སྐྱང་བསྟན་འབྲུ་བ་དེ་རང་བསྟན་གྱི་སྐུ་ཆགས་བདོ་བ་ལྟ་བུས་གཟིམས་

ཁྱི་མཐའ་ཅན་དུ་མཛད་དེ་འདུག་བྱས་ཀྱི་དང་ཚུལ་རྗེས་སུ་བསྟན། འཕྲོས་བྱུང་འབྲལ་ལྟ་ས་ནས་སྡེ་པ་
 ཏུ་བྱུང་བོར་མེད་པས་པའི་ནམས་ཕྱིད་ཡོད་ཚམས་ལ་འབྲས་སྤངས་སུ་བྱོན། དེ་འབྲལ་གྲུབས་ལུལ་(༡༩༣༧)
 བྱས་པའི་ཕྱིན་པ་ནས་མེད་ལ་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་སྤྲེབ་སྤྲོད། འཕྲོ་བ་ཞུས་འབྲལ་གྱི་མགར་ལག་མ་
 ལྟ་བུ་ཡོད་པ་བཏང་པས་འབྲལ་དུ་ཐེབས་ཏུགས་མ་བྱུང་བུར་རྗེས་སུ་ཆོངས་ལུག་ནས་རྒྱ་སེར་འཛག་པ་
 རྒྱ་མིག་ཁ་པ་ཆོག་ལུས་མཐོང་ཟེར་གང་ལྟར་གཟུངས་སྟགས་ཟབ་མོའི་རིགས་དང་སྟོན་ལམ་རྣམས་
 གསུམ། ཞི་ཁྲོ་དགོངས་པ་དང་གྲོལ་གྱི་ཐོས་གྲོལ་སྟགས་ཁ་ཏོན་རྒྱས་པར་བྱས། ཕྱི་དྲོ་དགོན་པར་ལོག་
 ལྟ་བུ་ལོ་མོན་ཁན་དགེ་ལེགས་དཔལ་ལྡན། ཨ་པ་ལའི་གྱི་དཔོན་མོ་སའི་ཁན་རྒྱས་གཙོས་གསར་འབྱུལ་
 མང་དུ་སྤྲེབས་པ་རྣམས་དང་མྱད། ཆོས་རྗེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་སྟགས་ལུལ་ཕྱོགས་སུ་དང་བསྟན་
 ལ་པན་པ་ཆེ་པའི་དས་བྱས་ཀྱི་ཁ་པོ་འབྱུག་ལྟར་སྟོན་འདུག་པ་དོན་ལ་གནས་པར་སྟངས། སྡེ་པས་ཐུགས་
 ཁུར་བཞེས་ཏེ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞབས་བྱུང་ཡིད་བཞིན་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་སྟག་བོད་གྱི་དོ་དམ་མང་པོ་དང་
 བཅས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་དགོངས་ཆོགས་ཀྱི་གྲྭ་སྤྱིག་བཅུགས་པའི་མང་འབྱེད་བསྟོ་རྟེན་གཏོང་
 ལུགས་སྟག་ལུགས་ལ་གཞི་མཛད་བོད་ལུགས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་དང་བཅས་རྒྱ་ཆེར་གནང་པའི་རྒྱུད་སྟོད་
 རྒྱུད་བསྟོ་མས་པར་དགེ་འདུན་ཕྱིད་དུག་བརྒྱས་སྤྲེལ་གཙོག་ཞག་བདུན་གྱི་པར་གསར་འདུས། ཡ་པོང་ཁ་པ་
 དཔོན་སྟོབ་བཅུ་བདུན་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། དབང་བསྐྱར་ཁྲུ་ཆོག་པ་ཐར་གྱིང་སྤྲེལ་གྲ་བཅས་ལ།
 རྫོ་ཤྱག་གིས་གཙོས་པའི་མཆོད་ཁང་རྣམས་སུ་གསེར་ཆབ་དཀར་མེ། སྟན་ཤལ། གདན་ས་གོང་ལོག །
 འབྲི་སྟག་སྟགས་གཞན་ཕྱོགས་པ་ཁ་ཤས་དང་གཙོ་བོར་དཔོན་སྟོབ་བཅུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགའ་ལྡན་
 ཁྱི་གདན་རྒྱར་གྱིས་མཆོན་པའི་དང་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་རྟགས་རིམ་ལ་བསྟོ་(༡༩༤༣)རྟེན། རྒྱུད་འཕན།
 དབྱར་སྟོད། འོལ་དགའ། ཡར་གྲུངས། ཡར་རྒྱུབ། གཙང་མོང་། ལ་སྟོད་ལྟོ་བྱང་། ལྟོ་ཕྱིན་པ། ཡར་
 འབྲོག་ །ཨོ་དུགས་གཉལ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྡེ། རིས་མེད་གྱི་དགེ་འདུན་བསྟོ་མས་པར་དུག་ཁྱི་བདུན་བརྒྱ་
 ལ་མང་རྫོང་འབྱེད་བཅས། ལྟ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་འདུན་དུག་སྟོད་སྟོར་ལ་ཁ་བཏགས། དཔུལ་
 རྒྱུ་པ། མར། རས། བུ་རམ། དར། ལུ་ཟེ། ཟེ་ལིང་གི་རྫོང་དང་བཅས་པའི་འབྱེད་དགུ། རྒྱ་མཆོད་ལ་

དབུས་གཙང་གི་དཔོན་པ་གསུམ་བཞི་ཤར་མང་། ལོ་མཆོད་ལ་ལྷ་སར་མེར་འབས་གཉིས་ཆོག་ས་པར་
 མང་འབྱེད་ནུས་པ་དང་པའི་སྐུ་ཆོག་བཞུགས་པར་གསེར་སྒྲུང་ཉི་ཤུ། གསེར་བསྐལ་མ་ཞོ་དྲུག་སྟོང་
 གསུམ་བརྒྱ། དུལ་མ་ཞོ་ལྷ་བརྒྱ། དུལ་སྟུང་ཉིས་བརྒྱ་དང་དུལ། དུལ་རྒྱུག་སྒྲུང་ཉི་ལྷི། སྟེན་ཞོ་བཞི་
 དབྱུ་གསུམ་ཅུ། མ་ན་རྟོག་ཡང་ཉི་ཤེས་སྟུང་བཞུགས་པ་གྲུ་གཅིག། དཀར་ཡོལ་ཡུ་རིང་ཡུ་ཐུང་བཞུགས་
 པ་དྲུག་ཅུ་དྲུག། སྟུག་སྐལ་ལོ་ལྷ། ཁ་བདག་ས་སུམ་ཁི་སུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། གོ་ས་ཡུག་ཐུང་དུལ་བརྒྱ།
 ཁ་འབྱར་བརྒྱུད་སྟོང་བཞི་བརྒྱ། སྟུན་ཅེ་ཆོར་འདྲེས་པ་ཡུག་ལྷ་བརྒྱ་དོན་གཅིག། ཁ་འབྱར་ཆིག་ཁི་ལྷ་
 སྟོང་དུལ་བརྒྱ། རྒྱ་ཤེ། སུམ་སྟུར། ཉེན་ཁེབས། གོ་ས་ཤེར། རྒྱ་གོ་ས། གོ་ས་དར་གྱི་ཡོལ་པ་བཞུགས་
 པ་སུམ་བརྒྱ་གྲུ་དུལ། གོ་ས་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་ཉེར་དུལ། ལ་ནག་གི་ལྷ་མོ་གསུམ། སྟུ་ལ་གའི་གཉིས།
 མོག་ལྷ་མ་གཉིས། སྐ་རགས་གཅིག། རྒྱ་མོན་གྱི་རས་ཡུག་པ་རི་འབན་ཁ་བཙས་པ་སུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ།
 གོ་གཉིས། ར་གོ་དྲ་དང་ཁོར་དྲུག་འདྲེས་པ་ཆིག་སྟོང་ཤེ་གཅིག་ལུར་ལྷང་ཆིག་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ། (༢༩༧)
 དགུ་བརྒྱ། ཁོ་གཅིག། སྐུ་མཚོག་སྟེན་གསུམ་བརྒྱན་པ་གཅིག། སྟོན་ཆག་ཞེ་གསུམ། དམིལ་གཡུ་བ་
 གཅིག། སྟུན་དམར་ས་གདན་བཞུགས་པ་ད་གསུམ། བྱམ་ཅེ་སུམ་བརྒྱ་གྲུ་དགུ། གསེར་སྐ་ཐག་ཆས་
 ཡོལ་གདན་ཆ་འགྲིག་བཙོ་བརྒྱད། དེ་མཆོངས་ར་མ་ཡུག་ཆ་འགྲིག་བདུན་ཅུ། དུལ་སྟུབ་གཡོགས་གྱི་
 སྐ་ཆ་འགྲིག་བརྒྱ་གསུམ། དུལ་གན་མ་གཉིས། གསེར་དུལ་ར་མ་ཡུག་སྐ་དམར་མོགས་སྟུ་ཆོགས་
 བཞུགས་པ་བརྒྱ་དང་བཞི། ཐག་ཐག་གཞུ་བཙས་བརྒྱ། ཏ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བཞི། ར་མར་ལྷ་
 འོ་འེན་ཅུམ་པ། འབྲུ། གཙང་མ་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་པར་མཁར་ཁལ་ལྷ་འབྲུམ་བརྒྱད་ཁི་བཞི་སྟོང་ལྷ་
 དབྱུ་ལྷག་བཙས། ལོ་རྟེན་མའི་ནང་དུ་ཐི་རྟེན་གསེར་བཙོ་མ་ཞོ་སུམ་སྟོང་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འབྲུར།
 མི་རུ་ལྷ་ཁང་དུ་སྟུན་འདམ་གྱི་རྒྱལ་པ་རིགས་ལྷ་དང་རྩེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་བའི་སྟུ། སྟུན་སྟུ་བདེ་གཤེགས་
 དབྱུད་གྱི་སྟུ་རྒྱུར་དུལ་ལྷ་བཙུ་མ་བརྒྱད་ཅུ་མོང་པའི་སྟུ་རྒྱུ་ནུམས་བཞུགས་ཆོད་མ་ཐེན་ཞིང་བཙོ་
 རིགས་གྱི་ཐོགས་སྟུ་ཡོན་གཞུངས་འབུལ་རབ་གནས་གྱི་དགོས་ཆ་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་དེལ་པར་ཁལ་ཉི་ལྷི་ཆིག་
 སྟོང་ལྷ་བརྒྱར་སྟེབས། རི་སྟུག་དབུ་མཛད་རིན་ཆེན་བསྟོན་ནུམས་མཆོག་གྲུབ་ཕྱོན་པར་སྟིང་པོ་དོན་

གསུམ་དང་གྲུབ་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲིན། རས་ཆེན་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་འཕྲོ་འཕྲིན་རྣམས་སོ་སོར་
 ཉམས་འཕྲིན་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་ཀྱི་མཆོས་མཛད་པའི་སྤྱི་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་འཕྲིན།
 འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེས་མཛད་པའི་ཆོ་འཕྲིན་གྱི་ལུང་རྣམས་སྤྱིན་ཀྱིས་ལུང་ཞིང་སྤྱི་པོ་དོན་
 གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་འདེབས་དང་འཕྲོ་འཕྲིན་(༡༩༧༣)ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་གསུང་བ་འབྲལ་དུ་བྲིས།
 དགའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དབང་འཕྲིན་རྩ་སྒྲིང་དུ་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་ལྡན་གྲུངས་པ་སྤེལ་བར་མི་
 རིགས་འདྲའང་བཞེད་པ་དང་བསྟན། འདི་སྐབས་ཆོས་པ་གའི་རིགས་ཉན་གྱིན་མེད་ཀྱང་རབ་གནས་
 སྤྱིན་ཐེག་སོགས་ཀྱི་བྱུག་ལེན་ཞིབ་ཏུ་ལྟས་པས་མོས་པ་ཆེར་འཕེལ། རྩམ་སྤྱིའི་ཆ་པོ་དཔེ་སངས་ཁོ་གོ་ཆེ་
 ཅན་ཁ་གསལ་གྲུབ་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བྲས། ཞག་བདུན་གྱི་བར་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཀྱུ་
 སྒྲོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་དྲུག་གནས་འདྲེན་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱལ་པོར་དམིགས་ནས་ནན་
 ཏན་དུ་བགྱིས་པ་ཉིན་ལྔ་མོར་ཉ་ཅང་གི་ལྷས་ལེགས་པར་མ་བྱུང་ཡང་མཇུག་ཏུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་མཆོན་མ་གསལ་བ་ཡིན་འདྲ་བས་པ་ཤར། ཟེར་ཆེན་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོ་རིང་
 གིས་བར་ཁམས་ནས་དགོས་ཚུལ་བཞེན་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་བྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སའི་ཁབ་ཁྱའི་ཁ་དོན་དུ་
 བདུན་རྣམ་དག་སྤྱོད་ལམ་དང་བཅས་པ། ཨ་ཡོ་ཤིས་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་རྣམས་བྲིས་ཉེར་
 གཉིས་ལ་གཤམ་གྱི་ག་བ་རགས་རིམ་དང་བཅས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསལ་དུ་བྱིན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཕྱར་
 ལ་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཆོག་ལྟ་སྟོན་རྒྱལ་བར་
 བྲས། ལོ་མཇུག་འཇམ་དབྱེད་ལྷན་གྱི་ཐེལ་གཞོན་གྱི་ཟོར་ལས་སོགས་དུས་རིམ་དང་།

དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་པ་བོང་ཁར་གཉུག་མར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་
 རྣམས་ལ་བཀའ་ཚེས་དང་། ལྷ་ཤི་བསྟན་འཛིན་ཚེས་རྒྱལ་གྱི་
 དགོངས་ཚེགས་མཆོད་སྤྱོད་བསྟར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

1655

ཤིང་ལུག་གནས་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་སྤྱིད་གསུམ་དབང་མོར་མཆོད་གཏོར་ཐོག་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་
 པའི་སྟུན་གལ་ལུལ། བཞུགས་གལ་གྱི་དུས་སྟོན་བསྟར། ག་ཚང་དུ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཚོགས་རྒྱུད་ལྟེ་གཞན་
 ལ་(༡༩༥༧)གཞོགས་དུང་གྱི་ཉ་ཅང་ཁུངས་མི་བཙུན་ཞིང་མཛད་བྱང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་འདུག་པས་
 ལུགས་སྒོལ་འདི་གའི་རང་སྐད་དང་མཐུན་པའི་བདག་མདུན་སྟོང་མཆོད་ཀྱི་ཚོགས་གསར་དུ་བརྒྱུ་སྒྲིལ་
 ཚེས་བཞི་ལ་སྤྱི་ཁང་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་པར་གཉེར་པས་བཀའ་སྤྱི་བཟབས། གཙང་དུས་
 དཔུས་གཙང་གཉི་གར་བཀའ་འཁྱུར་རྒྱུ་སྒྲོགས་མཛད་པ་ཆག་པའི་ཉ་མས་གསོས་ལ་འདི་ལོ་ནས་དེ་
 ཚོབ་སྟེར་ཆགས་འགའ་རྒྱལ་སྤེལ་པར་ཞུས་པ་ལ་དགོན་ཁག་དགོངས་བཅད་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་མཛད་
 འདུག་པར། ཟླ་བ་དང་བོར་གོང་དཀར་ཐོང་རི་བཤད་རྒྱུ་བ་སྤྱིང་དང་རིན་སྤངས་དགའ་ལྟན་བྱམས་པ་
 སྤྱིང་། གཉིས་པར་ཚུ་ཤུར་ཐར་བ་སྤྱིང་པ་དང་དཔལ་འཁོར་ཚེས་སྤེའི་དགེ་ལུགས་ག་ཚང་རྣམས་ནས་
 བསྟུས་པ། གསུམ་པར་དགའ་ལྟན་དོན་གཉིས་སྤྱིང་པ་དང་གངས་ཅན་ཚས་འཕེལ། གནས་ཚས་སྤེ།
 ལྟན་ཅེ་ཚས་སྤེ། སྒོ་མོ་ཆོང་པ་རྣམས་ཚོ་བསྟུས། བཞི་པར་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་པ་དང་དགའ་ལྟན་
 འོག་མིན་སྤྱིང་པ། ལུ་པར་སྒྲོར་ལུང་། སྤེ་མེར། ཉི་ཐང་ཚོ་བསྟུས་དང་། ཤངས་དགའ་ལྟན་ཚས་འཁོར།
 དུག་པར་ཚོས་འཁོར་ཡངས་ཅེ་བ་དང་གངས་ཅན་པ། ཀླུ་མེན་ཅེ། རི་བོ་གདངས་ཅན་པ་རྣམས་ཚོ་
 བསྟུས། བདུན་པར་འོལ་དགའ་ཚོ་བསྟུས། གནས་རྟེང་། འཕྲོང་ཅེ། གསེར་སྤངས་པ་རྣམས་ཚོ་བསྟུས།
 བརྒྱུད་པར་དགའ་ལྟན་དོན་གཉིས་སྤྱིང་པ་དང་དགའ་ལྟན་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིང་པ། དགུ་པར་རི་བོ་བདེ་
 ཚེན་པ། དགའ་ལྟན་འོག་མིན་སྤྱིང་པ་དང་མང་མཁར་དར་སྤྱིང་པ་དྲིལ་པ། བརྒྱུ་པར་ཐོས་བསམ་དར་

རྒྱལ་གླིང་པ། བསམ་གྲུབ་དགའ་ལྡན། རྟེན་གྲུབ་པ། ལུས་པ། རྟེན་ལུས་(༡༩༥)རྒྱལ་སྤྱིའི་པ། བཅུག་ཅིག་
པར་དགའ་ལྡན་གསུང་རབ་གླིང་པ་དང་ཤེལ་དཀར་ཆོས་རྟེན་པ། བཅུག་ཅིག་པར་ཐང་སྐལ་དགའ་ལྡན་
ཆོས་ལའོར་དང་གངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་ལའོར་རྒྱལ་ས་ལ་བཅུག་སྐྱེད་པ་པོ་ཉ་ལ་དང་དོལ་གྱི་གསུང་
རྒྱལ་ལོ་གསལ་ནས་པར་པག་པ་མ་བྱུང་འདུག་ཅིང་མངའ་རིས་རྫོང་ཁའི་དེ་ཆ་པ་འདུས་བྱུང་དུ་རྒྱག་ས་ཟེར་
བ་ཕྱི་རྒྱོད་བཀའ་འབྱུང་འཕར་མ་རྟག་གཤིས་ཆག་པ་རྒྱལ་ས་པར་སྐྱབས་མ་གསོས། ཆོས་ལུ་ལ་འབྲུལ་
སྤང་གཅུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་འདབས་སུ་སྒྲིབས། རྒྱོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོག་ས་ཆེན་ལུ་འདོན་དུ་རྒྱལ་པོའི་
དགོངས་རྫོགས་སུ་དམིགས་པའི་རྒྱོན་ལམ་ཆོག་ས་བཅད་ཅིག་བཅུམས། གྲ་ས་པན་རྒྱུན་གྱིས་གཙོས་
པའི་རང་བྱུག་ས་ཆོས་རྟེན་ཆོར་རྒྱུན་རྒྱག་ས་ན་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་འདུག་ཅུང་དེ་ལོ་ལས་འཕྲོ་འབྱུང་མ་འབྱུང་
སྤྱ་ཆོག་ས་བྱུང་བ་འདྲ། ཨོ་ཆེར་བྱ་ཐའི་རི་དང་དཔོན་མོ་གཅིག་གིས་བསྐྱུལ་པའི་གསེལ་འདེབས་རྒྱོན་
ལམ། དཔོན་མོ་རྒྱུར་གྱི་དོར་རྒྱུལ་མའི་བསྟོད་པ་རྒྱལ་ས་བྲིས།

ཆོས་བརྒྱན་ནས་རྒྱོན་ལམ་ཆེན་མོ་སྤར་འབྱུང་བཞིན་རྒྱག་ས་པའི་གཅུག་ལག་ཁང་དུ་འདོད་དོན་
གྱི་རྒྱོན་པ་གསེལ་པའི་ལྷ་རྩལ་ལུལ། ལུ་པ་ལོ་མོན་ཁན་དང་སའི་ཁན་ཁུ་གཅིག་གིས་ཁྲི་འབུལ། ཉ་ལོན་
པ་ཡན་ཆོས་རྟེན། གྲ་གྱི་ཆོས་རྟེན། བེན་དུ་ནང་མོ་མོག་ས་གིས་བརྒྱ་འབུལ་དང་ཆོག་ས་ཆེན་དུ་རྩ་དཔལ་
དར་གྱི་འབྱེད་གྲ་ལོ་པ་བཏང་ལྷ་རྒྱ་རི་བ། རྒྱིད་ཤོད་ལག་ཁམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་སྤྱ། མཚུར་ལུ་བྱུང་
པ་རྒྱལ་ས་གིས་མཚུལ་ར་བར་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་རྫོགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོ་རྟེན་རྒྱལ་ས་པར་བསྟར་
ཞིང་གཞིམས་ཁང་གོང་ནས་དར་དང་། ལྷ་པས་མར། རྒྱིད་ཤོད་པས་ནས་(༡༩༥༦)འབྱེད་ཀྱང་བཏང་།
ཆོག་ས་ཆེན་དུ་རྟེན་པས་དགོངས་རྫོགས་སུ་གསར་འཕར་གྱི་ཆོར་དང་གསེར་དཔལ་ཁ་བཏགས་མར་ནས་
གྱི་འབྱེད་མཛད། འབྲུག་པ་དང་བདེ་ཆེན་ཆོས་ལའོར་བར་ཆོད་པག་མེད་འཇམ་ལུགས་གྱི་དབང་དགྲུང་
གངས། ད་ལའི་ལྷ་བྱུང་ལ་འཆི་མེད་དཔལ་རྟེན་གྱི་ཆོར་བརྒྱ་ཅ། དཔོན་མོ་སའི་ཁན་ཁུ་གཅིག་གསར་
འབྲུལ་མང་བར་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆོར་བར། རྒྱལ་དཀར་རྒྱུན་བདུན་མགས་རྒྱུང་ཐོག་ཤོད་རྒྱལ་རྒྱལ་
ལུ་སྐས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆོར་བར་དང་བྲུག་དུག་པའི་གཏོར་དབང་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་རྒྱལ་ས་

བྱས། ཐོང་འུག་ལྷུ་པ་སྤྱིར་གི་གྲ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསར་ཅོམ། དཔུ་པར་དང་གནམ་ནས་འབྱུག་སྐར་
པའི་གྲ་པ་ཞིག་གིས་མཛོད་ཀྱི་རྒྱགས་སྤྲད། ཁམས་འི་པོ་ཚེ་ནས་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དག་
དབང་བཀྲ་གིས་དཔལ་གྲུབ་ལྟ་སར་ཐེབས། དེ་སྟེ་པན་ལྷེས་མཛལ་ཡིན་གྲུང་དུ་ལམ་ལྷག་བཅའ་ཆོག་
པ་དགོས་སྟེ་ལ་གསུང་ནན་ཉ་ཅང་ཆེས་པ་མ་བསྒྲོག་པའི་དགོངས་སྤྲུང་གིས་མཛམ། ཀླུ་པ་པ་ཅོང་ཁ་པ་
ནས་བརྒྱད་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཡོད་ན་དགོས་ཐེབས་པ་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་
ཀྱི་རྗེས་གནང་བྱིན་རྒྱབས་ལུང་ཆ་ཆང་། ཆག་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་མེད་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་། གྲུབ་
ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་ཆེ་རྒྱུ་པ་འཛི་མེད་དཔལ་སྟེར། བྱང་རྒྱུ་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་རྣམས་སྤུལ་
ཆོས་བཀའ་འབུལ་རིང་དུ་མ་ཟད་སྟེ་ཕྱིར་དོས་མཛལ་ལྟ་དུག་ཅུ་མུང་པ་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་པའི་
གསུང་གླིང་གིན་དུ་འཕེལ། བདོག་པའི་དངོས་པོ་པར་འབུལ་སྤྱད་གནང་བཟབས་རྒྱས་ལྟར།

ལྷུ་པ་གཉིས་པའི་ཆོས་དུག་ལ་ཆིབས་ཁ་སྤྲུང་གདོང་བཞུགས་(༡༩༣༣)ལྟལ་གྱི་གཞིས་ལེན་
ལྷས། གཞིམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་སྤྲུང་བཞུགས་གདན་སྟགས་བླ་ཆེན་དུ་གདོགས་དེས་ཀྱི་གཞོས་སྒོ་ལུགས་
མཐུན་ཡོད་མུར། རྒྱ་རྟ་ནས་སྟེ་པ་རང་གི་དགོངས་བཅད་ཀྱིས་སྤྲུང་གདན་ལ་ཐབ་སོང་བ། འདི་ལ་ཁོང་
དཔོན་སྒྲོབ་འོལ་དགར་འཕྱོན་གདོང་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་གི་བཞུགས་ཁི་དེ་གར་བཞུགས་ཅིས་ཀྱི་
བསྐྱབ་སྟོན་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལ་མཛད་འདུག་པ་གད་ཁ་སྟོགས་ཀྱི་འབྲུལ་ཞིག་ཡིན་འདྲའང་།
དམངས་མའི་ལྟ་སྤྲུང་ལ་རས་རྒྱུང་པའི་ལྟ་པའི་དཔེ་རིམ་གྲུང་ཆེན་པོར་སོང་དོགས། ཁ་སང་པན་གྱི་སྟེ་
འབྲུད་པར་ཐུགས་ལ་མ་འཐད་པའི་མདངས་གིག་མཛད་འདུག །ཁམས་ར་མཐེལ་དུ་ཨོ་ཆེར་ཐུ་ཐའི་རི་
དང་སི་ཁན་རྒྱའི་སྟག་པོ་གཞན་མའི་རྟེན་པས་འབྱུང་དང་བཅས་སྟོང་ཐུག་གཉིས་ལྟག་ཅུམ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་
ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་ཐུག་རྟོག་གོས་སྟོན་ཅན་གྱི་རྗེས་གནང་། དཔོན་དཔོན་མོ་རྣམས་ལ་མཆོན་
བཛོད། གདུགས་དཀར། གསོལ་འདེབས་སྟགས་ཆོས་སྟོད་འདྲའི་ལུང་དང་རྟ་མགིན་སྤྲུང་སྤྲུང་ལུགས་
ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་བྱས། ཐའི་རིས་སྟེ་པར་ཐམ་ཀ་དགོས་ལྷས་པར་རྫོང་བདའ་གྲུབ་ནས་བསོད་ནམས་
དབང་རྒྱལ་གར་པའི་མདར་ཐམ་ཀ་སྟེལ་པ་ལ་བདར་སོང་བར་ཉམས་སྤང་ཆེན་པོ་མི་འདུག་ཟེར། ཀླུ་

པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ཐའི་རིར་རྒྱལ་པོའི་ཆོ་ལོ་དང་སྐྱགས་ཐམ་ཀ་གཏོང་པའི་སྐོག་ལྷགས་ཆོད་
 ལྷན་བྱུང་ན་སྦྱོན་བདག་གི་སྤང་དོར་ལེགས་རྒྱར་འདུག་དུང་རྒྱུ་པོད་ཏོར་གསུམ་གང་གི་འདུགས་ཆོད་
 ལྷན་མི་མཛད་པ་ཐུགས་ཀྱི་གཤིས་ལྷགས་སུ་ཡོད། ཆ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་ལ་བྱུང་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོད་བར། སྐྱོལ་
 དཀར་སྦྱོན་(༡༩༧)བདུན་མ། མགོན་པོ་བྱག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུ་པམ་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམས་བསྐྱར།
 སྐྱ་སྐྱེ་རྟིང་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་ཤེས་འདོད་སྤང་བར་སྐོག་ལྷུ་བྱོགས་འདིར་གསར་ཐུགས་རྟིང་པའི་འཕྲོད་
 ལམ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་གིན་མི་འདུག་ཅིང་དཔེ་ཆ་ལྟ་རྟེན་ཡང་བསྐྱམས་པ་མི་འགབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་
 བར་མོལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མི་མཛད་པ་རྗེས་སུ་ལྟ་འདྲའི་འཕྲུལ་རྟོངས་ཀྱིས་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱུར་བའི་དཔེ་རྟེན་རྣམས་ཡར་སྐྱེལ་དགོས་པ་བྱུང་སོང་།

སྐྱུལ་སྐྱུ་བདེ་ཆེན་གྱིར་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་དང་བླ་མ་པོན་ལུང་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ་རིག་
 འཛིན་གྲོང་ལྷུམ་གྱི་དག་སྤང་མངའ་རིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་བད་
 དོན་ལམ་ཟབ་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱས། དཔོན་མོ་སའི་ཁན་རུ་ལ་སྟིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་འཕོ་བ་
 ཉམས་འབྲིང་དུ་པབ་པ་དད་བཅོན་སྟིང་རུས་ཆེ་བས་ནན་ཏན་དུ་བསྒྲུམས་པའི་དོགས་ཀྱང་འབྲལ་
 འབྲལ་དབྱེད་སོང་བས་གོ་ལུམ་དུ་མ་ལུས་ཙམ་བྱུང་ཆོད་དུ་འདུག། རྒྱུད་སྟོད་ནས་བསྐྱེན་རྫོགས་ལ།
 དགོ་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས། ཨ་བ་ལའི་གྱི་བཅུན་གསར་སེར་འབྲས་སུ་སྦྱོབ་གཉེར་ལ་སྟོད་མི་སྐོག་བཅུན་
 བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་བཅས་རབ་དུ་བྱུང་། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་རྟ་བསྐྱུ་བརྒྱ་སྟོར་དགོ་འདུན་སྟོར་ཐག་
 ཙམ་གྱི་སེར་སྟོང་དང་བཅས་སེར་ཐེག་ཆོད་གྱིར་དུ་བྱིན། ཆོགས་ཆེན་དུ་ལས་གཤིན་བྱི་ནང་གསར་
 གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་གནད་བྱིན་རྒྱུ་པམ་ལུང་ཡོངས་རྫོགས། བཀའ་
 གདམས་སྐྱོགས་པམ་པ་ཆོས་ལུ་ཆོས་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ། ཆོས་མཚམས་བྱེད་ཁའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
 བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནས་ཆོས་སྦྱན་གཅིག་གི་བཤད་ལུང་དབྱུ་རྒྱས་པ་ལུལ། བརྟེན་གོ་ཀུ་(༡༩༤)
 ལ་མ་རྟ་སེར་འབྲོན་རྫོངས་གསེར་ཞེ་བརྒྱ། དཔལ་སྤང་བརྒྱ་རྣམས་བསྐྱབས། སྐྱི་སྐོ། བྱིས་སྤྲང་ ༩
 སྟོང་རབ་འབྱམས་པ་ཅན་གྱིས་དམར་སྟོ། ཅ་ནེ་དང་སྟོད་པས་དཀར་སྟོའི་གཞིས་ལེན་དང་སྟེར་ཆ་

དཔོན་མོས་འཕལ་དུ་སྒྲེལ་མི་བཏང་སྐད་ཡང་དག་ཞན་ཆང་མ་སྟན་བརྟེན་པ་ད་ལས་ལ་དགའ་བའི་
སྐབས་པེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྒོ་ལ་མ་བཟས་པའི་འཕྲོས་སྟངས། མོན་མེ་རག་སྒྲ་མ། རྟོར་ཨ་མདོ་བ་རྒྱ་མཚོ་
སྟོང་། འཕྲོན་ལས་སྒྲ་མ་སོགས་སོག་པོ་གསར་འབྱུལ་གྱི་རིགས་མང་བར་བྱག་དུག་པའི་དབང་བཞི་
ཕྱིན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱུར། བསྟེན་རྫོགས་པའུག་ཅིག་དང་དགོ་རྒྱལ་བཅོད་བརྒྱད་བསྒྲུབས། ཆོས་བརྒྱད་
ལ་ལེགས་ལུན་ནག་པོ་གཏོང་བཞི་པའི་མཆོད་གཏོར་རྒྱས་པར་སྟོན་ཤིང་ལས་བཞིའི་འཕྲོན་ལས་སྒྲུབ་
པའི་སྟན་དར་ལུལ།

དགྲ་ནས་བཅུ་དགའི་བར་བཅད་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་དོ་རྩེ་འཆང་(༡༩༦༣)གནས་གསར་པ་མགོན་པོ་
བསོད་ནམས་མཆོག་ལྟ་ལ་དབང་། རྩེས་གནང་། ཟབ་འཕྲིད། ལུང་ཁ་ཤས་ལུས། འཕྲང་འགོ་གཏོར་
སྟོན་པའི་གཏོར་གསར་འཛི་མེད་སྒྲིག་སྒྲུལ་འདུས་པའི་དབང་ལུལ། འདི་ལོ་ནས་བརྒྱུད་ལོ་ཤས་ཀྱི་བར་
ལུ་འཕྲུད་དུ་ཆེད་སངས་ལྷེ་པས་ཁུར་སྒྲུངས་པལ་པོ་མི་རྩི་བཀྲ་ཤིས། རྟན་ལུ་འི་ཅན། དོད་མ་ཁ་རག་མདོན་
དགའ་བ། ལྷེངས་ཆེན་བ། ལྷ་ཆེ་ལུག་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུ་ཕྱིར་ངེས་མེད་སྟོ་ཆོགས་སྒྲུ་བུས་པའི་སྒྲུ་བར་
བཟོས་པ་ལ་རྒྱབ་མདུན་གྱི་བར་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་བྱབ་དབང་གི་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད།
སྒྲོལ་དཀར། རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེ། རོ་པོ་རྩེ། རྩེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བ། ཆེད་སངས་ལྷེ་པའི་འདོད་པ་བཞིན་འདྲ་འབག་
གི་ལུགས་གཉིས། མདུན་བར་ཁོང་ཡོད་པ་གནས་བཅུ་ཆེང་། འཆང་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་
ཡན་གྱི་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གསུམ། རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས། མཁན་པོ་ཞིབ་འཛོལ་
གཞུབས་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས། རོ་པོ་ཨ་ཏི་ཤ། ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ། ས་སྒྲུབ་ཆེན་པོ། ཁ་ཆེ་པར་ཆེན།
མངའ་བདག་ཉང་། བག་མོ་བྱུལ། སྒྲ་མ་ཞང་། ལྷ་རྩེ་དགོ་འཕུམ། ཁོང་ལོ། དབང་ལོ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་
ཆེ། པར་ཆེན་པདྨ་བཟླ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་བྱུལ། མཁས་བྱུལ་ལོར་བཟང་བ། ཞ་ལུ་ལོ་
ཆེན། པར་ཆེན་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། སྐགས་རམས་པ་དགོ་འདུན་བཀྲ་ཤིས། ཆར་ཆེན་མངའ་རིས་རིག་
འཛིན་ཆེན་པོ། རྩེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ། རིག་འཛིན་དགའི་དབང་པོ།

པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ལ་(༡༩༥)མཆན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་ཀླུ་མཆོ། རྡོ་རྗེ་འཆང་
པ་པོར་ཁ་བ། རྩལ་བདག་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོད་ལུན། རིགས་ཀྱན་བདག་པོ་ན་ལུ་མཁན་ཆེན།
ཟུར་ཀྱན་མཁྱེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གཉིས། རིག་འཛིན་སྒོ་མཆོག་རྡོ་རྗེ། ཤར་ཆེན་བྱམས་པ་རྣམ་
ཀླུ་ལ། འདར་ནག་བདེ་བ་བཟང་པོ། སྡུལ་སྡུལ་གཏེར་བདག་སྤིང་བ། འཕག་པོ་རྩལ། པདྨ་ཡང་གསང་།
ལུར་བ། རུས་འཁོར། བདེ་མཆོག་ཁགས་འདུས་གཉིས། ཀྱེ་རྡོར་གཉིས། འཛིགས་བྱེད་གཉིས། ལྷ་རོ་
མཁའ་སྒྲིབ་གཉིས། དམར་པོ་སྒྲོར་གསུམ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཀྱན་རིག་རྣམ་སྤྲང་མཛོན་བྱང་། ཆེ་
དཔག་མེད། འོད་དཔག་མེད། ཀླུ་དབང་གི་ཀླུ་པོ། མི་འབྱུགས་པ། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཐོན་པའི་
རིགས་ལྔ་སྡུལ་སྡུ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། འཇམ་དཀར། བྱམས་པ། རྣམ་ཀླུ་མ། སྒྲོལ་དཀར་
གསུམ། སང་ལྷེད་ནགས་སྒྲོལ། དབྱངས་ཅན་མ། མི་གཡོ་བ། རམ་དམར་མེར། རོར་རྒྱན་མ། ལྷག་
དྲུག་པ། ལས་གཤིན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། གྱུར་མགོན། རྣམ་སྤྲས་རྣམས་བཞེངས།

ཉི་ཤུ་ནས་མཆོམས་གྲོལ་བའི་བྱང་འགྲུལ་གྱི་རིགས་ཐོར་བྱ་སྒྲེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་རེ་བ་
བཀའ། ཏེ་པོ་ཏྲོར་ཆང་ཆོས་རྗེས་ཆེད་གཉེར་དུ་མི་མངགས་པ་བཞིན་སྒྲོན་ལམ་དང་སྒོ་སྒྲིབ་དོན་བདུན་
མའི་ཉམས་ལེན་ཆོགས་བཅད་དུ་སྒྲེབས་པ། རབ་འབྱམས་སྡུ་བ་དོན་ཡོད་ཀླུ་མཆོན་བྱ་བྱུང་བྲག་གི་
གདན་སར་འབྱོར་རྩལ་གྱི་ཡིག་ལན་ཆོགས་བཅད། བདེ་ཡངས་སྒྲོབ་དཔོན་ལུན་ཆོགས་ཆོས་ལུན་གྱིས་
བསྐྱུལ་བའི་བྱམས་པའི་བསྟོད་པ། ལྷག་ལུང་གྲ་ཆང་གཉེར་བ་བཀའ་དབང་ཀླུ་མཆོས་བསྐྱུལ་བའི་ཞབས་
(༡༩༠ན)དུང་མ་ཆེན་པག་དབང་བཀའ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་བརྟན་བཞུགས། སྤྱིད་ཤོད་
སྡུལ་སྡུ་པག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྱིན་ལས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྐྱུལ་བའི་བྲུ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅུགས། གཟིམས་ཤག་བྱང་པ་ཨ་བར་སྤྱིན་དྲུག་གི་ཁ་ཏོན་དུ་ལྷོན་རིན་པོ་
ཆའི་བྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ལྷགས་འཆང་ཀྱན་བཟང་དབང་པོའི་རོར་བདག་བསྟོད་རྣམས་རིག་ཟིག་ཏུ་
བྲིས། བསྟན་ཐོགས་ཉེར་གཉིས་དང་དགོ་རྩལ་བདུན་ཅུ་བསྐྱབས། རའི་སང་ཁོ་ཤོ་ཆེ་ལ་ཆོ་རྟ། རོལ་
ཆོས་འཁོར་གནས་བྲུ་མར་ས་གསུམ་མ་དང་འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་མའི་ལུང་བྱས།

དོར་བླ་བཞི་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་སྟག་ཅེ་ཐའི་རི་མཚོ་སྒྲིམ་རྩོམ་ཆོལ་པའི་ཁྲབ་བྱང་རྟ་ལྷག་མིག་
མས་གཙོས་བསྟོ་བྱང་གི་རྟེན་གཟེངས་བསྟོད་པ་འབྱོར་ཞིང་བྱང་བུ་བཞུ་བའི་མཚན་མར་གསལ་བའི་
དགེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མོལ། དགོངས་ཆོགས་ཐེབས་ཀྱི་བདོག་པ་བཟབས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྟ་གོན་དང་
དགུ་ལ་རས་ཤིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དཔོན་མོ་སའི་ཁན་རུས་གཙོས་དབང་ཆ་གཅིག་ལ་དགེ་ལྷགས་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི། བླ་མ་མཚོད་པ་དང་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅེ་ཆུང་གི་ལུང་བསྐྱགས། དགོས་ཚུལ་
བྱང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་སོགས་ཕྱིན་རྟེན་རྒྱལ་གངས་མང་བ་འདོད་སྦྱར་བཞིན་
དང་བཅས་ཆོང་བདེ་འབྱས། ཨ་ལུ་ཤེད་པོན་མོས་མུ་རྟིག་རྟོག་ཆེ་ཆད་ཀྱི་བརྒྱ་འཕེང་བྱིན། གཞེར་མདོག་
ཅན་ལྟར་ར་ག་ཆང་གི་སྟོབ་དཔོན་པར་རྟ་མཁྱིན་སྦྱིར་སྐར་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བཞི་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
བསྒྲུབ། ཆོས་བརྒྱད་དགུ་ལ་བདེ་ཡངས་ག་ཆང་གི་ག་ཁང་། གཙང་ཁང་གི་བྱམས་པ་དང་བཅས་(༡༩༠བ)
པར་གིས་པ་བརྗོད་ཅིང་མེ་རྟོག་གཏོར། འདུ་ཁང་དུ་ག་དམངས་ཀྱིས་རིང་འཛིན་རྟེན་འབྱུང་བསྒྲིགས་གིང་
ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོའང་ཁོག་དུ་བབས་སྒྲུ་ཁོག་བྱམས་པ་བྱ་མཚོའི་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རོ་མཚར་བ་མང་
དུ་གསུང་། གོང་དུ་སོང་བའི་ལྷང་ལོ་ཅན་དཀའ་བརྒྱ་དང་རྟ་འབུལ་དཔོན་རྒྱུང་གཉིས་ལ་མ་དུ་མ་འཆོམས་
ཀྱང་ཡར་གནའ་བའི་གཞེར་ཡིག་པ་རྟ་པོན་མཁྱུ་བྱི། རྟ་པོན་པོར་བ་བྱ་བྱ་མཚོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཁིལ་གསུམ་
ཀྱིས་གཙོས་འབྲུལ་པ་གཏོས་ཆེ་བ་འབྱོར། ཉེར་ལུ་ལ་གོང་ནས་སྦུལ་བའི་བཀའ་ཤོག་གནང་གྱིན་སྦྱང་།

ཉེར་བརྒྱད་ལ་སོ་སོས་གོས་དར་གཞེར་དངུལ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྟེར་སྦྱིན་གྱ་ཐོམ་པ། ག་ས་ལན་
ཚུན་དུ་མང་འབྱེད་ཀྱི་རྟེན་དཀའ་རྒྱས་པ་བྱུང་། གཞེར་ཡིག་པ་རྒྱམས་ལ་སྦར་ལྷགས་བཞིན་ཀྱི་གཞིས་
ལེན་སོགས་བསྟར་ཞིང་མགོན་པོའི་དབང་བཞི་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་དང་སྟག་ལུང་པོན་མདོ་བ་ལྟན་གྱུ་པ་
ཆོང་པར་ཆེ་རྒྱུང་འབྲེལ་བྱས། ཐང་ཆེན་ཆོས་སྦྱོང་བཀན་པ་ལག་དམར་ཀྱི་དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་ལྟར་
རྒྱལ་གསོལ་ཞིག་བརྒྱམས་པ་མང་ཉུང་འཆོམ་ཞིང་ལེགས་པར་མངོན། རོང་པོ་གི་རྟེ་ཆང་གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལྷགས་ཁ་གཙང་ཡིན་རུང་ཆོས་སྦྱོང་གུར་ཞལ་གཉིས་ལ་གཙོ་པོར་བཏོན་ནས་འཁོར་ལོའི་མན་དག་
འདྲ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པ་ཞིག་པར་སྐབས་སུ་རུབ་པ་རྩད་གཅོད་ལ་སྒྲི་སྦྱེའི་རུ་པོ་འབྲས་

སྤངས་ཀྱི་དཀའ་བཅུ་ཚོས་ཐེ་དེ་ས་སྤྱར་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འོངས་པ་ཁོང་པ་གྲུབ་མཐའ་འགྱུར་དོགས་མི་
དགོས་འདུག་ཀྱང་ཐུགས་དོགས་འཕྲོས་པའི་ས་སྤྱར་ཚོས་སྤྱར་མེད་ཚུལ་འགྲུ་གིས་ལྷན་པོ་ནས་བསྐྱབ་
སྟོན་གནང་བར་བརྟེན་ཕྱིར་ལོག། འགྲུ་གིས་ཚོས་ཐེ་(༡༧)ན་སོགས་སྤྱ་ཡོད་པ་མ་གཤིས་པ་ཁོ་ཐག་
བཅད་དེ་རང་ལུལ་དུ་འདེགས་གནང་འདོད་སྤྱར་བཞིན་གྱིར་མགོན་ལྷ་གསུམ་མ་དང་ཞལ་བསྟེན་པའི་
མགོན་པོ། སྤྱར་རས་གཟིགས་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བས།

རྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་བཞི་ལ་གོང་དཀར་དགོན་གཉེར་དཔོན་དགེ་སྤྱིར་སྤྱར་མར་སྤྱན་རླུ་གཟིགས་
རས་པས་མཛད་པའི་སྤྱན་རླུ་ཚོས་དུག་གི་ལུང་། སོག་པོ་དཀའ་བཅུ་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཞིག་
ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་གཙོ་བྱང་གི་རྗེས་གནང་མངའ་རིས་དུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པས་གཙོས་ཆོད་ཆར་རི་ཁྲོད་
པ་རྣམས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཚོས་བྱ་ལུགས་ཀྱི་དམར་འཁྲིད་དང་། ཁ་ཆེ་བཅུ་ཆེན་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱིད་
སྤྱག་ལམ་ཁྱེར་ཉམས་འཁྲིད་དུ་མཐུ། རྒྱལ་ལྷན་ཐོགས་མེད་པའི་བཀའ་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་དོ་རྗེ་
འཆར་པ་པོར་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་ནས་འདེགས་བྱེད་ཚོས་འབྱུང་། པ་པོར་ཁོའི་དཀར་ཆག་ རླུར་པའི་པོ་
རྒྱལ། སྤྱབས་འགྲོའི་རྣམ་པ་གདུ། ཀ་དྲ་པ། ར་མཚོད། བདེ་བཅུན་སྟོན་ལམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ།
སྟོན་ཐེག་ སྟོན་སྤྱིའི་དབང་ཚོག་ ལྷ་ཁྲིད་བསྟུས་པ། ཞལ་གདམས་སྟོར། གསར་རྩམ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེད་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་། དུང་པ་སྤྱིར་དུ་རྗེ་པ་པོར་ཁ་པས་མཛད་པའི་རྫོགས་
ཆེན་སྟོར་ཐིག་ཉུང་དུ་དེ་ལ་བཤད་ལུང་རྒྱགས་པ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་ལུང་པ་རྣམས་འདོད་པ་དང་སྤྱར།
དུང་པས་ཁྲིད་རྣམ་པ་སྟེ་བ་བརྒྱད་མར་བཞེས་མཁན་ཚོ་ཆེ་འདིར་མ་གསལ་གྱང་སྤྱི་ཆེ་གོང་མ་རྣམས་སྤྱ་
གསལ་པ་ཡིན་པས་གང་ཞུས་ལུང་ཡང་ཐོགས་མེད་གནང་དགོས། མ་ཐོབ་གསུངས་ན་བསྟན་པ་ལ་
གནོད་ཡོང་ཞེས་སྟན་སྟོན། (༡༧)འབུལ་པ་སྟོ་གཟུར་གནས་གིག་གིས་བསྟུས་ན་སྟན་སྟོན་དེ་ག་
བསྟན་པ་ལ་གནོད་པར་འདུག། ཁོང་པ་ཚོས་པ་བཟང་པོར་གྲགས་ཀྱང་རང་ཚུལ་དེ་དག་ལ་དབགས་ན་
ལས་འབྲས་ལ་རི་མི་སྤྱམ་པའི་སྟོང་ཁམས་ཅན་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ། ཁལ་ཁ་ཨེར་ཁེ་ཨ་ཁའི་ལ་གྲུབ་
རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་དང་རྒྱག་དུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་ཆད་གྱུན་སེལ་བས། རྗེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོའི་བཞེས་པོར། གསོལ་སྟེར། ཞབས་ཕྱག་གི་བྱིན་རྟེན་འགངས་ཆེ་བ་དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་དོན་
གྲུབ་གི་བྱུང་མེད་ལྟེ་པས་སྐྱུ་མ་གནང་བའི་ནང་རྟེན་ཁོད་དུ་བཞུགས།

ཆོས་པའི་ལུ་ནས་བཟང་དུག་པའི་ཆོ་དགྱའི་བར་མཆོམས་བཅད་དེ་ཟུར་དྲིན་ཅན་ཅུ་པའི་སྐུ་མའི་
དུང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་བདེར་གཤེགས་འདུས་པ་པོ་ཏི་དགུས་ཐོག་དངས་དབང་ལུང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་
ཞུས། ཆོས་བརྒྱལ་སྐུ་པོ་སྐུ་ལྷ་སྐོ་བཟར་འཕྲིན་ལས་ནམ་ཐུལ་ངེས་དོན་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་མཆོག་གི་
སྟེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དགེ་སྦྱོར་གི་དངོས་པོར་བརྒྱབས། ཁྲ་མོ་བྲག་ནས་གཏིར་བཏོན་པ་ཡིན་ཞེས་
ཕྱག་རྟོག་གི་སྐུ་བ་ཐབས་སུ་ཡིག་ཡིན་ལུལ་གི་དབུ་གཏིར་སྟོན་ལྷགས་གི་གཏུ་ཆགས་བརྒྱུ་འབྲལ་གི་
གསར་པ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་བཀའ་དམངས་མ་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་གཞན་གི་ཡ་ག་ལ་འཇིགས་ཏེ་
སུ་ཡིག་ལ་མ་ཐབ་པ་ཡིན་ཞེས་རབ་རིབ་མཛད་དེ་སྟོན་རྒྱ་མི་གདལ། སང་དེ་ཤོག་སེར་འགོ་ནས་དུམ་
ཙམ་མ་ཆང་བཞིག་བསྐྱམས་ཏེ་འདི་གཅིག་སུ་ལུས་འདུག་ཅེས་ཁོང་རང་གིས་བཏོན་ལུལ་མཛད་པ་ཟུར་
ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཞིབ་དུ་གཟིགས་སོང་བར་སྟགས་འཆང་མཆོག་གྲུབ་ཐུལ་པོའི་དོན་དུ་ཡར་གྲུངས་
ཤེལ་བྲག་ཏུ་སྐྱས་ཚུལ་མཛུགས་གསལ་བས་ཞུ་ན་གྱིང་(༡༧༡༣)པའི་ཤོག་སེར་རྟིང་བར་ངེས་གསུང་།
ལུང་གི་ཁྲག་ཐོན་ཚུལ་གིས་མཆོན་པའི་གཞན་འདིད་གི་གསུང་གྲེང་མང་བར་གནང་། ཁོང་རང་དཔོན་
སྟོབ་བཀའ་བརྒྱུད་གི་སྐུ་ཆེན་འཕྱོར་ལུ་ནས་དེ་འདྲའི་གཡོ་རྒྱུ་རང་གནང་དགོས་དོན་ནི་མ་མཆིས།
སྐྱུས་སྟངས་གསེར་ཁང་པས་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ལུལ་གི་སྐུ་བརྟན་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག། །བྱ་ཞབས་དུང་
གིས་བསྐུལ་དར་ལུབ་འཇུག་གི་ལས་བྱང་། བཤེས་གཞེན་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོར་མདོ་སྟེང་དུ་
བསྐངས་པ་དང་གངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་བསྟོ་བཟང་དབང་རྒྱལ་གི་ཡིག་ལན་སྟན་ཆོག་ནས་དངས་པ། བདེ་
ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ་དང་ཡེར་ཁེ་ཐའི་རིས་བསྐུལ་པའི་བདག་བསྟོད། བསམ་ལས་གཤོད་སྟིན་ཆེན་པོ་
དང་རྟོན་པོ་རྟ་ར་བས་སྟུན་གཟིགས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལུལ་པའི་འཕྲིན་ལན། གྲིབ་བཅའ་གིས་བསྐུལ་
པའི་འཕྲོས་ལྟ་དཔོན་སྟོན་གི་གསོལ་མཆོད། ཆོར་གསེབ་སྐུ་མ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོད་རོར་ཆངས་བ་དུང་ཐོད་
ཅན་གི་གསོལ་མཆོད། ལུང་ར་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་རྣམ་ཐར་བརྟོས་པའི་

པར་བྱང་ནམས་ཤིས། རོང་པ་རྫོགས་ཆེན་པ་ནམ་མཁའ་འབྱུག་སྒྲུའི་སྒྲུའི་གཙུག་ལུན་བྱངས་མིང་
འོད་གསལ་སྒྲུབ་གྲགས་ཀྱི་མཆོར་བཏགས། རྩོད་གྲག་སྒྲུབ་ཕྱོག་པའི་ཆོས་རྒྱུ་ལྟར་བསྟན་གྱིས་ཟེན་པ་ག་
མ་དང་རྫོགས་ཆེན་སྒྲུའི་གཉིས་ལ་བྱུང་ཀྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོད་པར། བྱ་ཞུམས་དྲུང་ཀྱལ་པོ་བཀྲ་གིས་ལ་
གཙུག་ཏྲར་ནམ་ཀྱལ་གྱི་རྒྱབ་ཐབས། རྩུབ་འཇུག་གི་ལས་བྱུང་གསར་ཙཱ་གཉིས་ཀྱི་ལྷང་ནམས་བྱས།

ས་སྒྲོང་བསྐྱེད་ནམས་རབ་བརྟན་ལ་ཆོད་པར་བརྒྱ་ཅུ་དང་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྒྱུ་གནད་(༡༩༡བ)
བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་ལུལ། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཕོར་བ། བྱུང་དབང་པ། སྤངས་པོ་ཆེ་པ་སྟེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་གསུམ།
ཕྱག་མཛོད་ཀྱལ་པོ་ཟེར་བ་ནམས་མངའ་རིས་སྒྲོང་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱུ་དོན་ཞིག་དང་སྒྲགས་ལྟན་དུ་འབྱོར་
བར་གོས་དར་མ་ན་རྟེའི་རྒྱུད་པས་གཙོས་པའི་སྟེར་ཆ་བཟང་བར་མཛད་སོང་བསྟོད་ཕྱོགས་སུ་ལན་ལ་
རེ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམ། ར་བལ་གྱི་སྐབས་འཕྲོས་སྒྲིང་མང་དུ་བྱུང་བ་སྒྲུ་སྒྲེ་ནམས་ནང་ཁལ་དུ་གཞོགས་མི་
བདེ་བ་ཡོང་ཆོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱོན་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐབས་ཆེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་བའི་སྒྲོམ་ཉམས་སུ་
འབྱུལ་དོགས་ཀྱང་སྤང་།

ཆོས་བརྒྱ་གཙུག་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དཔལ་ལྡན་གྱི་དམག་ཟེར་མའི་མདོས་བསྐྱང་བཙུགས་
པའི་རྩོད་རྒྱུ་བཟོན་དུ་ཕྱིན། བཅོམ་བརྒྱུད་ལ་དབུ་ཅུགས་པའི་རྩོར་སྒྲུ་བདུན་པའི་ཆོས་དགའི་བར་གོང་
གི་ཆོས་འཕྲོའི་དབང་ལུང་ཆོ་ཞུས་གིང་ཡིག་ལན་བཟོད་གོས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོན་བྱས། ཆོས་བརྒྱ་ནས་ཉིན་
གསུམ་གྱི་བར་གོང་གི་མི་སྒྲུ་ནམས་ལ་གཞིས་ལེན་འདོད་ཆོས་རྫོང་པ་བཟབས། གོང་དུ་ཞུ་ཡིག་འབུལ་
སྒྲུལ་ལ་མི་སྒྲུ་གཞོན་པ་འཕྲོད་རྒྱས་ཤོག་གོང་པ་ཐོན་པའི་རྒྱན་པ་ལུང་རྒྱ་རབ་འབུམས་པ་དངོས་གྲུབ་
ཡོན་ཏན་འགྲོད་གོས་པའི་ཡིག་རྒྱ་བྱས། ཀྱལ་པ་གྲ་ཆང་གི་རིགས་གྲའི་ཆོགས་དབྱར་ཕྱིན། ལྷན་པོ་
རྫོང་དུ་ཞང་པོ་སྒྲུ་གཞོན་པ་ཀྱན་དགའ་ཀྱལ་ཆེན་རབ་བརྟན་བསྟན་ལྷན་རིང་ཞིང་བསྟན་ནད་ཀྱང་ཁ་མི་
འཆམ་པའི་རས་རྒྱུད་པའི་མཛོལ་ལན་དེ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་སྒྲུལ་ལ་སྒྲུ་མ་འཆོལ་བའི་བཟོད་རྟེན་སྟན་པད་ཀྱིས་
གཙོས་པ་འབྱོར་ཞིང་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཐུན་ཞུན་རྒྱས་པ་ལུལ། དེ་མཆུངས་ཁི་ལུ་མ་སྒྲུ་འབྲིང་གཤེགས་
པའི་སྒྲོན་ལམ་རྟེན་(༡༩༡ན)བྱུང་ཞིང་པན་བྱའི་མཐུན་ཞུན་བསྐྱབས། ལུན་གཞིས་ཀ་པའི་ལག་ནས་སྟེ་

བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་བཞེས་ལྟར། ཞབས་ལྷགས། ལྷ་རྒྱལ་སོགས་
བཞེས་ནས་ས་རིས་ཀྱི་གནད་ལྷན་ཡོང་པའི་ཞལ་རྩོམ་གྱི་ལྷ་པོར་འདུག ཉེར་གསུམ་ལ་སྟག་ཆར་ར་བ་
སྟོད་པ་དཔོན་སྟོབ་རྒྱལ་ས་ལ་སེང་ལྷེད་ནགས་སྟོལ་གྱི་རྗེས་གནང་། རྒྱལ་དུག་མ། ལོ་བསྟོད། ས་ལམ་
གསུམ། ཡོངས་རྫོགས་མ། མཆོག་བསགས། སྟོན་བསགས། སྟོན་ལམ་གསུམ། བདེ་བ་ཅན། ཐོག་
མཐའ་བ། ལྷག་འཆོལ་ཉེར་གཅིག་རྒྱལ་གྱི་ལུང་བསྟགས། མེ་རག་སྒྲ་མ་ཅན་བསྟོན་རྫོགས་གསུམ་དང་
དགོ་རྒྱལ་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བསྟུབས།

ཉེར་བརྒྱད་ལ་དབུ་བརྒྱལ་པའི་རྟོག་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱའི་བར་བདེ་ཡངས་སྒྲ་འབྲས་སྒྲུངས་
ཆོག་ས་ཆེན་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་དུག་གི་ལུང་ལུལ། སང་ནས་བཟང་ཆོས་བརྒྱ་བརྒྱུ་གི་བར་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ལྟོན་གྱི་རྒྱ་ལུང་ཆེན་པོར་ལྷན་གྱིང་པ་དང་སྟགས་སྟོངས་རྒྱ་བར་ལྷོན། ལྷ་བ་དབང་སྒྲུལ་སྒྲ་
ལ་དུགས་བདེ་ལྟོན་གྱི་སྒྲ་མར་རྫོང་བདེ་མཛད་པའི་ཐོན་གདོང་ཆེ་དབང་གྲུབ་རྒྱལ་མ་ཞིག་བསྟུར།
ཁོང་པ་སྒྲུལ་སྒྲ་གཞན་གཉིས་དང་མི་འདྲ་པའི་སྟོ་གོས་ཀྱི་ཁྱོན་དོགས་བས་མཛད་རྒྱ་ཁྱུང་བ་ཡོན་ཏན་དུ་
སོང་སྟེ་དགོ་འབྲུག་གཉིས་ཀར་དགོ་མེད་སྟེག་མེད་ལས་སྤང་དཀྱོལ་གྱི་རྒྱ་མ་བྱུང་འདུག །

ཉེར་བཞི་ནས་རྒྱ་བ་དབུ་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་བར་འབྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲ་དང་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ་
དང་དཔོན་སྟོབ་དང་སྟོན་གསུམ་དཀའ་བརྒྱ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་རྒྱལ་ཅན་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་རྩོམ་པའི་ཆོས་རྒྱུང་
བརྒྱ་ཅ་དང་རྒྱལ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་དོགས་(༡༩༡བ)ཀྱི་ལུང་། ལྷ་བ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་།
འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅན་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྗེས་གནང་། ལྷུལ་པའི་སྒྲ་སྟེར་དུ་འཆི་མེད་དབལ་སྟེར་གྱི་ཆེ་
དབང་བརྒྱ་ཅ་ལུལ། ལྷག་ལུང་ཞབས་དྲུང་སྒྲ་ཞབས་ནས་སྟོར་འབྲུམ་ལ་ལྷག་མཛོད་རག་དབང་བཟང་
སྟོན་རྫོང་བདེ་མཛད་གནང་བ་དང་སྟོད། བསྟོན་རྫོགས་ལྷ་དང་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་བསྟུབས། མཁར་སྒྲ་
ལྷ་བ་ཆེན་ལ་ལྷག་དུག་པའི་ལས་གསུམ་རྒྱལ་གཞན་གི་ལུང་བྱས། ཆོས་བརྩོམ་ལྷ་ནས་རྟོག་རྒྱ་བརྒྱུ་པའི་
ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱལ་བར་རྒྱལ་པའི་ཐན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བར་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་འདུས་ཀྱི་
དབང་ཆེན། ལྷགས་སྒྲུབ་དུག་པོ་ཅུལ་གྱི་རྒྱལ་པ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་འཕྱིར་པོ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་དུག་གི་དབང་།

ཆོ་དཔག་མེད་འཛི་མེད་འོད་སྤང་། རྒྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཀུན་སྒྲོལ། བྱང་གཏེར་ལུང་པ་འབྲིང་པོ་
 དྲག་རྒྱགས་སམ་ལྷགས་ཁང་མར་གྲགས་པ། གསར་བན་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་གཏེར་མའི་འཇམ་དཔལ་
 རྩོགས་ཆེན། འཇམ་དཔལ་ཆོ་བདག །འཆར་ཀ་གྲོམ་ལུ་མ། དགོ་ལྷགས་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་
 རྣམས་ཀྱི་རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་མགོན་པོ་ལྷག་དྲུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུའལ་ཀྱི་ཚུལ།
 མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལ། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་ཀླུ་ལྟ་དགྲུ་མ། ལས་གཤིན་ནང་རྒྱུའལ། རྣམ་རྒྱས་
 སེར་ཆེན་སྤྲད་ལྷགས། དཔལ་ལྷན་དམག་ཟོར་མའི་རྩེས་གནང་ཐུག་མོང་བ། རྩེ་བསྐྱོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་
 ལ་སྤོང་བཅན་རྒྱམ་པོས་དག་སྤང་དུ་གནང་བའི་དཔལ་ལྟ། ཀུར་ལྟ་བརྒྱད་ཐུག་མོང་བ། ཞལ་བསྐྱེན་
 དུས་ཀྱི་མགོན་པོ། གཞོད་སྤྱིན་པེག་ཅེ། གཞུབས་ལྷགས་སྤྲག་ཞོན་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་གནང་། ལུང་ལ།
 ལུང་པའི་ལས་བྱང་། གཏེར་(༡༧༧ན)བཞྌོག །རྒྱབ་ཆེན་ཆོག་སྤྱིགས། ཆོ་བདག་ལས་བྱང་། ཁ་སྤོང་
 གཏེར་གཞུང་དང་བྱང་པའི་རྒྱགས་སྤྱིགས། མཆོད་བསྟོད་གསལ་སྤྱོན། དྲག་པོ་ཅུའང་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་
 པོའི་ལས་བྱང་། གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་པ་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ། རྒྱགས་རྒྱབ་མ་གཏོགས་པའི་འཆར་
 ཀ་ཉང་ལྷགས་ཀྱི་གཏེར་གཞུང་། འཛིགས་བྱེད་ཟ་མ་ཏྲིག །རྣམ་ཀླུ་མ། རྒྱག་དྲུག་པ། ལས་གཤིན།
 དམག་ཟོར་མ། བསྟན་གསོལ། ཀུར་ཞལ། སྤྲག་ཞོན། ཐང་ལྟ། ཞིང་སྤྱོད་། རྒྱབ་འཇུག །པེ་ཏར་།
 ཅེའུ་དམར་པ། རྩེ་ལེགས་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱང་གསོ་གསོལ་མཆོད། རིང་འཛོའི་ཆོགས་བཅད་དང་ར་
 མཆོད་ལེ་ཆོན་སོགས་ཆོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་པལ་ཆེར་ཀྱི་ལུང་ལུལ། ཆོས་གསུམ་ལ་དབང་ཡོན་ཀྱི་ཚུལ་
 དུ་བདོག་པ་དང་བཅས་འཛི་མེད་འོད་སྤང་གི་རུལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་རིང་འཛོའི་
 རྟེན་འབྲུང་བསྤྱིགས། བསམ་སྤྱོ་ཡང་དགོན་ནང་སོ་དང་ཆབ་མདོའི་གནས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་
 ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་། དྲགས་པོ་ག་ཆང་གི་སྤྱོབ་དཔོན་རུང་པ་འཕྲོང་རྒྱས་པ་སྤྱོ་བཟང་མཐས་བཅུན།
 དམར་ཁམས་གོ་བོ་དཔོན་པོ། སྤོང་མོང་དཀར་བཅུ་གྲགས་པ་སོགས་དབང་ཆ་གཅིག་ལ་རས་བྲིས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དགོ་ལྷགས་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་བསྐྱར། ཐོས་པ་ཆེའང་དག་སྤྱོ་དོག་
 པའི་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་ལྟ་ལུ་དང་ཁ་ལ་རྒྱག་ཀྱང་སྤྱངས་པ་རྒྱང་བ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་དུས་ཐོག་

དེར་ཞུས་མཁུན་མ་བཤམ་བཅུན་དེ་དགོ་བཤམས་འགྲན་ཁྱེད་དང་བཤམ་བ་ཞིག་ལྟར་ཡང་མ་བཤམ་བ་འག་བ་
ལྟར་བར་འགོ་བའི་དཔེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་བར་བྲག་མ་པའི་འཕྲིན་ལམ་ནི་ཤིན་ཏུ་(༡༧༧)ཆུང་། མེད་
ལྷ་ཤི་དང་མ་ཤིན་རྟེན་ལྷ་བ་ཤི་མེས་ཤོ་པུ་གས། མེས་པུ་ན་ན་གན་མ་གང་གི་བར་དགོ་ཅི་དང་ཨ་
ཤིག་གི་རྟ་འཕུལ་བ་མང་ཏུ་སྒྲེབས། པལྱེན་རྟོགས་པུ་དང་དགོ་ཆུལ་ལུ་མ་ལུ་ལྷ་ག་པུ་ལྷ་པལ་ཏེ་མོ་མེད་
ཏེ་བ་པག་དང་།

རྟོར་གྲུ་བརྩུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་པདུན་གྱི་པར་བུམས་པ་གྲུལ་པའི་རྒྱ། ལུང་ར་ལུན་ཏུ་
 ཚེས་རྗེ་ཚོགས་གསུམ་འབྱུལ་མང་བ་དང་ལྷན། མགོན་པོ་ཚེད་པར་དང་མ་ཁལ་འགོ་དགོ་རྩལ་མ་ལ་གྲུལ་
 གྲུལ་ལུགས་ཀྱི་ཚེད་པར་བརྒྱུར། བརྩེན་རྗེ་གསུམ་པདུན་པདུན། སའ་བྱུང་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟོད་བརྒྱབས། ཚེས་
 དགུ་ལ་བུམས་པ་གྲུལ་པའི་རྒྱས་བརྒྱ་འབྲུལ་བརྟུར། ཉེར་གསུམ་ལ་བརྟན་འཛིན་ཚེས་གྲུལ་གྱི་དགོངས་
 རྗེ་གསུམ་གསུམ་པ་ཞེད་ས་ཀྱི་རྩོན་གྲོང་མཚོན་ཁང་ལ་རའ་གནས་བཞིན་པར་འབྱོར། རྩོང་གསེབ་ནས་
 བརྒྱུད་མཚོན་ཁང་བར་རྟ་མིག་འཛོགས་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམ་དམར་ནས་ཏུ་འབྱེལ་འདུག །ཁང་མི་རུབ་
 ཚོར་གྲུ་མའི་ནལ་འབྱོར་བུས་ཤིང་གྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཁག་རྣམས་བྱོན་པ་དང་ལྷན།

ཉེར་དུག་ལ་འཛིགས་ཕྱིར་བརྒྱ་གསུམ་མའི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་འབྱིར་པོའི་ཆོག་ཚང་བ་བུས། དེ་
དང་དུས་མཚུངས་དགའ་ལུ་ཁ་ཁང་གསར་དུ་དགའ་ལུ་ཁ་ཁྱི་རིག་པོ་ཆེ་ལྷུང་བ་དཀོན་ཅིག་ཆོས་བཟང་
ལེབས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་གདུང་ལྷགས་འབུལ་གནང་། དེའང་རྟེན་བཞེང་རྣམས་ཉི་ཤོག་གོང་ལ་ཆར་ལེས་
མཚན་མོའང་སྒོན་མེ་སྒར་ཏེ་བལ་པོས་བཟོ་བུས་གིང་འཛིན་སྐྱ་ཆོ་ནམ་དུས་ཀྱིས་འབྲུག་ལ་ལྷུང་ས་
པར་ཉི་ཤམ་མེ་ཤོངས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་མཛད་འདུག་དུང་ཉི་ཤོག་གི་སྟེང་དུ་དུས་ཆོས་འབྲིག་པ་བྱུང་མོང་།
གནས་རྟིང་ལཔས་དུང་ཁྱི་ཤོག་པ་སྟོ་(༡༧)པ་བཟང་ཀུན་དགའ་བའི་ལེགས་ལྷགས་བསྟེན་གྱི་རིགས་
མ་མོང་པར་རྟེན་གྱི་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་མཛད་པའི་འཕུལ་གྱི་རྣམ་པའི་བར་ཆད་ཅིག་གིས་སྟོ་བྱར་དུ་
ཞིང་ཁམས་འཕོས་པའི་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་པ་འབྱོར་ཁོང་པ་སྐྱ་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་ན་བསྟན་པ་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག་གྱུང་བསྟན་པའི་སྐྱ་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་མཛོད། གཙོང་པ་བྱ་བྱར་ཅན་

དང་ཟུང་། ཉེར་བདུན་ལ་འབྲས་སྒྲིངས་སུ་སྒྲེབས། དགའ་ལྡན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཟུར་པ་དང་མཇུག་ཟུར་པ་
བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་སྟོད་ཀྱི་རིང་ལན་བདེ་སྐྱེ་སྒྲེར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ་དང་
བ་རི་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་དཀར་སྐྱོན་བདུན་མའི་རྩེས་གནང་། སྤྲ་མ་མཚོན་པ་དང་ལྷ་སའི་དཀར་ཆག་
མོགས་གསར་རྩེ་ཁ་ཁ་ཡར་གྱི་ལུང་བྱས། གཡོན་རུ་དགའ་ལྡན་པ་ཡོན་མཚོན་སྟོང་ཐུག་ཏུ་ཉེ་བར་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆོན་མའི་བྱམས་སུ་གྲུབ་ཀྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་བརྒྱ་འཕུལ་གྱིང་བསྐྱར།
བྱམས་པ་སྐྱལ་བའི་སྐྱར་ཆོ་རྟ། ཐོར་གོད་མགོན་པོ་ཡེལ་དེད་དང་ཆོག་སྤྲུའི་སངས་ཆོ་དབང་། གཡོན་
རུ་མཚོན་ཡོན་ལ་རྟ་མགིན་སྒྲེར་སྐྱར་ལུགས། རོ་མོན་དགེ་སྟོང་ལ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞི་པ།
མ་ཁལ་འགོ་དགོ་རྒྱལ་མར་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་རྩེས་གནང་བྱས། གཡོན་རུ་དགའ་ལྡན་སྐྱེ་དགེ་བསྐྱེན་རུ་
བསྐྱེད་པས་བའི་མིང་རག་དབང་འཇམ་དབལ་ཞོར་བྱར་བཏགས། ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་ཐུར་རྒྱུབ་དང་ཉེར་
གསུམ་ལ་འཇམ་དབལ་དུས་དབྱའི་དབང་པོའི་ཆོར་ལས་རྒྱགས་པའི་རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་རུ་བྱིན། ཐུར་
རྒྱུབ་གོ་ལ་ནས་དགོ་རྒྱལ་བསྐྱེན་རྩོགས་བསྐྱེད་པས་བཅུ་སྟོར་བསྐྱེད་པས།

དགའ་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་ཀྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གསར་བཞེངས་ཀྱི་

རབ་གནས་དང་། དཔྱད་ཆོན་ལྟོ་མོན་རུ་

དངས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

མི་སྒྲེལ་ཉར་རྒྱུ་ (༡༧༡༧) དང་པོ་ཉིས་བརྟེན་གས་ཀྱི་གནམ་ལོའི་ཐོག་མར་དཔལ་ལྡན་རེ་མ་རྟའི་
མཚོན་གཏོར་དང་འཕྲིན་འཆོལ་སྒྲེལ་བའི་སྐྱོན་གལ་ཐུལ། ཆོས་བཞིའི་བར་ལོ་གསར་བཞུགས་གལ་གྱི་
དགའ་སྟོན། ལྡན་བཅུའི་བར་མཚམས་ཤིན་རུ་དམ་པར་སྒྲོལ་ལྡང་གི་བརྒྱས་བརྟོན་དང་སྐྱགས་སྒྲོལ་
མདོས་བཏང་། ཐུན་མཚམས་ཤིག་ལ་བྱིང་པ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་ཆོགས་བཅད་ཅིག་བཙུམས།
ལེགས་བཤད་ཆོས་འཁོར་གྱིང་བའི་གྲ་ཁང་རུ་གཞིས་ལེན་དང་གྲ་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་ཤིས་

བཞེངས་ལ་གྲ་ཚང་དང་བཅས་འཇིགས་མཛད་དོན་རྗེས་སྒྲོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱས། མོག་པོ་པ་ཤས་
 ལ་གྲུབ་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བར་། མེད་གེ་སྒྲོ་དང་མེད་ལྡེད་ནགས་སྒྲོ་ལ་གྱི་རྗེས་གནད་བསྐྱུར། བསྐྱེན་
 རྗེས་པ་ལྷ་དང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་ལྔ་པ་པ། ཆོས་ལྷ་ལ་དབལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་སྒྲེབས།
 བསྐྱེན་རྗེས་ཉེར་གཉིས་དང་དགེ་ལྡན་ལྷ་ཅུ་བསྐྱུབས། མོག་པོ་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ལ་འཇམ་དབྱངས་
 (༡༩༦)ཆོས་སྒྲོར་ནས་ཁྲོས་ནག་གི་བྱིན་རྒྱབས་དང་མགོན་པོ་ཡེལ་དེར་དཔོན་གཡོག་ལ་ཆོད་བར་
 གྲུབ་ཀྱིས་མ། མེད་གེ་སྒྲོ། གོས་སྒྲོན་ཅན་གྱི་རྗེས་གནད་རྣམས་བསྐྱུར། དེ་དང་ལྷན་དུ་འདུལ་བ་ཟུར་པ་
 ཡོ་རོད་ཆོས་རྗེ་འདེངས་མེད་བར་རྫོང་བ་བསྐྱབས་ཉོར་སྒྲོ་གསུམ་པའི་བརྒྱད་གཏོར་ཟུར་འཕྱུད་བཞིན་
 བཏར། གཡམས་རུ་གཡོན་རུ་འོ་རོ་སྒྲོར་ལ་མེ་ཆེན་དཔོན་པོ་མཆོ་ཁར་རྫོང་བདེའ་བྱས། ཆོས་འཁོར་
 ཀུལ་དུ་བྱམས་ཁང་དང་རུབ་རྒྱུད་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲོ་བྱང་སྒྲོར་རྣམས་ཀྱི་བཤུ་འཕུབ་དང་གསལ་བ་རྒྱུ་བ་
 བྱིད་ལུག་གྲུབ་པའི་འདི་ལོ་རྗེ་པའི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ལྗེ་བས་བྱིས་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་
 བཀོད་པ། ཀུལ་ཆེན་བཞི། མེད་གཡམ་བས་ལ་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲུངས་རབས། ཆོས་སྒྲོར་སྒྲོར་གྱི་
 སྒྲོ་བརྒྱུད། འདུ་ཁང་ཐོག་མགོན་ཁང་ལ་ནག་པོ་སྒྲོར་གསུམ། གུར་ལལ། དམག་ཟོར་མ། བེག་ཅེ།
 རོ་བོ་རྒྱལ་མཚན་པ། རྟོག་པོ་ལེའ་ལྷགས། ཀུལ་རིགས་བཟང་། ཀུལ་མོ་ལྷག་མོ་རྣམས་བྱིས་པའི་ཨར་
 པོ་དང་རི་མོ་གཉིས་ཀའི་དོད་མ་སྐྱུ་རུ་བ་ལོར་བ། རི་མོའི་དོད་མ་གྱི་སྒྲེལ་རྒྱ་ཀ་བཞི་སྒྲུད་པ། རི་མོ་པ་
 དུ་མཛད་དབལ་མགོན་གྱིས་གཙོས་པའི་དུག་ཅུ་རེ་དུག་གིས་བསྐྱབས། བཟང་དུ་གང་ཆར་ནས་ལུ་རུ་
 ལྟ་དམ་དོད་མ་བྱས་པའི་སྒྲེ་ཐོན་ཁུལ་གྱི་བྱིས་པ་ལྗེད་ཉིས་བརྒྱས་བཀའ་འཕྱུར་སྒྲུ་པོད་ཆར་གཅིག་
 བཞེངས་པའི་ཐོགས་སྒྲུ་ཡོན་འཕུ་ཐོག་ཏུ་དེའ་བར་མཁར་ཁལ་ཆིག་ཁྱི་བདུན་སྟོར་བརྒྱུད་བརྒྱ་མོར་།
 བཅའ་ཆེན་ནགས་རིན་གྱི་དུ་ལྷ་སྒྲུ་དཀར་ཅའི་ནད་ཉེན་གྱིར་སྟོད་ཆོས་རྗེ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྟེར་སྒྱུན་
 མཛད། དོལ་གནས་གསལ་བས་མེད་ལྡེད་ལས་གྲུབ་པའི་ལུར་པ་ལྷ་(༡༩༧)ནག་གི་ལུར་ཆ་ཡོངས་
 རྗེས་གཉིས་ཏུ་དངོས་གཙུང་བ་བཞོས། འདི་ལྷས་ནས་ལས་ཀ་གཞན་འདྲའང་བྱུང་བ་དང་བཅས་བསྐྱེལ་
 ཅིས་ལ་རྗེ་པ་ལོར་བས་སྟོད་མག་གི་སྒྲོགས་བཟོ་བར་ཁྱིད་པ་དགྲལ་རུས་པ་མེད་པའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་

ה'תשנ"ח י"ב כסלו

ཚེས་པ་འཕུ་གཉིས་ནས་ཉེར་གསུམ་གྱི་པར་གཟིམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་རྒྱ། དཔལ་ལཾོར་ཚེས་མེད་
 མཁན་པོ། འབྲས་རྒྱུངས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁྱི་གདན་རྒྱུ་གིས་ཐོག་བྱངས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ་གྲུང་
 ཚེགས་ཐོབ་ནས་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཐུན་པའི་ལུང་ལུལ།
 རྩ་དགོངས་བྱང་འགྲུལ་གྱི་ཐུད་མི་མང་ཞིང་འདྲོད་ཚེས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་པལ་ལྷུང་བརྟེན་རྩོགས་ཁ་
 ལར་བརྒྱབས། མངའ་རིས་མདོར་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་མཚོགས་ཚེན་དུ་མང་རྩ་དང་གསེར་ཞོ་བརྒྱའི་བརྒྱུར་མ་
 བཏང་བ་འབྱོར། ཉེར་ལྔ་ལ་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་རྩ་མགོན་ལ་ཁྱིམ། ཉེར་དགུ་ལ་བུ་མས་པ་རྒྱལ་རྒྱ།
 དཔལ་ལཾོར་ཚེས་མེད་མཁན་པོ། གཙོད་པ་བླ་ལུར་ཅན་གྲངས་བཅད་ལ་འཛིགས་ཟེད་བརྒྱ་གསུམ་མའི་
 དབང་། སང་བུ་མས་པ་རྒྱལ་རྒྱར་ཉར་ལུགས་བྲག་དམར་མའི་རྒྱ་གྱིའི་དབང་། ཞལ་བམ་ནག་བཤན་པ་
 བྲག་རྒྱུར་དང་མེད་གདོང་མ་རྩོན་མའི་རྗེས་གནང་རྣམས་ལུལ། གཙོད་པ་བླ་ལུར་དང་མ་གཏོ་ལོ་སོས་
 བརྒྱལ་དོར་གསོལ་འདྲེན་ཐམས་ཅད་བརྒྱུམས།

ལྷ་པ་པའི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་པར་གཟིམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་རྒྱས་གཙོས་པ་
 རྒྱས་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་འཕྲོ་ལྟལ། བྱམས་པ་རྒྱལ་པའི་རྒྱས་དང་བྱམ་བསྟེན་རྫོགས་པའི་ལྷ་དང་དགོ་
 རྒྱལ་རྒྱལ་ལྷ་བསྟེན་པ་ལྟར། བསྟེན་(༡༧)འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་པ་རྒྱ་ཆོག་བྱས་ནས་རྒྱ་རྒྱ་
 དང་རྒྱ་པར་ལག་དང་དྲ་བདུ། ཐོན་ཟེལ་གཞོན་པས་རྒྱལ་པ་ཙོང་ཁ་པའི་ཆོས་ལ་ལྟལ་མེད་ཅིག་
 ལྟལ། བསྟེན་རྒྱས་དང་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་ལྟལ་ལྟལ་འདོད་ཆེ་བ་འདུག་པར་མེལ་མེད་ལེའུག་རྒྱལ་གཤེད་བཤད་པ་
 དང་རྒྱལ་པ་ལྟལ་གས་བརྒྱལ་པར་ཉ་ཅང་གི་འཆར་ཆེ་བ་མི་རྣམས་དང་རྒྱལ་པ་གཞོང་ལྟལ་ལྟལ་ལྟལ་པ་
 ལྟལ་མེད་།

རྒྱུད་ཐོང་དུ་བཤམ་པ་དེ་གི་པ་དེ་ག་ཟེར་པ་བཞེན་སྒྲུབ་ཆོ་པོ་གོར་ལྷན་གདན་དྲུང་དོགས་པ་ལྷ་ལྷེ་
 བཤེ་བསྐབ་མེན་དང་བསྐྱེན་ལྷེ་བཞོར་ལྷ་དང་མཁྱོན་གཉེར་དུང་པ་མོགས་གིས་འཕགས་པ་མཆོད་གདན་
 དྲུང་པ་ལྷེར་གསུམ་པ་འབྲས་སྒྲུབ་སྒྲུ་ལེབས། དང་རྒྱུན་ཚོས་རྒྱེད་སྒྲིལ་གི་ལྷ་གས་ལྷན་མེ་པའི་གུལ།

ལུང་སྒྲངས་ཏེ་མཚན་དག་དབང་པུ་བསྟན་འཛིན་དུ་འདོགས་པ་དང་འཕགས་པ་གཟིམས་ཆུང་དུ་
 མེདས་པ་དུས་འགྲིག་པ་དེར་སང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མཛོམ། ཞག་
 གསུམ་གྱི་པར་མཚོད་པ་རྒྱས་པར་བཤམས་གིང་སྟོན་ལམ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་མཚོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས། དེའང་རིག་འཛིན་རཏྭ་གྲིང་པའི་བསྟན་པ་སྦྱི་ལུང་དུ། སྦྱིད་གྲོང་རོ་པོ་དབུས་གཡོར་
 རྩོགས་སུ་འབྱོར། ཞེས་པའི་དུས་ལ་བབས་པས་བསྐྱོག་མ་རུས་ཀྱང་སོ་སའི་བཞུགས་གནས་བཀའ་
 བབས་དེ་ལས་འཕོས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིས་པ་ཞིག་དཀའ་བར་འདུག། དེའི་མུས་ལས། དགེ་བའི་མིང་
 ཅན་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའ་ཞིག་། དམ་སེལ་གྱི་བ་ཀྱིས་མཛོམ་དགའི་ཁེང་དུ་གཤེགས། ཞེས་པ་རོ་པོ་
 རྩོན་པའི་དུས་གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཞིག་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་དོགས་(༡༩༥ན)པ་བྱེད་མཁན་འདུག་སུང་
 བྱང་མེམས་དེ་གཤེགས་པའི་དུས་ཏྲགས། ལྷེ་ཡི་སྤོང་པོ་སྟར་ཐོགས་གཙོད་པ་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་ལ་
 མར་སྒྲོར་རྒྱ་ཡིན་པས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་ཉེ་བའི་དུས་སྔ་ཐོག་ཡིན། མཚོ་ཁ་རྩོགས་ཀྱི་
 གཡས་སུ་གཡོན་སུའི་ནང་ལའ་ཀྱི་དོན་སྒྲོར་ལ་སྒྲར་ཡང་གསར་འབྱུར་གྱི་འཚུབ་ཆ་བྱུང་ཟེར་བའི་མི་
 ཞིག་འབྱོར་བར་བརྟེན་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ཡེར་ཏི་ནི་རྟོ་རྩེད་བདའ་བུས་ཉེར་ལྔ་ནས་
 གཟིམས་ཁང་གོང་རྒྱལ་པའི་སྒྲུ་གཉན་ཚད་ཀྱིས་གྲོ་བུར་དུ་བསྟན་པར་སྟེན་སེལ་གྱི་རྗེས་གནང་ལ་ཡོང་
 དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ལྟར་གཏོར་ཆས་གྲ་བསྒྲིགས་པའི་འགོ་རྩིས་ཡོད་ཐོག། །ལྟ་ས་ནས་སྡེ་པས་མི་གནང་
 པའི་འགོ་ནད་ཡིན་འདུག་པས་ད་ལམ་མི་འགའ་ཅས་གཟིམས་ཁང་དུའང་བཀའ་བསྒྲུར་བའི་བཤོལ་
 མོང་བ་ནད་རིམས་ཀྱི་རིགས་ལ་བར་བཀའ་འཛེམ་གྱིན་མེད་ཀྱང་གསུང་དང་བསྟན། ཉེར་དུག་ནས་
 རྒྱལ་པའི་སྒྲུ་བསྟན་ནའང་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པ་སོགས་དམངས་མར་ལས་ཆེན་ཀྱན་རྒྱལ་པས་མཛོད་པའི་
 བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གི་འཕྲོ་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུས་འཁོར་སྦྱི་
 དོན་གྱི་དབུ་ཚུགས་ཙམ་ལ་ཆོས་མཚམས་བུས། ལུགས་ཟམ་རྒྱལ་སྒྲུ་དང་ངོར་གྲུ་སྤིངས་པའི་དཔོན་པོ་
 ཅན་རྩོགས་འདུས་མང་བ་དང་ཤད། རྒྱ་པ་ལྔ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ནུ་ལན་ཆོས་རྗེ་བཙུང་བ་བྱམས་
 པ་དག་དབང་ལྟན་གྲུབ་ལ་ཡུག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུ་པས་གྱི་ཚུལ། སྤྱིང་སྤྱོད་ཆོས་རྗེ་གསོ་རིག་

འཛིན་པ་སྐོ་བཟང་མཆོ། དཔོན་ཚང་བྱང་ལོ་པ། ལྷན་གཞུག་རབ་(༡༧༥༧)འབྲམས་པ་བསྟན་
འཛིན་སྒྲིག་ས་ལ་ཁང་སྐོན་ཁྱི་སྒྲུབ། ལྷན་ར་ནས་སྐོར་དུ་བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་ཆེ་སྒྲུབ། ལྷན་དོར་གོ་ས་
སྐོན་ཅན། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ། གཞོན་སྐོན་བཟོ་ཅོ། འདར་པ་ལོ་ལྷ་བར་མ་ཉི་ལྷག་གི་འཇམ་
དཀར་གི་རྒྱུ་གནང་རྒྱུ་ལ།

ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་གཟུང་འཛིན་འདུག་པ་དང་བསྟན་མ་གཤི་ལས་སྐོར་བྱེད་ཅིས་གིས་ཆོས་བཅོ་
གཅིག་ནས་བསྟན་མཆོས་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་བཅད་དེ་འཇམ་དཀར་གི་བསྟན་བཟོད་བཅུག་ས་པ་ཆེན་
ཁར་རང་དབང་དང་བྱལ་བའི་གཉིད་གིས་ལོན་པ་རེ་ཞིག་ལྷན་བཞག་སྟེ་ཁམས་གསལ་བའི་ཐབས་འདྲ་
བྱས། རའི་སངས་སྟེ་བར་ལྷི་དྲོད་ལྷའི་འདྲ་མེན་ཅན་བྱང་ན་མ་གཏོགས་དག་སྐོར་ཆད་ལྷན་མི་ཡོང་བ་
སྐོར་ཞེས་སྐོར་བཟོད་ཀྱང་བཟང་། དེའང་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་གཉན་ཆད་གིས་བསྟན་བར་གྱིར་སྐོར་ཆོས་རྒྱ་
དང་བྱང་ལོ་ནས་གཉིས་གིས་འཕྲོད་བསྟན་མཆོད་པས་གཞི་མེད་དུ་གདངས་པའི་སྐོག་ལྷན་དུ་ཅན་
ཐོན་གི་ཉི་ལེན་ལ་སྟེ་པའི་སྐུ་གཞོགས་ནས་སྟེ་པ་ལོར་བྱ་བཟང་བའི་བཀའ་ལྷན་བསྐྱར་སྐྱབས་སྐོན་མེད་
དེ་ག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ཆེན་ཁར་སྐོར་དུ་བསྟན་པའི་ཆོག་སྐོན་ཆེན་དུ་མང་རྒྱུ་དང་གནས་ཆུང་ཆུག་ཏུ་སྐུ་
ཐེབས་ཆེ་བྱལ་ཞིང་དེ་བར་འཕྲོས་ལྷན་བར་བཞེན་ལྷ་ས་ནས་ཉིན་མཆོས་ལ་ཐེབས་པའི་ཁ་སངས་རྒྱལ་
གནང་དེད་རང་གིས་བཞོལ་བས་མཆོར་བ་བྱུང་། ད་ལམ་ཅིས་ཀྱང་འཕྲོད་གོས་ཞེས་རའི་སངས་སྟེ་པ་
བཟུང་དེ་གསུང་བ་མཆོས་ལ་ཉར་འདོན་བྱས་ཏེ་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་ཕྱིན་མགོན་པོའི་རྒྱུ་གནང་
བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་ལྷན་ཀྱང་འབྱུང་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱམས་པའི་ལྷགས་དྲན་མི་ཟེན་འདུག་པས་ལན་
ཐོགས་མེད་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གི་ཆེན་(༡༧༩༩)ཁར་ཞིང་བརྒྱུས་སྐྱང་། ལྷ་དྲོ་སྐར་མ་གཞག་གི་
གཉིད་ལ་འཕྲོ་བའང་དེ་ལྷན་རྒྱལ་གནང་བྱེད་དགོས་པའི་གདོན་གི་བྱི་ལྷོངས་སྐུ་འདུག། འཇམ་
དཀར་གི་བསྟན་པ་བར་ཆད་གི་དབང་དུ་སོང་བས་འཕྲོ་བཞོལ། རེ་ཞིག་ཟེམ་གོན་ཆེ་བདག་ནག་པོའི་
བསྟན་པའི་ཁ་གསོ་དང་སྐྱགས་གཟུང་འཛིན་ཐོག་གནམ་ལྷགས་ལྷན་མའི་བྱས་པ་བཞིག་པའི་ལས་ལ་
སྐྱར། ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་སྟེ་པ་གོང་དཀར་དུ་གོ་བཅི་སྐོག་གི་ལྷགས་བྱེལ་གཅོད་པར་ཐེབས་ཐོག་

ཉིན་གཅིག་གཟིམས་ཆུང་ནང་དུ་ཐུགས་དྲན་མེད་ལ་རྩལ་གཅིག་ཙམ་སོང་བའི་ཐོག་མར་བྱང་རྩ་
ནས་ཀྱིས་གཙོས་ཆོང་མ་དབས་ཏུ་མ་གྱི་ཆུ་པས་སྐྱ་མི་འཛོལ་བར་ཐག་བཅད་པའི་གནས་ཚུལ་སྐྱེལ་བའི་
སྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱར་སྐྱ་བསོས་པས་དེ་གའི་གནས་སྟན་གྱི་ཐུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་སྤྱང་བ་ལེན་མི་བྱུང་
བར་ཟ་ཡིག་དང་སྐྱ་ལ་འདོགས་རྒྱ་གང་ཟབ་ལུལ། དེ་སྐབས་གོང་དཀར་གཟིམས་ཆུང་མགོན་ཁང་སྟོབ་
གནང་བྱུང་ཅིང་ལྷུང་ལོ་ཙན་གྱི་མགོན་ཁང་ཡང་སྟོབ་པར་ཐུགས་ཐག་བཅད་བ་ཡིན་འདུག་པས་ཞལ་གྱི་
སྐྱ་དེ་གཉན་དགས་པའི་འཕྲུབ་སྟོང་ས་སྟུང་།

རྟོན་ཟུང་ག་པའི་ནང་དུ་ཅུ་པོ་ནས་གཞོན་ཅུ་སྐལ་བཟང་གིས་སྐྱ་རྟེན། རྩལ་མོ། གོས་དར།
དཀར་སྤྱང། གོ་ཁབ་སོགས་དབྱེད་དོན་གྱི་རིམ་བ་དང་ཅིས་གྱི་གནད་འགག་མང་པོ་ཁྲིད་ཅིང་ཞིབ་ཏུ་
ཉན། ཟངས་རིན་དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དྲུང་དང་སྟོང་ར་སྐལ་སྐྱོདོ་རྩེ་སྤྱིང་པོའི་བཞེད་བ་བཞིན་གདམས་པ་
ཆོགས་བཅད་མ། འབྲུག་པ་སྐལ་སྐྱ། འཇམ་དབྱངས་སྐལ་སྐྱ། དཔོན་ས་ཨ་ནེ་དྲུང། དཔོན་མོ་སྟོགས་
སྟོལ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་གསོལ་འདེབས། གོང་(༡༩༩༧)ནས་གནང་བའི་གསེར་ཐམ་ཏུ་ཅང་ལྷི་
དགས་གཤིས་ཐམ་གཤོག་བསྐོས་པའི་ཐམ་ཡུད་གྱི་ཆོགས་བཅད། ཆོས་འཁོར་གླིང་སྟོབ་དཔོན་དག་
དབང་བཀའ་གིས་གྱི་གསོལ་འདེབས། སྐྱི་གཉེར་བྱ་མ་བསྟན་བ་ཡར་འཁེལ་ཙན་གྱིས་ཆོགས་ཁོ་གསར་
སྐྱག་དང་མཆོད་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་ཡན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་གསེར་གྱི་དྲུང་གཤོག་
ཐ་མར་གསར་བཟོས་གྱི་ཁ་བྱང་རྣམས་ཤིས། ཆོས་བདུན་ནས་དབལ་ལྟན་རེ་མ་རྩིའི་མདོས་བསྐྱང་
བཅུགས་པའི་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་བྱིན། ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོ་འདུ་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཐེབས། གསོལ་ར་ཁང་
གི་ནང་དུ་གཤོན་གྱི་འཕྲུབ་ཙིག་འདུག་གསུང་བ་མཚམས་གྱི་སྐབས་ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས་བརྒྱུད་ཉམས་
སྤང་གི་འབྲུལ་རོར་ཆ་དཀར་ཆོས་མཛད་དང་ལྟན་དུ་སྤྱེའུ་ཤིས་པ་ལོ་བརྒྱད་པ་ཙམ་དོམ་ལྷགས་སྟུང་པའི་
ཁ་དོག་ནག་ཅིང་མིག་དམར་སེར་དུ་འཁྱེལ་བ་ཞིག་རེས་རེས་སུ་འབྱང་སྐབས་འགར་མཛིང་བར་ཞོན་
ནས་འོང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་མཐུན་པ་འདྲ། ཤིང་ལྷག་དུས་དགའི་དབང་པོའི་ཟོར་སྐྱབ་སྐབས་རྩེ་པས་
གཡལ་གསར་བ་བསྟན་འཛོན་འབྲུག་གུགས་ལ་དམིགས་སུ་དཀར་བ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་འཁོར་

ལིང་རྒྱལ་སྐོར་པའི་འབྲེལ་སྒྲིག་ཙམ་བྱུང་དུང་ག་ཚང་ལའང་སྒྲིག་དམིགས་མཛད་དགོས་པའི་ཚོགས་གཏམ་བཏང་དེ་དོན་བཞིན་གཞུག་གསུང་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཟོར་ཁ་བརྒྱུར་བས་སྐབས་འགྲིག་པ་བཞིན་ཡིན་ནམ་རིམ་ལང་རིམ་བོར་མ་ལོན་པར་དམར་བཤལ་བཏང་ནས་ཆོད་དུས་བྱས་པ་གནས་སྟངས་དཀའ་ཚེན་གྱི་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་བྱུང་བའི་གནས་སྒྲུབ་ལག་རིམ་ཐོང་སྟངས་གནས་གང་འབྲུག་བྱུག་གིས་སྟེ་པར་ལུལ་པར་(༡༧༠ན)བརྟེན་གཏང་རག་བཏང་ཁིང་ཚོགས་བཅད་བྱིས་པའི་སྒྲིག་དར་ལུལ།

ཆོས་བཙོ་བརྒྱུད་ལ་བསྟེན་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཙམ་བརྒྱབས། རྒྱ་གར་གྱི་ལུལ་ལལ་ཆེར་ལ་དབང་སྒྲུབ་པ་ཤུ་དུ་ཐའི་སྐས་འབྲིང་པོ་རྩ་ལའི་རྒྱལ་ཁྱིད་གྱི་བདག་པོ་ག་ཏུ་སྐྱེས་མ་རྒྱ་མ་རྒྱ་ག་ལི་མངགས་ཏེ་རྒྱ་གར་དང་སྟོན་ཆོག་གི་སྒྲིལ་མང་དུ་བསྐྱུར། མི་ཆེད་དུ་འོངས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིལ་གྱི་རྒྱལ་མང་པོ་དགོས་གྱིན་ཡོད་འདུག་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལུལ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་ཟེར་བའི་ལུགས་སྟངས་ལན་པ་ལྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་རིམ་ཅལ་སྒྲིག་ལ་བརྟེན་གནས་མཛལ་མི་མང་བས་གཤམ་གྱི་ཀ་བ་དང་གཏུང་མ་ཡོད་ཅས་རྒྱུ་ལའང་བྱས་པ་གཏམ་བྱི་ཁྱུང་དང་ས་མཐའི་དཔེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་གསལ་བས་ལེན་འདོད་ཡིན་འདུག། འགྲོ་བ་རྒྱལ་ས་འཁོར་པར་འབྱུངས་པའི་རྩ་བ་འབྲུལ་སྒྲུབ་བདེན་འཛིན་འདི་རིགས་ཁོ་ནའི་སྒྲིག་དུ་གདའ། ཆབ་མདོ་རྒྱལ་སྐས་སོགས་གྱི་འབྲུལ་དང་མ་ཁུང་འགྲོ་རང་གི་སྒྲིལ་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གཟེར་ཆེན་ནས་སྟོན་མ་བདེ་པར་འབྲི་རྟོག་སྟོན་ལ་དར་ཁན་དཀའ་བཅུ་རྟོག་བདའ་དང་སྒྲུགས་འཕར་ཆོས་སྟེ་གསུང་དུ་འཇུགས་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་མཛད། ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིའི་ཕུར་བཞུའི་དུས་ཉི་སྟོར་དུ་བསྟན་པ་མི་འགའ་བས་པོ་ཏུ་ལར་སོང་གསུང་བ་བཞིན་ཉེར་གཉིས་ལ་འོངས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་འཕགས་པ་མཆོད་གྱི་དུང་དུ་མཆོད་པ་སྟོན་ལམ་བཟུས་བརྟོན་སོགས་དག་སྟོར་ལ་བརྟོན་པར་བྱས། ལས་སྒྲིབ་ལ་ཡན་པའི་ལྷས་བཟང་བ་འདྲ་འོང་དུ་རེའང་ལུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་བརྟེན་པ་ཞིག་གིས་ཟན་ཉིལ་མོ་སྟོམ་པ་མཛུབ་མོ་ཙམ་ཁྱིད་གང་གི་ཚད་(༡༧༠པ)ལྟ་ཅའི་རྒྱལ་པོ་ཡོད་ཁུལ་ཞིག་མཛུན་དུ་བཞག་སྟེ་འདི་སྟེ་པ་སྒྲིད་དུ་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐས་ལ། ཟན་དེ་སོག་ཆགས་ལྟར་འགྲོ་བ་དང་ཡང་རྟོག་གི་ཏུ་ལམ་དུ་དམག་གིས་འཆངས་པས་ཐའི་སང་སྟེ་པ་དང་རྟོན་ཅིག་ཆར་

འབབ་པའི་ཐུན་ཁྲོད་ལ་མཆིལ་ལྟ་ལང་མ་གྱོན་པར་ལྟག་སྒོ་ནས་ཐོན་དེ་ཤོས་འགྲོ་བ་ཤོགས་ངན་པ་
འགའ་ཞིག་བྱུང་།

ཁྱེ་པ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མ་ཅིག་རྒྱུ་ཐའི་རི་དང་ཐུན་ནས་འབས་སྐྱངས་སྐྱུ་ཕྱིན། ཆོས་ལྷ་
ལ་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོར་འདུས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷ་པའི་གཡུལ་ལས་ཀྱལ་པའི་བདེན་ཆོག་རྒྱས་པར་
བརྟེན། དེ་སྐབས་ལྷོར་དབྱེད་འདེགས་གནང་བར་འགྲོ་ལྗོད་པའི་སྐབས་ནས་ཆོས་དྲུག་གི་ཉིན་རྗེ་པས་
ཟུར་ཁྱབ་བདག་སྤྲུལ་དང་ཐུན་མོར་དུ་བརྟག་པ་མོ་ཅིས་ཀྱིས་གསུང་བ་རྗེ་སྤྲུལ་པ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་
མཁའ་འགྲོའི་མོ་དང་དེ་རུབ་ཐུགས་དམ་གསལ་སྤྲང་གི་བརྟག་པའང་མཛད་པར་མཛོན། དེད་ཀྱིས་
དབྱེད་ས་འཆར་ཀྱི་དམག་ཅིས་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་གྲོན་དུ་ལོད་པ་བབས་པས་དེ་གའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱི་སྐ་ཏ་ལུལ་པར་མ་མཉམ་པའི་མོ་ངག་རྒྱལ་ངེས་ཚུལ་ཀྱི་ལན་ཞིག་བྱུང་། འདི་དང་དབྱེད་ས་
མཚན་པ་དབྱེད་འདེགས་གདོང་བསམ་ལས་ནས་གཞོད་སྒྱུན་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྗེ་པར་བཀའ་ཤིག་གནང་
འདུག །ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཐང་ཐུག་ནས་མ་དང་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཀྱི་མགོན་པོ་གིང་བྱང་མ་
གཉིས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་བཟང་པོའི་རིགས་བརྒྱད་ལྷ་བཞི་ལྟ་གསོངས་པས་ལྷོའི་དམག་གཉལ་ཀྱི་
དགོས་ཆའི་ལུ་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་གློའི་རེ་བ་བཀའ། བར་སོ་དངོས་ཐུབ་དང་དཔོན་ཆར་བྱང་ངོས་བྱུང་
འཆོ་གཉིས་ལ་སྟེང་གི་བ་ཀྱི་དོགས་པ་ཞིག་སྤང་བས་ཁྱབ་འཇུག་དྲུག་དབྱེད་(༡༧)ན་གི་དབང་བསྐྱར་
ཞིང་རྒྱལ་འཛམ་ཀྱི་རྒྱུ་ཐབས་རྒྱུ་དུ་དགོས་ཚུལ་བཞིན་བྲིས། བར་སོ་དངོས་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱར་ཐག་
དབང་པའི་གྲ་བ་ཉན་པོ་བྱང་རྒྱུ་མེས་དཔལ་མེར་བ་གཟུང་བཅོས་ལ་མཁས་ཉམས་དང་ཟུང་མདོག་
བྱེད་འདུག་པའི་དཔེ་ཆའི་མཇུག་གི་བརྒྱུད་པར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་
མང་སོང་རྗེས་བྱུང་བའི་སེ་བ་མཁའ་པོ་ཆོས་བཟང་ཉི་མར་རྗེ་རིག་པོ་ཆེ་ནས་གསལ་ཚུལ་བྲིས་པའི་ཟག་
ཟོག་མངོན་མཚན་ཆེ་བར་གདའ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གང་ལའང་
ཆགས་ཐོགས་ཅི་ལ་མངའ་དུང་རྒྱུར་མཐོང་གི་སྤང་དོར་རྟིང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་མགྲིན་གསང་རྒྱུ་དང་གཟུང་
བཅོས་ཤོགས་གསལ་བ་རྒྱལ་ཐར་གསལ་ཡིག་ཆོར་མི་གསལ་བས་རྒྱུན་གྲོགས་པོ་ལུ་རྟུགས་སུ་འགྲོ་

同

མཆོག་ ལུང་ལུང་བདག་གྲུ་མའི་དྲུང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལུང་བའི་གཤེད་གསར་རྒྱུད་མྱེད་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་
དབང་ལུང་རྣམས་ལྟས། ད་ལའི་པུ་ལུང་དང་མ་ཅིག་པའི་ཁི་གཉིས་ལ་ལུང་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆོད་པར་དང་
མགོན་པོའི་རྟེན་གནང་བར་ཆད་ཀྱིན་ཟེལ་ལུང་། རབ་ལུང་བཟླུན་རྟོགས་པའི་པུ་ལུང་བཟླ་བཟ། ལུམ་
པ་ཀྱན་བཟར་གིས་གཟིམས་ཁར་གོང་རྒྱལ་བའི་རྒྱའི་རྒྱུ། ཏེ་པོ་རྒྱུ་མྱེ་དང་དཔོན་པོ་རྒྱ་མཆོག་གཉིས་
ཀྱིས་མཐམས་དབང་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལུང་འཕྱོག་ ལ་རིགས་འགས་པ་མོ་རྒྱལ་རྒྱའི་རྒྱུ་གསལ་འཕྱོག་གྱི་
མྱོན་ལམ། དགེ་མེད་ལགས་འོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ལུང་གིས་འཕེལ་རྒྱལ་རྒྱའི་རྒྱེས་རབས་པལྟོད་པ་རྣམས་
བརྒྱལ་བ་དང་ས་རྒྱུད་བཟོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་ལོ་གེ་པུ་རར་ཐམ་ལུང་ལུང་བའི་ཆོགས་པའད
(༡༧༡)བརྩམས། ཆོས་པལུལ་གྲ་ཆོད་གི་ཆོགས་དཔལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་རྒྱལ་འཁྱིད་པོའི་འཁྱིན་ལས་
ལྱང་ཏེ་རིག་འཁོར་གྲུ་མ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་རྒྱས་པར་བརྟལ། བརྩ་གཉིས་ལ་ཅན་པད་ལེགས་བཤད་
ཡིང་པས་འཆི་མེད་འོད་རླང་གི་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་ལ་ཐོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་གེལ་པའི་རྟེན་འབེལ་
བཟླིགས། ལྷག་ལུང་འཔམ་དྲུང་དག་གི་དབང་ལུགས་ ཁོ་རྟེ་ལག་རྒྱལ་རྒྱ། མྱེད་པོད་ལས་ཕྱིན་སྟགས་ཆོ་
གཉན་མང་དང་མངལ། བེལ་དགར་ཆོས་རྟེའི་གྲ་བ་ཞིག་གིས་གསར་རྩོམ་དཔལ་དང་གོང་དགར་མྱོན་
གོང་དྲུང་འཆོའི་ལུས་གསོ་རིག་གི་རྒྱུད་བཞིའི་རྒྱགས་རྒྱད།

ཉེར་གཉིས་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་པར་ཉིན་ལྷུང་གྱིས་དན་འབག་གྱིང་ཁར་བྱིན་ཏེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
ལྟན་གྱི་རྒྱལ་ལྷགས། འདི་རྒྱབ་ས་མོན་དུ་དཔུང་ཆེན་ཆོག་མ་གཤིས་ཤིང་སྡེ་པ་དཔོན་གཡོག་གྲུང་ལལ་བཞོད་
ལག་ཅན་དུ་སྡེ་བ་ས་པའི་དྲག་ཞན་ཐམས་ཅད་འཕུང་ཡིང་འདི་པའི་རྒྱབ་ས་ལོ་ཡོད།

དེར་ལྷ་བརྒྱུད་པ་ཆོས་མཆོམས་ཉིན་གསུམ་གྱི་པར་ཁམས་འདན་མའི་འགྲུལ་པ་འགའ་ཞིག་གྱུར་
པར་ཕྱག་རྒྱལ་པའི་དབང་བཞི་ཕྱིན་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཐད་མི་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རེ་བ་ལགར་།
ཆོས་བཞི་ནས་ཕྱི་མཆོམས་བསྐྱམས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དུ་མ་དང་སྐྱེ་མང་དུ་
བཅད། ག་ཆར་དུ་སྐྱེ་རིང་ཕྱེ་བ་མཁུ་དུ་ཆོ་འཆར་གཉིས་ཀྱི་ཟོར་པས་ཀྱི་རིམ་གྱོད་དང་དག་གི་མཐན།
ཕྱི་པ་ནི་དུ་རྒྱ་མཆོམས་སུ་ཐེབས་ཐོག་ནང་མོ་ཕྱང་དོས་པས་ས་མཐོས་པའི་སྐོན་དུ་དོས་པ་ལྟར་ཞིང་ཆོ་

རོང་ནས་ཀྱིས་དབུགས་མི་བདེར་ཁ་དམར་བཏགས་པའི་སྟེན་བབས་ཕྱི་བ་ཞིག་ལྷུང་བའི་སྟེ་བ་ནོར་བུས་
 རྒྱུག་ཏུ་གནས་སྟེ་ལ་དང་(༡༡༩༩)སྒྲགས་ད་ཆ་དམག་བཞོལ་བའི་སྟེ་བར་རྒྱ་མཚོན་ཟེར་དགོས་ལྟགས་
 ལྷུང་རུང་དམག་གི་ཆ་མོ་ཅིས་ལུང་བསྟན་གང་ལའང་མ་བབས་ཤིང་དེར་མ་ཟད་མི་དམངས་ཀྱི་སྒྲོར་ཡང་
 མི་འཐད་པ་ནས་བཞོལ་བཏབ་ཀྱང་བྱགས་ལ་མ་སྟག་གཤིས་ཡང་བསྐྱར་ལ་དགོས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་དེ་
 བའི་རྒྱ་རིམ་གྱི་བསྐྱལ་མར་བྱང་བས་བར་ཆེན་དེས་གོ་བཅད། བར་སོ་ཨ་སྟག་གཤིས་ཅེར་ཟུབ་ཞོག་
 བས་ཟས་རན་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལྷུང་བའི་སྟེ་བས་རའི་སང་སྟེ་བ་གྲོང་སྐད་ཏུ་ཡོད་པས་ར་དབུལ་
 སོགས་འདོན་པའི་རོགས་ལ་ལྷ་ས་གཉེར་པ་འཕྲོས་གྲོང་སྟོད་པ་བོས། དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་དགའི་ཆོས་
 སྟེ་ག་གཙང་བ་རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རགས་རིམ་ལ་མང་འབྱེད་རྒྱས་བར་བཏང་བས་སྒྲ་ཁམས་
 ཀྱང་རིམ་བདེར་སོང་འདུག། ཨ་སྟག་གི་བྱང་བུ་བཞུས་པའི་སྟེ་བ་གནས་གསལ་བར་ཤར་བ་བཞེན་རྗེས་
 སྒྲོང་སྐད་ཀྱང་འཕྲོད་ཅིང་རྒྱ་དང་རུས་པ་ལ་རུས་ཆོག་བྱས་ནས་སྒྲོང་མང་དུ་བཏབ། དབྱར་ཐོག་འདིར་
 འགོང་པོའི་འཆུབ་སྒྲར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆེ་བ་འདུག་པར་རྟོར་རྒྱ་དགུ་བའི་ཆོས་དགུ་ནས་བདུན་གཅིག་
 གི་བར་ཡང་ཟབ་ཀྱི་རྩི་རྩོམ་ཡོད་བསྐྱབས་པས་ཆོང་ར་གྱི་དབལ་གཙོག་པ་ལ་ཕན་བར་བྱང། ལྷར་རྩོ་རྩི་
 འཆར་གི་མནལ་ལམ་དུ་རྒྱང་ཐང་རྒྱང་དུ་སྒྲེའུ་མོ་མི་ཅམ་ཞིག་ལ་སྟེལ་བྱག་བརྒྱ་སྐྱར་སྟེས་པའི་ཕལ་ཆེར་
 ཤི་ཞིང་ལྷག་ལྷས་མ་དང་བཅས་པ་ན་ནས་ཉལ་སྟོད་པ་ཤར་བས་སྟོབྱང་ནང་གི་འབྱུང་པོའི་ཆོ་འབྲུལ་
 བརྒྱུག་པའི་དབུགས་ལྷུང། སྟོ་ཤིན་ཏུ་མི་བསྟན་པ་ཅི་རིགས་ལ་རྒྱང་ཏུ་ཁ་སྐྱབ་ཀྱི་ལས་སྟོར་བྱས་པ་
 ལྷགས་སྟུལ་བདེ་(༡༡༩༧)གཟར་རྒྱབས་ཀྱང་བྱེད་སྒྲོང་གི་ཆོས་དང་ཡོན་གྱི་དཔེ་བཞེན་ལུན་རིང་མ་སོང་
 བར་འབྲས་ལུ་མངོན་དུ་གྱུར། ཉེར་གསུམ་ནས་རྒྱ་འཕྲོས་ཀྱི་བར་སྐྱང་བརྒྱུག་གི་མཚམས་དམ་དུ་བཅད།

རྟོར་རྒྱ་བཙུ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལ་གོང་གི་གསེར་ཡིག་པར་བྱམས་གྱིང་ཨེམ་ཆེ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་
 གནས་དང་མཁར་སྟོན་པོའི་དམ་ཆེ་དར་ཁན་ཆོས་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་འགྲོགས་རྒྱའི་འབྲུལ་པ་ཁ་
 ཡང་དང་བཅས་འཕྲོར། གོང་མ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཤོག་གནང་སྟེན་བྱངས་ཤིང་གཞིས་ལན་བདག་སྟེན་
 དེབ་གསལ་བཞེན་བྱས། ཁེ་ཤིང་གི་ཆེན་དབང་གི་དགོངས་ཚུགས་སྟེ་ཞེས་སེ་ཅན་འཕྲོར་བའི་དངོས་པོ་

སྤྲོ་བ་ས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་རྒྱམས་དགེ་བ་རྫོགས་པུང་དུ་བསྐྱོས་ཤིང་བྱུང་བ་ལྟ་དང་བསྐྱོས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱར།
ཁལ་ཁ་གཡོན་རུའི་དཔོན་པོ་ཆེ་བ་ནོ་མོན་ཨེ་ཤེ། ཐང་གི་རི་ཐོ་ཡོན་གྱིས་གཙོས་གསར་འབྱུལ་མང་
བར་སྤྲོ་བས། རྒྱ་སོག་ཆོས་བྲ་ས་ཕན་རྒྱན་དུ་རྟེན་པ་ཀྱུར་དང་གོས་དར་གསེར་དདུལ་ར་བགས་རིགས་
རས་ཆའི་བདོག་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར། ཨམ་ཆེ་ལ་སྤར་ཐང་བརྒྱ་རུའི་ནང་གི་བཀའ་གདམས་ལྟ་བུ། དར་
ཁན་ཆོས་རྩེ་དང་དགའ་ལྡན་ཁལ་གྱི་མི་སྣ་ལ་བྱག་དྲུག་པ། རོ་མོན་ཨེ་ཤེན་ལ་བྱུང་བ་ལྟལ་ལྟགས་གྱི་
ཆེད་བང་། གཙང་བ་སྤྲེགས་ལ་རྒྱལ་གྱིན་གདས་ལྟགས། ཨ་རིག་བརྒྱ་སྤྱོད་ལ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་
གསུམ་པའི་རྩེས་གནང་དང་བྱག་དྲུག་པའི་གཏོར་དབང་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་རྒྱམས་བྱས། འདུལ་བ་སྤྲོ་བ་
དཔོན་སློ་བོས་རྒྱལ་བྱུང་། རྒྱལ་བྱུང་སྤྲོ་བ་དཔོན་སློ་བཟང་དར་བྱས། རྒྱལ་བའི་རི་ཁྲོད་པ་གཉིས། ཅ་
རིའི་ཁམས་པ་གསུམ་ལ་སྤྲོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་པའི་ཉམས་(༡༧༩ན)འབྲིད་ཞག་བཙོ་ལྟ་སྤྱོད་པའ། བསྐྱེན་
རྫོགས་སུམ་རྩུ་དང་དགེ་རྒྱལ་བཞི་བཅུར་ཉེ་བ་བསྐྱབས།

ཆོས་བཙོ་ལྟ་ལ་དར་ཁན་རོ་ཡོན་གྱིས་ཟང་ཟིང་གི་དཔོས་པོ་བརྒྱ་ལྟ་ལོངས་བ་བྱུང་། ཆོས་བཙོ་
བདུན་ལ་འབྲི་གྲང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཞག་གསུམ་བཞུགས་ཉིན་སྤར་གསོལ་ར་ལྟ་དྲུག་བར་
གསར་ལྟགས་སྤྲ་འབྱུར་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་གསུང་སྤྲོང་ཞིང་དུ་བྱུང་། ཁྱད་པར་འཇམ་དཔལ་གཤིན་
རྩེའི་སྤྱོད་ལ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་མཁས་ཉམས་ཆེ་བ་འདུག་པས་དོགས་གང་ཆོས་ཞུས་ཤིང་
རྩེས་སྤྲ་ཤོག་དྲིལ་མང་རབ་ལུལ་བ་ལའང་སློ་ཁ་ཁེངས་པའི་མཆན་སྤྲ་གནང་། ཆོ་བདག་ལས་བྱང་
གསར་རྩོམ་གྱི་ལུང་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་བསྐྱགས་ཕན་རྒྱན་གཞིས་ལེན་གདས་ལེན་བཟུངས་རྒྱས་
གྱིས་བྱགས་ཡིད་གཅིག་འདྲེས་ལྟ་བུར་བྱུར། གནུབས་ལྟགས་བཀའ་གཏོར་གྱི་གདམས་པའི་སྤྲེགས་
བམ་ཡང་སྤྲ་བསྐྱེམ་པ། ཁྱབ་འཇུག་གི་མན་ངག་དང་རྩེ་རྒྱར་པའི་རྒྱམ་ཐར་གཡར་པོ་རུལ་བར་ཐེབས་
ལན་གྱི་སྤྲན་པག་མཆིམས་སྤྲ་ནས་ཀམ་བ་རང་བྱུང་དོ་རྩེས་བཞེས་པའི་སྤར་བ་དང་དདུལ་ལྟ་བུ་མའི་
གཞིགས་རྟེན་སྤུལ། སྤར་བ་སྤྲོག་པས་ད་མནན་གྱི་སྤྲུབ་ཁག་རྒྱམས་དུ་སྤྲུབ་བཞིན་བཅུགས། ཉེར་གཅིག་
ནས་བཟུང་ཉོར་སྤྲ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་དགའི་བར་སྤར་བ་སྤྲོག་གི་མཆིམས་དམ་དུ་བཙན། ཁྱབ་

བདག་གནས་གསར་བ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཚོག་ལྷན་ལ་སྟན་པའི་གི་ལམ་ལས་དངས་པའི་ལྷ་
མཚོད་དང་མང་ཐོས་དུ་ཐོག་དབང་པོ་ལྷན་ཚོས་རྣམ་ཀླུ་གི་སྟན་པའི་གི་འཕྲིན་ལན་བྲིས། དུ་ཐོག་པ་
འདི་མདོ་རྒྱད་ཐ་སྟད་(༡༥༩༧)ཀླན་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་པོ་བརྟེན་ཏེ་འདུག།

ལྷ་མཚོད་གཤོང་དུ་བླ་མུར་ཐའི་ཇི་དཔོན་གཡོག་།དཔལ་ལོངས་ཚོས་ལྷའི་མཁན་པོ། མེ་ཚེན་
དཔོན་པོ་རྣམས་ལྷན་དུ་འབྱོར་བ་ཚེས་བརྒྱད་དགུ་ཚེར་ངོས་ཤུད་དང་སྟོན་མོ་བྱས། ལྷ་མཁུག་ལ་བླ་མུར་
ཐའི་ཇི་དཔོན་གཡོག་གཙང་དུ་བཞུག། བྱད་པར་ཚོས་བདུན་གྱི་ཉི་ལྷོ་ལ་དམར་ནག་གཤིན་རྗེའི་ཡང་
སྟོང་ལག་ཏུ་བསྟར། ཚོས་བརྒྱ་རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་པ་གཡས་པའི་ནད་རོ་དང་སྟོད་དུ་ཆ་བ་ཞིག་ཞུགས་པ་
ཉིས་འདོམས་ལ་གཅིག་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་པའི་བྱ་དཀའ་བ་འཚོ་བྱེད་དུ་ལྷས་མའི་རིགས་གྱི་
གཉིད་གཅོག་མཁན་དུ་འདུག་དུང་དུང་འཚོ་བྱང་ངོས་ནས་སྟོགས་དེར་སྦྱངས་སྟོབས་ཆེ་བས་མཁས་
ཉམས་གྱི་བཅོས་ཀ་མཛད་ལུགས་ལ་མཚན་པར་སྟངས། འོན་ཀྱང་མིགས་བཤའ་ཞིག་བཏང་བ་མཁས་
ཉམས་དཔལ་ཐལ་གྱིས་སྟོན་ནོ་བ་རྣམས་ཆེར་མ་བཏང་པའི་ལུགས་གྱིས་ཆ་ལྷག་མ་བྱུང་བས་ནད་པར་ཆུ་
ལུང་ཤུན་ཚོགས་རྗེས་རྒྱ་ཡོད་པའི་སོ་མི་གསོད་པ་ལས་ཆུ་མེར་མ་འདྲོངས་པའི་སྟབས་ནད་ལ་ལན་རྒྱུ་མ་
བྱུང་བས་ཆུ་ལུང་ལྷ་རི་རྫོང་གི་དཔེར་སོང་ཞིང་། རྗེའི་སངས་ལྷེ་པ་དང་མཚོད་དཔོན་པ་གཉིས་གྱིས་ནད་
གཡོག་བྱས། ལྷག་ལུང་ཞབས་དུང་པའི་གི་དབང་ལྷག་གིས་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པའི་ཕྱག་འཁྲེང་གི་
ཉེན་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་བྲིས་བྱུང་པའི་ལན་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་བྱལ།

ཚོས་བཙོ་ལྷ་ལ་ལྷ་པ་གཟའ་འཛིན་གྱི་ཡི་གེ་འབྲས་སྦྱངས་འདུའང་ཆེན་མོའི་སྟོ་ལ་སྦྱར། འདི་རེས་
ངོས་ཤུད་མ་བྱུང་བས་གོང་གི་གསེར་ཡིག་པ་སོགས་འབྱལ་བ་རྣམས་ལྷ་(༡༥༩༩)ས་ནས་རྫོང་བདའ་
མཛད། གོང་དུ་ལྷ་ཡིག་དང་འབྲལ་སྟེལ་ལ་མི་སྟོན་པ་ཞིག་གཤོང་དགོས་རྒྱུར་སྟོ་ཚོས་གྱི་རྣམ་པས་ལོ་
སྟོ་མ་རབ་འབྲམས་པ་དངོས་གྲུབ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོར་གཡོག་ལ་ཕྱིན་པའི་སྟེ་ཐང་རོ་རིག་བྱ་དཔོན་པོ་
གནད་སོང་བ་མི་སྟོའི་རྒྱུན་ལ་གཞོད་ལ་ཁད་ཅམ་བྱུང་ཞེས་བྱེད། ལུང་ཆུ་རབ་འབྲམས་པ་འཕྲིན་ལས་
གྱིས་རི་བོ་ཕྱེ་ལྷར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པའི་དོ་རིང་ལ་བརྟོ་རྒྱའི་ཁ་ཡིག་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཁྲུག་སྟེ་མེ་ལྷ་

ཡིག་ལན་ལི་མཉུ་བཅས་པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས་དང་བཅས་པ་བསྐྱངས། གཞིས་ཀ་ཤར་པ་ལ་
གུར་སྒྲན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ཅིས་སྒྲར་ནག་གི་ཁྱིམ་ལན་གྱིས་ཟེན་ཀྱང་འདི་སྐབས་ཞུས་དག་པར་བྱས་ཏེ་
པར་གྱི་མ་དཔེར་བསྐྱར།

དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱི་དགོངས་ཆོགས་

རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས་ཤིང་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོར་དགོ་ཚུལ་

སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

1657

ཉོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པ་ཤར་ནས་ཀྱང་རྒྱང་པའི་ནད་གཞི་མེད་དུ་མ་སོང་བས་མེ་བྱའི་ལོ་གསར་གྱི་
བཀའ་གསོ་དང་བཞུགས་གྲལ་ཅམ་མ་གཏོགས་དུས་རིམ་ལེ་ཆན་དང་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོ་ལ་འགོ་མ་བྱུང་།
ཆོས་བཞི་ལ་ལོ་བྱང་ཆོས་ཆེན་དུ་ཆོས་གླིང་ག་ཆང་། ལཱ་ལ་འདྲུའང་ཆེན་མོར་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཐོག་གདན་
ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཆེ་ཤར་ཁྱི་གསུམ། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་གྲས་གསུམ་སྟེ་
འདུས། བརྒྱད་ལ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པ་སྟེ་ལེ་ཆན་མོ་སོས་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་བསྐྱར་ཏེ་
དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས། རྟེན་པ་བདེ་གཟར་སྐྱབས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་ སུ་བྱོན།
བསྟན་ཆོགས་དུག་ཅུ། དགོ་ཚུལ་བརྒྱ་སྒྲོར། རབ་བྱུང་བཅུ། དགོ་བསྟན་གསུམ་རྒྱལ་བསྐྱབས། བསམ་
སྒོ་དཀའ་བཅུ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱི་དོར་བཀྲ་ཤིས་(༡༡༧)ལྟོངས་ཆོས་རྗེའི་གསོལ་འདེབས། ཉོར་
ཆང་ཆོས་རྗེ་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་དཔོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་དག་ཁིང་དུ་སྟེ་བའི་སྒོན་ལམ། མ་གཅིག་ཐའི་
རིས་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་སྒོན་ལམ་རྒྱལ་བརྒྱལ། ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་ཁལ་ཁ་ལོ་མོན་ཨེ་རེན་
སོགས་སྟེ་མེར་ཉི་ཤུ་ཆཱ་ལ་རས་བྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་དུ་འཛིགས་ཀྱིང་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་བཞི་
དང་གུངས་སུ་མ་བཅད་པར་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཁ་ཤས། ཆོས་རྗེ་བྲག་སྐྱ་བར་ཆོ་པོ་ལུགས་ཀྱི་
ཆོགས་བདག་དཀར་པོ་ཆགས་པ་རྗེ་རྗེའི་རྗེས་གནང་བྱས། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ནད་དུ་རྒྱང་པའི་འཕྲོད་

བསྟེན་ལ་པན་རེས་ཕྱི་མཚམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བདེར་བསྟན། ལྷ་དཀར་ཅེའི་ཁྱི་དཔོན་ཞང་པོ་ཀུན་
དགའ་དབང་ཆེན་ལུན་ཆོགས་ལ་སྟན་སྟོན་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྟན་ལུང་བར་ཆད་དུ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལྷག་
སྟན་དག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པ་སྟེལ་བར་པོ་ཉ་མངགས། རྒྱ་པའི་ནད་རོ་གཞི་མེད་དུ་མ་སོང་བའི་
ལུས་དེ་གར་རྒྱ་པ་གསུམ་པའི་བརྒྱད་གཏོར་གྱི་བསྐྱེད་གསོ་དང་བྲེལ་བ་འབྲས་འབྲུགས་ཉམས་གྱིས་
སྤར་ཡང་འཕར་བར་སྟན་སྟོན་འབྲང་རྒྱས་པ་དག་དབང་དོན་གྲུབ་གྱིས་པའི་ཕྱི་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ས་
དང་མཆུག་གཙོང་ལ་རུ་བཅུགས་གིང་རྒྱ་པ་བཞི་པའི་ནད་དུ་སྟོན་ལུང་ནས་རྒྱ་ཆོན་སྤངས་ཏེ་བརྒྱབ་བས་
པོ་གཅིག་བར་ནད་མེད་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད། འབྲལ་དགོས་གྱི་དཔེ་པོ་ཉི་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་གྱི་དཀར་
ཆག་བསྐྱིགས། འབྲོག་ཁྱི་དཔོན་ལུན་པོ་རྟོག་པ་ཀུན་དགའ་ཆེ་བརྟན་སྟོབས་རྒྱས་གྱིས་རང་སྟོང་བསྐྱེད་ས་
པའི་ལན་ལེགས་རྟན་རིགས་གྱི་ཆེ་བ་བརྟེན་པའི་ཆོགས་བཅད་གྱིས་བསྟན་གས། རྒྱ་པ་(༡༧༧༩)ལ་པ་ལྟོ་
བཀག་ཐིག་ཕྱི་བླ་མ་སོགས་བསྟེན་རྟོགས་དུག་ཅུ་རེ་བདུན་དང་དགེ་ལྡན་བརྒྱ་ལྟ་ལ་བསྟན་བས། ཁྱིམ་ས་
ཁང་པོ་རྩ་བ་དང་འབྲི་གྲུང་ཟུར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ས་དགེ་བཀའ་བརྒྱད་ཕྱོགས་ནས་རྟོར་མའི་རྒྱུབ་
འཕྲིན་མཛད་པ་པལ་ཆེར་གསར་མའི་གན་ལྷགས་པའི་ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡོང་འདུག་བས་
མེད་ཕྱིས་གཏོར་རྒྱུབ་བརྒྱམས་གྱིས་བསྟུལ་བ་ལྟར་བསྟུ་ཡང་གསར་ཁྱོས་པའི་ལས་བྱང་ལྷ་འཁྱུར་རང་
རྒྱད་གཙང་མ་ཞིག་བྱིས། ཉར་གཉིས་ལ་མདོས་བསྐྱེད་རྒྱགས་པའི་དོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་བྱིན།

ཉོར་རྒྱ་དུག་པའི་ཆོས་འགོ་ནས་མཚམས་འོག་དུ་ཟུར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསར་
མ་རྒྱད་འབུམ་ནས་པོ་ཉི་ཁ་གས། ཉམས་ཁྱིད་འགའ་དང་དབང་རྟེས་གནད་ཐོར་ལུ་ལྷས། ཆོས་བརྒྱ་
གཅིག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་གསར་ལུ་སྟེ་ཆོགས་དང་ཆེར་གསེབ་དགོན་པ་བ་ཆོས་ཚན་གངས་མཆུལ་གྱི་རྩལ་
དུ་བརྟེན་སྟེ་ལུན་དུ་འཆོ་བའི་སྟོན་ལམ་བཏབ། གསར་ལུ་མཁན་སྟོབ་རྣམས་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ཆོས་འབྲེལ་ལུལ། དགེ་ལྡན་སྟོར་བརྒྱ་དུག་ཙམ་བསྟན་བས། ལྷ་ཟུར་ཐའི་རིའི་དཔོན་མོ་སོགས་ལ་བྱག་
དུག་པའི་རྟེས་གནད་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་བྱས། ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ནས་སྤར་ཡང་མཚམས་སྤུས་ཆོས་གྱི་
འཕྲོ་འབྱུང། དེ་སྒྲ་བས་འདྲ་གྱིས་གང་ཐོབ་གྱི་ཆོས་པལ་ཆེར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང།

བརྟན་བཞགས་ལུ་པ་འདར་ལྷས་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་བྱུང་།

ཏོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཚས་སྟོང་ཚེན་པོས་ཀྱང་རིག་པ་འཛིན་པ་འདི་འདྲ་རྟེན་
པར་དཀའ་བས་ཚེས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་ཚུལ་གསུང་། སྟུན་སོགས་ཡེ་མེད་པར་ཉེར་ལྷ་(༡༧༧༧)འདམ་
སེལ་གྱི་རྣམ་པས་རྒྱུན་ལྱང་འཇུག་གོ་འཇུག་ལ་བརྟེན་པས་སྟོ་སྟུར་དུ་མེ་ཏོག་འཛོར། ཉིན་ཞག་
གསུམ་གྱི་བར་འོད་གསལ་མ་སྟེ་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལས་བཞེད་པའི་རུབ་མི་ལམ་དུ་ལྷོ་རུབ་ཕྱོགས་གྱི་ཐག་
རིང་བ་ཞིག་ལ་འབྱོན་ཁུལ་གྱིས་ཆིབས་སྐྱ་གཏད་དེ་ལམ་ཞོར་དུ་དེད་གྱི་སར་ཐེབས་ནས་སྐྱ་སོར་ཆོ་
དཔག་མེད་རྟེན་གཅིག་མའི་དབང་ལུང་ཚང་བར་སོང་ཡང་ཉམས་འཁྱིད་དེ་ལུས་པ་ད་ལམ་འབུལ་བ་ཡིན་
ཞེས་ཆར་གཅིག་གསུང་བའི་ཉམས་བྱུང་བ་བར་དོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་འདུག །སྐྱ་གཏུང་
རིན་པོ་ཆེར་མཆོད་པ་དང་སྟོན་ལམ་ཚོགས་བཅད་བྲིས་པའི་སྟུན་གཤམ། མཆིམས་སྟུགས་སྟུགས་ཏུ་འདར་
དགོངས་པ་རྫོགས་ཕྱིད་གྱི་སྟུན་དར་ཞལ་ཡིག་མ་སྟུལ། གཙོ་བོར་བླ་མ་དང་རང་སེམས་དབྱེད་མེད་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་རྩུར་བྱུངས། ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་གྱི་བདོག་པ་རྣམས་འཁོར་བ་རྗེ་སྟོན་པར་
འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་གསོལ་འདེབས་སུ་མཆོད་པའི་སྟེན་དུ་སྟེལ། གཏུང་བསམ་ཡས་མཆིམས་
སྟུར་གདན་བྱངས་པའི་མ་འབྱོར་བར་འཇུག་སྟེན་ཕྱིབས་གར་གྱི་སྟེང་ཟེའོག་མིག་མང་རིས་གྱི་གནམ་
དབྱུང་ཡ་མཚན་པ་ཁོ་ན་དང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་ཆོ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་ཤིང་སྟུར་དུད་ལས་འཇུག་
དཀར་གསང་སྟུག་ཏུ་ཟུག་པར་སྟུང་། དབུལ་གཏུང་གིས་ཐོག་བྱངས་དགོངས་རྫོགས་གྱི་དོ་དམ་ལ་ཞང་
ཆ་སྟེ་པ་དགོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་བཏང་། དཀའ་འཇུར་ཞིག་བཞེད་པའི་དགོངས་བསྟན་ལ་ལུས་པ་བཞེད་
པ་སྟོང་བྱིར་དུ་ཆར་གཅིག་རྒྱལ་ཅེ་ནས་བྱངས་པའི་གྲུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞགས་སུ་གསོལ། དེ་
ཁྲིད་གྱི་ལོ་ཏིག་ཉིས་གསུམ་ཙམ་བྱ་བ་བཟང་དུ་ཡོད་འདུག་(༡༧༧༩)པ་སྟོན་སྐྱ་གསལ་སྟུགས་པོས་མི་གཏོད་པའི་
ཁར་རྒྱར་རྒྱར་གིས་དྲིན་ལན་འོག་འཇལ་གྱི་རྣམ་པ་བྱས་སོང་། འདི་ལོ་དར་ཁན་དཀའ་བཙུས་འབར་
ཆོས་རྟེན་གསར་འཇུགས་གྱི་གྲ་བསྐྱིགས། དུ་ཐོག་དབང་པོས་སྟུན་དག་གི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་གསུང་
འཕྲིན་བྱུང་བ་དེ་ལན་བསྐྱངས། ཟུར་ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོའི་དབང་ལྷ་བསྟེན་སྟུར་སོགས་ནང་རྟེན་དུ་

བཞུགས། གནས་རྒྱུ་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེན་པོས་ཐོག་མར་དམངས་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔུང་འགོ་བྱུང་ཡོང་
 པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུང་བསྟན་པ། དཔུང་མོན་ནང་དུ་རྒྱག་ཆོད་ལ་ད་ཆ་བསམས་པ་བཞེན་བྱས་མ་སོང་བས་
 རྩལ་ལྡན་མི་ཡོང་བར་གསུང་བ་ལག་རི་ནས་བཟུང་ཞག་འཕུལ་ཉིན་འཕུལ་དུ་མ་སོང་པའི་རྩལ་བྱང་
 གྱིས་བྱིན་ཏེ་རྒྱུང་རལ་ཁར་ཆ་སྤྲུགས་གྱིས་བསྐྱོར་འཛངས་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་ཞིག་བརྩམས་ན་དེ་ལོ་ཡོད་
 ཐོག་ཁམས་ཀོང་ཆང་མ་ཡོད་ཟེར་པའི་དག་སྒྲིབ་གྱིས་རྒྱུང་བསྐྱར་བྱེད་ངེས་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ལྷེ་པོར་
 བུས་རྩལ་ལྡན་མ་རུས་པའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲུང་བས་ཆོས་སྒྲིབ་ལ་ལོག་ལྷ་དགོས་རིགས་སུ་མི་གདའ། དེའང་
 ཆོས་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་བསྟན་མོ་ཅིས། མི་དམངས་གྱིས་བརྒྱུད་རིགས་གང་ལ་དཔགས་ཀྱང་ལྷོ་
 དཔུང་འཕྲུག་དེ་འགོ་བྱུང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོང་རིགས་མིན་འདུག་རུང་དཔུང་དཔུང་དང་ཁམས་ཀོང་རྣམས་
 དགོན་དང་བུམ་ཐང་དུ་བརྩྭ་ཆེ་བུམ་ཐང་དུ་མན་ཆད་རྒྱུར་ཆོད་པ་ཅམ་གྱི་མཐའ་བརྟེན་པའི་རིས་ཡོང་
 རིགས་ལ་ཆང་མ་སྒྲ་གྲོང་དེའི་པ་ལྷེ་པོར་བུའི་ཆེ་འདོན་ལ་མི་འགོ་བའི་ཁར་ཁོང་བས་པོ་མ་སྒྲིས་པའི་
 དམག་ལུན་གྱིས་པེ་གོ་ཐོགས་ནད་རིམས་དང་ལྷོ་ཆད་གྱིས་མི་གཅེས་མང་དུ་གྱོན། གད་ཁ་སའི་སྒྲིབ་
 གཡོག་སྟག་ཡུང་སྒྲན་གྲོང་བས། (༡༧༥)ཀླུ་ཕེར་ལྷེ་པར་ལུལ་པའི་བྱ་ཡིག་ལ་ད་ལའི་བྱ་ལྱུང་དང་
 མ་གཅིག་ཐའི་རི་གཉིས་བསྟན་པའི་ལུགས་རི་དང་ལྷེ་པོར་བྱ་ཁར་བཞེས་མཛད་དགོས་པའི་གཅེས་
 འཕངས་ཆེ་བས་དབྱར་གྱི་རིང་ལག་རི་ཅམ་ལ་འཐེན། གཞན་སུ་ཤིའང་མི་ལ་མི་འཐོགས་པས་ལོ་སྟེལ་
 འཛོག་དགོས་ཞེས་བོད་གངས་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་སྟེབས་སུ་སྒྲོངས་ཀྱང་རི་མི་སྟམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུལ་སྒྲུང་
 པ་དགོས་དོན་རི་སྟུར་ཡང་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་ཆེད་བསྟན་སྟེན་པར་བཏང་བྱུང་། རྒྱུར་འཐེན་ཅིས་མཛད་
 འདུག་རུང་ཐོག་པོའི་དཔོན་པོ་གཉིས་གཞན་དང་མི་འདྲ་པའི་དཔའ་མཛངས་རྩལ་སོད་པས་ དཔུང་ ཆེན་
 འཐེན་ན་དེད་གཉིས་ཡོང་བ་གཞིར་བཅས། དམངས་མ་བཞག་སྟེ་ལོག་པའི་གདམ་ཁུར་ནས་ཐོག་པོའི་
 ཁོད་དུ་གདོང་སྟོན་མི་རུས་ཞེས་འབྱོན་མ་ཉན། མ་གཅིག་ཐའི་རི་སྒོ་བྱུང་དུ་གྲོངས་པ་མོན་ཆད་ཡིན་ནམ་
 ཟེར། མགོན་གཉིས་དུང་པ་ཅན་མང་དག་གིས་ཟབ་ཁོག་ནས་བརྒྱུད་རིགས་ཐའི་རིས་ལྷེ་པོར་བྱུང་
 སྒྲུང་བྲུག་ཆོས་པར་བརྟེན་ཟས་སྒྲིབ་ཞིག་བྱུང་འདྲ་བྱེད། ཁོང་གི་བསྟོད་འབྲོར་དོན་བཞེན་གནས་

སྐར་ནན་ཏན་དུ་བཀྱིས་གིར་ཕར་སྒྲོངས་རིའོད་དགའ་ལྡན་སྒྲོབ་དཔོན་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་
པའི་རུས་པ་བསྐྱལ་བྱུང་བར་སྒྲུ་ལག་དར་མར་དུ་བཏབ། གདན་ས་གོང་ལོག་གི་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་
གཉིས་གྱིས་དབྱ་མཛད། བཀྱ་གིས་ལྷན་པོ་སྒྲིད་ཤོད་ངོར་སོགས་གྱི་བར་ཆིངས་བཞུགས་གྱིས་གྱུང་དམག་
རྩེར་འཐེན་བྱུང་པ་དང་ལོ་གས་གྱི་ཆིངས་ལས་སྒྲོས་པའི་དོན་མཐོང་གང་ཡང་མ་བྱུང་པའི་མཆོད་ཡོན་
ལྷན་རྒྱས་ཆིངས་ཁ་རྒྱར་པའི་ཉར་བརྟན་ལ་འབས་སྐྱར་སྐྱ་ཐེབས། དགྲ་གནམ་གང་ཆོར་(༡༧༡)

ཉོར་རྒྱ་བརྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ཞག་བརྟན་གྱི་བར་ཉིན་ལྷར་རྩ་ལྷགས་ལ་བྱིན། བརྟེན་
རྫོགས་ལྷ་བརྩ་དང་དགོ་རྩལ་བརྟན་ཅུ་རྫོང་བསྐྱབས། ར་བ་རྫོང་བླ་མ་ཟུར་བ་འག་རྫོང་པའི་འབྱམས་
པར་བརྩ་གཅིག་ཞལ་མཁའ་འགོ་ལྷའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་ཉི་ཤིང་ཉི་པོ་སྒྲུ་སྒྲེལ་རྒྱར་ཐང་བརྟན་ཅའི་ནང་གི་
རྫོལ་དཀར། བྱག་དོར། མགོན་པོ་གྱི་ཁྱུག་གསུམ་གྱི་རྩེས་གནང་བྱས། ཉི་ཤུ་ལ་སྒོ་གསལ་གྱིང་གི་གྲ་
ཁང་གསར་བར་མེ་ཏྲིག་གཏོར། ཆོགས་པར་ཆོས་སྒྲོད་ཁ་གས་གྱི་ཡུང་ལུལ། ཉར་དུག་ནས་རྫོ་མང་སྒྲོབ་
དཔོན་ཟུར་བ་ག་རུ་བ་དག་དབང་དཔལ་འཕྱོར། རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒོ་བཟང་དར་རྒྱས། རིའོད་
དགའ་ལྡན་བླ་མ་བྱམས་པ་རིན་ཅེན། གསེར་ཁང་ལོག་བླ་མ་སྒོ་བྲོས་ཆོས་འཕེལ། ལྷན་གཡས་དཀར་
བརྩ་སྒོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་བརྩ་གཉིས་ལ་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་གྱི་བར་བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
ཉམས་འཁྱིད་སྒྲིན་རྒྱས་དང་ཉོར་རྒྱ་བརྟན་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་རྒྱ་གཅིག་བར་ཐན་བདེ་ལེགས་བཤད་
གྱིང་པའི་གྲ་བ་བཅོ་བརྟན་ལ་ཡང་ཏྲིག་གཅིས་རྫོན། གསང་བ་མྱད་བྱུང་། འཕོ་བ་འཇག་རྩྭས་མའི་
ཉམས་འཁྱིད་ཞིབ་པར་ཐབ། རྒྱ་བ་དགྲ་པའི་ནང་དུ་བརྟེན་རྫོགས་བཞི་བརྩ་དང་དགོ་རྩལ་ལྷ་བརྩ་ཅམ་
བསྐྱབས། ཉོར་སྒྲུ་བླ་པ་རས། ཅོ་ལེ། ཏེན་པ། ཟུང་རྩམ་མཆོན་པའི་མདོ་རྫོད་སྒྲིད་གྱི་འབྲུལ་པ་མང་
དུ་བྱུང་བར་རྒྱན་རས་གཟིགས་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ་དང་ཉན་སྒྲུ་སྒྲེལ་དུ་ལས་གཤིན་ཅི་སྒྲིབ། འཕྱོང་
རྒྱས་རབ་འབྱམས་པ་ཀུན་དགའ་སྐལ་བཟང་ལ་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་རྩེས་གནང་། བྱམས་
(༡༧༢)པས་དམ་བཅས་པ་དང་སྒྲན་སྒྲའི་གཟུངས། གཏོར་མ་བརྟན་ཅའི་ཡུང་རྣམས་བྱས།

རྟོར་ལྷ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་འཕྲིད་གཉིས་ཀ་གྲོལ་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷོངས་ཆོས་རྩེ་བྱོན་ཏེ་ཟང་
 ཟེང་གི་ཆོན་གྲངས་བསྟར་ནས་རིང་པོར་འཆོ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་བ་སྒྲིགས་སྒྲི་སྒྲིར་དུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་
 ཆོད་བདེ་བརྒྱ་ཅུ། ཏཱ་མཁྱིན་སྒྲིར་སྒྲང་ལུགས། ལུག་དུག་པ། སྒྲི་བཅུགས་ལྷང་སྒོན་མོགས་ཀྱི་རྩེས་གནང་།
 ལྷོགས་འདུས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲོར་དང་ལྷན་ཅིག་པར་ལམ་རིམ་ཆོད་མོ། བཀའ་གང་མས་ཐོར་
 ལ། སེམས་དབང་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་པའི་སྒོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལུལ། ཨོ་རྩྭ་ནས་དུ་རི་ལལ་ཁོ་གོ་ཆི
 འཁྱོར་པའི་ཉེར་གསུམ་ལ་གསེར་སྒྲང་ལྷ་བརྒྱ། དུལ་སྒྲང་སྒྲོང་ལུག་དུག་གོས་ལུག་སྒྲོང་ལུག་ལྷོང་
 གཉིས། དར་རས་རས་གཅོས་པའི་ཁྲི་འབུལ་བསྟར། ལྷོང་འགྲོལ་དང་ཏཱ་མཁྱིན་སྒྲིར་སྒྲང་ལུགས་ཀྱི་
 རྩེས་གནང་ཐོགས་སྒྲོན་སེལ་ཀྱི་འདོད་ཆོས་མང་དུ་བྱས། ཐོད་པ་ལལ་དཔྲེད་སྐབས་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
 འཆི་བདག་གཤིན་རྩེའི་ལས་བྱང་གིས། དུས་དགྲའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོམས་ཁག་རྣམས་ཀྱང་
 དཀྱུས་བཞིན་བརྒྱགས།

རྟོར་ལྷ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བརྒྱན་ལུག་བཞིའི་བར་བསྟེན་མཆོམས་དམ་དུ་བཅད།
 བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ལུར་སྒྲུབ་ཟིན་རྩེས་དུ་རི་ལལ་ཁོ་གོ་ཆི་དཔོན་གཡོག་རང་ལུལ་དུ་རྩོང་བདེའ་
 བྱས། ལྷ་མཁུག་དུ་དུས་ཀྱི་དབྲུ་པོའི་སྒྲུབ་པའི་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་བྱིན་ཀྱང་གཏོར་ཐོར་འཕེན་པར་འགོ་
 བར་མཆོད་དཔོན་པ་ཁམས་མ་བདེ་བ་ནས་དེ་ཆོབ་དལ་མཛད་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱེད་དགོས་ཤར་
 ཞིང་དལ་མཛད་སྒོ་བཟང་བསྟར་འཛིན་སྐད་ཆུང་སྐད་པོ་ཆེ་འགའ་(༡༧༥ན)རེས་དབྱངས་གཡས་ཁྱེར་
 གཡོན་ཁྱེར་གྱི་སྒྲུན་རྣམ་བཀྲ་པོ་རང་མི་འདུག་པས་འགྲོ་མ་ལུབ།

དགུང་ལོ་ཞིག་ཉིས་པར་སྡེ་སྤྱིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གསེགས་པ་
 དང་། བསྟན་འཛིན་དུ་ལའི་ཉན་རྒྱལ་པོའི་
 བྱི་ལ་འཁོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

1659

ས་བྱི་ལོ་གསར་ཀྱི་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མའི་མཆོད་གཏོར་རྒྱས་པ་དང་འདི་ལོ་ནས་བཟུང་
 འཕྱིན་ལས་བཅོལ་བའི་ཆོགས་བཅད་བྱིས་པའི་སྟན་གཤམ་སྟར་ཆགས་སུ་སྤྱལ། ལོ་གསར་བཞུགས་
 གྲལ་འབྲས་སྤངས་འདྲུ་ཁང་དུ་མཛད་པའི་སོག་པོད་སྐྱ་སེར་གྱིས་པར་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུར་བྱེད།
 འདི་ནས་ལོ་དྲུག་ཙམ་གྱི་ལི་ཐོ་མཁས་དབང་ལྷུ་པོ་བ་དང་ལུ་གྲུ་ལུང་པ་ཅན་གྱིས་བཞོས་གྲུབ་ནས་སྟ་
 སོར་མཁས་པ་མང་པོར་གཏུགས་པའི་ཕྱིས་སྒྲོར་ལ་མཐའ་གང་ཆོད་བྱས་པ་ཡིན་རུང་གཟའ་ལྷའི་
 མགྲོགས་ཕྱིས་ཆེན་མོ་སོགས་སྤྱག་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་ཁ་གསུང་མ་རྒྱུད་པ་རྣམས་དཔལ་མགོན་
 འཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྩེ་དཔལ་སེང་བར་གནང་། དེའི་རྒྱན་བྱ་མཁྱེན་བཀྲ་ཤིས་མཚན་ཅན་ནས་ཕྱིས་རིག་སྐྱ་
 བའི་གཙུག་རྒྱུ་མཁས་མཆོག་དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་ལ་བཞུགས་འདུག་པ་ཞིབ་དུ་ཉན། གོང་གི་གསེར་
 ཡིག་པ་ཤེས་རབ་བྱ་མ། བསམ་གཏན་དགོས་པོ། བའི་རི་བདུན་གྱིས་གཙོས་པ་ཞར་བྱུང་དུ་འོངས་པའི་
 འགྲུལ་པ་མང་བ་དང་བཅས་འབྱོར་བའི་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲུ་ཁང་དུ་བཞུགས་གྲལ་སོག་གོང་མའི་
 བཀའ་ཤོག་གནང་སྒྱུར་སོགས་སྤྱད། སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་གི་ཁྲོད་དུ་ཁྱེད་འདྲུ་ལེན་གྱི་ལུ་ཁོང་ལོང་དུ་
 མ་ཟད་བཅས་པའི་དུས་ནས་རྒྱ་བས་མི་ཐོས་ཤིང་སྐྱ་མི་ཤེས་པའི་ལྷས་རབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་འདུག་ཅིང་
 བཞུགས་གྲལ་གྱི་དུས་ཁ་བའང་དོག་རྩིས་ལེན་ཙམ་བབས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལོད་པེས་ཤིག་བྱུང་།
 ཆོས་ལུ་ལྟ་སར་བྱིན། རྒྱལ་ས་བསྐོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་(༡༡/༡༨)རྒྱས་རྒྱས་ཤིག་དགོས་ མདོག་
 ཁ་རུང་འདི་རེས་རོལ་ཆ་སྐྱ་དར་ཆང་མ་བཞག་པའི་བསྟུས་པ་ཞིག་མཛད་སོང་། ཆ་གན་ནོ་མོན་ཁན།
 དཔལ་འབོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ། སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་ཅན་ལུགས་དེ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་དང་སྡེ་བ

བཀའ་བཀྲོས་པའི་དོ་རྩེ་ལ་འབྲེད་ལམ་ཡོད་པའི་སྒྲན་པ་དང་བཅས་འཆར་སྟོན་བྱུང་བ་བཞིན་ཆོས་དྲག་གི་ཁྱི་འདོན་སྐབས་བསྟན་འཛིན་དོ་རྩེ་ཀྱལ་པོའི་ཆོ་ལོ་ལུལ། ཤལ་དཀར་དམར། ར་གོས་དར་སྒྲུལ་ལུང་པོར་སྒྲུངས་པའི་སྟེར་ཆ་གཏོས་ཆེ་བ། སེར་འབྲས་བཀྲ་ཤིས་སྒྲན་པོས་ཐོག་དྲངས་པའི་རང་ཕྱོགས་འགངས་ཆེ་རིགས་རགས་བསྟུས་ཀྱིས་ལེགས་སྒྲེས་བསྟར། སང་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་གདན་ས་གོང་ལོག་སྟེ་ལྟ་སྟངས་ཅུ། འབྲི་སྟག་སོགས་སྒྲ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོད། སྒྲལ་སྒྲུ་གདུང་བརྒྱད་མཐའ་སྟོབ་སྒྲ་མ་ཆེ་ལུའི་རིགས། ཆོས་སྟེ་ལག་སྟོན་དཀར་ཅེ་བ། ལྷ་བྱ། སྟིང་གོང་ཡས་མས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྟེ་དཔོན། དྲུང་འཁོར་དང་བཅས་པའི་འབུལ་བ་དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་བར་ཆེ་ཞེས་གྲུང་། འོན་ཀྱང་ཐོག་མར་ཀྱལ་པོ་གཅིག་ལུང་ལུའ་ཆོག་ལུལ་ལ་ལ་ཁར་དཔོན་པ་དྲག་རིམ་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་ལངས་པ་ལྟ་བུས་ཀྱལ་པོར་འཁོད་པ་དང་མ་འཁོད་པ་ཆད་མར་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་པའི་འབུལ་དགོས་ཤར་བར་བརྟེན་ཟར་ཟེར་གྱི་བར་ནས་སྒྲུ་ལག་ཅན་འདྲས་འཁོར་གསོབ་ཀྱི་སྒྲན་པ་ནག་སར་ཆོན་གངས་སྟེང་ནས་དབྱི་བ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱི་འདོན་གྱི་ལེགས་འབུལ་བ་མར་བའི་ཕྱད་མི་ཉིན་ཁ་ཡར་གྱི་བར་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ལྟ་བུས་གཡངས། མཚུར་ལུ་ནས་ཀྱལ་ཆོད་དྲུང་པ་གྲགས་པ་མཚོག་དབྲངས་དང་སྒྲ་དཀར་ཅུའི་ཁར་པོ་བགྲོས་པ་ཞབས་(༡༧༩ན)དྲུང་ཀུན་དགའ་དབང་ཆེན་ལུན་ཆོགས་གློ་བུར་དུ་གཤེགས་པའི་བསྟོན་ཉན་བྱུང་བར་དགོངས་པ་རྩོགས་པའི་བསྟོན་སྟོན་ཡང་དག་བྱས། སར་མཉེལ་ཆ་ཡང་རྩེས་འཇུག་རྣམས་ཆོམས་འབྲེད་གི་ཟེའུ་འབྲུ་ཤོད་པའི་རྒྱས་པ་བསྟར་སོང་། གདན་ས་གོང་གི་ཞབས་དྲུང་ཁྱི་འདོན་པོ་ཆེ་བསམ་ཡས་ཆོས་ཀྱལ་དཔོན་སྟོན་གྱི་སྟེག་ཁབ་སྟོན་པར་ཆེད་གཉེར་གདན་དྲངས་པའི་ཞོར་ལམ་ལྟ་སར་ཕེབས་ཉིན་མར་པོའི་བར་རོས་མཇལ་གྱིས་གསུང་གྲུང་ཞིབ་པར་བྱུང་། བསམ་ཡས་ནས་གཞོད་སྟིན་ཆེན་པོས་བཀའ་ཤོག་གནང་བའི་ས་སྒྲུ་དགེ་བཤེས་དང་འབྲས་སྒྲུངས་དགེ་བཤེས་གཉིས་ལུང་ལེན་རེས་གྱིས་གསུང་བ་ལྟར་ཚུར་ཁྱོ་ལུ་བརྒྱ་ཅ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཕེབས་བྱུང་ཞིང་སར་རྣམ་སྟེས་ཀྱི་བེའུ་བུམ་སོགས་ལུ་འདོད་རུང་སྟེ་བས་ཁོང་དཔོན་སྟོབ་ལ་དགོན་པ་དང་ས་རིགས་ཀྱི་ལུ་དོན་རྣམ་གངས་མར་བའི་ཅིད་བསྟེད་ཀྱི་རྒྱར་འགོ་བས་མི་འགའ་གསུང་བར་བརྟེན་ལུ་མ་བདེ། ཁྱོ་ལུ་བརྒྱ་ཅ་ཐམས་ཅད་མཉེན་

བ་ཕུ་ཚོ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུམ་བུ་བཞིའི་གཅིག་གི་ཚོད་ཙམ་ཞིག་སྒོའ་པའི་
 ཡུང་ཕུལ། བརྒྱད་པ་ཅན་གཙོད་མཛད་བར་མེད་ཚུལ་ཞུས་པས་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཞེས་བྲགས་ཁྲེལ་ཉམས་
 གནང་བར་ངོ་གཞོང་བ་བྱུང་བས་མེད་ས་ལན་འབུལ་ཆོད་ཀྱང་མ་ཟེམ། ཅེ་གདོང་ཞབས་བྱུང་གི་ཆོད་
 མེད་ས་བ་དང་མཛལ། གསུང་གྲོང་ནི་གཞི་ནས་མི་སྤྱང་བ་ཞིག་འདུག། ལྷམ་པོ་རྒྱུལ་རྒྱ་དང་གཏུང་
 བརྒྱད། ལྷ་དཀར་ཅེ་རྒྱ་མཛད། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་ཆེ་རྒྱུད། རྒྱ་ནག་གི་མི་སྤྱ་སོགས་གསར་
 འབྲུལ་ནམས་ལ་བྱུང་རྒྱལ་ཡུགས་ཀྱི་ཆོད་བཟང་། ལྷེ་པོ་(༡༧༧༦)ལྟ་བུ་རྒྱ་པོ་བར་ཆོད་བཟང་བརྒྱ་ཅན་དང་
 གཞིམས་ཤག་པར་པོ་གྲངས་མཐུག་དུ་ཆོད་རྒྱུང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ། ལྷེ་པོ་བྱུང་བར་ཆོད་བག་མེད་
 ལྷགས་སྤོང་མ་དང་བྱུང་རྒྱུ་གྲིང་པའི་གཏེར་མའི་ཕྱག་དོར་གྱི་དབང་། ལྷེ་པོ་བྱུང་བར་དབྱངས་ཅན་
 མ་དཀར་མོ་དང་ལས་གཤིན་ཕྱི་རྒྱུ་བ་གྱི་རྗེས་གནང་། ལྷག་པོ་ནས་དང་གྲང་བུ་ནས་ལ་རྟ་མགིན་སྤྱེར་
 རྒྱང་ཡུགས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱབས་ནམས་བྱས། གནས་སྤོང་ཞབས་བྱུང་རྒྱ་འབྲིང་པར་རྟ་མགིན་ཡང་གསང་ཁོས་
 པའི་ལས་བྱུང་གི་ཡུང་ཕུལ། རོ་རྗེ་བྲག་རྒྱལ་པའི་རྒྱས་སྤྱར་འགོ་ལ་མཆོམས་ཤིག་ལ་ཆོས་བཀའ་མང་
 ཙམ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཞུས། བཟུན་འཛིན་རོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་འདོན་དུ་བཞེད་བ་བཞི་
 རྒྱུམས་ཕུལ་མང་པོ་ཁྱོད་གཅིག་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་དེ་མོ་དཔོན་པོ་རྒྱན་གྱིས་
 བརྒྱལ་པའི་རྒྱལ་རྒྱའི་བརྟན་བཞུགས་བྲིས། དེ་མོ་རྒྱལ་རྒྱས་སྤོང་པོ་བཏུང་འདུལ་རོ་རྗེའི་གཏེར་ཆོས་
 རྒྱལ་རྒྱ་སྤྱིར་ཉིག་དཔོན་པོར་བརྒྱར་ནས་ཁུངས་བཅུན་མི་བཅུན་དྲི་བར་ཆོས་སྤོང་ནམས་ཀྱང་ཉ་ཅན་གི་
 ཡ་མཆོན་རྒྱ་མི་འདུག། ཡུང་བཟུན་འོད་དྲར། ཡང་གསང་རྩ་པའི་ཆོས་བདག་འདི་ལྟར་འབྱུང་། མཆོག་
 དབྱངས་ནམ་རྒྱལ་གངས་ཅན་མཆོ་ འཛམ་གྱིང་ལྟ་མི་ཀུན་གྱི་རྒྱན་གྱུར་པ་ དམ་ཉམས་མཛེལ་ཕྱིན་ལྷེ་
 དགུས་ཕྱིན་བྱས་ནས་ མིང་སྟར་ཀུའི་མཆོན་ཅན་རྒྱལ་ཁམས་རྒྱལ་ གངས་ཅན་མགོན་པོ་དེ་ལ་
 གཏུང་རྒྱ་གྱིས་ ཞེས་ཀུམ་བ་ཆོས་དབྱིངས་རོ་རྗེ་དང་དེ་མཆུང་ས་ས་རྒྱ་བདག་ཆེན་མཐུ་སྤྲེལ་དབང་
 ལྷག་ འབྲུག་བ་གཏུང་བརྒྱད་བག་དབང་ནམ་རྒྱལ་གསུམ་ལ་བཟུགས་བཟོད་གིན་དུ་ཆེ་ཞིང་རྗེ་(༡༦༠༧)
 བཅུན་ཙོང་ཁ་པར། ལུང་དབང་རྒྱན་སྤར་སྟོན་ལམ་ལོག་པ་མི་ ལེགས་རྒྱར་སྟེ་པ་མོད་ཕུལ་འདིར་

ཐུངས་ནས་། དམ་སྒྲི་བདུད་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡིས་། བྱང་སེམས་རྩལ་བཟུང་སྟེ་འགྲོ་བདེ་མི་སྟེར་། ཞེས་ལུང་
བསྟན་རན་པ་རྒྱུ་ཙམ་སྟོས་ནས་འདིར་ཐེམས་ཡོད་པ་སྐད་ཏུ་དགེ་ལུགས་ལ་རན་པའི་ཕྱོགས་འདུག་
དུང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་ལས་ཁ་མཆོན་མ་ཆོད། རྗེས་སུ་ཆེ་ཡང་ལུང་གསུམ་གྱི་པོ་ཏི་ཞིག་དང་ལ་བསྐྱར་
ནས་ཆོས་བདག་ཡིན་ཟེར། ལུང་བསྟན་བསྟན་པ་གསལ་ཕྱེད་དུ། འབྲས་སྒྲུངས་མཐིལ་ནས་བཟང་པོ་
རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོད་དང་། མེ་རར་དཔལ་དང་བཟང་པོའི་མཆོན་ཅན་བྱང་སེམས་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་
དགེ་ལུགས་ལ་བསྟགས་བརྗོད། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྟུག་ཞོར་ལ་ལྟོ་བྲག་མར་པ་ལ་འདར་སྟེད། ཟུང་བར་
འབྲུག་པ་གཏུང་བརྒྱུད་ལ་བསྟན་པ་གསལ་ཕྱེད་དུ། རི་མཐིལ་ཕྱོགས་ནས་བྱང་སེམས་རྩལ་བཟུང་རྟག་
མིང་གིས་། ལྟོ་མོན་སྟེ་འགྲོ་སྟུག་གི་གཏའ་ནོན་ཕྱེད་པ་འབྱུང་། བསྐྱར་བདག་གི་སྒྲུབ་གནས་རྣམས་ཀྱི་
དམ་ཉམས་ཕྱེད་། ལྟོ་མོན་ལུལ་དགོན་གཏན་བསྐྱག་བོད་ལུལ་འདི་དུ་འཆོེ་། མཐར་མི་གནས་སྒྲུང་ཁྲོས་
པས་ཐོག་དབུགས་སྟེད་པར་ཕྱེད་། ལུང་ཐབས་ནང་འཕྱེད་དེ་ཡི་རིགས་ཆོས་གཏན་བསྐྱག་འགྲོེ་། ཞེས་
དང་། ཀུམ་འེ་མིང་ཅན་སྟོད་ཏོར་ཉི་གྲགས་དང་། མཆོད་ཡོན་བསྐྱིགས་ནས་མཐའ་ཡི་དམག་སྟེ་འདེན་
ཞེས་ཀུམ་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་སྟེ་ལ་སྟོས་ལུང་ཀུན་ཁྱབ་གསེར་གཏུགས་ལས། བཀའ་བརྒྱུད་མིང་
བཏགས་བདུད་སྒྲུལ་ཁྱུ་གཅིག་འབྱུང་། ལ་ལ་བྲུ་མ་ཆོས་རྗེར་མིང་ཏུ་འབོད་། ལ་ལ་རྣལ་(༥༠༠)
འབྱོར་གྲུབ་ཆེན་མིང་ཏུ་འབོད་། ལ་ལ་འབྲུལ་ཞིག་སྟོམ་ཆེན་རྟོགས་ལུན་ཟེར་། འོག་ཆོས་སྟོན་ཅིང་
ཕྱོགས་དབུས་ཀུན་ཏུ་སྒྲུལ་། བད་འབྱུང་བདག་གི་སྒྲུབ་གནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་། དམ་ཉམས་ཕྱེད་ཅིང་གྱི་
སྟུག་ཉལ་ཐག་གཅོད་། ཕུག་ཆེན་མིང་བཏགས་འགྲོ་རྣམས་འོག་ལམ་བཀོད་། ལུན་སྟོམ་སྒྲུལ་མེད་བདེ་
འགྲོའི་སྒྲི་མི་ཐོས་། ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་བསྟིའི་ལུང་བསྟན་འདི་ཆོས་སྒྲུལ་སྟེ་སྟེར་ཏིག་དང་རྒྱུབ་འགལ་
ཏུ་སོང་འདུག་པས་ཐོག་པོ་གཏེར་རྒྱས་མཁན་ཏུ་རེས་ཤེས་གཏེར་ནས་འདྲིངས་ཏེ་སྐྱར་ཡང་སྒྲུལ་པའི་
སྐྱར་རྒྱ་མཆོན་མོལ། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བས་ལུང་ལས་ཀ་དང་ཐམ་ཁ་དམར་པོ་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་
པར་དགོངས་དབྱེད་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་དགོས་ཞེས་སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་བརྒྱུད་སྟེ་པར་ཁུས་པ་ལྟར་མི་གྲུ་གྲུ་
གྱིའི་མཆོན་དང་ལུང་ལས་འཐུང་ས་སྟེད། རྫོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོས་རར་བསྟན་འཛིན་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

དཔལ་ལོ་པ་གི། ཏུར་པོད་ཐོ་ཡོན། མཁའ་འགྲོ་ཐོ་ཡོན་གོང་གི་གསེར་ཡིག་པ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་
མཁའ་པོ། དཀའ་བརྒྱད་རྒྱལ་སྐོག་གིས་ཉི་མ་མིམ་པ་བཞིན་བརྒྱ་འབུལ་བཞེག། བསྟེན་རྫོགས་དུག་
ཅུ་དང་དགོ་ཚུལ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བསྒྲུབས།

གནམ་གང་ལ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤྲེལ་སྤྲེལ། བཀྲས་སྤྲེལ་ཆེ་མིང་གིས་ལྟོ་དཔག་སྤྲེལ་
ཆོས་རྒྱུ་མཁའ་མིན་ཆེན་ཚུར་དོ་ཡོག་རྒྱུའི་ཡི་གེ་སྡེ་པ་ལོར་བྱས་སྤྲིང་གཏམ་ཁོ་ལ་བཤད་པ་བྲམ་ལ་
སྟོན་པར་བསྒྲུལ་བས་ནམ་མཁའ་མིན་ཆེན་གྱི་མི་ཙ་ཙ་ལག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་སྟོར་བསད་པ་སྐོག་ས་
ཚུལ་ལྟར་མ་བྱས་ཚུལ་ཁྱི་མི་བྱང་བར་བརྟེན་ཁྱི་འདོན་པ་དཔེར་ས་མ་ཡོག་(༡༧)ན་དུས་ལྷག་གཡོག་
འབྲེལ་ཁྱི་གིས་སྟོར་ཅིག་སྟོན་གསུང་བསྒྲིལ་སོང་པ་འབྲུངས་མེད་ལ་ཚུ་སྤྲེལ་མཛད་པར་ཐག་ཆོད་
འདུག་པར་དེད་རང་གིས་གསང་བའི་བྱེད་བབས་ཅི་འབྲེལ་དང་རུང་གི་འཆར་དུ་སྟོགས་རུ་ཉིན་སྟར་
གིས་ར་མགོན་གཏོང་བའི་ཐབ་སྤྲེལ་དང་གང་ཅིར་ཁུར་བསམ་གྱི་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་མེ་མདས་ཆོག་
བཅག་ནས་མཆོག་སྤྲེལ་གིས་བགས་པ་ཁྱས་པར་བརྟེན་སྤྲེལ་ལོང་བཞུར་དགོས་པ་བྱུང་འདུག་གཤིས་
ཐལ་སོང་དེ་རིགས་མེད་པ་དགོས་ཚུལ་ཁྱས་པར་གསལ་ཏེ་སྤྲེལ་པོ་མགོན་པོ་རབ་བརྟན་དང་ལྟན་དུ་གྱོ་
མོ་བྱོགས་གྱི་ཁ་མཚུ་ལབ་པར་རྫོང་བདེ་མཛད་སོང་།

ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སྤྱི་ཁང་དུ་ར་མགོན་ལ་ཕྱིན། སང་ནས་བཟུང་ལྷ་འཕྲོས་བར་ཕྱི་
མཆོམས་དོས་སྤྲེལ་དགོངས་དགོ་སྤྲེལ་དང་ཉིན་མོ་དཔེ་ལྟ་འདྲ་བྱས། མཁའ་ཆེན་ལོ་སྤྲེལ་བས་གཙོས་དམ་
མིང་ཁུལ་གྱི་སྤྲེལ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁྱི་འབྲུལ་མ་ཟེན་པར་རྒྱུ་འབྲེལ་པ་མཆོམས་ཁོག་ཏུ་ལོ་ཆེན་དང་མཛེལ།
སྡེ་པ་སྤྲེལ་བཞེས་འདུག་ཅེས་ཐུགས་ཁུལ་ཆེར་མཛད་ཅིང་བརྟན་བཞུགས་སྟོན་ལམ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་
གསུང་། ཡར་བྱོན་བསྟན་དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་མིན་པོ་ཆེར་བསྒྲུལ་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཆོགས་བཅད་
མ་དཔུས་སྤྲེལ་བྱུང་། བསམ་ཡས་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོས་སྤྲེལ་མིམ་བསྒྲུལ་མ་དང་སྤྲེལ་གཟིགས་དགོས་
ཚུལ་ལྟར་གསུང་ལན་དང་བཅས་ལུ། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་པར་ལུང་ལས་བྱུང་བར་ཐམ་ལུང་དུ་
བསྟན་པའི་ཡི་གེ་ཆོགས་བཅད་མ་བསྒྲུར་འདུག་པའི་ལན་སྟན་བཀྲས་དངས་པར་ཡང་ལན་གྱི་ལན་

རྩོམ་གསུམ་པའི་ཚེས་གཉིས་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་པར་ནམ་རྒྱུལ་རྩོད་མཆོད་པ་བྱས་ན། ཚེས་
 གཅིག་གི་མེད་འཁོར་ལ་ཉི་ཤུར་རྒྱ་རིལ་གྱིས་ཐའི་སངས་ལྟེ་པ་བརྒྱད་དེ་ལྟེ་པ་བརྒྱད་ལུགས་འདི་བཞིན་
 བྱང་ཟེར་པ་ཟ་ཡིག་དང་ཕྱིན་རྒྱུ་པས་རྟེན་སོགས་བརྒྱད། བམ་ལོག་ལ་ཡོད་ཅིས་གྱིས་ན་བརྒྱུ་པ་མོང་
 བམས་ཀྱང་ནམ་སངས་ལས་མ་འབྱུང་། ཚེས་གཉིས་གྱི་ཞོགས་ལྷ་སངས་ཕྱིན་རྒྱུ་གྱི་པ་གྱི་རྒྱུན་གཞི་བཟས་
 བྱིན་ཏུ་ལྷི་པ་འདུག་པས་བཅོས་ཀ་འགྲོ་མདོག་མ་ཁའང་ཟ་ཡིག །དྲག་དབྱེད་། རྒྱན་བཅོས་ཐཔས་རྒྱ་
 ཚོགས་བམས་དྲུང་ཚེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཐུང་ལ་ཞལ་མ་བཞུགས་པའི་འཁོར་བ་བཏང་ཀྱང་མི་མང་པའི་རྒྱ་
 དང་བཙས་དེ་ཅམ་གྱི་གནད་དུ་འགྲོ་མདོག་ཁ་བ་ཞིག་མ་བྱུང་། བར་རྩོར་(༡༧༡ན) པ་རྒྱམས་འཕལ་དུ་
 བོས་ཏེ་གསང་རྩོམ་བརྟོལ་པར་བྱིས་མཆོད་མི་ཡོད་པའི་ཅི་ཁ་བྱུངས། ལྷག་དུ་བཞོར་བུ་གསང་ཞོག་ཏུ་
 བཅུག །འདི་ནས་བརྒྱད་མ་འདས་པར་རྫོམས་པའི་བྱེད་པཔས་དང་དགོས་དོན་གྱི་རྩིང་པོ་ལཔས་དོས་
 ཡིག་ཐོག་ཏུ་བརྒྱུལ་པའི་གང་སྤྱིའི་ཞིབ་ཆ་གྲ་སྤྲིན་གི་དོད་མ་བྱེད་བཅུག་པ་ལག་གཡོག་ཏུ་འགྱུར་པ་
 བྱུང་། གཞིས་ཚུར་ལྟེ་པ་ཞོར་བུ་ལ་གནས་གཤིས་འདི་བཞིན་དང་བཙས་རྒྱ་པས་གསང་རྒྱ་ཡིན་རྟེན་གྱི་
 པར་ཆེན་བཏང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོད་རྒྱམས་ལ་ནང་བཙར་གྱི་འཕྲོས་པ་མོལ། ཚེས་ལུ་ལ་འབྲས་སྤངས་

སྤྱི་བྱ། བྱོང་སྤྱད་ནས་ཤེ་པའི་སྤྱུ་ཁམས་པ་སྒོར་པའི་སྤྱད་པའི་བྱང་པ། སྤྱག་ཏུ་པ་ཅན་ལ་པ་གོང་པ་བྱེད་
 དགོས་ཀྱམས་སྤྱེལ་པ་དང་ཚུར་གྱི་འཆར་སྟོན། ལུ་དོན་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཁ་ཐག་ཤིང་པོ་ཀྱམས་
 ཉན་པ་ལ་འབྲལ་འབྲལ་བཏང་། ཉན་གསུམ་གྱི་བར་མ་དོན་ཚུང་གིས་བྱང་པ་ལུ་བསྟན་ནས་བྱས་པར་
 ལྷས་ལེགས་ཅམ་ཞིག་བྱང་པ་རྗེས་སྤྱུ་ཆངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་པལ་ལུལ་དང་ཉེ་བར་འབྲུངས་ཚུལ་
 གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱང་། སྤྱུ་རིམ་ལ་བསྟན་དེ་ཁྱམས་རར་ཐེར་འབྲས་གྱི་དགོ་འདུག་སྤྱམ་པ་བྱུ་
 ལྷག་བསྟུས་པའི་རྒྱ་གཅིག་པར་བཀའ་འཕྱུར་སྒྲིགས། དཔུས་གཙང་གི་རྫོང་གཞིས་ཆེ་ཁ་ཆོར་ཡང་
 བཀའ་འཕྱུར་བཅུགས། ཆོས་ཤེ་ཆེ་སྤྱུ་ཀུན་ལ་མང་འབྱེད་དང་མི་ཐེར་ལ་འབྱུ་འབྱེད་གྱ་ཆོས་པ་བཏང་།
 རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་བསྐྱགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་དགོངས་རྒྱུགས་མི་འདུག་ཀྱང་ཤེ་པ་སྤྱམ་པོས་
 དགོངས་རྒྱུགས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྒོ་བརྟོལ་པར་ཉེ་པའི་རྒྱམ་(༡༥༡བ)འཕྱུར་དགྱིལ་འཁོར་
 འཛིག་པའི་སྤྱུ་གོན་གྱི་དཔུ་ཚུགས། འབྲས་སྤྱུངས་སྤྱུ་སྤྱེལས་འབྲལ་རྒྱང་པའི་ནད་པོ་འཐར་བས་བརྟུང་
 གཏོར་ལ་འབྱོ་མ་ཐུབ། དཔོན་ཆང་བྱང་དོས་བས་སྤྱུན་ཐོགས་དང་སྤྱགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེག་འཆོས་པའི་
 མན་བག་བྱས་བས་བདེ་བསྐྱེད་ཆེ་ཞིང་འཕྲུག་ཏུ་པོང་ནས་ཚུ་ཆན་བྱངས། བད་གཡོག་རྒྱང་མ་བྱོང་སྤྱད་
 བས་དང་མ་ལྷོགས་པའི་རིགས་རམ་དཔུ་མཛད་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཉན་གྱིས་བྱས། འདི་ལོ་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལུ་
 རྟོག་ཆེ་ཉམས་འདུག་བས་མཆོད་དཔོན་པ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་གཏོར་གསོ་ལ་རྫོང་བདེའུ་བྱས། རྒྱང་མ་
 མོ་མོར་འཕྱིན་པཅོལ་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྤྱན་དར་ལ་བྱིས་པ་ཐོགས་སྤྱན་གཟིགས་བཟབས་རྒྱས་སུལ།
 དཔུས་གཙང་། དུགས་གོང་ལྟོ་རྒྱང་། ཡར་འབྲོག་ལ་སྟོན་ལྟོ་བྱང་། མངའ་རིས་རྫོང་དཀར། རྒྱིང་གོང་
 རྒྱམས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་པའི་དགོན་ཁག་རགས་རིམ་ལ་མང་ར་སྒྱོར་སྤྱེལ་གྱི་ཐོག་བྱག་གཏོང་གྱི་
 འབྱེད་བཏང་། འདི་ནས་བཟང་ལོ་ལོ་བཞིན་དབྱིད་ཀ་དང་སྟོན་མཇུག་ཆོགས་གསོག་ཆག་མེད་དུ་བྱེད་
 པའི་འགོ་བཅུགས། ལུལ་བྱ་གོང་གསལ་གྱི་འབངས་སྒྲིལ་གཞུང་ཁྱོན་བསྐྱོམས་ཆིག་འབྲམ་ཆིག་ཁྱི་སྤྱམ་
 རྫོང་བརྟུང་བརྟུ་སྒོར་ལ་འབྱུ་གཤོར་ཁལ་བཞི་ནས་གཉིས་ཡན་སྐབས་སྤྱར་ལོ་བསྟན་པ་དང་གནངས་
 ཆག་གཞེས་ཆག་བཏང་བ་ཡས་བསྐྱུ་མས་སྤྱེལ་བྱས་ནས་བྱ་པན་གནངས་ཆག་ཅམ་སོང་ཆོད་དུ་འདུག །

འཇམ་དབྱངས་སྒྲུལ་སྒྲུལ་རྟག་བརྟན་དུ་བཤད་གྲ་འཇུགས་དགོས་ཞུས་པ་ལྟར་སྡེ་པ་ཞལ་བ་ཞུགས་སྐབས་
 ཆོས་ལའོར་གྲིང་པ་རྣམས་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཆོས་དབར་ལ་འབྱོན་དགོས་ཚུལ་གནང་འདུག་པས་གསང་
 སྒོར་མན་(༡༥༡ན)ཁྱད་ཀྱིས་མ་འགྲངས་བར་ཆོས་དབར་འདེགས་སུ་བརྟུག་ཁུགས་སྒྲུག་གྲུབ་མཐའ་
 བརྒྱུད་མོང་པ་ར་གན་གསེར་གསོལ་གྱི་རྣམ་པས་རྟིང་པ་མི་འགྲུར་བར་མ་ཟད་གསེར་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒོ་
 མ་སྒྲ་བཅན་དུ་འགྲོ་ཡིན་ཡོད་འདུག་གཤིས་སྡེ་ཐང་བྱང་ཚན་ཅན་བཏང་བའི་གྲ་རྟིང་རྣམས་དགོན་ལག་
 གཞན་དུ་དབྱུང་། རྟག་བརྟན་དུ་དགོ་ལུགས་ཁ་ཞེ་མཚུངས་པའི་ས་གཙང་དོ་གཙང་བཟོས། དགོན་པའི་
 མིང་དགའ་ལྗན་ལྟན་ཆོགས་གྲིང་དུ་བཏགས། ག་ཚང་དུ་དམག་ཟོར་མའི་སྒྲེར་བཀའ་འབུམ་ཐེར་མཆུག་
 ཏུ་རྟེན་འདགས་དང་བཅས་པ་བཏང་བའི་རྟེན་འདོགས་ཀྱི་ཆེ་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བ་མ་མོད་རྒྱུད་
 གཞུང་ལྟར་རྟུམ་ལེགས་པར་མངོན། ཆོས་རྗེ་ཆུ་མིག་པར་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པའི་གཏེར་གསར་གཟུགས་སུ་
 དབང་ལུང་བྱས། གཡོན་རུར་ཨེར་རྟེ་ནི་དའི་ཆེན་ཅན་ནས་སྡེ་པར་སྒྲོད་དགོས་མ་བདེ་པའི་ཚབ་ལ་ད་
 ལའི་བླ་བྱར་གྱིས་བསམ་པ་བསྒྱེད་དེ་མོ་ཨོ་ཐོག་སོགས་གཏད་པའི་ས་བཅད་གྲུབ་མཚམས་མགོན་པོ་ལ་
 སྒྲན་ནད་ཐུ་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དགོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བཏགས་འདས་ཏད་གོས་སུ་མོང་བར་སེ་ཆེན་དཔོན་པོ་དང་
 སྒྲུ་རིལ་གྱིས་ལོ་རྩ་བྱས།

འབྲས་སྒྲུངས་སུ་ད་ལའི་བླ་བྱར་པོས་ནན་ཏན་དུ་ལབས་པར་བརྟེན་མཐར་པན་ཚུན་འཁོན་མེད་
 ཀྱི་ལེགས་ལམ་ཆེ་བ་བྱུང་། དགའ་ལྗན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཞིག་གསོས་ཤིང་རྟ་གྲུབ་པའི་ཤིང་ཕྱི་མེ་སྒྲེལ་
 ཀྱུལ་མེ་རྟོག་ཐང་གི་ཞར་ལ་བཏང་ནས་འདི་ལོ་ལྷེ་བས་བྲིས་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་འཇམ་དབྱངས་
 གཙང་བ་བདུན། འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད། རྟོ་རྗེ་འཆང་(༡༥༡བ)འཇམ་དབྱངས། སྒྲོལ་དཀར་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། གནས་བརྟུ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་འབྲུངས་རབས། རོ་མཚར་མྱད་
 བྱུང་བཞོད་པའི་ཞིང་བཞོད། ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པ། ཆོ་དཔག་མེད། མི་འབྲུགས་པ། རྣམ་རྒྱལ་འཛོམས།
 ཡུམ་ཆེན་མོ། གདུགས་དཀར། དམར་ནག་འཛིགས་གསུམ། འཁོར་ཆེན། རྟུག་རྒྱག་པ་དཀར་ནག །
 ལས་གཤིན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། དམག་ཟོར་མ་རྣམས་སོ་སོའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ། སྒོ་ཁང་ལ་རྒྱལ་

ཆེན་པའི། གསང་འདུས་མེད་དུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར། གསང་བདེ་དུས་གསུམ། རྟོར་དབྱིངས།
 གྲུན་རིག། རྣམ་སྤང་མདོན་བྱང་དུག་བཞེངས་པའི་རི་མོ་བ་དབུ་མཛད་དཔལ་མགོན་གྱིས་གཙོས་དུག་
 ཅུ་རེ་དུག། དགའ་ལྡན་གསང་ཐུགས་གྲིང་གི་ལྗེ་བས་བྲིས་ལ་གནས་བཅུ། རྟོར་མ་སྟོར་ལ་ཐུགས་སྦྱབ་
 རྣམ་གསུམ། བཀའ་བརྒྱུ། བྱང་གཏེར་ལུང་པ། ཐུག་རྒྱ་ཐེལ་གཞོན། དམག་ཐོར་མ། བརྟན་མ་བརྟུག་ཉིས།
 བྱུང་འཇུག། དཀར་བདུད། མཐུ་ཆེན་མེ་པའི། རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ། གསར་མ་ལ་གསང་འཛིགས། རྣམ་རྒྱལ་
 མ། རྒྱལ་མ། ཐུག་དུག་བ་དཀར་ནག། ལས་གཤིན་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། རྣམ་སྤྲུལ། བེག་ཅོ། སང་
 གཡེལ་ལ་ཡི་དམ་ཆོས་སྟོང་གི་བླ་བརྒྱུད། རྟོ་ལྷངས་རྒྱལ་ཆེན་མེ་པའི། རྟོ་ཁང་དུ་མྱིད་པ་ལོར་ལོ་
 རྣམས་བྲིས་པའི་རི་མོ་བ་ཐུག་ལུང་དཔལ་མགོན་གྱིས་གཙོས་དུག་ཅུ་རེ་དུག་གིས་བྱས།

རྟོར་བླ་པའི་པའི་ནང་དུ་གོང་གི་གསེར་ཡིག་བ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ལྷུ་ཡིག་དང་བདོག་པའི་
 རྒྱུས་འབུལ་བར་སེར་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གསལ་བ་དང་རྒྱ་སྟོར་སྟོང་པ་ལོར་(༡༧༩)ལ་
 གཉིས་བཏང་། མི་སྡེ་རྣམས་ལ་བྱུང་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་ཐུག་དུག་པའི་དབང་པའི་ཕྱིན་རྒྱལ་
 ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བརྒྱུད། བརྟན་ཐོགས་ཉི་ཤུ་ཅ་གངས་དང་རབ་བྱུང་ལ་བརྟན་ཐོར་བརྒྱབས། རྟོར་ར་རྒྱལ་པའི་
 རྒྱ་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཆོད་རྒྱལ་སྤྱི་གཙུག་ལུང་བླངས་མཆོན་དག་དབང་འཕྱིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཛིགས་
 མེད་བྱུང་པའི་གིང་རྟོར་གསལ། ལྷ་ས་སྤྱི་ཆོགས་གྱིས་གཞིམས་རྒྱུང་མདོ་ནས་མེ་པའི་བརྟན་བཞུགས་
 འབུལ་པའི་ཆོགས་བཅད་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་བྲིས། དཀའ་བརྟུ་བརྟན་བ་དར་རྒྱས་ལ་འཇམ་དབྱངས་
 ཆོས་སྟོར་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་དང་བྱུང་རྒྱལ་མའི་ཆེ་དབང་བརྒྱུད། ལུང་ཁང་པ་ཆོས་བརྒྱལ་བ་བཞིན་རིང་
 པོར་འཆོ་བའི་ཆོགས་བཅད་ཁ་ཐག་རིང་བ་ཞིག་བྲིས་གིང་ཁོང་རྣམས་གྱིས་ཆོགས་སུ་མང་ཆ་དང་བཅས་
 ཉེ་བརྟུགས།

བླ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་མདོས་བརྒྱུད་གི་རྩ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་ཕྱིན། མདོས་བརྒྱུད་གྲོལ་
 བརྟན་རི་ཁོད་དགའ་ལྡན་སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་ལྷ་ར་ལམ་རིམ་གྱི་འཕྱིད་རྒྱས་
 བ་ཞིག་བརྟུམས་གཉེར་བ་སྤྱིན་བས་ལུང་བླངས་པའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྲིང་པའི་རྟེན་བཞེངས་གྲ་

ཆོང་གི་གཞུངས་པ་ཞུགས་ལག་དར་དུ་ལུལ་ཞིང་དེ་གའི་དཀར་ཆག་ཞིབ་པར་བཞོད། ཀྱི་རི་དཔོན་ལྷོན་
 བར་མ་དན་པའི་ནང་སོ་དགོན་མཚོག་དར་རྒྱས་གིས་རི་སྒྲིའི་ཁྲར་ལེན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་གཉེར་ཁ་མིང་
 ཅན་རྣམས་རྒྱ་རི་གཞུང་དུ་སྤྱད། ཁོ་རང་ལ་དེ་ཆཔ་འབྲེལ་མཚུངས་སྒྲག་སྒྲོར་བརྒྱུད་པའི་ཐོ་ལྷ་ཁྲ་དང་
 རྒྱགས་པ་སྟེ་པར་ལུལ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱུན་པོ་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་གྱི་རྒྱ་རི་ཞབས་དྲུང་རྣམས་(༡༧༧༧)ལས་
 གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་ཡབ་སྲས་རང་ཕྱོགས་གྱི་བརྟན་པའི་ཞབས་ཕྱིར་འབྲུར་ཆེ་བ་སོགས་གིས་སྒྲ་
 རོའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བས་མཚམས་སྦྱར། གཙོ་བོར་སྟེ་པ་རང་མཉེས་པའི་ཤུགས་གིས་གང་ཞུས་པལ་
 ཆེར་འཕོད་པའི་བཀའ་ཁྲ་ཞིག་གནང་སོང་བ་སྟོང་མག་འབྱོགས་གདོང་དང་འགྲིག་པའི་ཐུགས་གཤེང་
 གིས་རྒྱ་མ་ཆོད་པའི་འཕྲོ་ཅན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་འདོན་ལ་བྱོན་ཞོར་ལུ་འབུལ་བརྟུགས་པར་དཔའི་བྲ་ཐུར་ཀྱང་
 རྒྱ་རི་གཞུང་དུ་དབྱེས་རྒྱ་མི་འདུག་ཅིང་སྟེ་པའི་དགོངས་བསྟན་ཕྱོགས་མཚུངས་གིས་གཉལ་དང་ཅེད་
 བང་བཞེས་པར་ཐག་ཆོད་སོང་དུང་ཁྲ་མ་ཞབས་སུ་མ་རྒྱག་པའི་རང་ལ་གནས་གཤིས་དེ་བཞིན་ནས་
 ཁོང་རྣམས་སྒྲོར་ཅིག་ཕྱིར་སྒྲོག་ན་གསང་སྒྲོར་གཞོད་དོགས་ཡང་བསྐྱར་གྱིས་ལུ་བ་ཤ་བཅད་ཁྲག་
 གཉིགས་སུ་བྱུངས། དགོས་ལུད་གྱི་རྣམ་པའི་ས་རིས་བཞེས་དགོས་དང་བཅས་བཀའ་ཁྲ་ཞབས་འཇུག་
 ལ་ནང་སོ་སངས་རྒྱས་དང་གངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེ་བ་གཉིས་བཏང་། ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོས་སྟེ་པར་འདྲེ་སྟེ་
 རྒྱག་པའི་གཟིམས་ཁང་གོང་གི་མཚོད་རྟེན་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྲོ་དགོས་ཚུལ་ལོ་སྟེ་མ་སྒྲོད་ལུང་རྒྱ་ཆོན་ལ་
 བྱོན་སྐབས་དགེ་སྒྲོས་གཉིས་བརྒྱད་དེ་ལབས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེལ་གྱང་ཆོ་སྤལ་ནས་འཇོག་པ་ཅམ་
 ལས་མ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་ནད་གཞི་རྒྱག་པ་ཡིན། ད་ཆ་འཚུབ་ཆེར་སོང་བས་གཟིམས་ཁང་གོང་སྒྲོ་
 དགོས་གསུང་པར་རྒྱལ་ཁྲོད་ས་ལྷ་བུས་གོ་ཆོད་པའི་ཁང་པ་བཤིག་མ་དགོས་པ་ཡོང་མི་ཡོང་གི་སྒྲིང་གཞི་
 མང་དུ་བྱུང་དུང་བདེན་མི་བདེན་རི་ལྷ་པ་ཡང་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་པོ་མ་སྤལ་བའི་སྐབས་མཚོད་རྟེན་ནང་
 བས་སྤྱད་དང་ཙོར་བརྒྱུད་ཟེར་(༡༧༧༧)ལས་མཚོན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདྲེར་ལངས་གིས་ཁ་མཚོན་མ་ཆོད་
 པའི་སྒྲ་ཆས་ཆོ་སྒྲོད་ལུང་མདའ་དང་ཤིང་ཆ་རྣམས་ཤར་རྒྱ་སྒྲག་ཏུ་བསྐྱལ། གཟིམས་ཁང་བཤིག་ལུལ་དུ་
 ག་ཆོང་གིས་ཁོ་རོལ་སྤྱང་གང་མ་ཞིག་དང་ག་ཆོང་གསུམ་ནས་བསྐྱས་པའི་དགེ་འདུན་བརྒྱ་སྒྲོར་གིས་

གསུང་རབ་བསྒྲགས།

ཤིང་ལྷག་བརྗེ་ཏ་གོ་ལྷ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་འཕྱོར་སྐབས་ལྷ་ཏི་ལྷ་གར་ཏི་ལྷ་གས་པམ་དང་
བཅས་གཅེན་བརྗེ་ཏ་པ་ལ་ལྷ་དཔལ་རྒྱན་དྲོངས་གིག་པར་བསྐྱལ་བ་བཞིན་འབྱོར་བའི་རྒྱ་བ་དུག་པའི་
ཆོས་ལྷ་ནས་འདར་བ་ལོ་ཅུ་བས་ལྷ་ཏི་ལྷ་བསྐྱབ་སྐྱངས་ཀྱི་འགོ་བཙུགས། ཆོས་བདུན་ལ་འདྲ་ཁར་ཆེན་
མོར་ཕྱིན་འདུས་བ་རྒྱ་མཚོ་མྱི་ཞེར་གྱིས་དངོས་པོ་ཆོན་གངས་སུ་བསྟར་ཏེ་འཆི་བདག་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
བའི་བདེན་ཆོག་བཟོད། བསྟེན་རྫོགས་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་དགོ་རྒྱལ་སྐུ་ཅུ་ཙམ་བསྐྱབས། འདི་དག་གི་སྐུ་
ཕྱིར་མཚོད་དཔོན་བས་བཀོད་བ་བྱས་པའི་གཏོར་སྤར། མཁྱི་རྩམ་ཁྲུང་། ལྷག་མཚན་རྒྱན་གཟིགས་ར་
མ་ལྷག་གི་ཆོགས་དང་ཆོས་ཡོད་པའི་ལེགས་པ་མང་དུ་བཟོས་པའི་འགོ་བ་ལུན་ཆོགས་ལྷན་གྲུབ་དང་ཕྱོ་
བཟང་དགོ་ལེགས་གཉིས། ལོགས་ལོགས་དགོས་ཆོུད་མི་བྱང་གླིང་བསམ་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་བྱས།

རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་དུག་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་བས་ཆོན་གངས་ཤིང་དུ་སྒེལ་ཏེ་འཆི་
མེད་འོད་སྤར་གི་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་ཆོག་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་བར་བདུན་
གཅིག་གི་བར་ཆེ་བསྟེན་དམ་དུ་བཅད། བཙོ་ལྷ་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མངས་པའི་རིགས་གྲའི་ཆོགས་དཔུར་
ཕྱིན། ལྷ་བ་བྱིང་བ་བདེ་ལེགས་དང་གསོལ་(༡༧༧)དཔོན་གོ་ར་བ་གཉིས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལུ་
ལྷགས་ཀྱི་དམར་འཕྱིད་ཉམས་འཕྱིད་དུ་ཐབ། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་ད་ལྷའི་བར་དཔུས་གཙང་སྟོང་སྤྲད་
ཀྱན་ཏུ་སད་གཏང་བསྐྱམས་ཤིང་ག་ཆད་གི་བྲ་བ་གངས་བཅད་ཀྱིས་རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་རྫས་སྐྱགས་
ཏིང་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་སད་སྤྲད་གི་གངས་པ་ལག་ཏུ་སྤརས། ལོ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་མ་གཏོགས་
ཕལ་ཆེར་ཐུབ་བ་ག་སྐྱག་དང་མ་ཐུབ་པའི་དུས་སྐྱགས་བན་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་མཐོང་སྐྱག་མ་ནས་བཏོན་
པའི་ལུལ་ཆགས་ཀྱི་དྲིལ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱགས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བསྟེན་རྫོགས་སྐུ་ཅུ་ལྷག་དང་
རབ་བྱུང་བཞི་བཅུ་ཙམ་བསྐྱབས། ཁལ་ཁ་གཡོན་དུའི་ཨེར་ཏེ་ལོ་རྒྱུད་ཐའི་རི་གོངས་པའི་བསྟོ་རྟེན་སྐྱེལ་
མི་འབྱོར་པའི་བདོག་བ་རྣམས་སྤྱ་མེད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱར་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་རྒྱལ་ཁང་ཅེ་སྐུལ་པའི་སྐུས་
སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་དགོས་རྒྱལ་གསུང་བའང་དེ་འབྲལ་དུ་བཀོད། ཆོས་བཅུ་བཞི་ནས་ཞག་བདུན་

གྱི་བར་ནད་སྐལ་སྒྲུབ་གྱི་རྒྱ་ཤོར་ཞུགས། ཁལ་ཁ་གཤམས་ཏུ་དོ་རྩེ་བཅུ་ཡོན་མཆོད་གྱིས་ཟང་ཟིང་གི་
བདོག་པ་བསྟུངས། ཆོད་བདེ་བྱུང་ཀླུ་མ་དང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་། ལྷག་ཅེ་མའི་རི་
ཡཔ་ལྷས་ལ་ཆོད་བདེ་ཞུགས་ཐོང་མ་དང་ལྷག་ཏུ་ག་པོའི་རྩེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱང་སྐལ་སྐལ་ལུལ།

རྟོན་ལྷ་དག་པོའི་ནང་དུ་བསམ་ཡས་གཞོད་སྒྱིན་ཆེན་པོས་རྒྱ་རྩ་དང་གོས་ཆེན་སྒྲ་ལྟ་དགོས་ཚུལ་
བཞིན་ལུལ་སྐབས་ལས་འཛོལ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་ ཀློང་ལུལ་ནས་གནམ་གོང་གྲ་མ་པ་དྲུ་ལེགས་བྱུང་གྱི་
ལྷགས་རྟེན་མའི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གསོ་དགོས་པའི་སྟན་རག་གི་འཕྲིན་ཡིག་བྱུང་བ་དེ་ལན་བསྐྱེདས།
(༡༥༥ན) བདུན་གསུམ་གྱི་བར་བསྟེན་མཆོམས་བྱས། ལྷ་དྲུག་མཁན་པོ་སྒྲ་མོ་ཤག་པ་ཅེད་ཐང་ལྟ་
མཆོད་གྱི་སྒྲ་མར་བསྟོན་པའི་ལེགས་མོར་རྒྱལ་བ་ཐོག་རྟུགས་པས་ཐོག་གཏུམས་པའི་རུས་གྱི་སྒྲ་གཟན་
མཐིལ་གྱི་ནང་རྟེན་ལྷ་དཔལ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡར་སྟོང་ཞབས་དྲུང་ལ་གནང་བ་སྒྲ་མོ་ཤག་བྱུང་ཆེན་
པོའི་ལག་ཏུ་འཕྱོར་བ་བྱིན། མཆོམས་ཀྱོལ་ནས་རྒྱལ་བོ་སྒྲ་མཆོད་ལ་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོད་བདེ་
བརྒྱ་ཅ་ལུལ། སྤྱ་རས་གྱི་འབྲུལ་པ་འཕྱོར་པའི་རྟ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་སྤྱ་རས་ཐོག་བོད་བསྟོམས་པའི་
བསྟེན་རྟོགས་ལུང་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགོ་ཚུལ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་བསྒྲུབས།

ཆོས་ཉི་ཤུ་ནས་ལྷ་བསྟེན་གཉིས་བར་སྒྲོ་མང་ཁྲི་གདན་ཟུར། བདེ་ཡངས། འདུལ་བ། ལྷགས་པ་
ནམས་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན། ལ་པོར་ཁ་དང་དགོ་འཕེལ་གྱི་རི་ཁྲོད་པ། དཀའ་རབ་འབྲུམས་དགོ་ཚུལ་སྒྲོང་
བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཕྲིད་ཞིབ་རྒྱས་སྤྲུལ་བ། ལྷ་པ་ལྷུང་ར་བ་མིང་གིང་རམ་རིང་མཁན་ཆེན་
གྱི་དྲུང་དུ་སྒྲུ་བསྐྱུང་བར་འཕྱོ་རྒྱ་ཡིན་པས་སྒྲེ་སྒྲོར་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་གཅིག་
ལུར་བསྟུགས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེདས། བདེ་ཆོན་ཞབས་དྲུང་ཐོག་གོད་ནམ་རྒྱལ་ཕྱོན་
པར་ཆེ་རྟ་ཟུང་འབྲེལ་ལུལ། རྟོན་ལྷ་བཅུ་པ་སྒྲ་མའི་ཆོས་བདུན་ནས་བཅུ་བཞིའི་བར་དོ་རྩེ་བཅུ་རིག་
འཛིན་སྒྲུལ་སྒྲུ་དཔོན་སྒྲོབ། ག་ཆར་གི་བྲ་པ་ཁ་གས་དང་བཅས་པར་བྱང་གཏེར་ལུར་བ་དྲག་ལྷགས་དང་
གཏུབས་ལུགས་འཆར་ཀ་སྒྲོམ་ལུ་མ་རས་བྱིས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་
གིས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་གཏེར་གསར་འཆི་མེད་སྒྲུ་གསུམ་རིགས་བསྟུས་གྱི་དབང་(༡༥༥བ)འཆར་ཀ་ཉང་

ལུགས་གཏོར་གཞུང་སྒོར། བྱང་བདག་པོའི་གསུང་འབུམ་ཐོར་བ། གསར་ཚུལ་ཁྱོད་ནས་ཡིག་འཛིན་
དག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐང་། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཀྱན་སྒྲོལ་གྱི་ལས་བྱང་གི་ལུང་རྣམས་ལུལ་སྒྲི
ག་སུམ་ཡིགས་བསྐྱམས་ཀྱི་དབང་གི་སྒྲུབས་ཆོ་མདའ་ཆེ་སོར་བྱེད་ལྷག་ཅིག་གི་འདུག་ཅིང་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་མར་མི་དང་མི་འདྲ་པའི་བྱག་ཏུ་བརྒྱབ་བ་དེ་རྒྱུད་པོས་གསོད་པར་ཉེ་བ་ཙམ་བྱུང་སྟེང་བས་ནང་པར་
སྒྲི་སྒྲེར་དུ་མཆོ་སྒྲེས་དོ་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་ནས་ལུལ་བས་ཆོ་མདའ་སྒྲུབ་བཞིན་ཆད་དུ་ལྷོགས། དུག་ཁྱག་
གི་རྒྱས་དབང་དང་སྒྲི་གསུམ་ཡིགས་བསྐྱམས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་རྫོགས། དམར་ནག་གཤིན་རྗེའི་ཡང་
སྒྲིང་དང་མཐུ་སྒྲིབས་དེགས་པའི་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་ཡིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་དག་སྒྲུབ་ཆོ་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་
དམིགས་འཁྲིད་དང་ལུང་མན་དག་བྱག་བཞེས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་ལུལ། མ་ག་རྩ་ཁ་བྱུར་དང་ཁྱེན་འདྲུ་
ལེན་སོགས་ཀྱིས་གོས་དང་གསེར་དུལ་ར་རས་ཆའི་སྒྲིང་འབུལ་བཞེག། ༣མ་རིམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཉིན་འཁྲིད་དོས་གཞིར་མེད་པའི་སྒྲུ་མ་གྲ་པའང་མང་དུ་བྱུང་། བསྐྱེན་རྫོགས་དུག་ཅུ་སྒྲོར་དང་དགེ་
ཚུལ་བརྒྱར་ཉེ་བ་བསྐྱབས། དོན་གཉེར་ཅན་དུག་ཅུ་ཙམ་ལ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་མཁའ་
འགྲོ་ལྟའི་བྱིན་རྒྱབས་བྱས།

ཟླ་བ་བརྒྱ་པའི་རྟིང་མའི་ཆོས་བཞི་ལ་འཁྲིད་གྲོལ་ནས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་
འཁྲིད་ཡིག་བདུད་ཅི་གསེར་གྱི་ཡང་ཁྱུན་དང་གསར་དུ་བརྒྱམས་པའི་འཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་བསྐྱགས།
ཆོས་བདུན་གྱི་ཞོགས་གྲ་བ་སུམ་ཅུ་སྒྲོར་ལ་སྒྱུར་གནས་ཀྱི་གསོ་སྒྲིང་ལ་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལྷག་གི་སྒྱུར་གནས་
བྱེད་དུ་བརྒྱག། སྒྲུང་བསྐྱོག་བསད་མནན་(༡༩༧༣)ཀྱི་སྒྱུབ་ཁག་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱགས། འིན་པོ་ཆེ་སྒྲུན་
ལུང་བས་མཁའ་འགྲོ་གི་བ་སེལ་དང་བསྐྱུ་བསྐྱོག་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ལུགས་རྩུམ་ཆོས་ཆོག་དོན་ལུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཞིག་མཛད་ཅིང་བདོག་པ་སྒྲེལ། ཁྱེན་འདྲུ་ལེན་གྱིས་གཙོས་བསྐྱེན་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཙམ་དང་
མ་ག་རྩ་ཐོག་དངས་དགེ་ཚུལ་མ་བརྒྱ་བསྐྱོར་བསྐྱབས། དེ་རྣམས་དང་གཞུག་མར་གནས་པ་སོགས་
བརྒྱ་ལྷག་ལ་གསར་ཚུལ་གྱི་ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་བསྐྱམས་པ། ལྷ་གཏོར།
རི་ཁྲིད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲུ་མ་མཆོད་པ་དང་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཁ་གས། གཙུག་རྟོར་རྣམ་རྒྱལ་དང་

བྱམས་པས་དམ་པཅས་པའི་གཟུངས། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་ལུང་པ་དང་གནས་གཞི་ཆོས་རྗེ་གཉིས་ལ་བྱང་
པའི་གཏོར་གསར་གྱི་ཀླུ་གྲུ་འཁྲུ་དབང་ལུང་ལུ།

ཟླ་པ་པཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྒྱུ་ལ་ཀླུ་པ་པོ་སྒྲུ་མཆོད། ཁལ་ཁ་དང་ཁན་ཞོ་ཡོན། མེཀན་ཆོས་རྗེ་
ཅན་དང་ཤད། ཆོས་བརྒྱུ་གྲུག་གི་ཀླུ་པ་ལུང་འབྲུ་པ་ལྟོར་ཐོག་ལ། ལོན་ལ། སག་ཐག། ཁལ་གྱི་སོགས་
སྟེར་ཆ་ཆོན་གངས་དང་པཅས་དུ་ལའི་པ་ལུང་ལ་དུ་ལའི་རྩང་ཐའི་རིའི་ཆོ་ལ་ཕྱིན། བསྟེན་རྫོགས་བདུན་
དང་དང་ཁན་ཞོ་ཡོན་དཔོན་གཡོག་བརྒྱུ་དགོ་ཚུ་ལ་དུ་བསྒྲུ་བས། དུགས་པོ་ལུང་ར་བས་རྗེ་ཡོན་ཏན་
ཀླུ་མཆོད་རྣམ་ཐར་པར་ལ་བརྟོས་པའི་པར་བྱང་གིས་ལུང་ཟུབ་དང་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་ཟུབ་པའི་
དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཕྱིན། ཉེར་དགྲའི་རྩབ་ལྷོགས་རེས་མེད་ནས་ལངས་པའི་རྩང་ལྷན་འཕྱུང་ཅིང་རྩ་
ཚོར་ལེ་མི་འགོ་བ། ཙོམ་གྱི་མེ་ལྷེ་པར་རྩར་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་ལྷོག་ཅིང་འཁོར་པའི་འཕྱུང་ལྷོངས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ལོ་ཕྱི་མར་གད་སྟོ་(༡༧༥)ཁང་ཆོན་གཉིས་གིས་བདེ་གཟར་ཀླུ་ཆེར་སྟོར་པའི་ལྷན་སུ་མཛོན།

དགྲུང་པོ་ཞེ་གསུམ་པར་རིས་མེད་གྱི་འདུས་སྡེ་རྣམས་ནས་

སྡེ་སྡིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱི་དགོངས་རྫོགས་

ཀླུ་པར་བསྒྲུ་བས་པ་པཅས་གྱི་སྟོར།

ས་སག་པོ་གསར་གྱི་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷུག་པའི་མཆོད་གཏོར་དང་དགའ་སྟོན་སྒྲར་འཕྱུང་
བཞིན་བྱས། ཆོས་ལུ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་དགོ་ཚུ་ལ་སྒྲུ་ཚུ་ཅམ་བསྒྲུ་བས། ཆོས་བདུན་ལ་
བསམ་སྟོ་མེཀན་ཆོས་རྗེས་ཆོགས་ཆེན་དུ་པོས། དདུལ་གྱི་མདོར་མོ་བརྒྱ་བདུན། ཐ་ལག་བརྒྱ་གསུམ།
གོས་ལུག་སྒྲུ་བརྒྱ། དདུལ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ། ར་གོ་བྱ་ལ་བརྒྱ། ཉ་སྒྲ་སྒྲ་གིས་སྒྲུ་པ་དགུས་གཙོས་
པའི་སྟེར་སྟེན་རྣམས་བསྟུང། དགོ་བ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟེན། འཕྲུག་པ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོར་གྱ་བསྟོར་གྱི་བསྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐེབས་པ་དང་སྒྲུགས་བསྟེན་རྫོགས་བཞེས་པར་

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཆེད་ཁ་བསྐྱོད། སྤྱི་ཁར་དུ་བཞུགས་མཆོད་གནང། དེ་སྐབས་པདྨ་ཆེན་
 ཆོས་འཁོར་བའང་དཔོན་སློབ་མེད་མེད་ཀྱིས་ཆོ་འཛིན་ལ་བྱོན་འདུག། ཆོས་པུ་ལ་དེད་ཀྱིས་མཁའ་པོ་
 དང་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་ཡོངས་སུ་ཐོགས་པ་དགོ་སློབ་གི་དོན་པོར་
 བསྐྱབས། འདི་ལོ་ལྷེ་པའི་གསར་སྣོའི་སྤྲེལ་དེད་ཀྱིས་མ་ཕྱིན་པར་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་
 ལམ་ཆེ་རྒྱུད་སྤེལ་ཏེ་མཛད། བུ་གཉིས་ལ་ཕན་པའི་ལེགས་བཤད་གྲིང་པས་འཆི་མེད་འོད་སྤང་གི་སྒོ་
 བས་ཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོར་འགྲོར་ཟང་ཟེང་གི་བདོག་པ་སྤེལ། དུས་མཛད་ལྟོ་བཟང་
 བསྟན་འཛིན་དང་གཉེར་པ་ལྟོ་བཟང་སྤྱིར་བ་གཉིས་ཀྱི་རོར་ཆོ་དབང་རིག་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 བརྟེན་པའི་རིང་འཆོའི་ཆོགས་བཅད་བཅུ་མས། རིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དག་གནས་གསར་པ་མགོན་པོ་
 (༡༧༣)བསོད་ནམས་མཆོག་ལྷན་ཐེབས། ཞག་བུལ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་སྟན་ཆགས་ཏེ་ཉེར་མཐོང་ཟབ་
 ཆོས་ཅི་རིགས་ཞུས། ལེགས་ལྷན་རྗེའི་གངས་མཆོལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཟན་ལ་ཆོ་དབག་མེད་ཀྱི་སྤྱི་
 བཏུབ་པ་ཞིག་དང་རྟེན་དུ་གནང། ཆངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་གྲང་དོར་ལུང་བསྟན་ཆོད་དུ་མཛད་པར་
 སྤྲེལ་ཡང་དོགས་མེད་ཀྱི་དྲི་སྒྲིང་གསོལ་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་སྟུན་གཟིགས་ཆོགས་འཁོར་དང་
 བཅས་འབུལ་བར་ནང་མོ་སངས་རྒྱས་ཆོད་གཉེར་དུ་བཏང། དུར་པོད་དཔོན་མོས་སྤྲེལ་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་
 སྤྱི་ཡོད་པའི་བསྟོད་པ་དགོས་ཚུལ་ལྟར་བ་བཅུ་མས། གསར་སྒོ་བརྟོལ་ནས་སྒོར་ཅིག་དགོངས་ཐོགས་
 ཀྱིས་རིམ་གྱོ་འབྱུངས་དོགས་ལྟ་ས། པས་མ་ཡས། ཁྲི་འབྲུག། ཁྲུ་ལུ་སྤྲེལ་པར་རྣམས་སུ་གསེར་ཆུ་
 འདོད་དོན་གསོལ་པའི་ཆོགས་བཅད་བྲིས་པའི་སྟན་དར་ལུལ། དུས་གཅིང་གི་ཆོས་སྤེ་རིགས་རིམ་ལ་
 མང་འབྱེད། བཀའ་འཕྱུར་གསུང་སྒྲོགས་ཁ་གསལ་དང་གཏུགས་དཀའ་འབུམ་ཐེར་བཅུ་གས། ཉེར་གཅིག་
 ཡན་ལ་གྲ་ཆད་གིས་ཉིན་ལྟར་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་སྤེ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པའི་བསུ་བསྐྱོག་དང་ཉེར་གཉིས་ནས་སྤྱི་
 འབྲོས་མཆོམས་དམ་དུ་བཅད་པའི་དོ་རྗེ་གྱོ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་བྱས་པས་དམ་སྤིའི་འཆུབ་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷས་
 རྣམས་རེ་འཇམ་དུ་སོང།

ཉོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་བསམ་སྒོམ་མཆོན་ཆོས་རྒྱེན་བདག་བྱས་ནས་གྲ་ཆད་གིས་

འཆི་མེད་འོད་སྣང་གི་ཆོ་ཆོག་ཀླུ་པར་བཏང་། འདི་ལོ་གནས་ཀྱང་ཆོས་ཀླུ་ཆེན་པོས་དང་རང་གི་རིམ་
 ཁྱོད་བཞེངས་ནས་གཟིམས་ཀྱང་མགོན་ཁང་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་བསྐབས་སྟོན་མཛད་པ་བཞིན་(༡༥༥)
 དངོས་གཞིའི་ཁུར་ལེན་ཇའི་སངས་ལྷེ་བས་བྱས། ལྷོ་གསལ་གྱིར་བྱ་བྱང་རྟེན་པར་དོ་དམ་ཁ་རྟག་མངོན་
 དགའ་བ་དག་དབང་ཆོ་རིང་། བལ་པོ་རྩེ་རྩ་ན། སྤྲི། བཀྲ་ཤིས། རྩམ་དེ་པོ། ཇའི་ཤིང་། ཨ་མར་ཇ་ཏི།
 ཆོ་རིང་། ཇོ་ལ་ཁྱད་ཀྱིས་ཀྱིས་གསེར་སྒྲ་གྲ་ཆར་དང་དེ་གའི་མུ་འབྲུད་ལི་གསར་བཞེངས་པ་ལྷགས་
 ཕྱིའི་ནང་དུ་སྤྲི། རྩམ་དེ་པོ། ཇའི་ཤིང་། ཁྱ་པ་སྒྲ་ཚ་བཞིས་བཟོ་བྱས་པའི་གསེར་སྒྲ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
 དང་གྲུ་རུ་མཆོན་བརྒྱུད། ལུབ་དབང་། ཆོད་པག་མེད། རྩེ་བཅུ་ཅོད་ཁ་ལ། དེད་རང་གི་འདྲ་འབག་གཅིག །
 འཇར་བྱུང་དུ་གཞན་ལ་སྟེར་སྤྱིན་བྱེད་རྒྱའི་འདྲ་འབག་ལྔ་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷགས་བརྒྱབ་པའི་དོད་མ་གྲ་
 ཆོང་གཉེར་པ་དག་བཤེས་སྤྱིན་བས་བྱས། འདྲ་འབག་དེ་ལ་ཟངས་ཀྱི་སྟོག་ཤིང་རང་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་འདུག་
 པ་ལེགས་པར་མངོན། ལི་གསར་ཀྱི་རིགས་ལྔ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་ཡོངས་སྒྲུའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཆར་རེ། དམ་ཆོག་
 གསུམ་བཏོད། ཀྱུ་དབང་གི་ཀླུ་པོ། འོད་དཔག་མེད། མི་འབྱུགས་ པ། ལུབ་དབང་གྲོང་ཁྱེར་མ། སྒྲན་
 ལྷ་བདེ་གསེགས་བརྒྱུད། ཆོད་པག་མེད་ཡོངས་སྒྲུལ་གྱི་ཆ་བྱད་ཅན་རེ། ཆོད་པག་མེད་ཡོངས་སྒྲུ་རིགས་
 ལྔ། མངའ་རིས་སྒྲུ་མཆོད་ཀྱི་གཉེར་མའི་ཆོད་པག་མེད། ཡེ་ཤེས་འོད་མཆོག་ ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་སྟེང་ལ། ཉེ་པའི་
 སྒྲས་བརྒྱུད་བཞུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་གིས་བརྒྱན་པ་དང་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ་གྲ་ཆར་རེ། དེ་མཆོངས་ཉེ་སྒྲས་
 ལྷེ་མ་གྲ་ཆར་རེ། ལུམ་ཆེན་མོ། ཡི་གེ་དྲུག་པ། ལྷག་པར་དབང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲན་རས་གཟིགས། སྒྲན་རས་
 གཟིགས་མཁྱིན་པ་སྟོན་པོ། སེང་གོ་སྒྲ། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ། (༡༥༥)འཇམ་དབྱངས་དམར་མེད།
 འཇམ་དབལ་དག་གི་ཀླུ་པོ། བྱམས་པ་བྱུག་གཉིས་པ། བྱམས་པ་བྱུག་དྲུག་པ། བྱུག་ན་དོ་རྩེ། རྩམ་
 ཀླུ་འཛོམས་གཉིས། ཀྱུ་རུ་ཀྱུ་དཀར་མོ། རྩོལ་དཀར་སྒྲན་བདུན་མ། སེང་ལྷེད་ཀགས་རྩོལ། རྩོལ་མ་
 དྲུག་སེལ་མ། དབྱངས་ཅན་མ། ཀླུ་མཆོན་ཅེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན། གཞན་གྱིས་མི་བྱུང་མ། བྱ་རན་མེད་
 པའི་འོད་ཟེར་ཅན། ཤིང་ཕྱིན་མ་དཀར་མོ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཤིང་ཕྱིན་མ། ཁྱོག་ཉེར་ཅན་མ། ཇ་སྒྲུ་ལ།
 རོར་རྒྱན་མ་སྟེ་དགྲ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གསེར་སྒྲ་བཙོ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་རྒྱར་ཁམས་ཟངས། བཤའ་

དགའ་ཉི་མོ་མཉམས་པ་མཉམས་པར་མཁའ་ཁལ་ནི་ཕ་རྩ་བ་དུམ་དང་ཉག་དགུ་པར་བྱུང་ཐངས། ཉི་མོ་
བཤའ་དགའ་པ་མཉམས་པ་ཁལ་ལྷ་བཙུང་བཞི་དང་སྟོང་ཕྱེད། གཤམ་ཞོ་ཐུམ་བརྒྱ་དང་གཉིས་སོང་།
དེ་འདྲ་རྩ་ལོ་མཁའ་རུ་སྟེང་དུ་བཟད་པའི་རུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་སྤང་པོ་ཤི་པོ་ཆེའི་ཅེར་གདུགས་ལ་རྩ་ཀ་
བཞིའི་ས་ཅམ་འཁོར་གྱིན་འདུག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་སྐབས་པོད་ཁམས་པ་དེ་ཐབས་དང་བྱད་པར་སྟོ་མོན་
ཐྱོགས་ཀྱི་ཁ་གཞོན་དུ་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཙོ་པོར་བྱད་པའི་ཐུགས་སྟེ་ལོས་འཆམ་ཤི་པོ་ཆེར་
འཇུགས་པའི་ས་བཅད་ཡོད་པ་དེ་ལ་དམ་སྲི་ཞིག་གིས་བར་དུ་གཙོད་པའི་མཆོན་མར་འདུག་ཅིང་དེ་ནས་
ལོ་ཤས་ཀྱི་པར་མི་ལྟ་ས་དེ་འདྲ་གང་བྱུང་ལ་སྤྱི་ནང་ཅི་ཤིག་སྤྱ་འཕྱུང་ཤི་འོར་གཅིད་པ་སྒྲ་བ་སྤྱ་མའི་
གྲོ་པོ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་དམ་སྲི་གསར་པའི་མཆོན་མ་ཤི་ཞིག་བརྒྱུག་གྲུང་འདིའི་དུས་ཚོ་འཕྱུལ་གྱི་
གདུགས་རྩ་སྟེག་ཅན་དེར་དམིགས་བརྒྱན་ཐག་གཉིས་སྟེ་ཤི་བར་བཅད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་དམ་པའི་སྟོ་ནས་
ཐུགས་སྟེན་བྱུངས་(༢༥:༧)ཉི་མར་ལ་གཏད།

ཆོས་པ་ཕྱི་གཅིག་ལ་གྲ་ཆོད་དྲ་འདོད་ཁམས་དང་ཕྱག་མའི་མདོས་པ་རྒྱ་དང་ལུས་ཐེང་པ་ཕྱི་གཅིག་ལ་
 པའི་དྲ་འདོད་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་གྱིས་པའི་སྒྲིབ་དང་ཕྱུལ། རྒྱུ་དང་མི་འདྲ་པའི་བྱ་ཐེང་འཆར་པའི་
 པ་སྒྲིབ་པ་འདི་ཕྱར་ཕྱི་གཅིག་གྱི་སྒྲིབ་པ་དག་ཁམས་དང་ཁད་ཉེར་མཆོ་སྒྲིབ་པོ་སྒྲོར་གྱི་དྲ་པའི་དོག་ལ་
 རག་ལུས་པ་འདྲ་ཞིག་འདུག་པས་པས་གཤིན་གྱི་རྗེས་གནང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱུ་པ་པོ་སྒྲུ་མཆོད་དམ་ཆོག་
 གྲུལ། གཤམ་དུ་གཤོལ་དུ་ཆོ་ལུགས་ལེགས་ཡོད་པའི་མཆོད་གཉིས་ཀྱིས་གཉོས་འདི་གར་གང་ཡོད་
 ཁམས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་བཞག་། དེ་འཕྲོས་མཆོ་ཁར་མོ་མའི་ཐམ་ཀ་ལེན་པ་དང་གནས་སུ་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱིས་
 པ་སྒྲུ་དཔའི་དོ་རྗེ་སྒྲིབ་པ་འཛོག་པ་ཞོགས་དོན་གཅོད་པ་བཞོད་ནམས་དང་ཀྱུ་པ་མཆོ་ཁ་ཕྱི་གཅིག་ལ་
 ཆོད་པ་དང་ལུས་ལ་ཕྱ་ཆེ་ཆོས་ཐེང་གྲ་པ་སྒོ་གྲོས་པས་མ་ལེལ་གྱིས་གསར་ཆོས་དཔུ་ལར་ཡོད་པ་ཆོགས་
 ཀྱི་རྒྱགས་སྤྱད། ཆོས་པ་ཕྱི་གཅིག་ལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་འདྲུ་ཁར་ཆོན་མོར་ཆོགས་ཆོན་ཐོག་
 གནལ་མཆོན་པོ་དགའ་ལྡན་ནས་ཁྱིའི་པོ་ཆོས་དཔུ་གནང་པའི་མཁན་སྒྲོལ། མེར་ཐེག་ཆོན་གྱིར་གྱི་
 སྒྲོལ་དཔོན་ཆོགས་གྲ་མ་གསུམ་འཛོམ་དང་སྤྱག་ཆེ་མ་སྒྲོལ་དོ་རྗེ་ཁམ་ཀྱུ་པའི་གྱིས་སྒྲིབ་པ་དག་མཆོད་དེ་

མཆོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱལ་གྱིས་ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྒོན་ལམ་གནང་། ཆོས་སྒྱུང་ཆེན་པོའང་ཐེབས། སང་ཁལ་ཁ་ད་ཡན་ནོ་ཡོན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་། ལྷག་ཅེ་ཐའེ་རི་ཡའ་སྐས་ལ་ཉང་ལུགས་དག་དམར་མེད་སྲུ་གི་དང་བྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བང་ལུ། བསྟེན་རྫོགས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་དང་དགོ་ཚུལ་བཙོ་ལྷ་བསྐྱབས།

ཆོས་བརྒྱུད་གནས་(༡༧༠ན)བརྒྱུད་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུན་གྱི་བར་ཕྱི་ནང་གི་གོགས་རིགས་དུ་མའི་གཉེན་པོར་བརྒྱན་དང་པོར་དོ་རྗེ་གྲོ་ཡོད། གཉིས་པར་རྣམ་འཛོམས། གསུམ་པར་འཆི་མེད་དབལ་ལྷེར་གྱི་བསྟེན་རྒྱབ་བྱས། བརྒྱད་ལ་ཞིང་སྒྱུར་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་མཆོད་གཏོར་རྒྱས་པ་བསྟར། འདི་ནས་བརྒྱུད་འདོད་གསོལ་གྱི་ཆོགས་བཙད་བྱིས་པའི་སྟེན་གལ་ཆག་མེད་དུ་སྤྱལ། ཆོས་བརྒྱུན་ཞག་བཙོ་ལྷ་ཙམ་གྱི་བར་བྲེལ་བ་འདྲ་གཙོད་བ་དང་རྒྱགས་ཕྱི་མཚམས་གྱི་ཁོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་མེན་རབ་འབྱམས་བཙན་ལ་རྗེས་གནང་དང་རྫོང་བདའ་བྱས།

རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་ཡར་བསྐྱབས། དེའང་ཆོས་བརྒྱུན་ཡན་ལ་འདར་པ་ལོ་རྒྱ་བསམ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཀར་ཁའི་རི་མོ། གཞུང་བསྐྱར་བ། རྫོབ་དཔོན་རྣམ་ཙཱ་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་བྲུ་གི་ཡ་གཞིར་བཞག་པར་གསུང་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཟིན་བྲིས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུ་འབྲེན་པའི་གིང་རྟ་ཤོག་དེལ་དུ་ཕབ་ཟེན་འདུག་པས་བསྟེན་མཆོད་གཉིས་ལ་ཡོན་ན་བཟའ་ཆ་ཆར་ཤེ། སྦྱིར་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དཔལ་སྤང་ཐུང་ཉིས་བརྒྱ་རྣམས་བསྟེན་པས་མཁུ་བ་མཛད་སྟེ། རྗེ་པའི་སྐུ་རིམ་ལ་སེར་ཆོགས་འཛུགས་པར་དེལ་བསྐྱགས། ཐུག་མཛོད་འདོན་བཞེར་སོགས་གཤམ་ཡུལ་བྱེད་པར་ཉེར་དུག་ལ་པོ་རྟ་ལར་འོངས་ཞག་བརྒྱ་སྟོར་ལས་མི་ཐོགས་པའི་ཕྱིས་ཀྱིས་དཔེ་ཆས་མཆོན་ཉེར་མཐོ་ཕལ་ཆེར་བཞག་ཅིང་ག་ཆར་ཡང་དགོན་པར་བཞུགས། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱུན་ཕན་ལ་སེར་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་ཆ་འདོན་པ། རྫོང་གཞིས་སོ་སོར་དོད་མ་བ་རྫོང་(༡༧༠བ)བདའ། ཡི་གེ་བཟོ་བ་སོགས་བྱས། ཆོང་འདུས་ཆོས་སྒྱུང་ཆེན་པོ་བྱ་བྲིད་མིག་གཅིག་པས་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་གྱི་བསྐྱལ་མ་ནང་རུལ་ཡོད་ཚུལ་དག་བཙས་གོས་འཕན་རྫིང་པའི་བརྗེ་ཆབ། གསར་དུ་བ་དན་རོལ་མོ་དགོས་གསུང་བ་ཐེབས་ལན་ཆོགས་བཙད་དང་བཙས་

ཉེ་ཕུལ། གནས་རྒྱུ་ལྷོག་ནས་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེན་པོར་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་དུང་དུ་བདུན་པ། གཅིག་
མཚམས་གྱིས་གསུང་བ་ཤེལ་བ་གཙོད་ལོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་ཁྱད་གྱིས་ཆོག་དེལ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཞིག་ཡོད་
རིགས་མིན་འདུག་དུང་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བརྒྱ་བཞིའི་བར་དག་སྒྲིབ་ལ་གང་བཅོལ་བྱས། གང་ན་ས་གོང་
གི་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆོས་བདེན་པའི་ཆོགས་སྒྲུབ་ཅན་པའི་ཐུགས་རྩོམ་བདོག་བ་ཆོན་གྲངས་དང་
བཅས་ཡུན་དུ་གནས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བཀའ་ཤོག་སྒྲེལ་བར་མི་ཆེད་གཉེར་གནང་བ་རྟེན་འབྲེལ་
འབྲིག་བ་བྱུང་།

ཆོས་བརྒྱ་དུག་ལ་དཔུས་གཙོད་དུ་ཕྱེ་བ་གསེགས་པའི་གསང་སྒོ་བསྐྱབས་མཚུངས་སྒྲུབ་རྟོལ། དེ་
ཉིན་ནས་བརྒྱུད་ཞག་དུག་གི་བར་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་རང་རྒྱུད་རྟོན་སྒྲུབ། ཡེར་བ་དགའ་
ལྟན་གསང་སྒྲུགས་ཡང་ཅུ། དགའ་ལྟན་གསང་སྒྲུགས་གླིང་པ། ཐང་སག་དགའ་ལྟན་ཆོས་འཁོར། རྒྱ་
ཤར་ཐང་བ་གླིང་། བར་ཁང་དུ་མ་བོང་ཁ་པ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིངས་སྒྲུབ་ན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པ་
སྟེ་ཆོག་གྲ་བ་ཁྱོད་བསྐྱོམས་གྲ་བ་རྟོན་ཐུག་གཅིག་དང་ལྷན་བ་མི་བསྐྱོད་པ། མི་འཕུགས་པ།
ཐུགས་རྟེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་འུགས་དང་འགོ་བ་ཀུན་སྒྲོལ་གྱི་གསུང་ཆོག། གོང་དཀར་དུ་ཆོས་ཕྱོད་རྟེ་
གངན་ནས་ཆོག་ཆོན་ལྟ་ལྟ་གྲ་བ་བརྒྱད་ཅུ། གཞིས་ཀ་རྩེར་ཞ(༡༧)ན་ཡུ་བཙོག་ཆོན་གསུམ། རོར་ཨེ་
ལི་ཆོས་ལྟན་པ་རྣམས་གྱིས་རན་སོང་སྒྲིབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མའི་ཞལ་འབྱེད། སྤང་རྒྱུད་པ། བཀ་
ཤིས་ལྟན་པོ་སྒྲུགས་གྲ་བས་གསང་འདུས་རྟོན་རྣམས་ཁྱོད་བསྐྱོམས་བརྒྱ་ཉེ་བརྒྱད་གྱིས་ཞག་བརྩའི་
རིང་ཆོག་བརྒྱགས། ལྟ་ས། ར་མོ་ཆེ། བོ་ཏུ་ལའི་རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆོད་གྱི་ལྟ་ཁང་། བསམ་ཡས་
རི་མཐིལ། ཁ་འཕྲུག་ཁ་སྒྲིབ་། རྒྱལ་མེ་རྟོག་ཐང་། དགའ་ལྟན་དཔུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ། སེར་འབྲས་གྱི་
མཚོད་ཁང་རྣམས་ལ་དཀར་མེ་ཐོན་ཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་མཚོད་བ་སྟུ་ལ། ཞལ་གསེར། ཕུ་རྟིག་གི་སྟུ་
སྒྲུབ་གཅིག་དང་གོས་ཆོན་གྱི་གཉིས། བླ་ཤེ་བདུན། གསེར་སྒྲང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱལ་བ་ལས་ཐུབ་པའི་
མཚུལ་ཆེ་བ་གཅིག་དང་དཔུལ་གྱི་མཚུལ་དུག། ཁ་བཏགས་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི། གོས་ཡུག་དགུ་མོགས་
ཡུལ་པའི་རགས་རིམ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅན་གྱིས། གང་ན་ས་གོང་ལོག། འབྲི་སྟུག་སྟེའུ་རྟོན་ཅུ།

བཀྲ་གིས་ལྷན་པོ། ལྷན་པོ། འཕྲུག་པ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གཙོས་སྤྱོད། ལྷུལ་སྒྲུ། གཏུང་བརྒྱད་མཐའ་སྒོ་བ་
 རགས་མིལ་ལ་བརྩོད་ཅིན། ཉེར་དགྲ་ནས་མེར་ཚོགས་བརྒྱད་བཅུགས་པར་པོ་ཏ་ལར་སྒྲུག་ལུང་ཆགས་ལ་
 དང་བདེ་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན་ཅུན། གྲུངས་གོད་རྒྱ་བྱ་རྩོད་འབྲི་གྲུང་སྒོ་ལུང་མལ་གྲོ་རིན་ཆེན་གླིང་མན།
 གནམ་འཕྲད་གོང་ཡན་གྱི་དུད་ཁ་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད་ལ་དགེ་འདུན་ཁྲི་རྩ་ཅན་གྱི་ཚོགས་དབུར་དགའ་
 ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མངའ་མིས་པ་འགྲོ་དབང་རྩོ་རྩེ། གོང་དགར་དུ་རྩོད་ཆུང་གི་སྒྲོ་ལོ་མན། ཡར་འབྲོག་
 རྒྱག་ལུང་དང་སྒྱིད་སྒྲུང་ལྷངས་ཤེལ་ཅུན། ལྷགས་དང་འབྲོག་ཞོལ་(༡༧)ལ་ཡན་གྱི་དུད་ཁ་སྒྲུལ་ཅུ་སྟོ་
 གཅིག་ལ་དགེ་འདུན་སྒྲོང་ཐུག་བདུན་གྱི་ཚོགས་དབུར་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱར་པ་དགོན་མཚོག་
 ཚོས་བཟང་། ཅུད་ཐང་དུ་རྒྱལ་སྒྲུལ་གླིང་དང་རྒྱང་མཐར་མན། གདན་ས་མཐིལ་ཡན། ཡར་སྒྲོད། གྲི་གྲ།
 ཡར་འབྲོག་གྲུང་ལུང་ཅུན་གྱི་དུད་ཁ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལ་དགེ་འདུན་སྒྲོང་ཐུག་བདུན་གྱི་ཚོགས་དབུར་ཅེ་
 ཚོགས་མཐའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་བརྒྱན་འཕེལ། འོལ་དགར་ཟངས་རི་མན། མལ་གྲོ་དུ་ཐོག་ཐན་དུད་ཁ་
 བཅུ་དྲུག་གི་དགེ་འདུན་སྒྲོང་དུ་ཉེ་བའི་ཚོགས་དབུར་རྩོད་ཐུ་མཐའ་པོ་རིན་ཆེན་སྒོ་བྲོས། གཞིས་ཀ་
 བསམ་གྲུབ་ཅེར་ཐོབ་རྒྱལ་ལྷན་ཡན། འོར་ཁུང་། རྩོད་གར་དང་གན་པ་སྤང་རྒྱུད་མན། པོདོད་བྱ་གཤོངས་
 ལུ་གསུམ་ཞོ་ང་ར་ས་བཅས་པའི་ལི་གར་བཅད། བཞད་གྱི་ལྷགས་ཁ་བཀྲ་གིས་ཅེ་ཅུན་གངས་དང་
 བཅས་པའི་དུད་ཁ་སྒྲུལ་ཅུ་སྟོ་དྲུག་ལ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཚོ་གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོར་གྱི་ཚོགས་དབུར་དཔོན་
 སྒོ་བ་བཀྲ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མེད་སྒྲུབ་ཐུབ་དང་དེ་མིན་གངས་ཅན་མཐའ་པོ་སྒོ་བཟང་ལུན་ཚོགས། ཀྱལ་ཅུར་
 འོར་ཁུང་རྩོད་གར་ཡན། ལ་ཆན་ལྷོ་བཅད་གཡུང་ལ་རྩོད་ཅུན། ཐུག་རི་མན་དང་བཅས་པའི་དུད་ཁ་ལྷ་
 བརྒྱུད་གཉིས་ལ་དགེ་འདུན་སྒྲོང་ཐུག་བཞི་ཅམ་གྱི་ཚོགས་དབུར་དཔལ་འཁོར་ཚོས་སྒྲེའི་མཐའ་པོ་གེས་
 རབ་ཡོན་ཏན། བྱང་ལྷ་ཅུར་གཏིང་སྒྲེས། གཅེན་ལུང་། གཞོང་རྒྱ་བརྒྱད། ཞོང་ལ་ལུབ་བཅད། རྒྱག་བརྟན་
 བྱང་ཁའི་ཆོད་ཡན། གདོང་དང་རྩོད་ལ་བཟང་ལྷན། ལྷོག་དུ་ལྷགས་ཟམ་མན། དམ་རིང་ཁུལ་བར་སྒྲུག་
 དང་བཅས་པའི་དུད་ཁ་བཅུ་གཉིས་ལ་དགེ་འདུན་སྒྲོང་ཐུག་དྲུག་ལ་བཅར་པའི་ཚོགས་དབུར་དམ་རིང་
 མཐའ་(༡༧)ཆེན་པོ་ལྷ་བ། རིན་སྒྲུངས་སྒྲུང་ལ། རྒྱག་ལུ་ལྷག་སྒྲོར། རོང་རྒྱུད་ནས་བྲེའོན་པོ་ལུང་དང་

བར་ཐང་གཡག་མེ་བར་གྱི་འབྲེད་ལམ་རྒྱབ་བཅད། ཡར་སྤྱིབས་དང་གཞུག་ལ་མཐོང་གྱི་དྲུང་ལ་བཅུ་
 གསུམ་ལ་དགེ་འདུན་སྟོང་དང་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཚོགས་དབུར་གནས་ནིང་ཞབས་དྲུང་སྐྱེ་འབྲིང་པོ་རྣམས་
 གདན་དྲངས་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་ཉིན་སྟར་འབྲེད་བཏང་། ཆེ་གསུམ་ནས་གྱིས་ལུ་
 རམ་རྣམས་མཚན་མོའང་གོ་ནང་ལ་བཞག་པའི་སྟོན་གྱིས་རྒྱུད་ཐོས་ལ་སོང་སྟེ་འབྲེད་གཅིག་གྲུ་མི་འགྲིག་
 བར་ཉེ་བ་སྐྱེ་མདུན་རྒྱག་པོ་བས་ལུ་རམ་ཆད་པ་ཆོད་ཆོང་ནས་སྟེང་ནས་བཅིས་པའི་འབྲེད་རྣམས་མཛོན་
 རྒྱུད་གི་ཆ་སྟོམ་ཐབས་གྱི་འཕྲུལ་ལ་བཞེན་ནས་ལུ་མ་བྱུང་བར་སྟར། མེར་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བརྒྱུམས་མ་
 ཐུབ་པའི་རྒྱུད། འབྲིག་ལྷང་། ཉང་ལོང་། ཀོང་སྟོང་སྟར། རྒྱལ་དྲགས་ཁོ་ལུང་ཨོའོང་། གཉལ་བྱུར། ལོ་རོ་
 དཀར་ནག་མཚོ་སྟེ། ཁོ་ལུར། མདོ་མཁར། སྟོ་བྲག་ཕྱི་ནང་། ཤེལ་དཀར། གཉལ་ནང་། ལ་ཕྱི་རྒྱུད་བར།
 སྟོང་གོང་། རྫོང་དཀར་མོགས་གྱི་དགོན་ཁག་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་དགེ་འདུན་ཁི་ཚོ་གཅིག་དང་
 སྟོང་ཐུག་བཞིར་ཉེ་བར་ཆ་རའི་དོང་དང་བཅས་པའི་འབྲེད་མང་ཇ་བཏང་བའི་རྣམ་ཐོག་ལ་རྒྱ་ལི་ཚོས་
 ལི། རྒྱ་ནག་མ། བལ་ལྷ་དངོས་གཙང་དང་། བཅས་པའི་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཉི་ཤུ།
 དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཉི་གཉིས། བད་སྤྱངས་དང་གསེར་དདུལ་གྱི་མཚན་རྟེན་ཉེར་དགུ། རྒྱལ་སྤྱི་
 སྟོབ་མང་བཅས་པའི་བྱིས་ཐང་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ད་བདུན། རྒྱ་ཉིར་གྱི་སྤྱུག་སེལ་(༡༧༥༧)བདུན་ཅུ་དོན་
 གསུམ། གན་སྟོས་བརྒྱ་བམ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། རྫོང་དེལ་ཞེ་བཞི། ཉིང་གསལ་བཅུ་གཅིག། ཉམ་ཕྱིས་དང་
 རག་གི་ཉིང་བདུན་ཆར་གཉིས། གསེར་སྐུ་འཇམ་གྱིང་གཡས་བཞག་གཉིས། རྩ་རུ་སྟོས་ཤེལ་གྱི་ཤལ་པ་
 གསུམ། རོག་སྐུ་སྤྱུག་སྟོར། ལུ་བསྟོར། ཨ་ཙར་སྤྱེ་རིལ། ཀོང་རྒྱ་དྲུང་ལམོད་པ། ལུང་ལྷ། གཡུ་རིལ།
 སྟོ་བཀལ། རྩམ་རྫོང་མོགས་བསྟོམས་པ་བརྒྱ་དང་གཅིག། ལྷ་ཉིག་གི་འབྲེང་བ་བདུན་ལྷ་ཉིག་སྤྱུག་མ་
 སྤང་ལྷ་བཅུ་ད་བདུན། ལུ་མེན། གཟི། བལ་ཤེལ་གྱི་འབྲེང་བ་གསུམ། རྩ་རུ་སྟོས་ཤེལ། གཡུ་རྫོག་འཕྱར་
 བསྟོམས་བཞིས་བརྒྱ་དང་གསུམ། གསེར་གྱི་མོར་པ། མཛུལ། སྟེར་མ། མདོང་མོ་མོགས་སྤྱད་པ་སུམ་ཅུ།
 དེ་དང་གསེར་སེལ་མ་བཅས་བསྟོམས་པར་ཞེ་ཆིག་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དུ་བདུན་ཅུ་བདུན་དདུལ་གྱི་
 མཛུལ། ཐ་ཤག་མདོང་མོ་ཞེ་རི། ར་རག་ཤང་སྟེར་བསྟོམས་པ་སྤྱད་པ་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་དང་དདུལ་

དུག་ཁྱོན་བཅིས་སྒྲུབ་ཆོག་གི་བདུ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བརྒྱ་དུག་ཁམ་ཏོ། གཡང་ཁྱེད་ཤེས་དཀར་སྟོན་
 མོགས་ཤེས་སྟུང་གི་རིགས་ཞེདུག་གན་དཀར་རྟིང་མ་དང་རྒྱ་དཀར་དཔྱུས་མ་ཡུ་རིང་ཡུ་ཐུང་སྟེར་མས་
 མཚོན་པའི་དཀར་སྟུང་གི་རིགས་ལྷ་བརྒྱུད་གཅིག་ལུས་གདན་མ། རུས་སྒྲིལ་བཏགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བླ་
 བྲེ། རྟེན་ཁེབས། ཁྱིའེབས། མཚོད་ཁེབས་བསྟོམས་པར་བཞི་བརྒྱད་དང་བདུན། གོས་ཆེན། ཁ་བཏགས།
 སྒྲན་ཅེ། དར་རིགས་ཀྱི་ཡོལ་བ་ཞེས་བརྒྱད། རས་ཡོལ་ཉེར་བདུན། གོས་པེར། སྒྲམ་སྒྲུར། ཆོས་གོས།
 གཤམ་ཐབས། གཟན། ཕྱི་མ། ཐོད་ཀ། ཀྱུ་གོས་རྒྱམས། གོས་ཆེན། ཡིང། དར། ཆོར་ཅེ་ལས་གྲུབ་པ་
 བརྒྱ་ལྷ་དུག རས་(༡༧༣༣)པེར་བཞི། གོས་ཡུག་ཉིས་སྟོང་ཞེས་སུ་མ། ཡུག་བཅད་སུམ་བརྒྱ་ཞེས་བརྒྱད།
 ཁ་འཁྱར་དགུ་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་པེདུག ཡིང་དང་དར་ཆོས་ཁ་སྒྲུ་ཆོགས། མེན། མ་ཉུམ་ ཆོས་ཅེ་མོགས་ཡུག་
 བཞི་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད། ཁ་འཁྱར་ཆོག་གི་དགུ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཞེ་ལ། ཁ་བཏགས་མཐེང་ཁ། ར་ཁ། དཀར་
 བོ་འདོམ་འཁོར་མ་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུད་གསུམ་བསྟོམས་པ་དུག་གི་ལྷ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཞེས་བདུན། བན་ཆས་སྟོར་
 ཆ་ཆོང་། གོན་ཕྱིར་རྒྱ་མ་གཅིག་ཀྱིས་ལ་གའི་ཅུག་པ་ཕྱི་གོས་ཆེན་གྱིས་བྱས་པ་བདུན་དང་ལུལ་པ་གཅིག་ཀྱིས་
 ཁེར་སྟེ། གཡི། ཁྱི་ལ་དཀར་པོའི་ཅུག་པ་པེ། སྟེན་གྱི་རྒྱན་ཡོད་པའི་མོག་ལྷམ་གཅིག་དང་མེད་པ་
 གཉིས། རྒྱ་ལྷམ་གསུམ། ཆ་རོག་གཅིག་གོས་གདན་ཆ་ཅེ་བསྟོམས་པ་བརྒྱ་གཉིས། མོན་དར། ཡུང་གི།
 བམ་ཐང་། ལ་ཏ། སྒྲ་པེ། འབན་ཁ། འཕུ་རས་བསྟོམས་པ་དུག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཟམ་ཟོ། ཀ་རས། ལྷོ་
 རས་བསྟོམས་པར་ཡུག་ཆོག་གི་ཆོག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་གཉིས། ཁབ་ཆོག་དགྲ། ཁོ་ཟངས་ལི་བཅས་པའི་
 སྟུང་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བདུན། ལུགས་རྟོག་སྟེད་ལྷ་གོ་ལེ་མ་མོགས་བརྒྱད་སྟོང་བཞི་བརྒྱུད་བརྒྱད། བཟང་
 ར་དཔྱུས་ར་བཅས་པའི་ཁོར་དུག་མ་དང་གོ་དུ་འབྲེས་པ་ཉིས་བརྒྱ་གོ་དུག ཁུར་སྟེང་ཆོག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་
 གོ་བདུན། རྒྱ་ཆོས་ཁལ་ཆོག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་མོ་དུག ཁུམ་ཅེ་གོ་གསུམ། སྒྲུར་རྒྱམ་གཉིས། སྒྲམ་ལུ་དཀར་
 བོ་དང་ཆོས་མ་བསྟོམས་པ་ཉིས་བརྒྱ་གོ་དུག སྟིང་ལུར་དང་རས་ལུར་ཆ་འགྲིག་པེ། གཤེར་སྒྲ། དུལ་སྒྲ།
 ར་མ་ལུག ཆོགས་སྒྲ། ལེགས་པེས་བརྒྱ་དང་ཞེ་གསུམ་གྱིས་ཐོག་དངས་དཔྱུས་སྒྲ་དང་བཅས་པ་སྒྲ་
 འཁོར་ཆ་འགྲིག་བརྒྱད་བརྒྱ་ཞེ་དུག་(༡༧༣༤)རྟུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། དེ་ཅེ་སོ་ལ། རལ་གྱི་བརྒྱ་གསུམ་

རྒྱལ་སྐོར་ཞིང་། བཞེས་ཐུག །རྒྱལ་རྒྱུད། རྒྱལ་རྒྱ། རྒྱུད། མར་རྒྱུད། རྒྱ་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་གངས་མ་བོད་
 པའི་གོང་གསལ་ཁྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྒྱལ་ས་འབྲུ་ཐོག་ཏུ་ཐབ་པར་ཁལ་བ་དུན་འབྲུམ་བ་དུན་གྱི་ལྷ་
 རྒྱུད་ར་གཉིས་ཀྱི་ཐེ་གོང་དུ་སྐྱེ་བས་པ་དགེ་འདུན་ཆེག་འབྲུམ་ཉི་ཁྱི་ལྷ་རྒྱུད་བརྒྱ་བྱ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ལྷ་
 བཞིས། ལོ་ལྷ་མ་གསང་སྤོའི་རིང་སྤྱི་རིམ་ལ་བསྟན་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྲུ། མངའ་ཁབས་ལ་
 འབྲུ་འབྲུད་བཅུད་པ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་འབྲུར་ཐབ་ན་ཁལ་སྤྱུམ་འབྲུམ་བརྒྱད་ཁྱི་ཉིས་རྒྱུད་ཅམ་
 དེས་པར་སོང་བས་ཁྱོད་བསྐྱེད་མ་ལ་གཅིག་ཆེག་འབྲུམ་ལྷ་ཁྱི་བ་དུན་རྒྱུད་ལྷག་བཅས་སྤྱི་སྤྱེ་བས་པར་
 རྒྱད། ལྷ་བ་དེ་ཉིད་དགེ་ལུགས་བསྟན་དོན་དུ་འོ་བརྒྱལ་མང་དུ་བྱུང་བར་མ་ཟད་རྗེས་སྤྱི་མཛད་པ་བྱུང་
 ཆེ་བ་ཀུན་ལ་གཤགས་ཤིང་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་འདི་ཅམ་ཡང་དགོངས་རྒྱོགས་ཆེས་པས་མ་བཟེད་
 མོད། ལ་ལ་དག་སྟོན་ཆད་འདི་འདྲ་མ་བྱུང་ཟེར་བ་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱིས་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་
 འབངས་མི་གྱིས་བདུན་མེ་ཐུལ་བར་གཤགས་པ་སྤྱུལ་པའི་གང་ཟག་གི་མཛད་པ་ལ་ཆད་གཟུང་མི་སྤྱང་
 ཞིང་སྤྱེད་པོན་དུ་གཤགས་པ་ཐ་མལ་པའི་རིགས་ཀྱི་དགེ་བ་མི་རྒྱལ་གྱི་ཟེར་བ་དོན་ལ་གནས་སམ་སྤྱུལ།
 སྤྱི་ཆེན་གྱི་ཐུག་མཛོད་ཐལ་ཆེར་ལ་འཛིག་རྟེན་དཔེ་འབྱེད་དགེ་བའང་ལྷ་ཅི། ཐོར་བུ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 རྒྱུ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་མང་དོ། །

འདི་སྐབས་དངོས་གཞི་རྒྱུད་སྤྱུན་སྤྱུན་ཏུ་ག་མ་འགྲིག་པ་མ་བྱུང་དུང་གཞིས་རྩའི་མེར་ཆོགས་ཀྱི་
 མགོན་དུ་དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེངས་བྱུང་ལ་མེའང་སྤྱི་ན་ཏ་ཅང་སྤྱིན་ཆེས་པས་ནན་ལུས་
 (༡༧༤ན)ཅི་ལ་ལུས། གངས་ཅན་མཁན་པོའི་བསྟོན་བ་བཀྲ་གིས་ལུན་པོ་བ་རྒྱལ་གྱིས་ཉན་མ་འདོད་
 ཕྱིན་ཁོང་དཔོན་སྟོབ་ལ་སྤྱལ་བ་འཆེམས་མེད་དཔོན་པར་བསྐྱལ། དེ་ཕྱིན་གྱི་ཆོགས་དཔུང་ཁོང་པས་
 མཛད་ན་རྟེ་ཐོར་བ་སོགས་དུ་ཆེ་བ་རྒྱལ་གྱིས་རྩོད་མི་ལུས་པས་འགྲིག་འགོ་རྒྱུར་འདུག་ཀྱང་སྤྱི་ཐང་
 དུང་ཆེན་ཅན་ལ་དབང་མེད་ཅིང་སྤྱི་པོར་བུས་གོ་མ་ཆོད་པར་སྤྱང་། ཆོགས་མཁན་པོའི་བསྟོན་བ་རི་བོ་
 བདེ་ཆེན་པས་མ་ཉན་པར་རྩད་གཅོས་བྱས་ཆེ་འཕྱོང་རྒྱས་སྤྱི་ཁབས་དུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་གཞིའི་
 སྤྱི་རབ་དང་བཅས་དེད་རང་གིས་ཁྱུང་ཁྱུང་འབྲལ་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་རྟོག་ཅིག་ཀྱང་ཤར་བས་ཁོང་རང་

ནམས་ཁ་རྒྱལ་ཏུ་བརྟེན་མདུ་ལ་བཞག་པ་ཡིན། ལྷ་ས་ཁྱུང་གྲིང་རྒྱལ་པོས་ཆེ་པའི་དགོངས་ཆོག་ས་ཁུ
དམིགས་ནས་ལུང་རྫོང་རྩོམ་གྲོང་ཁོང་ན་ལྷག་ས་ཆེ་ཆེན་པོར་འབྲུལ་བའི་ཁ་བྱང་གི་རྫོང་ལམ་དགོས་
ཚུལ་ལྟར་གྱིས། དེ་ཞིང་གི་བདག་ཆེན་ཆེ་པའི། གཞི་ནག་གི་གསལ་ནས་འདི་པ་འབྲི་བྱུང་བའི་རྫོག་ཆད་
གི་དཔེ་བྱུང་། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་མཇུག་ཏུ་དགོན་པར་འོག་ཅི་ས་ཡིན་ཡང་ཁྱེད་ལ་གཞན་མེད་པའི་
ལྷ་པས་མཆོག་དཔལ་ཀྱན་གྱི་ཁ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཡིད་གྱི་གཤེད་བས་འབས་སྐྱེད་ས་རྫོང་པཅས་བྱ་
ལུལ་དོག་དྲགས་པས་འཇིགས་པོ་ཏུ་ཡར་རྟོན་པར་ཐག་བཅད།

[illegible]

ལན་གྱི་ཚིགས་བཅད་བྲུང་གདན་གོས་དཀར་གསར་འབྲུག་རི་མོ་གཡས་མུ་འབྲིལ་པའི་རྟེན་དང་བཅས་
 ཉེ་ལུལ། དངོས་ཉམས་གྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་དུ་བསྐྱར་གསོ་དགོས་པའི་མཚན་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་བསམ་ཡས་
 གཞོད་སྦྱོན་ཆེན་པོར་སྦྱོན་ཆས་ཚིགས་འཕོར་སྦྱོན་གཟིགས་དང་སྦྱགས་འདོད་དོན་གསོལ་པའི་(༡༧༥)
 ཚིགས་བཅད་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་སྒྲེལ། སྒྲག་ལུང་ལྷག་མཛོད་བཀ་དབང་བཟང་སྦྱོན་གྱི་དད་རྟེན་དུ་རྟེན་རང་
 གི་འདྲ་འབག་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་བྲག་བྱིས་མུ་གཤར་པའི་རྒྱལ་ཡིག་ཚིགས་བཅད་པའི་ཡུལ་ལག་
 བྱིས་མུ་བཞོད་སྟེ་པ་སྒྲས་པའི་ཡོང་ཐང་ཉ་ཅང་མི་ཆེ་དུང་གཞིས་ཀ་ཅའི་རྫོང་རྫོང་ལ་སྟེ་པའི་སྦྱ་ཉེ་
 འགངས་ཆེར་བཅི་འདུག་པས་རྫོང་བདེའུ་སྤྱུལ།

ཆོ་འཛོན་དང་སྦྱགས་པའི་སྒྲེལ་ལྷ་རྟ་ལག་ས་པར་འཛོལ་ཅིས་ཡིན་པར་དང་ཆོ་དང་དཔོན་གཡོག་
 ལྷ་ལུ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་སྒྲེལ་ལྷ་མི་དགོས་ཟེར་བར་ནན་ལབ་མ་བཤེ། མི་མཐོ་ཙམ་ཞིག་མེད་ན་མ་
 འགའ་བས་གདོད་ཁ་ནས་དེད་གྱི་ཉེ་པའི་མིང་བཏགས་གྱིས་སྒྲས་པོ་ཆེ་བ་འདོད་པའི་སེམས་ལ་ཕན་
 འདྲ་སྤྱུལ་བྱོགས་མཚུངས་མུ་བཏང་། སྟེ་པའི་བྱི་རྟེན་དུ་སྦྱའི་རྟེན་ལ་ཟངས་ཁལ་བཙོ་ལྷ་དང་གསེར་ཞོ་
 ཉིས་བརྒྱ་སྤྱུལ་ཅུ་ལྷོར་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་ཙོར་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྦྱ་བྱི་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་
 དཔངས་ལ་རྒྱག་མཐོ་དགུ་ཡོད་པ། སྦྱགས་གྱི་རྟེན་དཔུལ་སྒྲུང་སྦྱང་སྦྱག་བཞིད་གསེར་ཞོ་དུག་བརྒྱབ་དུན་
 ཅུ་ལྷག་། ཟངས་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་བདེ་གསེགས་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་དཔངས་ལ་རྒྱག་
 མཐོ་བཅུ་གཅིག་རེ་ཡོད་པར་མོག་ན། མོག་སྒོར། སྤུབ་སྒོར། སྤུང་ལྷ། གཡུ་རྟོག་། གཡུའི་ཕ་ཚོམ། ལྷ་
 ཉིག་། གཡུ། གཡུང་ལེལ། ལྷ་རུ་སྦྱོས་ཤེལ་གྱི་འཕྲེང་བ། ལྷུང་ཤེལ་མོགས་སྦྱ་རྒྱན་གྱིན་དུ་སྦྱག་པ་བཞེངས་
 པའི་ཐིག་རྩ་དང་བཟོ་བོའི་དོད་མ་གྲོང་གསར་བསྐྱར་བའ་བརྟེན་གྱིས་བྱས། སེར་འབྲས་གྱི་མཚོད་རྟེན་གྱི་
 བཟོ་བཞོད་གྱིས་ཉ་ཅང་སྒོ་མ་ཁེངས་པས་ད་ལས་མཐོ་གས་ཚོས་སྤྱ་མ་སོང་པའི་གང་ལེགས་དགོས་
 རུལ་(༡༧༦)ལབས་པ་ལྷར་བྱོན་གཙང་པའི་དཔེར་བོས་བསྟུང་།

གསུང་གི་རྟེན་དུ་བཀའ་འབྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་བཙོ་མ་ཞོ་སྦྱང་སྦྱག་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞལ་
 ཁེབས་གདོད་དར་སྦྱ་རགས་མོགས་འགངས་ཆེ་བ་དཀར་ཆག་ཐང་པོ་ཆེར་བྱིས་པའི་དེབ་ནང་དེར་

གསལ་པ་ལྟར་དང་དེ་ཞོར་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་གྲ་ས་གསུམ་དུ་རེ་རེ་
བཞུགས་ན་སྒྲུལ་པའི་གསེར་ཆོས་གཅིག་དང་སྐྱུ་པོད་ཆར་གཉིས་ཀྱང་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེར་བཞེངས་
པའི་དོ་དམ་གཟིམས་ཤག་ལྟེ་འུ་འུ་དཀོན་མཆོག་དང་རྒྱས་ཀྱིས་བྱས། གོང་གསལ་གྱི་དོ་དམ།
བཟོ་རིགས། ཡིག་མ་ཁན་བཅས་པའི་ཕོགས་སྤྱ་ཡོན། གཞུངས་འབུལ་རབ་གནས་ཀྱི་དགོས་ཆ་རྣམས་
འབྲུ་ཐོག་དུ་དྲིལ་བར་མཁའ་རུའི་ཁལ་ཉི་མེ་ལྟོང་ལྟ་བུ་སྒྲོར་སོང་།

པད་གཤེགས་མཆོད་ཉེན་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རིམ་ལ་གཞུངས་ལྷགས་ཕྱིན་རྒྱབས་ཅན་མང་དུ་སྟལ་
པའི་མཆུག་དུ་ས་ལྟོང་ལུས་པར་ཁ་སྒོར་དུ་འདོད་གསོལ་གྱི་སྒྲོན་ལམ་སྟོ་ཀ་གཅིག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲོད་
དུ་བསྐྱར་ཉེ་སྤྱོད་སྒྲོར་བསྐྱིགས། དཀའ་འཁྱར་གྱི་དཀར་ཆག་དང་སྒོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་འབྲི་རྒྱུང་
བརྩམས། གོང་ནས་གནང་པའི་ཐམ་ཀའི་ནང་གི་རྒྱ་ཡིག་རྣམས་སྦྱགས་གཅིག་དུ་བཀོད་པའི་ཐམ་བྱ་
གསར་པ་ཞིག་ས་རིམ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་རྒྱག་པར་བསྐོས་པའི་ཐམ་སྤྱད་ཆོགས་བཅད་དང་བཅས་
འཕགས་པ་ལོ་གེ་བྱ་ར་དང་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་གསུལ་རྒྱལ་མར་སྟལ། མཆུག་གཅོད་ཀྱི་རིམ་གྱོར་
དཔལ་ལྷན་འབས་སྦྱངས་པའི་དགེ་འདུན་ཞལ་བྱངས་བརྒྱ་སྒོར་གྱིས་པོ་ཉ་ལར་གདུགས་དཀར་འབུམ་
ཐེར། ག་ཆར་གི་ག་པ་བྱངས་བཅད་གྱིས་གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་(༡༧)ཉི་གཞོན། ལྷ་སར་ཐེར་ཐོག་
ཆེན་གྱིང་ནས་ག་པ་བརྒྱ་སྒོར་གྱིས་བཀའ་འཁྱར་གསུང་རྒྱུག །དག་ཤིས་ཆོས་ལྷེ་པ་བྱངས་བཅད་གྱིས་
གདུགས་དཀར་མདོས་ཆེན། ག་ནང་ཅིས་པ་ལྷན་གྱུ་ཅན་གྱིས་ཉེས་པ་ཀྱན་སེལ་ས་བདག་གཡོ་
འཁྱུགས། དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་དུ་དཔལ་རི་པ་བྱངས་བཅད་གྱིས་ཁོ་རྟལ། གོང་དཀར་དུ་རྗེ་རྗེ་བླ་
པ་ཁ་ཤས་གྱིས་འཆར་ཀའི་མདོས་ཆེན་རྣམས་བཏང་། བསྐྱེད་རྫོགས་བརྒྱ་སྒོར་དང་རབ་བྱུང་ཉི་ཤུ་ཅ་
གསུམ་བསྒྲུབས། ལྷེ་པ་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས་ཉེར་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་མཆོད་གཉིས་
སོགས་ལུགས་ཀྱི་ཉེ་ལེན་དང་བསྐྱོ་བ་ལྷུ་བར་བྱོན། མཆོད་གཉིས་ལ་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཅ་དང་མི་བཟང་
རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཆོ་རྟ་ཟུང་འབྲེལ་བསྒྲུར། དཔོན་གཡོག་དག་རིམ་དང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ལྷ་གྱི་
བར་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཞིབ་པར་བྱང་། ལུང་བར་སྐྱུ་མཆོད་གཉིས་དང་གལ་ཆེ་བའི་མོལ་བསྐྱར་འདྲ་

བྱས། ཞག་བརྒྱད་བཞུགས་པའི་ཉིང་དགུ་ལ་འདམ་དུ་བྱོན། ཟླ་མཆོམས་སུ་སྡེ་པ་ཞོར་བུ་འབྱོར། རང་
བཞིན་ལྷན་གྱིས་ཐུབ་པའི་དཔོན་པོའི་གཞི་བརྒྱུད་དང་ལྷན་ཞིང་བྱུང་གྲོང་གསལ་པ་ལྷ་ཆོས་དང་ལྷ་རྒྱལ་
མོགས་གྱིས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་མིག་མས་འགོ་བས་གྱི་དབང་ཆེ་བྱེད་པའི་ནང་རྟགས་ཐྱིར་གར།

ཉོར་ཟླ་དུག་པའི་ནང་དུ་དེ་བརྒྱལ་མཆོ་སྦྱོམས་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་རྗེ་ལྷ་པ་ཡང་གཙང་དུང་
འཁོར་སྦྱི་སྡེ་ཡི་གོ་ཁྱེར་ནས་རོང་འཕྲམ་པ་དང་རྟ་ནག་ལྷན་ཐུབ་ཅེ་བ་གཉིས་འབྱོར། ཅི་ཟེར་གྱི་ཆོད་
ལེན་དང་བཅས་རྟག་མ་ཞིབ་དུ་བྱུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་མ་ལས་བཅས་ནས་མི་སྦྱ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱུངས་
པ་ཞིག་ཡིན་འདྲ་(༡༧༥)བས་ལ་བ་རྒྱ་ཆེར་མི་འདུག །ལ་བ་རྒྱ་མེད་པ་གཉིས་གཏོང་བ་དེ་འདིས་
འདི་ཟེར་འདིའི་ཐེམས་ལ་འདི་འདུག་མོགས་སྦྱ་པ་མང་པོ་བྱས་དོགས་ཆེད་དུ་བརྒྱགས་པར་འདྲའོ། །
འདི་ཡོ་ཆར་ཞོད་གྱི་སྟབས་ཉོད་སྟུང་ཀྱལ་དུ་ཆུང་གཏོད་པ་ཆེ་ཞིང་བྱུང་པར་ལྷ་སའི་རགས་འཆོར་ལ་
ཁད་བྱུང་བས་མི་གཞོན་པར་བོས་པའི་ག་ཆར་གི་ག་བ་རྒྱམས་སངས་རྒྱས་མྱིང་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
རྒྱལ་པོ་ལུགས་གྱི་ཐུག་ལེན་བཞིན་རོ་བོ་རེན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་པར་བཏང་བ་དེ་ཉིན་ནས་
རྒྱ་རིམ་གྱིས་ཕྱི་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པ་བྱུང་། རི་བོ་པདྨ་ཆེན་མོགས་ལྷོ་ཁ་ཁོག་དང་འོལ་དགའ་
ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སྡེ་དུང་གཞིམས་རྒྱམས་ལུན་དུ་འཆོ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱག་པ་དང་གོང་དཀར་མན།
ཅིད་ཐང་ཡན་གྱི་ཁྱིང་དཔོན་ཆོ་ཁྱིང་འོག་མི་གཉིས་རེ་དང་བཅས་བརྒྱ་སྟོར་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་པར་འབྱོར།

ཆོས་བཅུ་དུག་ལ་མགོན་གཉིར་དུང་པ་སྡེ་པ་ཞོར་བུའི་སར་ཁྱི་འདོན་གྱི་སྟན་གསན་ལ་བཏང་བར་
སྡེའི་ནང་ནས་རྒྱར་འོག་སྡེ་དོན་ལ་གནས་ན་དེས་འབྲུས་པ་འདུག་ཀྱང་མཛེས་ལམ་ཡིན་ཆེ་ཁོང་གིས་
ཁས་བླངས་ན་མི་འགའ་ཟེར་པར་དོན་དམ་མ་གཏོགས་མཛེས་ལམ་ག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ལ་བས། དགོངས་
ར་ཁར་དུང་པ་འོངས་པའི་ཁོང་གིས་ཁས་བླངས་རྒྱལ་མོགས་རྒྱས་པར་ཟེར། སང་ཉིན་མགོན་གཉིར་
དུང་པ་དང་འོར་ནས་སྡེལ་བོ་བརྒྱུད་པའི་སྟེ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་མ་འབྲུས་པ་བྱས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་དང་
བཅས་དམག་ཆས་མ་གཏོགས་པའི་ཆས་གང་ཡོད་དང་གང་ཁས་རང་འཇགས། དེ་ཕྱིན་གྱི་ས་རིས་ཡས་
མས་དང་ཁར་གཤམ་རྒྱམས་ཅིས་བླངས། མོག་པོ་བྱུང་དུ་ཕྱོག་མི་ཁ་གས་ལ་ཆོད་བར་བརྒྱུད། སང་ཆོགས་

དུས་ཤིང་བྱམས་ཆེན་(༡༧༧ན)པས་དགོན་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དྲང་གཏོང་མི་འཇུག་པའི་རྫོང་རྫོང་དང་
འབྲོང་ཡུག་སྒྲེལ་པོར་ཅིས་མེད་བྱས་འདུག་པས་ཆབ་མའི་གྲ་ཆར་ཞིག་གཡུང་དུ་འཇུགས་ཅིས་ཀྱིས་
བར་ཆོ་བ་ཡར་སྔོ་བཅུག་པས་ཐོགས་ར་རྩལ་གྱི་ནད་མ་ཐེག་པར་སྒྲ་མ་དང་གྲ་པ་ཁ་གསུམ་བར་འབྱོར།
རྒྱད་རྫོང་རྫོང་། སེར་འབས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན། སྐྱག་ཡུང་བྱག་མཛོད་པ་རྣམས་གད་ཁས་བའི་ཞུ་ལ་རྫོང་
དུ་ཡང་རེ་བ་ཆོགས། སྒྲ་མ་ཆོ་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་ཚུགས་ལ་སྦྱངས་སྟོབས་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་
འདིག་རྟེན་ལ་གསར་བདར་རུང་། སྐྱག་ཡུང་བྱག་མཛོད་ཀྱིས་སྒྲ་ལག་སྒྲོ་མ་གསུམ་ཡོང་གིན་འདུག་ཅུང་
སྒྲ་མ་རྣམས་དང་སྔོ་བསྐྱོན་ལས་ཤིང་བསྐྱེད་མ་བདེ་པའི་སྤེལ་པ་ནོར་བུའི་རང་འདོད་ཁ་འཛངས་དེ་ག་རྒྱ་
བུམ་པ་གད་གི་ཡར་འབྱོར་མར་འབྱོར་ལས་མ་བྱུང་བས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་ཞག་འཇུག་ཏེན་འཇུག་ཀྱི་
བར་ལ་རིམ་འབྱངས་ལུ་སོང་བའི་རྟོར་རྒྱ་བདུན་པའི་ནད་དུ་གོང་ནས་མཛོད་རྟེན་སྒྲ་མ་དང་མགོན་པོ་
དགེ་སློང་གིས་གཙོས་གསེར་ཡིག་པ་རྒྱ་གོགས་ཀྱི་འགྲུལ་པ་མང་བ་འབྱོར་བས་སྒྲོར་ཅིག་ཞུ་འབུལ་གྱི་
མཆོམས་བཞག་། མི་རྩ་སོགས་འགྲུལ་པ་རྣམས་དང་ཐད། གོང་ནས་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་གནང་སྟེན་
སྒྲངས། སོ་སོའི་རྒྱ་ཐོག་གི་བདོག་པའི་སྟེར་སྟེན་མང་བ་དང་སྐྱག་པར་ཆ་གན་ལྟ་པས་སེ་ཆེན་ཆེན་
དབང་དང་ཆེ་རིང་པའི་སེའི་དཔོན་མོ་འདས་པའི་བསྟོར་རྟེན་ཀྱི་མཆོན་པའི་སྒྲེལ་མ་གཏོས་ཆེ་བ་བྱུང་བར་
དགེ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྟོས།

གསར་འགྲུལ་རྣམས་ལ་ཆོ་དབག་མེད་གྲུབ་རྒྱལ་དང་བྱག་དུག་པའི་དབང་བཞི་ཕྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་
རྩལ་དུ་བསྐྱར། (༡༧༧བ)བོད་ན་ཆེ་པའི་དབང་བཞིའི་ནང་ནས་ཀུན་དོང་ཏའི་གྲུ་ཕྱི་ཆེན་རྟོ་མང་གི་
ཡུང་ལས་ཡོད་པ་སྟེ་ལུ་སྟོང་གོང་མ་ཡིན་པས་རྟེན་འབུལ་གྱི་རྒྱུན་བཟང་བ་བར་སྐབས་སུ་ཆད། སྒྲར་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་དང་ཞབས་དྲུང་དག་དབང་གྲགས་པ་མཆོད་ཡོན་བྱགས་ནང་
དག་པར་བརྟེན་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོད་མདོ་སྦྱང་དུ་ཕེབས་སྐབས་དེའུལ་ཐང་རྫོང་ཡུག་གསུམ་ཀྱི་
དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབུལ་གསར་དུ་བཅུགས།

བསམ་སྒྲོ་ཡང་དགོན་པ་དང་བྲག་རྩི་རྟེན་འབུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རེ་མོས་རྩ་ཡར་ཕྱིན་པའི་རྒྱན་

ཉེས་ལུ་ཤིང་ཁར་ཕུ་ཁྱེད་ལ་ཕྱིན། ཕུ་ཁྱེད་ལ་ཕྱོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་ཤིན་པམ་འོང་མ་
པར་འཁོར་འདུག་མར་ཕྱོད་ན་མ་ཤིང་ཏུ་ཕྱིན་པསྒྲུང་པའི་རྒྱུ་ལ་གཤོན་པའི་ནད་རྩིས་ཞིག་འཕམ་པ་མ་
སྒྲུང་པ་ཕྱིན་པའི་འོང་ནད་པ་སྒྲུང་པ་མ་ཕན་ཏུ་ཕྱིན་པསྒྲུང་པའི་ཕྱོད་པམ་ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་།

སྐྱེས་ཀྱི་མཚམས་བྱས། གད་ཁ་ས་པོ་དེ་ལ་དང་ཐག་ཉེས་པའི་སྒྲོལ་གྱིས་སྒྲོ་བ་སྐྱེས་ནས་མ་ཆ་དོད་
 སྒྲོམས་བརྗེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དཀར་བསྟན་བྱས་འབུལ་འབྱུང་པའི་ས་བཅད་བྱས་རུང་དེ་སྐབས་སྒྲོ་མ་ཤག་
 གས་པོ་དང་བཀྲས་སྒྲར་(༡༧༥)ཆོ་རིང་སོགས་ཆང་མ་ས་འོག་དང་འཐགས་ལྟུང་ཆོད་དུ་འདུག། གློ་
 བ་དགྲུ་པའི་ནང་དུ་བསམ་ཡས་སུ་མཆོད་དཔོན་པ་ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོར་སྐྱ་ལེབས་ཐོག་སྒྲུབ་གཞིགས་
 འབུལ་བར་བཏང་སྐབས་བསེའཔག་སྐྱུག་རྒྱུ་ལ་ཞལ་ཡིག་ཡོད་པའི་སྟན་དར་ལུ། གནོད་སྒྲིབ་ཆེན་
 པོས་ལྷེ་བ་ལོར་བུ་ལ་བཅའ་གཤམ་བྱས་ན་ར་ར་བར་ཡོད་དུས་མ་སྒྲོར་ཆོག་པ་བྲག་ལ་སོང་ནས་མི་ཐེན་
 པའི་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་འདུག་པ། ཆོད་འདུས་བྱ་བྱིད་མིག་གཅིག་པས་དབྱར་སྟོད་རྒྱ་མི་བྱས་
 མོད་འོག་ནས་དོལ་ཞེས་ལུང་བསྟན་བ་དང་མཐུན་བར་མཆིས་གིང་། སྒྲོ་མ་ཤག་པའི་ནང་ཆང་གཞི་སྒྲིལ་
 པའི་རྒྱ་ཆོན་ལ་བསྟན་དེ་གཅོད་དུ་བྱིན་ཆོག་པ་དགོས་ཟེར་བ་སྒྲས་པའི་བསམ་སྒྲོར་དང་བཅས་ཡིད་
 དོགས་ཅམ་བྱུང་རུང་མི་དམངས་འདི་རྒྱ་མཚན་མ་གོ་པའི་མཐོང་སྒྲར་རན་བ་ཞིག་འདུག་པས་ཞང་ཆོན་
 གཉིས་གྱིས་སྐྱགས་པའི་རང་མདོག་ཅིག་མི་སྟོན་པའི་རེས་བ་མེད་པས་བསྟན་ན་བྱགས་བད་དུངས་འགོ་
 སྒྲམ་ཁོལ་ཆ་བྱས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་དོ་རྗེ་བྲག་རིག་འཛིན་སྐུལ་པའི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དགོས་ཤིག་
 དངོས་པོར་བསྐྱབས། སྟོན་ནས་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ལྟ་ལྟན་གྱི་དབུ་རྒྱན་གསར་དུ་བཞེངས་ནིར་
 བ་དེར་བཞོ་སྒྲོར་བྱན་བྱ་བྱས་དེ་ཁ་འབྲུག་གི་རོ་མོ་སྒྲོལ་མར་སྐལ་ན་སྒྲམ་བ་ཡོད་རུང་དབུ་རྒྱན་དང་
 མཐུལ་གྱི་རིགས་འདི་གལ་སྟེ་དེག་སོགས་དངོས་པོ་འགོ་ཆོན་ཆེ་ཞིང་པོར་རྒྱང་བས་རྟེན་བཞེངས་གཞན་
 ལྟར་དོ་སྟོལ་ཡོང་བ་ཞིག་འདུག་པས་དགོ་པའི་རིགས་ཆོར་དོ་སྟོལ་བ་དགོས་ཚུལ་ཁུ་མི་མང་བ་བྲགས་
 ལ་ཞེན་པའི་སྟེ་པའི་དགོངས་བར་མ་བབས་གཤིས་རིམ་འབྱངས་སུ་བྱས་(༡༧༦)པ་ཆོས་བརྒྱ་ནས་
 ལས་ག་བརྟུགས་དོ་དམ་དང་བཞོད་བ་གྲོང་གསར་བས་བྱས་པའི་དབུ་རྒྱན་དར་དབྱངས་སྟན་རྒྱན་
 རྣམས་གསེར་ཞོ་སྒྲམ་བརྒྱ་ལྷག་ལྷངས་བརྟུངས་ལ་གལ་གངས་སྟོར་སྟེ་དེག་དགྲུ་བརྟུ་སྟོར་གྱིས་སྒྲས་
 གིང་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཞོང་བཞོས་བརྒྱབ་པ་ལྷགས་བྱ་རྟོར་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བ་བརྟུ་གཅིག་
 ལ་ལེགས་བར་ཐེན་དེ་རང་བྱོན་ལྟ་ལྟན་ལ་སྐལ། དགོ་བ་ཆེ་གོ་མོ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྟན་བྲགས་ལྟར་

ལེན་པ་དང་སང་ཆང་མའི་སྒོ་ལ་ལ་འདུག་ཀྱང་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁེན་པའི་རྒྱུར་མི་འགོ་བ་ནས་བྱས་མ་བྱས་ལས་རྒྱ་འབྱས་ཀྱིས་པཅིས་པ་དེ་གས་འབྱས་པར་
 མངོན། ཆགས་ནི་མོན་ཁན་ལོ་སྒྲོར་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་སྒྲུ་མ་འཛོལ་དགོངས་ཆོགས་པ་འབྱོར་ཞིང་
 འོད་ཟེར་སྒྲུ་མས་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་མུར་འབྱོན་གྱི་སྒྲོན་ལས་དགོས་ཟེར་བ་ཤིས་ཤིང་སྒྲོན་ལས་གྱི་རྒྱས་འདེབས་
 དང་འབྱོར་ལན་ཞིབ་ཆ་བསྐྱར། རིག་འཛིན་ཡོད་མོ་བའི་གཙུང་རྒྱལ་སྒྲུ་ཐུག་དོར་ནོར་བུས་བཀའ་
 འགྲུར་དང་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྒྲུ་བཞེངས། མ་ཁི་དྲུང་ཉི་ཤུ་ཙུ་པ་བཙུགས། ལྷགས་ཐམ་མང་
 པོའི་ཞིག་གསོས་སོགས་ལགས་བྱས་གྱི་ཡུང་པོ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་བར་དགོ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བརྩོ་བའི་སྒྲོན་
 ལས། སྒྲུ་མ་ལྟོ་བའི་སྒྲུ་སྒྲེའུ་འབྱོས་པ་དགོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ལས། དཔལ་འཁོར་
 ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ཡིར་ཉེ་ནིས་བྱུང་གསུང་ལྟོགས་བཅུ་བརྒྱ་ཐུག་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་སྒྲོན་ལས་
 གྱི་ཆོགས་བཅད། བྱང་སྤྱིང་བསམ་བྱུང་རྒྱལ་པོས་ཡི་གེ་དུག་པའི་རྒྱུ་བ་ཐབས་དགོས་རྒྱལ་ལྟར་
 རྒྱུའི་(༡༧༥)ནང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟན་སྒྲེས་རོལ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ། རྗེ་བ་བསམ་དར་བ་སྒྲོ་
 བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རིང་འཛོལ་ཉེན་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཤིས། འབྲི་གྲུང་ནས་
 ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཐེབས་པར་མཆོམས་ཞོག་ཏུ་མངལ་བའི་ཉེར་ལྷ་དུག་གཉིས་ལ་
 ཤིན་ཏུ་འགོལ་བ་དང་བཅས་ཉིན་འཁྱོངས་ལྟ་བུར་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་མའི་སྒྲུ་གྱིའི་སྒྲོར་གྱི་ཐུག་
 ལེན་མན་དག་དམར་ཁྲིད་དུ་རྫོགས་པར་ཞུས་ཤིང་ལྷག་པར་རྒྱལ། གཤིན་རྗེ་ལྷགས་སྒྲིག་ལའང་རིག་
 འཛིན་ཆེན་པོ་ལགས་ལྟར་དོ་རྗེའི་ཞལ་ཡུང་འབྱུལ་མེད་བྱགས་སུ་མངའ་བའི་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་འདུག་
 བས་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་གི་བསྐྱེད་མ་ཞུས་པའང་དཔྱེས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་གཞི་
 ལེན་ཤངས་ལེན་རྒྱས་པར་བསྟར། ཆོག་བྱ་བྱ་རང་དང་གྱུ་ཤི་ཆོས་རྗེ་སོགས་གསར་འབྱུལ་ལགའ་ཞིག་
 དང་ཐད།

སྒྲུ་སྒྲུང་ནས་མཆོད་ཁང་དུ་བདུན་གཅིག་གི་བར་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་བཅད་དེ་འཆི་མེད་
 དཔལ་སྡེར་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཞིག་བྱས་པའོར་སྒྲུ་དགུ་པའི་སྒྲུ་འགོ་ལ་གྲོལ། བསྟན་སྤྱིད་གྱི་ལ་རྒྱ་དང་པོད་

[illegible]

དེ་དཔོན་གཤམ་བུ་སྒྲོར་འབྱོར་པའི་གཞེར་དཔལ། གོས་དང་། དཀར་ལོལ་གྱིས་གཙོས་པའི་སྒྲོར་སྒྲིབ་
 རྒྱས་པར་བསྟར།

ལྷ་པ་བཙུ་པའི་འགོར་ལྷགས་ཟམ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དང་རྫོག་དན་མཁན་པོ་ཕྱོན་པ་དང་མཛལ།
 འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་གཉེར་པ་དཀའ་བཙུ་བཤ་དབང་སྒྲོན་ལམ་དང་གསོད་ཁ་བ་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་མཚོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཁུར་བྲངས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཞལ་གསེལ་བྱུན་དུག་བཞོས་པའི་ཁ་བྱང་གིས། བདེ་གསེགས་
 མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་གླིང་དུ་བསྒྲིག་པར་འབྱོར་བྱས་རའ་འབྲམས་པ་ཀྱུན་
 དགའ་བསྟན་འཛིན། མཁར་ལྡན་འཇམ་དཔལ། བྱོད་གསར་ནས་གསུམ་བཏང་པའི་རབ་གནས་ལ་ཁྱི་
 རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཐོག་པ་གདན་དྲངས། མཚོད་ཁང་གསར་པའི་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྒྱངས་ལ་ཚོགས་བཅད་པའི་
 བརྟ་དང་བཅས་པ་བཀོད། རྫོག་པར་ཚོད་པའི་གཞེར་སྒྲུ་མེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་བཀའ་འབྲུང་
 དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སྡེ་གསོལ། རམ་རིང་མཁན་ཆེན་ལོ་ལྷ་པ།
 དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་མཁན་པོ། སྡེ་དུག་མཁན་པོ་སྡེ་མོ་ཤག་པ་སོགས་སྟོགས་ནས་འབྱོན་མཁན་མང་
 པར་བྱུང། མཁན་ཆེན་ལོ་ལྷ་པ་སྡེ་པ་ནོར་བུའི་དོན་སྒྲོར་ལ་ཕན་རེའི་གསུང་འབྲོས་ཁར་བྱུང་གི་ཚུལ་
 གྱིས་སྟུག་རྒྱས་སྟུག་ཙམ་མཛད་ཅིང་(༡༧)ན་བསམ་གཏན་གླིང་གི་བྱུབ་ཆེན་གྱིས་དེད་རང་ཆོ་མཚམས་
 པས་ལུ་ལུས་པོ་མི་འདུག་ཀྱང་གད་ཁས་པ་རོས་ཅན་དེ་འདྲར་བཀའ་བཀྲོན་གནང་བྱིན་དོག་སར་མི་
 འཇུག་པ་དེ་གྲོ་བདེ་པོ་མི་འདུག་ཅེས་སྡེ་དུག་མཁན་པོར་ནང་གཙང་གིས་མོལ་པ་སོགས་གནས་ཚུལ་
 མང་དུ་བྱུང་བ་དོན་ལ་གནས་པར་སྟངས། ཆོས་ལུ་ལ་ཕན་བདེ་གསེགས་བཤད་གླིང་པའི་འདུ་ཁང་དུ་འཆི་
 མེད་འོད་སྟར་གི་ཆོག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ཤིང་བཞུགས་གཤམ་གྱི་གཞིས་ལེན་དང་སྒྲོར་ཆ་བཟབས།
 ཆོས་སྒྲོང་ཆེན་པོས་དག་ལྟ་དཔངས་བསྟོད་འབྲལ་དུ་གྱིས་གསུང་བ་ལྟར་འདི་ཉིད་གནས་ཆུང་སྟོག་དང་
 བཙུག་སྟུལ་ལ་པོད་ལར་བཏང། ཆོས་སྒྲོང་གི་གསུང་དེ་སྡེ་པ་ནོར་བུ་འབྲོས་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ།

ཆོས་བཙུ་པ་རབ་བྱུང་བཞེན་རྫོགས་དུག་ཅུ་སྒྲོར་བསྒྲུབས། འབྲས་སྒྲུངས་ནས་སྡེ་པ་འདར་པ་ལྷ་
 ར་བླ་ཀར་ཁའི་ཆུ་བ་བསྒྲུང་བྱུང་པའི་འབྲེལ་པའི་ཆེན་གྱིས་སྟོགས་བམ་དུ་ཕབ་ཆེན་པ་སྟོན་པར་བྱུང།

ལུ་དཔེར་བྱལ་ཅི་བ་དཔལ་ལྷན་ཚུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཀོད་ཅིང་དཔེ་གཞན་ཡང་མང་དུ་བྱིས། ཚེས་བཅུ་
གསུམ་ལ་ལྷོ་རོ་ཡོང་ལྷན་པ་བད་རྩོད་དང་ལྷ་རྩོད་ལྷན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྡེ་པ་ལོར་ལུ་གཙང་ལ་བྱོས་པ་
འདྲ་ཞེས་སྟེ་ཞིག་དང་དེ་མཚམས་སྟག་ལུང་ལྷག་མཛོད་པས་ཀྱང་ལྷ་ས་ནས་ཡི་གེ་བྱུང་བ་བཀྲ་གིས་
ལྷན་པོ་ལྷ་ལྷན་པོ་སུ་ཞེས་ཀྱིང་གཞི་སྟེ་ཚོགས་ལ་པ་མཐན་སྟེ་ཡང་རྩོ་སྟེ་བག་པའི་ནང་མི་རྣམས་
གཙང་དུ་བསྐྱེད་ལུགས་དང་བཅས་ཀྱི་ལག་ནང་འབྲེལ་བྱུང་མ་བྱུང་ཆ་མི་ཐིངས་བསམ་པ་ཤར། གང་
ལྟར་རྗེས་ཟེན་ལ་རེས་འབྲེལ་དུ་(༡༥)བ་མད་འད་པོན་ལོར་པ་ཉེ་ལེན་ལ་བཏང་བ་གོང་དཀར་དུ་བྱུང་
ཐང་བྱལ་པ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུད་ཆ་ལྷངས་བཅུན་ལ་བཞེན་ནང་སོ་སངས་བྱུས་ཡར་འོངས་པ་དང་ལམ་དུ་
ཐང་པའི་སངས་འོར་གཉིས་ཀ་ལྷན་དུ་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་དགོངས་འབྱོར། སྡེ་པ་སྤྲུལ་པོ་དུལ་བས་གཞིས་
ཀ་ཅའི་རྩོད་རེས་ཀྱི་གཟིམས་ཚུང་བ་རྣམས་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱིས་བྱིར་བཏོན། གདོང་ནས་བཀྲ་གིས་ལྷན་
པོར་འབྲུག་བས་བཏོན་དང་ཡོང་ལྷན་པ་ཚོར་དམ་གཙུག་བྱས་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་རྩོད་བཟུང་སྡེ་
བདེ་གཟར་བྱ་ཆེར་བསྐྱར་པའི་བྱ་མཚན་ཞིབ་པར་བྱུང་། ཚོགས་ལྷ་བྱ་རང་གིས་འབྲས་ཐིངས་སམ་བཀྲ་
གིས་ལྷན་པོ་བྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆ་འབྲུང་བ་བཞིན་ཚོར་བ་རི་ལྟར་ཀྱང་གདོང་ཁ་ནས་ལ་སྤྲུལ་པོ་འདི་
ལེགས་པོ་མེད་འདུག་པས་བཅའ་ག་ཀྱིས་ཟེར་བ་ལ་བས་སྟེང་ཡང་གེས་བཞིན་བྱུང་གསོད་ལྷ་ལའི་འོན་
གསོང་བྱུང་ཚོད་མིན་པ་འདྲ། གནས་སྐབས་སྟེ་གཡོང་བ་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སྤྲུལ་པོས་མངོན་གྱུར་པ་དེ་
བཞིན་མ་བྱས་ན་དག་མཐར་ཐོག་སྟེང་ལྷ་ལའི་སྟགས་ཡོད་པོ་ཞིག་ཡོང་བྱུང་དུས་གཟིངས་སྟོང་བ་འདི་
ག་དགོན་ཅོག་སྟེང་མའི་རུས་མཐུར་འདུག །སང་ཞོག་ཇའི་སངས་སྟེ་པ། མགོན་གཉེར་དུང་པ། ལྷག་དུ་
ནས། འོར་སངས་གཉིས་སོགས་དང་བྱོས་བསྐྱར་པར་ཁེ་ཉེན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་དུང་ད་ཆ་བྱལ་
པས་སྟོན་གྱི་བསྐྱོས་ཚད་ལས་མེད་པས་འབྲེལ་དུ་དཔུང་འཇུག་པར་ཐག་བཅད། ཀླུ་པོ་སྟེ་མཆོད་ཀྱི་
སར་ཉ་ལྟར་སྟེ་རེལ་བྱ་མཚན་ལ་པ་བར་བཏང་། ལྷ་ཁེ་རིའི་ཐའེ་རི་ལ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱུར།
ཐའེ་རིས་ཁས་སྐྱངས་པ་བཞིན་དམག་བརྒྱ་རྩོད་ཀྱི་སྟེ་ཁྱིད་(༡༥༡)མགོན་གཉེར་དུང་པས་བྱས་ནས་
སྟོན་ལ་བཟངས། སྡེ་ཐང་དུང་ཆེན་དང་མད་འད་པོན་ལོར་པ་གཉིས་དམག་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པའི་དབུས་

དབྱུང་ཉལ་གས་བསྐྱེད་ཀྱང་འགྲུབ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་གྲ་བརྒྱུགས།

ཆོས་བརྩུ་བཞི་ལ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེར་དོ་རྩེ་འཆར་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྟན་མཁའ་
སྦྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་གསེགས་པའི་གནས་རྒྱལ་གྱི་འཕུལ་ཐོས་མཆོད་དར་ཉེར་ལྷ་ལ་རང་བྱུང་འཕགས་
པའི་དབྱུང་དུ་མཆོད་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་ལམ་ཟབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་ཐམས་ཅད་
དོ་རྩེའི་སྦྱོབ་དཔོན་དུ་ངས་ལ་རྟེན་ཅིང་དེའང་རང་གི་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་གནས་ལུགས་རང་ངོ་
ཤེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཆོད།

ཆོས་བརྩུ་བཞི་ནས་ཉིན་གསུམ་བཞིའི་བར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་གོང་དཀར་ཕྱགས་ནས་
འཇའ་སྦྱིན་པར་གྱི་བྱིས་པ་ལྷ་མུའི་དོ་མཆར་བ་བྱུང་། ཕྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་ཀྱི་རྟེན་སྦྱེལ་བ་ལ་
ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་འཕྱར་བར་སྒྲ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་སྦྱོན་ལམ་བྱིས་པའི་སྦྱོན་དར། དབྱལ་གདུང་རིན་
པོ་ཆེའི་ཐེབས་སུ་དབྱལ་ལུག་མིག་མ་བརྩུ་གཅིག །ཐ་ལག་གཅིག །མདོར་མོ་གཅིག །གཡུ་བད་གཉིས་
དང་གཅུག་གཡུ་གཅིག །དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐེབས་སུ་ག་མར་སྦྱུ་མོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལུ། སྒྲ་སྦྱུ་སྦྱར་
དང་ཁྱབ་བདག་དབང་རབ་ཁྱ་དཔོན་གཉིགས་ལྷན་བསྟེན་ཆེན་གནང་བའི་ཕྱག་འཁེར་ནང་རྟེན་གྱི་མོད་
དུ་བརྩུག །འདི་ལོ་ནས་བཟུང་རིམ་ཅར་དུ་ལྷུ་པོ་ནས་དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོབ་མ་ཐུགས་པ་ལྟན་
གྲུབ་གྱིས་ཀག་སྦྱུལ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་(༡༡༡བ)གཏོ་ཆོས་བྱས།

ཆོས་བརྩུ་བརྒྱུད་དགྲུ་ལ་སྐྱགས་སྡེབ་ཀྱི་མན་དག་གིས་རང་བཏགས་པའི་ཡི་རྒྱ་རྣམས་བྱིས།
འཇམ་དབལ་ལས་གསེན་དམར་པོའི་བསྐད་མནན་གྱི་སྦྱབས་པ་བརྩུགས་པའི་དོ་རྩེ་སྦྱོབ་དཔོན་བྱིར་བ་
སྐྱགས་རམ་པ་སྤོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་བྱས། རྒྱ་མཁུག་དུ་ལས་མཐའ་མནན་བས་བསྐྱེད་པའི་མདོན་
སྦྱོད་ཀྱི་ཉལ་གས་ཀྱང་བཟང་། རྫོང་སྡོད་རྣམས་དང་བཀྲ་གིས་ལྟན་པོའི་ཕྱག་མཛོད་སྤོ་བཟང་དགེ་ལེགས་
ཅན་གྱིས་ཁང་ཆོན་གྱི་ཕྱེད་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཆེད་བསྟན་སྦྱེལ་མི་བྱུང་གངས་བཀྲ་གིས་ཅེ་བ་ལྷ་གྲུབ་
ཀྱང་གཙང་ཁིང་མནའ་མའི་སྒོར་ལ་སྡེ་བ་ལོར་བྱ་དང་ཁེ་འགས་ཆེ་བ་སྐྱགས་སྡོད་མ་ནས་གནས་རྒྱལ་
དང་གངས་སུ་ཁྱར་ཆེ་བྱས་ལུགས། འཆར་སྦྱོན་དང་བཅས་ཆེད་བསྟན་བསྐྱུལ་ཁིང་དམག་དཔོན་རྣམས་

ཀྱི་རོགས་རམ་དུ་ཕན་པར་བྱུང་སྟེ། སྒྲི་མེར་གྲུབ་ཆེན་དང་ཀུན་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོག་དུ་གཞིས་ཅེར་
 བྲོས་ལ་ཕྱིན། དངོས་སུ་གནས་གསར་ཀུལ་ཁང་དུ་བསྟན་དེ་ཁོང་ཁོང་ཆོན་གཉིས་ལ་འགངས་མི་ཡོང་
 ཡང་འདི་འདྲས་གཟེབ་བསྐྱར་བའི་ཀྱ་ཆེན་དུ་ཅི་འགྱུར་མི་ཤེས་བས་ལཔ་གནད་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་
 བྱུང་བར་ལུགས་སྒྲུལ་བདེ་གཟར་བཤོལ་བྱུང་ན་བྱ་བ་འདི་འདྲ་མི་ལམ་ཅམ་དུ་འདྲེད་དགོས་མེད་ཅུང་
 ད་ཆ་རང་དབང་འདུས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ས་སྒྲུབ་དག་ཆེན་ལྷགས་འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲུག་པ་
 བསྟར་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་གཟར་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བས་ཁོང་གཉིས་པའི་རོ་དང་ནྟ་རོའི་སྒྲུལ་པར་
 གྲགས་པ་ལ་བསྟན་རོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཀུལ་ཁམས་འཕུང་འཕྱག་པ་འདུག་ཟེར་བའི་སྐབས་བྱུང་སྟེ།
 བས་སྒྲུ་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་པོ་མང་གཤིས་མཆོར་(༡༥༩ན)མ་དགོས། མངའ་རིས་བལ་མོན་ཆོན་པོད་པ་མར་
 འོང་དོགས་པ་ལས་ཚུར་ཡོང་བའི་རེ་བའང་མེད་ཅིང་བྱུང་ན་ཁྱི་ཁར་ཟན་བསྒྱུར་ཡིན། ཀམ་པ་ཡཔ་ལྷས་
 ལྷང་ཁྱོགས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་གར་ཀུལ་པོ་མི་འགྱུར་བའི་གདེང་ཚད་ཡོད་བས་རེ་དོགས་མ་དགོས་
 གཤིས་བདེ་གཟར་བཤོལ་བའི་གག་ལ་མ་བྱུག་འདུག་ཚུལ་གྱི་ཡིག་ལན་བསྒྲུར། ག་ཆོང་གི་སྒྱི་རིམ་དང་
 འགྲིག་པས་ཆོ་འཆར་གྱི་སྒྲུབ་འཁོར་ནམས་ལ་མིང་བྱང་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་བཅུག། ཁྱོར་ཁ་རུབ་
 ཁྱོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་ཆབ་ཅིག་བར་འཐོར་རྒྱུད་དག་པོས་སྒྲུབ་པའི་མེ་ཕྱེ་ནམས་དུམ་བུར་ཆད།
 གཟེར་ཡིག་པ་ནམས་ཕྱོག་པ་དང་མཉམ་དུ་གོང་དུ་ཁྱེ་ཡིག་འབུལ་སྒྲེལ་ལ་ཨེར་ཏེ་ནི་གཟེར་ཏོག་ཐོ་
 ཡོན་ཆོས་རྗེ་དང་འབྱོར་ཀུས་འབུམ་ཐང་བསྟོན་ནམས་དབང་པོ་གཉིས་རྫོང་བདད་བུས།

ཉེར་བདུན་ལ་པོད་རང་གི་སྒྲུ་པོ་མཆོད་དཔོན་བས་བུས་པའི་ཆེན་པོ་ཁྱི་འབེབས་བསྟོན་ནམས་
 རྒྱུད་ཏེ་བསྒྲུབས་པའི་ལས་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་རུབ་མི་ལྷས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡོད་དོགས་ནས་དེ་
 ཁོན་ལྟར་བྱུར། ཉེར་དགུ་ལ་དཔོན་སྒྲོབ་པའི་ཆེན་པོ་ཆེད་བཀའ་ཤོག་ཁྱེར་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱིང་གི་
 སྒྲོབ་དཔོན་གཙང་ཉག་དང་རྗེ་རྗེ་ཀུལ་མཆོན་འབྱོར། བཀའ་ཤོག་དེར་གསལ་ཁ་མི་སྒྲུར་ཞིང་དགོངས་
 བསྟན་ཀྱང་མེད་བར་སྒྲུ་བྱང་གི་ནང་ཟན་སོག་པོ་སྒོ་བཟར་ཆོས་འཕེལ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཙང་ཉག་
 སོགས་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་པ་བ་ཡིན་འདུག་གཤིས་གཞིས་ཀ་ཅེ་པཔ་བས་ཐེབས་པའི་

ལན་གྲངས་མེད། འདིས་སྤྱི་ཐོབ་ཏེན་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱལ་པས་སྤྱི་ཏུ་རྫོང་པ་དང་(༡༨༩༧)འིན་སྤྱངས་
 བའང་ཞབས་འདྲན་གྱི་ཐོག་མར་བྱུང་ཟེར་བས་ད་ཆ་དཔུང་འཇུག་བཞེད་ཏེ་ཁོང་ཁང་ཆོན་གཉིས་ལ་
 གསེལ་སྒྲུལ་དུ་རྫོང་གཞིས་ཤིག་གནང་། གཞིས་ཀ་ཅེའི་གཉེན་ཁ་ཙམ་འཇགས་པའི་ལམ་དན་ལ་
 འབྲེལ་བ་འགའ་ཚུལ་ཟེར་བར་རང་སྤྱོད་སྒྲུལ་རྒྱལ་ཆོས་མཐུན་བཞུགས་མཁས་མཛད་ཆོག་རྒྱུར་སྤེལ་དེ་
 ཉིད་གྱིས་དཔག་འཕེན་སྒྲུབས་བཅུད་དང་རྗེས་སྤྱི་དཔག་མཛད་པས་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུར་བཞེད་མཁན་
 སློབ་དཔོན་པ་རང་གིས་མཆོན་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་བཅས་སྤྱི་ཏུ་སྤྱི་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་བཤད། བྱིས་བ་ལ་
 འབག་བསྟན་པའི་དཔེ་བཞིན་འཛིགས་སྒྲུག་བསྐྱར་ཡང་ད་ཆ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ནས་ལ་ཡུད་གཅིག་
 བཞེས་ལས་མེད་པའི་རྒྱུར་རྒྱང་ནད་ཐོག་དུ་འབྲོད་པ་བཤད། བསྐྱེད་པའི་བྱུགས་སྒྲུག་ལ་འཛིན་སྤྱི་
 དག་ཚུལ་གྱི་དཔོན་པོར་བསྐྱབས།

ཏོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་འགྲོ་ལ་དགའ་ལྷན་གྱི་གདན་ལུང་གི་ཞབས་ཤིར་བྱུང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་
 དམ་ཆོས་རྒྱལ་གྱལ། ཤར་བ་ཆོས་རྗེ་ཅེད་ཐང་པ། མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན། ཁམས་ཆོན་
 གྱི་སྤྱོད་ཅེན། དག་རྒྱལ། ཉི་མེད་ཏེ་པོ་སྤྱི་སྤྱི། ལྷག་ལུང་བྱུག་མཛད་རྒྱལ་འབྲོར་པའི་སྤེལ་པོར་བྱུང་ཉིད་
 གྱི་སྤྱོད་མཛད་ཡིན་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་མཆོན་རྒྱས་པར་བྱུང་ལན། སྤེལ་དེ་ཉིད་དང་སྤྱི་རྒྱུས་གཅིག་པའི་མཛད་
 དང་བྱ་ཆ་བརྒྱད་ནི་གཅིག་གྱུར་མེད། ལ་མ་མིང་སྤྱིར་དང་མ་སྤྱོད་སོགས་ལ་བསྟུང་ན་སྤེལ་པོར་བྱུང་ལས་
 ཁ་རམ་པའི་ནད་སོ་གཉིས་མི་ཉི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་ཐོང་ཁོང་གཉིས་ཆོད། སྤྱིད་མོད་དང་ཤུན་གྱི་བྱུང་འཕོར་
 རྒྱལ་གཉེན་ལ་གཉེན་འཕོར་དུ་སོང་བས་གཉེན་ཆོན་ཡིན་ཆད་ལ་བདག་སྤྱིད་བྱེད་དགོས་(༡༩༤༦)
 བྱུང་ན་མགོ་འཛིན་སྤྱི་ཏུ་འཛིན་པར་། ཅེ་གདོང་བདག་ཆོན་དེད་གྱི་ཆ་རིགས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་
 ལྟ་སྤྱོད་ལས་གྱི་ཆོག་སྤྱི་དཔུང་ས་ལུ་དཔུང་སྤྱི་དེ་གདན་དུ་བསྐྱབས་སྤྱི་ཞེ་བཤ། བོད་ཁྱི་སྤྱིར་
 བཅུ་གསུམ་འདི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་དེད་ལ་སྤྱིད་པ་ལས་ཁོང་ཁང་ཆོན་གཉིས་དང་བྱན་མོར་དུ་
 མ་སྤྱིད། ད་པོའི་བྱེད་བཀས་འབངས་གུན་ལོག་ཡིན་མིན་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཞིབ་དུ་མེད། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཐོག་
 པའི་ཞབས་ཤིར་མེར་འབྲས་གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་དང་བཅས་པར་ཆིངས་སྤྱི་འབྲོན་བཞེད་པ་བདེ་གཟམ་གྱི་

སྐབས་འདིར་བྱུང་ཀུག་མིངས་གསུམ་དགོས་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཐུགས་བསམ་དག་པ་ལས་གནད་
 འགག་ཆེན་པོ་རང་ཡོད་མདོག་མ་ཁ་རུང་ཐུགས་དང་བསྟན། ཡིར་ཏེ་ནི་མཁན་པོ་དང་སྐུག་ལུང་ཐུག་
 མཛོད་གཉིས་ཀྱང་ཁྲི་མིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་མཐུན་དུ་བཏོག། །ཁོང་ཚུམ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱུང་པ་
 ཐོབ་པ་ལྟ་བུར་གདའ། ཐོག་མར་རྫོང་རྒྱུང་པ་ལས་མི་འཛིན་པའི་གོ་ལུལ་ཡིན་འདུག་རུང་བཀྲས་སྐྱང་པ་
 བལ་མི་ནས་འཁོར་བ་སྟུན་ཞེས་བཅས་འབྲེ་འཛིན་གྱི་ག་བསྐྱིགས་པས་དབུས་དབུར་འཕྱོར་ནས་རྒྱ་
 གསོར་གྱི་མེ་བ་མེད་པའི་ཞེས་ལ་འཆངས་ཁ་དང་བྱིར་འདོན་གྱི་ལག་འཐབ་ཁ་ཡར་བྱུང་འདུག། །བཀྲས་
 སྐྱང་པ་གཞོད་སར་ཁྲིད་པའི་ལུག་ལྟ་བུ་སྐྱུས་པ་རའི་རྒྱུར་ཐོག་ཁོ་ནར་སོང་། ཁང་ཆོན་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་འདི་རྒྱོང་འདི་ག་ནས་བྱས་པ་ལས་ཇའི་སར་ཕྱེ་པ། མངའ་རིས་དུང་པ། སྐག་རུ་ནས།
 མདའ་དཔོན་འོར་པ་སོགས་གཞན་ལ་ཁག་ཡེ་མེད་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་འབྲུལ་ཡིན་ཁྲུལ་ཁང་ཆོན་གཉིས་
 གྱིས་ལབས་(༡༤༧)བར་འབྲུལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོད་གཉིས་ཀྱང་བར་བ་བྲབ་ཅན་འདྲ་མོ་ལས་འབྲུག་
 པ་ཆོད་ལྟན་མ་མཛོད་སྣང་། མཛོད་ན་གཙང་པ་རྒྱམས་སོག་པོར་འཛིགས་པའི་སྐབས་ཡལ་ཆེར་རྫོང་དུ་
 འབྲེ་གཟུང་མི་རུས་པར་བྱིར་འདོན་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པས་ཁོང་ཁག་གཉིས་གྱིས་རྫོང་ག་ལ་ཟེན། རོ་རྩེ་
 བྲག་ནས་རིག་འཛིན་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་དཔོན་སྟོང་སྐུ་ཕྱོགས་རུས་རིམ་ལ་གོང་དཀར་དུ་ཐེབས་སུ་བཅུག།
 མནན་པ་དང་རྒྱུང་འཁོར་གྱི་ལས་སྟོར་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་། རྒྱུང་འཁོར་ལ་མེ་འབར་བའི་རྟགས་
 ཀྱང་རྒྱུར་བར་བྱུང་རྒྱལ་ཆེར་བ་དང་བདེ་གཟུང་གྱི་བྱེ་སྟེའི་ཉེ་ལོན་ལ་སྐེམ་བྱ་ནས་འཕྱོར་བ་བསྐྱབ་སྟེན་
 དང་བཅས་བྱིར་སྟོག། །འཕྱོང་རྒྱས་སུ་དཔལ་རི་བ་རྒྱམས་གྱིས་ཀྱང་མནན་ཆོར་སོགས་དྲག་ལས་གྱི་རུས་
 རིམ་བཅུགས་ཤིང་རྟགས་ལེགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱའི་ཡི་གེ་བྱུང་། ལྷ་དཀར་ཅེ་ཞབས་དུང་རྒྱ་བཀྲས་པས་
 ཀམ་གྱི་རུའི་སྟོག་གཏད་དགོས་གསུང་བ་ལྟར་སྟེ། རྩེ་དཔོན་རྫོང་གཞིས་གཉིས་ཅམ་ལ་བདག་མཛོད་
 མཁན་དུས་གཟིངས་གྱི་སྐབས་གནང་སྟོབ་བསྐྱིམས་བཅག་ཡོད་པ་དགོས་མདོག་ཁ་རུང་བྱ་བྲལ་བྱུང་ན་བྱེ་
 མོ་དང་བྱེ་བྲལ་བྱུང་ན་བྱ་གཤོག་ངོམ་པའི་མཛོད་པ་ཁོ་ནར་རིངས་པ་ཞིག་སྣང་། སྐུས་སྣང་དུང་འཆོབ་
 གློ་བཟང་ནོར་བུས་དཔལ་ལྟན་དུང་སྟོང་མའི་བསྐྱར་གསོ་དང་བཅས་ཁང་ཆོན་གཉིས་གྱི་ཐོག་ཏུ་དཔོན་

འབྲུལ་དཔག་ཏུ་བྱས་འདུག་པ་སྐོ་གསལ་གྱིར་པ་དང་ར་བ་སྟོང་པའི་སྟོང་དཔོན་པ་བྱས་པའི་བྲ་གཅི་
 རིགས་ཀྱི་ཆོད་ན་དང་ཞེན་ཆེད་སྐོ་ཡིན་འདྲ་སྟེ་པ་པར། ཆོངས་པ་དྲུག་གི་ཐོར་རྟུགས་ཅན་གྱིས་རང་
 རྟོགས་དགེ་འཇུག་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་སྒྲུ་རིམ་དང་(༡༥༣)ཁྱད་པར་རྟོར་སོག་གི་ལུལ་ལྷུང་འཕྲུབ་
 ལྟོངས་པ་སྟོག་པའི་དགེ་ལུགས་ཆོས་ལྷན་གྱིས་གཞི་དགོན་རྒྱལ་གྱིས་གཏོར་པ་སྟོག་དང་མཆོན་ཉིད་
 ཁ་གཙང་གིས་ཤེར་སྟོང་པ་དྲུག་ལྷུང་ན་ལེགས་པའི་ལུང་འཇུག་ལྷུང་དགོན་ཁག་ལྟེན་སྟེ་པ་སྟོག་
 ཅམ་གྱི་སོ་སོའི་བྲ་གཏོར་གྱིས་ཁྱད་ཁྱེད་སྤྱི་འཇུག་གི་ཉིན་ཆོག་ཐོག་གཞུང་གིས་མང་ཆ་གསུམ་རེའི་རྒྱ་
 མཆིས་སྟེང་པའི་རྒྱན་ལོད་ལོ་ནས་སྟར་ཆགས་སྟེ་ཡོད། རྟོགས་ཆེན་པ་ལྟ་པ་ཅུན་ཀྱན་པ་ཟང་རྒྱལ་གྱིས་
 གྱིས་འབྲས་མོ་ལྟོངས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཡིད་པ་ཞིན་ལོར་པ་སྟེ་སྟོང་པོ་དཀར་ཆག་ལུང་འཇུག་
 དང་པཅས་མག་སོག་ཁང་པ་གནམ་རྟུགས་དཔག་འབྲེལ་གྱིས་ཆོད་པ་སྟེང་སྟེ་པ་མི་པདྲང་། ག་ཆར་གི་
 ག་པ་ཤེག་ཅོའི་རྟེན་གནང་མ་ཐོབ་པ་ཆོར་པ་སྟེང་།

ཆོས་ལྟ་པ་ག་ཆར་དུ་གཞོད་སྟེན་ཤེག་ཅོའི་གཏོར་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་སྟོར་པ་ཅུན་གས། ལུལ་རེ་
 པ་ཞིན་པདྲང་པ་ཆོར་གྱི་རྒྱལ་དུ་པ་སྟེང་། འདི་དུས་དང་རྒྱུང་ལོར་པ་ཅུན་གས་གྲུབ་པ་སྟེན་པོ་དཔའི་མཆོད་
 ཁང་ཐད་ནས་པ་ཅོ་ཡང་ཡང་རྒྱག་པ་དགོངས་མོ་སེ་རའི་དོ་གཙལ་སྟེ་རིམ་གྲོལ་མཆོངས་སྟེ་ག་པ་མང་
 པོས་གཟིགས་པ་དང་རྒྱ་པ་པུ་པའི་ཆོས་པུ་གཅིག་དང་ཟ་ལམ་ཉི་ཤུར་པ་སྟེང་དུས་ཀྱིས་མཆོན་པ་
 འགར་པ་ཅོ་སྟེན་པད་ལ་ཐོག་པ་ཅམ་རྒྱགས་པ་གཞིས་ཅེའི་བྱིན་དགི་དམག་མི་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་
 ཞེས་སྟེང་། གཞོད་སྟེན་ཆེན་པོའི་ལོར་གྱི་གཏོར་མ་གྱི་ལ་འཕར་པ་སོགས་རྟུགས་ལ་མཆོན་པར་བྱུང་
 པས་ལས་སྟོར་དངོས་གཞི་མ་འབྱུངས་པར་རྟོགས་པར་བྱས། རོན་ཀྱང་ཁོང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་པ་
 པ་རྟོང་ཞོལ་ལྟ་ས། ག་ས་ཕན་རྟེན་ཆོར་པག་ལ་ཉལ་པའི་རྒྱལ་(༡༥༤)ཀྱིས་མང་པ་ཡོད་ཆོད་དུ་འདུག་
 པས་ཟས་འབྲེལ་བྱུང་པ་པ་ཞིན་ཡིན་ནམ་ག་ཆར་ནང་དྲུང་འཕྲུབ་ལྟོངས་རྒྱུང་ཟད་ཆེ། པས་མ་ཡས་ནས་
 གཞོད་སྟེན་ཆེན་པོས་གཙང་ཉང་སྟེང་གི་རྟོགས་སྟེང་ལྟ་སྟེན་ལྟེ་པ་སྟེང་རྒྱལ་དམག་ལ་འགྲོ་དགོས་
 འདུག་པས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གོ་མཆོན་རོལ་ཆ་དགོས་རྒྱལ་གསུང་པ་ལྟར་རྒྱས་པར་པ་སྟེང་ཞིང་། ཁང་ཆོན་

གཉིས་པ་གསུམ་རྒྱུ་པ་པལ་གཙོས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ལོག་སྒྲུབ་མཁུ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་དཔོན་ཚོགས་ཀྱི་
 ཟས་སྒྲུབ་པར་བརྟུང་གི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་ཞིང་འཕྲིན་ཡིག་ཏུ་འདྲ་བོད། མིང་ཡིག་ལྷན་སྒྲུབ་ལུ་རྩོམ་
 བཀ་མོའི་ཀ་པུ་ལར་བརྟུག་ཟེར། བཅན་གོད་རྩ་ར་བས་ཤིམ་གྱོ་དམིགས་བསམ་དང་སྒྲུབ་གཟིགས་
 དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་དེ་ལན་གྱི་ཚོགས་བཅད་དང་བཅས་གོ་མཚོན་སྒྲུབ་དར་སྒྲེལ། གནམ་ལྷགས་ལུ་
 མོའི་ལས་སྒྲོར་གྱི་གྲུབས་ལུལ་ཁྱེད་རྒྱབས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ནས་ཚོས་རྩོམ་སྒྲུབ་པའི་མི་ཏེ་བྱུང་བ་ལས་
 སྒྲོར་ཅི་འདྲ་ཁྱེད་དགོས་ཀྱི་ཀླུ་མཚོན་ཡིན་ཡོད་སྒྲུབ་བརྟུགས་པས་ཁོང་ཁང་ཚོན་གཉིས་བདེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་
 སྒྲུང་ཁ་ཐག་ཤིང་བར་ལན་མེད་ཏུ་བརྒྱུར་བས་བར་ཚེན་དེ་རྩོམ་བྱུང་བ་ཕྱིར་ལོག་འདུག། ཆེ་ཚོགས་
 མཁུ་པོ་སྒོ་བཟང་བརྟུན་འཕེལ། མངའ་ཤིས་ག་ཚང་གི་སྒོ་བ་དཔོན་ཀླུ་པ་སྒྲུབ་ཤེར་འཕེལ་བའི་སྒྲུལ་
 སྒྲུ་ལུ་པ་ལོ་མོན་ཁན། སྒྲུན་གཡས་སྒྲི་སོ། སྒྲུ་མ་དགོ་དར་བ། ཨེ་གཟིམས་གསལ་བྱུང་བ་མོགས་སྒྲུ་མེར་
 རེ་མང་གིས་ལུགས་གཉིས་ནས་ཤེད་གང་ཐོན་ཁྱེད་ཁུལ་གྱི་ཡིག་བྱུང་བའི་ཁྱོད་ནས་སྒྲུ་མ་དགོ་དར་བ་
 དང་ཕྱི་པ་ལོར་བྱ་གཉིས་མི་གཉིས་སྒྲིང་གཅིག་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞིང་མེ་སྒྲེལ་མཚོད་གཞིས་ལྷ་གྲོགས་བཅོལ་
 བར་ཁུར་ཚེན་མ་བྱུང་ཟེར་བའི་རེ་(༡༥ན)འཁང་ཞིག་ནི་འདུག། ཁྱེད་ལྷུང་འབག་མགོ་གཉིས་པ་ལས་
 ཚད་ལྷན་ཞིག་མིན་ཡོད་ཀྱང་བྲག་སྒྲུ་ཚོས་རྩོམ་ཐེད་ཏུ་སྒྲེ་བྱ་ནས་ཆས་རས་རོལ་འདྲ་དང་བཅས་ལེགས་
 མོའི་དབུགས་དབྱུང་བྱས། སྒྲེ་ལྷུང་ཅི་དང་སྒྲུ་དཀར་ཅེ་སྒྲུ་གཞོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བར་བ་བྱས་ཚོག་པ་
 དགོས་ཚུལ་གསུང་བ་ལུགས་ལུགས་ཏུ་མ་ཚད། ལར་མི་འདི་བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་མ་གཏོགས་ཟེ་ཆུང་
 དང་གོ་ལུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་མི་སྤང།

ཆོས་བརྟུ་གཅིག་གི་ཉི་ཤོག་དང་བརྟུན་བྱིང་པ་སྒྲགས་རམས་པ་དང་མཚོད་དཔོན་ཅན་བརྟུ་སྒྲོར་
 ཀྱིས་གནམ་ལྷགས་ལུར་མོའི་ལས་ལ་སྒྲུར་བ་རྒྱུ་པ་བཞི་ལུ་ཅམ་ནས་ཏུགས་ལྷན་སྒྲུབ་མཚོན་ཏུ་གྱུར། སྒྲུང་
 དམར་དང་མིག་ཅིང་རྒྱུང་འཁོར་གཉིས་གཞིས་ཀ་ཤར་ཨ་གྱུར་དང་པག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱིས་
 རི་མོ་བ་བྱས་ནས་རྒྱ་སྒྲུང་ལ་ལུག་ལེན་ཤིན་ཏུ་གཙང་བར་བཟོས། ག་ཚང་གི་ག་པ་བྲག་སྒྲུ་ཚོས་རྩོམ་
 གཙོས་གྲངས་བཅད་ཀྱིས་སྒྲུ་ལུག་ཏུ་ཉིན་ཁ་ཡར་བརྒྱབས་ཏེ་རྒྱ་བ་བརྟུ་གཉིས་པ་སྒྲུ་མའི་ཆོས་འདུན་ལ་

རྒྱུ་དམར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འཇུགས་པར་གྲ་ཚད་གི་གྲ་པ་སློ་གྲོས་ཆོས་དར་དང་རྟོ་པ་བཤེས་གཉེན་
 དཔལ་བཟང་གཉིས་བཏང་། གནོད་སྦྱིན་གྱི་འཁོར་ལོ་མཆོད་ཁང་གི་རྒྱ་ནས་བཅུགས། འཁོར་ལོ་
 རྒྱུ་པ་པ་བཅུ་མས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱུ་འཇུག་ཉིན་ལྟར་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མས་ཆགས་འཇམ་དཔལ་དམག་
 དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བ་བྱེད་པར་བཏང་བ་འཕྲོས་པ་བྱེད་སྐབས་བྱིང་གྲུར་རྒྱུ་འཇུག་གིས་འཇིག་ལ་ཁང་
 པ་འཇོན་དགོས་ཐུང་། རྟག་ལུང་བྱག་མཛོད་པ་དང་དཔོན་ཚད་བྱང་རྟོ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚར་གཙང་ཏུ་
 བདེ་གཟར་མ་གྲོལ་བར་ཉིན་རེ་(༡༩༧༠)བཞིན་ཆ་རྟིང་ཁ་ཡན་ལ་ཁ་ལག་འཕྲོད་པ་བྱས། དེ་ནས་ཉི་
 མཚམས་བར་གྲུར་གཡེམ་རྣམས་གདེབས་པའི་སྟེང་ཏུ་སྒྲོམ་དང་མིས་མནན་ཏེ་སྟོང་པ་ལས་ཐབས་
 གཞན་མ་རྟེན། རྟག་ལུང་བྱག་མཛོད་པའི་གནས་ཚད་མངའ་རིས་སྒྱི་ཁང་གི་རྒྱ་ཕོལ་ཉིན་མའི་ཆ་ལ་
 ཕལ་ཆེར་ནམ་མཁའ་གཡེམ་པ་ལས་མར་འབབ་རྒྱ་ཆེར་མ་བྱུང་ཟེར། ལས་སྒྲུང་ཁག་གི་རྒྱུ་ཆོས་སུ་
 མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཏུ་ཐོགས་རྒྱ་ཆུལ་བཅུགས་ཤིང་མདོ་རྒྱུ་པ་ཀྱི་རྒྱུ། གསང་ནེའུ་ཐོག་གི་གྲ་ཚད་
 རྣམས་གསང་སྤར་གདན་དྲངས་ཐོགས་རྒྱ་བྱགས་འབྱེད་ཕོན་བཟུངས་ཤིང་མདོ་རྒྱུ་པ་དང་བཞེས་རྒྱ་
 མཛོད་བཅུག་པ་ར་པ་སྟོད་སྒྲོལ་དཔོན་རྒྱུན་གཡེམ་བསྟན་འཇོན་ཅམ་མ་གཏོགས་རེ་མེད་པའི་བྱགས་
 རྒྱུ་ཆེར་བཟུང་། བཀའ་འཕྱར་ཆ་ཚད་ཞིག་ཀྱང་ལུལ། འབྲས་རྒྱུངས་སློ་གསལ་གྱིང་སྒྲུ་མ་མི་ཉག་གིས་
 མཆོན་པ་དང་བྱིས་ཀྱི་སྒྲ་གྲ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆུལ་ལྟན་བྱས་འཕྲོས་མི་འདུག། དྲག་རྒྱ་ཆོས་རྒྱུ་སློ་བཟང་
 དག་དཔང་གིས་གཙོས་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་པེ་ཀར་ཕྱོག་གི་བྱག་སྟོང་འོག་ཏུ་ལྷན་རྒྱ་
 བཏང་ནས་བཞེས་རྒྱ་དྲག་ཏུ་ལུལ། རྒྱལ་མེ་རྟོག་ཐང་ཏུ་དམག་ཆོར་མ་དང་ལས་གཤིན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་
 པ་འབྲུམ་ཐེར་བཅུགས་ཏེ་སྟོ་སྟེའི་གཏོར་རྒྱག་ཀྱང་རྒྱས་པར་མཛད། རྟོང་རི་བ་སློ་བཟང་བསྐྱེད་ཁམས་མ་
 བདེ་སྐབས་གྲ་ཚད་ཏུ་རྟོན་དར་སྤལ་བར་ཁ་བྱང་དགོས་ཟེར་བ་བྱས། རྒྱུ་པའི་དཔང་བྱག་འདར་བྱ་ཏུ་
 བའི་གཏུང་བརྒྱུད་ཆོས་རྒྱུ་སྟེང་རི་བ་བདེ་བ་བཟང་པོ་བྱོན་ནས་ཁུལ་འཇུག་གི་མདོས་དང་རྒྱུང་བསྐྱོག་
 ལས་སྒྲུང་རིགས་མི་གཅིག་པ་ཁ་ཡར་མཛད། ཁོང་པ་བསྐྱེད་ཡང་གསང་གི་བསྟན་རྒྱུ་པ་(༡༩༧༣)མཐར་
 བྱིན་པའི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་མ་པོས་རྒྱག་པའི་རྣམ་ཐར་སྟོང་པའི་ཆོས་མཐུན་ཞིག་ཡིད།

བརྩ་གཉིས་པ་རྟེན་མའི་ནང་དུ་བྲག་རྩ་ཚོས་རྗེ་སྒོ་བཟང་འགྲུ་དབང་གིས་རྟོ་རྗེ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་
 བའི་འཇམ་དཔལ་མེད་སྒྲིའི་སྒྲུང་བསྒྲིག་བསྟན་མནན་ཚང་མའི་ལས་ལ་སྦྱར། ཁལ་མདོ་དཔོན་དུང་
 ཞི་པ་བཟང་པོས་སྡེ་པ་དེ་རྟེན་མ་བཞུགས་པའི་སྒྲུབས་ས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡོང་གས་མི་ཁ་བས་དེ་རིགས་
 མཆིས་ཆེ་ཁམས་ཀོང་ཅེ་བསྐྱེན་གྱིས་ཀླུ་ཆེ་དབངས་མཐོ་བ་བྱེད་འདུན་གྱིས་དོ་པོ་ས་ཉལ་མ་ལ་ནམ་པ་
 འབྱུལ་པར་བརྟུས་ནས་འབྱོར་པ་ཡིན་འདུག་རུང་གནས་ཚུལ་མ་ཐོས། ཁོང་པ་དགེ་བསྐྱེན་ལ་ཀླུ་དང་
 སྒོས་སྒྲུ་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པར་ཞེན་ཆེ་ཆེ་འདྲི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་ཟེར་བ་རྗེས་སྒྲུ་བས་ཆེ་སྦྱབ་མའི་རྒྱ་
 རོང་ཁོ་ནར་གདའ་གདའ་ཁ་ས་པར་འཕམ་སྒྲུལ་མཁར་ཅེ་དང་སྒོ་རྩ་གཤམ་པར་མལ་གྲོ་གྲུང་དཀར་གསར་
 སྒྲོད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་འདུ་ཟེར་བ་སོགས་སྤྱད་བས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་མཚོ་ཁ་ནས་འཁོར་འབྱུལ་ཡིན་
 གྲུང་སྒྲུ་པོར་ལྷ་ལམ་རི་ཁ་གཤམ་བཅས་དེ་རིགས་མནའ་ཁོངས་སྒྲུ་རྒྱུད་པའི་ཐལ་ཆ་མི་འགའ་ལྷགས་ཀླུ་
 མཚན་ཟེར་པར་རྒྱལ་པོ་མཆེད་ཀྱི་སར་བརྒྱངས། ཁང་ཚན་གཉིས་གྱིས་རྫོང་དམག་དཔོན་ཚོར་ཅིས་
 སྤྱད་པའི་སྒོར་ཞིག་རྫོང་དུ་ནང་སོ་དགོས་དགོས་ཅན་གྱིས་བསྟན། ཁང་ཚན་གཉིས་འདམ་བསམ་གྲུབ་
 བདེ་ཆེན་ཕྱོགས་སྒྲུ་སོང་འདུག་པ་བྲག་རྩ་ཚོས་རྗེ་སྒོ་བཟང་འགྲུ་དབང་གིས་གཙོས་གྲངས་བཅད་སྒྲུབ་ཏུ་
 བརྩ་གས་བསྟན་འཁོར་ཞིག་ཐང་འབྲོག་ཏུ་སྒྲེལ་པར་བཏང་བ་ཐོག་ཏུ་ལེལ། བོད་དམག་ནམས་གྱིས།
 སྒྲིད་ཤོད་ཕྱོགས་འདིར་ཁོང་གཉིས་(༡༤༧)དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་མངས་པས་དྲག་ཞན་གྱིན་ལ་ཁ་ལལ་
 འབྲེལ་བརྒྱད་མི་བྱེད་པའི་བརྟམ་ར་བྱངས། སུར་སྒྲུབ་སོགས་དུས་རིམ་ནམས་རྒྱགས་རུང་བེལ་བས་དོ་
 རྗེ་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་འགོ་མ་སྦྱབ། སྤེའུ་སྤོང་ཅེ་ནས་ཞབས་དུང་ཡལ་སྐས་ཐེབས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 བསོད་ནམས་ཀླུ་མཚོའི་དུས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་དུམ་པ་བཞེས་དགོས་སྤྱད་པའི་བདེ་གཟར་
 སྐབས་གནང་པའི་བཀའ་ཤོག་འདི་བཞེན་ཡིན་ཞེས་སྡེ་དཔོན་ཚོར་བདེ་རྟོན་ཡོད་པའི་སྒྲུར་གྱི་རྟོན་པ་
 གཅིག་གཉིས་སྟོན་པ་གནང་གཡོང་བས་རྗེས་གནང་སོགས་འབུལ་མ་སྦྱབ་པས་ཐུག་དུག་པ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བཀའ་བསྒྲོ་སྒྲུལ།

ཆོས་བཅོམ་ལྷ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུན་ལུང་པ་ཐེབས་པོ་མཛུགས་ཏུ་མཁའ་འགོ་གྲིབ་ཐེལ། སྡེ་བརྒྱད་གྲིབ་

སེལ། འཛི་བྱ་རྒྱལ་མཛད། ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ནས་ལས་འགོ་བཙུགས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྟ་པའི་ཉེར་གཉིས་
 ལ་གྲུབ་པའི་དབུ་རྒྱུན་དང་དབྱེར་སྟེན་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་གསེར་ཞོ་ལྟ་བུར་ཉེ་བ་ལྟར་བརྒྱུད་ལ་
 རིན་པོ་ཆེ་པའི་རྒྱུ་སེར་པོ་དབངས་ལ་ཆེ་སེར་དོ་ཞེང་ལ་སེར་ཐུང་དོ་ཡོད་པ་གཅིག །གཞུང་གི་བདུན་
 བརྒྱ་སྟོར། ལྷ་ཏིག་བརྒྱུད་ཉེ་བས་སྒྲིམ་པ་གྲོང་གསར་བས་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གྱིའི་མཆོད་རྟེན་
 བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བཅད་གཞོང་རིས་སུ་བསྐོས་ཏེ་སྟོན། འོད་ཟེར་འཕྲོས་
 པའི་ལྟ་བུར་གྱི་ནང་ཆོན་མར་མེ་མཛད་ལ་ཤིང་གི་དབུ་རྒྱུན་ཞིག་ལས་མི་འདུག་པས་བྱམས་པའི་རྟིང་
 པ་དེ་ལ་མདོག་འདོན་དང་གསོ་བྱལ་ཅུང་ཟད་བྱས་ནས་སུལ། ཆོས་བཙོ་བརྒྱུད་ལ་འཕྱི་གྲང་དུ་རིག་
 འཛིན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱིས་གྲགས་པ་བཟུང་དོད་(༡༡༥ན)ཀྱི་ཁིང་དུ་སྤྱིའི་བཀོད་པ་བརྩས་པའི་བྲགས་དམ་
 གསལ་ལ་འདེབས་པ་འབྱོར། གདུང་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགོངས་རྒྱུ་གསེལ་མཐུན་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་གྲ་
 རོམ་པ་འདར་བསྟབས། གོང་དཀར་ཆོས་ལྟེ་བ་ལ་གཞན་གྱི་ལུ་ལོག་གི་འབྲུལ་གྱིས་མཆོད་གཞིས་རྒྱམས་
 བཞེས་ཏེ་རྒྱུད་ལྟེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱུལ་མཆོད་ཆག་བར་ཉེ་བར་བྲུ་མ་ནམ་མཁའ་མཛོད་པ་ལུ་
 དོན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ས་འབྲེད་ལ་ཁ་རག་རྒྱུ་ལྟེ་བའི་བྲེད་སྟོ་ལོག་བར་བརྟེན་ལྟེ་བ་གོང་མས་བཞེས་
 པའི་མཆོད་གཞིས་རྟེན་པོན་བསམ་གྲུབ་གྱིང་གཞིས་ཀ་དུང་འཛིན་གཉིས། ལག་འབབ་བདུན་བརྒྱ། ལྟེ་
 མོ་རྟེན་དང་ལུང་ལག་གི་གཞིས་ཀ་ཐེམ་འཛིན་སུམ་ཅུ། ལག་འབབ་ཆིག་རྟེན་བརྒྱུད་བརྒྱ་སྟོར་དང་
 རྟེན་ཆའ་གྱི་གཤོར་འདེབས་བསྟན་རྒྱུན་ལ་བསམས་ནས་སྤྱུང་། ལྷིངས་པོ་ཆེའི་གྲ་རིགས་བྲུ་མ་རྒྱལ་
 གསལ་གྱི་རྒྱ་མཆོད་ལ་བརྟེན་ས་རིས་རྒྱལ་གོང་བར་དཀར་གཡོང་ཡང་མ་རུས་བས་ཐིམ་སྟོག་གི་བལ་
 ཐོབ་ཆེ་བ་རང་མི་འདུག་རྒྱུ་འཕྲོམ་དོགས་ཡོད་འདྲ་ཟེར་བས་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་ལའང་དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་རྟེན་མས་བར་བཤད་པའི་དབང་གིས་གྲ་ནང་དུང་འཛིན་སུམ་ཅུ། ལག་འབབ་ཉིས་རྟེན་དུ་
 ཉེ་བ་ཐིམ་སྟོག །འབྲས་སྤངས་བདེ་ཡངས་པའི་མཆོད་གཞིས་ཁ་རུ་གསེར་ཁང་གི་ཆའ་རྟེན་ལྟེ་བཞི་སྟོར་
 བས་དགོན་པ་གསར་པ་ཅན་ཐེམ་འཛིན་བརྒྱུད། ལག་འབབ་ཐུང་བདུན་བརྒྱ། ལ་པོར་ཁའི་ར་རྩུལ་
 ཐེབས་སུ་གྲ་བཞི་ཁང་གསར་ནས་དགྲ་བརྒྱ་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་འབྱུང། དལ་མཛོད་དང་གཉེར་པ་སྟོན་པ་

གཉིས་དང་གྲོས་བསྟར་དོན་མཚོན་དཔོན་པས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ནན་ལབ་ཆེ་བར་(༡༥༧)བརྟེན་
འཕྲལ་ལག་འཁོགས་རང་མི་འདུག་རུང་འཕྲལ་ལྷགས་ཚང་མར་འཇགས་སོ་ཆེ་བར་གོ་དེ། བན་བདེ་
ལེགས་བཤད་གྲིང་པའི་མཚོན་ཐེབས་སུ་མཁར་རྩ་དུང་འཛིན་ལྟ་བུ། ལག་འབབ་སྐྱམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ།
ཅིང་ཐང་དོ་སྟོན་ཆོས་སྟེང་པས་འཛིན་ལྷུ་ལ་གཞིས་ཀྱི་དུང་འཛིན་བདུན་ཅུ། ལག་འབབ་དུག་སྟོང་ལྟ་བུར་
ཉེ་བ། མཚོན་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ལ་བདེ་སྦྱིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཞིས་ཀྱི་འཕྲང་འགོ་ཕུ་ཤར་དང་
བཙས་པའི་ཐེམ་འཛིན་ཉེར་ལྟ། ལག་འབབ་ཆིག་སྟོང་ཐུང་དགུ་བརྒྱ། མངའ་རིས་དུང་བར་འཕྲང་འགོ་
མཁར་ལྟ་བུ། ལྷགས་མདངས་རྒྱང་རྒྱང་དགོན་པ་བ་ཐེམ་འཛིན་བཙོ་བརྒྱད། ལག་ཡོང་ཐུང་དུག་བརྒྱ་
སྟོར། ལྷག་དུན་ལ་ཁོ་པོ་མཁར་གྱི་གཞིས་ཀྱི་ལྷུ་དུང་འཛིན་བརྒྱ་དུག་ལག་འབབ་ཆིག་སྟོང་དུག་
བརྒྱ་སྟོར་སྦྱད། ཉེར་ལྟ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྦྱ་མཆོད་ཕྱོན། ཞང་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་དག་བསྟོང་ལག་སྟེང་གི་རྩམ་
པས་སྟོ་འདུག་གི་དམག་བསྐྱལ་བར་ཆིངས་དན་སོགས་ལ་ཕྱིས་མེད་ཀྱིས་ལག་རིར་འོངས་པར་ཁ་ཉེས་
ཚན་ཆེན་བཏང་པའི་དཔལ་རྟགས་ཀྱི་ལག་མཚན་འབྱོར་བ་དང་ཉེར་དགུའི་འཇམ་དཔལ་དུས་དགུའི་
ཟོར་ཕྱིར་བཏོན་པ་དུས་མཚུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པར་བྱུང་།

དགུང་ལོ་ཞི་བཞི་པར་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ལྷ་ཁང་
གསར་བཞེངས་དང་། བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་
རིམ་གྲོ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར།

ལྷགས་པོ་གྱི་བའི་ལོ་གསར་གྱི་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མ་ཉེ་བར་བསྐྱང་བའི་ཆོགས་དབར་ཕྱིན།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུབས་རྒྱལ་པོ་སྦྱ་མཆོད་ཏུང་བསྐྱུས་དང་ཕྱད། དེ་ཉིན་བཞུགས་གཤམ་གྱི་ཆོ་སྐར་མ་གཤགས་
ཀྱི་རྒྱང་དམར་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འགྲིབ་པ་བྱུང་བ་ཁོང་སྦྱ་མཆོད་དང་ཞང་ཚན་ཟས་འབྲེལ་སོགས་ལྷགས་
ལེགས་བྱུང་འདུག་པས་ཆོས་སྦྱོང་གི་འཕུལ་གྱི་རྩམ་པ་ཡིན་འདྲ་(༡༥༩)སྟེང་། སྤང་བུན་གྱི་འཕྲོས་

གཤམ་གྱི་དྲི་མལ་བྱས་པའི་ལན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེན་ལུང་པས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས། རྟོ་རྟོ་བྲག་སྒྲུལ་སྒྲུ་
 རིན་པོ་ཆེས་འདི་ལོ་ནས་བཟུང་ཡང་རྫོང་དུ་ལོ་གསུམ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་མཆོམས་གིན་ཏུ་དམ་པ་གནང་པའི་
 བྲག་རྒྱ་ཟེལ་གཞོན། སུར་པ། དྲག་དམར། དྲགས་འདུལ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་ཡིག་དང་ལྷང་ལྷའི་གསོལ་
 མཆོད་དགོས་སྒྲུལ་རིམ་གྱིས་ཤེབས་པ་ལྷང་བྲིས་གིང་ལུང་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་མཁའ་དབྱེད་བཙོན་
 འབྲས་གིན་ཏུ་ཆེ་པའི་དོགས་གཙོད་མང་དུ་བྱུང་བར་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་བསམས་ཏེ་སྒྲ་བསྐྱེ་མེད་པར་
 སྤུལ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་དུས་ཐོག་ཏུ་རྒྱགས་པའི་ཆོགས་དབུར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བྱུར་པ་གདན་དྲངས།
 བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ལྷ་ལྷུག་གི་དབུ་རྒྱན་རྟིང་པའི་སྟེང་དུ་གསེར་སྒྲང་ལྷ་བསྟན་པའི་བཞོད་པ་
 ལེགས་སུ་བཏང་པ་རྒྱན་རྟིང་པ་རང་གིས་གོ་བཅད་དེ་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁ་ཡིག་གཞོང་བཞོས་དང་བཅད་ཁྲ་
 འབྲུག་གི་རོ་མོ་སྟོལ་མར་སྤུལ། རོ་མོ་ལ་བྱང་མེད་པལ་པའི་རྒྱན་ཆ་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འབྲུགས་
 ཏེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་རྒྱལ་སྤིང་ཉམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་ལྷགས་ཡོས་དེ་གའི་སྤྱིང་བརྫོད་ལ་བརྟེན་སྒྲ་
 མོ་འག་མི་པམ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསེར་ཟངས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ཞིབ་སྤུལ་ཡོད་འདུག་རུང་ད་ལམ་
 དངོས་པོ་བཟང་དུ་སོང་བས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་སྒྲ་འཛིན་ལ་པན་ནམ་སྟུམ། ཕག་པོ་རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་
 པའི་ཉར་ལྷ་ལ་གདན་ས་གོང་དུ་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་གྲུབ་མཐའ་སྟོགས་ཏེ་མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་
 གཤེགས་པའི་བྲགས་དམ་གསལ་འདེབས་པ་འབྱོར། གཤུང་འབུལ་དུ་གོས་དར་ར་དཔུལ་འབྲུ་དང་
 བཅས་པའི་བདོག་པ་(༡༥༠བ)སྟེལ་བར་ལྷ་ཁང་ནས་སྟོ་བཟང་དབང་རྒྱལ་རྫོང་བདའ་བྱས། ཆབ་མདོ་
 དཔོན་བྱང་། ལུ་ཁེ་རེའི་ཐའི་ཇི། ཆོག་ཐུབ་རང་ཅན་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་རས་
 བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་བསྐྱར། དཔོན་བྱང་ལ་འཛིགས་བྱེད་མཛོན་དཀྱིལ་སོགས་ལུང་ཉར་
 མཁོ་ཁ་གས་བསྐྱགས། ཁམས་སུ་ལོག་མི་ཉི་ཤུ་ཙམ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབས། རྫོང་པ་
 གང་ལེགས་བྱས། ལོ་སྔ་མའི་ནང་དུ་གེ་སྤྱུག་གཉིས་པན་བདེ་བ་དང་འབྲུ་ལྷ་པའི་རྫོས་མཆོམས་ལ་
 བཏང་བར་པན་བདེ་བས་ཉན་འཛིག་ཆེ་བ་མ་བྱས་འདུག་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་མར་ལམ་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་དགོས་
 སྒྲུལ་ལབས་པ་ཁས་ལེན་སོས་ཁྱག་བྱས་སོང་རུང་དོན་དུ་སོང་སྟེན་གཉིས་ཀྱིས་མ་སྟེས་དག་དང་ལྷས་

ཕྱིན་གྱི་གདམ་རྒྱུད་པའིན་གྲོས་གཤོམ་མང་དུ་བྱས་རིགས་སུ་སྤྱང་། ལྷ་ལེ་མེའི་ཐའི་རི་ལོ་སྤྲུལ་ཁོར་དང་གི་རུས་སྤྱད་པས་ལ་དཔགས་པའི་རེ་བ་པའིན་བྱུང་བས་འཛིགས་ཕྱེད་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱ་ནག་མ་ཞིག་གིས་གཙོས་པའི་ཕྱིན་རྒྱུ་བས་རྟེན་གང་མང་པདོག་པའི་དངོས་པོ་བཟང་བས་རྒྱས་གྱི་རྩོད་པ་བྱས།

དོར་ལྷ་གཉིས་པའི་འགོར་ཚངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་ལ་སྤྱན་གཟིགས་སྤོན་ཆས་ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཁོམ་པ་འཕྲིན་ཡིག་ཚིགས་བཅད་དང་བཅས་དཔོན་ཚང་བྱང་ངོས་པ་བྱང་དོར་གྱི་དྲི་སྟེང་ལྷ་པར་བཏང་། ཡན་པདེ་ལེགས་པའདད་སྤྱིར་པའི་འདུ་ཁང་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ་སོགས་སྤྱབ་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་གིན་ཏུ་ཁུལ་དོག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསང་སྤགས་པོ་བྱང་རྒྱ་བསྟེད་དེ་ཀ་བ་སྤྲུལ་ཏུ་སྤོར་ཡོད་པའི་འདུ་ཁང་མགོན་ཁང་། ཤོད་ཏུ་གཤིན་རྗེ་དང་གཟའ་ཁང་། ཤོག་པའི་ལ་རིར་རྒྱན་གྱི་མཚམས་ཁང་བརྒྱུད་པའི་(༡༩༠ན)སྤྱ་གོན་གྱིས་གཡུང་དར་རྒྱས་སྤྱིར་གི་ཤིར་ཆ་རྣམས་འདྲེན་པའི་གཤོམས་ལ་བརྟེན་ཆའི་སངས་སྟེ་པས་ལུ་འག་བསྐྱལ་པའི་སྟེ་པས་སུ་འགོ་འདུག་གཤིས་ཀྱིན་དགའ་ར་བ་བཅུགས་ན་ཡོང་བའི་འཆར་སྟོན་བྱུང་བ་འདོད་སྤྱར་པའིན་གྱི་བསྐྱིགས་པའི་འདི་ལོ་ཡས་མས་ཀྱིས་ཡར་པོ་རྣམས་ཚུགས། ཀྱིན་དགའ་ར་བ་ཏར་བཟོའི་བཀོད་པ་ཆའི་སངས་སྟེ་པས་འཆར་ཅམ་བསྟན་པའི་ཞིབ་ཆ་མཐའ་དག་གོང་གསར་བས་བྱས། ཆོས་པཏུ་བཞིན་ས་འཇམ་དཔལ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤགས་རིར་བྱེ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་བསྟོག་པ་བཅུགས། དཔོན་ཚང་བྱང་ངོས་ནས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་སོར་གནས་ལ་ཐུག་ལེན་མན་དག་གིས་རྒྱུར་བརྒྱུན་ཏེ་རིན་ཅེན་ཆ་སྟོར་དངོས་གཙང་ཞིང་གཏོས་ཆེ་བ་སྟོར་བ་མཛད། སྤྱན་དགོན་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ཆའི་སངས་སྟེ་པའི་རྩེལ་པས་དུང་འཚོ་ལྷག་བསམས་ལ་རིན་བསྐྱར་ཏེ་འཚོལ་བར་མངགས་པ་འཛོམ་ཆེ་བ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དཔལ་རྒྱ་ནི་སྟོ་བྱར་དུ་འདུལ་མ་བྱུབ་པའི་གཤིས་སུ་ཟེས་བཞིག་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པས་གཉན་གློད་ཆེན་པོ་དང་མཛོམ་གཏོགས་པའི་ནད་ལ་གདུགས་དཀར་ལ་སྤགས་ཀྱི་རུང་ཟད་འབགས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་ཡུང་པས་མཐའ་འགོ་བསྐྱབ་བསྟོག་དང་འཆར་ཀའི་མདོས་ཆེན་མཛད། གོང་གསར་བས་བཟོ་བཀོད་བྱས་པའི་ཉེར་ལྷ་ནས་འགོ་བཅུགས་སྤྱ་བ་བཞི་པའི་ཉེར་བརྒྱད་ལ་གྲུབ་པའི་དབུ་རྒྱན་དར་དབྱངས་སྟོན་རྒྱན་དང་བཅས་པ་གསེར་ཞོ་ལྷ་བརྒྱལ་ལྷུང་བརྟུང་

ཐོག་ས་གཞུང་གི་མཉམ་སྲུང་བསྐྱར་ཏེ་བ། སྤྱི་ཤིང་པ་ཞི་བསྐྱར་ཏེ་བ། སེལ་བ་དུན་ཅུ་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་
འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་ཁ་བྱང་བསྐོས་ཏེ་དབལ་ལྷན་དུ་སྦྱོང་རྒྱུ་ལ་མོར་(༡༩༠༠)ལུལ།

ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བསྐྱར་ལ་ལེགས་ལྷན་ནག་པོ་ཕྱི་ནང་གསར་བའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་
བྱས། འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་འགྲོ་བཏ་ཆེན་གྱི་ལལ་སྒྲོབ་མདོ་པ་ལེག་མཁན་ཆེད་དུ་བཀྲལ་ནས་བྲམ་
གསར་འདུས་ཐོག་ས་དཔེ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཤིང་ཤོག་ལས་ཀྱང་མང་ཙམ་བྱས་པ་ལྷུ་མུ། དཔེ་ཆེན། འབྲུ་
ཆོ། ལྷུ་མ་རིས་གང་ལའང་གཞུགས་དང་བདད་གལ་སྤུ་ཕྱིན་པར་སྤྱང་བས་ལྷང་གསེབ་པ་འཇམ་
དབྱངས་དབལ་བཟང་འབྲུ་ཆོ་བསྐྱབ་དུ་བཅུག། ཁ་ཁ་ལི་ཐང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཆོས་ཆོས་ལྷོ་གསར་འདིང་གནང་བ་ལྷངས་དུས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་པ་ཕྱོགས་ལོག་པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་རིས་
གྲུད་དུ་སོང་བའི་སྤྱང་བི་རི་དོན་ཡོད་བརྟེན་གྱི་དང་ཁྱད་པར་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་དགར་སྒྲོན་ལས་
ཐེབས་པས་དམག་གིས་དགོན་པར་ལག་བསྐྱབ། སྤྱབ་ཆེན་གྱི་གཞུངས་བཞུགས་བཏོན། བད་གདན་གྱི་
བཅས་བཤིག་དཔོན་པ་མིང་མེད་དུ་འགྲོ་བར་ཏེ་བལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་དོན་མདོ་
ཁམས་སྐང་དུག་ལ་སོང་བའི་མཇུག་ཆགས་ད་ལའི་རྩང་ཐའི་རིས་མཛད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་ཨ་ཆི་ཁ་
ཆོས་རྩེ་ཅན་གྱིས་དོ་དམ་བྱས་པའི་དགོན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་བཅུགས། ཤིང་རྩ་རྒྱལ་པོས་འབང་དང་
ལྷན་དུ་གཞུང་ནས་ཉིས་སྟོང་དགོས་པའི་ལྷོ་བ་དང་བཀའ་བཀྲོས། གཞེར་ཆེན་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོ་རིང་རྫོང་
བདའ་གནང་བའི་བརྟེན་ཆ་བུ་པོ་དང་ཁན་དཀའ་བཅུས་དགོན་པའི་ཞིག་གསོས་ཀྱི་དོ་དམ་དང་ལས་
དཔོན་གྱི་དཔུང་པ་ཞོར་འདེགས་རྩུ་བྱ་ད། སྒྲིན་བདག་དཔོན་མཁའ་འགྲོས་བྱས་ཏེ་སྤྱབ་ཆེན་གྱི་དྲི་
གཙང་ཁང་དང་འདུ་ཁང་བསྐྱེད་པའི་ཀ་བ་དུག་ཅུ་རེ་བཞིའི་ས་རྣམས་གསར་(༡༩༡༣)རྒྱག། འབའ་
ནས་ཟངས་ཁལ་བསྐྱལ་གཙམ་གྱི་ཁ་འདེབས་དང་བཅས་པའི་ཁྱི་བད་ཞིག་གསོས། འདུ་ཁང་གི་ལྷེབས་
རིས་ལ་མཛད་བསྐྱེད། གཙང་ཁང་སྤྱག་ཀ་བསྐྱེད་མར་བྱམས་པའི་སྒྲིན་རྒྱ་ཐོག་ཆད། གཞུངས་འབུལ་རབ་
གནས་པ་དེ་མོ་རྒྱལ་སྤྱ། བན་ཁལ་གསར་བསྐྱབ་དང་འོག་ཆར་བསྐྱས་པའི་ག་བ་ཕྱེད་ལྷ་བསྐྱེད་ཙམ་ལ་
ཆོས་ཐོག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཐོགས་དང་ཉིན་རེ་རྩ་ལྷུ་གཉིས་མ། ཆོ་འབུལ་སྒྲོན་ལས། ལྷ་མཆོད་དང་ཉེར་

བདུན་མཚོད་པ་རྒྱགས་པའི་དེར་སང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་སྐབས་སུ་སྤྱང་། མངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་ལྷན་
 ཏུ་འཛོལ་བའི་རྟེན་འབྲུང་བརྒྱུག་པར་ཆེད་བསྟན་ཆེད་གསེབ་བྲམ་མཁམས། ལྷང་བསྟན་ཏུ་ཆེད་དཔག་མེད།
 ལྷན་རས་གཟིགས། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་ལུང་ལྷགས་སུ་མཚོན་རྟེན་བཞེད་དགོས་
 ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱུང་། གཙང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུར་ལངས་བྱེད་མཁན་ཆོ་རེ་ཞིག་རང་འཇགས་སུ་གནས་པ་དེ་
 ལུས་སུ་ལུས་ཆེ་ལུགས་ལུལ་ཀྱང་དན་པའི་ཕྱོལ་ལམ་ལམ་དན་གྲོག་པོར་དོད་འགྲོ་སྤྱང་བས་མདོ་ནས་
 རམ་ལ་ཅན་ས་རིས་ཅིས་ལེན་དང་ཆད་ལས་སོགས་དྲན་འཛིན་བྱེད་པར་བཏང་། རོར་པ་རྫོགས་ཆེན་
 པའི་དབུ་མཛད་ཀླུ་ཆེ་བཙན་དང་ལྷ་ས་མི་རུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོན་བྱངས་དང་བཅས་པ་ཆེ་བརྒྱུང་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱུགས།

ཆོས་བརྒྱུག་སུམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱད་དང་དགེ་རྒྱལ་ཉེར་གསུམ་བསྐྱབས། ཆོས་བཙོ་ལྷ་ལྷག་
 ལྷང་ཞབས་དུང་མ་ཆེན་མེད་ས། བཀུར་གཞོས་གཞིས་ལེན་སྤྱང་འབྲུང་བཞིན་བཟབས་པ་ལུས། ཉིན་ཁ་
 ཡར་གྱི་བར་མཇལ་ཞིང་ལྷགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་(༡༩༡)བའི་གསུང་གླེད་གི་རིམ་པ་རྒྱས་པས་ཏུས་
 འདལ། ཞབས་དུང་དེ་མ་བཅོས་ལྷག་པ་ལྷ་ལུའི་མེབས་སྒྲོ་བྱི་ནང་མེད་པ་འདྲ་པ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་རྒྱལ་
 ལྷགས་འབྲུང་གིས་མ་དོར་ཞིང་གཞན་པན་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེད་བཟང་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཞལ་འདྲིས་པ་
 ཅམ་གྱིས་དག་སྤྱང་སྒྲེ་བ་ཞིག་སྤྱང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཁྱོད་
 བས་གསང་འདུས་དམར་འཕྱིད་གྱི་ལུང་ལུལ། རྫོང་པ་པོར་ཁ་པར་ཐོབ་པ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུད་ཡིག་འབུལ་
 རྒྱ་མ་བྱུང་བས་དུང་འཁོར་འགས་འདི་འདྲའི་ལྷངས་ལུང་མོས་པ་ལམ་བྱེད་ཅམ་ཡིན་འདུག་ཅེས་སྒྲུས་
 རྒྱད། དེ་སྐབས་མཁར་ཅེ་དང་མལ་གྲོ་གྱུང་དཀར་སྤྱོད་འཇགས་བྱས་ཆེ་སྐྱོག་རུས་ཆག་བརྒྱུད་ཏུ་མོང་
 པའི་དཔེ་བཞིན་དོན་ལ་བརྟུབ་ཀྱང་གཏམ་ལ་མ་བརྟུབ་པས་དེ་འདྲ་ལས་པེད་རྒྱ་སོག་གི་ལུལ་ཏུ་འགྲོ་
 དགོས་བྱུང་ཡང་འཛོར་རྒྱ་མེད་སྤྱུམ་འཁྲབ་ཞེས་བྱས་པས་གཏོད་མ་དགོས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་མཚོད་
 གཉིས་ཀྱི་གསུང་ནན་དང་བསྟན་སོ་སོར་ས་རིས་འོས་འགབ་ཅིས་སྤོད་ཀྱང་གྲུབ་རུང་རྒྱལ་པོའི་སྤྱུ་
 ཞབས་སུ་བཀྱས་སྤང་ཆེ་རིང་སྤོང་ཉེ་གོང་དཀར་ཏུ་བསྐུལ་པའི་གཏམ་གྱིས་ཁྱེན་བྱས། གཙོ་པོར་ཆོས་སྤོང་

ལྷན་མའི་མཐུ་ཚུལ་གྱིས་ཞང་ཚོན་གཉིས་ལམ་ནས་དོན་མེད་ལ་སྟོང་ལུང་གིས་སྐྱུག་ལུང་དུ་བྱོས། ལྷ་
 མཚོན་དེས་ལྷུལ་པོ་སྐྱུ་མཆེད་ལ་ལྷུལ་ལོག་བྱས་པ་ལྷ་ལུང་སོང་བས་བྱགས་ལ་ལོག་སྟེ་ཕན་བྱོགས་
 མཛད་པའི་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ། ལྷུག་ལུང་སྟེ་དགོན་ནས་གད་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་ཁག་ཐོག་མཛད། ཞབས་དུང་
 རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིར་ཐོགས་གདོང་འབྲལ་ཆས་སྐུ་མས་མཐོ་པ་བསྟར། འཕྱི་གུང་ཞབས་དུང་སྐྱུ་འཕྱིར་པོའི་
 ལྷུལ་སྐྱུ་ཉར་པོར་འབྲུངས་པ་མཁན་སྟོབ་ཚོས་(༡༧༩༩)གསུམ་ཕྱག་མཛོད་སྟོགས་དཔོན་སྟོབ་མང་རབ་
 ཐེབས། ལྷུལ་པོའི་སྐྱུ་དགོན་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོར་བསྐྱབས། མཚོན་ཞབས་དུང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དགོན་
 མཚོག་འཕྱིན་ལས་བཟང་པོར་གསོལ་བ་གནང་བྱུང་འདུག་པ་མེད་རང་གི་མིང་ཟུར་ཡང་བཟང་པོའི་
 མཐའ་ཅན་དུ་ཐོན་པས་བསྐྱར་དགོང་མ་བྱས། ལྷ་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་ཀྱུ་པའི་བྱག་
 ལུང་ཚོས་ལྷུལ་རིན་ཆེན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་གཏེར་བྱོན། རྗེ་ཟུར་པའི་མཁྱལ་རུ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ལྷ་ཉེན་དང་བཅས་
 དདུལ་གཏུང་གི་མཐུན་སྟེན་དགོས་ཚུལ་བྱག་མཛོད་དགོན་མཚོག་ལྷུལ་མཚོན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྷུང་གང་
 ལེགས་སྟུང། ཞབས་དུང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྗེ་ཟུར་པའི་ཡང་སྟོང་ནས་སྤྱར་གཏེར་ཁ་བཞེས་པའི་ལུང་
 བསྟར་དུས་བབས་ལྷ་ལུང་སྐྱུ་འཕྱོན་ན་མ་གཏོགས་པ་བྱུལ་བྱས་འཛིན་གྱི་མཐོ་བྱེད་སྐྱུ་སྟེ་རང་ཡོང་
 མདོག་མ་ཁ་ནའང་བྱག་མཛོད་པས་བསྐྱལ་བ་ལྷུང་སྐྱུ་སྟེ་ལྷུང་འཕྱོན་གྱི་གསོལ་འདེབས་བྱས། མངའ་
 རིས་པ་བླ་མ་དགོན་མཚོག་ལུན་བྱུང་དེ་གསང་སྐྱགས་གསར་སྟོང་མ་སྟོང་གང་ལའང་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
 རྒྱང་པར་གསང་སྐྱགས་སྟོང་མ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དང་གྲོང་མོ་ཞིབ་དུ་མོལ།
 ལྷུལ་པོའི་སྐྱུ་དཔོན་སྟོབ་ལ་བདག་སྟེན་དང་རྫོང་པ་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་སྤྱིར་ཐོགས། ལྷུལ་པོ་དང་རྒྱང་
 ཐི་མཆེད་གཉིས་བྱང་དུ་འཕྱོན་གདོང་ཆོད་བར་བརྒྱ་ཅ་ལུ། འཕྱི་གུང་ནས་མངའ་རིས་ལྷུལ་སྐྱོས་པ་
 འཕྱོར་པའི་ཚོས་ཚན་ཉེར་ལྷའི་ལུང་དགོས་ཟེར་བ་དབུ་རྒྱགས་ཅམ་ཞིག་བྱས། ལྷུར་སྟེ་པ་ཁྱི་འདོན་གྱུ་བ་
 བས་ཡོང་པའི་ཁས་བྲུངས་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྒྱུ་ལ་བ་བྱས་མ་སོང་། (༡༧༩༧)འཕྱི་གུང་ཞབས་དུང་གི་ཐེབས་
 རྫོང་ཡང་ཞོང་པ་བསྐྱས་བརྟེན་འདྲ་བྱས་པའི་དག་རྒྱས་ཆེ་ལུལ་ལས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་གསུང་བ་
 བཞིན་དགའ་བརྒྱད་གཤིན་རྗེ་སྟོགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་འདུག་ཀྱང་དགའ་པོའི་ཟབ་གནད་ཀྱི་

རིགས་ལ་དབུ་ཡོན་ལ་ཟེན་ནས་གསུང་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པར་རྫོང་བཟུང་བའི་ཡོང་རྒྱའི་ཁུལ་གྱི་སྤྱབས་
ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲང་།

རྩ་རྒྱུང་མ་འག་པོ་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཨོ་རོད་གྱི་གཞུང་གི་བདེ་ཐབས་ལ་མངགས། ཁོང་པ་དང་
མོས་ཆེ་བས་ཡོད་འཕུལ་ལྟ་བུ་བྱེད་འདུག་ཅིང་ལྟག་ཏུ་འདི་རེས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་དཀར་
ཡུག་རྗེས་ཡོད་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་བྱིན། ཁོང་གི་རྗེས་སུ་མངའ་རིས་རབ་འབྱམས་པ་བསྐྱོས་པ་ལོ་སྟ་
མ་བུར་གི་རུ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་ཕྱིར་གྱུར་ལ་ཐོག་བརྒྱབ་བས་དེ་ནང་དུ་གྲ་བ་གཉིས་འདས་ཀྱང་སྤྱ་མར་
སྟོན་མ་བུར་བས་ཐོག་རྒྱགས་མར་གྲགས་པའི་སྟན་པས་འཕྱིན་ལས་བཀུག་པ་ལྟ་བུས་དགོན་པར་ཡང་
ཕན་ཐོགས་པ་བྱུང་ཆོད་དུ་འདུག། མེ་ཁྱུ་ཅི་ནོང་ཡན་ལག་མི་བདེ་བའི་ནད་ཡུན་རིང་ཅམ་བྱུང་བ་ཟླ་བ་
བཞི་བའི་འགོར་ལྟག་གོར་སྤེལ་ས་མཚམས་སྤེལ་འདོར་བྱས་ཆོམས་སུ་ཁ་འབར་མ་དཀར་མོའི་འཆི་བྱ།
འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོད་བདེ། རྒྱུང་རྒྱང་ལུགས་གྱི་རྟ་མགྱིན་གྱི་བྱིན་སྤྲམས་བྱས་པས་དེ་རུབ་ནས་
འགོ་འཆག་ཐུབ་པའི་བདེ་སྟེད་ཐོན་པ་ནད་ལ་གསོག་ལྡང་ཞིག་སྤུམ་ཡོང་བའི་དྲག་པར་ཉེ་བ་དང་མོས་
པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་པ་ཉིས་འཛོམ་བྱུང་བ་འདྲ། བྱང་གཙང་དུས་གདན་ས་གོང་གི་གཏོང་རྫོང་ཡོད་
བཞིན་པའི་ཆབ་ཏུ་ལྟ་ས་མཐིལ་དུད་བརྒྱར་ཉེ་བའི་མི་གྲ་ཡོང་འབབ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ལུག་སྟེ་པ་བསོད་
ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་སྟོར་(༡༩༩༩)འཇགས་གནང་བ་ལུགས་སྤུལ་ལོ་ལྟག་མཛོད་པས་སྤུས་པའི་
བརྩམ་པ་ཞིག་ལ་བྲིམས་ལུགས་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མཚོད་གཞིས་གསར་རྫོང་མང་དག་དགོངས་ཐོག་
གིས་བཞེས་པར་རྫོང་བ་རྣམས་འགྲུངས་མེད་དུ་སྟོག་པ་མཛོད་འདུག་རུང་གསར་ཆོད་ལ་ལྷ་དོན་རིམ་
པར་གནང་སོང་ཡང་ཕྱི་ནང་གསར་བའི་དགོ་སྟོན་འདུས་སྤྱོད་མ་སྟོན་པ་འདི་ལོ་ཆོས་རྗེ་གོ་ཆག་པ་
རྫོང་བདེའ་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་དག་བཅས་འབྱོར་བ་གསར་སྟགས་གྱི་རྒྱལ་སྤྱུང་མཚོད་ཆག་ན་ཉིས་
བཞེ་བར་མ་ཟང་ཁྱེད་པར་བདག་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་གློ་བྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་དུ་རེ་བའི་ལྟ་
ས་མཐིལ་ཡོངས་རྫོགས་གནས་འཇགས་ལུས། རི་པོ་བདེ་ཆེན་པར་འཇུག་པར་གསུང་གཞིས་ཀ། བེམ་
འཛོན་བརྩ་སྟོར། ལག་འབབ་བརྒྱུད་བརྒྱར་ཉེ་བ། ར་བ་སྟོད་པ་རང་ཕྱོགས་འཆང་ཉན་གྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུར་

འདུག་པས་སྟེ་ཐུང་གའ་ལྷན་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་བརྩ་བརྩུ། ལག་འབབ་སྟོང་ཐུག་ཕྱིད་གཉིས། ས་
 བག་བདེ་གཟར་སྒྲུབས་ཁུས་རིམ་ཁྱར་ཆེན་བྱང་བ་ནས་དགོས་ཚུལ་མ་བྱུང་ཡང་གསར་པ་སྟེ་སོའི་ཐོགས་
 ཐེབས་སྟེ་སྟོང་ཐུག་ཕྱིད་གཉིས་ཐོན་ཁྱར་གྱི་སྟེ་འབྱང་ནས་ཐོགས་ཤས། རི་ཐོ་ཆོས་གྲིང་གི་ཁ་འབྲུག་
 སྟོན་ལམ་ཐེབས་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ཅེད་དཔོན་ས་དབྱངས་ཅན་མས་འཛིན་ལུལ་གྱི་ཤས། དགོན་ཁ་ལུ་གྱི་
 ཐོགས་འབྱར་བསྟོནས་པར་ཕྱིད་སྟུམ་བརྩ་པ་པོར་ཁའི་ར་ཚུལ་གྱི་ཐེབས་བྲ་བཞི་ནས་སྤྱད་བ་མི་མེར་
 མེད་པས་མ་འཁོལ་བའི་དེ་ཆོབ་སྟེ་ཐར་བཀྲ་ཤིས་གྲིང་གཞིས་ཀ། ཁྱད་འཛིན་བརྩ། ལག་འབབ་དུག་བརྩར་
 ཉེ་བ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན་པར་ཕྱོད་ཁར་བཞིས་འབྱར་གྱི་ཆོབ་དང་ས་སྟོན་སྒྲགས་(༡༩༡བ)པར་རྟོད་
 ཆོང་གཞིས་ཀ། ལག་འབབ་བཞི་བརྩར་ཉེ་བ། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྟེ་བར་ཁ་རྟག་སྒྲུབ་སྟེ་བའི་ཁྱངས་ཡར་
 ཁྱུང་བྱ་ས་ནས་ཐོགས་ཤས་སྟུམ་བརྩ་སྟོར། ཅེད་ཐར་ལུ་མཆོད་པར་ཁར་གསར་གྱི་ཁར་སྟོང་གཉིས་གྱི་
 ལས་ཁྲལ། ལག་འབབ་སྟུམ་བརྩར་ཉེ་བར། ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཅེ་བར་སྟིངས་པོ་ཆེ་བའི་ཁྱངས་བྲ་གྱི་རྩ་
 ཡགས་ཅན་དུད་འཛིན་གསུམ། ལག་འབབ་ཕྱིད་བཞི་བརྩ། ངམ་རུ་བ་མགོན་པོ་ཆེ་འཕེལ་ལ་འཕན་
 ཡུལ་གྱ་ཤེལ་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་དགྲ། ལག་འབབ་ལྷ་བརྩ། རོང་དཔལ་གྲིང་པར་འཕྱིར་རུ་ཐོད་
 དཀར་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་ཉེར་དགྲ། ལག་འབབ་ཕྱིད་བརྩད་བརྩ། བྲ་ལུ་པོ་བཙུམ་གྱི་སྟོབ་
 དཔོན་དུ་སོང་བའི་གལ་ཆེ་བས་ས་བསྟོན་དུ་བྱང་ཁར་ནས་དུད་འཛིན་དུག། ལག་འབབ་བཞི་བརྩར་ཉེ་
 བ། མོང་དཀར་གནས་གསར་པར་ནང་ཆེན་པས་འཛིན་ལུལ་སྟིན་པོ་རི་དང་ཤེལ་གྲོང་ཤག་པའི་གཞིས་
 ཀ། བེམ་འཛིན་དགྲ། ལག་འབབ་ཕྱིད་ལྷ་བརྩ། འཕྱོས་སྟུ་གྲུ་ལུང་པར་སྟེལ་ནག་གཞིས་ཀ། ལག་
 འབབ་ཕྱིད་སྟུམ་བརྩ། བྱང་གྲིང་བསམ་བྲུབ་རྩལ་པོར་གནམ་དགའ་ལ་སྒྲག་གི་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་
 བརྩན་ཅུ་དོན་གསུམ། ལག་འབབ་བཞི་སྟོང་། འཕྱིར་རྒྱས་སྟུ་གྲུད་པར་འཕགས་སྟེ་ཁྱངས་གྱི་ཐེམ་འཛིན་
 དགྲ། ལག་འབབ་བརྩན་བརྩ། བསྟོད་ནམས་དབང་རྩལ་ལ་ཁྱི་སྤྱད་ནས་སྟེ་བ་ལྷ་མས་གནང་འཕྱོས་གྱི་
 ཐེམ་འཛིན་བརྩད། ལག་འབབ་སྟུམ་བརྩ། ཁང་ཆ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་ལ་སྟིངས་པོ་ཆེ་བ་དང་པོ་དོང་
 ཁྱངས་གྱི་ཐོགས་ཁལ་ཕྱིད་ཉིས་བརྩ། རོ་རིག་བྱ་དཔོན་པོར་སྟེ་ཐར་གསེར་ཁར་སྟོ་སྟོ་བ་རྟུང་གཅིག་གི་

ཡག་འབབ་བཞི་བརྒྱ། ཉང་བྱ་རྒྱུར་ར་(༡༧༧)པར་རྒྱུར་ལུང་ཞེས་པའི་ཞེས་དང་རྒྱུར་མཁར་གཞིས་
 ༡༡ ཁེམ་འཛིན་བཅུ་དགུ། ཡག་འབབ་རྒྱུར་ཐུག་ཐུང་གཉིས། རྒྱུར་པོ་ཚེས་མཛད་པ་རྒྱུར་ཁྲུང་སྤྱི་དྲུང་
 འཛིན་བཅུ་དྲུག། ཡག་འབབ་བཞི་བརྒྱ། མས་ཆགས་ནས་ལ་ས་འཕོར་གྱི་བླ་ཆལ། དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁར་པ།
 ཞལ་ལུ་བར་གྱིར། རྟེ་པོ་རྒྱུང་བཅས་པར་ཐེམ་འཛིན་བཅུ་དགུ། ཡག་འབབ་རྒྱུར། སུང་ཡིག་རྒྱ་མཚོ་ཡི་
 བའི་ཡག་གཡོག་ཏུ་འགྱུར་པའི་རྟེན་མོར་རྟེ་ས་ལུང་རྒྱུང་ཁར་གི་ཁར་པ་ཡག་འབབ་ཐུང་རྒྱུ་བརྒྱ། མོ་
 བུར་གེ་ར་པར་ཟེ་མོ་པ་ཅན་རྒྱུང་གཉིས། ཡག་འབབ་དགུ་བརྒྱ། ར་མ་ཅེ་ཡོན་ཏན་ལ་རྟེ་ས་གསོད་ས་
 གཤམ་ལུ་ཁར་པ། ཐེམ་འཛིན་བཅུ་དྲུག། ཡག་འབབ་བརྒྱུང་བརྒྱར་ཉེ་བ། རྟེན་ས་བན་དག་དབར་
 འཛིན་ལས་འཕོར་པོ་འགྲི་བའི་ཡག་གཡོག་ཏུ་འགྱུར་པའི་རྟེན་མོར་གྱུར་ཅ་ཐེམ་འཛིན་གསུམ། ཡག་
 འབབ་ཐུང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ། དག་དབར་རྒྱལ་བཟང་ལ་པོགས་ཁལ་ཉི་ཤུའི་ཐོན་ཁྲུང་ས། དེ་ལ་ཁྱིམ་
 གསར་བསམ་གྱུ་ལ་འདོན་རྒྱུང་གཅིག་གི་དམག་ཁལ་ཆག་ཆ་དང་པོགས་ཁལ་ཉི་ཤུ། སུང་ཡིག་དར་
 རྒྱས་པ་ཤིས་ལ་གཙང་ཁ་ནས་འབྱུ་ཁལ་བརྒྱ་རྒྱུར་ཐོན་ཁྲུང་ས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་རྒྱུང། གསར་ལུ་དབྱར་
 ཚེས་ལ་རྟེ་ཐོག་མར་རྟེ་ཡོང་མི་ཡོང་རྟེ་ཚོགས་ལ་འདི་ཡོན་ས་བཟུང་འཛམ་དབྱངས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་
 ཚེས་འཕེལ་གྱི་བཞེད་པ་རྒྱུང་ཁྱིར་པོ་རྟེ་ཤིས་བཅུ་ནས་རྒྱུ་ཁྱིའི་པར་འཕེལ་འགྲིབ་པེས་མེད་འཆར་
 ཅན་དུ་བཏང།

ཆོས་བརྒྱ་བཞིའི་ཉིན་སྐབས་འཆར་ཆེན་པོ་འདར་ནག་བདེ་བ་བཟང་པོ་ལ་གཏོར་ཁ་གོར་མའི་ཏྲ་
 མགོན་བདེ་གསེགས་ཆེག་དྲིལ་(༡༧༧༧)ཀྱི་དབང་ལུང་དང་ཁྱབ་འཇུག་གི་གཏོར་དབང་སོགས་འགའ་
 ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ལུལ་བ་གཞན་གྱིས་ཐོས་ནས་ཡེ་མི་འགའ་པས་གསར་བ་གནང་དགོས།
 བདག་ཚུགས་ནས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མཆེད་མི་ཡོད་གསུང་བ་སྐྱེ་མ་གསར་བ་འདི་འཐད་པོ་ཞིག་མི་
 འདུག་ཀྱང་ཐུགས་དང་བརྩམས་པའི་ཤས་མཐོན་སྤྱད་ཅམ་བུས། ཆོས་རྗེ་རང་གིས་ཐུང་མཆེད་བཞིན་
 ཡེ་མ་བྱུང་འདུག །རབ་བྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་ལུང་ནས་དང་རིག་འཛིན་
 ཆེན་པོ་སྤྱིར་རི་བ་གཉིས་ལ་གྲུ་གྲུ་ཡང་མི་གཏོར་མའི་འཛོམས་ཀྱིད་ཉི་ལྔ་ནག་པོའི་བཀའ་གཏན་ལས།

ཆོགས། གནོད་སྦྱིན་ཅེ་ལུ་དམར་པོའི་སྒྲིག་དབང་ལུང་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་སྤྲུལ། སྦྱིང་བོད་
ཆོས་རྗེའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ཨོ་རོད་དུ་འདེགས་གནོད་ཕྱག་ན་རྩོ་ཆེ་ལའོར་ལོ་ཆེན་པོ་རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་པའི་
དབང་། གསར་རྩོམ་ཁ་གསུག་གི་ལུང་། ཟངས་རི་དཔོན་སའི་ཞབས་བྱུང་དང་བྱ་ཞབས་བྱུང་གཉིས་ལ་
འཆི་མེད་དཔལ་སྦྱར་གྱི་ཆོད་དབང་ལུལ། བ་རྒྱལ་གྱི་རྫོང་ཐོག་ནས་རྒྱུང་དམར་བཙུགས་ཡོད་པར་དེ་འོག་གི་
བར་ཐོག་ཅིག་ཏུ་བཀྲས་སྐྱང་པའི་མ་དང་མནའ་མ་གཉིས་དམ་བཙོར་བཞག་འདུག་པའི་དམ་ཐེལ་གྱིས་
རྟོར་བཞུ་བཞི་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རྫོང་ལ་རྒྱུང་ཁང་ནས་འདོམ་གང་ཅམ་གྱི་སར་ཐོག་བརྒྱབ་སྦྱེ་བློ་བློས་ཆོས་
དར་འདས། བཞེས་གཉེན་དཔལ་བཟང་དང་དེའི་འོག་ཐོག་ཏུ་ར་མ་ཅེ་ནས། མང་ར་ནས། དེ་འོག་ཏུ་
བཀྲས་སྐྱང་པའི་མི་ཆོ་ཡོད་འདུག་པ་ཆང་མ་དཔྱ་མེད་དུ་བརྒྱལ་པའི་གནས་རྒྱལ་བྱུང་བ་པ་རོལ་པོ་རྒྱམས་
ལ་བརྟགས་ཀྱང་པལ་ཆེར་རྫོགས་སོང་བ་དང་རྫོང་རྫོང་ལས་ཆོན་བ་རྒྱམས་རྟོག་པ་ཅིངས་པའི་འཆུབ་ཀྱང་
ཡོང་(༡༧༧)རིགས་ཡིན་འདུག་པས་དེ་གའི་རྟོག་འདུག་དང་ལའོར་ལོ་ལེན་པར་སྤྲུགས་བན་རག་
དབང་འཕྲན་ལས་བཏང་། བཞག་ཅེའི་རྒྱུང་ལའོར་ཡང་རྟོམ་ལ་བསྐྱེགས་ནས་ཐལ་བ་རྒྱུང་ལ་བྱུར་པའི་
དུས་སྐོ་བུར་དུ་རྒྱུང་ཆེན་པོ་འཆུབས་ཏེ་ལྷ་སའི་དར་པོ་ཆེ་རྫོང་གི་དར་ལྷོག་ཁ་གསུག་བཅས།

ཆངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་གསུངས་པའི་རྟེན་བཞེང་ཆོ་ག་ས་གཉིས་དང་པོ་ཏ་ལར་ས་ཡུལ་
འོས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ཞིང་འགྲོ་དོན་ཀྱང་འབྲུལ་སྐྱང་གཙུག་ལག་ཁང་རང་ཆེ་བར་མཐོན་ཏེ། ཨེ་ནས་སྤྱལ་
སྐྱེ་རྟོར་དར་དང་བག་གོས་གཙོས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ཁ་གསུག་བཀྲུག། ཁཛོད་ཁང་རྒྱམས་གྱི་བར་ན་
གནས་ཁག་སྒྲེར་འཛོན་གྱི་མཛོད་འདུག་པ་རྒྱམས་བརྟོན་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་ཆོད་པག་མེད་ལྷ་ཁང་དུ་རྩོ་
དུ་རི་ལུགས་གྱི་ཆོད་པག་མེད་ལྷ་དགུ། ལྷན་རས་གཟིགས་ལྷ་ཁང་དུ་གཙོ་བོ་སྐྱང་བ་མཐའ་ཡས། ཐུགས་
རྩོ་ཆེན་པོ་ཡལ་ཡུམ་སྤྲས་སྤྲས་མོ་བཞི། སེང་གེ་རྒྱ། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། མཆོན་བརྒྱད་ལྷ་ཁང་།
ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གསུམ། གཉའ་བྲི་བཙན་པོ། ཐོ་རི་སྤྲན་གཤམ། རྒྱ་བཟའ།
པལ་བཟའ། མགར། ལུ་མི་རྒྱམས་དར་རྩོ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་ཕྱིན་སྐབས་ཅན་དེ་བྱམས་གྱི་ལྷ་
དཀྲུག་མའི་གསུ་སྐྱུ་འདུག་པ་ལྷ་ཁང་རྒྱར་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ལེགས་འདྲ་སྤྲུམ་དེས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དགའ་

ལྷན་ལྷ་ཁང་དུ་མཁན་ཆེན་ལྷག་རྡོར་པ། དཔལ་པོ་རྡོ་རྗེ། ཀྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ། རྗེ་གེས་རབ་སངས་ལ།
མཁས་ལྷ་པོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་བཞེང་བའི་དབུ་བརྟན་ས་(༡༧༧)པའི་དོ་དམ་དགའ་ལྷན་གསར་སྒྲགས་
གྲིང་གི་དགེ་སློང་ལྷོ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བྱས། གནས་རྒྱུ་ཚུ་ཚོས་སློང་ཆེན་པོས་དགེ་སློང་གི་བཅད་
རྒྱ་དམ་པ་ཞིག་གིས་གསུང་བ་སྤྱིད་སློང་གི་གཡེང་བས་དེ་རིག་མ་ཁི་དང་ཞབས་བྱའི་དཔེ་ཁོར་ར་འདུག་
ཀྱང་བར་དེར་འདི་སངས་ལྷེ་བ། མའའ་རིས་བྱང་བ། ལྷག་རུན་ས། འོར་ནས། བསམ་དར་ནས་ལུ་པོ་བྱོས་
བརྟན་གྱིས་བྲེལ་བ་གཅོད་ཐུབ་པ་རྣམས་རིམ་གཅོད་དང་ཐག་མ་ཆོད་པའི་གལ་ཆེ་རིགས་ཆོས་དགོང་
གི་ཐུན་བར་གཉིས་ལ་འདི་སངས་ལྷེ་བས་དག་ཐོག་ནས་མདོར་བསྟུས་ཙམ་འེ་ལབས་པའི་དོན་སྟོན་གསལ་
ཆ་རེ་བྱས་པས་འབུས་བཅིས་གིས་རྟུང་རྒྱ། ལྷ། ཁ། སྤྱི་པ། རྗེན་བཅས་མོགས་མཐའ་དག་ནང་དུ་བྲངས་
ན་སྟུག་སྟོ་འདག་སྟུར་བ་ཆོད་སྟུ་མཚམས་ལྟར་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་ལ་དོན་མཚམས་རལ་པའི་བ་སྟུང་ཆེར་
མི་ཡོང་འདུག་གཤིས་དེ་རིགས་ཡེ་ནང་དུ་མ་ཐལ་བ་བྱས།

རྟེར་ཁྲུ་ལུ་པའི་ཆོས་བརྟུན་གནས་བཟུང་བརྟན་བཞིའི་བར་མཆོད་ཁང་གི་གཟིམས་རྒྱུང་རྩལ་མར་
རང་བྱོན་འཕགས་པ་མཆོད་གཉིས་ཀྱང་གདན་དྲངས། གཏེར་བྱོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྟུ་བརྟན་ཁ་
གས་མོགས་བཤམས་པར་མཆོད་པ་རྒྱས་པ་ལུལ། རྟོ་གསུམ་མི་འདའ་བའི་བཅད་རྒྱ་དམ་དུ་བཞིས་ཏེ་
ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས་དགེ་སློང་གི་འཕྲང་ལ་བརྩུར། དེ་སྒྲུབ་སྟེན་ཁ་ཡར་མཆོད་ཁང་ཕྱིར་འཇམ་ལྷག་
པ་དང་མེ་རྟོག་གི་ཆར་བྱུང་ཟེར་བ་འཕགས་པ་མཆོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཆ་གས་སུ་གོ་ཏེ་ཐོག་གྲ་ས་
ཕན་རྟུན་དུ་རྩ་རྩུལ། འབས་སྒྱུངས་སྒྲགས་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྟོང་པ་བྲངས་བཅད་གྱིས་སྒྲགས་རྒྱན། ཕན་བདེ་
ལེགས་བཤད་གྲིང་བས་ཟིལ་གཏོན་གྱི་སྒྲགས་(༡༧༩)འི་བྱེ་བ་དང་གྱི་ལྷ་ཡ་ས་ཡ། རིན་པོ་ཆེ་སྟུན་
ལུང་ནས་གྱིས་འཆར་ཀའི་ཟོར་ལས། དཀའ་འཁྱུར་གསུང་སྟོག་ཁག་ཁ་གས། བོད་ཁམས་སྤྱིའི་ཐད་
ཐབས་སུ་བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་ལུམ་བྱ་སྤྱོད་མཁར་རྣམས་སུ་ཞལ་གསེར་བརྒྱ་མཆོད། རྗེན་གྱི་གཙོ་བོ་
གསུམ་ལ་སྟན་དར་ཞལ་བྱང་དང་བཅས་པ། ལུམ་བྱར་ཟེ་མ་རྟོག་བཀོད་པའི་མདོ་སྟོག་པ། རིའོ་བྲག་

བཟང་དུ་སྤྱད་སྒྲིག་། ཟབ་སྤྱད་བསམ་པ་ལྟན་སྤྱད་པ་བརྒྱ་ཅུ། མཆོམས་སྤྱད་ཏུ་མ་གྲིན། རྒྱལ་སྤྱད་ལོན་ཤིང་།
 ཤེལ་བྲག་དུ་སྤྱོད་སྒྲིག་། རྩེ་པོ་རིང་ཆེ་ཆོག། རྩོད་བཅོན་བར་སོར་བཅད་ཡིག་དང་དབལ་མགོན་མ་ལོང་གི་
 བྱིས་སྤྱད་ཕྱིན་སྤྱད་ཅན་གྱི་དྲུང་དུ་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་ཆོག་པ་བཅད་བྱིས་པའི་སྤྱོད་དང་། གསོལ་མཆོད་
 བཟབས་རྒྱས་རྣམས་འཇུགས་པའི་བཀོད་པ་སྤྱོད་འཆོམས་ཤིག་ལ་བྱས་ཤིང་འཕགས་པ་མཆོད་པ་སོ་
 སོར་བསྟོད་པའི་ཆོག་པ་བཅད་དང་སྤྱད་བྱ་བ་དག་འདུལ་ཆེ་རིང་གིས་རྒྱན་དུ་ཁ་ཏོན་བྱས་ཆོག་པའི་སྤྱོད་
 ལམ་སྤོ་ཀ་གཅིག་དགོས་ཚུལ་བྱང་བའང་བྱིས།

རྩོད་སྤྱད་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་ནང་མཆོམས་གོལ། ཞག་གསུམ་གྱི་བར་ཁྱི་མཆོམས་སྤྱད་སྤྱད་
 པའི་ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཞོགས་ཆོག་སྤྱད་ཤིང་མང་ཅན་ལ་སྤྱད་གནས་གྱི་གསོ་སྤྱོད་དང་མེར་གན་རིལོང་
 དཔོན་གཤོག་ཉུང་བསྐྱས་ལ་ལི་མ་ལྷ་ཁང་དུ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྤོམ་པ་ཐབ། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་མེ་ཏོག་
 ཐང་དབྱར་ཆོས་ཐོག་ར་ཚུལ་ཞིག་ལོ་ལོ་བཞིན་བྱང་ན་འགལ་པའི་ཤིང་མང་ལྗེ་པའི་འཆར་སྟོན་གྱིས་རྒྱུན་
 བྱས་བཅོལ་ནས་སྤྱད་ཤིང་བར་འཕེལ་འགྲིབ་སྐྱབས་དང་སྤྱད། དཔོན་པོ་ཆོས་ལྟན་པས་བསྐྱལ་པའི་ལྷ་
 བཅུན་ཀྱང་(༡༧༥)བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱད་སྤྱོད་བཅུན་བཞུགས། དེ་མོ་དཔོན་པོ་སྤྱོད་ཆོགས། ཁལ་ཁ་
 ཆོ་ཁྱར་དཔོན་པོའི་སྤྱོད་བསྤོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་གྱི་རྩོད་སྤྱོད་ལམ། སྤྱད་པ་གངས་རས་དབང་ལྷག་
 གིས་ཡིག་དྲག་དྲུང་སྤྱད་བཅུགས་དུས་བསྐྱལ་པའི་བསྟོད་པ། བྱང་སྤྱིང་བསམ་བྱུང་རྒྱལ་པོས་རོ་པོ་རིན་
 པོ་ཆེར་རྒྱན་མཆོད་བཅུགས་པའི་ཀོང་གི་ཁ་བྱང་དང་ཁྱོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་འདེབས། ཨ་ཡུ་བེས་རྒྱང་
 རིང་པོ་ནས་བསྐྱལ་པའི་ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་གྱི་གསོལ་འདེབས། རྟེག་གྲ་སྤྱལ་སྤྱུས་མ་ཆ་རྟེགས་པར་
 ལེགས་སའི་ལེགས་གྱིས་དགོས་ཚུལ་ལྟར་རིང་འཆོའི་ཆོག་པ་བཅད། རྣམ་རྒྱས་སྤྱིང་པ་འབྱོར་རྒྱས་སྤྱོད་
 གྱི་རྩོད་སྤྱོད་ལམ་ལག་བྱིས་མ་སོགས་སོ་སོའི་འདོད་དང་སྤྱད་པའི་ཚོམ་པ་ཅི་རིགས་བྱས། བརྟེན་པ་ལ་
 རྟེན་མཆོད་གཉིས་འཕགས་ལུལ་ལ་རྒྱ་སྤྱོད་མིང་གིགས་མེད་དུ་འབྱོར་པའི་འཕྲིན་ལན་བསྤིངས། མཆོན་
 བརྒྱད་གྱི་གོས་ཡོལ་རི་མོ་ཆོན་སྤེལ་མདངས་བཅས་སོགས་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱུམ་ཆོག་པ་དཔྱུས་ལ་འདོམ་བྱེད་
 བཅུ་གཉིས་དབངས་ལ་འདོམ་དོ་མ་འོངས་ཅུ་ཡོད་པའི་ཤུས་ལེགས་གཅོད་དུས་ཁྱད་མཆོར་དུ་བསྐྱབས་

པ་གྲུ་ཚར་གི་སྤྱི་རྒྱས་ལྟ་སྤྱད།

ཆོས་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་རྩུང་ཐའི་རི་གཙང་ནས་འབྱོར། ཁ་མིང་དབྱིད་ཀ་དཔོན་ཚང་བྱང་ལོས་པ། སེ་
 ཆེན་དཔོན་པོ། མའང་རིས་བྱང་པ། ལྷག་རུ་ནས། འོར་ནས་རྒྱམས་ཀྱིས་ད་ཆ་ཁྱིའི་འདོན་རའི་སང་ལྟེ་པ་
 ལས་འོས་པ་ཞིག་མི་འདུག་ལྟུལ་དང་གངས་པ་གྲ་ཤིས་ཅེ་པས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་ཡི་གེ་བསྐྱར་བྱུང་པ་
 མོགས་རྒྱ་མཚན་ལཔ་མི་རྒྱམས་བྱམས་སྤྱད་དུ་བཞག་པ་མིན་ཀྱང་བྱ་བ་འགངས་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་རྟལ་
 འགྲོས་ལས་ལྷས་(༡༩༧༣)ཐིངས་པ་རང་བསྐྱིད་པ་འདྲ་བསམས་རེ་འགྲངས་སུ་ལུས་པ་བྱང་ནས་རྒྱལ་
 པོས་དེད་ལ་འཕྲིན་བསྐྱར་བ་དང་བློགས་མཚུངས་སུ་རི་ནོང་དང་རྩུང་ཐའི་རི་གཉིས་ཀྱིས་དེད་གཉིས་
 མཚོ་ཁར་མ་ཐོན་གོང་དུ་ལྟེ་བའི་ཁྱིའི་འདོན་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས། དེའང་བྱིན་ནས་ཤེས་བྱ་ཡོང་ཐང་ཡོད་པའི་
 མི་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེད་དཔོན་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་སྒྲོར་བཟང་པ་མི་ཡོང། ལྟེ་པ་ནོར་བུ། ལྷས་པོ། རའི་
 སང་ལྟེ་པ་གསུམ་དྲག་ཤོས་སུ་བྱེད་འདུག་པ་གཞན་གཉིས་ནི་ཐག་ཚོད་ཐེན་སོང། ད་ཆ་རའི་སང་ལྟེ་པ་
 ལས་འོས་མེད་ལྟུལ་ཞིབ་པར་མོལ་བ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་འགྲངས་མེད་དུ་རྒྱལ་པོ་འདམ་ནས་
 གདན་འདྲེན་པར་བཏང། མགྲོན་གཉིས་བྱང་པ་རའི་སང་ལྟེ་པ་ལ་ཁུར་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་སྟུན་གསན་
 འབེབས་བརྒྱག་པ་གང་ཅིའི་དགོ་སྟོན་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཞུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལན་གཉིས་ཙམ་བྱུང་རུང་
 གསུམ་པའི་ཐོག་ཁས་བླངས། ཞལ་དགའ་བ་བཞེབས་མཚུངས་སུ་འདྲིལ་བའི་གྲ་བརྒྱུག་སྒྲོམས་ར་ཆེ་བ་
 ཞིག་དགོས་རྒྱར་རི་ནོང་དང་རྩུང་ཐའི་རི་གཉིས་མཚོ་ཁར་ལྷུང་འདེགས་ཀྱི་རུས་ཆོས་ཀྱིས་གདུགས་པའི་
 གཟུང་སྒྲར་ཐེན་ཙམ་གྱི་གྲལས་ལུལ་ལས་ཡོང་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ལེ་ནས་སྤྱི་མཐུན་ཆོས་མཛད་གོང་
 མ་དེ་དམའ་ས་ཐེན་ཅིང་བྲགས་གཞོ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟེང་ལྟེ་པ་རྩ་མ་དེ་ཉིད་བར་ཁམས་
 མཚོ་ཁ་ཚར་མར་ཐེབས་པས་ཁམས་མོག་གི་ལྷགས་འགོས་པའི་སྒྲོས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡེ་མི་དགྲིས། དེ་
 གའི་རྒྱན་ལྟོས་ཀྱི་རྒྱམ་པས་ལྟེ་པ་བར་བའང་མི་རྒྱམས་རིམ་གྱིས་སྤེལས་ཡོང་བས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་
 པའི་ཡོ་ལང་(༡༩༧༥)དེ་རིགས་མི་འགལ་ཅས་རྩུང་ཐང་མཚོར་སྤྱང་མཛད་གཤིས་དེ་གའི་སྤྲལས་སུ་
 མོང་བ་འདྲའི་འབྲི་གྲང་མན། ལྷུང་ལན་འདུས་པ་འདུག་རུང་དེའི་སྒྲོ་བརྒྱུག་པ་ཞིག་མ་ཤར་བས་ཚང་

[illegible]

ལྷ་དང་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བཞི་ཕྱོད་རྒྱབས་ཀྱི་རྩུལ་ཨ་
དང་། ཉན་ལྷགས་དྲག་པོ་མེད་སྤྱི་གི་དབང་།

པཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་བསྐྱུང། ལྷ་པ་ལྷ་མའི་གནམ་གང་ནས་བཟུང་བྲ་ཚང་གི་བྲ་བ་
གངས་བཅད་གྱིས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་རྒྱུཔ་པ་བཅུགས་པ་བཙུང་ལྷའི་དགོངས་མཚོད་རྟེན་བཞེང་
པའི་ས་ཡུལ་དུ་མཐོན་པ་བསྐྱུང། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་མེཀན་རིན་པོ་ལ་ཤེར་ཏེ་ནི་མི་གི་མེལ་ཐུའི་ཆོ་
ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བྱིན་ཟང་ཟེང་གི་དངོས་པོའི་རྫོང་པ་བྱས་ཏེ་ཐོན། ཉི་ཤུ་རྒྱོད་ལ་རྩུང་ཐའི་རི་དང་རྫོ་
མངས་སྒོ་བ་དཔོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཅན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་རྟོ་རྗེའི་རས་བྱིས་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུང། ལྷ་མཇུག་ཏུ་བྱིང་བ་སྐྱགས་རམས་བས་གཙོས་བྲ་པ་བདུན་གྱིས་ཞག་
ལྷའི་བར་མཚོད་(༡༧/བ)ཏེན་གྱི་གཞོད་རྒྱུན་འཁོར་ལོ་བསྐྱུབས། རྟོར་ལྷ་བསྐྱུང་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་
རྩུང་ཐའི་རི་མཚོ་ཁར་ཤོག་པར་རྫོང་བརྒྱས་པར་བསྐྱུང། དཔ་བྱུང་བསྟེན་རྟོགས་བཅུ་རྒྱོད་བསྐྱུབས། ལྷ་
པ་ཁྱི་འདོན་གྱི་དགའ་སྟོན་དུ་ཆལ་གྱུང་གི་བྲ་ཚང་ལག་ལྷ་ས་མི་རུ་བ། ཆོས་བཅུ་བརྒྱམས་གྱིས་འཇམ་
ཐུང། ཡས་མས་ནས་བློ་གཞས་འབུལ་མིའང་མང་དུ་བྱུང།

ཆོས་དྲུག་ནས་བཟུང་ཞག་བདུན་གྱི་བར་ཡན་ལག་བསྐྱུང་ལྷན་གྱི་རྩ་ལ་སྐྱུས་བྱས། བྲ་ཚང་གི་བྲ་
པ་བཅུ་རྒྱོད་གྱིས་མཚོད་རྟེན་ནང་བཞུགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རིགས་རྣམས་བསྐྱུབས། མཚོད་དཔོན་ཐོ་
བཟང་མཐུ་སྟོབས་གྱིས་གཟུངས་འབུལ་གྱི་ཐུག་ལེན་རྩུང་བར་བསྐྱུང། དར་རྒྱས་ཆོས་སྤངས་པ་རིག་
འཛིན་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་དབྱར་ཁ་གཤེལ་བྲག་ཏུ་བདུད་ཅི་སྟན་སྐྱུང་མཛད་བསྐྱེལ་བར་བྱུང།
ཞག་གས་གྱི་བར་གདན་ས་གོང་ལོག་ཁག་གིས་ལྷན་པོ། འབྲུག་པ་སྐྱུལ་སྐྱུ་རྣམས་གྱི་མི་སྒྲ། དགོ་འདུན་
སྐང་དང་ཕྱེ་རྫོང་ཆོགས་པའི་མཁན་པོ། ལྷགས་ཟམ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱ། ལྷ་དྲུག་མཁན་པོ། ལྷ་དཀར་ཅེ་
ཞུས་དུང་སྤྱིད་གོད་ཞུས་དུང་ཡས་མས། སྤངས་པོ་ཆེ་སྐྱུལ་སྐྱ། མཚུང་ཐུ་ཡང་ཟུར་མོགས་གྱི་ཞལ་
དཀར་བསྐྱུང་བ་རྣམས་དང་ཐུང། སྤངས་པོ་ཆེ་པ་དང་དགོ་འདུན་སྐང་མཁན་པོ་མཁན་བཅུན་རིན་ཆེན་
ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་གྱི་ཆེ་དབང་ཐུལ།

ཆོས་བཙུང་ལ་བཅུགས་པའི་བདུན་སྐག་གཅིག་གི་རིང་བསྟེན་མཚམས་གིན་ཏུ་དམ་པ་ཞིག་
བཅད། ཉིད་དུག་སྐ་མར་གོང་སྐྱད་སངས་རྒྱལ་པ་འོངས་པ་ནས་བཟུང་འཕྲིས་སུ་སྤོད་ཏྲག་ཅམ་ཕྱིད་

པའི་འགོ་བརྩམས། ཉེར་དུག་གི་མའི་མེས་(༡༩༩༣)གཟའ་ལུང་ལུང་འབྲས་ལུ་དགོ་བར་རིག་མཁས་
 འཆར་པའི་འཁོར་ལོས་སྐུར་བ་ཉར་སྟོན་སྐྱབ་ལུང་པ་སྟོ་གྲོས་མཆོག་གི་དོ་རྒྱའི་དུང་དུ་ཉར་ལུགས་དག་
 དམར་གྱི་ལུང་གི་དབུ་རྩུགས་ཏེ་ཉིན་ཞག་ཁ་གསུམ་གྱི་བར་འཆར་ཀ་གནས་སྐྱེས་མ་མོགས་ཟུང་ཆོས་ཅི་
 རིགས་ཞུས། བར་སྐྱེ་བྱ་མཆོ་ཆེ་པའི་སྐུར་སྟོར་གྱི་ལུང་ལུལ། དོ་རྒྱའི་འཆར་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་
 མཆོག་ལྟ་གྱི་སྐུ་སྟེ་སྐུར་འབྱོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དགོས་ཚུལ་བསྐུལ་མ་མཛད་པ་ལྟར་འཕགས་པ་མཛད་
 དང་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྟན་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་གྱི་དུང་དུ་བྱིས་ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་
 བཤུངས་པ་བྱ་རྒྱུ་འཛིན་དུས་བབས་འདྲེ་ལ་སྐུལ་པའི་སྟོན་གར་མི་སྐུར་པའི་མཐའ་ཅི་ལ་བཀག།
 མཁའ་སྟོན་གྲུབ་པའི་ཉེ་ལམ་གྱིས་རེ་ཞིག་དོ་རྒྱའི་བཅུན་མོའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བཞུགས་པར་མངོན། ཆངས་པ་
 དུང་ཐོང་ཅན་གྱིས་བསྐུལ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་དུས་གཅིང་ཁྱོན་བསྟོན་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཞིག་
 གསོས་གཟུངས་བཞུགས་རབ་གནས་གྱི་བཀོད་པ་བཅིས་ཤིང་གཟུངས་འཕུལ་དང་རབ་གནས་སྟོབ་
 དཔོན་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་དང་དགོ་སྟོང་སྟོ་བཟང་བྱ་མཆོག་གིས་ཅི་རིགས་པས་བྱས།

ཏྲུ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་དགོངས་ཀྱིང་བ་ལྷགས་རམས་བས་དོ་རྒྱའི་དཔོན་བྱས་པའི་ག་
 བ་བརྩུ་དུག་ཅམ་གྱིས་དཔལ་ཆེན་ལུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་གོན་དང་ཆོས་གཉིས་ལྷག་
 པ་ས་རི་འཕྲོད་པའི་ཐོག་རབ་དུ་གནས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ལོད་
 དུ་འབར་བ་བསྐྱབས།

རྒྱ་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་ཞལ་དཀར་(༡༩༩༥)འཕུལ་མི་མངས་པའི་བདེ་འགྲོས་རོས་
 ལྷག་ལུང་ལྷག་མཛད། ལྷེ་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཚོང་པ། རྩོམ་དང་གསལ་མདོག་ཅན་གྱི་མཁན་པོ། ཆོས་རྒྱུག་
 འུ་ལུང་པ་དང་རྟ་ནག་སྟོལ་མ་སྐྱུག་པ། ཞ་ལུ་དབུ་མཛད་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབ་ཁང་པ། གྲུང་རོ་གསེར་སྤིངས་
 རྒྱ་མ། བར་རིམ་མཁན་པོ། ལྷེ་པ་ཐོན་པ། རིན་ཆེན་ཕྱེ་པ། འཕྲོག་གོང་ཁག། མདོ་མཁར་ནས། འཕྲོང་
 ཅི་བསོགས་ཆེ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རིམ་བཞིན་འབྱོར། གསེར་མདོག་ཅན་མཁན་སྟོབ་དང་ཆོས་རྒྱུག་པ་
 ལུང་པ་ལ་ཆོས་ཆོན་ཉེར་ལྷེ་ནས་ཉེར་མཁོའི་ལུང་ཐོར་ལུ་བསྐྱུགས། ར་བ་སྟོད་ཆོགས་པས་ཆོན་གྲངས་

བཞེག་མྱེ་ཡུན་དུ་འཛོལ་བཞེན་ཆོག་བཞེད་ཅིང་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་རྗེས་གནང་ཡུལ།
 ལྷ་དྲུག་གྲ་ཚང་གིས་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིལ་དང་བཅས་ཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བ་སྒྲིག་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཆོག་པ་བཅད་
 གསུངས། ལྷ་ར་ཐང་བརྒྱ་ཅའི་ནང་གི་མི་ལུགས་པ་གཙོ་བོར་གྱེས་གནང་དང་ཀླུ་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་
 བོས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་མི་བསྐྱེད་དོ་རྗེའི་མཛོན་དཀྱིལ་གྱི་ཡུང་ཡུལ། ལྷ་མའི་ཆོས་བཅུ་བ། མ་ཁི་
 བ། དམིགས་བཅུ་མ། བསྐྱེན་གནས་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་འཛོལ་ཆོག་པ་བཅད་དགོས་ཀྱིས་ཡུང་པ་བྲིས།
 སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྒྲུའི་གཏུག་ཡུང་ཡུངས། མཚན་ཡུན་ཆོག་པ་བསྐྱེད་ནམས་དབང་པ་བཟང་དུ་
 གསོལ། ཆོ་རྟ་རྒྱུང་འབྲེལ་བྱག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཀུལ། ལས་གཤིན་བྱི་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་
 གནང་རྣམས་ཡུལ། ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་དགོས་ཀྱིས་ཡུང་པ་དོ་རྗེ་དང་དོ་འཛོལ་གི་དཔེ་ཡིན་གསལ་ཆེད་
 ཡོ་བ་རྒྱན་ལྷ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་འཛུབ་ཡུང་གི་དོགས་(༡༠༠ན)ནས་སྒྲམ་མེ་བཞག་ ཁྱིས་
 འཁོར་ཀྱལ་ལྷན་གྲུབ་དགའ་པའི་ཆོལ་གྱི་དགོན་གཉེར་རྣམས་ལ་གྲུར་མགོན་ལྷ་གསུམ་མ་དང་ཡམ་
 ཉག་བཤན་བ་དུག་རྒྱོར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས། ཀོང་པོ་རྫོགས་ཆེན་པ་ལྷ་བཅུན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད་
 གྱི་རྒྱ་སྒྲེའི་རྒྱ་ཡུང་ཡུངས་མཚན་དག་དབང་ཀྱན་བཟང་འཛིགས་མེད་དུ་བཏགས། དཔོན་པོ་ཆོས་ལྷན་
 བས་བསྐུལ་པའི་དེད་རང་དང་རྒྱ་སྒྲེའི་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱེད་པ་མཛུངས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྲིས། རོར་ཨ་
 བོ་མཁན་ཆེན་དབང་གྲིང་བ། ག་ཐང་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་དབང་པ་བཟང་། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་ཁང་ནས།
 གནས་གསང་དཔོན་མཁྱེན་རབ་རྣམ་ཀྱལ་ཅན་ལ་ཆག་ཡུགས་ཆེད་པག་མེད་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་།
 ཡུལ་ཀྱལ་ཡུགས་ཀྱི་ཆེད་པ་དང་། རྟ་མགོན་སྒྲེར་རྒྱང་ཡུགས། བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དུག་ བློགས་
 བམ་པོན་པོ་ཆེ་པ་ཆོས་བཀོས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། རྒྱོད་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་ཡུལ། ཐིག་ལེ་བཅུ་དུག་
 དང་བློགས་བམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་བར་རྒྱལ་སུ་རྟོར་ཁོངས་ཡོད་པའི་རྣམས་རྒྱ་ཡིག་ཁུངས་བཅུན་ཁུང་
 ཉས་ལོ་གསལ་མོང་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་ཁང་བར་དེད་རང་གིས་སྒྲུར་བསྐྱུར་ནས་གྲུང་ཞུས། ཀོང་གསལ་
 དཔོན་རྒྱལ་ཆེད་རྟེན་དུ་ཆོས་རྗེ་སྒྲོལ་མ་སྒྲིག་པ་སོགས་སུ་མཚུ་རྒྱོར་ལ་ཆེད་པག་མེད་ལྷགས་རྒྱོང་མ། པོ་
 རོང་འཆི་མེད་རྒྱལ་སྒྲུར་ཆོ་རྟ་རྒྱུང་འབྲེལ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་། ག་ཐང་མཁན་

པོ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲན་ཁང་ནས། གནས་གནས་པ་མཁུན་རབ་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་ལ་དམར་ཆུང་སྐོར་གསུམ་
ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་ལུང་། གཞོད་(༡༠༠)སྤྱིན་པེག་ཅེའི་རྗེས་གནང་རྣམས་སུལ། ཉེར་གསུམ་ལ་ཨོ་
རོད་གཡོན་རུའི་དཔོན་མོས་གོས་ཡུག་བརྒྱ་ལྷག་དང་དཔུལ་སྤང་བྱེད་བཞི་བརྒྱའི་བདོག་ལ། གོང་པོ་
ཡན་བདེ་བའི་རོ་ཆབ། སྒྲོམ་མདའ་མཁན་ཆེན་མཆོ་སྒྲོབས་དཔལ་འབྱོར་མོགས་དྲགས་པོའི་སྒྱུ་སེར་
རྣམས་ཁྱི་འབུལ་ལ་འབྱོར། སྒྲོམ་མདའ་མཁན་ཆེན་དེ་ཆོས་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀ་ནས་མཁུན་པ་དང་
བསྟན་པར་སོ་རུས་ཆེ་བས་ལྷེ་བར་ཟབ་གནད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲོན་གྱི་མང་ཙམ་སུལ་འདུག །

ཉེར་ལྷ་དྲང་སྤྱང་ལྷའི་བླ་མ་རེས་གཟར་བྱོན་པའི་དུས་རིགས་ཀྱི་ཁྱབ་བདག་རི་སྒྲག་དབུ་མཛད་
སྤྲན་ཁང་པ་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་དོ་རྗེ་འཆར་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་
ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་སྤྲས་བཀའ་མི་འདྲ་བ་བཙོ་ལྷའི་ཆོག་ཁྲིགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཞུས། སང་གསུང་
དག་འབྲིང་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེའི་དབང་ལྷག་གིས་རེག་ཟེག་མཛད་པའི་ལུང་སུལ། ལྷེ་བ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར་ལེགས་བཤད་ཆོས་འཁོར་གླིང་པ་གངས་ཉུངས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་རྒྱུང་ཁིང་མང་ན་
སྤྱི་སེའི་ཐོགས་ལའང་གཞོད་པ་དང་གྲུ་ལུལ་དོག་པ་གང་སྤྱི་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་ཐོག་ལ་བསྟན་ངོས་
ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྟག་བརྟན་རང་དུ་བཞུགས་འཇུག་ཅིས་སྤང་བ་དེ་དོན་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་ན་ནང་གི་དགོན་
པ་དང་བྱིའི་མཆོད་གཞིས་གང་ས་ནས་གྲུ་བཞིར་འགོ་བ་འདུག་རུང་སྒྲེ་དོན་ཐད་ཞུགས་ལ་དགའ་བ་འདི་
ཀྱན་ཀྱི་སྒོལ་ལམ་ཡིན་གཤིས་བཙོན་ཐོན་ཐོན་མཛད་པར་ས་རིམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་བཏང་བས་དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྤངས་སྤྱུ་འབྱོར་ངོས་པོ་ཏུ་ལར་དཔོན་སྒོབ་ཆོ་དང་(༡༠)ན་ལྟངས། གེ་རེ་ལྷ་བ་ཡལ་སྤྲས་
དང་གཡོན་རུ་དཔོན་མོ་ཅན་བརྒྱ་སྐོར་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་ལྷག་དྲུག་པའི་དབང་བཞི་
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར། རི་པོ་དགའ་ལྷན་ཀྱི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་སྤྲར་བསྒྲིག་བཞོད་བྱས་པའི་དེབ་
ཀྱི་འགོ་བརྗོད་པི་མཆོ་ཅན་གྱིས། ཉེར་བརྒྱད་ནས་ཕྱི་མཆོམས་ཀྱི་བཙད་རྒྱ་བྱས། དགྲུ་ལ་ཁྱབ་བདག་
སྤྲན་ཁང་པར་ཉི་མ་མཐུང་གང་མའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་སང་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་དག་སྤང་མའི་འཆི་མེད་
གྲུབ་པའི་ཞལ་ཤེས་ལུང་དང་བཙས་པ་ཞིབ་ཏུ་ཞུས་ཤིང་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་གི་བར་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་

གྱི་ཐུར་ལྟོག་ཅིག་ཏུ་བསྟེན་མཆོམས་མཛད།

ཏོར་རྒྱ་བརྩ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉེར་གསུམ་གྱི་པར་མཆོད་ཁང་གསར་པའི་གཞུངས་བཞུགས་
 གྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་རྟེན་གྱི་བཅའ་བསྒྲིག་ །ཤ་ཚང་གི་ཤ་པ་ཁ་གས་ཀྱིས་གནོད་སྤྱིན་ལཾ་ལཾ་ལཾ་པ་ལ། ཞག་
 ལུ་ནས་པ་པོར་ཁ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཤགས་པས་ལྟ་ས་ཅེ་མོར་གཞུངས་པར་འདེབས་པ་དང་བསྒྲིལ་
 པའི་བྱག་ལེན་མཛད། ཉེར་བྱག་ལ་ལྟ་སར་སྤྱིན། རི་ཁྲོད་དགའ་ལུན་སྒྲོབ་དཔོན་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་
 དང་ཤ་ཚང་གི་ཤ་པ་ཁ་གས་ཀྱིས་མི་ལག་བྱས་གནམ་གང་གི་པར་ཉིན་ལཾ་ལཾ་ལཾ་གཞུངས་བཞུགས་ལུལ།

ཏོར་རྒྱ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་གཉིས་ལ་སྒྲིད་ཆལ་མཁན་པོ་ཐུར་པ་འབུམ་རམས་པ་རྟ་ནག་
 ལུབ་བསྟན་མཁན་པོ། རོར་རྒྱ་སྤྱིངས་པ། ཆོས་རྟེན་ཐོ་ལུང་བསྟོགས་ལ་སྟོད་ཕྱོགས་གྱི་སྤྲོ་མ། སྤགས་པ།
 འདར་པ་བསོད་ནམས་ལྷན་གྲུབ་རྟོ་རྟེས་གཙོས་པའི་དྲུང་ལཾ་ལཾ་གྱི་ཞལ་དཀར་པ་མང་དུ་འབྱོར་པ་
 དང་མཛད།

ཆོས་གསུམ་(༣༠)བ་རེས་གཟའ་ཉི་མ། སྐར་མ་རྒྱ་སྟོད་ལ་ལྟ་གོན་དང་ཆོས་བཞི་རྒྱ་བ་རྒྱ་སྟོད་གྱི་
 འཕྲོད་དགོ་པར་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པ་དང་ལྟན་དུ་དཔལ་ཆེན་རྟོ་རྟེས་གཞོན་
 ལུང་རས་བྱིས་གྱི་དཀྱིལ་ལཾ་ལཾ་མཆོན་མཇུག་གྱི་ཐུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་འབྲུལ་སྒྲུང་
 གཞུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རྒྱས་པར་བྱས། དེའང་ཆོས་འཁོར་སྟོད་སྟོད་
 གྱིས་གཙོས་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་རབ་གནས་བསྐྱར་ན་བོད་ཁམས་སུ་བདེ་ཐབས་འབྱུང་པར་
 གསུངས་འདུག་པ་སྤགས་དང་བྱག་རྒྱ་ཉིང་ལེ་འཛོན་ཚང་བ་ཞིག་ལ་དགོངས་པས་རྒྱལ་ལུན་དཀར་ཡང་
 རྫོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཆད་ལྷག་མེད་པའི་ལུགས་ཡིན། ཉི་མ་སྤྱིང་ཆོར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པར་རྒྱུང་
 བསེར་བྱ་ཅམ་ཡང་མི་ལུང་ཞིང་འཇའ་སྤྱིན་འཕྲིགས་པའི་ཕྱི་ལོ་གནམ་དབྱུང་ལེགས་པ་ནང་དུ་བག་བྱོ་
 ཉམས་ཀྱིས་ལྟས་བཟང་བ་ལུང་། ལྟ་ཁང་གསར་པ་རྣམས་དང་རྟོ་གྲག་རང་བྱོན་ལུ་ལུན། བྱམས་པ་
 ཆོས་འཁོར་། དྲུང་སྟོང་རྒྱལ་མོ་བཞི་ལེ་འདོད་གསོལ་གྱི་སྟོན་ལམ་བྱིས་པའི་སྟན་དར་ལུལ། བསམ་ཡས་
 བསམ་གོད་སྤྱིན་ཆེན་པོས་རིམ་གྱི་ལོ་བསྐྱུལ་མ་ལུང་པའི་གསུང་ལན་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་དང་

བཅས་སྒྲིན་གཞིགས་བཟབས་རྒྱས་སུ་བསྟར། སང་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་དུར་པོད་དཔོན་པོ་
ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོར་གསུམ་པའི་རྗེས་གནང་བྱས་ཤིང་དཔོན་པོའི་རོར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་
བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་དཔོན་མོས་བླ་མ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཆང་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་
ལྟར་བྱུང་བ་བྲིས། སྤྱང་བ་བློག་མཐུན་(༡༠༡༧)པའི་རིམ་གྲོ་ཁག་རྣམས་བཅུགས། རོར་བ་རྗོགས་ཆེན་པ་
དང་གོང་པོ་རྗོགས་ཆེན་པའི་སྐྱ་སྐྱེ། ཆོས་རྗེ་ཆོ་ལུང་པ་ཅན་ཁ་བ་ཤས་ལ་ཆོ་དབང་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་
བསྟར།

ཆོས་བརྒྱད་ལ་པོ་ཏ་ལར་སྟེབས། བླ་མ་དུང་དཀར་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་རབ་བྱུང་དུ་བསྟུབས། མིང་ཆངས་
དབྱངས་འབྲུག་རྒྱར་བཅགས། ལྷ་སར་ཕྱིན་པས་འབྲུགས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་རྒྱང་པ་ཅུང་ཞིག་མ་བདེ་
བར་དུང་འཆོ་བ་ངག་དབང་ལྷག་བསམ་གྱིས་སྒྲན་སྒྱུར་པའི་འབྲོད་བསྟེན་ལ་ཆོས་དགྲ་ནས་ཉེར་གཉིས་
གྱི་བར་བདེ་མཆོམས་བྱས། ཉེར་གསུམ་ལ་རྒྱལ་པོ་འདམ་ནས་མེབས་བ་དང་མཇལ། གདན་ས་ལོག་གི་
བཅུན་མོ། བྱ་བ་དཔོན་ས། གདན་ས་གོང་གི་བྲག་མཚོད་ཀྱིས་ཐོག་བྱངས་ཞལ་དཀར་འདེགས་མི་དང་
ཁལ་ཁག་ཡས་རུ་རྒྱལ་ཁང་ཅའི་རྒྱལ་སྐུའི་མི་སྤྱ། ལྷག་ལུང་བྲག་མཚོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཐུང་མི་མང་དུ་
བྱུང་། བྱ་བ་དཔོན་ས་ལ་ཆོ་དབང་དང་ཐུག་བྱག་པ། ཇའི་སངས་ལྷ་བྱི་ལ་བྲག་བྲུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་
ཆད་ཀྱན་སེལ་བྱས། ཁམས་ནས་ཀར་ལུགས་གྱི་གྲ་རིགས་གླིང་དཔོན་པོ་དགེ་ལུགས་སུ་འགྱུར་ལུལ་གྱི་
པད་ལས་ལ་མ་ཁའ་འགོ་འབྲུལ་བས་སྤྱངས་བང་ནང་མོ་རང་བྲོགས་རུ་མ་ནག་པོའི་ཆོས་མདོག་ཅན་གྱི་
བསྟུལ་མའི་ལས་སྐྱ་ཐོགས་ཏེ་ཁོ་བར་སྒྱུད། ཁོ་པོ་དགེ་ལྟུལ་སྒྱུབ་པར་བཅར་བྱུང་བ་ས་རུལ་གྱི་རྒྱ་བྱུབ་
བསམ་བ་མ་ཤར་ཡང་འདོད་སྒྱུར་བཞིན་བྱས། རྗེས་སུ་ཁོ་བས་བསྟུས་ནས་མཁའ་འགྲོའི་མི་བཟང་མང་
དུ་བསང་བས་ཉོས་པའི་ཆང་རྒྱར་གྱི་དཔེར་སོང་། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྗོགས་ཁ་ཡར་བསྟུབས།

ཉེར་བཞི་ནས་བླ་བ་བཅུ་(༡༠༡བ)གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་དུག་གི་བར་འགོལ་མཆོམས་རོས་བྱུབ་
བདག་སྒྲན་ཁང་བར་ན་རོ་མཁའ་སྟོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཉམས་འབྲིད་ཡང་བསྟར་དང་གཞན་ཡང་ཟུང་
ཆོས་ཅི་རིགས་ཞུས། འབྲུང་པོའི་འཛུལ་ལྟོངས་ནི་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཟུང་ནང་གི་རྩོ་རྩོ་ལོད་གྱི་དབང་

ལུང་ལུལ། ཚེས་དགུ་ལ་གོང་དཀར་ཚེས་ཟླེང་མེད་ས་འབུལ་རྩོམ་གྱི་ལོ་དང་གི་ལྷག་ས་བསྟེན་གནང་བས་
 དགེགས་ལས་རྣམ་པར་ཀྱལ་ཏེ་དབྱེས་པའི་རྩེར་མོན། དེ་མུས་ཨུའི་བསྟེན་ཆེན་འཇུག་ས་པའི་མཐུན་
 རྒྱུ་དུ་རྩོད་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་བརྒྱད་པར་གྱི་གསོལ་ཆས་ལུལ། བཅུ་བདུན་ནས་མཚམས་གྲོལ་བའི་
 ཀྱུལ་པོར་ཐུག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར། འཇམ་དབྱངས་སྒྲུལ་སྒྲུ། ཤར་ཁར་
 རོ་མོན་ཁན། ཐུ་གི་ཡེ་ཐུ་རྒྱལ་པོ། རོ་མོན་ཨེ་རེན་གྱིས་གཙོས་ཁལ་ཁ་གཡོན་རུའི་དཔོན་དུག་རིམ་
 རྣམས་གྱི་མི་སྣ་འབྱོར། གོས་དར་གསེར་དཔལ་གྱི་སྟེར་ཆ་དང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུལ་སྒྲུས་ཡུན་དུ་གནས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚན་གངས་ཀྱང་ཟུར་དུ་བྱུང་། ཤངས་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་བ་ཅན་ཁ་ཤས་ལ་ཐུག་རྩོར་གོས་
 རྩོན་ཅན་དང་ཐུག་དུག་པའི་རྩེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་བྱས། ལ་སྟོད་ནས་མཚལ་དང་ཟངས་མང་
 དུ་ཐོན་པའི་རང་བྱུང་གི་ཟངས་ཤིང་ལོ་འདྲ་བ་ཡ་མཚན་པའང་སྤང་། ལ་ལ་ས་དེར་བུམ་གཏེར་སྤྲས་པའི་
 ཡན་ཡོན་ཡོན་ནས་ཟེར། མཚམས་སུའི་ག་རྩིང་ལྷག་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་འདུག་པར་རྩོད་གནས་དགོས་
 རྒྱལ་ལྷ་མོ་རིག་འཛིན་མས་གཙོས་པའི་གནས་སྤང་རྣམས་གྱིས་སྟག་རྩེ་ཐའི་རི་བརྒྱད་མོལ་བ་བཞེན་
 དོན་སྟེན་དང་སྤང་མ་ཚོར་གསོལ་མཚོད་རིག་འཛིན་མར་ཞལ་(༡༠༩ན)བྱང་དང་བཅས་པའི་སྟན་དར་
 དབྱིངས་ཤིང་མཚོད་ཡོན་གོང་མ་གཉིས་ལ་སེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱང་འདུག་པའི་མཇུག་ལུས་པའང་ལྷ་
 འཁོན་ཞི་བའི་དན་ཁ་མཛད། བསྟན་འཛིན་ད་ཡན་རྒྱལ་པོའི་ཐམ་ཀ་གསར་བཞོས་གྱི་ཐམ་སྤྱད་རྩོ་བོ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་མ་ཅིག་དཔལ་ལྷར་ལུལ་པའི་ཁ་བྱང་བཞོད།

དགུང་ལོ་ཞེ་ལུ་པར་ཇོ་བོ་ཤུ་མུ་ནེ་འི་དབུ་རྒྱུན་གསར་བཟོ་དང་།

དབུས་གཙང་གནས་མཆོག་ཁག་ལ་མཆོད་རྒྱུན་

ཟིམ་གྲོ་བཅུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

ཉེར་བཞི་ནས་བཟུང་རོང་གི་རྩ་ཚན་གྲངས་པས་རྟེན་པ་གཤམས་པའི་ལོ་མ་དང་ཆོགས་མཆོམས་
 ཆོར་ཆོགས་བཤལ་བཏང་བ་ལྟ་བུའི་རྩ་མེར་ཆན་ཆེ་བ་འདྲོངས་ཏེ་འབྲལ་སྒྲངས་པོ་དང་རྩ་བུར་གྱིས་འགོ་
 འདུག་དཀའ་བར་བརྟེན་ལུགས་གྲང་ལོ་གསར་གྱི་བསྐྱང་གསོ་དང་བཅུགས་གཤམ་ལའང་འགོ་མ་བྱུང་
 པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་འགོལ་མཆོམས་རོས་འཕྲོད་བརྟེན་བྱས་པས་ནད་རྩ་བ་ནས་བོན་པ་ལྟ་
 བུའི་ལོ་ཤས་བདེ་བ་བྱུང་ཞིང་ལོ་མ་གསར་བར་སྟེ་པ་རང་གིས་ནད་གཤོག་གང་ཕྱོགས་དང་ལོ་གསར་
 བྱུང་ནས་མཆོད་དཔོན་པས་བྱས། འདི་ནས་བཟུང་ཕྱོག་གྲ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ལོ་གསར་ལུལ་བར་སྟེན་པག་ནས་
 དངས་པའི་འཕྲིན་ལན་ཆོགས་བཅད་པའི་ལྟ་དང་བཅས་པ་ཟིམ་པར་བྱས། མཆོ་ཁའི་དོན་གཙོད་རྣམས་
 ལལ་ཆེར་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱིན་སྐབས་ཆོད་འདུག་ཀྱང་སྒར་གསར་སྟེས་འདྲ་དང་གཤོན་
 ཏུ་ནད་གི་བླ་རས་ཀྱི་སྟེའི་བགོས་མཆོམས་དང་བཅས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་གྲར་སྟོ་མང་སྟོའ་
 དཔོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་བསྟན་ཏེ་ཇོང་བདའ་བཀྱིས། ཁོ་ལས་དགོན་པ་གཞིམས་ཁང་མེར་བོར་སྟོས་
 པའི་བླ་མ་དམར་སྟེང་རབ་འབྱམས་པ་དང་དང་སྟུ་བླ་མ་གཉིས་ཁོང་ནས་(༡༠༡བ)ཇོང་བདའ་གནང་
 པའི་བླར་འབྲལ་པ་ཕོན་མི་རུང་བ་འཕྱོར། བཀའ་ཤོག་གནང་སྟེན་རྣམས་སྟང་ཅིང་སོ་སོའི་བྱ་ཆོག་གི་དངོས་
 པོ་འགངས་ཆེ་བ་འདུག་པ་གྲངས། ཕོགས་བདག་རྟེན་སྒར་འཕྲུད་བཞིན་བྱས། མི་སྣ་ཆོར་འཇམ་དབྱངས་
 ཨར་པ་ཅ་ན། མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར། སེང་ལྷེང་ནགས་སྟོལ་གྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་བསྟར། ཨོ་
 རོད་དུར་བོད་ཀྱི་འབྲལ་པ་གསར་སྟེབས་རྣམས་ཀྱིས་གོས་དར་གམེར་དབུལ་ཇ་རས་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱ་
 འབུལ་བསྟར་བས། དཔོན་མོ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བདང་དང་སེང་ལྷེང་ནགས་སྟོལ་གྱི་རྗེས་གནང་

ཅུལ། བསྐྱེན་རྫོགས་དུག་ཅུ་ཙམ་དང་དགོ་ཚུལ་ལྟ་བུ། བར་མ་རབ་བྱུང་ལྟ་བུར་གཉིས་བཅས་བསྐྱབས།
ས་སྐྱོང་ཐོག་སྐོང་ནམ་རྒྱལ་སྐོན་ལམ་གྱི་ཆ་ར་གཏོང་བར་ཐེབས་ཞོར་ལ་ཆོ་དབང་གྲུབ་རྒྱལ་མ། རྣམ་
འཛོམས་པ་འི་ལུགས། ལུག་དུག་པའི་རྗེས་གནང་བར་ཆད་ཀྱུན་ཐེམ་རྣམས་ལུལ། བཅུ་དུག་ལ་ས་པག་
ལྷ་པ་གཉིས་པ་ནས་དབུ་གཅུགས་པའི་གསེར་སྐྱ་བཙོ་བརྒྱད། ལི་མ་གསར་བཞེངས་དགྲ་བཅུ་ཐམ་པ་
རྣམས་གྲུབ་པའི་ཅིས་བྱངས། རྒྱལ་པོ། ཅེ་ཚོགས་མཐན་རྒྱུར་པ། གངས་ཅན་མཐན་པོ་སོགས་ཆེ་དགྲ་
མང་དང་མཇལ། ཉེར་གཉིས་ལ་དགའ་ལྡན་བྱི་འིན་པོ་ཆེ་མངའ་འིས་པའི་ཕྱག་ཐྱིར་བུམས་གླིང་མཐན་
པོ་བསམ་གྲུབ་སྐྱང་པ་དང་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བས་གཙོས་པའི་བཅུ་སྐོར་ལ་ལམ་འཛིན་གྱི་འཁྱིད་
གསར་ཙོམ་གྱི་ལུང་ལུལ།

རྟོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བཞོ་ཐབ་བཅུགས་ཏེ་རྟོ་བླ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུར་གསེར་
ཞོ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད། གཤུ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ། ལུབ་སྐོར་གསུམ་རྣམས་(༩༠༩)ཀྱི་ཞལ་འདབས་ཐེ་
པའི་གསེར་ཞོ་སྐྱོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དོན་གཉིས། ལུབ་སྐོར་བཅུ་བདུན། ཨ་ཙར་སྤྲ་འལ་གཅིག ཤོག་རྩ་སོག་
སྐོར་གཅིག ཤོམ་རྩར་གཅིག ཤམེར་སྤྱི་གཅིག ཤལ་འལ་གཅིག ཤལ་ཀྱུ་བཅུ་བཞི། གཅུག་ གཤུ་
དོག་ཁམ་རྩོད་ཕྱེད་གཤགས་ཙམ་ནས་གཤུ་སྤྱང་ཁམ་སྐམ་ཙམ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུར་ལ། གི་རྒྱུང་མགོ་
ལུབས་གྱི་གཤུ་ལྟ་སྤྲ་ལེགས་པད་འདབ་བཞི་ལྟར་པ། ལུ་ཏིག་ཆེ་བ་བྱུར་གོང་ནས་རྒྱུང་བརྒྱ་སྟན་ཙམ་
གྱི་བར་ལྟ་བུར་ཉེར་བདུན། དབུལ་སྤང་ཞེ་གཅིག་སྐོར་ལས་བསྐྱུན་པའི་དབུ་རྒྱན་གྲོང་གསར་པ་བསྐྱ་
རབ་བརྟན་གྱིས་བཞོ་བཀོད་དང་འཕྱོང་རྒྱས་རབ་འབྲམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དོ་དམ་བྱས་
ཏེ་ཕུགས་གྲུང་ལྷ་པ་བདུན་པའི་ཆོས་ལྟ་ལ་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དབུ་རྒྱན་དང་སྟན་རྒྱན་གཤམ་གཤོན་
ལ་འབྲི་རྒྱུར་ཆོག་བཅད་ལུག་བརྩམས་པ་གཞོང་བཞོས་བརྒྱབ་སྟེ་ལུལ། དགེ་པ་བསྟོ་བའི་སྐོན་ལམ་
ཤིས་པ་རྒྱད་སྟོང་པ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད་ནས་སྐོན་ལམ་གྱིས་མཚམས་རྒྱུར། དེའང་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལུལ་པའི་དབུ་རྒྱན་རྟིང་པ་བརྟན་བཞུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་གྱིས་བསྐྱར་
བཀོད་མ་བྱས་པར་དབུར་རྒྱ་ཉེན་གྱི་འཛིན་སྐོན། དགུན་དཔྱིད་མི་ཚོགས་ཆེ་སྐབས་རྒྱ་དང་བཞོ་བཀོད་

ཚང་མ་ལེགས་ཁུལ་ནས་གསར་པ་འདི་སྒྲོན་པའི་བཀོད་པ་བྱས། ཚེས་གཉིས་ལ་ཕན་ཅི་དཀའ་བཅུ་པ་
 ཅན་བསྐྱེན་རྫོགས་ཉི་ལྔ་ཅ་བརྒྱད་དང་དགེ་ལྡན་བཙུ་ལ། རབ་བྱུང་ལ་བཅུ་སྟོར་བསྐྱབས། བཞི་ལ་གྲ་
 ཚང་དུ་གྱི་ལྷ་ཡ་ས་ཡ་ཨར་གཏད་བྱེ་བ་(༣༠༧༥)བཅུགས། བརྒྱད་ལ་ཁུབ་བདག་སྐུན་ལུང་པ་ཐེབས།
 རེ་ཞིག་བྱག་དཔེ་ལྷས་དག་འདྲ་དང་སྐྱགས་སྐྱུ་རལ་གསོའི་དོས་རིམ་གྲོ་ཁ་ཡར་གནང་། ས་གྲོ་གཉིས་གྱི་
 བྱེད་འཛོལ་ལ་བརྟེན་ལོ་སྐྱ་མ་ནས་གཙང་ཆོ་ཆེན་གྱི་མདའ་དཔོན་ལ་གྲུང་གོང་ནས་དང་གཟེར་ཆེན་ནས་
 གཉིས་དོས་བྲས་གྱིས་སྒྲིང་གཞི་ཡོད་པ་སྟར་ཕྱེ་བས་གཟེར་ཆེས་དང་བསྐྱེན་ནས་བསྐྱོ་བཞག་མཛད།

བཅུ་དྲུག་ལ་མཚོན་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་གྱིས་གྲུང་གི་བཞུགས་བྲལ་བཟབས་རྒྱས་བདོག་
 བའི་ཆོན་གྲངས་སྐམས་ཆེ་བ་བསྟར་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བར་འདོད་ཁམས་དབང་བྱག་མའི་
 བསྐྱར་བ་འབུམ་ཐེར། འབུམ་སྐྱུངས་སུ་འབུམ་བརྒྱ། སེ་རར་གདུགས་དཀར་འབུམ་ཐེར། འཕྲོར་རྒྱས་
 སུ་བཀའ་འཕྱུར་བཅུ། ཐོ་བྱང་དུ་མཚན་བརྗོད་འབུམ། རྟོ་རྟེ་བྲག་བས་ཆོ་འཚར། དཔལ་རི་བ་དང་
 གནས་བས་ཁྲོ་མོ་ལ། དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་རགས་བསྐྱས་ཁ་གས་ལ་མང་འབྱེད་བྲ་བསྐྱིགས་ནས་
 བརྗོདས། ལྷ་སྐྱུང་དུ་པོ་ཏ་ལར་སྐྱགས་འཚར་བྲག་ལ་བས་ཆོ་བདག་ཆོས་རྟེ་རྒྱུ་མིག་བས་ལུང་བའི་གཏོར་
 བརྗོད་བཅུགས། ཨེ་པ་པོན་པོ་སྟ་བྱང་ཅན་གྱིས་ལོ་གས་གྱི་བར་པོན་ལུགས་གྱི་གཏོ་ཆོག་བཏང་། ཅོར་
 ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་འགོ་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་བཙུ་ལ། དགེ་ལྡན་དུ་གྱུ་ཅ་ཤེ་གཅིག་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་
 རྒྱུམ་བསྐྱབས། བརྒྱད་ལ་ལེགས་ལུན་ནག་པོ་གདོང་བཞིར་མཚོན་གཏོར་སྐུན་གཟིགས་རྒྱས་པར་
 བསྟུང་། འདི་ལོ་སྤྱི་སྟོན་སུ་རིམ་གྲོ་གལ་ཆེ་ལྷ་མོ་ཆོང་འདུས་བྱ་བྲིད་མིག་གཅིག་བས་གསུང་བ་དང་
 གཞན་ཡང་མོ་ཕྱིས་འདྲར་གར་བས་དབུས་གཙང་རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅུ་གཉིས་ཆ་བཤོས་གྱིས་བཀའ་
 འཕྱུར་ཆར་བཞི་(༣༠༧ན)བརྒྱ་ལྷ་བཅུ། མཚན་བརྗོད་འབུམ་ཐེར་དུག་ཆོ་ཆོག་ཁག་གཉིས། ཆོས་འཁོར་
 རྒྱལ་དུ་དམག་ཐོར་མའི་བཀའ་འབུམ། ཞལ་དང་པེག་ཅིའི་བྲི། གཞན་རྒྱམས་ལ་སྟོང་ཅ་བྱས།

ཉེར་དྲུག་ལ་གྲ་ཚང་དུ་དཔལ་ལུན་རེ་མ་ཉི་མདོས་བཀའ་འབུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་དབུ་བཅུགས།
 གནས་རྒྱང་ལྷོག་ཏུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟ་ཅོར་མ་ལ་མཚན་བརྒྱད་གྱིས་བསྐྱོར་བ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ།

འབྲོམ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་མོགས་ཡིས་བརྒྱད་རྣམས་ཆོས་
སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་གསུང་བཞེན་ལྷ་བཟོ་བརྟེན་དར་དང་བཀའ་དྲོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བཙོ་ལུས་བཞེངས།
མཆོད་དཔོན་པས་ཐོག་བྱངས་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གཟུངས་བཞུགས་
ལུལ་ཞིང་རབ་ཏུ་གནས་པ་བརྒྱབས།

རྟེན་རྒྱ་བཞི་པའི་རྒྱ་འགོ་ལ་རྒྱལ་པོར་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བྱབ་ཁྲུས་དང་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོ་
དབང་བརྒྱ་ཅུ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལ་ཆོས་དབང་། རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་མོ། མི་བཟང་ཁ་ཡར་ལ་སྒྲོན་
ལམ་རྣམ་གསུམ། ཐོག་མཐའ་པ། བདེ་བ་ཅན། མཚན་བརྗོད། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོད་གསུང་འབུམ་གྱི་
སྒྲིབ་གནས་ཆོག །གསར་ཙོམ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་དང་གསོལ་འདེབས་ཁ་ཡར་གྱི་ལུང་ལུ། རྒྱལ་པོའི་
ཞལ་འདོན་དུ་གསོལ་འདེབས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་བཅས་པ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ། རྣམ་ལུང་བྱག་མཛོད་
ཀྱིས་བརྒྱལ་ནས་ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན་གྱི་བཟླས་བཞུགས། ལྷ་ས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་དེད་རང་དང་ལྷེ་པའི་རིང་
འཆོད་ཆོགས་བཅད་བརྒྱལ་བ་རྣམས་ཁྲིས་ཤིང་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་(༡༠༧)གྱི་སྒྲོ་བསྒྲིག་
པར་རུ་བཞི་རགས་བརྒྱུ་ཆོགས་པའི་བདོག་པ་རིང་དུ་བརྒྱངས་ཏེ་བདེན་པ་བརྗོད། ལྷོན་མཆོ་མོ་དང་
བཀྲ་གིས་ལྷོངས་ཆོས་རྗེ་གཉིས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་དབང་། བྱང་ཕུ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ཆོས་རྣམ་རྒྱལ་
དང་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་མཁས་པའི་དབང་པོ་སྟོ་བཟང་མཁས་བཙུན་གཉིས་ལ་གསར་ཙོམ་
ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལུང་། མཁན་པོ་སྟེར་དུ་སྟར་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་འི་ནང་གི་མི་འབྲུགས་པའི་རྗེས་གནང་ལུལ།

ཆོས་བཞི་ལ་ལྷེ་པ་ཐོན་མདོ་པ་བཙུན་སྒྱུང་སྒྱུ་ལུས་བརྒྱར་ཅིང་མཚན་དགོས་གསུང་བ་སྟོ་བཟང་
ཆོད་དབང་པོར་གསོལ། ལུང་བཙུན་ཆོར་བོད་ཀྱི་མི་བྱེད་མེར་ཆས་གྱོན་ཞེས་པའི་དུས་བབས་ལས་རྩོམ་
པ་མེད་པའི་མེར་གཞུགས་ལ་ཡ་མཚན་རྒྱ་མི་འདུག །ཆོས་བྱག་ལ་ཀར་ལུགས་ཆོས་རྗེ་ཉི་ཤུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གཞུག་ལུང་སྒྲིངས་མཚན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོར་བཏགས། བདུན་གྱི་རྒྱལ་ལུང་འབྲུབ་སྟོར་ལ་གྲ་
ཐང་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གིས་ཆོད་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིག་པའི་ཆོག་མཛོད་ཐོག་གདན་ས་
གོང་ནས་ཀྱང་བཀའ་ཤོག་རྗེ་རྗེའི་རི་མོས་མཚན་པའི་རྟེན་གྱིས་གཙོས་གནང་ཆ་འཕྲོར་བ་རྟེན་འབྲེལ་

ལེགས་འགྲིག་ཏུ་བྱུང་། དེ་ཉིན་ནས་རིགས་ཀྱི་པདག་པོ་ཉང་སྟོན་སྒོ་བོས་མཆོག་གི་དོ་མཛུགས་དུ་སྒྲི་
མ་གསལ་འདུས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགོ་འདུལ་གྱིས་ཐོག་བྱངས་གཏེར་ཁ་གོང་འོག་གི་ལྷགས་ལུང་
དལ་བཅུགས། ཆོ་བརྟན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གཏེར་ཆེན་དུ་མས་གདན་བྱངས་བའི་ཟབ་གཏེར་གཞན་
འདྲ་དང་སྒྲི་མ་གསལ་འདུས་གྱིས་མཆོན་པའི་ཉམས་འཁྲིད། བསྐྱེད་པ་བཟང་། བརྒྱུད་སྟོང་པ། མདོ་བྱུང་
ཁ་(༡༠༧)ཡམ། ལྷུ་བ་དབང་། ཁྲོ་ལོ། ལྷན་ལྷུ་བ་ཀྱི་ཐུག་ལེན་དམར་འཁྲིད་དང་བཅས་ལྷུ་བ་བདུན་པ་
སྒྲི་མའི་མཛུགས་པར་བྱང་མི་འདྲ་སྒོ་བྱུང་བའི་བྲེལ་བ་ཐོར་བྱུང་དུས་མ་གཏོགས་སྤར་ཆགས་སུ་ལུས།
དོར་སྒྲི་ལུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གོང་གི་གསེར་ཡིག་བརྒྱམས་ལ་རྫོང་པ། ཡི་གེ་དུག་བ་གཙོ་འཁོར་
གསུམ་པ། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། མེད་གདོང་མ་སྟོན་མོ། ཐུག་དུག་པའི་རྗེས་གནད་བར་ཆར་ཀྱུ་
སེལ། ཞེལ་གཤི་དབང་གི་སྒྲི་མ་དབལ་འབྱོར་རྒྱ་མཆོ་དང་འོར་དུས་ལ་འགོ་མི་བྲག་ཏི་རབ་འབྱམས་པ་
གཉིས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ་ཁོད་ཀྱི་ཡི་དམ་རྒྱུ་བསྐྱོར་དང་རྗེས་
གནད་གི་ལུང་རྒྱམས་བྱས། བསྟེན་རྫོགས་བདུན་དང་རབ་བྱུང་སྤུ་ཅུ་སྟོར་བསྐྱབས། ཆ་གན་དར་ཁན་
ཆོས་རྗེས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་རྒྱའི་ཤོག་སྟོན་སོགས་དངོས་པོ་གཏོས་ཆེ་བའི་སྟེར་ཆ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་ལན་
ཆོགས་བཅད་དུ་བཀོད། གོང་དུ་ལུ་ཡིག་འབུལ་སྒྲེལ་སེར་ཉ་སྟོང་རབ་འབྱམས་པ་དང་ཉ་འབུལ་དཔོན་
རྒྱུ་བཟངས། ཆོས་གསུམ་ལ་ན་ལ་རྒྱ་ནས་ཅེ་གདོང་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཁྲི་ཐོག་པ་ཐེབས་བཀྱར་
གཞོས་སྤར་འབྱུང་བཞིན་ལུས། ལྷན་པ་བས་གསུང་འཕྲོས་སྤར་བ་ནི་མི་གནད་འདུག །གོང་པོ་རྫོགས་
ཆེན་པ་ནས་མཁའ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲི་སྟོར་དག་པོ་རྩལ་གྱི་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཐུགས་རྗེའི་དབང་། རིག་འཛིན་
སོག་རྒྱུ་བ་ཀྱི་དལ་ནས་རྩྭ་གས་ཅམ་གྱི་ལུང་བྱས། དུར་བོད་དཔོན་པོ་དོ་རྗེས་བསྐུལ་བའི་སྒྲི་མ་དང་ཆོ་
དབག་མེད་དབྱེར་མེད་ལ་གསོལ་འདེབས་པ། ཤངས་བཀྱ་ཤིས་ཅེ་བའི་ཁ་ཉོན་དུ་གསོལ་འདེབས། རི་
(༡༠༧)པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཀྱེ་དོར་རྒྱུ་བ་མཆོད་ཀྱི་ཆོག་དཔོན་དག་སྟོང་རིན་ཆེན་དབལ་བཟང་གི་དོར་གྱི་
དོར་མན་ངག་ལུགས་ཀྱི་དབང་གི་བརྒྱུད་འདེབས་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་པ། ཁྱབ་བདག་སྟོན་ལུང་བའི་
བཀའ་བསྐུལ་བའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱམས་བྲིས། ས་པག་བསམ་ལས་ནས་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོ་རྒྱམ་གཉིས་

བསྐྱེད་པས་མངའ་གསོལ་གྱི་ཚིགས་བཅད་བྲིས་པ་ལུ། འོན་ཀྱང་སྟེ་མོ་བ་རྣམས་རྟོག་པ་ཅིངས་སྟོན་ནས་
གཞིས་ཅེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཁའི་ཕྱེ་གཏོར་རྣམས་དེས་ལའི་སྟོན་གྱིས་སེར་བ་དྲག་པོ་དང་ཐོག་འབེབས་
ཁད་ཀྱི་སྟོག་འབྲུག་སོགས་འཛིགས་རྣམས་ཆེ་བ་བྱུང་བར་དམ་སེལ་གཞིལ་བའི་ཐབས་འབྲལ་དུ་བྱས་
པས་ལྷུང་དུ་ཞི། ཅུམ་པ་དེ་གའི་ལྷས་ནས་གྲ་ཁང་གི་གཏོར་མ་དང་བྱུང་འབྲུག་གི་མདོས་ལའང་འདྲེས་
པས་ཐོག་འབྲུག་གི་འཛིགས་པ་ཡོད་དུ་ཉེ་བ་ཐེངས་གཉིས་ཅུམ་བྱུང་པས་ཞིབ་ཆ་ཆེ་བ་(༡༠༧)གནད་
དུ་སྒྲུང་ཡང་གཏོར་རྒྱ་སྒྲིང་དམིགས་དགོས་པ་དྲག་གཞན་སྟེ་ལ་ལཔས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་དུ་བཅོང་གི་
པི་པི་མི་འགོ་བ་འདུག །ཕྱེ་པས་ཁྱུང་བཞེས་ཏེ་གནད་བ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལ་དྲི་བ་མ་བྱས་པ་མ་
བྱུང་བ་ནས་བྲག་གིས་ལྷུང་པོའི་སྒྲ་བྱང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོར་བྱུང་ཅེ་བ་འོ་ལུང་གཞིས་ཀ །ཐེམ་འཛིན་
ཉི་ལུ་རྩ་བ་དུན། ལག་ཡོང་ཁལ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སྟོང་། གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་དུ་ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་
ཐེབས་སུ་གཤུལ་སྟེལ་དམར་གཞིས་ཀ །ཐེམ་འཛིན་བཅུ་དུན། ལག་ཡོང་ཁལ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ།
རྒྱ་ནག་མཆོད་རྟེན་སྒྲ་མས་ལྷ་རྟེན་སྒྲ་མས་གིན་དུ་མཐོ་བ་དང་བཅས་བྱུང་བར་བརྟེན་ལྷུང་ཅེ་ཆོས་ཕྱེ་
བར་རྟ་ནག་བྲག་གིས་སྒྲིངས་གཞིས་ཀ །ཐེམ་འཛིན་ར་གཉིས། ལག་ཡོང་ཁལ་སྟུམ་སྟོང་བྱེད་དྲག་བརྒྱ་
སྟོང་། ཆོས་རྩེ་སྟོལ་མ་སྟུག་པར་ལྷ་པས་ཀྱི་ས་ཆ་དང་ས་སྟོན་སྟུགས་པར་རྟ་ནག་འོ་སྟོན་དང་ཞག་པའི་
གཞིས་ཀ །ཐེམ་འཛིན་ཉེར་ལྷ། ལག་ཡོང་ཉིས་སྟོང་སྟུམ་བརྒྱ་སྟོང་། ལྷ་དཀར་ཅེ་ཞབས་དུང་ཟེལ་གཞོན་
པས་གསར་བཅུགས་ཀྱི་བན་ཆང་བར་རོང་ཁུ་ལུ་མག་དང་བཅས་པའི་ཐེམ་འཛིན་བཅུ་དྲག །ལག་ཡོང་
སྟོང་དང་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོང་། ཆོས་རྩེ་རྒྱ་མིག་པར་ལྷ་རི་ཅེ་པའི་ཁྱུང་ཁྱུང་དང་ཉིན་སྟུབ་གཞིས་ཀ །
ཐེམ་འཛིན་བརྒྱད། ལག་ཡོང་བྱེད་དྲག་བརྒྱ་སྟོང་། གནས་རྟིང་ཞབས་དུང་དགའ་ལྷན་པའི་དེདུལ་གཏུང་
དུས་མཆོད་དང་པོ་མཆོད་ཐེབས་སུ་གངས་བེས་ཁལ་ལྷ་སྒྲུང་དང་བདུད་འདུལ་གྱི་ལུལ་བཅས་ཀྱི་བྱེད་
ཡའི་གཞིས་ཀ །ཐེམ་འཛིན་བདུན། ལག་ཡོང་དྲག་བརྒྱ། ཨེར་ཁེ་རབ་རྒྱས་དགོན་(༡༠༩)གསར་དུ་
གནས་རྟིང་པར་སྒྲུང་བའི་བྱེད་ཡའི་རྒྱང་འགོ་ལག་འདོན། ཐེ་པོ་ད་ཡན་ཆོས་རྩེའི་འབུལ་ཚན་བཟང་བ་
དང་བཅས་དགའ་ལྷན་ཉང་རོང་གྲ་ཆང་བར་འཕན་ལུལ་ཆེ་རུ་བ་ཐེམ་འཛིན་བརྒྱད། ལག་ཡོང་ཉིས་

བརྒྱ་ལྷན་ལྷ། ལྷ་མི་སྤྱ་མའི་ཆ་པོ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་ལ་ལུ་ལྷག་གོས་སྤོན་གཞིས་ཀ། བེམ་
 འཛིན་དག། །ལག་ཡོང་བདུན་བརྒྱ་སྟོར། སྤྱང་ལྷ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐུན་པོར་སོང་བ་དང་བཅས་ས་སྟོན་
 ཏུ་ཐེམ་འཛིན་བདུན། ལག་ཡོང་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟོར། འོར་ཁྱུང་དབང་ལྷགས་ལ་ཐེམ་འཛིན་བཞི།
 ལག་ཡོང་བྱེད་ལུ་བརྒྱ། ཆགས་པ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལ་ཁང་གསར་གོང་འོག་གཉིས་མི་བྱན་གྱི་
 ལས་ཁུལ་དང་བཅས་པ་ལག་ཡོང་ཉི་ལྱ་སྟོར། འཕྲོང་ཅེ་ལྷན་གྲུབ་སྤྱིར་བཤི་སྟོང་ནས་ཆགས་པར་སོང་
 བའི་ཆབ་པར་བཅས་ལ་བྱང་ཁྱུང་པར་ཆོན་ས་ཐེམ་འཛིན་བཞི། ལག་ཡོང་སྤྱུལ་བརྒྱ། ལྷོ་པ་ཆོ་དབང་དོ་
 རྗེ་ཅན་ལ་རྒྱལ་ཅེ་ཐང་སྟེ་བའི་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་ཉེར་གསུམ། ལག་ཡོང་སྟོང་དང་བརྒྱ་སྟོར། ཅེ་
 ཆེན་དགས་སྤྱིངས་པར་སྤྱང་ལུལ་པོན་གྱིང་པ་ཐེམ་རྒྱུ་གཅིག །ལག་འབབ་སྤྱུལ་ཏུ་སྟོར། སྤྱིངས་ཆེན་
 བའི་ས་རིས་ལ་ཡོང་འབབ་སྟོང་ལྷག་དྲུག་ཅམ་ཡོད་པར་གཡོག་གིས་མ་འཁོལ་བ་དང་ལག་ཐོག་ཏུ་
 འབབ་རིས་བརྗེ་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་སོང་ཡང་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་མ་བཟས་པ་བདེན་པར་འདུག་ཅིང་གཅིང་
 དུས་གཉིས་དུ་གོ་མ་ཆོད་པས་དགོངས་པོག་ལ་བརྟེན་ལྷགས་སྤྱལ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱ་ཞབས་སྤྱ་པོས་པ་བུས་
 ལུས་སྤྱ་ཁྱུང་བའི་ཁྱ་ནན་ཆེ་བས་ལྷན་ཅེ་འཕྲོང་ཁྱུང་པས་འཛིན་ལུལ་(༡༠༧)དོ་སྟེ་སྟོའི་ཐེམ་འཛིན་
 དྲུག །ལག་ཡོང་བྱེད་བཞི་བརྒྱ་སྟོར། ལྷེ་ནམ་གནས་པོ་གོ་ཐང་འཛོམ་པར་པ་དྲུག་པཟས་ཁའི་ཐོག་ནས་
 ཐེམ་བརྒྱ་གཅིག །ལག་ཡོང་ཉིས་བརྒྱ། ལྷེ་པ་ལྷ་རྒྱུ་རི་བ་དཔོན་སྟོན་གྱི་མཆོམས་རི་བའི་ཆབ་དང་སྤྱངས་
 བའི་ཁྱའི་དཔེས་རང་ཉེས་སྤྱ་སོང་པ་ལས་གཞུང་ལ་འབང་ར་མཛོད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཉེར་ཆང་མ་ཐེན་པའི་
 ཞལ་ལང་ཆེ་བར་བརྟེན་དྲུགས་སྟོང་སྤྱོད་སྤྱུལ་མདའ་དྲིལ་བའི་ཐེམ་འཛིན་ལུ་བརྒྱ་ལྷག །ལག་ཡོང་སྟོང་
 ལྷག་བྱེད་གཉིས་སྟོར། གྲོང་སྤྱང་ནས་སྟེ་པ་བསོད་ནམས་རལ་བརྟན་གྱི་དུས་མཆོ་སྤྱང་དང་དཔལ་གྲོང་
 ས་བརྗེས་ཞུས་འདུག་པ་སྟེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ཁྱིར་མ་བརྟོན་གོང་གཞན་གྱི་སྟེར་སྤྱིན་འཕྲའི་ཡོང་
 སྟོས་ནང་དུ་པན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཁྱིར་བརྟོན་ནས་མ་སྤྱང་བའི་གཤིས་དེ་གའི་ཐབ་འཛིན་ཐེབས་སྤྱེ་པས་
 རྒྱུར་འཆར་མ་བྱུང་རུང་འདི་ཁ་ནས་སྟོས་བཅད་གིས་དཔལ་གྲོང་དང་གྲིབ་ཁྱུང་གཞིས་ཀ། བེམ་འཛིན་
 ལུ་བརྒྱ་ཅམ། ལག་ཡོང་སྟོང་ལྷག་བྱེད་གསུམ་སྟོར་རྣམས་སྟོར་འཇགས་བུས། གནས་རྟིང་ཞབས་དུང་སྤྱ་

འཁྲིང་པ་ཞིང་བརྒྱུ་པས་གཏུང་བརྒྱུད་གཞུང་ཐོག་ས་པའི་གནས་སྤྱིང་ཤོལ་ར་པའི་སྐྱུ་རྒྱུ་ལོང་ལོང་བྱམས་
 ཆེན་གྱི་ཆོས་གྲ་འགྲིམ་པ་མཛད་མཁན་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཁྲི་འདོན་གྱི་སྒོ་ཤར་པའི་བསྟེན་རྫོགས་
 སྐྱབ་པར་བྱོན་བྱུང་བ། རྒྱ་འཛམ་དབུ་ལ་གསང་པ་ནས་བཟུང་ཟམ་མ་ཆད་པའི་གཏུང་བརྒྱུད་ཁྲུང་ས་
 བརྒྱན་ཞིང་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལགས་དང་ཞབས་དྲུང་རྗེས་མའི་སྐྱུ་མཆོད་གཉིས་མ་གཉོགས་རབ་བྱུང་
 གི་རྟེན་ཅན་ཆེར་མ་བྱུང་ལྟ་ཏུ་ཞལ་དོང་འབྲེལ་ཡེ་མི་སྤྱད་བས་(༡༠༩༣)ཁྲི་བ་དང་གཏུང་བརྒྱུད་སྤར་
 རྒྱུ་ལ་བཞིན་སྐྱགས་ན་བསམས་དུང་ཆོང་མ་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབས་ན་ལགས་གས་སུ་འདུག་པས་ཐུགས་
 དང་བསྟེན་ནས་མཁན་པོ་བྱས། བྱིས་སུ་ཕྱོ་མོན་གྱི་སྤྱིན་པ་དག་ཞེན་པ་བ་རྒྱམས་ཐུགས་ཞལ་དོ་ཆད་ན་
 བསྟེན་པར་བསམ་སྐྱུ་མེད་རྒྱུ་ལ་པས་པས་མཐའ་ཆོས་པ་མཛད་ཐེབས་བྱུང་མ་སོང་། རྒྱབ་པ་དག་སྤྱན་
 ལུང་ནས་གྱིས་ཁ་འབར་མ། གྲིབ་མེལ། བསྐྱབ་བསྐྱོག་གི་རིམ་གྲོ་འགའ་ཞིག་མཛད། གོང་རའི་ས་རིས་ཤསྤར་
 གྱི་ས་ཆོབ་ཐུ། གོང་ར་ལོ་རྩ་པའི་སྤྱོད་བཟང་མཁན་སྐྱུ་སྐྱག་པར་ཡོད་པའི་གྲགས་ལ་བརྟེན་སྐྱུ་སྤྱོད་གོང་རར་
 གདན་དྲངས་ཆོག་པ་དགོས་རྒྱུ་ལ་ནན་ཆེར་གསུང་བར་དེ་བཞིན་མ་མཛད་ན་གྲ་རིགས་སྤྱིན་པ་དག་གིས་
 གནང་བསྟུང་ཡོང་གས་ཆེ་བས་དཔུས་ནས་དགོན་བ་མཆོད་གཞིས་གྲ་རྒྱན་དགོ་ཁོངས་གང་ལགས་སྤྱོད་
 བས་རྒྱུར་བསྐྱེལ། གོང་རར་དགོན་བ་རར་བར་བཀའ་དགོས་དོན་མི་འདུག་གཤིས་རོང་གི་ཆོ་རིན་སྤྱངས་
 སུ་ཅིས་སྤྱོད་མཛད་ན་ཡོང་འདྲ་རྒྱུ་ལོལ་ཡང་དགོན་བ་འཐོར་པའི་གཏམ་ཆ་ལ་ཐུགས་འཛིན་གནང་
 བས་ལོ་རྩ་པའི་སྤྱོད་བཟང་པོས་བྱིན་ཅི་འགའ་བཞེད་བ་དང་སྤྱད། ཟང་ཟེར་གི་བདོག་བ་རྒྱས་བར་ཐུལ་
 བས་རོང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། བདུན་གཅིག་གི་བར་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་སྤྱོད་གྱི་མཆོམས་དམ་དུ་བཅད།
 རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་ཕྱ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དེབ་ཐེར་གསར་བརྒྱུ་གྱི་འགོ་
 བརྒྱུད་པེམ་ཅན་ཅན། གཞེར་མདོག་ཅན་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟེན་ནམས་གྱིས་བསྐྱེལ་པའི་རང་བསྟེན།
 ཀུན་དགའ་ར་པའི་སྤྱོད་འགམ་དུ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་(༡༠༩༤)ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་གསང་སྐྱགས་པོ་བྱང་
 གི་སྤྱོད་འགམ་དུ་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་བཟང་འཐོར་ལོ་བོད་ཀན་ཆོའི་
 ཅོམ་རྟེན་དང་འདྲ་བ་རྒྱམས་བྱིས། དེའང་སྤྱན་དག་གི་གཞུང་དང་བསྟེན་པའི་ཀུན་ལ་ཐོར་གོ་དགའ་བས་

པལ་ཆེར་གྱིས་ལ་མཚན་དུ་མི་བཅི། བོད་ཀྱི་གྲོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་འདི་ལ་ཁུངས་མེད་ཀྱང་དམངས་
 ཀྱི་སྟོལ་འཐུང་བས་བཞོད་པ་ཡིན། གོར་སྐྱས་སྤྱང་པུ་མཁར་དུ་རྩྱུ་མོལ་བྱས་པར་ཤངས་བཟླ་ཤིས་ཅི་
 བས། བྱང་གོར་ནས། མས་ཆགས་ནས་གསུམ་གྱིས་གཅོས་པའི་གཅོང་གི་ཆོ་ཆེན་གཏོར་པ་མཛད་སྟེང་
 བར་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་གཏོར་རག་གི་དུས་བརྟན་སྤྱང་སྤྱིར་སྤུལ་པའི་སྟན་དར་ལེ་ཚན་ལ་
 ཞལ་བྱང་དང་ཏེ་པོ་སྐྱ་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་བསམ་གྱུ་བ་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་སྐྱེའི་
 བརྟན་བརྟགས་གྱིས། ཆོས་བརྩ་གསུམ་ལ་ལས་བྱ་བརྟགས་ཏེ་དདུལ་སྤྱང་དུག་བསྐྱ། གསེར་ཞོ་ཕྱེད་
 སྐམ་བརྒྱ་ལྷག་ལས་གྱུབ་པའི་མཛུལ་རི་རབ་མདོན་པ་ལུགས་སྐྱབས་པ་ཕྱེད་ལྷག་ཙམ་གྱི་བཟོ་བཞོད་
 བྱང་གསེར་བཞིན་ནའང་དེ་ནས་དུས་གཞན་དབང་དུ་སྤྱང་པར་བརྟེན་རིག་ཕྱེད་པ་སྤྱང་པུ་ནས་
 དབྱ་འདུལ་ཆེ་རིང་གིས་འཕྲོ་འཕྲུང་དེ་ཆོགས་བཅད་ལྷག་ལུ་རན་སྟེང་སྤྱང་ལ་གཞོང་ཆོས་བརྒྱབ་པ་རྩ་
 རྟག་ལྷེ་བགས་པའི་ནང་དུ་གྱུབ་ནས་སྤུལ་ཆོས་གསུམ་ནས་བརྒྱང་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་རི་ཁྲིའི་རྩ་
 ལུགས་བྱས། སྤྱང་པོ་ནས་སྟོ་བཟར་ལེགས་ལུན་ཁོང་རྩྱ་དང་ནོར་བུ་རྩ་མཆོད་རྩ་མཚན་ལ་བརྟེན་དོན་
 གལ་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་གཅོད་པར་ཆོས་བཅོལ་ལ་མཆོ་ཁར་རྫོང་བདའ་བྱས།

ཉེར་གསུམ་(༡༡༠ན)བཞི་སྟོར་ལ་ཁལ་ཁ་ཁུན་དུ་ལེན་དུར་གེ་ཆི་ལ་གྱུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་
 དབང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་ཕྱག་དུག་པའི་གཏོར་དབང་། སྤྱང་ཐང་བརྒྱ་ཙུ་ནས་བཤད་པའི་
 རྩེས་གནང་ཅི་རིགས་དགོས་ཚུལ་བྱང་བ་ལྟར་དང་ཨ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བླ་མ་གསར་སྤེབས་འགའ་ལ་ཆེ་
 དབང་དང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་བྱས། ཉེར་དགུ་ལ་བད་སྤྱིང་གསུང་སྤུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 རོ་རྩེ་ཐང་པར་བྱོན། མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་དང་མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་གནང་སྤུལ།
 ཁོང་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་རྟེན་སྐམ་ནས་བསྐྱེད་པས་སྐམ་མདོ་ནས་གདན་དུངས་པའི་བསྐྱེད་མཐོང་གོལ། མེ་
 འབར་མཆོ་ནས་བརྟན་པའི་མ་རྒྱད་ཤོག་སེར། མཆིམས་སྤུ་ནས་བརྟན་པའི་ཆེ་རྩེའི་སྟོད། ཁྲི་ཐོང་ལྷེ་
 བཅོན་གྱི་མགུལ་གཡུ། ཉང་དང་ལྷོན་སྤྱིང་པའི་ཁྲོས་ནག་ཤོག་སེར། ཅན་སྤུལ་སྤྱིང་ལས་སྤྱུབ་པའི་
 དུག་སྤུལ་གྱི་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་པའི་སྟོལ་མ་གྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་ཕྱག་བཟོ་འདྲ་ཟེར་གོ་ཆས་བལ་མོ་བཟར་

[illegible]

ཆོས་པུ་གཅིག་པ་ཀྱི་ཁྲིའི་ཕ་མཉན་པོ་མངའ་བུ་སྐུ་སྐྱེས་དཔལ་བཟང་ཕྱན་འཛིན་རྟེན་འབྲེལ་བཞུགས་
བར་ཕྱོན། པུ་གཟུམ་ལ་ཉ་བཟུམ་མེད་ཀྱི་དེ་མོག་སྐུ་སྐྱེས་དང་བཙས་དཔལ་ཕྱན་འབྲེལ་བཟུངས་
ཟུ་ཕྱོན། དེ་རུབ་ཆ་བ་ཞི་མོས་དཀར་(༣༡)ན་ཞོ་བཏེག། མངའ་བུ་ཉེ་ཆོག་སྐུ་ཆེན་ཀྱི་མིམས་ཕྱན་འབྲེལ་
བ་ཀྱི་མཆོས་ཕྱགས་པམས་ཅེ་མཉན་པ་མཛད་དེ་བཏོག་པའི་ཞུམ་བཟང་སྐུ་སྐྱེས་དང་བཙས་ཀྱི་ཕྱོ་པོ་

ཉ་ལས་རྒྱལ་པའི་གིས་པ་བརྗོད། རྒྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདྲ་མཉམས། དག་འདུན་འདུས་པའི་བྱིན་
 རྒྱལ་གྱིས་མེ་རྟག་གི་ཆར་བབས། ལ་ལ་མེ་རྟག་གི་ཆར་ལ་རྣམ་རྟོག་བྱེད་མཁན་འདུག་ཀྱང་སྒྲིན་ཏུ་
 བྱུར་པ་ནི་མ་བྱུང་། བྲ་ཡག་སྐྱ་སྐྱེས་ར་གཙོ་པོར་བྱུར་པའི་བདོག་པ་བརྟེག། མཚོད་ཁང་ཆེར་སྐྱེ་སྤོས་
 གྱུར་ཆོག་པ་དང་བྱི་རྩོད་ཉེས་དཀར་སྒྲོ་འདྲ་བཤམས། ཡར་པོ་ལམ་ཙམ་ལས་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཆོས་སྒྲོར་
 ཆེན་པོའི་གསུང་བཞེན་ཆོས་བརྩོན་ལ་ཀྱུན་དགའ་ར་བ་དང་གསང་སྤྲུགས་པོ་བྲང་ལ་བཀྲ་གིས་ཀྱི་མེ་
 རྟག་འཛོར་བར་བྱིན། ཀྱུན་དགའ་ར་བར་དཀར་སྒྲོའི་བཞུགས་གྲལ་བཤམས་ཤིང་སྤྱིར་ཤོག་རྣམས་
 ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་ཉམས་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག། བརྩ་བྱག་ལ་བསམ་སྒྲོ་སྒྲི་ཁང་ཏུ་གྱུར་གི་བསྐྱེན་བཀྲུང་། ཕན་བདེ་
 ལེགས་བཤད་གྲིང་པའི་བྲ་ཤག་མཚོད་དཔོན་དཔུ་མཛད། གཉེར་བ་སྐྱིན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུར་ཁུར་པའི་
 བཀྲ་གིས་ཁང་གསར་དུ་བོ་ཉ་ལར་འདེགས་པའི་ལམ་ཞོར་ལ་པོས་ཉེ་དཀར་སྒྲོ་བཤམས་མེ་རྟག་གཏོར།
 ཆོས་བརྩོན་བརྒྱུད་ནས་བཟུང་སྒྲུབ་བྱེད་བར་ཡོང་གང་བྱུར་ལ་བྱེ་ཐིང་མཁན་པོ་གནས་གསར་ཆོས་མཛད།
 སྐྱན་སྒྲོམ་འབྲང་རྒྱས་པ་ཅན་ལ་དམར་པོ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཕོར་ཡོངས་རྫོགས་དང་ཆར་ཆེན་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་འབུམ། འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བརྩེན་མཛད་པའི་རྩེ་སྒྲོ་རུམ་པ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཐར་(༡༡)བཤམ་འབྲས་ཁོག་འཁུག་གསར་ཆེན་བསྐྱར་པའི་བསྐྱར་རྒྱས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་
 མཐུག་ཏུ་སྐྱོན་བརྒྱུད་པོ་ཉི་ལྔ་སྤུ་བརྩུགས། གནས་གསར་མཁའ་རབ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་པའི་
 བདག་བསྐྱོད་བརྩམས། རིང་འཛོའི་རྟེན་འབྱུང་ཆོན་གྲངས་དང་སྤྲུགས་ཆོགས་བཅད་ཅིག་བྲིས་ནས་
 སྤྲད་བྱུང་། ལཱ་རས་ཀྱི་འགྲལ་པ་མང་དུ་འཕྲོར་བས་རྩ་བརྒྱ་སྒོར་བྱུང་། བསྐྱེན་རྫོགས་དགུ་བརྩུག་
 དང་དགོ་རྒྱལ་བྱག་ཅུ་ལྷག་བསྐྱབས།

ཉེར་གཅིག་ལ་བར་ཁམས་ནས་ཉེ་བོ་ཉར་ཆར་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་ལུན་ཆོགས་འཕྲོར་བ་དང་བྲང་།
 བྲ་ཡག་སྐྱ་སྐྱེ་ཅན་དགོ་རྒྱལ་སྒོར་ཉི་ལྷུ་ལྷག་ཙམ་བསྐྱབས། སྐྱ་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་བརྩེགས་ལྡང་ནག་གི་རྩེས་
 གནང་བསྐྱར།

ཉོར་སྒྲ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཁལ་ཁའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྣམ་ཀྱི་རྟེ་དང་རྣམ་ཀྱ་ཡ་ལོགས་ལཱ་བརྒྱ

སྒྲོང་དང་ཕྱད། ཉིན་ཁ་གསུམ་གྱི་པར་གསལ་འབྱུང་རྣམས་གནངས་ཆག་གི་ཡོང་ཆོག་པ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་
 པ་སྒྲོ་དང་བསྟན། དཔོན་པོ་གཉིས་གྱིས་གོས་དང་གསེར་དུལ་ར་རས་སོགས་གྱི་སྒྲོང་འབྱུང་བཞེག།
 བསྟན་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ལྟ་དང་རྟམ་ཀྱི་ལ་དང་སྒྲ་སྒྲེ་སྒྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཅན་དགོ་ཚུལ་སྟམ་ཅུ་ཅམ་
 བསྟན། ལ་པོང་ཁ་དཔོན་སྒྲོ་པ་ཆོར་སྒྲེ་མ་མཆོད་པ་དང་ཆོས་དབང་གི་གདུང་བཞད་པ་ཕྱོན་འབྲས་
 སྒྲུངས་པར་མཆོ་རྒྱལ་བྱི་ནང་གསལ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་པ་པའི་ལུང་བྱས་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་པར་
 མཆོམས་ཞོག་ཏུ་བྱི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཅིང་གྲ་ཆར་གིས་ཀྱང་མདོས་བསྐྱང་བཞད། དཔུས་གཙང་གི་
 ཆོས་སྒྲེ་ཁག་ཁ་གསུལ་བཀའ་འཁྱུར་བསྐྱོར། མཆོན་བཞོད་འབྲུམ་ཐེར་བདུན། འབྲུམ་བསྐྱུ་མང་
 (༡༡)འགྲེད་སོགས་ཆོགས་གསོག་རྒྱ་ཆེར་བསྟན། ཁལ་ཁ་དཔོན་ཁག་དང་ཏེ་པོ་ཆོས་རྒྱུ་སོགས་
 གྲངས་བཅད་ལ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་། གྲངས་མེད་ལ་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་མིམ་རྒྱུ་པའི་
 ལུང་གིས་གཙོས་པའི་འདོད་ཆོས་གྱིས་བཞེད་པ་བཀའ། ཁལ་ཁ་རྣམས་ལ་བྱིན་རྟེན་བདོག་པའི་སྟེར་
 ཆའི་རྒྲོང་པ་བྱས་ཏེ་གཙང་ལ་སོང་། ཏེ་པོ་རྟེར་ཆར་ཆོས་རྒྱུར་མིག་འཛིན་གདུང་རྒྱུ་བྱི་རྒྱུམ་པོ་བཞི་
 དབང་། འགས་རྒྱུ་བྲེགས་པ་ཆར་གཙོད་གྱི་དབང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་དང་བཅུ་མས་ཆོས་ཁ་གསུམ་གྱི་
 ལུང་ལུལ། ལྷ་མཆུག་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱང་ནས་ཐེབས་པ་དང་མཇལ།

ཏིང་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་དགྲུ་ལ་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁང་ཆེ་རྒྱལ་སྒྲེ་བྱོན། གསེར་དང་གོས་དང་གྱི་སྒྲོ་དྲངས་
 སྟེར་ཆ་དོམ་ཆེ་བ་བསྟར། རྒྱལ་པའི་སྒྲེ་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་ཁ་གསུལ་བཅུ་མས་ཆོས་
 སོགས་ལུང་སྒྲོ་ཆོགས་འགས་དང་བསྟན། དམིགས་བཅུ་མ་ལ་བཞེན་པའི་སྒྲེ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དམིགས་
 བཅུ་མ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྟར་བ་དང་བཅས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་བཅུ་མས་མཆོ་ཁ་ནས་མེ་ཆེན་ཏུང་ཐའི་རི་མ་
 འཆོམས་པའི་བསྟོ་རྟེན་སྒྲེལ་མི་འབྱོར་ཞིང་དགོ་བཞོགས་བྱུང་དུ་བསྟོས། ཆོགས་གསོག་ཏུ་རྒྲོང་གཞིས་
 བཅུ་གཉིས་ཆད་གོས་གྱིས་བཀའ་འཁྱུར་ཆར་བསྐྱེད་ཏེ་ཤུ། བསྐྱད་སྟོང་པ་སྟོང་ཡག་། དཀོན་བཅེགས། ཉིང་
 འཛིན་རྒྱལ་པོ། བསྐྱལ་བཟང་། གསེར་འོད་རྣམས་བསྐྱུ་ཅ། མཆོན་བཞོད་འབྲུམ་ཐེར། ཐེར་འབྲས་
 གཉིས་སུ་རྒྱ་བྱེད་པར་ར་རྒྱལ་ཐོག་གདུགས་དགའ། སྟམས་ཁང་དང་དབལ་ལྷ་ཕྱོག་ཏུ་བསྐྱང་བཞོད་

ཅ། ཚེས་ལོར་ཀླུ་དྲུག་མག་ཐོར་(༡༧)མར་ཁྲི། ཞལ་དང་ཤེག་ཅོར་སྟོང་། གཞན་ཚོར་བརྒྱ་ཅ་
བཅུགས། འདི་ལོའི་དབྱར་ལ་སྟོང་ཤེལ་དཀར་དང་བཞད་སྟོགས་སྟེ་འབྲུམ་ནག་ཅིག་ལྷུང་བ་སྟེ་པས་
བཞོད་འདོམས་མཛད་པར་བརྟེན་མཆེད་མཆེད་བཞིན་མ་ལྷུང་རུང་ནད་ཡམས་སྟག་འཐབ་ཅོད་ཞི་པའི་
ཆེད་དུ་རྫོང་མགོ་སོ་སོ་ནས་དབྱ་ལྷ་དབངས་བསྟོད། ལུལ་གྱུ་ཆུ་ཆུང་དང་བསྟན་པའི་གསུང་སྟོགས། །མ་མདོས།
ཁ་འབར་མ། རྒྱལ་འཛོམས་ཀྱི་ཁྲུས་སོགས་སྟྱི་རིམ་སྟར་ཆགས་སྟེ་ཡོང་པའི་བར་འབྲེམས་ཀྱི་བཞོད་པ་
བྱས། ད་ལོའི་རྒྱུང་ཐའི་ཐིས་ཁྲུང་ཆེ་བཞེས་པ་བརྟེན་སྟེ་འདི་བཞོས་འབྲེམས་ཀྱི་དོན་སྟོར་ཆོད་ནས་སྟོ་མར་
སྟོབ་དཔོན་དང་བསྟོད་ནམས་དབང་ཀླུ་གཉིས་ཀྱང་འཁོར།

ཉེར་བཞེན་ནས་ཉོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གྱི་བར་མཚམས་ཤོག་ཏུ་སྟེ་དགོངས་
དགོ་སྟོར་དང་ཉིན་མོ་རིམ་གྱི་འབྲེམ་ལུལ་རྒྱལ་སྟོགས་གྲ་ཚང་ནས་གངས་བཙད་ཀྱིས་མཚམས་ཁག་
བཅུགས་པའི་བསྟར་བསྟོགས་ཨར་གཏད་དང་ཚོགས་སྟེ་ལྷོ་རིང་བྱེ་བ་དང་གྱི་ལྷ་ཡ་ས་ཡ་བཏད། ལྷ་བ་
དགྲ་པའི་མཆུག་ཏུ་སྟེ་པ་བད་སྟུག་གི་སྟུན་རོ་ཡངས་བར་སྟུན་བཙོས། བྱིན་རྒྱལས། སྟེ་རིམ་གང་ཀླུ་
བྱས་པས་ལྷ་བ་འདི་ནང་ལ་གཞི་མེད་དུ་གདངས། ཆབ་མདོ་དཔོན་དུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་གཉེར་པ་
རྒྱལ་སྟུག་གཉིས་ཀྱིས་གྲོས་ཐོག་ནས་དེ་མོ་བར་དམག་བཏད་བས་འབྲུག་ཡོང་ཆོན་ཆེར་བསྐྱར་པའི་
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བག་ཡངས་བྱས་པར་མི་སྟེ་འཕྲོང་རྒྱས་རབ་འབྲུམས་པ་ཀྱུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་དང་
གང་ཚང་ནས་གཉིས་རྫོང་བདེ་འཛུགས། དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུ་ལའི་མཁན་པོ་ཀྱུན་
(༡༧)སྟངས་གནད། མཁན་ཐོག་ཏུ་དོ་རྟེ་འཛིན་པ་རི་སྟུག་དབུ་མཛད་སྟེ་མཐུན་བཞིན་གོང་དཀར་
ཚོས་སྟེར་སྟེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཐོག་མཛད་དགོས་པའི་སྟེ་པའི་ཕྱག་ཐམ་གནད་ཞིང་ཞལ་གྱིས་
བཞེས། ཚོས་སྟེ་ནས་པོ་ཏ་ལར་ཐེབས། རྫོང་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་དང་ལམ་འབྲས་པོད་ནག་གི་ལྷུང་གིས་
མཚོན་པའི་ཐབ་ཚོས་སྟེ་རིགས་ལྷས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་འདུལ་པའི་
བསྟོབ་བྱའི་ལུང་ལུལ། ཐེབས་རྫོངས་དང་མཁན་པོའི་བསྟོ་འཇམ་ལྷུང་སྟུར་བསྟོགས། དཔོན་སྟོབ་
པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཞུས་དགོངས་པ་བསྟན་ཅིང་ཕྱག་མཛོད་ལྷན་གྲུབ་གྲིང་པ་སྟོ་ཆད་པའི་ཚོས་ལུགས་

སྐར་བཅས་ལས་བསྐྱར་བཞོད་མི་འགའ་བར་གླེང་བའི་མཁན་སྒོ་བ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་
 ལུང་གྲུ་མའི་ཞབས་འདྲེན་ཞབས་ཏྲེག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་བྲགས་ཕྱི་འགས་ལུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེར་གྲུ་མ་དམ་པས་
 ལུལ་བའི་མཆོད་གཞིས་དཔོན་ཐོག་མར་དུ་སོང་བ་ཁ་གས་ཀྱང་བརྒྱམས་པའི་གྲུ་དགོན་སྤྱིའི་དཔེ་ཐོལ་
 ལ་གཞོད་བ་བྱུང་སོང་།

བསམ་ཡས་ནས་གཞོད་སྒྱིན་ཆེན་པོས་གསུང་འཕྲིན་དབྱང་དཀའ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་དྲི་མལ་གྱི་
 ཚུལ་དུ་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་ལུ། ཆོས་བཙུ་བཞི་ལ་དྲེ་པོ་ཆོས་རྗེ་ཏའི་མི་ཏུ་དཔེན་གའི་ལུང་
 ལས་ཐམ་ཀས་གཟེངས་བསྟོད། ཟང་ཟེང་གི་སྟེར་སྒྱིན་དང་བཅས་རང་ལུལ་དུ་བྱོན། རྒྱལ་ཁང་ཙེ་རྒྱལ་
 རྒྱས་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོག་དངས་སྟིང་མའི་ཆོས་མང་བ་དགོས་གསུང་བ་དེ་རིགས་སོག་ལུལ་དུ་འཕྲོད་
 ལམ་གིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་འབྲུག་ཚུལ་མོལ། རྒྱལ་སྐྱ་གཙང་ཕྱོགས་ལ་བྱོན་(༡༡༩༧)ལལ་ཁ་རྒྱམས་གཙང་
 བས་འཁོར་བའི་ཏུང་བརྒྱལ་བྱུང་བར་རྩམ་གྱི་ཏི་ལ་ནང་རྟེན་གྱི་མཇལ་ཁ། རྩམ་གྱ་ལ་བསྟེན་བར་རྫོགས།
 རྒྱ་སྟེ་གྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལ་བུམས་ཆོས་སྟེ་ལུའི་ལུང་བྱས་གིང་བདག་བསྟོད་བསྐུལ་ལའང་བཅུམས།
 བར་ཁམས་ནས་སྟེ་པ་རི་པོ་ཆེ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་རི་ཆབ་བར་གྱི་ས་རིས་ཁ་མཆུའི་སྟོར་ལ་བྱོན་
 བར་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྲག་བཞི་བ་དང་རྒྱལ་བརྒྱའི་ནང་གི་གཤེད་དམར་གྱི་རྗེས་གནང་ལུ། འབྲུག་
 རྒྱར་བས་ས་འོག་དར་བཏགས་གྱི་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་མངའ་རིས་ལ་དྲགས་བས་ཁྱི་གྲུ་ཟེར་བའི་གྲོན་པོ་
 དག་ལུལ་ཞིག་མི་རྣམ་བཏང་། འབྲུག་བར་ཕན་རིས་མཆོད་ཡོན་དུ་ཡིག་བསྐྱར་གྱིང་ཞིང་ཆོག་རྩལ་གྱི་
 རྣམ་པ་བཏང་བ། གྲོ་རྒྱུར་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་པ། འགའ་ཞིག་གཞོད་པ་ཆེན་པོར་འབྱུང་། ཞེས་
 བའི་ལུང་ལྟར་སོང་།

ཏོར་རྒྱ་བཙུ་གཉིས་པའི་ལུང་རྒྱབ་གྲོལ་ནས་རྒྱ་བ་སྟེ་མའི་དོགས་སེལ་གྱི་དྲི་སྟེད་ལ་བསམ་ཡས་
 རྒྱ་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་དང་བཅས་མཆོད་དཔོན་པ་བཏང་བར་མཁོགས་ཙམ་སྟུག་འདྲེ་དང་ལུང་
 དགོས་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པར་སྟང་།

དགའ་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་འབྲས་སྤངས་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་སྤེབས་ཁྲིམ་
གསར་བཞེངས་དང་། གསར་སྤྲུགས་ལོ་བྱང་གི་
འབྲས་སྤྲུ་བཞེངས་བསྐྱུན་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར།

འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་དུས་རིམ། ཀུ་ལྷག་གནམ་ལོ་གསར་པའི་མིང་གསུམ་དབང་མོ་མཚོ་ད་
ཅིང་ལོ་གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤར་འཕྲུད་བཞིན་ཀུས་པར་བྱས། རྒྱུ་པོ་རྟ་ར་བས་སྤར་དོར་བསྐྱལ་པའི་
འཕྲིན་ལན་ཆོགས་བཅད། སྤེ་དྲུག་མཁན་པོ་སྒོ་བཟང་དར་ཀུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་པའི་སྤྲུན་སྤྲའི་མདོ་ཆོག་གི་
མཐུག་ཏུ་འདོགས་ཀྱི་འདོད་གསོལ། མཚོ་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་ལས་ཀྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་མོ་མོར་གོས་འཕམ་(༡༧)སྟུན་དར། དཀར་མེ། ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོར་ཁྲུབ་གདན་ལུལ་པའི་
དུས་ཀྱི་སྟུན་དར་ཞལ་བྱང་ནམས་ཁྲིམ། ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བསྟེན་རྟོགས་བརྒྱ་ལྷག་དང་རབ་བྱུང་དྲུག་ཅུ་
ཙམ་བསྐྱབས། སྒོ་འཕོར་སྤྲུ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལུལ་འཛིན་སྤྲུགས་རམས་བ་ཅན་ལ་ཆེ་རྟ་རུང་འབྲེལ་
བསྐྱར། ག་ཆར་དུ་ཕྱིར་བརྒྱུག་འཁོར་ལོ་འབར་བ་དང་གཤིན་རྗེ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་དྲུག་སྤྲུགས་
བརྒྱུག་བ་དང་བཅས་བ་བྱེ་བ་རེ་བཙུགས། བཙུ་དྲུག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅེ་སྤུལ་སྤྲུར་ཆེ་རྟ་རུང་འབྲེལ་ལུལ།
པོད་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོང་བ་བཟབས། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཅུད་ཐང་བ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སྟོན་ལམ་
ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱོད་པའི་ཞར་ལ་པོ་རྟ་ལར་ཕེབས། ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིང་གསར་ཙོམ་གྱི་
ལུང་ལུལ། ཉེར་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སྤེ་བ་རི་པོ་ཆེ་བ། སྒོ་མང་སྒོ་བ་དཔོན་བ། བདེ་ཡངས་སྒོ་བ་དཔོན།
སྒོ་འཕོར་སྤྲུགས་རམས་བས་གཙོས་ཉེར་ལྗེའི་གྲངས་སྤྲུ་བཅད་པར་རས་ཁྲིམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
འཛིགས་བྱེད་བཙུ་གསུམ་མའི་དབང་བསྐྱར། སང་ཉིན་རྒྱལ་སྒྲོར་བ། ཨོ་ཙོད། ལྷ་ཆག་ཁབ་ཅམ། སྟོང་
ཤོད། སྤྲུང་གི་གྲོང་པ་མོགས་གོང་པོའི་དཔོན་ཁག་དང་མངའ་རིས་ཀྱི་མི་སྤྱ་ཁྱི་གྲུ་སྤུལ་པོར་དྲུག་དམར་
གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་བྱས། ཉེར་དྲུག་ནས་ཉོར་སྤྲུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་བར་བྱི་མཚམས་བྱས་ཉེ་

མཆན་བརྒྱད་གསེར་སྒྲི་དང་ཐུགས་སྒྲི་མོགས་འབུར་སྒྲི་ཉི་ཤུ་ཅུ་འབྲེན་ལ་འབུལ་རྒྱའི་བྱིན་རྒྱལ་ཏེན་
ག་བརྒྱུགས།

ཆོས་བདུན་ལ་རྟ་བསྐྱེལ་སྤྱིར་བྱོ་གཞས་ལྟར་མོ་བའི་ཁྲོམ་གིན་རྟ་ཆེ་བ་བརྒྱད་(༡༧༧)མེར་
ཐེག་ཆེན་གྱིར་དུ་བྱིན་སྒྲི་མོ་དང་བྱེས་སྤྱོད་ནས་བསྐྱེན་བཀྱར་བཟབས། རྟ་མགྱིན་ཁར་གི་སྒྲི་བརྟན་ལ་
དབར་བཞི་བྱངས། ཆོས་བདུན་ལ་ཆོགས་ཆེན་དུ་མཆན་བརྟེན། གཏུགས་དཀར། སྒྲོལ་མ། ཤེར་སྤྱིར་
བཟང་སྒྲོད། དུམས་སྒྲོན། ལྷུང་བཤགས། བདེ་བ་ཅན། ཐོག་མཐའ་བ། ས་ལམ་མོགས་ཆོས་སྒྲོད་
རགས་རིམ་གྱི་ལུང་ལུལ། དགུ་ལ་བ་བོང་ཁ་བྱང་ཆུབ་གིར་གི་ནགས་ཁོད་དུ་བྱིན། གདན་ས་བ་འཇམ་
དབྱངས་གུགས་བས་དཀར་སྒྲོད་དམར་སྒྲོའི་གཞིས་ལེན་དང་སྤྱིར་སྤྱིན་བཟབས་བར་བརྟུངས། ཁོང་གིས་
གསུམ་བཞེངས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོས་གཙོས་པའི་རྟེན་རྒྱུས་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར། དེལ་གཏུང་
རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་ཅིང་དབར་བཞི་བྱངས། བྱོར་སྤྱད་དུ་གྱུར་ཆོགས་བྱས་ནས་པོ་རྟ་ལར་
འབྱོར། བསྐྱེན་ཐོགས་ཉི་ཤུ་དང་རབ་བྱུང་སྟུང་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྐྱབས། རྒྱལ་མི་ཆེ་བར་བྱུབ་རྒྱལ་ལུགས་
ཀྱི་ཆེ་དབར་བསྐྱར། བསམ་ལས་དང་གནས་རྒྱུ་ཆོས་སྒྲོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐུལ་མ་བྱུང་བ་ལྟར་
རྫོང་ཁག་བཙོ་ལྷ་ཆ་བཞོས་ཀྱི་བཀའ་འབྱུང་ཆར་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། མཆན་བརྟེན་འབུམ་ཐེར་དུག། གཏུགས་
དཀར་འབུམ་ཐེར་གཉིས། སྤྱན་བྱ་དང་སྒྲོལ་མ། ཤེར་སྤྱིར་འབུམ་ཐེར་གསུམ་རེ། བརྟེན་རྒྱ་རྩ་བེ་བ། ལྷ་
རྒྱུ་འབུམ་ཐེར་གཉིས། ལྷ་ས། བསམ་ལས། ཡུམ་བུ་རྒྱུམས་སུ་བརྒྱ་མཆོད་ཞལ་གསེར། སྤྱན་འབྱེད། ལྷས་
གསོལ། བྱ་ས་ཐན་རྒྱུན་དུ་རྒྱུལ་ཉི་ཤུ་རེ། དཔལ་རི་བས་ལྷ་སར་ཁོ་རོལ། བོང་དཀར་དུ་དཀོན་གཉིར་
བས་གཏུགས་དཀར། རྟོ་རྟེན་བྱག་བས་(༡༧༧)པོ་རྟ་ལར་འཆར་ཀའི་མདོས། རྒྱལ་དུ་དམག་ཐོར་མའི་
བསྐྱར་འབུམ་དང་ཆོས་སྒྲོད་སྒྱི་ལ་སྟོང་ཅུ་བཏར། མའའ་རིས་ཀྱི་མི་སྣ་རྫོང་བདད་མཛོད། འདི་སྒོར་ལ་
བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ་སྟེ་བའི་སར་བྱོན་པའི་ཞར་བྱུང་དུ་བྱུང། འབྲུག་ནང་མཆོམས་མཛོ་ཁལ་གྲང་ལ་
འདོ་རེས་ཀྱིས་སྟོང་ཆེན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རང་རྒྱུགས་འཛིག་པར་ཉི་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱང། པར་ཆེན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་མགྱུར་དུ། གནས་འདི་ལས་དགའ་ལྷན་ལྷ་ཡུལ་སྤྱིད། ཁྱེས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་

ལྷ་རྒྱུ་པ་འདིའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་མཛད་པ་ཐ་མ་བསྟན་ཏེ་དགའ་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་
 རྣམས་དམ་གསལ་འདིབས་གྱི་སྟེན་མཆོག་གསལ་འབྱོར། དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་དམ་པ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་
 ཅད་འདུས་པའི་དོ་བོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱ་ཆེར་བཤམས། མཁའ་ཁྲུབ་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་འདྲེན་པར་
 མཛད་པའི་བཞེད་པ་ལྷན་གྱིས་འབྲུལ་པའི་སྟོན་ལམ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ། བསམ་ཡས་ནས་ཆོས་སྦྱོར་
 ཆེན་པོས་འབྲུལ་དུ་ཡོང་དགོས་སྟུང་དང་ས་སྦྱོར་དོ་རྩེ་རྣམ་ཀླུའ་གྱིས་ཞིག་གསོས་པལ་ཆེར་བྲུབ་པར་
 རབ་གནས་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་གསུང་པར་གཟའ་སྒྲུང་གྱིས་གཏུགས་པས་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོ་ཉེར་
 གསུམ་ལ་སྟེ་བསྟར། སྟེ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེན་དར་དར་གཏུང་
 འབྲུལ་དགོངས་ཆོགས་སུ་དམིགས་པའི་དགྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་མང་འབྱེད་ཆེར་གཏོང་བར་ལྷ་ཁང་ཆོས་
 མཛད་དང་ཆེ་གསུམ་ནས་གཞོན་པ་གཉིས་བཏང་། སྟུལ་པའི་སྟེ་ལྷ་ལྷ་དུ་མེབས་པའི་སྟོན་ལམ་ཆོགས་
 བཅད་ཀྱིས་ཏེ་མེར་འབྲས་གྱི་ཆོགས་(༡༡༧)ཆེན་དུ་བཅུགས། ཉེར་དགྲུལ་པོ་ཏ་ལ་ནས་བཞེག་ལྷ་
 གཏོང་གན་ཁར་ས་སྦྱོར་ཐོག་མོད་རྣམ་ཀླུའ་དཔོན་གཡོག་ཐབ་བསུལ་མེབས། ཆལ་རྒྱར་ཁང་དུ་བསྟེན་
 བཏུང་བཟབས། ཡང་དགོན་དབུས་གླིང་གཉིས་ནས་འཆམ་གྱི་རིམ་པ་ཅི་རིགས་བརྒྱབ། དེ་ལྷུང་ཆོས་
 ལུང་མདར་བསྟན། གནམ་གང་གི་ཞོགས་པ་དེ་ཆེན་ཅེ་སྟེ་དགོན་གྱི་རྟ་རགས་དང་ལུལ་མིའི་ཁྲོམ་གྱིས་
 བསུས་ཏེ་མདང་རར་གྲུང་ཆོགས་ལ་འབྱོར། རྣམས་མཁར་ཆོགས་པར་སྟོ་སྦྱོར་དོན་བདུན་མའི་ཅ་པའི་
 ལུང་བསྟགས། དེ་ལྷུང་རྒྱབ་ཡོལ་ཐང་དུ་བསྟན་ནང་པར་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཐེགས། དེད་
 རྣམས་གྱིས་གསེར་ལ་བརྒྱད་མདོ་རྣམས་གླིང་པའི་མེར་སྦྱང་གི་སར་བཅོན་མོད་ཁ་ཆེད་མཁར་པོའང་ཞོག་
 ཏེ་ཞུགས་འདུག་པར་སྟེན་དང་ལུལ་ཡས་ཕྱིན་གྱི་ལམ་ཆོར་ཆོས་རྩེ་བའི་ཆེན་གླིང་པ་དང་མཐོངས་ཁ་ཏུ་
 པ་ཞོགས་སྟངས་ཁ་ཁ་ཡང་དང་ཕྱོ་ཤོན་མང་ཙམ་སྟངས། ལུན་ཆོགས་གླིང་དུ་ཞག་སྟོད་བྱས། བྱ་ཆོང་གིས་
 དཀར་སྟོ་བཟབས། འདི་ནས་བརྒྱུད་བཞུགས་གལ་ཆོར་གྲུང་ལུང་དགྲུལ་ཆེ་རིང་དང་ལྷ་ཁང་པ་རྩེ་
 རྩེ་ཆོར་ལུག་ཉིས་གྱིས་ཆོས་གྱི་འཕྲོས་སྦྱོང་མོལ།

ཏོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་གྱི་ཞོགས་རྟ་བསུར་ས་སྦྱོར་དོ་རྩེ་རྣམ་ཀླུའ་དཔོན་གཡོག་བརྒྱ་སྟོར།

མངའ་རིས་གྲ་ཚང་དཔོན་སློབ་རྒྱལ་རྒྱས་ཤེར་འཕེལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱ། དཀར་པོ་ཞབས་དྲུང་ལྷགས་རྒྱས་ཆེ་
བ། དཔལ་རི་རྒྱལ་སྤྱ། རབ་བྱུང་པའི་སྤྱུལ། མཁན་ཚང་རབ་འབྱམས་པས་མཆོད་སྦྱ་མེར་གྱི་བཞུགས་གཤལ་
ལ་གྲ་ཚང་ནས་ཆ་བཞེས་གྱིས་བསྟེན་བཀྲམ། འདི་ཕན་ཚད་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོའི་(༡༧)གནས་གཤིས་
སྤངས་གྱིས་རྒྱས་རྒྱས་མ་བདེ་རུང་སྟོན་ནས་གཞོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་དང་གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་དོ་
མཆོད་ཐང་གི་ཐད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་ལྟེ་བཅོན་གྱི་དུས་དྲན་ཐུབ་པའི་སྟོན་པ་ཆེ་བ་དགོས་ཚུལ་གསུང་
བ་རྟེན་འབེལ་གྱི་སྟོན་མཁན་གྲགས་རྒྱལ་མཆོད་གྱིས་མཆོད་པའི་དར་ཆ་རྣམས་བསྐྲངས། རྒྱ་དཀར་ནག་
གི་རོལ་མོ་དང་བཅས་སྦྱ་རགས་རྣམས་དལ་འགྲོས་གྱིས་ལྷན་པའི་ཙོ་དམར་ཐང་གི་རྟེན་མཁར་ཡོད་
སར་གཞེར་སྟེམས་རྒྱས་བར་བསྟེས། མངའ་རིས་གྲ་ཚང་། དཔལ་རི་རྒྱལ་སྤྱ། རབ་བྱུང་བཀའ་སྤྱུལ་གྱི་
མེར་སྦྱང་། ར་ཤོན། བོ་ཤོན། འབག་ཤོན། གཞས་མ་སོགས་རྣམ་གངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་བཅས་
པས་མདུན་བསྐྱས་པོ་བྲང་འོག་ཏུ་འབྱོར། ཆོམས་ཆེན་དུ་གྲུང་གི་བཞུགས་གཤལ་རྒྱས་བར་བཤམས། གྱི་
དོ་དཔུ་ཅེ་རིགས་གསུམ། མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིབ་འཆོའི་དཔུ་མོད། གཡའི་ཐུབ་པ་རྣམས་
མཇལ། དདུལ་གྱི་མཆུལ། མཐོངས་གཞི་ནག་ལ་གནས་བཅུའི་སིུ་ཡོད་པའི་བྲ་བྲ། གོས་ལྷག། །འཁོར་
གྱི་ལྷ་ཀྲུང་ལ་བཀྲས་བཏགས་གྱི་སྟེན་ཤལ་བཅས་སུལ། འདི་ནས་བཟུང་ལྷ་ཁང་སོ་སོར་ལྷན་སྐབས་
བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཤིས་པའི་ལྷ་རྩལ་གྱི་མཆོད་སྦྱིན་སྟོན་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་
མཆོམས་སྦྱར། བསམ་པ་ལྷན་གྲུབ་མའི་གསོལ་འདེབས་བྱས།

ཆོས་གསུམ་གྱི་ཐུང་པོ་དང་ལྷོག་ཏུ་གཞོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་སྦྱ་ཕེབས་ཞུས། (༡༧)ལྷོག་གི་དོ་གཅལ་
དུ་བྲབ་གདན་དཔུ་སྟེམ་དང་བཅས་བསྐྱབ་བར་བྱོན། གཙང་ཁང་གི་མདོའི་དཀར་ཕིབས་སུ་སྐམ་གཤིབས་
པའི་ཁྱི་བྲུ་དོ་ཙམ་བརྒྱབ་འདུག་པའི་ཁར་བསྐྱད། སྦྱན་གཟིགས་མཐུན་རྩལ་སུ་བཀྲས་བཏགས་གསུམ།
གཞེར་སྟེམས་ཞོ་སུམ་ཅུ། དཀར་ཡོལ་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་དདུལ་སྟེགས་དང་བཅས་པ། གན་གོས་གཞེར་
མ་དམར་པོའི་དཔུ་སྟེམ། ཉ་རུས་གྱི་བྲབ་གདན། གོས་དམར་གྱི་ཞབས་དོར། རྒྱ་སྦྱག་ལེགས་པ། བྲ་བྲ།

སྤྱན་ཅེ་ཡུག་གཉིས། ལིང་ཚོས་ན་ལུ་མོ་སོང་ཡུག། །བྲལ་མོག། །རལ་གྱི། །སྤྱན་ཅེ་ཡུག་གི་སྤྱན་
 བཅས། །རས་ཡུག་གཉིས་སོགས་ལུལ། །མ་པའ་འགོ་ཡེ་གེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཡུག་གི་དོ་རྩེ་ཚོས་རྒྱལ་བྱང་
 སའི་ལྷ་དོ་ཁྱད་ཅན་དེ་དཔུ་གཙུག་ཏུ་བཞག་ཚོས་སྤྱན་བྱང་པའི་བྱུང་ཅི་སྤྱིངས་ཏེ་དཔལ་ཁྱོན་སངས་
 རྒྱས་གཉིས་པ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་རིག་འཛིན་མངའ་རིས་པ་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་བྱུང་འཛོམས་དོ་རྩེ་
 ཡལ་ལྷས། གདམས་པའི་བཀའ་བཟུང་དྲིན་ཅན་སྤྲུ་མ་དམ་པ་དང་བཅས་པའི་བར་གྱི་མཚན་བརྟེན་དེ་
 བརྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་སྤེལ་པ་དང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་ཞི་སྤྱིའི་པའི་དམ་ཚིག་བརྒྱགས་པས་དམ་ལས་
 འདས་ན་དོ་རྩེ་དཔུལ་བར་སྤྱེ་པའི་འཛིགས་པ་ཡོད་ལྷང་ཡང་འདའ་མ་ཁྱོད་གསུང་པ་དང་ལྷགས་བྱུང་
 ཅི་ཞལ་དུ་གསོལ། སྤྱན་གསང་པའི་བདག་པོ། དཔལ་རྟ་མགྱིན། ཁྱོན་བསྐྱེད་ལྷུང་གནས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱར་
 རྟོག་སྤྱིར་ལུལ་པ་ནས་བརྒྱང་སྤྱར་ནས་ད་བར་གྱི་ཡོ་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད། གསོལ་འདེབས་
 བསམ་པ་ལྟན་གྱུ་པ་མ་ཞིག་ཐོན་གསུང་པ་ལྷར་(༡)ལན་གྱི་ཚང་ནས་གདངས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས།
 ཚོས་སྤྱིར་ཆེན་པོས་རྒྱུར་དུ་རམ་ལས་སྤྱི་ལོ་རྣམས་འཁྱེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཁ་བས། ཁ་བཅས་གཉིས།
 རྣམ་སྤོ་དམར་དཀར་གསུམ་ཡུག་ཤེ། བོས་ལུ་དང་ཡུག། །མ་རྩུ་ཡུག། །རས་ཡུག་གཉིས་རྣམས་གཞིས་
 ལེན་གྱི་རྒྱལ་དུ་སྤྱིར་ཆེན་པོ་སྤྱེད། སྤྱི་ལུ་གྱི་རལ་གསལ་གསང་པ་སྤྲུ་ལྷ་ཁང་དུ་གསལ་པ་དེར་མཚོད་
 དཔོན་པ་མ་གཏོགས་སྤྱོད་པ་ཞལ་མ་ཚོ་སྤྱིར་བསངས་ནས་ལུང་བསྟན་ཞིབ་རྒྱས་ར་ཡུན་གཅིག་གི་བར་
 གསུངས། དེར་བྱང་ལུང་གྱིར་སྤྱི་སྤྱིས་བཙུགས་པ་ཡིན་ཟེར་པའི་མདོས་འདུག་པ་ལྷག་ལེན་ལྷ་ཞོག་
 མདོས་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཁྱོད་པ་ཞིག་གིས་འོལ་ཚོད་བྱས་པ་ཡིན་འདྲ།

ཚོས་པའི་འཛིན་མངའ་རིས་གྱི་ཚང་པ་དཔོན་སྤྱིའི་ལ་སྤྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལུལ། རས་རྒྱུང་ལུག་
 རྒྱལ་སྤྱ། ཁྱེ་རྩེར་ཚོགས་མཐུན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་། ཚོགས་པ་དང་ག་ཐང་པའི་གྲ་པ་རགས་
 བརྟུས། ལྷངས་དཔོན་པོ་སོགས་བྱང་མི་མང་དུ་བྱུང་། དར་རྒྱས་ཚོས་སྤྱིངས་ནས་རིག་འཛིན་འཕྲིན་ལས་
 ལྟན་གྱུ་བའོངས་པའི་བརྩོ་རྟེན་སྤྱེལ་བར་གདུང་བརྒྱུད་བཤེས་པ་དང་ཅིས་རིག་སྤྱིའི་དབང་ལྷག་རྣམ་
 པོ་བདོན་གྱུ་དབང་རྒྱལ་བྱུང་པའི་དྲི་མལ་ལ་བསྐྱུའི་བྱེད་སྤྱིན་དང་བཅས་འཕམ་དུ་ཐོན།

ཆོས་ལུ་ལ་རབ་བྱུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་ས་གོང་གི་བྱག་ལེན་ལུ་མིང་གིང་དང་ཏུ་འདྲོན་མེ་
 བཞིའི་འཆམ། རྒྱལ་ལ་དབལ་རི་རྒྱུ་ལྟེ་བ་ཆོས་ཆོས་བཅུའི་གར་འཆམ་བྱས། དེའང་བཀ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་དགའ་ལོ་གོ་གསུམ་ཏུ་ཐེབས་ནའང་རེ་ཞིག་གཞུགས་(༣༡་ལྔ)རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་མ་
 བསྟུས་ན་བསྟུན་འགྲོའི་སྟུན་ཡོན་ཆེན་པོར་འཇུར་བ་བདུད་མེའི་ཆོགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་བཀ་གིས་
 ལྷན་པོའི་བྲ་བ་དཀྱིས་ཤར་བ་ཞིག་གི་མི་ལམ་ཏུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བའི་སྤར་བརྟན་ཐང་སྤྱར་བྱིས་པ་རི་ལྟ་
 བར་བརྟུས་པས་བརྟན་བཞུགས་སྒོ་ཀ་ལུ་པ་ཞིག་ཤར་མར་བཏོན་ནས་འདི་ཚུགས་ན་བར་ཆད་ཐམས་
 ཅད་སེལ་ཟེར་བ་གཉིད་སང་ཆེ་ཆོག་རྣམས་སྤོར་རིས་ཀྱང་དགོ་ཆན་གྱིས་གཞན་ལ་བརྒྱག་ཏུ་མ་བཅུག་
 པ་ཞག་ཁ་ཡར་ནས་མི་ལམ་ཏུ་གླེགས་རལ་མེད་པ་ཞིག་གིས་ད་ཆ་ཏུས་ལ་བབས་ཡོད་ཚུལ་བྱུང་བར་
 བརྟེན་དགོ་ཆན་གཞོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་མ་བཟོད་པར་བྲུ་བྱང་ཏུ་རྒྱ་མཆོན་ཞུས་པར་དེ་གའི་ལོ་རྒྱུས་དང་
 བཅས་རྒྱུ་ཁང་གི་གོ་ལ་སྤྱོད་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་གནང་བ་བཞིན་བྱས་པ་ན་ཆོང་མའི་ཁ་ཏོན་ཏུ་མཆེད་
 པའི་དེ་ག་གཅིག་ལུས་ཆོག་པ་ལྟ་བུས་རྒྱ་རིམ་གྱི་ལེ་དབར་གོར་ཉེ་ཆོགས་པ་པལ་ཆེར་ཆམ་ཡམས་ཀྱིས་
 མནར་པའི་ཐོག་སྒོ་བྱར་ཏུ་བསྟུན་པའི་རྒྱ་རིམ་ལ་འཆོག་མི་མེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་འདུག །དེ་ནས་བཟུང་
 ཡམས་དེ་མངའ་རིས་ནས་བར་ཁམས་ཀྱི་བར་ལྟོ་བྱང་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཐུག་པའི་བསམ་ཡས་སུ་པལ་
 ཆེར་ཆམ་རིམས་ཀྱིས་ཟེན་ནའང་དགོན་མཆོག་གི་བྱགས་རྗེས་ཏུ་ཅད་ལྟེ་བ་མ་བྱུང་བས་རབ་གནས་ཀྱི་
 ཐོགས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ལྟ་བྱག་གཉེར་བྱོན་ལུར་བ་དྲག་ལྟགས་ཀྱི་རས་བྱིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་
 བས་ཆོས་བདུན་ལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཐན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པ་རྣམས་དང་ཆབས་ཅིག་པས་ལྟ་
 བོན་དང་ཐོ་རེངས་ནས་འཇུགས་དགོས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་འདྲོན་གྱི་དགོས་དབང་སྟབས་ནམ་བུ་ད་
 ཡོལ་ནས་དངོས་(༣༡་ན)གཞིའི་དབུ་བཙུགས།

ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆ་རྟེན་ལྟ་བུགས་ཆེ་བརྟན་བཞུགས་ལ་བྱག་པའི་བར་བྱས། དེ་ནས་ཆ་རྟེན་ཁར་
 ལྟོག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་ལས་མཁན་གཉིས་ཀ་ཐེབས་པའི་འཁོད་མི་བྱུང་བ་ལྟར་བྱིན། གནམ་ལྟ་
 བྱང་ཚུལ་དང་རྟོ་རྗེ་ལག་མའི་རྒྱ་གསོལ་གཉིས་ལ་རན་པའི་གན་གོས་ཀྱི་ཐོད་ཀ་དང་དར་ཆོན་སྤྲེལ་འོ་

སྟན་དར་ལུལ། རྩར་བཞིན་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དང་བདུད་རྩིར་བཅས་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་པོར་དམ་ཆོག་
 བསྐྱུགས་པས་སྒྲུ་ཁོག་ལུང་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཙུང་ལམ་པའི་དུས་ལས་ཟེལ་ཅུང་ཟད་ཆེ་བར་སྤང་། ཁྱོམ་
 ཆོགས་ཀྱི་དབུས་སྒྲ་དབྱེས་པའི་རྣམ་འཛུགས་ཀྱི་གསུང་ཅུང་ཟད་ཕྱོག་། གཙང་ཁང་སྤྱག་ཏུ་མཆོད་དཔོན་པ་
 བརྒྱད་ནས་བླང་དོར་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་འགའ་ཞིག་གསུངས། ལས་མཁན་གྱིས་རྩར་བྲག་ཁ་རྩིད་དུས་སྒྲུ་ཁོག་
 རྒྱ་ལྗོངས་པའི་སྐབས་སྤར་གཙང་མཆོད་ཡོན་ལ་དུས་འཛུགས་ཡོང་བའི་ལུང་བསྟན་ལྟོག་པ་པའི་ལག་
 ལས་བླངས་ཏེ་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་བྱིར་སྟོན་པར་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཕྱག་མཆོད་རྩྭ་ལྷིམ་གྱི་དོ་རྩེ་
 ཙུང་གསུམ་པ་དེ་དེར་ཡོད་ཁྱོམ་པ་ཀུན་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། བསེ་འབག་སྤྱག་རྩུང་ཞལ་འབྱེད་སྐབས་ན་
 ད་རྟོར་ནས་ཕྱོན་རྩལ་གྱི་བསྐྱེད་ལོག་ཀྱང་གཏོར་གིན་འདུག། ཁ་གཤམ་གཉན་པས་དར་གྱིས་གྱིལ་ཏེ་
 དམངས་གྱིས་མ་མཐོང་བ་གྱིས་གསུང་དེད་ལ་གཏད། བན་རྩུང་རྣམས་ལ་སྟོན་གསུང་ཡང་གྲ་ཆར་གི་གྲ་
 བ་དང་ཁྱོམ་པ་འབྲེས་པའི་དབྱེ་བ་མ་ཐུབ་པར་ལུས། མ་སྟོང་རྩེ་རྩེ་རྣམ་ཀྱུལ་དང་མཆོད་དཔོན་པ་གཉིས་
 ལ་ལས་མཁན་རང་གིས་བྱིན་རྒྱལ་ས་(༡༧)འི་གིག་མཛད་སོང་བ་དེ་སྐབས་ནི་དོགས་པ་ཆེར་མ་བྱུང་
 ཡང་རྟེན་སོང་བས་མས་ཆོ་ཁྲི་འདོན་ཡོད་རྒྱར་སྤྱག་ཙུང་བར་ལན་ལ་རེའམ་ཡང་ན་ཆེ་རབས་མང་པོའི་སྒྲུ་
 བརྒྱད་ཅིག་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། ཁྱང་ཆོག་གྲོལ་འབྲལ་སྟེ་བ་ལྷ་རྒྱ་རི་པའི་རྩས་རྩུང་པའི་གཙུག་ལུང་
 བླངས། བྱི་འོ་དཔུ་ཙུང་རིགས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་གླིང་བཞི་གླིང་ཐུན་ཉི་ལྷའི་གླིང་སོགས་ལ་རབ་གནས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་མེ་རྟོག་འཐོར་བར་ཆོགས་པ་རྣམས་གྱིས་དོར་བྱིལ་ཐོགས། དུང་དགར་
 གྱིས་སྤྱ་དྲངས་རོལ་མོ་སྤྱ་ཆོགས་དང་བཅས་རིམ་བར་བྱིན་པའི་གངས་ཅན་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་ཏུ་རིང་
 པོར་བཞུགས་པའི་གསོལ་བ་བཏད། ཞར་ལ་གནས་རྟེན་རྣམས་མཇལ་ཞིང་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཆོམས་
 སྤྱད། གཙོ་འཁོར་སོ་སོར་སྟོན་གཤམ་སྟོན། དེ་རུབ་དབལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཆོས་སྟོང་གཏེར་སྤྱད་གི་བསྐྱེད་གསོ། ཁྱད་པར་རྒྱལ་པོ་པེ་རྟོར་དང་གཞོད་སྟོན་ཙུང་དམར་བས་
 ཐོག་དྲངས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩུང་མ་རྩིད་པ་ཀུན་ལ་གཏོར་མ་ལུལ་ཞིང་ཆོས་འཁོར་སྟོང་བར་ཡང་
 སྟོར་དུ་དམ་བསྐྱུགས།

[illegible]

མཆོད་པུལ་པ་གཤིས་ཀ་འེ་ལུ་བ་ཀྱི་སྒྲུ་རྩིང་ན་ལྷ་ཡུལ་ལུ་བ་ལྷེ་མ་ལྷོང་ལུ་འི་བའི་ལྷ་ན་སྒྲུ་མཆོད་སྒྲུ་
 མེར་གཤིས། མངས་འི་དཔོན་མའི་ལོགས་ཀྱང་། འབྲས་ལུ་ལྷོང་ཆོལ་གྱི་མ་ཁན་ལྷ་པ་ལ་ཆེད་པར་ཆེན་
 མོ་བྱང་མ་བ། འི་པོ་བདེ་ཆེན་མ་ཁན་པོ་མང་ཐོས་སྒོ་བ་མང་མ་ཁས་བཅུན། ལྷོན་གཤས་མ་ཁན་པོ། བཀྲ་
 སིས་བདེ་ཆེན་སྒྲུ་མ་ལས་ཆེན་པ། འབྲས་སྒྱིར་མི་རུ་ལྷ་པ། རྩོགས་ཆེན་པ་ནམ་མཁའ་འབྲུག་སྒྱིར་སྒྲུ་
 ལྷ། ཐོ་བྱང་ལྷེ་འཕྲོང་ཆེད་མི་སྒྲུ་ཀྱིར་ནམ་གཤིས། ལྷུང་གནས་རས་པ། རལ་བརྟན་གར་པ། འཕྲོས་
 ཡོར་ལྷེར་པ། རྩོད་ཡོན་པ་བ། ལུ་གུ་ལུང་པ་ཐོགས་ལའ་ལྷུངས་གར་ལུ་བ་མཁའ་ལ་གསུམ་བྱང་ཁ་དང་
 བཅས་བའི་སྒྲུ་མེར་གཤིས་རྩ་མང་བ་བྱུང་བར་དག་ལན་(༡༧བ)དང་བསྟན་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་ལྷེར་
 ལྷོན་གྱིས་འེ་བ་གཤང་། མདོ་རྩགས་སྒྱིད་གི་ལྷུང་མ་ཁ་ཆེད་མར་པོས་ལྷོན་གཞིགས་དཔོན་ཆུལ་བྱང་པ་
 འཕྲིན་ཡིག་དང་བཅས་སྒྲེལ་བར་བརྟན་། འཕྲོང་ལྷས་ནས་མ་མ་འཕྲོར་བར་ལྷེར་ལྷོན་ཁ་ལག་གི་བདག་

ཀླུ་དབང་པམ། རྒྱུ་ཕྱི་མཐན་པོ་རིན་ཆེན་གློ་གྲོས་ལམ་ནས་བསྐྱར་བའི་བསམ་ཡས་སུ་འགྲོ་ཁར་དེ་
 བཞིན་གཤམས་པའི་འཕེལ་གཏུང་དང་དམ་ཆས་ཀྱི་ཕན་པ་བསྐྱབས། འདི་སྐབས་ཡར་གྲུངས་ཆོར་
 ཆམ་རིམས་ཀྱིས་མ་སྐྱེབས་པས་ཅིང་ཐང་ལུ་མཆོད། ས་མཆོད། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྒྲེ། རི་བོ་ཆོས་གླིང་།
 བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན། དར་རྒྱས་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་པལ་ཆེར་བྱུང་བར་གྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་
 མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཐུན་བུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཆམ་རིམས་དེ་གྲེ་བར་བབས་ནས་སྐྱད་
 འགགས་པས་དབང་ཆོས་ཀྱིས་འགྲོ་ཕན་ཆེར་མ་བྱུང། གྲུ་ཆང་དང་དགོན་ཁག་ཆོར་མར་འབྱེད་ཀྱང་
 བཏང་། རྒྱུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གྲུང་ཐང་ལ་ཁར་བཞག་པའི་ཞབས་རྒྱུ་དང་བའི་རོའི་བྲག་བཟོའི་རྟ་
 མགྲིན་གྱིས་མཆོན་གཟིམས་རྒྱུ་དེ་གར་ཡོད་པའི་ནང་རྟེན་རྣམས་ཡར་ཡར་མཇལ་ཞིང་གཙུག་ལག་
 ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསེར་ཆབ། དཀར་མེ། རྒྱང་མ་སོ་སོར་མདའ་དང་། དཔུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་
 ལ་བརྒྱ་མཆོད། བསམ་ཡས་མཆིམས་སྤར་གསེར་ཆབ། སྟན་དར། མཆོད་པ། གནས་སྤར་ལ་མདའ་
 དར་རྣམས་སྟེ། རྒྱར་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་གདོང་བྱས་པའང་ལེགས་པ་བྱུང་བས་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཉམས་པོ་
 རིང་ཕྱིན་རྒྱགས་རེན། བག་ཆགས་སྟོབས་(༡༩༠ན)འཛམས་ཀྱི་བྲུས་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དཔོན་ཆེན་
 པོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་གླིང་པའི་གཏོར་བྱོན་བཞིན་བཀའ་ནན་རབ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་ཕྱིན་
 གྲེ་བརྒྱད་རྣམས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་ཕན་བདེ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བབས་པལ་པོས་སེའུའི་དཔེར་
 མཐོང་བས་སྐྱོན་གྲེ་བྱེད་གཞིག་བཅས་པ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་དྲེགས་པའི་གྲེ་དཔོན་སུམ་ཅུར་གཉེར་
 གཏད་ཀྱང་དྲག་ཏུ་བྱས། ཐོག་མར་འཕྲུབ་ལྗོངས་ཅུང་ཟད་ལ་གཟི་ཕྱིན་དང་བག་རྒྱོ་ཉམས་ཆེ། མེདྲག་གི་
 ཆར་སོགས་ལྷས་ལེགས་པའང་བྱུང་ཟེར། ལམ་ཞོར་ལ་རྩོམ་མི་གླིང་གསུམ་མཇལ་ཞིང་མེ་རྟག་གཏོར།
 དག་དམར་རོང་བཅན། རྒྱུད་པོ་རྟ་ར་གཉིས་ཀྱི་འཕྱིན་ལན་མཐུན་ཆས་ཀྱི་སྐྱོན་གཟིགས་བྱ་ལོ་པ་
 སྟེ། ཐའི་རི་ཡབ་སྐས་ལ་རྒྱོལ་དཀར་ཆོ་སྐྱོན་མའི་རྒྱུ་གནང་དང་གྲེ་པ་རྒྱ་རི་བའི་སྐས་པོ་གཞོན་པ་
 རབ་བྱུང་བསྐྱབས།

ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲུང་ཆོགས་ཐོག་གཞིས་ལེན་གྱི་བཞུགས་གཤམ་བཤམས། ས་སྤྱོད་དོ་རྩེ་རྣམ་

ཀྱལ་དཔོན་གཤོག་གི་སྒྲིལ་ལན་གྱི་པདྨ་པ་བསྟར། ཆོས་བརྩ་གཉིས་དྲི་མ་ལ་བསམ་ཡས་ནས་བཏེག།
 ལུང་མཁར་མདར་གྲང་གི་དྲོ་བས། སྤྱིང་ཤོད་ཞབས་དྲུང་ཡལ་སྒྲུ། རྒྱུ་པའི་སྒྲིལ་ཞབས་དྲུང་བཏེགས་
 བ། དཀར་པོ་ཐུགས་སྒྲིལ། དཔལ་པའི་སྒྲིལ། རབ་ལྷུང་པའི་སྒྲིལ་ཅན་སྒྲིལ་མི་ལྷན་ཕྱིར་བྱོན། ལ་ལ་ཁ་
 པ་ཆེས་པས་ཀྱུངས་བརྒྱུད་སྒྲུགས་མདར་འཕྱོར། རྒྱལ་གྱིར་ཆོགས་པ། ཐུགས་ཕྱོག་རྣམས་ཀྱིས་མེར་
 སྤྱིང་བསྟར། ཐུམས་པ་གྱིར་པ་དང་ཕྱོག་གྲུ་པ་པལ་ཆེར་ཆམ་རིམས་ཀྱིས་བཏབ་(༡༩༠༠)པས་མང་པ་
 མ་སྒྲིབས་འདུག། རྒྱལ་གྱིར་མཁན་པོ་མཁས་བརྩན། སྤྱིངས་པོ་ཆེ་སྒྲིལ། ཐུགས་ཕྱོག་སྒྲིལ་མ་ཐོགས་
 དག་རིགས་རྣམས་དང་ཤད། རོ་རྩེ་ཤག་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ཡང་རྫོང་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་བཅད་རྒྱ་དང་འབྲིག་པའི་
 ར་འཕྲོན་དུ་མི་ཆེད་བསྟར་མངགས་ཏེ་ཆབ་ཤོག་ཏེན་སྤྱིང་གྱིར་པའི་སྤྱིང་ཐིག་གི་ཤོག་མེར་ཞིག་བསྒྲུར་
 བར་མཛད། གྲུ་ཕྱི་ནང་གི་དྲུང་འཁོར་པལ་ཆེར་ཤད་བར་འོངས། བརྩ་གསུམ་གྱི་ཞོགས་བསམ་དར་
 བས་ཀྱིས་གྲུ་ཆོང་དྲུང་འཁོར་ཆོང་མར་ཆོ་བའི་ཐོག་བཞུགས་གྲུ་པ་བཙམས། སྤྱོད་དགའ་ལྷན་གྱིར་གཞི་
 པ་དང་ལྷ་ལྷུང་གྲུ་ཆོང་པ་གཉིས་ཀྱི་མེར་སྤྱིང་དང་བཅས་འཕྱར་འགོ་གཞིས་ཀའི་སྒྲིལ་སྤྱིངས་སྒྲིལ་སྒྲིལ།
 མཐོན་གཉིས་དྲུང་བས་སྒྲུར་བ་ཆོང་མར་གྲང་གི་དྲོ་བས། རོང་པ་སྒྲིལ་དུན་ལ་དོགས་གཙོད་ཀྱི་མོལ་
 མཆིད་དང་བདག་སྒྲིལ་གང་ལེགས་བྱས། ཞབས་དྲུང་དབྱངས་ཅན་ཐོགས་དོལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མེར་ཁ་
 ཡར་འཕྱོར། བརྩ་བཞི་ལ་ཨེ་མི་ཕྱོག་སྒྲུར་བས་མདུན་བསུས་ལུང་བསྟན་རོ་རྩེ་ཤག་གིས་འདུ་ཁང་དུ་
 བསྒྲེབ་བཀྲུ། ལུམ་པ་ལུང་གསེབ་དུ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་བ། ཆོས་རྩེ་དཀོན་གཉིས་དཔོན་པ། བཤད་
 སྒྲིལ་གྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་པ། བོད་དཀར་ཆོས་སྤེའི་ནམ་མཁའ་མཛོད་པ་དང་རྣམ་མཁེན་གྲོང་པ། བོད་
 དཀར་ཁུལ་གྱི་དྲུང་འཁོར་ཁ་ཤས་རྣམས་དང་ཤད། བཤད་སྒྲིལ་གྱིར་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་གསོལ་
 འདེབས་དང་སྒྲོན་ལམ་ཁ་ཡར་གསུངས། དཀོན་གཉིས་དཔོན་དག་སྤྱིང་པ་དང་སྤྱིང་གྱི་འཕྲོས་པ་ཞིབ་
 པར་བྱང། པཅོ་ལ་ལྟེ་ལ་བརྒྱུ། ལ་གཤམ་དུ་མཆོད་ཡོན་(༡༩༡༧)གཉིས་བསུ་པ་ལ་བྱོན། ར་པ་
 སྤྱིང་པའི་མེར་སྤྱིང། སྤྱི་འཕྲིང་ལུ་མདའི་བློ་ཤོན་རྣམས་ཀྱིས་བསུས་ཏེ་འཕྱར་གོང་ལྷུང་གསེབ་དུ་བསྟར།
 གེ་རེ་ལྷ་པ་ཡལ་སྒྲིལ་དང་མཛལ། བརྩ་དུག་ལ་ལམ་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་ཁང་པ་དང་ལུལ་ལུལ། སྒྲོན་དུ་

མེ་མེར་ཉི་མར་གི་མེར་སྒྲིང་། སྒྲིང་སྟོང་ཚོས་རྩེ། ག་ཚང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ། འབྲུག་ཕྱག་མཛོད་དག་དབང་
ཡེ་ཤེས་ཅན་ཕྱད་མི་མང་། སྒྲུང་སྟོང་ནས་ཀྱིས་གུང་ཚིགས་ཀྱི་བཞུགས་གཤམ་བཤམས་སྒྲིང་སྟོང་ཚོས་རྩེ་
ལྷོ་བཟང་ཀླུ་མཚོ་ཕྱད་པར་བྱོན་ཞིང་དཔོན་སྟོབ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་ཆོགས་སྟུལ་བཏགས་
འདོམ་འཁོར་མ་ཞིག་བྱུང་། དེ་དགོངས་སྟེ་འཁྲིང་ཁར་ཞག་ས་བྱས།

བཙུ་བདུན་ལ་དབལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་པའི་རྟ་བསྟུ་པར་རིན་ཆེན་གླང་དུ་ར་སྒྲུར་སྒྲེལ་ཞིག་
བཏར་སྟེ་གུང་ཚིགས་ལ་པོ་རྟ་ལར་སྒྲེབས། དེ་རྩེ་ཀླུ་མཚོར་དཔོན་སྟོབ་ཞབས་བྱུང་གི་དགོངས་ཆོགས་
གཏོང་བ་སྒྲེབས་འདུག་པའི་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་རྟེན་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁྱད་པར་
ཅན་རྩོགས་པའི་རྒྱར་བསྟོན། དག་ཤིས་ལྷན་པོ་སྤྱི་ཚོགས་ནས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་བྱུར་འབྱོན་ཀྱི་ཚིགས་
བཅད་དགོས་སྟེ་ཕྱུང་བྱུང་བ་བྲིས། ད་ལའི་རྒྱང་ཐའི་རིས་མཚོ་ཁྲི་ཤོག་ཀླུལ་མའི་ཁྲལ་གྱི་ལྷ་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་
བསངས་མཚོད་བསྒྲུལ་བ་བཞིན་བསྒྲུར། ཉེར་གཉིས་ནས་སྒྲུ་བ་བཞི་པའི་ཚོས་བཙུའི་པར་སྤྱི་མཚམས་
ཞོག་ནས་གསང་སྒྲགས་པོ་བྱང་གི་མགོན་ཁང་བསྐལ་བའི་ཚལ་གྱི་འབྲུར་སྒྲུ་སོ་སོའི་སྒོག་འཁོར་དང་
གུར་ཞལ་ལ་མན་དག་ཟུར་པའི་བྱུང་ཚོས་ཀྱི་དགོས་(༡༩༡)འཁྱེད་ཚོ་ག་བསྒྲིགས། ག་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་
བདུན་ཕྱག་གཅིག་གི་རིང་འཁོར་ལོ་རྣམས་བསྒྲུབས། དེ་སྒྲུབས་འགོར་པོའི་ཚོ་འབྲུལ་ཆེ་བར་ག་ཚང་
གིས་ཞག་ཁ་ཡར་ཡར་ལ་གཏད་པས་འཕྱུང་ཞི། འཕྱོས་རྩོད་བཅན་བཤན་པ་དམར་པོས་རིམ་གྱིའི་
བསྒྲུལ་མ་དང་མཐུན་རྩིས་དགོས་སྟེ་ཕྱུང་བ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་བསྒྲུར། ཚོས་བཙུ་གཅིག་གི་སྟོ་
འབྲས་སྒྲུངས་སྟེ་ཕྱི། ཉི་མ་མེ་བཞིའི་འབྲུབ་སྒྲུར་ལ་གསང་སྒྲགས་པོ་བྱང་སྟེད་གི་ཉི་འོད་དུ་དོ་རྩེ་
གཞོན་ལྷ། ཕྱག་དུག་པ། ལས་གཤིན་ནང་སྒྲུབ། དམག་ཐོར་ལྷ་མོ། གུར་ཞལ། རྣམ་ཐུས་མེར་ཆེན།
གནོད་སྦྱིན་པེག་ཅོ་རྣམས་ཀྱི་རུ་ཤིང་བསྒྲུངས་ཉེ་མན་དག་ཟུར་པའི་རིགས་འབྲི་དགོས་མཐའ་དག་
འབྲུལ་མེད་དུ་བཀོད། སྒྲུང་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཁྲུས་གསོལ། སྤྱི་འགྲོའི་རྒྱས་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་སོ་
སོའི་གཞུང་མན་དག་ནས་བཤད་པའི་ཐུག་ཡིན་བཞིན་གཟུངས་རྣམས་མཐོར་བར་པེད་རང་གིས་བཀོད་
པ་བྱས། མཚོད་དཔོན་པ། དགེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་པ། བྱིང་པ་སྒྲགས་རམས་པ་ཅན་ག་པ་ཆན་པ་ཁ་ཤས་

གྱིས་ལག་དར་ཏེ་རིམ་གྱིས་སྤུལ། མར་ཆེན་པོ་ཞིག་གྱང་གྲོ་བུར་དུ་བབས། འདི་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་
གཟུངས་པར་རབ་གནས་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་ལེན་སྒྲགས་རམས་པ་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན། དགེ་སློང་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། སྒྲགས་རམས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། ཆོས་རྗེ་ཁ་རག་པ། སྒྲགས་
རམས་པ་དགའ་བ་གདོང་པ། སྒྲགས་རམས་པ་ལྟོ་བཟང་སྒྲིམ་མཆོག་རྣམས་གྱིས་གྲ་ཚང་གི་གྲ་པ་ཁ་
གས་གྱི་འགོ་པ་བྱས་ཏེ་རིམ་པར་བསྟར། གཞིམས་ཁང་གོང་བའི་གྲུལ་དུ་ལོ་སྤྲུལ་འཛིན་པ་ལྟོ་(༡༩༩༦)
ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པར་བྱལ་བའི་དབང་པོ་ནས་བཟུང་འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་
བར་གྱི་ལམ་རིམ་བཤད་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ཅུ་དུག །བྱམས་ཁང་དུ་བསྒྲིག་ཅིས་གྱིས་མཐའ་བརྒྱད་བཅུ་
བཞི་རྣམས་གྱི་གཟུངས་འབུལ་གྱི་ཐོན་འགྲོའི་སྤྱད་བ་དང་མེ་རྟོག་འཛོམ་བ་དང་གྱིས་བྱས་གིང་གཟུངས་
བཞུགས་ཞལ་སྤྲུལ་སྤོངས་པ་པོ་ཁ་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་རྒྱུར་བ་བྱམས་པ་རིན་
ཆེན། གྲ་ཚང་གི་གྲ་པ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པས་སྤུལ།

བཅུ་གསུམ་གྱི་ཉིན་སྤོན་སྤོན་མཐའ་བྱས་གོང་དུ་མན་རག་ལྷགས་གྱི་རབ་གནས་དང་གཏོར་བསྐྱོས་
འཕྲིན་ལས་བཅོལ། ཞལ་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་བྱིས་འབུར་རིམ་སྤྲུལ་བར་བཞེང་བ་གནད་མ་གོ་བའི་
རང་མཚང་ལས་གཞན་དུ་མ་མཆིས་གིང་ལ་ལ་འཕྱུང་ཆ་མ་བྱུང་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་སློང་མ་འཁོར་བའི་ནང་
རྟགས་ཕྱིར་ཤར་བར་སྟངས། འདིར་བདག་ཆེན་རྩོ་རྩོ་འཆར་གི་ཞལ་གཞིགས་མའི་བྲམ་ཆེ་སྤོན་པོ་དེ་
བཟླ་གིས་པས་བཞེང་བའི་དགོད་བ་བྱས། སྒྲགས་སྤྱད་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ་སྤོགས་སྤྱིའི་ལྟ་བུ་བཞོ་བ་
སྤུལ་སྤྱད་ཏོར་དར་ཅན་དང་དོད་པ་ལ་དབུ་མཛད་རག་དབང་བཟླ་གིས་བསྐྱོས་གིང་སྤྱད་བཞོ་བོ་ལག་ཆ་
སྤོགས་ལ་རྒྱད་ནས་བཤད་བ་ལྟར་བྱིན་རྒྱུའི་བཞུགས། བཅུ་བཞི་ལ་པོ་ཏ་ལར་འོངས། ས་སློང་ཐོག་
གོད་རྣམ་རྒྱལ་བཞེས་པ་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྤྲེལ་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་དེ་བསྐྱོན་པར་རྫོགས། དཔོན་ས་
རྩོར་མོ་བཅུན་མར་བསྐྱར་བའི་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད། གོང་ར་བར་གས་ལྟར་འཇགས་འོས་མ་བྱུང་བཅོས་རྗེ་
བྲག་ལ་བར་ཆོད་བར་བརྟེན་(༡༩༩༦)དེས་གསར་རྩོ་གྱིང་བ་རྣམས་གྱི་སྤོགས་ཐེབས་སུ་གནས་རྟིང་
པོ་ལ་ར་བས་བཟུང་བུལ་རྒྱལ་མཐའ་ནས་ལག་འབབ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར། དཔེན་ས་དགོན་བར་མཆོད་

གཞིས་ཁ་འཛོར་བ་སྒྲེབ་མཚུངས་ནས་ས་བརྟེན་སྒྲོན་མ་བཅས་པར་མཐོང་སྒྲོན་སྒྲོ་བཞིའི་གཞིས་རྒྱུད།
 བཅུ་ཟེ་གོང་བ་རྒྱུད་གཅིག་། བཅུ་འཛོན་གསུམ། བན་རྩ་ཚོ་བ་དང་བཅུ་དཔལ་ཁུངས་ཀྱི་བས་ཤོགས་
 བཅད་ལག་ཡོང་ཕྱིད་དུག་བརྒྱ་སྒྲོར། སེལ་དཀར་ཚོས་སྒྲེའི་དགོན་ལག་བྱང་སྒོ་ཟེར་མ་ཁར་བར་ཞོ་ལྷང་
 གཞིས་ཀ་ཐེམ་འཛོན་ལྷ། ལག་ཡོང་བརྒྱ་སྒྲོར། གེ་རེ་ལྷ་པོའི་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལ་ལྷང་ར་གཞོན་ཆང་
 ཁུངས་བརྒྱ་གྲོང་སྤྱིལ་མཁར་གཞིས་ཀ་ཐེམ་འཛོན་བཞི། ལག་ཡོང་ལྷ་བརྒྱ། ཡར་གྲུངས་སྒྲེ་བ་བྱིང་བ་
 གྲུབ་མཐའ་གཙང་ཞིང་གཙང་དུས་ནས་གྲུས་ཞིབས་ཆེ་བར་བདེ་གཟར་གྱི་རྟེན་སྒྲུབ་སྒྲོན་དུག་ཙམ་ཡོང་
 འོས་འདྲའང་ཤན་དང་རྩ་བ་ཏ་སྒྲུང་ཆོད་དུ་སོང་བར་འདི་ལོ་སྤྱིད་དུ་གཞིས་ཀ་། བཅུ་འཛོན་བརྒྱ་བཞི།
 ལག་འབབ་སྒྲོང་ལ་ཉེ་བ། གྱི་མཛོད་པོའི་བྱས་སྒྲེ་བ་སྒྲུབ་པོའི་ཟི་བུན་དུས་བྱ་གདོང་ཁུལ་བུས་པར་དཔ་
 ཚི་ཞིག་ཀྱང་ལྷང་འདུག་བས་སྒྲོ་བཅུ་ལྷག་བ་ཐེམ་འཛོན་ལྷ། ལག་ཡོང་ཉིས་བརྒྱ་སྒྲོར་རྣམས་སྒྲོར་
 འཇགས་བུས། གསོ་བ་རིག་པའི་གཙུག་ལག་འདི་རིག་པའི་གནས་ལྷའི་ནང་གི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་
 བར་མ་ཟད། ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་རིས་སྒྲུབ་ཆད་པའི་སྤྱི་ནོར་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་བྱང་བ་རིགས་ལྷན་
 དང་ཟུར་མཁར་བ་ལྷགས་ཐ་དད་པའི་ནང་ནས་སྤྱད་ལྷགས་ལ་གྲུ་ཐང་གི་བར་ཁུངས་བཅུན་དེ་འཕྲིན་
 ལས་ཆེས་སྒྲོན་གྱིས་མི་གསལ་ཞིང་(༡༩༩༧)སྤྱུ་པོ་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྒྱུ་བས་མཆན་ཁུ་ལོགས་སྤྱུ་བཞོད་
 དེ་གསར་བརྒྱུས་དེས་ཀྱང་གོ་དཀར་སོང་། རྟག་བརྟན་དུ་གྲུ་ཐང་གི་སྤྱད་པའི་ཡིན་ཁུལ་ལ་བྱང་བ་རིགས་
 ལྷན་ཆེན་པོའི་ལྷགས་དང་བསྐྱེས་ཉེ་དོན་དུ་ཡན་རྒྱུན་གཉིས་ཀར་ཐེ་པོའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཆོས་ལྷགས་
 དང་མཚུངས་པ་འཚོ་བྱེད་ལྷན་སྤྱིངས་པས་དོད་མ་བུས་ཉེ་རྟེན་སྤྱུ་བརྒྱུས་པ་ཞོར་བརྟུབ་པ་ཞིག་མི་འདུག་
 བར་བརྟེན་བརྒྱུ་པོའི་འདུན་བ་ཡོད་སྤྱིང་དྲང་སྤྱིང་བྱང་འོས་པ་ནང་སོ་དར་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱུལ་བས་
 མཚམས་སྤྱར་ཉེ་རྟེན་ལྷ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་བཞིའི་མ་དཔེ་བསྐྱར་ཟིན་པའི་བར་བྱང་ཆེ་རྒྱུད་རྣམས་
 དེས། ཆོས་བརྒྱ་དུག་ནས་རྟེན་ལྷ་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་བར་ཕྱི་མཚམས་ཁོག་དུ་གཞིས་ཀ་ཤར་བ་ཨ་
 གྱར་དང་རག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་གྱིས་ཤོག་ཁུའི་རི་མོ་བ་བུས་ཉེ་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཉི་འོད་
 ལྷེབས་རིས་ལ་རྒྱལ་རབས་དང་མཁས་སྤྱུལ་ལོ་པར་གྱི་རྣམ་པར་ཐང་པ་ཆེ་ལོང་ལས་བརྟུས་པའི་གཞི་མི་

ཆོས་སྤྱི་པོའི་བྱུང་ཚུལ། རྒྱན་དམ་པ་ཆོས་འབྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རིམ་གྱི་དཔེ་དོན་ཅུམ་པགོད་པའི་དོ་
དམ་ལྟེ་པ་འདར་གཞིན་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་དང་སྤྲོད་ཆེན་ནས། རིམ་པ་དཔུ་ཆེན་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་
ཐང་པ་དང་སྤྱི་མཐུན་དཔལ་མགོན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་པོའི་དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་གིས་ཤིག་དུ་དངོས་གཙང་པ་
སྤྱི་མའི་ཁེངས་པ་འཕྲོག་ཏུ་པ་བྱིས། གོང་གི་ཤོག་ཁྲ་འབྲི་ལུས་ནས་ཐན་བདེ་ལེགས་པའི་དཔྱད་པའི་
འདུ་ཁང་གསར་སྤྲོད་པོ་བྱུང་དུ་འབྲེམ་སྤྱི་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཙང་གི་ཞལ་འདོན་དུ་རྒྱན་ཚུགས་
དང་བསྟན་(༡༩༩༣)པའི་སྤྲོད་པ་གསར་ཆེད་གི་ཡི་དམ་སྤྱི་མའི་བྱིས་ཐང་སོ་གཅིག་བཞེད་ཅིས་ཀྱིས་
ཁྲ་མ་དང་མདོན་རྟོགས་ཀྱིས་མི་ཐོན་པའི་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་ཤོག་ཁྲ། ཡི་གས་འབྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་
རྟོགས་ཤོག་དེལ། མ་དཔེར་འོས་པའི་ཐང་རྟིང་འཆོལ་པ་སོགས་གཤམ་སྤྱི་རྒྱུད་པར་བྱས། བཅུན་མོ་
ཆོལ་གྱི་དགོན་པ་རྒྱས་ཞིག་པས་གསར་དུ་སྒྲོམ་པ་བྱུང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཅེར་རྒྱལ་མཆོན་དགོས་
ཚུལ་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་གསུང་པ་འདྲེགས་སྤྱི་བཟུ་ཤིས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་དང་ལྷན་དུ་བྲལ། ཆོས་དགྲ་
ལ་མཚམས་གྲོལ་པའི་བསྟེན་རྟོགས་བཅུ་དགྲ་དང་དགོ་ཚུལ་ཉིས་བརྒྱ་བསྟེན་པས།

ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་སྒྲུབ་ལེགས་པའི་ཐོག་། འདུལ་སྤྱི་དུག་བརྒྱ། གསེར་ཞོ་སྤྱི་བརྒྱ་རྒྱུ་ལྷི་
དངོས་པོ་ལས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་མཆོལ་རི་རབ་དུས་འཁོར་ལུགས་སྤྱི་བསྟེན་ཆོག་བཅུད་ལུག་ལུ་རན་
སྟོད་སྟོད་ལ་གཞོང་བསྟེན་བརྒྱུ་པ་བཞེངས་པའི་དོ་དམ་ལྟེ་ཁང་ནས། མཁར་ལྷན་ནས། ལྷ་སྤྱི་པ་
ཅེ་རྟེན་ཅན་པལ་པོ་མཁས་པ་བཅུ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་སྤྱི་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུའི་རྒྱལ་ལུ་ལྷི་འབྲུ་
སྤྱི་ཐོག་བྱུང་པ་དེ་ཉིན་ལུ་པའི་སྤྱི་ལམ་གྱི་མཚམས་སྤྱི་རྒྱུར་ལུ་གསུང་སྤྱི་གས་པ་བརྒྱ་རྟོག་གིས་
མཛད་སྤྱི་ཞལ་འདོན་གྱི་ཆོགས་བཅུད་ཀྱི་དཔྱད་པོ་དེ་ཐོག་བརྒྱ་མཛོད་བཅུ་ལས། ལྷ་ས། ར་མོ་ཆེ།
པོ་ཏ་ལའི་མཛོད་ཁང་ཆོར་གསེར་ཆུང་གྱི་སྤྱི་རྒྱུན། རོ་བུ་གསེར་གྱི་དཔུ་རྒྱུན་དང་མཆོལ་རྣམས་འབྲུ་
ན་ཅི་མ་རུང་སྤྱི་མའི་སྤྱི་པ་བརྒྱ་འདོད་ལྷན་ཡོད་རུང་ལག་ཐོག་ཏུ་མ་ཞལ་བ་སྤྱི་བསྟེན་པས་མང་པོ་
མཐོང་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་ཉམས་རུང་ཟད་(༡༩༩༣)དག་པ་འདུག་པས་དང་སྤྱི་པའི་ཁྱེད་ལེན་ཆེ་པ་མཛད།
བསྟེན་རྟོགས་དང་དགོ་ཚུལ་སོ་སོར་བཞི་བརྒྱ། དགོ་བསྟེན་གཉིས་རྣམས་བསྟེན་པས། ལུ་བ་བདག་སྤྱི་

ལུང་པ་འི་དྲུང་དུ་ཀླུ་ཆེ་ཤོལ་པས་ཐོག་དྲངས་གསུང་རབ་ཁ་ཡར་གྱི་ལུང་དང་སངས་རྒྱུས་མཉམ་སྦྲེང་གི་
 འཕྲིད་ཞུ་པ་འི་དབང་བཅུགས། ཀླུ་པོ་རྣམ་ནས་ཕྱག་དཔེ་འཛིན་མ་སྦྱང་ཞིང་ལྷག་པར་སྒྲ་ན་ཐེབས་པ་འི་
 དཔེ་ཆ་མང་པ་བླགས་སུ་རྒྱུད་དཀའ་པས་བཞེད་པ་དང་བརྩམས་སྦྱང་གནས་གི་ཆོག་ཤོག་ཐེབས་གསུམ་
 ལ་ཚང་བ་ཞིག་དང་ཁྱབ་བདག་སྒྲན་ལུང་ནས་གིས་སྦྱང་གནས་གི་ལྷན་ཐབས་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པ་འདྲ་
 བཅུམས། མེ་བྱ་བྱིས་འཁུར་བསྐྱབས་ནའང་ཉར་སྦྱོན་བྱུང་གཤིས་འདི་ལོ་སྐུལ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་ཅན་ལ་
 འཁུར་དང་ལགས་ཨ་གྱུར་ལ་བྱིས་ག་པ་ཁ་གས་བསྐྱབ་བཅུག་ཅིང་བྱིས་དྲིག་འཆམ་དབྱངས་གཉོར་
 མདོས་ཐོགས་ཡོན་ཉན་གི་རིགས་གསར་ལུ་བ་བྱུང་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་སྦྱོངས་ཕྱིད་བཅུག་པ་སྐྱགས་པ་འི་
 རིགས་ལ་གྱོལ་ལེ་བཅུ་གསུམ་ཤེས་ན་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །

རྒྱུ་རྒྱ་དྲུག་པ་འི་ཆོས་གཅིག་ལ་དབལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དྲུང་སྦྱོང་མར་གསེར་ཐངས་ལས་གྲུབ་པ་འི་
 འཁོར་ལོ་ཕྱི་པས་སྦྱོང་ཅན་འཕྲིན་བཅོལ་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འི་སྒྲན་ཤལ་བཟབས་གསལ་རྒྱས་པ་འི་
 ཐོག་ལུལ། སྐྱགས་སྐྱུ་གཉན་པ་འི་སྐྱབས་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྐུལ་སྐྱུ་བ་རྣམས་ལ་དོ་རྟེན་ཤུག་པོ་ཕུལ་གི་ཕྱིན་
 སྐྱབས་བླགས་རྗེའི་དབང་དང་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་འི་དབང་བཞི་ཕྱིན་སྐྱབས་གི་རྩལ་དུ་བརྒྱུར། བཞོ་
 བོའི་ཆོན་རས་ལག་ཆ་ལ་རྒྱུད་ལྷེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ལྷར་བསྦྱེད་ཆོག་བྱས། སྒྲན་ཐང་ནས་དང་སྐྱག་
 ལུང་དབལ་མགོན་གིས་(༡༧༥)གཙོས་དབང་ཆེན། དབང་རྒྱུད་མཐས་བསྐྱབས་ཉི་ཤུས་ཀྱང་དགའ་ར་
 པ་འི་ཞིང་བཀོད་གི་སྐྱུ་རིས་ཐེབས་ཐོག། སྐྱགས་ཐང་ལ་གཙོ་ཆེར་དེལ་ཏེ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལྷ་པ་གོ་བཞིན་
 གི་འགྲུབ་སྦྱོར་ནས་སྐྱུ་རིས་གི་དབང་བཅུགས། སྐྱུ་རིས་ལམ་ཅམ་དོད་པ་འི་ཆོ་ཆོན་འོག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུའི་
 གནས་ཡིག་གཞུངས་སྐྱགས་ཁྱད་པར་ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་གི་ཐོག་འཁོར་འཁུལ་མེད་བརྒྱུད་པ་འི་ཕྱག་
 བཞིན་བཀོད། དམ་རྒྱས་དང་མཐུན་རྒྱས་ཐོགས་ཀྱང་མན་པག་བཞིན་ཚང་པས་ཆེན་པོ་རྣམས་གིས་ཐང་
 གྲལ་དུ་ནི་རྒྱུད་རིགས་སུ་མི་འདུག། གཙོ་ཐང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཆེ་བཟོད་སྦྱོན་ལམ་ཆོགས་བཅད། བཞོ་རིགས་
 སོ་སོའི་མིང་ཆོག་ལྷག་བཅས་པ་ཐང་ཁ་རྣམས་སྤེ་ཆོན་གསུམ་དུ་སྤེ་པ་འི་སོ་སོའི་བརྒྱུད་པ་འི་པག་འ་
 བབས་གི་དམ་རྒྱས་དཀར་ཆག། སྤེ་ཆོན་གང་ཡིན་གི་ཐོག་མའི་རྒྱབ་ཏུ་འདྲི་པ་འི་ཆོག་ལྷག་ཐོག་མཐའ་

གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅད་ཀྱིས་མཐའ་བརྟེན་པ། རེ་མ་ཏྱི་ལ་ཟུར་གསལ་ཚོགས་པ་ཅད་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་ཤིས། འཇུགས་པ་འཕྱིས་ཤིང་ཤིས་པ་རྣམས་ཐང་ཁ་དང་ལྗེ་བས་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུགས་པས་སྒྲུ་
 བ་དགྲ་པའི་ཉེར་བདུན་ལ་མཚམས་བཞག། སྒྲུང་ཆུ་ཡོས་ཉོར་སྒྲུ་བཞི་པའི་ཆོས་པ་ཅུ་གཅིག་ནས་དབུ་
 བཅུགས་བརྒྱད་པའི་ཉེར་དུག་ནམ་ལངས་རྒྱལ་ལུང་འཛོམ་པའི་འབྲུབ་སྒྲུར་ལ་ཟིན་ཞིང་རོས་ཀྱིས་ལུང་
 བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་གནས་ཀྱང་ནན་ཏན་དུ་བྱས། བསྟེན་རྫོགས་ཉེར་བརྒྱད་དང་དགོ་
 རྒྱལ་བཙོ་བརྒྱད་བསྒྲུབས།

ཆོས་པ་ཅུ་བདུན་ལ་དུ་རི་ཡལ་གྱི་དཔོན་མོ་གཉིས་འཕྱོར་དཔོན་པོའི་དགོ་རྩར་དམིགས་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྲས་པན་རྩེ་དུ་མང་(༡༡༧)འབྱེད་དང་སྟོན་ལམ་རྟེན་རྒྱས་པར་བསྟར་
 ཞིང་དགོ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྟོན། དཔོན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་མི་བཟང་ཁ་གསལ་ཀྱིས་བསྟེན་
 རྫོགས་བསྒྲུབས། དཔོན་པོའི་དགོ་རྩར་ཁེབས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱེད་འདོད་འདུག་པ་ལྟར་དབུས་ཁུལ་གྱི་དགོ་
 ལུགས་ཆོས་སྟེ་ཁག་རྣམས་སུ་མང་འབྱེད་གཏོང་པའི་འཆར་སྟོན་དང་ཞལ་འདོན་དམིགས་པས་ལ་གང་
 ལ་གང་འཆོམ་བསྐྱབ་སྟོན་བྱས་ཤིང་མང་སྟོལ་བ་རྣམས་ཐོན་གདོང་སྟེ་པ་གོ་བཅིར་བྱོན་པའི་གཤིས་
 དགོན་སོ་སོར་ཡིག་རྒྱ་བསྐྱར། ཐན་བདེ་སྒྲི་སྒྲེ་སྒྲུབ་ཁམས་གོང་ཆེ་བསྒྲུབ་གྱི་བྱེད་ངན་རྩད་མ་ཆོད་པའི་
 རང་སྟོགས་ནང་ཁུལ་དུ་དབུང་འཇུག་གནང་བ་མི་འགའ་ཁྱུ་མཐན་ཡང་མང་ཞིང་པལ་ཆེར་ནི་ཆོག་པ་རྟོ་
 རྟེན་རྒྱལ་ཀྱིས་སྟེ་འཕྱོང་རྩར་འོག་གཞི་རྩ་དགྲིལ་གྱི་དཔེ་ཁོ་ནའི་ཁེ་ཉེན་མངས་པར་བརྟེན་སྟེ་པའང་
 ཐེ་ཆོམ་དུ་ལྟར་བ་དབྱིད་ཀ་དེད་ལ་བརྟག་པ་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་རང་ལ་སྒྲུགས་དམ་མེད་པའི་བརྟག་པ་
 དེ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལས་མི་འདུག་པས་དབྱངས་འཆར་གྱི་མོ་ཆེན་
 བརྒྱུ་པས་ད་ལོ་དབུང་འཇུག་བཏང་ན་བཏང་རྒྱལ་ཡིན་ལོ་ཕྱི་མ་ཆོར་འབྱངས་ན་མོན་འདྲ་རུང་བཞིག་
 ཡོང་པའི་དབྱེད་དང་མོ་རྩར་དུ་དགོན་པ་དང་བླ་མའི་རིགས་ལ་ནང་ཞིག་ཡོང་བ་སོགས་རྣམ་བྱངས་ཁ་
 ཡར་གར་བའང་རྟེན་སུ་མཛོད་ཤིས་འདྲ་པའི་ངེས་པ་རྟོན་པ་བྱུང་། ལོ་སྔ་མ་མགོན་གཉིས་དུང་བ་གནས་
 རྩུང་ཕྱོག་དུ་བཏང་སྒྲུབས་ཤིག་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་སྟོན་མང་དུ་གནང་པའི་རྩར་ཞིག་ལ་གོང་པོ་

ཐུགས་ལ་བཤེར་ཅམ་བྱེད་དགོས་ཡོད་གསུང་བ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་དུ་ལམ་གྱི་འདི་ལ་དགོངས་(༡༥༧)
བར་སྒྲུབ། བདེ་གཟམ་གྱི་སྒྲོ་དོད་སོང་བའི་སྒྲུབ་སྒྱུ་གྱིས་བྲལ་བ་གིས་གཤིན་རྗེ་དམར་པོའི་ལམ་སྒྲོབ།
སྒྲོང་གཞིས་ཁ་བས་ནས་བཀའ་འཁྱུར་ཚད་ལྡན་བཞུ། ཤེར་སྒྲིང་འཁྱམ་ཐེར་ཉི་ཤུ། རྩོམ་ཐུག་དཔལ་འི་
བ་ཅན་གྱིས་བྱོམ་འཆར་གའི་གཏོར་མདོས་བཏང་། དེད་རང་ནས་ལ་འོལ་གྱི་བསོད་ནམས་དབང་
ཡུང་བསྐྱབ་པའི་ལམ་སྒྲོབ་ཐེ་བ་ཡུག་རྟགས་འཆར་གི་རལ་གྱི་སྒྲུང་བརྟེན་དེའང་བྱས། ཉེར་དགུ་ལ་ཐེ་
ལ་དཔལ་འབྱོར་སྒྲུབ་པོར་དམག་གི་སྒྲུང་འཛིན་ལ་བྱོན།

[illegible]

པ་སྐྱུ་དང་པ་འི་མེས་གཉིས་ལ་སྟོན་པ་པ་འི་རྩོ་རྩེ་པ་ག་གི་ར་གས་ལྷུང་དུ་སྐྱུ་ག་པ་ར་མཚོད་དཔོན་པ་དང་

མཚམས་པ་བ་རྒྱལ་པ་དང་བར་དེ་ཉིན་ལྷུང་མ་གྲགས་ལྷ་ཤུའི་རྒྱུང་འཛུལ་གྱིས་གིང་སྤང་ཡང་ཁ་གས་
བསྐྱེལ། རོང་བ་སྐྱུ་མ་དུན་གྱིས་མཚོད་དཔོན་པར་བྱིད་དཔོན་སྒོལ་གྱི་ཐུག་ལས་དེ་བྱང་བ་བདག་པོའི་
འཛིགས་འཛིགས་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་ཉམས་འཆར་གྱི་འཕྲོས་པ་འདྲ་མཛད་འདུག །ཤུང་
པོ་རི་པོ་ཆེ་དང་ལག་རི་སོགས་སུ་འདྲང་འཇམ་དཔལ་དམར་པོའི་སྒོ་ནས་དག་གི་མཐོན། སྐྱར་པོ་ཆོས་
མཛད་མཚོ་ཁ་ནས་ཆོས་བརྩལ་འཕྱོར། དོན་རིགས་རྒྱམས་པལ་ཆར་ཐོག་ཏུ་འཕྱོལ་སྒྲང་། བསྐྱེན་
རྫོགས་ལྷ་དང་དགོ་ལྷ་དགུ་བསྐྱབས། ཐང་པོ་ཆེའི་དགག་དཔེའི་དུས་རིགས་གྱི་སྐྱར་མ་བཤན་པ་ལག་
དམར་ལ་གསེར་སྐྱེམས། གོས་ཆེན་གྱི་ཁབ་གདན། གོ་མཚོན། གོས་ཕྱི་ནང་། ཉ་རྒྱམས་འཕྱིན་བཅོལ་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རི་མོ་དང་བཅས་སྐྱེལ་བར་ཆར་བྱིས་པ་དག་དབང་མཆོན་བཅུ་བཅད། སྐྱར་མོ་ལུང་
ཆོས་རྩེ་སྐྱེ་སོས་རིང་འཛོའི་རྟེན་འཕྱུང་བསྐྱིག་པ་དང་ལྷན་དུ་གནས་སུང་བྱི་མཇུག་རྒྱལ་པོས་ཆེད་དུ་བཞོས་
པའི་གདན་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་(༡༩༧)འཕྱིན་ཡིག་བྱང་པའི་ལན་ཆོགས་བཅད་དུ་བྱིས། རྩེ་པ་དཔོན་
གཡོག་གྲང་བྱིར་ཐེབས། ཉེར་བརྒྱད་ནས་བརྒྱུད་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་རིམ་འི་རྒྱ་ལྷགས་བྱས།
རྟེར་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གོང་ནས་མི་སྐྱར་བསམ་སྒོ་མེན་ཆོས་རྩེ་དང་ཡེར་ཁེ་དགའ་
བརྩས་གཅོས་འབྱུལ་བ་གཏོས་ཆེ་བ་འཕྱོར། འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ལུན་ཅི་གནམ་གྱི་མཐོངས་ནས་
མཐོ་རིས་གྱི་སྐྱས་ལ་འཛོགས་པའི་མང་པོས་བཀྱར་པའི་བྱི་ཆེན་པོར་རིགས་གྱི་སྐྱས་ཁང་གི་རྒྱལ་པོ་
ཐེབས་པའི་ཐོག་མའི་བཀའ་ཤོག་གནང་སྐྱིན་བསྐྱུལ་བ་རྒྱམས་སྤྱད། མེད་ཆོས་རྩེས་གོས་དར་དཔོས་
གཙང་པའི་བདོག་པ་དཔོམ་ཆེ་བ། ཡེར་བཅོས་རྩེ། བྱ་བྱང་ཆོས་རྩེ་གཉིས་གྱིས་བརྒྱ་འབུལ། ཆགན་ལྷ་
མ་དང་མཁར་སྐྱོན་ཐ་ཡན་ཆེ་ཁག་གིས་མངགས་པའི་དགོ་རྩ་བྱེད་མིས་ཟང་ཟེར་གི་བདོག་རྒྱས་པར་
བསྐྱབས། གོང་མའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་མཛོད་ནས་གསུང་དུ་བཞོན་ཏེ་མེར་མོ་བ་ཆོར་བཅད་པའི་ནན་
ཅིང་ཁ་བཅགས་སུ་གྲགས་པའི་བྱེད་ཅན་ཞིག་གྲང་འདི་ལོ་ནས་དོན་པའི་བྱ་བྱང་ཆོས་རྩེས་གཏོས་ཆེ་བ་
བྱིན། གསེར་ཡིག་བ་རྒྱམས་གྱི་རྒྱར་བ་གི་སན་ཆག །སྐྱོར་ཁོག། བརྩེ། མི་གལ་ཐུ། ཀམ་གི། སྤི་ཡན།
ལུལ་རེའི། སྐོ་རོས་རྒྱམས་པོད་གྱི་སྤྱད་དང་བདད་གལ་ལོ་རྩ་བསྐྱར་ལུགས་བསྐྱབ་པར་རྫོང་བདད་གནང་

འདྲག་པ་བཞིན་ཤོགས་མཐུན་ཆེན་ཀྱལ་ཙེ་ནས་སྤྲད་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ཨེར་ཏེ་ནི་སོག་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་གིན་ཏུ་མཁས་པ་ས་སྤྲོད་དཔོན་མཛད། རྗེས་སུ་སྤྲོད་དག་ལ་གེས་འདོད་འདྲག་པ་པམ་
 རིང་མཁན་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྤྲོད་མ་(༡༩༧༩)འཁོར་ཙེ་བསྐོ་བཟང་ནོར་བུས་འཕྲིད་པའི་བཀོད་པ་བྱས།
 རོང་བྱམས་ཆེན་པའི་བྱ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆོད་མ་སོགས་ཡིག་ཆ་ཁ་ལར་དང་གསར་རྩོམ་དབུ་པར་མཛོད་
 གསུམ་ཅི་རིགས་པ། དགའ་ལྔན་གསུང་རབ་སྤྲིང་གི་བྱ་པ་ཆོས་བཀྲ་གིས་ཅན་ལྔས་གསར་རྩོམ་ནུམས་
 བོད་དང་འདྲ་བ་རྒྱགས་སྤྲད།

ལྷ་པ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཆོད་འདྲམ་ཆོས་སྤྲོད་གིས་ད་ལོའི་གོ་གསོལ་དུས་སྡེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་
 འཛོག་རྒྱ་ཡིན་པས་དགོས་གསུང་པ་བཞིན་ཆོས་ལྔ་ལ་བཟང་གོས་དམར་པོའི་ཁྲབ་གདན། ཐོད།
 ཞབས་དོར། ལྷམ། གོས་བྱི་ནང་། གསེར་སྒྲིམས། འཁོར་གསུམ། མཉུང་དམར། ཏྲ། བཟང་ཐ་སོགས་
 ཀྱི་སྤྲོད་གཞིགས་དང་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་རིམ་འབུལ་བར་ལྷང་ལོ་ཅན་པ་བསྟན་འཛོན་དཔལ་བཟང་
 བཏང་། ཆོས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་རིམ་གྱིའི་བྲང་དོར་གྱི་གསུང་འཕྲིན་བྱུང་བའི་ལན་ཆོགས་པ་ཅད་དུ་
 ཐུལ། ཆོས་འཁོར་སྡེར་ལྔ་བཅོན་གྱིས་ཏྲ་སོགས་དགོས་རྩལ་བྱུང་པ་ལན་དང་བཅས་ཏེ་མཐུན་རྗེས་
 བསྤྲིངས། ཨར་དགོ་རྒྱལ་པོས་མོན་བྱ་ལྷ་བཅོན་གྱི་ཞོག་པ་གཤར་ནས་ཐོག་བཟས་ཡིན་རྩལ་གྱི་གསོལ་
 མཚོད་གསར་རྩོམ་དང་མཐུན་རྗེས་དགོས་ཟེར་བ་དེ་དོན་བཞིན་བསྤྲིངས་པའི་འཕྲིན་ལན་བསྐྱར།
 བསྟན་རྫོགས་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཅིག་དང་དགོ་རྩལ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་བསྐྱབས། གསར་རྒྱགས་པོ་བྲང་གི་
 རྒྱགས་སྤྲོད་རྣམས་ལ་ཆོན་འབྲུག་གོང་དུ་ལྷ་པ་ལྔ་མར་རབ་གནས་གསར་པའི་རྗེས་འབྲུག་དང་ད་ལམ་
 སྤྲོད་འབྲེད་རབ་གནས་ལ་མཚོད་དཔོན་པས་རྩི་རྗེ་སྤྲོད་དཔོན་བྱས་པའི་དབུ་མཛད་སྐོ་བཟང་བསྟན་
 འཛོན་སོགས་བྱ་པ་བཅོ་ལྔ་བཏང་ཞིང་(༡༩༧༧)ཁྱིས་འཕུར་བ་རྣམས་སྤྲོ་ཡོན་གྱིས་ཆོས་པར་བྱས།
 ཟླ་བ་དག་སྤྲོད་ལུང་པས་རྒྱས་རིམ་ལ་དམིགས་པའི་འཆར་ཀ་སེར་ཞོན་མའི་མདོས་ཆེན་མཛད་པ་ལུང་
 ཏྲགས་དང་ཟོར་བཀྲ་ལེགས་པ་བྱུང་། བཅུ་བདུན་ལ་མ་མ་མཚོ་སྤྲོད་འདས་པའི་བསྐོ་རྟེན་སྤྲོད་མི་བྱུང་
 བས་འཕགས་པ་མཆོད་གྱི་དྲུང་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགོ་བ་ཀུན་སྒྲོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་

རིགས་དྲུག་གནས་འབྲེན་བྱས་ཤིང་། ལུན་ཚོགས་རབ་བརྟན་དགོས་པ་དཔུང་བོག་ཏུ་འདས་འདུག་པའི་
བྱང་ལུང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱེད། བསྐྱེན་ཚོགས་བཞི་བཅུ་དང་དགེ་ལྡན་པ་བརྒྱད་ཅུ་གྲས་ལ་བསྐྱབས། ཞ་
ལུ་སྤྱི་མོས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་དམ་པའི་མི་གཡོ་བ་ཐགས་གྲུབ་མས་གཙོས་བདོག་པ་དང་
རིང་འཛིན་རྟེན་འབྱུང་། བུམ་ས་ཆེན་གཉེར་པ་བར་ཆོ་བས་ཆོས་དབང་རིན་པོ་ཆའི་གཉེར་མའི་བྱེ་མ་ཨ་
གྲོང་གི་ཚུན་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་ཆབ་པ་ལྟ་མཐོང་གོལ་གྱི་རྩ་ལྟ་ཁང་ནས་ཆོས་མཛད་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་བརྒྱད་
པའི་ཁྱེད་ས་བརྟན། ཁའུའི་རྩོམ་ས་བརྟན་གྱི་བྱག་བཞོས་མའི་ཞལ་གྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞོན་
ནམས་རྒྱ་མཚོས་གོང་དཀར་ཞབས་དྲུང་དག་དབང་གསལ་པའི་སྐྱེ་བཟུང་ཏུ་ལུལ་པ་བདེ་ཆེན་ཆོས་
འཁོར་ནས་ལྷེ་བ་ལུ་ཡིག་རྟེན་ཏུ་མཛད་པའི་འགངས་ཆེ་བ་རིམ་གྱིས་འབྱོར། ཁྱབ་བདག་སྐྱོན་ལྟར་བར་
སྐྱོན་བརྒྱད་དོར་ཟམ་གྱི་སྐྱོན་བྱེད་སོགས་དབང་ཁ་གས་ལུས། གྲིབ་མེལ་བསྐྱེད་བསྐྱོག་གིས་མཚོན་པའི་
རིམ་གྱི་ཅི་རིགས་གནད་ཞིང་ཐེབས་ཚོངས་བཟབས་ཏེ་རྒྱ་པོ་རི་བྱོགས་སུ་དལ་འབྲོས་གྱིས་གཤེགས།
བསྐྱེན་ཚོགས་དང་དགེ་ལྡན་ཉི་ཤུ་རེ་བསྐྱབས། (༢༩༢༥)ཏོར་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་བདེ་མཚོག་
སྤྱ་མས་སྐྱོན་བདག་བྱས་ནས་ག་ཚང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་
བསྐྱིགས། ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསལ་སྐྱུང་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དགོས་ལྡན་པུང་བ་བརྒྱམས།
སྐགས་པ་མེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་ལམ་ཏུ་གྲོངས་པའི་བྱག་མཛོད་འབྲས་མོ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་གྱིས་གཙོས་
ག་རིགས་རྣམས་འབྱོར་ཏེ་འདོད་སྐྱུར་བཞིན་རྒྱ་སྐོར་སྐྱུང་གླིང་ཁར་བྱིན། དཔལ་སྤངས་སྟོང་ལག་བདུན།
གོས་ལྷག་ཉིས་བརྒྱ། དར། ར། རས། བལ་གཟར་གྱི་ས་གནས། ཏ། ཏ་མོང་གཙོས་རྒྱ་མོག་སྟོན་ཏོར་
གྱི་བདོག་པ་དངོས་ཆེ་པའི་ཁྱི་འབྲལ་བཏེག་། ཆོས་རྗེའི་དགོངས་པ་ཚོགས་པའི་བརྩོ་སྟོན་གྱིས་རྒྱས་
བཏབ། གླིང་སྟོངས་དེ་ཅ་པོས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུའི་ཆང་མ་ཉ་ལས་ལས་སུ་བྱེད་འདུག ཁ་གན་ལུའི་ཆིང་
གི་ཁུ་རབ་འབྲམས་པ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་དེ་སོག་ལུལ་ནས་འབྱོར་པའི་གོས་ལྷག་
བརྒྱ་སྐོར་བྱུང་། བྱག་དྲུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱུར།

ཆོས་དྲུག་ལ་བསྐྱེན་ཚོགས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་དང་དགེ་ལྡན་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་བསྐྱབས། བདེ་ཆེན་

ནས་ཞབས་དྲུང་ཚོས་རྗེ་མེད་སྒོ་བཟང་ཚོས་ཀླུ་པ་དབང་ལྷ་ག་དང་དཔོན་ས་རྟོང་མོ་དཔོན་གཡོག་པོ་ཏེ་
ལར་བྱོན་ཞག་བཅོ་ལྔ་སྒོར་བཞུགས། ལྷན་རས་གཟིགས་ཚོས་ཕ་ལུགས་ཀྱི་དམར་འབྲིང་ཉམས་འབྲིང་
དུ་ལང། ཚོས་རྗེ་སྒོ་བཟང་ཚོས་ཀླུ་པ་དང་དཔོན་གཡོག་གི་ཐོག་ཕྱེ་བ་བྲག་ས་པ་དང་ཀླུ་པ་སྐྱས་ཤིང་འཕེལ་
བ་ཐོགས་མི་ཉེར་ལྷ་པ་རས་(༡༩༥)འི་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཛིགས་ཤིང་བཙུགས་མའི་དབང་
བཞི་ལུ། དཔོན་ས་རྟོང་མོས་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབས། ལུང་གྲུ་དང་སྐྱོས་ཤིལ་གྱི་སྒྲེར་འབུམ་མཛད། བཀྲ་
གིས་བདེ་ཆེན་གྱི་དགོ་སྒོར་རིན་ཆེན་ཀླུ་མཚོས་ལྷ་པ་ལ་སྐྱར་བའི་ཚོགས་པ་ཅད་དགོས་ཚུལ་བཞེན་དོ་རྗེ་
འཆང་པ་པོར་ཁ་པའི་གསུང་ལྷ་པ་སྒྱི་བྱེད་དོ་སྒོར་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བྲིས། དཔུང་འཇུག་གི་
རྩས་རིམ་དང་བཅས་རྫོང་གཞིས་ཞག་བཙུགས་པ་སྐྱོས་པར་བཀའ་འཇུག་ཆར་དུག་ཅུ། འབུམ་བཀྲ་
གཉིས་དཀོན་བཅུགས། ཉིང་འཛིན་ཀླུ་པོ། གཞུངས་བསྐྱས་རྣམས་བཀྲ་ཅ། བཀྲུད་སྒྲོང་པ་དང་གསེར་
འོད་སྐུལ་བཀྲ། མཚན་བརྗོད་ཀྱི། ཤིང་སྒྲིང་འབུམ་ཐེར་ཉི་ལུ། གོང་དཀར་དུ་དཀོན་གཉེར་བྲ་ཆར་གིས་
གདུགས་དཀར་མདོས་ཆེན། ཚོས་ཕྱེ་བས་གྲུང་གྱི་དམར་ཆེན་གཏོར་བཞོག། རྒྱུད་སྒྲིང་པས་དུག་ཅུ་པ།
གསང་སྐྱགས་གྲིང་པས་ལྷ་གཅིག་པར་གཤིན་རྗེའི་སྐྱགས་བཞོག། །བཀྲ་གིས་ཚོས་ཕྱེ་བས་ཞལ་གྱི་
གཏོར་ཆེན། དོ་རྗེ་བྲག་པས་འཆར་ཀའི་མདོས། དཔལ་ལྷི་བས་ཁོ་ལོ་ལ། ཀླུ་པ་དྲུང་མག་ཆོར་མའི་བསྐྱང་
འབུམ་དང་སྒྱི་བསྐྱང་སྒྲོང་ཅ། ལྷགས་ལུག་བཀྲའི་ཕྱོག་སྒྲུ་རྣམས་བྲས།

ཚོས་བཙུག་ཅིག་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་དུག་དང་དགོ་ཚུལ་དགྲུ་བསྐྱབས། བཙུག་གིས་ལ་སྐྱར་རྒྱུད་རྒྱུད་གྲ་
ཆར་གིས་ཆོན་གཤམ་བསྐྱར་ཞིང་། ཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དམིགས་པའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་ཞལ་འདོན་
གྱི་སྒྲོན་ལམ་མཛད། ཚོགས་པ་ལ་བྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལུ། གསང་སྐྱགས་པོ་བྲང་དང་དེའི་སྐྱག་མགོན་
ཁང་ཞི་ཁྲོ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིག་ཤིང་བཟང་ལ་སྒྲོར་རྒྱའི་(༡༩༦)ཚོགས་པ་ཅད་བྲིས། ཁལ་ཀ་
འཇམ་དབྱངས་སྐུལ་སྒྲིའི་མི་སྐྱ་སྐྱར་གཡས་ལྷ་བྲིས་པ་ཅན་སྤེབས། ཡེར་བ་གྲ་ཆོང་ལ་སྐྱར་ཐང་བཀྲ་
ཅའི་ནང་ཆོན་གྱི་མི་འབྲུགས་པའི་རྗེས་གནད་ལུ། སེ་ཆེན་ཚོས་རྗེ་ཀླུ་པ་པའི་འཕྲིན་ལས་པའི་བྲུ་ཆོང་
ཞེར་ཉེ་ནི་གྲུ་གྱི་དང་ནོ་ཡོན་དཔོན་པོ་ཅན་འབྱོར། དཔུལ་སྐང་སྒྲོང་བྲག་གིས་གཅོས་པའི་དངོས་པོ་

བསྟར། བསྟན་ཐོག་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་དང་དགེ་རྒྱལ་གྱི་པའི་བསྟར་བས། མི་རུ་བ་དང་ལེའུ་རུ་མི་བ་
གཉིས་ཀྱི་ལ་བས་ཟང་ཟེང་གི་སྟེན་དང་བཅས་ཡུན་རྒྱ་འཛོལ་འདྲེན་ལས་བཏབ། ཉེར་གཅིག་ལ་བསྟན་
ཐོག་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ཉི་ཤུ་སྟོར་བསྟར་བས། ཁལ་ཁ་གཤམས་ཤུའི་རྒྱལ་པོ་ཤི་ཤི་ལེལ་ཤུ་སྟོར་
འཁོར་བའི་དགོན་པར་གྱོ་བྱར་རྒྱུ་འདྲེན་པའི་རྒྱལ་ས་ཆོལ་བ་དུན་ལ་གྲོས་མེད་པ་དེ་གའི་གཙུང་པོས་
འོས་མེད་མིག་པ་མཛད་པ་ལ་བསྟན་སྟེང་འཁོར་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡོ་འཕུལ་ལ་བརྟེན་མན་རྒྱུང་ཐའི་རིས་
གཞུང་བཞིག་པའི་གནས་རྒྱལ་ལོ་མོན་ཨེ་རེན་མཚོ་ཁ་འཕྱོར་ཐོག་བྱུང་བས་དཔོན་པོ་རང་ལུལ་ལ་ལོག་
པའི་མེམ་ཆོས་རྗེ་དང་དགེ་རྒྱལ་མ་ཆན་པ་ཡོན་མཚོད་གཉིས་པོད་རྒྱ་དགེ་རྒྱུ་བྱེད་པར་འཕྱོར། བསྟན་
ཐོག་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་གཉིས་དང་དགེ་རྒྱལ་པའི་བསྟར་ལེའུ་རུ་བསྟར་བས།

ཉོར་རྒྱ་བསྟར་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་བསམ་སྟོལ་མེམ་ཆོས་རྗེས་སྟེན་པདག་བྱས་ཏེ་གྲ་ཆར་གོས་འཛི་
མེད་འོང་སྒྲུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོ་ཆོག་བཏང་། ཞག་གསུམ་བཅད་རྒྱ་བཞིས་པའི་ཆོས་
རྒྱལ་ལ་ད་ལའི་རྒྱུང་ཐའི་རི་མཚོ་ཁ་ནས་འཕྱོར་བ་དང་ཐད། (༣༡༧)བསྟན་ཐོག་སྐད་ཀྱི་ལྷན་པོ་གཉིས་
དང་དགེ་རྒྱལ་བསྟར་པའི་བསྟར་སྟེང་བསྟར་བས། ལྷ་ས་སྟེ་ཆོག་སྟེ་ལྷ་ས་དེ་རང་དང་སྟེ་པའི་མིང་འཛོལ་ཆོག་ས་
བཅད་དགོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་བྱིས། མཚོད་དཔོན་དཔུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་མིག་སྟེ། སངས་རྒྱལ་སྟེ་རྒྱ་
སོ་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསེར་ཐང་གྲ་ཆར་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་བསྟུལ་བ་ལྷར་པའོད།
ཆོས་བསྟར་ལ་མེམ་ཆོས་རྗེ་ཉར་ལུགས་དག་དཔར་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལུ་ལྷ་རྒྱུད། བམ་ནག་བཤན་པ་
རྒྱལ་སྟོར། རྣམ་སྐྱེས་མེར་ཆེན་སྟེ་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བས། གཏོར་རྒྱུ་དུས་རྣམ་སྐྱེས་ཀྱི་
ཁང་བཅུགས་དེ་མ་ཆག་ཀྱང་མཆོལ་སྟེ་རྣམ་ལུངས་པ་ཁོ་རང་གི་ཨ་ཁང་ཆོས་རྗེར་བཀའ་བཀྱོན་ཡོང་
པར་བརྟེན་པ་འདྲ། སང་ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་འཕྲུལ་པ་སྟེ་མེར་བཞོམས་པར་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བཏང་།
སྟེར་སྟེ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཐུག་རྒྱལ་པའི་དབང་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམས་བསྟར། ཨ་
ཆེན་རྒྱུང་ཐའི་རིའི་ལུང་རྗེ་ཐའི་དགེ་རྒྱུ་གཏོར་བར་འཕྱོར། དཔུ་མཛད་སྟེང་ཐུག་དང་གོས་དང་ཁ་གས་
ཀྱི་བསྟེ་རྟེན་བྱུང་བ་དགེ་བ་རྗེས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟོས། དཔུ་མཛད་ཉིས་བསྟེ་ཡོ་བྱེད་ལ་བརྟེན་མན་བཏེ་

ལེགས་བཤད་གྲིང་བས་ཡུག་ལེན་ཆད་ལྷན་གྱི་རྩལ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བས་སྒྲུབ་བྱས། རྒྱུ་ཉུགས་དགོས་
 རྒྱུ་ཟེར་བ་རང་ལྷན་འཕགས་པའི་དྲུང་དུ་འགོ་བ་ཀྱན་རྒྱུའ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་
 བཞུ། གྲུ་འཕུམ་མཆོན་ཆོས་རྗེས་གོས་ཡུག་བརྒྱད་དང་རྟོག་དང་བརྒྱུས་གཙོས་ལ། དཔོན་མོས་གོས་དང་རྩ་
 དངུལ་གྱིས་སྒྲུ་དངས་(༩༩༠༩)པའི་ཟང་ཟེར་རྒྱ་ཆེར་བྱང་། བསྐྱེན་རྫོགས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་དང་དགེ་རྒྱུལ་
 བཅུ་གསུམ་བརྒྱབས། ག་ཆད་དུ་གཤིན་རྗེ་དམར་པོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་པ་བཅུགས། རྒྱུ་རྒྱེས་གྱི་རིམ་གྲོར་
 རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅུ་དྲུག་བརྩོམས་པར་བཀའ་འཕྲུལ་ཆར་བརྒྱད་དང་སུམ་ཅུ་ལོ་ལ། འཕུམ་བརྒྱ། བརྒྱད་
 རྫོང་བརྫོང་ཅུ་གསུམ། བརྒྱལ་བཟང་རྫོང་ཅུ་གཉིས། དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་རྫོང་ཅུ། ཉིང་འཛོན་
 རྒྱལ་པོ། གཤེར་གཟུངས་རྣམས་བརྒྱ་ཅུ། མཆོན་བརྫོང་འཕུམ་ཐེར་ལ། གཏུགས་དཀར་འཕུམ་ཐེར་
 གཉིས། རྒྱུལ་མ་འཕུམ་ཐེར་གཅིག། ཤེར་རྫོང་འཕུམ་ཐེར་གསུམ། རྣམ་རྒྱལ་འཛོམས་གྱི་གཟུངས་
 འཕུམ་ཐེར་རེ། གཤིན་རྗེ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་གཟུངས་རིང་བྱེ་བ་གསུམ། མ་ཉི་དྲུང་ལྷུང་ལ། སྒྲུབ་
 འཕུམ་ཐེར་གཅིག། ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ཁ་འཕྲུག། ལུམ་ལུ་བཞིར་བརྒྱ་མཆོད་ཞལ་གཤེར། རྒྱན་
 འབྲེད། ཡུགས་ཡུག་བརྒྱའི་ཤོག་ལྷན། རྒྱུད་བཞི་གསར་དུ་བརྩོན་པའི་པར་ལྷན་འབྲུབ། གསར་སྐགས་
 སོ་བྱང་གི་འཕུར་སྒྲུ་རྣམས་ལྷུ་བ་བསྐྱེན་པལ་སྒྲུ་ཆོས་རྗེ་ཤོ་བཟང་བཀ་དབང་ཅན་གྱི་པ་ཁ་གསུམ་གྱིས་རྩ་
 གདན་ལོག་ཏུ་མནན་པ་བརྒྱབ་ནས་དེ་སྟེང་སྤྱང་བརྒྱན་རྣམས་བརྒྱགས་པའི་སྟོན་འགོ་བརྟན་བཞུགས་
 གྱི་རབ་གནས་དང་ཀྱན་དགའ་ར་བར་བལྟགས་སྟོང་གྱི་མེ་དོག་འཛོར་བར་མཆོད་དཔོན་བས་དོ་རྗེ་སྟོབ་
 དཔོན་བྱས་པའི་དུས་མཛད་ཤོ་བཟང་བསྐྱེན་འཛོན་ཅན་གྱི་པ་བཅོ་ལྷ་སྟོར་བྱང་། རྗེ་བས་དོན་གལ་པོ་
 ཆེར་མཛད་དེ་ཁུར་བཞེས་དོ་དམ་ལྷ་ཅེ་ལྷག་པ། བལ་པོ་སྟོན་ཅན་ལྷས་ཉེར་ལྷ་ལ་འགོ་བཅུགས་ས་
 རྒྱུལ་རྒྱ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་ཉི་(༩༩༠༠)ལྷ་ལ་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྟེང་རྒྱུར་ཟངས་མཁར་རྒྱའི་
 ཁལ་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ལྷ། ཉི་ཆ་སོ་གཉིས། བཤའ་དཀར་བརྒྱ། གཤེར་བཅོ་མ་ཞོ་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད། གར་
 གཤེར་ཞོ་ཉི་ལྷ། དངུལ་སྤང་བཅུ་གསུམ་སོང་པའི་ཕོགས་སྤྱི་ཡོན་སྟོན་མོ་རྣམས་གྱི་དགོས་ཆ་འབྲུ་ཐོག་
 ཏུ་དེལ་བར་མཁར་ཁལ་ཆོག་ཁྱི་དགྲུ་བརྒྱ་སོང་། ཉེར་དྲུག་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་དང་

དགོ་རྒྱལ་ཞི་ལུ་བརྒྱུའམ། ཨེར་ཏེ་ནི་ཐ་ཡན་ཆེས་བརྒྱལ་པའི་གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་གོ་བདེ་བ།
མགོན་ཁང་དགོ་སྒྲོང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཆོད་པོར་སྒྲོན་ལམ། ཡངས་བ་ཅན་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མ་བརྒྱུན་
པའི་དུས་བར་ཆད་སེལ་པའི་ཆོག་ས་བཅད། ལྷ་ས་བུམ་ས་རྒྱལ་བཞི་དགའི་ཁ་ཏོན་དུ་སྒྲོན་ལམ་རྒྱུས་
ཁྱིས། ཏོར་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཨེར་ཏེ་ནི་གྲུ་མི་ཅན་གྱིས་སྒྲིན་བདག་བྱས་གྲ་ཆང་གིས་
རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་འཆི་མེད་ཆོད་ཆོག་བཏང་། རྒྱལ་པོ་གོང་པོར་དཔུང་ཐོག་ཏུ་
བཞུགས་པའི་སྐབས་གོང་གི་བཀའ་ཤོག་གནང་སྒྲིན་སྒྲུལ་བར་མི་སྟོན་གཞོན་པ་ཨེར་ཁེ་དཀའ་བཅུ་བས་
གོང་པོར་ཕྱིན།

ཆོས་བཞི་ནས་དུས་ཀྱི་དགྲ་པོ་མེད་སྒྲུ་གྱི་འི་སྒྲུའ་བ་བཅུགས། ཁྱི་འཕེབས་གཤིན་རྗེའི་ལས་སྒྲོང་
ཀྱང་བྱས། ཆབ་མདོ་བ་ཤད་ལྷིས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་དཀའ་གཡང་སོགས་ཁ་མཆུ་ཡོ་གལ་བས་བ་འགའ་
མི་འགའ་རབ་འབྱམས་པ་ཅན་གྱིས་སྒོ་ཐག་མཆོད་པར་བྱི་བ་ཞུ་བར་སྒྲོན་ཀ་བཏང་འདུག་པ་སྒྲིང་གཞི་
མང་དུ་བྱུང་སོང་རུང་དོན་བར་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱིམས་བདག་མཛད་མི་མཛད་ལ་རག་ལུས་འདུག་པས་
དཀའ་ས་ནག་ཁུང་གང་ཡིན་དུ་སྒྲེལ་(༡༧)བ་འགའ་རྒྱལ་མོལ་བ་ལྟར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་བསྐྱབ་སྒྲོན་
མཛད་སོང་བ་ལྟར་དཔོན་མཁའ་འགྲོ་དགུ་གཏོར་དང་བཅས་ཆོག་ས་ཐོག་དཔོན་དུང་ཞི་བ་བཟང་པོས་དོ་
མ་ལོན་བར་བརྟེན་ཁོ་རང་སྒྲོང་ཏེ་ལག་སྒྲེལ་སྒྲིད་ཆོ་མཁའ་དག་གཏོར་དམང་པས་མདོ་ཁམས་དར་
འཇམ་ལུག་གཅིག་ལ་སོང་པའི་གནས་རྒྱལ་འབྱོར་བས་གྲ་ཆང་གིས་ཆོས་བརྒྱད་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་
བར་སྐྱང་མ་སྒྲི་དང་ཁྱད་པར་ཟེལ་གཞོན་རེ་མ་དྲི། འཆི་བདག་རྩེ་བ་ས་དྲུ། ཁྱལ་འཇུག་རྒྱལ་བཅོན་
རྒྱལ་ལ་གཏང་རག་བཟབས་རྒྱལ་རྒྱལ་རྒྱལ་འཇུ་ལ་བས་དང་བཅས་པ་བཏང་། ཉི་ལྟོག་གི་ལས་སྒྲོང་
ཡང་ཐན་བདེ་བ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས། སེར་འབྲས་གཉིས་ནས་ཆོག་ས་ཆེན་གྱིས་ཐན་བདེ་བའི་ཐོག་ཏུ་མདོ་
རྒྱལ་དང་ཆོག་ས་ཁོ་ཁ་སྒྲུབ། དེ་ལྟར་ཐན་བདེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒྲོད་སའི་སྒོ་མང་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་དཔལ་ལྷུང་རེ་ཆེ་
བྱུང་འཕྲོས་ཟེར། ཕྱིད་ཐང་གྱི་རྒྱག་རབ་འབྱམས་པས་གཙོས་པའི་བསྐྱེད་རྒྱལ་ས་ཐོ་གཉིས་དང་ཏེ་པོ་
ཏོར་ཆང་ས་སྒྲོང་སོགས་དགོ་རྒྱལ་ཉེར་བཞུན་བརྒྱུའམ། དགོ་རྒྱལ་དང་བསྐྱེད་རྒྱལ་ས་བརྒྱུའམ་པའི་སྐྱར་

ལ་མེ་ཉོག་གི་ཚར་བའས་སོང་བ་དེ་ཁྱོད་དུ་གང་ཟག་སྒྲུལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ། ད་ལའི་
རྒྱུ་ཐའི་ཇིར་ཆོ་དབང་། རྒྱག་དུག་པའི་རྗེས་གནང་། རྣམ་འཛོམས་ལྷ་རྩོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱའམ་སྒྲུལ་
སྤུལ། བརྩ་དགུ་ཉི་ཤུ་སྒྲོར་ལ་ཨ་པ་ལའི་བན་རྒྱུང་དང་རྩོ་རྩོ་ཅན་དབང་ཆ་གཅིག་ལ་རས་བྱིས་གྱི་དུག་ལ་
ལོར་དུ་འཛིགས་བྱེད་བརྩ་གསུམ་མའི་དབང་བསྐྱར།

ཉེར་གཉིས་ལ་པུ་རས་གྱིས་ལྗེའི་བཞོས་འབྲེམས་སོགས་འབྱུན་གཅོད་རྣམས་ལ་ཁུར་ཆེན་(༡༩)བ)
བྱུང་བའི་ལེགས་བྱར་ད་ལའི་རྒྱུ་ཐའི་རྩེ་ལ་གོན་བ། ཤལ་དཀར་དམར། ལྷ་མ་སྒྲུག་གིས་སྒྲ་དངས་པའི་
སྒྲེར་ཆ་བྱས། དངོས་པོ་དེ་མཚུངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྩོ་རྩོ་ལ་མེ་ཆུན་རྒྱུང་ཐའི་ཇིར་ཆོ་ལོ་བྱིན། དེས་བསྐྱལ་ཉེ་
བསའས་མཚོད་ཅིག་བྱིས། མེ་ཆུན་རྒྱུང་ཐའི་རྩོ་དང་རོར་སྒྲུབ་ཁང་དཔོན་པོ་ཅན་ཁ་གསུལ་བཟང་སྒྱུད་དང་
སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ལུང་བསྐྱགས། གཉགས་སྒྲོ་ན་ཀྱུ་མ་རས་གངས་སྒྲོངས་བསྐྱར་འགྲོའི་ཕན་བདེ་
སྒྲོལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐའ་མ་རྩོགས་བས་རྒྱུར་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲལ་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དུས་
བའས་ཤིག་ལ་འབྱོན་པ་ལས་འོས་མེད་རྒྱུ་རྩེ་ཞིག་པདྨ་ལོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་མི་བཞུགས་པའི་དེས་པ་
མི་འདུག། དཔོན་གཞིས་འཛིན་པའི་སྒྲོང་དཔོན་པར་རིངས་པའི་གཞུགས་མེ་ལ་གཞུགས་འཆོས་མ་
དཔོན་རྒྱུང་སྒྲུབ་སྒྲོམ་འབྱང་རྒྱས་པ་དང་གཞུངས་ཉ་ཅར་ཆེས་པས་ཡར་སྐྱེངས་ཤེལ་བྲག་ཏུ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ལྷ་
འབྱོན་གྱི་རྩོན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་བྲགས་རྩོ་བསྐྱལ་བའི་ཆོགས་བཅད་དཔོན་རྒྱུལ་བཅུམས།

རྩོར་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་གསེར་ཡིག་པ་སོགས་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཐོན་པ་དང་ལྷན་
ཅིག་གོང་དུ་ལྷུ་ཡིག་རྩོན་སྒྲུགས་འབུལ་བར་བསམ་སྒྲོ་ལམ་པ་སྒྲུན་སྒྲ་དང་རྒྱ་ཆོ་རིང་གཉིས་བཏང་།
སྒྲར་རྒྱན་གྱི་འབུལ་བར་མི་ཐེ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་གསར་ཐེབས་གྱི་ལེགས་བྱའི་ལྷུ་ཡིག་ ཤལ་དཀར་
དམར། ལྷ་མེན་གྱི་འཕྲེང་བ། བ་མོ་ནག་པོའི་ད་ཁོ། ལྷ་མ་སྒྲུག་རྣམས་གྱི་རྩོན་སྤུལ། ཆོས་བརྒྱུད་ལ་
རྒྱུགས་པའི་ལུང་སྒྲུབ་སྒྲར་རྒྱན་བཞིན་དང་བརྩ་བདུན་ནས་བརྒྱུང་(༢༡)ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་རྒྱས་
རིམ་ལ་དམིགས་གྲ་ཆར་ནས་གཤིན་རྩོའི་རང་གཤེད་འབེབས་པའི་སྒྲོར་པ་མཛད། དེ་མཚུངས་དེད་
གྱིས་བན་པོན་གྱི་རན་སྒྲོར་གཤེད་འབེབས་དང་རེ་མ་རྒྱ། བསྐྱར་མ་བརྩ་གཉིས། འཆི་བདག་རྒྱལ་པོ་པེ་

ཉར་རྒྱལ་གྱི་ཟུག་ཕུ་བསྟུངས་དྲག་ལྷགས་དཔོན་པའི་མཆོད་ཆར་ཡང་། ཉི་ཤུ་དང་ཉེར་གཅིག་ལ་རང་
 བྱང་འཕགས་པ་མཆོད་པ་མཆོད་པ་ལུའ་ཞིང་གསོལ་འདེབས་བྱས། སྤེ་མེར་ཉི་ཐང་གཉིས་ཀྱིས་བརྟུང་
 རྟོང་པ་སྟོག་སྟོགས་རྟོང་ཆར་མཛད། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་ཆོར་ལས་ཀྱི་དུས་རིམ་གྱི་དོ་རྗེ་སྟོབ་
 དཔོན་བྱིང་པ་ལྷགས་རམས་པས་བྱས། ཆོར་ལས་ཐེབས་དང་ཡང་འགྲིག་པས་གོང་པོ་སྟོགས་སུ་ཁ་བསྟུང་
 བ་གཏོར་མ་བཏོན་པ་དང་རྩྭ་དུ་བཙོ་བན་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་བརྟུགས་ཤིང་མེ་ཕྱེ་རྒྱམས་ཀྱང་དུམ་བྱར་
 ཆད་དེ་མཆོད་པའི་ལྷས་ཤིན་ཏུ་ལྷགས་པ་བྱུང་། ཨོ་རོད་ཨོ་ཆིར་ཐུ་ཐའི་རིའི་མི་རྣམས་ཆད་བསྟངས་མངགས་
 པ་འབྱོར། རྒྱལ་པོ་བརྗེ་ཏའི་རྒྱལ་ཐར་འཛིན་པ་མངའ་རིས་རུ་ཐོག་དབང་པོ་ཐུན་ཆོགས་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་
 མདོ་རྟུང་བ། བྱམས་ཆོས་པ་ཞི་རྒྱམས་སྐད་ཤན་སྟུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞལ་ལོ་ཙུ་པའི་ཞུས་དག་མ།
 གསོ་དབྱང་གི་གཙུག་བསྟུས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། མཁྱེན་བརྗེ་ལོ་ཙུ་པའི་རྗེ་ཆོན་བདུན་པ་རྒྱམས་མ་ཕྱིར་
 བཞིངས་པའི་སྟན་པག་གི་འཕྲིན་ཡིག་བྱུང་པའི་ལན་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟུང་།

དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་འབམ་དྲག་གི་སྟན་ཕྱི་བཞེས་པ་དང་། བོད་

ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་དང་གཞན་ཡན་འཕྲིན་

ལས་བསྟུངས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྟོར།

རྒྱལ་ཁམས་ལོ་ཆོས་པའི་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མའི་མཆོད་གཏོར་དང་དགའ་སྟོན་སྟུར་འབྱུང་
 བཞིན་བྱས། ཆོས་བཞི་ལ་ཨ་པ་ལའི་བན་རྩུང་གིས་གཙོས་པའི་བསྟོན་རྟོགས་སོ་གཉིས་དང་དགེ་ཚུལ་
 སུམ་ཅུ་བསྟུངས། (༣༩༡༠)བསམ་ཡས་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོས་གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་
 དགོས་པས་ད་ལྱའི་ཞོག་པ་འདི་ཆོས་ལ་དཀར་ཞིང་གཙང་སྟེ་བ་བྱུང་བས་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཞིག་ཏུ་དབང་བསྟུང་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་རིག་འཛིན་རཏྭ་གྱིང་པའི་གཏོར་བྱོན་རྟོག་
 ལྷགས་རལ་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་པར་བྱས་ཤིང་ཐུབ་སྟོར་ལྷགས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་བྱིན། ལཱ་ལ་

ཡར་འབྲོག་ཞབས་དྲུག་ཕྱུག་པོ་རྫོང་པ་ཕེབས། ཡེར་ཁེ་དང་མཛར་རིམ་གཙོས་པའི་ཐག་པོ་ཁ་གསལ་
 རྒྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནད་བར་ཚད་ཀྱན་སེལ་བརྒྱུད། གྲུ་འབྲུམ་མེམཁན་ཆོས་རྒྱུ། བརྟན་དང་རྒྱ་སྒྲི། རི་
 ཁྲིད་དགའ་ལྡན་གྲུ་མ་བུམས་པ་རིན་ཆེན། མངའ་རིས་འོད་མཛོད་རྒྱ་སྒྲི། གྲུ་འབྲུམ་རབ་འབྲུམས་པ་
 ལྷང་རིགས་ཐོགས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་རྫོང་པ། རྒྱད་རྟོག་པ་བུལ་བ་སྤྱག་མཚན་སོ་བཞིའི་
 ལས་ཆོགས། ལྷན་གྲུའི་མདོ་ཆོག་གི་ལྷང་རྣམས་བུས། མཛོད་དཔོན་པས་བསྐལ་བའི་རི་པོ་ཆོས་གླིང་གི་
 བརྟན་མ་དང་གྲུ་བུལ་གསེལ་མཛོད། ཐོན་ལེགས་ལྡན་དབང་པོའི་དོར་སྒོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བུ་དང་ཅ་
 པའི་གྲུ་མ་བུན་མོད་དུ་གསེལ་བ་འདེབས་པ་བརྒྱམས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་པ་མ་ཆོགས་དབུའི་
 ཞབ་ནས་རིམ་བྱུད་ལ་ཕེབས། བརྒྱད་ལ་གྲུ་ཚོང་གིས་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིམ་དང་བཙས་འཛིམ་དེད་ལྷང་གི་
 དཀྱིལ་ལའོར་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེད་རྟེན་འབྲེལ་བ་སྒྲིགས། ཞག་གསུམ་བཙན་ཀྱང་བརྟུམས་པའི་བསྟེན་
 མཚམས་བུས། བརྟུག་ཅིག་ལ་ད་པའི་དྲུང་པའི་རིང་འཛིམ་དབལ་སྟེར་གྱི་ཆོད་དབང་བརྒྱ་ཅ། མ་ཁལ་
 འགྲོའི་མ་དང་ཨ་ག་དགེ་རྩལ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་དབང། ཁལ་ཁའི་གསར་འགྲལ་ཡོན་མཛོད་
 རྣམས་ལ་སྒྲེར་སྒྲིང་(༩༩༩༣)ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཨ་ར་བ་ཙན་གཙོ་རྒྱུད། རྟོ་རྟེ་ལུགས་ཀྱི་
 རྣམ་རྒྱལ་མ། འོད་ཟེར་ཙན་མ། དུར་ཁྲིད་བདག་པོ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྒྱོད་ཀྱི་བདེ་མཆོག་དགར་
 པའི་ཆོད་དབང་རྣམས་བརྒྱུད། ཀོང་པོ་ཞེས་ཆི་སྟེར་དུ་སྤྱག་དོར་འགྲོ་བཟང་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནད་དང་
 རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བྱུང་ཁྲུག་བུས། མེམཁན་ཆོས་རྗེས་བཞུང་འགྲུར་ཞིག་གསར་བཞེད་གི་མ་དབེར་དགོས་
 རྩལ་ནན་ཆེ་བར་བརྟན་རྒྱུན་ལ་ཕན་དུ་རེ་བས་རྒྱ་ཆོས་དངོས་གཙང་ཞིག་བརྒྱུད། འགྲལ་བ་རྣམས་ལ་
 བྱིན་རྒྱལས་རྟེན་དང་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་བྱ་ལོ་མ་པའི་རྫོང་པ་བུས། བསྟེན་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་དང་དགོ་
 རྩལ་ཉེར་བརྒྱད་བསྒྲུབས། བརྟུབ་ཞིལ་ཀོང་པོ་ཕན་བདེ་བས་བབ་ཁ་སྤལ་པའི་གནས་རྩལ་འཁྲོད།

བརྩ་བཞི་བརྩ་ལྔ་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་མཆོད་ལ་བརྩ་མཆོད་སྤུལ། ཉེར་བདུན་ནས་ཉིད་བཞིའི་
བར་ཤ་ཚར་དུ་གསུལ་ལས་རྣམ་པར་སྤུལ་བའི་གཏར་རྒྱ་གི་མཆོད་གཏོར་བཟབས་སྤུལ་ཞིང་ཚོས་
སྟོར་སོ་སོར་འཕགས་གསོལ་གྱི་ཚིགས་བཅད་ཁྱིམ་པའི་སྟུན་གཤམ་སྟོན། ཉེར་ལྔ་གཉིས་པའི་ཚོས་བཅིག་

ལ་སྐྱུགས་རྩ་སྐྱུགས་པར་བཏར་ནས་གཏར་པ་གྲོལ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཁྱེ་ཆོང་པ་སྟོ་གྲོས་མཆོག་
 གི་དྲེ་རི་དྲུང་དུ་མདོ་ལྗེ་དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་དང་ཐར་ལིག་ལྗེ་ལྗོན་མཆོག་མདུ་ཁུ་བའི་
 དབུ་བཅུགས། ཆོས་པའི་དཔལ་དཔོན་ཐ་སྐར་གྱི་འགྲུབ་སྦྱོར་ཐོག་གྲ་ཆར་དུ་གཤིན་རྗེ་ཐམས་ཅད་
 འདུས་པའི་དྲག་སྐྱུགས་སྒྲོག་པ་དང་བཅས་པ་གངས་བཅད་ལ་གཤིན་རྗེ་མེད་སྒྲུ་གྱི་འཁྲུབ་པ་བཅུགས།
 ས་ཁྱི་ནས་ཕུ་ལྷག་གི་པར་མར་འབྱེད་གཏོང་བའི་ཐོ་ལྗེ་པ་བཞོད་ནམས་(༩༩༩)པ་བ་བརྟན་གྱི་དུས་
 ཐོར་ཆགས་གནད་འདུག་པར་གཞི་བྱས་པ་གན་པ་ལ་ཡན་ཅུ་ཆ་ནས་དང་སྟོང་ད་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྟང་
 པ་ལིན་འདྲ་ཟེར་པ་གང་ལྟར་ཁ་ཕྱར་ཞིབ་པ་ཙམ་བྱུང་སྟང་། དལས་ཁུལ་པགས་རིམ་ལས་མེད་ཅིང་
 དེའང་བན་ཅའི་ཁྱད་གྱིས་གཟི་གཙང་པ་དང་གཙང་བའི་དབྱེ་གསལ་མེད་པའི་འདྲེས་མ་ལ་དག་ཞན་གྱི་
 གོ་རིམ་པའིན་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་པ་ལ་དག་མེད་ཁྱིམ་པ་ཆུགས་ཁ་ཤིན་ཏུ་དན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མོ་མའི་
 སྒྱིར་བྱུང་དུ་འབྲེལ་པ་མོགས་ལས་མི་མེད་ཁྱེར་ཞན་པ་རྣམས་ཞིང་ས་དག་ཅིང་ཐན་ཐོན་ཆེ་བར་སྟེར་པ་
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པའི་དེས་པ་མ་མཆིས་དུང་འདི་ལོ་ནས་བཟུང་དགོན་པའི་རིགས་སྐ་གཏོགས་
 ཆོད་ཐོར་བཏོད། ག་གཙང་ཞན། གནས་བཟང་དན། ཐོས་བསམ་འཕེལ་མི་འཕེལ་ཞིབ་དུ་བྱུང།

ས་ཁྱིམ་ན་ལྷ་མགས་མེད་ཅིག་ལ་མང་འབྱེད་བཞེན་ཏེ་མ་ལུང་འདུག་པ་རྒྱུད་མེད་དགོངས་པ་ལང་
 དགོ་རྒྱུང་མཆོག་ དགོ་རྒྱུང་འཕྱིར། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ག་མ་ཞེས་ཁྱིམ་པའི་དོ་རྗེ་འཛོན་པ་གཞུངས་
 བྱིང་། རྗེ་ཁྱིམ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དུས། རབ་ལྷུང་དུང་རྒྱུག་དུ་རྒྱུམ་དང་། ལྷ་གས་པ་གོས་དག་ལ་ལྷང་
 ལོ་ཅན། ཞེས་མཆོད་གནས་དེ་གཉིས་ལུ་མཛད་པས་ལང་འུག་མོགས་ལྷ་གས་མེན་མས་པེས་པར་དགོས་
 གས་ལུ་འདུག་གཤིས། གླུ་དང་པོར་དགོ་ལུགས་གཙོ་པོར་ལྷུང་པའི་གཙང་དགོན་གསལ་ཆེ་པ་དགོན་
 ཁག་ལྟེད་པ་རྒྱུད་པ་རྒྱུ་རྒྱོང་ལ་དགོ་འདུན་གངས་ཁྱིམ་ལྷུང་པ་ཅན་པར། གླུ་གཉིས་པར་གཙང་ཞན་
 འདྲེས་མ་དགོན་ཁག་པའི་པ་རྒྱུ་རྒྱོང་། གླུ་གཞུམ་པ་པ་ཅན་པ་ཅན། ལྷུང་པ་ལོ་མོ་མོགས་པ་དགོན་ཁག་
 ལྟེད་འདུན་པ་རྒྱུ་རྒྱོང་། གླུ་པ་ཅན་ལྟེད་ལྷུང་པ་ལོ་མོ་མོགས་པ་ལྱི་ཆོ་གཉིས་པ་པ་ཅན་པ། ཁྱོན་པ་ཅན་པ་དགོན་
 ཆིག་རྒྱུད་པ་རྒྱུ་རྒྱུག་(༡༩༧༩)ལྷུང་ལྷུང་འདུམ་དུ་ཆེ་པ་ལྷུང་པའི་གླུ་དང་གཉིས་གཉིས་ལ་

འགྲེང་དྲག་ཞན་གྱི་མཐོ་དམང་ཡོད་ཅུ་གྱི་རིས་དགུན་དབྱིད་གཉིས་མང་ར་སྒྲོར་སྒྲེལ་དང་འགྲེང་
གསེར། དབྱལ། ར། འབྲུ། ཏ། ལུ་རམ། ལྷགས། རས་གྱིས་མཆོན་པའི་སྐྱུ་ཆ་རིས་མེད་སྒྲིགས་ལྷག །
བྱང་རྩལ་ལམ་རིམ་དུ་ལྷན་པ་མེར་པོ་རེ་ཅུ་གྱིན་པའང་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་
ཁྲིམས་ཁང་ལོ་རྩ་བ་སོགས་མ་ཐས་བ་མང་པོས་གཙུག་ལག་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྒྲོ་ག་རེ་སྒྲོར་ཡོད་
པའང་མཆོད་པའི་ལུལ་དུ་གསུངས་པས་ཨ་རྟེ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་ལོ་གཞིས་ཆག་གི་མང་འགྲེང། ཨ་རྟེ་
དང་གཉིས་གྱི་ཁྲོད་ནས་དམིགས་བསལ་རགས་བསྐྱུས་དགོན་སུམ་བརྒྱ་ཚུར་སྤར་གཅོག་ཅི་རིགས་པར་
སྟོན་མང་ར་སྒྲོར་སྒྲེལ་འགྲེང་བཅས་པ་ཏང་པ་གས་ཆེ་བ་ཡོད།

ཆོས་པུ་ལ་ཀླུ་པོ་དཔོན་གཡོག་དམག་ཐོག་ནས་མེད་པའི་བསུ་བར་སྡེ་བ་ལྷ་ས་ནས་བཀྲེག །
ཉེར་གཅིག་ནས་ག་ཆར་དུ་གྱི་ལུ་ལ་ས་ལ་བཙུགས། སང་ཉིན་མཆོད་ཡོན་ལྷན་དུ་མེད་པའི་ཀླུ་པོ་
དཔོན་གཡོག་རྣམས་དང་ར་སྒྲོར་སྒྲེལ་གྱི་རིང་མོལ་མཆིད་ཞིབ་པར་བྱང་། གནམ་གང་ལ་སྐྱག་ལུང་
ཞབས་དྲུང་རག་དབང་རྣམ་ཀླུ་པ་ལགས་བྱུང་མེད་ས། དཀྱིར་གཞོན་སྤར་རྒྱུར་ལྷུ་ལྷུ་སྤུ་སྤུ། སྤུ་སྤུ།
རྩས་བསྒྲིལ་བཀྲེགས་གྱི་བྲུ་ཁྲེ་སོགས་སྤར་སྒྲིན་ཆེ་བ་གནང་། མི་སྡེ་དང་ལྷ་སྡེའི་གྲ་རིགས་ཆོར་ཐུགས་
ཁ་མ་གྱང་པའི་གསུང་གཅོད་སྒྲིན་ཆབ་བསེལ་བ་དང་བཅས་ཞིབ་དུ་གསུང་། དགྲུང་རྒྱག་གི་སྒྲིན་སེལ་
དགོས་ཚུལ་མེད་ས་པ་བཞིན་འཆི་མེད་དཔལ་སྤེར་གྱི་ཆེ་དབང་དགྲུང་གྲངས། བ་རི་ལུགས་གྱི་རྣམ་
འཛོམས་གྱི་བྱབ་ཁྲུས། ཐུག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་(༡༩༩༧)ལྷབས་གྱི་རྣམ་རྣམས་སུལ། ཤིང་བཞོ་
གྲ་བྱི་འཛོམ་འཛོམ་དང་བྱེ་མདའ་ལྷ་ལུག་པ་གཉིས་གྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ལུར་
ཆ་དཔོན་གཅོད་པར་བཞོས། ཉེར་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཆོད་ཆར་སྒྲ་མ་མངའ་རིས་ཀླུ་ཆ་བ་
པ། ལྷ་བ་སྒྲ་སྒྲེ། གཅོན་ལུང་སྒྲ་མས་གཅོས་རི་ཁྲོད་པ་བཞི་བཙུ་སྒྲོར་བྱུང་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོ་
འདུན་རྒྱ་མཆོད་གསུང་འབུམ་ནས་སྟོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པའི་ཁྱིམ། ཞལ་གདམས་མགྱུར་མའི་སྒྲོར། འདུལ་
འཛོན་སྒྲོ་གོས་སྐྱས་པའི་ཉམས་མགྱུར་ཁྱིམ། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་རྣམས་དང་གསར་རྩམ་ལམ་རིམ་གྱི་
ལའིད་གྱི་ལུང་བྱས། བསྟོན་རྫོགས་ཞེ་གཉིས་དང་དགོ་ཚུལ་གོ་གཉིས་བསྒྲུབས། ལྷག་ལུང་ཞབས་དྲུང་

ལ་ཤེབས་ཤོད་མ་ལུས། ལྷ་པད་ག་མ་ཐན་ཆེན་ཞ་ལུ་པ་ཆེན་པོས་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱབ་
 བྱ་དགོས་ཚུལ་ལྟར་བའང་བཞེད་པ་དང་སྤྱད་ཏེ་གིས། ཞལ་གྱི་བྱག་མཚན་འབྲེལ་ཆོག་གཉན་པོ་དང་
 ཆར་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ་གང་ཙུང་འཇུགས་པར་ཐེ་ཆོལ་བའི་དུས་བྱ་ཤོག་ཅིག་ཏེ་སྒྲོང་གྱི་ཐོག་དུ་བཅས་
 བས་ལུན་མེད་པོར་སྒྲུབ་སྟུན་ལ་སྒྲུབ་པོ་བསྒྲུགས་པར་བཞེན་ལྷ་པད་ག་ཁ་ཆར་པས་གསར་ཙོམ་
 གྱིས་བཞག་པར་གསུང་བ་ལྟར་གྱི་པའི་དབྱ་བཅུགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཕྱུར་སྟེང་བའོ་མཆར་རམ་
 སྟུམ། མངའ་པོས་ག་ཆར་སྟོབ་དཔོན། དགའ་ལྡན་ལུན་ཆོགས་སྤྱིར་སྟོབ་དཔོན། འཕྱི་གུང་བྱག་མཛོད།
 ཆག་བྱང་ལྷུང་སྤྱིར་གི་སྒྲུ་སྟེ་ཐོགས་ལྷང་མི་བེན་དུ་མང། ལྷལ་པོ་སྒྲུ་མཆོད་ལ་ཆོད་བང། ཞལ་ཁ་ར་མ་
 རའི་སང་ལ་ཆོད་བང་དང་མེད་ལྷེད་ནགས་སྟོལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྒྲུབ། རྫོང་གཞིས་བཅུ་གཅིག་བསྟོམས་
 བར་བཀའ་འཕྱུར་ཆར་བརྒྱ་དང་སྟུམ་ཅུ། འབུམ་(༡༥༦)དང་ཉིང་འཛོན་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ཅུ། མཚན་
 བརྗོད་ཏེས་འབུམ། གཏུགས་དཀར་དང་པེར་སྟིང་སྟོལ་མ་གསུམ་ཆོག་འབུམ་ཤེ། ག་ཆར་གིས་སྟེ་མེད་
 བྱ་བ་དང་བརྒྱ་བཞི། རྒྱང་སྟོང་པས་དུག་ཅུ་བ། ལྷལ་ནས་དཔལ་ཆོར་མ་དང་པེག་ཅིད་གཏོར་བརྒྱུག་
 བཏང། དཔོན་ཆར་ཆ་ཆོར་ནས་ཆོད་ཆུན་དོ་རྗེས་རྒྱང་བཞིའི་རྒྱགས་སྤྱད་པའི་ཅ་རྒྱང་འདི་ག་ནས་
 བྱངས་པ་ལེ་ནོན་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་བ་འདུག་ཅིང་ལྷག་མ་འཕགས་པའི་སྒྲུ་གཞོགས་སྟེ་ཆོས་རྗེ་ན་
 བཟང་སྤྱིར་པ་ལེན་བཅུག། ཆོས་ལུ་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུ་གསུང་སྒྲུལ་ལ་དགོས་ཚུལ་མོལ་བ་ལྟར་དོ་རྗེ་སྤྱིར་པའི་
 གཏོར་མའི་ཅན་རྒྱལ་སྟིང་གི་སྟོལ་མ་ཁྱད་འཕགས་དང། ཆོས་དབང་ཡཔ་ལྷས་གྱི་སྒྲུ་བ་བསྒྲུར་པའི་
 འཛོད་ལན་གོས་ལུག་གཉེན་ལྷན་བསྐྱངས། གཟུངས་བསྟུམ། འདུས་པའི་ན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གཟུངས་གཉིས་
 དགའ་ལྡན་ལུན་ཆོགས་སྤྱིར་དུ་བརྟོགས་པ་འཁྱོད་ཁིང་གསར་ཙོམ་སྟོན་ལམ། སྟུན་དང། དཀར་ཆག་གསུམ་
 དང་ཤི་མེད་གཤགས་རྒྱང་པར་གྱི་མ་དཔེ་བསྒྲུར། བརྒྱད་ལ་ལེགས་ལྷན་ནག་པོ་གཏོར་བཞི་བ་རྒྱ་ཆོར་
 མཆོད་ཅིང་སང་ནས་ལུ་འཕྱུར་ག་ཆར་གིས་བསྐྱང་བ་ཁྱི་ཆར་བས་གས། དགུ་ལ་གོང་དཀར་ནས་ཆོས་རྗེ་
 དགོན་གཏོར་དཔོན་པ་ཅན་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་མ་འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ལུགས་གྱི་བསྐྱུ་བརྒྱུག་དང་འབྲེལ་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོན་གངས་དང་བཅས་བསྟུགས། ལྷ་པད་ག་སྟོན་ལྷང་པ་ཆོ་ཆོག་གནང་བར་རུ་པོ་

རིང་ཕེབས། ཀྱལ་པོ་ལ་འཛི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཅུ་ལཱ། སྟེངས་ཆེན་པ་ཆོང་འདུས་སུ་
ཕྱིན་སྐབས་ཆོས་སྒྲིབ་གིས་མཚམས་བྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མཛད་པ་སྐྱགས་མའི་མི་ལམ་འདྲ་བ་
ཞིག་ལས་གསལ་(༡༥༧)གསལ་ཤོད་རྒྱ་མི་འདུག་པས་བསྐྱར་ཏེ་ཆང་ཁྱིམ་པ་བཏང་བ་ལོར་བར་
བརྟེན་བཅུ་དྲུག་ལ་འབས་སྐྱངས་སུ་ཕྱིན།

བཅུ་བདུན་ནས་གཞིམས་རྒྱུད་མངོན་དགར་འཕགས་པ་ལོ་གི་ཤུ་ར་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་པ་
བཤམས། ཉང་གི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགོ་འདུལ་གྱི་བསྟེན་མཚམས་བྱེད་པའི་སྟེན་གྱི་ཏུས་ཅེ་གདོང་
ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་ཆོ་དཔག་མེད་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་ནག་མ་དང་དོ་རྩེའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་གདན་གྱིས་གཙོས་པའི་
ཆོན་གྲངས་དང་བཙས་བཀའ་ཤོག་གནད་པ་འཁྱོར་བས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མངོན། ས་ག་རྒྱ་པའི་
ཆོས་བདུན་གྱི་བར་བདུན་བྲག་གསུམ་གྱི་རིང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཉམས་ལེན་གདོང་བསྟོ་སྟོགས་ཀྱག་
མེད་དང་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེད་བརྟེན་བརྒྱ་སྟོང་དགོས་པ་རྣམས་བདུན་རེ་ཙམ་དུ་བསྟུས། སྟོང་དང་ཐོ་རངས་
གྱི་བྱུང་ཚད་ལྷན་སྟེར་དགོང་གི་བྱུང་གྲུང་ཆོགས་ཟེ་བས་མཚམས་བཙད་པ་ལས་སྟེལ་མ་ལྟ་བུར་ཡིག་དྲུག་
གི་བསྐྱེད་པར་འབྲངས་པས་ཉིན་སྟེར་ཁྲི་ཆོ་ལྷ་རེ་སོང་བ་ནས་བྱེ་རྒྱུ་འགོ་ཉན་ཙམ་བྱུང་། གྲུང་གསེང་
སྟོགས་རྣམ་གཤེད་གི་རང་ནས་ཉིན་རེ་མ་ཁྲི་ཁྲི་ཆོ་ལྷ་དྲུག་ཙམ་སོང་ཟེར་བ་ནི་མ་པད་རྩྭ་ཞེས་བརྟེན་ཆོད་
དུ་འདུག། ཁྱར་རྒྱུར་ཁྱབ་བདག་སྤྱི་མའི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་པོ་ལཱགས་གྱི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཉམས་འབྲིད་ལུས་
སྐབས་བྱག་སྟོལ་ལྟར་ཡིག་དྲུག་འབུམ་ཆོ་བཅུ་རེའི་དམ་བཙའ་འབུལ་དགོས་གྱིན་འདུག་པའང་དུ་ལམ་
འགྲུབ། སྟེངས་དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་ལི་མ་ཆེ་གྲ་དང་ཕོ་བྲང་གསར་
ཉིང་གི་གཞིམས་རྒྱུད་ཆོར་སྤྱི་མ་ལི་རྒྱ། རྒྱ་ནག་མ་སྟོགས་རྒྱུད་འབྲིང་གི་རྟེན་མཆོད་ག་བསྐྱིགས། དོ་དམ་
སྤང་བུ་བ་དགྲ་འདུལ་ཆོ་རིང་ཅན་གྱིས་བྱས། མཚམས་གྱི་རིང་ཆོགས་ཆེན་དུ་རྩ་རྒྱལ་བཙུགས་(༡༥༨)
པར་ཡིག་དྲུག་དུང་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་ཙམ་སོང་། ག་ཆང་གིས་རྣམ་འཛམས་ཞག་བཞི་དང་ཆོས་སྒྲིབ་
རྣམས་གྱི་བསྐྱང་བཤགས་ཉིན་བཞི་བཏང་། དེ་ཉིན་འདུ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པའི་དགེ་འདུན་ཆོགས་པས་བདེན་
ཆོག་གི་སྟོན་ལམ་དང་གིས་བརྟེན་མཛད། རྒྱལ་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའང་ཤོག་དུ་ལཱགས་ཏེ་ཕེབས། ཀུན་

[illegible]

བཅུ་དྲུག་པ་ཟུང་མ་དཔོན་མར་ཆོ་དཔར་འཛི་མེད་དཔལ་སྤྲེང་དང་ཁྱེད་ཁྱིམ་ཁྱིམ་གནང་ཐུག།
 ཀོང་པོ་ནས་འོར་སྤར་གཉིས་པའོར་པའི་(༡༩༦༧)མདའ་དཔོན་འོར་པས་ཐན་པདེ་པའི་རྟེན་གྲུལ་གྱི་
 ཟུང་ས་ཐང་མ་ཞིག་རྫོང་དུ་ཁྱེད་ཡོང་པའི་སྟེན་གྱིས་མེར་བ་ལིན་ཏུ་ཆེ་བསྟོ་ཡུར་དུ་བབས། གསར་ཁྱེད་
 ཆོས་རྒྱུ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་ཆོས་འཆད་རྣམས་གྱིས་གྲུ་ལོ་མ་པའི་དཔོན་པོ་མཆུ་པ་གྱི་རྩལ་དུ་བསྟར་ནས་
 ཡུན་འཛིན་རྟེན་འཁྱེད་མཆད་ཅིང་ལུགས་རྒྱུ་ཆོན་པོ་གཙོ་པོར་གསུམ་པའི་བསྐྱེད་ཡུར་བཞེད་པ་དང་
 རྒྱུར་སྟེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོང་དང་ཀོང་པོར་འགྲོ་མའི་མོན་པ་མོགས་ཕྱིན་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དུ་ཡུར། ལུགས་
 ཟུང་རྒྱུལ་རྒྱུར་གཉིས་པའོར་མའི་གྲུ་དུ་དར་ནག་པོར་ཆོན་དང་མཆོ་རྒྱལ་སྟོར་གསུམ་གྱི་ཡུར་ཐུག། ཉི་
 སྤུ་པ་རྩོ་རྩོ་ཐག་རྒྱུལ་པའི་རྒྱུས་པདོག་པའི་ཆོན་གསར་བསྟར་རྟེ་ཆོད་རྟེན་འབྲེལ་བ་རྒྱུག་པ་མཆད།
 བཞེད་པ་དང་བསྟར་པའི་ཆོས་ཐན་པུ་ཐུག། བསྟེན་རྫོགས་པ་བཅུ་དང་དགེ་རྩལ་སྟུམ་རྩལ་པ་བསྟར་ས།
 ཉེར་གསུམ་པ་ཁྱེད་པདག་སྟུན་ཡུར་པ་དཔོན་སྟོང་པ་གྱིས་རིག་འཛིན་རྩུ་ཁྱིར་པའི་ལུགས་ནས་མའི་
 གྲུ་རྩོ་དུག་མའིར་གསུམ་གྱི་ཐང་ཁ་ཕྱིན་རྒྱལ་ཚན་གྱིས་ཐོག་དང་ས་པའི་སྟེན་དང་བདུད་ཅི་འཁྱིལ་

པའི་སྟོན་ནས་ཉི་ཤུའི་གཞུང་ལས་ཀྱལ་པའི་ཆོག་མཛད་ཅིང་མདོ་སྟེ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པའི་འཕྲོ་
 མུས་ནས་བཅུགས། ལྷ་སྐད་དུ་ཀྱལ་པོ་སྐྱེ་མཆོད་ལ་བྱུང་ཀྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བཟང་། དཔེན་ས་སྐྱལ་པའི་
 སྐྱར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོང་གི་རྗེས་གནང་པ་གས། ལུག་དུག་པ། ལས་གཤིན། རྣམ་སྒྲས་གསུམ་གྱི་
 རྗེས་གནང་། དཔོན་སྟོབ་པ་ཆ་ཆོན་མེན་པོ་ཆེད་ལུགས་ཅོམ་གྱི་དུག་ཅུ་པའི་ལུང་ལུལ། སོག་ལུལ་ནས་
 སྐྱོད་ཤོད་ཆོས་རྗེད་སྐྱལ་སྐྱེ་དག་དབང་བཅུན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྟོན་ལམ་བསྐྱལ་མ་
 མཛད་པ་ལྟར་བསྐྱར། སྟོར་ལྷ་ལྷ་པའི་ཆོས་(༡༩༣)གཅིག་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་དན་ལུར། ཅེ་གར། སྐྱོད་
 སྟོད་སྐྱོད། སྟོབ་ཆུང་གཉིས། ལྔ་མཆོད་པ། དག་གིས་ལུན་པོའི་བྲ་ཆོང་གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན། མགོན་
 གཉིང་དགའ་ཆོན་དགོ་འདུན་ཆུལ་ཁྱིམ་ཅན་འཕྱོར་པའི་སོ་སོ་ནས་དངོས་པོ་བྲ་ཆོམ་པ་བཀྲོག་སྟེ་ལུན་
 ཅིག་ཏུ་བརྟན་སྟོད་དང་འབྲེལ་པའི་སྟོན་ལམ་ཀྱས་པར་གནང་། སང་ཉིན་དག་གིས་ལུན་པོ་བཙོར་བྱུང་
 ཀྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་བཟང་ལུག་དུག་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱུའི་ཀྱལ་དུ་བསྐྱར། དགའ་ལྡན་དོན་གཉིས་
 གྲིང་བྲ་ཆོང་པ། སྟོན་ལམ་རྣམ་གསུམ། མཆོན་བཞི་ད། གདུགས་དགར། སྟོབ་མ། ཤར་སྟོར་སོགས་
 ཆོས་སྟོད་དགས་མེས་གྱི་ལུང་ལུལ། བསྟེན་རྟོགས་ཉིང་དུག་དང་དགོ་ཆུལ་སོ་བཞི་བསྐྱེད་ཆོས་བཞི་
 བས་བྲ་ཆོང་དུ་མདོས་བསྐྱང་འབུམ་ཐེར་བཅུགས།

ལྔ་པ་སྟོན་མང་ལྟར་དག་དུ་བས་ཐོག་དབང་ས་མཆོན་ཞབས་དུང་གི་བྲ་ཤིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བདག་
 བུས་མདོས་བསྐྱང་མ་ཆག་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་ཆོ་ཆོག་རྒྱས་པར་བཟང་། བོས་དགར་ཐོག་ལུན་ཐབས་ཀྱི་
 མཆོད་ལྔ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁ་ཅིག་ལ་གསེར་ལྗང་བརྟུངས་ཀྱི་ཤོག་ལྷ་མགུལ་རྒྱན་སྟན་རྒྱན་གཏུ་
 བུར་ཕྱ་ཉིག་བྱུ་རུ་གཞུང་བས་བརྒྱན་པ་དུལ་ལ་འདོམ་བྱེད་དུག་ལྟག་ཅམ་ཞེང་ལ་འབྱུང་མོར་བརྒྱད་པ་
 གཅིག་ལྷང་དབྱིབས་གོང་དང་མཆོངས་པའི་ཀྱལ་སྟོད་སྐྱེ་བཏུན་ཡོད་པ་མདོས་ཀྱི་སྟོན་གཟིགས་ལ་
 ལུལ་ཞིང་བྲ་ཆོང་གི་སྟོན་སྐྱེ་སྐྱོད། སྐྱལ་སྐྱེ་བ་དགོས་སྟེས་དང་དགོས་ནོར་པ་ལུ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོ་འཕུལ་
 མཆོད་པའི་ཞིང་བཀོད་བཟབས་བྱིས་སུ་བཞེངས་པའི་རྒྱུ་ཡིག་དགར་ཆག །འདར་པ་ལོ་ལྔ་པ་དག་
 དབང་ལུན་ཆོགས་ལུན་བྱུང་(༡༩༣)ཀྱིས་བསྐྱལ་པའི་ཆོར་ཆོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་མའི་

རྒྱལ་འབྲོང་མ་དྲོས་ཚུ་གྲུང་། མཆོད་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་གསར་སྤྱད་མོ་ཡང་གི་ཀ་གྲིང་གཅིག་གི་གནས་རྒྱུ་དང་འཕན་སྤུལ་ཅུ། སྤེ་སྤར་གཅིག་རྒྱལ་སྤུལ་པའི་ཁ་མིག་། བྲ་ནང་སྤུལ་མཆོད་རྩུབ་ཀྱིས་བསྐྱུལ་པའི་གསལ་འདེབས། རོ་རིག་ཐུ་དཔོན་པོ་དག་དབང་སློ་གོས་དང་འབྲི་སྤར་པ་སློ་བཟང་དཔལ་འབྲོང་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་རྒྱལ་མིས། ཁ་འབྲུག་ཆོས་སློང་ཆངས་པ་ཆོན་པོས་མེ་རྟོག་མཆོད་པའི་དུས་འཕན་གདུགས་སྤུལ་བའི་དགོས་ཚུལ་ཐུང་པའི་འཕྲིན་གསལ་ཆོགས་བཅད་དུ་སྤེལ། དགའ་ལྷན་གསར་སྤྱད་མཛུགས་ལང་ཅའི་སློབ་དཔོན་རྒྱུང་པ་ཉར་རེ་སློ་བཟང་རྒྱལ་རྒྱལ་གྱིས་སྤུལ་མ་རྒྱུང་འབྲོང་དགོས་ཟེར་བ་བསྐྱིདས། དམམ་ཡས་ནས་དེགས་པའི་ཐུ་དཔོན་ཅུ་དམར་པོས་པོད་ཁམས་པ་དེ་ཐངས་སྤུལ་ཐུང་ཆོན་པོར་དཀར་མེད་རྒྱུ་བཅུགས་པའི་མཐུན་སྤེན་དུ་མར་གྱི་ཁལ་དང་བཅས་པའི་དེའུ་གསུམ་སྤྱར་གསུང་བ་བཞིན་ལན་ཆོགས་བཅད་སྤེལ་དེ་སྤུལ་མ་མ་ཁི་བརྗོད་པ་དང་འབྲས། ཅན་ལྷོ་གྱི་ཐམ་ཕུའི་སྤར་ཁ་ཐུང་མིས་པ་མ་ལུས་བཀའ་སྤྱད་སྤུལ་སྤུལ།

པདེ་ཡངས་སློབ་དཔོན་སྤུན་ཆོགས་ཆོས་ལྷན་མིག་ལ་འབྲིབ་སྒྲོན་སྤེལ་པའི་འཆད་ཉན་མ་ཐུབ་པས་ཁོལ་ཆད་དགོས་ཚུལ་ནན་ཆེས་བར་བརྟེན་རབ་འབྲམས་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཉན་སྤུལ་མར་བརྟོན་པ་འཆད་ཉན་ལ་དཀར་གནས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཡང་རིགས་གའི་འཛིགས་པས་དཔལ་ལྷུ་སྤེ་སྤུལ་ཅམ་ལས་ཁུར་ལེན་བྱེད་མ་ཉན་པའི་ཆ་རན་བལྟས་རྗེས་ལོ་འདི་གའི་སྤུལ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཉེར་གསུམ་ལ་གྲུ་འབྲམ་རབ་འབྲམས་པ་དག་དབང་སློ་གོས་རྒྱ་མཆོ་བརྟོ་དགོས་(༩༩ན)པའི་གྲ་རིས་ཆོར་བརྟེན་གསལ་གསལ་སྤུན་ཆོགས་ཐུང་སྤྱང་། སྤུལ་མ་སྤུན་ཆོགས་ཆོས་ལྷན་རྗེས་སྤུལ་བ་ཐོན་པའི་འཆད་ཉན་ཐུས་མོར་བ་གསར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤུན་ཞིག་ཐོབ་ཆོད་དུ་འབྲུག་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤེ་པོ་ལ་པམས་ཀྱི་གདོང་པ་ལའང་ཁྲག་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཡོད། ཆོས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ལཱི་རྗེས་སྤུལ་གྱི་གཤམ་པ་ཐེ་དགོས་པམས་པ་མི་གདལ། མེ་ཆོན་ཞབས་དྲུང་གི་གྲ་པ་རྒྱལ་ལ་ཆོ་དབང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ་དང་སྤུན་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞི་པ། མཁོན་པོ་སྤུག་དུག་པ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱར། དེ་ཁོད་ནས་ཁ་ཤས་ལ་བཅུ་བཞིའི་ཞོགས་སྤྱར་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་དང་སང་ཉན་ཅུང་ཐའི་རི་

དཔོན་གཡོག་བཙོ་ལྷ་སྒོར་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ལ། རྩེ་ཐའི་རིས་བསྐྱལ་དོར་སྒྲ་མའི་ནལ་
 འབྱོར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་གནས་པར་བཀོད་པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་རྩོམ་སྒྲུ་ལ་དཔེ་སྒོམ་
 བསྐྱས་ཀྱིས། ཚེད་བར་བརྒྱུ། མདོ་སྟེང་པ། དག་གིས་བཅུགས་པ། རྩོམ་གཙོད་པ། ཀུལ་མཚན་ཅེ་
 མའི་དཔེ་བརྒྱུ། དབང་སྒོར་ལྷག་བརྒྱུ། གཙོག་ཏོར་རྣམ་ཀུལ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། མི་བཟང་ཚོར་ཚེད་བར་།
 དམངས་མར་སྟེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རིས་གནང་། རྩོམ་སྒྲུ་ལ་དཔེ་སྒོམ་བསྐྱས། རྒྱབས་འབྱེད་དམིགས་
 པ་ལ། མཚོ་སྟོན་པོ་འདི་རྒྱ་པོད་ཏོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བའི་ས་གནས་ཡིན་པས་ཉེ་ལོན་དང་ཁྱེད་
 འཁྱེད་གལ་ཆེ་གཤིས་རྩོད་པ་བཟབས་རྒྱས་སྟེ་རྩེ་ཐའི་རི་ཉེར་གསུམ་ལ་ཐོན། བདེ་ཆེན་ཡངས་
 པ་ཅན་མཁན་པོ་གསར་བསྐྱོས་ལ་གིས་པ་བཟོད། ལུན་གྲུབ་སྐར་ཆེན་པས་ལྷགས་སྐར་གོར་ལྷས་སྒྱིད་
 གྲོང་ལ་བསྐྱོར་དུས་འཁྱེད་འཁྱེད་ལས་ཚན་(༡༡༥)སྒྱིད་མིག་ལྷོས་ལ་ཐན་པའི་མཚར་ཁར་ལྷ་གྲག་ནས་
 དོར་བོག་ཁི་ཡས་བཟུང་ཤུལ་གཞིས་ཀ། ཐུམ་འཛོན་བདུན། ལག་ཡོང་སུམ་བརྒྱ་སྒོར། ཀོང་པོ་ལན་
 བདེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རར་ཉེས་ཀྱི་བྱེད་པར་བབ་འབྲེལ་མི་འདུག་རུང་དགོ་ལུགས་ཀྱི་གས་སུ་སོང་བས་
 འོར་གོད་རྒྱ་སྒོར་གཞིས་ཀ། ཐུམ་འཛོན་དུག་རྒྱ་སྒོར། ལག་ཡོང་སྟོང་ལྷག་བྱེད་གཉིས། སྟོན་ཉེ་མ་ཐང་
 པ་བྱ་བལ་གྲ་ས་མཚོད་ཐེབས་ཆེར་མེད་པ་བྱིས་སུ་གྲ་ཚོགས་འཕེལ་བ་དང་བཅས་སྤྱིར་སྟོད་ཆོས་རྩོམ་
 རྩོམ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཁྱ་རྟེན་གྱི་མཐུན་སྟེན་མཛད་པས་མཚམས་སྦྱར། མགོན་པོ་གདོང་ཁྱེད་ནས་ལག་
 གདོང་ཁྱེད་ཀྱི་བོགས་གས་ཀྱི་ལག་ཡོང་ལྷ་བརྒྱར་ཉེ་བ། དུགས་པོ་བར་རིམ་སྟེ་བྱིར་བྱས་པ་ཆེ་གས་
 ཀྱིས་ཀོང་སྟོད་དཔོན་ཚོ་བས་བཟུང་ཤུལ་གཞིས་ཀ། ཐུམ་འཛོན་བདུན། ལག་ཡོང་སྟོང་དང་བརྒྱ་སྒོར་རྣམས་
 སྒོར་འཇགས་བྱས། བསྟེན་རྩོགས་བཅུ་གཉིས་དང་དགོ་སྟེ་ཉེ་བྱ་བསྐྱབས། ལྷག་ལུང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་
 ཆེ་མ་ཆེན་རི་པོ་ཆེད་ཞིག་གསོས་ལ་ཐེབས་བཞེད་ཆེ་བ་རྩེ་ཐའི་རི་འབྱོར་བ་དང་བཅས་མཚོད་ཡོན་
 དགའ་གོས་ཐོག་ནས་ལོ་གུངས་བཅད་ཀྱི་ཁྱོལ་ཆ་གནང་བར་བཞེན་ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་
 ཞབས་བྱུང་མ་ཆེན་ཐེབས་པ་དང་མཛུལ། ཉིན་ཁ་གས་ཀྱི་བར་གསུང་འཕྲོས་ཞིབ་མོལ་དུ་བྱུང་། རྩོམ་
 བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བདེ་མཚོག་འདོད་འཛོལ་ལུང་། ཞང་བཀའ་རྒྱའི་ནང་གི་ཡང་དག་

[illegible]

ལྷ་པ་བརྟན་པའི་ཆོས་པའི་པ་ལྟེ་པ་དང་ལྷན་པ་བཟུང་ལྷ་ལྷི་མོ་མཆོད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་བཟླས་ནས།
 འདི་ནས་བཟུང་ཏིང་འཛོམ་ཀྱིས་འལྱར་ལྟེ་པ་དང་ལྷོགས་མཐུན་དྲ་བུས་པ་དང་མོ་མོར་པལྱིས་པ་ལྷ་
 མོགས་ལྷ་ཡོད། དྲ་པོད་དཔོན་མོར་ལྷ་པ་བཟུང་ལྷོགས་ལྷི་ཆོ་དབང་དང་ལྷོར་ལྷན་ལྷི་ལྷགས་ལྷ་
 ཆོན་པོའི་ལྷ་མ་(༣༩༦)གནང་བུས། བཟློན་ལྷོགས་པའི་དང་དཔེ་ལྷ་དཔྱད་བཟུང་ནས། ལྷི་ལྷོས་ལྷི་པོ་
 ཡོར་ལྷོར་གཞིས་ལག་བརྟུ་བཟློན་པར་པག་པ་འལྱར་ཆོར་ཆིག་བཟུ། བཟུད་ལྷོར་པ་ཆིག་ལྷོར། མཆོད་
 བརྟན་ཀྱིས་འལྱར། གདུགས་དགར་ཆིག་འལྱར། ལྷ་ཆོ་འལྱར། ལྷ་ལ། པམས་ཡས། ལ་འལྱར། ལྷོ་
 ལྷ་པམས་པར་བཟུམ་ཆོད། གཞེར་ཆལ། ལྷོན་གལ་ལའིག་དང་པམས་ལ། གསར་ལྷགས་ལྷིད་དྲ་གཞིན་

རྗེ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྒྱ་གསུམ་རིང་བྱེ་བ་གཉིས། མེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་རྒྱ་ལྗེ་དབང་ར་ཚུལ།
 ཀླུ་པ་རྒྱ་དཔག་ཟོར་མའི་བསྐྱར་བ་ཆེན་འབུམ། ཞལ་དང་ཡེག་ཅེ་མོ་མོར་ཁྱི་ཆར། ལྷགས་ལྷག་ཉིས་
 བརྒྱའི་ཤོག་ལྷ་རྣམས་བཏང་། དཔོན་པོ་པོ་ར་ཅ་ནའི་ཁ་ཉོན་ཆེན་ཆེན་པོ་བཏང་། ལྷག་ལྷག་པ་ཆོ་བརྟན་རྟོ་
 རྗེས་བསྐུལ་པའི་བདག་བརྟོད། མཐའ་ཆེན་བསམ་སྤྱད་པ་གྲོ་བཟང་དག་དབང་གི་ཕྱི་རྟེན་རྒྱ་རྒྱུད་ལྷག་
 བརྒྱ་པ་རིགས་རྒྱུད་ལྷན་ཆོགས་དར་རྒྱས་དར་ཉེ་གནས་སྟོ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་།
 དགེ་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་དབལ་བཟང་གིས་བསྐུལ་བའི་ཟུར་རྟོ་རྗེ་འཆང་དང་པ་པོར་ཁ་གདན་ས་འཇམ་
 དབྱངས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས། མཆོད་དཔོན་དང་གཉེར་བ་གྲོ་བཟང་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རོར་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་རྒྱ་འབྱི་རྒྱའི་དེད་རང་གི་རྟོགས་བརྟོན་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཀླན་བཟང་འཁོར་
 ལོ་རྣམས་བྱིས། ཀླན་འཁོར་གྱི་རིགས་འབྱི་བར་སྟོན་དག་མཐའ་པོ་རྣམས་དཀར་དཀའ་ལྷུང་མཛད་
 གྱུར་ད་ལམ་ར་ལྷན་གཉིས་ལ་འབྲལ་རྒྱ་གྲུབ་པ་བྱས། རྩལ་བདག་སྟོན་ལྷུང་བར་རྫོགས་ཆེན་སྟོང་
 གསལ་གྱི་དབང་བཞི། ཆོ་དབང་བཏུད་ཅིང་བུམ་པ། ལྷུང་རགས་རིམ། ལྷ་ག་རྒྱའི་ཆོས་(༡༩༠༩)
 རྫོང་གི་ལྷུང་། ལྷ་ལྷས་མེར་ཆེ། དག་པོ་སྟོན་པོ་བཞི་བརྟོན། ལས་མཐའ་མདུད་དམར་ཅན་གསུམ་
 གྱི་རྗེས་གནང་། ལྷ་ལྷས་བཀའ་བཅོ་ལྷའི་ཆོག་ཁྲིགས་རྩལ་བདག་བཀའ་འབྱུང་བས་མཛད་པ་རྣམས་
 གྱི་ལྷུང་ལྷུང་གི་བ་མེལ་དང་བསུ་བརྟོག་གི་རིམ་གྱོ་གནང་ནས་ཉི་ཤུ་ལ་རྒྱ་པོ་རིང་ཐེབས། རབ་བྱུང་
 བསྟེན་རྫོགས་ཁ་གསལ་བསྐྱབས། བསམ་ལས་དཀར་པོ་པའི་ལྷགས་ལྷས་གཞོན་པར་མཆོན་ཀླན་དགའ་
 ཆོས་དབང་རྒྱ་མཚོར་བཏགས། ཉེར་ལྷ་ནས་ཞག་བཅུ་ལྷག་གི་བར་གནས་གསར་མཉེན་རབ་རྣམ་རྒྱལ་
 ལ་ཆོས་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་དམར་ཁྱིད་ཐབ། ཁོང་པ་ཤེས་རབ་དང་བརྟན་འབྱུངས་གཉིས་ཀ་ཆེ་བ་འདུག་པས་
 ཉིན་མཆོན་ལ་བརྟོས་མེད་ལྷ་ལྷའི་རྒྱག་རུས་བྱུང་བར་བརྟོམས་པས་སྤྱང་ཉམས་ལེགས་བའང་ཅི་རིགས་
 བྱུང་འདུག །བཀའ་བརྒྱུད་གསར་རྫོགས་ཀྱི་ལས་བྱུང་ཅེ་ལའི་བར་མ་ལ་ལྷན་ཐབས་ཀ་མོ་སྤྱད་ཆོག་པ་
 དངོས་གཞི་གཉེར་བྱོན་བཅོས་ལྷན་མེད་པ་ལ་ཆོག་ལྷག་འདོན་མི་བདེ་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་བཟོ་བསྐྱར་
 བྱས་པའི་མ་ལ་བསྐྱེད་པས་པ་རྟོར་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལྷ་ལ་བྲལ་ཆད་དུ་བརྟུགས།

སང་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་པར་ཆུ་ཞུགས་ལ་བྱིན། བཅུ་གཅིག་ལ་ལྷེ་དུག་མཁན་པོ་སྤོ་བཟང་དར་
 རྒྱས་ཅན་དང་ཤད། གཉིས་ཆོས་ཉིད་སྤྱིར་གི་བེ་རོ་ཅ་ནའི་ཡཔ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དཔུ་ཐོད་གཅད་དུ་ཡར་
 གདན་འདྲེན་ཅིས་ལ་འཛུབ་བྱུང་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་རྫོང་སྤོད་རྣམས་སྤྱིར་བ་ཡུན་ཆོགས་
 དབང་པོས་དོ་དམ་བྱས་ལྷེ་དུག་མཁན་པོར་བསྐྱར་འདུག་པ་རྗེས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་སྤྱི་བས་
 གདོད་སེར་དུག་ཆེ་བའི་འཛུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་། ཡུམ་གྱི་དཔུ་ཐོད་གཉིས་ཀ་ཅའི་གཏློ་ལའི་ཁྲོད་
 དུའང་(༡༩༠བ)ཡོད་པས་ཅ་རིའི་མཆོན་ལྷན་དཔུ་ཐོད་བཞིན་མང་དུགས་ནས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞི་ཆེ། བདེ་
 ཆེན་གྱི་ཞལ་རོ་ནང་མཆོམས་སུ་བྱགས་མ་མཐུན་པར་སྐྱེ་ཉེ་དང་དུང་འཁོར་འགས་ནང་ལཔ་གྱི་གཟུ་
 བཏར་བའི་རྒྱ་མཆོན་སོགས་གསུང་བར་སྐྱག་ཅེ་ཐའི་རི་ལྷེ་བའི་སར་བྱོན་ཞོར་དང་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱོད་མཇུག་ཁོང་ནང་སོ་དགོན་མཆོག་དར་རྒྱས་ཅན་དང་ཡང་ཤད། རྒྱུ་བ་གཡས་པར་འབམ་དཀར་
 པོའི་རིགས་ཡང་བ་ཞིག་ཞུགས་པའི་དེ་ཉིན་ནས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་མཆོམས་བྱས་ཤིང་ནད་གཡོག་མཆོད་
 དཔོན་དཔུ་མཇོད་གཉིས་ཡིན། དྲང་སྤོང་ཆེན་པོ་བྱུང་དོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས་ལ་ཅུ་རྒྱུ་རྣམས་གཟིགས་སུ་
 ཡུལ་བས་འབམ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་སེར་གྱི་ནད་དུགས་མ་ཞིག་ཏུ་དོས་བཟུང་བའི་ཁོང་སྤྱད་དང་འབྱུག་སྤྱན་
 མཇོད་བ་འཕྲོད་དོ་ཆེ་བའི་ཞག་བཅུ་སྟོར་ལ་ལམ་ཅམ་བདེ་བས་ཁོ་རོལ་གྱི་ཆོག་ཁྲིགས་བཞོད། བཀྲ་
 ཤིས་ལྷན་པོའི་བྱག་མཇོད་ཐོན་པ་འདས་པའི་ཆབ་མ་སུ་བསྐྱེད་སྐྱོར་ལ་མཐོན་གཉེར་གཞོན་པ་བྱུང་
 བར་དོས་ཐོ་ལྷར་ད་ལྷའི་བྱག་མཇོད་ཡུན་ཆོགས་རབ་བཏར་བསྐྱོས་ན་ལེགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེད་རང་
 དང་ལྷེ་བ་གཉིས་ཀས་བྱས།

ཉིར་ཁྱེ་དགུ་བའི་ཆོས་གཉིས་ལ་བྱུང་བདག་ཞལ་མཁན་ཆེན་ལ་རུ་ཡུགས་ཀྱི་དུག་དབང་སོགས་
 ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་ཞུས། བར་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་བཏུ་དང་ཆོ་དབང་འཆི་མེད་དཔལ་སྤྱོར་ཡུལ།
 འདི་ལོ་མ་ཉའི་མཆོད་པ་ཡིན་པར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ནད་བྱན་ཆུད་ཅིང་
 ལྷགས་བསྟེན་མཐར་བྱིན་པའི་སྤྱབས་དམ་བཞག་གནད་ཅིས་འདུག་རུང་བསམ་རན་སྤྱོད་རུབ་འཆང་
 པའི་མ་རུངས་པ་འདྲས་མང་རུང་རྫོགས་པ་བྱུང་ཆོ་དམ་སེལ་གྱིས་འཛུབ་ལྷོངས་ཅི་ཡོད་ཐིངས་དཀའ་

བས་དེ་(༡༧)ན་ལས་བརྒྱན་པའི་བཅས་མཁུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་རྒྱད་བཤད་མན་པལ་གི་མཆོད་ཉན་ལུ་ཤིང་
 བོད་པར་དུ་གནད་བར་རང་མཆོད་པར་གོ་ནས་ད་ལས་ཤེས་མི་མཛད་པར་ནན་དུ་གསོལ་བ་བཞིན་
 ཞལ་གྱིས་འཆོས། ཞ་ལུའི་མ་ཉེད་རྒྱད་གཏོང་གི་ལམ་མིག་གིས་ཤིང་ལས་གཤིན་ཡཔ་ལུས་གྱི་ཞལ་
 འབག་ལ་འཕྱོན་བཅོལ་གྱི་ཆོག་ས་མཁུ་བཅད་པའི་སྤྱོད་དར་འདོགས་རྒྱ་ལུ་པ་མཆོད་པའི་དུས་ཞལ་
 བརྒྱན་ཅུང་ཟད་འཆུས་པ་སྤྱོད་དར་བདག་ས་པ་དར་འདོངས་ཞེས་གྲུང་། མ་ར་ལྷ་མི་ནས་བརྒྱེད་གོ་གྲ་
 ལས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆོང་པ་བཏང་པའི་འཕྱོན་ལན་པའི་མཆོད་བཀོད། འཕྱོད་བརྒྱེན་མཆུག་སྤོང་ལྷ་བས་ཆོས་ལ་
 ལ་སྤྱེའུ་སྤོང་ཞབས་དུང་གཏུང་བརྒྱད། རྒྱལ་པོའི་སྤྱུ་རྩེ་དེ་རྩེ་དར་ནོར་ལུ་རྒྱ་མཆོལ་དུག་ལ་སྤྱུ་པོ་སྤྱུ་པ་
 རྒྱ། རྩ་ཆོག་སྤྱུ་པ་སྤྱུ། མཁལ་འཕྱོག་བཟུང་བརྒྱན་སྤོང་རྣམས་སྤྱུ་རྒྱུང་དར་མཛལ། རྩ་ཆོག་རྩེ་དུང་གིས་
 རྒྱལ་པ་ཙོར་ཁ་པའི་ལུག་དྲིལ་གྱིས་གཅོས་པའི་སྤོང་སྤྱོད་མཛད། གཏེར་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་ཆོན་ལ་འགྲོ་པའི་
 གཤམ་ལུལ་ལུག་དུང་གྲོ་དུང་དུ་གྲོ་ལ་སྤྱུ་བས་འཕུམས་གཤམ་གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྤོང་ཆོན་པོར་ལུས་
 བས་བཞོལ་འདེབས་མཛད་པར་བརྟེན་རྒྱུང་རྒྱ་ཆོན་ལེན་པའི་སྤོང་གར་པ་སྤྱུ་རྒྱུན་བཞིན་པོར་ནས་
 གཤམ། རྒྱ་ཆོན་སྤྱེབས་པ་དར་རྒྱུང་པ་གཤོན་པའི་མཆོལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ན་པའི་འགོ་རྒྱགས། བྱང་པོས་
 བར་སོས་སྤྱོད་མི་ཡོང་གཞུང་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆོན་བརྒྱུ་པ་གཤོན་མར་གཉན་ཁ་ཞིག་ལུགས་ཆོད་ནས་རྩེ་
 ཡོང་དུ་སོང་ཞིང་སྤྱུར་དར་མི་འདྲ་པའི་ལུས་ཤིལ་པོ་བརྟུག་པ་ལུག་ལ་བརྒྱུ་སྤྱོད་གྱིས་གཤམ་པའི་
 འབམ་དག་ཟེན་བའང་སྤྱར་བལྟ་བས་ཏེ་ཁམས་ནན་ཏར་མི་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་ཆོས་སྤོང་ཆོན་(༡༧)པ་
 བོད་གཞུང་བཅོན་པའི་ཐོག་ཁོ་ནར་སོང་། རྒྱ་ཆོན་རྒྱག་སྤྱེབས་མཁོན་གཏེར་དུང་བས་བག་སྤོན་གྱི་སྤྱུ་པ་
 པའི་གཞིས་ལེན་བཟབས། དེ་སྤྱེབས་ནོར་ལུ་རྒྱ་མཆོད་དར་འཕལ་དུ་ལྷད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ནམ་ཞེས་ལཔ་མི་
 མང་པ་འདུག་ཅུང་རང་པོས་ནས་སྤྱོད་པ་མི་ལྷུང་འཇུག་པ་ཞིག་ཡོང་ལ་པའི་རྒྱལ་པོ་གོང་ལོག་ལ་གོང་
 བརྒྱུ་པའི་གེར་སྤོང་ཆོར་གཅིག་བཏོན་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་དམ་སེལ་གྱི་དོགས་པ་མེད། འོན་ཀྱང་
 བས་མ་རན་སྤོང་རྒྱུ་བ་ཙམ་པའི་ཆོག་འདི་ཁྱབ་ཆེས་པས་ཁ་མཆོན་ནི་ཆོད་དགའོ། ལྷ་མ་དག་སྤོང་བས་
 གཅོས་གོང་དགར་དགོན་གཏེར་རྣམས་གྱིས་གདགས་དགར་གྱི་མདོས་ཆོན་པོ་ཏ་ལ་ཆོམས་ཆོན་དུ་

བརྒྱལ་པའི་ཉེར་དགུ་ལ་བཏང་། དཔལ་ལྷན་གྲྭ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལལ་ཐང་ཕྱག་
 ལཔས་གྱི་རྗེས་ལོན་མདའ་གསལ་ཁང་ཅེར་གནང་བ་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷུག་ཡར་གྲུངས་པའི་ཐུགས་
 དམ་རྟེན་ཡར་གྲུངས་པས་མ་གཏར་གྱིར་གྱིན་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་གོང་དཀར་ནས་ཚས་རྗེ་དཀོན་གཉེར་
 དཔོན་པར་བྱང་འདུག་པ་དེ་སྟེར་སྦྱོར་མཛད། གྲྭ་མ་དམ་པའི་རྣམ་སྦྱར་རིན་ལྷན་པའི་ནང་རྟེན་ལོད་
 མཚོག་པས་དབུ་མཛད་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱར་བ་ལག་ཏུ་འབྱོར།

རྟེར་སྦྱོར་བཅུ་པའི་ཚས་གཅིག་ལ་དཀོན་གཉེར་གྲྭ་ཚང་པས་ལལ་གྱི་བསྐྱར་མདོས་དང་གྲྭ་ཚང་དུ་
 འགོང་པོ་ཨར་གཏད་བྱེ་བ། བྲངས་བཅད་ཀྱིས་དྲི་ཟེའི་རྒྱལ་པོར་མདོས་མཚོད་ལུ། རྫོང་གཞིས་ཁག་
 བརྒྱལ་ཕྱི་ལོ་བསྐྱར་པར་བཀའ་འཕྱུར་ཚར་བརྒྱད་པོ་གཅིག་། བརྒྱད་སྟོང་པ། བསྐྱལ་བཟང་། གཟུངས་
 བསྐྱལ་གསུམ་སྟོང་རྩ་ལེ། མཚན་བརྫོང་ཉེས་འབུམ། ཤེར་སྟོང་འབུམ་ཐེར་བརྒྱལ་ཕྱི་ཚེས་བཞི། ལྷ་རྩེ་
 འབུམ། ལྷ་ས། བསམ་ཡས། (༡༧༩༩)ལྷ་འབྲུག་རྣམས་སྤྱི་བརྒྱ་མཚོད། ཐུགས་ལུག་བརྒྱ། ཉ་འབུམ་
 ཚོ་གཅིག་གི་སྟོག་སྒྲ། ལྷར་ཆགས་གྱི་མང་འབྱོར་དུ་མི་ཐེ་པའི་གྲས་ལན་རྩལ་དུ་རྩལ་ཐོག་སྟོང་དག་
 བཏང་། གྲྭ་ཚང་ནས་བྲངས་བཅད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་རིན་ཆེན་ཀུན་འདུས་ལ་བརྟེན་པའི་གྱི་འབྲས་སྤྱངས་
 དང་འབྱོར་རྒྱས་ཐོགས་འགའ་ཞིག་དུ་མནན། རྒྱལ་སྤྱི་བརྒྱ་གྲིང་པས་བུམ་ཐང་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱིར་ཚོགས་ཐེར་
 གེ་ཁྱི་ཚོག་བྲག་ནས་འགོ་བ་ཀུན་འདུལ་གྱི་ཚོས་སྟོང་དང་ལྷན་དུ་གདན་དྲངས་པའི་དག་དམར་གྱི་སྤྱི་
 ཁྱད་ཅན་དེ་སྟོ་བྲག་ལྷ་རྩེ་དཀོན་པ་ནས་རྒྱས་མི་བཏང་བྱང་བ་རྒྱ་ཡོན་གང་ལེགས་ཕྱིན་པར་ཆད་ནི་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་འགྲིག། ཁངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་ཆེར་གསེབ་གྲྭ་མ་མངགས་ཏེ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟག་གདན་ལེགས་པ་ཞིག་གི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་གསུང་འཕྲིན་བྱང་པའི་ལན་དུ་རྒྱལ་
 ཁམས་སྤྱིའི་ལུང་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསོལ། ཚོས་སྟོང་གི་རིགས་ཀྱིས་གདན་འདྲིང་བ་ལ་ནམ་
 རྟོག་བྱེད་ཟེར་གྱིན་འདུག་ཀྱང་རྟག་ལོ་པས་མ་ཡས་གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོར་བྱང་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀ་
 བཏིང་པས་མ་འབྱོར་བ་མ་བྱུང་། ཚོར་འདུས་ཚོས་སྟོང་ཆེན་པོ་བྱ་བྲིད་མིག་གཅིག་པས་གསོལ་མཚོད་
 འབྱེར་བདེ། རྒྱག་ཚོལ། རྩ་གཉིས་རྣམས་དགོས་གསུང་བ་དེ་དོན་ལུལ་ཞིང་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱིའི་ལུང་

བསྟན་དགོས་ཚུལ་འཕྲིན་ལན་དང་བཅས་ཆང་ཁྱིམ་པ་བཏང་། གདོད་ཁ་ཆོས་མཛད་པ་མེས་ས་ལུགས་
 གྱི་སྤྱིན་བདག་ཏུ་སོང་བས་ཁ་ཏོན་དུ་མགོན་པོ་ཆེ་ཆུང་གི་གཏོར་ཆོག་ལའུར་བདེ་དགོས་ཚུལ་བཏོད།
 ཟུར་བྱུང་བདག་སྤྲུལ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཆེས་སྤྱིད་ཤོད་ཚུགས་སུ་ཁྱོད་མོལ་ཆོད་ལྷན་གཏོར་མཁན་མ་
 རྟེན་པས་དཔལ་འཛུལ་(༡༧ ༡༨) ལྷེ་པའི་གྲ་གུངས་པོས་པ་ཡིན་རུང་ལ་ཆུ་བགོད་དཀའ་བ་དང་བཅས་
 དཔལ་འཛུལ་པས་འཕྲོང་རྒྱས་རྒྱུ་དུ་བཏང་བའི་རྒྱུ་ཆོས་འཛུལ་པོ་བདེ་ཆེན། དགྲ་གིས་བདེ་ཆེན། ལམ་འཛུལ་
 པ་གསུམ་རེས་སྒྲོར་བྱས་ཏེ་ད་ལམ་གྱི་ཁྱོད་མོལ་འདི་ནས་བཟུང་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པ་གྲ་པ་
 བཞི་བཅུ་སྟོར་གྱིས་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལ་ནས་སྟར་ཆགས་སུ་བཏང་ཞིང་དམངས་མས་འཇམ་དཔལ་ཐེལ་
 གཞོན་གྱི་ཆོར་རྒྱུ་མཛད། སྤྲུལ་མངའ་བདག་ཆེན་པོའི་གཏོར་བྱོན་མགོན་པོ་གཡུལ་བསྐྱོག་དེ་ཟུར་
 འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་མས་བྱག་ལེན་དུ་གནང་གིན་འདུག་ཀྱང་དེང་སང་ལུག་བྱ་ལུང་པ་ཅམ་ལས་མཛད་མི་
 གཞན་དགོན་པས་འདི་ལོ་ནས་སྟར་ཆགས་སུ་ལུག་བྱ་ལུང་པ་དཔོན་སྒོ་བ་རྒྱུ་བཞག་ཁྱོད་མོལ་དང་དབྱིབས་
 མཚུངས་པ། རྒྱུ་ཆོས་དཔལ་འཛུལ་ཆོས་ལྷེ་པ་རེས་སྒྲོར་གྱིས་ཤེར་སྤྱིང་གསུངས། རེས་གྲོ་ཆོན་ཆོས་པ་
 དང་བྱང་པོས་ནས་གྱིས་འཕྲོད་བསྟེན་སུ་འཕྱད་མཛད་པས་ཏོར་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ནས་འབམ་དེག་
 གི་ནད་གཉིས་ཀ་རེས་བདེ་བྱང་། འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་དཀར་དང་བཙོང་བཙོང་སོགས་འབམ་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་
 སོར་བཞག་ཆེས་གཙོད་གཏར་ཁ་དང་བཅས་པ་ཞིག་མཛད་ན་དུག་སྤྲུ་ཞིང་ནད་གསར་པར་སོང་བས་
 ཆེས་སུ་མི་བལྟ་བས་པ་འོང་ཆོད་དུ་འདུག་རུང་བཙུན་མོ་ཆེ་བས་ཀྱང་སྤྲུང་བོའི་བུ་རྒྱུང་ཞིག་ཉོས་ནས་ག་
 ལ་སྤྲུང་ཏེ་ད་ལའང་མདུང་འདི་སྟེས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བར་སྤྱོན་པོ་ནམས་ན་རེ་མདུང་སྟེས་པའི་བུ་རྒྱུང་ལ་
 སོ་མི་འབྱུང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བཙན་དུ་རྒྱག་བྱས་པས་མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་ཞེས་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་
 ད་ལྟའི་བར་དུ་ནད་རོ་ལུས་པར་དོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་གྱིས་ཆོ་རབས་མང་པོར་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་
 བཙན་གཏུབས་སོགས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་བསགས་པའི་ལས་ནད་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་(༡༩ ༢༠)མིན་
 པའི་རེས་བཙུང་ལ་ཡོད། སྤྲུལ་མངའ་གྲ་ཆོད་གི་གྲ་པ་དགོན་ལུང་པ་ཞིག་གིས་གསར་རྩོམ་མཛད་ཀྱི་རྒྱགས་
 སྤྲད། དཔོན་མཁའ་འགོ་སྤྱོ་བཟང་བསྟན་སྤྱོད་གིས་བསྟན་འཛོལ་ཆོས་ཀླུ་པ་གྱི་དགོངས་རྒྱུགས་ལ་

དཔེགས་ནས་རྩོམ་གྱི་ལྷན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་མཛུགས་མེད་གསུམ་ཁྱེད་ལ་འདྲི་རྒྱུ་ལྟོན་ལམ། ལྷན་
 ལེགས་བཤད་གྱི་དཔྱད་དཔོན་ལས་བསྐྱེད་པའི་མི་འཕྲུང་པར་གནས་པའི་མེགས་བཅད། ལམ་འདྲི་
 མཁན་མེད་ལོ་ཙཱ་པའི་སྒྲོལ་མ་འཕྲོད་ཅེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་ལྟོ་བཟང་ནོར་བུས་སྤྱན་མེག་གི་མི་གེ་བསྐྱེད་
 པའི་འཕྲིན་ལན་རྣམས་ཀྱིས། གཙང་ནས་ཤངས་བཅད་ཀྱིས་གཤིན་རྗེ་མེད་སྤྱི་ལོའི་ལས་སྒྲོལ་དང་ཉི་
 སྟོན་གི་རིམ་གྱོ་རྣམས་དཔྲུག་བཞིན་བཅུགས། བཟ་གིས་སྤྱན་པོའི་དཔལ་གཏུང་གྱི་ལམ་ལྟེ། བརྒྱ་
 མཚོད། གོས་ལུག་དམར་མེད་སྒྲོན་ལམ་གྱི་འདོད་གཙོལ་དང་བཅས་འཕུལ་པར་གདོད་ཁ་ནས་ཉེར་
 བདུན་ལ་ཐོན། བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བའི་རི་རྒྱ་རྒྱང་སྒྲུ་རྒྱན་ལྷན་པ་ཁྱེད་ཏུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདྲི་ལོ་མོ་མོས་
 བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་སྟོག་མཁས་རྣམས་ཀྱང་མི་གསོད་པའི་དཔུས་གཙང་གྱི་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཏེ་མི་
 འདིགས་བསྐྱེད་པ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེལ།

[illegible]

དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་བསྐྱབ་བྱ་མང་པོར་དགོ་ཚུལ་སྒྲོར་གི་སྒྲོམ་པ་
སྒྲུལ་པ་དང་། འབྲི་གུང་གཏེར་སྒྲོམ་ནས་ཚུ་ཚོན་བྱངས་ཏེ་
འཕྲོད་བསྟེན་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ།

མཆོམས་ཏུ་ཅད་ཡུན་ཡིན་པ་མ་ཟེ་གཤམ་ཡིན་ཏུ་མ་ཟེ་ཉེ་ཆོད་མཆོམས་ཡིན་གསུང་ཆོལ་པུ་ཡུལ་པར་
(༣༩-༤༠)དོགས་མ་ཟེ་ཡོད་པུ་ཡུལ་པ་ཤིང་པུ་ཡུལ་པ་དོད་པེ་མཆོམས་པར་ཡུལ་མ་མཆོད་པེ་ཆོག་མ་དཔུར་
ཡིན་པར་མེ་ཆོལ་གྱི་མ་དུད་པ་ཤོ་ལ། ཆོམས་ཆོལ་དུ་དགའ་ཆོན་གྱི་བཞུགས་ཡུལ་པ་བཟུམ་ ཆོན་གསུམ་

ལ་འག་དབང་ག་ཆོང་སྒོ་བ་དཔོན་འག་དབང་ལོང་ལྷ་ག་དམངས་དང་བཅས་པ་བརྟན་སྟོང་གི་སྒོ་ན་ལམ་
 བཏལ་ཅིང་ཞལ་འདོན་གི་ཆོག་པ་བཅད་བསྐྱུལ་བའང་གིས། བསྟེན་རྟོགས་དང་དྲུག་དང་རྟ་ཆག་སྐྱུལ་
 པའི་སྐྱུས་གཅོས་དག་ཚུལ་དོན་པའི། དག་བསྟེན་གཉིས་རྣམས་བསྐྱུབས། རྟ་ཆག་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུར་ལྷུ་
 ཀྱུལ་ལྷགས་གི་ཆོང་དབང་། ལྷག་དོར་འབྱུང་འདུལ། ལ་ར་པ་ཅན་གཅོ་རྒྱུ་རྒྱུར་ལྷགས་གི་ལྷགས་
 རྩེ་ཆོན་པོ། བ་རི་ལྷགས་གི་རྣམ་འཛོམས། སྐར་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་འུ་མི་མི་འབྲུགས་པའི་རྩེས་གནང་། ལྷག་
 དྲུག་པའི་དབང་པའི་བྱིན་སྐབས་གི་ཚུལ། ཆོས་སྟོན་དགས་བསྐྱུས་གི་ལུང་། ལམ་འཁོར་ལྷག་དྲུག་
 པའི་རྩེས་གནང་། ཀྱུལ་པ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། འབྲས་སྐྱུངས་གི་སྒོ་བ་དཔོན་
 རྣམས་ལ་སྐྱུར་འདྲེན་བྱས་གསོལ་གི་ལུང་རྣམས་ལུལ། རྩེ་དྲུང་དཔོན་སྒོ་བ་ཁམས་སྐྱུ་འབྱོན་གདོང་རྩོང་
 པ་གང་ལེགས་བྱས། དག་པའི་རིགས་འདི་འདི་ཕྱི་འཁོར་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་པའི་རྒྱར་མ་སོང་པ་
 གལ་ཆེ་འདུག་ཅུང་དེང་སང་ཆོས་བརྒྱུད་འཆིང་པའི་རེ་དོགས་གིས་བྱང་ཚུལ་གི་ཆོང་དུ་སྐྱུབ་མཁན་རང་
 གཞན་ཀུན་ལ་དགོན་པར་སྐྱང་། དེ་མཆུངས་སྟག་རུན་གིས་འཕྱོང་རྒྱས་ལཔ་གཞིས་སྐྱུ་སོང་བས་དེར་
 སྐྱུ་རིམ་བཅུ་གས་ན་འབྱུར་ཆེ་ཆེར་བ་བདག་གཅོས་འཛོན་གི་དབང་གིས་དེ་དོན་ལྷུར་བྱངས་ལོ་སྐྱུར་
 ཆགས་སྐྱུ་ཁད་ཉེ་འབྲེལ་མཆུངས་གི་དགོན་ཁག་ནས་རེས་སྐྱོར་གིས་དག་འདུན་བརྒྱ་དང་བརྒྱུད་རེ་
 གདན་དྲངས་པའི་(༡༧༧༧)ལྷ་བ་དང་པོར་ཐོས་བསམ་དང་རྒྱས་བྱིང་བས་གདུགས་དཀར་འབུམ་ཐེར།
 གཉིས་པར་རི་པོ་བདེ་ཆོན་བས་འབུམ་བརྒྱ། གསུམ་པར་དབལ་རི་བས་གཤིན་རྩེ་ནག་པོ་སྐྱུ་དྲིལ།
 པའི་པར་བཀྲ་གིས་བདེ་ཆོན་བས་མཆོན་བརྟེན་འབུམ་ཐེར། ལྷ་པར་བཀྲ་གིས་ཕེ་ཆོས་ལྷེ་བས་རྣམ་
 ཀྱུལ་སྟོང་མཆོད། དྲུག་པར་རི་པོ་ཆོས་བྱིང་བས་མཆོན་བརྟེན་འབུམ་ཐེར། འདུན་པར་ཆ་མིག་ཆོགས་
 བས་སྐྱུན་བྲ། བརྒྱུད་པར་ཅུང་ཐང་ལུ་མཆོད་བས་ཤེར་སྟོང་། དག་པར་འབྲས་བྱུ་བྱིང་བ། བསམ་གཏན་
 ཅེ་བ། སྐྱུན་གཡས་དགོན་སྟོན་པ་གསུམ་དྲིལ་བས་ཆོ་གཟུངས། འདུ་པར་ལམ་རིམ་བས་མཆོན་བརྟེན་
 འབུམ་ཐེར། འདུ་གཅིག་པར་མངའ་རིས་ག་ཆོང་བས་འབུམ་བརྒྱ། འདུ་གཉིས་པར་ཆད་དཀར་ཆོས་ལྷེ་བ་
 ཡིན་ཀྱང་བར་སྐབས་སྐྱུ་རྩོང་དཔོན་དང་མ་མཐུན་པའི་རྩེས་སྐྱུ་ག་རི་པོ་རྣམ་ཀྱུལ་པ་དང་འབྲེལ་ཆོས་

འཁོར་ཉེད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གདུགས་དཀར་འབྱུང་ཐེར་རྒྱལ་ལྷག་བཅས་བཏང་བའི་མཆོད་ཆས། ར་
 ལྷག་ཁོགས་ཡོན་མོགས་གཏོར་སྒོ་ཁྱོན་བསྐྱེད་པ་འོ་རེར་འབྱུང་གི་ཏུ་ཕབ་བར་མཁའ་དུའི་ཁལ་ཉི་ཁྱི
 བདུན་ཉེད་ལྷན་བརྒྱ་ལྷག་བཅས་འགྲོ་བར་སྦྱང། ཨོ་རོད་གེས་རབ་མེད་གེས་ཟང་ཟེང་གི་བདོག་པ་
 བསྟུངས་ཤིང་ལྷག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་དང་རྒྱལ་མོ་ཆེ་རྒྱལ་མོ་ཆེ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བསྟུང།
 བསྐྱེད་ཆོགས་ར་ལ། དགོ་རྒྱལ་རེ་གཉིས། རབ་བྱུང་མ་གཉིས་རྒྱལ་བསྟུངས། འདི་ལོ་ནས་བཟུང་གྲ་
 ལྷན་པོ་ནས། འདར་བ་ལོ་རྒྱ། འཕྱོས་ལྷག་ལུང་བསྟུ་མེར་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་བརྒྱད་བར་གྱི་ལྷག་པ་མཁར་དག་
 ལྷགས་ལྷར་ལེའུ་ཐོབ་བཅོས།

ཆོས་བརྒྱད་ནས་བདུན་(༡༧༧)གཅིག་གི་བར་འཕགས་པ་མཆོད་ཀྱི་བྱང་དུ་མཆོད་པ་རྒྱས་བར་
 བཤམས། གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་སྤྱོད་བཤགས་ནན་ཏན་དུ་བྱས། བཅུ་བཞི་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་
 བཤད་གྲིང་བས་བདོག་པ་མཐུལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྟར་ཏེ་འཆི་མེད་འོད་སྦར་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་
 བས་ཆེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། ཡེར་བསྐྱོད་དཔོན་རྒྱར་པ་ཉང་རེ་རབ་འབྱམས་པ་དང་ལུ་ལུང་སྒྱུ་རྒྱལ་
 རོར་བུ་གཉིས་གྱིས་བསྟུལ་བའི་བདག་བསྟོད་རེ། ར་ཁོ་ཆོས་རྗེའི་རོར་སྒྲོན་ལམ། ཤལ་ཆོས་རྗེ་སྤགས་
 འཆང་བྲག་ལ་བས་བསྟུལ་བའི་རིང་འཆོའི་ཆོགས་བཅད། དཔོན་མཁའ་འགྲོས་རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེར་དདུལ་
 ཀོང་ལུལ་བའི་ཁ་བྱང་རྒྱལ་བཅུམས། ཆངས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་གྱིས་ལྷོག་ལྷུང་གྱི་ལུང་བསྟན་གསལ་
 བར་མཛད་པའི་ལན་ཆོགས་བཅད་དུ་ལུལ། བཅུ་བདུན་ལ་མཆོད་དཔོན་བས་གཙོས་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་
 ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་བྱམས་ཆེན་ལ་བརྒྱ་མཆོད། མགོན་ཁང་མོ་མོར་གཏོར་གསོ། ལྷན་གཟིགས་འབུལ་
 བར་མངགས་བར་འོད་གསོལ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བའི་སྟན་ཤལ། མཆོད་དཔོན་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟན་དར་
 འགའ་ཞིག་འབུལ་བའི་ཁ་བྱང་དགོས་ཟེར་བ་གྱིས། དེ་རུབ་ནས་བཟུང་བདུན་གཅིག་གི་བར་མཆོས་
 ཤིན་ཏུ་དམ་པས་བཅད་དེ་རྟོ་རྟོ་ཡོད་བསྟེན། འབྱུང་པོའི་རྒྱུ་ལྷན་རྒྱལ་མར་ལ་ལྷགས་བསྟེགས་
 བཞིན་གྱུར། སྟོན་ནས་མཆོས་ཁོག་ཏུ་བརྒྱག་པ་ལྷར་བྱུང་བདག་སྟན་ལུང་པ་དང་མཛའ་ཞིང་བདུད་
 ཕྱི་ཆོས་སྟན་གྱི་ལུང་གནང་བ་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག། མཁའ་འགྲོས་ཆོས་རྗེ་ཆོར་འཇུགས་ཕྱིས་བསྟན་

བ། བསྟན་འཛིན། སྤྱིན་བདག་(༡༧༥)འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོན་ལམ་གང་གིས་བཏོན་ཀྱང་
 རིས་བཅད་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་དུས་ཀྱིས་གཏུགས་པས་སྤྱར་དུ་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཐུན་འཚམས་གིག་ལ་
 བརྩམས་པ་མཚམས་གྲོལ་ནས་གཏད།

ཉེར་བཞི་ལ་མཁའ་འགྲོས་གསེར་དབུལ་ཇ་པགས་རིགས་སོགས་ཁྲི་འབུལ་བའི་ག། ཁང་ཉེན་
 དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། བྱང་ཅེ་བ། ལྷ་ལྟ་བུ་བཅོ་བརྒྱད་བ། སྦྱར་ལུང་མཁན་པོ་རྣམས་དང་མཇུག། བདེ་
 ཆེན་ཆོས་རྗེ་གློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་དབང་ལྷུག་ཡེ་ཤས་ལ་ཆེ་རྟ་དང་བཀྲ་གིས་ལྟེངས་ཆོས་རྗེར་སྦྱོད་
 འཇུག་གི་ལུང་ལུལ། བསྟན་རྫོགས་དོན་གཅིག། དགོ་ཚུལ་ཞེ་བདུན། དགོ་བསྟན་གསུམ་རྣམས་བསྐྱབས།
 སྦྱར་ར་ཨོེ་དག་དབང་ཆེ་བརྟན་གྱིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་རྩ་གྲིང་པའི་གཏེར་མའི་བདུ་གྲ་དུ་ཡེ་བ་ཡུམ་
 རྩུན་གྲུབ་པོ་བྱང་གི་ནང་རྟེན་ཁྱད་དེ་བྱིན་བྱུང་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་གིས་ཐོག་
 བྱངས་བྱིན་རྒྱབས་རྟེན་དང་དབུལ་སྒང་ལྷ་བརྩུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྟེར་སྦྱིན་བྱས། སྦྱིར་ཡང་གཏེར་བྱོན་གྱི་
 རིགས་ལ་སྦྱང་མ་རྣམས་འཕྲེན་ཞིང་ཁྱད་པར་རྟེན་འདི་ལ་སྟེ་དགུ་འཁོར་ཉམས་ཆེ་བ་སྦྱར་བས་དེ་རུབ་
 གསེལ་མཚོན་བཟབས་རྒྱས་དང་གསེར་སྦྱེམས་བཏར་བས་འཇམ་པ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་གསང་སྟགས་
 གྲིང་གི་སྦྱོབ་དཔོན་དག་དབང་ལུན་ཆོགས། རིག་འཛིན་སྟོབས་ལྡན་དབང་པོའི་སྒས་ཟེལ་གཞོན་དབང་
 དག་དོ་རྗེ། དོ་རྗེ་བྲག་པའི་ཁམས་སུ་འགྲོ་བའི་འབུལ་དཔོན་ཞིག་དང་བཅས་པར་བྱུང་གཏེར་བྲགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་རིག་འཛིན་གདུང་སྦྱུབ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་ཁམས་པ་འོད་ཟེར་གྲ་མར་བྱུབ་
 པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས། བསྟན་(༡༧༦)རྫོགས་སུམ་རྩུ་དང་དགོ་ཚུལ་རེ་བདུན་
 བསྐྱབས། མཁའ་འགྲོར་ཆེ་དབང་བརྒྱ་ཅུ་དང་སྟག་ཅེ་ཐའི་རིར་ཆེ་དབང་ལུལ། གདན་ས་འོག་གི་བརྩན་
 མོ་རོར་བུ་བུ་ཁྲིད་གཤེགས་པའི་བསྟོ་རྟེན་དུ་ཕྱོམ་རྒྱར་འཕྱོར་ཞིང་བདོག་པའི་སྦྱིས་གྱི་ལན་བསྐྱིངས།
 ཉར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རྩ་བ་སྦྱོང་མཁན་པོ། དུམས་གྲིང་མཁན་པོ། མཁའ་འགྲོའི་གྲ་ཚང་
 རྣམས་ལ་ཆོས་སྦྱོད་རབ་གསལ་ནས་ལུང་གང་ཐོབ་བསྐྱབས། གཉིས་ལ་དཔོན་མཁའ་འགྲོས་རིང་
 འཚོའི་རྟེན་འབྱུང་བསྐྱིགས་ཐོག་རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་ཀྱང་ཕེབས། གསུམ་ལ་ཁྱབ་བདག་ཁྱ་ཚང་པའི་

དུང་དུ་ཤིང་ཕྱིན་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པའི་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས་ཤིང་མུ་འབྲུང་དུ་ཉི་མེད་གས་ཀྱང་ལུས། རི་
 རྩོད་གཟིམས་ཤག་ལྟོ་པའི་བན་བཅུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱལ་པའི་བདག་བསྟོད་དང་། དུག་བརྒྱ་བ་དགོན་
 མཆོག་ཆེ་དབང་གི་རོང་འབྲངས་རབས་གསལ་འདེབས་བྲིས། རམ་རིང་མཁན་ཆེན་མང་ཡུལ་ལོ་ལྔ་བ་
 དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་ལྷན་གྲགས་པའི་བསྟེ་གནས་ལོལ་དགའ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་གི་སྒྲུ་མ་མང་ཐོས་སྟོ་
 བཟང་མཁས་བཅུན་གཉིས་ཀྱིས་བདོག་པའི་ཆོན་གངས་སྟེལ་ཉེ་ཡུན་དུ་འཆོ་བའི་ཁས་ལེན་དགོས་ཚུལ་
 བྱང་བ་སྒྲིབ་པའི་ལུས་ཅན་གྱིས་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཞེས་སྒྲུ་བ་གཞན་ཁྲིལ་གྱི་རྒྱན་ཆོག་ག་ལ་ལུས་
 ཀྱང་ཆེ་རིང་བ་མི་འདོད་བ་ཆེར་མི་འབྱུང་བས་ཡུན་དུ་འཆོ་བའི་ཐབས་ལ་གང་བཅོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་དག་
 གི་ལམ་ནས་དངས་བ། དེ་མཚུངས་བྱིང་བ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཚུལ་ལན། རུ་ཐོག་དབང་པོའི་དཔེ་ཆ་གཡར་
 པོ་རྣམས་སྟེལ་བར་འཕྲིན་ཡིག་ཆོགས་བཅད་རྣམས་བཅིངས། འབྲོག་བྲག་ར་བས་རྒྱལ་མཁར་ཕྱི་
 བར་རྟེན་མོ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལ། ལྟོ་བྲག་རྒྱུའི་དཔོན་བརྒྱུད་(༣༧)དུ་གྲགས་པ་ཞིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་
 ཆེན་པོས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཆང་ཁལ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་ཞལ་སྟོགས་དུང་ག་ཁ་ཅན། མིན་མོའི་སེན་མོ་
 ལན་བདེ་བའི་ནང་རྟགས་ཐུར་ཤར་ལ་བརྟེན་གཉིར་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཞུང་ཆིངས་རས་སུ་པོར་བའི་
 གནམ་གོང་དགོན་རང་འཆོམས་ཀྱིས་ཉང་ལེན་བྱས་པར་རྩོ་མོ་རྩོང་མི་རྟག་སྐྱུ་མའི་རང་མཚང་གིས་ཐོས་
 བསམ་བླད་པར་ཡོང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱིང་བསམ་མཆིམས་ཡུལ་འོར་ཤོད་རྒྱུང་སྟོམ་འབར་བ་ནས་གདན་
 དངས་པའི་རིག་འཛིན་རྒྱ་དགའི་སྐས་མོ་དབལ་མོ་འཛོམ་བ་སྦྱིད་ཀྱི་དབུ་ཐོད། ཐང་ཡིག་ནས་བཤད་
 པའི་བུམ་ཟེ་སྟེ་བ་བདུན་པ་དྲི་མེད་སྟིང་པོའི་དབུ་ཐོད་དུགས་པོ་སྦྱར་བྱེ་མ་དགར་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིང་བས་སྐྱུ་དངས་པ་དང་། ཡོང་པོ་བྱང་དེ་འབུམ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཁྲི་འཕར་བདུན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་
 བས་བཏོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་གདུང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ས་སྒྲ་རྩོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོག་རིན་པོ་
 ཆའི་བྲག་བཟོ་ཟེལ་གནོན་སང་གོ་གནས་ཆེན་མང་པོར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སུ་ཁུ་གཟི་ཁྲི་གྲར་གྲགས་བ།
 རྩབ་བདག་ཞ་ལུ་བ་ཆེན་པོས་རིང་པོར་གནས་པའི་རྟེན་འབེལ་དུ་ཆར་ཆེན་གྱི་སྒྲན་སྒྲུ་བྲག་ནས་མ་བྱིན་
 སྐབས་ཅན། འདར་བ་ལོ་ཆེན་གྱིས་ཆར་ཆེན་གྱི་བྲག་ནས་མའི་སྟོལ་དཀར་གྱི་སྒྲུ་ཐང་རྣམས་རིམ་གྱིས་

ལག་ཏུ་སོན། འབྲི་བྱང་སྒྱུལ་པའི་སྒྱུ་དང་ལྷོག་གྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་ཙོམ་
 བ་མཛད། མཆོད་དཔོན་དབུ་མཛད་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་ཆགས་རྒྱུད་གསེར་རྒྱུ་མཛམ་བརྟན་དོ་དམ་གཉེར་
 བ་སྒྱུན་བས་བྱས་ནས་ཡན་བདེ་ལེགས་བཤད་གྲིང་པའི་སྒྲོས་སོར་ར་མ་ལུག་གཉིས་བཅོས་པའི་ཁ་ཡིག་
 དང་། མོ་བྱང་(༡༧བ)པོ་ཏུ་ལའི་མི་མ་ལུ་ཁང་གི་དེབ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་བརྩམས། ཤངས་བཟླ་ཤིས་
 ཅེ་པས་དང་རྟེན་དུ་རྩེ་བརྩུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བྲིས་ཐང་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་ཡིག་ལག་བྲིས་སུ་བཞོད།
 ཀྱུལ་པོ་དང་མ་ཁང་འགོ་དཔོན་གཡོག་ཁ་ཤས་ལ་བརྩུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྩེས་གནང་ཐུལ་ཞིང་བརྩུ་བཞིའི་
 ཞོགས་སྒྱུང་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ལའ།

ཉེར་བརྒྱད་ནས་ལོ་སྔ་མའི་རྒྱུང་པའི་ནད་རྩ་རྩུང་ཞིག་འཕར་བའི་ཁར་ལག་གཡས་གཡོན་གྱི་གྲུ་
 མོར་སྒྲུངས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དཔོན་ཆར་བྱང་དོས་ནས་ཀྱི་ཐུག་གཡོག་འཆོ་བྱེད་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱས་
 པའི་སྒྲན་ཐུག་དང་ཁོང་སྒྲན་བཏང་ལྷ་རྩེ་དང་ལྷ་པོ་ཆར་མས་རྩག་ཅིག་བརྟོལ་ཡོང་བ་འདྲ་ཞེས་གྲེང་ཡང་
 ལྷ་བ་གསུམ་པ་སྔ་མའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བྱུང་བདག་སྒྲན་ལུང་བས་གདོན་འགྲོལ་དང་འཆི་སྤྱིའི་རིམ་གྲོ་
 གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བྲལ་ཆར་ནས་ཞིང་སྦྱོང་དབང་པོར་མཆོད་གདོར་རྒྱས་པར་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་
 ཞག་གསུམ་བཞེན་སྒྲུངས་པོ་རྒྱུ་མཛམ་རང་ཞིར་སོང་། བྱང་དོས་ནས་ཀྱིས་མི་རྒྱུ་མཛམ་གྱི་སར་བརྟམས་
 ཆག་དང་ལྷོག་སྒྲུངས་མ་གཏོགས་ལག་པ་ན་མ་ཁན་ཆེར་མི་ཡོང་འདི་འདྲ་སྒྱུ་རིམ་འདོད་པའི་རྒྱུང་འཐེང་
 ལག་འཐེང་ཡིན་འདུག་གསུང་བ་སྔེ་བས་གསན་པའི་མ་མཉེས་པ་བྱུང་འདུག། ཁངས་གཞི་རྒྱུད་ལས།
 རྒྱུང་པའི་མཐེབ་མོ་ལག་པའི་གྲུ་མོར་གནས། དང་པོ་ཞོལ་བུ་རྟོངས་ནས་མཆོད་པར་འབྱུང་། ཞེས་པའི་
 ལག་པའི་དེ་ཡང་དེག་ནད་ཡིན་སྒྲུང་བས་སྒྲར་མ་གྲགས་པ་ལྷ་བུའི་བརྟམས་ཞོགས་ཀྱང་དགོས་རྒྱུར་མི་
 འདུག། ཁན་གཡོག་རྒྱུང་མ་མཆོད་དཔོན་པ་དང་མ་ལྷོགས་དུས་དབུ་མཛད་ཀྱིས་བྱས། རྩོད་གཞིས་
 ཁག་བརྩུ་གཉིས་བརྟོམས་པར་བཀའ་འབྱུང་ཆར་ཆོག་བརྒྱ་བརྒྱད་ལ། མཆོན་བརྗོད་ཆོག་འབུམ། ལྷ་ས་
 (༡༧༧༩)བསམ་ཡས། ཁྱེད་འབྲུག་རྒྱུ་སྒྱུ་བརྒྱ་མཆོད་སྒྱུ་ལའི་ཐོག་དག་འདུན་ཚུལ་ལྷན་བརྩུ་སྒྲོར་
 ཀྱིས་སྒྲན་སྤྱིའི་མདོ་ཆོག་ཆེན་མོ། འཇམ་དཔལ་ཐེལ་གཞོན་གྱི་གདོར་བརྒྱུག་གཉིས། ལས་གཤིན་དུག་

སྤོང་ནག་པོ་གཅིག །འཛོམས་བྱེད་འཆར་ཀ་ནག་པོའི་མདོས་ཆེན་གསུམ། ལུང་བརྒྱུག་གཉིས། གྲ་ས་
 རྩལ་དུ་རྩལ་ཉི་ལུ་སྒྲིལ། གྲ་ཆར་དུ་འཁོར་པོ་འབར་བ་དང་འགོང་པོ་ཡར་ལ་གཏད་པ་སོ་སོར་བྱེད།
 དགོན་ཁག་ནམས་ཀྱི་འབྲེད་ཀྱང་གསེར་དཔལ་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུམས་ཆེ་བ་ཤེ་བས་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་
 ཀྱིས་བཏར་བས་རིམ་གྲོས་རོ་བླངས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་རོས་ནས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དབྱེད་མཛད་པ་ནམས་ཀྱང་
 འཕྲོད་ལམ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚམས་ནས་ནད་མཆུག་སྒྲན་བྱ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞི་མེད་དུ་སྤོང་། མདའ་དཔོན་
 བསམ་དར་བས་བསྐྱལ་བའི་ཞད་སྒོན་གྱི་ལས་བྱང་དང་གོང་དཀར་ཆོད་སྤོང་གི་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྐྱལ་བའི་རིང་འཛོའི་ཆོགས་བཅད་སྒྲོན་ལམ་གྱིས།

ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ནས་སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེའི་ལུང་ལུ་བའི་དཔུ་བཅུགས། རྟོགས་བཞེད་རིན་པོ་ཆེ་
 དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་འདི་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲན་དག་ཀྱུན་གྱི་ནང་ནས་འགྲུག་ཆོད་བལ་ཞིང་བཞེད་
 བྱའི་དོན་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲི་ཆེ་འདི་དང་སྒྲ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ནའང་ཁྱ་གར་ཁ་སྒྲ་ཙན་
 ཀྱི་རྒྱན་གྱི་སྒོ་ལུགས་དམ་པས་བོད་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་ཤེ་མིག་གིས་མ་ཁྲོལ་བ་པལ་ཆེར་གསལ་གཞིགས་
 མེད་པ་མང་ཞིང་རྒྱལ་ཆབ་དྲུང་བ་ཀྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ཐོགས་སྒྲ་ཆེན་མང་པོས་རྒྱལ་པོས་བརྒྱམས་པའི་
 བརྒྱན་བཙོས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཕྲུང་གསུང་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་དགོངས་པའི་སྒྲིབ་གཡོགས་ལས་དེ་
 ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ་མཚོན་(༡༧༧)བ་ལའང་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཕྲུང་ཞིང་རབ་ཕྱུང་དུ་ཁས་འཆེ་
 བ་ཙམ་གྱིས་འགངས་ཆེན་དགོ་སྒྲོང་ལྟ་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ལུས་པས་གསུང་རིགས་
 མཐའ་དག་ལ་རེས་གཟུང་ག་ལ་ཡོད། འཇམ་དབྱངས་ས་སྒྲ་པོ་ལྟ་བུས་ཞལ་ཆེམས་སྒྲ་བཞག་པ་ལྟར་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པའི་བདག་སྒྲེན་ལ་བརྟེན་ཤོང་པོས་བསྐྱར་བ་ནས་བསྐྱར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་
 གཅིག་ལུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐུགས་གཏོགས་སྒྲ་མཛད་པ་དེར་སངས་རྒྱལ་དང་སྒྲུབ་པས་
 བརྒྱབས་པ་མ་བཞེད་པས་རྟོགས་བཞེད་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོང་གན་རྒྱར་པར་དུ་བརྟོ་བའི་སྒྲ་གོན་གྱིས་དཔེ་
 ཉིད་ཁྱུངས་བཅུན་མང་པོ་གོ་བཟུར། རྒྱ་སྒྲོང་མ་ཆར་བ་དང་སྒྲི་སྒྲི་དའི་སྒྲོང་ཡོད་པ་ལ་བོད་སྒྲོང་དུ་མ་
 འཕྲུང་བ་ཐོར་བུ་སྒྲོང་བ་རྒྱ་དཔེ་མ་ཉིད་ཅིང་ཐོད་དཔེ་ནམས་ཀྱང་ཆད་མཉམ་ལས་མི་འདུག་པས་དེད་

སྒྲུལ། ཀ་བརྒྱད་སྒྲུག་པས་དཀའ་བརྒྱུ་བསྐྱོད་ནམས་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་ལྟེ་བས་བྲིས་བྱས་པའི་
 སྒྲོན་ལམ་ཚོགས་བཅད་(༣༧༥)བྲིས་གོང་ནས་མི་སྣ་མཚོན་རྟེན་གྲུ་མ་དང་དགེ་སྦྱོར་ཚོས་འཕེལ་
 གཉེས་ཀྱིས་གཙོས་འབྲུལ་པ་མང་པར་འབྱོར། ཚོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་སྤྱད་པའི་བཀའ་བོག་གནང་སྒྲིན་
 སྤར་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་དུ་ཉོར་དུ་སྤྱི་མཛོད་ནས་བཏོན་པའི་གོ་ས་ཆེན་གྱི་རུ་དང་ཁྱད་མཚར་སྒྲུལ་བརྒྱ་
 སྒྲོང་གྱི་གནང་ཆ་དང་བཅས་སྤྱད། དར་ལྗོངས་རྒྱལ་སྤེལ་ཅན་གྱི་མའི་མཐུན་རྒྱས་ལ་གིན་དུ་མཁོ་བར་
 བྱང་། མཚོན་རྟེན་གྲུ་མས་དངུལ་སྤྱད་སྤྱོད་སྤྱལ་གིས་གཙོས་པའི་བདོག་པ་དང་དགེ་སྦྱོར་བསམ་བླུ་
 ཚོས་འཕེལ་གྱིས་གོས་དར་གས་ཆེ་བའི་དངོས་པོ། བར་མི་ཆེ་བརྟན་དབང་གི་གྲུ་མས་གསེར་དངུལ་
 དར་ཟབ་གྱི་བརྒྱ་འབྲུལ་སོགས་རྒྱ་ཆོག་གི་སྤྱོད་ཆ་མང་དུ་བྱུང་། སྒྲུལ་པའི་ཚོས་སྦྱོར་ཆེན་པོས་འབྲས་
 སྤྱངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཞལ་འདོན་དུ་འཛིན་ཚོགས་བཅད་ཚོམ་དགོས་པའི་གསུང་འཕྲིན་སྒྲུལ་བར་
 སྦྱོང་དཔོན་རྒྱལ་འབྱོར་དོན་བཞིན་བྲིས།

བརྒྱུ་བཞིའི་ཚོགས་རྒྱལ་མོ་ཆེ་བར་སྤྱད་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོར་པལ། རྩོད་སྤྱོད་གེར་སྒྲོམ་གཉེས་ཀྱིས་
 བར་འབྲེམས་བྱས་པའི་གོང་དཀར་མང་འབྲུལ་གྱི་ལྷ་སྤེལ་སྤེལ་སྤེལ་ཚོགས་ཀྱིས་འཛིན་རྟེན་འབྱུང་
 བརྒྱུག་པར་ལུགས་ཟམ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ། དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་ལང་ཅེ་བ། གསུང་རབ་སྤྱིང་བ། བགད་
 སྒྲུལ་སྤྱིང་བ་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་དཔོན། ཚོས་རྩེ་དཀོན་གཉེར་དཔོན་བ། གོང་དཀར་ཚོས་སྤེལ་གྱི་བྱང་
 ཚོགས། རྩེ་རྩེང་ཚོགས་བྱམས་པ་སྤྱིང་བ། བྱ་བྱང་། འཛོལ་རྒྱལ། བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་། རྩེངས་པོ་ཆེ་
 པ་སོགས་དགོན་ཆེ་རྒྱུང་། ཞལ་སྤེལ་ལྷུ་དང་སྤེལ་བྱིང་པས་གཙོས་དུང་འཁོར་རགས་མི་གྱི་དོད་མ་
 སྒྲོམ་བྱ་ནས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་འཇམ་བུག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བདོག་པའི་དངོས་པོ་སྒྲུམས་(༣༧༩)ཆེ་བ་
 བསྟར་ཞིང་དཔོན་ལག་སྤྱི་བསྟར་གྱི་བྲ་བ་སྤྱད་ཉེས་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་བཀྲ་གིས་གྱི་ཚོགས་བཅད་
 གསུངས། གསུང་རབ་སྤྱིང་གི་དུལ་མཛོད་སྤྱལ་འོན་གདོང་པས་མཐུལ་གྱི་སྒྲོན་དུ་བརྟན་བཞགས་གྱི་
 བན་ལོན་དང་བྲ་བ་སྤྱིགས་རྒྱལ་གི་གཏམ་རྒྱུས་པར་བཏང་། དེ་ཉེན་སྤྱོགས་མཚུངས་སྤེལ་དུ་གནས་
 པའི་སྤེལ་སྤེལ་བར་སྤྱོན་གལས་མཁན་པོ། བཀྲ་གིས་ལུང་པོའི་ལུང་བ་གསོལ་དཔོན་དང་མཁོན་གཉེར་

ཆོས་འཕེལ། རིས་ལྷན་དུ་འོངས་པ་ཆོས་འཁོར་ལྷན་པོའི་མཁན་པོ། ལམ་པ་སྒྱུན་སྒྲིའི་བརྒྱ་འབྲུལ་སོགས་
 མི་ཆོག་གས་ཤིག་ཏུ་ཆེ། སང་ཉིན་ལྷུ་མ་དབྱངས་ཅན་བསྟན་འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲུབ་པར་བཀོད།
 གོང་དཀར་སྒྱུ་མེར་རྒྱུས་དང་ཆོས་རྗེ་ཆུ་མིག་པ། རྗེ་པ་ས་ལུང་པ། བཀྲ་ཤིས་ཅེ་ནས། བསམ་གྲུབ་
 གླིང་ནས་རྒྱུ་ལ་སྒྲེད་རྒྱང་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྒྲུས་ལུང་དང་བརྟན་སྡོད་གསར་ཉིད་གི་
 ལུང་བྱས། དེ་སྐབས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་བབས་ཟེར། སྒྲོས་ཁང་མཁན་པོ་རྒྱང་འགོ་རབ་འབྲུམས་པ་དང་
 ལྷན། འཕྱི་གྲང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུས་སྒྲོན་ལམ་ཆོག་ས་བཅད་དགོས་སྒྲུལ་བྱུང་བ་ལུམ། ད་ལའི་རྒྱང་ཐའི་རྗེ་
 དང་ཨེར་ཉེ་ནི་དེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་མི་སྣ་སྤྱེད་སྤྱོད། མགོན་པོ་ཆོད་དབང་གི་དགོ་ཅ་གཏོར་མི་རྒྱུས་འབྱོར་
 ཞིང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་དགོ་འདུན་བསྟེན་བཀྲར་བ་སོགས་ལེགས་བྱས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་རྒྱུད་མི་
 འཛའ་བའི་སྒྲོན་ལམ་བྱས། ཨོ་རྟེན་ནས་ཆོ་བ་སྒྱུ་སྒྲེད་དང་རྩ་བསྐྱེད་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཀྱི་མི་སྣ་
 སྤྱེད་སྤྱོད་པའི་ཟང་ཟིང་གི་རྟེན་པ་བསྟན་སྤྱོད། གོང་དཀར་ཆོས་རྗེའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུ་མཁུན་གོང་པ་ཅན་བཅོ་
 ལྷ་སྒྲོར་ལ་གཉན་སྒྲོལ་ཡན་ལག་བྱས་པའི་(༡༧༥༧)རྗེས་གནང་དང་ཆར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་
 བརྟེན་པའི་སྤྱ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ལུང་། ལྷུ་མ་དབྱངས་ཅན་མ། ཁང་སྒྲོན་ལྷན་གྲུབ་ཡབ་སྤྱས། ཀླུ་པོའི་
 སྤྱས་དོ་རྗེ། རྗེ་པ་ས་ལུང་པ། མངའ་རིས་ལ་དགས་པའི་མི་སྣ་ཁྱི་གྲུ་རྒྱུས་ལ་ཆོད་དབང་གྲུབ་རྒྱལ་མ།
 ཆོས་འཁོར་ལྷན་པོའི་མཁན་པོ་དང་ཡར་འབྲོག་བྲག་ར་སྒྱུ་སྒྲེད་ལ་ཁྱུང་ཁྱའི་རྗེས་གནང་། གངས་བཀྲ་
 ཤིས་ཅེ་པ་པ་ལ་ལ་ཆོད་དབང་འཛམ་ལུགས་བརྒྱ་ཅ། མཁའ་འགོ་དགོ་རྒྱལ་མར་དཔོན་སྒྲོབ་པའི་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེ་སྤྱ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར། གསར་རྩོམ་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱ་མའི་རྒྱལ་
 འབྱོར་གྱི་ལུང་རྒྱུས་བྱས། ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུ་གཏུར་རིན་པོ་ཆེ་གྲུ་བྱས་པ་གླིང་གི་
 མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་བཞུགས་པ་གཙང་སྤེ་སྤྱིད་ལུན་ཆོག་སྤྱུ་རྒྱལ་ལྷུགས་ཁྱི་བདེ་གཟར་ལངས་པའི་
 ཡར་རྒྱུ་ཏུ་བྱོན་སྐབས་སྤར་གྱི་ཞེ་འཕོན་ལ་བསྟན་པའི་ཡར་འབྲོག་དབལ་དེ་བས་གཙོས་པའི་བྱང་
 གཟིམས་ཁ་གས་མངགས་པའི་དདུལ་གཏུར་ནས་སྒྲུ་གཏུར་གདན་བྱངས་ཉེ་རྒྱལ་གཤེགས་པའི་རྗེས་
 མེད་བྱེད་ཁྱལ་གཙང་པ་རྒྱུས་ཀྱིས་འཆང་མ་རྒྱས་པར་བྱུམས་གླིང་ས་མཆོད་པ། དཀའ་བརྒྱུད་གྲག་དབང་

དཔལ་བཟང་གིས་ཁྱུང། དཔལ་དེ་བ་མོགས་ཀྱིས་ཆུ་འགམ་དུ་མ་ཕྱིན་པར་བརྟེན་དཀའ་བཅུ་བས་དབུ་
 ཐོད་ལྷས་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་རང་གིས་ཁྱུང། དཔལ་དེ་བས་རྟོན་དོགས་མེལ་བྱེད་ལ་གཉེར་པར་ཐོན་ཡན་
 ཆལ་བ་ཞིག་གཏད། དབུ་ཐོད་གཙང་དུ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་འཕྲོས་ཡི་གཏོར་མ་རྒྱས་པར་སྒྲུས་ནས་བཞག་པ་
 དཀའ་བཅུ་པའི་ཆ་བོ་དགེ་སྦྱོར་མཁས་མཆོག་བརྟན་པས་དང་རྟེན་དུ་བྱིན་ཐུང་པར་ར་ནས་མོགས་ཀྱིས་
 རྟེན་ཆ་སྒྲུམས་མཐོ་བ་བྱས། དཔྱེན་རྫོགས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགྲ། དགེ་རྒྱལ་བྱེད་སྒྲུམ་(༣༧༠༩)བརྒྱ་རབ་བྱུང་
 བཅུ་གསུམ། དགེ་བསྟེན་གསུམ་རྒྱལ་བསྒྲུབས། ཆོས་རྗེ་ཆུ་མིག་པ་དང་རིགས་འཛིན་སྟོབས་ལྡན་དབང་
 པོའི་སྤྲས་ཟེལ་གཞོན་དབང་དྲག་རྩོམ་རྗེ་གཉིས་ལ་བྱང་གཏོར་གྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འགོ་བ་ཀྱུན་སྦྱོལ་གྱི་རས་
 བྱིས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར། དར་ཁན་དཀའ་བཅུའི་ཆ་བོ་དག་དབང་ནམ་མཁའ་དུང་འཁོར་
 དུ་བསྐྱད་པ་ཡིག་རྩིས་ལེགས་སྒྱུར་མོགས་ལ་བརྟོན་པ་ཆེ་ཞིང་ལག་གཡོག་དུ་འགྱུར་བ་བྱུང་། ཉི་ཤུ་ལ་
 མཆོད་རྟེན་རབ་འབྱམས་པས་ཆུ་ལྷགས་གྱི་ཉེར་སྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་གོས་ཆེན་གྱི་གྲུང་ཡོལ་སྒོར་དང་
 བཅས་པ། བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ལྡན་གྱི་གསེར་ཐོག་ཐབས་སྒྲུག་གསེར་སྒྲང་བསྒྲ། དཔལ་ལྡན་བཅུ་
 མ་བདུན། གོས་ལྷག་དགྲ། ལ་སྟོད་བྱང་པའི་བྱང་མོར་གྱི་དུང་ཆོས་རྒྱམས་བསྐྱར།

ཉེར་གཅིག་ལ་ཐོན་ལེགས་ལྡན་དབང་པོར་ཆེ་རྟེན་ཐུང་འབྲེལ། མཁའ་འགོ་ག་ཆང་དང་བཅས་པར་
 འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཟེ་མཛོག་། བྲག་དྲག་པ་དང་ལས་གཤིན་གྱི་རྗེས་གནང་། གཏོར་ཆོག་བསྐྱར་
 བ་གཉིས། གསར་རྩོམ་པས་དཔལ་རྒྱལ་གྱི་ལུང་བསྐྱགས། ཉེར་གཉིས་ལ་བྱང་བདག་སྒྲུབ་ལུང་པ་
 དཔོན་སྒྲོབ་གྱི་བདོག་པ་སྟེལ་ཞིང་ཆོད་བག་མེད་བདུད་རྩི་འབྱེལ་པའི་སྒྲོན་ནས་ཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས།

རྟོར་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མདོས་བསྐྱར་བཅུ་གས་པའི་འདོད་ཁམས་དབང་ལྷག་མ་མདོས་
 མཆོད་འབུམ་ཐེར་གཉིས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་ཞལ་བྱང་བཞོད་པའི་སྒྲུན་དར་
 ལུ། ཆོས་བཞི་ལ་དབལ་ལྡན་འབྲས་སྒྲུངས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྲ་བཅས་ཉིས་བརྒྱ་རྩེར་བྱོན་པའི་བདོག་པ་
 སྒྲུམས་མཐོ་བ་བཀྲེག་སྟེ་འཕགས་པ་(༣༧༠བ)ལོ་གེ་བུ་ར་གདན་དྲངས་པར་སྒྲུན་འདྲེན་བྱས་གསོལ་
 རྟོན་དུ་འགོ་བའི་གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་བཟླ་བེས་གྱི་སྒྲོན་ནས་བདེན་ཆོག་གསུངས། ཞར་བྱུང་འབྲུལ་

སྒྲུབ་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པར་བྱས་གསེལ་མཛད་པོར་བཤེས་པས་ཐན་པས་ཚང་མ་ཆར་བའི་རེ་
བ་བྱེད་སྒྲུབ་མེད་གཤིས་ཕྱི་རྒྱུ་སྒྲུབ་མེད་པ་བཟུང་བ་དགེ་འདུན་གྱི་བྱིན་རྒྱུ་ལས་སྒྲུབ་དུ་
ལ་ཀླུ་པོར་འཛི་མེད་དཔལ་སྟེར་གྱི་ཚེ་དབང་བསྐྱུ་ཅུ་ལུ། བྱང་དུ་ལོག་མིའི་སོག་དཔལ་མ་རྒྱལ་ལ་
བྱིན་རྒྱུ་ལས་བྱས། རོ་པོས་འཕྲོམ་ལ་གནང་བའི་རྒྱུ་ལ་མའི་རྒྱུ་པ་ཐབས་ལས་དོན་མའི་བཤད་བྱུངས་ལ་
བརྟེན་བྱུང་བཤད་ཞུ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱུ་པ་སྟོན་བཞིན་རྒྱུ་ལ་དཀར་མེད་བཞིན་འཁོར་མེད་ཉིན་ཐར་
ཆོས་བསྐྱེད་ལ་བྱིས། འདི་ནས་བརྒྱུ་མ་རྒྱུ་ལ་བཞིན་ཆག་མེད་དུ་སྒྲུག་འཆར་གཞིས་ཀ་ཤར་བ་བཞེད་
བཙུག་ག་སྟེན་རྟོགས་གསུམ་བསྐྱུ་ལས།

ཆོས་བསྐྱེད་ཀྱང་ནས་འདུལ་བ་ལུང་ལུ་བའི་དབང་བཙུགས། བོད་ནས་བོད་དུ་ཡོན་ཏན་བསྐྱུ་བར་
མངགས་པའི་ཁྱོད་ནས་སྒྲུབ་ཆག་ཤིར་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐན་པའི་དགེ་འདོན། མདའ་དཔོན་
གཟུང་ཆེན་པ། སྟོན་རྒྱུད་སྟོབ་དཔོན་བཅས་པ་བཀྲ་ཤིས། གསང་ལུ་མཁུ་སྟོབ་སྟེ་ཆོག་གསུམ་བྱིས་
བསྐྱུ་ལ་བའི་དེད་རང་དང་རྒྱུད་པ་སྟོབ་དཔོན་པས་སྟེར་དུ་སྟེ་པའི་བརྟན་བཞུགས། རྟག་དུ་ནས་ཐན་
པས་ཡར་བྱུངས་དང་པོལ་དགའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཁ་ཤས་དང་གླིང་སྟོན་ཆོས་རྒྱུ་བཟང་ཀླུ་མཚོའི་བྱི་
རྟེན་སྟོན་ཐུང་དུང་འཛོལ་དགའ་དབང་རྟུག་པས་མ་བྱིས་སྟོན་དང་ལུལ་བའི་ཁ་ཡིག། འདར་བ་གཞོན་པ་
དག་དབང་འཕྲིན་ལས་བྱིས་བསྐྱུ་ལ་བའི་མགོན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལས་མཁན་གཉིས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱུང་བ།
རྒྱུ་(༢༡)ན་པ་མི་དབང་གི་ཁ་དོན་དུ་གསོལ་འདེབས་རྒྱལ་པ་བརྒྱུ་ལས། བསམ་ཡས་ནས་ཆོས་སྟོང་ཆེན་
པོས་བོད་འབངས་བཤེས་པས་སྒྲུབ་རབ་གནས་ལ་རྒྱུལ་སྒྲུབ་གསུང་རྒྱུལ་རང་འཕྲོད་དགོས་རྒྱུལ་གསུང་བར་
དེ་གའི་རྒྱུ་མཚན་མོལ་བ་ན་རྒྱུལ་སྒྲུབ་དང་ཀན་གྱི་སྟེན་དམ་པོ་ཞིག་གིས་བཏབས་ཏེ་འཕྲོན་བཞུད་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་ནའང་ཆོས་སྟོང་གི་གསུང་མ་བཞོག་པས་གོམ་རེ་ཞག་རེ་ལྟ་བུས་འཕྲོན་ཐུབ་བྱེད་རྒྱུལ་གྱི་ལན་
ཐུང་བ་ལྟར་སྟོ་བྲག་ནས་བསམ་ཡས་བར་གྱི་གཞན་གིང་ས་རིམ་གྱི་མཐུན་ཆེན་བསྐྱུ་ལ་བར་སྟེ་པས་མི་
ཆེད་བསྐྱེད་བཏང་། བསམ་ཡས་སྒྲུབ་ཐོགས་ཞབས་དོག་དངོས་གཞི་སྟག་ཅེ་ནས་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་
དུང་རྟོར་རྒྱ་ལྷ་པོའི་ཆོས་གསུམ་ལ་རྒྱར་གསོས་དུ་རྟོར་དུག་མ་བདུན་རྒྱུད། རྒྱུལ་མ་སྟེངས་གསུམ་དང་

ལྷ་ས་རུ་བཞེས་བསྐྱལ་བའི་དོར་འཛོལ་ཚོགས་བཅད། མཁའ་འགྲོའི་རྟ་ཐུག་དཀར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་
དགྲ་ལྷའི་གསོལ་མཆོད། དམིགས་བརྟེ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་གིས། བརྟ་གསུམ་
ལ་གསལ་ལུ་གྲིང་སྟོང་སྟངས་ཀྱི་ཚོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས། ཚོས་འཆད་སྒྱི་ཚོགས་དང་ལྷ་ལྷན་རུ་བཞེ་རྣམས་
ཀྱིས་ཟང་ཟིང་གི་རྟེད་བ་དང་བཅས་མོ་མོས་ཚོམས་ཆེན་རྟ་ཉི་ལའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྟོན་ལམ་ནན་
ཏན་རྟ་བཏབ་ཅིང་གིས་བ་བརྟོད། གསལ་ལུ་བ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས་སྟོལ་མའི་རྩེས་གནང་གྲོ་བུར་རྟ་དགོས་
གསུང་བ་གྲུང་ཚོགས་ལ་དོར་དམར་མོང་ག་གིས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་སྟབས་མ་འགྲིག་བས་གཉན་སྟོལ་
ཡན་ལག་དུག་པའི་རྩེས་གནང་དང་བརྟན་སྟོང་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་ལུང་ལུལ། བརྟ་དུག་ལ་བསྟེན་རྩོགས་
ཞེ་གཅིག་། ཉལ་ཚུལ་ར་གསུམ་རབ་བྱུང་བཞེ་རྣམས་(༣༥༠༧)བསྐྱབས།

བརྟ་བདུན་ལ་ཁྱབ་བདག་བཀའ་འཁྱུར་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་དཔོན་རྣམ་མཁའ་བསྟོད་རྣམས་
དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དག་བསྟེན་རྟ་བསྐྱབས། གནས་གསར་དཔོན་མོ་མཁའ་རབ་སྟོ་ལྷན་དང་དཔོན་
མཁའ་རབ་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱུང་བཅས་ལ་གསལ་རྩེ་ཆོར་ཆོར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་ཀྱི་ལུང་། འཕྱོང་རྒྱས་ལུ་མོར་བྱ་བ་སྟོར་དང་གཟེར་ཆེན་བ་རྣམ་རྒྱལ་ཆོ་དོར་ལ་སྟོལ་དཀར་
སྟོན་བདུན་མའི་རྩེས་གནང་དང་གསལ་རྩེ་ཆོར་ཆོར་འི་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ལུང་
རྣམས་ལུལ། པོ་བྱང་སྟེ་ལྟོང་ཅེ་རྣམས་ལྷ་གཟིགས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་མི་སྟེ། ཅེ་ཚོགས་པ། བཀྲ་གིས་
ཚོས་སྟེ། བཀྲ་གིས་བདེ་ཆེན། རི་པོ་ཚོས་གྲིང་མོགས་ནས་བདོག་པའི་ཆོན་གྲངས་དང་བཅས་ཏེ་རིང་
འཛོལ་རྟེན་འཁྱུར་འབྱོར། མཁའ་འགྲོ་དག་ཚུལ་མར་ཆོ་དབང་དང་མཁའ་འགྲོར་རིག་འཛོན་ཆོད་ལྷེས་
ཀྱི་གཏེར་མའི་དུག་དབང་རྩེ་རྩེ་པ་ལམ་བསྐྱར་བར་གསེར་ཞོ་བརྒྱའི་ཡོན་བྱིན། ཨོ་ཆིར་བྱ་ཐའི་རིའི་
སྤྱུང་དགའ་ལྷན་པའི་དཔོན་མའི་བསྟོར་རྟ་དཔུལ་སྤངས་སྟོང་སྟངས་གིས་གཙོས་པའི་བདོག་བ་དང་ཆ་བ་
སྒྱ་སྒྱའི་བསྐྱར་མ་འབྱོར། ཁྱབ་བདག་སྟོན་ལུང་བ་སྟོན་སྟོན་ཞིང་སྟོན་གས་ཀྱང་ཏེ་ཅང་བཟང་རྒྱ་མི་
འདུག་པས་མདོ་མང་ནས་ཐོར་བྱ་ལས་མི་བྱུང་འདྲ་སྟེ་པའི་སྒྱིད་ལུག་སྐབས་མཆོད་དཔོན་པས་ད་ཆ་
བཀའ་འཁྱུར་རྣམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་གསོ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཆོང་མ་འདྲིལ་འགྲོ་བ་འདུག་པས་ཅིས་ཀྱང་ཞུས་པ་

[illegible]

ཚེས་པར་ལ་ཀུན་གཤིལ་ཚེས་ཉེར་ཅེ་འབྲེད་ཚོགས་ལ་འོ་རྒྱལ་མཁའ་མཛོད་པའི་སྤྱིན་པ་དག་བྱས་ཏེ་
 གཤམ་གཤིས་རྣམས་ཚོན་དང་འབྲེལ་པའི་ཚོ་ཚོགས་བཏང་། མི་སྡུག་ཤིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་(༥༥༩༥)ལྟར་ཚོགས་
 བཅད་ཀྱང་བརྒྱམས། རྟོ་བྲག་ཉི་ཤེ་པ་སྤྱི་ཚ་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་དགོ་རྒྱལ་དུ་བསྐྱབས་པའི་མཚན་རྒྱ་མོར་བྲོ་
 བཟང་གར་དབང་ཚོས་གཤམ་དབང་པོར་བྱུང་ཐོན་པ་བཞིན་གསར་དུ་བསྐྱར་བཀོད་མ་དགོས། བཟང་
 རྟོད། བྱམས་རྟོན། བྱང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་བྱལ། བར་ཁམས་ནས་འཕགས་པ་ལྟའི་རྒྱལ་
 པའི་རྒྱ་ལེབས་པ་དང་ཚེས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་མཇལ། བྱི་རྩོད་སྟེན་རྫོགས་ཉེར་གཅིག་དང་དགོ་རྒྱལ་བཅུ་
 གསུམ་བསྐྱབས། ར་ར་རྒྱ་མིའི་བཞི་དགོ་རྒྱལ་བྱོན་པའི་ལམ་ཞོར་དུ་གོར་རྩས་འཛོན་དམར་གྱི་གཏུ་
 ལུམ་པའི་རྟེན་བཅས་བྱས་པའི་ཡི་གེ་བསྐྱར་འདུག་པའི་ནང་དུ་ཁ་བ་ཅན་ན་འགོ་མགོན་འཇུག་པ་ཞེས་
 མོགས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་དང་དེད་རང་གཤིས་ཚོགས་གཅིག་བྱེད་ཟེར་པའི་བརྗོད་བྱ་སྦྱང་པ་རང་ཚོགས་
 ཀྱི་རྟེན་དུ་ཁོར་གཤིས་འགསྲེལ་རྒྱུའི་ལུགས་ཡིན་འདུག་པ་བཞི་དཔལ་མ་རྣམས་ཀྱི་མར་འགོ་གསུངས་པ་
 འཇུག་པ་ཡིན་སྐད་ནས་ཞོར་བ་འདྲ། དལས་གཙང་གཤིས་ཀར་གསོད་བྱེད་ཀྱི་བཟད་བྱ་རྣམས་པ་གཙང་

པ་ཆོ་མོ་གསལ་པ་འམ་པ་ཚོན་འབྲས་ཆེ་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཆ་རོང་ནས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བརྟན་འཛིན་དང་དར་
རྒྱས་ཅན་གྱིས་རྒྱུད་པ་ཞིའི་རྒྱགས་སྤྲད།

ཆོས་པ་ཅུ་གཉིས་ལ་འཕགས་པ་ལྟ་འུ་ལྟ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་གསུང་གི་དོན་པོར་བརྒྱབ་སྤྲོད་
བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་ལུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་གསེར་སྐྱ་རྒྱུ་རྩམས་ལ་རབ་
གནས་རྒྱས་པར་བྱས། དེ་འདྲ་སྟག་ལོ་བསམ་ཡས་སུ་བྱིན་སྒྲུབ་ས་མཆིམས་ལུགས་ལྟ་གི་གནས་ཀྱི་སྤྱང་
མ་ཞེ་ཀ་རྩ་ཉིས་མཆིམས་ལུ་གསང་སྤྲུག་ཏུ་རབ་ཞག་བཅུན། འབྲིང་ལྷ། བ་མ་གསུམ་བཅད་རྒྱ་ཞིག་
ལུང་ན་ཆོད་རྟེན་(༣༥ ༣༦) འབྲེལ་འབྲིག་ཅིང་དམངས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ལ་ཕན་ཚུལ་གསུངས་པ་ཆོང་མ་
གཡོང་བས་ཁྱེད་ནས་པེད་རང་གི་རྒྱ་བར་མ་བྱུང་བས་འགོ་བར་མ་གཤམ། དེའི་དབྱར་མེ་རྟོག་མཆོད་པའི་
དུས་ལྟ་མོ་རིག་འཛིན་མས་ཁ་སང་རྟེན་འབྲེལ་མ་འབྲིག་པས་སྐུལ་ལམ་རྟའི་ནང་དུ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཆེ་
ལ་བར་ཆད་ཡོང་ཞིང་དེ་རྗེས་ནད་འབྲུག་ལུ་གོ་སོགས་འཛིག་རྟེན་མི་བདེ་ཞིང་བརྟན་མྱིད་ལ་རྒྱར་འཕོ་
འབྱུང་བྱུང་དོགས་འདུག་པས་སྐྱ་ཆོང་ཏུ་འདྲ་འབག་གཅིག་གསང་སྤྲུག་ཏུ་བཞུགས་ན་དེས་ཉེས་པ་
རྒྱམས་སེལ་པའི་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་བརྟག་པས་སྤྱང་མ་རྒྱམས་བཀའ་བཀྲོས་རྟེ་དར་དམར་པོ་ཁ་གང་རྩ་
རིམ་ལུ་ཉི་པའི་ཞལ་ཟས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ལག་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་དཀྱིས་རྟེ་གསེར་འབུམ་མཐིལ་དུ་སྤྲས་
པ་མི་ཁ་གསུ་གིས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་འདུག། །འདི་ལོ་མེ་རྟོག་མཆོད་པའི་ཉིན་སྤྱང་མ་རྒྱམས་ཞོག་ཞུགས་
གིས་གསེར་འབུམ་མཐིལ་གིས་བརྐོས་པའི་འོག་ནས་མི་ལལ་ཆེར་ལ་རྒྱས་མེད་པའི་དར་དམར་པོ་ཞིག་
བརྟོན་བྱུང་བས་དེར་འཁོད་ཀྱང་ཉ་ལས། རར་དེ་ཉམས་པ་དང་ཉལ་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འབྲིག་པ་ཡོད་
སྤྱང་ཡང་ཁ་དོག་མ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་མེད་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཆོས་སྒྲོལ་ཆོས་དཔལ་རི་རྒྱལ་སྤྱུ་དང་རྒྱུ་མ་
པ་འཇམ་དབྱངས་དབང་པོར་བསྐྱབ་སྒྲོན་མཛད་ནས་སྒྲོམ་པས་རྒྱ་མཆོན་གྱི་ཡི་གེ་ཆོད་གཉེར་འཁྱོར་བ་
ལྟར་བལ་པོ་མཁས་པ་སྤྲི་དང་རྩ་ན་སོགས་ཉི་ལྱས་དོན་གཅིང་ཞིང་མཁྲོགས་རྩལ་གྲུབ་ཅིས་གིས་
བཟོ་ཐབ་བཅུགས། རྟོར་རྒྱ་བཅུན་པའི་ཆོས་པ་ཞི་ལ་འཕགས་པ་ལྟ། དཔོན་མཁའ་འགོ། ལྟོ་བ་རབ་
འབུམས་པ་གསུམ་ལ་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཛིགས་བྱེད་བཅུགས་མའི་དབང་། ལུ་ལ་མཁའ་

-517-

བྱང་བ་ལྟར་དེ་ལན་ཀྱང་བཞིངས།

ཉེར་ལྔ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲོར་ཐོག་འཕགས་པ་ལྟ་ས་ཚོགས་ཆས་ཉེར་ཆ་དང་
འབྲེད་ཀྱ་ཞོམ་པའི་སྒྲིན་བདག་མཛད་དེ་ག་ཚང་གིས་འཆི་མེད་ཡོད་སྒྲུང་གི་ཆེ་ཆོག་བཏང་། རྒྱ་ལ་རྫོང་
བ་རྒྱ་བ་ལྟ་མའི་མཆུག་ལ་བྱུང་ཀྱང་གཟའ་སྐར་བྱེད་ཀྱིས་འདི་ཉིན་ཐམ་ཀ་དམར་པོ་སྤྲད། སྐམ་སྒྲོན་
སྐལ་སྐྱབས་ཕྱག་རྡོར་ལོར་བྱ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་བྱགས་དམ་འདོགས་རྟེན་དུ་ཟླ་ཉེར་ཀྱུ་པ་པོ་གཙུག་
ལག་འཛིན་གྱི་ཡལ་གཙུག་ལག་དཔལ་ཆེན་གྱི་དཔུ་ཐོད་མངའ་རིས་གྱུང་ཐང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུ་པ་པོའི་ནང་རྟེན་
ཡོལ་མོ་སྐལ་སྐྱའི་བྱག་དུ་བྱུང་བ་དེས་གཙོས་པའི་བདོག་པ་འབྱོར་དོན་བཞིན་ས་ལམ་གྱི་བར་ཆད་སེལ་
བའི་བསྐྱོ་སྒྲོན་གྱིས་མཆོམས་སྐར་ཞིང་བྲ་མ་མངའ་བདག་པ་དང་སྒྲི་སྒྲོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་ལྟར་
སྐལ་སྐྱབས་ཀྱི་འབྱོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་བཅུམས།

ཆེས་གསུམ་ནས་བཙུ་བདུན་གྱི་བར་མཆོམས་དམ་པར་བཅད་དེ་མདོ་མངས་ཀྱི་འཕྲོས་ནམ་
ལངས་ས་རུབ་ལྟ་བུར་གནང་བས་ཆང་བར་འདྲིལ། མོང་ར་དེས་གསར་དོ་རྩེ་གླིང་པ་སྒྲི་ཚོགས་ཀྱིས་
བསྐལ་བའི་བཅའ་ཡིག་དང་། སྤེའུ་རྫོང་སྤྱོད་མངའ་བྱུ་བཅས་པའི་(༡༧༧༩)རྩོམ་རིང་འཆོའི་ཚོགས་
བཅད་ཀྱིས། ཆོས་དགུ་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་ག་ཚང་གིས་མདོས་བསྐར་སྒྲིགས་ཆུག་བཏང་། བཙུ་
དགུ་ལ་ཁྲུབ་བདག་ཁྲ་ཆང་བས་ཀྱིབ་སེལ་དང་འཆི་བྱ། ཉེར་གཙོག་ལ་མཁའ་འགྲོ་བསྐུ་བསྒྲོག་དང་
ཆུག་པའི་བཙུན་སྤྱོད་བདོག་པའི་སྒྲེས་བཅས་མཛད། དེ་ཕན་ནམ་མཁའ་འཕྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཉིན་
ནས་བརྒྱུད་གནམ་གཤིས་འཇམ་ཞིང་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་བར་བྱུང་། ཉེར་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་དུ་གོས་
དར་ལུག་ལ་ཤས། ཀླུ་སེལ། ཀླུ་ར། གསེར་ཞོ་སུམ་ཙུ་དང་དཔལ་ལྡན་བཙུ་མ། ར་ཀོ་བྱ་དང་ཁོར་བྱག་མ་
འགའ་ཞིག་། རྟ་སྐྱ་བཅས། སྤྱུལ་ཉེན་ལེབས། རས་ཆ། འབྲུ་འཛིན་སོགས་སྐམས་མཐོ་བར་ལུལ་ཏེ་
གཙང་དུ་ཐེགས། དེ་ཉིན་མཆོམས་སྐར་འཛོག་ཀྱའི་འདྲ་འབག་ལ་གཟུངས་བཞུགས་ལུལ། སང་རྒྱ་བ་
ཀྱུ་པ་གྱི་གཟའ་སྐར་ཐོག་མཆོམས་བཅད་དེ་དཔལ་ཆེན་སྐར་པའི་དགྱིལ་ལ་ཁོར་ཞལ་ཕྱེ་སྤེལ་དུ་གནས།
ཕྱི་ཉིན་ནས་བརྒྱུད་བདུན་གཙོག་གི་བར་འཆི་མེད་དཔལ་སྤེར་གྱི་བསྐྱེན་པ་དང་བཅས་སྐྱ་བུན་གྱི་འགོར་

རབ་གནས་བཞུགས་པའི་སྐོར་གནས་མེད་པ་ལ་མེད་པའི་མེས་པ་བཞུགས། ཉེར་སྒྲུ་དཔྱད་པའི་མེས་གཉིས་ནས་
 ཉིན་གཞུམ་གྱི་པར་མེད་མེས་གྱི་གཤིན་རྗེ་དམར་པོ་མོ་གསལ་གྱི་ལོང་པོ་བྱིས་དེ་ག་ཆ་དགི་བྱ་པ་བྱངས་
 བཅད་པ་མི་མ་གྲོ་ལྷ་མས་མི་མ་པར་བཞུགས།

[illegible][illegible]

ལུའི་(༣༥༥)གཟི་བརྒྱུད་དང་ལུག་པའི་ནང་འོད་དུ་གསལ་ཞིང་མཁའ་ལ་འཛའ་སྒྲིན་འཁྲིགས་པ།
 རྒྱུད་བསེར་ལུ་མི་ལྟར་བསམས་ལ་དྲོད་སོས་ཀའི་དུས་ལྟར་ཕེབས་པ་ལྟར་ཞེས་གྲུང་། དེ་འབྲལ་དུ་དཔལ་
 རི་རྒྱལ་རྒྱ་ཅན་དག་འདུན་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་གྱི་རྒྱན་འདེན་ཁྲུས་གསལ་བརྟན་བཞགས་སྟོན་ལམ་བཟ།
 ཤིས་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་མེ་རྟོག་གཏོར། ཕྱི་རྟོ་གསེར་འབུམ་མཐིལ་དུ་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱས་བར་
 བཤམས་ཏེ་ཆོས་བརྒྱའི་གར་འཆམ་གྱིས་རོལ། གནས་རྒྱུད་གཙོ་མོ་རིག་འཛིན་མ། གནས་ལྟ་བུར་རྒྱལ།
 ཁོར་ལུ་འཛིན་པ། གཤོང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞོག་ཏུ་ཞུགས་ཐོག་ཆས་བྱག་མཆོན་རྒྱན་གལ་ལུ་ཞིང་དམོད་
 བས་གཏོར་བས་རིག་འཛིན་མས་རྒྱ་འདི་ཁྱེད་གཞུགས་ཅན་ཞོ་ནས་དངས་པ་མིན། དེད་གཞུགས་མེད་
 ཆོ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་། རྟེན་གནས་སུ་ཕེབས་པའི་ཆོ་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆལ་རྣམས་ཀྱང་མགོ་
 ཕྱོགས་པ་མ་མཐོང་རམ་གསུང་། དེར་འཁོད་ཀྱང་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་ཏུ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཟེར་སྟེ། བོད་
 འབངས་བདེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་རྒྱལ་གསུངས་པའི་རམ་ཆོས་སྟོང་གཞན་ཆོས་བཏེག་པའི་ལེགས་
 ཆོགས་གྱི་རྒྱན་པ་དང་བཅས་ཆང་ཁྱིམ་པ་འཁོར་ཞིང་ཞང་མཁའ་བ་ཆོ་ཆོག་གི་དོད་མལ་ལ་རྗེས་སུ་བཞུད།
 བརྒྱད་གྱི་དགོངས་མོ་ནས་བརྒྱུད་དཔལ་རི་བ་དཔོན་སྟོབ་ཁ་ཤས་གྱིས་གསང་ལུག་ཏུ་བདུན་གཅིག་གི་
 རིང་འཆི་མེད་སྒྲི་གསུམ་འདུས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་གྲ་དམངས་གྱིས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མེད་བཤགས་
 རྒྱུད་སྟོགས། ཆོས་བརྒྱུག་ཅིག་ལ་ཕྱེ་བ་བྱ་བ་ཡང་ཡུམ་སྲས་བཅས་བྱོན། རས་ལྷགས་ཁོ་བཙོང་། གསེར་
 ར་ཉི་ཤུས་ཐོག་དངས་པའི་སྟེར་ཆ་དབངས་མཐོ་བར་མཛད། ཞལ་པོ་རྣམས་ལ་འཆི་མེད་(༣༥༥)
 དཔལ་སྟེར་གྱི་ཆོ་དབང་བརྒྱ་ཅུ་ལུག། བསྟེན་རྫོགས་ཉིས་བརྒྱ་དོན་བདུན་དང་། དགེ་རྒྱལ་ཉིས་བརྒྱ་
 དུག་བཅས་བསྐྱབས། ལྟ་ཁང་པ་དོ་རྗེ་ཁོར་ལུ་དང་ཁལ་ཁ་རྒྱ་སྟེ་ལྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གཉིས་གྱིས་
 བསྐྱལ་བའི་སྟོན་ལམ། དགེ་འཕེལ་དཔོན་པའི་དོར་བརྟན་སྟོད། འཕགས་པ་ལྟའི་རྒྱལ་རྒྱའི་བཞེད་པ་
 ལྟར་བདག་བསྟོད། ག་དམངས་གྱིས་བསྐྱལ་ནས་སྟོ་མང་སྟོབ་དཔོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོལ་གསོལ་འདེབས་
 རྣམས་བྲིས། འཕགས་པ་ལྟའི་རྒྱལ་པའི་རྒྱར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་ནས་ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ།
 འདུས་པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་མ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག། འཛིགས་བྱེད་ཟ་མ་རྟོག། སྒྲིན་སྟེག་དངོས་བྱུང་།

[illegible]

འདམ་ནས་མེབས་པ་དང་མཇལ། རྟག་ལུང་ཞབས་ཏུང་ཁྱི་ཐོག་པ་པག་དབང་ནམ་ཀྱལ་ལེགས་གྲུབ་
 གྱིས་གནམ་གང་གི་ཉིན་ལེགས་སྒྲིམ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་རྟག་ལུང་ཐང་བའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་བརྟན་བཞགས་
 རྟོགས་སོ་སོ་ནས་གསུང་ཆོག་(༡༥༧བ)མཛད་སྒོལ་ཡོད་འདུག་པ་བཞིན་བསྟར་བའི་ཆོགས་བཅད་གྱི་
 ཐུགས་རྩོམ་གསར་བ་ཞིག་གྱང་འདུག། སྒྲར་སྒྲེར་དུ་མཇལ་ཞིང་བཀའ་བསྒྲོལ་དགོས་སྒྲུལ་མེབས་པ་ལུལ་
 བས་ཐེགས་རྫོངས་ཞུས།

ཏྲེར་རྒྱ་བརྒྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ལྷ་ཁང་ཆོས་མཛད་གྱིས་མཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་དུ་འཕུལ་རྒྱའི་སྟན་
 དར་ཞལ་ཡིག་བྲིས། འཕྱི་ལུང་གཏེར་སྒྲིམ་ནས་རྒྱ་ཚན་དྲངས་ཏེ་ཞག་བདུན་ཙམ་གྱི་བར་འཕྲོད་བསྟེན་
 བྱས། བད་གྱི་རིགས་གང་ལའང་མི་གཞོད་ཅིང་ཡལ་ཆེར་ལ་ཕན་བའི་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་འདུག། འདི་
 སྐབས་དང་རྒྱལ་ལོ་གཉིས་ཀར་སྐར་མ་དུ་བ་མཇུག་ཤིང་ཞག་མང་ཙམ་གར་བར་འཕུལ་སྟར་སྟངས་དུ་
 སེམས་ལ་གཟན་ཞིང་ཐུགས་རྒྱལ་ཁམས་མི་བདེ་བའི་དུས་དྲགས་སུ་མངོན། ཆོགས་གསོག་ཏུ་རྫོང་
 གཞིས་ཁག་བརྒྱ་བདུན་བརྒྱུ་མས་བར་བཀའ་འཕྲུལ་ཆར་སུམ་བརྒྱ་མཚན་བརྫོད་ཉིས་འཕུམ། ཡིག་དུག་
 དང་བརྗེ་གྲུ་དུ་སོ་སོར་དུང་གཉིས་ཤེ། རྒྱལ་མ་ཤེར་སྒྲིང་སོ་སོར་འཕུམ། གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་དང་བཀྲ་
 ཤིས་ཆོས་སྡེ་གཉིས་སུ་ཆོ་ཆོག། རྒྱལ་དུ་དམག་ཆོར་མ་དང་ཐུག་དུག་པ་ལས་གཤིན་གསུམ་གྱི་བསྐྱང་
 གསོ་ཁྱི་ཆར། སྤྱི་བསྐྱང་ཕྱོད་ཅ། ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ཁྱ་འཕུག་གསུམ་གྱིས་གཙོས་བའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་བརྒྱལ་བརྒྱ་མཚོད་སྟེ་ལྷ་སྟན་དར་ཤེ། འཕན་ཆ་ཤེ། དག་མཐན་ཁག་བདུན་སྟན་སྟེ་དང་བཅས་
 བ། གསར་ཐུགས་གྱིར་དུ་རྒྱ་གཙོག་གི་བར་གཤིན་རྗེ་ཐམས་ཅད་འདུས་བའི་ཐུགས་ཤིང་། ལྷ་ས་སྤྱི་བར་
 རྫོ་འབྲེད་བཏང་། དེ་མོ་བ་དཔོན་སྒོའ་གྱིས་ཆོགས་འཁོར་སྟེར་ཆ་འབྲེད་བཅས་གཟེངས་བསྟོད་བའི་སྒྲིན་
 བདག་མཛད་ནས་གཙང་གིས་འཆིམ་དེ་འོད་སྟངས་གི་ཆོ་ཆོག་རྒྱས་བར་གསུངས།

ཆོས་(༡༥༨) བརྒྱ་གསུམ་ནས་ཐུགས་ཟམ་སྒྲུལ་སྟེ་དང་དོ་རྗེ་བཀྲ་སྒྲུལ་སྟེ་གཉིས་ལ་དོར་འཕུམ་
 ཆོས་ཀྱགས་གྱི་གཏེར་མའི་བདུད་ཅི་ལུམ་བའི་དབང་ལུང་ཡོངས་རྫོགས། རིག་འཛིན་ལེགས་ལུན་རྗེའི་
 གཏེར་གསར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་དབྱིངས་སྒྲོལ་གྱི་དབང་ལུང་ཆ་ཆར། དྲི་མེད་བཤགས་རྒྱུད།

གཏེར་རྩོན་ཆོ་བརྟན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩོན་མང་ཞི་དྲག་བྱེད་གསུམ་གྱི་ལུང་རྣམས་ལུལ། བྱོར་རྒྱུད་པ་
 སངས་རྒྱལ་པར་བརྟུང་ཅི་ལུལ་པའི་དབང་བརྒྱུད། རིན་པོ་ཆེ་ལྷགས་ཟམ་པ་ཐེགས་རྩེས་དོ་རྩེ་བྱག་རྒྱལ་
 རྒྱུར་རལ་བྱིང་པའི་འཛོལ་རྒྱལ་རྒྱོང་གསུམ། གསར་ཅོམ་གྱི་ཆོ་བདག་དྲུག་དམར། དྲེགས་འདུལ་གསུམ་
 གྱི་བརྩོན་ཡིག་ཐོགས་ཐོར་བུ་ལུལ། མགར་པའི་ཁོག་དུ་དམ་ཅན་དངོས་སུ་ལྷགས་ནས་ཆོས་དབང་རིན་
 པོ་ཆེའི་ལྷགས་དམ་རྟེན་དུ་བརྟུངས་པའི་ལུང་པ་དུས་གསུམ་མཚོག་དད་རྟེན་དུ་རྩིང་པ་མཛད། ལྷ་པོ་
 པའི་ལྷག་གི་དོར་དེལ་མར་བས་པོད་དུ་བརྩམས་ནས་མེས་རྩོན་ཆོམ་པོར་གནང། དེའི་གཏུང་བརྒྱད་
 ཐོབ་རྒྱལ་ལྟེ་པ་ནས་གཙང་ལྟེ་མིད་ལ་བྱུང། གཙང་པའི་རྒྱལ་ཁོད་ནས་པོར་པ་རིམ་པར་བརྒྱུད་ཞལ་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷག་ཤིས་རྟེན་དུ་བརྩུལ། དེ་མོ་རྒྱལ་པའི་རྒྱུར་བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བརྟུག་ཏུ་དོ་
 རྩེ་དག་པོ་ཅལ་གྱི་ཕྱིན་སྐབས་ལྷགས་རྩེའི་དབང། གཏེར་ཁ་གོང་མའི་དྲག་དམར་གྱི་ཆོས་རྒྱོང་ཡོངས་
 རྩོགས་གྱི་ལུང། གཤིན་རྩེ་ཁ་ལ་རྒྱས་འདེབས་གྱི་ལྷག་ལེན་དང་བཅས་པ། རྒྱལ་པོ་བྱེས་ཆས་གྱི་ལུང་
 ལྷག་འཁྲིད་རྣམས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་ལུལ། པོད་ཁམས་པདེ་ཐབས་སུ་ཁམས་སྤྱོགས་གྱི་ས་གནད་འཛོམས་པའི་
 ལུང་བཞེས་མཛད་གསུང་བ་བཞིན་དེ་གའི་བྱེད་ལྷགས་(༥༥༥)གྱི་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་པར་མོལ། ལྷགས་
 བརྩོན་པ་ཆེས་པས་མ་འབྱེདས་པར་ཆང་མ་གྲུབ་པའི་གནས་རྒྱལ་བྱུང། ལྷགས་མ་ལུ་ཆེས་ཆེར་བདོ་
 པའི་དུས་འདིར་བོད་འབངས་པདེ་ཐབས་བརྒྱབ་པ་ལ་བར་ཆད་ཆེ་བ་པོར་འདུག་པར་རྒྱ་ཆོར་མ་གཤོད་
 པའི་རེས་པ་མི་རྒྱར་བས་འདི་རིགས་གྱི་རྒྱབས་རང་གི་བར་ཆད་སེལ་བྱེད་གྱི་རིམ་གྱོང་གལ་ཆེ་བར་
 གདལ། ཀོང་པོ་བུ་རུའི་རོ་པོ་ལ་ཤོག་ལྷ་ཞིག་རྒྱོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་གསུང་བྱིང་བྱུང་བར་བརྟེན་འཕགས་པ་
 ལྷའི་ལྷག་གི་རྩོ་ཆབ་ལ་གཤུ་ལྷག་མཁན་གྱི་བལ་པོ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་མོ་བས་གཤུ་བད་
 ཅིག་འཕལ་དུ་བརྩོ་བརྩུག་པའི་མར་ལམ་བུ་རུའི་རོ་པོར་དཔུ་རྒྱན་གྱིང་འཕལ་པའི་ཞལ་ལེན་མཛད་
 མོང། རྒྱུར་བྱུང་དང་བརྩུན་པའི་བདོག་པའི་དངོས་པོ་བརྩུར། རྒྱ་དཀར་ཅེའི་ཞབས་བྱུང་ཐེབས་པ་ཞབས་
 འབམ་བརྒྱུད་པ་དང་ལྷག་པས་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་གི་བར་བལྷགས་མཆོར་དུ་རྩོན་ཆགས་པོས་བྱིར་ཐེགས་
 གཏོར་རྩོན་སེལ་གྱི་རྩེས་གནང་འདུ་ལུལ།

རྟོག་པར་བཟུང་གཅིག་པའི་ཆོས་དྲུག་ལ་བསྟན་ཐོགས་ཉི་ཤུ་དང་དགེ་ཚུལ་སྐུ་ཕྱུ་བསྐྱབས། དཔལ་
འཕོར་ཆོས་ལྟེ་ནས་མཁའ་པོ་གེས་རབ་ཡོན་ཏན་གཤེགས་པའི་བསྟོན་ཏན་དཔེ་བསྟོན་པར་བསྟོན་
བར་ས་ལམ་གྱི་བར་གཅོད་སེལ་པའི་བསྟོན་ཏན་དང་དགེ་བའི་ཐེབས་གྱི་མཐུན་ཞུན་གྱི་ལོ་ལ་བ་བྱས།
བསམ་ཡས་ནས་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེན་པོས་སྟོན་པའི་གཏེར་སྟོན་བཟུང་འདུལ་རྩི་རྩི་འཕོད་པར་གཏོང་དགོས་ཚུལ་
སྟག་ཅེ་ཐའི་རི་བརྟུང་ཐེབས་བར་དེད་རང་དང་ལྟེ་བ་སྟག་ཅེ་ཐའི་རི་གསུམ་གྱིས་ཡིག་དོན་གཏེར་ཆེན་
པོས་ལན་གསུམ་ཙམ་ལོ་རིམ་ཙམ་གྱིས་བཏང་བར་སྟེ་མར་ང་ལ་བོད་ན་གཏེར་གྱི་སྐལ་བ་མེད་ཟེར།
བར་བར་གཏེར་འདོན་(༣༧༩ན)ཀླུ་འང་ཡོད་ལ་ཡོང་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་ཟེར། ཉིང་མ་ར་བོད་དུ་ཤོར་ན་རི་བོ་
དགའ་ལྷན་པའི་བསྟན་པ་ཉི་མ་གར་བ་ལྷར་ཡོང་འདུག་ཅེས་ཅེ་ལྷ་སྒྲིབ་པ་སོགས་པ་ཀམ་པོ་རྣམས་གྱིས་
དུག་བཏང་ནས་ད་ཆ་ཡོང་མི་བྱུང་པའི་ཡིག་ལན་བྱུང་བ་ཆོས་སྒྲིབ་ཆེན་པོར་སྟན་འཕེབས་ལྟས། ག་ཚང་
ནས་གངས་བཙན་གྱིས་སྐབ་ཁག་ཀྱང་སྟེར་བཞེན་བཅུགས། འཕྱོང་བྱས་པ་བོན་པོ་སོག་ལེགས་
བཀྲ་ཤིས་ཆོ་བརྟན། ལུ་མ་ར་བ་ལྷ་བ་བྱུལ་མཆོན། སྟན་གཡས་དགོན་པ་བ་སྟོང་བཟང་ཆོང་ལྷན་གསུམ་
གྱིས་བོན་གྱི་གཏོང་ཆོས་རྣམས་ལོ་རིམ་ཙམ་གྱིས་བྱས། བཟུང་གཅིག་ནས་བཟུང་རྟོག་པར་བཟུང་གཅིག་པའི་
སྒྲིབ་པར་བཙན་བྱ་དམ་ཙམ་གྱི་རོས་སྟེ་དགོངས་དགེ་སྒྲིབ་དང་ཉིན་མོ་ཆ་བཟུས། འཕྱོང་བྱས་རབ་
འབུམས་པ་ཀྱན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཆོས་སྒྲིབ་ལྟེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ་ལ་འབུལ་བྱུང་སྟན་དར་ཞལ་ཡིག་།
འཕྱོང་ཆོས་འཕོར་སྟེང་གི་ཆོས་སྒྲིབ་གིས་བསྐྱུལ་པའི་བྱུལ་གསོལ། ཆོངས་པ་དྲུང་ཐོད་ཅན་ལ་དོགས་
སེལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ཞུ་བའི་ཆོད་དུ་གསོལ་པའི་འཕྱིན་དོག་སྟན་གཟིགས་ཆོགས་ཆས་འབུལ་བར་
མདའ་དཔོན་གྱང་གོང་པ་བཏང་། སྒྲིབ་བྱུང་དཔེ་མཛད་དགེ་སྟོན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུལ་པའི་སྟོབ་དཔོན་
སྟོང་བཟང་དོན་ཡོད་དང་བདེ་ཡངས་གྲ་དམངས་གྱི་རོར་འཆད་ཉན་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསོལ་འདེབས། ར་
བ་སྟོད་སྟེ་ཆོགས་དང་ཉ་ཤུར་སྟེ་རིལ་གྱིས་དགའ་ལྷན་ལྷན་པོར་འཇུགས་སྐྱར་ལྷན་འཛོམས་ཆོགས་བཙན་
རྣམས་བཟུམས། བད་ཆལ་བས་གང་སྟོན་ཆོད་ཆོད་གྱི་བདེ་གཟར་སྐབས་འཕྱོགས་མ་ལོག་པར་བརྟན་རྟ་
ནག་གྱང་བྱུལ་མ་ཟེན་པའི་ས་བརྟེས་འཕམ་ཁ་བཙན་པར་ཐོད་དཀར་པའི་ས་ལག་དལ་འཕྱོར་ཀྱན་

པའི་(༣༧༧)གས་ཐོགས། དར་རྒྱས་ཀྱི་བཏགས་ཀྱི་གཞིས་ཀ། བཅའ་འཛིན་དགུ། ལག་འཕེལ་བརྒྱད་
བརྒྱ་ལྔ་མ། འཕྲོད་རྒྱས་ལྷུང་གླིང་པ་བདེ་གླིང་གླིང་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཉམ་ཆེ་བར་འདུག་ཀྱང་ཐོང་སྟོང་དུ་བཞག་
པ་མ་འགའ་བས་ཁེ་དུ་རྒྱ་ལུ་བསྟོན་པའི་ཐམ་འཛིན་དུག། ལག་འཕེལ་དུག་བརྒྱ་ལྔ་མ་འཇགས་གནས་
བྱས། བདེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱལ་དབང་ལྷུག་གཤེགས་པའི་བསྟོ་རྟེན་རྣམས་སྐུ་མེད་བྱང་ལུ་
མཆོག་ཏུ་རྒྱས་བཏང་། དགོངས་ཐོགས་ཀྱི་མཐུན་རྟེན་དུ་གོས་དར་གསེར་དངུལ་སོགས་བདོག་པ་སྟེལ་
བར་ཆང་བྱིས་པ་སྟོ་བཟང་མཁུན་བཅེ་དང་ལུ་ལྷུང་པ་སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས་བཏང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དབུ་ལྷ། རྗེ་བསྟོན་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ལྷ་གསེལ་པར་། མཁས་གྲུབ་ནོར་
བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ལ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དབུ་ལྷ་སོགས་བྱིན་རྒྱུ་མཁུན་རྟེན་ལྷུངས་
བཅུན་པ་ཁ་གསལ་ཏན་གསལ་པའི་ལག་ནས་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་རྣམ་ཀྱལ་གྱིས་དོ་དམ་བྱས་བྱུང་བར་སྐྱས་
མ་བཟངས་པར་བྱིན། དངོས་གྲུབ་སྤངས་པས་གྲུབ་ཐོབ་ཞི་བ་བཟང་པོས་སྐྱབ་རས་གཞིགས་བསྐྱབས་
པའི་མཛུལ་བྱུང་།

དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་གསལ་ཡིག་གཞུང་འབྲེལ་བའི་འགོ་

ཚུགས་ཤིང་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་

གོ་མཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་།

དུས་རིམ་ལེ་ཆན་དང་ཤིང་སྐུལ་ལོ་གསར་ཀྱི་བསྐྱར་གསོ་བཞུགས་གྲུལ་རྣམས་སྤར་འཕྲུང་བཞིན་
བཏང་། ཆོས་རྣམ་གྲངས་མང་པ་ཐོབ་པར་ཐོབ་ཡིག་གི་ཟིན་བྲིས་པོ་ཉི་ཆེ་ཆད་ཙམ་ཡོད་ཅུང་། གང་གྱུར་
ནས་བྲིས་པའི་གོ་རིམ་འཛོལ་བདེ་བ་ཞིག་མེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
བུ་སྟོན། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་
ཆོར་གསལ་ཡིག་འདུག་པས་ཡིད་ཐོགས་མིག་ཡར་(༡༩༠༩)བཟུང་འཕྲུང་གི་ཐོབ་ཡིག་ཆོས་ཀྱི་བཞུགས་

ཀུལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་ཕྱི་ཚོན་རང་སྟོན་གང་སྟོན་གྱིས་འབྲི་བའི་འགོ་བཅུགས། ཡིག་མ་ལན་གོང་དཀར་གནས་གསར་བ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བྱས།

ལོ་འདི་ནང་དུ་གྲུབ་ལ་རེ་ཙམ་བྱུང་རུང་ཁྱད་འཛོལ་བ་དང་ཞིབ་དུ་དཔྱད་དགོས་པ་ཙམ་པ་དལུས་མ་ལས་རྣམ་གྲངས་མང་བའི་མགོ་འབྲུགས་པའི་སྟེང་དོན་མེད་གྱི་རྣམ་གཤེད་ཀྱི་མཛད་པ་མེད་ཅིང་བསྟན་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འབུམ་གྱི་ལན་མང་པོར་བྱོ་འཛོལ་བ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟོ་དུ་མས་བར་གསལ་བར་བཞེན་སྟེང་གིན་དུ་ཀུང་བས་ལྷགས་ཀྱིའི་སྟོན་མཛུགས་སྐྱར་བྱང་ཐབས་པ་ཙམ་ལ་ཡ་མཚན་དུ་བཟུང་། འབང་དང་ཁན་དཀར་བཅུས་བདོག་པའི་ཚན་གྲངས་དང་བཙས་གཙང་ནས་གྲུབ་བཅུ་གཉིས་གྱིས་རིང་འཛོའི་ཚོགས་བཅད་གསུངས། ཚེ་དབང་འཛིན་མེད་དཔལ་སྟེར་ལོ་གྲངས་གིག་བསྐྱར། བྲག་རྩ་ཚོས་རྗེ་བློ་བཟང་དག་དབང་དང་དགེ་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་གཉིས་གྱིས་བཀའ་བཟུང་། དགའ་གདོང་ལྷགས་རམས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཚོས་སྐྱར་པ། ཚོས་རྗེ་ཁ་དག་པ། སྐམ་པ་དག་དབང་ཚོས་འཛིན། གམ་པ་སྟོ་བཟང་དག་དབང་། ཡར་འབྲོག་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚོ་བཞིས་ལྷག་ཀྱི་ཟེལ་གཞོན་གྱི་གཞི་བསྟན་ལ་འཛུགས་འདོད་པས་སོ་སོར་དམིགས་སྟོར་ལྷག་ལེན་ཞིབ་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཟླ་བ་དུག་གི་བར་བཅད་ཀྱི་གིན་དུ་དམ་པ་ཚད་ལྡན་ཁ་སྟོང་གི་སྒྱིན་སྟེག་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱེད་དུ་བཅུག །ཁོད་འབངས་བདེ་ཐབས་སྐྱབས་སྟོན་གྱི་ཁྱོད་ལ། སྒྲན་སྐྱས་མཚོན་པ་བན་ལྷགས་ཤོན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་དལུས་ལྟར་དང་འཕར་མ། དབས་དྲགས་གོང་གི་(༡༠བ)དགོན་པ་ཚོར་མང་འབྱེད། མི་སྐར་ལ་འབྲུ་འབྱེད་སྟེར་ཆགས་སྐྱབ་གདོང་བ། དེ་མཚུངས་གཡས་དུ་གཙང་གི་དེབ་རྣམས་གྱི་འགོ་བརྟེན། དགའ་ལྡན་འཕེལ་རྒྱས་སྐྱིད་སྟོབ་དཔོན་པས་བསྐྱེལ་བའི་སྟོན་ལམ། ཐོན་ལེགས་ལྡན་དབང་པོས་གཡང་མང་རྩོ་རྗེ་སྒྲན་གསུམ་དང་རྩོ་པོ་གཉེར་པ་སེང་གདོང་གི་གསོལ་མཚོན་ཐོན་པ་ལྷ་རིགས་ཡིན་པའི་བརྟེན་དུ་དང་བཙས་དགོས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡར་རྒྱབ་དང་གདུང་རུས་གཅིག་པའི་ཁྱད་མ་ཚོར་རུང་རྗེ་སྟེང་གཙང་པའི་དཔལ་ལྡན་གཉགས་གྱི་གདུང་དང་མཐུན་པར་བྲིས། བསམ་ཡས་ཚོས་སྟོང་ཚེན་པོ་དཔོན་སྟོན་གྱིས་ལུང་བསྟན་གནང་བར་དེ་ལན་དོགས་སེལ་གྱི་ཚོགས་བཅད་དང་བཙས་

མཆོད་སྒྲིན་སྒྲོབ་པར་མང་ཁྱིམ་པ་དག་དབང་མཁུན་པ་ཅེ་བཏང་།
 རྩོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཉེ་སྒྲོབ་དུ་འཁོད་པའི་དུང་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་བདོག་པའི་
 སྒྲིམ་སྒྲེལ་ཏེ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་གིང་དེད་རང་དང་སྡེ་པ་མོ་མོར་བརྟན་སྡོད་ཀྱི་
 ཆོག་ས་བཅད་དགོས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཤིས། དེ་རྒྱབ་ས་གཞིས་མངོན་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་སྒྱིར་ས་གཞིས་ལ་
 ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མོགས་ལ་ནི་མདོ་ལས་ལེགས་པར་བཤད་
 བྱ་སྐལ་བཟང་པ་བསྟེན་པ་རྫོགས་དུས་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཅེས་བརྟུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་ས་གཞིས་པས་
 ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་མཁན་པོས་དབྱགས་དབྱུང་བར་སྟུང་། གང་ལྟར་དེ་ལེ་ཕྱི་ནང་ཀུན་རྒྱ་མི་བདེ་བའི་
 རིགས་མ་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་གཏོགས་འདུག །དུང་འཁོར་སྒྱི་བརྒྱས་ནས་དེད་རང་དང་སྡེ་
 པའི་རིམ་གྲོར་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་མང་ཆ་དུག །ཁེ་རར་གསུམ། རྒྱད་པ་དང་གཟེང་ལ་གྲང་པ་བས་ཀྱིས་
 བསྟེན་བཀུར། ཁོ་ཕུ་སྒོབ་(༡༧)དཔོན་དག་དབང་བརྟན་འཛིན་གྱིས་སྟན་པག་ནས་དྲངས་པའི་མི་
 གོ་བྱུང་བ་དེ་ལན་བཞིངས། ཐུགས་སྒྲིམ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་གསུང་སྒྲུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ལྟོན་
 གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་རི་མོ་བཙོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོས་གར་གྱིར་ཆོས་སྡེའི་གནས་བཅུ་ཞིག་གཞོས་བྱས་པའི་
 དགེ་བ་བསྟོ་བ་བརྩམས། ཐག་དམར་རོང་བཙན་གྱིས་ལུང་བརྟན་དང་སྟུན་གཞིགས་དགོས་ཚུལ་བྱུང་
 བ་ལན་དང་བཙས་ཏེ་ཐུལ། སྒོ་མང་སྒོབ་དཔོན་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཨོ་མིང་བྱ་ཐའི་རིའི་སྒྲ་མར་འགོ་
 དགོས་པའི་བསྒྲུབ་སྟོན་སྡེ་པས་མཛད་མོང་རུང་ཁོང་པའི་ནད་གཙོང་ཡོད་གཤིས་མི་ལེར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ལུས་ནས་དང་དུ་མ་བྱངས། གཤེག་པོ་ཞིག་རྒྱ་མོག་པོད་འབྲོག་ཆང་མ་འཛོམ་པའི་ལུང་པར་མོང་སྒྲ་མ་
 བཙན་པོའང་འཛི་མདུན་དོ་རྗེའི་སྒྱ་བརྟེས་པ་མོགས་སྟུགས་དེར་སྒྱེ་རྒྱན་འཛིའི་རིགས་ཡོད་གིན་མདུན་
 འདུག་པས་འདེགས་པའི་རྟ་གོན་དུ་སྒྲོ་མངས་ཀྱི་ཁུར་བཞག་པར་བརྟེན་ཆོས་བརྩལ་པ་དེ་ཡངས་སྒོབ་
 དཔོན་དག་དབང་པོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་སྒོ་མངས་སུ་བསྒོ་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བདེ་ཡངས་ཀྱི་སྒྲ་མར་
 འཕྱོས་པ་རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་བརྟན་འཛིན་བསྒོས་པ་ར་བསྟོན་པའི་དབའ་རྒྱན་པར་མོང་བས་
 གིང་སྟག་གི་བར་ཆོས་འཕེལ་བར་བྱུང་། བསམ་ལས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་ལས་མཁན་གཉིས་ཀྱི་

ལུང་བསྟན་ལྷ་ར་པོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ་ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་ཀ་ཚལ། གཙང་འགྲམ་ལྷ་
ཁང་། གུམ་པ་རྒྱང་། ལྷོ་ བྲག་མཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་། བྱང་བྱ་དུན་ཅེ། ཀོང་པོ་བུ་རྒྱ། ཡང་རྫོང་། མཆིམས་
ལ། མཁར་རྒྱ། སེལ་བྲག་ འོན་ལྷ་སྟག་ཚང་། ཞེ་སྟོད་གཏོར་སྒོ་མ། ཡེར་པ། ལུང་པོ་རེ་པོ་ཆེ། ཟལ་ལུ་
ལུང་། རེ་པོ་བྲག་བཟང་(༡༧)བ)ཙ་རེ་སྟག་སྟེན་རྒྱལ་ལྷོན་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་མ་ལུ་སྟོན་གཅིག་བསྟོན་ས་
བར་བཀའ་འགྱུར་ཆར་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ། འབུམ་དཀོན་མཆོག་བཅུག་ས་པ། ཟ་མ་རྟོག་གསུམ་སོ་སོར་
བརྒྱ་ཅ། བརྒྱད་སྟོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་ཟང་སྟོད་རྩ་ལེ། མཚན་བརྫོད་སུམ་འབུམ། གདུགས་དཀར་ཆེག་
འབུམ། སྟན་བླ་བདུན་སྟོད་ཆེག་བརྒྱ། སྒྲོལ་མ་ས་ཡ་གཅིག་ ཤེར་སྟོང་ས་ཡ་གཉིས་དང་དགྲ། འབུམ།
འཇམ་དབྱངས་བྲུག་རྩོད་གཉིས་ཀྱི་གཟུངས་སོ་སོར་ས་ཡ་གསུམ་ལེ། མ་ཁི་དྲུང་ལྷུར་གཉིས་བྲེ་བ་གཉིས་
ས་ཡ་བཞི། བརྫ་གྲུ་དྲུང་ལྷུར་གཅིག་བྲེ་བ་གཅིག་ས་ཡ་གཅིག་སུམ་འབུམ། བསམ་པ་ལྷུན་གྲུབ་མ་
བརྒྱ་ཅ། སྤྱ་རྩུ་སུམ་འབུམ། ལྷ་ས་བསམ་ཡས་དང་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་
ལ་བརྒྱ་མཚོད། དར་པོ་ཆེ་བཞི། དར་ལྷོག་བཅུ་དྲུག་ ཁྲོ་རེལ་བཙོ་ལྷ། འཆར་ཀའི་མདོས། མགོན་པོ་
གསལ་བ་བློག་ ཁྲུང་མགོན་གྱི་དམར་ཆེན་གཏོར་བ་བློག་ འདྲ་མཉན་ལག་བཅུ་གཉིས། ཆོད་བག་མེད་
ལྷ་དགྲའི་རྒྱུ་མཚོད་བཞི། ཞི་བའི་རྒྱུན་སྟེག་ཆེག་སྟོང་ཆེག་བརྒྱ། རྒྱས་པའི་རྒྱུན་སྟེག་ཆེག་བརྒྱ། ཆོག་ས་
བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ ཞི་ཁྲོའི་སྟོང་བཤགས་བཅུ་གཉིས། རྒྱགས་ལུག་བརྒྱ་དང་ཉ་ འབུམ་གྱི་སྟོག་ ལྷ། ལུལ་སོ་
སོར་རྩོ་རྩམ་འཇོམས་ཀྱི་བྲུས་གསོལ་རྣམས་བཏང་། དག་དབང་རབ་བརྟན་དང་དག་དབང་སྟོན་ལམ་
གཉིས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་གཏོར་གསོལ་བ་རྫོངས། ཏྲ་ནག་རྩོ་རྩེ་གདན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགེ་
འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ་གཞིས་ཀྱི་དགོན་གནས་ཁྱད་ཅན་ཡིན་ཀྱང་སྤར་ཕན་བདག་རྒྱུན་བཞིན་མ་སྤར་
འདུག་པས་འདི་ལོ་ནས་བཟུང་མཐུན་རྒྱེད་དུ་མཁའ་རུའི་ཁལ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རེ་ཐོན་པའི་གསལ་ཞིང་། དར་
ཁན་(༡༧)ཤར་དཀར་བརྒྱ་བར་རྒྱལ་མོ་གཞིས་ཀ། རྒྱལ་མོ་སྤར་བརྩམ་དྲིལ་བར་དུང་འཛིན་བཙོ་ལྷ།
ལག་འཕབ་ཆེག་སྟོང་བྲེད་སུམ་བརྒྱ། ཤིང་བཟོ་གྲ་ས་བས་ཀུན་དགའ་ར་བ་སྟགས་ལ་ཁུར་བསམ་ཆེ་
བར་བརྟེན་གདོད་སྤྱ་བ་ཅན་དུང་འཛིན་བཞི། ཞིང་འབྲུར་གསལ་བཅས་ཀྱི་ལག་ཡིང་ཁལ་བྲེད་ཉིས་བརྒྱ།

འབྲེང་ཁྱད་པའི་རྟོལ་རྟོ་རྟོ་ཆོ་བརྟན་ལ་ཕྱིར་དཔོན་གྱི་རྟོན་སོ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཁ་ཕྱོགས་མ་ལོག་པར་
 བར་ཕྱིར་སྤྲོད་པར་གྱི་ཁར་པ། ལུ་ཕེ་ཆོས་ལྷེའི་གྲ་ཁར། ཐེམ་འཛིན་གཅིག་། ལམ་ལོང་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲིབ།
 བསྐྱོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལ་བ་དེ་ཁྱི་སྒྲིབ་གྱི་ས་ཤིས་རྒྱ་མི་རྒྱུང་ཙམ་ཡོད་དུང་ས་ཆ་གཉན་པར་དོགས་
 པའི་ཕྱོད་གནས་ལ་སྟེ་ཐང་རྒྱལ་གྲོང་ནས་ནག་ཆར་རྒྱང་གཅིག་གི་ས་ཁོང་ཁར། ལུ་ལུར་ཨ་རྒྱ་བརྟན་
 འཛིན་ལ་ཕོགས་ཁལ་ཉི་ཤུའི་གསལ་འཇགས། ཕྱི་འགོ་མར་ཁལ་དུག་གི་ཆག་ཆ། འོར་སྒྲུག་པར་ཕྱེ་བ་
 བསྐྱོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་སེ་ཐོག་ལུགས་ལུར་བ་དང་དུག་ར་ཁར་གསལ་གཉིས་གནང་བ་མ་འཆམ་
 བར་བརྟན་ས་ཆ་འོར་སྒྲུག་པར་འཇགས་པའི་བདག་པོ་གཉིས་ལ་ས་ཆ་བ་ཞེས་ནས་སྤྱད། ཉོར་ལྷ་
 གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དར་མོ་བ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གསལ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ཏུ་རྒྱུད་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་
 རྒྱགས་ལུལ་ན་གནང་སྒྱིན་ལུས་པ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་འདུག་པས་སྒྲུལ་བ་བཟང་ཕྱིར་དེད་རང་གི་འཁྲིམ་སྒྲུ་
 ཕྱེད་ཅེས་ཅུ་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་དང་རྒྱུད་གཞན་ནམས་ཤོག་ལུ་ཁ་ཡར་ཁ་ཡར་སྒྲུར་མཆོམས་ནས་ཡིག་
 འབྲེང་གཉིས་གསུམ་པའི་རྒྱགས་དང་གཞུང་དོན་ས་བཅད་ཅེད་ཐང་དུ་འདི་ལོ་གྲ་སྒྲིབ་ཕྱེད་པའི་བཤད་
 ལུང་ལྟར། ཆོས་གསུམ་ལ་ར་བ་སྟོད་བས་ཆོན་(༡༧༡ན)གྲངས་དང་བཅས་ཆོར་གསེབ་དགོན་པ་བ་
 ལུགས་གྱི་རྟོན་འབྲུང་མཛད་སོང་བ་ཞེས་འདོན་ཀྱང་ཆད་གྲུབས་དང་གཏོར་མ་སོགས་ནམ་དཔེ་ཡི་མི་
 འདུག། ཁར་ལ་བབ་ཐོབ་གང་ཡོད་དེ་ག་གནད་ཆེ་བར་སྤྱང་། བཀྲ་གིས་ལུན་པོ་ནས་གྲ་ཆར་གསུམ་གྱི་
 སྟོབ་དཔོན། ལྷ་བྱང་གི་སྒྲིལ་ཆོད་རྟོ་རྟོ་ལ་མཆོན། ཕྱེ་བ་སྤྱད་པ། ཅེ་ནས། རྫོམ་རྫོང་པ། ལུན་གྲུབ་ཅེ་བ་
 སོགས་གྱིས་སྒྱིན་བདག་བྱས་ཆོགས་ཆས་སྟེར་ཆ་འབྱེད་སྒྲུམས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་གྲ་ཆར་གིས་རུལ་
 ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་ཆོག་བཏང་། བཀྲ་གིས་ལུན་པོ་བ་ཆོར་བྱག་རྟོར་འབྲུང་འདུལ་
 གྱི་རྗེས་གནང་བྱས། པོ་དོང་མེ་ཡོང་དགོན་པ་བ་ཆོས་རྗེ་བསྐྱེད་གར་དབང་དེ་མཁའ་འགོ་སེང་གཏོར་མས་
 རྗེས་སྒྲུ་བརྒྱུད་ཁོང་གདམས་བ་གནང་པའི་གྲགས་ཆ། དེའི་སྒྲིལ་བརྟན་འཛིན་རག་དབང་དཔལ་བཟང་
 མཁའ་དཔྱེད་དཔྱེད་ཡངས་གིང་དཔལ་ལྷན་དམག་ཆོར་མའི་གདམས་སྒྲོམ་ལ་མངའ་བ་བརྟེན་པས་འབྲུག་པ་
 སྒྲུལ་སྒྲུ་བསྐྱེད་དཀར་པོ་དང་ཁལ་ཁ་ཨ་ས་ལང་སོགས་ལ་མཛོན་སྟོད་མཛད་པ་རྟགས་ཐོན་ལྟར་བར་སྤྱང་།

ཁོང་པ་མེ་སྲུང་གཤེགས་ནས་སྐྱེ་སྤྱོད་འདྲོངས་མ་བྱུང་འདུག་རུང་གཡག་གྲེ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཨར་པོར་
 འོངས་པའི་འུ་ལག་ཞིག་རྒྱལ་འདྲེད་པས་རྒྱག་རྟེན་བཏང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྲོས་ཏེ་རྒྱ་བྱར་པག་གཏོང་བྱ་
 བཅུན་པ་བྱས། དེར་རྒྱན་མ་བརྒྱས་པས་དབྱུང་སྟེ་ས་སྐྱར་ཕྱིན་དེར་ཡང་ལག་མི་གཙང་བ་བྱུང་བར་
 བརྟེན་སྟོང་མ་ཐུབ་པར་ཉར་ལ་བྱོན་པའི་འབྲོག་ཁི་ལུ་མ་གྱི་ཨ་བྱུང་ཀྱང་ལུ་སྐྱག་ཆོས་བྱས་པ་ཞིག་གི་
 གཡོག་ལ་ཕྱིན་མཚམས་ནས་སེམས་ལ་འབྱུང་བོ་ཞུགས་ཉམས་ཀྱིས་བསྐྱར་གར་དབང་གི་སྐྱེ་པ་ཡིན་ཞེས་
 བྱུང་ཞིང་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་རྟགས་མཚན་འདྲས་མི་མགོ་བསྐྱར་པའི་ཆོག་པོ་དེ་འོངས་པ་ཐོག་མར་དེ་
 འདྲའི་རྒྱ་མཚན་མ་(༡༥༡ན)ངས་བས་ཐང་ནའང་ར་གཡལ་གྱི་སར་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་འབྲོས་པར་གཡངས་ནས་ཁོ་པ་དང་གཏམ་མ་འདྲེས་པ་རྟེས་སུ་བསམ་ཆེ་
 བའུད་སྐྱུལ་དེ་རིགས་ལ་བག་ཐོན་ཅུང་པ་རང་གནད་བྱ་ཆེ་བར་མཛོམ། ལྟ་ས་རྟོ་ཁང་བྱ་སྐྱུལ་སྐྱུ་དཔལ་
 མགོན་ཅན་མཁས་བསྐྱེགས་བཅུས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྟེན་མདོ་ཆོག་ལས་རི་ལྟར་འབྱུང་པའི་སྐྱན་ལྷ་
 བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་གཙོ་ཐང་བཟང་བོ་སྒྲོད་པ་ལས་བྱུང་པའི་ཉལ་
 སྒྲོམ་དང་འབྲེལ་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་པགོད་དང་བཅས་ཆོན་ཐང་དགུ་དེར་སངས་སྐྱོངས་ཀྱི་ནག་ཐང་
 ཆོན་ཐོར་དེ་པ་ལས་མེད་པའི་རི་མོ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆང་རིན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱན་ཐང་པའི་བྱག་སྒྲོལ་གྱི་
 ནག་ཐང་ཆོན་ཐང་ལས་ཀྱང་བཀྲག་ཆེ་བའི་ལུགས་ལྟར་ཡི་དམ་ཆོས་སྒྲོང་གི་སྐྱུ་བརྟན་ཉར་མཁོ་བའུན་
 ཆར་ལྷ་བ་ཕྱེད་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཤེགས་མེད་བྱ་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་རིས་སྐྱན་འབྱེད་ཀྱི་རབ་གནས་དགེ་
 སྒོའང་འཇམ་དབྱངས་བྲགས་པས་བྱས། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོ་ཐང་རྒྱལ་བྱ་ཆེ་བརྟོད་སྒྲོན་ལམ།
 གཞན་བརྒྱད་པོའི་རྒྱལ་བྱ་ཆོགས་བཅད་སྒོ་ཀ་རེ་བི་མཉུ་དང་བཅས་པ། བོད་དཀར་ཆོས་སྟེ་ནས་རི་མོ་
 པ་མཁས་པ་ཁ་གསལ་གྱིས་བྲག་སྒོ་ཀ་གྱའི་གནམ་རྒྱན་ལ་རན་སོང་སྒྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་
 དང་དབུས་སུ་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱམས་བྲིས། དེ་ལྟས་ནས་འབྲས་སྐྱུངས་མཚམས་
 ཁང་གསར་པར་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པའི་ཞལ་འདོན་དང་མཐུན་པའི་རྟགས་སྐྱུ་འབྲི་བ་དང་
 གིང་རྩེ་གཏོང་པའི་དོ་དམ་འདར་གཞོན་(༡༥༡པ)ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྱས། རྒྱར་ལྷར་བྱུང་།

བདག་གླེ་མའི་དྲུང་དུ་གསར་མ་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་པོ་ཏི་ལུ་ཅམ་ཅིག་ལས་མ་ཐོབ་པས་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་ལྷང་
རྒྱུན་རོང་ལུགས་ཁུངས་བཅུན་བའི་གཤིས་སྤར་ཐོབ་པ་རྒྱལ་མ་དང་བརྒྱུད་པ་གཅིག་ཁུང་ནས་རིགས་
ཀྱན་བདག་པོ་ཁྲ་ཆར་པ་ཆེན་པོས་གོང་དཀར་རྩོ་རྩོ་གདན་དུ་རབ་འབུམ་སྐོས་རྩོ་ལ་རྩོགས་པར་
གསན་ཏེ་ཆོས་བཅོམ་ལུ་ནས་རྒྱུད་འབུམ་ལུགས་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས། ལྷག་ཏུ་བོར་ཏུ་སྤྱོད་གིས་ཡིག་
དྲུག་དྲུང་ལུང་བཅུགས་སྒྲུབ་སྤྱོད་ལམ་ཆོགས་བཅད་དགོས་སྟེ་ལ་བཞིན་བཅུམས། བསྟེན་རྩོགས་དོན་
བཞི་དང་དགེ་སྟེ་མོ་བདུན་བརྒྱུམས།

རྟོར་ཁྱེ་བཞི་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པས་སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་ཆོགས་ཆས་ཟང་
ཟིང་གི་སྤྱོད་དང་བཅས་འཆི་མེད་འོད་སྤྲང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་ཆོག་བཏང་ཞིང་རྟེན་
འབྲེལ་བརྒྱིགས། མེ་ཆེན་དཔོན་པོས་ཁོ་རང་གི་གོན་པར་བཞོས་པའི་ལྷ་ས་དང་ར་མོ་ཆེར་བྱེ་ཐུང་ཐུང་
པའི་ཁ་བྱང་བཀོད། རྒྱ་རག་གི་ཡ་མཁུ་མ་མཁུ་གཏོར་ཆ་ལུ་ཆར་ལེགས་པ་ཞིག་གྲ་ཆར་གི་ཉེར་སྤྱད་དུ་
སྤྱད། ཆོས་པུ་བཅུ་གཅིག་སྒོར་ལ་གྲ་ས་ཕན་རྒྱུན་གཉིས་མོ་མོ་ནས་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་བཅས་
ཐེབས་པའི་བདོག་པ་གཟེངས་སྟོང་དེ་འཆི་བདག་གི་གཤུལ་ལས་རྒྱལ་པའི་བདེན་པ་བརྟོན། རྒྱལ་པ་
ལས་བཅས་རྒྱུན་དྲུངས་པར་ཁྱེས་གསོལ་མཛད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་ཆར་དབང་ཐོན་པ་བཅས། འཕྱོང་
རྒྱས་ལྷོག་པ་ཐུན་ཆོགས་དབང་པོ་དང་དགའ་མཁུ་བ་བཟ་ཤིས་དབང་ལྷག་གཉིས་སྟོམ་གཅོད་པར་
བསྟན། ལྷོག་པ་བས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་(༡༧༩)དང་ཅིས་སོགས་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པ་བྱས་པས་
ལག་གཤོག་དུ་འཁྱུར་བ་བྱུང། བསྟེན་རྩོགས་སོ་བདུན་དང་དགེ་སྟེ་མོ་དྲུག་བརྒྱུམས། གངས་ཅན་
ཆོས་འཕེལ་གྱི་མཁན་པོ་སྟོར་ར་བ་སྟོ་བཟང་ཐུན་ཆོགས་བདོག་པ་ཆོན་གངས་བཅད་རིང་འཆོའི་རྟེན་
འབྲེལ་བརྒྱིག་པ་དང་རྒྱགས་རོས་འཕྲད་ལ་བྱོན། ཉེར་གསུམ་ལ་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་ལུང་པ་ཆེན་པོས་
སྤྱོད་དང་བཅས་བསུ་བརྒྱོག་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱིགས། འཆི་སྤྱིའི་རིམ་གྱོ་མཛད་ནས་
བདུད་ཅི་འཁྲེལ་པའི་རྒྱུབ་མཆོད་ལ་སྟེ་པོ་རིང་ཐེབས། རྒྱལ་པོ་འདམ་དུ་འབྱོན་ཁར་ཆོད་དབང་བརྒྱ་ཙ་
ལུ། རི་པོ་ཆེན་སྤྱག་ལུང་ཞབས་དྲུང་མ་ཆེན་གྱི་ཁྱུ་ལན་ཆོག་ལྷག་གི་བེ་མདྲ། སྤང་ཏུ་བདག་འདུལ་

《གངས་ཅན་ཁྱད་མོར་》 དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོའི་བསྟར་སྤྱོད་དང་
ལས་ཞུགས་མི་སྣའི་མཚན་ཐོ།

བསྟར་སྤྱོད་འགན་འཁུན་པ་གཙོ་བོ། གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ། དབང་གྲགས། ཆེ་ཤིང་།
བསྟར་སྤྱོད་འགན་འཁུན་པ་གཞོན་པ། གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ། ལུང་ལྷན་ཆེན་པོ།
ལས་ཞུགས་མི་སྣ། གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ། ལྷན་མཚན་ལྷན་གྲུབ། གྲགས་པ་ལྷན་ལྷན། ཆེ་བཟོན་རྡོ་རྗེ།
གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་ཆེན་པོ། ལྷན་གྲགས། གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་ཆེན་པོ། ཆེ་ཤིང་མ།
ལྷན་མཚན་ལྷན་གྲུབ། རྡོ་རྗེ་མཚོ། ལྷན་པོ། ལྷན་པོ་ལྷན་པོ། ཆེ་ཤིང་ཆེན་པོ།
ལྷན་པོ། ལྷན་པོ་ལྷན་པོ། ལྷན་པོ།
དཔེ་ཚོགས་ཆེན་པོ་དང་དཔེ་ཚོགས་ཆེན་པོ་ལྷན་གྲུབ། གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ། ལྷན་པོ་ལྷན་པོ།
གྲོ་བ་ཟུང་ལྷན་གྲུབ། རྡོ་རྗེ་མཚོ། ལྷན་པོ།
ལས་ཞུགས་པ་ལྷན་པོ། ལྷན་པོ་ལྷན་པོ།

གངས་ཅན་བྱང་ཁོ་རང་ལོ་ཚོགས།

སྤྱི་ཁོང་ལྷན་སྐྱེད་དང་དོན་ལུ་ལ།

ISBN 978-7-80253-136-9

9 787802 531369 >

定价 (1-28册) : 1600.00元